Stellariũ be. ṽgis

RMIr. III.
45.

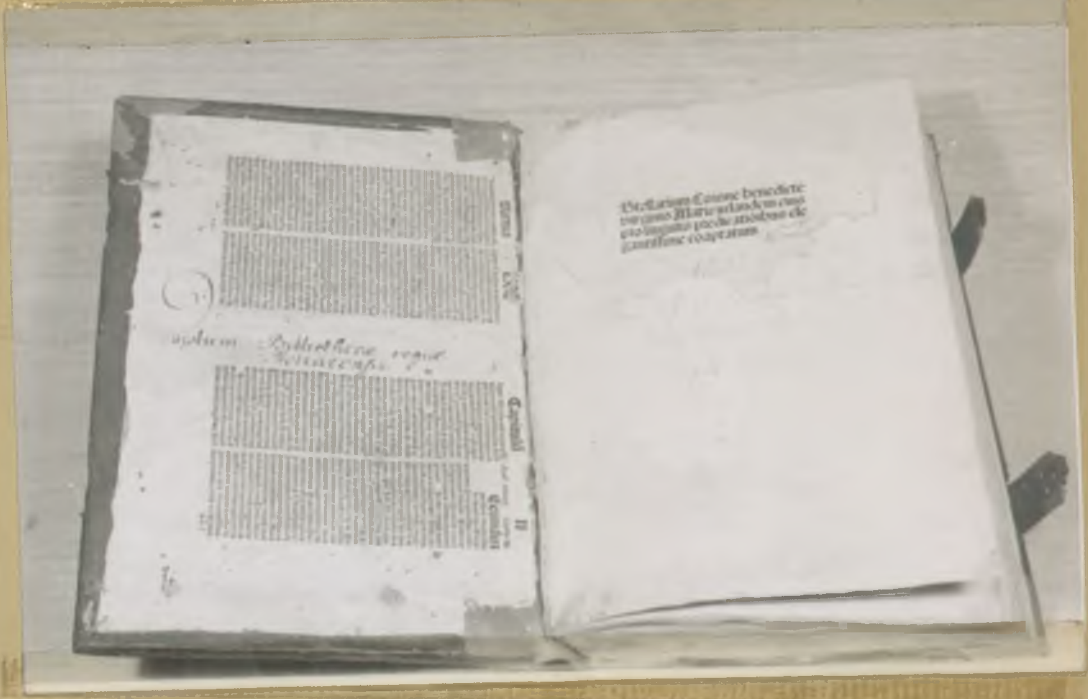

·Stellarium Corone benedicte virginis Marie in laudem eius pro ſingulis predicatiõibus ele gantiſſime coaptatum

1505

800.–

R
2075-2066

Prologus in Stellarium Corone benedicte virginis Marie.

Quoniam vt ait beatiſſimus ille Gregorius maxim⁹: Indign⁹ eſt dandis, qui nõ agit grates de datis. Et Seneca libro de beneficiis dicẽs: Turpiſſimũ eſt gratiã bñficiis non referre. Hinc eſt ꝙ cũ glorioſiſſima dei genitrix virgo Maria continue conferat inenarrabilia nobis ꝛ cõtulerit bñficia. ꝑ eã em̃ habem⁹ qcq̃d boni habere videmur: eximio Anſelmo: necnõ deuotiſſimo Bernardo atteſtãtib⁹. Viciosum ꝗ et pũnione dignũ arbitror eius laudes tacere, maxime cũ viua teneã memoria: in multis ꝑiculis neceſſitatibus qꝫ ꝛ infirmitatib⁹: ei⁹ me acceꝑiſſe ſuffragia. Morbo qͥppe q̃ui ꝗ bis añ aliq̃b⁹ dieb⁹ vexabar: voto ſibi facto ꝑ eã miſericordit̃ liberatũ me fateor. Qḋ q̃dẽ niſi me cõpuliſſꝫ (indignũ ꝛ inſufficientẽ me ſentiẽs) nullaten⁹ h̃ opus attentaſſem. Timeo nẽpe ne ſi ꝑconia laudis eius tacuero: ſceleris arguar vt infidelis ꝛ ingratus. Nec ꝗ penes me cauſa ꝑcipua hũc aſſumendi laborẽ extitit. Spero autẽ qꝛ ꝓpoſitũ meũ ꝑficiet ipa que intentionẽ cordis videt. ei⁹ qꝫ auxilio facere me poſſe non ambigo ad qḋ in eius laude ex me ñ ſufficio. Ad ipſi⁹ igit̃ nati dñi vꝫ noſtri Jeſu chꝛi gl'iam: et digniſſime ſue genitric̃ Marie laudẽ: ac ſeraphici patris Franciſci: omniũ qꝫ ſanctoꝝ honorẽ huic opi manũ apponã: ſtilo q̃dẽ rudi ꝛ ſenſu ac ỽbis impitis: materiã miniſtrãs ſimplicioꝛib⁹ ꝑdicatoribus: ampliora exinde eliciẽdi. Vñ ꝛ ſuccincte reſecat' aliis: ſola ea ſcribere intendo q̃ ad ꝑdicãdũ ſimplici populo vtilia fore compero. Sed ꝛ nec iſta ex ꝓprio ſenſu: q̃n potius alioꝝ ꝑitoꝝ editionib⁹ condita cõportaui vt potui. Hortor aũt lectorẽ vt ſi me in aliq̃ min⁹ bñ ſcripſiſſe: vel certe veritatis metas incaute vſpiam exceſſiſſe perſpexerit: non q̃d: ſed quo aĩo (quia recto) ſcriptũ ſit penſans: ignorãtie aut ingenii modicitati miſericorditer ignoſcat. Quicq̃d aũt boni in hoc ipſo opere reppererit: dño Jeſu ꝛ ei⁹ genitrici glorioſe (vnde omne datũ optimũ ꝛ omne donũ ꝑfectũ eſt) attribuat. Nimiꝝ fide recta adorãdo trinitatẽ ꝛ redẽptorẽ: ꝓgenitricẽ eterne leticie benedico angeloꝝ reginã theotocã virginali ſtellario. Quia ỽo digniſſima virgo: pulcerrima ſub figura deſcribit̃ Apoca. xii. hñs i capite coronã duodecim ſtellaꝝ: Jdcirco in hoc ope duodecꝫ ei⁹ magnalia ſiue myſteria q̃bus ipſa tanq̃ duodecim radiantib⁹ ſtellis ꝑdotata gloriatur: in duodecim libris diſtincta deſcribuntur. Quilibet etiam liber per certas ptes diuiſus: in aliquo ſuorũ articuloꝝ coronam duodecim ſtellaꝝ ꝑm materie cõgruentiã coaptãdo cõtinebit. Quãobrẽ opus iſtud Stellariũ corone benedicte virginis cẽſui nominandũ. Jpſius nẽpe glorioſiſſima corona pro ſingulis ꝑdicationib⁹ coaptata: et in laudeꝫ eius feruenter exorãda a nobis ꝑparat̃: q̃tinus ꝑ eã in celo coronari mereamur. O igit̃ glorioſiſſima celi regina: oro te ſupplex mẽte pia: vt has coronaꝝ roſas (q̃ꝫq̃ꝫ exiles ꝛ tuis meritis impares) acceptare digneris: q̃b⁹ te omi laude digniſſimaꝫ magnificare ꝓpoſui ꝛ laudare: vt ꝛ tu mr̃ miſericordie ꝛ gratie veniam mihi ꝛ gratiam tribuere coroneqꝫ tue celeſtis ꝛ gaudii ꝑticipem facere in ſuperna patria ne dedigneris: vbi tuum natum et te laudem ſine fine Amen.

Diuiſio huius operis

Jn primo itaqꝫ libro agit̃ de myſterio ſue digniſſime annunciatiõis: diuineqꝫ incarnatiõis: et actiue conceptiõis Marie. Hoc nimirũ cetera ãncedit ordine dignitatis ꝛ cauſalitatis. Jn ſecũdo libro agit̃ de myſterio ſue gaudioſiſſime viſitatiõis. Jn tertio de myſterio ſacratiſſime purificationis. Jn q̃rto de myſterio immaculate ſue cõceptiõis. Jn q̃nto de myſterio ſctiſſime ſue natiuitatis. Jn ſexto ỽo de myſterio ſui bñdicti nõis ꝛ appellationis. Jn ſeptio de myſterio ſue ỽtuoſiſſime vite ꝛ oꝑatõis. Jn octauo de myſterio ſue puriſſime ỽgitatis. Jn nono de myſterio ſue excellẽtiſſime charitatis. Jn decimo de myſterio ſue glorioſiſſime aſſumptiõis. Jn vndecimo de myſterio multiplicis ꝛ ꝑcelſe ꝑuilegiatiõis ac dignificatiõis. Jn duodecio libro agit̃ de myſterio debitoꝛie ſeruitutis ꝛ cultu deuotiõis. ſ. a nobis ſibi exhibende.

Primus Liber agit de his q̃ ꝑtinẽt ad myſteriũ incarnatiõis: annũciatiõisqꝫ dñice: et cõceptionis Marie. Liber iſte diuidit̃ in partes plures. Pars ꝑma de diuine incarnatiõis cõſiliatione ꝑ modũ predicationis.

Ab eterno ordinata ſum et ex antiq̃s anteq̃ꝫ terra fieret Prouer. viii. Mira charitatis dei noſtri erga nos hoĩes dignatio. Stupenda ſuꝑ modum bonitatis ſue oſtenſio. q̃m ab eterno ſua impſcrutabili ſapientia decreuit noſtrã naturã in vnitatẽ ꝑſone aſſumere ꝑ incarnatõis modũ ineffabilẽ in glorioſiſſime ỽginis Marie vtero: vt nos infimos in ordine rationaliũ ſuꝑ oẽm creaturã dignificaret in ſeipſo: vt vꝫ de⁹ fieret homo: ꝛ homo de⁹. iuxta illud Joan. i. Verbũ caro factum eſt ꝛ habitauit in nobis. Nimirũ q̃d hac re mirabili⁹ q̃ꝫ ꝙ homo fieret deus. et quẽ celi cape ñ pñt: in vni⁹ virginis vtero capetur incluſus. Mirabile pro

M. T. AKADEMIA KÖNYVTÁRA

certo foret ſi celum deſcendens terre vniret: ſed mlto mirabilius ꝙ deꝰ celi creator ⁊ oim: noſtre vilꝫ nature vniat. Vñ Damaſce. ſuꝑ Miſſus ē. Qualiter inqt facta ſunt vnũ deus ⁊ hõ: mirantur angeli: pauēt celi: vox ſilet: mens deficit: cũ vna puella ſic deũ in ſuo vtero capit: vt ſanctiſ pacē: vitam mortuis: ſalutē ꝑditis conferat. Hec ille. Preterea qd homi dignꝰ ꝗ̃ vt fieret deo frater ⁊ ꝓpinquꝰ. Propter qḋ Berñ. ait. Puto ꝙ iam me nõ poterit ſpnere deus os meũ: caro: et frater meꝰ. Deniqꝫ qd hac dilectiõe maius: qm̃ teſte ſaluatore Joan. iij. Sic deus dilexit mũdũ vt filium ſuum vnigenitũ daret: vt oĩs q̃ credit ĩ eum nõ pereat ſed habeat vitam eternam. Hoc eſt ergo qḋ noſtrum cor afficit ad deum ⁊ ſtringit. hoc eſt qḋ in ammiratione animũ ſuſpendit quoniã ab eterno deus ſic decreuit ⁊ ordinauit vt incarnaret in bñdicte ꝟginis vtero ⁊ hõ fieret Propter quod ſapientia diuina in verbis themat. dicit. Ab eterno ordinata ſum ⁊c̃. id eſt ab eterno ꝓordinatum ⁊ ꝓuiſum eſt vt mira diſpēſatione diuine ſapientie deus fieret hõ: ex Maria virgine carnem aſſumēdo. De hac ergo ꝓordinatione diuini conſilij loqui volentes: tres contemplationes notabimus: tria ꝑncipalia cõſilia declarantes.

Primũ conſilium dr̃ creationis
Secũdũ conſilium dr̃ reꝑationis.
Tertiũ conſilium dr̃ retardationis.

Articulus ꝑmus Qualiter deus ꝓordinauit ab eterno creare duplicē naturam rationalem et eam ꝟtibilem. Capitulum. I.

Rimũ conſilium declarandũ dicit creationis. Poſſumus nēpe pie imaginari quõ an creationē mũdi in conſiſtorio ſancte trinitatis conſilium habitũ eſt de huius mũdi creatiõe. Et in hoc conſilio ꝑcipue tres queſtiones ſunt mote ⁊ determinate. Prima q̃ſtio Utꝝ creari debuerat natura angelica. Scd̃a q̃ſtio Utꝝ creari debuerat inſuper natura hũana. Tertia q̃ſtio Utꝝ rõnalis creatura creari debuerat ꝟtibilis in arbitrio libera. Prima itaqꝫ q̃ſtio in conſiſtorio ſancte trinitatiſ fuit mota Utꝝ vicꝫ cõueniens foret creare naturã angelicã: Et determiatũ eſt ꝑ diuinã ſapiam ꝙ ſic: tali rõne. Bonũ vt bonum ſuijpſiꝰ cõicatiuũ eſſe debet. Hec ꝓpoſitio habet a Dioñ. de angelica hierarchia. ca. x. et ꝑ Ariſto. li. j. Eth. dicentē. Bonũ q̃nto cõmuniꝰ: tanto diuinius. Cum igit deus ſit ſũme bonus: videt ꝙ aliq̃ creatura rõnalis ab eo ꝓducatur in eſſe: quam ſue bonitatis participē faciat. Et ſic diffinitũ eſt a deo vt angelica natura crearetur in eſſe ſpũali ⁊ intellectuali: et ipſo ĩtellectu ab eadem participaret ipſe deus. Hec ratio trahitur ex dictiſ Auguſtini in enchyri. ca. vj. Trãſ‑

ſumptiue aũt habet a magiſtro in. ij. diſt. j. ca. v Credimꝰ inqt reꝝ creataꝝ celeſtiũ ⁊ terreſtrium: viſibiliũ ⁊ inuiſibiliũ cauſam nõ eſſe niſi bonitatē creatoris: q̃ eſt deꝰ vnus ⁊ verus: cuius tanta eſt bonitas vt ſũme bonus btitudinis ſue q̃ eternaliter beatꝰ eſt alios velit eſſe ꝑticipes: quã vidit ⁊ cõmunicari poſſe ⁊ minui oĩno non poſſe. Illud igit bonum qḋ ipe erat: et quo beatꝰ erat: ſola bonitate non neceſſitate alijs cõicari voluit Et ita fecit igit deus creaturã rõnalem q̃ ſũmuꝫ bonum intelligeret: intelligēdo amaret: amãdo poſſideret: et poſſidendo frueret eo. Hec ibi. Cõcordat ſcriptura Prouerb. xvj. Uniuerſa ꝓpter ſemetipm oꝑatus eſt dñs.

Capitulum. II.

Ecunda q̃ſtio in cõſiſtorio trinitatis ſanctiſſime fuit mota Utꝝ vicꝫ cõueniēs foret creare humanã naturã vl' creaturam Et determinatũ eſt ꝑ ſapiētiã diuinã ꝙ ſic: rõnibus pluribꝫ. Prima rõ ꝑfectionis vniuerſi ⁊ decoris. Quia enĩ ad diuine bonitat' manifeſtationē ⁊ potentie ac maieſtatiſ declarationē debeˀrent creari diuerſi ordinis multiplices creature Quedã nēpe pure ſpũales: vt angeli. Quedam pure corꝑales: vt notat mgr̃ in. ij. diſt. j. Et Bonauen. ibidē cõcludit. quia ſi eſt ponere extrema cõponibilia. ergo ⁊ mediũ qḋ cõponit ex termis. v. Phyſic. Vñ ad ꝑfectionē vniuerſi h̃ triplex genus reqrit. Debuit ergo creari rõnalis creatura cõpoſita ex corꝑali ⁊ ſpũali. ſ. ipſe homo. qm̃ ſcꝑtũ eſt Deut. xxxij. Dei ꝑfecta ſũt oꝑa. Proinde etiaꝫ homo ſexta die poſt oẽs creaturas creatus eſt. et ipſo creato: deꝰ reqeuit ab oĩ oꝑe qḋ patrarat: ſicut legit in Geñ. ad ſignificãduꝫ ꝙ hõ eſt finis oĩm ⁊ ꝑfectio: ex. ij. Phyſic. q: ſicut mundus factus eſt ꝓpter hoiem vt ſeruiret ei. ſic ⁊ hõ factꝰ ē ꝓpter deũ vt ei ſeruiret: Magiſtro i. ij. diſt. j. ca. vij. teſte. Scd̃a rõ eſt diuine glorificationis ⁊ laudis. Unde idē Mgr̃ vbi ſ. ca. v. dicit. Si q̃rat quare creatꝰ ſit homo. Breui ſermone reſpõderi poteſt ꝙ ꝓpter bonitatem dei ⁊ ad laudãdũ deũ: in q̃ ꝓficit homo: nõ ipſe deꝰ. Et ca. vij. dic̃ Factꝰ eſt inqt hõ ꝓpter deũ: nõ q: deus ſũme beatus eius indiguerit officio (q̃ bonoꝝ noſtroꝝ nõ eget) ſed vt ſeruiret ei ac frueret eo cui ſeruire regnare eſt. In hoc ergo ꝓficit ſeruiens: non ille cui ſeruit. Hec ille. Sicut igitur angelus creatꝰ eſt ad l[illegible]udandũ deũ in celis: ita homo ad laudãdũ deũ in terris: et ei ſeruiendo glorificãdus: vt tandē eternaliter laudare mereatur in celeſti patria iubilando. Huic cõcordat in myſterio formatio corporis humani: quoniã ſi bene conſideramꝰ: in ipſa facie hoĩs exaratũ q̃dãmodo reꝑimꝰ q̃ſi ſcriptura a deo impreſſa hec verba. Hõ dei lauda deum. Nam linealiter naſus cum linea gene facit h. oculus iuxta facit o. ⁊ ſuperꝓtenſum ſupercilium q̃ſi [illegible]llus ſignificat ly hõ. Et hec quo ad vtrãqꝫ faciē. Auris ſiniſtra formata eſt q̃ſi d.

A MAGY. TUD. AKADÉMIA
VIGYÁZÓ FERENC
KÖNYVTÁRA.
1228. sz.

iſſet manifeſta miſcdia ſine iuſticia. Nunc autē vtraqꝫ manifeſta eſt. qꝛ iuſticia in ſatiſfactione: miſcdia in mō reparandi. eo qꝫ cū pur⁹ hō nō poſſz ſatiſfacere: deus pater filiū ſuuz dedit ꝑ ſatiſfactione. in q̄ tanta miſcdia dei claruit q̄ maioꝛ excogitari nō potuit: vt patet ꝑ Anſ. ij. li. Cur de⁹ homo. ca. ij. Scdo ex ꝑte nr̄a. qꝛ ſicut gen⁹ hūanū deum inhonorauit ꝑ culpā: ſic opoꝛtebat vt honoraret ꝑ penam. Sicut em̄ honorabili⁹ eſt habere merit vitā eternam (ceter paribꝫ) q̄ſ ſine meritis: ſic honorabilius fuit nos deo ꝑ ſatiſfactionē reconciliari q̄ſ ſine ſatiſfactione. Hec Richar. ꝛ Bonauē. Fundamentū hax rōnum ponit Anſ. li. j. Cur deus hō. ca. xij. ſic dicens. Liberioꝛ in quit eſſet iniuſticia ſi ſola miſcdia dimitteret. Et iterꝫ ibidē ſubdit. Dimittere pccm̄ ſine ſatiſfactione nō eſt aliud q̄ſ nō punire. ſi aūt pccm̄ nō punit: inoꝛdinatū aliqd dimittit. Nō aūt decet deum aliqd ioꝛdinatū in ſuo regno dimittere. ḡ debuit pccm̄ hois dimitti nō niſi ꝑ iuſtā ſatiſfactionē: quā non pōt facere creatura pura: vt patebit ſtatim ſcda rōne. igit ꝛc. Scda ratio culpe ꝛ eius offenſiōis. qꝛ ois hō: angelus: ꝛ qlibet alia creatura finita ꝛ finite bonitatis ac meriti eſt. offenſa aūt dei infinita ex ꝑte dei. et ideo cū finiti ad īfinitū nulla ꝓpoꝛtio: nulla creatura ſatiſfacere poteſt. Item deus purus in ſua natura impaſſibilis eſt: et ideo ſatiſfactioni ſe ſubijcere neqt. Cōcludit ḡ qꝫ ſit ſatiſfactoꝛ de⁹ ꝛ homo Deus qdē vt infinite ſatiſfaceret ſcḋm menſuram offenſe. Homo aūt: vt q̄ peccauerat pateret: ꝛ in ea natura. ſ. hūana de⁹ ſatiſfaceret. Qꝫ aūt pccm̄ ſit infinite offenſionis ꝓbat ꝑ eoſdē Richard. et Bonauen. vbi ḋ. quia pccm̄ hois eſt ꝯtra bonitatem infinitam. ſ. deum. et quia naturam hūanam ꝑuauit bono infinito: rem etiam infinitam in potentia coꝛrupit. quia ſi deo placeret indiuidua humana multiplicari ſine fine oīa illa coꝛrumperet. et ideo in pccō hois fuit infinita iniuria Ad hoc aūt qꝫ ſit ſatiſfactio cōdigna: opoꝛtet qꝫ ſcḋm q̄ntitatē culpe ſit quātitas emēde. Deut. xxv Pro mēſura peccati erit ꝛ plagax modus. Vn̄ claret qꝫ iſtam ſatiſfactionē facere non potuit niſi ille q̄ eſſet deus ꝛ homo: put probat Anſ. ij. li. Cur deus hō. ca. vj. Tertia ratio incōuenientie talis reꝑationis. Nā vt ḋc Anſ. li. ij. Cur de⁹ homo. ca. xiij. incōueniens erat vt hō pur⁹ reparaſſet. quia peccatoꝛ pctōꝛem nequit iuſtificare. ſed ſi homo ſeipm reꝑaſſet: peccatoꝛ pctōꝛem iuſtificaſſet. Itē ſcḋm Tho. iij. ſcꝑto ſniax. di. j. art. ij. ſi deus non per ſeipſum ſed ꝑ angelum reparaſſet naturam humanā coꝛruptam: duo inconueniētia ſubſecuta fuiſſent. Primū: qꝫ ſemꝑ hō angelo ſalut ſue debitoꝛ eſſet. Secūdū: qꝫ in beatitudine angelo equari nō poſſet: quod eſt cōtra illud Matth. xxij. Erūt ſicut angeli dei in celo. Deniqꝫ quecunqꝫ alia pura creatura reparare potuiſſet: ipſi homo debitoꝛ ſalutis fuiſſet: et diuinum honorē creature exhibuiſſet. Concluſum eſt ergo miro diuine ſapientie oꝛdine vt deus fieret homo: et per illum miſericoꝛditer liberaretur homo. O quanta dei pietas: quis excogitare poſſet miſericoꝛdie eius magnitudinem: vt cum nullo modo liberari poſſet ꝑ aliquā creaturam homo: ipſe deus ꝓ homine ſeipm daret: et ſatiſfactionē penalem pro culpa hōis ſubiret tantus rex regum ꝛ domin⁹ dominantiū: ꝓ tam vili ꝛ miſero puluiſculo. ſ. homine ſeipſum moꝛti ſubijceret vt iſtum in gloꝛiam exaltaret a ſuſpēdio inferni liberatū. Gratias ḡ chariſſimi agamus tante pietati.

Capitulum. III.

t Ertio quia concluſum eſt qꝫ deus hō debet facere hanc ſatiſfactionē: Queſtio mota eſt: que ꝑſonax diuinax deberet incarnari vt deus homo fieret ꝛ ſatiſfaceret. poſſibile nanqꝫ fuit patrem ꝛ filiū ꝛ ſpūmſcm̄ incarnari vt ḋc magr̄ in. iij. diſt. j. quia quicqd poteſt fili⁹: poteſt ꝛ pater ꝛ ſpūſſanctus: cum ſit vna potentia in tribꝫ. Sicut ergo fili⁹ potuit incarnari: ita ꝛ pater ꝛ ſpūſſanctus. Sed ꝑ ſapientiā diuinā determinatū eſt qꝫ non conueniret patri ꝓpter ꝓprietatem innaſcibilitatis. non em̄ decet vt q̄ in deitate eſt pater: in humanitate ſit filius. Similiter qꝫ nec cōueniret ſpūiſancto incarnari: ne nomen filij in plures ꝑſonas transferret. Hec beatus Tho. in. iij. diſt. j. Concoꝛdat Richar. ꝛ Bonauē. Cōcluſum eſt igitur qꝫ ſoli ꝑſone filij conueniret incarnari. et hoc pluribus ratiōibus q̄s ponunt doctoꝛes predicti ibidem. Prima ratio. quia filio conuenit iſte determinat⁹ modus originis. ſ. naſci: vt qui in diuinitate eſt fili⁹ dei patris: in humanitate ſit filius virginis matr. et ſic non eſſent plures filij in trinitate. Scda ratio. quia cum filius ſit vbum dei quo omnia creata dixit vel dicit: congruum eſt qꝫ ꝑ eundem omnia reparet per incarnationem. Tertia ratio. quia ille qui faceret hanc ſatiſfactionem debebat fieri mediatoꝛ qui reconciliaret hominez deo. in trinitate aūt perſona media eſt filius. igitur ꝛc. Quarta ratio. qꝛ in incarnatiōe remedium adhibet pctō primi hōis qui peccauit cōtra ſapiam appetendo ſciam dei Gen. iij. Sapientia autem filio attribuit in diuinis. igitur ꝛc. Plures alias rōnes cauſa breuitatis omitto. Determinato igit qꝫ filius deberet incarnari: ait ad patrē iuxta ſniam Bonauenture vbi ḋ. et dixit illud Jone. j. Scio inqt qꝫ ꝓpter me venit hec tempeſtas. qꝛ. ſ. meam ſapientiā appetēdo hō cecidit: ideo ecce ego: mitte me ī marc. ſ. moꝛtalitatis et miſerie mūdi. Sicqꝫ determinatum eſt ſecundum conſilium.

Articulus. III. q̄ꝫdiu a ꝑncipio mūdi debuit differri ipſa incarnatio chr̄i.

Capitulum. I.

t **Ertiū conſilium** pncipale dr retardatiōis ſiue dilationis. Poſtq̄ꝫ em̄ deciſum eſt filium dei debere icarnari: ortū eſt ſecundū cōſiliū in cōſiſtorio trinitatꝭ: qñ deberet hoc fieri: aut q̄ꝫdiu a pncipio mūdi differri poſt hoīs pctm̄. vbi ꝛ tres q̄ſtiōes ꝑtere licebat ꝛ deciſe ſunt. Prima q̄ſtio Utꝝ añ pctm̄ tpe innocētie dei filius deberet incarnari. Et ecce charitas dei arguebat ſic. Quia opus incarnatiōis fit ꝛ pcedit ex maxima charitate: iuxta illud Jo. iij. Sic deus dilexit mūdū vt filiū ſuum vnigenitū daret: vt oīs q̄ credit in eū nō ꝑeat ſed habeat vitā eternā. Sed amor reqrit celeritatē doni et nō tm̄modo donū. g̃ cito. i. in pncipio mūdi et eius creatiōis deberet dari hoc ſummū donū. Sed ad iſtud reſpondit diuina ſapientia dicēs ꝙ amor debet eſſe diſcretioni adiunctꝰ: vt nō faciat donum accelerari anteq̄ꝫ expediat ei cui dat. Non aūt expediebat hoc donū generi humano anteq̄ꝫ expimento diſceret quantū eo indigebat: vt ſic acceptū chariꝰ haberet. Uñ determinatū eſt ꝑ diuinam ſapientiā ꝙ ante peccatū: tpe vicꝫ innocētie non deberet filiꝰ dei incarnari: eoꝙ medicina non debet dari niſi infirmis: iuxta illud Matth. ix. Non eſt opus valentibꝫ medicꝰ: ſed male habentibꝫ. nō em̄ venit vocare iuſtos: ſed peccatores ad penitentiam. Et quia incarnatio dei medicina debet eſſe et eſt cōtra peccatum. g̃ poſt peccatū debuit filiꝰ dei incarnari. Nec Bonauen. et Richar. de media villa. et cōmunit̃ alij doctores ſuꝑ. iij. ſniaꝝ. diſt. j. Concordat Tho. iij ꝑte. q. j. ar. v.

Capitulum. II.

s Ecunda q̄ſtio mota eſt Utꝝ ſtatim poſt culpā cōmiſſam dei filius incarnari deberet. Et mox diuina ſapientia determinauit ꝙ nō: pluribꝫ rōnibꝫ poſitꝭ a doctoribꝫ: precipue ſancto Thoma vbi ſ. Prima rō vt pctm̄ innoteſceret. Nam pctm̄ hoīs ex ſuꝑbia ortū habuit: et ideo cōueniens erat vt de lege naturali ꝛ ſcrīpta cōuinceret̃ prius. et ſic hūiliatꝰ ꝯgnoſceret ſe indigere liberatore: comꝑto ꝙ nec ꝑ legem naturalem: nec ꝑ legem ſcriptā poſſet liberari. Nimirū ſi poſt caſum ſtatim chrs veniſſet: hō putaſſet ꝑ legem naturalē ſe liberari potuiſſe. Similiter etſi in lege moyſaica veniſſet: ꝑ illā legem ſe ſaluatum putaſſet. et ſic ſuꝑfluū putaſſet chrī aduentum. Secunda ratio: vt dignitas chriſti clareſceret. Quia em̄ chrs eſt rex regum ꝛ dominꝰ dñantium Apoc. xix. et ideo decuit eū venire vt ſummū regē: cuiꝰ aduentū regꝭ ſolitum eſt vt multi ꝑconizent: multi eum ingredientē in aliquā ciuitatem vel regnum pcedant: et multi comitent̃ ac ſeqnt̃. Sic ꝛ de chro ſpūaliter accipiendū deꝰ decreuit vt multi ꝓphete eiꝰ aduentū ꝑconizātes pcedere debeāt. iuxta illō glo. ad Gal. iiij. Quanto inq̄t maior iudex veniebat: tanto ꝑconū multoꝝ ſeries lōgior pcedere debebat. Et etiam ꝙ multi ſancti comitari debeāt ꝛ ſequi tur: iuxta illud Apoc. vij. Poſt hec vidi turbam magnā quā dinūerare nemo poterat ex oībꝫ gētibꝫ. Notanter dr: poſt hec. i. poſt ſanctos veterꝭ teſtamēti ſignatos: vt ibidē patet: ex oī tribu filioꝝ iſrael. Tertia rō: vt dñs nō tepeſceret: ſed in cordibꝫ hoīm ferueſceret. Nam ſi mox chriſtꝰ poſt hoīs caſum veniſſet: ipm bñficiū incarnationis nō tā gratū fuiſſet. Et deniq̄ꝫ poſtea lōgiſſimo ductu tpis ſubſeq̄ntꝭ vſq̄ꝫ ad finē mundi hoīes imemores effecti: tātū bñficiū non recognouiſſent. ſic q̄ꝫ lumē fidei ꝛ feruor dilectōis tepuiſſet: iuxta illud Lu. xviij. Cum venerit filiꝰ hoīs putasne inueniet fidē ſuꝑ terraꝫ: Qō certe circa finem mūdi erit: hoībꝫ tepeſcētibꝫ ex tpis lōgitudine ꝛ iniq̄tate creſcente. qō tanto magꝭ accidiſſet ſi a pncipio mūdi vel citra chrīs veniſſet. ſ. ex ſubſequentis tpis lōgitudine.

Capitulum. III.

t Ertia queſtio mota eſt Utꝝ bonum eſſet vt deberet differri icarnatio chrī vſq̄ꝫ ad finem mūdi. Et diuina ſapiētia declarauit ꝙ non: triplici rōne. Primo rōne iuſticie. quia finis mundi eſt tps iudicij ꝛ iuſticie. Ps. Cum accepꝛo tps ego iuſticias iudicabo. Incarnatio aūt dei ꝑtinet ad miſcōiaꝫ. Uñ ad Tit. iij. Non em̄ ex opibꝫ iuſticie que fecimus nos: ſed ſm̄ ſuam miſcōiam ſaluos nos fecit. Secundo rōne humane malicie. qꝛ in fine mūdi taꝫ dei reuerētia q̄ꝫ moꝝ honeſtas ꝛ oīs bonitas extinguet̃. Matth. xxiiij. Quia abūdabit iniq̄tas: refrigeſcet charitas. Tertia ratio congruētie. qꝛ congruebat ꝙ ſicut chrs dñs veniebat in mundum vt mediator: ita decentia regia chrī requirebat quedā membroꝝ ſuoꝝ pcedere: q̄dam ſequi. ſicut ꝛ in precedentibꝫ tactuꝫ eſt. ꝓpterea ꝓphetauit Abachuch. iij. c. dicēs. In medio annoꝝ notum facies illud. ſ. opus noſtre redemptiōis humane. Nec ſm̄ Petrū aureoli: necnō et Raynerium in ſumma ſua: et cōmuniter doctores alios.

Concluſio huius conſilij

i **Taq̄ꝫ concluſum** eſt ꝑ ſapientiā diuinam ꝙ ſūma congruētia deberet fieri hec incarnatio diuina: h̄ eſt tpis plenitudine q̄ facta eſt. ſ. vergente mūdi veſꝑe vt ſponſus de thalamo egrederet̃ chrs honeſtiſſima virginis matris clauſula: ꝑut canit eccl̄ia. Et vt hec cōgruentia magꝭ clareſcat Nota ꝙ ſm̄ numerū duodecīꝫ ſtellaꝝ q̄s deſcribit Joānes in Apocal. ca. xij. in corona capitꝭ beate Marie ꝟgīs dī. Mulier amicta ſole: et luna ſub pedibꝫ eius: ꝛ in capite eiꝰ corona duodecim ſtellaꝝ. Diuina ſapientia circa hoc deter

Auris aũt dextra q̄ſi c. Linea ſub naſo q̄ſi i. Et ſic reſultat hec dictio dei Lingua q̄ꝫ et loquela q̄re data eſt homĩ niſi ad laudãduꝫ deũ: ſm Chryſ. de laude dei. Et ſic patet hec oratio Homo dei lauda deũ. Tertia rõ ãgelice reparatiõis. q2 hõ factꝰ ẽ vt angelica ruina quaꝫ dyaꝰ ꝑnouerat ex ipſo repararetur. Vñ Magr̃ vbi ſ. c. xj. De homine q̄ꝫ in diuina ſcp̃tura reperitur inq̈t interduꝫ ꝙ factus ſit ꝓpter reparationeꝫ angelice ruine. qḋ nõ eſt ita intelligendũ q̄ſi nõ fuiſſet hõ factꝰ ſi nõ peccaſſet angelus. ſed q2 inter alias cauſas hec etiã nõ nulla extitit. Hec ille. In huiꝰ ſignificatiõeꝫ dĩc. Baſiliꝰ magnus in hexamerõ. ꝙ cũ aĩalia cetera ex t̃ra formata faciẽ habeãt ꝟſus terrã reſpiciẽtẽ: ideo: q2 ſunt in terrã reuerſura. homo aũt faciẽ habꝫ eleuatã ꝟſus celũ ⁊ caput erectũ: vt ſe ad angeloꝝ cetuꝫ intelligat finaliter eſſe eleuãduꝫ. O igit̃ homũcio. o fidelis aĩa: penſa diligẽt̃ ad quẽ finẽ creatus ſis: an vt terrenis cupiditatibꝫ inhereas: an vt voluptate reſolutꝰ ſola carnalia ſecterꝭ: an vt diuerſis vicijs diabolo deſeruias? Nõ certe: nõ. ſic em̃ ꝯtra fineꝫ tue creatiõis agis. Animaduerte q̄ꝫ q̄m artifex ſuũ artificiũ qḋ ad finẽ intentũ nõ venit deſtruit ⁊ abijcit: vt patꝫ in falſis monetꝭ: ſic tu dignꝰ es morte ſi deo nõ ſeruieris ⁊ ad celũ non tendis.

Capitulum. III.

Tertia q̄ſtio in cõſiſtorio ſancte trinitatis fuit mota Vtrũ rõnalis creatura creari deberet vt eſſet arbitrio libera et ꝟtibilis ac peccabilis. Nã arguere poſſes ꝙ meliꝰ deus feciſſet ſi rõnalẽ creaturã ſic ſtabilẽ creaſſꝫ vt nullatenus ad malũ culpe ⁊ miſerie ꝑuenire potuiſſet. Sed in cõtrariũ ꝑ diuinã ſapiẽtiam determinatũ eſt ꝙ rõnalis creatura in libertate arbitrij crearet̃ ⁊ ꝟtibilis fieret: ⁊ ꝙ melius foret pluribꝫ rõnibꝫ. Prĩa ratio diuine manifeſtatiõis Hãc rõnem ponit Alexan. de Ales ij. ꝑte ſũme. q. xxij. ar. iij. Concor. Petrꝰ aureoli in ſuo cõpendio li. ij. ca penulti. Nam ex h̄ manifeſtat̃ diuĩa potentia: q̄m ꝑ hoc oſtẽditur ꝙ ſolus deꝰ inuertibilis ⁊ indefectibilis eſt. Oĩs aũt creatura mutabilis eſt. Cõueniens ḡ erat oſtendere creature rationali ꝙ ſicut ſine deo facta nõ fuerat: ita nec ſine deo ꝑſiſtere poterat. Nec ipaꝫ decebat cõfirmari in bono q̄uſqꝫ illi cõſtaret ꝙ ipſe ſolus eſt deꝰ in quo nõ cadit nõ poſſe. Iteꝫ ex h̄ declarat̃ dei ſapiẽtia q̄ ad bonos ⁊ malos. Quõ ad bonos q̄dem. q2 ſm ordinẽ diuine ſapientie nemo dignꝰ ẽ corõari niſi qui legitime certauerit. ij. ad Timo. ij. Quo ad malos q̄ꝫ: vt diuĩa ſapientia oſtendatur ſcire etiã ex malis elicere bona. qḋ ñ poterat fieri niſi deꝰ feciſſet creaturã vertibileꝫ in malũ. Vñ Aug. xj. de ciui. dei. ca. xviij. dicit. Nec deꝰ vllum nõ dico angeloꝝ ſed vel hoĩm crearet quẽ malũ futuꝝ p̄ſciret niſi parit̃ noſceret quibꝫ euꝫ bonorũ vſibꝫ cõmodaret. Hec ille. Cape exẽplum. quia mali angeli et homines bonorũ vtilitatibꝫ cõmodant̃: q̄m ſũt bonis ad exercitium ꝟtutis: cũ eos temptãt ⁊ perſequuntur. Itẽ ex hoc dei clemẽtia ⁊ miſcõia declarat̃ in eo ꝙ dei filiꝰ ꝑ liberatiõe hoĩs ⁊ angelice ruine repatiõe mittitur. Preterea dei iuſticia oſtenditur in h̄ ꝙ deꝰ tribuit vnicuiqꝫ ſm opa ſua. ſ. bonis eterna premia: et malis eterna ſupplicia. Deniqꝫ dei charitas demõſtrat̃: q̄m in libertate arbitrij reliq̈t creaturam velle beatificari ⁊ ſaluari. Eccl. xv. Deꝰ creauit hoĩeꝫ ⁊ reliq̈t eũ in manu ꝯſilij ſui ⁊c̃. O igit̃ q̄ꝫ laudabilis eſt deus ⁊ q̄ntum gratias ei agere debemꝰ ⁊c̃. Scõa ratio laudis maioris Maior em̃ laus ⁊ honor eſt cũ q̇s peccare põt et nõ peccat q̄ꝫ cũ ideo nõ peccat q2 peccare non poteſt. Exempli gr̃a. Mutus nõ laudat̃ de virtute taciturnitatꝭ: q̄m ideo nõ loq̈tur q2 loq̈ nõ poteſt. Vñ ⁊ Ariſto. j. li. Metaph. dicit. Propt̃ ea q̄ inſũt nobis a natura nec laudamur nec vituparamur. ḡ merito laudãdus eſt q̇ potuit tranſgredi et nõ eſt trãſgreſſus: facere mala ⁊ nõ fecit. Eccl. xxxj. Sicut in exemplo: Dauid laudat̃ qui Saulem interficere bis potuit ⁊ nõ interfecit. Sic igit̃ patꝫ ꝙ ſi hõ ĩpeccabilis factꝰ fuiſſet: nõ eſſꝫ laudabilis d̃ virtute. igit̃ ⁊c̃. Propterea Greg. in mora. dĩc. Deꝰ fecit naturã rõnalem bonam eoꝙ mutabileꝫ cõdidit ⁊c̃. Tertia rõ humiliatiõis. Decebat nempe ratiõalem creaturaꝫ vertibileꝫ ⁊ peccabilẽ fieri: vt cãm hũilitatis haberet ⁊ ſuꝑbiaꝫ calcaret: ⁊ ſe agnoſceret indigere auxilio diuino: ⁊ ad ip̄m deũ recurrẽdi occaſionem haberet ꝓ cõſeruãdo a peccato. Hec eſt rõ Bonauẽ. ſuꝑ. ij. diſt. xxiij. Quarta ratio p̄mij amplioris. Nã gl'ioſius ẽ nature ꝟtibili ad malũ ex meritꝭ gl'iaꝫ obtinere q̄ꝫ ĩ inuertibilitate cõditã fuiſſe. ⁊ ſic ſine aliq̈ genere meriti beatificari. Exẽplũ ĩ paruul' baptizatꝭ q̇ in merito chriſti ſaluãt̃ ⁊ nõ ĩ ꝓprio. vñ mioreꝫ gl'iaꝫ hñt his qui in ꝓprio merito ſaluant̃. Hec ẽ rõ Alexan. vbi ſ. Patet igit̃ q̄re ꝑ diuinã ſapiẽtiaꝫ ratiõal' creatura ꝟtibilis ſit facta: ⁊ q̄ꝫ cõuenient̃. Nil igit̃ calumnie hẽs o hõ ꝯ deũ creatorẽ: imo potiꝰ materiam laudis et gratie. Cuiꝰ em̃ culpa tu peccãtor ꝑibis niſi tua. q2 bonũ facere nõ vis et a peccato nõ deſiſtis? Quid eſt ꝙ damnarꝭ niſi q2 volũtate te p̄cipitas? O ſtulte: o infelix ⁊ inſane peccator attẽde dei circa te bonitateꝫ: et tuã cõtra ip̄m ingratitudinis prauitatẽ. Vide q̄ntuꝫ te cupiat ſaluare cũ ĩ tuo arbitrio cõſtituerit te: vtꝝ bonũ vel maluꝫ velis. Auſculta q̇d dñs dicat ꝑ Oſee. ca. xiij. Perditio tua ex te: ex me tm̄mõ auxiliuꝫ tuũ ⁊c̃. O vtinã agnoſceres tuã libertateꝫ: ⁊ nõ ſubijceres te in diaboli captiuitatem. Heu heu quãta cecitas mentꝭ inualuit vt ꝙ hõ peccat nõ recognoſcat ſed in deũ retorqueat loquẽs blaſphemias ⁊ dicat. Sic me deꝰ fec̃ vt peccẽ. Audi et penſa ꝟba Auguſtini li. de libe. arbi. dicentis Naturas inq̈t omnes fecit deus non ſolum in iuſticia ꝑmanſuras ſed peccaturas: nõ vt pecca

rent:ſed ſi non peccarent coronarent̄.ſi peccarēt
punirent̄. Qui ergo pereūt:arbitrio pereūt. et q̄
ſaluant̄:gratia dei liberant̄. Hec ille.

Articulus.II.qualiter deus ꝑordinauit rui/
nā angelicam reparandam.

ſ Ecundū conſiliū
declarandū dicitur reparationis. Hic
nempe poſſumꝰ contēplari quō ſan
cta trinitas ꝓuidens rōnalem naturā tā in ange
lo ꝙ̄ in hoīe ruiturā:tractauit cōſiliū de reparatōe
ne ciuitas ſup̄na vacua ſuis ciuibꝰ maneret. Et
h̄ tali rōne q̄ accipit̄ ex dict̄ Anſelmi li. Cur deꝰ
homo:dicent̄. Nullatenꝰ decet ſummā ſtabilita/
tem ſuū ꝓpoſitū ꝑmittere infirmari.nec decet ſū/
mā ſapiētiā ꝑmittere nobiliſſimas creaturas vl/
timo ſuo fine fraudari. Sed qꝛ deus ꝓpoſuit ho
minem ⁊ angelum ad beatitudinē creari. Si er
go nō fiet reparatio cum vtra ꝙ̄ natura labat̄:an/
gelica q̄dem pro parte:hūana vero ꝓ toto:dei ꝓpo
ſitū infirmabit̄:et creature ſuo fine fraudabun
tur. Sic ergo cōſiliū determinatū eſt ꝙ fieri de/
beat reparatio. Sed in hoc ꝯſilio tres alie q̄ſtiōes
mote ſunt ⁊ determiate. Prima Vtꝝ ꝓ hac re/
paratione vterq̄ ſ. angelus ⁊ homo redimi de/
beat. Scđa q̄ſtio Vtꝝ aliq̄ creatura ꝓ hac redē
ptione facienda ſufficiat. Tertia queſtio. Cui di/
uinaꝝ ꝑſonaꝝ hanc redemptōis ſatiſfactiōeꝫ fa
cere conueniat.

Capitulum.I.

p Rima q̄ſtio in hoc ſecūdo conſilio mota
eſt in cōſiſtorio ſancte trinitat̄ Vtrū vitꝫ
vterq̄.ſ.angelus ⁊ hō poſt lapſum redi/
mi debeant ꝓ reparatiōe ruine. Et argutū eſt ꝙ ſic
quia pctm̄ hoīs ⁊ pctm̄ angeli:vniꝰ generis eſſe
debebat ⁊ eſt.qꝛ vterq̄ ꝑ ſup̄biā peccauit. ḡ deꝰ
vtriq̄ ſubuenire miſericorditer debuerat. Sed
ad iſtud determinādo rn̄dit diuina ſapientia ꝙ
ſolus homo redimi debebat ⁊ ex eo ruina ange/
lica reparari. Nec deberet chr̄i incarnatio ſubueni/
re angelo lapſo.q̄a pctm̄ angeli eſt irremediabi
le.pctm̄ aūt homīs remediabile. Et hoc pluribꝰ
rōnibꝰ ſm̄ Tho.in.iij.ſcꝑto ſnīaꝝ.diſt.j.ar.ij. et
ſm̄ Bonauen. ſup̄ eodē.iij.li. alioſq̄ doctores
cōmunit̄. Prima ratio ex ꝑte potentie cogni/
tiue.qꝛ angelus cognoſcit in luce plena per intelle
ctū deiformē vt ſic ꝑ ignorantiā nō excuſet̄. To
tū em̄ pōt cōſiderare ſine inq̄ſitiōe qđ ad electio/
nē alicuiꝰ rei ꝑtinet. Hō aūt cognoſcit q̄ agenda
ſunt deliberādo ꝑ rōnem:q̄ eſt q̄dam obumbra
tio intellectus.vnde hō peccans:de venia cogita
uit ⁊ in aliquo deceptꝰ eſt:vt đt mgr̄ li.ij.di.xxij.
nō aūt angelus. Vn̄ Damaſce.dicit. Quāto no
bilior fuit in angelis dei cognitio:tāto peior in
eis fuit erroris occaſio.quia ſeruus ſciēs volun
tatem dn̄i ſui ⁊ nō faciēs:plagis vapulabit mul
tis. Scđa rō ex ꝑte potentie volitiue.qꝛ volū

tas angeli inuertibilis eſt ad bonū poſt electio/
nem mali.vnde peccādo īmobiliter inheret ma/
lo.nec eſt ſuſceptibilis pnīe. Ideo Damaſc.li.ij.
Angeli ſicut nō fuerūt nec ſunt nec erūt ſuſcepti/
biles pnīe:ita nec venie.qđ em̄ facit hominibus
mors:hoc angelis caſus. Nō aūt eſt ſuſceptibi/
lis penitentie.igit̄ ⁊c̄. Hic cadit exemplū qđ legi
tur de ſancto Martino ⁊ etiam Auguſtino:q̄
ꝓmittebat demoni ſe oraturꝫ ꝓ eo dūmō penite/
ret. et ipſe diabolus reſpōdit:nullo mō velle pe/
nitere. Tertia rō ex ꝑte culpe.qꝛ ſm̄ Aug.an/
geli nullo ſuggerente peccauerunt.ideo nemine
reparante redimi debuerunt. Homo aūt diabolo
ſuggerēte cecidit:ideo dei ꝟtute ſubleuari debu
it. Itē qꝛ culpa hoīs ꝓmi totā poſteritatē infecit
⁊ corrupit:⁊ tota cecidit humana natura in vno
peccante. Et ideo indecēs erat vt tota relinq̄ret̄
ſub damnatione. Angelica aūt natura non ꝓpa
gat̄ ex vno ex quo vicium cōtraheret.ſed oēs an
geli actu exiſtentes ꝓprio arbitrio peccauerunt.
igit̄ ⁊c̄. Unde iuſticiam diuinam nō decebat vt
omnes illi ad q̄s corruptio pctī ꝓmi hoīs deue
nire debebat:qm̄ q̄dē nōdū erant actu ſed in vir
tute tm̄:ꝓus q̄ꝫ eſſent vltimā damnationem reci
perent. Oēs aūt angeli actu exiſtentes:ꝓprio ar/
bitrio peccauerunt:ideo decens erat vt oīno illi
peccantes ꝑirent:maxime qꝛ īmobilit̄ malo ad/
heſiſſent. Quid igit̄ dicam vobis o pctōres īdu
rati:excecati:et deſꝑati:qui diabolo ſimiles eſt̄
quia ex certa malicia peccatis:et nullo etiā ſug/
gerente ad malū curritꝭ:multos q̄ꝫ alios verbo
et exemplo inficitis. Et heu heu qđ maximū eſt
īmobiliter in peccato ꝑſeueratꝭ. hoc q̄ppe diabo
licū eſt:vt đt Augꝰ. Humanū eſt inq̄t peccare:
ſed diabolicum eſt ꝑſeuerare. Quam vobis ſen/
tentiā ꝓferre valeo niſi illam Petri Apoſtoli in
ſua canonica. Si angelis peccantibꝰ nō peper/
cit ⁊c̄. Expꝑgiſcimī igit̄ o ꝑctōres ⁊ nolite cū dia/
bolo damnari.

Capitulum.II.

ſ Ecūda q̄ſtio mota eſt. Vtꝝ aliq̄ creatura
ꝓ hac reparatione facienda ſufficiat vt deū
incarnari nō oporteat. Et concluſum eſt
a diuina ſapīa ꝑ hanc cōcluſionē:ꝙ nullus pu/
rus angelus:nec aliquis purꝰ homo:aut q̄cun
q̄ creatura pura ad hāc reparationem ſufficeret.
ſed deum incarnari ipm̄ oporteret:pluribꝰ h̄ ra
tionibꝰ. Prima rō condigne ſatiſfactiōis. Nā
lꝫ (vt ait Aureliꝰ Augꝰ.xiij.de trini.ca.x.) aliꝰ mo
dus fuit deo poſſibilis q̄ꝫ ille queꝫ tenuit in re/
demptione.quia eius ptāti cuncta ſubiacent:tn̄
debuit oīno fieri ꝑ ſatiſfactionē:qm̄ hic modus
ꝯgruētior fuit ⁊ decētior tā ex ꝑte đi q̄ꝫ ex ꝑte nr̄a
vt ꝓbat Bonauen.in.iij.diſt.x.ar.j.et Rich. ibi/
dem.q.iij. Primo inquā ex ꝑte dei ꝓ tāto.q̄a in
oī oꝑe debet manifeſtari miſcđia ⁊ iuſticia. Ps.
Uniuerſe vie dn̄i miſcđia et veritas. Sed ſi de/
us naturā hūanā reparaſſet abſq̄ ſatiſfactiōe:fu/

inuenit de⁹ Job. j. Dauid ꝟo teſtimoniũ habuit: dicẽte Samuele. Queſiuit ſibi dñs viruȝ id eſt Dauid: iuxta cor ſuũ. j. Reg. xiij. Dixerũt igitur. Pergatis ad dominũ orãtes ꝑ ſalute oĩm. Et flẽtes aiebãt. Exaudiat dñs orationes vr̃as ⁊ recõciliet vobis: nec vos deſerat ĩ tpe malo. De⁹ miſereat noſtri ⁊ bñdicat nobis: illuminet vultum ſuũ ſup nos ⁊ miſereat noſtri. His dictis: ꝑrexit Primo Eſaias dicẽs illud ca. lxiiij. Utinam dirũpes dñe celũ ⁊ deſcẽderes: vt notuȝ fieret nomen tuuȝ inimicis tuis. Ecce tu irat⁹ es qꝛ peccauim⁹. ⁊ nũc dñe pater nr̃ es: nos vero lutum ⁊ opa manuũ tuaꝝ oẽs nos: ne iraſcaris dñe: et ne vltra memineris iniq̃tatis nr̃e. Hec ibi Tũc de⁹ pr̃ hoc audito reſpexit ad iuſticiã. Et illa ait. Scriptũ eſt ꝑ iſtũ Eſaiam. ca. lxv. Recede a me: nõ appropinques mihi qꝛ ĩmũd⁹ es Ecce ſcriptũ eſt corã me: reddã ⁊ retribuã in ſinũ eoꝝ iniq̃tates patrũ veſtroꝝ. Hec ibi. Terti⁹ Eſaias ⁊ ad ſuos reuerſus cum lachrymis ait illud ca. lvij. Plãgite ſup regionẽ deſiderabilem: qꝛ non eſt pax impijs dr̃ dñs. Scdo ꝑrexit Hieremias loquẽsq; cũ plãctu ait illud Threñ. vl. Recordare dñe qd acciderit nobis: intuere ⁊ reſpice opprobriũ noſtꝝ: patres noſtri peccauerũt ⁊ nos iniq̃tates eoꝝ portauim⁹: ve nobis qꝛ peccauimus. Quare in ꝑpetuũ obliuiſceris nr̃i: derelinq̃s nos in longitudinẽ dieꝝ. Cõuerte nos dñe ad te: innoua dies noſtros ſicut a ꝑncipio. Hec ibi. Tunc iuſticia deo iubẽte ait illud Hiere. xj. Tu ḡ noli orare ꝑ pp̃lo iſto qꝛ nõ exaudiã in tpe clamoris eoꝝ ad me: et in tpe afflictõis eoꝝ. Et addidit. Nõne ca. xv. ꝑ te ſcriptũ eſt. Si ſteterint Moyſes ⁊ Samuel coraȝ me: nõ eſt aĩa mea ad pp̃lm iſtũ. Eiice eos a facie mea. Terti⁹ Hieremias ⁊ ad ſuos reuerſus ait illud Threñ. ij. Deduc. ſ. turba electorũ q̃ſi torrentẽ lachrymas ꝑ diem ⁊ noctẽ: et nõ taceat pupilla oculi tui. Et infra. Ego vir videns pauꝑtatẽ meã in ira indignatiõis ei⁹: me minauit ⁊ adduxit in tenebras et nõ in lucẽ. Tertio ꝑrexit Job ⁊ loquens in amaritudine cordis ſui dixit illud ca. vj. Quis det vt veniat petitio mea: et qđ expecto tribuat mihi deus. Et iteꝝ. Parce mihi dñe: nihil eñ ſũt dies mei. vſq;q̃ nõ parcis mihi nec dimittis me vt glutiã ſaliuã meã: peccaui. Quid faciã tibi o cuſtos hoĩm: q̃re me poſuiſti cõtrariũ tibi: et fact⁹ ſum mihimetipſi grauis. Cur nõ tollis pctm̃ meum: et q̃re nõ aufers iniq̃tatem meã ⁊c. Tunc dñs ait illi ca. xxxviij. Quis eſt iſte ĩuoluẽs ſententias ſermonib⁹ imꝑitis ⁊ ad dep̃candũ cõpoſitis: Nunq̃d tu irritũ facies iudiciũ meũ vt tu iuſtificeris: Quis eñ reſiſtere pt vultui meo: Quis dedit mihi ante ⁊ reddam ei: Reſũptis Job viribus: vt ſermone molli frãgeret iram dei: dixit illi xlij. ca. Scio qꝛ oĩa potes ⁊ nulla te latet cogitatio. Idcirco me rep̃hendo ⁊ ago pñiam in cinere Et iteꝝ ca. vj. Veruntamẽ ad oĩpotentẽ loquar et vias meas in conſpectu eius arguam: et ipſe erit ſaluator meus. Et addidit illud ca. xiij. Cur faciem tuam abſcondis ⁊ arbitraris me inimicũ tuũ: Cõtra foliũ qđ vento rapit oſtendis potentiã tuã: et ſtipulã ſiccã ꝑſequeris. Scribis eñ cõtra me amaritudines ⁊ ꝯſumere me vis peccatis adoleſcẽtie mee. Tũc iuſticia ait illi ca. viij. Uſq;q̃ loqris talia. Nunq̃d de⁹ ſupplãtat iudicium ⁊ oĩpotẽs ſubuertit qđ iuſtũ eſt: et qđ ꝓdeſt mo ſi iuſtus fueris: aut qđ ei cõferes ſi ĩmaculata fuerit vita tua: Scriptũ eſt ꝑ te ca. xxxviij. Oĩa q̃ ſub celo ſunt mea ſunt: nõ parcã verbis potentib⁹ ⁊ ad dep̃candũ cõpoſitis. Terti⁹ Job fugit ad ſuos cum lachrymis di. Pereat dies in q̃ nat⁹ ſũ: et nox in qua dictum eſt: Conceptus eſt homo: quare data eſt miſero lux: ⁊ vita his qui in amaritudine aĩe ſunt. Tũc oẽs ceperũt plangere: dicentes illud Threñ. ij. Heu quia factus eſt dñs velut inimicus: ꝑcipitauit iſrael. Et infra ca. iij. In tenebroſis collocauit nos q̃ſi mortuos ſempiternos: et cum clamarem⁹ excluſit orationem noſtram. Et iterum eodem capitulo. Nos iniq̃ egimus domine et ad iracundiã ꝓuocauim⁹ te Idcirco inexorabilis es: ꝑcuſſiſti: nec peperciſti. vide dñe qm̃ aperuerunt ſuper nos os ſuum omnes inimici.

Capitulũ. III.

Taq; in luctu ⁊ gemitib⁹ deſolati dixerũt alter ad alteꝝ. Quid ampli⁹ faciemus: Quidã dicebant. Nõ eſt amplius op⁹ vt ad dñm mittam⁹: quoniam cõpleuit domin⁹ furorẽ ſuũ: effudit irã indignationis ſue: nõ addet vt reſpiciat nos. Threñ. iiij. cap. Hieremias ꝟo inter eos loq̃ns dixit illud Threñ. iij. Ne taceamus eoꝝ nõ eſſet req̃es donec reſpiciat ⁊ videat de⁹ de celis. Et iteꝝ. Per me inq̃t ſcriptũ eſt eodem capl'o. Inundauerunt aque ſuper caput meum: dixi perij. ſed inuocaui nomen tuũ domine de lacu nouiſſimo: vocem meam audiſti: auertiſti aurem tuam a ſingultu meo et clamoribus. Hec ibi. Tunc et Dauid propheta ait. Clamorem pauperum exaudiet dñs: imo confidim⁹ ſcientes pro certo quia iurauit dominus Dauid veritatem et non fruſtrabitur eum: de fructu ventris tui ponam ſuper ſedem tuam. Dixerunt igitur ad eum omnes. Perge ergo ⁊ tu ad dominum et deprecare pro nobis. Nunc autem et nos clamem⁹ in celum et miſerebitur noſtri deus noſter: et memor erit teſtamenti patrũ noſtrorum. j. Machab. iiij. Tunc Dauid cepit in celũ aſcendere in ſpiritu et dicere. Aperite mihi portas iuſticie et ingreſſus in eas confitebor domino. Michael autem archangelus ait ad eum. Reuela domino per me viam tuam et dabit tibi petitiones cordis tui. Reſpondit Dauid. Eructauit cor meum ꝟbum bonum: dico ego opera mea regi. Dixit Michael. Uide ne diutius graues regem ſermone prolixo. Tu eñ

ſcis quia vir linguoſus non dirigetur in terra hac. Reſpondit Dauid. Lingua mea calam⁹ ſcribe velociter ſcribentis. Tunc angeli charitate ꝑuenienti ibant ad dñm dicētes. Memēto dñe Dauid: et oīs manſuetudinis eius. Et ait dñs. Inueni Dauid ſeruū meū: oleo ſancto meo vnxi eum. Et veritas mea ⁊ miſcdia mea cū ipſo: et in nomīe meo exaltabitur cornu ei⁹. Dixitqꝫ Dauid ad Michaelem. Quis deducet me in ciuitatē munitā. Introduct⁹ quoqꝫ ꝑ angelū ⁊ trāſiēs de hierarchia in hierarchiā: de ordine in ordinē: aſpiciens loci amenitatē ait. Quā dilecta tabernacula tua dñe virtutū: cōcupiuit ⁊ defecit aīa mea in atria dñi. Beati q̄ habitant in domo tua dñe: in ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. Tunc ꝑueniēs ad thronum dei vbi ſancta trinitas reſidet: ꝓſtrat⁹ hūiliter adorauit dicēs. Bñdicat nos deus de⁹ noſter: bñdicat nos de⁹: et metuāt eū oēs fines terre. Dixit aūt dñs. Quid vis vt faciā tibi? At ille Ubi ſunt miſcdie tue dñe ſicut iuraſti Dauid in veritate tua? Tu dixiſti. Clamabit ad me ⁊ ego exaudiā illū: eripiā eū ⁊ glorificabo eū. Longitudine dieꝝ replebo eū: et oſtendā illi ſalutare meum. Ad te ḡ dñe clamabo de⁹ meus ne ſileas a me. Exurge q̄re obdormis dñe exurge ne repellas in finem: q̄re faciē tuam auertis: obliuiſceris tribulatōis noſtre. Educ de carcere aīas nr̄as: vt cōfiteamur nomī tuo dñe. Tūc deo iubēte dixit iuſticia. Nōne ꝑ te ſcptū eſt. Iuſtus dñs ⁊ iuſticiā dilexit: equitatē vidit vultus eius. Iuſticie lex dat vt pctōres cōuertantur in infernum ⁊c. Ait Dauid. Tace tu nunc iuſticia: nec mihi moleſta ſis: qm̄ ſcriptū eſt. Miſerationes dñi ſuꝑ om̄ia oꝑa eius. Uñ reſumptis virib⁹ Dauid ait dño. Iuſtus q̄dem es dñe: et rectū iudicium tuū: fac tñ cum ſeruo tuo ſcḋm miſcdiam tuam. Remiſcere miſerationū tuaꝝ dñe: memor eſto congregatiōis tue dñe qua poſſediſti ab initio. Fiat miſericordia tua dñe ſuꝑ nos: queadmodū ſperauimus in te. Tunc et omnes ſancti patres clamātes dixerunt. Ne reminiſcaris dñe delicta noſtra vel parentum noſtrorū: neqꝫ vindictā ſumas de pctīs noſtris. Tob. iij. Ut qd dñe repuliſti in finē: irat⁹ eſt furor tu⁹ ſuꝑ oues paſcue tue. Oſtēde nob dñe miſcdiam tuā ⁊c. Itaqꝫ miſcdia cōpatiēs generi hūano dixit ad dñm. Tu exurgēs dñe miſereberis ſion. q2 tps miſerēdi ei⁹ quia venit tempus. Nōne tibi dñe ꝓpriū eſt miſereri: magis qꝫ tue bonitati cōuenit ſcḋm miſcdiā agere qꝫ ſcḋm merā iuſticiam. Audiēs Dauid miſericordiā loq̄ ꝓ ſe: grās agēs dixit. Miſcdias dñi in eternū cantabo. Sed ⁊ genus humanū audiens ꝓ ſe eſſe miſcdiam: cepit fortiter clamare. O dei miſericordia. o dei immenſa pietas. o dei bonitas. Miſerere noſtri dñe miſerere noſtri. Fiat miſcdia tua dñe ſuper nos ⁊c. Exurge dñe adiuua nos: et libera nos ꝓpter nomen tuū. Placatus itaqꝫ deus dixit ad Dauid. Uade q2 viſitabo vos ⁊ ſuſcitabo ſuꝑ vos verbum meum bonum vt reducam vos. Hiere. xxix. Proſtratus Dauid ⁊ grās agens dixit. Confitebor tibi dñe in toto corde meo. Narrabo oīa mirabilia tua: letabor ⁊ exultabo in te: pſallā nomini tuo altiſſime. Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis: in medio iuſtorū laudabo te. Reuerſuſqꝫ Dauid ad ſuos: ait cū gaudio. Qui timetis deū laudate eum: vniuerſum ſemen Iacob glorificate eū. Qm̄ non ſpreuit neqꝫ deſpexit deꝑcationē pauꝑis ⁊c. Intellexi a dño qm̄ ī eternū ſeruabo Dauid miſericordiā meā: et teſtamentū meū fidele ipſi. Tunc oēs ſancti patres leti effecti: deo gratias reddiderunt: eū laudantes ⁊ dicentes. Bñdict⁹ es dñe deus patꝝ noſtroꝝ. Bñdict⁹ es dñe q̄ intueris abyſſos. Bñdict⁹ es ſuꝑ thronū maieſtatis: et laudabilis ⁊ glorioſus in ſecula.

Articulus. II. ꝑ modū hiſtorie: q̄liter determinatū eſt ꝑ diuinam ſapientiam vt hō redimatur. Ubi pmo ponitur allegatio miſcdie. ſcḋo oppoſitio iuſticie. tertio determinatio ſapientie.

Capitulum. I.

S Ecundū myſterium dicitur determinationis. Grādis nēpe q̄ſtio orta eſt inter dei miſcdiam et iuſticiam ac veritatē de homīs liberatiōe: que q̄dem per filium dei. ſ. ſapiētiam hoc modo determinata eſt. Et hanc imaginationem ponit beatus Bern. ſuꝑ miſſus eſt. Circa hec aūt tria cōtemplemur. Primo miſcdie allegationē ⁊ ꝓbationē. Nam miſcdia dicebat. Piū eſt homini miſero per ſe ſurgere nō valenti miſereri. Et hoc ꝓbat pluribus modis ⁊ rationibus.

Primo ex lege diuina.
Scḋo ex lege canonica.
Tertio ex lege ph̄ica.
Quarto ex lege ciuilica.

Prima ratio accipitur ex lege diuina: quoniā ſcriptum eſt per ꝓphetā. Miſericordia domini ab eterno vſqꝫ in eternum ſuper timentes eum. Et iterum. Nunquid obliuiſcetur miſereri deus: aut cōtinebit in ira ſua miſcdiam ſuā: igitur ⁊c. Et cōfirmabat ſic. Indecens eſt ⁊ omnino illicitū deū ſumme miſericordem (ſicut omnis lex diuina ⁊ ꝓphete clamāt) ſummā miſericordiā nō oſtendere. Suauis em̄ dominus vniuerſis: ⁊ miſerationes ei⁹ ſuꝑ oīa oꝑa ei⁹. ḡ inq̄t. Tu deus h̄ ſuꝑ oīa miſericordiſſimū opus facere debes: te ipm̄ pro redēptiōe hoīs exhibendo. Scḋo ꝓbabat rōe ſumpta ex lege canonica. q2 qḋ ſemel placuit amplius diſplicere nō pōt. extra de reg. iu. li. vi. Deo aūt placuit hoīem creaſſe ad hūc finē. ſ. ad beatitudinē. ḡ reduci debet ⁊ reꝑari ad eandem miſericorditer poſt lapſū. Item odia ſunt reſtringenda: fauores ampliādi: vt dicitur ibidem. ſ. de regu. iuris. li. vj. et de penitē. diſt. j. Pene. Odio-

minauit duodecim congruētias qb9 veluti duodecim ſtellis radiat myſteriū diuine incarnationis ex Maria virgine: atqꝫ noſtre reparationis ꝑ chr̄m facte. Nimiꝝ diuīa incarnatio ex Maria virgine ꝑcipue duodecim myſterijs circundata decoratꝰ pro noſtra reparatiōe. et cuilibet myſterio certa cōgruentia coaptatꝰ: que ſeriatim h ſubſcribuntꝰ ſcḋm condecentiā tꝑis: anni: menſis: diei: et hore. vt patet intuenti. Prima cōgruentia diuinalis incarnationis pro myſterio ipo. quia ſicut prim9 hōmo fuit condit9 ſexta reuolutiōe diurnali a ꝓncipio creationis mūdi. i. ſexto die ad complementū toti9 mūdi Gen̄. j. ita ſecūd9 Adā chr̄s ſexta etate et ſexto millenario mundi (ſcḋm Oroſium ꝛ cōmuniter doctores) currente: debuit homo fieri deus verus ad totius creature ꝑfectionē. Hec Bonaueu. ſup. iij. Secūda congruentia filialis imaginatiōis. quia ſicut de9 pr̄ ſexta reuolutiōe. i. ſexta feria dixit ꝛ voluit: Faciamus inq̄t hoīem ad imaginē ꝛ ſiītudinem noſtrā: Ita ipa etiā feria ſexta ſexte etatꝫ ꝛ reuolutionis mūdi ipſa ꝑſona filij dei patris. i. chr̄s q̄ eſt imago patris ꝛ figura ſubſtantie ei9: dicēte apoſtolo ad Heb. j. debuit hoīs formā in incarnatione ex virgine (iubente deo patre) ſuſcipe: que q̄dem ad imaginē dei facta eſt. Gen̄. j. Tertia congruentia mūdialis reparationis. ſ. per chr̄i aduentū. quod declaratꝰ ſic. Nam de tempore quo creatus eſt mūdus tres ſunt poſitiōes ſiue opiniōes. Prima eſt rabbi Elieſer ꝛ ſuoꝝ ſequacium dicentiū ꝙ mūdus fact9 eſt in menſe ſeptēbris quando fruct9 ſūt in arborib9 maturi et habentes ſemina in ſeipſis. Propter quod ſcribitꝰ Gen̄. j. Et ꝓtulit terra herbam virentē ꝛ facientem ſemē. Et hec opinio cōmuni9 tenetꝰ ab hebreis: vt dr̄ Nicola9 de Lyra ſuꝑ Gen̄. Scḋa eſt opinio rabbi Joſue ꝛ ſuoꝝ ſequaciū dicentium ꝙ mūdus fact9 eſt in menſe martij: qñ terra incipit germinare herbas. Unde ꝛ Exod. xij. dicit dñs. Menſis iſte. i. martius: vobis ꝓncipium menſiū ꝑmus erit in menſib9 anni. Lꝫ aūt Nicolaus de Lyra videatꝰ declinare ad primā opinionē: tamen libro de q̄ſtionib9 noui ꝛ veteris teſtamenti dicit cū ſecunda. et Franciſc9 Maro. hāc ſecūdā opinionē approbat ex eo ꝙ ſol in martio intrat ꝑmū ſignū celi. i. arietem: ꝛ ibi incipit curſum ſuum. Unde videtur ꝙ in ꝓncipio creationis mūdi ſol creatus ſit in ſigno arietis: et ꝑ cōſequens mundus in martio eſt creatus. Tertia poſitio de die quam omnes cōmuniter doctores approbant et ſacra ſcriptura ꝙ vicꝫ mundus cepit creari die dñico. Tunc ad ꝓpoſitum redeuntes: patet quia hec oīa congruunt reparationis myſterio. vt ſicut mūdus creatus eſt ſcḋm primam opinionē in ſeptembri: ita exordiū reparationis noſtre in menſe ſeptēbri cepit: quo. ſ. menſe beata Maria filiū dei conceptura eſt nata in mundū. Et ſicut ſcḋm opinionē ſecundā mūdus creatus eſt in martio: ita in eo mēſe chriſtus deus eſt cōcept9 ꝛ paſſus: atqꝫ ſic mūdus reparatus. Deniqꝫ ſicut dominica die mūd9 cepit creari: ſic dominica die chriſt9 naſcens: ꝛ ipa die a mortuis reſurgēs: atqꝫ de celo ipſa die. ſ. dominica ad iudicium venturus: munduꝫ reparauit.

Quarta ꝯgruētia angelicalis nunciatiōis q2 ſicut in caſu hoīs angelus malus Euam virginē alloquēdo ad cōſenſuꝫ culpe induxit: ꝛ ſic homineꝫ occidit feria ſexta: Ita feria ſexta bon9 angelus Gabriel virginem Mariam ſalutauit et ad ꝯſentiendū deo induxit: que virgo caput ſerpentus cōtriuit. Quinta ꝯgruētia virginalis fecundatiōis: q2 ſicut ſexta feria ꝑmus Adaꝫ de terra virginea (que erat t̄ra benedicta a deo: necdum maledictiōem ex peccato incurrerat) eſt creatus ꝛ formatus: atqꝫ in paradiſo amenitatꝫ locatus. ita feria ſexta ſecūdus Adam chriſtus de benedicta carne virginis Marie format9: in paradiſo vteri virginalis collocatus eſt. Sexta congruētia exordialis ſaluationis. q2 ſicut damnatio homīs feria ſexta exordiuꝫ ſumpſit a femina formata eo die de latere viri dormientis: ita ſaluatio hoīs feria ſexta a femīa Maria cōſentiente et cōcipiente chriſtū: habuit exordium. et viro chriſto dormiente in cruce feria ſexta ipſa femina Maria cōpatiendo ad latus ſub cruce ſtetit: et ſic ſalus mūdi eſt ꝑfecta. Septima cōgruentia ligni crucis ſuſpenſionis. quia feria ſexta: hora ſexta Adam fructū ligni decerpſit: ideo feria ſexta: hora ſexta fructus vteri virginalis in ligno ſuſpēdi debuit: vt q̄ in ligno vicerat: in ligno vinceretꝰ. Octaua manualꝰ extēſiōis q2 ſic hō ſexta feria: horaqꝫ illi9 diei ſexta man9 ſuas ad rapinā latrocinij iniq̄ extendit ad lignū vetitū: ita chriſtus eadem hora inter latrones in crucis ligno manus extendit. Nona penalis mortis. quia Adam mortem incurrēs ex peccato: inclamatur hora nona ferie ſexte a deo dicēte. Adam vbi es: dū deambularet dñs in paradiſo ad auram poſt meridiem. Gen̄. iij. Ex quo accipitꝰ ſcḋm Franciſcum Maronis ꝙ hoc fecit circa horam diei nonam: ita chriſtus in cruce pre dolore clamando hora nona mortuus eſt. Decima congruentia totalis expenſionis ſiue expoſitionis. quia ſicut feria ſexta circa horam ſextam ꝛ nonā quādo nec penitere voluit Adam ſe tradidit cū tota ſua poſteritate in mortem ꝛ captiuitateꝫ diabolo: ita eadem feria ſexta ꝛ horis dictꝫ chriſt9 ſe totum expendit et expoſuit pro noſtra redemptione. quia pro nobis effudit totum ſanguineꝫ etiam cordis: et corpus totaliter expoſuit penis atqꝫ animam tradidit. Undecima congruentia carceralis vel infernalis viſitationis. q2 ſicut hora nona ferie ſexte homo eiectus eſt de paradiſo et infernali carceri omnino deputatus pro ſcelere: ita chriſt9 hora nona expirando: mox ad carcerem infernalem deſcendit: ſanctos patres.

viſitando: et diuine viſionis ſue paradiſum eis patefecit. Duodecima cōgruentia celeſtis reductionis. qꝛ ſicut hō paradiſum terreſtrem ꝛ celeſtem amiſit: ꝛ hora nona in exulatū huiꝰ miſerie eſt emiſſus de ꝑadiſo: ita chꝛs hora nona aſcendit: ꝛ hoīem in celeſtē patriā reduxit. O igitꝰ magne ꝛ admirabilis deꝰ. o pr̄ miſcḋiaꝝ q̄ miro ordine ſapie ꝛ miſeratiōis nos redemiſti. O amoroſe Jeſu quantū nos dilexiſti cum te ꝓ nob tā miſericorditer expoſuiſti. Tibi dn̄e laus ꝛ grāꝝ actio in ſecula ſeculoꝝ.

Secunda pars primi libri de ſanctoꝝ patrū deſiderio ꝛ exoratione pro incarnatiōe chꝛi: ſub proceſſu hiſtorico ꝛ deuoto.

o Oſtēde nobis domine miſcḋiā tuam: et ſalutare tuū da nobis. ṗſ. lxxxiiij. ſcribitꝰ in ꝑſona generis hūani diuinā incarnationē efflagitantis Humanū ſiq̄dē genus peccato parentis primi damnatū: multis malis erat addictum. qꝛ erat captiuatū ꝛ carceri infernali deputatū. Jtem erat in huiꝰ mūdi exilio ienarrabilibꝰ multis miſerijs relegatū ꝛ a patria celeſti excluſum. Et qꝛ nouerat qꝛ non niſi ꝑ dei filium q̄ eſſet infiniti meriti poſſet liberari: put id ſpūſſctūs ꝑ ora oīm ꝓphetaꝝ ꝛ ꝑ figuras patribꝰ factas educuerat. idcirco ſcti patres in ꝑſona totiꝰ generis hūani in limbo clamabant deſiderātes erui: et dicebāt. Oſtēde nobis dn̄e miſcḋiam tuā. ſ. nos redimendo: ꝛ ſalutare tuū. i. chꝛm ſaluatorē da nobis. Unḋ ꝛ de hoc patrū ſcōꝝ deſiderio ꝛ orōne in pn̄ti pte agendo: tria myſteria notabimus.

Primū myſteriū dr̄ exorationis
Scōm myſteriū determinatiōis
Tertiū myſteriū electionis.

Articulus. I. ꝑ modū deuote hiſtorice cōtemplatiōis: qualiter ſancti patres in limbo deum exorauerūt ꝓ liberatiōe ꝑ filiū dei.

Capitulum. I.

p Primum myſterium dr̄ exoratiōis. Circa qḋ ſm deuotos contēplari poſſumus put hūane imaginatiōis exigit modus: q cū ſcti pr̄es tenerentꝰ capti in limbo: diabolus ſup eos tanq̄ ſuꝑ ſeruos volebat dn̄ari: iuxta illud. ij. Pet. ij. A q̄ quis ſuperatꝰ eſt: eiꝰ ꝛ ſeruꝰ ē. Nouerat tn̄ q ſacra ſcptura ꝓnūciante: ſcti patres ſperabāt chriſtum venturū deū in carnē ꝛ paſſuꝝ ꝓ redēptōe generis hūani. ſed nō aduertens diuinū cōſiliū: putabat q deꝰ pati non debuit: et hō ſatiſfacere purus nō valet ſoluēdo damna fraudis cōmiſſe. ideo in ſupbia creſcens diabolꝰ deridebat ſanctos patres in limbo: dicens illud. j. Regū. xvij. Eligite ex vobis virū q̄ deſcēdat mecū ad certamē: veniat ꝛ liberet vos. Et exprobrādo di. illud Malach. iij. Vanꝰ ē oīs q̄ ſeruit deo: ꝛ q̄d emolumentū qꝛ ſeruiuiſtis ei. Unde ſcti lamentantes di. Thren. iiij. Pupilli facti ſumus: ſerui dn̄ati ſunt noſtri ꝛ nō fuit q̄ redimeret: defecit gaudiū noſtꝝ: cecidit corona capitis nr̄i: ve nobis quia peccauimꝰ. Tunc interea Adam pater generis hūani conſolabatꝰ eos di. Nunq̄d in eternū ꝓijciet deus aut abſcīdet miſeratiōes ſuas a generatione in generationē: Nunc ḡ accedam ad dn̄m et exorabo. Et dixerunt. Bonus eſt ſermo quē locutꝰ es. iij. Reg. ij. Jntrans ḡ Adā in ſpū corā maieſtate dei ꝛ ꝓcidens dixit illud Job. x. Manus tue dn̄e fecerūt me ꝛ plaſmauerunt me cotū ꝛc. Et deꝰ ait illḋ Ps. O Adā: exiſtimaſti int̄ q̄ ego ero tui ſilis. ſ. qn̄ cōcupiuiſti ſilitudinē meam: arguā te ꝛ ſtatuā ꝯtra faciē tuā. Tunc Adā ꝑterritꝰ ait intra ſe illud Ps. Ommutui ꝛ hui a bonis: et dolor meꝰ renouatꝰ ē. Acceptaq̄ fiducia ꝛ viribꝰ reſumptis ait illud ſcptū. iij. Reg. vi. Confundor faciē meā leuare in celū ꝑ magnitudine iniq̄tatis mee: tn̄ miſerere mei deꝰ (vt ſcptum eſt ꝑ Ps.) ſm magnā miſcḋiam tuam. Et ſm multitudinē miſerationū tuarū dele iniq̄tatem meā. Jn te dn̄e ſꝑaui nō ꝯfundar in eternū: in iuſticia tua libera me. Jnclina aurē tuam: accelera vt eruas me. ſ. cum oī poſteritate mea. Tunc aſtans di iuſticia ait. Quid tu Adā loq̄ris: dices dn̄o: Jn iuſticia tua libera me. Nōne decretum eſt iuſticie diuine vt deleantꝰ pctōres de libro viuentiū: ꝛ cū iuſtis n̄ ſcribantꝰ: teſte Ps. Et iterū. Couertantꝰ pctōres in īfernū: oēs gētes q̄ obliuiſcuntꝰ deū. Tu ḡ cū pctōr ſis: ḡ iuſte derelinq̄ris ī inferno cū oī tua poſteritate o q̄ pctm̄ cōtractū eſt. Territꝰ Adā fugit a facie dn̄i: et lachꝛymabiliter cepit dicere illud Thre. j. Ego plorās ꝛ oculus meꝰ deducēs aquā: qꝛ facti ſūt filij mei ꝑditi. Jtē illud Ps. Heu mihi qꝛ incolatꝰ meꝰ ꝓlōgatꝰ ē ꝛc. Tūc oēs ceperūt planctū magnū: oīs maritꝰ ſumpſit lamentū: di. illḋ Thren. ij. Quō ꝓiecit dn̄s de celo inclytā iſrael: et nō eſt recordatus ſcabelli pedū ſuoꝝ. Repulit dn̄s altare ſuū et tradidit nos in manꝰ inimici.

Capitulum. II.

c Um igitꝰ ꝑſeuerarent gemitibꝰ: dixit inter eos Dauid. Uſq̄quo lugetis. Cōgregate ſanctos q̄ ordinauerunt teſtamentū eiꝰ ſup ſacrificia: ſuauis em̄ dn̄s ꝛ miſerationes eiꝰ ſup oīa opa eiꝰ. His v̄bis confortati collegerūt concilium vt de pace adquirenda legationē dirigerent deo ſuo. Et elegerūt q̄tuor viros magne ſanctitatis. vicꝫ Eſaiam: Hieremiā: Job: et Dauid. et dixerūt. Jſti ſunt viri ſancti q̄s elegit dn̄s in charitate non ficta. Nam Eſaias futura rerum in chꝛo et eccl'ia preuidit domino reuelāte. Hieremias ſanctificatus fuit in vtero matris. Job erat vir ſimplex: cui ſimilem in terra non

ſum aūt fuit pctm̄ Ade ⁊ meruit penā: ideo con/
gruū eſt o dn̄e deus vt ſm tuā miſcdiam ampli
es ei feruore clementie ⁊ miſerationis tue: indul
gendo eiꝰ pctō. Tertio ꝓbat rōne ſūpta ex lege
phica. qꝛ vnicuiqꝫ rei cōueniēs eſt illud qd cōpe
tit ſibi ſm ſuā ꝓprietatē naturalē: vt dicit Ariſt. ⁊
Porphiriꝰ li. de vl'i. Propriū inqt eſt qd vni ſo
li ⁊ ſemꝑ ꝯuenit: vt homi ridere vel rōcinari ⁊c.
Sed deo ꝓpriū eſt miſereri: vt canit eccl'ia. Deꝰ
cui ꝓprium eſt miſereri. ergo ⁊c. Et hoc confirmat
ꝑ exempla naturalia. qꝛ pietas ⁊ miſcdia ꝓpria ē
nobilibꝫ et magnanimis animalibꝫ. Nouit em̄
ira leonis parcere ꝓſtratis. Sed ⁊ vrſus aīal ira/
cundiſſimū ⁊ aper ferociſſimꝰ parcere norunt ꝓ/
ſtratis: idcirco cōueniēs eſt vt deꝰ miſereat homi
ꝓſtrato ꝑ pnīe humilitatē. Quarto ex lege ci/
uilica. qꝛ dolus alicuiꝰ nō debet ſibi patrocinari
vt exinde pmiū vl' lucrū aſſequat. ff. de dolo ma.
l. ne ex dolo ſuo lucret. Nec debet qs cōſeq emo/
limentū de mendacio ſuo. vt. ff. de natalibꝫ reſti
tuendis. l. j. Sed qꝛ ſerpens fraude Adā ⁊ Euā
decepit vt in ſeruitutē ⁊ captiuitatem eos redige
ret: ideo maleficia ſerpentis lucrū ⁊ emolimentū
habere nō debēt: vinculis ſuis ſꝑ hoīes detinen
do. Item deceptis ⁊ nō decipientibꝫ iura ſubueni
unt. ff. ad velleianū. l. ij. Uerba. Et. ff. de in inte/
grū reſtit. §. finali. Debet ergo ius diuinū ſubueni/
re decepto homi ⁊c.

Capitulum. II.

S Ecundo circa hanc qſtionis deciſionem
cōteplemur veritatis ⁊ iuſticie opiniones.
Cū em̄ talibꝫ rōnibus miſcdia inclinaret
deum patrē ad miſerandū ⁊ redimendū hoīes:
veritas obſtabat di. O miſcdia qd tu loqueris:
nunqd vis me ꝑire: tu em̄ dn̄e deus cū ſis deꝰ
et nō mentiaris. Nā ſcptū eſt. Ueritas dn̄i ma
net ī eternū: ꝑ Ps. Sed tu dixiſti hoī Quacūqꝫ
hora comederitis: morte moriemini Gen. ij. ergo
oportꝫ ꝙ iſta ſnīa tua ſtet fixa ī veritate: ⁊ ſi hō
in morte maneat. Ad hec Miſericordia reſpon
dens ait. Nōne vbi ſcptum eſt: Ueritas dn̄i ma
net in eternū: imediate pmiſſuꝫ ē. Qm̄ cōfirma/
ta ē ſuꝑ nōs miſericordia tua. Faciēda eſt ergo hec
miſcdia hoī vt liberet ꝓpter me: ne forte ipe deꝰ
videatur eſſe īmiſericors. ſed ⁊ tu veritas debes
mihi conſentire in h. Ne aūt obſtet veritas illiꝰ
ſentētie quam allegaſti. ſ. Quacunqꝫ hora come
deritis: morte moriemini. fiat hoc modo: vt hō
⁊ moriatur ⁊ qdammodo n̄ moriatur ꝓpter me.
Moriat qdeꝫ corporaliter: cuius qdem mortis
neceſſitatem incurrit ꝑ illā ſnīam. ſed nō moriat
morte eterna. In hoc em̄ mihi cōſentire debes:
qm̄ ſcptum eſt. Nunqd in eternū ꝓiiciet deꝰ aut
in finē miſericordiā ſuā abſcidet a generatione in
generationem ⁊c. Ait veritas. Uere tibi nō con
ſentire aſpeꝝ eſt ⁊ crudele iudico: qm̄ ſcriptū eſt.
j. Cor. xiiij. Nō eſt diſſenſionis deus ſed pacis.
Libeat ergo miſereri hoī hoc modo: q nō derogatur
veritati. Iuſticia ꝟo videns veritatem conſen/
ſiſſe: ait ad eas. Quid facitis o miſcdia ⁊ veritas:
nunqd deꝰ ſubuertit iudiciū? Job. xxxiiij. Scri
ptum eſt em̄: Iuſtus dn̄s ⁊ iuſticiā dilexit: eqta
tem vidit vultus eiꝰ Ps. Nō ergo ꝑmittaꝫ ſic hoī
miſereri vt excludar. Iuſticia qꝓpe reqrit vt ſicut
ſcriptum eſt Eſa. xxvj. Tollat impius ⁊ pctōr ne
videat gl'iam dei ⁊c. Miſericordia ait. O iuſti/
cia nō ſis mihi cōtraria. ſed fiat homi miſericor/
dia ſaltē ꝓpter me: ſi nō ꝓpter Adam. qꝛ ſcptum
eſt ꝑ Ps. Miſeratiōes dn̄i ſuꝑ oīa eiꝰ. ergo et ſuꝑ
iuſticiam. vnde ⁊ tu mihi debes cōſentire vt hō
miſericordiam conſequatur. Iuſticia ait. Non
poſſuꝫ aliter conſentire niſi ⁊ mihi ſatiſfiat: nec
decet vt deus tm̄ agat ſm miſericordiam: ſed ⁊
ſm iuſticiam. Fiat ergo mihi ſatiſfactio de pctō ho/
minis vſqꝫ ad nouiſſimū qdrantem: dicente ſcri
ptura. Amen qꝓpe dico vobis: nō exibit inde hō
niſi reddat nouiſſimū qdrantē Math. v. Hoc
facto tibi bene cōſentire poſſuꝫ vt homo liberet:
al's ego peribo. Et vt Anſ. li. j. Cur deus homo.
ca. xij. dt. Liberior inqt eēt iuſticia ſi ſola miſicor
dia dimitteret. Dimittere ē qꝓpe pctm̄ ſine ſatiſfa
ctione: nō eſt aliud ꝙ nō punire. Si autē pctm̄
nō punit: inordinatū aliqd dimittit: quod nō de/
cet regnum dei. ergo ⁊c.

Capitulum. III.

T Ertio cōtemplemur circa hoc diuine ſa/
pientie diffinitiōem ſiue cōcluſionē. Naꝫ
tot cōtrarietatibꝫ motis: deus pater dedit
oē iudiciū facere filio: ſicut ſcptum eſt Joā. v. et
mandauit iſtud decernere. Filius aūt q ⁊ ſapiē/
tia dei patris eſt: ſm Apl'm. j. Cor. j. auditis alle/
gationibꝫ vtriuſqꝫ partis: dixit Iuſticia dei: perij
ſi Adam nō maneat in morte. Alia aūt dt: perij ſi
Adaꝫ miſericordiā nō cōſequatur. Hec eſt ergo
diffinitiua ſentētia ſuꝑ hoc. Fiat pena et mors
bona Ade: et habebit vtraqꝫ quod petit. Obſtu
puerunt omnes et dixerunt. Quomō fiet iſtud:
cum pena ſit amara ⁊ mors peccatorū peſſima:
teſte ſcptura. quomō ergo erit bona? Iudex ait.
Queratur ex filijs Ade aliqs q oīno ſit iuſtus
et abſqꝫ omni peccato etiam originali qui non
ſit dignus mori: et iſte moriatur ex charitate et
puniatur pro humano genere. cum non ſit de/
bitor mortis et pene: ſatiſfit iuſticie: et hoī miſe/
ricordia impendetur. Cucurrit ergo veritas et
circūiuit orbem terre ⁊ querit ſi inueniat talem
īnocentē: ⁊ nemo eſt inuētus mūdꝰ a ſorde: nec
infans cuius eſt vniꝰ diei vita ſuꝑ terraꝫ: teſte
ſcriptura. Tūc cū rediret: miſericordia ⁊ veritas
obuiauerūt ſibi. ſ. mutuo. Et qſiuit miſicordia
ſi inueniſſet iuſtū. Illa reſpōdit. Omnes decli/
nauerūt ſiml' inutiles facti: nō eſt q faciat bonū:
non eſt vſqꝫ ad vnum: teſte Ps. Tunc et iuſti/
cia ait. Etſi inueniretur talis iuſtus ſed purus
homo: quomō eius morte vl' pena ſatiſfieret ſm
dei iuſticiaꝫ de pctō homis: cuꝫ pctm̄ hominis

ſit infinite grauitatis. Tū qꝛ cōtra bonitatē infi-nitā. Tū qꝛ hoīez infinito bono ꝑuauit. Tū q̄ꝫ qꝛ infinita indiuidua hūani generꝭ ī potētia cor-rupit: ſicut patuit ꝑte ꝓma huiꝰ libri. ar. ij. ca. ij. ī medio. Oīs aūt hō purꝰ finiti eſt meriti. igiť ꝛc. Tūc ait diuīa charitas. Quicq̄d in hac re cōten datꝭ: hoc eſt iudiciū vt deus fiat hō iuſtiſſimꝰ et abſq; pctō: et ex charitate ſatiſfaciat ſm meram iuſticiā ſua pena ꝛ morte ꝓ hoīe. Sicq; miſcđie ꝛ iuſticie ſatiſfit: ꝛ cum hoc charitas dei infinita manifeſtabiť: cum ſic deꝰ hoiem dilexerit ꝛ laue-rit eū a pctīs ſuis in ſanguine ſuo. Sup hac ſen tentia pacata eſt iuſticia ꝛ oſculū pacis dedit mi ſericordie ꝛ charitati: et tunc iuſticia ꝛ pax oſcu-late ſunt. Tunc deus pater ait. Oīa in ſapientia fecimꝰ: mundū creando. ſic oīa in ſapientia. i. in filio faciemꝰ: mūdū reparando. Ait filiꝰ. Ecce ego: vt fiat iſta miſcđia: charitas: iuſticia: et ꝟitas in ꝓmiſſione. In capite q̄ppe libri ſcriptū eſt de me vt facerē volūtatē tuā. Et ſic determiatū eſt vt fi-lius dei ſit hō: ꝑ incarnationē quoq; eiꝰ ꝛ paſſio nē liberet homo. O igiť aīa fidelis. O chri ſan guine redempta: vide q̄nta charitate deꝰ te ama uit: vide quanta eius miſcđia erga te extitit: q̄n-ta bonitas: vt ipſe pro te peccatore voluerit ī ſe-ipſo ſatiſfacere. et cum reſurgere nō poſſes: ipſe pro te ſubleuando ſeipm ſubiecerit. Exinaniuit ꝓ te ſemetipm ꝛ formā ſerui accepit: q̄ pctā tua ipſe ꝑtulit in corꝑe ſuo: vt peccatꝭ mortua iuſti-cie viuas. O gratioſiſſima diuine ſapientie diffi nitio: vt deus ſit homo cuiꝰ paſſiōe redimať ho-mo. O felix culpa (inquit Greg.) que talem me-ruit habere redemptorē. O benigniſſime deꝰ tibi quid pro his referamꝰ laudis et gratiarū actio-nis: ſi milleſies nos ꝓ te impenderemus: mini-mū eſſet ad id quod tibi ex equo debemꝰ ꝓ tāto dono ꝛ bn̄ficio immenſo.

Articulus tertius qualis condicionis debuit eligi ꝛ eſſe mater dei ꝛ dn̄i Jeſu chri.

T Ertium myſteriū

dr maternalis electionis. Circa qđ ꝑ cōtinuatiōe hiſtorie ꝑcedētꝭ poſſumꝰ cōtemplari ꝙ poſtq; patrib ſanctꝭ innotuit ꝙ dei filius de ſua mr̄e ꝑelectiſſima icarnari debe-ret: cōſilio inito dixerūt ad inuicē illud. iij. Reg. j Queramꝰ inq̄t nūc adoleſcentulā virginē ſpecio ſam que ſtet coram rege ꝛ ſeruiat ei ꝛc. Talē in-quā que digno ſuſcipiat hoſpitio deum noſtrū: nec in ea inueniať quod oculos ſue maieſtatꝭ of fendat: ne forte inducat ſup nos maledictionem ꝓ bn̄dictione Gen. xxvij. Tunc inter eos Job di xit qđ ſcriptū eſt ca. xj. Forſitan veſtigia dei com ꝑhendemꝰ ꝛ vſq; ad ꝑfectū oīpotentē repiemꝰ. excelſior celo eſt ꝛ vnde ꝯgnoſcemꝰ. q. d. Nō poſ ſumus nos iſtud ꝑ oīa ꝑfecte ſcire quot ꝛ q̄ntꝭ ꝑfectionib dei mr̄ debeat fulgere. ſed hec ad ſa-pientiam dei ꝑtinent declarare. Exurgens q̄ꝫ Je ſus filius Sirach q̄ ꝛ Eccl'iaſticꝰ appellať: dixit quod ſcriptum eſt ca. j. Omnis ſapiā a dn̄o deo eſt. arenam maris ꝛ pluuie guttas et dies ſeculi qs dinūerauit: ſapientiā dei ꝑcedentē oīa qs in-ueſtigauit: radix ſapiētie cui reuelata ē: et aſtu-tias eius qs agnouit: Unus eſt altiſſimus crea tor oīm: omīpotens ꝛ dn̄ans deꝰ: ipſe creauit il lam. ſ. virginem matrē ſuam. i. creandam preui-dit ab eterno ꝛ multis ꝑfectiōib decorandā. ſe-quiť. Ipe ſolus vidit ꝛ dinumerauit ꝛ menſus eſt ꝛ exaltauit eam ſup oīa opa ſua ꝛ ſup omnez carnē ſm datū ſuū. Hec ibi. Dixerūt itaq;. Mit-tamus ꝰ ad dei ſapiām legatum vt doceat nos qualis cōdicionis eſſe debeat ꝛ q̄ntꝭ fulgere de-beat ornatib ꝑfectionū ipſa q̄ digna eſt eligi in matrē dei. Miſerunt igiť Dauid: qui veniēs ait ad diuinā ſapientiā. Dn̄e ad te confugi: doce me facere voluntatē tuam quia deꝰ meꝰ es tu. ſpūs q̄ppe tuꝰ deducet me in terrā rectā: ꝓpter nomen tuū dn̄e viuificabis me in eq̄tate tua. Scio em̄ qꝛ btūs quē tu erudierꝭ dn̄e et de lege tua docu-eris eum ꝛc. Doce ꝰ me tuā volūtatē de matris eligende condicione. Reſpondens quoq; diui-na ſapientia ait illud Deuť. vj. Obſerua ꝛ audi que ego loquor tibi hodie. Ipſa quippe virgo q̄ deum debuit conciꝑe: debuit eſſe femīa amicta ſole charitatis: et luna mundane inſtabilitatis ſub pedib eius ꝑ cōtemptū oīm terrenoꝝ: et in capite eius corona duodecim ſtellaꝝ. qꝛ. xij. con-dicionib nobilitatꝭ debuit fulgere et gloriari: q̄ ſequunť in trib q̄ternarijs diſtincta. Primus q̄ternarius accipiť ex parte corꝑis. Secundus ex ꝑte aīe. Tertiꝰ ex ꝑte vtriuſq;. Nam ex parte corꝑis debuit eſſe

Primo formoſiſſima.
Scđo nobiliſſima
Tertio de Dauid ſtirpe regia
Quarto nomine Maria

Secundo ex parte aīe debuit eſſe

Primo a peccato puriſſima.
Scđo virtutib adornatiſſima
Tertio ſanctitate excellentiſſima
Quarto dono dei ꝑfectiſſima.

Tertio ex parte vtriuſq; debuit eſſe

Primo ꝟgo caſtiſſima
Scđo voto Joſeph conſecrata
Tertio viro deſponſata.
Quarto in Nazareth cōmorata.

Capitulum. I.

P Rima itaq; ſtella qua gl'iať btā ꝟgo dicí tur formoſitas. Ipa em̄ debuit eſſe ꝛ fu it virgo pulcerrima corꝑe ꝛ aīa: iuxta il lud Can. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛc. Cir ca qđ q̄riť Utꝝ cōgruū erat dei matrē eſſe pul-cerrimā pulcritudine corporali. Arguitur ꝙ nō quia in matre chriſti nil debuit eſſe de vanitate: ſed fallax gratia ꝛ vana eſt pulcritudo Prouer.

vlti. ergo ipſa nõ debuit eſſe pulcra. Preterea
Pulcritudo in femina eſt occaſio ꝑiculi. Unde
Eccl. ix. Uirginē ne ↄſpiciaſ ne ſcādalizeris i pul-
critudine ei⁹. Et iteꝝ. Propť ſpẽm mulierꝫ mul
ti ꝑierũt. Sed btā ꝟgo oīb⁹ debuit eſſe cauſa ſa
lutis ꝛ nulli cā ꝑeūdi. ergo nõ debuit eſſe pulcra
corꝑaliter. Preterea Deus in incarnatiõe ma
ximā debuit oſtendere humilitatem: iuxta illud
Phil. ij. Exinaniuit ſemetipm formā ſerui acci-
piens. ſed maior eſt hũilitas carnē accipe de de-
formi q̃ʒ de pulcra. ꝫ mater dei debuit eſſe defor
mis. Ad hāc q̃ſtionē rñdet ꝙ mr̃ dei nõ debu
it eſſe deformis: ſed pulcerrima: etiā corꝑali pul
critudīe Et hoc pluribꝫ rõnibꝫ q̃s ponit magn⁹
Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. xlij.

Primo rõne ꝑfigurationis.
Scdo rõne deſignatiõis.
Tertio ratione aſſimilationis.
Quarto rõne ꝟtutis laudabilioris.

Primo inquā rõne ꝑfiguratiõis. Figura em̃ ſi-
ue ſignũ habere debet ſiſitudinē cũ ſignato. ſed
oēs mulieres ꝑfigurātes matrē chri fuerũt pul-
cerrime. ſicut claret de Heſter ↄiugata: Judith
vidua: Rachel ꝛ Rebecca ꝟginibꝫ: teſte ſcꝑtu-
ra ſacra. Scdo rõne deſignatiõis. ſ. interioris
pulcritudinis. Nā ꝑ pulcritudinē exteriorē du-
cit intellect⁹ ad interiora. q2 nobiliori ꝛ pulcrio-
ri aīe debet nobili⁹ ꝛ pulcri⁹ corpus. Nā mate
ria ꝛ forma debēt eſſe ꝓportionata ſm phum. ij.
li. de aīa. Uñ ꝛ corp⁹ hũanũ nobili⁹ ꝛ pulcri⁹ ē
omnibꝫ corꝑibꝫ brutoꝝ ꝓpter vnionē ad aīam
nobiliorē vicꝫ rõnalē. Cũ ꝫ in beata virgine fue
rit ꝑfectiſſima pulcritudo aīe: debuit eſſe ꝛ ꝑfe
ctiſſima poſt chrm pulcritudo corꝑis. Tertio
ratione aſſimilationis. Nā ph s. ij. li. Phyſic. dr
ꝙ natura eſt vis inſita rebꝫ: ſimilia ex ſimilibus
ꝓcreans. Niſi ꝫ natura erret vel impediat: fili⁹
erit ſimilis patri vel matri. Sed qm̃ filius bñdi
cte ꝟginis chrs fuit ꝛ debuit eſſe pulcerrim⁹: iu
xta illd̃ David. Specioſus forma ꝑ filijs hoīm
Nec poteſt impedimentũ h̃ concurrere: cum na
ſcitur chrs de matre ſine patre ſpũſancto opan-
te: cui⁹ ꝑfectiſſima ſunt opera. ꝫ ſicut filius fuit
pulcerrim⁹: ita ꝛ mater. Nõ em̃ poteſt arbor bo
na fruct⁹ malos facere ꝛ ↄuerſo Matth. vij.

Quarto rõne ꝟtutis laudabilioris. Btā em̃
virgo fuit caſtiſſima ꝛ ei⁹ caſtitas laudabiliſſi-
ma. ſed laudabilior eſt caſtitas in pulcris. Si-
cut ꝫ alie ſancte ꝟgines laudant de pulcritudīe
corꝑali qñ ↄiuncta eſt ſpũali: ꝓut canit eccleſia
de q̃buſdā dī. Pulcra facie ſed pulcrior fide bea
ta es ꝛc. Ita btā virgo oī laude digniſſima mul
to magis debuit cõmēdari de caſtitate in ſumma
pulcritudine corꝑali. Qualis aũt pulcritudinis
erat patebit infra li. v. parte. ij. ar. ij ꝑ totũ. Ad
argumenta in oppoſitũ Ad Primũ rñdet ſm
eundē Alber. vbi s. ꝙ bene ſola corꝑalis pulcri
tudo vana eſt, non aũt qñ coniuncta eſt ſpiritu-
ali. quia tunc virtus cõmēdabilior reddit: vt pa
tebit. Ad ſecundũ dr̃ ſm eundē ibidēꝫ: ꝙ cor-
poralis pulcritudo in ſuo genere bona ē: lꝫ ma-
li qñq̃ʒ ex hoc ſcandalizant ꝛ occaſionē ꝑiculi ac-
cipiũt. Scandalũ aũt maloꝝ vix vel nunq̃ʒ ca-
ueri põt. Nā ꝛ in deo q̃ ſumme bon⁹ ē mali ſcan-
dalizant: qm̃ demones ꝛ damnati in dei iuſticia
que optima eſt ſcādalizant: teſte Ps. Suꝑbia
eoꝝ q̃ te oderũt aſcēdit ſꝑ. boni aũt ꝛ ſancti edifi
cant. Talis ꝫ occaſio mali ſiue ſcandali paſſiui
non eſt viciũ bonā naturā habentis: ſed culpa pa
tientis. ꝓpter hoc ꝫ non debet dimitti qd̃ bonũ eſt
et ↄgruũ: ſicut nec ꝓpter maloꝝ ſcandalũ dei iu
ſticia dimittenda eſt. Põt etiā ad hoc dici ꝙ pul
critudo beate virginis nulli occaſio mali vł ſcā-
dali fuit. quia ſm Bonauen. ipe ſpiritusſanct⁹
replens virginem ꝑcauebat ne vnq̃ʒ ab aliq̃ con
cupiſceret: vt latius dicetur in alijs libris. Ad
tertium dicit ꝙ non fuit congrua talis humili-
atio deo que humilitatem ꝛ caſtitatē matris mi-
nus cõmendabilē redderet ꝛ minueret. Nā ne-
q̃ʒ laudedignum opinio iudicaret ſi ꝟgo defor-
mis humilis eſſet et q̃ſi deſpecta viris virgo ꝑ-
maneret. Hec Alber. vbi s. Patet ꝫ ꝙ btā ꝟgo
fuerit pulcra.

Capitulum. II.

Ecũda ſtella dr̃ nobilitas. q2 btā ꝟgo fu
it ꝛ debuit eſſe ꝟgo nobiliſſima. et h̃ ſm
Alb. vbi s. ca. lv. pluribꝫ rõnibꝫ. Prio
rõne exaltationis. Ipa em̃ debuit exaltari ſuper
oēs homines ꝛ angelos. ergo debuit ſuper oēs
humilior ꝛ virtuoſior eſſe. Sed vt dicit Bern.
Nobilior ꝛ cõmēdabilior eſt humilitas in nobi
bili q̃ʒ in ignobili ꝛ abiecto. Ut igit digna ſit ſuꝑ
oēs exaltari: debet ꝛ debuit nobilitate generis fu
gi in qua maior ꝛ laudabilior eius ꝟginitas fo
ret. Nam Aug⁹ dicit ꝙ nunq̃ʒ beata virgo fuiſ-
ſet ſuper omnes choros exaltata niſi fuiſſet ſuꝑ
omnes homines humiliata. Scdo rõne con
formationis. quia em̃ vt dicitur Eccl. xiij. omne
aīal diligit ſibi ſiłe. et ſm Phm ſimile applau-
dit ſimili. Uñ ꝛ reges de ſtirpe regia volũt acci-
pere ſibi ſponſas. et nobiles de nobili. Cum er-
go chriſtus deus ſit infinite nobilitatis: quia a
patre nobiliſſimo. ſ. deo eternaliter genitus: geni
tura digniſſima. igit debuit ꝛ matrē conformiť
nobilem habere. Tertia ratio gratificationis.
quia vt dicit Hieronymus: Seruicia ingenua
ſunt graciora. ſed beata virgo debuit ſeruire dei
filio. ergo vt magis ſint grata eius ſeruicia: de-
buit eſſe ingenua et ſpectabilis genere. De hac
eius nobilitate latius libro. xj. parte. ij. capitło. j.
arti. j.

Capitulum. III.

Ertia ſtella qua gloriatur domina no-
ſtra dicit David generoſitas. Nam ma-
ter dei debuit eſſe de ſtirpe David regis.
Quia vt ſcriptura teſtatur: ipſi David facta eſt

promiſſio de chřo: iuxta illđ Pš. Jurauit dñs
Dauid ꝟitaté: ⁊ nó fruſtrabit eũ: de fructu ven-
trꝫ tui ponã ſuꝑ ſedẽ tuã. Uñ ⁊ Eſa. xj. ca. Egre-
diet virga đ radice ieſſe: qui q̄dẽ fuit pr̃ Dauid.
et flos de radice eiꝰ aſcendet ⁊c. Proinde angelꝰ
annũcians btẽ ꝟgini chřm: dixit de eo. Dabit il-
li dñs deus ſedẽ Dauid patris eius. ꝑm Nicol.
de Lyra. intelligẽdo de tꝑali ſede vel regno Da-
uid: chřs nõ ſedit ſuꝑ ſedẽ Dauid: imo iſtud ne-
gauit corã Pilato Joan. xviij. di. Regnũ meũ
nõ eſt de hoc mũdo. Loquit ḡ h angelus de re-
gno ſpũali ⁊ celeſti: qđ figuratũ fuit ꝑ regnũ tẽ-
porale Dauid. ſicut ⁊ celeſtis hieruſalem ꝑ tẽpo
ralẽ ⁊c. Claret ḡ ꝙ btã ꝟgo fuerit de Dauid ſtir
pe regia ⁊ a deo electa.

Capitulum. IIII.

Uarta ſtella đr nomis dignitas. Nã mr
q dei debuit noiari hoc nomie digniſſimo
Maria. qꝛ cõgruentiꝰ ꝑ hoc nomẽ expri
mit eius virginalis ⁊ digniſſima cõceptio q̃ꝫ ꝑ
q̄dcũq; aliud nomẽ. Uñ Bern. ſuꝑ Miſſus ẽ:
dicit. Loq̄mur pauca de hoc nomie Maria qđ
interp̃tat ſtella marꝫ: qđ matri virgini valde cõ-
gruenter adaptat. Jpſa nãq; aptiſſime ſideri cõ
parat. qꝛ ſicut ſine ſui corruptione ſidus emittit
radiũ: ſic ſine ſui leſione virgo parturiuit filium
Nec ſideri radiꝰ minuit ſuã claritatẽ. nec ꝟgini fi
lius ſuã integritatem. Jpſa nanq; eſt ſtella no-
biliſſima ex Jacob orta: cuiꝰ radiꝰ vniuerſum or
bẽ illuminat: cuiꝰ ſplẽdor etiã ꝑfulget in ſupnis
⁊ inferos penetrat. Hec Bern. Merito igitur a
ſtella nomen accipe debuit mater dei. qꝛ ſic erat
ꝓphetatũ Nũe. xxiiij. Orietᷣ ſtella ex Jacob. et qꝛ
magis eius virginali conceptioni congruit. De
hoc h ꝑtranſeo breuiter. quia latiꝰ li. vj. tracta-
turus ſum de eo.

Capitulum. V.

Uinta ſtella in ordine ⁊ Prima ſecundi
q q̄ternarij đr puritas. Nam ipſa bñdicta
virgo que dei mr̃ erat eligẽda: debuit eſſe
virgo puriſſima ab oĩ pctõ imaculata: ſicut hoc
ꝑdictũ eſt Cant. iiij. Tota pulcra es: ⁊ macula. ſ.
pcti nõ eſt in te. Rõ. qꝛ nõ decebat dei matrẽ eſſe
alicuiꝰ peccati cõtagione maculatã. Nõ em̃ ha-
bitat deꝰ in aĩa vel corꝑe ſubdito pctĩs Sap̃. j
Hinc Anſ. de ꝯceptu virgi. ca. xviij. Decebat vt
cõceptio illius homĩs ex matre fieret puriſſima
tãta puritate qua ſub deo neq̄t maior intelligi:
cui deus pater ſuũ vnigenitũ quẽ de corde ſuo
genuit equalem ſibi: ita dare diſpoſuerat: vt eſſꝫ
vnꝰ ⁊ idẽ đi filiꝰ ⁊ ꝟgĩs filiꝰ: et quã ipſe filiꝰ ſpeci
aliter ſibi matrẽ eligebat: et de q̄ ſpũſſctũs opa-
turus erat vt ex ipſa conciꝑet ⁊ naſceret ille de q̄
ꝓcedebat. Hec Anſ.

Capitulum. VI.

Exta ſtella q̄ gl̃iat dei mr̃ đr virtuoſitas.
ſ Debuit em̃ mater dei eligi talis ꝟgo que
foret ꝟtutibꝫ adornatiſſima: qm̃ de ipſa
ſcp̃tũ eſt Eccĩ. xxiiij. Jn me oĩs grã vie ⁊ ꝟitatis:
in me oĩs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝫ. Rõ: quia Bern. dic.
Quãtũlibet te affliges: q̄ntũlibet te crucies: non
dabit tibi copiã ſui dñs ꝟtutũ: niſi fuerꝫ ꝟtuti-
bus adornatꝰ. Cum ḡ deꝰ nulli niſi ꝟtuoſo co-
piã ſui tribuat: ſequit ꝙ beata ꝟgo dei mr̃ cui ſe
deus in filiũ tribuendũ diſpoſuerat eſſet virtu-
tibꝫ decoratiſſima. Proinđ ⁊ ꝑm Aug. ac Ber̃.
btã ꝟgo ꝑus in aĩa q̃ꝫ in corporeo vtero conce
pit ſaluatorẽ ꝑ fidem: ſpem: et charitatem. Que
virtutes ſi in ipſa non fuiſſent: deus in eiꝰ vterꝰ
nõ veniſſet. Debuit etiã ſuꝑ om̃es eſſꝫ hũilima.
quia deum amiſit prima femina Eua per ſuꝑ-
biam. ergo ipſa inuenire debuit toti generi hũa
no ꝑ hũilitatẽ. Et idcirco ipſa teſte in ſuo canti.
Reſpexit dñs hũilitatẽ ancille ſue Lu. j. De eiꝰ
virtutibꝫ quibus floruit dicet li. vij. ꝑ. ij. arti. iij.
per totum.

Capitulum. VII.

Eptima ſtella đr ſanctitas. Nam debuit
ſ eſſe ſctitate excellẽtiſſima que deũ gigne-
ret: vtpote q̄ ſuꝑ oẽs ſctõs et choros erat
exaltãda. Maiorẽ ḡ grãm ſctificationis etiã in
vtero ſue matris debuit habere dei mr̃: q̃ꝫ q̄cũq;
ſanctus. qm̃ vt đt Damaſc. ipſa a nullo illuſtriũ
debuit ſuꝑari que ꝑ oĩbꝫ debuit exaltari. Et hoc
etiã oſtẽdi poteſt ex ſcp̃ture ſerie. Pš. Sctifica-
uit tabernaculũ ſuũ altiſſimꝰ. Et iterũ Elegit eã
deꝰ ⁊ ꝓelegit eam. ḡ pre alijs ſctificauit. Scđo ex
fide. qꝛ qđ alijs eſt cõceſſum: tante ꝟgini non eſt
negatũ. ſed ꝑm fidẽ Joãnes ⁊ Hieremias ſunt
in vtero ſctificati. ḡ multo magꝫ beata virgo dei
mat debuit ſanctificari. Nã ꝑm Ariſt. ij. Topic.
Si ei cui minꝰ videt ineſſe ineſt: et ei cui magis
Si em̃ ſerui chři ꝓdicti ſunt ſctificati: mľto ma-
gis eius mater ꝓcellentius eſt ſanctificata. Unđ
Bern. in epľa ad canonicos Lugdun̄. dic. Pu-
to ꝙ copioſior gratia ſanctificationis in ipſam
deſcẽdit que nõ ſolũ ipſius ortum ſanctificauit
ſed etiam ab om̃i pctõ imunem cuſtodiuit. Hec
ille. De hac ſanctificatione latius li. v. parte. j. ar
ti. ij. per totum.

Capitulum. VIII.

Ctaua ſtella dicit ꝑfectiõis ſublimitas.
o Debuit em̃ talis eligi in dei matrẽ q̄ fo-
ret dei dono perfectiſſima ⁊ oĩ gratia ple
na: vt de eiꝰ plenitudine accipiãt vniuerſi: q̄tinꝰ
dicere valeat illud Eccĩ. xxiiij. Jn me oĩs grã vie
et veritatꝫ: in me oĩs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝫ. Tranſite
ad me oẽs q̄ cõcupiſcitꝫ me: ⁊ a generatõibꝫ me-
is adimplemini. Decreuit ḡ diuina ſapientia vt
ea q̄ eligeret in matrẽ inq̄ntum talis eſſet tãꝑfe-
cta ꝙ ꝑfectior eſſe nõ poſſit. Circa hoc q̄ritur
Utrũ deus potuerit ipſam facere ꝑfectiorẽ vel
meliorem q̃ꝫ fecit. Rñdet ꝑm Tho. j. ſcripto ſen
ten diſt. xliij. arti. ij. Et iterum. j. parte ſumme. q.
xxvij. art. vj. Concorđ. Alexan. de Ales: ꝙ per-
fectum eſt cui nil addi poteſt de bonitate. et bea-

ta virgo inq̄ʒtum dei mater eſt talis. Lʒ eñ de⁹
oēm creaturā in pfectione accidentali poſſit ī in-
finitum facere meliorē. in perfectiōe tñ eſſentiali
nō pōt facere meliorē. Uerbi grā. Nō pōt facere
q̄ternariū maiorē. qꝛ ſi fieret maior: iam nō eſſet
q̄ternari⁹ ſed alius nūerus. qꝛ vnitas addita in
numerꝫ variat ſpeciē. ſm Ariſto. Sic a ſimili: lʒ
deus potuerit btām ꝟginem vt dei creaturam
vel vt mulierē facere meliorē in pfectione accidē
tali: tamen non potuit facere vt eſſet melior ma-
ter ꝛ melioꝛis filij mater ꝛ ordinata ad mai⁹ bo
num. Ita ꝙ his trib⁹ non poteſt aliqd fieri me-
lius. ſ. humanitate chꝛi: beatitudine creata: ꝛ be
ata ꝟgine. Qd̄ patet. qꝛ hec tria habent quandā
dignitatē infinitam ex bono infinito quod deus
eſt. Nam humanitas chꝛi habet dignitatem in-
finitam ex hoc ꝙ iuncta eſt diuinitati que eſt in-
finitum bonū. et beatitudo creata habet digni-
tatē infinitā ex hoc ꝙ eſt dei fruitio. et beata vir-
go ex hoc ꝙ eſt mater dei. et ex hac parte nō pōt
eis aliqd melius fieri: ſicut non poteſt aliqd me
lius eſſe deo. Hec Tho.

Capitulum. IX.

Ona ſtella in ordine ꝛ p̄ma tertij q̄ternar-
n rij dr̄ virginitas. Nam dei genitrix debu
it eſſe virgo caſtiſſima corpe ꝛ aīa. Qd̄
patet Primo ex autoritate Eſa. vij. ca. Ecce vir
go concipiet ꝛ pariet filium ꝛ vocabit̄ nomē ei⁹
emanuel. i. nobiſcū deus. Scd̄o patꝫ ex rōni-
bus pluribus. Primo qdē: qꝛ nō fuit cōueni-
ens vt dei filius haberet alium patrem q̄ʒ deuꝫ:
ne dei patris dignitas ad patrē aliū transferret̄
Scd̄o vt ſicut ꝟbum eterni patris quod eſt fi
lius dei naſcitur ab eo ſine omi corruptōe ſicut
et ꝟbū in noſtro corde abſqʒ cordis corruptiōe
concipit̄ ꝛ pducit̄: Ita ad oſtendendū puritatē
filij dei naſcēt͛: debuit a matre ꝟgine abſqʒ men
tis ꝛ carnis corruptiōe cōcipi ꝛ naſci in carne aſ-
ſumpta a verbo. Tertio qꝛ nō decebat vt chꝛs
qui venerat aliorum peccata tollere Joā. j. Ecce
agnus dei: ecce qui tollit pctā mundi: ipſe cū cul
pa veniret in mundū: dum p cōcubitū ꝛ corru-
ptionē naſceret̄. Quarto ꝓpter finē incarnatio-
nis. Nam chꝛs ideo incarnat⁹ eſt vt hoīes in fi-
lios dei naſcerent̄. Renaſcunt̄ aūt filij dei: nō ex
volūtate carnis: neqʒ ex volūtate viri. ſed ex deo
id eſt dei virtute. Cui⁹ rei ſignū apparere debuit
in ipſa cōceptiōe chꝛi ex matre ꝟgine: vt Aug⁹ dr̄
libro de ſancta ꝟginitate. Hec beatus Tho. iij
parte ſumme. q. xxviij. ar. j. De his latius li. viij.
parte. j. per totū. Tertio patet hoc ex figuraꝝ
ſimilitudinib⁹ Nam virginitas matris dei p̄fi-
gurata eſt in rubo ardenti qui non comburebā
tur Exo. iij. Item Ezechiel. xliiij. in porta templi
que clauſa phibetur ꝛ non aperietur qm̄ domi
nus egreditur per eam. Et in multis alijs: de qui-
bus cauſa breuitatis h̄ ptranſeo: libro quo ſup
latius dicturus.

Capitulum. X.

Ecimaſtella qua glorιat̄ dei genitrix di-
d citur voti religioſitas. Nam ea debuit eli-
gi in dei matrē que nō ſolū eſſet ꝟgo ab-
ſolute: ſed ꝛ ꝟgo voto cōſecrata. Quod oſtendit̄
Primo ex autoritate btī. ſ. Auguſtini li. de ſan
cta ꝟginitate. vbi ſic dr̄. Annūciāte angelo Ma
ria rñdit. Quō fiet iſtud: qm̄ viꝝ nō cognoſco:
Quod pfecto nō diceret niſi ſe ꝟginem ante vo
uiſſet. Scd̄o oñdit̄ rōne. quia ꝟgitas in ma-
tre dei pcellenter pollere debuit: ſed magꝭ ē lau-
dabilis virginitas ſancta vel cōſeruata ex voto.
ſicut ꝛ cetera pfectiōis opera magis ſunt lauda-
bilia ex voto. ꝓpter qd̄ Ps. hortat̄ ad votum di.
Uouete ꝛ reddite dño deo veſtro oēs qui in cir
cūitu eius offertis munera. ergo dei mater de-
buit ex voto offerre deo ſuam virginitatē. Sed
di. Quomodo beata virgo votū virgitatꝭ emit-
tere auſa eſt: cum hoc in lege veteri phibitū erat.
Unde Exo. xxiij. Non erit infecunda nec ſterilis
in terra tua. Reſpondet̄ ꝙ beata virgo habuit
virginitatem tribus modis. Primo in deſide-
rio. Nā anteqʒ incarnatio filij dei ab angelo ſibi
annunciaret̄: virginitatē ſimplr̄ ꝛ abſolute non
vouit: eo ꝙ nō licebat. Ratio. quia tp̄e legꝭ opor
tebat generationi inſiſtere tā viros q̄ʒ mulieres:
eo ꝙ ex illo poplo chꝛs expectabatur ſm carnis
originē naſcitur⁹. Habuit tamē beata virgo tūc
temporis virginitatē in deſiderio ꝛ eam ſub cō-
dicione vouit. ſ. ſi deo placeret: voluntateꝫ ſuam
et deſiderium diuino cōmittēs arbitrio. Se-
cundo beata virgo habuit virginitateꝫ in facto.
qꝛ poſtq̄ʒ ſibi innotuit hoc deo fore acceptuꝫ. ſ.
vt virginitatem voueret: anteqʒ ab angelo ſibi
denunciaret̄ ꝛ anteqʒ a Joſeph deſponſaret̄: ab-
ſolute virginitatem vouit. Tertio ex cōmuni
beneplacito. Nam poſtq̄ʒ fuit deſpōſata: ipſa ſi-
mul cum ſponſo ſuo ex cōmuni voluntate ꝛ be-
neplacito ac conſenſu ꝟginitatis votum emiſit
Hec beatus Thomas. iij. parte ſūme. q. xxviij.
arti. iiij.

Capitulum. XI.

Ndecima ſtella qua gloriat̄ dei genitrix:
v dicit̄ ſponſi pbitas. Debuit q̄ppe talis in
dei matrē virgo eligi que eſſet deſponſa-
ta viro pbiſſimo ꝛ caſtiſſimo nomīe Joſeph. Et
hoc oſtenditur ſm Albertum vbi s. ca. l. ratiōi-
bus pluribus.

Primo rōne pfigurationis.
Secundo rōne interpretationis.
Tertio rōne teſtificationis.

Primo rōne pfiguratōis. Nam nō cōgruebat
vt ſponſus beate ꝟginis pfiguraret̄ per aliquē
qui extiterit maritus per carnalem copulam: cū
ipſe ſine carnali copula ſanctū coniugium cum
virgine contraxerit: virgo coniugem virginē cu
ſtodiuit: et miſtrauit filio ꝛ matri paterno affe-
ctu ſincero. Uñ lʒ Heſter figurauit beatā virgi

nem: nõ tñ decuit vt eius ſponſus pfiguraret̃ p
Aſuerum: vt ſic ſpõſus dñe noſtre Aſuer⁹ debu-
erit nomĩari. q2 inter Aſuerũ ꝛ Heſter carnalis
copula fuit. Similiter eadẽ ratione lʒ Sara gi-
gnens filiũ preter naturã in monte ĩmolandum
teneat figurã dñe noſtre que genuit filium con-
tra naturã in cruce ĩmolandũ: Nõ decuit tñ vt
eius ſponſus Abraam nomiet̃. q2 inter Abraã
et Sarã carnalis copula interuenit. et eodẽ mõ
de Rebecca ꝛ Iſaac ac aliꝫ ſimilibꝫ. Sed dece-
bat vt iſtud coniugiũ et ipſe ſponſus beate vir-
ginis pfiguraret̃ p Joſeph in ſui fidelitate ꝛ ca-
ſtitate erga vxorem dñi ſui ac myſteriorꝫ reuela
tione: pcurationis cõmiſſione: cibi cõſeruatiõe:
et terre platiõe. Vñ Bern. ſup Miſſus eſt: dicit
ſic. Quis ꝛ qlis fuerit iſte ſponſus Joſeph: me-
meto ſit̃ ꝛ illi⁹ magni patriarche vẽditi in Egy-
tum: ꝛ ſcito ipm iſtud vocabulũ nõ ſolũ ſortitũ
fuiſſe: ſed ꝛ caſtimoniã adeptum: innocentiam et
gratiam cõſecutũ. Siqdem ille Joſeph vendit⁹
in Egyptũ dño ſuo fidẽ ſeruans: dñe ſue noluit
cõmiſceri. Iſte herodianã iuidiã fugiẽs: in Egy
ptũ chrm portãs: dñam ſuã dñi ſui matrẽ virgi
nẽ ꝛ ipſe continens fideliter cuſtodiuit. Illi da-
ta eſt intelligentia myſteriꝫ ſomniorũ. Iſti datũ
eſt participẽ eſſe celeſtiũ ſacramentorꝫ. Ille fru-
menta ſeruauit nõ ſibi ſoli: ſed ꝛ oĩ populo. Iſte
panẽ viuũ de celo ſeruãdũ accepit ſibi ꝛ toti mũ
do. Non ẽ dubiũ qn fidelis ꝛ bon⁹ homo fuerit
iſte Joſeph cui mater dñi ſaluatoris deſpõſata
extitit. Hec ille. Scđo rõne interptationis ſi-
ue ſignificationis noĩs. q2 Joſeph interptat̃ au
gmentũ vel incrementũ: qđ optime ipſi congru-
it ſponſo Marie. q2 p hanc deſponſationẽ ꝯtũ
ad ſe: ꝯtũ ad pximũ: et ꝯtũ ad deũ ꝯplurimũ
ſublimat⁹ fuit ꝟtutũ ꝛ pcipue caſtitatꝫ augmen
to. Nam ꝛ ipſe caſtitatẽ vouiſſe credit̃ cum cõiu-
ge ꝟgine: ſicut dicit Aug⁹ li. de coniugali bono.
Item auct⁹ fuit fame celebritate: hominũ reue-
rentia ꝛ dilectione: ac matris dei familiaritate.

Tertio ratione teſtificatiõis: vt. ſ. ipſe Joſeph
ſponſus caſtus teſtis eſſet ꝛ cuſtos caſtitatꝫ be-
ate virginis. De hoc infra eo. li. parte. vj. art. iij.
ca. j. latius habes.

Capitulum. XII.

D Uodecima ſtella q̃ gloriat̃ beata ꝟgo ẽ
habitaculi pclaritas. Nam in pclara ciui
tate Nazareth habitare debuit btã vir-
go dum chrm ꝯciperet: vt impleret̃ illud ppheticũ
Eſa. xj. Egrediet̃ virga de radice Ieſſe. vbi ẽm ve-
ritatẽ hebraicã habet̃: et Nazare⁹ de radice eius
aſcendet. Unde ꝛ Mat. ij. ſcribit̃ p pphetas eſſe
dictum: qm nazare⁹ vocabit̃ nomen eius ꝛc. De
h latius infra eodẽ li. p. vj. ar. j. ca. iij. habet̃. Ne
em plixitas tediũ generet: hec breui⁹ ptrãſeo.
Et vt reuertamur ſicut cepam⁹ ĩ hac pte pcede-
re ad modũ hiſtoricũ: quẽ ſi placuerit tenere po
tes: per oẽs dictas ſtellas pcedendo: tanq̃ ſi ſa
pientia dei per dictas oẽs autoritates ꝛ ratiões
adductas docuerit Dauid interrogãtem. Jam
igit̃ his habitis poſſum⁹ cõtemplari q̃ Dauid
grãs egit de bona informatiõe di. Uere magn⁹
dñs noſter ꝛ magna virt⁹ eius: et ſapiẽtie ei⁹ nõ
eſt numer⁹. Omnia in ſapientia feciſti dñe: im-
pleta eſt terra poſſeſſione tua. Reuerſus ãꝫ ad
patres: ait cum gaudio. Cantate dño canticum
nouũ: qnia mirabilia fecit. Notũ fecit dñs ſalu
tare ſuum: in cõſpectu gentiũ reuelauit iuſticiã
ſuam. Expoſuitqꝫ oẽs condiciones pdiſſas q̃s
debuit habere dei genitrix. Tunc ſancti patres
cõmuni cõſilio miſerũt Dauid ad Nazareth vt
videret ſi aliquã talẽ poſſit reperire. Conſpiciens
ãꝫ in ſpũ beãm ꝟginem Mariã deſponſatã Jo
ſeph virginẽ pulcerrimã eſſe ꝛ omni gratia ple-
nam: dixit ad eã. Audi filia ꝛ vide ꝛ inclina au-
rem tuam: et cõcupiſcet rex decorẽ tuũ: qm ipſe
eſt dñs de⁹ tuus ꝛc. Rñdit Maria. Paratum
cor meũ paratũ cor meũ: cantabo ꝛ pſallã in glo
ria mea. Dauid igit̃ accedens ad dñm ait. Inue
ni locum dño: tabernaculũ deo Jacob. Surge
dñe in requiẽ tuam: tu ꝛ arca ſctificationis tue.
Tunc deus pater miſit angelos ad videndũ be
atam ꝟginẽ quã Dauid cõmẽdauerat. Qui ve-
nientes ad eam: dixerunt inter ſe. Hec eſt q̃ ne-
ſciuit thorum in delicto: habebit fructũ in reſpe
ctione aiarꝫ ſanctarꝫ Sap. iiij. Et regreſſi cõmẽ-
dauerũt eam in domo ſummi regꝫ: laudãtes eã
et dicẽtes. O ꝙ pulcra eſt caſta generatio. ſcꝫ btẽ
ꝟgis: cum claritate oĩs ꝟtutꝫ ꝛ gratie. Immor-
talis em̃ eſt memoria eius que ꝛ apud deũ nota
eſt ꝛ apud hoĩes Sap. iiij. ca. Intuens ẽ de-
us pater eam: dilexit eam et ait illud Sap. viij.
Hanc amaui ꝛ q̃ſiui ſpõſam mihi aſſumere eã:
et amator fact⁹ ſũ forme illius. Deniqꝫ dei fili⁹
intuens eã: ait. Hec reqes mea in ſeculũ ſeculi:
h habitabo qm̃ elegi eam. Et ſpũſſanctus dixit
Oportet eam me puenire in benedictionibꝫ dul
cedinis. Requieſcet ergo ſup eam ſpũs dñi ſapi
entie ꝛ intellectus ꝛc. Eſa. xj. Et tũc decreuit de⁹
vt mittatur angelus ad eam qui ſalutet eam no
uo munere ditandã: et eius aſſenſum reqrat: q̃
facto dei filium ĩ vterꝫ ſuſcipiat. Dauid ẽ regreſ
ſus cum gaudio ad patrẽ ait. Exultate deo ad-
iutori noſtro: iubilate deo Jacob. Oẽs ãꝫ ſancti
patres in laudẽ virginis aſſurgẽtes cecinerunt
dicẽtes. Tu gloria hieruſalẽ: tu honorificẽtia po
puli noſtri. idcirco erꝫ bñdicta in eternũ. Judith
xv. Et nos igit̃ chariſſimi quãta poſſum⁹ deuo-
tione deum in gloria ſue digniſſime genitricꝫ col
laudem⁹: et grãs pro tanto bñficio agentes: cla
memus vt nobis grã ꝛ glia donet̃.

Tertia pars et Sermo terti⁹ primi libri agit
de angelica Nunciatione ſiue miſſione. Et circa
hoc qualiter apparuerit beate virgini angelus:
et quali dignitate.

m **Iſſus eſt ange/**
lus Gabriel a deo in ciuitatē Ga/
lilee cui nomē Nazareth: ad ꝟgi/
nem deſponſatam viro cui nomen
erat Joſeph de domo Dauid: et nomē virginis
Maria Lu. j. Si pmiſſa chariſſimi penſamus
ſacri euāgelij ꝟba: cōpim⁹ ꝙ maxima cordis de
uotiōe venerari debeam⁹ ſctm̄ Gabrielē archā
gelū miſſum a deo ad bn̄dictā virginē. Nimiꝝ
ex tribus pcipue ꝗlibet legat⁹ reddit multū cō/
mendabilis ⁊ digniſſima reuerētia ſuſcipiēdus.
Primo ꝗdē ex mittētis dignitate. Scdo ex ne/
gocij ꝓ quo mittit arduitate. Tertio ex ꝑſone ad
quam mittit maieſtate. Sic ꝑ oīa ipſe angelus
Gabriel multū nobis reddit amabilis pariter et
venerabilis. Tū qꝛ mittit a ſummo oīm creato/
re deo infinite dignitatis. Tū qꝛ in negotio ſuꝑ
oīa arduiſſimo diuine incarnatiōis nobis ꝙ̄ vti
liſſimo mittit. Tū ꝙ̄ qa ad bn̄dictā ꝟginē Ma
riam: celi reginam et mūdi dominam mittit ſalu
tandū: quatinus ipſo annūciante dei fili⁹ in vir
gineū deſcendat vterū et viſitet nos oriens ex al
to. Sicut q̄ppe in vere q̄ndo philomēa canit dul
citer cōſueuit ros celeſtis deſcendere: ita cum hec
philomena celeſtis vicē Gabriel cantū illū melli
fluū vicē Aue gratia plena cecinit: dei filius e ce/
lo in vterū virginis deſcendit pro noſtre ſalutis
operatione. Propterea euāgeliſta Lucas in ver
bis ſacri euangelij hec tria de iſto ſctiſſimo Ga/
briele enunciat dicens. Miſſus eſt angel⁹ Ga/
briel a deo. Ecce mittētis ſumma dignitas: qꝛ a
deo. Item ad virginē deſponſatā viro ⁊c. Ecce
ipſius ꝑſone ad quam mittit ſublimitas. Tādē
in ſequentibus clareſcit rei pro qua miſſus ē ar/
duitas. ſcilicet. incarnationis diuine ſicut patet ī
proceſſu verborum eius ad virginem benedictā
prolatorum. De hac igitur angelica miſſiōe et an
nunciatione loqui īntendentes: tria myſteria no/
tabimus pro ſermone.

Primū myſteriū angelice annunciatiōis ſiue
miſſionis.

Scōm dicit myſteriū ꝗlifice appꝛitōis

Tertiū dꝛ myſteriū dignifice obſeruatiōis.

Articulus pmus ꝙ myſteriū diuine incarna/
tiōis debuit annūciari ꝟgini ꝑ angelū Gabrielē

Capitulum I.

p **Rimum myſteriū**
angelice miſſionis et annūciatiōis. Circa
quod quattuor precipue occurrūt queſti
ones. Prima Utrum neceſſariū et congruū
fuerit incarnatiōis myſterium beate virgini an/
nunciari. Secunda queſtio Utrū hec domi/
nica annunciatio per nuncium cūmodo angeli/
cum debuit fieri. Tercia queſtio De quo ordi/
ne debuerit angelus ad virginem pro hac annū/
ciatione mitti. Quarta queſtio Utrū cōgruen
tius Gabriel inter omnes angelos debuerit pro
hac annunciatiōe facienda eligi. Ad pmā q̄ſti/
onem q̄ queritur Utrū neceſſariū fuerit ⁊ cōgruū
incarnatiōis myſteriū beate virgini annunciari.
Arguit ꝙ non. qꝛ deus cū ſit ꝓpinquiſſim⁹ hu/
mane menti: q̄ ſolus imediate illabit aīe: vt dicit
Aug⁹. nō videt quare neceſſariū fuerit aliq̄ me/
diante dei aduentū virgini bn̄dicte annunciari.
Itē iſta incarnatio dn̄i prenunciata erat olim
ꝑ ꝓphas Un̄. Eſa. vij. Ecce ꝟgo cōcipiet ⁊c. ergo
nō erat neceſſariū fieri ꝑ angelū. In ↄtrariū ē
diuine ſcripture autoritas ⁊ diuine prouidentie
ordo que nil incōgruū admittit. ergo cōgruum
fuit annunciari. Ad q̄ſtionē igit reſpōdetur ꝙ
neceſſariū erat annunciare beate virgini ꝙ ipſa
eſſet chrm̄ conceptura: pluribus rationibus ſꝫm
Tho. iij. ſcpto ſniaꝝ. diſt. iij. ar. j. et itēꝝ. iij. parte
ſumme. q xxx. ar. j. necnon ⁊ ſꝫm Alb. ſuper Miſ
ſus eſt. ca. j. Primo vt virginis itellectus eru/
diret ⁊ illuſtraret. Cum em̄ mēs deo vicinior ſit
et intimior ꝙ̄ corpus: non decebat vt dī ſapiētia
ei⁹ vterū inhabitaret ſine hoc ꝙ mens eius pri⁹
fidei lumine ⁊ cognitione ſumme ſapiētie reſplē/
deret. Et ideo prius debuit mēs eius intelligere
et cognoſcere quod in ea fiendum erat (ꝙ̄d ꝑ an/
nūciationem factum eſt) anteꝙ̄ carnē conciꝑet
Unde Aug⁹ li. de verbis domini: ſic dicit. Bea/
tior eſt Maria ꝑcipiendo fidē chri ꝙ̄ concipien/
do carnem chri. Et ſubdit ibidē. Materna ꝓpin/
quitas nihil Marie ꝓfuiſſet: niſi felicius chrm̄
corde ꝙ̄ corꝑe geſtaſſet. Hec ille. Secūda ra/
tio: vt ꝟginis affect⁹ ⁊ actus acceptaret. Nā de⁹
non diligit coacta ſeruitia ſed ſpontanea: vt dicit
Aug⁹. iuxta illō Pſ. Uolūtarie ſacrificabo tibi
et cōfitebor nomini tuo domīe qm̄ bonū ē. Un̄
beata virgo cū ſingulariter ⁊ excellent in dei ſer/
uitium eligeret quē vtero portauit: lacte aluit:
brachijs baiulauit: decuit vt ei⁹ obſequiū volū/
tariū angelo annūciante reqreret: ad qō ſe ꝑatā
et promptā obtulit dicēs. Ecce ancilla domini.

Tertia ratio: vt virginis conſenſus exprime/
retur. Si em̄ in matrimonio corꝑali requirit ex/
preſſus conſenſus: multo magī in matrimonio
ſpirituali: cum ſit maior coniunctio mentī ꝙ̄ car
nis. Et ideo vt oſtenderet eſſe ꝗddā ſpirituale
matrimonium inter dei filiū et humanam natu/
ram: igitur ꝑ annūciationē āgeli expectabat cō/
ſenſus virginis loco totius humane nature. Id
circo Aug⁹ in ſermōe de natiuitate beate Marie
dicit. O beata Maria ſeculum omne captiuū:
tuū deprecat aſſenſum. Te domina mūdus ſue
fidei obſidē fecit. Noli morari ꝟgo: nūcio feſtinā
ter reſponde verbū et ſuſcipe filiū: da fidē et ſenti
virtutem. Ecce (inquit) ancilla domini: fiat mihi
ſꝫm verbum tuum. Nec mora virginalem thala
mum ingreditur chriſtus. Hec ille. Quarta
ratio additur ſꝫm Albertū vbi ſupra: vt de⁹ ma/

gis honoraret̃ ⁊ homo inſtrueret̃ Nam deus in hac annũciatione honorabat̃ q̃tum ad potẽciã in eo ꝙ angelos miniſtros habuit. et q̃tũ ad ſapienciam in eo ꝙ modus noſtre liberatõis modo ꝑditionis directe obuiauit: cum ꝟginẽ ꝑ angelum bonum docuit; ſicut angelus malus virginem Euam decepit. Item homo inſtruitur ad deuotionẽ in eo ꝙ humana natura abiecta deo et angelis inimica: a deo ꝓpter ꝑ angelũ ſalutat̃ . ⁊ in hoc etiam deus honorat̃ q̃tum ad bonitatẽ que ex hoc reſplẽdet: ac charitatẽ. Deniq̃ ex hoc hõ inſtruit̃ ad fidẽ: ad obediendũ deo: et ad hũilitatem exẽplo htẽ ꝟginis. Et ꝑ hec ꝓmiſſa patet rñſio ad ꝓmũ argumentũ in contrarium.

Ad ſecundũ aũt rñdet̃ ſm eundẽ Tho. vbi ſ. ꝙ lꝫ ꝓhecia ꝓdeſtinationis complet̃ ſine noſtro arbitrio cauſante: non tñ ſine noſtro arbitrio cõſentiente. Et ſic patet.

Capitulum. II.

ſ Ecundo querit̃ Utrꝫ hec dñica annunciatio tm̃modo ꝑ angelicũ nunciũ debuerit fieri: Videt̃ ꝙ debuerit annũciari vicꝫ ꝑ aliquẽ ꝓhetã. q̃a incarnatio chri notificabat̃ et ꝓnũciabat̃ in veteri lege ꝑ homĩes vicꝫ ꝓhetas ⁊ patriarchas. ergo ⁊ ipſi beate ꝟgini debuit nũciari ꝑ ꝓhetam. Preterea ſuꝑior non debet inſtrui ꝑ inferiorẽ. ſed beata ꝟgo ſuꝑior fuit angelis: quia deo acceptior. g̃ nõ debuit ſibi per angelum conceptio annũciari. Item confirmat̃. q2 ſummis angelis fit reuelatio ĩmediate a deo ꝓpter ipſorum dignitatem. ſed mater dei eſt ſuper oẽs exaltata. g̃ videtur ꝙ ĩmediate ſine oĩ angelico nũcio ſibi debuit fieri reuelatio a deo de incarnatiõis myſterio. Preterea beata virgo ex lumine fidei ⁊ gr̃e cognoſcebat deũ ĩcarnãdũ ⁊ credebat hoc fideliſſime q̃ adhuc in vtero erat ſctĩficata. ideo nõ videt̃ ꝙ ꝑ angelũ hoc ſibi debuerit reuelari. In cõtrariũ eſt diſpoſitio diuine ſapiẽcie: ſicut teſtat̃ ſacra ſcrip̃tura. Miſſus eſt (inquit) angelus ⁊c̃. Ad q̃ſtionẽ rñdet̃ ſm Tho. vbi ſ. ar. ij. necnõ ſm magnũ Albertũ vbi. ſ. ca. ij. ꝙ myſteriũ incarnationis nullus hominũ debuit beate ꝟgini annunciare. quia inferiorũ eſt recipe a ſuꝑioribus illuminationẽ: vt dic̃ Dioñ. de angelica hierarchia. Sed nullꝰ hoĩm fuit beata virgine ſuꝑior: que omnes ꝓhetas ⁊ ſctõs ꝓcellebat lumine gratie ⁊ merito ſanctitatꝭ g̃ ⁊c̃. Licꝫ aũt beata virgo fuerit etiam angelis ſuperior ſm acceptationem diuine ꝓdeſtinationis et q̃tum ad dignitatem ad quã diuinitus eligebatur: erat tñ eis inferior q̃tum ad ſtatuꝫ: qm̃ ipa in ſtatu pñtis vite erat. angeli ꝟo in ſtatu patrie. Nec mirꝫ hoc. quia etiam ipſe chrs rõne paſſibilitatis vite paulo minus eſt ab angelis minoratus. Sed tñ quia chriſtus fuit viator ⁊ cõprehẽſor: q̃tum ad cognitionẽ diuinoꝝ non indigebat inſtrui. ſed mater dei nondũ erat in ſtatu comphenſoꝝ: et ideo de diuino conceptu, erat per angelum inſtruenda ⁊ annuncianda. et hoc quadruplici ratione.

Primo ratione diuine ordinatiõis.
Secũdo rõne angelice reſtauratiõis
Tertio rõne mundicie virginalis.
Quarto rõne future vtilitatis

Primo rõne diuine ordinationis: vt. ſ. ſeruaret̃ ordo quẽ deus ſtatuit ꝙ vicꝫ diuina mediantibus angelis quoꝝ officium eſt nunciare hominibꝫ panderent̃ ⁊ annũciarent̃. Et hec eſt regula diuine ordinationis: ſicut d̃r Dioñ. iiij. ca. angelice hierarchie. Diuinũ inq̃t Ieſu benignitatis myſteriũ angeli primũ edocti ſunt: preterea per ipſos ad nos gratia cognitionis tranſiuit. Hec ille. Secundo ratione angelice reſtauratiõis. Sicut eñ ꝑditio humana iniciuꝫ ſumpſit ex hoc ꝙ diabolus allocutus eſt mulierẽ: ita (vt d̃r Beda) congruũ erat vt pro humane reꝑatõis exordio angelus virginem alloquat̃: que reparatio angelice ruine ⁊ humane cõmunis erat. Tertio ratione mundicie virginalis. Unde Hiero. in ſermone aſſumptiõis Marie ſic d̃r. Bene angelus ad virginem mittitur: quia ſemper eſt angelis cognata virginitas. profecto in carne ꝓter carnem viuere non terrena vita eſt ſed celeſtis.

Quarto ratione future vtilitatis. quia ille annunciabatur qui eſt rex oĩm hominũ et angeloꝝrum: cuius natiuitas ſicut in ſaluteꝫ erat hominũ: ita ⁊ in reꝑationẽ angelice ruine. et ideo decuit vt tã homo q̃ angelus in annũciatõe miniſteriũ exhiberent. Hec Tho. et Alber. Ad argumentũ primũ in contrarium patebit ex ꝓmiſſis reſponſio. Et ſimiliter ad ſecundũ ⁊ eius confirmationẽ patebit reſpõſio. q2 lꝫ mater dei erat ſuꝑior dignitate: nõ tñ q̃tum ad ſtatum. Ad vltimũ reſpondetur ſm Alber. ꝙ lꝫ beata virgo fidem incarnationis habuit: veruntamẽ ex humilitate cordis ſui nũq̃ cogitauit ſe ad tale myſterium ſublimandam. et ideo ab angelo debuit premoneri.

Capitulũ. iij.

t Ertio querebat̃ de quo ordine debuerit angelus ad annũciandum mitti. Videt̃ eñ ꝙ de ſummo. quia ſumma nũciabat. Ex quo videt̃ ꝙ Gabriel fuerit ſummꝰ ⁊ de ſũmo ordine. ſ. ſeraphin. Ad hanc q̃ſtiõem breuiter reſpondet̃ ꝙ q̃q̃ aliqui putauerint Gabrielem eſſe de ſummo choro: ex eo ꝙ ſummũ myſterium ſcꝫ incarnationis ad plenũ ſcierit ⁊ annunciauerit: tñ cõis eccl'ia ſonat eũ fuiſſe d̃ choro archangeloꝝ: et nõ de ſeraphin vel aliĳs ſuꝑioribꝫ Nam ⁊ cõmuniter Gabriel archangelus appellatur. Unde iſte angelus nõ fuit de ſumma nec de media hierarchia. ſed vt ꝓbabilius videt̃ fuit de medio ordine infime hierarchie q̃ eſt ordo archangeloꝝ. Et hoc oſtendit̃ ſm Tho. vbi ſ. necnon ⁊ Albertum ⁊ pleroſq̃ alios doctores pluribus rationibus.

Primo ratione vtilitatis.
Scđo rõne cõmunitatis
Tertio rõne ꝓprietatis.

Primo rõne vtilitatis. Cum eñ chr̃s naſcebat' vt inordinationẽ que in angelis acciderat repararet: decuit vt in ſua cõceptione ordo ille celeſtꝫ hierarchie maxie ſuaret': vt.ſ.ſũmi angeli mediantibꝫ infimis hoies illuminarent. Et ideo Gabriel ꝑ quẽ virgo illuminabat' erat de infima hierarchia. Scđo rõne cõitatis. Vt eñ tatũ myſteriũ eſſet cõmuniꝰ: decuit vt inferior Gabriel nunciaret: q̃ vicꝫ de infima eſſꝫ hierarchia. Cum eñ inferiores angeli agant id qđ a ſuꝑioribꝫ recipiunt ⁊ non e conuerſo dum inferiores angeli nunciant: annũciatio ꝑ ſuꝑiores ⁊ inferiores expleť. qđ nõ eſſet ſi ſuꝑiores imediate annũciarẽt

Tertio rõne ꝓprietatꝫ. Decuit q̃ppe ordinẽ celeſtis hierarchie in hac annunciatione obſeruari: vt ſcꝫ ſummi angeli mediãtibꝫ infimis hoies illuminarẽt. ſed qꝛ nõ decuit vt de ĩfimo ordine.ſ. angeloꝝ aliq̃s mitteret' ad annunciandũ. Rõ. qꝛ ad illos.ſ.angelos ꝑtinet dirigere actꝰ alicuiꝰ hominis q̃ ad ipm ſingulariter vel q̃ſi tm̃mõ ꝑtinent. vnde angeloꝝ ꝓprietas eſt minima nũciare: ſicut dt Greg. in moral'. Vñ cõgruebat vt de ordine archangeloꝝ q̃ ordo eſt ſupra ordinẽ angeloꝝ mitteret' aliq̃s.ſ. Gabriel. Tum ꝓpter ꝑcipuũ honorẽ beate ꝟginis: que ſupra cõmunes erat viatores. Tum ꝓpter archangeloꝝ ꝓprietatem. qꝛ ad archãgelos ꝑtinet dirigere actꝰ hoĩs q̃ in totã multitudinẽ redundant. Vñ ⁊ archangeli dicunt' ab archos qđ eſt ꝑnceps: q̃ſi ꝑncipales angeli. Quia ergo cõſenſus beate ꝟgĩs qui per angelũ req̃rebat' erat actꝰ ſingularꝫ ꝑſone in multitudinis imo totius humani generis ſalutẽ redundãs: idcirco ad annũciandũ ꝟgini req̃rebat' vt mitteret' angelus de ordine archãgelorũ. Si aũt abſolute petis vel q̃ris vtꝝ iſte angelus fuerit ſummꝰ: Rñdet' ſm Tho. vbi ſ. q̃ non fuit ſummꝰ ſimpl'r. qꝛ nec de ſũma hierarchia nec etiã de media hierarchia fuit. Põt tñ dici ſummus duobꝫ modis. Primo. q̃a credibile eſt q̃ fuerit ſummus in ordine archangelorum Scđo qꝛ ſumma.i.incarnationẽ dei ⁊ ſalutẽ humani generꝫ annunciauit. Et ſic exponit Grego. in omel'. de centũ ouibꝫ. Huic etiã ſententie cõcordat Bern̄. ita dicens. Putemꝰ angelis ꝓeſſe archangelos qui ſunt conſcij diuinoꝝ ſecretorũ qui nõ niſi ob ꝑcipuas ⁊ maximas cauſas mittunt': ex q̃bus ille magnus archãgelus Gabriel miſſus legit' ad mariã: ob cauſam q̃ vtiq̃ maior eſſe non poteſt. Hec ille.

Capitulum.iiij.

Qvarto q̃rebat' Vtrũ congruẽtiꝰ int' oẽs angelos ꝓ hac annũciatione facienda debuerit Gabriel eligi. Videt' eñ q̃ non ſit ratio quare iſte potius eligat' q̃ȝ alius angelus vel archãgelus: cum q̃libet eque bene potuiſſet annunciare hec ꝟgini. Item videt' q̃ ob reuerenciã beate ꝟginis debuerunt mitti plures archãgeli ad ſalutandũ ⁊ annũciandũ. In cõtrariũ eſt euangeliũ. Ad q̃ſtionẽ igit' reſpõdet' ſm Alber. vbi ſ. ca. xvij. q̃ m'ti angeli nõ debuerunt mitti ad hanc annunciationẽ. qꝛ multitudo repugnat arcano myſterij. nõ eñ eſt arcanũ qđ m'tꝫ eſt cognitũ. nec eſt tã familiariter ⁊ amicabiliter intimatũ qđ pluꝰ eſt multitudini reuelatũ. Et ſic ſoluit' ſecundũ argumentũ in cõtrariũ factũ. Itẽ ſm eũdẽ Alber. ibidẽ ⁊ Tho. vbi ſ. nulli alteri angelo ita congruebat facere hãc annũciationẽ ſicut Gabrieli. Ratio. quia huic officio nomẽ Gabrielis ſuꝑ oĩa cõgruebat Nã hoc nomen Gabriel tripl'r interp̃tatur ſm Grego. ⁊ Hiero. Primo ſic. Gabriel.i. virtus noſtra deꝰ Et hoc ſumme congruebat. quia ꝟtute diuina debebat conciꝑe virgo: nõ hũana. Scđo interp̃tatur Gabriel.i. fortitudo dei. et hoc etiã ſumme congruebat ad oſtendẽdũ q̃ opus incarnatõis erat ꝑ dei fortitudinẽ nunciandũ. Primo q̃deꝫ quia fortꝫ.ſ.angelus miſſus eſt ꝓpter fortem.ſ. chr̃m: qui vt dt Pſ. eſt deꝰ fortis ⁊ potens. Secundo: qꝛ fortiſſimũ ſuꝑ omnia oꝑa erat opꝰ incarnationis. Fortius quippe ⁊ maioris virtutis erat deum fieri hoĩem q̃ȝ ex nihilo creaſſe mũdũ cum deus plus diſtet a q̃libet creatura q̃ȝ creatura a nihilo. Tertio q̃a fortis miſſus eſt cõtra fortem.ſ. diabolũ ad debellãdũ. Et ideo fortitudo dei Gabriel annũciare debuit virgini chriſti aduentum. Tertio interp̃tatur hoc nomẽ Gabriel.i. confortauit me deus vl' confirmatio dei Et hoc congruebat. qꝛ per eiꝰ annũciationẽ confortari debebat cor virginis Marie ⁊ cõfirmari ad credendũ ⁊c. Unde cum turbata eſſet: angelꝰ dixit ei. Ne timeas Maria: inue. ⁊c. O igit' fidelis aĩa vide q̃ȝ rationabilis ſit fides catholica: vide q̃ȝ miro ordine diuine ſapientie firmata ſit fides iſta ſalutifera: cui deſeruit omnis ratio: omnis ſciencia ⁊ ars: adeo vt nil incõgruũ: nil falſum poſſit huic veriſſime fidei vel irrationabile admiſceri. Agnoſce igit' verũ dei filiũ eſſe chr̃m ⁊ ſecurꝰ eſto credens in ipm.

Articulus ſecundus Qualiter angelus Gabriel apparuit beate virgini in tempore annunciationis.

Capitulum.I.

Secundũ myſterium declarandũ dicit' qualitas apparitionis.i. qualiter facta ſit apparitio angeli Gabrielis circa beatam ꝟginẽ. Circa qđ q̃ttuor conſiderationes occurrunt.

Prima de angeli ingreſſione.
Scđa de virginis occupatione
Tertia de eiuſdẽ virginis ſituatione
Quarta de angeli viſione.

Prima conſideratio de angeli ingreſſiõe: q̄lr viꝫ angelus Gabriel clauſum oratoriũ benedicte ꝟginis ingreſſus fuerit: vtꝝ ianuis clauſis intrauerit: vl' oſtium oratorꝫ aperuerit: Ad qḋ breuiter r̄ndet ſm Alber. vbi ſ. ca. lxiij. ſic dicentem. Credimus inq̄t angeluꝫ clauſis ianuis intraſſe. et hoc potuiſſe ꝓpter nature ſue ſubtilitatē ꝛ aſſumpti corporis etherei q̄litateꝫ. Nā vt dicit Aug. angeli aſſumunt ſibi corpora in q̄bꝫ apparent de puriſſimo ethere. ḡ potuit ianuis clauſis intraſſe. Unde ꝛ Bern̄. ſup Miſſus eſt: dicit ſic Suſpicādũ nō eſt ꝙ apertum angelus inuenerit ꝟginis oſtium: cui nimiꝝ in ꝓpoſito erat fugere hoīm freq̄ntiam: vitare colloquia: ne orantis ſilentiũ ꝑturbaret. Hec ille. Deniqꝫ hoc etiā myſterio congruebat vt viꝫ angelus clauſis ianuis ingrederet oratoriũ: q̄tinꝰ ꝑ hoc ſignificaret ꝙ dei filiꝰ cuius incarnationem annũciabat clauſo virginali vtero ingrederet ꝛ naſceret: iuxta illud Ezech. xliiij. Porta hec clauſa erit ꝛ vir nō ꝑtranſibit per eam: q̄m dñs deus ingredit ꝛ egreditur per eam.

Capitulum .ij.

Secunda conſideratio de beate virginis ꝑtunc occupatione: quibꝫ. ſ. actibus erat bñdicta virgo tunc in oratorio occupata et quid agentem angelus eam repperit. Ad qḋ breuiter dr̄ ſm doctores ꝙ quadruplici actu erat occupata.

Primo legebat.

Secundo contemplatiōi inſiſtebat.

Tertio lachrymando ſuſpirabat.

Quarto deuotiſſime orabat.

Primo q̄ppe legebat ſanctos libros ꝓphetaruꝫ veteris teſtamēti in q̄bꝫ erat ꝓmiſſio de chriſto. et vt tradit a deuotis doctoribꝫ pie credit ꝙ tūc legebat illud Eſa. vij. ca. Ecce ꝟgo cōcipiet ꝛ pariet filium ꝛ vocabit nomē eius emanuel. Tātaqꝫ deuotiōe mouebat vt exītimis medullis cordis dicere cogeret. O deꝰ patris noſtri: vtinā videre ſaltem mererer ipſam ꝟginem q̄ cōceptura eſt filiũ tuum: totā me in eiꝰ ſeruitiũ mancipare: oīa relinquēs eiꝰ veſtigijs adherere: putas ne viuam: putas ne videbo illam virginē ꝛ eiꝰ filiuꝫ? O vtinā ſaltem ſemel admitterer: vt ī illiꝰ filij redēptoris ꝛ ſaluatoris generis humani: paruuli nati: oſc'la ruere poſſem: brachijs: amplexuqꝫ dulci circumplecti valerem: ꝛ ei ſeruitia deuota impenderē ꝛc. Secundo contemplationi diuine inſiſtebat. Nam ſm Albertũ ſup Miſſus eſt: erat tunc virgo bñdicta totaliter eleuata ad familiaritatē diuinam: que tota replebatur dulcedine gratie. tota gratificabat: et tota glorificabat. et quanto magis eleuabat in cognitiōe dei: tanto magis deſcendebat ad ſui hũiliationē: indignam ſe reputans vel ad minimā dei familiaritatem. Et ideo non mirũ ꝙ oratio tā humilis penetrabat celos: q̄m ſcriptũ eſt Eccl. xxv. Oratio humiliantis ſe nubes penetrat: et nō deſcendit donec aſpiciat altiſſimꝰ. Tertio lachrymādo ſuſpirabat. Pie nēpe credit cũ multis ſuſpirijs in ipſa hora annũciationis deſideraſſe filij dei aduentũ pro generis humani redemptione. Si eñ Abraam deſiderauit videre diem chriſti Si oēs ſancti ꝛ prophete voluerunt deſiderio magno chr̄i aduentum: multo magis Maria. Quarto deuotiſſime orabat. Uñ Bern̄. ſuper Miſſus eſt: dicit. Ingreſſus eſt angelus in ſecreto cubiculo vbi clauſo ſup ſe oſtio ōrabat virgo patrem in abſcondito. Si eñ conceptio precurſoris fuit pñunciata patri ſuo preoccupato in ſacrificio: multo probabilius eſt ꝙ cōceptio ſaluatoris annunciata fuerit virgini in deuotiōe ꝛ oratione actualiter exiſtenti. Tunc eñ vt credo plus ſolito feruentiſſima ꝛ vnguentis ſpiritusſancti delibuta: ac dulcedine gratie cōſolata: humili mente ꝛ corde deuoto: lachrymātibꝫ oculis: et vultu ad celeſtia eleuato: dicebat. O clementiſſime deus qui bonitate tua mundũ creaſti ꝛ angelos ac homines ad imaginē tuam feciſti: miſerere homini iā perdito: aperi celos ꝛ deſcende. Ueni obſecro deus pijſſime: veni: ne reſpicias peccata hominũ: ſed miſericordie tue multitudinem qua te repromiſiſti patribꝫ noſtris venturꝫ et hoiem liberaturꝫ. Hec et his ſimilia orante: ecce angelus dñi aſtitit ꝛ lumen refulſit in habitaculo virginis.

Capitulũ .iij.

Tertia ḡ conſideratio occurrit de bñdicte virginis protūc ſituatione: Utꝝ viꝫ ꝓſtrata ꝑtunc erat cum angelus aduenit: aut ſedebat: aut genuflexerat: vel ſtabat: Ad qḋ idem Alber. vbi ſ. ca. lxiij. dicit. Credimus inq̄t beatam ꝟginem in aduentu angeli inclinatꝭ genibus ꝛ eleuatis puris manibꝫ: erectis in celum oculis: ad patrē miſcḋiaꝝ pro incarnatione filij ſui deuotiſſimas preces cum lachrymis fudiſſe et angelo venienti reuerenter aſſurrexiſſe. q: hec ad honeſtatē ꝑtinebant. ſicqꝫ ꝑturbata de noua ſalutatione: capite inclinato hũiliter ſtetiſſe. Nā et hoc modo in picturis conſueuit per totā eccleſiā figurari cōmuniꝰ. Tandē quoqꝫ ꝑcepta annunciatione credendo in eam cōſenſiſſe: et q̄tocius impleri nō dubitaſſe. Et rurſum flexis genibus in terram ꝛ eleuatis oculis in celũ at manibꝫ: ex intimo corde erũpētibꝫ ꝑ gaudio lachrymis: deuotiſſime flagitādo dixiſſe. Fiat inquit mihi ſm ꝟbũ tuũ. et ſic deũ pariter ꝛ hoiem concepiſſe. Et iſte modus poſitionis ꝛ ſitus corꝑ eſt q̄ de manu angeli. i. ſacerdotꝭ ſuſcipiũt dñicum corpus de altari. Hec Albertus.

Capitulum .iiij.

Quarta conſideratio de angeli viſiōe a beata. ſ. virgine: vtꝝ viꝫ beata ꝟgo viderit corpali viſione iſtum angelum ſibi apparentē. vel vtrũ angelus ſibi apparuerit corpora-

liter vel tm̄ intellectualiter. Tu poſſis argue/
re ꝙ iſta filij dei incarnatio debuit ab angelo vi/
ſione intellectuali annūciari: ⁊ nō viſione corpo
rali. qꝛ viſio intellectualis eſt melioꝛ viſiōe coꝛ/
poꝛali. Nā illi q̄ viſione intellectuali chꝛm̄ vide
runt bti ꝓnūciant̄. Joan. xx. Bti q̄ nō viderūt. ſ.
coꝛꝑaliter: ⁊ crediderūt. Qui aūt viſiōe tm̄ coꝛ/
poꝛali viderūt chꝛm̄: ſicut Pilatꝰ ⁊ crucifixoꝛes
non credentes eū eſſe deū: nō beatificant̄. g̃ cum
melioꝛ ſit viſio ītellectualis: debuit apparere in/
tellectualiter ꝓpter huius incarnatōis ꝑfectionē.
Preterea viſio intellectualis videntes nō ꝑtur
bat nec ſtupefacit. ſed hoc facit coꝛꝑalis. Vñ ca/
nitur de ipſa beata ꝟgīe. Expaueſcit ꝟgo de lu/
mine. ſed melius fuiſſet ꝙ a tali ꝑturbatōe mēs
eius fuiſſet ꝑſeruata. g̃ debuit apparere viſione
intellectuali. In cōtrariū eſt doctoꝝ ſentētia
Unde ⁊ Augꝰ in quodam ſermone inducit bea
tam virginem ſic dicentē. Uenit ad me Gabꝛiel
archangelus facie rutilans: veſte coꝛuſcans: in/
ceſſu mirabilis. Hec aūt nō poſſunt ꝑtinere niſi
ad coꝛpoꝛalem viſionē. ergo tali viſiōe angelus
beate ꝟgini apparuit. Ad queſtionē igit̄ reſpō
detur ſm̄ Tho. iij. parte ſumme. q. xxx. ar. ij. Et
iterum. iij. ſcripto ſmaꝝ. diſt. iij. ar. j. ꝙ iſta incar
natio diuina non debuit nunciari ab angelo vi/
ſiōe intellectuali ſed coꝛꝑali. Et hoc triplici rōne

Primo rōne maioꝛis ſimilitudinis.
Scđo ratione celſitudinis
Tertio rōne maioꝛis certitudinis.

Primo ratione maioꝛis ſimilitudinis. Nā an/
nunciatio debebat ꝓpoꝛtionari ei qui annūcia/
batur. Annūciabat̄ aūt miſſio viſibilis filij dei
in mundū. Sicut ergo deus q̄ eſt īuiſibilis car/
nem viſibilem debebat aſſumere: ſic angelus q̄
eſt inuiſibilis: in carne viſibili debuit apparere.
Scđo rōne virginalis celſitudinis. Fuit eñi
conueniēs ꝟginis dignitati: vt ſicut ipſa non ſo
lum mente ſed etiam carne debebat chꝛm̄ conci
pere: ſic ⁊ angelus ſibi apparere debebat non ſo/
lum mentali: ſed etiā viſione coꝛꝑali: vt nō ſolū
eius intellectꝰ ſed etiā ſenſus delectaret̄. Ter/
tio rōne maioꝛis certitudinis. Nam coꝛꝑea ſeu
ſenſibilia manifeſtioꝛa ⁊ certioꝛa ſunt nobis q̄ꝫ
ea que viſione imaginaria apphendimus. In
his quippe que viſibiliter cernimus minus de/
cipimur. Et ideo vt manifeſtioꝛa ⁊ certioꝛa eēnt
beate ꝟgini ea q̄ annūciabant̄: angelus coꝛꝑali
viſione debuit apparere. Ad obiecta g̃ rñdet̄
ſm̄ eundē Tho. ibidem. Ad pmū dꝛ ꝙ q̄ꝫuis
viſio intellectualis ex ſe ſit melioꝛ coꝛpoꝛali: ta/
men vtraqꝫ ſiml' efficacioꝛ eſt q̄ꝫ altera ꝓpter cō/
naturalitatē humane cognitōis ad ſenſum. Vñ
et qui vtroqꝫ oculo chꝛiſtum viderūt ſicut apl'i:
magis beatificabant̄. Lu. x. Beati oculi qui vi/
dent que vos videtis ⁊c. Btā aūt virgo vtroqꝫ
modo vidit angelū. ſ. et viſiōe intellectuali: et cū
hoc coꝛꝑali. Ad ſecundū rñdet̄ ſm̄ Oꝛigenem
ſuꝑ Lucā q̄ dicit ꝙ angelus apparens ſciēs hu/
manā naturā et pcipue ꝟginem eſſe fragilē: per/
turbationi ⁊ fragilitati medet̄ confoꝛtādo. Vñ
tam Zacharie q̄ꝫ Marie poſt ꝑturbationē dixit
Ne timeas. Et ꝓpter hoc dꝛ vl' legit̄ in vita ſancti
Antonij. Non eſt difficilis bonoꝝ maloꝛumqꝫ
ſpirituū diſcretio. Si eñi poſt timoꝛē ſucceſſerit
gaudium: a dño ſciamꝰ veniſſe auxiliū. qꝛ ſecu/
ritas aīe ꝑſentis maieſtatꝭ indiciū eſt. Si aūt
incuſſa foꝛmido ꝑmanſerit: hoſtis eſt q̄ videtur
Hec btūs Tho. vbi ſ. O itaqꝫ aīa mea cōtem
plare nūc quō dña mundi lachꝛymoſis oculis:
facieqꝫ ſerena ꝓ tua ſalute ⁊ totiꝰ humani gene/
ris redemptiōe depcat̄ vt dei filius mittat̄. Con
templare quēadmodū ſubito clauſis ianuis an
gelus cum lumine ingenti ingredit̄: et genufle/
xo ipſam ſalutat. Contemplare quō virgo expa
ueſcat: et aſſurgens: angelo ꝓuoluto ad genua
ipſa hūiliter ⁊ deuote capite demiſſo: diuina nū
cia auſcultans aſtat. O aīa mea ingredere in
coꝛ benedicte ꝟginis: in coꝛ inquā diuīa gratia
plenū: in coꝛ tante dñe tue vꝑpote dei genitricꝭ:
in qua omnis cōſolatio tua: omnis dulcoꝛ: oīs
ſuauitas tua cōſiſtit. et ſpes: vitaqꝫ: ac ſalus tua
manet. Ingredere inquā et vide q̄d ſentiat: quō
de tanto lumine expaueſcat: ſed de dei ſuauitate
dulceſcat. Audiuit tenoꝛem ꝟboꝝ nuncij ⁊ ter/
ret̄ pre nouitate inſolite ſalutationis. Exultat le
tabunda qꝛ ſalutat̄ ab oīm creatoꝛe deo. et quō
tanta ⁊ tanti a ta tanto: ſalutatione nuncianda
dignam ſe reputare ignoꝛat. Gaudet de aſpectu
angeli. Letat̄ qꝛ mox mater dei efficit̄: et dña ce/
loꝝ ⁊ angeloꝝ regina pficit̄. O felix Maria q̄n/
to digna es honoꝛe q̄ deū meruiſti ſuſcipe quē
totꝰ oꝛbis neqͣt comphēdere. Quis extimare va
leat o dña q̄nta tunc dulcedine coꝛ tuum redū/
dabat: cū dulciſſima angeli ꝟba ex deo tuo quē
ſuꝑ oīa amabas ſuſcipiebas: cū tibi dei filiū ꝓ/
mitti audiebas: te ſuꝑ oēs bñdictā fore auſcul/
tabas ⁊ grā plenā eſſe te ſentiebas. O vtinā tunc
affuiſſem ⁊ genibꝫ ꝓuolutis cum angelo corā te
dña ꝓcidiſſem. vtiqꝫ te exoꝛaſſem ⁊ dixiſſem. O
glorioſiſſima dña excelſa ſuper ſidera: ecce q̄nta
tibi gloꝛia annunciat̄: ecce q̄ntꝰ tibi filiꝰ ꝓmitti/
tur: ecce quanta ꝑ te mundo toti vtilitas adq̄rit̄
Et ergo noli moꝛari ꝟgo btiſſima: reſponde an/
gelo ⁊ ſuſcipe dei filium in tuū ſacroſanctū vte/
rū. Recoꝛdare dña quia pꝛo nobis peccatoꝛibꝫ
tu es electa vt ſis dei mater vera: noli ergo vnq̄ꝫ
obliuiſci noſtri: ſuſcipe ꝟbū vt ſis dei genitrix:
virgo: regina angeloꝝ: totius mundi impatrix:
et peccatoꝝ aduocata: vt per te nobis det̄ celeſtꝭ
gloꝛia Amen.

Articulus tertius qualibus modis ⁊ condi
tionibꝫ digniſſimis angelus annunciando bea
te virginis conceptum apparuit.

Capitulū. I.

T Ertium myſteriū declarādū ōr magnificē obſeruatōis. Nimirꝫ deꝰ oīpotēs ꝛ pijſſimꝰ decreuit vt angelus Gabriel in ſua legatiōe ad honorē bn̄dicte ꝟginis ꝛ eius ſacratiſſime cōceptionis .xij. honorificos ſiue dignificos modos obſeruaret: quatinꝰ ꝛ in hac annunciatione ipſa beata virgo gauderet ꝛ gloriaret᷑ his duodecim dignificis condicionibꝫ ꝛ modis tanq̄ꝫ fulgore corone duodecim ſtellarꝫ. Primo quidem decreuit deus ꝛ voluit vt angelus in ſua apparitione obſeruaret quattuor modos ꝛ condiciones honorificos ſiue dignificos vt vicꝫ apparere deberet ipſi virgini

Primo in humanali ſpecie.
Secundo in virili decore.
Tertio in iuuenili etate.
Quarto in habitus ſui radioſitate.

Secundo q̄ttuor in ſalutatione: vt ſcꝫ

Primo reuerēdiſſime ſalutaret᷑.
Scd̄o digniſſimo nomīe nominaret᷑.
Tertio de diuino cōſortio cōmēdaret᷑.
Quarto de ſummo ꝑuilegio magnificaret᷑.

Tertio q̄ꝫ decreuit deꝰ quattuor alios modos dignificos obſeruari in huius legatiōis executione: vt videlicet

Primo de gr̄a aſſecuraret᷑.
Scd̄o ſibi filius dei ꝓmitteret᷑.
Tertio de ſubuentione ſpūſſct̄ instrueret᷑.
Quarto ad conſentiendū deo induceret᷑.

P Rimus itaqꝫ modus dignificꝰ quē obſeruare debuit angelus ad honorē beate virginis et eiꝰ conceptōis q̄ tanq̄ꝫ prima ſtella virgo bn̄dicta gl'iat᷑: dicit᷑ humane ſpeciei apparitio. Ubi q̄rit᷑ Utrꝫ cōuenienter angelꝰ debuit apparere beate ꝟgini in humana ſpecie magis q̄ꝫ in alia? Circa qđ poſſis arguere ꝙ debuit apparere in ſpecie ſerpētina. qꝛ dicit Ber. ꝙ modus reꝑationis debuit fieri ꝑ ſimilis modo ꝑditionis. Sicut ḡ ſimilitudo fuit in hoc ꝙ femīa ꝑdidit: femina ſaluauit: Ita debuit eſſe ꝛ in hoc ſimilitudo: vt ſicut angelus malus in ſpecie ſerpentiſ decepit: ita ꝛ angelus bonꝰ in ſpecie ſerpētis debuit eſſe nūciꝰ reꝑationis. Preterea videt᷑ ꝙ debuit apparere in ſpecie colūbina. qꝛ contraria cōtrarijs curant᷑: vt ōr Greg. Homel᷑. de martyribꝫ. ḡ ſi deceptio fiebat per calliditatē ſerpentinā: illuminatio debuit fieri ꝑ ſimplicitatē colūbinā. In cōtrariū eſt cōis doctorꝫ ꝛ totiꝰ eccl'ie ſnīa. quia vbiqꝫ figurat᷑ Gabriel pro hac annūciatiōe in ſpecie hūana in q̄ credit᷑ apparuiſſe. Ad q̄ſtionē rn̄det᷑ ſm Alber. vbi ſ. ca. xx. ꝙ angelus apparēs ꝟgini debuit apparere ī humana ꝛ nō alia ſpecie. Et hoc cōueniebat Prio rōne dignitatiſ. qꝛ vt dicit Ariſto. li. j. de anialibꝫ Homo eſt digniſſimū aialiū. Sed qꝛ iſta apparitio fuit complementū ꝛ digniſſima oīm apparitionū. Si ḡ alie apparitiones angelorꝫ in veteri teſtamento fiebāt in ſpecie humana: vt patet de Abrae facta apparitione ꝛ cōſilijs: multo magis iſta debuit fieri in ſpecie digniori .ſ. hoīs.

Scd̄o rōne conformitatis. quia humana ſpecies conformior erat ad chr̄i incarnationē. Un̄ et Mattheus euāgeliſta eo ꝙ plura ſcripſit de incarnatione dei hoīs: inter aīalia euangeliſtas figurantia habet faciem hoīs. Cōueniēs ḡ erat ꝙ ſicut annunciabat᷑ ꝑ angelū deꝰ fieri homo: ita angelꝰ ī hūana ſpecie appareret. Tercio rōne illuminatiōis. Beata em̄ ꝟgo ſenſibil'r ab angelo illuminari debuit. Illuminatio autē ſenſitiua ad cognitionē fit mediante locutione. ḡ mediū illuminationis debuit eſſe locutiuum. ſed nullū ſenſitiuū eſt locutiuū niſi homo. ḡ debuit venire in ſpecie humana: ꝛ in nulla alia. vtpote ſicut nobiliſſimū intellectiuū erat qđ illūinabat eam interiꝰ .ſ. deus: ſic etiam nobiliſſimū eſſet ſenſitiuū qđ illumīabat eā exteriꝰ .ſ. homo. Et ꝑ hoc ſoluit᷑ illud incongruū de ſpecie columbe. Ad illud aūt de ſpecie ſerpentis Reſpōdet᷑ ꝙ ext̄ ordinata fuit ſpecies ſerpentis ad deceptionē Gen̄. iij. Sed ꝛ ſerpens erat callidior cūctis animantibꝫ terre: non debuit eſſe inſtrumētū illuminationis. Hec Albertus. Un̄ patet ꝙ ꝓpter hoīem huiꝰ ſacratiſſime cōceptiōis debuit angelus in ſpecie humana apparere.

Capitulum .ij.

S Ecūdus honor ōr virilis forme decoratio. Nā nō debuit angelꝰ apparere in forma femīe: ſed in forma viri. Primo ꝓpter dignitatē. qꝛ maſculus natural'r eſt dignior femina .j. Politic̄. Scd̄o ꝓpter conformitatē ad chr̄i incarnatiōē q̄ annunciabat᷑ venturus in virili ſexu tanq̄ꝫ ꝑfectiori. Tertio ꝓpter illūinationis opportunitatē. quia em̄ debuit beatā ꝟginem angelus illuminare. ſexus aūt femineꝰ non eſt illuminatiuus: ſed magis illuminabil'ſ: iuxta illđ apl'i. Mulieres in eccleſia taceāt: ſed domi interrogent viros. ergo ꝛc̄. Et ꝙ ſic apparuerit: claret et cōfirmat᷑ ꝑ virginis turbationē. Un̄ ſuꝑ illud Que cū audiſſet turbata eſt. gloſa ōr. Propriū eſt virginum ad omnes viri pauere occurſus. Et etiam quia in omnibus apparitionibus que fuerant in veteri lege angelus legitur apparuiſſe in forma virilis ſexus. ergo propter honorem huius multo magiſ. Hec Albertus.

Capitulum .iij.

T Ertius honor: iuuenilis etatis perfectio. Nā iſte angelus pro hac annūciatōe nō debuit apparere in ſpecie puerilis vl' etiā ſenilis etatiſ. quia ſenex inq̄ꝫtum hmōi dicit defectū: ſimil'r ꝛ puer. Iuuenis aūt dicit nouitatem cum ꝑfectiōe. Cū igit᷑ h annūciabat᷑ ille q̄ fuit nouus ſm hūanitatem ꝛ ꝑfectus ſm deitatē: ḡ debuit angelus in ſpecie iuuenilis h apparere. Unđ

Dionyſius dicit q iuuenilis ſignificat innouatis et ſemper vitalis virtutis perfectionem Hec Albertus.

Capitulum .iiij.

q Uartus honor dr habitus radiatio. Nā non decuit angelū apparere in alia veſte q̄ candida: clara: z luminoſa. vt ſic magis honorificaret hec ſacra conceptio. Et hoc q̄dem Primo ꝑpt angelū ipm nunciantem. qr cādor veſtis innocētiā deſignat angeli. Nō ꝯgruit ḡ angelo veſtis alba ſit z rubea. qr cū innocētia nō eſt aptus hīc paſſionē quā ſignificat rubedo: iuxta illud Eſa. lxiij. Quare rubrū eſt veſtimentū tuū. qđ dicit de chriſto propter paſſiōem. ergo debuit angelus habere veſtem pure albam z radioſam ꝑpter glorie celeſtis lumen ſignificādum.

Secundo ꝑpter ipſam ꝟginē cōcipientē cōueniebat veſtis clara. qr ipſa ſine peccato fuit z ſine peccato cōcepit eum qui peccare nō potuit. et ideo totum album z nil de nigro colore q̄ maculam deſignat hīc debuit. Nec debuit hīc rubricatā vel bicoloratā veſtē. qr virgo btā ſine libidine concepit z ſine dolore peperit verum lumen mundi: qui illuminat omnē hoīem venientē in hunc mūdū Joan. j. ḡ eīm albā z radioſam ac lumine candentē veſtem angelus habere debuit.

Tertio ꝑpter chrm aduenientē. quia eīm ille annunciabat qui nos a culpa purificabat z celeſti luci reſtituebat: qui etiaʒ lux vera de luce. i. deo patre ꝓcedit. Deꝰ eīm lux eſt: et tenebre in eo non ſunt vlle. j. Jo. j. Ideo clariſſima z puriſſima ac lucidiſſima veſte hic nūciꝰ apparere debuit. Et ſi dicas. Chrs annūciabat q̄ paſſurꝰ erat z moriturꝰ: ideo debuit habere aliq̄d de rubeo z pallido colore ad illud deſignandum. Reſpondet ex autoritate beati Dionyſij q omnis apparitio debet viſibiliter declarare illud inuiſibile quod ꝑmo z ꝑncipaliter ac ꝑ ſe annunciat vl̄ intendit. ergo cū iſte angelus ꝑmo z ꝑncipalr nō intēdebat nūciare niſi incarnationem: non debuit habere veſtem rubricatā: ſed tm̄ albam. Hec Albertus vbi ſ. ca. xxvij.

Capitulum .V.

q Uintus honor: et quo ad ſecundū q̄ternariū ꝑmus: dr reuerēda ſalutatio. quia angelus apparēs ſalutauit btām ꝟgineʒ ſalutatione reuerendiſſima a deo miſſa: dicens Aue. tanta q̄dem reuerētia q vt pie creditr angelus genua hūillime flexerit ad hoc ꝟbū corā benedicta ꝟgine: vtpote corā tali z tanta dn̄a que mox futura erat dei mater: regina celi: et dn̄a angeloꝝ oīm ac hoīm. Et hoc ꝓbabile eſt ex vniuerſali eccl'ie conſuetudine. quia in tota eccleſia ſolitum eſt ſic ꝑ imagines figurari: q vicʒ angelꝰ genuflexo ꝟginem benedictam ſalutauerit. Deniq3 quante ſit reuerentie iſto ꝟbo ſalutaſſe virginem. ſ. Aue: patet ex eius interpretatione. quia dicitur Aue quaſi ſine ve. Unde in hoc ſalutata eſt virgo de ſumma excellentia immunitatis ab omni ve. ſ. nature: culpe: et pene. Nature inquā. quia vt dicit Bernar. erat ſine corruptiōe fecunda: ſine grauamine grauida: et ſine dolore puerpera. Itē culpe. quia erat ſine ve culpe venialis: mortalis: et originalis: vt infra oſtendet. Deniq3 ſine ve pene: que eſt in ſeꝑatione anīe z corporis: quoniā ſine dolore mortua eſt: et ſine incineratione vel putrefactione. Preterea Secundo quante ſit reuerentie hoc verbo Aue virginem ſalutaſſe: clareſcit ex eiꝰ deſignatione. Nā conuerſo hoc nomine Eua per litteras: Marie dictum eſt Aue. ad deſignandum q vicʒ in benedictionem Marie Eue maledictio verrebat. Plura de hoc infra dicentur cum de ſalutatiōe agetur. Deniq3 Tertio quante reuerentie fuerit iſto verbo ſalutaſſe virginem: clareſcat ex virginis perturbatione. Nam cum audiſſet hāc ſalutationem turbata eſt: non quidem de viſione angeli: vt dicit Nicolaus de Lyra. qr ſolita erat videre angelos. ſed quia ipſa beata virgo pre nouitate huius ſalutationis et excellentia ſe indignam ex humilitate reputans tante ſalutatiōis: turbata eſt in ſermone angeli: z cogitabat qualis et quante excellentie eſſet iſta ſalutatio: vt habetur Luc. j. ca. Decreuit igitur deus hac ſalutatione inaudita digne venerandam honorari virginem ab angelo ob eius digniſſimam conceptionem.

Capitulum .VI.

ſ Extus honor dicitur digniſſima nomiatio: cum ſcʒ dixit angelus Gratia plena. Propterea quippe vt dicit Albertus ſuper Miſſus eſt. ca. lxvij. angelus non appoſuit in hac ſalutatione nomen ꝓprium Marie: vt diceret: Aue Maria. quia digniſſime ſalutandam hoc nouo dignitatis nomīe. ſ. gratia plena eam nominare voluit: quatinꝰ ꝑ mutationem nominis: ꝑmutatio ſtatus ſignificaret et eminentia dignitatis. Nam in collatione magnaꝝ dignitatum ſolet fieri mutatio nominū. vt patet in papa qui quando creatur: alio nomine nominat. Unde z ſaluator hoc obſeruando dixit ad Petrū: Simon Joānis tu vocaberis cephas. Hinc eſt q angelus vt magis honoraret virginē: pro proprio nomine ſcʒ Maria: nomen nouum ex dei voluntate impoſuit. ſ. Gratia plena. iuxta illud Eſa. lxij. Uocabitur tibi nomen nouum qđ os dn̄i nominauit. Et ſi dicas hoc nomen gratia plena non ꝓprie conuenire beate virgini: ſed etiam alijs. Dico q hoc nomen gratia plena ita circūlocutiuum eſt ꝓprij nomis beate virginis et perſone ipſius q nulli alij proprie conuenit: neq3 deo neq3 creaturis ſcḋm q plenitudo gratie intelligitur ſuſceptiue. Deus eīm nil gratie ſuſceptiue habet: ſed potiꝰ datiue z fontaliter. Nulla etiā alia creatura preter beataʒ ꝟginem plena eſt gratie ſuſceptiue: que ſola tātum gratie rece-

pit ꝙ pura creatura plus recipe nō potuit. Unđ et h̄ ita ꝓpriū fuit ꝙ angelus ei illud ꝓ ꝓprio nomine impoſuit, ꝓpter ſignificandā excellentiā ſue dignitatis. Hec ille vbi ſ̄.

Capitulum. VII.

s Eptimus honoꝛ exhibit⁹ beate ỽgini ab angelo ſalutante đꝛ cōſoꝛtij diuini cōmēdatio. Nam ſtatim vt ſalutauit eam angelus cōmendauit de diuino conſoꝛtio. i. ꝙ ipſa deum ſecū haberet ſup oēs ſcōs: cū dixit. Dñs tecum. Ex quo patet beate ỽginis dignitas: vt q̄dāmō ſub ſua voluntate haberet deū quem ⁊ h̄ret filiū. Uñ Bern. ſup Miſſus eſt. dicit ſic. Licꝫ ſit de⁹ cū oīb⁹ ſanct̄: excellenti⁹ tamē cum Maria: cum q̄ vtiqꝫ tanta conſenſio ei fuit vt illius nō ſolū voluntatē: ſed ſibi etiā carnē cōiungeret: ⁊ de ſua carne ỽginea vn⁹ ch̄ꝛs fieret. Ait itaqꝫ angel⁹. Aue gratia plena dñs tecum. Nec tm̄ dñs filius tecū: ſed etiā dñs ſpūſſctūs tecū: de q̄ concipies. et dñs pater inquā tecū: q̄ ſuum filiū facit ⁊ tuū. et fili⁹ tecū qui ſe tibi dedit in filium: ſumēs ex te carnē. Itē Maxim⁹ ep̄s dicit Dñs tecum in mente: tecū in ventre: tecū in vtero: tecum in auxilio. Et ſic patet.

Capitulum. VIII.

o Ctauus honoꝛ đꝛ ſummi ⁊ ſingular̄ ꝓuilegij magnificatio: cū ſubdidit dicens. Bñdicta tu in mlı̄erib⁹. Ecce q̄ntus honoꝛ ab angelo Marie defert̄: cum īter oēs mulieres excellenti⁹ bñdicta foꝛe ꝑdicat̄ ⁊ magnificat̄. Uoluit aūt deus vt angelus ſic eā in ſalutatione honoꝛaret: bñdictā ſup oēs foꝛe ꝓnūciando: q̄tin⁹ bñdictionē quam ꝑma mulier ꝑdidit: ipſa ỽgo bñdicta reppiſſe ꝑ ſuum ſalutiferū ꝯceptū: toti mūdo q̄ꝫ itulisse gauderet. Uñ Hiero. in ſermone de aſſumptōe đꝛ. Uere bñdicta tu in mulierib⁹ q̄ vir̄ et mulierib⁹ bñdictionē ꝓpinaſti. De his partib⁹ ſalutatiōis infra latius.

Capitulum. IX.

n Onus honoꝛ q̄ ⁊ ꝑmus tertij q̄ternarij đꝛ gratie aſſecuratio. Cū em̄ vidiſſet angelus btām virginem pꝛe humilitate pauere ⁊ turbatā foꝛe de ſalutatiōe inſolita ⁊ tanta ſui exaltatione: qm̄ nil mirabilius eſt vere humiliāti ſe q̄ꝫ ſua exaltatio. Et ꝙ ꝑ huilitate ꝓfunda qua ſe nil eſſe reputabat apud deū: indignaꝫ tanto bñficio iudicaret: ſtatim eam de gr̄a dei et honoꝛe iſto dignaꝫ foꝛe aſſecurauit ⁊ cōfoꝛtauit đi. Ne timeas Maria: inueniſti gr̄am apđ deū ſcꝫ nō ſolū ꝓ te ſed ꝓ toto genere humano. Hec Nico. de Lyra in poſtilla.

Capitulū. X.

d Ecimus honoꝛ đꝛ diuine ꝓlis repꝛomiſſio. vñ ſubdit̄. Ecce ꝯcipies in vtero ⁊ paries filiū et vocabis nomen eius Jeſum. Non đꝛ: impones. qꝛ hoc nomē fuit impoſitū a deo patre eternaliter. ſequit̄. Hic erit magnus. Semꝑ q̄dē fuit magn⁹ de⁹: ſed futur⁹ erat magnus hō ⁊ magnus ꝓph̄a. Lu. x. Pꝛopheta magnus ſurrexit in nob. ſubdit̄. Et fili⁹ altiſſimi vocabit̄: et dabit illi dñs de⁹ ſedē Dauid patr̄ ei⁹. Hic: angelus nō loquit̄ de regno tꝑali Dauid. qꝛ ch̄ꝛs tꝑaliter non regnauit ſup ſedē. i. thꝛonū Dauid. Joā. xviij. Regnū meū nō eſt de h̄ mundo: ſed loquit̄ de regno ſpūali et celeſti: qđ figuratū fuit ꝑ regnū Dauid tꝑale: ſicut ⁊ celeſt̄ hieruſalē ꝑ tꝑalē. Uñ ⁊ ſubdit̄. Et regnabit in domo Jacob. i. ſup electos. Nō đꝛ: in domo Abꝛae vel Iſaac. qꝛ de domo Abꝛae ⁊ Iſaac aliq̄ fuere repꝛobati: ſic Hiſmael ⁊ Eſau. ſed in domo Jacob oēs eius filij a ſanctis doctoꝛibus inter electos ſunt computati. qꝛ etſi aliqui eoꝝ peccauerunt: tñ egerunt pniam. Et regni eius nō erit finis. qꝛ ch̄ꝛs nō ſolū inq̄ꝫtum de⁹: ſed etiā inq̄ꝫtū hō regnabit in eternū ſup oēs angelos ⁊ hoīes. Hec Nico. đ Lyra. Patet igit̄ Marie honoꝛ de tanti filij repꝛomiſſione.

Capitulum. XI.

v Ndecim⁹ honoꝛ đꝛ mirifice cōceptiōis inſtructio. Nā ſtatim q̄ſiuit Maria ab angelo. Quō fiet iſtđ qm̄ virū nō cognoſco. i. nō cognoſcere ꝓpono. Jā q̄ppe vouerat ỽginitatē: vt đꝛ Aug. ſup hoc paſſu. Et de hoc angelus eā inſtruēs dixit. Spūſſctūs ſupueniet ī te. Glo. i. nō cōcipies hūano ſemie: ſed ſpūſſcti ỽtute ⁊ opē. ſequit̄. Et virt⁹ altiſſimi obūbꝛabit tibi id eſt dei fili⁹ q̄ eſt dei patr̄ ſapia ⁊ virt⁹. j. Coꝛ. j. Obūbꝛabit tibi. qꝛ ſub vmbꝛa carnis latebit virtus diuinitat̄. Hec Nico. de Ly. Ecce q̄nt⁹ honoꝛ Marie defert̄ cū de ſpūſctō concipe ꝑdicat̄: ỽginitat̄ gl̄ia mirifice ꝑmanente.

Capitulum. XII.

d Uodecim⁹ honoꝛ: meritoꝛij ꝯſenſus inductio. Nā angelus induxit btām ỽginē ad cōſentiendū fide deo. Pꝛimo ꝑ exemplū: cum dixit. Et ecce Eliſabeth cognata tua et ipſa cōcepit filiū in ſenectute ſua. et hic mēſis eſt ſext⁹ illi q̄ vocat̄ ſterilis. i. iam habet ſex menſes vt ei⁹ cōcept⁹ ſit certus ita ꝙ occultari nō poſſit. Secundo induxit ex inſinuatione diuīe oīpotētie đi. Quia nō erit impoſſibile apud deū oē verbū. i. oīa poteſt de⁹ q̄cunqꝫ voluerit ⁊ quōcunqꝫ etiā ſupꝛa natura vel ꝯtra facere voluerit. Audita aūt oīpotētia dei cui maxīe fides innitit̄: ſtatim aſſenſit virgo ⁊ dixit. Ecce ancilla dñi ⁊c. Mox q̄ꝫ ad hec verba dei filium concepit ſacro vtero. In hoc certe magn⁹ honoꝛ virgini defert̄ cum eius cōſenſus exigit̄ ꝓ toti⁹ hūani generis ſalute ⁊ filij dei incarnatōe. Ex hoc etiā patet maximū eſſe ỽginis benedicte meritū: cū vnico iſto cōſenſu maius meruerit q̄ꝫ tot⁹ mundus ⁊ oēs ſcti ac angeli đi. ſ. matre ſe eē dei: reginā celi: dominā mūdi: et ſup oēs exaltari. O itaqꝫ ỽgo ſuꝑbñdicta q̄nto honoꝛe te magnificemus: qđ in laudē tuam dicere ex equo valemus que a deo es ſūme honoꝛata: ab archangelo officioſiſſime

et digniſſime es ſalutata. O regina celi q̄s tibi gratiarum iura referamus: cum ꝑ te habemus qc-qd gratie: qcqd ſpei 7 ſalutiſ habem⁹: ꝑ tuum ſacrū conſenſum dei miſcdiam ſuſcepimus: et dominū noſtꝝ Jeſum chr̄m veꝝ dei filiū noſtre nature participē ꝗcepim⁹. Tu ḡo dn̄a gloria noſtra: tu ſpes: vita: 7 dulcedo noſtra 7c. De iſta angelica annūciatione 7 bn̄dicte virginis ſacratiſſima cōceptiōe deuotam contemplationē habes infra in hoc eodem libro: vbi agetur de dominica conceptione.

Incidentalis pars quarta de angelice ſalutationis a nobis freq̄ntatione 7 cōmēdatione.

Salutate Mariā

que multū laborauit in vob. Verba ſunt apl̄i Rhom. vl. ca. Que qdem verba optime cōcordāt exhortatiōi qua oīs ꝑpl'us chrian⁹ ammoneri videt̄ ad ſalutandū btām virginē dei genitricē Mariam: freq̄ntādo ſalutationez angelicā. Jtē aliud thema poteſt etiam pro hoc ſermone applicari. ſ. Jngreſſus angelus ad eā. ſ. Mariā: dixit: Aue grā plena 7c. Lu. j. et in euāgelio. ſ. hodierne ſolennitatiſ. Nimiꝝ qꝛ angelus btām Mariā ſic ſalutauit: et nos debem⁹ eā ſalutare. Jn qb̄ verbis tria facere videt̄ apl'us. Primo nēpe hortat̄ vt ſalutemus: cum dr̄. Salutate: vt inſinuet ꝑ ei⁹ ſalutatōez fructū mlt̄iplicē ꝓuenire. Secundo inſinuat quā ſalutemus: cū ſubdit. Mariā. Nam lz ad lr̄am apl'us ibi loquat̄ de qdam fideli femīa q̄ vocabat̄ nomīe Maria: q̄ quidez mlt̄ū laborauerat ad reducēdū fideles rhomanos ad concordiā. Jpſa em̄ diſcordiā eorū retulit ad apl'm: vt eos ad cōcordiā reuocaret. ſic notat Horra ſuꝑ hoc paſſu. Veruntamē mlt̄o magis ſalutāda eſt a chriſticolis Maria dei mater que maximā fecit ↄcordiā īter deū 7 genus humanū. Propterea apl's. Tertio ſubdit debitū q̄re vicz ſalutem⁹ 7 ſalutare debem⁹ merito. qa multū inquit laborauit in vobis. Vere btīſſima ꝟgo multū in nobis laborauit: cum chr̄m deū noſtꝝ aluit: fouit: balneauit: in Egyptū portauit: et reportauit. Jtē multū laborauit cū in tota chr̄i Jeſu vita ſeipam ad oīa eius ſeruitia debita humilē ancillā exhibuit. Primo multū laborauit cum in hora paſſiōis gladiū doloris q̄ eius animā ꝑtranſiuit ꝓ noſtra vtilitate patientiſſime tam q̄ ad filiū q̄ꝫ q̄ ad ſe 7 libētiſſime ptulit. Denicꝫ multū laborauit 7 laborare nō ceſſat apud deū ꝓ nobis tanq̄ꝫ fideliſſima aduocata intercedendo. Quanto igit̄ honore ſalutanda eſt q̄ tāte ſalutiſ bn̄ficia nob̄ pſtat. Jdcirco Nicola⁹ Horra ſuꝑ pmiſſo thematiſ paſſu dr̄. Si inqt illa Maria ſalutāda erat quam apl's ſalutari admonebat qꝛ multū laborauerat: q̄nto magis bn̄dicta ꝟgo Maria q̄ ſuꝑ oēs viros 7 mulieres pro noſtra ſalute laborauit. Dicat ḡ apl's oīb̄ chriſticolis. dicā 7 ego pdicator oīb̄ audientib̄. Salutate inquā: ſalutate Mariā dei matrē que multum laborauit ꝓ oīm noſtꝝ ſalute. Sed quā ſalutationē ei offerre digniorē poſſumus niſi eam q̄ angelus ipſam ſalutauit: quaz de celo attulit dicēs. Aue Maria grā plēa dn̄s tecū 7c. Volētes itacꝫ in h̄ ſermone de huius angelice ſalutatiōis exhortatiōe: ac freq̄ntatiōis ꝓuocatione loq: tria myſteria notari libeat.

Primū myſteriū inductionis.
Scd̄m myſteriū qualificationis.
Tertiū myſteriū cōmendationis.

Primus articulus ꝙ qlibet fidel' inducitur ad ſalutationē angelicā dicēdā ſepi⁹ ꝓ btē ꝟgis honore q̄ttuor rōnib̄. Capitulū. I.

Primū myſteriuz

dicit̄ inductionis. Oīs q̄ꝑpe chr̄icola inducit̄ vt frequenter bn̄dictā ꝟginē Mariā ſalutet angelica ſalutatiōe tanq̄ꝫ ſūmo honore dignā pcipue q̄ttuor rōnib̄.

Primo rōne congrui.
Scd̄o rōne debiti
Tertio ratione exempli.
Quarto rōne emolimenti.

Primo rōne cōgrui. Nā tria ſunt genera qbus maxīe ↄgruū 7 honeſtiſſimū eſt ſalutatiōis iura impēdere. vicz amicis: beneficis: et dominis.

Primo qdem amicis ob amicicie ſignū et fomētū. quia vt dicit Ariſt. ix. Eth. Amicicia fouet̄ et augetur colloquijs bonis 7 honoꝝ impēſis. Nam amicus amicum ex amore cogit̄ ſalutare Vn̄ ſaluto interprat̄ quaſi ſalutē opto: quod eſt amicoꝝ. Sed qm̄ ipa b. ꝟgo eſt amica imo amiciſſima chriſticolis. quia nos om̄es fideles multum diligit et ſuꝑ om̄es poſt chr̄m: vtpote q̄ eſt ſuꝑ oēs gratia 7 diuīa charitate plena. Vult q̄ꝫ 7 ab omib̄ nobis amari tanq̄ꝫ dei mater 7 oīm noſtꝝ aduocata ac mediatrix. Hinc Eccl. xxiiij. Ego mater pulcre dilectiōis. i. que pulcre diligo et pulcre amari volo. ḡ merito eſt a nobis freq̄nter ſalutanda. Secundo impēdēda eſt ſalutatio beneficiſ ob gratitudinis ſignū. Quia autē btā ꝟgo eſt ſuꝑ oēs bn̄fica generi hūano: vt dicere poſſit gen⁹ hūanū illud Sap. vij. Venerūt mihi omnia bona pariter cum illa. qꝛ oīa nobis bona ꝑ virginē pſtita ſunt: vt dicit Anſ. Jdem et Bern. Nil inqt in nobis boni voluit de⁹ haberi qd̄ non ꝑ manus Marie tranſierit. ḡ merito eſt ſalutanda. Tertio impēdenda eſt ſalutatio dn̄is 7 platiſ. Vn̄. viij. Eth. Maiorib̄ debetur honor. ſ. in ſignum reuerentie tanq̄ꝫ miſtris dei et eius in hoc mūdo figuram gerentibus: ꝓpter quod et ipſi dij dicunt̄ Exo. xxij. Dijs non detrahes 7 principi populi tui non maledices. Jpſa autem benedicta virgo eſt domina toti⁹ mundi

Vñ Eccl.xxiiij. In omni populo ⁊ in omni gen-
te ꝓmatū tenui: ſupboꝝ ⁊ ſublimiū colla: ꝓpa
vtute calcaui. Ex q̄ autoritate colligit̄ ꝙ ipſa ſit
dña celeſtiū. ideo dr̄: in omni populo. Itē ꝙ ſit
dña tot⁹ terre mūdi. ideo dr̄: et in oī gente. Deni
qꝫ ꝙ ſit dña etiā inferoꝝ. qꝛ ſupboꝝ. i. demonū
et ſublimiū. i. damnatoꝝ quoꝝ ſupbia aſcendit
ſemꝑ: colla calcauit. iuxta illud Gen. iij. Ipſa cō
teret caput tuum.

Capitulum. ij.

Secundo inducimur ad ſalutandū beatā virginē freq̄nter rōne debiti. Nā debito-
rie obligamur ſalutare bñdictā ꝟginem
triplici iure. Primo ex iure diuinali q̄ ꝓceptū
eſt Exo. xx. Honora patrē ⁊ matrē: qđ maxīe ac-
cipit̄ de patre ſpūali. i. deo. et matre ſpūali. ſ. bea
ta ꝟgine. Vñ Aug⁹. Amandus eſt generator. i.
pater carnalis. ſed ꝓponēdus eſt creator. i. deus
Ita ſimilr̄ honoranda eſt mater carnalis ⁊ ſalu
tanda. ſed multo magꝭ mater ſpūalis Maria.
Scđo ex iure canonico. qꝛ vt dr̄. xij. q. ij. ca. viij
Ingratitudo autoritate canonū ⁊ legū culpat̄.
Item. xxij. q. vij. de forma. circa finē. Pro ingra-
titudine demeret̄ homo priuari acceptis benefi
cijs ⁊ indignus haberi accipiendis. Vt ergo be
neficia beate ꝟginis quibꝫ cōtinue fouemur nō
amittamus ⁊ indignos nos habēdos ne redda
mus: tenemur grati eſſe. qđ facim⁹ eam ſalutan
do ⁊c. Tertio ex iure phico. quia vt habet̄. viij
Eth. ꝑ Ariſt. Maxime tenemur dijs: magiſtrꝭ:
et parentibꝫ quibꝫ equalens reddere non poſſu-
mus. Sicut igit̄ tenemur deo: ſic matri dei per
quam deū ꝓpitiū habemus. Itē ſi tenemur ma-
giſtris tpalibꝫ: multo magis matri dei q̄ eſt ma
giſtra fidei noſtre. Deniqꝫ ſi tenemur parentibꝫ:
maxime virgini bñdicte que eſt parēs noſtra ꝑ
quam renati ſumus ad celeſtem vitam. Vñ ipa
dr̄ mater noſtra ſpūalis ſm Bern. ſic dicentem
O felix Maria tu mater dei: tu mater rei: tu ma
ter iudicis: tu mater exulis: cum ſis mater vtri-
uſqꝫ: ſuſtinere diſcordiā inter tuos filios. i. chri-
ſtum ⁊ nos nequis.

Capitulum. iij.

Tertio inducimur ad ſalutādū btām vir-
ginem rōne exempli: qm̄ plurima ⁊ ſolen
niſſima exempla nobis ꝓbent̄ vt eam ſa-
lutare debeam⁹. Primo q̄dem exemplū ſalu
tandi ꝓbet angelus q̄ eā ſalutauit in oratorio.
Scđo exemplū ꝓbuit Eliſabeth q̄ eam ſalu-
tauit. vñ ⁊ ꝟba ei⁹. ſ. Bñdict⁹ fructus ventris
tui: huic ſalutatiōi ab eccl̄ia adijciunt̄. Tertio
exemplū ꝓbuit Ioānes baptiſta in vtero adhuc
matrꝭ ſue exñs: qñ exultādo eā ſalutauit: et ei⁹
filiū. i. dñm Ieſum exultationis motu adoran-
dū declarauit. Vñ Lu. ij. Ecce em̄ vt facta ē vox
ſalutatiōis tue in auribꝫ meis exultauit infās in
vtero ⁊c. Quarto exemplū ꝓbuit chr̄s q̄ eā ſa-
lutauit cum poſt mortē reſurgēs ei apparuit di.
Salue ſancta parens ⁊c. vt dicūt deuoti docto
res. Itē cū eā ſalutauit ī celū aſſumēdo ⁊ occur-
rēdo. iij. Reg. ij. Surrexit rex in occurſū matris
et adorauit eā. Preterea exēplū prebēt oēs ſcī
⁊ electi dei q̄ ſalutauerūt btā ꝟginē dū eſſent in
h mūdo: et ſalutāt nūc in celo: iuxta illud Apoc.
iiij. Adorauerūt deū: mittētes coronas ſuas añ
ſedē dei ⁊ agni. i. corā btā ꝟgie q̄ eſt ſedes dei. O
igit̄ hō ſtude ſalutare bñdictā ꝟginem.

Capitulum. iiij.

Quarto inducimur ad ſalutandū freq̄n-
ter btām ꝟginē rōne emolimēti ⁊ vtilita-
tis. Nā ex iſta ſalutatione adq̄runt hoīes
fructū. Et q̄dem Primo generalr̄ oēs ſalutā
tes btām ꝟginē adq̄runt fructū reſalutationis
Cum em̄ ipſa ſit ꝟgo hūillima: nō dedignat̄ re-
ſalutare ſe ſalutātes. Vñ Eccl. xv. Obuiabit illi
q̄ſi mater honorificata. obuiabit īquā auxilijs
opportunis: ſi nos obuiauerim⁹ ei ſanctꝭ deſide-
rijs ⁊ deuotis ſalutatōibꝫ. Quibꝫ aūt bonis ipa
reſalutat ſuos ſalutātes: ibidem deſcribit̄ cum
ſubdit̄. Cibabit illum pane vite ⁊ intellect⁹ ⁊c.
Ecce ꝓmū bonū qđ pſtabit beata ꝟgo ſe ſalutā-
tibus ſequit̄. Et firmabit̄ in illo ⁊ nō flectet̄. Ec-
ce ſecundū bonū. ſ. donū ꝑſeuerātie ⁊ fortitudis
Sequit̄. Et exaltabit illū apud ꝓximos ſuos. ſ.
exaltatione celeſtꝭ glīe Ecce tertiū bonū. Et ſub-
iungit̄. Et noīe eterno hereditabit illū dñs de⁹ nr̄.
Ecce q̄rtū bonū. Scđo iuſti ⁊ ſancti hoīes ex
eius ſalutatiōe adq̄rūt grē repletionē: ſpūaleqꝫ
exultationē: et ſanctitatꝭ augmentatione. Qđ fi-
guratū eſt in myſterio Luc. j. vbi vicꝫ legit̄ ꝙ cū
Maria ſalutaſſet Eliſabeth: illaqꝫ reſalutando
eam ſuſcepiſſet: repleta eſt ſtatim Eliſabeth ſpū
ſancto ⁊ exultauit infans in vtero eius: et ſctifi-
cat⁹ ē Ioānes ⁊c. Tertio q̄ꝫ pctōres ex hac ſa-
lutatione adq̄runt pctōꝝ purgationē ⁊ grāꝫ ac
miſcđiam: qm̄ cum ipſa ſit mater gratie ⁊ miſe-
ricordie: nō dubiū q̄n ipſam deuote ſalutantibꝫ
donet grām ⁊ miſcđiaꝫ. Si em̄ ioculator ad mē
ſam diuitꝭ cātauerit: nunq̄d ei cibꝫ negabit̄: q̄n
to magꝭ q̄ carmē h angelicū ⁊ bñdicte ꝟgini ſū-
me iocundū ⁊ acceptū ſalutatiōe deuota cecine-
rit: exenia ei a btā ꝟgine grāꝝ ⁊ donoꝝ largient̄
Deniqꝫ ſi diligēter ſingula ꝟba hui⁹ ſalutatiōis
pōderā⁹: cōꝑim⁹ ꝙ ꝑ oīa ei⁹ ꝟba aliq̄d mali effe
ct⁹ qđ in hoīe facit pctm̄: repelli īſinuat̄. et aliq̄d
ꝑ cōtrariū boni ⁊ vtilitatꝭ induci vel adq̄ri. Nā
Primo ꝑ pctm̄ aīa maculat̄ ⁊ ve eterne dāna-
tionis incurrit̄. quia vt dr̄. ij. ſniaꝝ. diſt. xlij. ca. v
Pctm̄ mortale eſt qđ obligat ad mortē eternaꝫ.
Huic ꝯtrariat̄ aue. i. ſine ve. Accedat g̊ peccator
ad beatā ꝟginē et dicat Aue: ſi vult eius ꝓcibꝫ li
berari a damnatiōis ve. Scđo ꝑ peccatū cor
occecatur ⁊ obtenebrat̄. Sap. ij. Excecauit eos
malicia eorum. Cui contrariatur hoc qđ addit̄
Maria. i. illuminatrix. Si vis ergo illuminari
o pctōr: dic Aue Maria. Tertio ꝑ peccatū in-

curriť dei inimicicia. Unde Aug. Scio deū inimicum eſſe omni criminoſo ꝛc. Contra hoc eſt qđ dicitur: gratia plena. Si vis ergo graciam: ſaluta virginem benedictā gratia plenaꝫ: vt merearis de eius plenitudīe accipere. Quarto ꝑ peccatū homo a deo elongať. quia longe a peccatoribus ſalus: teſte Ps. Cōtra hoc eſt qđ addiť: dominꝰ tecum. Qui vult ergo appropinqre deo: accedat ad ſalutandū beatam virginem dei matrem. Quinto per peccatū maledictio īcurritur. Ps̄. Maledicti qui declinant a mandatis tuis. Contra hoc eſt ꝙ dicitur: Benedicta tu in mulieribus. Si vis euacuari a maledictiōe: accede ad virginē que ſuper omnes benedicta: viris et mulieribꝫ benedictionē ꝓminauit: vt dicit Augꝰ. Sexto per peccatū homo a fructu meriti incarnationis paſſiōis qꝫ chr̄i expoliať et a diuina viſiōe ſeꝑatur. Eſa. xxvj. Tollatur impius ne videat gloriam dei. Contra hoc ſubdiť: Et benedictus fructus ventrꝭ tui Jeſus. O igiť quecunqꝫ anima ſiue fidelis ꝛ deuota: ſiue peccatrix: accede ad virginē ſalutādā per Aue Mariā: ſciens quia reſalutaris ab ea totiens quotiens eam ſalutas: imo ꝛ oſcularis. Audi Bern̄. dicentē. Eſt tibi o virgo Maria quaſi oſculū audire ſalutationē angelicā. qꝛ totiens o bt̄a oſcularis quotiens per Aue ſalutaris. Hec ille. vt dicitur in Speculo virginis: libro ſic noīato. Uis igitur o peccator fructum ſalutis eterne adqrere in meritis chriſti: accede ad Mariā ſalutādam Unde ipa clamat per ſapientē Ecci. xxiiij. In me inquit omnis gratia vie ꝛ veritatis: in me oīs ſpes vite ꝛ virtutis. Trāſite ad me omnes q̄ concupiſcitis me: et a generationibꝫ meis adimplemini. O verbū dulce: o verbū ſpei confortatiuū Trāſite inquit ad me omnes. Nullum excipit: ſed omnes: iuſtos ꝛ pctōres: viros ꝛ mulieres paruulos ꝛ magnos dulcter beata virgo inuitat ad ſe honorandū: ad ſe ſalutādū: et eius patrocinia implorandū. Trāſite inquit de huius mundi ꝓcelloſa ꝛ fallaci ſpe ac ꝯfidentia. Trāſite: iſta caduca et vana ꝑtergrediendo ꝛ cōtēnendo. Sed quo? Ad me vtiqꝫ dei veri matrē reginā miſcđie honorificandā ꝛ īuocādā in q̄ ē oīs grā: omnis ſpes ſalutis. Secure vos meis ſuffragijs et meis auxilijs cōmittite oēs qui cōcupiſcitis ſincera deuotiōe me. hoc eſt: meū fructū ſaluificū. Me inquā oīs boni matrē: ꝛ adimplemini ꝛc. Miraculum. Ut aūt magꝭ confirmemus ꝙ ſalutare bn̄dictam ꝟginem angelica ſalutatione ſit ꝓutile ꝛ fructuoſiſſimū homini: libeat narrari Miraculū quoddā qđ refert Anſ. in tractatulo miraculoꝝ. Quidā clericꝰ in Carnotēſī ciuitate degebat: qui lꝫ eſſet leuis moribus ꝛ curis ſeculi deditus: carnalibꝫ etiā deſiderijs vltra modū ſubiectus: tamē ſanctā dei genitricem nimis in memoria deuota habebat: et eā ſepiſſime angelica ſalutatione ſalutabat. Qui dum ab inimicis peremptus eſſet: clerici dicte ciuitatis ſcientes eum vitam irreligioſam duxiſſe: extra atriū cimiterij eundem ſepelierunt. vbi dū per dies triginta iacuiſſet: beata Maria illiꝰ miſerta apparuit cuidā clerico dicēs ei: Cur ita iniuſte egiſtꝭ contra cancellariū meū vt poneretꝭ euꝫ extra cimiteriū veſtꝝ. Cui interroganti qſnā eiꝰ cancellarius eſſet: illa ait. Qui inqt ante triginta dies a vobis eſt tumulatus extra atrium. Nā mihi deuotiſſime ſeruiebat ꝛ corā meo altari ſepiſſime me ſalutabat. Citius ḡ ꝑgite et eū de loco indecenti auferētes: in atrio ponite. Et cū hec dixiſſet: vehemēter adducti clerici: vultū defūcti diſcooꝑientes: florē pulcerrimū in ore eiꝰ inuenerunt ꝛ linguam eius integram ꝛ ſanam ꝛ q̄ſi ad laudandū nomē dn̄i paratam: et quaſi in ea Aue Maria floride deſcriptam. Intellexerunt cuncti qui aderant ꝓpterea hoc ei accidiſſe: quia dei genitricē ex ſuo ore freq̄nter ſalutauerat: cuiꝰ ꝛ ꝑcibus ac meritis in hora mortis ſpūm bonū contritionis ꝛ ſalutꝭ ꝓmeruerat. Quod certe miraculū grande nō ſolum ꝓ illo: ſed etiam pro nobis feciſſe credimus beatā ꝟginē: q̄tinꝰ accēdamur in dei amore et ipſius beate virginis deuotione inducti ad ſalutandum.

Articulus ſecūdus qualiter beata ꝟgo a nobis eſt ſalutatione angelica honoranda.

Capitulum. I.

S Ecundū myſteriū ordo qualificatiōis. Scire q̄ꝓpe ꝓutile eſt qualiter beata virgo debeat a nobis ſalutari. Propter qđ aduertendū ꝙ q̄cūqꝫ vult digne bn̄dictā virginem Mariā ſalutare: debet has infraſcptas q̄ttuor cōdiciones vł modos obſeruare: vt magis poſſit beate virgini eius ſalutatio complacere.

Prima puritatis.
Secunda fidelitatis.
Tertia humilitatis.
Quarta deuote ſedulitatis.

Prima inquā condicio obſeruāda in ſalutatōe bt̄e ꝟginis diciť condicio puritatis. quia maculata peccatꝭ ſeruitia vel obſequia non ſunt deo et beate ꝟgini accepta: iuxta illud Eſa. ca. j. Cū extenderitꝭ manus veſtras: auertam oclos meos a vobis. ꝛ cum multiplicaueritis orationē non exaudiam: manus em̄ veſtre ſanguine id eſt peccato plene ſunt. Subditur. Lauamini mundi eſtote. Auferte malum cogitationum veſtrarum ab oculis meis. Quieſcite agere peruerſe: diſcite bn̄facere ꝛc. Hec ibi. Qui ergo vult gratam ſalutatiōem benedicte virgini exhibere: debet purificari a peccato per contritionem: confeſſionem: et ſatiſfactionem Huic et ratio concordat. quia cum omne animal diligat ſibi ſimile Ecci. xiij. ex quo ipſa eſt virgo puriſſima: non

placent ei niſi pura obſequia. Unde Abachuch
j.cā. Mundi ſunt oculi tui ⁊ reſpicere ad iniq̄ta
tem nō potes. Deniq̃ꝫ huic cōcordat etiā in exem
plo myſteriuꝫ ſalutatōis angelice. Nam benedi-
ctam ꝟginē puritate plenā nō niſi angelus q̄ eſt
ſpeculum puriſſimū ſ̄m Diony. digne ſalutauit.
Debet ḡ eſſe homo tanq̃ꝫ alter angel⁹ ꝑ puritatē
q̄ digne et gratifice vult bñdictā ꝟginē ſalutare.
Miraculū. Ad hoc refertur miraculuꝫ Q̄ꝫ
q̄daꝫ vite turpiſſime nō deſinebat dñam freq̄n-
ter ſalutare ⁊ laudare. Accidit q̄dam die ꝙ lon-
gum iter agēs ꝑ vaſtam ſolitudinē nimis fame
ſceret. Cui ad beatā ꝟginē cū lachrimis claman-
ti vt ſubueniret: apparuit ei Maria cuꝫ ſpecioſis
chobalꝗs: cibū afferēs delicatū: ſed in ſcutellis i-
mundis ⁊ ſtercore fedatis: Aitq̃ꝫ ad cū: comede.
Qui reſpondit. Cib⁹ q̄dem bonus eſt: ſꝫ cuꝫ non
poſſum comedere ꝓpter ſcutelle fetorē ⁊ ei⁹ imū-
dicie horrorē. Tūc ait ei btā ꝟgo. Tu mihi lau-
des quas dicꝭ et ſalutatiōes pulcre ſunt ⁊ bone.
ſedq̄ꝫ cor tuū turpe ⁊ ſtercorib⁹ pctōꝝ fedatum
eſt nō poſſum in his delectari. Et hoc dicto eua-
nuit Jlle cōpunct⁹ cepit amariſſime flere. ⁊ ſic ex
eo ſe emēdauit. Propterea Anſ. dr. Ante dei ge-
nitricē Mariā heu pudor iniq̄tatꝭ in pſentia ni-
tentis ſcitatis. Heu cōfuſio imūdc ꝯſcietie in
cōſpectu fulgentis mundicie ⁊c.

Capitulum. II.

Ecūda cōdicio obſeruanda in ſalutatiōe
bñdicte ꝟginis dicit̄ fidelitatꝭ: vt. ſ. eā ſa-
lutem⁹ fidelit̄. qd̄ facim⁹ ſi eā nō ſolo ore:
ſed ⁊ corde et oꝑe ſalutamus: alꝛs dicere nobis
poterit beata ꝟgo illud Eſa. xxix. Popul⁹ hic la-
biꝗs me honorat: cor aūt eoꝝ longe ē a me. Jn
hui⁹ myſteriū angelus Gabriel eam ſalutauit.
Gabriel q̄ppe interp̄tat̄ fortitudo domini vel for-
tis. per qd̄ docemur ꝙ debeamus beatam ꝟgi-
nem non deſidioſe vel tepide ſolis motib⁹ labio-
rum ſalutare: ſed fortiter cor noſtrū et attentio-
nem ac affectū in ei⁹ deuotionē mancipare: vt fi-
deliter motus cordis correſpondeat ligue ⁊ con-
cordet in ei⁹ ſalutatione. Ad hoc referri pōt et
Miraculū qd̄ refert Uinceñ. in Speculo hiſto
riali. li. viij. ca. cxviij. Q̄ꝫ in ciuitate Tholetana fu
it q̄dam ſubdiacon⁹ qui ſpecialit̄ deuotionē ha-
bebat ad ſctām Mariam ⁊ ei famulabat̄ ſedule
Cū aūt q̄dam die aſſiſteret archipreſuli ſolennia
celebrāti: venit hora vt legeret̄ euangeliū. Et ecce
ipe aſſiſtēs diacono legēti raptus eſt in ſpiritu:
viditq̃ꝫ ſuꝑ feneſtraꝫ ſedentem demonē in ſpecie
ſimie horrida ⁊ deformi: ⁊ in collo ei⁹ cornu ſcri
ptoris: charta in ſiniſtra: calam⁹ in dextera: ocu-
liſq̃ꝫ directꝭ q̄ſi curioſus ſpectator: ſubinde ſcri-
ptitabat. Erantq̃ꝫ ibi due mulierculę q̄ ibidē ina
nia cōfabulātes vt moris eſt taliū: interim inde-
uote et labioꝝ motib⁹: corde et oculo vagantib⁹
Aue Maria ⁊ Pater noſter dictabāt: ⁊ iteꝝ atq̃ꝫ
iteꝝ ad inuicē ꝯfabulabant̄. Cunq̃ꝫ ꝓpt̄ multa lo
quium ⁊ dictionū ac ſyllabaꝝ in orationib⁹ ſu-
is reciſarū ac negligent̄ omiſſaꝝ multitudinem
defectuūq̃ꝫ cōmiſſoꝝ nūc medictatē Pater no-
ſter in Aue Maria ſaliendo vel e cōuerſo pre in-
attentione: vt talibus ſolet accidere: iā totū per-
gamenū ſcp̄tū eſt intus ⁊ foris: et pl⁹ volēti ſcri-
bere non eſſet locus in ꝑgameno: dentib⁹ et vn-
guib⁹ cepit detrahere pellem vt dilataret q̄ plus
ſcribere poſſet: gaudēs de eaꝝ indeuotiōe ⁊ de-
fectuū multitudine: lapſa e dentib⁹ pelle: caput
colliſit ad parietem ⁊ cecidit tāto fragore vt exti-
maret ſubdiacon⁹ eccleſiam corruiſſe. Riſit er-
go ſubdiaconus videns demonis caſuꝫ ⁊ leuās
manus plauſu minus diſcreto cadētē ꝓſecutus
eſt qui ſolus cernebat viſionem. ſupinde aſtanti
bus vniuerſis nō paruū intulit ſcandaluꝫ. Jra-
tus igit̄ archiep̄s ſuſpēdit eū a bñficio ⁊ officio.
Jlle ḡ intrans eccleſiam q̄ndaꝫ: coram imagine
btē ꝟginis cepit lachrymabilit̄ orare. Et ecce vi-
dit ꝙ beata ꝟgo in maieſtate ⁊ decore ei aſtitit ⁊
mellifluis verbis eū conſolatus eſt O q̄ꝫ iocun-
dum ei erat videre gl'ioſam faciem bñdicte virgi
nis. O q̄ꝫ dulce erat audire ei⁹ verba ſuauiſſima.
O vere btā talis aīa que a ſuꝑbenedicta virgine
meruit dulcit̄ ꝯſolari ⁊c. Longo igit̄ ⁊ dulci col-
loquio ꝑhabito: tandē dedit ei beata virgo ipſaꝫ
cōſcriptiōem diaboli ꝑ man⁹ angelorū delataꝫ:
vt vicꝫ ꝓ teſtimonio deferret ad archiepm. et ſic
btā ꝟgo i alta ſe recepit. Jlle itaq̃ꝫ ad archiepm
veniēs ⁊ ambas reuelationes ei manifeſtans: in
maximā ei⁹ gratiā ē receptus: et ſuo beneficio ac
officio reſtitutus. Aduocant̄ ille mulierculę et ꝑ-
mo negant ſuas cōfabulatiōes et defectus ꝯmiſ
ſos. ſed oſtenſo chyrographo demonis conuicte
confeſſionem faciunt ⁊ laudes beate virginis di-
cunt: promittuntq̃ꝫ ꝑamplius deuotius in ora-
tione ⁊ ſalutatione benedicte virginis ſe haberi.
Unde patet q̄ꝫ pie beata ꝟgo ſuis deuotis ſub-
uenit: necnon ⁊ indeuotos corripit et ad feruo-
rem reducit. Diſplicet q̄ppe ſibi tepiditas Apoca.
iij. Quia tepidus es incipiam te euomere ⁊c.

Capitulum Tertium.

Ertia cōdicio que obſeruari debet in ſer-
uicio ⁊ ſalutatōe beate ꝟginis dicit̄ humi
litatis: vt vicꝫ eaꝫ ſalutemus humiliter.
Decet q̄ppe vt eā ſalutando humilit̄ flectam⁹ ca-
put ⁊ genua. Nam ſi ad hāc ſalutatiōeꝫ dei fili⁹
ſe intantū humiliauit vt deſcēderet de celis vſq̃ꝫ
ad terram. i. de ſolio diuinitatꝭ in vteꝝ virginis
nō horruit venire. q̄d mirū ſi nos miſeri ad hāc
ſalutationē caput ⁊ genua flectimus. Hoc faci-
endū in exemplo docuit Gabriel archāgel⁹ q̄ꝫ
et ipſe benedictam virginem ſalutādo genua fle-
xit: ſicut ſupra dictum eſt in hoc libro ꝑte. iij. ca.
v. ar. iij. Uult itaq̃ꝫ beata virgo humili reueren-
tia a nobis ſalutari ꝓpter noſtrā vtilitatē: ſciens
quia oratio humiliātꝭ ſe nubes penetrabit ⁊ do
nec ꝓpinquet non conſolabit̄ ⁊ non diſcedet do-

nec altiſſimus aſpiciat. Hec Eccl.xxxv. Et iterū eiuſdē.xxxij. Pro reuerētia accedet tibi bona gratia. Pro reuerentia inquā quam facis beate virgini in eius ſalutatione cum genuflexione ⁊c. accedet tibi bona gratia a domino. Debem⁹ igitur cū ſūma ⁊ humili reuerētia ſalutare bn̄dictā virginē. Ad h̄ ptinet miraculū narratiōe dignū In ꝓuincia quippe Hūgarie noſtris tꝑib⁹ (ſicut ipſe accepi a quodā venerabili et ſene patre fide digniſſim⁹) Quidā frater ordinis minoꝝ duxerat in cōſuetudinē vt qn̄cunqȝ ſignū fieret ſero et mane ad Aue Maria ſicut moris ē in illa prouincia flexis genib⁹ ſalutaret beatā virginē ter dicendo Aue Maria cū tribus genuflexionib⁹. Cumqȝ q̄dā die ſignaret̄ in aurora ad Aue Maria: ipſe torpore q̄dā ⁊ ignauia ductus: noluit aſſurgere ad ſalutandū btām virginē cū genuflexionib⁹. Ecce igit̄ miraculū grande: vidit ſtatim in viſione mirabili turrim eccleſie ſe inclinare adeo vt crux in ſūmitate turris exiſtens terrā contingeret ſe inclinādo: ⁊ hoc trib⁹ vicib⁹ ad trinā ſignationē. quaſi ꝑ hoc ſit dictū. Ecce miſer. creatura inſenſibilis ſua q̄ſi genua flectit cū ſe iclinat ad terram ꝑ ſigno Aue Maria. tu autē cū ſis rationalis n̄ vis genua flectere ad Aue Maria. Sicqȝ ille cōpunctus et mirā dei manum circa ſe ſentiens: ſemꝑ q̄ad vixit cū reuerētia ter genuflectēdo ad ſignationem benedictā virginē cum Aue Maria ſalutauit. ꝓpter qđ ſpeciale gratiā a dn̄o et benedicta virgine promeruit.

Capitulum Quartum.

Quarta cōdicio obſeruanda in ſalutatiōe beate v̄ginis dicit̄ deuote ſedulitatis. Debemus ei ſedule et frequentiſſime ipſam cū deuotiōe ſalutare: vt ⁊ ipa ſedule ꝓ nob̄ intercedat apud filiū: iuxta illud Eſa. xxiij. ca. Bene cane: frequēta cāticum vt memoria tui ſit ⁊c. Bene inquā .i. deuote cane laudes v̄ginis. frequēta h̄ cāticū ſalutatiōis āgelice vt memoria tui ſit apud bn̄dictā v̄ginē. Hoc docet ⁊ Pſ. in ſe ipo dicēs. Bn̄dicā dn̄m. ſ. eam in ſe qȝ in bn̄dicta ſua matre: cui⁹ benedictio ⁊ honor ad ſuū filiū refertur. ⁊ h̄ oi tꝑe ſemꝑ laus ei⁹ in ore meo. Oi igit̄ tꝑe freq̄ntare debem⁹ hanc ſalutationē vicē Aue Maria: in q̄ ſpecialiter laudat̄ ⁊ benedicta in mulieribus predicatur btiſſima v̄go genitrix Dei ⁊ eius benedict⁹ fruct⁹ v̄tris dn̄s noſter Jeſus chriſt⁹. Miraculū. Ad hoc q̄dē inducunt nos ⁊ plurime vtilitates ꝑ multa miracula oſtenſe: inter q̄ vnū hic libeat inuehi qđ refert Vincētius in Spec. hiſtoriali. li. viij ca. lxxxiiij. dicens Clericus q̄dā rerū copia ſeculo dedit⁹: beate Marie amorem et memoriam ſic animo indixerat: vt quandocunqȝ ꝑ eccleſiam tranſiret cum deuotiōe ⁊ hūilitate genuflexu eius imaginem angelica ſalutatiōe honoraret ⁊ rurſum benedicens eam: diceret. Btūs vēter q̄ te portauit chr̄e: et btā vbera que te lactauerūt dn̄m ⁊ ſaluatorem noſtꝝ. Sed qm̄ deus teſte apl̄o flagellat oēm filiū quē diligit. Iſte clericus moleſtia corporis aliquādo tactus q̄dāmō deſperat⁹ eſt. tātumqȝ dolor inualuit vt ligūā ſuā ⁊ labia dentibus ſuis cōmāducaret: idipm̄ de oib⁹ ſuis membris factur⁹ ſi ꝑmitteret̄. Cumqȝ ſic iaceret aſpectu horrēdus: vidit iuxta lectuli ſui caput ꝑſonā ꝯſiſtere pulcra facie q̄ erat āgelus ei⁹. hic lamētari videbat̄: ſui egroti erumnas deplorans et di. Quid o dn̄a mater fons pietatis heccine ē grē ⁊ glorie ſalutatoꝝ tuoꝝ: heccine eſt ligua in beatificatiōē vētris ⁊ vberū tuoꝝ et part⁹ tui: Dn̄a dn̄a ſitu decus tuis: q̄s aderit ſuis: Nō ſic dn̄a: ad nihilū deueniet ſpes hoīm. ſi in te nō incipiūt habere refugiū. Tūc aſtitit mat̄ dn̄i cū ſumma glr̄ia ⁊ maieſtate: ⁊ ad lectum egri ꝓpi⁹ acceſſit: extracta q̄qȝ vbera ſua viſa eſt ꝓrin⁹ imittere in os egri: ⁊ ſancti lactis ſui rore iſuſo: ſubito ſue ligue itegritatē ⁊ labijs ātiquū decorē ⁊ in toto corpore ꝓſtinā reſtaurauit ſanitatē. San⁹ ille ſurgēs grās ſumma cū exultatiōe egit. Quanto putas tripudio tūc exclamabat O felix Maria vere tu mater es miſcd̄ie: vere q̄ tibi ſeruiunt nō derelinquūtur in ſua neceſſitate. Tandē vt magiꝯ beate virginis ſeruitio ſe totū mācipare: religionē intrauit ⁊ ei⁹ ſalutatiōē tota ſua ī vita freq̄ntauit ⁊ laudabilit̄ ꝯſūmauit. Haud dubiū q̄n ī hora mortiꝯ btām v̄ginē quā ſepiſſime ſalutauerat: reſalutatricē ꝓmeruerit ⁊ remuneratricē habuiſſe: et ei⁹ felicē aīam ſuo filio benedicto recōmendatam obtuliſſe. Ecce claret qȝ pie dei genitrix ſubuenit: qȝ dulciter tanqȝ pia mater cōſolatur frequentātes hāc ſalutatiōem. O vere beata oīs fidel̄ aīa q̄ bn̄dicte v̄gni famulat̄ d̄uotiōe ſedula. qr̄ ꝑ eā meret̄ ſumma bona celeſtia. O igit̄ deus meus. o dulciſſime Jeſu: cur renuit aīa mea ſalutare ꝑſepe tuā genitricē gl̄ioſā Mariā ꝑ quā acceptura eſt grām ⁊ gl̄iā. Omnes igit̄ chariſſimi eam fidelit̄: pure: humilit̄: ⁊ ſedule ſalutem⁹: oēs acclamem⁹ ī laudē v̄gis illibate Aue Maria. oēs eam benedicam⁹: vt benedictionē eternam obtineamus.

Articulus terti⁹ ꝙ ſalutatiōis angelice oratio eſt digniſſima ⁊ cōmendabilis ꝑcipue ex q̄tuor q̄ ſubſcribunt̄.

Capitulū primū

Ertium myſteriū

t declarandū dicit̄ cōmendatōis. Sūt qppe q̄tuor ꝑcipua q̄ multū cōmēdabilē reddūt hāc āgelicā ſalutatōē: ꝓpter que allicimur et nos hanc ſacrā ſalutationem deuoto corde frequentare.

Primo qr̄ hec ſalutatio deo eſt ſūme accepta.
Scd̄o qr̄ angelis eſt multū iocūda.
Tertio qr̄ demonib⁹ eſt ꝑlimū tremebūda.
Quarto qr̄ bn̄dicte virgini ſumme gl̄ioſa ⁊ letabunda.

P Rio iquã iſta ſalutatio deo ẽ ſũme accepta
hõ claret Primo qdẽ. qꝛ iſtã ſalutatiõez
ipſa ſancta trinitas vn⁹ et verus de⁹ edidit: et ꝑ
angelũ bñdicte virgini nunciãdũ mãdauit. Vñ
Alber. ſup Miſſus eſt. dꝛ: ꝙ hanc ſalutationez
ad btãm ꝟginem angelus nõ a ſeipſo dixit: ſed a
deo patre: filio: ꝛ ſpũſctõ. Scdo qꝫ quia tan-
tũ placuit deo iſta ſalutatio vt ad eã dei fili⁹ nõ
dedignaret in vteꝝ ꝟginis deſcendere et ſemet-
ipm exinaniuit: formã ſerui accipiẽs: teſte Aplo
Phil. ij. Hac qꝑpe ſalutatione ꝑmiſſa deus fa-
ctus eſt homo ꝛ ſeruiuit vni puelle. i. btẽ virgini
Lu. ij. Erat ſubdit⁹ illis. ſ. parẽtib. Seruiuit qꝫ
vſqꝫ ad paſſionẽ ꝛ mortẽ humano generi: vt di-
cere poſſit illud Hiere. iij. Seruire me feciſtꝭ in
peccatis veſtris. Tertio quoqꝫ tantũ accepta
extitit deo iſta ſalutatio vt non niſi ꝑ eam libera-
tionẽ humani generis inchoaret: et ipſa interue-
niente ſalutatione totum mundũ renouare diſ-
poneret. O igitur qꝫ feliciſſima: o qꝫ laudedigna
iſta ſalutatio ꝑ quã homo ſaluari debuit. Vñ ꝛ
ipſa btã ꝟgo Maria cogitabat qlis eſſet iſta ſa-
lutatio Lu. j. Et hec põt poni ꝑ themate. Si ei
ſcdm Greg. in ꝑfatiõe paſcali: felix dꝛ culpa q̃ talẽ
et tantum meruit redemptorẽ. ſ. deum: lõge feli-
cior ſalutatio angelica que talem ꝛ tantũ nobis
ꝓbuit ſaluatorẽ. Quantũ deniqꝫ ſit accepta deo
et dño noſtro Jeſu chřo iſta ſalutatio: oſtẽdi po-
teſt ꝑ q̊ddam miraculum: quod Miraculum
refert btũs Anſ. in tractatu miraculoꝝ. ca. xliij.
dicens. Qdam mulier multum deuota beate
virgini petebat continue hanc ſibi fieri grãm vt
oſtẽderet ei filium ſuum. Jn hac deuotione ꝛ pe-
titione lõgo tꝑe ꝑſtitit inſtanter cum lachrymis
poſtulãdo. Adeſt dies felix qua regina miſcdie
oranti mulieri in eccleſia apparuit: que nulli mi-
ſericordie gremiũ claudit. ꝛ dixit mulieri. Pro-
pter fidem qd petiſti fiet tibi. Et ſtatim dñs Je-
ſus in ſpecie paruuli apparẽs angelico vultu co-
ram muliere petijt vt ſuſciperet in eius vlnas ſiue
gremiũ dicte mulierꝭ: que ipm cum tanta dulce-
dine dilectionis recepit ꝙ lingua nõ poſſet refer-
re. Quanta putas tũc deuotiõe mulier gratias
referebat chřo ꝛ btẽ ꝟgini dicens. Quid retribuã tibi
o pie dñe: Quid grãꝝ referre valeam o glorio-
ſa dei genitrix pro hac dignatione mihi exhibi-
ta ꝛc: Tunc dñs Jeſus in gremio mulierꝭ exi-
ſtẽs dixit. Dic Pater noſter. quaſi inſinuaret ſi-
bi hoc multũ placere. Quo finito: dixit. Dic an-
gelicã ſalutatiõem. Cumqꝫ illa diceret Aue Ma-
ria: puer in cõtinenti inclinato capite ad beatam
ꝟginẽ q ibi pñs aſtabat dixit Aue Maria. ꝛ ſin-
gula verba ſalutatiõis replicabat poſt ꝟba mu-
lieris. Et cum ꝑueniſſet vt diceret: Et bñdictus
fruct⁹ ventrꝭ tui Jeſus: dixit puer. Ego ſum. Et
ſic cõſolando ꝑdictã mulierẽ ac dulciter ample-
xans euanuit: mira ſuauitate relicta. Ex q̃ viſio-
ne claret ꝙ chřo ſũme placeat angelica ſalutatio
quam ad honorẽ ſue matris nõ dedignat̃ cũ ſa-
lutante inclinato capite et ipſe dicere; vt doceat
nos idipſum facere.

Capitulum. II.

S Ecundo ſalutatio angelica cõmẽdat̃ ex
eo ꝙ angelis eſt multũ iocũda. Hõ oſtẽ-
dit̃ tripliciter. Primo rõne. qꝛ gaudiũ
eſt angelis dei ſuꝑ vno pctõre ꝛc. ḡ multo magꝭ
ſuꝑ pluribꝰ pctõribꝰ pniam agentibus Lu. xv.
Sed qꝛ qñcunqꝫ qs deuote dicit Au̇ Maria:
grãm meret̃ ſaltem de congruo a btã ꝟgine ma-
tre gratie: que vt dictum eſt oẽs ſe ſalutãtes reſa-
lutare dignat̃: bona grẽ largiẽdo. Et ꝑ hãc gra-
tiam pctõr iuſtificari hꝫ. ḡ ſequit̃ ꝙ qñ qs deuo-
te dꝛ Aue Maria: omẽs angelos letificet. Hoc
etiã claret nõ ſoluz ex pte pctõris hoĩs: ſed etiã
ex pte btẽ ꝟginis. Nam gaudiũ eſt militibꝰ ꝛ ſer-
uis cum honorat̃ dña ꝛ regina eoꝝ honore pa-
puo. ſic ꝛ angelis dei ſeruis cum honorat̃ regi-
na celi ꝛ domina eoꝝ. ſ. angeloꝝ Maria. Pro-
inde Bern. put allegat̃ in libro vocato Specu-
lũ ꝟginis: dꝛ. Celũ ridet: angelus gaudet: mun-
dus exultat: infernus cõtremiſcit: demones fu-
giunt: cum dico Aue Maria. Scdo oſtendi-
tur ſignificatiõe. qꝛ angelus Gabriel cum virgi-
nem bñdictaz ſalutauit: gaudiũ eſſe angelis ſi-
gnificauit. Primo qdẽ in habitu. qꝛ totus io-
cundus veſte ꝛ facie rutilans apparuit: vt dicit
Aug⁹. qd ſignũ eſt leticie. ſicut patet ꝛ in angel̃
apparentibꝰ circa reſurrectionẽ dñi in albis ve-
ſtibus in ſignum leticie; ſicut dicunt doctores.
Scdo in ſalutatiõis ꝟbo: cum dꝛ: Aue gratia
plena dñs tecũ: bñdicta tu ꝛc. q oĩa ſunt verba
gaudioſa. Tertio in ꝟboꝝ ipſoꝝ nũero. qꝛ vt
vult in ſuo Mariali magr̃ Jacobꝰ de Voragi-
ne: idcirco angelus in hac ſalutatõe tm nouẽ di-
ctiones ponere voluit. vicꝫ Aue ꝑmũ. grã ſecun-
dũ. plena tertiũ. dñs q̃rtũ. tecũ quintũ. bñdicta
ſextũ. tu ſeptimũ. in octauũ. mulieribꝰ nonũ. Et
noluit plures dictiões ponere; vt ſignificaret re-
parationẽ fiendã nouẽ angelicoꝝ choroꝝ ꝑ hãc
ſalutationẽ ac filij dei incarnationem. ḡ ipſis an-
gelis gaudioſa eſt hec ſalutatio ob ipſoꝝ ruine
reꝑationẽ ꝑ eã factã ꝛ deſignatã. Miraculũ
Tertio oſtendit̃ ex reuelatiõe. qꝛ vt refert Anſ.
li. miraculoꝝ. ca. xx. et in alijs plibꝰ miracul̃ re-
perit̃ ſic̃. Cũ ſcꝫ qdã aĩa in pctõ mortali exñs ſic
deceſſiſſꝫ: ꝛ demones gauderent ſuꝑ ꝑda capta:
angeli qꝫ ſancti viderent̃ ꝯtriſtari ſuꝑ ꝑditatõe
anime: Ecce inuentũ eſt ꝙ hõ ille in vita freqn-
tius btãꝫ Mariã ſalutauerit ꝛ officiũ ei⁹ deuo-
te dixerit: mox angeli gaudere ceperũt: dicentes.
Vere ꝑire nõ poterit que hec fecit. et ſic factum
eſt. qꝛ chřo iudicãte aĩa ad corp⁹ redijt ꝛ pniaꝫ
egit. Et ſic patet qm̃ angelis gaudioſa eſt ſalu-
tatio btẽ virginis: imo ꝛ oĩs honoris cult⁹ ab
hominibꝰ Marie impenſus ꝛ exhibitus. Ad
quod legitur precipue in li. qui intitulat̃ Scala

celi: ꝛ etiā in miraculis btē ꝟginis: ꝙ ſctūs Hil delfonſus archieps Tholoſanus cum feciſſet librū contra Heluidū hereticū ad honorē btē virginis: atqꝫ nouē lect. ōes in qlibet ſabbato dicendas ꝑ officio cōpoſuiſſꝫ: dū in qdā ſabbato audiuiſſet in eccleſia ſonare mirabilē armoniā: credidit ꝙ canonici matutinas ipſo abſente dicerēt Surgēs ḡ ſubito cū ſuis ꝛ ꝑuenientes ad eccleſiam: viderūt mirabilē claritatē ꝛ choros angelorū ipum officiū btē virginis editū ab Hildelfonſo cantantes: ac btām ꝟginem ſedentem ī cathedra archiepiſcopali quā oēs cū iubilo angeli laudabāt. Et finitiſ matutinis Maria Hildel. vocauit: ꝛ regratiat̃ eidē de officio edito ꝛ libro: ac caſulam ei de celo allatā dedit: in qua celebraret ad honorem ipſius virginis.

Capitulum. III.

T Ertio angelica ſalutatio cōmēdabilis reddit̃ ex eo ꝙ ipa eſt demonibꝫ multū ꝛ maxime tremebūda: cū ſciat ſibi eē ad ꝯfuſionē: eo ꝙ ꝑ illā amiſit captiuos. i. ꝑ ꝟginē Mariam: que cōtriuit caput ſerpentiſ. Et quia demon eſt ſuꝑbus: cōfundit̃ valde ꝙ ꝑ mulierē eſt victus. Judith. xiiij. Una mulier hebrea fecit ꝯfuſionē in domo Nabuchodonoſor. qđ interꝑtat̃ ſedēs in anguſtia. ꝛ ideo merito ꝑ ipm diabolus ſignificat̃: qui eſt in cōtinua penali triſticia: cui quidem ꝯfuſio infert̃ cū btā ꝟgo q̄ eū contriuit ſalutat̃. Item ſicut canis terret̃ a tonitru ſic demon cū audit dici Aue Maria: ſciēs qꝛ ꝑ hoc hō liberat̃ ab eius manu: intercedēte dei matre ꝓ hoīe ipſo. ꝛ ideo de beata virgine ſcribitur Cant. vj. ꝙ ſit terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata. Uñ Bern. Non tantū timēt hoſtes quālibet caſtroꝝ aciem ſicut demones Mariā dei matrē Uñ nō audent inuadere ꝛ ledere hoīem ſalutantem btām ꝟginē. Miraculū. Qđ luculēter oſtēdit̃ in exēplo qđ refert Anſ. vbi. ſ. ca. xv. di. ꝙ diabolꝰ q ſꝑ nocere hoī cupit acceſſit ad quendā nobilē in figura hoīs ꝛ cepit ei ſeruire: ꝛ intantū nobili placuit ꝙ cū oībus negocijs tractandis ꝛ expediendis prepoſuit. Ipſe ꝟo diabolus die noctuqꝫ ꝑſuadebat ipſi nobili facere mala: intantū ꝙ ꝑ ſe ꝛ alios depdādo: vulnerādo: ꝛ occidēdo ſere inūerabilia facinora cōmittebat. Accidit ꝙ qdam vice ipſe nobilis apphendiſſet quendam ſctm̄ pſbyterū ꝛ q cū comitabant̃. Quo capto ad ſuū caſtꝝ cum duxit. Hic allocutꝰ eſt nobilem ꝛ ſuos famlos ꝙ ex ꝑte dei haberet aliqđ verbū ꝓponere: ita tm̄ ꝙ oms de familia nobilis adeſſent audituri. Dū hoc impetraſſet oēs aduenerūt pter ipm demonē: qui vocatꝰ finxit ſe infirmū: ꝛ ꝙ ergo venire in pſentiā nō valeret. Clericus diuina reuelatione ꝛ prudentia ſciens diaboli verſutias ꝛ fraudes: dixit ſe nil dictuꝝ niſi ille priꝰ adueniret. Rogauit ḡ ipꝫ nobilē vt ſi infirmus eſt adducat̃ in lecto. Quod ꝛ factum eſt deo diſponente. Tunc ſanctus ille iuſſit ipſi demoni ꝙ corā omībꝫ edicceret qs eſſꝫ: ꝛ quare ad veniſſet ipi nobili in ſpecie humana ſeruiturus. Ille eiulās et ſuſpiria dās reſpondit ꝙ eſſꝫ demon: ꝛ ꝙ ideo venerat ꝛ cum nobili ſteterat. xiiij ānoꝝ ſpacio: vt ipm pcipitaret et occideret ī peccatis ꝓfundatuꝫ anteqꝫ ab eo ſecederet. Sed qꝛ ipe nobilis qlibet ſero dum ad lectū iret: ꝛ quolibet mane dū ſurgeret ſeptē vicibꝫ genibꝫ flexis btāꝫ virginē cū Aue maria ſalutabat. ꝛ ꝓpter hoc ſolum bonū a beata virgine defendebatur qualibet nocte ꝛ die qua ſalutabat eā. adeo ꝙ demon nocere ei ñ audebat nec pualebat. Addidit qꝫ ꝙ ſi vnica tm̄ nocte vel die pretermiſiſſꝫ: ilico eū occidiſſet. His dictis demon diſparuit confuſus. Et ille ſanctus vir omnes illos de familia exhortando conuertit: et ad deuote ſeruienduꝫ beate virgini inuitauit: in qua et ipſe nobilis cōuerſus: ꝛ debitam penitentiam agens: vſqꝫ ad finem vite laudabiliter permanſit. Item ideꝫ Anſ. ibidē ca. xxvj. refert: ꝙ qdam ſcelꝰtus cū ſepe beatā virginē ſalutaſſet: ꝛ ſubita morte puentus: demōes rape voluerūt aīam eiꝰ. Cūqꝫ vnꝰ angelus diceret ꝙ licꝫ peccōr fuerit: tamen ꝓ deuotione ſolitꝰ fuerat dicere Aue maria ſepius. ſtatim hoc audito: demones relicta anima fugerunt ꝛ ad merita beate virginis anima ad corpus redijt miraculoſe ꝓ agenda penitētia. Idcirco beatus Berñ. dicit. Infernus cōtremiſcit demones fugiunt cum dico Aue maria. Patet igitur propoſitum.

Capitulum. IIII.

Q Uarto angelica ſalutatio eſt cōmendabilis ex eo ꝙ beate ꝟgini eſt ſumme glorioſa et letabūda. quia hec ſalutatio fuit ei ad maximū gaudiū et ſummā gl'iaꝫ ac exaltationē. Multū eni gauderet aliqua quādo rex ꝑ fidelē nūciū ſalutaret eā nūciādo ꝙ eā intantū dilexiſſet vt eam in ſponſam vellet ſibi aſſumere Ita ꝛ beata ꝟgo cū ſalutata eſt a deo ſūmo rege ꝛ in ſponſaꝫ ac filij ſui matrē eſt aſſūpta. Uñ cum iam ab angelo ſalutata foret: ꝛ ad ſanctaꝫ Elyſabeth ꝑueniſſet: ait. Exultauit ſpūs meus ī deo ſalutari meo ꝛc̃. Lu. j. ca. Nimirū ſi diligenter ſingula huiꝰ ſalutatōis angelice ꝟba peſſamus: cōperimꝰ ꝙ pcipue. xij. gaudia in ea cōtēta vel ſignificata beate virgini offerunt̃ ad numerū ſtellarū. xij. ī corona beate virginis: qbus quidē. xij. gaudijs eam letificamus cum deuote eam ſalutamus. Primum quidē gaudiuꝫ ſumme puritatis ꝛ immunitatis offerimꝰ beate ꝟgini cū dicimus deuote Aue. i. ſine ve. Cum igit̃ deuote dicimus btē virgini Aue: leticiā eiꝰ de ſūma puritate quā habuit ꝛ habꝫ ꝓnūciamꝰ ꝛ ad memoriā reducimus. Ac ſi dicamus. Gaude o feliciſſima virgo: quia tu es ſine omni ve nature: culpe: et pene. ſicut de hoc latius patet ſupra in hoc libro. parte. iij. arti. iij. ca. v. Secundū gaudiū facimꝰ vel cumulamus videlicꝫ

magne dignitatis: cū dicimus Maria. in q̃ nomine magna dignitas beate ꝟginis denotatur: cū Maria q̄ſi mariſ ſtella noīatur. Utó em̄ Bern. ſuper miſſus eſt teſtāte: magna dignitas beate virginis in hoc noīe deſignatur: cum luci ſtelle maris comparatur. quia ſtella eſt digniſſime nature ⁊ incorruptibilis. Unde ſicut ſine ſui corruptiōe ſidus emittit radium: ſic ſine ſui leſione ⁊ corruptione ꝟgo parturit filiū. Cum ḡ dicimus. Aue Maria: gaudiū de tāta dignitate btē ꝟgini offerimus: acſi diceremus. O btā ꝟgo Maria gaude quia tu tādigniſſima virgo es vt digne nomineris Maria q̄ſi maris ſtella ſine oī corruptiōe puerpera. Tertiū gaudiū ſūme gratioſitatꝰ offerimus btē ꝟgini: cum dicimꝰ: gratia. acſi diceremus. Gaude btā virgo qꝛ tu deo ſūme gratioſa ⁊ dilecta es: adeo ꝙ ꝑ te ipſe deus redderet homini grām quā ꝑdidit: angelo teſte Luce. j. Inueniſti grām apud deuꝫ. Quartū gaudiū plenitudinis offerimus cū dicimus: plena. acſi diceremus. Gaude qꝛ nō ſolū grām perditā inueniſti: verū inſuꝑ omi gratia quā deus q̄buſcunq̄ ſanctis p̄ſtitit: tu ſola vniuerſalr̄ ⁊ excellentiꝰ plena es ⁊ poſſediſti. Unde Hiero. Uere gratia plena: quia ceterꝫ ꝑ partes datur grā: Marie aūt ſe totā infudit gratie plenitudo. Quintū gaudiū diuine cōceptionis offerimꝰ: cū dicimꝰ: dominus tecū. acſi diceremꝰ. Gaude quia meruiſti deū cōcipe: ⁊ ſic tecū habere tā in mente q̄ in ventre. Uñ Aug. in ſermone q̄daꝫ. Dñs tecū: ſed nō ſicut mecū. tecū em̄ in mente: tecū in ventre: tecū in vtero: tecum in auxilio. Sextū gaudiū ſuꝑne bñdictōis: cum dicimꝰ: bñdicta. acſi di. Gaude qꝛ meruiſti maledictionē Eue in benedictōeꝫ tibi cōmutari ⁊ toti generi hūano. Aug. ī ſmōe de natiuitate btē ꝟginis dr̄. Impleta eſt Maria grā: ⁊ Eua euacuata ē a culpa. maledictio Eue in bñdictionē mutatur Marie. mater generis noſtri penam intulit mundo. genitrix dñi noſtri ſalutē attulit mūdo. Hec ille. Septimū gaudiū ſingularis puilegiatōis: cum dicimus: tu ī mulieribꝫ. acſi di. Gaude quia tu ſola ſingulare ꝓuilegiū inter ⁊ ſuꝑ oēs mlīeres poſſides: vt tu ſola ſis omnium corona ⁊ gloria: vtpote que ſola tu inter omnes mulieres meruiſti fieri mater ⁊ virgo: matr̄ dei ⁊ hoīs. Uñ canit eccl'ia. Nec primā ſimilē viſa eſt nec habere ſequentē. Octauū gaudium diuine collaudatiōis: cum dicimꝰ: et benedictus. Gaudet em̄ ꝙ a nobis bñdicitur ī ipſa ⁊ per ipſam deus ex ſumma erga deū charitate. ſicut ⁊ oēs ſan[illegible] hoc gaudēt vt deꝰ glorificetur ⁊ bñdicatur in ipſis: iuxta illud Ps. Nō nobis dñe non nob: ſed noī tuo da gl'am. Multum ergo ei facimus gaudium cum dicimus: ⁊ benedictus. ſ. deus tuus filius. acſi di. Et tu q̄dē beata virgo bñdicta es: ſed ſuꝑ omīa bñdicimꝰ deum q̄ te ſic glorificauit ⁊ ſublimauit. Gaude ḡ ī deo ⁊ cum deo tuo filio. Idcirco Aug. dicit. Letare Maria leticia inenarrabili ⁊ ꝓprio cū ꝓprio ⁊ per ꝓpriū filiū: q̄m talem ⁊ tantū pariēdo filiū vtpote deum verum: nō ſubſecuta eſt corruptio. Bñdicta ḡ tu: ⁊ bñdictus filius tuꝰ ꝑ quem te gl'ioſam dominā noſtrā aduocatā in celis habemus. Nonū gaudium eterne fructificatiōis: cū dicimꝰ: fructus. acſi di. Gaude qꝛ ꝑ te nobis oībus eterne vite fructus datus eſt. Uñ ⁊ canit eccleſia. Bñdicta filia tu a dño: qꝛ ꝑ te fructum vite cōicauimus. Magnū nimirꝫ gaudiū ē btē virgini ꝙ de eius fructu. i. de chriſto dulciſſime fruuntur om̄es ſancti ⁊ angeli dei. j. Pe. j. In quē deſiderant angeli reſpicere ⁊ ꝙ ipſa tantum fructum facere meruit. Decimū gaudium virginitatis offerimus cum dicimus: ventrꝫ tui: ſubaudiendo virginalis. acſi di. Gaude quia vēter tuus virginalis concepit ⁊ portauit verꝫ deū ī ipſo tota plenitudine habitantē. Uñ cū dicimꝰ: ventris tui: in memoriā reducimꝰ q̄uo eiꝰ ſacratiſſimus vterꝰ virginitatꝫ gl'a ꝑmanente deū geſtauit ⁊ genuit: ⁊ poſt partum ꝟgo ꝑmanſit: mira ſuauitate leticie in hoc eius menti indita. Hoc gaudiū ꝓſequēdo btūs Aug. in ſermone de natiuitate btē virgis ita dic. Preciſum eſt ī Maria illud Eue infelicitatis eulogium. de qua dr̄. In triſticia paries filios: quia iſta in leticia dominū parturiuit. Eua ei luxit: iſta exultauit. Eua lachrymas: Maria gaudiū in ventre portauit. virgo concepit. virgo genuit. Gratulare btā virgo: quia chriſtus ex ſolio ſuo venit in vteruꝫ tuum: ex ſinu patris in vterꝫ dignatus eſt deſcendere matrꝫ. Leta igitur Maria geſtat infantē: exultans filium amplexatur: portat a q̄ portabatur. extat Maria cū concepit virgo: grauida virgo dum parit: ⁊ virgo poſt partū. Exultat Maria ⁊ matrem ſe leta miratur: ⁊ de ſpūſancto ſe ꝑpeꝑiſſe gaudet. O femina ſuꝑ feminas benedicta que viruꝫ omnino non nouit: ⁊ virū ſuo vtero circundedit. Hec Augꝰ. Undecimū gaudiū mire dulcedinis ⁊ ſuauitatis: cum dicimus hoc melliflūū nomen Jeſus. Si em̄ ſancti ⁊ deuoti magnam dulcedinē capiūt in hoc noīe: q̄m vt dr̄ Bernar. hoc nomen Jeſus mel eſt in ore: melos in aure: iubilus in corde: multo fortius magnū dulcorē ⁊ ſuauitatē capit aīa benedicte virginis cum audit hoc dulciſſimū nomē deuoto corde ⁊ ore nominari. Unde cum dicimus: benedictus fructꝰ ventris tui Jeſus: gaudium ſimul ⁊ dulcorem offerimꝰ beate virgini. Acſi di. Gaude o bñdicta virgo quia per te ⁊ ex te iſtud dulciſſimū ⁊ melliſluum nomen Jeſus habemus: in quo ⁊ tu ⁊ omnes ſancti letantur: in quo mira dulcedīe deuote mētes liqueſcūt ⁊ delectantur: in quo cor tuū ſacrū iubilo ineffabili iocundatur indicibili amoris ſuauitate delibutum: in quo ſolo noīe oportet omnes ſaluos fieri credentes. Nam vt ſcribitur Act. iiij. Non eſt aliud nomen ſub celo datū hominibus in quo oporteat ſaluos fieri creden-

tes. Duodecimū gaudiū hūane aſſumptiōis
ſcꝫ a deo in vnitatē ꝑſone: cum dicimus: chriſtꝰ
id eſt chriſmate vnctus. Hocem nomē cōuenit
ſaluatori noſtro inquātū eſt homo a ꝑſona diuīa
aſſumptꝰ. ipſe em̄ fuit ſcḋm humanitatis naturā
chriſmate ⁊ vnctiōe ſpūſſcti vnctꝰ. iuxta illḋ ps.
Unxit te deꝰ deus tuus oleo leticie pre ꝯſortibꝰ
tuis. Et ideo in hoc noīe ſignificatio hūane na-
ture in chro exprimit de q̄ oēs ſancti gaudent. ſꝫ
a fortiori beata virgo. Uñ gaudenter canit eccle
ſia. Felix nanqꝫ es ſacra ꝟgo Maria ⁊ oī laude
digniſſima: quia ex te ortus eſt ſol iuſticie chr̄s
deus noſter. Cum igit̄ dicimus: benedictus fru
ctus ventris tui chriſtus: gaudiū ei cumulamꝰ.
acſi diceremꝰ. Gaude o beatiſſima ꝟgo Maria
quia per te ⁊ ex te habemus vt humana natura
tantū dignificaret̄ in tuo filio vt vicꝫ deo vniret̄
in vnitate ꝑſone. per te habemꝰ deū fratrē nr̄m
et noſtre nature participē ex te aſſumpta ē iſta ca
ro diuinitati vnita. In tuo vtero facro factū eſt
vt deus fieret homo: verus chriſtus vnctiōe ſpi
ritusſancti plenus. iuxta illud Jo. j. Uerbuꝫ ca-
ro factum eſt ⁊ habitauit in nobis: ⁊ vidimꝰ glo
riam eius gloriam q̄ſi vnigeniti a patre plenuꝫ
gratia ⁊ ꝟitate. Ecce igit̄ o fidelis ⁊ deuota aīa.
O cor humanū amore beate ꝟginis inflamma-
tū penſa diligēter ⁊ aduerte q̄ꝫ multiplex gaudiū
offers ⁊ accumulas ipſi benedicte virgini Ma
rie cum eam deuote ſalutas angelica ſalutatiōe.
Quid em̄ aliud q̄ꝫ coronā quandā ſtellaꝝ. xij. ei
offers tanq̄ꝫ ſertum roſarū. xij. quo bñdicta vir-
go gloriat̄ ⁊ letificat̄. Quō credere potes ꝙ te ipa
pro tot gaudijs ei oblatis non letificet ⁊ nō refa
lucet in pſenti ꝑ grām ⁊ ī futuro ꝑ gloriā. Euigi
la ergo ⁊ conare frequēter beatā ꝟginē ſalutare
hac glorioſiſſima ⁊ ſumme ſibi placita ⁊ letabū
da ſalutatiōe: vt valeas eius grām habere. Ad
p̄miſſa facit qḋ multotiens viſum eſt in miracu
lo: ꝙ dum beata virgo ſalutaret̄ a ſibi deuotis:
apparuit quaſi ꝟgo pulcerrima aſtans: ⁊ ad ſin
gulas ſalutatiōes ſe inclinans ⁊ q̄ſi roſas colli-
gens: ſerto q̄ꝫ ꝓpria manu aureo filo colligans:
⁊ tandē capiti ſuo imponens coram omnibꝫ an-
gelis ⁊ ſanctis gloriando dixit. Hoc ſerto coro-
13 nauit me iſte mihi deuotꝰ famulus tē. Ut aūt
finem huic partis ſermoni faciā: referā ꝓ edifica
tione miraculū quoddā narratiōe digniſſimū:
qḋ quidem a fidedignis relatū percepi: ⁊ publi-
ca a pleriſqꝫ p̄dicatōe ꝓmulgatū. Mulier nan-
qꝫ quedā beate ꝟgini multū deuota cū frequen
ter diceret Aue Maria: ſumma deuotiōe apud
ſe hec ſepius voluebat̄ cogitatio: que vicꝫ ꝟba ex
omnibꝫ ꝟbis ſalutatōis magis cōmouerint ad
gaudiū: ⁊ nunc cōmouere habeant cor benedicte
ꝟginis. Cui quadam vice oranti apparuit pijſſi
ma virgo Maria ⁊ dixit. Ut tue deuotioni ſa-
tiſfaciam in qua mihi ſumme cōplacet: en tibi re
uelare curaui quod deſideras. Scito ꝙ ſuꝑ oīa

cor meū letatū eſt et gaudio repletū ad illa ꝟba:
cū audiui. ſ. angelū dicentē: dñs tecū. Hoc autē
⁊ rōi ꝯſonat: qm̄ ꝑ illa ꝟba expliſſius annūciaba-
tur dñica conceptio: cū dicit̄: dñs tecū. ſ. i mente
⁊ in ventre: vt patuit ſupra ꝑ doctores. Alia au-
tem verba non ſic expreſſe dñicam incarnatiōeꝫ
⁊ ꝯceptiōem btē virginis actiuā inſinuāt: ſic cla-
ret cōſiderāti. Sꝫ qm̄ ipa beata ꝟgo ſummum
gaudium in h̄ habebat ꝙ deuꝫ ꝯcipe merebat̄.
⁊ dei mater efficiebat̄: put ꝓbat Albertꝰ magnꝰ
ſuꝑ miſſus eſt. ⁊ patebit infra li. ij. pte. ij. ar. j. ca.
j. ergo ſequit̄ reuelationē fore verā. Tandem be
ata virgo p̄dicte mulieri loquēdo addidit: ⁊ ait.
O chariſſima famula mando tibi vt quotieſcū-
qꝫ dicere habes Aue maria: cum ꝑueneris ad il
la verba: dñs tecū: plane et moroſe ipa ꝟba ꝓfe
ras: ⁊ ibi cordis et corꝑis genua ac ceruicē flecte
re ſtudeas: ſciēs ꝙ tātū gaudiū meo cordi ſic fa
ciens ꝓ tua deuotiōe accumulas ꝑ verba p̄miſ-
ſa ꝙ quaſi iterato concipem filiū meū dñm Je
ſum. In fine deniqꝫ addas et dicas. Sctā Ma
ria mater dei et dñi nr̄i Jeſu chr̄i ora pro me et
pro omnibꝫ pctōribus. Et hoc ſimiliter moroſe
et deuote. quia tantū hec depcatio mihi placet ⁊
tantū gaudet cor meū i ſubueniēdo pctōribꝫ ac
ſi iterato filiū meū parere. Hec dicens mira ſua
uitate relicta in corde mulieris: euanuit beata ꝟ-
go ab eius viſiōe Et hec mulier quoad vixit de-
uote obſeruauit. Hoc etiā reliquū ratiōi recte
ꝯcordat: quia cū peccator homo beatā virgineꝫ
deuote ſalutat ⁊ ad ſibi ſubueniēdū exorat: btā
virgo grām infundēdo filium ſpiritualē denuo
parit ad vitam eternam cum peccatorē a pecca-
tis reuocat per gratiā. et ad viā ſalutis reducit.
vel ſi iuſtus eſt: in iuſticia cōfirmat: et ꝑſeueran
tiam p̄ſtat. Cū igit̄ ⁊ chr̄s dominus ob hāc cām
de ea natus ſit vt homines in celeſte regnū rena
ſcantur: nō dubiū quin ipa beata virgo in his
p̄miſſis gaudeat: et ei ſumme cōplaceat. O igit̄
oēs fideles anime: oēs deuoto corde exiſtentes:
vnūquēqꝫ veſtrū cōuenio: omnibꝫ clamo. et vti
nam clamor meus omnium reſonet in auribꝫ
Salutate. ſalutate: ſalutate humiliter deuote et
frequenter beatā virginem. Salutate virgines
ſalutate coniugati: vidue et pauꝑes et diuites.
magni et paruuli: adulti: iuuenes ⁊ ſenes. oēs
q̄ꝫ cuiuſcūqꝫ condiciōis peccatores et iuſti: ſcien
tes quoniaꝫ ꝑ eam grām habebitis in p̄ſenti et
gl̄iam in futuro p̄ſtante domino

Sequitur pars quinta de ipſa ſalutatōe an-
gelica et eius partibus.

Aue gratia plena

a dominus tecum: Benedicta tu in mu
lieribus. Luce. j. Tres ſalutatio-
nes ceteris celebriores in euāgelio reperimus.
Prima Gabrielis: videlicꝫ iſta. Aue grā plena

Secunda Marie ad Eliſabeth Lu.j. Intrauit domū Zacharie ꝛ ſalutauit Eliſabeth. Tertia chriſti ad diſcipulos. Joh.xx. Pax vobis. q̄ ſepiꝰ legiꝶ repetita. Hac triplici ſalutatōe triplex cōcordia deſignaꝶ. ſiq̄dē añ incarnationē diſcordia erat. Prima inter deū ꝛ hoīem ꝓpter pctm̄ primi ꝑuaricatōis: qm̄ homo deo factus inobediēs: diabolice ſe ſubiecerat poteſtati. Secūda diſcordia erat inter angelū ꝛ hoīem. Et h̄ dupliciꝭ cā. qꝛ vicꝫ homo q̄ ruinā angelicā reparare debuerat ſponte corruens ſe ſubtraxerat a celo: ꝛ diabolo ſe cōiunxerat eius voluntatē faciendo. Et qꝛ cū in obſequio dei cōſerui eſſe debuiſſent: homo ſe quaſi ſpōte ſeruitio diaboli ſubdiderat Tertia diſcordia erat inter hoīem ꝛ hoīem. vicꝫ inter iudeum ꝛ gentilem ꝓpter diuerſaꝝ legum emulatōeꝫ. qꝛ iudeꝰ vnū deū: gentilis aūt idola colebat. Itaqꝫ ꝑ ſalutationem chriſti ad diſcipulos qua dixit. Pax vobis: deſignaꝶ cōcordia dei ad hoīes. quia filius dei in ſeipo cōiungēs diuinitati humanitatē: ꝛ ꝑ ſanguinē crucis pacificauit que in celis ꝛ que in terris: vt dicit apoſtolꝰ.

Item ꝑ ſalutationē Marie ad Eliſabeth deſignaꝶ cōcordia iudei ꝛ gentilis. qꝛ chr̄s lapis angularis oēs in vnicā fidem ꝛ eccleſiā cōuocauit. Joh.x. Et alias oues habeo q̄ nō ſunt ex h̄ ouili: ꝛ illas oportet me adducere ꝛ vocē meā audient: ꝛ fiet vnū ouile ꝛ vnus paſtor. Hoc etiāꝫ in ſpū ꝑdixerat Dauid dicēs. Lapidē quē reprobauerunt. i. chr̄m: edificātes. ſ. iudei: hic factus eſt in caput anguli. Deniqꝫ ꝑ ſalutatiōeꝫ angeli ad Mariā notaꝶ concordia angeli ad hoīem. quia per partū Marie factus eſt homo cōciuis angeloꝝ ꝛ domeſticus dei. ꝛ vniꝰ dei. ſ. chriſti homo ꝛ angelus facti ſunt ſerui. ꝛ ex homine angelica ruina reparata eſt. Ideoqꝫ cum chriſtus naſciꝶ: ab angelis caniꝶ Gloria in excelſis deo: ꝛ in terra pax hominibꝫ bone voluntatis. Hinc ꝛ angelus dixit Joanni volenti eum adorare. Uide ne feceris: cōſeruus em̄ tuus ſum ꝛ fratrum tuoꝝ. Apocal. in fi. Quia igitur iſte concordie facte ſūt per Mariam ꝟginem que nobis chriſtū deum genuit: idcirco non imerito dicat Marie ipſe deus: dicat angelus: dicat ꝛ homo Aue gratia plena. que fuerunt verba thematis noſtri preaccepti. De hac itaqꝫ ſalutatione ꝛ partiū eius declaratione intendentes tractare: tria myſteria cōtemplemur.

Primum de eius principio.
Secundū de eius medio.
Tertiū de eius appoſito ꝛ termino

Articulus ꝑmus de ꝑncipio ſalutatōis angelice: vbi tres q̄ſtiones elucidanꝶ Capitulū. I.

Circa principium huius ſalutatiōis tres ꝑcipue q̄ſtiones occurrunt Prima q̄ſtio Utrū ſalutatio angelica fuit congrue hoc mō per Aue incboata. Secunda q̄ſtio Utrū btā ꝟgo fuerit vere ſine ve: vt ſit digne ꝑ hoc ꝟbū Aue ſalutata. Tertia queſtio Utrū iſta ſalutatio h̄ mō facta ſit oim̄ ſalutationū excellentiſſima Ad primā queſtionē q̄ queriꝶ; vtrū vicꝫ ſalutatio angelica fuerit cōgrue hoc mō ꝑ Aue inchoata. Arguitur in cōtrariū ꝙ nō. Primo ſic. qꝛ iſte modus ſalutādi ꝑ verbū ſecunde ꝑſone eſt modus ſalutandi a ſeipſo ꝑſonaliter ꝛ nō ab alio. ḡ videꝶ ꝙ angelus ſalutauerit btām ꝟginem a ſeipo ꝛ nō a deo. ſed conſtat ꝙ ſalutare debuit a deo. ergo nō debuit ꝑ hoc ꝟbum ſecunde ꝑſone ſalutaſſe.

Preterea videꝶ ꝙ debuit ſalutaſſe ꝑ ſalue: qꝛ Aue dicit remotionē pene: ſalue ꝑſentiam boni ꝛ ꝑmanentiā ſalutis. Nam ſalueo vt dī Joannes ianuen̄. in Cathol. eſt ꝟbum defectiuum ꝛ ſalutatoriū. ꝛ ſonat. i. eſſe vel fieri ſaluuꝫ. Cum ḡ maior ꝑfectio ſignificaꝶ ꝑ ſalue q̄ꝫ ꝑ aue: ſequitur ꝙ iſta ſalutatio ꝑfectiſſima debuit potius incipi a ſalue q̄ꝫ ab aue. Preterea Aue ꝑtinet ad incipientes; ſalue ad ꝓficientes: gaude ad perfectos Unde ꝛ Tobias ſalutatus eſt ꝑ angelū hoc mō Gaudiū tibi ſit ſemꝑ Tob. v. ca. ḡ cum btā virgo eſſet ꝑfectiſſima: per gaude debuit ſalutari.

Preterea nobiliſſimꝰ modus ſalutādi ē quē tenuit dn̄s Jeſus ꝛ docuit. ſed hic modus fuit: Pax huic domui. Lu. x. vel: Pax vobis. Jo. xx. ergo ꝛ in hac ſalutatione nobiliſſima debuit btā virgo per ſimile ſalutari. ſ. Pax tibi. Uel: pacem opto tibi. In contrariū eſt veritas ſacre ſcꝑture. Ad hanc igitur queſtionē reſpondeꝶ ſꝫ Albertum magnū ſuꝑ Miſſus eſt. ca. lxiiij. ꝛ. lxv. ꝙ cū duplex ſit modus ſalutādi. vicꝫ ꝑ ſeipm̄: et per aliū. multo amicabilior ꝛ nobilior ē ille q̄ eſt per ſeipm̄ q̄ꝫ per alium. Hec ergo ſalutatio ꝑfectiſſima ꝛ amicabiliſſima non debuit fieri tanq̄ꝫ ad abſentem ꝛ per aliū. ſed tanq̄ꝫ ꝑſentis ad preſentē ꝛ ꝑ ſeipm̄. Recto ergo modo ꝑſentialiꝶ angelus ſalutationē hāc ab Aue inchoauit. quia ī hac ſalutatione deus trinitas ꝑſens ꝑſentē virginem in angelo ſalutauit dicēs. Aue gratia plena. quod verbum ꝛ deprecatiuū ꝛ ſalutatiuum ꝛ nunciatiuū fuit. quia beatitudineꝫ quam angelus bt̄e virgini nūciauit: illaꝫ ei exhiberi ꝛ impleri ardētiſſime cōcupiuit ꝛ deuotiſſime optauit. Et ꝑ premiſſa patet reſponſio ad primū obiectū. Ad alia argumenta ꝑmiſſa in contrariū adducta Reſpondeꝶ ꝙ in hac ſalutatōe aliō verbū ſalutandi poni nō debuit in quo ſalutis ſtatus vel ꝑfectio notareꝶ qꝛ cū iſta ſalutatio ſit totius ſalutis inchoatio que primo ꝛ ꝑncipaliꝶ ꝑ ſe btiſſime nunciaꝶ virgini: ꝛ in ea ꝛ ꝑ eā toti generi humano deſtinaꝶ: recte īcepit ab Aue. Initium q̄ ꝓpe btitudinis eſt remotio miſerie. qđ notat aue quaſi ſine ve. Alia aūt btitudinē ꝑficiētia exprimunꝶ ꝑ alia verba in ſalutatione iſta ſubſequentia; vt infra patebit cum declarabūtur ſin-

gillatim. Hec Alber. Ex his patet ratio q̄re nō debuit dici: ſalue vel gaude vel pax tibi ⁊c̄. Amplius q₃ non debuit ſalutari beata virgo in hac ſalutatiōe aliq̄ alio ꝟbo ſalutatiōis q̄₃ per Aue. q₂ nō debuit niſi ꝟbuz correſpondēs rei in ſalutatione iſta poni. Sed q₂ res huius ſalutatiōis ⁊ annunciatiōis iſta erat: ꝙ vic₃ maledictio quā per ꝑmā mulierē. i. Euā incurrim⁹: debebat verti in bñdictionē ꝑ hāc ſecundā mulierē. i. beatam Mariā. vt ſicut femina nos dānauit: ita ⁊ femina ſaluaret. Vñ Aug. ſermone de natiuitate dñ. Impleta eſt Maria grā: ⁊ Eua euacuata eſt a culpa. maledictio Eue ī bñdictionē mutat̄ Marie. Hec ille. Huic aūt rei nullū aliud ꝟbū ſalutatiōis ita ꝯgruebat ⁊ correſpōdebat ſicut Aue. in quo ſolo nomē Eue mutat̄ in ꝟbū ſalutationis Aue. Conuerſo eñ̄ hoc noīe Eua ꝑ litteras: Marie dcm̄ eſt Aue. ad deſignandū expreſſe ꝙ in bñdictionē Marie ꝟtebat̄ maledictio Eue. Nimiꝝ poſt pctm̄ Adam vxori ſue ipoſuit nomen Eua. qđ dr̄ ab a qđ eſt ſine: ⁊ eu qđ eſt bonū: q̄ſi ſine bono. qm̄ bonū datū a deo ſibi ⁊ viro abſtulit ac poſter̄: ⁊ incidere fecit in ve culpe ⁊ pene. ꝑ Mariā aūt facti ſum⁹ ſine ve: ideo congruentiſſime ſalutat̄ ꝑ Aue: ⁊ nō ꝑ aliđ aliqđ verbū. Vñ q̄da₃ ꝟſificator dicit. Porta ſalut̄ aue per quā patet exitus a ve. Hec mgr̄ Jacobus đ Voragine in ſuo Mariali

Capitulum. II.

D ſecundū queſitū de hui⁹ ſalutatiōis
a verificatiōe: cū querebat̄ Utrum vic₃ btā ꝟgo fuerit vere ſine ve: vt ſit digne ꝑ aue ſalutata. In contrariū poſſes arguere ꝙ nō videt̄ q̄uō vel ad quē ſenſū angelus potuerit vere dicere btē ꝟgini. Aue. i. ſine ve. Nā ſi hoc dixit narrando đ pñti: falſū dixit. q₂ adhuc ꝓtunc ſine ve nō fuit btā ꝟgo: qm̄ fuit adhuc ſub ve miſerie hui⁹ vite qđ ex pctō ꝑmoꝝ parentū ſubſecutum eſt. Fuit etiā adhuc ꝓtunc ſub ve ſterilitat̄. ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſub maledicto legis. q₂ adhuc ſterilis fuit: cū nondū adhuc cōceperat filiū q̄ñ angelus ei dixit iſtud ꝟbum Aue. vnde nō potuit de preſenti h̄ dicere. Itē ſi angel⁹ dixit illđ optando: ſequit̄ ꝙ voluntatē ſuā diuine volūtati non cōformauit: q. ſ. deus eā multa pati voluit ī paſſione ſui filij. Si ꝟo illđ dixit de futuro ꝑdicendo: nō ſalutauit: ſed ꝓphetauit. nec magnū q̄d dixit. q₂ hoc cōmune eſt oīum ſaluandoꝝ ꝙ q̄ñq₃ erunt ſine ve. ſ. in futura gloria. g̃ videt̄ ꝙ nō potuerit vere btā virgo ꝑ hoc ꝟbum Aue ſalutari.

Ad q̄ſtionē igit̄ reſpōdendo Nota ꝑmo ꝙ hoc verbū Aue q̄ñq₃ eſt vox optant̄: ſicut đr Joānes Januēñ. in Cathol. vt q̄ñ dico alicui Aue ſalutando: q₂ ei ſalutē opto. Q̄ñq₃ autē eſt vox orantis: vt cū dico: Aue crux precioſa. vel O crux aue ſpes vnica. Nō eñ̄ ſalutādo illud dico. q₂ ligno inſenſibili ſalutē non opto: q₂ eam habere nō poteſt. ſed oro vt virt⁹ cruc̄ mihi ſalutē operet̄. Q̄ñq₃ ꝟo eſt vox ꝯgratulātis et applaudentis: vt cum dico Aue maria. vel Salue ſctā parēs. q̄ſi dicerē. O btā ꝟgo Maria: ꝯgratulor ⁊ ꝯgaudeo ſaluti ⁊ glīe tue. Hec mgr̄ Jacob⁹ vbi ſ̄. Dico igr̄ ſm̄ Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. lxiiij. ⁊. lxv. necnō et cōiter ſm̄ doctores hanc materiā tractantes. ꝙ beata ꝟgo vere ſalutari potuit et debuit ꝑ Aue q₂ fuit ſine ve omni vniuerſaliter.

Primo q₂ fuit ſine ve ſpeciali eue et mlierib⁹
Scđo q₂ fuit ſine ve ꝓprio matrib⁹
Tertio q₂ fuit ſine ve cōi oīb⁹ hominibus

Prīo inquā q₂ fuit ſine ve ſpeciali Eue et mulieribus. Nam Eua triplicē maledictionē q̄ſi triplex ve accepit ī penā. Prīa: Multiplicabo erūnas ⁊ ꝯcept⁹ tuos. Scđa: In dolore paries filios. Tertia: Sub viri ptāte er̄. Gen. iij. c. Sine hoc triplici ve fuit Maria. quia nec ſenſit erumnam in cōceptu. nec dolorē in partu. qm̄ fuit ſine corruptiōe fecunda: ſine grauamine grauida. et ſine dolore puerpera: vt dicit Bern. ⁊ fides tenet catholica. Deniq₃ nec fuit viro ſubdita ꝑpetue ꝟgitat̄ obtētu. ⁊ q₂ ꝑ dei ꝯceptū et maternitatē facta eſt dña omniū viroꝝ ⁊ mulieru₃ ac etiā angeloꝝ. Itē in mulierib⁹ eſt triplex ve. q₂ ī ꝟgib⁹ eſt ve ſterilitat̄. in cōiugat̄ ve ſubiectiōis. q₂ ſunt ſub ptāte viri. in viduis ve deſolationis et orbationis tanq₃ que ſunt orphane. Quib⁹ vltimis duob⁹ eſt annexum ve corruptionis: cum virginitatē amiſerūt. Ab his fuit immunis beata ꝟgo. Fuit eñī ꝟgo ſine ſterilitate. ꝯiugata ſine corruptiōe et ſeruitute: qm̄ Joſeph tāq₃ cuſtos a deo dat⁹ btē ꝟgi ſeruiebat ei: quā ſciebat eſſe dña₃ ſui ⁊ totius mūdi ꝓpter dei maternitatē. Deniq₃ fuit et vidua poſt mortem Joſeph cum virginitate ⁊ ſine deſolatiōe ꝓpt̄ dei ꝑſentiā: qui de⁹ eius ſpūalis ſpōſus multiplici eā ſuauitate familiar̄ ꝑſentie ſꝑ ꝯſolabat̄. Secūdo dixi ꝙ btā ꝟgo fuit ſine ve ꝓꝑo matribus. Sunt q̄ꝑpe in matrib⁹ tria ꝑcipue ve. Primu₃ ve erūne et imūdicie. q₂ ꝟgitatē ꝑdūt: et cū maxima imūdicia ⁊ erūna pariūt. Secūdū ve ifirmitatis ⁊ indigētie: q₂ infirmant̄ et amittūt ſanitatē: venuſtatē et pulcritudinē cū pariūt: atq₃ indigēt obſtetricatiōe. Tertiū ve pene ſimul ⁊ culpe. q₂ cū pctō ꝯcipiūt et libidīe: cū g̃uitate portāt. et cū dolore pariūt. Ab hoc triplici ve fuit imunis beata virgo Maria. Primo quidem fuit ſine ve erumne et imūdicie. q₂ in cōceptu et ī partu nō ꝑdidit virginitatē: ſ₃ adq̄ſiuit eam q̄ ſub deo maior neq₃ intelligi puritaſ. Nulla etiā ī ei⁹ partu imūdicia fuit: q₂ chriſtus de⁹ vtero clauſo manēte egreſſus ē tanq₃ ſpōſus dñs đ thalamo ſuo: teſte Ps̄. Vñ Leo papa ī ſermone de natiuitate dñi dicit. Alienū eſt inquit ab hac natiuitate qđ de oīb⁹ legit̄. Nemo mūdus a ſorde. nihil in iſtā ſingularē natiuitatē de concupiſcētia carnis tranſijt. nihil de peccati lege manauit ⁊c̄.

Scđo fuit ſine ve ifirmitat̄ ⁊ indigētie. Nō

em̄ btā virgo poſt ꝯceptū aut in partu ꝑdidit ſa
nitatē vel pulcritudinē:imo tāta pulcritudīe ra-
diauit ꝙ Joſeph eā inſpicere ꝓ radioſitate nō po
tuit:vt ƌ glo. ſuper Matth c.j. Unde Joſeph
Mariā nō cognouit facie q̄lis eſſet donec pepit
ꝛ euacuato vtero radioſitas a viſiōe faciei eius
oc̄los nō ita reuerberaret. Jtem ſanitatem poſt
conceptū nō amiſit.imo fortioꝛ facta a ſpūſctō:
ſurrexit ſtatim ꝛ abijt in montana cū feſtinatōe
ꝛ ſuiuit Eliſabeth. Jn partu q̄ꝫ nō īdiguit ob-
ſtetricatōe:ſed vt canit in qbuſdā eccleſijs. Gau
debat dei genitrix ī partu quā circūſtabāt obſte
tricū vice cōcinētes angeli gl'iam deo. Tertio
fuit ſine ve pene ꝛ culpe. qꝛ ſine viro de ſpūſctō
cōcepit ꝛ ſine oī libidine. Et cū gaudio ſine oī le-
ſione ꝛ doloꝛe peperit:vt ſup̄ patuit Tertio di
xi ꝙ btā virgo fuit ſine ve cōmuni oīb; hoībus.
Cōiter quippe oēs hoīes triplex ve incurrerūt ex
pctō pꝛimi parentꝫ Primū ve in coꝛꝑe. Secun-
dū ve in aīa. Tertiū in vtroqꝫ cōiunctim. De his
Apocal'.viij. Ue ve ve habitātib; in terra Pri
mo inquā in coꝛꝑe ſiue ex ꝑte coꝛꝑis īcurrit oīs
homo ve triplex ſ. ve miſerie multiplicis:vicꝫ la
boꝛis ꝛ fatigij:infirmitatū:penuriaꝝ:frigoꝛꝫ:ca
loꝛis:famis:ſitis ꝛc.quib; ſubiecti ſumus ī hac
miſera vita. Jtem ve doloꝛoſe moꝛtis:qꝛ cū do-
loꝛe oēs moꝛimur:ꝛ q̄ſi aqua dilabimur ī terra.
Jtē ve incineratiōis poſt moꝛtē ꝛ putrefactiōis.
De pmo Gen̄.iij. Maledicta terra in oꝑe tuo:
ſpinos ꝛ tribulos germinabit tibi:in laboꝛe co-
medes ex ea oīb; dieb; vite tue. Jn ſudoꝛe vult⁹
tui veſcerꝭ pane tuo ꝛc. De ſcđo Gen̄.ij. Quacū-
qꝫ hoꝛa comederitꝫ moꝛte moꝛiemī.i.neceſſitatē
moꝛiendi ex parte coꝛꝑis incurretis:put expōit
Nico. de Lyra. De tertio ve Gen̄.iij. Reuerteris
in terrā de qua ſumptus es: quia puluis es ꝛ ī
puluerē reuerteris. Ab h̄ triplici ve īmunis fuit
beata ꝟgo:qꝛ ſine omī infirmitate vixit: vt dicit
Aug. Nā ꝛ ſine doloꝛe vel infirmitate moꝛtua ē.
ꝛ inſuꝑ oēs laboꝛes hui⁹ vite ꝛ penurie:famis:
ſitis:caloꝛis ꝛ frigoꝛꝫ ac ſimiliū;nō erāt ei peno-
ſe. Tum qꝛ oīa talia ſciebat ſibi eſſe ad meriti ꝓ-
motionē:iuxta illud Rho.viij. Diligentib; deū
oīa cooperant̄ in bonū. Tum qꝛ omīa talia vo-
luntarie acceptabat:ꝛ ꝓ deo oīa ꝛ multo maioꝛa
ſuſtinere cupiebat. Uñ in oīb; penurijs ꝛ aduer
ſitatib; ac laboꝛib; intimo coꝛde gaudebat tan-
qꝫ ꝑfectiſſime patiētie exiſtēs. Tū deniqꝫ qꝛ di-
uine cōtēplatōis ꝛ familiaritatꝫ dulcedo q̄ ſemꝑ
fruebat̄.oīa talia penalia dulcia reddebat eidē.
Si em̄ btō Laurētio pꝛunas dulces eſſe redde-
bat diuīa deguſtatio.ꝛ btō Stephano lapides
toꝛrentis dulces fuere pꝛe chꝛiſti amoꝛe: multo
magis btē virgini oīa penalia dulcia reddeban
tur ex diuina deguſtatōe Jtē fuit ſine ve dolo-
ris in moꝛte.quia ſicut fuit a coꝛruptiōe aliena:
ita a doloꝛe moꝛtꝫ extranea: vt ƌ Hiero. Deni-
qꝫ fuit ꝛ ſine ve incineratiōis poſt moꝛtē: qꝛ coꝛ-
poꝛe ꝛ aīa gloꝛificata gaudet in celis: vt patebit
infra li.x.ꝑte.j.ar.iij.ꝑ totū. Scđo:in aīa oīs
homo incurrit triplex ve. Primo ve ignoꝛantie.
Secūdo ve meſticie. Tertio ve verecūdie Pri
mo inquā ve ignoꝛātie ꝛ erroꝛis. qꝛ tantā igno-
rantiā incurrimus tam in credēdo qꝫ in eligēdo
ꝛ diſcernēdo ꝛ qꝫ in operādo: ꝙ teſte Au[er]roe cō
mentatoꝛe Ariſto. Ea q̄ ſcimus ſūt minima co-
rū q̄ ignoꝛam⁹. Et inſuꝑ vt ƌ ſapiens E[c]cles.ix.
Sunt iuſti atqꝫ ſapiētes: ꝛ nemo ſcit v[tr]ū odio
vel amoꝛe dign⁹ ſit. Hoc q̄ppe ve ignoꝛantie eſt
ex culpa.qꝛ vt Aug⁹.dicit. Erroꝛ nō eſt hoīs in-
ſtituti a natura:ſed pena dānati. Ab h̄ ve fuit im
munis btā virgo:quia nunqꝫ errauit. Fuit enim
ꝟgo prudentiſſima ꝛ ſpūſctō plena.nihil ſine cō
ſilio ſpūſſancti fecit: qui ſpūſſanct⁹ errare nō po
teſt. Fuit qꝫ omni ſcientia ꝛ ſapientia diuino do-
no pꝛedita: ꝓpter qđ eccleſia libꝛos ſapīe de ipſa
exponit. Et ſic fuit ſine ve ignoꝛantie ꝛ erroꝛis.

Scđo in aīa incurrim⁹ ve meſticie ꝛ doloꝛꝫ.
ꝛ hoc tam de p̄ſenti q̄ eſt meroꝛ mentꝫ:qꝫ de pte-
rito que eſt doloꝛ coꝛdis: qꝫ de futuro q̄ ē timoꝛ.
Ab hoc ve fuit immunis btā ꝟgo:qꝛ nūqꝫ me-
roꝛem: doloꝛē:aut timoꝛē dn̄antem ſuꝑ rōni ha-
buit. Qđ ꝓbat̄ ex ꝟbis Senece ad Serenū di-
centꝫ. Fruſtra ſapiens tentat̄ qꝛ ſapiēs nūqꝫ tur-
bat̄. Ualidius ei eſt qđ ledit̄ eo qđ ledit. Foꝛtioꝛ
quippe nō eſt neq̄tia ꝟtute ſed infirmioꝛ. Sapi-
ens nil ꝑdere pōt:oīa em̄ bona ſua in ſe repoſuit
ſcꝫ virtutē ꝛ ſapientiā. Jtem ex ꝟbis Chꝛy. dicen
tis: ꝙ nullus homini nocere pt occurſus aduer
ſitatis:niſi ipſe nocere velit ſibi ſ. ꝑ impatientiā
Qm̄ g̊ btā ꝟgo ſapiētiſſima ꝛ oꝛdinatiſſima fuit.
in q̄ rō ſuꝑioꝛ ſemꝑ ei imperās fuit. igit̄ q̄cquid
ſuſtinuit:ei ī materiā amoꝛꝫ ꝛ gaudij ſꝑ totū ceſ
ſit:nec vnqꝫ in ea meſticia rōni cōtraria fuit. Uñ
claret ꝙ fuit ſine ve doloꝛis. Tertio in aīa in-
currim⁹ ve verecūdie ꝛ pudoꝛis:tam de eſſendo
quia turpes ſumus:tam de agēdo. qꝛ turpia fa
cimus ꝛ fecim⁹:qꝫ de ſuſtinendo vel patiēdo qꝛ
turpia patimur. Uñ Gen̄ iij. Erat vterqꝫ nud⁹
ꝛ nō erubeſcebāt ſ.ante pctm̄:ſed poſt peccatum
erubuerūt ſe.vnde fecerunt ſibi ꝑizomata ꝛc. Ab
hoc ve verecūdie ꝛ pudoꝛꝫ btā ꝟgo īmunis fuit.
quia nihil turpitudīs vnqꝫ fecit:nec habuit:nec
ſuſtinuit:quoniā innocentia pura id facit vt nil
verecūdie vel pudoꝛis ſuſtineat: vt patet in pue-
ris paruis q̄ etiā ſuā nuditatem non erubeſcūt.
Btā aūt ꝟgo ſtatui innocentie ꝓmoꝝ parentū
ꝓxima erat:maxie ex parte aīe:nec vnqꝫ turpia fa
cere vel cogitare ſciuit.ſed oīa ſ̄m rationē rectā
oꝛdinata in ipa erāt. vñ claret ꝙ nunqꝫ aliqđ ve-
recundabile habuit. ꝛ ſic fuit ſine ve pudoꝛis.

Tertio dixi ꝙ hō q̄libet ex ꝑte vtriuſqꝫ.ſ. coꝛ-
poꝛis ꝛ aīe cōiunctim incurrit ve. ꝛ hoc triplex.ſ.
Primo ve inobedientie ꝛ cōcupiſcētie.nam caro
nō obedit aīe ꝛ rōni:ſed vt dicit apl'us Gal'.v.
Caro concupiſcit aduerſus ſpūm ꝛ ſpūs aduer-

ſus tamen. Scdo ve culpe.ſ.originalis: actua/
lis: mortalis: z venialis. Tertio ve pene.ſ. pſen/
tis miſerie vel penitētie purgatorȳ z gehēne. Ab
hoc etiā triplici ve imunis fuit btā ꝟgo. Primo
qꝛ fuit ſine ve cōcupiſcentie z repugnātie carnis
ad ſpūm: qm̄ vt volunt doctores cōiter ſuper. iȳ
ſnia, btā ꝟgo habuit fomitis extinctionē z ꝯfir
matiōnē in bono ꝑ grāz ſingularē: ita vt nō poſ/
ſet peccare. Et hoc ꝑ ſanctificationē in ſpūſſancti
obumbratione z filȳ dei cōceptione. Unde oēs
vires inferiores fuerunt ſubiecte in ea impio ra/
tionis. Secundo fuit ſine ve culpe tam origi/
lis ſm̄ Scotū vt infra oſtendet̃: q̄z actualis: ve/
nialis z mortalis. Nā nec vnq̄z venialiter pecca
uit: ſicut dc̄ Aug⁹. Tertio q̄z fuit ſine ve pene:
qꝛ pena debet̃ culpe. cum igit̃ nō habuerit ve cul
pe: nec habuit ve pene. Et ſic claret ꝙ btā ꝟgo be
ne z veriſſime ſalutari debuit ꝑ Aue.i. ſine ve. qꝛ
fuit vniuerſaliter ſine omni ve vel actual'r vl' cau
ſaliter vl' habitualit̃. Et ꝑ hec patet reſponſio ad
obiectū in cōtrariū ꝓductū. Siue em̄ accipiat̃ vt
angelus dixerit iſtaz ſalutationē narratiue: ſiue
vt optatiue: ſiue vt congratulatiue: vtiq̄z digne
z vere hoc mō ipam btām ꝟginem ſalutauit per
Aue: que vniuerſal'r ſine omni ve: etſi nō ꝓtunc
fuerit ſine ve aliquo actual'r. puta ſterilitatis: tn̄
cauſaliter z habitual'r: cum mox erat futura ma/
ter dei fuit ſine illo ve. De ve quoq̄z miſerie pſen/
tis vite.i. famis. ſitis. frigoris. laboris qb᷒ ſubie
cta erat: clare declaratū iam z reſpōſum ē in cor/
pore queſtionis.

Capitulum. III.

a Ad tertiū queſitū de hui⁹ ſalutatōis ex/
cellētia. Utrū vicz iſta ſalutatio ſ̄ mō fa
cta ſit oīm ſalutationū excellentiſſima.
Tu forſitan arguis ꝙ nō. qꝛ ſalutatio quā dn̄s
Jeſus tenuit z docuit fuit excellētior iſta ſaluta/
tōe.ſ. Pax vob. Tū qꝛ a digniori ꝓlata z edocta
quia a chr̄o q̄ dignior eſt omib᷒ angelis. Tū qꝛ
bonū q̄nto cōmuni⁹ tāto meli⁹: ꝑ Ariſt. ȳ. Eth.
In hac aūt ſalutatiōe: vicz Pax vob. nō ſolū cō
muni⁹ bonū ſed z iocūdi⁹ bonū annunciat̃. puta
pax facta ꝑ chr̄m inter deū z gen⁹ humanū. Nil
aūt hac pace iocūdius: vt dc̄ Aug⁹. g̃ ſequitur ꝙ
illa ſalutatio ſit excellētior iſta. Preterea ſi an/
gelus ſalutaſſet btām ꝟginem ſ̄ mō vt dixiſſet.
Aue dei mr̄ vel dei genitrix futura: maiori z ex/
cellentiori mō eam ſalutaſſet: cū de tāta dignita/
te que eſt excellentior oīm dignitatū pure creatu
re cōuenientiū ſalutaſſet. g̃ iſte modus quē ange
lus tenuit nō eſt excellentiſſimus. Ad q̄ſtionē
itaq̄z reſpōdendo Dico ſm̄ Petrū aureoli in ſuo
compēdio. li. iiȳ. ca. ȳ. ꝙ iſta ſalutatio angelica q̄
btā virgo extitit ſalutata ſine preiudicio dici pt
ꝙ ſit omniū aliaꝝ ſalutationū que ſunt vel fieri
potuiſſent excellētiſſima. Et hoc multiplici ex ra
tione. Primo q̄dem ex ſalutantis autoritate:
quia iſta ſalutatio miſſa ē a deo z tota trinitate.
Lu. j. Miſſus eſt angelus a deo in ciuitatē Ga/
li. zc̄. Nec iſtā ſalutationē angelus in ꝓpria pſo/
na z a ſe ſed tanq̄z a deo ꝓtulit: vt ſupra patuit.
Scdo ex nuncȳ ſublimitate. Non em̄ hō fuit
dignus nunciare z hoc modo ſalutare: ſed ange
lus. nec q̄libet angelus: ſed Gabriel. Tertio ex
perſone ſalutate dignitate. quia ſalutata eſt bea
tiſſima virgo Maria ſuꝑ oēs homiēs digniſſi/
ma. Quarto ex modi ſalutādi qualitate: quia
iſte modus ſalutādi notat z indicat Prio ſum/
mā ꝟginis īnocentiā: cum dr̄ Aue. Scdo ſum/
mā ei collatam grām tanq̄z donū dei excellentiſ
ſimū: cum dicitur: Gratia plena. Tertio ſummā
gl'am qua maior nequit eſſe in mundo.ſ. dei eſſe
matrem mox futuram: cum dicitur: domin⁹ te/
cum.ſ. in mente z in ventre: vt exponit Auguſti.
Quarto ſingulariſſimā ſuꝑ omnes excellentiā z
prerogatiuam: cum dicitur: benedicta tu in mu
lierib⁹. Deniq̄z quinto excellit iſta ſalutatio ali/
as in contenti vel incluſi vniuerſalitate. qa vni/
uerſaliter omnes modos ſalutandi continere z
includere videtur implicite. Nam ſalutatōes in
ſcꝑtura quedā inueniunt̃ ſaluti optatiue. ȳ. Re/
gum. xvj. Salue rex. Quedaz grē deſideratiue.
Apl'us in plurib᷒ locis. Gratia vob z pax a deo
multiplicet̃. Quedam gaudȳ. Tob. v. Gaudiū
tibi ſit ſemꝑ. Quedā bn̄dictiōis. Ruth. ȳ. Bn̄di
cat tibi dn̄s. Quedā pacis annunciatiue. vt Jo.
xx. Pax vobis. Hec autē ſalutatio angeli ex oī/
bus conflata videt̃. Continet em̄ ſalutem: cum
ait. Aue. Item gratiam: cū dicit: Gratia plena.
Gaudiū z pacem: cum dicit: dn̄s tecum. Itē be
nedictionem: cum ait: benedicta tu in mulierib᷒
Unde claret iſtam ſalutationē fuiſſe z eſſe excel/
lentiſſimā. Ad primū in contrariū argumētū
dicit̃ ꝙ illa: Pax vobis: nō excedit iſtam digni/
tate vel autoritate. qꝛ z iſta eſt a deo miſſa z edo
cta per angelum: vt tactum eſt. Deniq̄z in iſta ſa
lutatōe annunciat̃ etiam pacis z omis boni cōi/
catio toti generi humano ꝑ conceptuz btē virgi/
nis. Niſi dicas ꝙ illa.ſ. Pax vobis: excedat iſtā
in nuncȳ dignitate. qꝛ illā deus ꝑ ſeipm in chr̄o
voluit annūciare. iſtam aūt ꝑ angelum. Et ideo
q̄ntum ad hoc ſolum illa excellit iſtam. iſta autē
excellit illam ex alȳs ꝓmiſſis rōnib᷒. Ad ſecun
dū dico ꝙ angelus non debuit ſalutare z dicere:
Aue mater dei: qꝛ nondū erat ꝓtunc mater dei.
Nec debuit dicere: Aue genitrix dei futura. quia
primo debebat reqrere ꝟginis ꝯſenſum ad ſuſci
piendum deum: vt ſupra dictum eſt pte vicz. iȳ.
Sufficienter etiam iſtud dedit intelligere: cū di
xit: dominus tecum.ſ. in ventre z in mente. Inſu
per huius ſalutatōnis excellentia z eius virtus
oſtenditur per plura facta miracula: ex quib᷒ ali
qua hic referri libeat. Cū em̄ peſtis valida in
regno Hungarie homines q̄z plurimos depa/
ſceret: audiui a quodam mihi referente ꝙ con/
tra iſtam peſtem inguinariā nō eſſet melior me/

dicina q̄ꝫ ꝙ poſtq̄ꝫ aliq̄s ſe ſentiret infectum: ſta tim ip̄m apoſtema ſigno crucis ſignādo diceret nouē Aue Maria: ꝑ ſingula cruce faciendo ſuꝑ apoſtemate. Dicebat em̄ ipſe referēs ſe h̄ modo euaſiſſe. Qđ cum ego audiuiſſem: firma memo/ria tenui. ⁊ cōfiteoꝛ qꝛ cum eſſem ipſa peſte ꝑcuſ/ſus pluribꝫ vicibꝫ: hoc digniſſimo remedio ꝑdi cto euaſi. nec vis ipſius apoſtemat̄ꝫ ꝑualere mi/hi potuit q̄tienſcunq̄ꝫ dictū remediū exhibui

Itē btūs Anſ. li. miracl'oꝝ. c. xvij. refert q̄dđā miraculū narratōe digniſſimū: de hoc vꝫ ꝙ q̄/dam q̄ſi tota die Aue Maria dicebat. Cūq̄ꝫ pe/grinus iret ipſe ꝑ locū ſilueſtrē: q̄dā mali robba/toꝛes credentes ꝙ eſſet pecunia apud ip̄m: occi/derunt eū inſtigante diabolo: ⁊ ſepelierūt eū ꝓ/pe ſtratū in eodē loco: baculū q̄ꝫ cubitalem quē portabat in manu ipſe peregrin⁹ fixerūt in terrā ſuꝑ corp⁹ defuncti ad memoriā. Poſtmodū idē baculus merit̄ꝫ btē ꝟgis ramos ꝓtulit ⁊ frōdes radicē q̄ꝫ miſit in os defuncti: ⁊ facta eſt arboꝛ pulcra ⁊ magna. Cumq̄ꝫ ꝑgreſſu tp̄is q̄dam ma gn⁹ clericus inde trāſitum faciēs requieſceret ſub vmbra illius arboꝛ̄ꝫ: vidit vna cū comitātibꝫ eū ꝙ in q̄libet folio patēti lr̄a vt ab oībꝫ legi poſſet ſcriptū erat Aue Maria gr̄a plena dn̄s tecum. Admirati q̄ſierunt ab hoībꝫ quid h̄ eſſet. Illi di xerunt ꝙ q̄dam ꝑegrin⁹ q̄ndā fuiſſet ibi occiſus ⁊ baculus infix⁹ terre ibi fuiſſet ſupra ei⁹ corp⁹. igit̄ accedūt miraculo oēs ꝑculſi ⁊ apiūt terrā. et ecce inuenerūt corp⁹ integrū ⁊ ſine oī putredine iacere ī terra: radices q̄ꝫ arboꝛ̄ꝫ ī oꝛe btē. Cogno/uerūt oēs qꝛ hō ille freq̄ntaſſet ī vita dicere Aue Maria. ⁊ laudarūt deū ac btām ꝟginē. Vn̄ lo/cus iſte poſtea habit⁹ eſt in magna reuerētia a fi delibꝫ: vbi deus ad inuocationē btē ꝟgis oſten/dit multa miracula. Ecce claret q̄ꝫ excellēs ſit vir/tus hui⁹ ſalutatōis: qꝛ ⁊ aīam credit̄ in celū me/rit̄ꝫ btē ꝟgis ꝓuexiſſe: ⁊ corp⁹ lōgo tp̄e ꝑter natu rā in terra illeſum cōſeruaſſe: ⁊ miraculoſe arbo rē frōdoſam de ſicco ligno ꝓduxiſſe: radicē q̄ꝫ in os defuncti miſiſſe: deniq̄ꝫ folia ipſa ſalutatione depicta grādi miraculo fuiſſe: multa q̄ꝫ miracu/la ibi cōtigiſſe ad glām bn̄dicte ꝟgis ⁊ eius filij dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i. Eia ğ fidelis aīa aduerte q̄ꝫ bo nū ſit btām ꝟginē crebro ſalutare. Pēſa diligen ter ꝟtutē hui⁹ ſalutatiōis: ⁊ noli eſſe pigra hanc excellētiſſimā ſalutationē frequenti⁹ coꝛde ⁊ oꝛe ad laudē virginis depꝛomere: vt valeas gr̄am ⁊ glām eternam obtinere.

Articulus ſecūdus de medio ſalutatōis ange lice. ſ. Gratia plena dominus tecū: benedicta tu in mulieribus.

Circa ſecūdū my ſteriū de hui⁹ ſalutatiōis medio ſc̄m ꝙ tres ſententie continent̄: tres ꝯſide rationes faciemus. Prima cōſideratio de h̄ ꝙ dicit̄: Gratia plena. Secunda de hoc ꝙ di/catur: dn̄s tecū. Tertia de hoc ꝙ dicit̄: Bene/dicta tu in mulieribus

Capitulum. I. de hoc ꝙ dr̄: gratia plena.

De hoc ꝙ dicit̄: gratia plena: tria ſūt inue ſtiganda Primū de hui⁹ dicti ꝯueni/entia. Scd̄m de hui⁹ plenitud[inis] dif/ferentia. Tertiū de eius intelligētia. Primo inquā de huius dicti. ſ. Gratia plena: cōgru[en]tia Queri[tu]r: q̄re dicat̄: gr̄a plena. Videt̄ eñi ꝙ h̄ dici nō ita cōgruebat ſicut ſi dixiſſet: gloria plena: qꝛ gloria ꝑfectioꝛ eſt gr̄a. ğ in hac ſalutatōe ꝑfectiſ/ſima debuit dici: gloria plena. Itē videt̄ ꝙ de/buerit dici: ſp̄ūſctō plena. qꝛ ſp̄ūſſctūs nominat tm̄modo gr̄am gratū facientē i nobiliſſimo eſſe. gratia aūt non. quia diuidit̄ gratia etiam ad gra tiam gratis datam. ſed ſp̄ūſſanctus ſemꝑ dicit gr̄am gratū facientē. ergo in iſta ſalutatione no/biliſſima debuit dici: ſp̄ūſancto plena Ad hoc respondet̄ ſc̄m magnū Albertū vbi ſuꝑ. ca. lxviij. ꝙ iſtud ſumme congruebat vt angelus diceret: gratia plena. Ratio: quia in hac ſalutatione an/nunciabat̄ initium ⁊ oꝛigo omnis gratie ⁊ bea/titudinis in humanū genus transfundende per beatam ꝟginem Mariā. Unde Ecci. xxiiij. In me inquit omnis gr̄a vie ⁊ veritatis: in me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtut̄ꝫ. Sed initiū glorie ⁊ beatitudi/nis eſt in hac vita per gr̄am: cuius cōſummatio eſt in futuro per gloriam. Nam ſꝫ Rich. ſuper iiij. ſententiaꝝ. diſt. xlix. Gloria nil aliud eſt niſi gr̄a ꝯſummata. ğ congrue dictum eſt: gratia ple na. vt per hoc ſignaret̄ ꝙ per hanc ſalutationem annunciat̄ oꝛigo oīs gr̄e in humanū gen⁹ tranſ/fundende: tam in via q̄ꝫ in patria. Ad primū ergo obiectum patet reſponſio ꝙ non debuit di ci: gloria plena. quia gloria eſt cōſummatio gra/tie. hic aūt annunciat̄ initium ⁊ oꝛigo gratie. er/go potius poni debuit gratia q̄ꝫ gloria Ad ſe/cundū dicit̄ ꝙ ſp̄ūſſanctus ꝓprie tm̄ nomīat gra tiā ſp̄ūalem ⁊ gratum facientē. gratia aūt cōmu ne eſt ad gr̄am coꝛpoꝛalem ſiue gratis datam: et etiaꝫ ad ſp̄ūalem ſiue gratum facientē. Vn̄ cum iſta plenitudo in beata ꝟgine contineat gratias: non tm̄ ſp̄ūales ſed etiam coꝛpoꝛales: congruen tius dicit̄: gratia plena: q̄ꝫ ſp̄ūſancto plena. Hec Alber. vbi. ſ.

Capitulum. II.

Secūdo de hui⁹ plenitudinis differētia q̄rit̄ in q̄ differat iſta plenitudo gr̄e ab alijs plenitudinibꝫ. Hoc q̄dꝫ ideo: qꝛ ⁊ de chr̄o legit̄ ꝙ fuit plenus gr̄a ⁊ ꝟitate. Jo. j. Item de Stephano Act. vj. Stephanus aūt plenus gr̄a ⁊ foꝛtitudine. Itē de aplīs Actu. ij. Repleti ſunt oēs ſp̄ūſancto ⁊c. Ad h̄ breuiter reſpondet̄ ſꝫ Tho. in iij. ſcripto ſniaꝝ. diſt. xiij. q. j. ar. ij. Concoꝛdant Alber. ⁊ noſter Richard. Bo nauen. ⁊ cōmuniter doctoꝛes: ꝙ quadruplex eſt plenitudo gratie.

Prima ſufficientie.
Secunda copie.
Tertia ſingularis excellentie.
Quarta efficientie ⁊ redundantie.

Prima eſt plenitudo ſufficientie ꝑ quã aliqui ĩ [illegible]naliter ſunt ꝑfecti q̃tum ad oẽs ṽtutes ⁊ q̃tuz ad expulſionẽ oĩm pctõꝝ mortaliũ. Et hec pleni[illegible]udo fuit in ap̃lis ⁊ ĩ beato Stephano ac alijs [illegible]nctis ꝑfectis: ſ꜡ quam aliqs implet̃ deo vt nil in eo deo aduerſum remaneat. Secũda plenitudo gratie eſt plenitudo copie. Et hec ẽ in tota eccl̃ia dei. quia nulla gratiaꝝ deeſt qn ſit in aliquo mẽbroꝝ ſuoꝝ. Tertia ẽ plenitudo ſpecialis excellẽtie vel ꝓrogatiue: que non ſoluz oĩa mortalia: ſedetiam om̃ia venialia repellit. ⁊ hec fuit in beata ṽgine: ſꝫm quam plena gratia fuit: vt nil eſſet in ea qđ nõ ordinaret̃ in deũ Quarta eſt plenitudo efficientie ⁊ redundãtie: qua aliquis nõ ſolũ eſt plenus in ſe ⁊ ꝑfectus: ſed etiam eſt cã plenitudinis ⁊ redundantie ipſius gr̃e in alijs. Et talis eſt plenitudo in chr̃o q̃ eſt cauſa efficiens omnis ꝑfectionis ſanctoꝝ. de cuius plenitudine nos om̃s accepim⁹ gr̃am pro gratia: vt dicit ap̃ls. Sic ḡ differũt iſte plenitudĩes ſubſtantialiter ⁊ originalit̃. Eſt em̃ plenitudo chriſti quaſi fontis. Plenitudo aũt btẽ virgĩs quaſi fluminis plenitudo. Sãctoꝝ aũt plenitudo q̃ſi plenitudo riui a flumine deſcendent꜡. Itẽ aliud exemplũ cape tale. Plenitudo ſufficiẽtie eſt que replet ſꝫm rei congruentiã: vt cum dr̃. picarium plenũ eſt vino: non ꝙ ibi nullus vacuus locus relinquet̃: quia vſq꜡ ad ſummũ orificiũ eſt repletum. ſed quia ſ꜡ congruentiã picario ſufficit vinum. Sic fuit in ap̃lis ⁊ Stephano q̃ peccauerũt venialiter. Deniq꜡ eſt plenitudo vſq꜡quaq꜡ replens ꝙ in re impleta nil vacuũ relinquit̃: vt ĩ mẽſura vini vel olei: vl̃ in picario vſq꜡ ad ſummũ orificiũ repleto. Hec fuit in btã ṽgine q̃ nunq꜡ peccauit. Superfluens autẽ plenitudo eſt qñ res ipſa vaſis capacitatẽ excedit ⁊ in ad extra effluens redundat. Hec fuit ĩ chr̃o. Et hec ipſa plenitudo deſcendit etiã in beatã virginẽ qñ ṽbuz dei cõcepit. Uñ ſꝫm Alber. plenitudo chr̃i priuat particularitatẽ. q꜡ non ad menſurã dedit ei de⁹ ſpm̃ ſanctũ. glo. nõ ꝑticularit̃ neq꜡ ꝑ ſubdiuiſiones: ſed vniuerſaliter ⁊ generaliter. Plenitudo autẽ beate ṽginis priuat vacuitatẽ. q꜡diu ei vas poteſt recipe aliq̃d: tandiu habet aliq̃d de vacuitate. Unde oĩs creatura habet aliq̃d de vacuitate: q꜡ maiorẽ gr̃am recipe poteſt. ſed beata virgo tantã recepit vt maiorẽ recipe nõ poſſet. ſ. ꝙ eſſet mater dei. Et ſic patet.

Capitulum. III.

Ertio videndũ eſt đ hui⁹ dicti intelligẽtia: q̃d. ſ. ꝑ hanc plenitudinez gr̃e in btã virgine intelligat̃: ⁊ in q̃ cõſiſtat iſta e⁹ plenitudo. Ad qđ breuiter dicendũ ſꝫm Alber. ſuper Miſſus eſt, ca, lxxij. ⁊, ccx. necnõ ſꝫm Iaco. đ Uoragine: ꝙ per ꝙ h̃ dicit̃: gratia plena: tria cõprehenſa intelliguntur: ſꝫm ꝙ iſta plenitudo ĩ his tribus conſiſtit.

Primo ꝑcellentia dignitatis
Scđo ꝑeminentia ſanctitatis.
Tertio ſuꝑabũdantia capacitatis.

Primo intelligit̃ ꝑcellentia dignitatis: q̃ in hoc claret ⁊ attendit̃ ꝙ ipa eſt virgo ⁊ mater oĩpotentis dei: dñа mũdi: ⁊ regina celi: ac oĩm imꝑatrix glorioſa. Uñ ipa cõꝑat ſe cedro. Eccl. xxiiij. Quaſi cedrus exaltata ſum in libano. Cedr⁹ q̃ppe in altitudine tranſcẽdit oẽs arbores. ſic et ipſa oẽs hoĩes ⁊ angelos ac creaturas. Scđo ꝑ hoc ꝙ dicit̃: gratia plena: intelligit̃ ꝑeminentia ſanctitatis que in h̃ attendit̃ ꝙ ipſa ſuꝑ oẽs angelos ⁊ ſanctos infra deuz eſt ſanctiſſima ⁊ puriſſima ea puritate qua ſub deo maior neq̃t intelligi. Et inſuꝑ non ſolum in ſe eſt ſctiſſima: ſed ⁊ alios pt ſctificare ⁊ a pctõ ſanare. Uñ ſe comꝑat cypſſo q̃ eſt arbor medicinal̃ Eccl. xxiiij. Quaſi inquit cypreſſus in monte ſion. Propterea Hug. de ſctõ Uictore dicit ad eam. Recte dicta es gratia plena. q꜡ de te ortus eſt fons gratie: ideo totum nobis q̃dãmodo a te: qđ per illũ nobis eſt: qui natus ẽ ex te. Bñ em̃ dicta es gratia plena: ⁊ intantum plena vt ex tua redundantia totus hauriat mundus. Hec ille Tertio intelligit̃ ſuꝑabundãtia capacitat꜡. i. ꝙ ipa fuit ſuperabũdãtiſſime capax oĩs gr̃e. Quod q̃dem attendit̃ Primo in hoc ꝙ omnes gratias generales ⁊ ſpeales oĩm creaturarũ in ſũmo habuit: nec aliq̃ gr̃a ſibi defuit. Uñ Eccl. xxiiij. In me oĩs gr̃a vie ⁊ ṽitatis. De h̃ latius deo duce dicet̃ cũ de vita ei⁹ agetur Scđo attendit̃ in hoc ꝙ ipſa illas gr̃as habuit a q̃bꝫ oĩs creatura vacua fuit. ſ. ꝙ eſſet ṽgo ⁊ mr̃ Mater dei ⁊ hoĩs: dñа mũdi ⁊c. Tertio in h̃ ꝙ ſua gr̃a tanta fuit ꝙ pura creatura niſi eſſet deo vnita: maioris gr̃e capax eſſe nõ potuit. Quarto ꝙ gr̃am increatã in ſe totã cõtinuit. Et ſic per oẽm modũ gratia plena fuit.

De h̃ ꝙ dicit̃: dñs tecũ. Cap̃lm. IIII.

Ecundo q꜡ de h̃ ꝙ dr̃: dñs tecũ: tria q̃runt̃. Primo vtrũ h̃ dcm̃ ſit ab angelo bene poſitũ. Scđo q̃re aliqđ determinatiuũ ad hoc dictum non ſit additũ: puta vt dixiſſet: dñs oĩpotẽs tecũ: vel dñs exercituũ ⁊c. Tertio qualiter dñm eſſe cum beata ṽgĩe ſit accipiendũ. Ad ꝑmã queſtionẽ arguit̃ ꝙ non bñ ponat̃: Dñs tecũ: hoc loco. ſed potius debuit poni: pater tecum. Probat̃: q꜡ vt dicit Phs li. Rheto. ſermones ſemꝑ inq̃rendi ſunt ſꝫm materiam. ſed in hac ſalutatiõe agit̃ de materia amoris. Cũ ḡ dñs ſit nomẽ timoris ⁊ pat̃ nomẽ amoris: iuxta illud Malach. j. Si ego dñs: vbi ẽ timor meus ⁊c. ḡ videt̃ ꝙ debuit poni: pater tecũ Confirmat̃: quia dñs dr̃ quaſi dans minas. hic aũt nulla fit cõminatio ſed ꝓmiſſio. ḡ nõ debuit dici: dñs tecũ. Itẽ cũ tota trinitas ſit mittẽ

iſtam ſalutationeꝫ: videt̃ ꝙ debuit dici: trinitas
tecũ. Itẽ ille q̇ annũciat̃ vocat̃ emanuel. i. deꝰ
nobiſcũ: vt dicit Eſa. vij. c. Iſtõ aũt eſſe nobiſcũ
complebat̃ in iſta annunciatione. ḡ angelus de-
buit dicere: deus tecum. vel: deus nobiſcũ. Itẽ
iſta ꝯceptio appropriat̃ ſpũiſancto. ⁊ etiã dñs ha
bitat in hoĩe ꝑ ſpũſſcti grãm. ḡ debuit dicere: ſpi
ritusſanctus tecum. Item videt̃ ꝙ debuit di-
cere: dñs in te. Fuit eñ dñs cũ btã v̓gine modo
eſſendi in: ⁊ non alio modo. cũ ergo h̃ annunciat̃
dñs in eã ꝑ corporalẽ pñtiã: debuit dicere: dñs
in te. Itẽ nõ videt̃ ratio quare non dixit potiꝰ: tu
cum dño ꝙ dñs tecum. ⁊ maxime quia dñs eſt
cũ malis: ⁊ mali nõ ſunt cũ deo. ſed tm̃ bonoꝝ
eſt ꝓprium vt deꝰ ſit cum eis ⁊ ipſi cũ deo. iuxta
illud Aug. li. ꝯfeſ. Mecũ eras dñe ⁊ ego tecum
nõ eram: quia malus eram. Ergo cum beata vir
go fuerit ſumme bona: debuit potius dixiſſe: tu
cum dño. Itẽ quare nullũ ibi poſuit verbũ. ſ.
eſt vel erit: non videt̃ ratio. vnde patet ꝙ male di
ctũ ſit: dñs tecũ Ad iſtã q̃ſtionẽ breuit̃ reſpon
det̃ ſm Alb. ca. xj. ſuꝑ Miſſus eſt. ꝙ in iſta ſalu
tatione ꝑ hoc ꝙ dicit̃: dñs tecũ: duo intendeban
tur ab angelo. Unũ vt ꝑſona mittentꝭ ꝓprie exp-
mat̃. Alteꝝ vt liberũ arbitriũ btẽ v̓ginis ad cre-
dendũ ⁊ conſentiendũ inclinet̃. Iſta aũt duo ꝑ-
fectiſſime ⁊ appropriatiſſime exprimunt̃ ꝑ hoc di
ctũ: dñs tecum. Nam hoc nomẽ dñs a potentia
imponit̃. ⁊ qñ abſolute dr̃: ſoli deo appropriat̃.
Alij eñ ſunt dñi reſpectiue ⁊ etiã ſerui. deꝰ auteꝫ
abſolute eſt dñs oĩm: qđ ſolius dei trinitatꝭ eſt
propriũ q̇ eſt ꝑſona mittens in hac ſalutatõne. ⁊
ſic ꝑſona mittens ꝓprie noĩat̃. Per idem etiã li-
berũ arbitriũ v̓ginis benedicte magis inclinat̃.
q: ad credendũ ⁊ ꝯſentiendũ in mirabilia maxi-
me diſponit fides. ⁊ pcipue fides de oĩpotentia
dei qua credit deũ oĩa poſſe facere: quia apđ de-
um nõ erit impoſſibile omne v̓buꝫ. Lu. j. Et ſic
adquieſcit animus deuꝫ poſſe naturas mutare
vel naturis imperare. Unde cũ h̃ annunciabat̃
oĩm nouoꝝ nouiſſimũ ⁊ miraculoꝝ maximuꝫ:
cõgruentiſſime ponit̃ h̃ nomẽ dñs: quod abſo-
lute poſitum: eſt omnipotentie demonſtratiuũ:
vt ꝑ hoc ⁊ deus mittens exprimat̃: ⁊ cũ h̃ ad cre
dendũ animus v̓ginis magis habeat inclinari
Et per h̃ ſoluunt̃ plura adducta in contrariũ ar
gumenta. Nam pmũ argumentũ petit q̃re non
dixit: pater tecum. Scđm petit quare non dixit:
trinitas tecum. Tertiũ argumentũ petit quare
non dixit: deus tecum vl̓ nobiſcum. Quartũ ar
gumentũ petit q̃re nõ dixit: ſpũſſctũs tecũ Ad
que reſpondet̃ ꝙ ideo: quia illa noĩa nõ ſunt ita
abſolute oĩpotẽtie demonſtratiua ſicut dñs.
⁊ per ꝯſequens nõ ita ad credendũ ⁊ conſentien
dũ inclinatiua. Ad ꝯfirmationẽ etiã primi ar
gumenti dr̃ ꝙ ly dñs non ita ꝓprie cõminationẽ
importat ſicut oĩpotẽtiam. vnde illa interp̃tatio
dñs q̃ſi dans minas non eſt ita ꝓpria ⁊ eſſentia-
lis. Ad quintũ dicit̃ ꝙ non debuit dicere: dñs
in te. quia pro tũc nondũ erat in ea dñs ꝑ corpo
ralem pñtiam. ſed erat ſecum dñs ꝑ admirabi
lem potentiã faciẽdi in ea ⁊ ex ea diuinã incarna
tionẽ. Ad ſextuꝫ dicit̃ ꝙ nõ debuit dicere. tu cũ
dño. quia ſic dicẽdo daret̃ intelligi ꝙ in iſt[illegible]
ſti incarnatiõe aliquo mõ actiue cõcurriſſ[illegible] bea
ta virgo. ⁊ ſic nõ ſola v̓tute diuina facta [illegible]iſſet
actiue ipſa chr̃i conceptio. nam ꝑ hoc ꝙ di[illegible] cũ
dño: deſignat̃ cooꝑari cum dño. Ad ſep[illegible] di
cendũ ꝙ ibi nõ debuit poni v̓bum eſt vel erit: q:
ſicut deus nil facit fruſtra: ita nil dicit fruſtra ſꝫ
phm ij. Phyſic. ſed fruſtra appoſitum fuiſſet eſt
vel erit vel aliud ſimile v̓buꝫ: cũ etiã ſine tali ap
poſitione ſufficiẽter exp̃mit̃: ⁊ q̃dãmodo melius
ipſius dicti ſnĩa. Amplius: ſi appoſuiſſet: exceſ-
ſiſſet numeꝝ ꝯgruũ. ſ. nouenariũ: q̇ numerꝰ ob-
ſeruari debuit ꝓpter ſignificationẽ reparatõis no-
uem angelicoꝝ choroꝝ. ſicut ſupra patuit. ſ. pte
iiij. ar. iij. ca. ij. circa mediũ Ad ſcđam q̃ſtioneꝫ
quare vicꝫ aliqđ determinatiuũ ad ly dominus
nõ ſit appoſitũ: puta vt dixiſſet: dñs omnipotẽs
vel dñs exercituuꝫ tecum. vel aliud ſimile. videt̃
eñ ꝙ ſi appoſuiſſet: magꝭ eius animũ ad creden
dũ de omnipotẽtia dei induxiſſet Ad qđ breui
ter reſpondet̃ ſm eundẽ Alber. vbi. ſ. cap. xj. ꝙ
ex q̇ liberũ arbitrium btẽ v̓ginis ꝑ ſe etiam facile
erat ad credendũ paratũ: ideo nõ indiguit expſſi
ua inſinuatione omnipotẽtie cum terrore: vt di
ceret̃: dñs omnipotẽs vel dñs exercituũ. ſꝫ ſuffi
ciebat ipſi leuis annũciatio ⁊ q̃ſi obſcura expreſ
ſio oĩpotẽtie qualis ꝑ hoc nomẽ dñs importat̃.
Nil eñ credit ſibi eſſe impoſſibile q̇ ſcit ſe domi
nũ in ſociũ habere. ſed cũ aplo dicit Confidenter
omnia poſſum in eo qui cõfortat me. ſ. mecũ exi-
ſtendo. Unde nil amplius debuit dici niſi: dñs
tecum. vt etiã ex hoc ꝙ nõ plene oĩpotẽtia dei exp-
mitur niſi in obſcuro: fides beate virginis ma-
ius meritũ adquirat credẽdo: qm̃ ſm Greg. Fi-
des nõ ita habet meritũ vbi ratio capit experimen
tum Ad tertiam queſtionem qua querebatur
Quomodo vicꝫ dominũ eſſe cum beata virgine
ſit accipiendũ ſiue intelligendũ. Si eñ dicas vt
ſit ſenſus: dominus eſt tecum. iſta aſſociatio cõ-
uenit deo cum omnibus entibus. quia vt dicit
Grego. Deus eſt cum omnibus creatis. ergo in
hoc nil appropriate dicitur de beata v̓gine Ad
quod dicendũ ſꝫ doctores ꝙ licet deus ſit cum
omnibꝰ ſanctis appropriate: tamẽ dr̃ eſſe cũ bea-
ta virgine ꝓpter ſingularem eſſendi moduꝫ cum
ea. Proinde Bern̄ Lõge excellentius dñs tecũ
ꝙ cum alijs ſanctis cum quibꝰ eſt ſpũaliter tm̃
⁊ in corde. ſed eſt tecum ⁊ ſpiritualiter in corde ⁊
corꝑaliter in ventre. Nota ḡ ꝙ dominꝰ eſt cũ
beata virgine quadruplici excellentia ſingularꝭ
exiſtentie cum eadem ⁊ aſſociationis Primo
quidem excellentia electionis. quia ipſam elegit
dñs ſibi in matrem ⁊ genitricem. vnde dñs cum

ea tanq̃ cū matre dilectiſſima. Bern̄. ſup̄ Miſſus eſt: dr̄. Dn̄s tecū o Maria. Dn̄s inquā pater tecum: qui filium ſuū facit eſſe tuū. Et dn̄s filius tecū; qui ex te carnē aſſumpſit miro modo. Et ſpūſanctus tecū de quo concipies: ⁊ q̃ tuū; cū patre ⁊ filio ſanctificauit vterum. Hec ille.

Scd̄o excellētia vnionis. q2 portionē ſanguis virginis d... q̃ corpus chr̄i eſt formatū ſpūſſancti virtute ipſe eius ſibi vniuit in vnitate pſone. ⁊ ideo bn̄ dr̄ ei: dn̄s tecum. Tertio dn̄s eſt cum beata virgine excellentia miraculoſe operatiōis. q̄a talia ⁊ tanta in ea deus miracula cōdidit ꝙ nulla creatura cōprehēdere pōt. Nam vt dr̄ Hiero. Quod natura non potuit: ratio ignorauit: vſus neſciuit: hoc deus ſtupēdo miraculo in Maria ope compleuit. vt videlicet deus fieret hō ⁊ mat̄ eſſet virgo. Quarto excellentia acceptatiōis et ſublimationis. q2 deus fuit cū ea eo modo vt eā exaltaret ⁊ priuilegijs ſingularibꝫ dignificaret ſup̄ oēm creaturā: vt ipa eſſet dn̄a angeloꝝ: regina celi ⁊ omniū creaturarū. O igit̄ feliciſſima virgo Maria. o gl'oſa dn̄a excelſa ſup̄ ſidera: q̄nta tibi eſt gloria: quanta tua in hoc excellētia predicatur: quantum gaudium annunciat̄ cū tibi dicitur: dominus tecum.

De ly Benedicta tu in mulieribꝫ Cap. V.

Tertio q̄z de hoc ꝙ dr̄ Bn̄dicta tu i mulieribꝫ: tres queſtiōes mouebunt̄. Prima q̄ſtio. Quid importat vel ſignificat iſtud dcm̄: Benedicta tu in mulieribꝫ. Scd̄a q̄ſtio Utrū bene ⁊ cōuenienter dicat̄ hoc dcm̄ in ſalutatione iſta: Bn̄dicta tu in mulieribꝫ Tertia queſtio. Quare nō potius ē dictū: Bn̄dicta tu p̄ mulieribꝫ. Ad p̄mā queſtionē reſpondet̄ ſm̄ Alber. ſup̄ Miſſus eſt. ca. cc.xij. ⁊ Jacobum de Uoragine i ſuo Mariali. ꝙ q̄tuor comprehendit ⁊ importat. Primo q̄dē maledicti exemptionē. Un̄ ipſa eſt bn̄dicta ſup̄ oēs m'ieres: quia ſola ipſa expers illius maledictiōis quam oēs mulieres in Eua cōtraxerūt. Gen̄. iij. Multiplicabo erūnas tuas. ſicut ſup̄ patuit d̄ ve mulieꝝ. Secūdo importat maledictiōis euacuationē. Jpſa em̄ bn̄dicta in mulieribꝫ. q2 p̄ eam euacuata eſt maledictio ab hominibꝫ. Un̄ Aug. Maledictio Eue in bn̄dictiōē mutat̄ Marie Jmpleta eſt em̄ Maria gratia: et Eua euacuata eſt a culpa Tertio importat ſingularis gratie collationē. vnde benedicta fuit inter m'ieres. q2 nulla alia accepit vnq̄ qd̄ ipſi donatum eſt: ꝙ. ſ. virgo peperit ⁊ deū genuit. Quarto oīm bn̄dictionū cōprehenſionē. Fuit q̄ppe bn̄dicta p̄ oībꝫ mulieribꝫ. q2 oīa illa q̄ alie mulieres habuerunt ipſa habuit excellētius: q2 cum cōiugatiſ habuit benedictionē prolis ⁊ inſuper virginitatē. cum viduis habuit caſtitatē cū incorruptibilitate. Deniq̄ cū virginibꝫ pſeuerantiā ppetue virginitatis cum fecunditate Ad ſecundā queſtionē videt̄ ꝙ nō bn̄ dcm̄ ſit: Bn̄dicta tu in mulieribꝫ. Probat̄. q2 debuit dici: bn̄dicta tu in omībꝫ creaturiſ q2 excellit oēs. Itē ipſa eſt bn̄dicta ſup̄ omes viros ⁊ m'ieres. ḡ debuit dixiſſe: bn̄dicta tu in hominibꝫ. Jtem cū virgines oēs excellentiā habeāt dignitatē: iſta bn̄dictio oībꝫ vginibꝫ cōuenire videt̄. Oēs em̄ vgines inq̄tū vgines: ſunt bn̄dicte in mulieribꝫ. ⁊ ſic poti9 debuit dixiſſe: benedicta tu in virginibꝫ. Reſponſio ſc3 Alber. vbi. ſ. ꝙ ex q̄ maledictio orta eſt in hoībus p̄ mulierē. ſ. Euam: ideo congrue angelus dixit: Bn̄dicta tu in mulieribꝫ: vt det̄ intelligi ꝙ ſicut p̄ m'ierē maledictio ſumpſit originē: ita p̄ mulierē benedictio ſumpſit originē: ⁊ maledictio euacuationem

Ad p̄mū ḡ dicendū ꝙ angelus recte dixiſſet. ſ. benedicta tu in oībꝫ creaturis. ⁊ ſimilit̄ ſi dixiſſet: benedicta tu in hoībus. ſicut arguit ſecundū argumentū. Sed tn̄ ſic dicēdo nō ita exp̄ſſiſſet iſtam ſignificationē quā premiſimus. ſ. ꝙ maledictio per mulierē exorta: debuit p̄ mulierē euacuari. ſic dicēdo: bn̄dicta tu in mulieribꝫ. hoc expreſſe dedit intelligi. Et ſic patet reſpōſio ad primū. Ad ſecundū dr̄ ꝙ mulier in plura ſe extendit q̄ virgo: q2 etiam ad cōiugatas ⁊ viduas. ⁊ ideo nō dixit: in vginibꝫ. ne daret intelligi ꝙ bt̄ā virgo ſolā benedictionē vginū obtinuerit ⁊ nō coniugatarū ac viduarū. ſed dixit: in mulieribꝫ: vt ſignificet ꝙ oīm mulierū benedictionē tā virginū q̄ viduaꝝ ac cōiugatarū habuit. ſicut ſup̄ dictum eſt. Et ſic patet. Ad tertiū queſitū: q̄re vic3 nō potius dixit. Bn̄dicta tu p̄ mulieribꝫ: cū in figura Judith. xiij. ſic dictum ſit de ea. Bn̄dicta filia tu a dn̄o p̄ oībꝫ mulieribꝫ. Ad qd̄ breuiter dici pt̄ ſaluo meliori iudicio ꝙ licet hoc dictum in m'ieribus: valeat ⁊ importet tantū i ſententia ſicut ſi dixiſſet: p̄ mulieribus. tn̄ poti9 dixit: in mulieribus Prio ideo: ne heretici haberēt occaſionē credendi ⁊ dicēdi de ea ꝙ ipſa eēt n̄ vere mulier ſed aliq̄d ſupra hoīem. ſicut ⁊ d̄ ſuo filio plurimi heretici dicunt ꝙ nō habuerit verā carnem humanā ſed celeſtē nature Si ḡ dixiſſet: pre mulieribus: dixiſſēt heretici ꝙ ipa eēt ſupra hominē: ⁊ ꝙ dn̄s Jeſus nō de pura ⁊ vere femina carnē non vere humanā aſſumpſerit. Secundo vt ſignificet̄ hui9 dilectiōis diuine ſingularitas. q̄a plus eſt aliquā diligi in oībus mulieribꝫ q̄ ſup̄ omnes mulieres. q2 poſſibile ē aliquā diligi ſup̄ oēs que tn̄ nō diligit̄ i oībus. Diligere em̄ in omnibus aliquā: eſt in omni dilectione ipſam intendere ⁊ ꝓpter ipam oēs diligere ⁊ nullam ſine ipſa. Tertio vt humilitatem beate virginis cōmendet qua ſe non reputauit eſſe pre mulieribus fore benedictam ſed tanq̄ vnā inter mulieres apud ſe eſtimatā. Un̄ amatrici humilitatis beate virgini dicendo: i m'ieribus: magis cōmēdabilē reddidit ei9 hūilē reputatiōē q̄ ſe vt vnā mulieꝝ reputauit: q̄ dicendo: p̄ mulieribus: quod aliquid excellentius notat ſupra mulieres. Unde credo ꝙ angelus idcirco dixit

in mulieribꝫ: et nō pre mulieribꝫ. qꝛ ſciuit ꝙ beate virgini ex amore ſūme humilitatis quā ſempꝑ toto corde dilexit ⁊ ꝓpter hoc nunq̄ʒ aliq̄d magiſ q̄ ſe voluit dici: magiſ ſibi cōplaceret audire vt diceret̄ in mulieribꝫ q̄ʒ pre mulieribꝫ: q̄m vere humilis vt dicit Bern̄. in hoc ſumme gaudet cū de eo humilia dicunt̄. ⁊ dolet cū gaudet de ſe dici ſublimia: vtpote qui nullo modo vult reputari apō quoſcunq̄ʒ vel reſpectu quorūcūq̄ʒ: ſed ſemper vilis videri. Et ſic patet reſpōſio ad dictam q̄ſtionem.

Articulus tertius de additione facta ab eccleſia circa ſalutationē angelicā: vt patebit

Capitulum. I.

Circa tertiū principale de huiꝰ ſalutatōis additamento ⁊ termino: tria ṗcipua ſūt inq̄rēda. Primū eſt de appoſitiōe nōis Marie. Secundū de appoſitiōe v̄bi Heliſabet. Tertium de ſubiunctiōe nōis dn̄i Jeſu chr̄i. Primo ḡ de appoſitione nōis Marie: cum dr̄. Aue Maria: querit̄ Quare eccl̄ia apponit hoc nomē Maria in iſta ſalutatione? Et arguit̄ ṗmo ꝙ hoc nō licuit fieri: qꝛ nil licet ad euangeliū apponi: iuxta illud Apoc. vl. Siquis appoſuerit ad hec: apponat deus plagas ſcriptas in libro iſto. Et ſiquis diminuerit: auferat deꝰ partē eius de libro vite. Itē angelus vel ſine cā omiſit illud nomē, vel ꝓpter cām Si ſine cauſa: ḡ male fecit dimittēdo. Si autē ꝓpter cauſam omiſit: ḡ eccleſia male facit apponendo qō angelus ex certa cauſa iudicauit dimittendū. Ad hoc reſpondet̄ ſm̄ Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. lxvij. ⁊ alios doctores de h̄ tractantes. ꝙ angelus nō errauit hoc nomen dimittendo: nec eccleſia errat apponendo. quia exq̄ tam angelus q̄ʒ eccleſia a ſpirituſancto viuificāt̄ ⁊ in ſuis actibꝫ dirigunt̄: qui ſp̄uſſanctus ē infallibilis: ſequit̄ ꝙ errare nō poſſint. Sed qua de cauſa angelus nō appoſuit: dicit̄ ꝙ ꝓpt̄ virginis Marie excellentiā. Nam excellentes ꝑſonas cum ſalutamus: nomen ꝓprium tacemus ⁊ eoꝝ excellentiā nominamus: dicentes. Aue rex. ſalue pater. Excellētia aūt v̄ginis erat gr̄e plenitudo. ⁊ ideo dixit. Aue gr̄a plena: prout dt̄ Alber. ideo nō appoſuit. qꝛ digniſſime ſalutandā btām v̄ginem noue dignitatis nōie ſalutauit: ⁊ nouū nomen ei attribuit. ſ. gratia plena: vt ꝑ nōis īmutatione ſignificaret̄ ꝑmutatio ſtatus v̄ginis ⁊ eminentia dignitatis. Nam in collatōe magnaꝝ dignitatū ſolet fieri mutatio nominū: vt pꝫ in papa. Hinc eſt ꝙ angelus btē v̄gini ꝓ ꝓprio nōie ſcꝫ Maria nomē nouum poſuit ob ſpecialē honoris exhibitionē ⁊ dignitatis ſignificationē. ſ. gr̄a plena: iuxta illud Eſa. lxij. Vocabit̄ tibi nomē nouū qō os dn̄i nōiauit. ſicut de hoc latius dictū eſt ſupra hoc eodeꝫ libro ṗte. iij. ar. iij. ca. vj

Eccleſia v̄o nomen Marie appoſuit ad gr̄a plena certis ex cauſis Primo q̄dem ratione indinationis ⁊ recordationis. vt vꝫ ꝑ gr̄a plena recolat virginis btē dignitatē. ⁊ ꝑ nomen Maria incliner eam ad noſtrā neceſſitatē ſubl[illegible]iam. Maria eīm ſtella maris interp̄tat̄: q̄ v[illegible]ꝫ ſtella i firmamento fixa naufragos dirigit a[illegible] portum optatū. Ita cū dicit̄ h̄ nomen Maria: deſignat̄ ꝙ btā v̄go huiꝰ ſtelle ꝓprietatē erga [illegible]os habet ⁊ habere debet. ſ. ꝙ in firmamēto gl̄ie celeſtis manens: nos naufragos de ſtatu miſerie ꝑ plenitudinem ſue gratie traducere habet ad portum ſalutis eterne. Et idarco cum dicit eccl̄ia in ſalutatione Maria: magis inclinat eā ad ſubueniendū. Ac ſi di. O feliciſſima v̄go recordare q̄a tu es Maria. i. maris ſtella: ꝑ quā debemꝰ ꝑduci ad portū ſaluꝫ: ⁊ ideo ſubueni nob. Secundo rōne excitande deuotiōis: qꝛ per h̄ nomē excitat̄ deuotio orantiū ⁊ eam ſalutantiū. idarco ꝑ Salomonē hoc nomen oleo comparat̄. Cant̄. j. Oleū effuſum nomē tuū. i. fama nōis tui antea occulta: nunc effuſa eſt per totū orbem. ideo. i. ꝓpter dulcedinē nōis tui: adoleſcētule. i. aīe feruentes ꝑ deuotōeꝫ ⁊ charitatē: dilexerūt te nimis. Nimirū oleū eſt calide nature ⁊ ignis inflāmatiuū. ſic nomē Marie inflāmatiuū eſt ad dilectionem ⁊ deuotionem. Unde ⁊ Bern̄. abbas dic. O magna: o pia: o multū amabilis Maria: tu nec nomiari potes q̄n accēdas: nec cogitari q̄n recrees affectus diligentiū te. Hec ille. Tertio appoſuit eccl̄ia rōne v̄tuoſitatis ⁊ fructificationis. qꝛ h̄ nomē Maria eſt maxime v̄tutis ⁊ maximos fructus facit hoī ſepius inuocatū ⁊ nōiatum. ſicut de hoc deo duce aget̄ li. vj. ṗte. j. ar. iij. vbi de vtilitate ⁊ fructibꝫ huiꝰ nōis tractaturi ſumus Ad ṗmū ḡ in contrariū dr̄ ſm̄ Alber. ꝙ apponere ad euangeliū eſt falſa veris cōmiſcere: vel contraria his que ſunt in euangelio ṗdicare. Unde Apl̄s ad Gal̄. j. dt̄. Si angelus veniret de celo ⁊ aliud euāgelizauerit q̄ʒ qō accepiſtis a me: anathema ſit. Et ſic intelligunt̄ om̄s ꝯſiles autoritates. Hic aūt nō eſt talis appoſitio. ḡ nō ſtat argumentum. Ad ſecundum autē claruit reſponſio ex dictis.

Capitulum. II.

Secundo de appoſitiōe v̄bi Helizabet. ſcꝫ. Et bn̄dictus fructꝰ vētris tui: tria ṗncipal̄r ſunt vidēda. Primū quare eccl̄ia h̄ apponit qō angelus nō appoſuit. Scōm quare nō potius dcm̄ eſt: bn̄dictus filiꝰ tuus. vel: corporis tui. ſed: fructus ventris tui.

Tertiū qual̄r dn̄s Jeſus dr̄ vel congrue dici poſſit: fructus ventris btiſſime virginis Marie. Ad ṗmū dr̄ breuiter ſm̄ Alber. ca. cclxiij. ꝙ angelus nō addidit: bn̄dictꝰ fructꝰ ⁊c̄. qꝛ nondū fructus fuit eius ventris. ſed ipm̄ q̄ſi ꝓmiſſū in hoc ꝙ dicat Benedicta tu in mulieribus: fructum cōprehēdit. Idcirco Bern̄. ſuꝑ Miſſus ē:

dicit. Bn̄dicta tu in mulierib⁊ ⁊ bn̄dictꝰ fructꝰ
ventris tui. Non qꝛ tu bn̄dicta: ideo benedictus
fructus ventris tui. ſed qꝛ ille te p̄uenit in dulce-
dinis benedictionib⁊. ideo tu bn̄dicta in mulieri
bus. Vere etem̄ bn̄dictus fructꝰ ventris tui: in
q̄ bn̄dicte ſūt oēs gentes. de cuiꝰ plenitudie tu q̄ꝫ
cū ceterꝭ q̄ꝫ differētius p̄ ceterꝭ accepiſti. Hec
ille. Vn̄ patet ꝙ angelus nō debuit h̄ apponere:
ſed eccl'ia appoſuit idcirco. quia ſibi exhibitꝰ eſt iā
iſte fructꝰ qui hēc ꝟgini fuit cōmendatus Ad
ſecundū dr̄ ſm eunde Albertū ꝙ non debuit di
ci: bn̄dictus filius ventris tui. qꝛ filius cōmune
eſt ad ſp̄ualē ⁊ carnalē generationē ⁊ oīno maxi-
me cū hac determinatiōe ventris: q eſt locꝰ gene
ratiōis carnalis. Fructꝰ aūt ventrꝭ ꝓprie alij ho-
mines dici nō p̄nt niſi chr̄s deus: qꝛ ip̄m ſolum
cōcepit in vtero ꝟgo mat. In vtero inquā. id eſt
ex cā intrinſeca: nō ſicut alie mulieres q recipiūt
ob extrinſeco. i. a viro vn̄ cōcipiūt. ⁊ ideo ꝯgruen
tiſſime dr̄: fructꝰ ventris. vt exprimat̄ ꝙ non car
nalit̄ chr̄s eſt ꝯceptus ſicut alij hoīes filij mr̄is
⁊ patris. ſed tanq̄ꝫ fructus qui naſcit̄ ex herba vl'
arbore naſcit̄ ſine violatiōe vel corruptiōe arbo
ris aut rami: ita chr̄s de virgine. Nec debuit di-
ci: fructus corporꝭ tui. ſed ventris: vt veritas ge
nerationis magꝭ exp̄meretur. ⁊ ſic falſitas hereti-
ca ſopiret̄. qꝛ per h̄ ꝙ dr̄ vētrꝭ: expſſius ſignificat̄
ꝙ chr̄s vere carnē aſſumpſit in vtero ꝟginali: q̄ꝫ
per h̄ ꝙ diceret̄: corporis. Ad tertiū qualr̄ vel
quali cōgruentia chr̄s dici debeat fructꝰ bn̄dicte
virginis: dicit̄ ſm mgr̄m Jacobū de Voragine
in ſuo Mariali: ꝙ chr̄s optime ⁊ cōgruenter dr̄
fructus bn̄dicte ꝟginis Marie ⁊ eius ꝟginalis
vteri. Primo rōne generatiōis. qꝛ ſicut fructꝰ
ſine corruptiōe cōceptus eſt ⁊ natus: vt in proxi
mo dictū eſt. Propterea Eſa. xj. Egredit̄ virga
de radice ieſſe: ⁊ flos de radice eiꝰ aſcendet Se-
cundo rōne deſignatiōis. qꝛ fructꝰ tanq̄ꝫ ſignuꝫ
certū oſtendi ⁊ agnoſci facit arborē de q eſt q̄lis
ſit: vtrū bona vel mala. Matth. vij. A fructibꝰ
eoꝝ cognoſcetis eos Sic chr̄s optimꝰ ⁊ bn̄di-
ctus fructꝰ ſūme cōmendabilē reddit btām virgi
nē de q eſt. qꝛ oīs arbor bona fructꝰ bonos facit
Sic bn̄dicta ꝟgo bn̄dictū edidit fructū. Unde
in ſalutatiōe cōiunctim dr̄. Benedicta tu in mu-
lierib⁊ ⁊ bn̄dictꝰ ⁊c. Tertio rōne occultatiōis.
Nā fructꝰ occultat̄ inter folia. ⁊ recollectꝰ in co-
phinū ponit̄ int̄ folia. ⁊ ſic oblatus delectabilit̄
ſumit̄. Ita in bn̄dicto fructu vteri virginalis di
uinitas occultata eſt i humana carne. iuxta illō
ſcriptū. Solem nube tegā Ezech. xxxij. id eſt di-
uinitatis fulgorē tegā humane carnis nube. Et
iſte fructꝰ ſic nob̄ occultatus ⁊ oblatus multuꝫ
delectabilis factꝰ eſt ⁊ dulcis: tam in ſui natiui-
tate q̄ꝫ in paſſione ⁊ morte: q̄ꝫ etiā in ſacro eucha
riſtie: in qua ſub folijs accidentiū offert̄. Vn̄. j.
Pe. j. Si tn̄ guſtaſtꝭ qm̄ ſuauis ē dn̄s: ꝓpterea
⁊ Ps̄. hortat̄ di. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis ē

dn̄s: btūs vir q̄ ſperat in eo. Et itē ꝑ expertus ipe
admirādo ait. q̄ꝫ magna multitudo dulcedinis
tue dn̄e quā abſcondiſti. ſ. velando in chr̄i car-
ne et in ſacramento eucharistie: timentibus te.

Quarto dicit̄ ꝯgruētiſſime fructus ratōe eti-
ne fruitionis. Nā fructꝰ dicit̄ a fruor frueri: vt
dic Januēſ i Catholicō. Frui aūt eſt amore ihe-
rere alicui rei ꝓpter ſeipſam tm̄: vt dicit Mgr̄. j. li.
ſniaꝝ. circa p̄ncipiū. Recte ḡ chriſtus dr̄ fructꝰ
vteri ꝟginal'. qꝛ ipe eſt nr̄a fruitio in patria. Et
ꝑ btām virginem factū eſt vt iſte fructꝰ. i. chr̄us
deus eſſet nobis dupliciter fruibilis et delecta-
bilis ſm duplicē viſionē. ſ. diuinitatꝭ et humani
tatis ſue: iuxta illud Joā. x. Ingredient̄ et egre-
dient̄ et paſcua inuenient. Ingredient̄ inquā ſan
cti ad cōtemplationē diuinitatis: et egredientur
ad cōtēplatōeꝫ hūanitatꝭ chr̄i. ⁊ vtrobiq; delecta
bilia paſcua inuenient. O qcunq̄ꝫ fidel aīa aduer
te et diligent̄ cōtemplare: qm̄ iſte fructꝰ vteri vir
ginalis chriſtus eſt ſumma fruitiōe dulciſſimꝰ.
Primo quidē guſtui. Canticoꝝ ij. Fructꝰ eius
dulcis gutturi. Scd̄o eſt dulcis auditui. Vnō
Ps̄. qꝛ dulcia faucib⁊ meis eloqa tua dn̄e ſuper
mel ori meo. Tertio eſt dulcis viſui. j. Petri. j.
In que deſiderāt angeli ꝓſpicere. ⁊ Eſa. lx. Tūc
videb' et afflues ⁊ mirabit̄ ⁊ dilatabit̄ cor tuuꝫ.
Quarto ē dulcꝭ olfatui. ad cuiꝰ dulcedinē queli
bet aīa ſancta clamat illud Cā. j. Trahe me poſt
te: curremꝰ in odorē vngentoꝝ tuoꝝ. Quinto ē
dulcis in amplexu. Cā. ij. Leua eius ſub capi-
te meo: ⁊ dextra illius amplexabit̄ me. Sexto ē
dulcis in oſculo: Propterea aīa fidelis orat il-
lud Cant. j. Oſculet̄ me oſculo oris ſui. Septi-
mo eſt dulcis in ferendo. Matth. xj. Jugū me-
um ſuaue eſt: et onus meum leue. Octauo eſt
dulcis in ꝓmiſſo. Apoc. ij. Vincēti dabo māna
abſcōditū qō nemo nouit niſi q accipit. Nono
eſt dulcis in cogitatōe. qꝛ vt dicit Bern̄. Super
oīa memoria Jeſu paſcit cogitatū. Decimo ē dul
cis in amoris affectiōe: adeo vt (teſtō teſte Bern̄.
in ſuo Cantico) ſolus expertus nouit credere q̄ꝫ
ſit dulce Jeſum diligere. Undecimo eſt dulcis
in p̄mioꝝ retributiōe. qm̄ Ps̄. dicente. Torrē-
te voluptatꝭ ſue potabit eos. Duodecimo ē dul
ciſſimus in eterna tentiōe et poſſeſſiōe: quoniā
regnabūt cū eo ſancti in ſecula ſeculorū. O igit̄
aīa deuota ſanguie chr̄i Jeſu redēpta. O aīa i
quā fidelis a virgine glorioſiſſima Maria di-
lecta: ⁊ i filiū adoptata. accede ſecure ſi vis dul
cedine fructꝰ eiꝰ ꝑfrui: accede deuoto corde ad
eam: ⁊ pete ab ea hūc ſaluificū: hunc melliſluuꝫ
fructū Jeſum tibi cōicari: vt det tibi eiꝰ guſtus:
auditus: odoratꝰ et viſus dulcedinē experiri: det
tibi ad dulcit̄ amplexādū: tenēdū: et in corde fo
uendū: atq̄ꝫ in celo eternalit̄ poſſidendū. Claret
itaq̄ꝫ ex p̄miſſis q̄ꝫ cōgruent̄ chr̄s dicit̄ fructus
vteri virginalis. et ꝙ ad numerum duodecim
ſtellaꝝ in corona bn̄dicte virginis duodecī dul

corib⁹ in ſui vteri ſacri fructu habit̄ extat ipam fore glorioſam.

Capitulum. III.

t Ertio in h̄ articulo videndū eſt de ſubiunctiōe noīs Jeſu: q̄re vicȝ eccl'a appoſuit. Ad quod breuiter r̄ndet̄ ſ̄ȝ Albertum: ꝙ hoc fecit. Primo ꝓpter deuotiōis excitationeȝ: q̄m vt dͥ Bern̄. in Cantico. Hoc nomen Jeſus eſt mel in ore: iubilus in corde: melos in aure. Scdo ꝓpter ſalutis efficaciorē īpetrationem: q̄m ſcriptū eſt Joel. iij. Oīs qui inuocauerit nomē dn̄i ſaluus erit. Tertio ꝓpter btē virginis cōplacentiā ꝛ affectionē: q̄m ad hoc nomen Jeſus maxime btā ꝟgo ſup̄ oēs afficit̄ deuotiōe amoris: ꝛ ſibi ſumme complacet hoc nomē ſepius inuocare. in q̄ quideȝ noīe oēs ſancti gaudēt ſe eſſe ſaluatos. Nam teſte Petro Act. iiij. nō eſt aliud nomē ſub celo datum hominib⁹ in q̄ oporteat ſaluos fieri credentes. De virtute ꝛ vtilitate hui⁹ noīs Jeſu ꝛ alijs circa hoc cōcurrentibus propt̄ breuitatē in hoc tractatulo ꝑtranſeo: q̄m alterius erit operis de h̄ tractare. Conſidera ḡ nunc o fidelis anima q̄ȝ ſublimis: q̄ȝ q̄ȝ deo ꝛ btē virgini accepta: q̄ȝ grata: q̄ȝ iocūda ſit iſta celeberrima ſalutatio. Aduerte q̄ȝ tibi vtilis ꝛ fructuoſa ſit ſi eam deuoto corde ob amorem benedicte virginis frequentauer̄. In ea q̄deȝ laudat̄ ꝛ benedicit̄ beata virgo Maria dei mater: ꝛ nō ſolū ipſa: ſed ꝛ eius filius domin⁹ noſter Jeſus chriſtus. In ea habes hec glorioſiſſima ꝛ dulciflua nomina. vicȝ Jeſus ꝛ Maria: in quoruȝ inuocatione habes oēm ſpem: oēm theſaurū tuum: ꝛ omne bonū tuum. Siq̄dem ipſe Jeſus eſt tibi amor tuus: ipſe theſaurus tuus: ipe diuitie cordis tui: ipſe conſolatio: ſpes ꝛ gaudium tuū: ipe ſalus tua: ipſe lumen oculoꝝ tuorum: ipſe vita ꝛ dulcedo tua. Deniq̄ȝ ipſa bn̄dicta virgo Maria eſt dn̄a tua: ipa regina miſcd'ie: vita: dulcedo ꝛ ſpes tua: vt canit eccleſia. Per eam habemus quicq̄d habem⁹: ꝑ eā ſum⁹ ſiquid boni ſumus: vt dͥ Anſ. O igit̄ feliciſſimū nomē Jeſus. O benedictum nomen matris eius Maria. O glorioſa nomina humana corda medullitus penetrantia. Beatum cor quod iſta felicia nomīa in ſe intime tenet recondita. Felix os q̄d ſepius ipſa nominat ꝛ inuocat: quoniam vita ſibi preſto eſt eterna Amen.

Pars ſexta ſequit̄ de ſanctiſſima btē ꝟginis Marie conceptione qua dei filium in vtero virgineo ſuſcepit.

e Ece ancilla domini: fiat mihi ſ̄m verbū tuum. Luc. j.

Verba ſūt bn̄dicte ꝟgīs Marie humillime ꝯſentientis ꝛ ſe offerentis ad chrī incarnationem ex ea fiendam. Unigenit⁹ ſiq̄dem dei filius carnem ꝓ noſtra ſalute aſſumere volens: per hec verba ꝓmiſſa in vterum benedicte virginis aduenire dignatus eſt. Et ideo ipſa ꝟba ſūmam nobis afferunt deuotiōis pariter ꝛ inſtructionis: necnon miraculi ꝛ ſtuporis materiam.

Primo quidem verba iſta ſunt magne deuotionis. quia per iſta verba quinq̄ȝ obtinuit beata virgo pro toto genere humano redemptionē: filij dei incarnationem: ꝛ diuini verbi humanationem: ac per hoc omnis boni in nob̄ ꝓmotionem: quoniā ad hec verba verbum caro factum eſt ꝛ habitauit in nobis. Joh. j. Secundo q̄ȝ verba iſta ſunt magne inſtructionis ꝛ documenti: q̄ȝ quadruplicem nobis redolent ꝟtutem: per quam ſicut beata virgo filium dei chriſtum carne ꝛ mente cōcepit ꝛ in ſe habitari ꝓmeruit: Ita ꝛ nos ſpūaliter in corde per has ꝟtutes dei filium poſſidere merebimur. Unde Petr⁹ aureolī in ſuo cōpendio li. iiij. dicit. Quattuor inquit virtutes notant̄ ꝛ redolent in verbis virginis ꝯſentientis. Ait em̄. Ecce: quod eſt prompte obedientie: ancilla dn̄i: quod eſt humilitatis ꝑfecte. Fiat mihi: quod eſt charitatis inflāmate: ſ̄m verbum tuum: quod eſt fidei deuote. Hec ille. Si vis ḡ o hōīe dei filius in tuo corde concipiat̄ ꝛ te inhabitare dignet̄: diſce obedientiā preceptorū: diſce exemplo Marie humilitatem: diſce ꝛ charitatē atq̄ȝ deuotam fidem verā habere. Unde Bern̄. dicit. Non tibi dabit dominus virtutū copiā ſui niſi fueris virtutib⁹ ſcȝ iſtis adornatus. Tertio verba iſta ſunt magni miraculi ꝛ ſtupor̄: cū ad ipſa mox tantum fuerit ꝛ tāmultiplex miraculum ſubſecutū. vicȝ ꝙ deus fieret homo: virgo fieret mater: ꝛ dei ſimul ꝛ hominis mat̄: ꝛ plura talia. Nimirū mirabiliter deus quinariū numerum verboꝝ conſecratū reddidit. quia per q̄nq̄ȝ verba incarnari voluit. ſ. Fiat mihi ſ̄m verbum tuum. Per quinq̄ȝ quoq̄ȝ verba ſuum corpus conſecrari in euchariſtia decreuit. ſ. Hoc eſt em̄ corpus meum. licet ly enim nō ſit de ſubſtantia. Deniq̄ȝ ꝛ ad quinq̄ȝ verba publicanum iuſtificauit: cum videlicet ille dixit. Deus ꝓpitius eſto mihi peccatori. Lu. xviij. Inſuper quinario numero vulnerū retento ſuum ſacrum corpus inſigniri poſt reſurrectionē in perpetuum ſtatuit.

Itaq̄ȝ ad propoſitum redeuntes Exquo beatiſſima virgo per hec verba filium dei in ſuum vterum ſuſcepit ꝛ concepit: de ipſa eius ſacratiſſima conceptione loqui intendentes: tria myſteria ꝓ hoc ſermone declaranda ponemus.

Primū dͥ myſteriū localis aptitudinis.

Secundum myſterium dicit̄ temporalis plenitudinis.

Tertiū myſteriū modalis habitudinis.

Articulus ꝑmus d̄ h̄ ꝙ chriſtus dominus nō alibi q̄ȝ in ciuitate Galilee Nazareth cōcipi debuit ex virgineq̄ȝ humanari.

Capitulum. I.

p Rimū itaqʒ myſteriū dī localis aptitudinis: hoc eſt de loco q̄ aptiſſime cōgruebat huic ſacratiſſime ꝯceptioni chrī Circa qđ tria q̄runt̄ [Pri]mo vtrū hec ſacroſancta cōceptio debuerit fieri [i]n ciuitate Scđo vtrū debuerit fieri in region[e] Galilee Tercio vtrū debuerit fieri nō alibi [q̄ʒ] in Nazareth ciuitate. Ad p̄mā q̄ſtiōnē Utrū vicʒ hec cōceptio debuerit fieri nō extra ſed in ciuitate. Et arguit̄ ꝙ non debuit fieri in ciuitate. quia iſtam conceptionē magis congruebat fieri in loco puriori ꝛ ſacro ꝓpter eius ſanctitatē. ſed ciuitas quecūq̄ magis abūdat ꝛ īmunda eſt pctō q̄ʒ ager vel mare aut villa: vt experimento patet. ḡ magis debuit concipi in agro vł mari aut villa ꝛ extra ciuitatem. Item chriſtus paſſus eſt extra ciuitatem vbi ꝛ ſepultus eſt ꝛ reſurrexit. Deniqʒ ꝛ natus eſt in ſtabulo. ergo videtur ꝙ etiam concipi nō debuit in ciuitate. In contrarium eſt ſacra ſcriptura Luc. j. Miſſus ē inquit angelus Gabriel a deo in ciuitatem ꝛc̄.

Ad hanc queſtionem reſpondetur ſm Albertum ſuper Miſſus eſt. ca. xxxiij. ꝙ chriſtus debuit concipi in ciuitate ꝛ non extra p̄cipue tripliciratione.

Primo rōne finis incarnatōis.
Secundo rōne ſignificationis.
Tercio rōne fructificationis.

Primo inquā rōne finis incarnatiōis. Nā chriſtus in oībꝫ operibꝫ ſuis q̄ in mūdo fecit oſtēdit principalius ꝙ ideo in mundū precipue venerit vt peccatores ſaluos faceret: ipſo teſte Mat. ix. Non veni vocare iuſtos ſed pctōres ad pniam. Uñ inter pctōres natus eſt. ſ. in ciuitate Bethleem. ante bouē ꝛ aſinū iacuit. inter pctōres cōuerſatus eſt. inter latrones crucifixus. reſurgēs q̄ʒ peccatrici Magdalene ꝛ Petro neganti pri⁹ apparuit. Et ideo nō debuit ꝯcipi in mari: q locus eſt piſciū. Nec in aere: q eſt locus auium. Nec in campo qui eſt locus agreſtium animaliū: ſed in ciuitate qui eſt ꝓprius locus hominū peccatoꝝ. Nec in villa: ſed in ciuitate. q̄ in ciuitate ſolent magis q̄ʒ in villa pctā hoīʒ multiplicari. villani eñ ſimpliciores ſt̄ ꝛ laboribꝫ magis dediti. Ciuitatenſes aūt ocioſi ꝛ delicijs vacantes magis abundare ſolent vicijs. Ut ḡ oſtendat̄ ꝙ chriſt⁹ ꝓpter curationē pctōꝝ ꝛ ſalutē hoīm venerit peccatoꝝ ad pniam cōuertendoꝝ: in ciuitate ꝛ non al'as debuit ꝯcipi. Nec obſtat ꝙ extra ciuitatē ſit paſſus: ſepultus: ꝛ reſurrexit. q̄ cōceptio congruit in myſteriū: ꝛ ideo ī ſecreto eſſe debuit. Natiuitas aūt: paſſio: ꝛ ſepultura: ac reſurrectio cōgruūt in exemplū. In ciuitate igit̄ ꝯcipi debuit: vt oſtēderet ꝙ ꝓ oībus peccatoribꝫ venit. In via natus fuit: vt oſtēderet ꝙ ſua vita nobis ad celeſte regnuʒ via fuit. Extra portā paſſus ꝛ ſepult⁹ eſt ac reſurrexit: ad oſtendenduʒ ꝙ ꝑ ipſius paſſionē: mortē et reſurrectōnē nō liberat̄ niſi qui ꝑ ꝯuerſionē a pctō ad ipm extra portā fuerit egreſſus: vt dicit Apl's. Secūdo ratiōe ſignificationis. vt. ſ. ſignificaret̄ et intelligi daret̄ ꝙ vter⁹ virginis chro tanq̄ʒ ciuitas fuit ad habitandū. Propterea Pſ. de ea loq̄ns ait. Gl'ioſa dicta ſūt de te ciuitas dei. Et merito: q̄ ipa fuit ciuitas murata ꝑ caſtitatē: fundata fundamēto ſtabili per hūilitatē: turrita per charitatē et contēplationis ſublimitatē: ditata ꝑ pauꝑtatē: cuſtodita per diſcretionē: libera imunitate peccatoꝝ: pacificata victoria tentationū: virtutuʒ vniuerſitate populoſa. ꝛ aq̄ꝝ. i. grāꝝ flumibꝫ irrigata. Hec Albert⁹. Tercio addit̄ ad id rō fructificatōis. q̄ eni ꝑ chrī ꝯceptōeʒ et incarnatōeʒ fruct⁹ nobis in celo adq̄rebat̄ ciuilitatis. i. vt eſſem⁹ iam non hoſpites et aduene: ſed ciues ſanctorum et domeſtici dei: teſte aplo Eph. ij. ergo debuit i ciuitate naſci in hoc mūdo: vt oſtenderet nos eſſe ciues renaſcituros in celeſti ciuitate. Et ſic patʒ reſponſio ad queſtionē. Ad obiecta patet reſpōſio ſufficienter ex p̄dictis.

Capitulum. II.

a D ſecundā q̄ſtionē. Utrū. ſ. chriſtus debuerit ꝯcipi ī regione Galilee: Arguit̄ ꝙ nō. q̄ chrūs miſſus et ꝓmiſſus fuit iudeis. Uñ dixit. Nō ſū miſſus niſi ad oues q̄ perierūt dom⁹ iſrael. Mat. xv. Uñ et in iudea ē natus et paſſus. igitur in terra iudeoꝝ ꝯcipi debuit. In contrariū eſt textus euangelicus. Ad q̄ſtionē igit̄ rñdet ſm Alber. ca. xxxiiij. ꝙ annunciationē et conceptionē dominicā cōueniebat fieri nō alibi q̄ʒ in regiōe Galilee. Primo rōe facti et oꝑatiōis. Dūs eī incarnat⁹ fuit vt iudeos ꝛ gētiles ſaluaret. et ideo in regiōe que ab vtriſq̄ʒ inhabitabat̄ conceptio et annunciatio fieri debuit. nō eni deus iudeoꝝ tm̄ ſed etiā gentium. Galilea autē non ſolū a iudeis: ſed etiā a gentibus inhabitabat̄. ſicut patet Eſaie. ix. Trās iordanem galilee gētiū populus qui habitabat in tenebris vidit lucē magnam: habitātibꝫ in regione vmbre mortis lux orta eſt eis. Secundo ratiōne nominis et interp̄tatōis. Galilea enī interp̄tat̄ reuelatio ſiue trāſmigratio. In hac autem incarnatōe fiebat ſūmi ſecreti reuelatio: qm̄ ꝟbū qđ erat in principio apud deū: et lucē habitat inacceſſibilē quā nēo vnq̄ʒ vidit: Uerbuʒ inquam hoc caro factū eſt. Et vidit oīs caro ſalutare dei noſtri. Luce. iij. Item Joan. j. Uerbū caro factū eſt: et vidimus gl'iam eius ꝛc̄. Silr̄ in hac incarnatiōe fiebat maxima trāſmigratio de ignorantia in ſcientiā: de culpa in gratiam: đ vmbra in ꝟitatē: de ſeruitute ī libertatē filio dei. et quod maximū eſt: đ humanitate in diuitatē: in qua tranſmigratōe p̄mū. i. deitas: ad vltimū id ē humanitatē in vnā ꝑſonam tranſmigrauit.

Ad obiectū reſpondetur ꝙ chriſtus nō ſolū iudeis ſed etiam gentibꝫ ꝓmiſſus ē. Uñ Gene.

xlix. Non auferet ſceptrū de Juda donec veniat qui mittend⁹ eſt: ⁊ ipſe erit expectatio gentiū. Et idem patet p oēs ꝓphetas ſcribentes de vocatōe gentiū. tñ ſolis iudeis ꝓmiſſum eſt vt de coꝝ ſemine chriſt⁹ naſceret. ⁊ ideo ſolis iudeis exhibitus eſt: naſcēdo: patiēdo: ⁊ ibi moriendo. Sed ħ non ſolum ꝓpter iudeos: ſed ⁊ ꝓpter oēs homines mūdi. Illa aūt autoritas. Nō ſū miſſus ⁊c. Matth. xv. intelligit ſm Nico. de Ly. pmo ⁊ pncipaliter. q͛ chrs pmo ⁊ pncipaliter miſſus fuit iudeis. ⁊ ideo in ꝓpria pſona nō pdicauit niſi iudeis. nec fecit miracula niſi eis: preterq̄ in caſu ⁊ ſpeciali cauſa: vt ſcʒ oſtēderet eccl'iam in fide gentium fundatam. Unde Johis. iiij. propt hoc pdicauit ſamaritanis deuote cum recipientibus. Fuit tamen chriſtus miſſus etiam gentibus: licet non ita principaliter. Et ſic patet ꝙ chrs debuit concipi in Galilea

Capitulum. III.

Ad terciā q̄ſtionē vtrū vicʒ hec annūciatio ⁊ cōceptio debuit fieri nō alibi q̄ʒ in Nazareth Arguit in ꝯtrariū. ſ. ꝙ nō. q͛ iſta cōceptio fuit digniſſima oīm. g̃ reqrebat locū digniſſimū ħ eſt templū dñi in hierl'm fundatū. ergo debuit ibi cōcipi. ſ. in ciuitate hieruſalem ⁊ templo vbi habitare ſolebat gl'ia domini.

In oppoſitū eſt text⁹ euāgelicus Ad queſtionē g̃ reſpondet ſm catholicos doctores ꝙ chriſtus non debuit alibi concipi q̄ʒ in Nazareth

Primo ꝓpter propheciā Eſa. xj. Egredict virga de radice ieſſe. vbi ſʒ veritatē hebraicā habet: Et Nazareus de radice ei⁹ aſcēdet. Scdo ꝓpter noīs conuenientiā. Nam ſm Bern. ⁊ Alber. ſuper Miſſus eſt. necnon ſm Fran. maro. q̄ lati⁹ ⁊ luculētius pſequit: dicēs. ꝙ ciuitas Nazareth conceptui chriſtiane decentiſſime cōgruit ſm ei⁹ interpretatōes. Nam Primo ſm Hiero. Nazareth interpretat munda. ⁊ ſic cōuenit conceptui chriſti de virgine mundiſſima que tanta puritate nituit q̄ maior ſub deo neqt intelligi. nec ſicut ceteri cum labe pcti eſt ꝯceptus: ſed ſine oī peccato. Scdo interptat Nazareth. i. florida. ⁊ hoc cōuenit chriſti conceptui. q͛ ſicut flos gignit ex puriſſimis ⁊ ſubtiliſſimis virgule humorib⁹ abſq̄ʒ corruptiōe virgule. ſic chrs de puriſſimis virginis ſanguinib⁹ eſt ꝯceptus abſq̄ʒ oī corruptiōe. vt dicunt Damaſce. ⁊ Diony. d̄ diui. no. Tertio interptat Nazareth. i. ſanctus ⁊ deuotus. ⁊ hoc competit. q͛ in iſta cōceptione mater dñi fuit plene ſctificata: iuxta illd̄ Ps. Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹. Et ſic claret reſpōſio Ad argumentū in cōtrariū rñdet ſʒ Alb. vbi ſ. ꝙ hec cōceptio debuit fieri in loco ſctiſſimo ⁊ digniſſimo. ſed non locus ſanctificat hoīem vel dignificat: q̄n potius ecōuerſo. vicʒ homo locū dignificat ⁊ ſanctificat. Unde dignitas loci ⁊ ſctitas eſt ab hoīe dignificāte vel ſctificāte. Itaq̄ʒ in oratorio btē ꝟginis fuit digniſſima habitatio. Tum q͛ ſanctiſſima virgo ſup oēs creaturas ibi habitauit. Tum q͛ ibi exercebat nobiliſſima operatio. vicʒ orationis ⁊ contemplationis ⁊ humilis deuotiōis bñdicte virginis q̄ ſup oīa grata erat deo ⁊ oīa ſacrificia pcellebat. Dignius g̃ fuit [illegible] oratoriū illo templo iudaico in q̄ fiebat materialium tauroꝝ mactatio ⁊ thurificatio. Amplius Propter ſecretū qd̄ huic ꝯgruit myſterio nō decebat vt hec cōceptio fieret in tēplo: ſed magis in illo ſecreto ⁊ digniſſimo beate virginis oratorio debuit chrs cōcipi. Et ſic patet Penſet g̃ queq̄ʒ fidelis aīa quāto ordine diuine ſapiētie dei filius eſt cōceptus: q̄m digniſſimū ſibi locū elegerit cōceptionis. vicʒ oratorium beate virgīs. O aīa mea ſi aliqñ affuiſſes in illo oratorio ſacratiſſimo: ibi vidiſſes quō beata ꝟgo Maria lachrymis profuſis deum ſepius exorabat pro redemptōne humani generis: ibi vidiſſes manus eius ſacras in celum eleuatas: vultum ſerenum leuatū: ibi ieiunio diem ptrāſeuntē: totiſq̄ʒ cordis intimis humiliatā. O qd tunc feciſſem: q̄nta humilitate me ipſi recōmendaſſem vt pro me exoraſſet: vtiq̄ʒ dixiſſem. O glorioſiſſima virgo. o celi regina. o dña mundi: ora pro me ne abſorbeat mundus: ne deuoret diabolus. ſed tu⁹ me ſuſcipiat Jeſus.

Articulus ſecūdus de tpis plenitudine ⁊ pfectione: quo. ſ. chrs eſt cōceptus a virgine

Capitulum. I.

Secunduʒ myſterium dicit temporalis plenitudis. Circa quod eſt Notanduʒ ꝙ chriſtus p ſuo aduentu ⁊ conceptione obſeruauit triplex tempus.

Primū dicit tempus plenū.

Secundū dicit tempus electū.

Terciū dr̄ tēpus etatis pfectū.

Primo inquā obſeruauit tps plenū. Uñ Apl's ad Gal. iiij. dr. At vbi venit plenitudo tpis miſit deus filium ſuū factuʒ ex muliere: factū ſub lege: vt eos qui ſub lege erant redimeret. Iſta autoritas apl'i nō eſt ptereūda ſilentio: quia ꝯtinet aliq̄s difficultates. Uñ Bonauē. circa hoc mouet tria dubia ſup. iij. ſniaꝝ. diſt. j. in q̄ſtionib⁹ circa l'ram. Primū dubiū circa hoc qd̄ dr. At vbi venit plenitudo tpis: Quō vicʒ vel q̄re dicat plenitudo tpis in aduētu filij dei fuiſſe: cū nondum ſit finis mūdi. nam in fine mūdi implebit oē opus dei ⁊ numer⁹ electoꝝ. ⁊ tunc euacuabit qd̄ ex pte eſt: nūc aūt ex pte cog̃ſcim⁹. j. Coꝝ. xiij. Et idcirco dicit ⁊ videt ꝙ tm̄modo p fine mundi erit tps plenitudinis. Ad qd̄ rñdet idē Bonauen. concor. Tho. iij. ſcpto ſniaꝝ. diſt. j. ⁊ Alexan. de Ales. ꝙ tpus incarnatiōis dicit tempus plenitudinis ſex de cauſis. Primo. quia tūc de⁹ impleuit qd̄ ab eterno pfinierat: vt ſcʒ mitte

ret filium ſuũ.⁊ ſic tũc deus impleuit ſuam d̃ fi
lio ꝓmiſſionẽ. Scđo.qꝛ tũc adimpleta eſt lex
⁊ oẽs figure veteris teſtamẽti ꝑ chr̃m. Mat.v.
Nõ veni ſoluere legẽ ſed adimplere Tertio ꝓpt̃
plenitudinẽ gr̃e q̃ fuit in chr̃o:iuxta illud Col.ij.
Jn chro habitat oĩs plenitudo diuinitatis corpo
ralit̃ Quarto ꝓpter plenitudinẽ generatõis.qꝛ
cum ſit quadruplex modus generationis homi
nis. Primus modus nec de viro nec de mľiere
ſed de terra:ſicut Adam.Secundus de ſolo vi/
ro:ſicut Eue formatio.Terti⁹ ꝑlis de viro ⁊ mu
liere.Quart⁹ de ſola muliere.Jſta q̃rta eſt ꝯſum
mata in chr̃i incarnatõe. Quinto ꝓpter ꝑfectõez
vniuerſi. qꝛ tũc ad maximã cõpletionẽ vniuerſũ
venit:qñ creature oẽs in hoĩe ad ſuũ ṗncipiũ re
dierũt:hũana natura a deo aſſumpta. Sexto
propter magnitudinẽ eius quod ĩ tempore illo
accidit.qꝛ in tp̃e illo natus ẽ dñs tp̃is. Et ita fa
ctum eſt aliq̃d maius tp̃e qđ tempus impleuit.
Has vltimas rõnes poſui ſm Tho.tm̃.ṗmas
aũt q̃ttuor ſm Bonauen.⁊ Alexã. Ad illđ ſcđo
qđ obijcit̃ Dicendũ ꝙ eſt plenitudo gratie:natu
re ⁊ glorie. Autoritas autẽ apl̃i intelligẽda ẽ de
plenitudine gr̃e ⁊ nõ gl̃ie. qꝛ plenitudo glorie in
futuro erit cũ mundus finẽ habebit: ⁊ reſurre/
ctio corpoꝝ erit:ac numerus electoꝝ cõplebitur.

Secundũ dubiũ de hoc ꝙ dicit:factũ ex mu/
liere.qꝛ in ſymbolo id negat̃:vbi dr̃. Genitũ nõ
factum. Rñdeo ꝙ chr̃s ſm diuinã naturã ita ẽ
genitus ꝙ non factus.quia nõ eſt creatura. ſm
ſcđo naturã humanã nõ ita ẽ genitus ꝙ factus:
qꝛ conceptus fuit a virgine: faciente diuina vir/
tute. Vñ angel⁹ ait. Virtus altiſſimi obumbra/
bit tibi. Hec Bonauen.vbi ſup̃ Tertiũ dubi
um de hoc ꝙ dicit:factũ ſub lege. qꝛ chr̃s nõ te/
nebat̃ implere mãdata leg̃.ḡ non videt̃ ꝙ ſub le
ge eſſet factus. Ad qđ dicit idẽ Bonauẽ.vbi.s̃.
Q᷑ eſſe ſub lege dr̃ trib⁹ modis. Vel q̃tum ad
cauſam.vel q̃tum ad obſeruationẽ.vel q̃tuz ad
motiuũ.Quantũ ad cãm ſunt illi ſub lege q̃ nati
ſunt ſub veteri teſtamento.Quantum ad obſer/
uationẽ ſunt iuſti qui legem obſeruãt. Quantũ
ad motiuũ ſunt illi q̃ timore ſeruiũt.Chr̃s ḡ nõ
fuit ſub lege q̃tum ad cauſam vel q̃tum ad mo
tiuũ.ſed ſolum q̃tum ad obſeruationem.Aliter
tm̃ q̃ alij hoĩes.quia alij obſeruauerũt legem ex
obediẽtia obligatoria:chr̃s aũt ex obediẽtia ſpõ
tanea q̃ ſe mera liberalitate ſubdidit legali obſer
uantie:vt nobis exemplũ daret vere obedientie.
Hec Bonauẽ. Patet ḡ quõ chr̃s in plenitudie
temporis ſit conceptus.

Capitulum.II.

Secundo chr̃s obſuauit tp̃s electum ⁊
determinatũ ꝓ ſuo aduẽtu. Nã ſꝫ bea
tũ Tho.iij.pte ſũme.q.xxxv.q̃ ad tp̃us
differentia eſt inter chr̃m ⁊ alios homies.qꝛ alij
hoĩes naſcunt̃ ſub neceſſitate tp̃is: ideo ſubiecti
ſunt tp̃i. Chr̃s aũt tanq̃ dñs ⁊ cõditor oĩm tem
porũ elegit ſibi tẽpus in q̃ ꝯciꝑet et naſceret̃:ſic
elegit ſibi matrẽ et locũ a qua et vbi ꝯciꝑet̃. Nos
aũt qꝛ nõ oĩm tẽpoꝝ et locorũ ꝓportiões cogno
ſcimus:ꝯgruitatẽ tp̃is et loci:q̃re vic3 chr̃s hoc
tp̃e et loco ac nõ alio ꝯceptus ſit vel nat⁹ ex hoc
accipe oꝑtet. qꝛ de⁹ q̃ eſt oĩm tẽpoꝝ diſpẽſator
ꝑfecte ab eterno cognouit.⁊ tempus ꝯgruũ pro
ſua incarnatõe elegit.et ſm hoc cõgruẽtie ratõez
dignã exquirere. Jtaq3 chriſtus de⁹ ꝓ ſua ſacra
cõceptiõe nõ incõgrue elegit certũ tẽpus. Pri
mo q̃dem ex oĩb⁹ annis elegit ſextũ annoꝝ mil/
lenariũ. Scđo ex oĩb⁹ mẽſib⁹ anni elegit men
ſem martiũ Tertio ex oĩb⁹ dieb⁹ mẽſis elegit
diẽ hebdomade ſextũ. Quarto q̃3 ex oĩb⁹ horis
elegit ſibi horaz que tenet noctis mediũ. Et iſta
ſumme ſapientie ꝓuidentia vt claret:rationabi/
liter ſingulorũ congruẽtias temporũ conſiderã
do. Primo inquã elegit deus ꝓ ſua incarna/
tõe ſextũ ãnorũ millenariũ. Nã ſꝫ Oroſiũ ſexto
millenario annorũ a principio mundi currente
conceptus eſt.qꝛ ſm eũdẽ quinq3 milia et in/
ſuper ducenti anni minus forte vno anno com
putãtur a principio mũdi vſq3 ad chr̃i incarna/
tionẽ. Hoc aũt ꝯgruebat myſterio ꝑmaxime ſꝫ
Bona.vbi.s̃. Vt ſicut ṗmus hõ erat conditus
ad toti⁹ mũdi cõplemẽtũ ſexto die.ſic ſecundus
homo.ſ.chriſt⁹ ĩcarnaret̃ ſexta etate ⁊ ſexto mil
lenario annoꝝ ad toti⁹ creature ꝑfectõez. Se
cũdo ex oĩb⁹ menſib⁹ elegit mẽſem Martiũ:qđ
q̃dẽ ſumme ꝯgruebat triplici ratõe. Prio rõe
ꝯformitatis.qꝛ ſꝫ Bern. decebat vt reꝑatio hu
mani generis fieret ꝑ ſilĩa ad lapſum. Sed qꝛ
vetus hõ.ſ.Adã fuit in mẽſe martij format⁹:et ĩ
paradiſo collocat⁹. ac inde ꝓpt̃ peccatũ eiectus.
ergo et ſecũdus Adam debuit tali mẽſe forma/
ri:in vteroq3 virginali collocari pro reꝑatõe ho/
minis.vt ſicut mũdus cepit initiũ creatõis ĩ mẽ
ſe martij in q̃ ṗmũ ſignũ celi.ſ.aries habꝫ ſolez:
vbi et ṗmus punct⁹ equinoctij ſtat:ita et h̃ men
ſe exordiũ ſumat reꝑatõis. Scđo rõe nouita
tis. Nam vt dicit Jſiđ.v.li.etymol̃. Marti⁹ ap
pel̃lat̃ ꝓpt̃ Martẽ rhomane gẽtis auctorẽ.⁊ in/
terꝑtat̃ quaſi mẽſis nouoꝝ. Conuenient̃ igit̃ tali
tp̃e cõcipi debuit auctor mũdi chr̃s:in cui⁹ con
ceptiõe facta ſunt multa noua. ſ.noua ſalutatio
angeli.noua virgĩs cõceptio.noua diuĩtatis in
carnẽ deſcenſio.et inſuꝑ facta eſt oĩs creature re
nouatio in homĩs cui ſubiecta ſunt oĩa reꝑatio
ne. Oĩs q̃ppe creatura antiq̃ta erat et a ꝓpo vſu
elongata.qꝛ oĩs creatura ideo facta eſt vt ſeruij/
ret homĩ deo ſubdito:⁊ ſine pctõ exiſtenti. Qm̃
ḡ homo peccauit:oĩs creatura ſibi ſeruiẽſ.i.pec
catori homini:debito vſu caruit. Chr̃o aũt ĩcar
nato reſtituta eſt.qꝛ chr̃o homini oĩs creatura
miniſteriũ exhibuit: qui ſolus ſine peccato fuit.
⁊ ſic impletũ eſt illud Apocal̃.xxi. Dixit qui ſede
bat in throno.i.virginali vtero. Ecce noua facio
oĩa. Tertio rõe gratioſitatis vel delitioſitatis

quia menſis martius eſt hoib9 delitioſus ⁊ gra
tus. qꝛ tunc aer eſt tꝑatus: ⁊ iam ꝑtranſito hye-
me oia icipiūt vireſcere: tūc veſtit̄ tellus herbis
⁊ in florē pulcritudinis cuncta erumpunt. vñ ⁊
ver dicit9 eſt qꝛ viret: vt dic̄ Iſid. li. ethymolo. Ita
conueniebat vt eo menſe nobis abundantia diui
ne grē pſtaret̄: ⁊ e9 ſeueritas tēperaret̄: hyeme qꝫ
culpe (q̄ terra nr̄e hūanitat̄ aruerat) recedēte vi-
reſceremus ⁊ floreſcerem9 in grā chr̄i renouati.

Tertio deus ꝓ ſua incarnatiōe ex oib9 dieb9
elegit diem ſextū. i. feriā ſextā. Et hoc rōnabiliſſi-
me ſꝫm Fran. maro. qꝛ Adam fuit format9 ſexto
die: ⁊ eodē die peccās de paradiſo fuit excluſus.
Ita conuenientiſſime chr̄s feria ſexta in vtero vir
ginis eſt format9. ⁊ etiā feria ſexta ꝓ redēptione
hoim in cruce mortuus Quarto elegit ex oib9
horis noct̄ mediū. Vt em̄ communi9 a catholicis
tenet̄: qꝫuis varie opiniones apud doctores de
hoc habeant̄: tñ veriſimilius tanqꝫ magis conſo-
num ſcripture atqꝫ rōni credit̄ ꝙ angelus beate
virgini annūcians apparuit in ſero diei. Et du-
rante ſerō dialogo inter angelū ⁊ bñdictā vginē
vſqꝫ ad mediū noctis: tūc bñdicta virgo ait. Ec-
ce ancilla dñi: fiat mihi ⁊c. Et tunc chr̄m conce-
pit. Et poſt hoc angelus eam conſolans: circa au
rorā receſſit. Et hec oia ꝓbabilitatē habet ex tri-
plici rōne. Primo rōne ſcpture. Nā ad Gal.
iiij. apl's ait. Cum venit plenitudo tꝑis miſit de-
us ⁊c. Plenitudo qꝫ ꝑe diei eſt in ſero: ⁊ ideo vi-
det̄ ꝙ tunc angelus apparuit quē deus miſit vt
filiū ſuum vgini in ꝓximo mittendū annuncia-
ret. ⁊ tunc deus pater filij miſſionem ꝑ annūcia
tionem inchoauit. Deniqꝫ ꝙ in hora noct̄ me-
die ſit chr̄s conceptus: accipi pt ex ſcptura Sap.
xviij. Dū mediū inqt ſilentiū tenerēt omia ⁊ nox
in ſuo curſu mediū iter ꝑageret: oipotēs ſermo
tuus dñe a regalib9 ſedib9 venit. Ex q̄ manifeſte
claret ꝓpoſitū ꝙ hora noctis media verbum dei
deſcendit in vterum vginis bñdicte. Secūdo
rōne ꝑuilegioꝝ hui9 hore. Nam iſta hora medie
noctis magnoꝝ operū diuinorū priuilegijs ſi-
ue myſterijs eſt conſecrata. Primo qdem ꝓmy
ſterio natiuitat̄. qꝛ nocte media credit̄ fuiſſe na
tus: qua hora paſtores cuſtodiebāt vigilias no
ctis. Lu. ij. ꝓpter qd eccl'ia canit miſſam in nocte
natiuitatis dñi. Scdo myſterio paſſiōis ⁊ ca
ptiuitatis. qꝛ media nocte credit̄ fuiſſe e9 paſſio
inchoata: cum tunc ſit captus: ligatus: ⁊ alapis
ceſus: teſte Bonauen. Tertio myſterio libera
tionis. quia iſta eſt hora in q̄ tranſiens angelus
dñi ꝑ Egyptū interfecit oē ꝓmogenitū. ⁊ filij iſrl'
exire ceperunt de captiuitate Egyptiaca: vt habe
tur Exod. xij. Quarto myſterio vltiōis. qꝛ ſꝫm
Hiero. in annalib9 ſuis. In hora natiuitat̄ me-
dia. ſ. cum chr̄s natus eſt: extincti ſunt oēs ſodo
mite q̄ erant in mundo. Propterea nō incōgrue
putat̄ ⁊ iſta hora chriſtum fuiſſe conceptū. Hec
premiſſa Fran. Maro. vbi ſup. Tertio ꝓmiſ-
ſum dictum ꝓbabilitatē habet rōne conſuetudi
nis eccl'iaſtice. Nam a tꝑe prophetaꝝ veter̄ te-
ſtamenti legit̄ ꝙ iſta hora medie noctis a ſanct̄
pꝛib9 fuerit ad laudē dei ꝯſuetudiarie deputata
dicēte Ps. Media nocte ſurgebā ad confiten-
dū tibi ſuꝑ iudicia iuſtificatiōis tue. q̄ quidē iu-
ſtificatio pctōꝝ in grā noſtri redēptoris ⁊ e9 fi-
de adqrit̄ ⁊ a pncipio ē adqſita. Ite ꝯſuetudo
nunc tenet in eccleſia ꝙ hora ſerotina ſignum fit
ad ſalutationē btē vginis. ⁊ ſimil'r hora aurore:
ad ſignificandū vt cōiter putat̄ ꝙ hora ſerotina
angelus btām vginē ſalutauerit: ⁊ hora vt ꝓmiſ-
ſum eſt aurore receſſerit. Et idcirco i ſignū iocun
ditatis ꝓ filij dei incarnatōe in aurora fit ſignū
Vñ ex oib9 iam dictis claret tꝑus electū ſꝫ opi-
nionē cōmuniorē ꝓ chr̄i conceptione

Capitulum. III.

t Ertio in ſua incarnatione chr̄s obſua-
uit tꝑs ad etatē ꝑfectā requiſitū. Et hoc
Primo ex ꝑte mūdi. qꝛ ſi qras q̄ta etate
mūdi chr̄s ſit incarnat9. Dico ſꝫm Bonauē. ſuꝑ
iij. diſt. j. circa l'ram. ⁊ ſꝫm Fran. maro. ꝙ in ſexta
etate: in q̄ quidem eſt plenitudo ⁊ ꝑfectio. vt ſicut
mund9 in ſexta die eſt ꝯſummat9: ſic in ſexta eta
te ſit reꝑatus. Ita ꝙ ꝓma etas fuit ab Adā vſqꝫ
ad Noe. Scda a Noe vſqꝫ ad Abraam. Tertia
ab Abraam vſqꝫ ad Moyſen. Quarta a Moy
ſe vſqꝫ ad Dauid. Quinta a Dauid vſqꝫ ad chri
ſtum Sexta a chr̄o vſqꝫ ad antichr̄m vel finem
mundi. Hec Bonauen. Scdo ex parte gene-
rationis hūane. qꝛ ſi qras q̄ta generatōe chriſt9
ſit incarnat9. Dico ꝙ ab Adam vſqꝫ ad chr̄m fu
erūt generatiōes. lxxv. ſicut habet̄ Luc. iij. cap. in
quo ſunt. xv. luſtroꝝ nūeri: deſignantes. xv. gra
dus qb9 in templū aſcēdebat̄ in cantico graduū
ad plenitudinē laudis diuine. Hec Fran. Maro.
Tertio ex ꝑte vgis bñdicte. qꝛ ſi qras in q̄ eta
te btā vgo cōcepit chr̄m. Dico ꝙ poſt. xij. annū.
⁊ ꝑpit ante. xiiij. annū. qꝛ h̄ tꝑs. ſ. xij. annoꝝ in
puellis habet plenitudinē ⁊ ꝑfectionē ad ꝯcipien
dū ꝓmo. vt patet extra de deſpon. impube. c. pu-
beres. ⁊. c. continebant. De hoc latius li. xj. par.
j. cap. iij. Et ſic patet.

Tertius articulus de modali habitudine vir-
ginee deſponſatiōis ⁊ angelice legatōis atqꝫ ma
terne iocūdatōis q̄ ꝯcurrūt in chr̄i cōceptione.

Capitulum. I.

t Ertium myſteri-
um declarandū dicit̄ modalis habi
tudinis. Circa quod trifariū modū
inueſtigabimus.

Primo modū virginee deſponſatōis.
Scdo modū angelice legationis.
Tertio modū materne iocūdationis.

Primo qdem modū vginee deſponſatōis: vbi
tria inueſtigant̄ ad pſens. Primo quare voluit

deus btām ꝟginem anteq̄ ex ea concipeꝛ fuiſſe deſponſatā. Scđo vtrū vere ⁊ legitime potuerit ipſa bn̄dicta ꝟgo manēte ꝟginali ꝓpoſito deſponſari. Tertio qualr ipa vel q̄li modo ⁊ ordine ſit deſpōſata. Ad p̄mum q̄re vicȝ voluit chriſtus cōcipi de ꝟgine deſpōſata Sciendum ꝙ h̄ m⁹ plures ponunꝛ rōnes ſm Amb. ⁊ alios doc. Nā ſm Lyrā in Poſtilla ſup Mat. ⁊ Lu. concor. Tho. iij. pte ſumme. q. xxix. ar. j. ⁊ Alber. ſup Miſſus eſt. c. xl. ⁊ alios tractatores huius rei: pn̄t notari. ix. rōnes inter alias magis efficaces ⁊ ſp̄ales. Tres q̄dem rōnes ex pte prolis. et tres ex pte matris. ⁊ tres ex pte humani generꝭ.

Primo inquā ex pte ꝓlis ꝯueniēs fuit chr̄m de matre ꝟgine deſponſata naſci triplici rōne

Prima eſt: ne chr̄s a iudeis poſſet rōnabiliꝛ ſicut illegitimus repudiari ⁊ nō ſicut chriſtus verus extimari. Scđa eſt: vt diabolo h̄ ſacramentū celareꝛ: ne vicȝ ꝯ eū nocumenta vehementius ꝓcuraſſet: ⁊ etiā vt ſic diabol⁹ falleretur. Un̄ Orige. dicit ipam ideo fuiſſe deſponſatā vt partus eius diabolo celareꝛ. Licet em̄ diabol⁹ virtute ſue nature potuiſſet cognoſcere matrē dei non fuiſſe corruptā ſed virginē: prohibebaꝛ tn̄ a deo cognoſcere modū part⁹ diuini: ne redemptionē humani generꝭ impediuiſſet ⁊ chr̄o mortem non intētaſſet. Tertia rō: vt paruul⁹ dn̄s Jeſus a Joſeph nutrireꝛ ⁊ habereꝛ eius matri propē ꝑſecutionē Herodis fugienti in Egyptū: ⁊ redeunti miniſter nō ſuſpectus ſed ſibi cōiunctus vt ſponſus Itē ex pte matris ꝟginis conueniens fuit eā eſſe deſponſatam triplici rōne.

Prima eſt vt ab infamia ꝓſeruareꝛ. Un̄ Ambro. ſup Luc. dr̄. Ideo mr̄ dn̄i deſponſata eſt: ne intemerate ꝟginis adureꝛ infamia cui grauis aluus corruptele videreꝛ inſigne p̄ferre Hec ille Addens Alb. dicit. Magna chriſti humilitas ⁊ charitas in h̄ oſtendiꝛ qui ꝯotius voluit fabri filius reputari q̄ matrē infamari. Sed h̄ occurrit dubiū quō ꝑ hoc ꝓuiſum ſit fame btē ꝟginis cum anteq̄ Joſeph ⁊ beata ꝟgo cōuenirent ad mutuo habitandū: inuenta eſt Maria habens in vtero Matth. j. Sponſa em̄ que extra domū ſponſi concipit reddiꝛ ſuſpecta. Ad qđ rn̄detur ſm Chryſ. cōcor. Lyra in poſtilla. ꝙ btā ꝟgo ſic fuit deſponſata Joſeph ꝙ etiā eſſet domi habitans ꝓtunc cū cōcepit. Nam ſicut in ea q̄ in domo cōcipit intelligiꝛ ꝯceptio maritalis: ſic in ea q̄ extra domū cōcipit ē ſuſpecta cōceptio. Et idō non eſſet ſufficienter ꝓuiſum fame btē ꝟginis ꝑ hoc ꝙ fuit deſponſata: niſi etiā fuiſſet habitās domi. Et ideo euangeliſta dicit ꝙ voluit occulte dimittere eam: q̄uis tamē domi eſſet habitans propē primā deſpōſatiōis fidē: nondū tn̄ interuenerat ſolennis celebratio nuptiaꝝ: ꝓpt̄ quod etiā nondū ꝯuenerāt. Cōſuetudo q̄ppe erat apđ veteres multotiens in domo habere deſponſatas: ⁊ ꝑ plures dies anteq̄ cōuenirēt carnaliter oratōibꝫ vacare. vt patet etiā de Tobia. ca. viij. eiuſdem li. Sed di. Sequiꝛ ergo ꝙ in cōmuni populo crederetur chriſt⁹ fore filius Joſeph. ⁊ ꝙ a Joſeph fuiſſȝ cognita mater dn̄i an̄ celebritatē nuptiaꝝ ſolennē. Ad hec rn̄det Ambro. ſup Lucā dicēs ſic. Maluit inquit dn̄s aliq̄s đ ortu ſuo q̄ de mr̄is pudore dubitare. h̄ ē: maluit dn̄s vt. ſ. in cōi dubireꝛ đ ortu virginali putando chr̄m filiū legitimū Marie ꝯceptū ex ioſeph: q̄ vt putareꝛ. ſ. mr̄em adulteraſſe. Un̄ ſubdit Amb. Sciebat enī dn̄s tenerā eſſe virginis verecūdiā et lubricā famā pudoris. nec putauit ortus ſui fidem matris iniurijs aſtruēdā. Hec Amb. Secūda ratio ex parte matris ē: vt per deſponſatōem beata virgo īmunis a pena redderetur: ne. ſ. iudei eā tanq̄ adulterā lapidaſſent. vt dicit Hiero. Si enī nō pepcerūt chr̄o innocēti: a fortiori nō pepciſſent mr̄i in odium chr̄i.

Tertia ratō: vt mr̄ dei nullo bono ꝓuereꝛ: ſȝ habeat ⁊ bonū ꝟginitatꝭ ⁊ matrimonij ⁊ tādē viduitatis. Sȝ ⁊ inſup habeat in hoc maximū bonū hūilitatis: vt quāto ſit maior in oībꝫ: tāto fiat ⁊ humilior vt ſit mater dei et vxor fabri. Itē ex pte humani generis ꝯueniēs erat matrē dei deſponſari triplici rōe. Prima ē rō certificatiōis quia ex hoc magis certificamur ꝑ teſtimonium Joſeph ſpōſi chr̄m ex virgine eſſe natū. Ipe enī eſt potior teſtis caſtitatis ſue ſpōſe conuiuenti, Non enī talis iuſt⁹ vir. ſ. Joſeph fouiſſet eā ⁊ filiū ei⁹ nutritio more: imo dolore iniurie fuiſſet mot⁹ ad vindicādū opprobriū: niſi cognouiſſet eſſe ſacramentū diuinū in virgine et ei⁹ ꝯceptu.

Secūda ratio ſignificatōis. q2 ꝑ hoc deſignatur mētis vnio ad deū. q2 ꝑ h̄ vniuerſa eccl̄ia deſignaꝛ: q̄ cū ſit ꝟgo: deſpōſata tn̄ ē vni viro chriſto: vt dic̄ Aug. li. de ſctā ꝟginitate. Itē ꝑ hoc ſignificaꝛ ſalus hūani generis ꝑ lignum crucis. Unde Chryſ. ſup Matthēū dicit. Ideo Joſeph fabro lignario Maria deſponſata fuit: q̄m ſponſus eccleſie chr̄s oīm ſalutē hoīm opatur⁹ erat ꝑ lignum crucis. Tertia eſt ratio cōmendationis quia ꝑ hoc vtrūq̄. ſ. virginitas et mr̄imonium cōmēdaꝛ et bonū fore doceꝛ: cōtra hereticos horū alteri detrahentes. Et ſic patet ſecūda queſtio. Ad ſecundū principale vicȝ: Utrū vere ⁊ legitime potuerit btā ꝟgo manente virginitatꝭ ꝓpoſito deſponſari. Videꝛ enī ꝙ nō. q2 ipa habuit votū cōtinentie quod obligabat ad cōtinēdū: Spōſalia aūt obligant ad mr̄imoniū ⁊ nubendū. ḡ ſi obligabat ſe ad ſponſalia: venit contra votum virginitatis. Item queriꝛ. Aut cōſenſit in carnalē copulam: aut non. ſ. in illa deſponſatione. Si ꝯſenſit. ergo primā fidem irritā fecit. q2 vt dicit Aug⁹. Uirginitatē vouentibꝫ nō ſolū nubere ſȝ etiā velle nubere damnabile eſt. Si ꝟo non conſenſit. ergo nullum fuit matrimonium Preterea ſi dicas ꝙ contraxit cū adiecta conditione. Contra. Conditio adiecta que eſt

contra ſubſtantiam matrimonij vel cõtra bona
matrimonij: impedit mr̃imoniũ. vt ſi dicat: con
traho tecum ſi generationem prolis euites. q̄ꝛ h
eſt cõtra bonũ prolis. Uel dicẽdo: donec inueni/
am aliã digniorẽ: ⁊ ſil'ia. q̄ꝛ h eſt contra ſubſtan/
tiã inſeꝑabilitatꝭ. Uel dicendo: ſi te ꝑ q̄ſtu adul/
terandã tradis. ⁊ h eſt contra bonũ fidei. Tales
⁊ ſil'es conditiones ſi apponant: nil agit. q̄ꝛ an/
nullant matrimoniũ. xxij. q. iiij. Int' cetera. xxxij.
q. ij. Aliqñ. ⁊ ca. Solet q̄ri. extra de ꝯditõib' ap
poſitꝭ c. vl. Niſi ꝑterea talis ꝯditio remittat ⁊ ſe/
quat carnalis copula. q̄ꝛ tũc iudicabit ꝑ matri/
monio: ſꝫ Ray. Tho. Inno. ⁊ Hoſtieñ. ĝ a ſimli
ſi dicã. Cõtraho tecũ vt me nullo mõ cognoſcas:
nõ videt eſſe matrimoniũ. ⁊ ꝑ cõſequens nec vi/
det eſſe matrimoniũ cui cõtinentie votũ eſt adie/
ctum ⁊ conditio adiecta. vñ ſequit q̄ nulla fuerit
illa inter Joſeph ⁊ Mariã deſpõſatio ſub con/
ditione In cõtrariuꝫ ẽ textus euãgelic'. quia
miſſus eſt angelus ad virginẽ deſponſataꝫ viro
Lu. j. et in pluribus locis dicit ipſa fuiſſe deſpõ/
ſata. Ad q̄ſtionẽ iſtã reſpõdet ſm Petꝝ ⁊ om/
nes cõiter doctores ſup. iiij. diſt. xxx. q̄ duplex eſt
ꝑfectio matrimonij. Una q̄tuꝫ ad eſſe: q̄ quidẽ
fit per cõſenſũ v'bis d' p̄ſenti expſſum. et hoc mõ
inter Joſeph ⁊ Mariã verũ ⁊ ꝑfectũ fuit matri/
moniũ. Alia eſt ꝑfectio ex ꝑte opis qd̃ in mr̃imo
nio fit ꝑ carnalis copule cõſummationẽ. Et hoc
modo. ſ. q̄tum ad oꝑationẽ nõ fuit ꝑfectum. q̄a
actus ꝓprius matrimonij eſt carnal' copula: in
quam vt ibidẽ dicit Tho. virgo nõ cõſenſit expli
cite ſed implicite a deo certificata. i. ſi fuiſſet certi
ficata: et ſic virginitatẽ ſuam deo cõmiſiſſe. Licꝫ
ĝ q̄tum ad oꝑationeꝫ nõ fuerit inter eos ꝑfectũ
matrimoniũ: tamẽ q̄tũ ad eſſe fuit veꝝ ⁊ ꝑfectũ.
q̄ꝛ vt dicit Aug'. matrimonium nõ facit copula
carnalis: ſed pactio cõiugalis. Et q̄ facta ſint ibi
coniugia pari voto cõtinentie. ꝓpterea ⁊ ſm Alb.
ſuꝑ Miſſus eſt ca. xl. iſta deſpõſatio fuit poſſibi
lis. q̄ꝛ licꝫ btã v'go habuit firmũ ꝓpoſitũ ⁊ votũ
cõtinentie: poterat tñ conſentire in maritalẽ ſocie
tatẽ: facta tñ diuinit' inſpiratione vtriq̄ꝫ de alte
ro q̄ vellet v'go ꝑmanere: et ſic conſentire in cõiu
galẽ vel maritalẽ ſocietatẽ: et nõ in copulã carna
lem abſolute. Ubi aũt videt dicere Aug' q̄ con/
ſenſit in copulã carnalẽ: non eſt intelligendũ ab/
ſolute. ſed ſic: ſi de' vellet. Et ꝑ hoc ſoluunt duo
p̄ma argumenta facta in ꝯtrariũ. Ad illđ aũt
de conditione adiecta cõtra ſubam matrimonij:
q̄ non teneat matrimoniũ ſm iura dicit: q̄ ĩtel/
ligendũ eſt de conditione ĩutili ⁊ ĩhoneſta ⁊ illici
ta. Cõditio aũt vtilis: licita: ⁊ honeſta nõ ĩpedit
matrimoniũ. Unde nõ eſt ſimile voto continẽtie
ꝓcuratio ſterilitatis vel euitatio ꝓlis aut condi
tio ſeꝑatiõis ⁊ adulteratiõis ac ſimilia: cũ etiã cõ
iuges poſt carnalẽ copulã p̄ñt pari conſenſu vo
tũ ꝯtinẽtie emittere. et ſi emiſerit tenet obſeruare
Et ſic patꝫ q̄ſtio tertia. Ad tertiũ p̄ncipale hu/
ius p̄mi capl'i vicꝫ q̄liter fuerit beata v'go deſpõ
ſata: ꝓpter ſimpliciores auditores libeat eius hi
ſtoriã narrare quam ex diuerſis hiſtoriog̃phoꝝ
dictꝭ recollegi: et q̄ntuꝫ libuit ad rõnis veritateꝫ
reducendo vbi diſcrepãt. Hieronym' nanq̄ꝫ de/
ſcribens vitã Marie: et idem in ep'la ad Cro[...]
ciũ ⁊ Heliudiũ. Jacob' de Uoragine ĩ ſue legẽ/
da. Item autor libri de vita Marie. et cete[...]: cõ/
corditer ſentiũt ⁊ rõnabilit' q̄ cũ btã virgo in tẽ/
plo maneret: hanc ſibi regulã ſtatuerat: q̄ a ma/
ne vſq̄ꝫ ad tertiã oratiõib' inſiſteret. a tertia vſq̄ꝫ
ad nonã textrino oꝑ vacaret. A nona ab oratiõe
non recedebat q̄uſq̄ꝫ angelus apparens eſcã ſibi
dabat. Et ſic q̄ridie in dei laudib' ꝑmanens ſem
per in eius orõne ꝓficiebat. Cũq̄ꝫ videret v'giẽs
alias ĩ dei laudib' agere: ducebatur zelo nimiõ
bonitatis: et agebat vt in vigilijs eſſet oĩb' ꝓpior
et ꝓmptior: in ſapientia legꝭ dei eruditior: in hũi
litate ⁊ oratõe deuotior: et in oĩ v'tute ꝑfectior: ac
morib' honeſtior. Hanc iraſcentẽ nullus vidit:
maledicentẽ nullus audiuit. Ois autẽ ſermo ita
erat gratia plenus vt cognoſceret ĩ eius lingua
eſſe deus. Sempꝫ deũ bñdicebat. et eſca que q̄ti/
die de manu angeli accipiebat ipſa ſola reficieba
tur. que v'o a pontificib' tẽpli accipiebat: pauꝑi
bus diuidebat. freq̄nter videbant cum ea ange/
li loq̄. ſiq̄s vel que ex infirmis vt ſanaret tãgeret
eam: eadẽ hora ſanabat. Uiſis ĝ eius ſacrꝭ mori
bus ⁊ v'tutib' q̄dam ex põtificib' Abiathar no/
mine: obtulit magnã pecunie parteꝫ pontificib'
vt eã filio ſuo traderent in ſpõſam. Prohibebat
aũt Maria hoc a ſe dicens Non põt hoc fieri vt
vir accipiat me in vxorẽ. q̄ꝛ v'ginitateꝫ voui dño
Uotum aũt obligat ad obſeruãduꝫ: iuxta illud
Ps. Uouete et reddite dño. Dicebant põtifices
et affines eius Deus in filijs colit ⁊ poſteris: ſic
ſempꝫ fuit in filijs iſrael. Maria rñdens aiebat.
Deus in caſtitate p̄mo oĩm venerat ⁊ adoratur.
Nam Abel in caſtitate placuit deo: et a fratre oc/
ciſus: coronam v'ginitatꝭ ⁊ innocentie obtinuit.
Deniq̄ꝫ Helias aſſumpt' eſt a deo: q̄ꝛ cum eſſet
in corꝑe: virginitatẽ ſuam cuſtodiuit. Hoc in tẽ/
plo didici ab infantia mea q̄ ſũme chara ſit deo
v'ginitas: hoc ab angelis reuelatiõe certa cogno
ui: et ideo virginitatẽ meã altiſſimo d'uoui. Fa
ctum eſt aũt. xij. aut circiter etatis annum: ponti
fex publice denunciauit vt virgines que ĩ tẽplo
inſtituebant ⁊ etatis tempus impleſſent: domũ
reuerterent: vt viris legitime iũgerent. Cui' mã/
dato cum cetere paruiſſent: ſola v'go Maria h
facere non poſſe ſe reſpondit. Tum q̄ꝛ parentes
ſui eam dñi ſeruitio mancipaſſent. Tũ q̄ꝛ v'gini
tatem ſuam dño deuouiſſet. Tunc anxiatus põ
tifex: eo q̄ nec contra ſcp̄turaꝫ que dicit Uouete
et reddite: votũ infringendũ putaret: nec morem
gentiũ inducere auderet: ſeniorib' ⁊ pontificib'
cõuocatis ait. Noſtis q̄ ex q̄ templum iſtud eſt
fundatũ fuerunt in eo regum filie ⁊ ꝓphetarũ: ſa

cerdotum et pōtificum ⁊ magne atq; mirabiles extiterunt: que venientes ad etatē legitimā cōiugiū adepte iuxta patrū prioꝝ veſtigia dn̄o placuerunt: a ſola Maria nouus ordo agēdi inuēta ē que deo vouit virginitatē. Quid igit̄ faciendum de ea: cum ⁊ votū ſeruandū ſit: ⁊ poꝝ noſtroꝝ cōſuetudo non dimittēda? Tunc oim hec vna fuit ſententia: vt in re tādubia dn̄i conſilium q̄rerent. Cū ḡ orationi inſiſterent ⁊ pōtifex ad cōſulendum dn̄z acceſſiſſet ad ſanctuariū veſte ſacerdotali indutus: mox de loco oratorij cunctis audientibꝫ vox inſonuit dicens: vt quicunq; de domo Dauid nuptui habiles ſine ꝯiuge eſſent: ſinguli virgas ſuas ad altare deferrent: et cuiuſcunq; virgula germinaſſet ⁊ ī cacumine eiꝰ (ſm̄ Eſa. vaticinium) ſpūſſanctus in columbe ſpecie conſediſſet: ipſe ꝓculdubio eſſet cui Maria virgo deſponſari deberet. Erat aūt inter ceteros viros ſine cōiuge Joſeph de domo Dauid: cui cū incōgruū videret̄ vt virgam afferret: ſolus ipſe virgam ceteris afferentibꝫ ſubtraxit. Cuius rationem q̄dam dicunt hanc: ꝙ ſcʒ fuerit ſenilis etatis. et ideo ꝓ incongruo habebat ducere tātenerā virginem in vxorē. Huius ergo dicti gratia queſtio oritur Utrum Joſeph quando beatam Mariam deſponſauit fuerit vetulus ⁊ ſenex. Et arguitur ꝙ ſic. quia cum Joſeph diu ⁊ familiariter conuixerit ⁊ cohabitauerit Marie virgini in via. in domo. in menſa. nunq; motus fuit ad libidinē. ergo videtur ꝙ fuit ſenio confractus ⁊ debilitatus ac frigidus. Nam ſi fuiſſet in robore virilitatis: cur non fuiſſet motus ad concupiſcentiam. Ad hoc ꝑmus reſpōdet̄ ꝙ ex h̄ non concludit̄ Joſeph fuiſſe vetulum. quia hoc ꝙ non mouebat̄ ad concupiſcentiā fuit per virtutem ſpiritusſancti que plus poteſt in reprimēdo fomitem ⁊ conſeruando caſtitatem q̄ʒ ſeniū. Fuit etiam ex abundanti gratia in Maria virgine: que vt dicit Alexander de Ales ⁊ Bonauē. i. iij. diſt. iij. q̄uis eſſet pulcerrima: a nullo tamē viro potuit cōcupiſci. Nec eius aſpectus vrebat aut inflāmabat ad concupiſcēdū: ſed potius oēm cōcupiſcentiam etiam in alijs aſpicientibus extinguebat tanq; ſi quidam virgineus ros ꝑ oculos eius efflueret ⁊ corda omnium ad caſtitatē moueret. Si adhuc q̄ras. Quare ergo ab eccleſia cōmuniter depingit̄ ſenex Joſeph? Reſpondet̄ ꝙ hoc ſolitum eſt: ad ſignificandū caſtitatis virtutem in Joſeph. quia etas ſenectutis eſt vita immaculata Sap. iiij. E cōtrario autem Maledictus peccator centum annoꝝ Eſa. lxv. Unde ſic pingi ſolet ſenex ne homines ſuſpicarent̄ carnale aliquid de Joſeph ⁊ Maria. Uel quia vt dicit Oratius: Pictoribus atq; poetis quodlibet fingendi ſemꝑ fuit equa poteſtas. Credendū eſt ergo ꝙ Joſeph non fuit ſenio confractus. quod probatur Primo ex cauſa deſponſationis: vt obſequium preſtaret virgini ⁊ puero Jeſu tam fugiendo in Egyptum q̄ʒ redeundo: et conſeq̄nter vſq; ad perfectam pueri etatem deſeruiendo. Conſtat enim ꝙ ad talia non fuiſſʒ idoneus ſenio cōfractus quia talis eget potius vt ei ſeruiatur q̄ʒ ſeruiat alijs. ⁊ ſic onerosior potius fuiſſet Marie q̄ʒ obſequentior. Secundo quoq; ꝓbatur ex autoritate Eſa. lxij. Habitabit iuuenis cum virgine et gaudebit ſponſus ſuꝑ ſponſam. Gloſa interlinear̄ dicit. Habitabit iuuenis Joſeph cum Maria virgine. Unde debuit eſſe iuuenis Joſeph ad cōmendandū diuinum miraculum prophetie deſcriptū de cohabitatione iuuenis cum virgine. Et quoniam etas iuuenilis ſm̄ Jſidorū li. ethymolo. xj. īcipit ab anno. xxviij. et durat vſq; ad annum. l. Nam dicit ꝙ infantia ſeptē annis finitur. Preterea pueritia eo ꝙ pura dicitur (necdum ad generandum apta) in vir durat vſq; ad. xiiij. annum. Jnde vſq; ad. xxviij. annum durat adoleſcentia. id eſt ad gignendum adulta. Deinde vſq; ad q̄nquageſimū annū ꝓtenditur iuuentus que vulgariter virilitas dicit̄. Tādem ſenectus vſq; ad finē vite. Sequit̄ ergo ex dictis ꝙ fuerit Joſeph etatis inter. xxviij. et. l. annos exiſtentis: vt iuxta hiſtoriam ꝑſcriptā eſſʒ nuptui habilis. Sed quare virgā ſuā ſubtraxerit? Dicendum ꝙ non pro vetuſtate ſua ſed ex humilitate ⁊ caſtitatis amore. quia cū eſſet iuſtus: reputabat ex hūilitate ſe indignū fieri ſpōſum talis ⁊ tante virginis de qua tam mirabilia audiebat: cum eſſet etiam pauper faber ligni.

Ad hiſtoriam itaq; ꝓſequendam redeuntes. Cū pontifex iterato dominū cōſuluiſſet eo ꝙ nil diuine voci conſonum in virgis allatis ſuper altare apparere videret: reſponſum accepit ꝙ ſolus ille virgā non attulit cui virgo Maria deſpōſari deberet. Comperto quoq; ꝙ Joſeph non attuliſſet: mox eū afferre coegerunt virgā ad altare: que ſtatim floruit: et in eius cacumine de celo veniens columba conſedit. Sicq; cum cogeretur vt accipiat virginem. Jpſe quoq; ſe excuſaret: ait ei pontifex. Joſeph time deum ⁊ memēto que fecit Dathan ⁊ Abyron propter inobedientiam quos terra deglutiuit: ne tibi ſimile ꝯtingat propter contemptum. Tunc Joſeph deſponſata virgine per primam fidem ⁊ iuxta morē mancipare: ſtatim gratia caſtitat̄ ex btā virgine redundāte adeo ipſum Joſeph repleuit vt oīs motus concupiſcentie in eo ſopiretur. et obſeruatio virginitatis in ſe ⁊ ſua ſponſa ſumme deſideraret̄. Et ſic factum eſt ꝙ mox diuinitus inſpiratione facta vterq; de altero ꝙ ſcilicʒ in virginitate vellent ꝑmanere: cōſenſerūt in maritalē ſocietatē: et pari conſenſu cōtinētiā deo deuouerūt. Credendum eſt ḡ d̄ Joſeph ꝙ fuerit virgo: vt dicit Augꝰ li. de ꝯiu. bo. Tūc pōtifex viſa tā mira oſtēſiōe dedit ad ſocietatē btē Marie ſeptē virgīes coeuas ꝓ eiꝰ

honore ⁊ ſolacio vt honorifice deducerent eã ad
domũ Joſeph. Accepit ğ Joſeph Mariã ⁊ de-
duxit eã ex teplo in Nazareth ad domũ ſuã: ſm
Chryſ. ſtatues in futurũ diẽ nuptiaꝝ celebrãdũ.
Et ſic patet modus deſponſationis.

De angelica legatione Capitulum. II.

Ecũdo inueſtigabimꝰ modũ angelice
s legatiõis: ꝑ modũ vicz hiſtoricũ. qr de
hoc ſufficienter ſupͣ actũ eſt ſub alio ꝓceſ
ſu. Propter equidem ſimpliciores qbꝫ marie pla
cet ꝓceſſus hiſtoricꝰ: vnã h contemplatõez deuo-
tã inſerui quã ab Aug. ſermone. j. de annũciatiõe
atq; alijs deuotis cõtemplatoribꝫ colligere poſ-
ſumꝰ vt pmiſſam hiſtoriã deſpõſatiõis fine de-
bito cõcludamus. Contemplandũ igitur eſt qꝫ cũ
btã vgo in domo vt pdictum eſt ſui ſpõſi nondũ
ſolenni celebratiõe nuptiaꝝ facta maneret in ſo-
la fide deſponſationis: in oratorio recluſa ⁊ ſoli
deo vacans: legebat ſcpturas d chro ⁊ eiꝰ aduen
tu. ⁊ pcipue vt putatur reuoluebat ⁊ conferebat in
corde ſuo illud Eſa. vij. Ecce vgo concipiet ⁊ pa
riet filiũ ⁊ vocabitur nomẽ eiꝰ emanuel ⁊c. Aderat
tũc dies feliciſſima qua decreuerat deꝰ mittere
filium ſuum ꝓ redemptiõe humani generis incar
nandũ. Ecce aũt dicta ſcpta cũ legeret: cepit ſen-
timenta diuine dulcedinis abũdantiꝰ ſolito cor-
de experiri. ⁊ ex intimis medullis cordis cepit eru
ctare ⁊ dicere hmõi ⁊ ſimilia vba. O deus pris
noſtri Abraam Jſaac ⁊ Jacob: vtinã ſaltẽ ſemel
videre mererer ipſam vginem q cõceptura ẽ tu-
um filium chrm venturũ: vtinã vel minimũ ſer
uitium ei impendere digna eſſem: certe oĩa relin-
quẽs: ei in ancillã humilẽ me exhiberẽ: putasne
ſuꝑuiuã: putasne videbo: putasne h me iueniet
illa ſacra natiuitas? O ſi tm ſemel admitterer vt
eius paruulum filiũ naſciturũ oſculari ⁊ ample
xu dulci fouere qrem. Tũc cepit ardẽtiſſimo de-
ſiderio lachrymis abũdantiꝰ ꝓfuſis: flãma de-
uotionis eius cor exurẽte: oculis ⁊ vultu in celũ
eleuatis dicere. O clementiſſime deꝰ q nos crea-
ſti miſerere hoĩ ꝑdito: aperi celos ⁊ deſcẽde: veni
dñe ⁊ noli tardare: ſicut ꝓmiſiſti pribꝫ noſtris te
venturũ ⁊ tuũ filium daturꝝ: oſtende nobis dñe
miſcdiam tuam ⁊ ſalutare tuum da nob ⁊c. Sic
ea orante: ſancti qꝫ patres non ceſſabant de lim
bo clamare ⁊ orare ac dicere. Memento nri do-
mine in bñplacito tuo: viſita nos ĩ ſalutari tuo.
Tunc pijſſimus deus ſciens adeſſe tps prefini
tum q mitti debebat chrs: locutus eſt ad ange-
lũ Gabrielẽ hec ⁊ ſilia vba q btũs Augꝰ. in ſer-
mone q ſupra ꝓſequitur dicẽs. Legatum oportet
nos mittere ad ſpõſam per quẽ epiſtolã diriga-
mus ⁊ eiꝰ conſenſum reqramꝰ. O gabriel tu es
ad id idoneꝰ. miniſter ğ efficito terribilis ſacra-
menti. Ad reqſitionẽ errantis Ade: a meis debeo
deſcẽdere ſedibꝫ: latere aũt volo oẽs celeſtes vtu
tes. tibi ſoli pando ſecretũ: Ad vginẽ Mariam
ꝑge: ad mei filij dignũ habitaculũ: ⁊ denũcia ei

mee pſentie imbrem: pmã ei vocẽ gaudioſe ſalu
tationis ꝓclama dicens. Aue gratia plena ⁊c.
Audiuit hec angelus ⁊ intra ſe cogitabat: dicẽs
Stupendũ eſt hoc miraculum qm deus terribi
lis ⁊ incõprehenſibilis oĩbꝫ vtutibꝫ angelicis
vni puelle repromittit ſui habitaculi pſentiã. ⁊ q
Euam cõdemnauit: eius familiã gľificare inten
dit. Dixit ğ angelus ad deũ. Dñe oĩpotens: quõ
tuam annũciabo pſentiã puelle. te em celũ ⁊ terre
nõ capiũt fines: ⁊ quõ vterꝰ capiet vgineus: aut
quõ feret Maria ignẽ ⁊ gľam tue maieſtatis? Et
dñs ait. Si leſit ignis pſentia ĩ ſolitudie rubũ:
ledet ⁊ mea pſentia vginalem vterũ: vade ⁊ iuſſa
ꝑfice: ethereas rũpe ſedes: ⁊ dic Marie qꝫ ei vni-
cum meũ do filiũ: vt ſit ipſa mater cui ſum ego
pater. At ne dubitet fienda q mando: ſpũs imple-
bit eius aluum ⁊ animũ: iam mũdo perdito ſuc
currere volo: ⁊ virgini ipſi munera hec dono: iã
non dicatur viuentiũ mater Eua: ſed Maria ipſa
regina: ipſa erit dña mundi: ipſa mater veri dei
⁊ hoĩs: ipſius erit regnũ totũ cuius filius poſſi
det celũ. Tunc Gabriel tremefactꝰ imperijs: mox
volatu rapido ꝑtrãſijt aſtra: nubesq; ⁊ aeris ſpiſ
ſitudinẽ celer adit: radiãsq; magno lumie: ora-
culũ ingreditur vgĩs clauſum: ⁊ genuflexo ſaluta-
uit. Aue gratia plena dñs tecũ: bñdicta tu ĩ mu-
lieribꝫ. Ad hec vgo expaueſcẽs de lumine. re-
uerẽter ab oratiõe aſſurgit: ⁊ capite inclinato hu
millime ſtans: turbata eſt in ſermone eiꝰ: ⁊ cogi-
tabat qlis eſſet iſta ſalutatio. Non tã de angeli-
ca viſiõe curabat: qm angelos videre ſolita erat.
ſed magis de ſalutatiõe inaudita cogitabat: ⁊ ĩ
corde dicere poterat. Quid eſt h dñe deꝰ vt tam
excellenti ſalutatiõe ego paupcula meruerim ſa
lutari: cepitq; pauere p verecundia virginali: ru
bore ꝑfuſa. Ait angelus. Ne timeas Maria ⁊c.
quia non timorem ſed amorẽ maximũ veni euã
gelizare. Noli timere: ſed hoc certũ habe quia ĩ-
ueniſti grãm apud deum: non ſolum pro te ſed
pro toto genere hũano. Gratiã inquã quam ho
mo amiſerat per culpam: tu inueniſti: multo feli
cius ⁊ per teipſam recupata eſt excellentius. Ec-
ce enim concipies in vtero ⁊ paries filium ⁊ vo-
cabis nomen eius Jeſum. hic erit magnus pro-
pheta ⁊ homo magnus in operibus mirandis:
qui ab eterno eſt magnus deus: ⁊ filius altiſſi-
mi in veritate vocabitur. ⁊ dabit illi dñs deꝰ ſedẽ
dauid patris eius: nõ quidem ſedem regni tem-
poralis. quia regnum eius non eſt de hoc mun
do. ſed ſedem ſpiritualis regni ⁊ celeſtis hieruſa
lem: quod ſignificatur per regnum Dauid: ſicut
⁊ celeſtis hieruſalem per temporalem ſignifica-
tur. Et regnabit in domo Jacob. hoc eſt: ſuper
omnes electos. Omnes em filij Jacob a ſanctis
doctoribus ſunt inter electos computati. ⁊ regni
eius non erit finis. quia ipſe non ſolum inqꝫtũ
deus ſed etiam inqꝫtum homo de te o Maria
incarnatus regnabit in eternum non ſolum ſu-

per hoīes: ſed etiā ſuꝑ angelos. O felix Maria. o glorioſiſſima dn̄a auſculta ⁊ diligēter in corde tuo rumina q̄nta tibi nunc nunciet̄ gl'a. qꝛ inq̄t ecce cōcipies non ſicut alie mulieres in vtero ab extrinſeco.i.viro. ſed in vtero tanq̄ȝ vere ꝟgo concipies ⁊ paries: nō cuiuſcunq̄ȝ meriti hoīem: ſed verū dei filiū angeloꝝ ⁊ hoīm dn̄m regnantē in eternū. Vn̄ ait Maria. Quō fiet iſtud qm̄ virū nō cognoſco: Non dubito ꝟbuȝ tuū implendū. ſed cupio ſcire expſſius ſacramētū. certa em̄ ſum de facto. ſed quero de cōcipiendi ⁊ fiendi modo: qm̄ virū nō cognoſco.i.nō cognoſcere ꝓpono. qꝛ iam ꝟginitatē voui dn̄o. Tūc angelꝰ declarans modū dicit. Sp̄ūſſctūs ſuꝑueniet in te. Nō putes Maria ꝙ tu concipias hūano mō: ſed diuino. qꝛ ꝟtute ſp̄ūſſancti ſuꝑuenientꝭ in te: q̄ nō ſolum mentē illā ſed etiā ventrē ſctificabit ⁊ digniſſimū deo habitaculū ꝑparabit. ⁊ ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi. Sic em̄ erit in te dei filiꝰ q̄ ē dei virtus ⁊ ſapiā ꝙ ſub vmbra carnis latebit ꝟtus diuinitatꝭ. ideoq̄ȝ ⁊ quod naſcet̄ ex te ſanctū: vocabitur filius dei: nō adoptiuus. ſed ꝑ naturā. Noli g̃ o ꝟgo bn̄dicta in mulierib; extimare ꝙ ꝟginitatē amittas in cōcipiēdo: ſed potius eam auctā ⁊ magis ſanctificatā habeas. Et vt certior fias: ecce Eliſabeth cognata tua ⁊ ipa concepit filium in ſenectute ſua. ⁊ hic menſis.ſ. martiꝰ in q̄ nunc currūt tpa eſt ſextꝰ illi cōceptui Eliſabeth. qꝛ in menſe ſeptēbris ꝯcepit: a q̄ vſq̄ȝ ad martiū ſunt ſex menſes: que.ſ. Eliſabeth vocat̄ ſterilis a iuuētute ſua: vt ſcias qꝛ deus q̄ ſupra naturam ꝯceptū dedit ſterili: daturus eſt ⁊ tibi ꝟgini ſuꝑ naturā: qm̄ deꝰ oīpotēs eſt. ⁊ ideo nō erit īpoſſibile apd̄ deū oē ꝟbū.i.factū. O feliciſſima Maria noli morari: en ſeculū om̄e captiuū tuū expectat aſſenſum: rn̄de cito ⁊ ſuſcipe dei filiū. Tunc Maria genua flexit ⁊ manus leuauit ⁊ humillime reſpondit. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ſcḋȝ verbuȝ tuū. Et ſtatim ꝟtute diuina ꝯcepit filiū dei. mox tota trinitas in eius vteꝝ ingrediēs: dei filiū incarnauit. O igit̄ aīa fidelis ꝯſidera nunc ⁊ penſa quāta dei tui erga te charitas extitit vt dignaret̄ ꝓ te in vterū ꝟginis deſcēdere. Cōtemplare etiā quanta Marie humilitas: qꝛ cū eēt mater dei: ancillā humilē ſe nomīauit. O q̄d putas quanta tūc dulcedo mentē ꝟginis repleuerat cū deo plena erat: cum ſe matrē oīpotentis dei eſſe ſentiebat: cū ⁊ ꝟginitatis gl'ia ꝑmanēte concipiebat. O anima mea vtinā vl' ſcintillā huiꝰ diuine ſuauitatꝭ tibi infundi meritis beate ꝟginis poſſes impetrare.

Capitulum .III.

t Ertio videndū ē de modo materne iocundatiōis.i.q̄t modis ⁊ q̄ȝ multiplicibus gaudijs fuerit iocūdata btā ꝟgo ī hac ſui filij cōceptiōe. Hoc em̄ ſcire deuote mentes cupiūt vt ad memoriā tante iocunditatꝭ ſpeciales orōnes exhibeāt btē virgini eaȝ flagitādo ꝑ hec gaudia: quatinus digneť intercedere pro eis apud filiū. Breuiter g̃ ſua gaudia ꝑſtringendo Nota ad nūerū.xij. ſtellaꝝ in corona capitis btē ꝟginis.xij. gaudia eā habuiſſe in hac filij dei conceptiōe. Primū gaudium habuit: qꝛ fuit ꝑfectiſſime ſctificata. Ps. Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. Secundū gaudiū habuit qꝛ in gr̄a ⁊ eius plenitudine fuit ꝯfirmata ⁊ cōſummata: vt dicit Hiero. in ſermone de aſſumptione. Vn̄ ⁊ Rich. de ſctō Victore in expoſitiōe Ecce ꝟgo ꝯcipiet.li.ij. dicit: ꝙ tantā plenitudinē gr̄e deꝰ aīe btē Marie indidit quantā eam pro futuro mereri cōſpexit. Sic em̄ fuit in gr̄a cōfirmata in hac ſui ſecunda ſanctificatiōe ꝙ poſt hoc nō habuit potentiā peccādi: vt dicit Bonauē. ſuper.iij. ſniaꝝ. diſt.iij. ⁊ Alexan. de Ales.iij. ꝑte.q.lxxxviij. necnō Richar. de media villa ſuꝑ.iij.di.iij.q.viij. Tertiū gaudiū habuit. qꝛ donis ſpiritusſancti ſuꝑ oēm creaturā purā excellentiꝰ fuit repleta. Luc.j. Sp̄ūſſctūs ſuꝑueniet.i. ſuꝑ q̄ȝ in alijs creaturꝭ veniet in te: vt exponit Ly. Quartū gaudiū. qꝛ de ꝑſeuerantia in gr̄a ⁊ ſtabilitate finali fuit certificata. Hoc ei habuit Magdalena Lu.x. Maria optimā partē elegit q̄ nō auferet̄ ab ea in eternū. Hoc habuerūt ⁊ apl'i ſciētes ſpm̄ſctm̄ ꝑmanſuꝝ in eis in eternū. Joh.xiiij. Itē habuit etiā Paulus apl's Rhom.viij. Certus inq̄t ſum ꝙ neq̄ȝ mors neq̄ȝ creatura ſeparabit nos a charitate q̄ eſt in chr̄o. g̃ hoc non debet negari a ꝟgine. qꝛ ſcḋm Bern̄. ⁊ Damaſce. ꝓuilegia grāꝝ alijs cōceſſa ab ipſa negari non debent ſed ꝯcedi. Et hanc certitudinē de ꝑſeuerantia habuit vel habere potuit diuina inſpiratiōe vl' reuelatione aut alio modo congruenti. Quintū gaudiū habuit. qꝛ manente ꝟginitate eſt ſine oī corruptiōe grauidata. A ſeculo em̄ non fuit tale auditū vt virgo eſſet ⁊ mater: ſicut dicit Orige. ⁊ ideo de honore ſumme ⁊ ſingularꝭ ꝟginitatis maximū gaudiū habuit. Sextū gaudium. qꝛ fuit a ſp̄ūſctō fecūdata ⁊ filio dei inhabitata. ꝓpterea fuit q̄ntū poſſibile eſt in p̄nti vita dulcedine ſp̄ūſſcti ineffabilit̄ ſuꝑ oēs recreata preguſtatione diuine ſuauitatꝭ: de q̄ Ps. q̄ȝ magna multitudo dulcedīs tue dn̄e quā abſcōdiſti timentibus te. Et Sap.xij. O q̄ȝ bonꝰ ⁊ ſuauis eſt dn̄e ſp̄ūs tuus in nobis. Et certe multo excellentius in Maria. Septimū gaudiū qꝛ luce diuina fuit irradiata. Sentiebat em̄ ſe lumie ꝓphetie illuſtratā diuino lumine eam irradiante. Unde ⁊ canticū edidit. Magnificat anima ⁊c. in q̄ tripliciter ꝓphetauit.ſ. de p̄ſenti: preterito: ⁊ futuro. Item ſentiebat etiam ex diuino lumine ſacre ſcripture myſteria ſibi reuelata ⁊ ſcientiarū ꝓfunda.

Octauū gaudiū. quia fuit ſibi vt pie creditur. dei facies reuelata: quod certe credi poteſt verbo in eius vtero commorante eſſe factuȝ. Si enim Paulo ⁊ Moyſi conceſſum eſt diuinitatem vidiſſe: vt dicit Augꝰ. multo magis Marie: cū a

nullo illuſtriū ſuperat ſz Damaſce. Nonū gau
dium: qꝛ fuit mater dei vocata ꝛ effecta q̄ nil pōt
dici maius ad v̄ginis honorē. Et hoc ſolo poſi-
to ꝙ ſit mater dei: ſequit̄ ꝙ ipſa ſit puriſſima. qꝛ
deus in mūdiſſimo habitare dignat̄. Itē ſequit̄
ꝙ ſit deo acceptiſſima. qꝛ ipſa ſola hāc apd̄ deuz
inuenit grām. Itē ſequit̄ ꝙ ſit oī laude digniſſi-
ma: qꝛ ipſa ſola p̄ alijs hac gl̄ia decorat̄. Itē qꝛ
fuerit deo familiariſſima ꝛ diuina ꝯſolatiōe ple
niſſima: aīaqꝫ eius ꝑfectiſſima: ꝛ oībꝰ creaturis
ipſa amantiſſima. qꝛ genuit creatorem mundi

Decimū gaudiū ꝙ redemptio humani gene-
ris ꝛ reꝑatio fuit ea mediāte inchoata ꝛ impleta
Propter quod ſciebat ꝙ ex hoc btām ipam di-
cerent oēs generatiōes: ipſa teſte in Cantico Lu.
j. Ex hoc q̄z ſciebat ꝙ ipa eſſet mediatrix ꝛ aduo
cata hūani gener꜡ cōſtituta apd̄ deū. ꝛ ꝙ ipa fo
ret mater grē ꝛ mr̄ miſcd̄ie: materqꝫ ſalutis et̄ne
in oībꝫ ſanctis ꝛ electis. ꝛ idcirco ſummū ex his
gaudiū cor eius cōcipiebat. Undecimū gau-
diū habuit ꝙ carnis ſue portio in chriſto fuit di
uinitati vnita: ꝛ ſic in ea ac per eam hūana natu
ra ſūme dignificata. In hoc qꝑpe maximū gau-
diū habebat: qꝛ ſciebat ꝙ oēs angeli ꝛ homīes:
oēſqꝫ creature adorare deberēt carnē de ea ſum-
ptā in chr̄o. ꝛ ꝑ ꝯſeqns in ipſa ꝛ de ipſa. ſ. btā vir
gine deū eternalr̄ oēs laudarēt: bn̄dicerent: glo-
rificarēt: di. illud qd̄ canit eccl̄ia. Bn̄dictꝰ es dn̄e
deus in throno regni tui. i. in btā v̄gine vl̄ carne
de ea ſumpta. Duodecimū gaudiū habuit ꝙ
ipſa fuit ſuꝑ oēs creaturas exaltata gratia: meri
tis ꝛ gl̄ia. Ex hoc maximū habuit gaudiū: ſciēs
ꝙ intantū fuerit exaltata per hāc filij dei mater-
nitatē vt ipſa eſſet regina celoꝝ: dn̄a angelorūz:
imꝑatrix totiꝰ orbis. Et qd̄ maius eſt ꝙ deū ſic
ꝑ oīa ſibi ꝯdeſcendentē haberet ꝛ obtemꝑantem
tāqꝫ filiū ad nutum obedientē. Et oīs poteſtas
ei data eſſet in celo ꝛ in terra: vt q̄cq̄d vellet vale-
ret impetrare ꝛ efficere: vt dt̄ Bern̄. Sciēs etiaz
ꝙ ei deſeruirent tanqꝫ dn̄e oēs angeli ꝛ oēs ſan-
cti ac vniuerſa creatura mundi. O qs igit̄ poſſit
extimare. qs valeat cōprehēdere ꝛ ſufficiēter pen
ſare quanto gaudio iocundabat̄ cor v̄gineū btē
Marie ꝓ filij ſui cōceptione: cū ſciebat ꝛ experi
mentali grā ſentiebat ſe eſſe ꝑ hoc plene ſanctifi
catā: in grā cōfirmatā: donis ſpūſſancti ſuꝑ oēs
repletā. ꝛ de ſalute ac gl̄ia eterna certificatā. O fi
delis aīa ingredere in cor bn̄dicte virginis: ꝛ vi-
de ſaltē aliq̄ntulū quanta ſuauitate leticie ſpūa-
lis abūdet ꝓ his bonis excellentiſſimis: cū ꝛ in-
ſuꝑ ſentit ſe in v̄ginitate integra ſpūſctō fecun-
datā ꝛ eiꝰ incredibili dulcedīe cōſolatā: diuia lu
ce irradiatā: ac viſiōe diuinitat꜡ ſumme delecta-
tam ꝛ deo plenā. Sed ꝛ q̄d putas quāto dulco-
re ꝯſolatiōis diuie ſit delibutū eiꝰ cor: cū agno-
ſcit ſe eſſe matrē dei puriſſimā: dilectiſſimā ꝛ oī
laude digniſſimā. mediatricēqꝫ ꝛ aduocatā gene
ris humani apud deum: ſui ſanguis portionez
vl̄ carnis in chr̄o diuinitati vnitam: ꝛ ab oībꝫ
creatur꜡ adorandā: ſuꝑ oēſqꝫ ſe exaltatā ꝛ mūdi
dn̄am effectā. Mirat̄ certe d̄ his Maria ꝛ exul
tans in ſpū in deo ſalutari ſuo: leta geſtat filium
dei in vtero. Et q̄d ipa dicat in hoc indicibili ſuo
gaudio: audiamus hoc ꝓ certo q̄d canit eccleſia
Cōgratulamī inquit mihi oēs q̄ diligitis me: qꝛ
cū eſſem paruula placui altiſſimo: ꝛ de meis vi-
ſceribꝫ genui deū ꝛ hoīem. Cōgratulamī Ma-
rie oēs angeli: archāgeli: throni: ꝛ queqꝫ celeſtes
v̄tutes. Cōgratulamī oēs ſancti p̄res: patriar-
che ꝛ ꝓphete: reges ꝛ p̄ncipes populi. Congratu
lamini om̄es gentes: diuites ꝛ pauperes: viri ꝛ
mulieres: pueri ꝛ ſenes. Cōgratulamī inq̄t om̄s
Maria qui me diligitis vt ꝛ a me diligamī ꝛ d̄
grā mea repleamini. Gaudete vna mecum oēs
mei deuoti ꝛ affectuoſo corde mihi ſeruiētes: qꝛ
ecce deū veſtrū ꝓ dilectiōe v̄ra hoīem factuz meo
geſto in vtero. Gaudete qꝛ meo ſaluifico ꝯceptu
preſto eſt vob̄ ſalus ꝛ gl̄ia ſempiterna Amen.

Pars ſeptima huius p̄mi libri agit de diui-
ne incarnatiōis apparitiōe ꝛ ꝑfectiōe atqꝫ mira-
bili conditione: vt patebit

Ecce concipies et

e

paries filiuz ꝛ vocab̄ nomē eius Je-
ſum. Uerba ſūt angeli annunciantis
dei ꝛ dn̄i noſtri Jeſu chr̄i conceptū ſalutiferum
ipſi benedicte v̄gini. ꝛ ſcribunt̄ Luc. j. ca. In q̄bꝫ
quidē verbis dat̄ intelligi ꝙ ipius amoroſi dn̄i
noſtri Jeſu chr̄i cōceptio eſt ſūme admirabilis:
amabilis: ꝛ ꝑutilis. Admirabilis qꝑpe. qꝛ quem
celi caꝑe non poterant: vniꝰ puelle claudit̄ vtero
Hoc eſt illud nouū Hieremie vaticinio ꝓphetatū.
ca. xxxj. Nouū inq̄t faciet dn̄s ſuꝑ terram: fe-
mina circūdabit viꝝ. i. chr̄m. De q̄ Bern̄. in q̄dā
ſermōe exclamās ait. O vēter capacior celis. dif
fuſior terr꜡: q̄ illū ꝯtinere valuit q̄ tribꝫ digit꜡ mo
lem terre appēdit. Origenes q̄z dt̄. Quis vnq̄z au
diuit talia vt mater ſit virgo: deus ſit factus hō.
A ſeculo nō eſt factū tale vt portitor orbis por-
taret̄ manibꝫ femineis: ꝛ q̄ oīa cōtinet: anguſtia
contineat̄ vteri v̄ginalis. Itē iſta conceptio ē
ſumme amabilis q̄ pro nr̄o amore verbuz caro
factū habitauit in nob̄: ſupremꝰ oīm īmortalis
ꝛ impaſſibilis deus ꝓ noſtra dilectiōe factus eſt
minoratꝰ ab angel̄: paſſibilis ꝛ mortalis hō: os
noſtrū: caro ꝛ frater noſtre infirmitat꜡ particeps
Quid nēpe mihi amabiliꝰ q̄z ꝙ deus meꝰ factꝰ
eſt caro ꝛ frater ac ꝓpinquꝰ meus. ꝓpterea Bern̄.
dt̄. O felix Maria q̄ntum te amare debemꝰ per
quā talē fratrē habemꝰ. Et iterū. Puto inq̄t ꝙ iā
me ſpernere nō poterit deꝰ: cū ſit os: caro ꝛ frat̄
meꝰ. Deniqꝫ iſta īcarnatio vel ꝯceptio eſt ſūme
vtilis: qꝛ ꝑ eā ſaluati et liberati ac ſūme dignifi-
cati ſumꝰ. ꝛ oē bonū qd̄ amiſimꝰ ꝑ pcīm: ꝑ hāc
diuinā incarnationē recuꝑauimꝰ. Hinc Bern̄.

in ſermone q̄ ſupra dicit. O Maria: beām te dicent oēs generatiōes ex hoc. i. ex tua dñica conceptione: quia oībus generationib⁊ vitā ⁊ gl'iam inueniſti. Hec ille. Iſta angelus annūcians in premiſſis ṽbis inſinuat. Prio q̄dem admirabilitatē conceptiōis: cū ait. Ecce cōcipies. Ecce eīn̄ quoddā nouitatꝫ inaudite ſignū eſt demōſtratiuum. Scđo amoroſitatē: cum ſubdit: ⁊ paries filiū. Filiū inquā dei ſm̄ diuinitatē: ⁊ filiū tuum ſm̄ humanitatē: qđ amoris eſt expſſiuū. Tertio vtilitatē. q₂ addit: ⁊ vocabis nomē eius Jeſum. in q̄ noīe ſaluatōis vtilitas exp̄mit̄. q₂ Jeſus ſaluator interp̄tat̄. Matthe. j. Ipe em̄ ſaluū faciet p̄p'm ſuū a peccatis eoꝝ. Itaq₃ in p̄ſenti ſmone de hac dñica cōceptione loquentes: tria p̄ncipalia myſteria declarabimus.

Primū myſteriū dr̄ appropriatiōis.

Secundū dicit̄ perfectionis.

Tertium dr̄ admirationis.

Articulus p̄mus de eo q̄ christi incarnatio et conceptio in virginis vtero facta attribuit̄ in ſacra ſcriptura ſpirituiſancto.

Capitulum. I.

p Rimū itaq₃ myſteriū de hac cōceptiōe declarandū dicit̄ appropriatiōis. id eſt q̄ iſta ſacratiſſima cōceptio appropriat̄ ſpūiſctō. ſic patet Matth. j. Quod in ea natū eſt. de ſpūſancto eſt Et in pluribꝫ locis ſcp̄ture iſtud accipit̄: p̄t̄ qđ ⁊ in ſymbolo dr̄. Qui concept⁹ eſt de ſpirituſancto. Unde ⁊ angelus dixit ad virginē (cū queſiſſet: q̄uo fiet iſtud ⁊c̄.) Spūſſctūs inquit ſupueniet in te ⁊c̄. Circa hoc itaq₃ myſteriū vt intelligibilius ⁊ ſimplicius p̄pter p̄p'm ſimplicis ingeniȷ̄ p̄cedat̄: tres p̄cipue veritates introducunt̄ theologice. Prima ṽitas q̄ tota trinitas operata eſt ⁊ fecit hanc dñi noſtri Jeſu cōceptionē ſeu incarnationē. Scđa veritas q̄ ſola p̄ſona filiȷ̄ abſq₃ p̄ſona patrꝭ ⁊ ſpūſſancti aſſumpſit humanam naturam p̄ hanc conceptionē. Tertia veritas q̄ iſta conceptio chriſti magis attribuit̄ ſpūiſancto q̄₃ patri ⁊ filio per appropriationem.

Prima inquā veritas eſt q̄ tota trinitas operata eſt ⁊ fecit hanc incarnationem dominicam. Hec veritas ſm̄ doctores ſuper. iiȷ̄. ſententiarū. diſt. iiȷ̄. vicꝫ Tho. Rich. Petruꝫ aure. ⁊ Bonauen. diſt. v. eiuſdeꝫ: alios q₃ cōmuniter doctores oſtenditur

Primo autoritate.

Secundo vſu ſcripture.

Tertio inductiua declaratiōe.

Primo q̄deꝫ autoritate Diony. ij. ca. đ diui. no. dicentꝭ. q̄ omne nomē dei op̄ationē in creatura deſignās cōiter cōuenit toti trinitati: licet attribuat̄ alicui p̄ſone ex ſingulari cauſa. Itē Autoritate Auguſtini. j. de trini. dicentis. Indiuiſa ſūt op̄a trinitatis. Quicq̄d ĝ operat̄ vna p̄ſonā: operatur ⁊ alia: cū p̄ſone ſint īdiuiſibiles. Et ſic chr̄i incarnatio a tota trinitate eſt cauſata. Secundo oſtendit̄ ex vſu ſcp̄ture. Sic q̄ p̄pe ſcp̄tura vtitur q̄ aliq̄n hoc op⁹ incarnationis attribuit p̄ri vt ibi. Gal'. iiȷ̄. Ubi venit plenitudo t̄pis: miſit de⁹ filiū ſuū factū ex m'l'iere. Aliq̄n ṽo attribuitur filio. Joh. xvj. Exiui a p̄re ⁊ veni in mundū. Aliq̄n ṽo ſpūiſctō: vt Matth. j. Quod in ea natū eſt: de ſpūſctō eſt. Et h̄ ideo: q₂ opus incarnationis fuit maxime potentie: ſapie: ⁊ bonitatꝭ: q̄ tribꝫ p̄ſonis attribuunt̄. Et ideo claret q̄ omnes tres p̄ſone op̄ate ſunt iſtā incarnationē. Tertio quoq₃ oſtendit̄ inductiua declaratione. quia in hac incarnatiōe manifeſtat̄ dei patris potentia. Primo in hoc q̄ maxime diſtantia. ſ. naturā diuinā ⁊ humanā cōiunxit. Scđo in h̄ q̄ ſuum filiū vnigenitū nobis dedit. Jo. iiȷ̄. Sic de⁹ dilexit mundū vt filiū ſuuꝫ vnigenitū daret. Tertio q̄₃ in h̄ q̄ corpus chr̄i ſubito ⁊ in inſtanti perfectum effecit. Itē filiȷ̄ dei op̄atio manifeſtat̄ Primo q̄₂tum ad ſapīam inq̄₂tum ꝯuenientē modū reparatōnis inuenit ꝯ diaboli aſtutiam ⁊ deceptionē. Job. xxvj. Prudētia ei⁹ p̄cuſſit ſuperbū Scđo q̄₂tum ad iuſticiā in eo q̄ p̄ modū ſatiſfactiōis redemit gen⁹ humanū. Tertio q̄₃ q̄₂tū ad carnis noſtre ſuſceptionem quam ſibi vniuit.

Item ſpūſſancti op̄atio manifeſtat̄. q₂ ipē matrem ṽginē p̄uenit ⁊ ſanctificauit. Scđo q₂ carneꝫ chriſti in eius vtero formauit. Tertio q̄₃ bonitas ſpūſſcti manifeſtat̄ in q̄₂tum p̄p̄ꝫ plaſmatis nō deſpexit ſalutē. Ecce igit̄ patet q̄ tota trinitas ſimul fecit hanc incarnationē: ⁊ q̄libet perſonarum aliq̄d op̄ata eſt in ea

Capitulum. II.

s Ecunda ṽitas q̄ ſola p̄ſona filiȷ̄ abſq₃ p̄ſona p̄ris ⁊ ſpūſſcti hūanata ē vel humanā naturā aſſūpſit in hac ꝯceptiōe: iuxta illđ Joh. j. Uerbū caro factū eſt ⁊c̄. ⁊ Luc. j. Filius altiſſimi vocabit̄. Nā licet potuerit q̄libet p̄ſonaꝝ diuīaꝝ carnē aſſumere: nō tn̄ decebat vt p̄r aſſumeret vel ſpūſſctūs: ſed ſolus fili⁹: vt đ hoc plures rōnes poſite ſunt ſupra. parte j. art. ij. cap. iiȷ̄. Et ſi forte dicas. Ego non capio: q̄uo hoc fieri poſſit vt vna p̄ſona incarnaret̄ ſine alia: cū p̄ſone diue ſicut ſunt indiuiſibiles ⁊ inſep̄abiles: ita ⁊ inſep̄abil'r op̄ant̄. Ad qđ rn̄det̄ ſm̄ doctores ſup̄. iiȷ̄. ſniaꝝ: p̄cipue ſꝫ Bonauē. diſt. j. q. j. ar. ij ⁊ ſm̄ Franciſcū maro. Richardū q₂: q̄ abſq₃ dubio vna p̄ſona incarnari pōt: ita q̄ alia nō incarnet̄: vt docet Aug⁹. j. li. de trini. ⁊ op̄is euidētia manifeſtat. q₂ ſolus fili⁹ dei chr̄s eſt incarnatus. Nam aſſumptio carnis terminatur ad p̄ſonā ⁊ nō ad diuinā eſſentiam. Et ſic ſicut vna p̄ſona eſt alia ab altera: ita vni conuenit aliq̄d qđ nō cōuenit alteri. ſ. ip̄a īcarnatio. Hoc autē poſſe fieri oñdit̄ tripl'r. Primo ſcripture autoritate. q₂ ſacra ſcp̄tura in multis locis dicit.

filiū mitti a patre. nunq̄ aūt legit̄ q̄ pat̄ eſt miſſus. ſicut ḡ mitti poteſt cōuenire vni ꝑſone ſine alia: ita ꝫ incarnari: cū incarnari non aliud ſit q̄ꝫ in carnē mitti. Scḋo oſtendit̄ ratiōe ſm Bonauen. tali. quia incarnatio eſt vnio in ꝑſona. ḡ ſi alia eſt ꝑſona patris: alia filij: alia ſpūſancti. videt̄ q̄ ſi vnio ſit in ꝑſona vna: nō ſit neceſſe fieri in alia. etſi vnio poteſt fieri: ſimiliter ꝫ incarnatio. Plures rōnes de h̄ cā breuitatꝫ ꝑtranſeo.

Tertio oſtendit̄ ſilitudine ꝫ exemplo. Et de h̄ ſm Auguſtinū vbi ſup ponit̄ talis ſimilitudo. Sicut ſi tres artifices fabricarēt vnā loricā de q̄ vn⁹ ſolus coꝛ armaret̄. Item ſi tres puelle faciant vnā camiſiam ꝫ induant tm̄ vnā carū ipſa camiſia. Ecce loꝛice vel veſtimēti opatio ꝫ induitio eſt a trib⁹: non tn̄ tres induunt̄ ſed vna ſola. ſic incarnationē ꝫ chr̄i opate ſunt tres ꝑſone. ꝫ tn̄ vna ſola dr̄ incarnari. Itē aliud exemplū addit̄. Videm⁹ q̄ in floꝛe vel pomo ſiml' ſunt hec tria: odoꝛ: ſapoꝛ: coloꝛ. et tn̄ vnū ſentiri pōt ſine alio. q̄ꝫ cum odoꝛat̄ ſentit̄ tm̄ odoꝛ. vel cū a remotis aſpicit̄: ſentit̄ coloꝛ ſine ſapoꝛe ꝫ odoꝛe. Itē cum in coꝛpoꝛe ſint tria: linea: ſupficies. ꝫ coꝛpus: tm̄ ſupficies coloꝛat̄. Itē in igne cum ſint tria. ſ. ſubſtantia ignis: ſplendoꝛ: ꝫ caloꝛ. ſi oppoṅat̄ ſpeculum: ſolus ſplendoꝛ relucet in ſpeculo. Et plura alia exempla ad hoc poſſunt ꝑduci. Deus ergo multo magis hoc potuit vt vna perſona incarnaretur ſine alia.

Capitulum. III.

Tertia veritas q̄ iſta chr̄i ꝯceptio magꝫ attribuit̄ ſpūiſancto q̄ꝫ pr̄i ꝫ filio ꝑ appropriationē: licet vt dictū eſt tota trinitas fecerit eam. Et ideo cōgruentius dr̄ q̄ cōceptus ſit chr̄s d̄ ſpūſctō q̄ꝫ de deo patre. Licet em̄ cōceptio chr̄i ſit opus triū ꝑſonaꝝ: ꝫ ideo appropriari pt̄ trib⁹ ꝑſonis ſm diuerſas ꝯſideratōes. Nā patri attribuit̄ auctoꝛitas hui⁹ incarnationis vel cōceptiōis. q̄ꝫ ipſe miſit ꝫ dedit filiū qui auctoꝛitate patris carnē aſſumpſit. Filio q̄ꝫ attribuit̄ ipſa carnis aſſumptio: ꝫ Spūiſctō coꝛpoꝛꝫ chr̄i foꝛmatio. Tn̄ ſcriptura appropꝛiat ſpūiſctō hanc conceptionē magis q̄ꝫ alteri ꝑſonaꝝ. Et h̄ ſꝫ Tho. in iij. ſcripto ſniaꝝ. diſt. iiij. ar. j. q. j. alios q̄ꝫ cōcoꝛditer doctoꝛes: triplici rōne. Primo rōne bonitatis ꝫ charitatis. Scḋo rōne liberalitatis. Tertio rōne ſctitatꝫ. Prīo inquā rōne bonitatis ꝫ charitatis. Nā vnaqueq̄ꝫ opatio diuina magis eſt appropꝛiabilis alicui ꝑſone ſꝫ q̄ in ea magꝫ manifeſtat̄ attributum qḋ illi ꝑſone appropꝛiat̄. ſed bonitas ꝫ charitas appropꝛiatur ſpūiſancto. ſpūſſanctus em̄ eſt charitas ꝫ amoꝛ patris ꝫ filij: vt ait Aug⁹. li. vj. de trinitate. ꝫ allegat̄ a mgr̄o in. j. ſniaꝝ. di. x. Vn̄ ꝫ Hiero. ſup pluij. pſ. ait. Spūſſctūs nec pater eſt nec filius: ſed dilectio quā habet pater in filiū ꝫ fili⁹ in patrem. Hec li. ſniaꝝ vbi. ſ. Ex maximo aūt amoꝛe ꝫ bonitate dei ꝑuenit vt fili⁹ dei carnē ſibi aſſumeret in vtero virginis. Joh. iij. Sic deus dilexit mundum vt filium ſuū vnigenitū daret ꝛc. ergo magis ſpūiſancto appropꝛiat̄ iſta ꝯceptio.

Scḋo rōne liberalitatis. Ut enim oſtendatur q̄ nō ex aliquib⁹ meritis: ſed ex ſola liberalitate ꝫ gr̄a filius dei carnem aſſumpſit: ideo ſpiritui ſancto q̄ eſt ipſa gratia conceptio chr̄i attribuit̄: vt Aug. d̄r in Enchiridion. Hoc eſt qḋ ait apl's Non ex opibus inquit iuſticie que fecim⁹ nos: ſed ſm ſuam miſericoꝛdiaꝫ ſaluos nos fecit: ad Titum. iij. Tertio rōne ſanctitatꝫ. Nam ſpiritusſanctus eſt ſpiritus ſanctificatōis: vt dicitur Rhom̄ j. Et ideo ſicut alij ꝑ ſpiritumſanctū ſanctificant̄ ſpiritualiter vt ſint filij dei adoptiui: ita chriſtus per ſpiritumſanctū eſt in ſanctitate conceptus vt eſſet filius dei naturalis. Et ꝓpt̄ h̄ angelus poſtq̄ꝫ ꝑmiſerat: ſpūſſanctus ſuꝑueniet ī te: concluſit dicens. Ideoq̄ꝫ ꝫ qḋ naſcet̄ ex te ſanctū: vocabit̄ filius dei. Lu. j. Ex oīb⁹ itaq̄ꝫ ꝑmiſſis colligere poſſumus ꝫ agnoſcere quanta charitate deum noſtrum ꝫ dominū Jeſum chriſtū diligere debeamus: vt ei pro tanta ſua circa nos charitate ꝫ liberalitate retribuere valeamus ꝑ noſtro modulo vicem reamationis. Quis enim non ſtudeat reamare ſe amantem deum: ꝫ q̄dē ſumme bonum ꝫ amabilem ſumma bn̄ficia largientē: ꝑpetua charitate nos diligentē: ꝫ in eterna beatitudine ꝑpetua felicitate ꝑmiantē. O anima mea vtinam te excuteres de puluere: vtinam mente pia recogitares quantū te dilexit deus vt ſe dederit pro te.

Articulus ſecūdus de ꝑfectione diuine incarnationis ꝫ conceptionis chriſti.

Capitulum. I.

Secunduꝫ myſteriū declarādum de iſta ſacratiſſima ꝯceptiōe dn̄i noſtri dr̄ perfectionis. vbi oſtendit̄ quanta ꝑfectiōe ſit conceptus dominus Jeſus ī vtero ſacratiſſime virginis Marie. Ubi nota q̄ licet chriſtus multiplici perfectione ſit conceptus: tamē vt eas compendioſius perſtringam⁹: triplicem in hac parte huius conceptionis excellentiam ꝫ perfectionem declaramus.

Primo perfectionē ex parte matris.

Secundo perfectionē ex parte humanitatis domini.

Tertio perfectionē que ſe tenet ex parte diuinitatis chriſti.

Primo itaq̄ꝫ in hac dominica conceptione contemplemur ꝑfectionē ꝫ excellētiā que ſe tenet ex parte matris: q̄m ipſa beata virgo triplicē perfectionem in hac ꝯceptiōe habuit. Primo perfectionē virginitatis Secundo ꝑfectionem ſanctitatis. Tertio ꝑfectionē maternitatꝫ. Primo inquā habuit ꝑfectionē virginitatis: q̄ꝫ ipſa

concepit filiũ ſine corruptiõe virginitatis ⁊ ſine
omni ꝯcupiſcentia ac delectatiõe carnali: ꝗn potiꝰ
in ſũma ſuauitate ſpũali. qꝛ eius mentē inhabita
bat deus: ⁊ ideo exultabat cor eius in deo ſalu/
tari ſuo. Unde Aug. li. de ꝟginitate dicit ꝙ bea
tior fuit btã ꝟgo cõcipiendo chr̃m mente ꝙꝫ cor/
pore. Et infra cõcludit ꝙ ꝓpinq̃tas Marie ma/
terna nil ꝓfuiſſet niſi felicius deuꝫ corde ꝙꝫ cor/
pore geſtaſſet. Hec ille. Jſtud aũt q̃uo ſit intelli
gendũ Rñdeť ſm doctores ꝙ nõ aliter niſi cõſi/
derenť inq̃ꝫtum vnũ nõ excludit aliud: al's ſecꝰ.
qꝛ concipe chr̃m carne ⁊ eſſe dei matrē nõ poteſt
eſſe ſine ſanctitate mentꝫ. Uñ iſta ꝯceptio i Ma
ria eſt optima que eſt carne ⁊ mente. Si em̃ poſ
ſet qs concipe chr̃m carne ſine conceptiõe mentꝫ
fide: nil eſſet. Scđo habuit ꝑfectionē ſctitatꝫ: qꝛ
nulla fuit in hac cõceptõe infectio. ſ. pctĩ origina
lis: qm̃ de ſpũſancto btã virgo filium cõcepit ex
puriſſimo ſuo ſanguine. ꝓpterea angelus dixit
Lu. j. Jdeoqꝫ ⁊ quod naſceť ex te ſanctũ: vocabiť
filius dei. Sanctũ q̃ppe ſm Diony. xi. ca. đ diui
nis noibus: dꝛ illud qđ eſt ab omni immũdicia
liberꝝ ⁊ ꝑfectũ ac mundũ ⁊ immaculatũ Q aũt
concepit ex puriſſimo ſuo ſanguine oſtendiť tri/
pliciter. Primo ex ſnĩa doctorali. Scđo ex exem
plo miraculi reuelati. Tertio exemplo ex ſimili/
tudine naturali. Primo oſtendiť ſnĩa docto/
rali. Jta em̃ cõiť doctores ſentiũt ſup. iij. ſniaꝝ.
diſt. iij. cap. j. vbi magr̃ dicit. Chr̃s inq̃t copula/
uit ex puriſſimis ⁊ ſanctiſſimis ipſius ꝟgis ſan
guinibꝫ carnē animatã aĩa rõnali nõ ſeminans:
ſed ꝑ ſpm̃ ſanctũ creans. Hec ibi. Et eſt ſententia
Damaſceni. Sꝫ queri hic pt de h̃ ꝙ dr: ꝑ ſpiri
tum ſanctũ creans. Quomodo iſte ſanguis diciť
creatus in btã virgine: de quo. ſ. ſanguine factũ
eſt corpus chr̃i: cum ille ſanguis nõ eſt factus đ
nihilo. nam creare eſt aliq̃d ex nihilo facere. Ad
hoc reſpondeť ſꝫ Bonauen. ꝙ hic creare accipiť
ꝑ condere. qꝛ caro chr̃i ꝯdita ē ex illo puriſſimo
ſanguine ſpũſſctĩ ꝟtute ⁊ ptãte. q̃. ſ. ſpũſſctũs cõ
didit ⁊ formauit ſua potẽtia corpꝰ chr̃i nõ extra:
ſed intra eius glorioſa viſcera mẽſibꝫ nouē edu/
cãdũ Sꝫ adhuc q̃riť De q̃ ſanguĩe puro virgi
nali ⁊ q̃uo formatus eſt chriſtꝰ: Reſpondet Jo
annes Nider: allegãs ſniam Alberti magni: ꝙ
ex puriſſimis guttis ſanguĩs cordis virtute ſpi
rituſſancti in eius vterũ ꝑ venas deductꝫ: vt pie
crediť. Et q̃uo hoc: patet in exẽplo imediate ſub/
ſequenti. Scđo g̃ hoc idem oñdiť exemplo mi
raculi reuelati. Nã predictꝰ mgr̃ Joãnes in ſer/
mone ſuo de annũciatõe refert magnũ Albertũ
ſcpſiſſe ꝙ nouit quendã religioſũ ſimplicē deuꝫ
valde timentē: q̃ cũ aliq̃ñ apud ſe miraret̃ de cõ/
ceptione filij dei in vtero virginali: in orõnibus
pluribꝫ rogauit btãm ꝟginē vt certificareť đ illo
Jn nocte igiť natalis chr̃i per eundē prima cele/
brata miſſa: ꝓpe altare vidit lucē magnã ⁊ nobi/
liſſimã dñam dicentē. Quare heſitas ait de con
ceptõe filij mei. Nũ reperies ſcriptũ in euãgelio
ꝙ turbata fuit in ſermone angeli: Motu em̃ na
turali in turbatiõe hominis aſcẽdit ſanguis ad
cor eius in ſolatiũ ipſius cordis ⁊ ꝯfortationeꝫ.
Jn ipſa g̃ turbatione ex puriſſimis guttꝫ ſangui
nis cordis mei oꝑatione ſpũſſancti cõceptus eſt
in me filius dei. Tunc ille attonitus breuiſſi
mis ꝟbis queſiuit Quare hoc: Cui illa benigne
reſpõdit. Ex puriſſimis guttis ſanguĩs cordis
mei ideo cõceptꝰ eſt in meo vtero filius meꝰ: vicꝫ
vt magis diligerē ipꝫ: ⁊ vt magꝫ mererer in paſ/
ſione illiꝰ. Hec (vt ferť) ſm Alb. ſup Miſſus. ſu
per ꝟbo: dñs tecũ. Et ꝑfecto qꝛ iſtđ nõ repugnat
fidei vel ſcpture: ſed ꝯſonat etiam rationi fidei ⁊
pietati: ideo teneri põt. Tertio hoc idē oſtẽdiť
ſimilitudine naturali. Uidemus em̃ ꝙ flores gi
gnunť ſine corruptione ex ſubtiliſſimis humori
bus virgule: ⁊ fructus arborũ ex purꝫ medullis
arboris. ſic chriſtus ex puro virginis ſanguine.
Unde chr̃s Eſa. xj. flori cõparať. Egrediet̃ virga
id eſt btã ꝟgo de radice ieſſe: ⁊ flos de radice eiꝰ
aſcendet. i. chriſtus Deniqꝫ Ariſt. v. li. de aĩali/
bus dr: ꝙ in Arabia eſt q̃dam auis regia ⁊ ma
gna noĩe ormomella: q̃ ſoluꝫ in Arabia habitat:
hec auis guttã emittit ſanguĩs ſui: que tandē in
aduentu ſolaris luminis viuificať: ⁊ ſiľem ſibi
ꝓcreat auiculã. Si g̃ natura id valet facere vt ex
gutta ſanguĩs auis ꝓducať abſqꝫ maris concu
bitu: ſola ꝟtute celeſtis vel ſolaris lumĩs: multo
magis id deus potuit vt ex gutta ſanguĩs beate
virginis corpus chr̃i formareť ſpũſancto id faci
ente Tertio in hac conceptione beata ꝟgo ha
buit ꝑfectionē maternitatis. qꝛ vera ⁊ ꝑfecta mr̃
chriſti extitit. Nam ex hoc aliqua mulier dꝛ ali/
cuius mater ꝙ cũ concepit ⁊ genuit. ſed btã vir/
go chr̃m ꝯcepit ⁊ genuit g̃ eius mater eſt. Unde
Matth. j. Cũ eſſet deſpõſata mater Jeſu Ma/
ria Joſeph. Ubi notandũ ſm Tho. iij ꝑte ſum/
me q. xxxj. arť. iij. ⁊. j. ꝑte. q. xxvij. ar. ij. Q ad hoc
vt aliq̃s ſit pater vel mater requirunť q̃ttuor.

Primo vite generatio. Ex hoc em̃ eſt materni
tatis vel paternitatis ratio: quia viuentem gene
rauit: ⁊ ideo ſcamni mater non diciť lignuꝫ: nec
ignis generans dꝛ mater ignis generati Se/
cundo requiritur ſubſtantie collatio. ⁊ ideo arti
fex non eſt pater vel mater menſe quã facit: quia
nil cõfert ei de ſua ſubſtantia. Tertio materie
preparate adminiſtratio. ⁊ ideo q̃uis homo ſit
de terre limo formatus: non tamen proprie dici/
tur terra mať hominis Quarto nature aſſimi
latio in ſpecie. Uñ capillus vel vermis qui gene
rantur ex homine nõ dicitur filius hominis: qꝛ
non habet ſpecificam ſimilitudinem cum homi/
ne. Ex iſtis rationibus ꝓbatur ꝙ beata ꝟgo ve/
re ſit mater chr̃i. Primo qꝛ viuum genuit: imo
ipſam vitam chriſtum. ſicut ipſe ait Johis. xiiij
Ego ſum via veritas ⁊ vita. Scđo quia de ſub/
ſtantia ſua cõtulit in generatione chriſti ꝓprium

ſanguineꝫ. Tertio q꞉ ꝓparatā materiā ꝓſtitit. ſcꝫ puriſſimū ſanguinē qui chꝛ̄o ꝯueniebat. Quarto q꞉ ſibi ſiĺem in ſpecie ꝓduxit. vñ vera mr̄ chr̄i fuit. Proinde ipſa figurata eſt ꝑ tabernaculum dñi federꝫ in q̄ habitauit deus. De q̄ habet̄ Exo. xxv. ⁊ Heb. ix. ꝙ habuit duas ptes. Prima longioꝛ ⁊ latioꝛ que ſignificat bt̄e Marie corpꝰ ſanctiſſimū. Nam illa pars tabernaculi vocabatur ſctā: cuiꝰ. ſ. Marie ſctitati cōmiſſa eſt latitudo et longitudo totiꝰ mundi. i. hoīm ⁊ angeloꝝ. Secunda pars ꝓpter excellentiā vocabat̄ ſcta ſctōꝝ: q̄ ſignificat aīe Marie ꝑcellentiā. De q̄ Alexā. de Ales ſuꝑ illud Cant. Tota pulcra es: ⁊c. Nequaq̄ꝫ ꝑelegiſſet eā deus niſi eſſet oībꝫ dignioꝛ: deo dilectioꝛ: ⁊ vniuerſis excellentioꝛ.

Capitulum. II.

S Ecundo cōtemplemur ꝑfectionē humanitatis chꝛiſti in qua fuit triplex ꝑfectio in conceptione.

Prima ꝑfectio ſubitanee organizatōis.
Scđa perfectio cōplete animatiōis.
Tertia ꝑfectio diuine felicitatiōis.

Prima inquā ꝑfectio ſubitanee organizatōis: q꞉ cōceptio chꝛiſti non fuit ſicut noſtra. Noſtra quippe cōceptio eſt ſucceſſiua ⁊ in tpe. ꝓpt̄ virtutē defectiuā nature agentis: ita ꝙ conceptio maris nō ꝑficit̄ niſi vſq꞉ ad q̄drageſimū diē: vt dt̄ phs ix. li. de aīalibꝫ. Femie vo ꝯceptio vſq꞉ ad octuageſimū diē vel citra. Aug. vo ſuꝑ Joannē dicit: vt diſt. iij. ſcribit̄ tertij ſniaꝝ: ꝙ marꝫ ꝯceptio ꝑficit̄ q̄drageſimoſexto die. Sꝫ chr̄i cōceptio fuit ſubitanea ⁊ in inſtanti ſm Tho. ſuꝑ iij. diſt. iij. ⁊ Bonauē. di ij. eiuſdē tertij. Richardūq꞉ ⁊ alios ꝯcoꝛditer doctoꝛes. Rō: q꞉ cōceptio chr̄i fctā eſt vtute mirabili ⁊ diuina mirabiliter operāte. ſed vtus mirabilr̄ oꝑans eſt infinita ⁊ operans infinite ac ꝑfectiſſime. Deut. xxij. Dei ꝑfecta ſunt opa. ḡ videt̄ ꝙ eius operatio fuerit inſtantanea. Vñ hec q̄ttuoꝛ in cōceptione chr̄i fuerūt i eodeꝫ inſtanti. ſ. Cōuerſio ſanguinis puriſſimi bt̄e virginis in carnē ⁊ alias partes coꝛpoꝛis chr̄i. ⁊ formatio mēbꝛoꝝ eiꝰ organicoꝝ. ⁊ aīatio coꝛpoꝛꝫ organici ⁊ aſſumptio coꝛꝑis aīati in vnitatem diuine ꝑſone. Vñ Aug. ſicut in li. iij ſniaꝝ ſcribitur: dicit. Jn vtero vgis nō ꝑus caro cōcepta eſt ⁊ poſtea diuinitas venit in carnē: ſed mox vt dei vbum in vterū venit factū eſt caro: ſuata ꝓprietate nature: ⁊ ꝑfectus hō in vitate carnis ⁊ aīe. Hec Augꝰ. Scđa ꝑfectio coꝛꝑis ⁊ hūanitatꝫ chr̄i in eiꝰ ꝯceptu dr̄ aīatiōis. q꞉ in eodē inſtanti q̄ cōcepit bt̄ā vgo coꝛpꝰ chr̄i: fuit ꝑfecte aīatum aīa rōnali in eodē inſtanti creata. Unde Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs ſuꝑ terrā: femina circūdabit virū. Virū inq̄t. q꞉ chr̄s in inſtāti ꝯceptiōis fuit tam quo ad liniamenta coꝛpoꝛꝫ ⁊ organa oīa: vt ꝑdictū eſt: q̄ꝫ quo ad oēs vtutes aīe grām ⁊ ſapiam. Sciuit eñ oīa in inſtanti ſue conceptionis. Et circa hec ꝑmiſſa Hoikot ſuper li. Sapie ⁊ Petrꝰ aure. in ſuo cōpēdio. ⁊ doctores ſuꝑ. iij. ſniaꝝ: dicunt ꝑcipua puncta admiratione digna duo. ⁊ his ſuꝑaddit̄ tertiū punctū: ſꝫ Fran. maro. ſermone de natiuitate. Primū punctū ꝙ nunq̄ꝫ fuit aliq̄s puer ita paruꝰ ſicut chr̄s. qm̄ vt ait mgr̄ i. iij. ſniaꝝ. diſt. iij. Mēbꝛorū chꝛiſti diſtinctio in ipſo momento cōceptōis per oīa liniamenta ⁊ organa ꝑfecta fuit: ⁊ tam parua erat ac tenuis ꝙ humano viſui vix poſſet ſubijci. ⁊ diebꝫ illis. ſ. xlvj. ꝑfecte ē aucta ⁊ notabilis facta paulatim creſcendo. Huius patet ratio. q꞉ alij pueri q̄ñ aīant̄ ⁊ ꝑfecte organizātur ſm omnia mēbꝛa: ſunt xlvj. vel ſm Phum. xl. dierū ⁊ ideo tanto fuit minꝰ coꝛpus chr̄i alijs q̄ñ eſt conceptū ⁊ ſtatim animatū q̄ntum infra xlvj dies augeri potuiſſet in vtero. Et ſi q̄rit̄: Unde eſt hoc ꝙ deus coꝛpꝰ illud tamparuū voluit paulatim ad perfectā quantitatē deduci mediante nature oꝑatiōe: ⁊ non fecit ſubito magnū.

Ad h̄ dicendū ſm Bonauen. ſuꝑ. iij. diſt. iij. q. vi. ar. j. ꝙ q̄uis deus facere potuiſſet alio modo: hoc tn̄ modo fecit congrue triplici ratione.

Primo vt ꝯfirmaret fidei veritatē: dum per h̄ oſtendit ꝙ veram ⁊ nō phantaſticā carnē aſſumpſit. Et hoc fuit optimū: quia ſine fidei veritate nullus eſt fructus incarnatōis. Scđo vt commendaret humilitatē: dum dei filius rex regū factus eſt paruulus. ⁊ qui prius nullo indigebat: lacte materno alebat̄ ſicut alij paruuli: ⁊ pannis inuoluebat̄ ⁊c. Et h̄ ē valde optimū. q꞉ ꝓpt̄ h̄ potiſſime de celo dei filius deſcēdit vt ſuperbiā extirparet. Tertio vt conſeruaret vniuerſalem legem ⁊ oꝛdinem. quia deus vnicuiq꞉ nature conceſſit ꝓpꝛiam oꝑationē nec vtit̄ miraculꝭ vbi natura per ſe ſufficiēter poteſt oꝑari. Et q꞉ natura in chꝛ̄o ſufficienter poterat illud coꝛpus ad perfectā quantitatē deducere: ita ꝙ ꝑ hoc nullo mō eius dignitati derogabat̄: idcirco voluit deꝰ vt naturā iuxta vtutem ſibi cōpetentē oꝑari ſineret. Et h̄ q̄deꝫ cōueniebat: q꞉ naturā nolebat perimere ſed reparare. Secundū punctum circa hoc valde notabile eſt ꝙ i tamparuo coꝛꝑe recepta fuit anima: ⁊ tam coꝛpus illud q̄ꝫ aīa diuinitatis vnionē ꝑfectam habebāt in ipſo inſtanti conceptionis. Unde Augꝰ. li. de fide ad Petrū dt̄. Firmiſſime tene ⁊ nullatenꝰ dubites nō carnem chꝛiſti vel animā ſine diuinitate in vtero vginis fuiſſe ꝑus q̄ꝫ ſuſciꝑet̄ a vbo. Tertiū punctū: ꝙ chr̄s plus habitauit in vtero virginis q̄ꝫ alij paruuli tāq꞉ in thalamo ſūme dilecto: eo ꝙ ceteri fetus añ aīationē ꝑ. xl. dies ad minꝰ foꝛmant̄ Chꝛiſtus aūt dante beata virgine aſſenſum fuit ſtatim ꝑfecte foꝛmatꝰ. ⁊ ſic illis. xl. diebꝫ plus habitauit. Tertia ꝑfectio ex pte humanitatꝫ chr̄i fuit ꝑfectio felicitationis. quia in inſtanti ſue cōceptionis aīa eius fuit in ꝑfecta fruitiōe diuinitatis ⁊ ſciuit oīa: etiam ſm ꝙ hō: ⁊ fuit plenꝰ oī grā ⁊ vtute. vñ nō ſolū fuit viatoꝛ ſed etiā cō-

pꝛehenſoꝛ:vt dͨ Aug⁹. Et ratio ẜm Tho.iij.ꝑte
q.xxxiiij.ar.iiij.qꝛ chꝛ̄s in inſtanti ſue cōceptōis
fuit ſimul deus ⁊ hō. Ideo in ſua hūanitate ha
buit aliquid pꝛe ceteris creaturꝭ.ſ.vt ſtatim a pͥn
cipio eſſet beatus ⁊ felix comphenſoꝛ. Vn̄ Pſ.
Btūs quē elegiſti ⁊ aſſumpſiſti ⁊c. Qd̄ ẜm glo.
refertur ad humanitatē chꝛi que aſſumpta eſt a
ꝟbo dei in vnitatē ſuppoſiti. Sed in pͥmo inſtā/
ti ſue conceptionis fuit aſſumpta natura huma
na a verbo dei:vt patebit.ergo ꝓtunc fuit beat⁹
ẜm ꝙ ⁊ comphenſoꝛ. Et ſic patet triplex ꝑfectio
humanitatis chꝛiſti.

Capitulum.III.

t Ertio quoqꝫ in hac ſacroſancta cōceptōe
chꝛi fuit ſumma ꝑfectio ex ꝑte diuinitatꝭ
ipſius chꝛi.quia chꝛ̄s exiſtens in ꝟginis
vtero fuit ita ꝑfectus deus ſicut fuit ab eterno ⁊
erit in eternum:ita gl'ioſus:ita oīm dn̄s:oīa po/
tens:omnia ſciēs:ſuꝑ oīa bonus ⁊ ꝑfectiſſim⁹.
Unde circa hoc ꝓ ītellectu Nota tres veritates
catholicas breuiter declarandas:ne ꝓlixitas te/
diū generet. Prima veritas eſt:ꝙ nulla mu/
tatio facta eſt in deo ex eo ꝙ in vteꝝ virginis ve
niēs incarnat⁹ extitit. Vn̄ Petr⁹ aureoli in ſuo
compen.li.iij.ca.vj. Cum fili⁹ dei in mundum
mittiꝶ:nō fit in deo aliq̄ mutatio:ſed nature hu
mane aſſumptio.qꝛ ipſi⁹ mitti nō eſt ibi eſſe vbi
ante nō fuit:ſed aliter ibi eſſe q̄ꝫ pꝛius fuerit. Et
hec alteritas nō eſt ex ꝑte eius ꝗ eſt:cū ſit īmuta/
bilis.ſed ex ꝑte eius in ꝗ eſt.quia vniꝶ noſtre car
ni. Vn̄ non fit mutatio ex parte dei:ſed ex parte
noſtri. Scꝛiptum eſt em̄ Malachie.iij. Ego de⁹
et nō mutoꝛ. Nec in hoc aduentu eſt loci muta/
tio.qꝛ vbicunqꝫ pꝛius fuit chꝛi diuinitas:ibi eſt
⁊ nunc:et in incarnatione fuit.nam ⁊ poſt incar
nationē in patre eſt ſicut ⁊ ſꝑ fuit. Vn̄ iſta incar
natio in nullo derogat diuīe ꝑfectiōi. Secun
da veritas. In nullo diminuta eſt diuina nobi/
litas ⁊ ꝑfectio ex eo ꝙ humanā naturā aſſūpſit
Vn̄ dͨ Leo papa in ſermone de circūciſione. In
vtraqꝫ natura idem eſt dei fili⁹ noſtra ſuſcipiēs
et ꝓꝑria nō amittēs. Deitas em̄ que illi cum pa/
tre cōis eſt: nullū detrimentū oīpotentie ſubijt:
nec dei formā forma ſerui violauit.qꝛ ſumma ⁊
ſempiterna deitas noſtrā ꝗdē naturā aſſumēs:
nos in ſuam gl'iam trāſtulit.ſed qd̄ erat eſſe nō
deſijt. Hec ille. Exemplū accipe. Si rex magn⁹
cōtrahat cū aliq̄ ꝑſona ſeruili: nō ex hoc minuiꝶ
regis dignitas ⁊ nobilitas.ſed ꝑſona illa ſerui/
lis in copulatiōe regꝭ nobilitaꝶ.ſic patet de He/
ſter ⁊ Aſuero. Ita in ꝓpoſito dei nobilitas nō eſt
diminuta in incarnatione.ſed hūana natura q̄
an̄ erat abiecta ex pctō:ſumme eſt nobilitata.

Tertia veritas ꝙ deus nō eſt diuiſus in īcar
natione:ſed tot⁹ ⁊ ꝑfectus in ꝟginem deſcendit
Vn̄ Oꝛige.ſuꝑ Matth.dicit. Non dimidi⁹ de/
us apud patrē et dimidi⁹ in virgine.ſed vtrobi/
qꝫ tot⁹ ⁊ ꝑfectus. Et ideo in bn̄dicta virgine.xij.

magnalia ſunt ſubſecuta tanq̄ꝫ.xij. pꝛiuilegia ⁊
excellencie:qbꝫ ipſa tanqꝫ coꝛona.xij. ſtellarū in
hac filij dei inhabitatiōe gl'iaꝶ. Primū eſt ꝙ
tota ſctiſſima trinitas ipſam inhabitauit: pater
vicꝫ:filius:⁊ ſpūſſctūs:vt iam dictū eſt. et miro
modo in ipſa oꝑata eſt:cum pater ſibi potencia;
cōcipiēdi tribuit:fili⁹ carnē de ea aſſumpſit:ſpiri
tusſſctūs eā ſctificauit ⁊ carnē chꝛi ꝑfecit. Se
cundū eſt:ꝙ ipſa ita ꝑfectū filiuꝫ ſicut de⁹ pater
habuit.qꝛ idem fuit filius ꝗ fuit eternal'r de pa
tre ſine mr̄e:et tꝑaliter de matre ſine patre: vt dic̄
Oꝛige.et etiā Greg. Tertium eſt ꝙ fili⁹ dei in
vtero btē ꝟginis exiſtēs:ita generabaꝶ a deo pa
tre ẜm diuinitatē ſicut ab eterno erat ab eodem
genitus. Sicut em̄ ſol vbicunqꝫ ſit non deſiſtit
ſuū lumē gignere:et ignis ſuū ſplēdoꝛem: Ita ⁊
de⁹ pr̄ ſuū filiū etiā ꝓtūc cum eſſet in vtero ma/
terno. Vn̄ nō eſt iſta generatio carnalis ſed di/
uinalis.ſicut lumē de lumīe ⁊ de⁹ verus de deo
vero gigniꝶ:vt dͬ in ſymbolo. Quartū eſt ꝙ fi
lius dei exiſtens in vtero ꝟginis ꝓducebat ſpiri
tūſanctū.qꝛ nunqꝫ fili⁹ deſtitit ſpūmſcm̄ ſpira/
re.ſicut nec pater deſtitit vnqꝫ filium generare.
Hui⁹ exemplū ẜm Auguſtinū accipe de igne ꝗ
ſꝫ q̄ꝫdiu eſt nō deſiſtit diffundere ſplendoꝛē et ꝑ
ipm̄ ſuum caloꝛem. Quintū eſt: ꝙ chꝛ̄s habi
tans in ſuo vtero gloꝛificabat oēs angelos ſicut
et deus pater.qꝛ diuinitatis eſſentiam ⁊ trinita
tis gl'iam angeli intuendo gloꝛificabanꝶ ⁊ gau/
debant:ſicut in patre ⁊ ſpūſancto: ita ⁊ in filio.

Sextū eſt: ꝙ filius dei exiſtēs in ſuo vtero cō
ſeruabat totum vniuerſum ſicut ⁊ pr̄ ⁊ ſpūſſan
ctus:cum habeat eandē vim conſeruatiuā. Si
em̄ tūc ceſſaſſet virtus filij ꝟginis: ceſſaſſet etiaꝫ
virt⁹ patris ⁊ ſpūſſancti. Et ſic mūdus tot⁹ an/
nihilat⁹ fuiſſet: vt dͨ Greg.xxvij.moral'. Om̄ia
inq̄t ſtatim in nihilū redigerenꝶ: niſi manu oī/
potentꝭ cōſeruarenꝶ. Septimū eſt: ꝙ fili⁹ be/
ate ꝟginis exiſtens in vtero ſciebat ⁊ comphen/
debat omnia que ſunt:fuerunt: ⁊ erunt in h̄ mū
do:pͥſentia:pͥterita: ⁊ futura. Ibi aīa chꝛi pꝛeui
debat q̄t et qui ſunt hoīes in eum crediturī vel
nō credituri:q̄t fructum ſue incarnationis acce
ꝑturi:q̄t ſaluandi:q̄t dānādi. Ibi ꝑcognoſcebat
q̄t paſſiones ⁊ q̄ꝫ acerbā moꝛtē deberet illa caro
cōcepta ſuſtinere ꝓ redemptiōe generꝭ humani:
q̄t vulnera ſuſciꝑe:quot guttas ſanguīs effun/
dere:q̄t laboꝛes ⁊ fatigia ſufferre ⁊c. Itē cogno/
ſcebat oīm infimoꝝ ⁊ ſuꝑioꝝ coꝛpoꝝ virtutes
et numeꝝ:oīmqꝫ ſpirituū diſpoſitiōes ⁊ oꝛdīes
Et qd̄ maius eſt oībꝫ: Deū in ſua eſſentia vidēs
ꝑfruebaꝶ beatitudine. Octauū eſt : ꝙ chꝛiſt⁹
in ſuo vtero habitans: ſua potentia ⁊ ſapientia
diſponebat totū mundū:et oīa que in mūdo vo
lebat faciebat: ⁊ iudicio decernebat q̄s diues vl'
pauꝑ fieri debet in mundo:q̄s ſeruus ⁊ q̄s dn̄s
quis rex ⁊ pꝛinceps:q̄s moꝛereꝶ ⁊ q̄s viueret. Et
ſic tanqꝫ ſumm⁹ deus oīm gubernatoꝛ. No/

num ꝙ in eius vtero habitauit deus eq̄ magnꝰ et equa maieſtate ſicut in celo ⁊ latiſſimo mūdo. Mirū hoc eſt ꝙ quē celi capere nō poterant: vterus vniꝰ puelle cōtinuit: vt etiam canit eccl'ia.

Decimū ꝙ in ipſa btā ꝟgine ſūmus ſplendor diuine pſentie nō ſolū in aīa: verūetiā in corꝑe mira radioſitate relucebat: ita ꝙ vt dī Bern. ꝓpter ipſam radioſitatē a facie eiꝰ ꝓcedentem Joſeph eiꝰ ſponſus vix reſpicere audebat in faciez eius. Vñ Glo. ſuꝑ illd̄ Mat. j. Accepit Joſeph coniugē ſuam ⁊ non cognoſcebat eā donec peperit filium: dicit. Joſeph inq̄t Mariā facie ad faciem videre nō poterat: quā ſpūſſctūs a conceptione plenꝰ impleuerat. et ideo nō agnoſcebat faciē eius quā deſpōſauerat: donec illiꝰ ꝟtꝰ euacuaret̃. Hec glo. Undecimū ꝙ in ipſa ⁊ ꝑ ipſaz btām ꝟginē humana natura ſūme exaltabatur. q: in aſſūptiōe ꝟbi tātū fuit hūana natura ſublimata vt eſſet eq̄lis deo. lz nō ſit equalis hūanitas diuinitati. q: filiꝰ dei chr̄s equalis eſt deo patri ſm̄ diuinitatem: vt dicit Athanaſiꝰ in ſymbolo. Jmo qd̄ maiꝰ eſt: vnus hō chr̄s eſt ita perfectus deus ſicut tota trinitas. vt dī Augꝰ. j. li. de trini. Qd̄ eſt valde ſtupēdum plus q̄ ſi diceret̃ ꝙ vnus lapis eſt equalis ſoli vl' celo. Hanc eq̄litatem ſaluator declarat Joan. x dicēs. Ego et pater vnū ſumus. Jtem intantū hūana natura exaltabat̃ ⁊ dignificabat̃ in btā ꝟgine ꝙ eſſet ſuꝑ oēs creaturas: et adoraret̃ adoratiōe latrie ab omnibꝫ angelis. q: caro chr̄i ⁊ aīa ꝓpter vnionē ad diuinitatē adoranda eſt adoratione latrie ſic deꝰ: vt volūt doctores cōiter ſuꝑ. iij. li. ſniaꝝ. di. ix. Jtem genꝰ humanū adeo exaltabat̃ ⁊ dignificabat̃ in beata ꝟgine: vt oēs homīes fratres dei ſint appellati. Heb. ij. Non cōfundit̃ eos vocare fratres. Et hoc maximꝰ honor eſt homi: in q̄ excellit angelos. q: angeli tm̄ ſerui dei nominantur ⁊ nō fratres. Heb. ij. Nuſq̄ angelos apphendit: ſed ſemē Abrae. Et ideo poſt incarnationem angelus nō ꝑmiſit ſe adorari ab hoīe Apoc. xxij vbi legit̃ ꝙ cū Joannes voluiſſet adorare angelū: ꝓhibuit angelus ne faceret: videns humanā naturā in chr̄o ſuꝑ angelicā exaltatā. Jn veteri aūt teſtamēto ꝑmiſit ſe adorari ab Abraā Gen. xviij. et a multꝭ alijs. Duodecimū ꝙ btā ꝟgo tāta dignitate ſublimabat̃ ꝙ dñium haberet ſuper omnes angelos ⁊ ſuꝑ oēs homines ⁊ ſuper oēm creaturā mūdi: ⁊ eſſet regina oīm celeſtium et terreſtriū. Et qd̄ eſt maximuz: dñium haberet etiam ſuꝑ deum q̄dāmō et imꝑium tanq̄ mat̃ ſuꝑ filium. Hoc q̄ppe magnū eſt. Sicut em̄ maximū q̄d putaret̃ ꝙ vnus infirmꝰ homo poſſet totā terrā ⁊ totū celū voluere: ita hoc maiꝰ eſt ꝙ vna puella ſic habeat dominiū ſuꝑ celū ⁊ terraz et ſuꝑ deum: vt poſſit q̄dq̄d velit. Bern. O felix Maria data eſt tibi oīs ptās in celo ⁊ in terra: vt q̄cquid voluerꝭ valeas efficere. Euigila ergo o aīa fidelis: leua oculos mētꝭ tue ⁊ vide ac conſidera diligenter q̄ntum debeas beatam ꝟginē venerari: q̄nta deuotione ſibi ſeruire: quanta reuerētia eam extollere: et oī laude digniſſimā extimare. Uide q̄ntum debeas eam amare q̄ deum tuū: redemptorē tuū: gaudiū tuū: glorificatorē ⁊ ſaluatorem tuū dulcem Jeſum tanta dignitate cōcepit ⁊ in vtero portare meruit: tātū tibi fructum: vtilitatē ⁊ dignitatē attulit. O q̄d putas: nonne diligeres eū ⁊ ſeruires ei qui tibi vnā dignitatem regiaz pſtaret ⁊ ad eam ſublimaret in hoc mūdo: Multo maiꝰ eſt regnū multo ꝑcioſius ⁊ durabiliꝰ: quia regnum eternuz ⁊ celeſte. Multo maior dignitas incomꝑabiliter quam habes ꝑ btām ꝟginem. O itaq̄ feliciſſima Maria. O bñdicta dña: tibi ī ꝑſona oīm noſtꝝ laudes dico ⁊ grās ago ꝓ tāto bñficio. Te q̄dē benedico ⁊ glorifico in eternū. Bñdicta tu in filio Bñdicta tu in corꝑe. Bñdicta tu in aīa. Bñdicta ſis in celo ⁊ in terra: que bñdictionem in oībus peꝑiſti Amen.

Articulus tertius de mirabili condicione incarnationis diuine ⁊ conceptiōis chr̄i.

Tertium myſteriū

pͥncipale in hac ꝑte declarandū dicit̃ myſteriū admiratiōis. Fuerūt quippe in hoc cōceptu dñico miranda plurima que humanum excedunt intellectū: et humane mentꝭ īdaginem rapere habent in exceſſuz ſtuporis. Et p̄cipue notantur duodecim miranda in hac conceptione ſacratiſſima: quibꝫ beata virgo Maria tanq̄ duodecim ſtellarū corona gloriat̃ in ſua conceptiōe mirabiliter celebrata. De quibꝫ q̄dez ſatis valde breuiter ꝓcedere intendo: ne tedium lectori vel audienti prolixitas faciat. Et vt melius capiatur: in tres quaternarios diuiduntur. Primus ſe tenet ex parte diuinitatis. Secundus ex parte incarnationis vel vnionis. Tertiꝰ ex parte maternalis conceptiōis. Nam Primo ex parte dei fuit in hoc cōceptu quadruplex ſtupor et admiratio.

Primus ſtupor miſerationis.
Secundus ſtupor humiliationis
Tertius ſtupor ꝑſonatiōis.
Quartꝰ ſtupor indiuiſibilis vnionis.

Jtem ex ꝑte incarnationis vel copulationis fuit ſimilr̃ q̄druplex ſtupor. vt ſequit̃

Primus ſtupor imꝑmixtionis.
Secundus ſtupor cōicationis.
Tertius ſtupor totalis aſſumptiōis.
Quartus ſtupor partialis hūificatiōis.

Tertio quoq̄ ex ꝑte maternalis conceptionis fuit q̄druplex ſtupor. vicz

Primus virginalis fecundationis
Scd̄s corꝑalis ꝑfectionis.
Tertius ſtupor ſpūalis repletiōis
Quartꝰ ſtupor incōpaſſibilis cōiunctiōis.

Capitulū.I.

p Rimus ſtupoꝛ miſerationis. Mirabile qdē ⁊ ſtupendū eſt ꝙ deꝰ q̄ ꝑ q̄nq̧milia annoꝝ cōtinuerat in ira ſua miſcḋias ſuas: nō flexꝰ lachꝛymis: nō ꝑcib̾ indinatꝰ: nō miſerijs cōmotꝰ ſctōꝝ patrū aut hūani generꝭ. In hac tn̄ incarnatione miſertꝰ eſt homi. et ait illud Exo. iij. Deſcendi vt liberarē ꝓpl'm meū. Quātū aūt ſit indinatꝰ deus ad miſcḋiaꝫ ꝑ hāc incarnationē: oſtēdiꝭ tripl'r. Primo expimētali cognitōe Scḋo ſcp̄ture atteſtatiōe. Tertio exēplari oſtenſione. Prīo expimentali cognitiōe. Expꝛtū em̄ eſt teſtāte ſacra ſcp̄tura ꝙ deꝰ fuerit circa hoīes mitigatꝰ: qm̄ antea in veteri teſtamēto multuꝫ ſeuere puniebat pctā hoīm Nā ꝓ vno pctō Adā et totā eiꝰ poſteritatē moꝛte dānauit: ⁊ plꝰ q̧ q̄nq̧milib̾ annoꝝ oēs in infernū detruſit q̄tquot moꝛerenꝭ ex filijs Ade. Item ꝓ vicio gule ⁊ eſu carnium ꝑcuſſa ē a deo magna ſtrages ꝓpl'i Nume. xj. Et ꝓ pctō Achoꝛ. xxxvj. hoīes ꝑierunt Joſue. vij. Et ꝓ ſodomitico vicio q̄nq̧ ciuitates ⁊ villas eaꝝ ſubuertit. ⁊ totū mundū deꝰ diluuio ꝑemit. Nūc ṽo q̄ntum ſuꝑabundāt pctā hoīm q̄t adulteria. q̄t ſodomie. q̄t iniq̄tates ⁊ vicia vſq̧ ad ſummū excreuerunt in mundo: ⁊ tn̄ miſericoꝛs deꝰ expectat lōganimiter vt cōuertanꝭ homines. Scḋo ſcp̄ture atteſtatiōe. Tit. iij. Apparuit benignitas ⁊ humanitas ſaluatoꝛis nr̄i dei nō ex opib̾ iuſticie q̄ fecimꝰ nos: ſed ſḋm ſuā miſcḋiam ſaluos nos fecit. Tertio h̄ oſtendiꝭ exemplari declaratiōe. Accipe o hō hoc tibi exēplū. Si vnꝰ rex potentiſſimꝰ vnicā filiā ſuā pulcerrimā tibi cuſtodiendā cōmēdaret: tu ṽo eam foꝛnicatiōi traderes inimicꝭ regꝭ: et inſuꝑ eā occideres: nōne magnū q̄d ꝯ regē offēderes? Poꝛro ꝓ tāto ſcelere rex te īcarceret ⁊ q̄tidie affligat: et tādē moꝛti crudeliſſime ſeruet te tradendum. Penſa iā qḋ ſequiꝭ. Nōne maxia demētia ⁊ miſericoꝛdia regꝭ eſſet: ſi tibi q̄ es inimicꝰ eiꝰ: in tanta afflictiōe poſito ⁊ moꝛti deputato: cōpatereꝭ adeo: ꝙ vnicū ſuū filiū de ſuo ſolio regio faceret ꝓ te deſcēdere in carcerē: et tuū habitū: vincula ⁊ flagella tua ipſe ꝓ te ſuſciꝑet ad regꝭ voluntateꝫ pꝛo te q̄ꝫ tuā penā quā demereretꝭ lueret: et ꝓ te turpiſſima moꝛte filiū occidēdū traderet vt te liberaret ⁊ inſuꝑ te in ſuū regnū exaltaret ⁊ in filium adoptatū regnaturꝝ ſecū ꝑficeret. Uere maximū h̄ tibi opꝰ miſcḋie ⁊ bn̄ficētie eſſꝫ ⁊ īdicibile. Sic fecit tibi deꝰ: tibi filiā ſuā tradidit cuſtodiendā. i. aīam rōnalē ad imaginē ſuā ṽtutibus oꝛnatā. tu ṽo demonib̾: dei inimicꝭ eā ꝓſtituiſti ꝑ varia vicia. ꝓpter qḋ miſeriā huiꝰ vite ⁊ tandē et̄nū cruciatū demeruiſti. Sed ecce q̄nta erga te o hō dei miſcḋia. Ecce q̄nta pietas. ecce q̄nta charitatꝭ dulcedo. cōpatiendo tibi: vnicū filiū chr̄m ꝓ te tradidit vt ꝓ te affligaꝭ: ꝓ te moꝛtē patiaꝭ vt te liberet. et cū eſſes inimicꝰ dei: filiꝰ effice reris: etetnal'r in ſuo regno celeſti regnaturꝰ. O igitur magna dei miſeratio ⁊ hūanū excedēs intellectum. Un̄ Greg. in ꝑfatōe paſcali. O diuīe pietatꝭ ſumma dignatio: vt ſeruū redimeres tradidiſti filium. Patet ḡ q̧ mira ſit dei miſeratio.

Capitulum. ij.

s Ecundus ſtupoꝛ eſt hūiliatōis in hac incarnatōe. Stupendū q̄dem ⁊ mirabile ē de tāta dei hūiliatiōe vt fieret hō deꝰ. Cū em̄ nil viliꝰ ſit carne hūana: ⁊ tn̄ eā aſſumere ⁊ ſibi vnire dignatꝰ ē. Nōne mirāduꝫ ē ꝙ dn̄s oīm factꝰ ſit tā hūilis vt eſſet ſeruꝰ oīm? Nōne mirandū eſt ꝙ oīpotēs deꝰ factꝰ ē q̄ſi īfirmꝰ: īmoꝛtalis et impaſſibil' ſe hūiliauit ad paſſionē ⁊ moꝛteꝫ: vilē carnē induit: ⁊ ꝓ nob̄ q̄ſi abiectꝰ ṽmis ē factus: ipſo teſte ꝑ Ps. Ego āt ſū ṽmis ⁊ nō hō: oꝓꝓbꝛiū hoīm ⁊ abiectio plebis. Hoc ē q̄d dr̄ apl's Phil. ij. Exinaniuit ſemetipm̄ foꝛmā ſerui accipiēs.

Capitulū. iij.

t Ertiꝰ ſtupoꝛ ꝑſonationis. ſ. duaꝝ naturaꝝ ⁊ ſubſtātiaꝝ vna ꝑſonatio. In chr̄o em̄ etſi ſunt due nature. ſ. diuīa ⁊ hūana: nō tn̄ eſt niſi vnū ſuppoſitū ⁊ vna ꝑſona. Natura q̄ppe hūana non ꝑꝰs fuit cōdita q̧ aſſūpta ī chr̄o: vt ꝑdictū eſt. ij. arti. q̄re nunq̧ fuit perſona antea: vt docet mgr̄ in. iij. diſt. v. Et ſic ꝙ natura hūana diuīo ſubſiſtat ſuppoſito: eſt valde ſtudēdū. De hoc Athanaſiꝰ in ſymbolo. Licꝫ chr̄s ſit deꝰ ⁊ homo: non duo tn̄ ſed vnꝰ eſt chr̄s. Unus aūt nō vnitate ſubē: ſed vnitate ꝑſone. Nā ſicͣ aīa rōnalis ⁊ caro vnꝰ eſt homo: ita deꝰ ⁊ homo vnꝰ eſt chr̄s. Et hoc eſt mirandū.

Capitulum. iiij.

q Vartꝰ ſtupoꝛ indiuiſibilis vnionis Sic em̄ vniuit ſibi deꝰ naturā hūanā vt nunq̧ ab ea ſepareꝭ. Un̄ Damaſc. dr̄. Quod ſemel aſſumpſit nunq̧ dimiſit. Nā lꝫ paſſionis tꝑe aīa a coꝛꝑe ſit ſeꝑata: neutꝝ tn̄ a diuinitate. Et hec vnio ſtabit ſempiternaliter vt nunq̧ deſinat deꝰ eſſe verꝰ homo. Ex q̄ ſequiꝭ ſtupendū illud: ꝙ in nulla natura īdiſſolubilioꝛ ⁊ maioꝛ reperitur cōiunctio q̧ hec vnio bn̄dicta pēſata cū cōicatione idiomatꝭ q̄ eſt in hac ſacra vnione. O igiꝭ q̧ magna dei charitas erga noſtrā naturā

Capitulum. V.

q Uintus in hac incarnatiōe eſt ſtupoꝛ imꝑmixtionis. ſ. naturaꝝ. q2 vt dr̄ Leo papa in ſermone de natiuitate Salua inq̄t ꝓꝓꝛietate vtriuſq̧ ſubſtantie in vnitatem ꝑſone ſuſcipiꝭ a maieſtate hūilitas: a ṽtute īfirmitas: ab eternitate moꝛtalitas. et ita: vt nec ſuꝑioꝛem minueret incarnatio: nec inferioꝛē ꝯſumeret glorificatio Et hoc certe ſtupendū ⁊ mirandū eſt. q2 gutta aq̄ infuſa mari: nomē amittit ⁊ naturaꝫ. ⁊ tn̄ natura hūana mari infinito. i. deo ꝯiūcta: nomen detinet ⁊ naturā. vt ſine naturaꝝ iſtaꝝ. ſ. diuine et hūane cōmixtiōe ⁊ cōfuſione vtraq̧ permaneat in vna ꝑſona q̄ eſt chr̄s deꝰ ⁊ hō.

Capitulum. VI.

ſ Extus ſtupoꝛ cõicationis.ſ.idiomatum. Oꝛige.li.iiij. ſuꝑ epl'am ad Rhoma.dicit Propter indiſſolubilē vnitatē ꝟbi ⁊ carnis: oīa q̄ carnis ſunt attribuunt̄ verbo: ⁊ oīa q̄ ꝟbi ſūt ꝑdicant̄ de carne. Et Augꝰ.j. de trini.ca.xiij.dr. Talis eſt illa aſſumptio hūanitatꝭ a diuinitate in chꝛo vt deū hoiem faceret ⁊ hoiem deū Ex q̄ patet ꝙ tali vnione facta eſt cõicatio idiomatū: vt q̄ dicunt̄ de deo: dicant̄ de hoie. et ecõuerſo: ſaltē cõcretiue. Facta em̄ eſt cõicatio Primo q̄ ad ꝑfectiões eſſentiales. vt hō eſt ſpūs infinitꝰ: et deus eſt coꝛpꝰ. Scdo q̄ ad ꝓprietates accidētales. vt deꝰ eſt albꝰ: ⁊ hō eťnꝰ. Tertio q̄ ad actiões. qꝛ actiões naturarū cõicant̄ ad īuicē. vt hō creat: ⁊ deꝰ comedit. Quarto q̄ ad paſſiones. qꝛ ex q̄ in actiõibꝰ ē cõicatio: erit et in paſſionibꝰ. Et ſic vere dr: deꝰ paſſus: deꝰ moꝛtuus. lꝫ nõ deitas moꝛtua. et dr hō eternaliter generatꝰ. Ualde mirāda ſunt iſta ⁊ ſtupēda ac veneratiõe ⁊ dilectione digniſſima.

Capitulū. VII.

ſ Eptimꝰ ſtupoꝛ totalis aſſumptõis. quia in atomo.i. in indiuiſibili facta ē totiꝰ hominis aſſumptio. vt dr Damaſce. qꝛ nõ priꝰ coꝛpꝰ q̄ aiam vel ecõtra: ſed ſil' coꝛpꝰ ⁊ animā aſſumpſit deꝰ. Ad qđ ſtupendū eſt ſecutum illud ꝙ coꝛpꝰ chꝛi in inſtanti eſt ꝑfecte oꝛganizatū: animaqꝫ in eodē inſtāti de nihilo creata ⁊ in eodem inſtāti coꝛꝑi infuſa: atqꝫ in eodē inſtāti diuinitati vnita ſunt: ſm qđ ſupra patuit ꝑ magiſtrū in. iij. diſt. iij.

Capitulum. VIII.

o Ctauꝰ ſtupoꝛ partialis btificatiõis. qa aīa chꝛi q̄ ad ꝑtē ſuꝑioꝛē fuit btificata: et in parte īferioꝛi fuit doloris ꝑceptiua. Habuit qꝫ ſapiam infuſam oīm: ⁊ diuinitatis plenā cõicationē ſm oēm ꝑfectionē. Uñ Col'.j. In chꝛo habitat oīs plenitudo diuītatis. Et iſta tria fuerūt valde miranda. vicꝫ Q chꝛs in inſtāti ꝯceptõis oīa ſciuit. iij. ſniaꝝ. di. xiij. nec poſtea ꝓfecit q̄ ad habitū ſciē: ſed tm̄ q̄ ad expimentuꝫ. Itē ꝙ fuit btūs in poꝛtõe ſuꝑioꝛi ⁊ diuinā eſſentiā intime vidēdo ꝑfruebat̄. Et cū hoc ꝙ in inferioꝛi ꝑte rõnis nõ fuit btūs ſed doloꝛē ſentiebat vt dr mgr̄. iij. ſniaꝝ. diſt. xv. Hoc ē qđ dr Augꝰ. vicꝫ ꝙ tota vita chꝛi ab inſtanti cõceptiõis crux erat ꝓpter doloꝛē quē habebat. Tū ꝓ paſſiõe futura ⁊ iminenti. Tū ꝓ materna cõpaſſione. Tū qꝫ ꝓ hoim ingratitudine ⁊ malicia. Et ſic d alijs ſimilibꝰ. Sicut aget̄ de hoc latiꝰ alio opuſculo: tractatu de paſſione.

Capitulum. IX.

n Onꝰ ſtupoꝛ ꝟginalis fecūdatiõis. Mirū qdem eſt ꝙ ꝟgo cõcipiat: ꝟgo pariat: virgo lactet. Uñ Oꝛig. in Omel'. ſuꝑ illđ Matth. Cū eſſet deſpõſata ⁊c. dr ſic. O magne admiratiõis gr̄a. O inenarrabilis ſuauitas. O ineffabile ſacr̄m: ipa eſt eadē mr̄: ipa eadē virgo: ipſa genitrix ⁊ ancilla: ipſa genuit deum ⁊ hominem. Quis vnq̄ꝫ audiuit talia. quis vnq̄ꝫ potuit vt virgo eſſet ⁊ mater imaculata: mater ⁊ icoꝛrupta: mat' vnigeniti filij dei dñi nr̄i Jheſu chꝛiſti q̄ eſt in celis ſm diuinitatē in ſinu pr̄is: et eſt ī terris ſm carnē in ſinu matris: in celis de pr̄e ſine matre genitus: ⁊ in terris de matre ſine patre generatus. Hec ille.

Capitulum. X.

d Ecimꝰ ſtupoꝛ coꝛꝑalis ꝑfectiõis. Mirū em̄ ⁊ ſtupendū ꝙ tāta ꝑfectiõe conceptio ꝟginis fieri valeat: vt.ſ. ex puriſſimis ſanguinibꝰ ꝟgo ꝯcipiat: ⁊ nõ niſi a ſpūſancto concipiat: et nõ niſi deū ⁊ hõiem veꝝ cõcipiat. Deniqꝫ in inſtanti cõceptiõis ꝑfectū habeat filiū ſm oīa coꝛꝑis liniamenta: ⁊ mox aīatum coꝛpus et deitati vnitū. vt iā pluribꝰ vicibꝰ ē replicatum.

Capitulum. XI.

v Ndecimꝰ ſtupoꝛ ſpūalis repletiõis. Mirū em̄ eſt ꝙ mater ipa ꝟgo ſit repleta gratia ſpūſſancti: adeo vt ſine omni pondere et ġuamie baiulauerit filiū: ⁊ totaliter mēs eius ad ſuꝑna fuit euecta: ſumme conſolata ⁊ refecta tanq̄ꝫ q a deo ē inhabitata ⁊ oībus donis plena. Et preterea filiꝰ eiꝰ chꝛs Jeſus in inſtāti ꝯceptiõis fuit plenꝰ diuinitate ⁊ ꝑfectꝰ hō vtēs rõne. iuxta illđ Hiere. xxxj. Femina circundabit viꝝ. vt ſ. tactum eſt.

Capitulum. XII.

d Uodecimꝰ ſtupoꝛ incõpaſſibilis cõiūctiõis. qꝛ vicꝫ cõiūgunt̄ in hac ꝯceptiõe illa ⁊ talia ꝯria q naturalit̄ nullo mõ ſe cõpatiūt̄ ī eſſe alicui. vicꝫ moꝛtalitas ⁊ īmoꝛtalitas Itē paſſibilitas ⁊ īpaſſibilitas. Itē eťnitas ⁊ tēpoꝛalitas. Itē creatoꝛ ⁊ creatura. oīpotēs ⁊ īfirmꝰ. dñs oīꝫ ⁊ ſuꝰ oīꝫ: vt dici valeat d h illđ. Ps. Sil' in vnū diues ⁊ pauꝑ. Preťea ꝯcurrūt ꝟginitas ⁊ mr̄nitas: caſtitas ⁊ fecūditas: vt merito de ea dicat̄ illđ Sap. iiij. O q̄ꝫ pulcra ē caſta generatio. Uide qꝛ vtrūq̄ꝫ iūgit ſcꝑtura. qꝛ dic̄: caſta ꝑ ꝟginitatē: ⁊ gn̄atio ꝑ mr̄nitatē Deniqꝫ q̄d āpliꝰ dicere valeā: q̄d hac nouitate maiꝰ: q̄d excellentiꝰ effari q̄am: q̄d iocūdiꝰ ⁊ q̄d mirabiliꝰ hac fama veridica īſonari põt: ꝙ deꝰ factꝰ eſt hō ⁊ cõiunctꝰ limo: vnitꝰ ē nr̄e nature hūane: ⁊ ꝟbū dei factū eſt caro Joh. j. O mirabile dictu. O ſtupēduꝫ ⁊ iauditū nouū. Quid miſer homūcio exiſtimas: q̄d ī hac re cogitas? Pro te nimiꝝ o miſer. ꝓ te o fidelis aīa. ꝓ te o vilis pctõꝛ factū ē tā grande miraculū tā inuiſum a ſeculo ſpectaculū: tā inauditum nouū. Pro te inquā: qꝛ ꝓ tua vtilitate: ꝓ tua ſalute ⁊ gl'ia. ſed et ꝓpter te: qꝛ ꝓpter tuuꝫ amoꝛeꝫ: ꝓpter tuā charitatē. Suꝑ q̄ btūs Bern̄. admirās ⁊ exclamās ait. O ſtupēdū mirabileq̄ꝫ ſacr̄m: ſummꝰ oīm factꝰ ē imus oīm. ⁊ q̄d h fecit niſi amoꝛ? Ecce duo parit̄ noua iocūda nob dr. qꝛ ⁊ ſummꝰ factꝰ ē imꝰ: ⁊ h ꝓ nr̄o amoꝛe: vt nos faciat ſūmos īdigniſſimos. O deꝰ magne. O Jeſu bone: q̄ntū te diligere debeamꝰ q nos tātū dilexiſti. vere magna et mirabilia oꝑa tua dñe: tu

dñe mirabiliter mundũ creaſti: mirabil'r hoiem ad imaginẽ tuã feciſti: ⁊ certe mirabiliſſime hoïez redemiſti: vtinã deꝰ meus tibi aliqd dignũ vel modicum pro tanto beneficio retribuere valeat anima mea. Sed heu heu mi dñe: prohdolor ⁊ prohpudor. q2 vnuſqſq3 noſtꝝ decliauit a te in viã ſuã: alius in auariciã: alius in luxuriã: alius in irã: aliꝰ in gulã. et in cetera vicia. Reddidimꝰ odiũ ꝓ dilectiõe tua: teipſo teſte ꝑ os Pſ. Quid ẽ̃ chariſſimi: qd facturi ſumꝰ: Audite ſanũ cõſiliũ dauid. Venite adoremꝰ ⁊ ꝓcidamus añ deum: ploremꝰ corã dño q̇ fecit nos q2 ipe eſt dñs deꝰ nr: poccupemꝰ faciẽ eius in cõfeſſiõe. Clamemus oẽs in celũ ad deũ ⁊ dñm noſtꝝ Jeſũ chriſtũ Jpſe em̃ piꝰ ⁊ miſericors eſt ⁊ pſtabilis ſuꝑ malicia hoim Joel. ij. Studeamꝰ ei gr̃as ꝓ tanto bñficio agere. Studeamꝰ eũ ſuꝑ oĩa diligere: ſed ⁊ viribꝫ oĩbꝫ conemur eiꝰ dilectiſſimã matrẽ venerari ⁊ ei ſeruire: vt eius precibꝫ digni efficiamur in celeſti patria cum eodẽ ſuo filio regnare in ſecula ſecl'oꝝ Amẽ. Et ſic eſt finis ꝑ dei graciã ⁊ btẽ ꝟgis auxiliũ huius ꝑmi libri. Plura alia poſſent circa hãc materiã cõcurrere ſcribẽda de chri icarnatiõe ⁊ eiꝰ natiuitate: q̄ tñ h̄ ꝑtrãſeo q2 deo duce in alijs voluminibꝫ ero tractaturꝰ de illis. Hic cũ breuitatꝫ dicta ſufficiãt.

Jncipit Liber ſecũdus de gaudioſa viſitatione Marie.

S Ecundo Libro

agitur de myſterio gaudioſiſſime viſitatiõis btẽ ꝟgis. Jn q̃ qͥdẽ tres ꝑtes poni libeat ⁊ diſtingui: ẜm ꝙ tria ꝑncipalia videnꝭ eſſe facta in hac ſacra ꝟgis viſitatiõe. Prio qͥppe ab Eliſabeth ſolenil'r virgo ipſa cõmedaꝭ. Scdo ipſa bñdicta ꝟgo multipl'r iocũdaꝭ. Tertio gratiarũactio ꝓ ipſo bñficio diuĩe incarnatiõis decantaꝭ. Propterea ꝑma ps huiꝰ libri eſt de ipa btẽ ꝟgis cõmẽdatione. Scda de eiuſdẽ ꝟgis ineffabili iocũdatiõe. Tertia de eiꝰ cantico ⁊ gratiarũactione. vt patebit in ꝓceſſu libri.

Prima pars ſecundi libri de cõmẽdatiõe beate Marie q̄ ſctã Eliſabeth in tꝑe viſitationis ipſam cõmẽdauit tam de dei maternitate q3 de virginitate q3 etiã de virtuoſitate.

V Nde mihi hoc vt

veniat mater dñi mei ad me. Lu. j. ca. Verba iſta dicta ſunt a btã Eliſabeth ſene Joãnis vicʒ matre de ꝟgine glioſa qñ viſitauit ipſa virgo eã: cuiꝰ viſitationis feſtũ recoliꝭ ab eccl'ia. Jn qbꝫ qͥdẽ ꝟbis tãgunꝭ ⁊ ĩſinuatiue eliciunꝭ tres ꝑcipue rõnes ꝓpter qs ſũmo honore debeamꝰ feſtũ ſacratiſſime viſitatiõis celebrare. ſicut ⁊ ipa btã ſenex Eliſabeth propter has rationes ſtuduit bñdictã ꝟginẽ Mariã in hac viſitatione ſummo honore excipꝑe: ac deuotiõe intima cordis cõmẽdare.

Prima ratio noſtre humilitatis

Scda ratio vtilitatis.

Tertia ratio dignitatꝫ.

Prima eſt rõ nr̃e hũilitatis. Voluit qͥppe deꝰ vt ſicut vna mulier q̄ erat mr̃ viuentiũ Eua ſuꝑbierat intantũ ꝙ ſciam dei appetierat Gen. iij. Eritis ſic dij ſciẽtes bonũ ⁊ malũ. et ſic diuinã eqlitatẽ appetẽdo dãnauerat nos: ita ſꝑ eſſemꝰ ſubiecti ⁊ hũiliati ſub vniꝰ hũillime puelle ꝟgis poteſtate: ꝑ quã ſaluaret nos: adeo vt nil habere boni poſſemꝰ niſi ipa mediãte. btõ Bern. dicẽte in opuſculis de laude ꝟgis. Nil (inqͥt) deus voluit nos hr̃e qd nõ ꝑ manꝰ Marie dinoſcereꝭ trãſire. Et iteꝝ dt idẽ Bern. Altiꝰ intuemĩ q̄nto deuotiõis affectu voluit deꝰ a nobis honorari Mariã: vt oĩm bonoꝝ plenitudinem poſuerit in ea. Jpſa iure ꝑncipaꝭ vniuerſis: deo vt mr̃: nobis vt mediatrix: et creaturꝫ oĩbꝫ vt dña ꝓpoſita a creatore. Jtaq3 chariſſimi recognſcamꝰ nos eſſe ſubiectos btẽ ꝟgini. et qcqͥd habemꝰ vel hr̃e poſſumus: nõ niſi ꝑ ipſam hr̃e vel habituros. Et iõ eã honoremꝰ: eã deuotiꝰ diligamꝰ: et in hac ſui feſtiuitate dulci corde eidẽ deſeruiamꝰ. Hãc humilitatẽ recognouit Eliſabeth cum ait. Vñ mihi hoc. q. d. ẜm glo. nil ſe tãti meriti hr̃e vt digna fieret a tãta hoſpita viſitari. Scdo ad deuotiſſime excipiendũ hoc feſtũ inducit rõ vtilitatis. Quid nẽpe ꝑ hoc ꝙ btã ꝟgo in ſuo vtero chr̃m portans viſitauit Eliſabeth: et Joannẽ in ſuo vtero exiſtẽtẽ: qd aliud daꝭ intelligi ⁊ ſignificari niſi ꝙ ipa bñdicta ꝟgo parata eſt viſitare cũ ſuo filio oẽs electos ꝑ gr̃az ſpecialẽ: Et demq3 ſicut Eliſabeth ⁊ Joãnes in eiꝰ viſitatiõe repleñꝭ gratia ſpũſſcti: ita oẽs ab ea viſitati q̇ honorifice ſuſcipiũt ipſam in corde deuoto: ſpeciali gr̃a remunerantꝭ. Propt̃ea eccl'ia in hodierno officio eiꝰ viſitationẽ petit dicens. Jeſu redẽptor optĩe ad Mariã nos ĩprime: vt mũdi aduocata pari forma nos viſitet ſicut fecit Eliſabeth. ꝑ ſummã pietatẽ: mores ⁊ actꝰ dirigat: et ad celos alliciat ꝑ gr̃am collatã. Hec ibi. Hoc inſinuat Eliſabeth cũ in ꝟbis premiſſis dt. Vt veniat ad me. quaſi optãdo eiꝰ aduentũ ꝓpter fructũ ⁊ vtilitatẽ inde ꝓuenientẽ. Tertia rõ dignitatis. q2 inqͥt mat̃ dñi mei. Debemꝰ nẽpe ob honorẽ dñi nr̃i eiꝰ feſtiuitatẽ celebrare: qm̃ ipa mr̃ dñi ⁊ dei noſtri ẽ. et iõ vt Damaſce. dt. Honor q̄ mr̃i Marie deferꝭ: filio q̄ ex ipa ẽ exhibeꝭ. Tãtã igiꝭ Eliſabeth ſui hũilitatẽ ⁊ ĩdignitatẽ recognſcẽs: tãtã viſitationis ꝟginee vtilitatẽ ꝑpẽdẽs ac tãineffabilẽ eiuſdẽ ꝟginis dignitatẽ: admirãdo exclamauit ſpiritu ſancto edocta. et dixit verba ꝑmiſſa Vñ mihi inquit hoc vt veniat ⁊c̃. Jtaq3 ꝓ pñti ſermone intendentes loq̇ de btẽ ꝟgis cõmendatiõe q̄ eã ſctã iſta ml'ier Eliſabeth collaudãdo extulit: tria

myſteria declaranda ꝓponunt̃ ſm ꝙ de his tribus eã fore cõmendatã ſacri euãgelij textꝰ eloquitur ꝑ hac eius viſitatiõe glioſa.
Primũ dr myſteriũ maternal' dignificatiõis.
Scõm dr myſteriũ ꝟginalis bñdictiõis.
Tertiũ dr myſteriũ ꝟtualis brificatiõis.

Articulus pmꝰ de dignitate maternali Marie vbi oſtẽdit̃ ꝙ btã Maria ſit vere mr̃ dei appellanda. et vñ ac ꝗlibꝫ meritis hoc meruerit.

Capitulum. I.

PRimũ myſteriũ dr maternalis dignificationis. Hac quidẽ ſũma dignitate maternali ipſa ꝟgo ſacratiſſima ẽ in hac viſitatiõe honorata et cõmẽdata a ſctã Eliſabeth: cũ ait. Unde mihi hoc vt veniat mr̃ dñi mei ad me? Quid nẽpe maiꝰ hac dignitate: qd excellẽtiꝰ hoc honore: quid ve mirabilius ⁊ ſublimiꝰ hac cõmẽdatiõe: ꝙ ipſa dei ⁊ dñi oim creatoris mater nomiaret̃ ⁊ de facto foret.
Circa qd tria q̃runt̃. Prima q̃ſtio Utrũ btã ꝟgo Maria ſit vere dei mater ⁊ genitrix appellãda? Scda q̃ſtio Utrũ ipa ꝟgo ſacra hoc meruerit vt ſit mat̃ dei electa? Tertia q̃ſtio Qualibꝫ bonis ipa deo tantũ placuerit ꝙ foret in matrẽ acceptãda. Ad pmã q̃ſtionẽ q̃ q̃rit̃ vtrũ virgo beata ſit vere mr̃ ⁊ genitrix di appellãda. Tu hõ poſſes arguere ꝙ non: duplici rõne. Primo ſic Btã ꝟgo nõ eſt mr̃ chri niſi ſm id qd chrs accepit ab ea. ſed non accepit ab ea diuinitatẽ: ſed tm̃ hũanitatẽ. ergo nõ debet dici mr̃ dei. ſed mr̃ hois. Scdo ſic. In deo ñ differt deꝰ ⁊ diuinitas: imo ſunt idẽ realiter. ſed btã ꝟgo ñ põt dici mr̃ deitatis. qr deitatẽ nõ genuit. ergo nõ põt dici mater dei.
In cõtrariũ eſt Damaſce. iij. li. ca. xij. vbi dicit Theotocon. i. dei genitricem pncipaliter ⁊ vere ſctãm Mariã pdicamꝰ ꝟginẽ. vñ ⁊ eccl'ia canit. Poſt partũ ꝟgo inuiolata ꝑmãſiſti: dei genitrix intercede ꝑ nob. Ad q̃ſtionẽ ergo dicẽdũ ſm Bonauẽ. ſup. iij. di. iiij. q. vi. ar. vi. et cõcor. Tho. di. iiij. eiuſdẽ. iij ſen. ar. ij. Atqꝫ. iij. pte ſũme. q. xxxv ar. iiij. et cõiter oẽs doc. Q verba fidẽ chriianã exprimentia debẽt eſſe ab errore lõginq̃ ⁊ deuotiõi approximãtia: maxime illa in qbꝫ eſt ſmo de ꝟgie Maria: q cũctas hereſes ſola iteremit i vniuerſo mũdo: veritatẽ ex ſeipſa cõcipiendo ⁊ pariẽdo. Ipſa etiã recõciliationẽ toti hũano generi ꝓmeruit. et ideo erga ipam ardere debet oĩs chriianorũ deuotio. Et ꝓpterea qr btã ꝟgo illũ cõcepit q nõ ſolũ eſt hõ vel chrs ꝓpter vnionẽ: ſed ⁊ deꝰ verus ꝓpter eternã generationem: ideo dei genitrix debet dici: vt ex ipſo vocabulo honoret̃: et impietatis error extinguat̃: qui dixit ſanctã Mariã cõcepiſſe hoiẽ: nec cõcedit cõcepiſſe deũ: vt tenet Neſtoriꝰ hereticꝰ. Ad pmũ ergo in ↄtrariũ rñdet̃ ꝙ btã ꝟgo dr mr̃ dei nõ ꝓpter hoc ꝙ ipſa genuerit chrm ſm diuinã naturã: ſed ꝓpter idiomatũ cõicationẽ ⁊ myſterij incarnationis expſſionem et ipſius ꝟginis honorificationẽ. Exquo em̃ vna ꝑſona eſt q ſubſiſtit i diuinitate ⁊ humanitate: ideo nature ſibi cõicãt ſuas ꝓprietates: vt dr Damaſce. Et ponit̃ exẽplũ tale ſm Tho. vbi s. Sicut em̃ dicunt̃ iudei crucifixiſſe deũ glie: q̃uis nõ ſm ꝙ eſt dñs glie. Ita debet dici virgo mat̃ dei: q̃uis nõ ſm diuinitatẽ genuerit deũ. Ad ſecundũ argumentũ dr ꝙ deꝰ vt concretũ dr de ꝑſona deitatis ⁊ ſupponit ꝑ ea. Deitas aũt abſtractũ ſupponit vel dr de natura. Et ſic q̃uis deꝰ et deitas nõ differãt re: tñ vtiqꝫ differũt ſm modũ ſignificãdi. Btã ergo Maria dr mater dei. quia eſt mater filij dei. et ꝑ cõſeq̃ns mater dei veri: nõ qr ſit mater deitatis. ſed qr ꝑſone hañtis deitatem ⁊ hũanitatẽ eſt mater ſm hũanitatẽ. Hec Tho. ⁊ Bonauen. vbi s. Et ad pmiſſa ↄfirmãda legit̃ Miraculũ qd in Cõcilio quodã dr factum vicꝫ Q cũ heretici negarent cõſtanter in cõcilio beatã ꝟginẽ fore dei matrẽ. et inſup dicerent ꝙ poſt partũ chri plures filios genuiſſet ex ipo Joſeph Ecce angeli ceperũt canere in aere oibꝫ audiẽtibꝫ iſtũ ꝟſiculũ Poſt partũ ꝟgo inuiolata ꝑmãſiſti: dei genitrix intercede ꝑ nob. Mox ab oibꝫ q aderant repertũ eſt genibꝫ flexis. Et hereſis damnata extitit ⁊ cõfuſa. O igit̃ btã ꝟgo q̃ntꝰ tibi honor: q̃nta dignitas: q̃nta laus ⁊ gloria hec ẽ ꝙ tu veri dei genitrix ⁊ mater dei digne pdicaris. Exeat quiſquis hereticꝰ ⁊ neget hoc ad ſue dãnationis cumulũ. Nos aũt fideles cum ſancta eccleſia cõfitemur: et cũ btã Eliſabeth dicimꝰ vere te eſſe matrẽ dei: vere genitricẽ dñi creatoris noſtri. O ergo felix. O glioſa ꝟgo intercede ꝑ nobis.

Capitulum. II.

AD ſecũdã q̃ſtionẽ qua q̃rebat̃ Utrũ virgo btã meruerit vt ſit in matrẽ dei electa et chrs incarnaret̃ ab ea. Et forte arguis ꝙ ſic. qr btã ꝟgo fuit puriſſima ⁊ ꝑfectiſſima ac excellẽtiſſime ſctitatis. ergo ipſa meruit ꝙ chrs icarnaret̃ ab ea et eſſet mater dei. Et cõfirmat̃. qr eccl'ia canit de ea. Btã es ꝟgo q dñm meruiſti portare Et in quadã collecta dr. O ipotens ſempitñe deꝰ q glorioſe ꝟginis Marie corpꝰ ⁊ aiam vt dignũ filij tui habitaculũ effici mereret̃ cooꝑante ſpũ ſancto pparaſti ⁊c. Ex q colligit̃ ꝙ btã ꝟgo meruit et digna fuit chrm ↄcipe. Sed ↄ̃ ẽ Augꝰ in ench. et allegat̃ a mgro in. iij. ſniaꝝ. diſt. v. di. ꝙ modꝰ quo natus eſt chrs de Maria iſinuat nob gratiam dei quam homo nullis pcedentibꝫ meritis obtinuit. Et ratio. quia qd cadit ſub merito non tenet plene rationẽ gratuiti. Nã ſi grã eſt ex meritis: iã non eſt grã. vt dr apl'us Rhom. xj. Sed ꝙ filꝰ dei eterni efficiat̃ filꝰ paupcule mulieris: ad maximã ꝑtinet gratiã ⁊ inextimabilẽ dignationẽ. ergo hoc nõ meruit ex eq vel iuſticia retributionis btã ꝟgo. Ad q̃ſtionẽ ergo reſpõdet̃ ſm Bonauen. diſt. iiij. tertij. concor. Thom. ⁊ Pe. aureo. ac communiter doc. ꝙ meritum eſt triplex.

Quoddā eſt meritū cōgrui:ꝗ pctōꝛ dꝛ ſibi grām
mereri cū ad grām ſe diſponit. Aliud eſt meritū
digni:ꝗ.ſ. vir iuſtꝰ orans ꝓ alio merē exaudiri.
Terciū eſt meritū cōdigni: ꝗ ꝗs ex tāta charita/
te merē tantā gliam. Dico ḡ ꝙ btā ꝟgo Ma
ria cōcipe filiū dei añ incarnationē meruit meri
to cōgrui:qm̄ ꝑ ſua nimia puritate ⁊ hūilitate et
benignitate idonea erat vt efficerē dī mr̄. Poſt
annūciationē ꝟo poſtq̄ꝫ cōſenſit ⁊ ſpūſſctus in
tāta coplioſitate grē in eā deſcēdit ita ꝙ non ſolū
habuit cōgruitatē ſed dignitatē. et extūc meruit
nō ſolū merito cōgruitatꝫ ſed dignitatis obum/
brari ⁊ impregnari ꝟtute altiſſimi. Sed merito
cōdigni nō potuit mereri cōcipe filiū dei: ꝓ eo ꝙ
hoc excedit oē meritū. Siue em̄ dicamꝰ deū fieri
hoīem: ſiue dicamꝰ mlīere fieri matrē dei: vtꝝ q̄ꝫ
eſt ſupra ſtatū q̇ debē creature. et ideo tā hoc q̄ꝫ
illud fuit benignitatꝫ ⁊ grē. Et ꝓpterea ſicut dixi
ꝙ grām ꝑmā pōt mereri iuſtꝰ ꝑcedēte merito di
gnitatꝫ: nō merito cōdigni. Ne ḡ ꝑderet rōnē grē
ſic pōt ꝯcedi ꝙ btā ꝟgo nō tm̄ cōgrui: ſedetiam
merito dignitatꝫ meruit conceptionē illam. qꝛ ꝑ
copioſam grām ſpūſſcti ad eā nō ſolū congrua:
ſedetiam digna fuit. Hec Bonauē. vbi ſ. Ad
obiecta dico ſm doc. vbi ſ. precipue Tho. ꝙ nec
antiq patres nec nos nec omnes ſimlr̄ nec beata
virgo meruerunt de cōdigno filij dei incarnatio
nem. qꝛ hoc bñficiū eſt toti hūane nature impen
ſum: et ipſa incarnatio eſt refoꝛmatiua totiꝰ hu
mane nature. Sed meritū nulliꝰ hoīs ꝑter meri
tū chꝛi extēdit ſe ad totā naturā. ḡ non cadit ſub
merito alicuiꝰ hoīs: vel etiā ſub merito oīm ho/
minū. et hoc eſt de condigno: ꝑter chꝛm. Propt
qḋ aplŝ dicebat Tit. iij. Non ex oꝑibꝫ iuſticie q
fecimꝰ nos: ſed ſm ſuā miſcdiam ſaluos nos fe
cit. Ex congruo tñ meruerūt ſancti patres incar/
nationē chꝛi deſiderādo ⁊ expectādo. Congruū
em̄ erat vt deꝰ exaudiret eos q̇ ei obediebāt. Be
ata aūt ꝟgo ſuppoſita incarnatōe meruit ꝙ per
ipam fieret nō q̇dem merito cōdigni: ſed merito
congrui inq̄ꝫtū decebat vt mater dei eſſet puriſſi
ma ⁊ ꝑfectiſſime ſctitatꝫ. Proptēa dr̄ ecclīa ipaꝫ
meruiſſe poꝛtare dñm Jeſum chꝛm. Non quia
meruit deū incarnari. ſed qꝛ meruit ex gratia ſi/
bi data illū puritatꝫ ⁊ ſctitatꝫ gradū vt congrue
⁊ digne poſſet eſſe mr̄ dei. Hec Tho. iij. pte. q. ij
ar. xj. Ex oībꝫ iſtꝫ claret q̄ꝫ excellētꝫ ſit meriti be
ata ꝟgo ſuꝑ oēs ſctōs que ſola ex oībus fuit di
gna poꝛtare ⁊ cōcipe dñm: ſola ꝑ oībꝫ in matreꝫ
dei eligi: ſola ꝟgo manens deuꝫ parere: ſola toti
mundo ſalutē afferre.

Capitulum. III.

t Ertia q̄ſtio incidit ꝓ edificatiōe ꝑplī: iſta
vicꝫ Qualibꝫ vel qbꝫ bonis ipſa benedi/
cta ꝟgo placuerit deo intantū ꝙ foret in
matrē ab eo acceptāda. Hoc nēpe agnito: ꝯgno
ſcere valemꝰ q̄liter ad eiꝰ imitationē ⁊ nos pla/
cere ⁊ acceptabiles eſſe poſſumꝰ deo. Ad quod
breuiter rñdē ꝙ lꝫ ipſa btā ꝟgo fuerit plena oī
bus bonis ⁊ ꝟtutibꝫ: gratijs ⁊ donis ſpūſſācti.
fuerūt tñ in ea q̄ttuoꝛ ꝑncipalia bona qbꝫ deus
magis alliciebaē ⁊ attrahebaē: ex qbꝫ ipſa ſe deo
acceptabiliſſimā reddebat vt deus eā in matreꝫ
eligeret: ꝓut ex ſacre ſcꝑture paſſibꝫ colligere va/
lemus ac doctoꝝ catholicoꝝ ſentētijs accipimꝰ
Primū eſt bonū ſūme puritatꝫ. Scōm eſt
bonū ꝓfunde humilitatꝫ. Terciū eſt bonū fir
miſſime credulitatis. Quartū eſt bonū excel/
lentiſſime charitatꝫ. His eiſdem bonis ⁊ ꝟtuti
bus ⁊ nos placere poſſumꝰ deo. Primū in/
quā bonū ſūme puritatꝫ mltū allicit deū. qꝛ ipſe
libētiſſime paſcitē iter lilia caſtitatꝫ Cant. ij. Hec
puritas ſūme claruit ī btā ꝟgīe: et iḋo deo ſūme
placuit. qꝛ vt ſcptū eſt Sap. vj. Incoꝛruptio ꝓ/
ximū facit eē deo. Scōm bonū hūilitatꝫ mul
tū allicit deū ad inhabitādū: iuxta illud Eſa. lvij
Dñs excelſus in ſctō habitās ⁊ cū cōtrito ⁊ hūili
ſpū vt viuificet ſpūm hūiliū. Et hec virtꝰ ſumme
placuit deo in btā ꝟgine: ipa dicēte Lu. j. Reſpe
xit hūilitatē ancille ſue. Bern. Audeo inq̄t dice/
re ꝙ nec ꝟginitas Marie placuiſſet deo ſine eiꝰ
hūilitate. De his duobꝫ bonis Marie Leo pa
pa in Homel. ſuꝑ Miſſus eſt. pulcerrimo dia/
logo loquitē dicēs. Dic mihi qſo ſancta ſcōꝝ mat
ꝟginū ⁊ oīm in te ſperantiū. Dic q̄ſo ꝑ deū vni/
ca ſpes ⁊ mr̄ miſcdiaꝝ dña. hoc enī expectant te
ſeq̄ntes ꝟgīes: implorāt vidue ⁊ mrimonio de/
gentes vt poſſint exēplo tuo eſſe virtuoſe. Dic ḡ
dña q̇d boni feciſti: qbꝫ ſuffragijs ꝓmeruiſti: q
ſenſu: qli oꝑe: vt ſimul fieres mater ⁊ ꝟgo: filia
et ſponſa dei: et quē celi caꝑe nō poterāt: tuo gre
mio cōcluderes. Dic o dña quō ad tantā digni/
tatē ꝑueniſti: Et illa. Queritꝫ a me q̇d obtulerim
mūeris vt mater fierē mei ſaluatoꝛis. Oblatio
mea fuit puritas ⁊ hūilitas: his ꝓmerui vt ꝟgo
eſſem ⁊ mr̄ dñi mei: his cōplacui ⁊c. vñ patet ꝓ/
poſitū. Tertiū bonū firmiſſime credulitatis:
Eliſabeth teſte Lu. j. Btā q credidiſti: qm̄ ꝑfici/
enē in te ⁊c. Augꝰ. Felicioꝛ fuit Maria fide de/
um cōcipiēdo q̄ꝫ coꝛꝑe poꝛtādo. Et certe niſi cre/
dendo aſſenſum ꝑhuiſſet: nunq̄ꝫ chꝛm cōcepiſſꝫ
Hoc aūt bonū fidei quātū alliciat deū ad habi/
tādū in hoīe et ſe ei condonandū: oñdit aplŝ di.
Habitare chꝛm ꝑ fidē in coꝛdibꝫ veſtrꝫ Eph. iij
Quartū bonū excellētiſſime charitatis: ſine q
cetere ꝟtutes nil ſunt. j. Coꝝ. xiij. Hec virtꝰ cha/
ritatꝫ quātū alliciat ⁊ attrahat deū: ſaluatoꝛ te/
ſtaē Joā. xiiij. Siqs diligit me: ſermonē meum
ſeruabit: et pr̄ meꝰ diliget eū: ⁊ ad eū veniemꝰ et
māſionē apḋ eū faciemꝰ Et. j. Joan. iiij. Qui ma
net in charitate: in deo manet: ⁊ deꝰ in eo. Hoc
ſūme fuit in btā ꝟgine adeo vt ſuꝑ oēs angelos
exaltari mererē Vñ ipſa ꝑ ſapiētē Eccī. xxiiij. dr̄
Ego mater pulcre dilectionis. Ex quibꝫ oībus
accipe o homo: quia per hec potes te magis ac
magis acceptabilē reddere deo ⁊ facere vt deꝰ

gr̃am habitet in te: q̇eſcat i tuo corde: diligat te:
foueat ⁊ cõſeruet ac ſaluet te. O ꝟgo puriſſima
Maria. o virgo hũillima. o fide ⁊ charitate ple⸗
niſſima dña: qs niſi ſtultꝰ tuas virtutes imitari
deſpiciat: qs in vnguẽtoꝝ tuoꝝ odorẽ ñ currat:
cũ te ꝑ has ꝟtutes: ꝑ hec dona: ꝑ hec ſctitatꝫ exẽ⸗
pla tantũ deo placuiſſe videat: vt mater merere
ris fieri ſaluatoris: dña orbis: et regina totiꝰ cu
rie celeſtis. O aĩa peccatrix vtinã aduerteres ⁊
oꝑam dares te his ꝟtutibꝫ placere deo Marie
exẽplo. Nõne ceca es: nõne ſtulta es: qꝛ ſũmoꝑe
conarꝫ placere mũdo qui te captiuum tradit di⸗
abolo ⁊ eternali tormẽto. ⁊ tamen cum multo le
uius: multo ſuauiꝰ: multo honeſtiꝰ placere poſ
ſes chr̃o q̇ te remũeraret eterno regno: nõ curas:
non oꝑam das. O duriſſimũ. o gelidũ. o ſaxeuꝫ
cor: cur magis vis ſeruire diabolo vt tibi ſoluat
tormentꝫ: qꝫ chr̃o q̇ remuneraret ineffabili ⁊ eter
no regno: Noli o aĩa noli dormitare: agnoſce
tuam retributionẽ finalem ⁊ ſtude exẽplo Ma⸗
rie placere deo: expergiſcere ⁊ noli perire cum di
abolo.

Articulus ſecundus ꝙ ſancta Eliſabeth cõ⸗
mẽdauit btãm Mariã in ſua virginitate de tri⸗
plici gr̃a bñdictõis diuine: vt patebit infra.

Capitulum. I.

S Ecundũ myſteri
um dr̃ ꝟgĩalis bñdictiõis. Hac ꝙp
pe bñdictiõe cõmẽdauit ꝟginẽ glĩo⸗
ſam Eliſabeth in iſta viſitatione cũ exclamauit
ſpũſancto repleta ⁊ ait. Bñdicta tu inter mulie
res: et bñdictꝰ fructus vẽtrꝫ tui. Lu. i. ca. Quid
iſta bñdictio importet ⁊ de ſingulis ꝑtibꝫ huiꝰ
ſentẽtie vel dicti ſatꝫ abũde tractauimꝰ li. i. pte. v
ar. ij. ca. v. et ar. iij. ca. ij. Nihilo minꝰ ꝓ cõplemẽ⸗
to ſermonis etiã in hoc loco aliq̃ vtilia tractabi⸗
mus de iſta ꝟgĩs bñdictione. Notandũ ꝙ̃ ꝙ
iſta ſanctiſſima mulier Eliſabeth ſpũſancto edo
cta in ꝑmiſſis ꝟbis cõmendat beatã virginẽ tri
plici bñdictiõe.

Primo bñdictione gr̃e.
Scdo bñdictione glorie.
Tertio bñdictione prolis virginee.

Primo cõmẽdat btã ꝟgo de bñdictõe gr̃e: cum
dr̃. Bñdicta tu. Nã bñdictio dei in pñti vita nõ
eſt aliud in re niſi gr̃e ĩfuſio. iuxta illð Pſ̃. Bia
tus in vita ipſiꝰ bñdicet. Uita q̇ppe aĩe in pſenti
eſt diuia gr̃a: in cuiꝰ infuſione ſtatim aĩa iuſtifi
cat ⁊ viuificat: vt volunt doctores ſuꝑ. iiij. ſent.
diſt. xvij. Et ſic ille hõ in pſenti dr̃ bñdictꝰ vera⸗
citer qui habet dei gr̃am ꝑ quã ſolã bñdictio di⸗
uina adipiſcit: ⁊ adepta poſſidet. Uñ Prouer.
x. Bñdictio dñi ſuꝑ caput iuſti: os aũt impioꝝ
oꝑit iniq̃tas. Hinc eſt ꝙ oẽs q̇ in pctĩs viuunt:
maledicti in ſacra ſcriptura dicunt. Pſ̃. Male
dicti q̇ declinant a mandatis tuis. Itẽ Ecci. xli.

Ue vobis viri impij q̇ dereliq̇ſtis legẽ altiſſimi.
q̃m ſi naſcemini: in maledictiõe eſtꝫ. et ſi morie⸗
mini: in maledictiõe erit ꝑs vr̃a. Proinde a dño
Ieſu oẽs mali in extremo iudicio maledicentur
dicẽdo. Ite inq̇t maledicti in ignẽ eternũ Mat.
xxv. Boni ꝟo q̇ vixerunt in gr̃a dei ecõtrario be
nedicent dicendo. Uenite inq̇t benedicti patris
mei ⁊c. Itaqꝫ ad ꝓpoſitũ: ex q̃ btã ꝟgo fuit ſũ⸗
me gratioſa ⁊ ꝟtuoſa: merito ꝑ cunctꝫ dr̃ benedi
cta ⁊ diuina bñdictione pleniſſima. Qð luculẽ⸗
tius declarat: ꝑcipue tripl'r

Primo ex ꝑte anime.
Scdo ex ꝑte corporis.
Tertio angelicꝫ ꝟbis ex ꝑte vtriuſqꝫ

Primo inquã ex ꝑte aĩe. Nã ſi q̄ras. Per q̇ vel
q̇liter aĩa hũana ꝓmeret a deo ſpecialẽ bñdictio
nẽ in pñti ⁊ in futuro: Rñdet ꝙ ꝑcipue per tria.
iuxta illud Pſ̃. Dñs memor fuit noſtri ⁊ bñdi⸗
xit nob. Bñdixit domui iſrael: qð interꝑtat deũ
videns. ſ. ꝑ fidez verã chr̃ianã. Ecce ꝑmũ. ſequit
Bñdixit domui Aarõ: qð interꝑtat mons forti
tudinis. ſ. in cauẽdo a pctõ ⁊ ꝑſeuerãdo in bono
Ecce ſecũdũ. ſubdit. Bñdixit oĩbꝫ q̇ timẽt dñm
puſillis cũ maioribꝫ. Ecce tertium. ſ. timor dei ⁊
eius obedientia mandatoꝝ. Sed q̃m beata vir
go fuit fideliſſima atqꝫ puriſſima ⁊ conſtantiſſi
ma in bono ⁊ dei p̄ceptꝫ obſeꝛuantiſſima ꝑ oĩbꝫ.
ꝙ̃ maximã ꝓmeruit gr̃e bñdictõez ⁊ dulcedinẽ in
ſũma plenitudĩe. Uñ Hiero. i ſer. de aſſũptione
dr̃. Bñ ſalutat gr̃a plena. ſ. ab angelo. Ceterꝫ em̃
ꝑ partes: Marie ꝟo ſe totã infudit gr̃e plenitu
do. et ꝑ ꝯſeq̃ns diuine bñdictionis. Scdo ex
parte corꝑis. q̃m dicẽte Aug. in ſermone de nati
uitate ꝟgĩs. Maledictio Eue in bñdictiõez mu
tat Marie. Nimiꝝ maledictio Eue ⁊ oĩm muli
erũ fuit ꝑcipue triplex. Geñ. iij. Multiplicabo
erũnas tuas. Ecce prima. ſ. erũnoſa impregna⸗
tio. In dolore paries filios: ſecunda. Sub viri
poteſtate erꝫ: tertia. Haꝝ oppoſitas bñdictões
habuit Maria. qꝛ ꝯcepit i mũdicia ꝟgiali: ⁊ ſi⸗
ne grauamie fuit grauida: ſine dolore puerꝑa: imo
cũ maximo gaudio atqꝫ omnibꝫ viris imo ⁊ an⸗
gelis ꝑlata ⁊ dña. Unde ⁊ Ioſeph ſpõſus eius
eidem ſeruiuit vt Domine mũdi. Sed q̄ritur
Unde ꝓbari poteſt ꝙ btã ꝟgo nullũ grauamen
habuerit in portãdo chr̃m: cũ habuerit corpꝰ põ
deroſum chr̃s in quo predominat natura terre
ſicut in alijs hominibꝫ. nam ⁊ chr̃s itinerꝫ feſſitu⸗
dine grauabat. Rñdet ſm doc. ꝑcipue Albertũ
ſuꝑ Miſſus eſt. ꝙ ꝓbat iſtud multipl'r. Pri
mo ex rõnibꝫ. Prima ratio ex parte dei qui por⸗
tabat ſe portantẽ: vt dr̃ Augꝰ. Et ſic contra con⸗
ſuetudinem ꝑgnantiũ ſe fecit leuiorem. Secun
da ratio ex ꝑte chr̃i. qꝛ fuit multuꝫ amantiſſimꝰ
virgini. Unde licꝫ ꝟgo ſicut etiã ipſe chr̃s aliq̃n
fatigabat et ſic grauabat laſſitudine corꝑali tã⸗
qꝫ virgo tenerrima in longo itinere ac laboribꝫ ⁊
ſeruitijs circa chr̃m: nec nõ penurijs famis ⁊ ſi⸗

tis ⁊c̄.tamen pre amoris magnitudine pro nul-
lo ducebat talia. qꝛ vt dicit Augꝰ. Omnia gra-
uia ⁊ imania: leuia ⁊ prope nulla facit amor.
Tertia rō ex parte matrꝫ.quia cōcepit chr̄m ꝭm
ſtatū innocētie ⁊ nō ꝭm ſtatū nature corrupte:
imo miraculoſe in ꝟginitate. ꝗ ſicut in ſtatu in-
nocentie non fuiſſet grauamen vel dolor in ma
tre:ita mr̄ dei debuit euadere maledictiōes ma-
trū. Scd̄o ꝓbat̄ exemplis. Nā videmꝰ ꝙ cor
pus ꝓpriū non grauat naturaliter:ſicut nec fru
ctus arbori vniꝰ.ita corpꝰ chr̄i qd̄ fuit vnū na-
turaliter cū corpore matris ꝟginis que cōcepit
ſine alieno ſemine de ꝓprio puriſſimo ſanguine
nō grauauit ꝟginē. Tertio ꝓbat̄ autoritatibꝫ
quia vt ait Bern̄.et canit eccl'ia.Beata ꝟgo fu-
it ſine grauamine grauida ⁊ ſine dolore puerpe
ra.Et hoc conuincit̄ ex euangelio: qm̄ mox poſt
conceptū aſcendit Maria in mōtana cū feſtina
tione.Et etiā ex eo ꝙ angelus eam ſalutando di
xit:Aue.i.ſine ve.ſ.culpe ⁊ pene. Tertio decla-
rat̄ ſumma bn̄dictio Marie ex ipſis ꝟbis ange
licis.Nam dixit ei angelus.Aue gr̄a plena dn̄s
tecum ⁊c̄.Ubi ꝭm Alb.ſuꝑ Miſſus eſt.q̄drụ-
plex Marie excellentia ſuꝑ oēs expmit̄.Primo
excellētia nature ⁊ eiꝰ exēptiōis ab oī maledictōe
cum dr̄:Aue.i.ſine ve nature:culpe:et pene. Se
cundo excellētia gr̄e: cum dr̄. Gr̄a plena.Tertio
excellentia glorie.quia dominus tecum.Augu
ſtinus.Non ſicut mecum. quia tecum in vētre:
tecū in mēte.Quarto excellētia ꝓuilegij ⁊ bn̄di-
ctionis diuine:Bn̄dicta tu ⁊c̄.Et ſic patet.

Capitulum.II.

S Ecūdo cōmēdat̄ bt̄ā ꝟgo de bn̄dictōe ꝓe
minentie ⁊ ꝓcellentis glorie:cum dicitur
Inter mulieres.Glo.i.pre omnibꝫ muli-
eribꝫ tu ſola ſingulariter es bn̄dicta. Ubi No
tandū ꝙ btiſſima virgo benedicta eſt ⁊ ꝓeminet
ſuꝑ omnes angelicos choros.ſuper om̄es ſan-
ctos ⁊ ſuꝑ omnes ſanctas nō ſolū gr̄e ſedetiam
gl'ie bn̄dictione. Prio ſuꝑ oēs angelicos cho
ros.Claret inductiue.qꝛ omniū ꝑfectiones ⁊ di
gnitates ac officia ipſa ſola vniuerſal'r multo fe
liciꝰ habet. Nimiꝝ Primo angeloꝝ eſt offici-
um nunciare minora. ſed bt̄ā virgo toti hūano
generi nūciauit gr̄am ꝑditam:eſſe inuētā:cum
cecinit cāticū dicēs.Magnificat aīa mea dn̄m.
et in fine.Suſcepit iſrael pueꝝ ſuū recor.mi.ſue
Sicut ⁊c̄.Itē angeloꝝ officiū eſt aīas hoīm cu-
ſtodire.ſed bt̄ā ꝟgo ſummi homis.i.chr̄i qui ē
caput oīs eccleſie corpus ⁊ aīam in ſuo vtero et
gremio portando fouit ⁊ cuſtodiuit. Et deniqꝫ
oīm fideliū aīas ſub alis ſue pietatis fouet et
cuſtodit ac ꝓtegit. Und̄ orat eccl'ia. Maria ma
ter gr̄e mater miſc̄dīe:tu inq̄t nos ab hoſte ꝓte-
ge:in hora mortis ſuſcipe. Scd̄o archāgeloꝝ
officium eſt maiora dei ſecreta ⁊ conſilia ſcire et
nūciare:ꝓcipue incarnationis diuine myſteriū:
qd̄ maximū inter cetera ſecreta eſt. hoc ſuꝑiores

cognouerunt ꝑ infuſam inſpirationem. medij a
ſuꝑioribꝫ ꝑ illuminationē.tandē hoīes ꝑ angeli
cā reuelationē ⁊ apl'oꝝ ꝑdicationē. ſed bt̄ā ꝟgo
hoc cognouit ꝑ experiētiam ⁊ certificationē qn̄ eiꝰ
corpꝰ ⁊ aīam deꝰ ipſe inhabitauit. Pſ. In ſole
id eſt in aīa ꝟgis q̄ erat ſol ꝑ ardentē charitatē:
poſuit tabernaculū ſuū.et ipſe tanqꝫ ſpōſus ꝓce
cedens de thalamo ſuo.i.vtero ꝟginali. Ter-
tio officium ꝟtutū eſt miracula facere: nō aliq̄d
denuo creando:ſed deo miſteriū exhibendo.ſed
bt̄ā ꝟgo in maxīo miraculo miniſteriū exhibuit
qn̄ cōſenſum ꝓbuit ⁊ puriſſimū ſanguinem ad
chr̄i incarnationē:vt dr̄ Damaſce. Quarto po
teſtatū eſt arcere demones.ſed bt̄ā ꝟgo cōtriuit
caput ſerpentꝫ Gen̄.iij. Quinto eſt officiū pn̄
cipatuū ꝓuincijs ꝑſidere.ſed beata virgo in oī-
bus creatꝫ tenet dn̄atū.Eccl'i.xliiij. In omni gen
te ⁊ in oī ꝓpl'o primatū tenui. Sexto dn̄ationū
eſt angelis ꝓeſſe.ſed beata virgo etiam non ſolū
angelis:ſed chriſto dn̄o angeloꝝ ꝓfuit qui erat
ſubditꝰ illi Lu.ij. Septio thronoꝝ eſt vt ſuꝑ
eos deꝰ ſedeat ⁊ requieſcat ac iudicia exerceat. ſed
in beata ꝟgine deus non tm̄ ſedit: ſed ⁊ carnem
aſſumpſit:in qua carne totum iudicaturꝰ eſt or
bem. Lu.xxj.Tunc videbūt filiū hoīs venientē
in nube ⁊c̄. Octauo cherubin eſt plenitudinē
ſciendi hr̄e.ſed bt̄ā virgo tranſcendit oēm ſciam
hūanam ⁊ angelicā ꝑ expimentalē cognitionem
Nono ſeraphin eſt ardere ī charitate dei ⁊ fer
uere in amore.ſed bt̄ā ꝟgo ſuꝑ oēs ſpūs deū in-
timiꝰ ⁊ ardentiꝰ amat tanqꝫ filiū.ideo Eccl'i.xxiiij
Ego mater pulcre dilectōis ⁊c̄.Ecce claret q̄a be
ata ꝟgo ꝓeminet benedictione glorie angelis.
Scd̄o dixi ꝙ ꝓeminet eiꝰ bn̄dictio oībꝫ ſanctꝫ
patribꝫ:ꝑiarchis:et ꝓphetis:ac q̄buſcunqꝫ:qm̄
vt dr̄ Damaſce Ipſa a nullo illuſtriū ſuꝑari po
teſt.ſed excellit ipſa cunctos.Producamꝰ indu-
ctiue patres ſctōs ⁊ cognoſcemus. Primo q̄
dē Adā ⁊ Eua habuerunt innocentiā originalē
in q̄ creati ſunt.ſed cito illud ꝑdiderūt peccando
et totā poſteritatē corruperūt ac maledictiōem
demeruerūt.ſed beata virgo tantum gratie inue
nit vt oībꝫ bn̄dictionē ꝓmereret̄ ⁊ mortē cōmu-
taret in vitā: nunqꝫ peccaret: ſed ⁊ oībꝫ petōribꝫ
miſc̄diam īpetraret. Luc.j.Ne timeas Maria:
inueniſti gr̄am apd̄ deū.ſ.quā totū genꝰ hūanū
ꝑdidit. Scd̄o Abel hāc bn̄dictionē obtinuit
vt ꝟgo eſſet ⁊ martyr: vt dr̄ Augꝰ.ſed ꝟginitas
eiꝰ infecunda fuit ⁊ martyriū ſoli ſibi ꝓfecit.Be-
ata ꝟgo fecūda ꝟginitate martyriū in paſſione
ſuſtinēs oībꝫ ꝓfecit:cū ⁊ oīm aduocata extitit et
ꝓ oībꝫ impetrare qd̄ vellet meruit. De hoc eius
martyrio Lu.ij.Tuā ipſiꝰ aīam ꝑtranſibit gla-
dius. Tertio Enoch in paradiſum deliciarū
eſt tranſlatus.ſed in vterū virginis tanqꝫ in pa
radiſum trāſtulit ſe ipſe deus. Quarto Noe a
diluuio ſaluauit octo aīas ⁊ q̄dam animalia.
ſed beata virgo totum mundū gubernat ⁊ con-

ſeruat. Vñ Fulgeñ.iiij.mythologiaꝝ dt. Celũ ⁊
terra diu ruiſſent ſi nõ Maria ꝑcibꝫ ſuſtẽtaſſet.
Quinto Melchiſedech panẽ et vinũ obtulit.
btã ꝟgo carnẽ ⁊ ſanguinẽ chr̄o dedit in q̄ panis
⁊ vinũ trãſſubſtãtiaꝛ. Joan.vj. Caro mea vere ẽ
cibꝫ ⁊c. Sexto Abrae date ſunt ꝓmiſſiones et
ſemĩ eiꝰ Gal.vj. Sed in ꝟgine iſte ꝓmiſſiones
ſunt iplete. Lu.j. Suſcepit iſrl̃ pueꝝ ⁊c. Sic lo
cutꝰ ẽ Abraã ⁊c. Septimo Jſaac impetrauit
ſua oratiõe cõceptũ Rebecce q̄ cõcepit gemios:
ex qbꝫ duo ꝑpl̃i orti ſunt: Judaicus ⁊ Gentilis.
Beata ꝟgo ſua humilitate cõcepit chr̄m gemie
ſubſtãtie: diuĩe.ſ. ⁊ hũane. q̄ duos ꝑpl̃os gentilẽ
et iudaicũ in vnã fidẽ collegit. Octauo Jacob
vidit ſcalã cuiꝰ ſummitas celos tangebat: ⁊ do/
minũ innixũ ſcale: et deſcẽdentes atqꝫ aſcẽdẽtes
angelos. Btã ꝟgo fuit ipſa ſcala cui dñs eſt in/
nixꝰ incarnãdo. Lu.j. Dñs tecũ. Per hanc aſcen
dunt hoĩes ſaluãdi in celũ: et deſcendunt angeli
ad nos illuminãdos. Nono Joſeph factꝰ eſt
dñs Egypti ⁊ aluit ſuos fratres. ſed beata ꝟgo
facta eſt dña terre totius ⁊ celi: ⁊ paſcit nos cibo
vite eterne. i. carne ⁊ ſanguĩe chr̄i de ſe aſſumpta
Joan.vj. Qui manducat hũc panẽ viuet in eter/
nũ. Deniqꝫ vt breuiter plura cõplectar Moy
ſes ⁊ oẽs ſcti ꝓphete habebant hãc bñdictionẽ
vt deus eis reuelaret ꝑterita: pñtia: et futura: et
maxĩe circa filiũ dei incarnationẽ ꝑtinentia. Oẽs
qꝫ ſancti patres ⁊ ꝑcedẽtes ⁊ ſeq̄ntes nõ niſi in
fide chr̄i ſaluati ſunt: vt dt Augꝰ ⁊ Greg. ſed be/
ata Maria oĩa fidei ſacramẽta certa exꝑientia in
ſeipa cognouit: cum chr̄m dñm in vtero porta/
uit. Oẽm etiã grãm ꝓphetice illũinatiõis pleniſ/
ſime habuit. vñ ipſa ꝓphetauit de ꝑterito: cũ ait:
Fecit potentiã in brachio ſuo. Et iteꝝ. Suſcepit
iſrael pueꝝ ſuũ. ſ. aſſumẽdo humanã naturã ex
iſrael. Itẽ ꝓphetauit de futuro: cũ dixit. Ecce em̃
ex hoc btãꝫ me dicẽt oẽs ⁊c. Et de p̄ſenti occulto:
cũ dixit. Magnificat aĩa mea dñm. et exultauit
ſpũs meus ⁊c. Ecce patet ꝓpoſitũ. Tertio bñ/
dictio Marie ꝑcellit bñdictõem oĩm ſctãꝝ mu
lieꝝ. Nã Sara ꝓnũciaꝛ ſancta ⁊ bñdicta que in
ſenectute Jſaac cõcepit miraculoſe deo dãte. ſed
multo magꝭ Maria bñdicta q̄ ſũmo miraculo
virgo concepit ⁊ pepit dei filiũ. Itẽ ſi Judith
bñdicta qꝛ caput Holofernis blaſphemi inimi
ci dei amputauit: multo magꝭ Maria q̄ caput
ſerpẽtis cõtriuit. Itẽ ſi bñdicta Heſter q̄ po/
pulũ iſrael ab occiſiõe liberauit: ampliꝰ Maria
q̄ totũ mũdũ ſaluauit. Sic ⁊ de aliꝭs ſctis mu/
lieribꝫ. Vñ breuiter ꝯcludo. Jpſa ꝟgo Maria
merito dicta eſt bñdicta inť oẽs ⁊ ſuꝑ oẽs muli
eres ac creaturas q̄ eſt oĩm regina ⁊ dña mũdi
ac mlĩeꝝ glĩa: q̄ nec ꝑmã ſil̃eꝫ viſa eſt nec hr̄e ſe/
q̄ntẽ: vt canit ecclĩa.

Capitulum. III.

Tertio cõmẽdatur a ſcã eliſabeth Maria
bñdictiõe ꝓlis virginee: cũ ſubdit. Et bñ
dictꝰ fructꝰ ventrꝭ tui. Quo dicto ſm ma
gnum Alb. ſuꝑ Miſſus eſt: ſignificaꝛ virginal̃
cõceptio Marie. ꝓpterea nõ dixit: bñdictꝰ filius
tuus q̄ eſt in vtero tuo. qꝛ ſic dicẽdo: carnalẽ vi
dereꝛ deſignare generationẽ ſm hoĩm cõmunẽ
legẽ nature. ſed notanter dixit: bñdictus fructꝰ
ventris tui: vt inſinuet qꝛ ſicut fructus ex arbo/
re naſciꝛ et concipiꝛ ſine corruptõne: ita chriſtus
ex ꝟgine. Unde Berñ. Si queras inq̄t quomõ
chr̄s naſci potuit ex ꝟgine. Rñdeo. Sicut odor
de flore ⁊ fructꝰ ex arbore ſine corruptõe. Proin
de Nume.xvij. chr̄s figuratus eſt ꝑ flores ⁊ fru
ctus amygdalaꝝ. vbi legiꝛ q̄ dñs ꝑcepit Moy
ſi vt ſingule tribꝫ iſrael ſingulas virgas afferrẽt
noĩa ſua ſuꝑ ipſas virgas deſcribẽdo: ⁊ poneret
eas Moyſes in tabernaclo federis dñi. Quod
cum feciſſent: ecce ſequenti die inuenta eſt virga
Aaron ſicca manente: flores ⁊ gemmas turgen
tes: folia ⁊ amygdalas germinaſſe. Nimiꝝ vir
ga iſta figurauit Mariã: que ſicca ab oĩ carna/
li concupiſcẽtia. i. aliena: ꝓduxit florem ⁊ fructuꝫ
chr̄m in virgitate. Et notanter dr̄ iſte fructꝰ amy
gdalaꝝ. qꝛ ſicut in amygdalis: ita ĩ chr̄o ſũt tria.
Cortex exterior amara ſignificat chr̄i carnẽ ama
ricatã doloris paſſionis. Teſta fortis ſignificat
aĩam chr̄i fortiſſimã in omni bono vt frági ne/
quaqꝫ poſſit. Et nucleꝰ interior dulcis ſignificat
chr̄i diuinitatẽ. Deniqꝫ ſicut amygdala ꝯfert ho
minibꝫ ſanitatẽ: vulpibꝫ aũt obeſt in mortem: vt
teſtaꝛ Piniꝰ in naturalibꝫ: Sic iſte fructꝰ chr̄s
hoĩbꝫ. i. rõnabil̃r viuentibꝫ bonis confert vitã
et ſanitatẽ eternã. ſed vulpibꝫ. i. malis q̄ partes
vulpiũ erunt. i. demonũ in futuro: dicente Pš.
dabit mortẽ eternã. Sed q̄ſtio oriri põt Qua/
re Eliſabet nõ dixit. Bñdictꝰ flos vteri tui vl̃ vẽ
tris tui. ſed dixit: fructꝰ. cum etiã flos ſic̃ fructꝰ
ſine corruptione generaꝛ. et ſic ſufficiẽter expſſiſ/
ſet ꝟginalẽ cõceptũ dicẽdo: flos. et ſic melius fu
iſſet dicere: eo q̄ etiã ꝓpheta chr̄m naſcẽtẽ de vir/
gine: florẽ. ñ fructũ: appellauit. Eſa.xj. Egrediet
virga. i. Maria de radice ieſſe: et flos. i. chr̄s de
ra. ⁊c. Rñdeť q̄ lꝫ bene dicere hoc potuiſſet: tñ
ſpũſſcũs q̄ faciebat eã loqui voluit vt dicat: fru/
ctus vẽtris tui. non: flos Primo q̄dẽ vt deſi/
gneť ꝑfecta chr̄i cõceptio in ꝟgis vtero q̄ in iſtã/
ti cõceptiõis fuit ꝑfectꝰ deus ⁊ hõ ſm animã et
ſm oĩa organa ⁊ mẽbra. iuxta illud Hiere.xxxj.
Nouum faciet dñs ſuꝑ terrã: femina circũdabit
viꝝ. i. chr̄m. Vir em̃ ꝑfectionẽ notat. Nõ ſi Eli
ſabeth dixiſſet: benedictus flos vteri tui: occaſi
onem erroris habuiſſent heretici ⁊ putaſſent q̄
ſicut arbor quando ꝓducit flores: nondum eſt
parata generatio: eo q̄ natura tendit tunc ad ge
nerationẽ fructuum. ⁊ tũc ꝑficiť generatio arbo
ris qñ ꝑuenit ad fructum ꝓducenduꝫ. ita credi/
diſſent q̄ chr̄s nondum tunc fuiſſet ꝑfectꝰ hõ in
vtero Marie: ſed ſucceſſiue veniret ad ꝑfectõeꝫ
membroruꝫ ante infuſionem anime ſicut cõiter
aliꝭ homĩes. Ut igitur hunc errorẽ excludat ſpũ/

tituſſanctus: voluit dici. bn̄dict⁹ fructus. Se
cunda rō vt ſeruaret̄ cōgruētia hūane reparatiōis
ꝑ ſilia ſm Ber. q² ſic hō cecidit ꝑ fructū (nō flo
rē) ligni vetiti: ita reparari debuit ꝑ fructū vētr̄ vir
ginalis q̄ appēdēdus erat ligno cruc̄. Tertia
rō vt ſeruaret̄ ſalutifera chr̄i dulcedo. q̄a fruct⁹
ſolent eſſe dulces. et in ſūmitate arboris ſūt dul
ciores: teſte Iſaac in diet̄. et vltimo poſt alia fer
cula apponunt̄ in mēſa cū caſeo: coꝙ ſunt cibi na
turales homi. q² hō in ꝑadiſo tm̄mō fructib⁹ pa
radiſi ⁊ matris lacte in puericia alit⁹ fuiſſet. Ca
ſeus ꝟo de lacte habet fieri. Ecce ḡ fruct⁹ dulce
do eſt appetibilis. non ſic aūt eſt de florib⁹. Ideo
vt ſignificet̄ q² ꝑ chr̄m habemus frui dulcedine
gr̄e in pn̄ti ⁊ gl'ie in futuro: merito dictū eſt: bn̄
dict⁹ fructus. q² d² a fruēdo: vt dt Ianueñ. i Ca
thol. O ḡ bn̄dict⁹ vere fructus Marie. Et vt lo
q̄r ꝟba Bern̄. dicēt̄. O vere celeſt̄ plāta Ma
ria ꝓcioſior cunct̄. O vere lignū vite qḋ ſolū fuit
dignū portare ſalut̄ fructū.

Articulus tertius de cōmēdatione ꝟtutū du
odecim q̄b⁹ floruit Maria in viſitatione

Ertium myſteriū

t dr̄ virtualis bꝛificatiōis ⁊ ꝑfectiōis q̄
cōmēdauit Mariā Eliſabeth: di. Be
ta q̄ credidiſti: qm̄ ꝑficient̄ in te ⁊c. Nota ergo
ꝙ in viſitatiōe iſta btā ꝟgo duodecim ꝟtutū ꝑ
fectiōib⁹ tanq̄ꝫ. xij. ſtellis bꝛificata floruit: q̄b⁹ ſe
nobis in exēplū imitādi ꝓbuit: q̄ꝝ q̄ttuor ꝑtinēt
ad incipiētes. ⁊ q̄ttuor ad ꝓficiētes. et q̄ttuor vl
time ad ꝑfectos: vt cunctos inſtruat. Primo
floruit forma vere pn̄ie. q² exurgēs abijt in mō
tana cū feſtinatiōe. Ipſa em̄ nunq̄ꝫ peccauit: nec
ei op⁹ erat pn̄ia. Sed in his ꝟbis nos ſpūſſan
ctus docere voluit vt exurgam⁹ a vicijs: feſtine
musq̄ꝫ ad montana virtutū: intrem⁹ in ciuitatē
Iuda. i. locū cōfeſſionis. q² Iuda cōfitēs interp
tat̄. et in domū Zacharie: qḋ interpretat̄ memo
rans deū. Scḋo floruit ꝟtute obediētie. q² di
uine inſpiratiōi obediuit. et ſm Lyrā ſponſo Io
ſeph honorē detulit cū licētiā ab eo petiuit eūdi.
In q̄ docemur obedire deo ⁊ plat̄. Apl'us Ois
aīa ꝑtatib⁹ ſupiorib⁹ ſubdita ſit. Tertio flo
ruit ꝟtute cōtēpt⁹ vanitat̄ mūdane: qm̄ cū foret
regina mūdi Maria: nō in pōpoſo eq̄ꝝ appara
tu curruū ⁊ famulorū: ſed pedeſter fortaſſis cū
aliq̄b⁹ alijs ꝟginib⁹ aſcēdētib⁹ cū ea in tēpluꝫ et
alia loca deuota viſitātib⁹. ⁊ forte pedib⁹ nudis
vt mos eſt deuotoꝝ peregrinoꝝ religioſiſſima
trāſiuit. Chryſ. Qui diues es nō horreas pau
perē. q̄ paup es accipe ꝯſolatōēꝫ: recogn̄ſcēs pau
perē chr̄m: pauperē ei⁹ matrē. Hec ille. Quar
to floruit ꝟtute modeſtie. q² pauciſſima ꝟba le
git̄ locuta ⁊ ea ad edificationē: cū ſalutauit Eli
ſabeth. atq̄ꝫ ad honorē dei: cū canticū ꝓtulit dei
in laudē. In q̄ repbēdit̄ ꝟboſitas ꝑcipue mlieꝝ.

Deniq̄ꝫ q̄ ad ꝓficiētes Quinto floruit ꝟtute
fortitudinis. q² tālōgā viā ⁊ aſꝑam fortit̄ ꝑtrāſi
uit. q² vt refertur a fidedignis: a Nazareth vſq̄ꝫ
ad Hierl'm ſunt. xxxv. miliaria q̄ꝝ duo faciunt
leucā. et ab Hierl'm in domū Zacharie q̄ttuor
vl' citra miliaria dicunt̄. Et ſic docuit fortit̄ nos
agere in bono oꝑe. Ps. Viriliter agite ⁊ cōfor
tet̄ cor ⁊c. Sexto ꝟtute hūilitatis ꝓfunde. q²
mater dn̄i venit ad matrē ſerui ⁊ ꝓor ſalutauit.
Amb. ſuꝑ Lu. dt. Vt q̄nto caſtior ꝟgo ſit tanto
hūilior. Si q̄ras: q̄ ꝟbo ſalutauerit. Rn̄det
Alb. ſuꝑ Miſſus eſt: ꝙ ſalutatiōe cōſueta i ve.
teſt. Septio floruit ⁊ fulſit ꝟtute pietat̄ ⁊ mi
ſericordie cū ei ad ſeruiendū ſe obtulit: vt. ſ. nos
doceat imbecilles viſitare ⁊ infirmis deſeruire.
Hinc Amb. ſuꝑ Lu. Diſcite inq̄t ſctē mlieres ſe
dulitatē quā pregnātib⁹ debeat̄ exhibere cogna
tis. Et certe mlieres debēt mltū h̄ op⁹ pietat̄ ex
hibere vt ſeruiāt. ſ. ꝑgnātib⁹. q² maximū hn̄t the
ſauꝝ i vtero. ſ. aīam rōnalē que prepōderat oīb⁹
corꝑib⁹ mūdi: vt dt Aug⁹. Et ſic cauere ne ipſa
aīa pereat abortiue. Seruiuit āt btā ꝟgo Ma
ria Eliſabeth in oīb⁹ laborib⁹ cōuenietib⁹ ⁊ ne
ceſſarijs: vt etiā in officio canit eccl'ia. Maria tri
bus menſib⁹ q̄ſi ſtetit laborib⁹ Eliſabeth ſubdē
do. ſequit̄. Conferebat de angelo ⁊ ꝟboꝝ myſte
rio q̄ ꝓtulit ſalutādo. Octauo ꝟtute honeſta
tis. nā ꝟgo verecūde feſtinauit ꝓpt̄ea vt cito eua
dere poſſet publicū. Vn̄ Amb. Diſcite ꝟgīes nō
cōcurſare ꝑ alienas edes: nō demorari i plateis:
nec aliq̄s cōmiſcere ſermones. q² Maria in do
mo ſera: feſtina in publico Hec ille. Hinc etiam
nō legit̄ Maria ſalutaſſe inibi Zachariā aut al
loq̄ eū q̄ ꝓtūc erat mut⁹. nō em̄ decebat ꝟgineū
pudorē nutib⁹ circa eū occupari: ſm Alb. De
niq̄ꝫ q̄ntū ad ꝑfectos ſeq̄t̄ ꝙ Nono floruit ꝟgo
ꝟtute charitat̄ maxime. q² ex charitate maxiā q̄
ad deū. ſ. feruebat: ⁊ exinde ad ꝓximū: mouebat̄
ꝟgo btā vt hec faceret: canēte eccl'ia. Decio flo
ruit ꝟtute puritat̄ ꝟgīnee. ꝓpt̄ qḋ Eliſabeth eaꝫ
m̄reꝫ dn̄i quā decuit eē puriſſimā noīauit: ⁊ ad
didit. Perficient̄ i te q̄ dicta ſūt tibi a dn̄o. ſ. vt vir
go pareres ⁊c. Undecio floruit ꝟtute graꝝa
ctiōis ⁊ laudis diuīe. q² deū collaudans ⁊ gr̄as
agēs: ait. Magnificat aīa mea dn̄m ⁊c. In q̄ q̄ꝫ
dē cātico agit deo gr̄as de trib⁹. Pmō ð bn̄ficio
ſibi ſcō: cū dt Magnificat aīa mea dn̄ꝫ. Et exul
tauit ſpūs m. i deo. ſa. m. Quia reſpex. hu. ancil.
ſue ⁊c. vſq̄ꝫ ibi. Fecit mihi mag̃ q̄ po. e ⁊c. Scḋo
de bn̄ficio toti hūano generi ipēſo: cū ſubdit. Et
miſcḋia ei⁹ a ꝓgenie i ꝓgenies timētib⁹ eū. Fecit
potētiā ⁊c. Tertio de bn̄ficio ſpecial'r ꝓpl'o iſrae
litico exhibito. ibi. Suſcepit iſrl' pue. ſuū: re. ⁊c.
In q̄b⁹ oīb⁹ docemur gr̄as deo ꝓ ei⁹ bn̄ficijs i
cōi ⁊ in ſpeciali acceptis reddere. Duodecimo
floruit virtute ſancte perſeuerantie. quia nō ſta
tim receſſit ab illa. ſed manſit quaſi tribus men
ſibus, ſicut claret ex ſacro euangelio; vt doceat

nos ad finaliter ꝑſeuerãdū in bono. qm̄ q̄ ꝑſeue
rauerit hic ſaluꝰ erit Mat.xxiiij. ca. Ut igitur
finē nr̄o ſmoni faciamꝰ Cōtēplatio deuota.

Cōtemplare ex his ꝑmiſſiōibꝫ o aīa deuota.o
ſanguine chr̄i tincta ⁊ lota:aſpice oclīs mētis et
ſtatue corā facie tua tria hec ſeq̄ntia documenta
valde deuota ⁊ ꝯſideratiōes dulciflua. Pri
mo vide q̄ꝫ pie:q̄ꝫ dulciter:q̄ꝫ affectuoſe et deuote
btā ꝟgo Maria viſitat ſctāꝫ Eliſabeth cognatā.
Cogita q̄ꝫ cū angelo nūciante ꝟgo bñdicta cōce
piſſet:in mēte habuit q̄d angelꝰ ei dixerat. Ecce
inq̄t Eliſabeth cognata tua ⁊ ipſa cōcepit filium
in ſenectute ſua. ⁊ hic mēſis ē ſextꝰ ıl.⁊c. Cepit
ḡ ſpūſctō plēa cogitare q̄ꝫ ille quē Eliſabeth ꝯce
perat:ꝑcurſor eſſꝫ filij ſui dn̄i ieſu Cepit ſpūſſan
ctus eam mouere vt iret ad viſitandū ⁊ ſctifican
dū ꝑ ſuū filiū:ꝯceptū ipſius Eliſabeth. Aduerte
q̄ꝫ humilit̄ licētiā petat a ſuo ſpōſo Joſeph.q̄ ob
tēta:celi regina egredit̄ de ciuitate ad viſitandū:
iter arripit vſꝫ hieruſalē:vbi deo grās agit ado
rans in tēplo. Jnde ceptū iter cōtinuat ad domū
Zacharie. Cogita o fidelis aīa q̄ꝫ humillime īce
dit:q̄ꝫ deuote:capite inclinato:oculis defixis vſꝫ
terrā:orās ⁊ pſallēs:religioſa veſte induta:⁊ nu
dis vt credit̄ pedibꝫ ꝑegrinabat̄:vt ſe cōformaret
regule quā filiꝰ eiꝰ erat traditurꝰ apl̄is dicens.
Neꝗ habētes calciamēta i pedibꝫ veſtris. O q̄ntū
eiꝰ cor iocūdabat̄ cū dei filiū in vtero habēs gra
ditur:nec tn̄ ex eiꝰ geſtatiōe grauabat̄ Credo ꝙ
pre gaudio nec fatigia ſentiebat itineris lōgi:nec
aſperitatē horrebat petroſe vie:ſed ſpūſſcti vtu
te ⁊ ꝯſolatiōe plēa:feſtinant̄ ibat ⁊ alacrit̄. O aīa
mea ſi tūc affuiſſes q̄d feciſſes:vtiq̄ꝫ cū lachry
mis deuotiōis ꝑfuſa:veſtigia pedū eiꝰ oſculata
fuiſſes: toto corde ⁊ intimis viſceribꝫ tuis cru
ctaſſes :Bñdicta tu ꝟgo omnipotentis dei mr̄:et
bñdictꝰ fructꝰ tuꝰ ⁊c Quid plura: Uenit gl̄ioſa
ꝟgo ad domū Zacharie. O Eliſabeth ſctā ⁊ ſenex
mlīer:q̄le ſomniū in illa nocte ꝑcedenti videras.
vtrū ne putabas:vtꝝ ne ſꝑabas ⁊ expectabas ti
bi iſta die ſuꝑuenire tales ac tātos hoſpites.vicꝫ
dei filiū chr̄m in vtero geſtatū ⁊ eiꝰ gl̄ioſiſſimam
ꝟginē matrē dn̄am angelorū ⁊ hoīm. O ſi ſcires
q̄ꝫ ecce ꝟgo bñdicta cū dei filio portas domꝰ tue
ingredit̄:ꝓ certo accurreres:ꝓ certo obuiares et
ꝑma ſalutares:genibꝫ flexis eā mācipares ⁊ ado
rares:letaq̄ꝫ tantū hoſpitā ſuſciꝑes. Sed nō eſt
famulus:nō famula q̄ ꝑcurrat ⁊ tibi noua dicat
ꝑnūcians aduentū tāti regis ⁊ tāte regine. Ecce
ego dicā tibi noua optia. Surge q̄ꝫ adeſt regi
na celi ⁊ dn̄s deꝰ creator oīm cū ea:accurre ⁊ ob
uiās ſuſcipe leta. O q̄ꝫ gaudioſe ꝑcurriſſē ſi tūc
affuiſſem:vt aduentū dn̄e tibi ſcā ſenex ꝑnūciaſ
ſem O vere felix ⁊ btā es Eliſabeth q̄ meruiſti a
tātis hoſpitibꝫ viſitari. Jtaq̄ꝫ itrauit domū Ma
ria ⁊ ſalutauit Eliſabeth:dicēs fortaſſe illō Tob.
v. Gaudiū tibi ſꝑ ſit ſenior cognata mea. Scti
ſima Eliſabeth ſtati vt audiuit eiꝰ ſalutatiōem:
ſpūſſcti gr̄a ex ꝟbis Marie in eā deſcēdēs vſq̄ꝫ
ad eiꝰ vterꝝ:cōmouit infantē Joannem in vtero.
Glo. Uocē ꝑor Eliſabeth audiuit:ſed Johānes
ꝑor grām ſenſit Uñ ſtatī Johānes in vtero ſen
tiens dn̄m oīpotētem adeſſe in ꝟginali vtero:ex
ultauit ⁊ adorauit.et quē ꝟbo deū eſſe teſtificari
nō poterat:motu exultatiōis deū adeſſe teſtatꝰ ē
Mox igit̄ Eliſabeth repleta eſt ſpūſctō: ⁊ genibꝫ
ꝓuoluta:bñdictam ꝟginē mācipauit: amplexa
ta eſt ⁊ oſculata. O dulciſſima illa oſcula Ma
rie. O Eliſabeth ſenſiſti nevnq̄ꝫ maiorē cordis iu
bilatiōeꝫ:maiorē dulcorē:maiorē aīe delectatio
nem q̄ꝫ hac vice: Credo em̄ ꝙ anhelitꝰ benedicte
ꝟginis ꝑ eiꝰ ſacꝝ os de interioribꝫ eiꝰ q̄bꝫ deꝰ ha
bitabat ꝓgrediēs:ac ꝑ os Eliſabeth ingrediens:
totā eiꝰ cordis medullaꝫ penetrabat ⁊ ſuauitate
diuīa replebat: adeo ꝙ Eliſabeth ſe cōtinere nō
potuit ſed voce magna exclamauit ⁊ ꝓphetauit
de ꝑſenti occulto.i.de chr̄o ⁊ ꝟginitate matris eiꝰ
et ait. Bñdicta tu in mlīeribꝫ:⁊ bñdictꝰ fructꝰ ve
tris tui. Et vñ h mihi vt veniat mater dn̄i mei ad
me: Ecce em̄ vt facta eſt vox ſalutatiōis tue in au
ribꝫ meis:exultauit in gaudio īfans ī vtero meo
Prophetauit etiā de ꝑterito dicēs. Et btā q̄ cre
didiſti.ſ.angelo. Subdidit ꝓphetādo de futuro
dicēs. Qm̄ ꝑficient̄ in te q̄ dicta ſunt tibi a dn̄o.
Penſa ḡ quāta fuit in corde ꝓpheciſſe ſuauitas
cōſolatōis:q̄nta dulcedinis ſuauitas ꝓ ꝑſentia
Marie ⁊ eiꝰ filij. Tūc ḡ Maria deo plena non
elata ꝑ vanā gl̄iam ſed in hūilitate firmata:deo
attribuēs oē bonum :genibꝫ flexis ⁊ vt pie credo
dulciſſimis lachrymis irrigata:mēte ⁊ facie ſere
na cepit grās agere ⁊ laudes deo depromere di
cēs. Magnificat aīa mea dn̄m. Et exultauit ſpi
ritus meꝰ. ⁊ ad finē vſq̄ꝫ cōpleuit. Tandē māſit
ibi tribꝫ mēſibꝫ:ſeruitijs Eliſabeth hūilit̄ ſe mā
cipādo ⁊ q̄tidie cōferēdo de angelo ⁊ eiꝰ ꝟborum
myſterio q̄ ꝓtulit ſalutando:vt canit eccl̄ia.nec
nō ⁊ de eo ꝙ ꝟgo cōcepit ⁊ ſine grauamīe filium
portaret.⁊ de chr̄o dn̄o ꝙ ꝑ eū mūdus redimen
dus eſſet.et de his ꝓphetias allegādo. Tandē li
cētia accepta ⁊ facta reuerētia atq̄ꝫ bñdictiōe re
licta:reuerſa eſt ad ꝓpria cū hūillima deuotione

Secūdum q̄ꝫ documētuꝫ ex ꝑmiſſis accipe o
anima fidelis.ſ. documētū ꝟtuoſe oꝑatiōis ⁊ imi
tationis:intuere oculo fidei et deuotionis quā
tis q̄bꝫ ve virtutibꝫ benedicta virgo floruerit in
hac viſitatiōe. Uide q̄ꝫ aſꝑitatē penitētie nō refu
git:obediētiam ꝓmptā exhibuit:paupertatem et
mūdi ꝯtemptum ſectata eſt: modeſtiā ſeruauit.
vide quāte fortitudinis:quante honeſtatis humi
litatis et pietatis fuerit intuere in ea feruorē cha
ritatis:nitoreꝫ puritatis:deuotiōem diuine laudis
atq̄ꝫ cōſtantiā ꝑſeueratiōis. Et in oībꝫ diſce eam
imitari:ſtude ei conformari vt poſſis deo.i.filio
eiꝰ cōplacere. Tertiū deniq̄ꝫ documētuꝫ ex p̄re
miſſis oībꝫ accipe Quāta.ſ. deuotiōe:quāta cha
ritate beate ꝟgi debeas deſeruire:vt ex eiꝰ gr̄a et

interuẽtione valeas ⁊ tu participẽ meritoꝝ eiꝰ te ꝑhere: ac diuina grã abũdare: ⁊ a cunctis malis liberari: Non em̃ dubiũ qn ſic Eliſabeth ꝑ eam repleta eſt grã: ac eiꝰ filius Johẽs ſanctificatꝰ et mũdatus: ita ⁊ tu ipſa intercedẽte poteris a peccato mũdari ⁊ liberari ab oĩ malo. Ut aũt magis hoĩes accẽdantur ad deuotionẽ ꝟginis: vnũ miraculum ꝓpter ſimpliciores auditores ꝑponaꝫ q̃ hũc ſmonẽ ꝯcludã. Miraculũ Refert Anſ. li. miraculoꝝ. ca. xxxvij. Q̃ qdam miles in ciuitate Naruienſi erat q̃ habebat vxorẽ pregnantẽ: habebat ⁊ ſeruientẽ qndã ethiopẽ nigrũ: ⁊ forte etiã in cortina imago fuit ethiopis. ꝓpter qd etiã aſpectu frequẽti ⁊ phãtaſmate generato in phantaſia: generauit ⁊ pepit de ſuo viro legitimo ethiopi ſiſeꝫ filiũ nigerrimũ. Sic legit̃ de ouib⁹ q̃s paſcebat Jacob ꝙ pariebãt ꝓpter aſpectũ virgarum illis appoſitaꝝ coloris viꝫ cõformis oues. Gen. xxx. Uñ ex h̃ maritꝰ ſummã iracũdiã contra vxorẽ cõcepit ⁊ remouit eã a ſe ⁊ filiũ eiꝰ. Oẽs qꝫ amici eã adulterã reputabãt: ⁊ putabant cum ethiope illo famulo adulteraſſe Jſta ſic cõfuſa ⁊ eiecta ⁊ qdam die iuit cũ puero ſuo ad portũ fluminis. et multis pñtib⁹ viris ac mulierib⁹ clamauit ad btãm ꝟginem: qꝛ nõ erat culpabilis in h̃ facto: vt oſtẽderet inde miraculuꝫ euidẽs. ſeruierat em̃ deuote beate ꝟgini vt putat̃. Uñ cũ ſic fleret amaricata ſe ꝑcipitauit et ſtatĩ cecidit de portu q̃ altus erat in flumen. Et ecce beata virgo affuit q̃ eaꝫ ⁊ puerũ eiꝰ ſanos cuſtodiuit: inuẽti ſũt in fluminis fundo et extracti. Et ecce puer q̃ priꝰ erat nigerrimus: meritis beate ꝟginis inuẽtus eſt albꝰ. Maritꝰ viſo tãto miraculo: genib⁹ flexis veniã petijt ꝑ ſuſpitione. Et illa peꝑcit. Sed poſtea obtẽta licẽtia a viro: caſtitatem tenuit ob amorẽ dei ⁊ btẽ ꝟginis. Et in bono vitã ducẽs: ad celeſtia regna btã ꝟgine mediãte ꝑuenit. Ecce igit̃ claret quia q̃ ad bñdictã ꝟgineꝫ confugit et ei ſeruit: nõ tm̃ a calũnia ⁊ morte mala liberat̃: ſꝫ et ab infamia purgat̃ ⁊ meritis btẽ ꝟginis grãm adqrit in pñti ⁊ gloriã in futuro. Amen.

Sequit̃ ſecũda pars libri ſecũdi de btẽ ꝟginis iocũdatione in chri incarnatione atqꝫ in ſuo ꝟginali vtero portatiõe letabunda.

e **xultauit ſpiritus** meus i deo ſalutari meo. Lu. j. Uerba ſunt glrioſiſſime ꝟginis Marie: qbus inſinuat ineffabileꝫ ſui animi iocunditatẽ quã habuit in filij dei conceptiõe ac in eiꝰ vteri virginalis habitatiõe ⁊ geſtatiõe pro hac ſacra viſitatione Si mirũ diligent̃ aduertimus chariſſimi: ſi intẽto corde cõſideramꝰ: vtiqꝫ compꝑimus ꝙ hãc feſtiuitatẽ viſitatiõis benedicte ꝟginis ſicut ⁊ ceteras eiꝰ feſtiuitates celeberrimas: ſũma deuotiõe: ſũma cordis ⁊ aĩe exultatione excipiẽdo bñdictã ꝟginẽ ſũma laude extollere: eiqꝫ in h̃ eiꝰ gaudio cõgratulari debemus ⁊ tenemur: Quod oſtendo triplici rõe.

Primo rõne obligatiõis.
Scdo rõne adquiſitionis.
Tertio rõne conformationis.

Primo rõne obligationis. qꝛ ſicut dicit beatus Greg. i Omel. Quãto creſcũt dona: tãto etiã rõnes creſcũt donoꝝ. Sed ꝑ btãꝫ ꝟginẽ tot ⁊ tãta beneficia ſũt nobis exhibita: ⁊ tãinaudita et ineffabilia ꝙ ꝑ totã vitã noſtrã ſi etiã mille ãnis viueremꝰ ⁊ mille liguas haberemꝰ: ſufficiẽtes laudes ⁊ grarũ actiões reddere ei nõ poſſemꝰ. Quis em̃ ſufficiat ei debitas reddere gratias: cũ ꝑ eam a morte etña liberati ſumꝰ. ꝑ eã ſic nobilitati: ſic dignificati ſumꝰ ſuꝑ oẽm creaturam: vt deũ fratrem habeamꝰ: celeſtes reges effecti ſimꝰ et oĩa bona poſſideamꝰ. Et ideo tãto freqntius in anno eius feſta ſumma deuotione celebrare debemus: tanto honorificẽtiꝰ ei deſeruire tenemur: qnto maiori bñficio nos obligauit ad ſui famulatuꝫ: ne ingrati videamur ⁊ rei corã ea inueniamur Hinc eccl'ia plurib⁹ vicib⁹ eiꝰ feſta freqntat: vt in eiꝰ deuotione inardeſcãt eiꝰ filij ⁊ debitum ei honoreꝫ ſepiꝰ ꝑſoluant. Propt̃ea dic Hiero. Si mille ora mihi forẽt: ſi tot ligue q̃t i celo ſtelle reſonarẽt: nõ tibi o dña debitas laudes ꝑſoluere ex eq̃ ſufficereꝫ. Nõ em̃ ſufficit ligua carnis tuas enarrare ꝟtutes. Scdo rõne adqſitiõis qꝛ ex h̃ ſpecialẽ grãm apud ꝟginẽ adqrimꝰ ſi eiꝰ feſta deuote ꝑcolimꝰ. Nã in hac viſitatiõe Eliſabeth ⁊ Johẽs ſpecialẽ ꝑ eiꝰ hoſpitatiõem grãm adqſierũt. Nõ ḡ dubiũ qn ⁊ nos adqrere poſſumus ⁊ obtinere vt in nr̃o corde hoſpitet̃ chr̃s eiꝰ filiꝰ ⁊ ſctã mr̃ eiꝰ ꝑ ſpecialis grẽ viſitatiõeꝫ: put in hodierno officio canit̃. Jnſuꝑ q̃ꝫ in huiꝰ feſti celebratiõe adqrere poſſumꝰ ſpeciales indulgentias: qm̃ ab Urbano papa cũ eiſdeꝫ indulgẽtijs eſt hoc feſtuꝫ inſtitutum ſic feſtũ corꝑis chri. ⁊ a Bonifa. papa. cõſilr̃ ſicut de alijs extãt ꝓuilegia q̃ legunt̃ in matutinali officio. Tertio ratione conformatiõis. Decet em̃ ſuos gaudere in gaudijs dñi ſui ⁊ ꝯformari ei in volũtate. vnde decẽs eſt nos cõgaudere deo noſtro ⁊ domine noſtre ac ſctis: adhortãte apl'o Rho. xij. Gaudere cũ gaudentib⁹. Quia aũt in hac viſitatiõe gaudiũ fiebat deo ⁊ ſctis angelis iuſtiſqꝫ omnib⁹. Nam gaudebat ꝑmo deus. qꝛ eiꝰ incarnatio agnoſcebat̃ et ꝯfitebat̃ ab hominib⁹. viꝫ Eliſabeth et Johẽ Scdo gaudebãt ãgeli. qꝛ Johẽs in vtero ſctificabat̃. Si em̃ gaudiũ eſt angelis ſuꝑ pctõre conuerſo Lu. xv. multo magis ſuꝑ iuſtificato in vtero ꝓphetãte Johẽ ꝑ quẽ multi pctõres erãt conuertendi. Tertio gaudebat Eliſabeth ⁊ Johẽs in vtero eiꝰ. Quarto gaudebat btã ꝟgo Maria Uñ ⁊ gaudioſũ canticũ cecinit dicẽs. Magnificat aĩa mea dñm ⁊c. Debemꝰ igit̃ ⁊ nos gaudere in ſpũ in deo ſalutari noſtro: ſicut ipa ſe nobis in exemplum ꝓpoſuit verbis in ꝑmiſſis dicens:

Exultauit ſpūs meus ⁊c̄. De hac itaqꝫ iocūditate bn̄dicte ꝟginis loqui intendentes: tria myſteria declarabimus.

Primū dꝛ myſteriū magnitudinis

Scōm dꝛ myſteriū habitudinis.

Tertiū dꝛ myſterium multitudinis.

Articulus ꝑmꝰ de magnitudine gaudij Marie qđ habuit in chꝛi ꝯceptiōe ⁊ geſtatiōe in vtero. Ubi tria q̄runꝭ. Capitulum .I.

PRimū myſteriuꝫ

de gaudijs bn̄dicte ꝟginis declarādū dꝛ quātitatꝭ. Circa qđ tria q̄runꝭ ex q̄bꝫ clareſcit quō vnū gaudiū bte ꝟginis alio fuerit maius. Prima q̄ſtio Utrū gaudiū qđ habuit btā ꝟgo in filij ꝯceptiōe ac geſtatiōe fuerit maiꝰ oī gaudio qđ habuit totiꝰ vite tꝑe: Ad quod q̄ſitū q̄dā voluerūt dicere ⁊ niſi ſūt ꝓbare ꝙ btā ꝟgo ſuꝑ oīa alia gaudia ſummū gaudiū habuerit in chꝛi natiuitate pluribꝫ rōnibꝫ.

Primo qꝛ tūc angelus dixit. Ecce euāgelizo vobis gaudiū magnū qꝛ natꝰ eſt nob̄ hodie ſaluatoꝛ Lu.ij. Sic ḡ natiuitas dn̄i fuit alijs cauſa magni gaudij: ita ⁊ matri. Scđo. qꝛ tūc beata ꝟgo habuit duplicatā delectationē ⁊ gaudium. ſ. vidēdo chꝛm vtroqꝫ oculo. viꝫ intellectuali ⁊ ſenſuali. In conceptiōe em̄ ⁊ vteri baiulatione nō viderat chꝛm niſi oculo itellectuali. ſed in natiuitate ꝑmo vidit vtraqꝫ viſione: ſenſuali: et intellectuali. Un̄ ſicut in celo poſt reſurrectione corpoꝝ maiꝰ erit hoībꝫ gaudiū q̄ꝫ an̄: coꝙ ꝑ tunc vterqꝫ oculꝰ. ſ. corꝑalis ⁊ mentalis reficietꝭ in viſione delectabili hūanitatꝭ ⁊ diuinitatꝭ chꝛi: ita ⁊ in beata ꝟgine tꝑe natiuitatꝭ vterqꝫ reficiebatꝭ oculus. ḡ ꝓtūc maximū ſuꝑ oīa habuit gaudium. Tertio. qꝛ btā ꝟgo ꝑus habuit gaudium ſolū de hoc ꝙ ꝟgo ꝯcepit. ſed in natiuitate habuit inſuꝑ ꝙ ꝟgo ꝑ epit: virgo lactauit: ⁊ deū ac dulciſſimū filiū amplexata eſt: oſculata eſt: fouit in gremio ⁊ nutriuit. Un̄ Eſa. xxxv. Germinans germiabit ſicut liliū: et exultabit letabūda vt laudans. ḡ tūc maximū habuit gaudiū.

Alij ſunt q̄ arguunt ⁊ ꝓbare nitunꝭ ꝙ maximū gaudiū habuit ſuꝑ oīa ꝟgo bn̄dicta in chꝛi reſurrectiōe. qꝛ tunc eccl̄ia ſpecialiꝰ vtiꝭ canticis exultatiōis: canēs illđ Ps̄. Hec dies quā fecit dn̄s: exultemꝰ ⁊ letemur ī ea. Et tūc freq̄ntat canere Alleluia magꝭ q̄ꝫ in alio feſto. ḡ ꝓtūc oībꝫ ⁊ ꝑ ꝯn̄s etiā ꝟgini maiꝰ fuit gaudiū. Itē btā ꝟgo plus dilexit filium q̄ꝫ totū mundū ⁊ ſeipſam. ḡ plus gauiſa fuit de bono filij ſui q̄ꝫ de bono totius mūdi. ſed chꝛīs maximū bonum ꝯſecutꝰ eſt in reſurrectiōe: et maximū tunc habuit gaudiuꝫ qn̄ gaudebat cū corꝑe gl'ioſo: aīa: ⁊ diuinitate. ḡ et dn̄a noſtra tūc magꝭ debuit gaudere. Tertio ſunt alij q̄ arguūt ꝙ maximū gaudiū habuit btā ꝟgo in filij aſceſſione inter oīa vite ſue gaudia. quia tunc filius habuit maximū gaudium qn̄ oēm curſum oꝑis ſui cōplēs: reuerſus eſt in celū cum oībꝫ ſanctꝭ ſumma iocūditate in palatiū celeſte de exilio huiꝰ mundi. vn̄ Ps̄ Aſcendit dn̄s in iubilo. ḡ ⁊ mater eius ꝓtūc habuit gaudium maximū. Itē qꝛ tūc porta celi ⁊ ianua aꝑta eſt homi ⁊ ruina angelica reſtaurata. Deniqꝫ tunc maximꝰ honoꝛ filio ⁊ matri exhibitus eſt qn̄ caro de ꝟgine aſſumpta ſuꝑ oēs angelos eſt exaltata ad dexterā dei patris. ḡ tunc maximum habuit gaudiū benedicta ꝟgo. Hec oīa ⁊ plura argumenta q̄ poſſent ꝓduci ponit Alb̄. magnꝰ ſuꝑ Miſſus eſt. ca. cxcv. et ſeq̄ntibꝫ. Ad q̄ſtionem itaqꝫ ſm̄ veritatē rn̄detꝭ ſm̄ eundē Albertū ibidē. ca. ccj. ſub tali diſtinctione Qꝛ vnū gaudium btē ꝟgīs ad aliđ poſſumꝰ dupl'r comparare Uno mō ſm̄ ꝙ poſteriꝰ gaudiū includit in ſe prius. Et ſic nulla eſt q̄ſtio nec difficultas ī hac re. qꝛ ſic ipā gaudia poſteriora oꝛdinanꝭ ad ꝑoꝛa ꝑ additionē. Unđ ſicut manifeſtū eſt ꝙ duo ſunt plura q̄ꝫ vnū: ⁊ tria q̄ꝫ duo: ita manifeſtuꝫ eſt ꝙ gaudia ſubſeq̄ntia conceptōis gaudiū: ſūt plura. et ſic maioꝛa. qꝛ gaudiū natiuitatꝭ includit in ſe gaudiū ꝯceptōis ⁊ gaudiū reſurrectōis: gaudiū aſcēſiōis. et ſic cōſeq̄nter. Alio mō vt fiat compꝑatio ꝑ ſeꝑatione: ita ꝙ poſteriꝰ gaudiū accipiatꝭ ꝑ ſe ſine intellectu prioꝛis. Et ſic dico ꝙ gaudiū hoc qđ btā ꝟgo habuit in cōceptōe: maius fuit oībꝫ gaudijs vite ⁊ vie. Et ꝓbatꝭ Prīo autoꝛitate. Scđo rōne. Tertio exēplari ſil'itudine. Primo inquā autoꝛitate. qꝛ ipā in ſuo cātico gaudioſiſſimo ꝓteſtata eſt hoc: cū ait. Exultauit ſpūs meꝰ ī deo ſalutari meo. et nullibi al's legitꝭ id de ſe dixiſſe vel ſil'e. ḡ videtꝭ ꝙ ꝓtūc maximū ſuꝑ oīa gaudiū habuerit. Scđo ꝓbatꝭ ratione. qꝛ gaudiū pēſatꝭ eſſe magnū ⁊ maiꝰ ex dono. Job. iij. Quaſi effodiētes theſauꝝ gaudēt vehementer cū inuenerint. ḡ ex ſūmo dono ſūmū cōſurgit gaudiū. Sed in ꝯceptiōe btā ꝟgo accepit ſummū donū. Dum em̄ ei deꝰ pꝭ ſuū filium dedit: quō nō cū illo oīa donauit: vt dꝛ apl'us. ḡ tunc ſūmū gaudiū habuit. Et cōfirmatꝭ. qꝛ tunc cū ſūmo dono icōuertibili accepit cām ⁊ meritū ad oīa alia dona neceſſario cōferēda. Ex h̄ quippe ꝑmo dono. ſ. conceptōis ⁊ eiꝰ gaudio oīa alia dona ſūt ſubſecuta. ſ. natiuitas: reſurrectio: aſcēſio. ḡ hoc eſt maiꝰ oībꝫ alijs: qm̄ cā ꝑſtantioꝛ eſt effectu: vt dꝛ autoꝛ li. de cauſis. Aliud exēpluꝫ de rege vel epō q̄ cauſal'r plus gaudet de dignitate ad quā eligitꝭ hodie q̄ꝫ de ꝓuētu ſeq̄nti ī futuro. Un̄ patet ꝙ gaudiū cōceptionis ſimpl'r fuit ſūmū q̄ ad oīa gaudia vite ⁊ vie. qꝛ fuit oꝛigo ⁊ cā oīm alioꝝ gaudioꝝ. et oīa in ſe clauſit cauſaliꝭ neceſſario ſubſeq̄nda. Et ꝑ h̄ patꝫ rn̄ſio ad argumenta quibꝫ ꝓbabatꝭ oppoſitū. Tertio oſtenditꝭ ⁊ ꝓbatꝭ ſimilitudine tali. Si em̄ aliq̄s haberet pignus pꝛo centum marchis vel ducatis obligatum: ⁊ aliquis daret ei nonaginta marchas

vel ducatos ad pigneris ſolutionẽ: faciens ipſi pigneranti cautionẽ ꝙ tribꝰ determinatꝭ daret alias decem marchas vel ducatos ſibi: ita ꝙ q̄libet tpe duas. mō ſecunda datio ꝓpinquius et plꝰ diſponit ad pignerꝭ ſolutionẽ q̄ pma. et tertia plus q̄ ſecūda: vſq̄ ad qntā: vbi plene ſolutū eſt pignꝰ. et tn̄ pma datio plus alijs contulit dupl'r. Tū qꝛ maiꝰ dedit. Tū q̄ꝫ qꝛ de alijs dandis ſecuꝝ fecit. Sil'r eſt in ꝓpoſito. qn̄ dn̄s dedit btē ꝟgini ſuū filiū i vtero vt mater fieret dei: cauſam dedit ⁊ ſecuritatē ꝙ de ipa naſcerek: ⁊ hoīeꝫ redimeret: et tertia die reſurgeret: in celū q̄ꝫ aſcenderet et homies ſctōs illic collocaret. g̃ ſequik ꝙ maximū gaudiū in vita tota btē ꝟgīs: fuit gaudiū cōceptiōis. Hec Alb. vbi ſ.

Queſtio ſecunda — Capitulū. II.

S Ecunda q̄ſtio circa qn̄titatē eiꝰ gaudij occurrit talis Utꝝ gaudiū cōceptionis fuerit maiꝰ non ſolum gaudijs vie: ſed etiā gaudio aſſumptiōis bn̄dicte ꝟginis. vel ecōuerſo: Arguere potes ꝙ gaudium aſſumptionis fuerit maius ⁊ oībꝰ maximū gaudijs ī vita habitis. qꝛ in aſſūptiōe habuit pfecte gaudiū fruitiōis diuie bn̄dicta ꝟgo. an̄ aūt nō. et illō eſt maximū. g̃ ⁊c. Itē gaudiū aſſumptiōis nullam patik ſecū triſticiā. ſed oīa alia gaudia pmiſſa: mixta fuerūt triſticia aliq̄li. Nam in natiuitate etſi virgo gaudebat qꝛ deū genuerat: tn̄ habuit cōmixtā triſticiā cōpaſſionis ꝓpter cbꝛi fletū ⁊ vagitū: vt canit eccl'ia. Simil'r in reſurrectōe ⁊ aſcēſione aliqualē triſticiam admixtā eiꝰ gaudio habuit. qꝛ qn̄q̄ꝫ ſubtrahebak filij ſui pſentia. g̃ gaudiū aſſumptiōis fuit maiꝰ oībꝰ illis. Itē quero Quod hoꝝ ſit maiꝰ: an eſſe btm̄: vel eſſe matrē dei: Et hoc dico ſepando alteꝝ ab altero: conſtat ꝙ maiꝰ eſt eſſe btm̄: qm̄ hoc ptinet ad donū ⁊ gaudiū patrie: q̄ eſſe matrē dei ſine btitudine patrie: qō ptinet ad ſtatuꝫ vie. g̃ btā virgo maiꝰ accepit donū ⁊ gaudiū in aſſumptiōe tanq̄ ſm ſtatū patrie: q̄ in conceptione vel natiuitate vbi habuit gaudiū ſm ſtatū vie. Sed ꝯtra. Quo dato dak reliquū: et nō cōuertik: maiꝰ eſt illo. ſed dato ꝙ ſit mater dei: dak btitudo fruitiōis ſaltē cauſaliter. qꝛ q̄cq̄d eſt maiꝰ maiore: eſt maiꝰ minore. ij. Topic. ſed maiꝰ eſt eſſe matrē dei: q̄a dignius. g̃ hoc maiꝰ oībꝰ gaudiū. Ad q̄ſtionem rn̄dek ſm Alb. vbi ſ. ꝙ gaudiū Domine in conceptiōe ⁊ gaudiū eiꝰ in aſſumptiōe ſe hn̄t vt excedentia ⁊ exceſſa. qꝛ gaudiuꝫ cōceptiōis maiꝰ fuit cauſal'r. Gaudiū ꝟo aſſūptiōis maiꝰ fuit actualiter. Nam in cōceptiōe maior fuit diuie bonitatis oſ̄ſio: maioris doni collatio: maior dilectionis exhibitio. Et hec oīa cauſaliter. In aſſūptiōe ꝟo maior fuit doni collatio: maior affectꝰ exaltatio ⁊ deificatio: maior cum dilecto cōiunctio. Et hoc actualiter. Et p hoc patꝫ reſpōſio ad obiecta. qꝛ arguūt ꝙ maiꝰ fuerit gaudiū aſſūptōis actual'r. quod verū eſt. Attn̄ cauſaliter maiꝰ fuit gaudium conceptiōis: qm̄ ipſa diuina conceptio fuit ⁊ cauſa aſſumptionis de q̄ ſecurauit et certā reddidit beatā ꝟginem. Et poſita illa cauſa. i. diuina cōceptōe: ponebak iſte effectꝰ. i. aſſūptio ⁊ glorificatio ſuo tpe conferenda. Et ſic claret reſponſio ad queſtionē. Hec Alber. vbi ſ. videlicet ca. cij.

Queſtio tertia — Capitulum. III.

T Ertia q̄ſtio occurrit Utꝝ vicꝫ in hac conceptione ⁊ filij dei portatiōe in vtero: maius gaudiū habuerit de virginitate q̄ de conceptiōe vel maternitate. Et pōt argui ꝙ in virginitate plus gaudebat. qꝛ hec eſt donū excellētiſſimū: p quā hō fit ſoror angeloꝝ: vt dt Hiero. Et p virginitate debek in celeſti regno aureola: nō aūt p cōceptione vel maternitate. g̃ de virginitate maiꝰ gaudiū habuit. Sed ad q̄ſtionem breuiter rn̄dek ſicut accipik ab Alexādro de Ales ⁊ Alber. magno. Q indicibiliter maiꝰ gaudium habuit bn̄dicta ꝟgo de ꝯceptiōe ⁊ maternitate q̄ de ꝟginitate. Et hoc oñdik Pͥo rōne dignitatꝭ. qꝛ maiorē dignitatē obtinuit p h̄ ꝙ ē mater: q̄ p hoc ꝙ eſt virgo. qm̄ p h̄ ꝙ eſt mater habet ꝙ ſit mr̄ dei: regina celi: dn̄a mūdi: ⁊ oīm angeloꝝ ac hoīm imꝑatrix. Nimiꝝ eius gaudium nō terminabak ad ſolum cōceptū vl' maternitatē: vt in hoc ſolo gauderet ꝙ eſt mr̄ vel ꝙ cōcepit. hoc em̄ cōe eſt oīm matrū. ſed referebak ad id cuiꝰ eſt mr̄: et quē cōcepit. qꝛ vicꝫ deū ⁊ creatorē oīm. ꝓpter qō ſummū in hoc gaudiū habuit. Scdō oñdik rōne charitatꝭ. qꝛ ipſa diligebat filiū ſuū vtpote deū ſupra ſeipam. g̃ magis gaudebat de filio ⁊ in filio q̄ de ſeipſa vel in ſeipſa. Sed ꝟginitas ptinet ad ſeipſaꝫ. maternitas vl' conceptio ad filiū quē cōcepit ⁊ cuiꝰ mater eſt. g̃ magꝭ gaudebat de maternitate q̄ de ꝟginitate. Tertio rōne vtilitatꝭ. qꝛ eiꝰ cōceptio fuit vtilioꝛ q̄ ꝟginitas: qm̄ ad oīm hoīm ſalutē ⁊ redemptionē ac angeloꝝ repatiōeꝫ ſpectabat vt dei mr̄ fieret. Non ſic aūt ꝟginitas niſi ex ꝯſeq̄nti. quia vicꝫ ad hoc ꝙ ſit aliq̄ mr̄ dei p̄requirebak ꝟgītas et includik virginitas in dei maternitate. qm̄ cōcepit ⁊ pepit ꝟgo. nō aūt ecōuerſo. qꝛ m'lte ſunt ꝟgines q̄ n̄ ſunt matres dei. g̃ maiꝰ gaudiū habuit de maternitate q̄ de ꝟginitate: Ad illud aūt in cōtrariū rn̄dek ꝙ q̄uis ꝟginitas abſolute ⁊ ſepate maior ſit q̄ maternitas vl' fecūditas. qꝛ ꝟginitati ꝓpter cōtinentiā debek fructꝰ centeſimus ⁊ aureola. nō aūt fecūditati vel mr̄nitati ſm ſe: et vt cōiter eſt in hoībꝰ q̄ non pn̄t eſſe matres niſi amittāt ꝟgītatē. tn̄ relatiue. ſ. referendo mr̄nitatē ad eū cuiꝰ ē mr̄: qꝛ dī. ⁊ ad modū miraculoſuꝫ q̄ facta ē mr̄ dei. qꝛ ſpūſſcti ꝟtute ⁊ ꝟginitatꝭ glia pmanēte. ſic claꝝ ē ꝙ maiꝰ ē eſſe matrē q̄ ꝟginē. Et glia tal' mr̄nitatꝭ ac gaudiuꝫ eiꝰ excedit oēꝫ aureolā ac gaudiū ⁊ gliaꝫ ꝟgītatꝭ. Ex q̄bꝰ oībꝰ ppēde o deuota aīa qn̄tū fuerit gaudiū in corde ꝟgīs: vt merito diceret. Exultauit ſpūs

Sed in quo? Utiq͡ȝ nõ in mundanis vanitati/
bus: non in caducꝭ ⁊ tranſitorijs rebꝫ: nõ in au/
ro vl' argento in q̄ auari exultant. ſed in deo in q̄
ſolo vera eſt leticia: vere diuitie: veri honores: et
vera bona. In deo inquã ſalutari meo. hoc ē: in
chrõ ſaluatore q̄ eſt Jeſus bñdict⁹. Et nos ergo
chariſſimi exultem⁹ nõ in rebꝫ peſſimis ⁊ vanis
ſed exẽplo Marie: in deo noſtro ſaluatore dul/
ci Jeſu. in ipſo viuamus. in ipſo iocũdemur. in
ipſo oẽs noſtri cogitat⁹ ⁊ affectus dulciter pa/
ſcant. O quanta dulcedo cordis. O quãta dele/
ctatio aĩe eſt: exultare in dulci Jeſu. pro certo il
le ſolus nouit q̄ guſtauit ⁊ vidit: qm̄ ſuauis eſt
dñs. qm̄ teſte Bern̄. Solus expt⁹ nouit credere
q̄d ſit Jeſum diligere ⁊ in Jeſu gaudere. Nõ no
uerũt hoc carnales hoĩes: nõ mũduȝ diligẽtes:
nõ auari: guloſi: vel ſupbi: vicioſi quiq͡ȝ. q͛ non
inueniť in terra ſuauiter viuentiũ. ſic dr̄ Job. ca.
xxviij. O ſi nouiſſent. O ſi deguſtaſſent: profecto
ab oĩ malicia ⁊ concupiſcẽtia deſiſterẽt: qm̄ teſte
btõ Grego. Guſtato ſpũ deſipit oĩs caro. Sed
ideo tu petõr homũcio toto affectu ĩheres carni
et mũdo. quia putas ibi magnas tibi eſſe dele/
ctationes; cũ tñ pena eſt ſano cordi oẽ delectabi
le carni vel mũdo. Sed excutere o aĩa parũp de
puluere: expgiſcere de ſomno vicioꝝ: et compro
babis: qm̄ ſicut dr̄ Greg. verum eſt ꝙ maior eſt
delectatio mentꝭ in chrõ q̄ȝ ventris. Audi ⁊ bea/
tũ Bern̄. dicentẽ. Abſit inq̄t ꝙ h̄ in ſpũ maiores
delectationes nõ habeamus q̄ȝ in q̄libet corpis
feditate. Certe bñdicta virgo Maria hos ſpũa
les decores: has delectatiões ſuauiſſimas ſenſe
rat in chrõ Jeſu amoroſiſſimo. et idcirco ſũmo
iubilo cordis paſcebať ſpũs ei⁹. Propťea exu/
ltabat plena iocunditate: et dicebat. Exultauit
ſpũs meus ĩ deo ſalutari meo. O felix Maria
p illã tuã exultationẽ te dña depcor vt mihi pec/
catori des exultari in deo ſalutari meo: in Jeſu
benedicto: in filio tuo: in fructu ventris tui dul/
ciſſimo Amen.

Articulus ſcõs de affectu deuotiõis quẽ q̄li/
bet fidelis debet hr̄e ad gaudia Marie.

Capitulũ. I.

S Ecundũ myſteri
um dr̄ deuote habitudinis. Ubi de
clarabim⁹ q̄li affectu ⁊ deuotõe dȝ ſe
habere vnuſquiſq͡ȝ fidelis ad gaudia benedicte
ṽginis Marie. Sunt q̄ppe gaudia ei⁹ nimis
affectuoſa deuotꝭ cordibꝫ. ⁊ ſedule recogitata de/
uotionẽ inflãmant: charitatẽ gignũt: ac vberta/
te grẽ ſpiritalis dulciſſime paſcũt animũ.
Circa hoc aũt tria ſunt conſideranda.
Primo que ſunt gaudia beate virginis ſepi/
us recolenda.
Secundo qualiter iſta gaudia beate ṽginis
ſint recogitanda.
Tertio que bona pueniant homibꝫ per gau/
dia virginis ſic recordata.
Ad pmũ vicȝ q̄ ſint iſta gaudia beatiſſime virgi
nis ſepi⁹ recolenda. Rñdeo ꝙ lȝ ſint plura ⁊ va
ria ſm ꝙ deuotoꝝ varietas ſueq͡ȝ deuotiõis af
fectus in vnoq̄ȝ expoſcit: tñ magꝭ pncipalia vir/
ginis gaudia ſunt ſeptẽ que cõmuni⁹ a deuotis
affectiõe ſedula meditanť ⁊ coluntť. Primũ ē
gaudiũ qd̄ habuit in angelica annunciatiõe ⁊ fi
lij dei ɔceptione. Scdm̄ eſt gaudiũ qd̄ habu
it in viſitatione: et eiuſdẽ filij dei in vtero portat/
tione. Tertiũ in chrĩ natiuitate. Quartũ in
magoꝝ adoratiõe: et diuinitatꝭ ſui filij manife/
ſtatione: tũ p angelos: tũ p ſtelle apparitionem.
Quintũ in reſurrectiõe. Sextũ in aſcenſiõe
et filij ad dexterã patrꝭ ſeſſione. Septimũ in
ſui aſſũptiõe in celũ. De q̄bꝫ oĩbꝫ gaudijs q̄ȝmul
tiplr̄ ſit ĩ vnoq̄ȝ iocũdata: ſuo loco patebit. Sũt
et alia ei⁹ gaudia puta gaudiũ qd̄ habuit in filij
inuentiõe in tẽplo. in purificatiõe. in miraculorũ
chrĩ opatiõe. in ſpũſſcti miſſione. ⁊ de ſimilibus
Sed pmiſſa ſeptẽ cõmuni⁹ a deuotꝭ tanq̄ȝ pnci
paliora ſolent freq̄ntari ⁊ certꝭ obſequijs deuo/
tionis honorari. lȝ ⁊ iſta alia a pleriſq͡ȝ ſoleãt de/
uotius meditari. Uñ in hoc relinq̄ vnicuiq͡ȝ qd̄
ſua deuotio expoſcit faciendũ. Premiſſa ṽo ꝓpť
ſimpliciores volui enumerare.

Capitulum. II.

S Ecundo cõſiderandũ h̄ eſt: qualiter iſta
gaudia ṽginis ſint recogitanda. Pro q̄
notandũ ꝙ q̄cũq͡ȝ vult deuoti⁹ iſta bñdi
cte ṽginis gaudia recogitare ac ſpecialẽ gratiaȝ
apud ṽginem p hoc adquirere: pcipue q̄tuor
modis debet ſe in iſta gaudioꝝ recogitatõe exer/
cere. Prio attente meditãdo: qm̄ cordis eua/
gatio ſi admittať impedit deuotionẽ; vt manife
ſta docet expientia. Idcirco dicit ſctũs Tho. ij. ij
q. lxxxiij. ꝙ q̄ vult vt in oratione vel cogitatione
diuina mẽs eius reficiať dulcore deuotiõis: de/
bet habere attentiõnẽ. Et Bonauen. ponit exem
plũ li. de informatiõe nouitioꝝ dicẽs: ꝙ ſicut ar
bor que dimittiť in latũ ramos extendere nõ cre
ſcit in altum: ſed rami ſunt pſcindendi vt in altũ
arbor exurgat: ita euagatio mentis p latũ mun
dũ ⁊ eius negocia impedit ne exurgat anim⁹ ad
ſupna. Hinc Ps̄. dr̄. In meditatione mea. ſ. at/
tenta exardeſcat ignis vicȝ deuotionis. Scdo
debet ſe homo in hac recogitatiõe exercere: grãs
deo agendo. debet em̄ mẽs deuota gratias age/
re pro bñficijs p btãm ṽginem impẽſis ipſi deo
vt ſic deus puoceť ad maiora donanda. ſic do/
cet beat⁹ Bern̄. et Gre. Qui vult inq̄t eſſe dign⁹
dandis: grates agat de datis. Et hoc maxĩe pla
cet beate virgini vt homo de ipſa virgine Ma/
ria et pro ſe gratias agat deo in beneficijs per eã
acceptis: et gaudijs ipſi. ſ. Marie ac nobis cu/
mulatis. propterea et ipſa gratias egit di. Ma
gnificat anĩa mea dñm; vt exemplũ nobis daret

gr̃as agendi deo de bn̄ficijs quib⁹ eā ⁊ totū genus hūanū letificauit. Tertio debemus gaudia ỽginis recogitare intime ꝯgratulando. Debemus q̄ppe cōgratulari bn̄dicte ỽgini in eius gaudijs. vn̄ ecclesia canit in eius ꝑsona inuitando ad id ⁊ dicit. Cōgratulamini mihi q̄ diligitꝭ dn̄m: q̄ cū essem paruula placui altissimo ⁊ de meis visceribꝫ genui deū ⁊ hoīem. Profecto maxime debem⁹ bt̄e virgini cōgaudere: q̄ oīa eius gaudia ad nostrā ꝑtinent maximā vtilitatē. Ex hac nimirꝫ cōgratulatiōe cordis nostri transformamur in cor ⁊ amorē bn̄dicte ỽginis: ⁊ mira deuotiōe suauitatis infundemur vt sentiamus que ipsa in his gaudijs sentiebat: vt claret experimento. Vn̄ Hugo de arra spōse dt̄. Scio aīa mea q̄ amor est vita tua: ⁊ ipsa vi amoris in ei⁹ quē diligis similitudinē transformaris. Hec ille.

Quarto debem⁹ recogitare gaudia virginis certa orōne obsequendo ⁊ honorando: vt saltem vnū Aue Maria ad min⁹ dicam⁹ ad singula ei⁹ gaudia: aut aliquā deuotā orōnem: collaudationē aut benedictionē. Vn̄ Sap. vj. Cogitare de illa sensus est cōsūmat⁹: ⁊ q̄ vigilauerit. s. i orōne: ꝓpter illā cito erit securus. Hec ibi. Item Eccl. xxxix. Cōfitemini illi in voce labiorꝫ vestrorū ⁊c. Hinc Beda dicit. Exoranda est clemētia saluatoris iugiter vt bt̄e matrꝭ eius memoriam cōgruis officijs nos digne faciat venerari. Hoc etiā eccl'ia petit in orōne ad Primā ỽginis bn̄dicte dī. Deus q̄ aulā ỽginalē in q̄ habitares eligere dignat⁹ es: da q̄sumus vt sua nos intercess. mu. iocūdos facias sue interesse cōmemorationi. Qui itaqꝫ p̄missis modis gaudia bt̄e virgis recolit: ꝑfecto gr̃e eius consolatiōe non carebit: nisi aliunde assit impedimentū.

Capitulum. III.

Ertio in hoc articulo videndū restat q̄
t bona ꝓueniāt hoīb⁹ ꝑ ipa gaudia ỽgis sic meditata ⁊ recordata Ubi aduertendū q̄ sicut ex multꝭ reuelationib⁹ ⁊ miracul' colligere possumus: plurima bona adquirūt ⁊ adquirere pn̄t deuoti ꝑ istorꝫ gaudiorꝫ recordationem: sicut ⁊ a pleris adquisita meritis bt̄e virginis cōperiunt. Primū bonū est gr̃e speal' impetratio. Nā sic attestati sūt scti fratres socij vicꝫ sancti Bernardini de Senis ordinis Minorꝫ: dum ipe vicꝫ Bernardinus viueret oretenꝰ dicebat q̄ oēm gr̃am quā haberet vel habuisset ꝑ deuotā recordationē gaudiorꝫ bt̄e virginis: pro quib⁹ singulis dieb⁹ solitus erat perorare: coronā virginis adq̄siuisset ⁊ obtinuisset. Secundū bonū q̄d ꝓuenit est deuotiōis inflāmatio. vt certa docet experientia ⁊ iam sup̄ tactū est. Referebat mihi q̄dam frat' ordīs minorꝫ laudabil' vtiqꝫ vite: q̄ ipse singulis dieb⁹ certo nūero diceret Aue Maria: recordando ỽgis gaudia. ⁊ q̄ q̄ncunqꝫ h̄ faceret mirabil'r inflāmaret̄ ⁊ ineffabili dulcore deuotionis igniret̄ Tertium bonum est in morte ꝓtectio ⁊ letificatio. Congruū eni et dignū est vt q̄ in pn̄ti gaudia nūciat virgi: in tēpore angustie mortis et in futuro letificet̄: ettectus ꝑnceps gaudiorꝫ eius. vt dicit btūs Ans. i li. miraclorꝫ. ca. xxij. Ad id referēdo tale miraculū Qd q̄dā cleric⁹ deuot⁹ Marie q̄tidie ꝯ dolorē q̄nqꝫ vulnerꝫ chr̄i sic Mariā consolabat̄ dī. Gaude dei genitrix ỽgo imaculata: gaude que ab angelo gaudiū suscepisti. gaude q̄ genuisti eterni luminis claritatē. gaude mater: gaude scā dei genitrix virgo: tu sola mater innupta: te laudat factura. genitrix lucis sis ꝓ nobis q̄sumus ppetua interuētrix ad dn̄m iesum chr̄m. Et hec antiphona frequentat̄ in schol'. Cūqꝫ lāguore correptus ad extremū vēisset cepit nimio pauore turbari et anxiari. Cui apparuit scā Maria ỽgo: dixitqꝫ ei. Cur tāto timore trepidas q̄ toties mihi gaudiū nūciasti: ne paueas qm̄ nil mali patierꝭ sed gaudij mei q̄ sepi⁹ p̄cinebas particeps eris. Audiēs hec ille putauit se sanitati restitutū. Et dū se cū leticia erigere vellet: aīa ei⁹ egressa est e corpe. et i celestia gaudia euolauit. Ergo pēsandū est q̄nta deuotiōe debeat reuereri btā ỽgo q̄ sibi seruiētib⁹ nō desinit auxiliari. Hec Ansel.

Quartū bonū petitionū exauditio. Non eniꝫ dubiū q̄n beata ỽgo ꝓ suis deuotis intercedat apud filiū: cui non est fas negare q̄cq̄d petierit. Vn̄ Ber. lib. de laude ỽgis. Data ē tibi ptās o Maria in celo et in terra: vt quicq̄d voluerꝭ valeas īpetrare. Hic cōis opinio fert̄ in regꝰ Hungarie esse q̄ q̄squis ad memoriā gaudiorū beate ỽginis: ⁊ p̄cipue ei⁹ gaudij q̄d habuit i ꝯceptione et portatiōe in festo annūciatiōis eiusdē ỽginis aut reliq̄s festiuitatib⁹ eius mille Aue maria cōpleuerit. q̄cq̄d petierit īpetrabit. s; h̄ veruꝫ esse putes nō necessario. ⁊ cum h̄ obseruatꝭ ꝯditionib⁹ q̄ req̄runt̄ ad h̄ q̄ oratio exaudiat̄. vt scꝫ petat̄ id q̄d est ad salutē. ⁊ hoc ꝓ se pie et hūilit̄ ac ꝑseuerāter et fidelit̄ Ad p̄missa ꝯfirmāda facit etiam miraculū quod articulo. iij. hui⁹ ptis subscribet̄. Hoc solū ad p̄sens admoneo: h̄ exhortor vt oēs ad btām virginē et eius gaudiorꝫ recordatiōem habeam⁹ deuotiōem: omnes ad eā fugiam⁹ et ei pio affectu deseruire studeam⁹: ꝑ certo scientes q̄ ipa mr̄ miscdie: ipa mr̄ gr̃e. ipsa mater pietatis adest. et p̄sto est auxiliū impendere oīb⁹ inuocantib⁹ eā in ỽitate. Hoc est q̄d deuotissim⁹ Ber̄n. dicit. Sileat inq̄t misericordiā tuā o felicissima dn̄a q̄cunqꝫ i suis necessitatib⁹ te memīt inuocatā auxiliū sibi defuisse.

Articulus terti⁹ de multiplici gaudio beate virginis in visitatione Elisabeth.

Ertiū mysteri-

t um ꝑncipale declarādū de gaudiis bt̄e ỽgis dicit̄ multitudis. Nā in hac visitatione sacratissima ha

buit primo beatiſſima gaudia multiplicia. ex quibus etſi aliqua ſupius cum agerēt de gaudijs cōceptōis ſue tacta ſint. hic tn̄ ponunt ipſa eius gaudia aliter ꝙ̄ ibi diſtincta: ⁊ ea ſola que magis ꝓprie huic materie cōgruere vident ⁊ ad eius viſitationē pertinere noſcunt. Notandū aūt ꝙ ad numerū .xij. ſtellarū in corona bt̄e virginis deſcribunt hic .xij. eius gaudia que habuit i hac ſacra viſitatiōe: ⁊ quibꝫ ipa glorioſa extitit. Quarū prima q̄ttuor accipiunt ex ꝑte filij quē vtero baiulabat. Alia q̄ttuor ex ꝑte ſui .i. v̄ginis quā ad viſitandum accedebat. Deniqꝫ reſidua q̄ttuor ex parte eorum quos viſitabat. ⁊ ſic ordinant in tribus quaternarijs. Primū gaudiū bt̄e virginis eſt gaudiū diuine inhabitatiōis. multū em̄ gaudebat ꝙ deus in eius aīa ⁊ vtero habitabat Quis em̄ nō gaudeat cū deū inhabitantē habeat. qm̄ vt dr̄ Amb. ſuper Luc. Qui chr̄m interno ſuſcipit hoſpitio: maximis paſcit exuberantium ſuauitatū ⁊ gaudiorū delectatiōibus. Si dicas. Deꝰ habitat in oībꝫ. qd̄ ḡ magnū eſt in v̄gine habitaſſe. Rn̄r ſm doct. ſuꝑ .j. di. xxxvij. ⁊ ſuꝑ .iij. ꝙ deus vniuerſalit̄ ⁊ ꝑ naturā eſt in oībus rebus etiā in peccatoribꝫ hoībꝫ: niſi em̄ deus ꝯſeruaret oīa in nihilū redigerent: vt dr̄ Grego. in moral. Specialius aūt ꝑ grām i anima fideli ⁊ ſancta ſm plus ⁊ minꝰ deus dr̄ habitare pro capacitate grē. Sed in Maria ſingulariſſime. quia nō ſolū per grām: ſed inſuper etiā corpus aſſumendo. Circa hanc inhabitationē cor Marie conſiderabat tria q̄ maxime eam gaudere faciebāt. Primo q̇dem pēſabat ꝙ illū qui maior eſt celo continebat in vtero ⁊ aīo. Quis eſt maior celo? ꝓfecto ille de q̄ Salomon ait .iij. Reg. viij. Celū ⁊ celi celorū te deꝰ capere non p̄nt. Et qꝛ tāmagnū deū in ſe ꝯtinebat: idcirco ipa celo comparat per Ps. dicentē. Dn̄s i celo .i. in Maria parauit ſedē ſuā .i. humanitatē in q̄ quieuit. Ipa equidem bt̄a v̄go nō imerito celū dr̄. qꝛ celū noīat a celando: qm̄ ibi a nobis eſt celata diuinitatis gloria ⁊ beatitudo. ſic in vtero bt̄e virginis nouem menſibꝫ occultata ⁊ celata eſt diuinitas chr̄i q̄ om̄s ſcti ⁊ bti ꝑfruunt in celo. Subdit q̄ꝫ in autoritate p̄miſſa. ⁊ regnū ipius omnibꝫ dominabit. Regnū diuinitatis eſt beata virgo que ſuꝑ oēs dn̄ium accepit: ⁊ in qua ſolus deus regnauit.

Scd̄o de hac habitatione gaudebat virgo: qꝛ eiꝰ cor ꝯſiderabat ⁊ intime penſabat ꝙ deus in ſuo vtero manēs eadem que in celeſti gl'ia faciebat. vicꝫ ꝙ filius dei a deo p̄re ⁊ ſpūſſanctꝰ a patre ſiml' ⁊ filio ꝓducebat. qm̄ ſicut ſol vbicunqꝫ ſit non deſiſtit ſuum lumen gignere ⁊ radiū diffundere. ita deus nec in vtero virginis deſtitit filium quē ab eterno genuit gignere ⁊ ſpm̄ſanctū ſpirare. Tertio d̄ h̄ gaudebat. qꝛ cogitabat ⁊ pēſabat ꝙ iſte eſt deus in ſuo vtero manens ꝑ quē totus mundus creatus eſt ⁊ conſeruaretur et ꝑ quem etiam omnes angeli glorificarent ac gauderent eius eſſentiā intuendo. ſicut d̄ hoc ſupra patuit lib. j. ꝑte. vij. ar. ij. ca. iij. Scd̄m gaudiū habuit bt̄a virgo. vicꝫ gaudiū ſuauiſſime portatiōis. qꝛ ſentiebat ſe non grauari in eo ꝙ corpus chr̄i portaret. ſed potius mira ſpūſſcti dulcedie recreari. Hoc eſt quod dr̄ Bern̄. ꝙ beata virgo ſicut fuit ſine corruptiōe fecūda: ita ſine oī grauamine grauida: ⁊ ſine dolore puerpera. In huius ſignū euangeliſta de ea notanter dicit ꝙ abijt in montana cum feſtinatiōe. qꝛ neſcit tarda molimina ſpūſſcti grā: vt ait Amb. ſuꝑ hec v̄ba Luce predicta. Sed querit: qūo bt̄a Maria mox poſt cōceptū fuerit auſa feſtinātet ambulare in montana via tālonga: cū ꝓtunc ꝑiculū magnū ſit aborſus: qn̄ .ſ. mulier nouit ꝯcepit. Reſpōdet Alber. ſuꝑ p̄ſens euangeliū. ꝙ ſciuit fructū ꝯceptū diuina nō humana v̄tute firmatum. Illis em̄ q̄ hūanitus ꝯcipiūt duo tp̄a mouendi interdicunt a medicis Primo .ſ. poſt ꝯceptionē ſtati. qꝛ tūc ꝯceptꝰ mollis ē ⁊ facil'r mobil' ⁊ a mr̄e ſolubil' Scd̄o poſt q̇ntū menſem vl' ſextū: qn̄ grauitate ſua ꝯceptus ſe abrumpit. ſed Maria diuinitus ꝯcepit. gr̄c. Tertio habuit gaudium diuine viſionis fruitiue: qua mira ſuauitas ⁊ diuie p̄ntie delectatio ac fruitio cōtinue in eius aīa creſcebat ⁊ augebat ꝓ hac dei inhabitatiōe. Cumulatius em̄ indicibil'r magis q̄ꝫ an̄ accipiebat ſentimenta diuinarū imiſſionū ⁊ diuine ꝯſolatiōis ac familiaritatis ſepiſſimeqꝫ viſionis ipiꝰ dei Sꝫ q̄rit. An aliqn̄ ipa rapta fuerit ad viſionē dei facialē ⁊ clarā vt vident bti in patria. Rn̄det Linconien̄. li. iiij. angelice hierarchie. c. vj. ꝙ ſic. nec inde heſitādū extimo quin ei btiſſime ꝯtigerit in hac vita pluries manifeſta et non ꝑ enigmata ſeu figuras diuie eſſentie viſio Hec ille. Et h̄ excellentiſſime ſuꝑ oēs viatorum reuelatiōes ⁊ ſepius potiſſime ꝓ hac dei inhabitatiōe in eius vtero ⁊ aīa credendum eſt. Ratio: qꝛ Moyſi ꝯceſſum eſt videre diuinā eſſentiam atqꝫ etiaꝫ Paulo rapto in tertiū celū ſm Augꝰ. ḡ a fortiori mlt̄o excellentiꝰ Marie. qꝛ vt ait Damaſ. ipa a nll'o illuſtriū vincit. Etſi obijcit. Non videbit me hō ⁊ viuet: vt dicit dn̄s Exod. xxxiij. Rn̄det Linconien̄. vbi. ſ̄. In momento huiꝰ viſionis q̄ videt nō viuet hō: qꝛ nō p̄grauatꝰ mole carnis. nec ꝑ̄peditus ab actu ſumme potētie humane nature. qd̄ iportat in ſe hoc nomē hō cōiter dcm̄. ſed magis viuit ſuꝑ hoīeꝫ. Hec ille. Nam tunc opꝫtet funditꝰ mori ⁊ abſtrahi a ſenſibꝫ humanis: ſm Greg. Quartū gaudium habuit ſplēdide illuſtratōis. qꝛ mirū lumen diuinū ſentiebat irradiare ⁊ ſplēdeſcere. Priō q̇deꝫ in aīa ſua q̄ illuſtrabat ad ſciendū ſecreta etiaꝫ diuina ⁊ oēs artes ⁊ ſciās mūdiatqꝫ ꝓphetandi futura. Vn̄ ꝓphetauit dicēs. Ecce em̄ ex h̄ btām me dicent oēs generatiōes. Scd̄o etiā in corꝑe. qꝛ mira radioſitate diuinā p̄ſentiā declarāte eiꝰ facies illuſtrata fulgebat. Si em̄ Moyſes ex diuino

conſortio ⁊ familiaritate tanta claritate reſplen-
debat vt nō poſſent in ei⁹ vultū intēdere filij iſrł
ꝓpter claritatē vult⁹ eius. vnde cornuta videbatᷣ
eius facies: ⁊ ꝓpterea velamen ponebat ſuper fa
ciem eius cū ad filios iſrael egrederetᷣ: vt dr̄ ſcri-
ptura. q̄nto magis ex diuinitatis p̄ñtia in vtero
ꝟginis refulgebat ei⁹ facies: ⁊ pie credo ꝙ adeo
radiabat ꝙ in eā aſpicere non poſſent homines
ꝓpter claritatē vultus eius: filio eius ī vtero ma-
nente. Hoc etiā Bern̄. dicere videtᷣ. qꝛ ꝓpt ipam
radioſitatē faciei ei⁹ Joſeph ſponſus ei⁹ reſpice
re nō audebat ī ei⁹ faciē. Vn̄ glo. ſup illḋ Mat.
j. Accepit Joſeph ꝯiugē ſuā ⁊ nō cogſcebat eā do
nec pepit dī. ſic. Joſeph Mariā facie ad faciem
videre non poterat quā ſpūſſctūs a ꝯceptiōe ple
nius īpleuerat. ⁊ ideo non agſcebat faciē ei⁹ quā
deſpōſauerat donec eius ꝟtus euacuaretᷣ. Hec
glo. Gaudebat igitᷣ ꝟgo dum ſe tā miro lumine
diuo tam in aīa q̄ȝ in corpe circūfundi ſentiebat
miro dulcore ſpūſctō ſupinfuſo. Hec p̄dcā q̄ttu
oꝛ gaudia habuit ꝟgo q̄ accipiuntᷣ ex pte filij ſui

Quintū in ordine gaudium habuit: videlicet
gaudiū ꝟginitatꝭ. Gaudebat q̄dem ⁊ miro mō
letabatᷣ. qꝛ cernebat in ſe īpletū illḋ Eſa. vaticini
um. ca. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiuȝ: ⁊ vo-
cabitᷣ ⁊c. Sextum gaudium ſctitatis. qꝛ vicȝ
ſic ſanctificabatᷣ ex filij dei inhabitatōe vt totalr̄
ad diuina dedicaretᷣ. Nā vt dicit Petrus aure.
in ſuo cō p en. li. iiij. btā ꝟgo qn̄ filiū dei concepit
fuit ſic ſctificata vt oīno fomes ī ea extinguere-
tur: ⁊ in bono eſſet ꝯfirmata vt nunq̄ȝ poſſet pec
care. Cū aūt fili⁹ dei in vtero nouē menſibꝫ habi
taret: iſta ſctificatio fuit aucta intantuȝ ꝙ ſolis
diuinis ipā ꝟgo eſſet dedicata. adeo ꝙ etiā licitꝭ
vſibꝫ matrimonialibꝫ eā aptare eſſet impoſſibi-
le. qꝛ tūc nō ſolū mens ſed etiā corp⁹ luce diuita-
tis reſplēduit. Hec ille. Merito igitᷣ dr̄ ca p s. ait
Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹. Tripliciᷣ-
ter aūt dr̄ hac ſctificatiōe btā ꝟgo gaudebat. Pri
mo qꝛ noſcebat ſe gr̄e plenitudine eſſe ꝯſūmatā:
⁊ domꝰ ſpūſſcti repletā excellētiori mō ſup oēm
purā creaturā. iuxta illud angeli dcm̄. Spūſſan
ctus ſupueniet in te. glo. i. ſup̄ q̄ȝ ad aliā creatu-
ram veniet in te. Scḋo gaudebat qꝛ in bono ⁊ in
gr̄a confirmatā ſe eſſe ſciebat. vt dr̄ Rich. de ſan
cto victore in expoſitiōe. Ecce ꝟgo concipi. li. iij. ⁊
Bern̄. in epiſtola ad lugdun̄. Nō em̄ habuit po
tentiā peccandi poſt iſtā ſanctificatione ſecūdā.
ſcȝ cū filiū cōcepit: vt dicūt Bonauē. ⁊ Rich. de
media villa ſup. iij. diſt. iij. ⁊ Tho. pte. iij. q. xxv.
⁊ Alex. de Ales. iij. pte. q. lxxxviij. Tertio gaude-
bat de hac ſctitate. qꝛ de pſeuerantia ⁊ finali ſta-
bilitate certificata erat diuina inſpiratiōe vel re-
uelatione: aut alio mō cōgruenti. Si enim apo-
ſtoli fuerūt certificati de pmāſione ſpūſſcti in eis
in eternū. Joh. xiiij. ⁊ Paul⁹ de inſepatōe a chari
tate chr̄i. Rho. viij. mltō magꝭ Maria. qꝛ vt dr̄
Bern̄. Priuilegia gr̄aꝝ alijs cōceſſa: de maria

negari nō debent ſed concedi. Septimū prin-
cipale gaudiū habuit maternitatꝭ. qḋ expſſit Eli
ſabeth cū eā mr̄eȝ dn̄i vocauit dī. Vn̄ mihi h̄ vt
veniat mr̄ dn̄i mei ad me. q̄ nil maius dici pōt ad
ꝟginis honorē. O q̄ȝtū h̄ gaudiū erat in corde ꝟ
ginis cū aduertebat ꝙ ipa eſſet deo ſup oēs ac-
ceptiſſima ⁊ dilectiſſima adeo ꝙ ipa ſola eſſȝ ele
cta ꝙ fieret mater illius filij cuius de⁹ pater eſt
Mirabile ꝙ vni puelle tantū dignitatis ꝓuile
giū eſt conceſſum. Vn̄ Bern̄. (vt allegatᷣ i li. qui
dr̄ Speculū marie) dicit. Iſta ē ꝟe ꝟginal' gl'ia
ſingularꝭ et excellēs p̄rogatiua Marie ꝙ filiuȝ
vnicū eūdēq̄ȝ cū deo p̄re meruit hr̄e cōmunem.
Hec ille. Octauū gaudiū ꝓuilegiate dignita-
tis: qm̄ de⁹ eaȝ multis excellētiſſimis ꝓuilegijs
ac dignitatibꝫ ſublimauit: vt munus gr̄e et gl'ie
p̄ oībꝫ creaturis purꝭ obtineret. Vn̄ penſa q̄ntū
gaudebat cor virgineū. Primo q̄dem de priui-
legio excellētiſſime puritatis qua tantū pfulge-
bat ꝙ maior ſub deo puritas ſua puritate ītel-
ligi neq̄bat. vt dicit Anſ. li. de conceptu ꝟgiali.

Scḋo gaudebat de ꝓuilegio diuīe familiari
tatis. qꝛ ſup omnē creaturā deo familiariſſima
fuit. nunq̄ȝ enī creature conceſſum eſt nec conce
detur talis diuina familiaritas que ei eſt ꝯceſſa
vicȝ ꝙ deuȝ nouem menſibus ī vtero portauit.
deū vbere de celo pleno lactauit quē de proprio
⁊ puro ſanguīe ꝯcepit. deū ī amplexibꝫ ⁊ oſculᷣ
familiariſſime tractauit et dulciter educauit pu
erū. deū q̄dē ſubditū habuit vt dr̄ Lu. ij. Unde
Aug. vt allegatᷣ in li. q̄ dicitᷣ Speculū marie dic
Nec mirū o Maria ſi tibi ꝯgaudere dignetᷣ de
us regnās ī celis quē paruulū ex te natū homi-
nē rones oſculata es in terris. Tertio pēſa quā-
tū gaudebat de priuilegio ineffabilis dignita-
tis. ſ. ꝙ eſſet genitrix et mr̄ oīpotētis dei. regina
celi. dn̄a angeloꝝ et hoīm ac toti⁹ mūdi. ſup oēs
creaturas gratia meritis et gl'ia exaltata. et ſic dr̄
alijs eius ꝓuilegijs. de quibꝫ alibi lati⁹ agetur
Hec quattuor eius gaudia accipiuntᷣ ex parte
virginis. Nonū gaudiū ſpūalis influentie. qꝛ
tanta gr̄a videbat ſe abūdare ꝙ eius gratia re-
dundabat ⁊ influebat copioſe etiā ad eos quos
viſitabat. i. ad Joannē et Eliſabeth: cū et ipſi ad
eius vocē ſalutatōnis repleti ſunt ſpū ſancto: vt
patet Lu. ij. c. Sancti q̄dē maxime dr̄ gratia dei
gaudent. qꝛ gr̄a eſt excellentiſſimū donū dei vt
dicit Aug. Quantū ergo Maria gaudebat cū
tā vberem gratiā dei in ſe ſentiebat. vt etiā ī ali-
os redundaret. Et certe ſcḋm Hiero. p eius gr̄aȝ
largo ſpūſſancti imbre pfuſa eſt omnis creatu-
ra. Hoc eſt qḋ Ps. ꝓphetauit dicēs. Diffuſa eſt
gratia in labijs tuis ꝓpterea bn̄dixit te de⁹ ī eternū

Decimū gaudiū mirabilᷣ efficacie. qꝛ videbat
tantam ſibi adeſſe diuine virtutis efficaciam vt
ad eius vocem tot et tam inaudita ſequerentur
miracula que a deo fiebant. Nimirum ꝓmo ad
eius vocem quinq̄ȝ dictionū cum ait. Fiat mihi

ſm ꝟbuꝫ tuū. tamineſtimabile miraculū factū
eſt ꝙ deꝰ factus eſt hō: ⁊ ꝟbum factum eſt caro ⁊
habitauit in nob. Joh. j. Item ad vnicā vocē ſa-
lutationis ſue factum eſt ſcd̄o magnuꝫ miracu-
lum. quia ſtatim Eliſabeth ⁊ eius filius repleti
ſunt ſpū̄ſancto. Deniqꝫ tertio aduerte qꝛ ad vocē
eius plurima miracl'a facta ſunt in Joanne. Et
quidē Primo qꝛ ſtatim fuit ab origiali mūda-
tus. Scd̄o qꝛ fuit ſpū̄ſctō repletꝰ: atqꝫ fuit ſtatī
ſanctificatꝰ. Tertio qꝛ fuit ꝯfirmatus in grā vt
nūqꝫ mortalr̄ peccaret. Quarto qꝛ fuit cognitōe
ꝓphetica illuſtratus: cū tam abſconditū myſteri
um diuinitatis Jeſu certiſſime cognouit exiſtēs
in vtero. Quinto qꝛ fuit rōne virili ⁊ ſenſuū acce
leratus adhuc in vtero: vt dt̄ Augꝰ. ⁊ Hierony.
Sexto qꝛ fuit exhilaratus. exultauit em̄ in gau-
dio infans in vtero. Septimo qꝛ regem chriſtuꝫ
veneratus eſt in eius aduētu gaudio declarādo
O quantū igit̄ btā ꝟgo gaudebat cum tanta mi
racula ad eiꝰ vocē vnicā fieri cernebat in hac vi
ſitatiōe. Undecimū gaudiū ſingularis bn̄di-
ctiōis ſupne ⁊ bñfice. quia aduertebat quō ſpiri
tuſſanctꝰ eā tam ꝑ angelū qꝫ ꝑ Eliſabeth benedi
ctā ſuꝑ oēs ꝓnunciabat: dicens. Bn̄dicta tu in
mu. ⁊c. Et iteꝝ. Btā q credidiſti qm̄ ꝑficient̄ i te
⁊c. Aug. in ſermone de natiuitate. Maledictio
Eue in bn̄dictionē mutat̄ Marie. Itē Ambro.
in omel'. huiꝰ feſti dt̄. Sicut peccatuꝫ a ml'ierib9
cepit. ita bona. ſ. diuine bn̄dictōis a ml'ierib9 in-
choant̄. i. a Maria ⁊ Eliſabeth ꝑdicendo. Item
Sixtus papa in ſermone huiꝰ feſti dt̄ ſic. Eadeꝫ
voce Maria ab Eliſabeth atqꝫ ab angelo bn̄di
cta dr̄: vt angelis ⁊ hoībus ſimt̄ venerāda mon
ſtraret̄. quia ſcꝫ vtriuſqꝫ benedictionē attulit.

Duodecimū in hac viſitatiōe habuit ꝟgo gau
diū fructuoſitatꝭ ſaluifice. qꝛ vicꝫ ⁊ ipſis qs viſi
tabat ⁊ ſibimet ⁊ oībus hoībus mūdi electis ſa-
lutis fructū portabat chrm̄ Jeſum in ſacro vte-
ro. Gaudebat igit̄ virgo qꝛ ſciebat ꝙ ꝑ fructum
vteri ſui quem baiulabat infernus euacuaret̄:
hō redimeret̄: angelicus chorus reſtauraretur:
⁊ oīs creatura renouaret̄. Gaudebat qꝛ talem ⁊
tantū fructū hr̄e ipa meruerat q̄ oēs ſcti ⁊ ange
li fruerent̄. Hunc fructū ſaluificū agnouit Eliſa
beth. ⁊ ideo exclamauit ⁊ ait. Bn̄dictus fructꝰ
ventrꝭ tui. Proinde iuxta ꝑmiſſa queſtio apō
theologos vertit̄ vtil'. Utrū. ſ. btā ꝟgo rōnabil'r
id fecerit vt ſpōſo ſuo relicto. ſ. Joſeph ad cogna
tā viſitandā ⁊ eidē ſeruiendū acceſſerit. Et cōcor
diter rn̄det̄ ſm̄ ſniās doctoꝝ ꝙ ſic plurib9 rōni-
bus. Primo rōne diuīe acceptabilitatꝭ. Hoc
em̄ fecit nō vagandi ⁊ diſcurrēdi ꝓprio placito: ſꝫ
diuine acceptabilitatꝭ deſiderio: qꝛ ſpū̄ſctō illu
ſtrata ſciebat ſumme placitum fore deo vt ꝓin-
qua. ſ. Eliſabeth viſitata Joannes ſanctificaret̄
qui futurus erat pcurſor chriſti. ſicut patuit ex
ꝑmiſſis. Scd̄o rōne exercitande virtuoſitatꝭ:
qꝛ ſciebat ꝟgo ſuam viſitationē fieri ad exercita

tionē ꝟtutū ꝑmaximaꝝ: ⁊ per ꝯſequēs ad meri-
ta ⁊ ꝑmia ꝯſeq̄nda maxia. nō ſolū ſuꝑ hoīes: ſed
etiā ſuꝑ angelos. tum ꝓ exercitio ſūme charitatꝭ.
qꝛ vt dt̄ Petrꝰ Rauen. Eſt inquit ⁊ in angelis
charitas q̄ ſuꝑeminuit in Maria dū ꝓgredit̄ in
montana. tū ꝓ exercitio hūilitatꝭ q̄ ſe dn̄a mundi
hūilem ancillā Eliſabeth exhibuit. Nūqꝫ tanta
charitas vel tāta hūilitas in angelis eſt reperta
in ſcpturꝭ exhibita fore ꝑgnantib9. Tertia rō
q̄ ad nos. ſ. vtilitatꝭ: qꝛ ſciebat ꝟgo iſtā viſitatio-
nē ꝓficere toti mundo ꝓ ſalutis efficacia. vt pate
bit. ⁊ ꝑcipue edocet̄ ex h̄ ꝙ ſummus ꝓphetaꝝ et
ſctōꝝ q̄ maior non fuit inter natos mulierū. vicꝫ
Joānes grām ⁊ ſanctitatem hr̄e non potuit niſi
Maria aduenisset ⁊ ſalutaſſet. q̄nto magꝭ nul-
lus alioꝝ hoīm grām habere poterit niſi ꝑ ma-
riā: vt ait Ber̄. O igit̄ ſuꝑbn̄dicta ꝟgo Maria:
quis penſare poterit tua ꝓ his gaudia. Omnes
ḡ chariſſimi fuſis lachrymis imploremus ma-
rie ſuffragia. vt cum ea ꝑfruamur eterna leticia.

Ad id de gaudijs Marie ꝓmulgante btō Ca
piſtrano miraculū refert̄. ꝙ vicꝫ q̄dam clericus
ob deuotionē btē virginis cum adhuc eſſet ſecu
laris ſolitus erat ſertū de florib9 vel roſis colli-
gare ⁊ imaginē btē ꝟginis cū ipo ſerto decorare.
factū eſt ꝟgine benedicta fauente ꝙ religionem
intrauit ⁊ ſeculo renūciauit. vbi cum ꝑ aliq̄t tpꝭ
ꝑmanſiſſet cepit anxius eē ꝙ ſue deuotiōi ſatiſfa
cere nō poſſet. in eo vicꝫ ꝙ neq̄ret flores colligere
in religione ⁊ imaginē ꝟgīs adornare cum ſerto
ſicut ſolitus erat facere in ſecl'o. Un̄ ꝓpoſuit ſe d̄
religione ob hanc ſolā cām exiturū. Quadam ḡ
die cū nimis anxiaret̄ cor eius: i orōe poſito ap-
paruit btā virgo di. Fili noli anxius eſſe nec d̄ re
ligione exire. docebo ego te quō deuotiōi tue me-
lius h̄ ſatiſfacere valeas pro ſerto vel corona q̄
mihi in ſeculo de florib9 faciebas. Nunc fac mi-
hi ſingulis dieb9 coronam ſpū̄alem hoc modo.
Prio ob memoriā gaudij mei quod habui cū
filiū meū ꝯcepi dic vnū pr̄ noſter: deo grās agen
do de beneficio mihi pſtito. ⁊ ſubiungas decem
Aue Maria. Scd̄o ob memoriā gaudij quod
habui filium in vtero portando ⁊ in viſitatione
Eliſabeth cō ſimiliter facies. Tertio ob memori
am gaudij tpꝛe natiuitatꝭ filij mei conſil'r facies.
Quarto quoqꝫ ob memoriam gaudij qd̄ habui
cū tres magi filiū meū deū agnoſcētes adoraue
runt: conſimiliter. Quinto ob memoriā gaudij
qd̄ habui cū filiū in tēplo repperi ⁊ poſtea deſcen
dit ⁊ erat mihi in oīb9 ſubditus ⁊ dulciſſime cō-
uerſatus: ꝯſil'r. Sexto ob memoriam gaudij qd̄
habui qn̄ filius meꝰ reſurrexit: ꝯſil'r. Septimo
ob memoriā gaudij qd̄ habui cū in celū aſſum-
pta ſum dices ꝑmo vnuꝫ pr̄ noſter. ⁊ ſubiunges
tria Aue Maria. ⁊ ſic in toto erūt ſeptem pr̄ no-
ſter. ⁊. lxiij. Aue Maria. hoc faciens ſingul' die-
bus acceptiorem mihi facies coronam ⁊ tibi ma
gis meritoriā. hec dicens euanuit. Iſte numerꝰ

cōſonat nūero annoꝝ vite btē ꝟgis quib⁹ vixit
in mūdo iſto ſm aliq̄s. Jlle igiꝫ remanēs in reli
gione ſedula deuotiōe cepit q̄tidie hoc perficere.
Accidit aūt quadā vice poſt factam ꝓfeſſionē vt
iter ageret ꝑ q̄ndā ſiluā cū fratre ſocio. ⁊ ſic in iti
nere dictā coronā oraret. ſecus viam latitantes
erant latrones: explorantes ꝑ viā tranſeuntes.
Qui cū viderēt iſtos frēs videbaꝫ eis ꝙ vna pul
cerrima ꝟgo aſtaret fratri orāti dictā coronam:
⁊ ad ſingulā ſalutationē eius vnā roſam pulcrā
colligēs alligaret cū aureo filo ad circlare lignū
qđ manu videbaꝫ tenere q̄ſi faceret q̄ddā ſertū.
Cunqꝫ cōpleta oratiōe irruiſſent latrones ſuper
frēs ⁊ eos capiētes q̄rerent ⁊ dicerent. vbi eſt iſta
puella q̄ vobiſcū nūc erat: quo feciſtis eam. Jlli
negabant dicentes ꝙ nunqꝫ vellent mulierē vel
feminā aliquam in ſocietate habere q̄r vouiſſent
caſtitatem: ⁊ conſortia mulierū tenerenꝫ ex regu
la fugere. Jſti ecōtrario aſſerebāt vidiſſe cū eis
puellam pulcerrimā. vñ traxerūt eos de via ad
partes vt eos affligerent ⁊ ꝯfiterenꝫ q̄ iſtā puel
lā feciſſent. Suſpirāt frēs ad chr̄m ⁊ btām ꝟginē
Et ecce apparuit btā ꝟgo in aere cum multitudi-
ne angeloꝝ: ferens in capite ſuo ſertum roſeū: ⁊
dicens ad latrones. O viliſſimi ⁊ iniq̄ hoīes cur
audetis meis famulis nocere. Perterriti illi ⁊ ſtu
pefacti audierunt virginē benedictā quaſi glori-
ando dicere ad angelos. Ecce quali corona deco
rauit me iſte frater: ⁊ euanuit. Sicqꝫ factum eſt
ꝙ latrones audientes fratrē referentē de predi-
cta orone quā btē ꝟgini ꝑorauerat: ad lumen ve
ritatis redeūt: veniā poſtulāt: ⁊ mōo renūciantes
religionē ingrediūꝫ. frēs q̄ꝫ ⁊ oēs iſti q̄ad vixerūt
coronā btē ꝟgis ſedula deuotiōe orauerūt quo-
tidie. Deniqꝫ ferꝫ ampli⁹ ꝙ cū iſta orō in vſum
plurimoꝝ veniſſet. ſctūs Bernardin⁹ de Senis
ordīs Minoꝝ ď obſeruātia q̄tidie eā ob deuo-
tionē ꝟgis ꝑorabat. Cui die q̄dā orāti ipam co-
ronā: apparuit btā ꝟgo di. O mi deuote famule
multū mihi cōplacuit ī tua deuotōe. Ecce q̄r me
hac corona q̄tidie es honorat⁹; impetraui a filio
meo tibi grām miracula faciēdi ⁊ predicandi. ⁊
tandē ſcias te in celo mecū ſine fine letari ꝑticipē
meoꝝ gaudioꝝ. Et ſic ab illo tpe cepit ſctūs mi-
raculis coruſcare ⁊ maxīs grījs abūdare. Oēs
igiꝫ chariſſimi vos hortor ad btē ꝟgis deuotōꝫ
⁊ gaudioꝝ eius recordationē. Oēs in dño Jeſu
admoneo ad ꝑdicte corone ꝟginis orōnē vt va
leatis in celo ſine fine vna cū btā ꝟgie cōgaude-
re. Qđ nob ipſius meritis cōcedat chr̄s fili⁹ dei.

Pars tercia ſecundi libri eſt de beate Marie
cantico ⁊ grārūactione ꝓ diuina incarnatione.

m Agnificat anima
mea dñm. Luce. j. ca. Verba ſūt be-
nedicte ꝟginis Marie grās agen
tis ⁊ laudantis deū in hac viſitatōe

pro bñficio diuīe incarnatōis et deuotiſſimo cā
tico edito dicētis. Magnificat ⁊c̄. Circa quod
vna talis poniꝫ ꝯcluſio. Cōgruētiſſimū erat vt
bñdicta ꝟgo Maria ꝓ bñficio diuīe incarnati-
onis nouo cantico deū collaudaret. Hāc ꝯcluſi
onē declaro et oſtēdo triplici ratōe. Prio rati-
one gratificatiōis. q̄r nouo et ſūmo dono noua
⁊ ſumma debeꝫ gratiaꝝactio ipi deo: ne vicium
ingratitudīs incurraꝫ: qđ eſt tanq̄ vent⁹ vrens
exiccās fōte grē: deo īimica ſꝫ Ber. Vñ Senec.
li. de bñficijs ait. Nil gro aio honeſti⁹. Turpiſ-
ſimū aūt ē bñficijs grās nō referre. Sed q̄niaꝫ
beata virgo in hac incarnatiōe ſumma dona et
noua pro hūano genere obtinuit. ſ. ꝙ de⁹ fieret
hō ex ea ⁊ redimereꝫ hō ⁊c̄. ḡ nouo cātico debuit
grās agere deo in ꝑſona ſui et totius hūani ge-
neris. Secūdo rōe remediatiōis. Nam chri-
ſti incarnatio debebat eſſe remediū ꝯtra homīs
lapſū. Cōtraria autē ꝯrījs curanꝫ ſm Greg. in
homel. ď martyrib⁹. Qm̄ aūt hō cecidit blaſphe
mia ꝯ deū ꝯcurrēte. Nā vt legiꝫ Geñ. iij. dixit di
abol⁹ ad mlierē. Neq̄qꝫ moriemi: ſcit em̄ de⁹ ꝙ
q̄cunqꝫ hora comederitis eritis ſic dij: ſciētes bo-
num et malū. Ecce blaſphemat deū: attribuen
do ei inuidū eſſe et tenacē: q̄ſi de⁹ eſſet tā īuidus
⁊ tenax ꝙ nollet vt ei aſſimilareꝫ hō ſciendo bo
nū et malū. Huic blaſphemie mlier Eua ꝯſen-
ſit cū ſic fore credidit. Et iō ſicut hō ꝑ blaſphemi
am diaboli cui mlier ꝯſenſit: caſū ſumpſit. ita ꝑ
ꝯriū in initio nr̄e reꝑatōis ꝑ incarnatōem verbi
dei ipa mlier. i. Maria grās agere ⁊ laudes ďo
ꝓmere debuit q̄ blaſphemia ꝑma aboliretꝫ. qđ
⁊ fecit in h̄ deuotiſſimo cātico: Magnificat ⁊c̄.
Tertio rōe ꝑfiguratōis. q̄r legiꝫ Exođ. xv. ꝙ
cū filij iſrl̄ fuiſſent liberati de manu pharaōis
et egyptioꝝ ipſis ſūmerſis. Maria ꝓphetiſſa ſo
ror Moyſi ⁊ aaron egreſſa cū mulierib⁹ canti-
cū cecinit. Hec Maria figurauit noſtrā domi-
nā Mariam: q̄ cantico nouo debuit canere lau
des deo ꝓ nr̄a libatōe de manu diaboli. Poſtq̄
igiꝫ maria redēptorē ꝯcepit angelo nūciāte ⁊ ad
Eliſabeth veniſſꝫ: Eliſabeth eā bñdictā ꝓclamaſ
ſet. ⁊ ꝟba angeli in ea implēda ꝑdixiſſꝫ. Perfici
enꝫ inq̄t in te q̄ dicta ſunt tibi a dño. ſtatī Ma-
ria ꝓ grārūactione h̄ carmen dño cecinit et ait.
Magnificat aīa mea dñm ⁊c̄. De h̄ itaqꝫ cātico
loq̄ intēdētes tria myſteria ď ipo declarabim⁹.
Primū dicitur ſublimitatis.
Scđm myſteriū glorioſitatis
Tertiū myſteriū vtilitatis.

Articulus ꝑmus ꝙ canticuꝫ Marie excellit
alia cantica ⁊ ſublimius fore oſtendiꝫ pre alijs
in tribus. vt patebit infra.

p Rimū myſteriū
diciꝫ ſublimitatis. Ubi eſt notāduꝫ
ꝙ h̄ canticū Magnificat ceteris can

ticis eſt excellentius precipue in tribus
Primo in intitulatione
Scđo in cauſa ⁊ intentione.
Tertio in eccľiaſtica veneratiōe

Primo q̄dem h̄ canticū alia excellit in ſui intitu
latiōe ⁊ denoīatōe. q̄ꝛ vnū qđq; cātícū intitulatū
a ſuo autore dr̄. aut canticū Moyſi aut canticū
Dauid. aut alicui⁹ ex ꝓphetis. h̄ precellenti⁹ no/
men habet: q̄ꝛ dr̄ canticū Marie. vñ Lu. j. ꝑmit
titur titulus h⁹ cātici: cū dr̄. Et ait maria. Ma
gnificat aīa mea dñm. Sic ḡ maria excellit oēs
ꝓphetas ſanctitate: dignitate ⁊ gľia. ita eius can
ticū excellit eoꝝ cantica. O quis nō afficiať huic
cantico qđ tandignum tandulce nomen ſortitū
eſt vt dicať canticū Marie dñe nr̄e regine miſe/
ricordie ⁊ gr̄e. ⁊ a fortiori q̄ꝛ cū iſtud canticū edi/
dit ⁊ cecinit: deū ⁊ dñm in vtero veꝝ habuit.

Sꝫ forte obijceres ꝙ cāticūcāticoꝝ Salomo
nis ꝑcellit oīa cātica. q̄ꝛ ſic dnoiať ꝑ ſupexcellen
tiā. ſ. cāticacanticoꝝ. Vñ ⁊ ſm Hiero. in ꝓlogo
ille liber vocatur hebraice ſyraſirim. qđ ī lingua
nr̄a vtiť canticūcanticorū. Rñdeť ꝙ h̄ non ob/
ſtat. q̄ꝛ ille lib dr̄ ſic ꝓ eo q̄ꝛ multiplr̄ diuias con
tinet ꝑ alijs cāticis ve. te. laudes ⁊ ſpūalē amorē
inter ſponſum cbr̄m ⁊ ſponſam eccľiam vel ani/
mā docet ſm Hiero. vbi. ſ. Nihilomin⁹ h̄ canti
cū Marie ꝑcellit rōnib⁹ prenotatis. Scđo ḡ
iſtud ꝑcellit alia in cā ⁊ intentiōe. q̄ꝛ cū alia canti
ca ſint in gr̄arūactionē aut ꝓ victoria habita. ſic
canticū Moyſi. aut ꝓ recepta ſanitate. ſicut can
ticum Ezechie. aut pro diuina laude quacunq;.
Hoc aūt eſt ꝓ diuina incarnatiōe. qđ eſt ſūmuꝫ
pre oīb⁹. Huius rei cā queri pōt: vtrū homo pl⁹
teneať ⁊ deo ſit acceptius regratiari pro bñficijs
diuine incarnatōis ⁊ hūane redemptōis q̄ꝫ crea
tiōis. ⁊ ſic de alijs. Ad qđ protin⁹ rñdeť ꝙ ſic.
Et oñdiť Primo ex autoritate. Nam Amb. lib.
de vgi. dr̄. Plus dñe ieſu debeo tuis iniurijs q̄/
bus redemptus ſum q̄ꝫ tuis virtutibus quib⁹
creat⁹ ſum. Itē Chryſ. ſuꝑ Matth. dr̄. Nihil eſt
pro quo maiores gr̄as agere debem⁹ q̄ꝫ ꝓ paſ/
ſione ⁊ morte vnigeniti eius. Et Bern. in medi/
tatiōib⁹. Suꝑ oīa amabilē te mihi reddit o bone
ieſu op⁹ redēptōis nr̄e calix paſſionis quē bibi/
ſti in cruce. Scđo oñdiť rōne. q̄ꝛ teſte Grego.
in omeľ. d ꝯfeſſorib⁹. Quāto creſcūt dona tanto
rōnes creſcūt donoꝝ. ⁊ Seneca li. de bñficijs do/
cet ꝙ q̄nto mai⁹ donū dať tāto maior eide gr̄as
rūactio debeť. Sꝫ in icarnatiōe ⁊ paſſiōe chriſti
maximū donū datū eſt hoī q̄ꝛ de⁹ ſeipm obtulit
ꝓ nob. ḡ ⁊c. Tertio oñdiť exēplaritate. q̄ꝛ h̄ ſo
lū eſt bonoꝝ fideliū vicꝫ chrianoꝝ ꝓ redemptōe
gr̄as agere. Illud vo. ſ. ꝓ creatione vel alijs do/
nis regratiari eſt etiam infidelium ⁊ malorum.
Nimiꝝ in vitis phoꝝ legiť ꝙ Thales phus cū
nocte extra domū aſtra conſideraret incidit in fo
ueam. Quo lugente dixit vetula. Tu quidem o
Thales q̄ añ pedes tuos ſunt videre nequiens
qūo q̄ in celo ſūt poteris cognoſcere. Sic Thales
ferť rñdiſſe. Hoꝝ triū gr̄as ago. Primuꝫ ꝙ hō
fact⁹ ſum ⁊ nō beſtia. Deinde q̄ꝛ mas ⁊ ñ femia.
Poſtremo q̄ꝛ grec⁹ ⁊ nō barbar⁹. Ecce infidelis
iste gr̄as deo egit ꝓ bñficijs creationis ⁊ condi
tionis. ḡ multo magis chriſtianus debet ⁊c.

Tertio h̄ canticū ꝑcellit alia eccľiaſtica vene/
ratiōe. q̄ꝛ eccľia ꝯſtituit q̄tidie h̄ canticū Marie
dici venerabilr̄ in veſper̄. Hoc āt iō vt deť nob
intelligi q̄ꝛ vergente mūdi veſꝑe dñs de⁹ eſt in/
carnat⁹ ex vgine ꝑ quē etnā ꝯſeq̄mur bñdictio/
nē. ⁊ ideo q̄tidie ſtudeam⁹ deo regratiari. Pro/
pterea etiā ꝑ alijs hoc canticū Marie ſolenni⁹
deuota celebritate ſolet in feſtis decātari: accēſis
lucernis ⁊ thurificatiōib⁹ conſuetis adhibitis.
Vñ ⁊ fideles ad h̄ canticū cū caniť in veſper̄ ſo/
lent aſſurgere et ſtare capite nudato ⁊ inclinato
ſicq; reuerenti⁹ audire vel dicere tanq̄ꝫ ſi tunc ꝑ/
ſentialiť adeſſet btā vgo ⁊ ei⁹ filius dñs Jeſus.
Et certe debēt hec facere. q̄ꝛ totū h̄ cāticū eſt ver/
bū ſcti euangelij. ⁊ ideo ſic reuerēter eſt audien/
dum. q̄m ſicut ſcriptū eſt Ecci. xxxij. Pro reue/
rentia accedet tibi bona gr̄a.

Articulus ſcđs ꝙ Marie canticū eſt glorio/
ſiſſimū. ⁊ aſſignanť in ca. xij. bñficia a deo colla/
ta Marie pro quibus magnificat deū

S Ecundū myſteri

um de h̄ cantico Marie declarādū
dr̄ gľioſitatis. Naꝫ reuera h̄ canticū
eſt gľioſiſſimū tā ipſi deo q̄ꝫ ei⁹ ſan/
ctiſſime matri Marie Prīo q̄dē deo quē lau
dauit btā vgo in ipo. precipue. xij. modis. Prīo
de dñatione ei⁹ ſuꝑ totū mundū. ibi. Magnifi/
cat aīa mea dñm nō dicit. illū vel illū. ſꝫ antono
maſice dñm. Scđo laudat de hoīs ſaluatione.
ibi. Et exultauit ſpūs meus in deo ſalutari. i. ſal
uatore. q̄ꝛ domini ē ſalus. Tertio in humilium
reſpectiōe. ibi. Reſpexit humilitatem ancille ⁊c.
Quarto ī mr̄is btificatōe. ibi. Ecce em̄ ex h̄ bea/
tā ⁊c. Quinto ī mirādoꝝ oꝑatiōe. Quia fecit mi
hi dñs mag ⁊c. Sexto ī noīs ſctitate. ibi. Et ſan/
ctū nomē e⁹. Septio in miſcđia ⁊ miſeratōe. Et
miſcđia ei⁹ ⁊c. Octauo in ſuperboꝝ deiectione.
Fecit potētiā ⁊c. Diſꝑſit ſuꝑbos ⁊c. Nono in hu
miliū exaltatōne. Depoſuit po. de ſe. ⁊c. Decio in
eſurientiū ipletōe. Eſurientes iple. bo. Vndecio in
hūane naťe aſſūptiōe. Suſcepit iſrľ p. ⁊c. Duo/
decimo in ꝓmiſſe libatiōis ipletiōe. Sic locu. ē
ad pa. ⁊c. Hec ſm Joannē Gerſon cancellariū
pariſien. in ſua editione de cantico Marie.

Scđo dixi ꝙ eſt gľioſiſſimū h̄ canticū btē vgi
nis. q̄ꝛ in ipo notari pñt. xij. ſtelle gľie ī corona ca/
pitis ei⁹. ſic ſcribiť Apo. xij. In capite inq̄t e⁹ co/
rona. xij. ſtellaꝝ. Nā in his xij. bñficijs a deo ac/
ceptis vel ꝓuilegijs donat̄ btā maria gaudēter
gloriať ⁊ deuꝫ laudat in h̄ cantico, vt patet dili/

genter ↄſiderando verſus eius atq̃ʒ particulas.

Capitulum. I.

Rima ſtella dr̄ dignatiua pelectio: de
p q̄ deū Maria laudat: ⁊ gaudēs gl'iaꝛ
cū di. Magnificat aīa mea dn̄ʒ Notan
ter dt: dn̄ʒ: qd̄ eſt relatiuū ad ſeruū vl' ancillā: vt
ſignificet ſe in h̄ gaudere ⁊ gl'iari ꝙ a deo eſt in
ancillā ſpēaliter electa. vnde de h̄ grās agit. Nā
ꝑfecto ſctis h̄ eſt gaudiū maximū ⁊ gl'ia ꝙ ſe no
runt eſſe ſeruos dei: cui q̄dēʒ ſeruire regnare eſt:
ſm̄ Aug. ⁊ Greg. Sicut ⁊ videm⁹ milites gl'iā/
ri de eo q̄ quidē coꝝ ſt̄ ſerui ppotentioris regis
⁊ accepti. Vn̄ dn̄a in deo gl'iando dt. Magnifi/
cat aīa mea dn̄m. ſ. meū cui⁹ ſum ancilla precle/
cta. Nimiꝝ vt dr̄. iiij. li. Eth. Qualis vnuſq̄ſq̃ʒ ē
talia dicit ⁊ opaꝛ. ⁊ taliter viuit: qꝛ ex abūdantia
cordis os loquiꝛ. Mat. xij. Et qꝛ btā v̄go hoc
ſp̄ deſiderabat: vt mereretꝛ fieri ancilla dei: ⁊ ei⁹
filio deſeruire quē nouerat ex ſcripturis ī carnē
venturꝝ. hoc ſp̄ oīonib⁹ flagitabat: vt etiam ferūt
hiſtorie. Et ideo nimiꝝ ꝙ mox cū fidē dedit an/
gelo ait. Ecce ancilla dn̄i. ſ. qd̄ ſemper optaui. Et
nunc etiaʒ grās deo agens id replicare videꝛ di.
Magnificat aīa mea dn̄m: cui⁹ ſum ancilla. O
felix Marie deſideriū qd̄ tā efficaciter eſt ꝑ toti⁹
mūdi ſalute īpletum. O felix queq̃ʒ aīa que ſer
uire toto corde deſiderat chriſto. Sʒ circa lr̄am
hanc queri pn̄t tria pcipua. Pria queſtio Vtrū
btā Maria cōgrue ſic incepit ſuam laudationē
ꝑ chr̄i īcarnatiōe ex ea facta: vt diceret. Magni/
ficat. Nā mirū eſt quare nō dixit. Laudat vl' bn̄/
dicit: aut grās agit ⁊ gl'ificat aīa mea dn̄m: cum
bn̄ hec oīa ⁊ ſingula dicere potuit. Ad h̄ ꝑtinus
rn̄deꝛ ꝙ ipa nō a ſe ſed a ſpūſctō hec v̄ba protu/
lit: q̄ ſpūſſanct⁹ notāter voluit inchoare h̄ verbo
Magnificat. ⁊ nullo alio: qꝛ de maxis bn̄ficijs
deū laudabat Maria. i. de bn̄ficio incarnatio/
nis diuīe. idcirco Magnificat: qd̄ ſonat laudis
magnitudinē dicere debuit. ʒ dixit. vn̄ Amb. ſu/
per Lu. Magnificat aīa mea. q. di. Tanto ⁊ tā
inaudito munere dn̄s me ſublimauit ꝙ lingua
explicare nō ſufficit. ſʒ totū animi affectū ī agen/
dis eius laudib⁹ offero: ⁊ in ei⁹ magnitudīe con
tēplando gratulanter impendo. ido magnificat
aīa mea dn̄m Scd̄a queſtio q̄re addidit: anīa
mea. ⁊ nō dixit. Magnifico dn̄m. Rn̄deꝛ ꝙ hoc
ſpūſſctūs voluit: vt doceamur nos de bn̄ficijs
aīe que ſt̄ potiora q̃ʒ corꝑalia. ſicut ⁊ anīa potioꝛ
omi corꝑe. vt dt Aug. deū magꝭ laudare. ⁊ quia
bn̄ficiū diuīe incarnatōis pncipali⁹ eſt ad ſalutē
anīaꝝ q̃ʒ corpoꝝ. ideo inſeruit aīa mea. Ter/
tio qd̄ Cur nō dixit. Magnificat anīa mea deū
vel ſponſum: patrē vel filiū: q̃ʒuis q̄dlibet horuʒ
dicere potuiſſet. Rn̄deꝛ ſm̄ Antoninū floreñ. in
ſumma ſua ꝙ hoc voluit ſpūſſanctus Primo
vt deuʒ gl'ioſum cū timore reuerendū intendat.
qꝛ Initiū ſapīe timoꝛ dn̄i: vt ait ps. Ly dn̄s aūt
timorē reuerentialē includit. Iuxta illd̄ Mala/
chie. j. Si ego dn̄s vbi eſt timor me⁹. Scd̄o vt
oīm̄ via btā v̄go ꝓprias laudes fugiat: ⁊ tm̄ diui
nas intēdat. Si em̄ dixiſſet: ſponſum: multuʒ ſe
laudaſſet. ſil'r ſi dixiſſet: patrē vel filiū eque lau/
dis eſſʒ. ſi dixiſſet: deū: ſuā hūilitatē ancillariam
tacuiſſet. Et ideo dicēdo: dn̄ʒ: qd̄ eſt relatiuū ad
ancillā: ſe hūilēʒ ancillā dei ꝓfiteꝛ: quatin⁹ ⁊ nos
doceat: qꝛ hūilitate nr̄a placent deo obſequia et
laudes: vt oīa bona in nobis deo attribuamus

Capitulum. II.

Ecūda ſtella dr̄ diuīa dulcificatio: ꝓpꝛ
s quam ipa btā v̄go diuīa dulcedīe ple
niſſima gaudēs gl'iatur ⁊ dt. Exultauit
ſpūs me⁹ in deo ſalutari meo. Glo. i. in filio ſal/
uatore meo: cuius diuina dulcedine ſpūs tanta
abūdo plenitudine vt ſpūs meus exultet. i. extra
ſeipʒ in extaſim ſaltet in deū. ⁊ ideo ꝑ tāto dono
grās ago. Sʒ hic pmo queriꝛ q̄re poti⁹ dixit.
exultauit in p̄terito q̃ʒ exultat in pn̄ti: cū non lon
ge antea cōperit chr̄ʒ ſaluatorē in vtero. Ad hoc
rn̄deꝛ notando ꝙ btā Maria in dō ſaluatore. i.
chr̄o tripl'r exultauit. Primo ante chriſti conce/
ptionem exultauit in fide ⁊ ſpe. qꝛ firmiter credi
dit ⁊ ſperauit chr̄m redemptorē in carne venturꝝ
ſicut ⁊ d Abraā ſcribiꝛ hoc modo exultaſſe. Io.
viij. Abraā pr̄ veſter exultauit vt videret diē me/
um: qui credidit ⁊ ſperauit ideo dr̄: vidit. ſ. fide ⁊
deo reuelāte. ⁊ gauiſus eſt. Scd̄o exultauit ma/
ria in hora ↄceptōis chr̄i qn̄ gaudiū ſūmū de h̄
habuit: vt patuit ꝑte p̄cedenti. Tertio exultauit
poſt ↄceptionē chr̄i: qꝛ exꝑiebaꝛ cōtinue deuʒ in
ſe manentē tota plenitudīe: ⁊ miro mō ſpm̄ ſctm̄
ↄſolantē. Notāter ḡ dixit: exultauit: vt ſignificet
qꝛ a pncipio ſue ↄceptōis in vtero mr̄is ſctē An/
ne. ſ. ſp̄ in cognitiōe chr̄i exultauit multo magis
q̃ʒ Ioānes baptiſta ī vtero. ⁊ iā chr̄m vtero por/
tare cepat an̄ aliq̄t dies q̄uſq̃ʒ ꝑuenerat ad do/
mū Zacharie a die ↄceptōis iter agēdo. ⁊ idō di
xit: exultauit: qꝛ iā ante ↄcepat. Scd̄a qd̄ hui⁹
occaſione. Nunq̄d Maria ſciuit anteq̃ʒ conce/
pit chr̄m de ſe fore incarnādū: ⁊ ideo exultauit ī
chr̄o: Rn̄deꝛ ꝙ licʒ q̄dē ſciuit: qꝛ dei fili⁹ debuit
incarnari. ml'to magis q̃ʒ h̄ nouit q̃ʒ ꝓphe: tn̄ ex
hūilitate nō p̄ſūpſit: nec putauit ſe eſſe illā v̄ginē
de q̄ chr̄s deberet ↄcipi donec angel⁹ nunciauit.
Tertia qd̄: q̄re dixit: ſalutari meo: cum chriſt⁹
eſſet ſaluatoꝛ etiā alioꝝ. Rn̄deꝛ ſm̄ Ly. ꝙ h̄ di/
xit rōe aſſūpte hūanitatꝭ ex ea: qꝛ ſic fuit tm̄ ipi⁹
v̄ginis. vnde exultauit ſpūs. Cap. III.

Ertia ſtella dr̄ deo chara dilectio: qꝛ re
t ſpexit inq̄t hūilitatē. reſpexit. i. accepta/
uit ⁊ amauit: qꝛ Vbi amoꝛ ibi ocul⁹ ſʒ
Aug. Sʒ q̄re dixit: hūilitatē: non virginitatem:
vel alias v̄tutes. Rn̄deꝛ ſm̄ Lyrā: qꝛ licet Ma
ria fuerit omnib⁹ virtutib⁹ deo chara ⁊ electa vt
eſſet maꝛ filij dei: tn̄ ſpecialiter hoc fuit ex humili
tate. Bern. Audeo dicere ꝙ nec Marie virgini/
tas placuiſſet deo ſine humilitate. Hinc in ſer/

mone de aſſumptõe. Aug⁹. O beata humilitas Marie q̄ deū hoib⁹ peperit: vitā mortalib⁹ edidit: paradiſum apuit: ⁊ hoim aīas libauit. Vñ ponit̃ ꝑ iſta ſtella hec ꝯcluſio. Plus amauit deus hanc vnā puellā q̄ʒ oēs angelos ⁊ ſctōs ac totā mūdi machinā. Probat̃ ex triplici rōne tanq̄ʒ ex trib⁹ ſignis dilectiōis ⁊ acceptatiōis.

Primo Rōne donatiōis.
Scđo Rōne cõuerſatiōis.
Tertio Rōne impetratiōis.

Primo Ex rõne vel ſigno donationis. qm̄ ſm dñm Bonauē. ſup. iij. ſen. di. xxxij. deus dr̄ diligere aliquē magis q̄ʒ alteꝝ rõne effectus vel cōicatiōis boni maioꝛ. Cui cõcoꝛdat ꝟbuʒ Ariſto. ix. Eth. dicentiſ. ꝙ amor vel amicicia vera fundat̃ in beniuolētia. i. in bonū velle alicui. Sed quia deus tā excellentiſſimū bonū ⁊ donum voluit: ⁊ dedit btē ꝟgim qđ nulli nec oib⁹ ſil' ꝯceſſit. vicȝ ꝙ eſſet mr̄ dei q̄ nil maius creature donari pōt. Vñ Anſ. de ꝯcep. ꝟgi. ca. xviij. Quid excellenti⁹ illi dare valeret q̄ʒ in ꝑpetua ꝟginitate manens. deū de ſua carne carnē factū generaret. Hec ille. ergo eā plus dilexit. Scđo rōe vel ex ſigno cōuerſatiōis. qm̄ ſm eundē Bonauē. vbi. ſ. ſignū dilectiōis diuine eſt familiariſ cōuerſatio. Nam dicit phus. ix. li. Eth. Actus amicicie ē cōſolatio in amici viſione ⁊ colloqo ac cōuerſatione. Sed nō eſt aliqs angeloꝝ: nō aliqs ſanctoꝝ: non totus mund⁹ cui de⁹ tāta familiaritate ſuā cōuerſationē exhibuit ſicut ꝟgini: cui ſe dedit non tm̄ ſicut ceteriſ in deuʒ ⁊ dñm: ſed ſpecialiter ⁊ filiū cuius vberib⁹ fuit alit⁹: cui⁹ manib⁹ poꝛtatus ⁊ ſepiſſime ꝑ voto amplexat⁹ ⁊ oſculatus: de cuius ſanguis poꝛtione carnis ſubſtantiā aſſumpſit ⁊ indiſſolubiliter ſibi vniuit. ⁊ ſic ꝺ alijs. ḡ ſequit̃ ꝙ eā ſumme dilexit: vt de ea verificet̃ illꝺ Sap. viij. Hanc amaui inq̄t de⁹. ⁊ q̄ſiui mihi ſponſā aſſumere eā ⁊ amator factus ſum forme illi⁹. generoſitatē eius glificat. contuberniū hn̄s dei: et oim dñs dilexit illā. Tertio oñdit̃ ex rōne vel ſigno impetratiōis. Tantū em̄ eaʒ de⁹ dilexit: vt ipſa in omi petitiōe a deo plus valeat impetrare q̄ʒ oēs ſancti ⁊ angeli ac tota eccleſia mūdi: q2 ei nil fas eſt negare que tanq̄ʒ mater pōt deo imperare: ⁊ nō tm̄ ſupplicare ſicut ceteri. Vñ. iij. Reg. ij. ca. Pete mr̄ qđ vis: neq̄ʒ em̄ fas eſt aliqđ tibi denegare. Vñ Anſ. de cōceptōe btē virginis. ca. xv. dr. Scim⁹ inquit btām Mariā tanti meriti eſſe apđ deū: vt nihil eoꝝ q̄ velit efficere poſſit aliquatinus effectu carere. qđ eſt ſignū magne dilectiōis. qm̄ ſʒ Tulliū ⁊ Hiero. Amicoꝝ eſt idē velle ⁊ idem nolle. Ad h̄ ꝑtinet miraculuʒ qđ ferunt hiſtorie. Quidaʒ em̄ cū deuotus eſſet btē virgini ⁊ multa enormia cōmiſiſſet crimina: eccleſiam intrās viſa imagine btē virginis ait. O dña ſi te inuocarē inuanū laborarē: q2 cum ſim peccator maxim⁹ ſcio ꝙ nō exaudies. ſʒ ꝯtēnis. me em̄ quaſi dānatū reputo: nec ꝑ te poſſe adiuuari. Cumq̄ʒ ſic auertiſſet ſe vt exiret deſperat⁹: ſtatim bñdicta virgo mr̄ miſcđie allocuta eſt et ait. Confide in me: q2 etiamſi in ꝓfundo inferni eſſes damnat⁹ in eternū: valerē tui miſereri: nil em̄ eſt qđ mihi fili⁹ poſſit denegare. Vñ ille confoꝛtatus veniā petijt: ⁊ ſctē viuēs deuoti⁹ ꝟgini deſeruiuit. O igit̃ fidelis aīa aduerte quantum deus btām ꝟginē diligat quantūve ei⁹ oīo apđ deū valeat: ⁊ ſup ac inter oēs ſctōs ipam ī patronam elige tibi que poteſt ſuffragari.

Capitulum. IIII.

q Uarta ſtella dr̄ btificatio. Vñ ſubdit. Ecce em̄ ex hoc btām me dicent ⁊c̄. Beda. Cui⁹ inq̄t hūilitas a deo tāgrate reſpicit̃ recte btā ab oib⁹ cognoiat̃. Hec ille. Merito q̄dem btā ꝟgo ab oib⁹ btā predicat̃: q2 ipſa cōcepit poꝛtauit ⁊ genuit btitudis autorē. Sed querit̃ q̄mo hec Marie ꝓhetia ꝟificet̃ cū videamus plurimas gñationes nō dicere eā btām: ſed potius blaſphemare. vt patet in iudeis: in hereticis: in infidelib⁹ ⁊ paganis. Ad h̄ breuiter rn̄detur ſm Nico. de Ly. ⁊ cōiter alios expoſitores doctores: ꝙ in h̄ dicto nō eſt diſtributio intelligenda ꝓ ſingulis geneꝝ: ſed ꝓ generib⁹ ſinguloꝝrum. quia ex oibus generatiōib⁹ aliqui ſunt cōuerſi ad fidem q̄ confitent̃ iſtam ꝟginem btām.

Nota etiam ꝙ tria ſunt genera nationū principalia ſicut ⁊ tres in toto mundo ſunt ſectarū principales varietates.

Prima Judeoꝝ.
Scđa Mahumetiſtaꝝ.
Tertia Chriſtianoꝝ.

Prima eſt natio iudeoꝝ: iſta btificat. q2 de ea ꝑ ꝓhetas ſctōs ꝑconia bona ꝓfert. ⁊ etiam q2 ſm Bonauē. ſup. iij. diſt. iij. q. ij. ar. iij. Infideles q̄dam iudei aſſerūt hoc mirū fuiſſe in Maria ꝙ cū eſſet pulcerrima a nullo vnq̄ʒ viro fuit concupita: ⁊ per ꝯñs ipa nunq̄ʒ virginitateʒ amiſit in qua dei filius habitauit. H̄ teſtimoniū infideliū vilipendendū nō eſt. opoꝛtet em̄ teſtimoniū haberi ab his q̄ foris ſunt. Secūda eſt natio mahumetiſtarū credētium: vt thurci: ſaraceni: agareni: ethiopes: ⁊ ſil'es. Jſti etiā btām dicūt Mariam: cum bona vtiq̄ʒ ſcꝑta in ſuis libꝛis habeant de ea: ſicut teſtat̃ Nico. de Ly. ſup hoc paſſu. Nam in alcoꝛano. i. in libro legis ſaracenoꝛuʒ in. iij. ʒoꝛa in. iiij. donario eius taliter ſcꝑtum eſt Dixerūt angeli. O Maria vtiq̄ʒ deus elegit te ⁊ purificauit te. ⁊ vtiq̄ʒ elegit te clarā ſup oēs mulieres ſeculoꝝ. Jtē ibidē donario. v. dixerūt angeli O Maria vtiq̄ʒ deus annunciat verbū ex ipſo. nomē ei⁹ yſeben mariā. i. Jeſus fili⁹ Marie: ⁊ erit honoꝛabilis in hoc ſeculo atq̄ʒ in alio: ⁊ alloq̄t hoies. Jtē in libriſ autenticis apud ſaracenos: quoꝝ vnus vocatur abbokari: alter vero moſlim dixit Ebi hoꝛayra soci⁹. ſ. Mahumeti ꝙ audiuit Mahumetū dicētem. Nullus naſcitur de filijs Adam quem non tangat ſathan: et

ideo plorat vociferās ex tactu ſathan ꝓter Ma-
riam z filiū eius. Itē dixit idez Ebi Mahume-
tū dixiſſe. Multi ꝑfecti fuerūt ex hoībus: nulla
ꝟo fuit ꝑfecta ex mlīeribꝫ: niſi Maria mr̄ yſe.i.
Jeſu. Fertur q̈ꝫ ꝙ quicūqꝫ ex ſaracenis publice
blaſphemauerit nomē virginis Marie lapidi-
bus ꝯtundiꝶ os eius ſ̄m leges eoꝝ. Ecce patet
quō a paganis btificaꝶ Maria. Tertiū genꝰ na-
tionum eſt chriſtianoꝝ: q̄ oēs eam ſanctā z bea-
tam dicunt. Et certe erubeſcat malus chr̄ianus
qui btē virgini laudes dicere recuſat: quā etiam
pagani vt ꝑmiſſum eſt laudāt. Uīqꝫ o btiſſima
virgo Maria verū eſt qđ de te canit eccl'ia. Felix
inq̄t es ſacra virgo maria z oī laude digniſſima:
qꝛ ex te ortus ē ſol iuſticie chr̄s deus noſter. Ec-
ce ḡ te omnes btām dicimus.

Capitulum. V.

q Uinta ſtella in ordine. z ꝑma ſecūdi q̄-
ternarij dr̄ mirificatio. Uñ ait. Qꝛ fecit
mihi magna q̄ potēs eſt. i. opatꝰ eſt in
me mirabilia ꝑ ſuā potentiā infinitā. Theophi-
lus. Uere magna mira z maxia deꝰ opatus eſt ī
Maria: cū eā a pctis ꝓſeruauit: cū eam ſanctifi-
cauit: cū filiū dei ex ea naſci voluit: z hūanuz ge-
nus ꝑ ipam repauit. Cū vero pepit: ꝟgo ꝑman-
ſit. z hec ideo. qꝛ potens eſt: qm̄ nullus alius po-
tuit hec facere. Circa hāc ſtellā poniꝶ iſta ꝯcluſio
In oībꝫ opibꝫ a ꝓncipio mūdi factis mirū maxi-
mū qđ deus fecit in toto mūdo z facere potuit ē
hoc qđ in Maria fecit. Probaꝶ tripl'r
Primo autoritate.
Scđo ratione.
Tertio exēplificatiōe.
Primo Autoritate ſancti Bern̄. in ſermone de
gaudijs Marie dicentis. Multa inq̄t magna
fecit deꝰ in creaturꝭ mundi: nihil tñ tāexcellens z
tāmagnū opꝰ digitoꝝ dei ſicut in ꝟgine quā ſol
z luna mirātur. Hoc idem teſtaꝶ Anſ. z plures
alij doctores. Scđo ꝓbaꝶ rōne: qꝛ nil pōt dici
maius q̄ꝫ ꝙ deus ſit factus homo: cū magꝭ di-
ſtet deus a creaturꝭ q̄ꝫ quecūqꝫ creatura a nihi-
lo. Ceteꝝ ex parte creature nil maius pōt dici q̄ꝫ
ꝙ ſit mater dei. Hoc em̄ eſt ſumme gr̄e z gl'ie q̄
maior creature cōicari nō potuit: ſicut vult Ale-
xander de Ales. j. ꝑte. z Alber. ſuꝑ Miſſus eſt.
Ideo Anſ. li. de ꝯcep. ꝟgi. dr̄. Nihil tibi o dña ē
equale: nihil cōparabile. omne em̄ qđ eſt aut ſuꝑ
te eſt. aut infra te eſt. qđ ſuꝑ te eſt: ſolus deus ē.
qđ infra te eſt: eſt omē qđ deus nō eſt. Tertio
oſtendiꝶ exēplificatiōe. nā magna fecit deus: qñ
celum z terram ac oīa que in eis ſunt: ſolo verbo
creauit de nihilo. Pſ. dixit z facta ſunt. Sꝫ cer-
te maius fecit multo in matre qñ de puriſſimo
eius ſanguine corpus chriſti formauit quo totꝰ
deus eſſentialiter cōtineꝶ: quē celi capẽ non pñt.
Itē magnū fecit deus qñ celū angelis reple-
tum creauit: z ipſis deuz diligentibꝫ ſe beata vi-
ſione fruendū exhibuit. Sꝫ certe maius fecit in
virgine qñ in eius vtero deꝰ ipſe habitauit indu-
ſus q̄ oms angeli fruebanꝶ. Itē magnuz fecit
deus qñ de parua Ade coſta vnā magnā mulie-
rē formauit: z eā Ade federe matrimoniali ꝯiun-
xit. Sꝫ maius fecit qñ de parua portiōe ſangui-
nis virginei corpꝰ chr̄i ꝑfectuz ſubito formauit
diuinitati inſeꝑabil'r vnitū. Itē magnuz fecit
qñ mundū diluuio deleuit. z tm̄ octo aīas ꝓſer-
uauit a diluuio. Sꝫ maius fecit qñ btām virgi-
nē ab oī pctō ꝓſeruauit. z ꝑ eā genus hūanū re-
dimēdū diſpoſuit Itē magnū fecit qñ pharaō-
one ſūmerſo hebreos liberauit. Sed maius fe-
cit qñ ꝑ filiū ꝟgis deuicto fortiſſimo hoſte dia-
bolo oēs hoīes redemit Item magnū fecit qñ
manna filios iſrl' pauit: ſed maius fecit qñ ī vte-
ro ꝟginis verū panē. i. corpus chr̄i ad oms ſan-
ctos paſcendos formauit. De quo pane Jo. vj.
Hic eſt panis q̄ de celo zc. Itē nōne magnuz
fecit ꝙ iordanis ꝯuerſus eſt retrorſū. Nōne ma-
gnū fecit ꝙ ſol ſtetit vel ꝙ ī horologio Achaz. x.
gradibꝫ retroceſſit. Eſaie. xxxviij. Sed maiꝰ fecit
qñ ad ꝟba ꝟginis cōſentientis eternꝰ deꝰ retro-
ceſſit ꝑ incarnatōnez ad infantiā vnius diei. z in
vtero ꝟginis manſit. z ſic ꝯſeq̄nter de oībꝫ factis
mirabilibꝫ inducendo reperies: qꝛ fecit dñs ma-
ximū in Maria.

Capitulum. VI.

s Exta ſtella dr̄ ſctificatio q̈ gloriatur btā
ꝟgo in h̄ cantico: cū ſubdit Et ſctm̄ no-
men eiꝰ. Nomē q̄ppe dei dr̄ ſctm̄. quia
q̄cq̄d ſctitatis pt cogitari eminentiꝰ eſt in deo. z
qm̄ ſctōs facit: ipm̄. ſ. nomē dñi debite portātes.
Juxta illđ Leui. xx. Eſtote ſcti: qꝛ ego ſctūs ſum.
Ego dñs q̄ ſctifico vos zc. Bñdicta itaqꝫ virgo
gl'iaꝶ. z gaudere ſe oñdit in h̄ ꝙ tamſctiſſimum
filiū ꝯcepit. ꝑ cuiꝰ ſctiſſimū nomē ipa ſūme ſan-
ctificata extitit. De hac aūt ſanctificatiōe ꝟginis
ageꝶ li. v. ꝑte. j. ar. ij. ꝑ totū. Hic tñ eſt notanduz
ꝙ merito de hoc dña gloriaꝶ. qꝛ nomen dñi btā
in ꝟgine dr̄ ſanctū magis ꝓprie q̈ꝫ ante incarna-
tionē: licet z ꝓtunc ſanctū dictuz ſit. Juxta illud
Pſ. Sanctū z terribile nomē eius. Et rō: quia
ꝓprie dr̄ ſanctū. i. ſanguine tinctū: vt dicit Joan-
nes Januēñ. in Cathol'. Nam apud veteres nil
dicebaꝶ ſanctū: niſi ſanguine hoſtie eſſet reſper-
ſum vel ꝯſecratū. Sed qm̄ deꝰ ante incarnatōez
non fuit ſanguine tinctus. ſed in btā virgine de
puro eiꝰ ſanguīe carnē aſſumēdo ſanguine q̄da-
modo tinctus dici pt: cū z ſanguini ī carne vni-
tus eſt. z tandē in cruce totꝰ ſanguīe ſacro ꝓprio
fuit refuſus z balneatꝰ ḡ magis ꝓprie ſctm̄ no-
men dñi in ꝟgine. z ꝑ ꝟginē eſſe iudicaꝶ q̈ꝫ ante
incarnatōez. Uñ bñ dr̄. Et ſctm̄ nomē eiꝰ. O igiꝶ
fidelis aīa diligēter ꝓēſa q̈nta dei charitas ī vir-
gine bñdicta ſit erga te exhibita. vt vicꝫ cruore ro-
ſeo ex ꝟgine ſumpto te lauerit ſanctificauerit. et
mundauerit ac redemerit. Juxta illud Apoca. j.
Dilexit nos z lauit nos a pctis in ſanguīe ſuo.

Capitulum.VII.

Eptima ſtella dī miſeratio. vnde ait Et
s miſcdia eius a ꝓgenie in ꝓgenies timē
tibꝫ eū.q.d.ſm Bedā. Non ſoluȝ inqt
mihi magna fecit q potēs eſt:ſed in oī gente que
timet deū. qm̄ fecit miſericorditer redemptionē
oibꝫ a ꝓgenie iudeoꝝ in ꝓgenies chriſtianorū:
nec tn̄ oibꝫ qꝫtum ad efficaciā:licȝ vniuerſis ⁊ to
ti mūdo qꝫtū ad ſufficientiā. ſed timentibꝫ eū ti/
more filiali ⁊ caſto: ſic exponit Ly. Unde claret
qꝛ in his ꝟbis gl'iaꝛ ſe fore matrē miſcdie in oēs
diffundende. Hinc ⁊ eccl'ia canit de ea. Maria
mater miſcdie:mr̄ gr̄e:tu nos ab hoſte ꝓtege ⁊c.
Nota aūt ꝙ merito bn̄dicta ꝟgo gloriaꝛ in can
tico de hoc.i.de ſtella miſeratiōis diuīe. qꝛ nuſqꝫ
maior dei miſeratio erga nos oſtendi potuit qꝫ i
hac incarnatiōe facta ex virgine:in qua ꝓ noſtra
liberatōe ſolus ipſe deus ſe humiliauit ⁊ deſcen
dit vſqꝫ ad penā noſtre miſerie vt nos releuaret
Ut autem o homo agnoſcas qꝫtum dei miſeri/
cordia exhibita ſit: ⁊ exhibeaꝛ vſqꝫ in finem per
Mariā. Nota tria pūcta tāqꝫ tria ſigna diuine
miſeratiōis ꝑ eā largiende. Primū eſt ꝙ a ṗn
cipio nō fuit nec eſt vel erit. nec pōt eſſe tā ſcelera/
tus pctōr q dū ad b. ꝟginē ſe cōuerterit vt debet:
miſcdiam nō conſequaꝛ. Hoc teſtatur Anſ. lib.
orationuȝ di. O btiſſima virgo Maria: ſic oīs
peccator a te auerſus ⁊ a te deſpectus:neceſſe eſt
vt intereat.ita oīs pctōr ad te conuerſus ⁊ a te
reſpectus impoſſibile eſt vt pereat. Et rō:qꝛ btā
virgo cum ſit mater miſcdie nullū peccatorē dū/
modo cōuertaꝛ ad eius miſeratione fideliter re/
deat ac ꝑſeueret:dimittit:q̄n pro eo intercedens
veniā obtineat ⁊ grām. idcirco idē Anſ. di. O fe/
lix Maria tu pctōrē toti mūdo deſpectū materno
affectu amplecteris: nec deſeris quouſqꝫ deꝰ ꝑ te
placatꝰ ipm gr̄e ſue reformabit. Hec ille Se/
cundū punctū ꝙ ſi mater miſcdie ipſa.ſ. Maria
nō fuiſſet:mundꝰ iam ꝓpť pctā diu ꝑijſſet. Hoc
teſtaꝛ Fulgentiꝰ.iiij.mithologiaꝝ di. Diu celuȝ
⁊ terra ruiſſent ſi nō Maria pcibꝫ ſuſtentaſſet.
Qd̄ claret etiā ex miraculo qd̄ legiꝛ in vita ſancti
Dominici:vicȝ ꝙ viſum eſt voluiſſe chr̄m totuȝ
mundū tribꝫ vibratis lanceis perdere:ſed beate
virginis interceſſione liberatū Tertiū punctū
ꝙ ſi Maria mater miſcdie nō interueniſſet: deꝰ
hunc mundū ꝓ ſuis ſceleribꝫ multo ſeuerius qꝫ
tunc flagellaret. Hoc oſtendiꝛ certitudie exꝑien/
tie: qꝛ in veteri teſtamēto anteqꝫ deus fuiſſet in/
carnatus ex virgine multo ſeuerius ⁊ ſtrictꝰ fla
gellabat mundū ꝓ pctīs qꝫ nunc. Nam q̄nqꝫ ꝓ
vnico ſolo pctō magna ſtrages hoīum peribat.
Totꝰ em̄ mūdus ꝓ pctō diluuio deletꝰ eſt. Pro
gula vna maxima plaga facta eſt in populo iſrl'
Nūe.xi. Pro vno furto Achor.xxxvi. hoīes dei
iudicio ſť ab hoſtibꝫ ceſi: ⁊ ex iſrael.ccc.pugnato
rum q fuere in illo exercitu cōfracti terga ꝟterūt:
⁊ ꝑſecuti ſunt eos hoſtes. Joſue. vij.cap. Item ꝓ
vna idolatria.xxiij. milia hoīm perierunt. Exod.
xxxij.ca. Ecce qꝫ ſeuere deus puniebat pctā. Nā ⁊
ꝓ vno pctō ṗmi parentis vſqꝫ ad q̄nqꝫ mille an/
nos ⁊ ampliꝰ oēs filij dei ſť a viſione dei excluſi.
Sed nunc poſtqꝫ virgo Maria deū cōcepit ⁊
genuit q̄t in toto mūdo ſuꝑabundant ſcelera.q̄t
idolatrie ⁊ ſuꝑſtitiōes:q̄t ſuꝑbie:ſodomie: ⁊ gu/
le ⁊c. ⁊ tn̄ placatus deus miſericorditer expectat
vt conuertamur. ⁊ tam ſeuere non flagellat in h
mundo ſicut ante. Ideo Apl'us Titū.iij. Appa
ruit benignitas ⁊ hūanitas ſaluatoris noſtri dei:
non ex operibꝫ iuſticie.ſed ſm ſuaȝ miſcdiam ſal
uos nos fecit. Gratias igitur agamus deo: q̄a
per Mariam miſericordia eiꝰ a progenie in ꝓ/
genies timentibus eum omnibꝫ.

Capitulum.VIII.

Ctaua ſtella dī triumphatio:de q̄ gau
o deno in dn̄o gloriaꝛ virgo cum ait. Fe/
cit potentiā in brachio ſuo:diſperſit ſu
perbos mēte cordis ſui. Nimirꝫ brachiū dei dī
filius dei q eſt filius virginis ſm expoſitionem
Bede. qꝛ ſicut homo oꝑaꝛ ꝑ brachiū: ita deus ꝑ
ꝟbum ſuū.i.filiū oꝑatus eſt oīa. Jo.j. In princi
pio erat ꝟbum. Et infra. Oīa ꝑ ipm facta ſť. In
hoc ſuo brachio.i.filio deus pater fecit potentiā
magnā cū potenter triumphauit deuincens po
tentiſſimū diabolū qui humanū genꝰ poſſedit.
Unde ſubdit. Diſꝑſit ſuꝑbos mente cordis ſui.
Cirillus. Magis inquit ꝓprie de demonū hoſti/
li caterua intelligēda ſunt hec verba. hos em̄ ſe/
uientes in terra diſſipauit adueniens dn̄s. Hec
ille. Merito igiꝛ btā virgo de hac ſtella triūpha
tionis gloriaꝛ. qꝛ per eā ⁊ in carne de ea ſumpta
dn̄s d̄ diabolo potentiſſime triūphauit: vt iam
impletū ſit illud Gen̄ iij. Ipſa.ſ. Maria contere
ret caput tuū.qm̄ ꝑ beatā virginē mediante filio
poteſtas demonū eſt cōtrita. Et ſi queras q̄uo
per ꝟginem mediante filio dicaꝛ poteſtas demo
num eſſe contrita:cum videamus etiam nūc de/
mones magnā poteſtatē habere in hoībꝫ. Nam
certa exꝑientia videmus ꝙ multoꝝ hominum
etiā chriſtianoꝝ corꝑa obſident demones. mul/
torum etiā mentes excecant. Item adhuc demo
nes nos impugnant. ⁊ huic mūdo principanꝛ.
Juxta illd̄ apl'i Ephe.vj. Nō eſt nobis colluctra/
tio aduerſus carnem ⁊ ſanguineȝ: ſed aduerſus
mundi rectores tenebraꝝ harū. ⁊ in tꝑe antichri
ſti habebit diabolus maximā poteſtatē tentan/
di ⁊ vexandi chr̄ianos. Item ſicut ante incarna
tionē tantū potuit nocere q̄ntū ꝑmiſſus eſt:ita ⁊
nunc.ḡ videꝛ ꝙ in nullo ſit eius poteſtas contri
ta vel diminuta. Ad hoc rn̄deꝛ ſm Bonauen.ſu
per.iij di.xix.ar.iiij.q.j.ꝙ ꝑ paſſionē chr̄i in car/
ne de ꝟgīe ſūpta ſumꝰ liberati de ptāte diaboli.
ꝓpter qd̄ ſaluator d̄t Jo.xij. Nūc princeps huiꝰ
mūdi eijcieꝛ foras. Et h patebit ſic. diabolus em̄
ante paſſionē chriſti habebat duplicē manum.
vicȝ attrahentē ⁊ ipellentē. Manꝰ attrahēs erat

poteſtas trahendi ad limbū: etiam iuſtos ꝛ ſanctos. ꝛ hec erat tante potētie vt nullus poſſet ei reſiſtere: iſta oīno eſt amputata ꝑ paſſionē. iam em̄ nullū iuſtum ꝛ ſctm̄ pōt ad limbū trahere. Man⁹ autē impellens erat poteſtas ꝑcipitādi in malū: ꝛ ꝑ fallaciā: ꝛ ꝑ violētiā: qꝛ tentabat vt draco ꝛ vt leo. ſm̄ Aug⁹. Nec erat ita fortis vt cū mag̃ difficultate poſſet qs ei reſiſtere. ꝛ ideo ī multis imo fere in omib⁹ regnabat. hec ꝑ paſſionē debilitata eſt: qꝛ datū eſt lumen ꝟitatis contra diabolicā fraudulentiā. ꝛ adiutoriū virtutis cōtra violentiā. Jam em̄ fere oib⁹ eſt veritas ꝓpalata. ꝛ ideo deſtructa eſt idolatria q̄ prius in mūdo regnabat. Jam etiā adiutoriū ꝟtutis tribuit̄ ꝑ grē infuſionē que reprimit ꝯcupiſcentiā. ꝛ per angelicā ꝓtectionē que comprimit ptātes aduerſas. Ad illa autē q̄ obijciunt̄ dicendū eſt ſm̄ eundē Bonauen. ꝙ diabolus obſidere corpora ꝛ excecare mentes mō non pt̄: niſi quis ei ex culpa ſua vires tribuat. ſicut ſꝫ illi q̄ ſacramenta chr̄i contemnūt. Vn̄ non tot hodie diabolus obſidet q̄t ante cōſueuerat obſidere. Jtē q̄uis ſm̄ Apl'm nob nūc incumbat collucratio ꝛ pugna: nō tn̄ elongamur a victoria: niſi interueniat noſtra negligentia. ſm̄ ꝙ dꝛ. j. Coꝛ. x. Fidelis de⁹ q̄ nō ꝑmittit vos tentari ſup id qd̄ poteſtis: ſed faciet cū tentatiōe ꝓuen tū. Quāuis itaqꝫ per chriſtū ptās diaboli ſit ſupata: tn̄ in nob eſt dare vires hoſti. ꝛ nos ſubiugare ptāti diaboli. Juxta illd̄ Hiero. Debilis eſt hoſtis antiqu⁹: non pōt vincere: niſi volentē. Et qꝛ in tpe antichr̄i abūdabit iniqtas ꝛ refrigeſcet charitas: teſte ſaluatore Matth. xxiiij. Jdō vires ſumet diabolica ptās. ꝛ iuſto dei iudicio ꝑmittet̄ amplius ad malum impellere q̄ꝫ ꝑmiſſus fuit in tpe ꝑcedenti. Ad vltimum vero obiectū dicendū ꝙ de⁹ ante incarnationē ampli⁹ ꝑmittebat diabolū ex ſuo iuſto iudicio: ꝛ nr̄ cōſenſus ampli⁹ ei ſubiacebat ex vicio noſtro: per h̄ ꝙ regnabat ignorātia. ꝛ etiā cōcupiſcentia: deficiebat veritas ꝛ grā. Et ſic patet ꝙ per btām ꝟginem mediante filio contrita eſt ꝛ debilitata ptās diaboli. Hec Bonauen.

Capitulum. IX.

D Ona in ordine. ꝛ prima tertij q̄ternarij ſtella dꝛ exaltatio. ſ. humiliū ꝛ ſeruoꝝ dei. vn̄ dixit. Depoſuit potētes de ſede ꝛ exaltauit hūiles. Jſti potētes fuerūt angeli ſuperbi q̄s de⁹ de ſede celeſti depoſuit: ꝛ hūiles. i. hoīes ſe deo in pnīa ꝛ ꝑceptis hūiliātes ꝑ filium ſuum chr̄m loco coꝝ exaltauit. Jtē depoſuit deus potētes iudeos q̄ erāt in lege ꝛ ꝓphetiſ potentes dimittēs eos ex ſuo demerito in ꝓfundo erroris. ꝛ exaltauit hūiles. i. gētiles hūiliter ꝛ deuote ꝑdicationi aploꝝ inſiſtentes: prout expoſuit Ly. Vel ꝑ potentes accipi pn̄t ſm̄ aliam glo ſeruientes mūdo ꝑncipes tyrāni ꝛ oēs potentes in malis q̄s de⁹ eiecit ꝑ filiū ſuū q̄ in carne aſſumpta iudicatur⁹ eſt orbē terre. ꝛ exaltat hūiles. i. humiliter deo ſeruiētes. qm̄ oīs q̄ ſe exaltat humiliabit̄. ꝛ q̄ ſe hūiliat exaltabit̄. Jō dꝛ Beda venerabil'. Depoſuit dn̄s potētes de ſede ꝛ exaltauit hūiles. qꝛ ꝑ oēs ſeculi gn̄atōes nō ceſſant perire ſupbi: nec ceſſant hūiles in ſancta fide cōuerſantes exaltari. Hec ille. Si q̄ras: quid pertinet ad btām ꝟginem in iſto cantico gloriari ꝛ gaudere de hoc. vicꝫ ꝙ depoſuit potētes de ſede ꝛ exaltauit hūiles. Ad h̄ reſpondet̄ ꝙ merito ipſa benedicta ꝟgo gl'iat̄ de ſupboꝝ deiectiōe ꝛ humiliū exaltatiōe: qꝛ in ea ꝛ ꝑ eā deus efficaciſſime edocuit in iſta. vicꝫ incarnatiōe ſupbiam calcandā ꝛ humilitatē amplectendā. ꝛ h̄ in trib⁹. Pmo o in h̄ ꝙ de⁹ ſe in ipa ſūme hūiliauit. Nam qꝛ hūilitas eſt virtus regalis ſm̄ Bern̄. Et ſcala celeſtis: decebat vt deus q̄ omni ꝟtute pleniſſim⁹ eſt hūilitatis ꝟtutē doceret. ꝛ manifeſtaret in ſeipō: qd̄ fecit qn̄ in vterū ꝟginis deſcēdit. ꝛ cum eſſet dn̄s oīum fact⁹ eſt ſuus oīm: hūilians ſe vſqꝫ ad nr̄e carnis fetidū lutū: ꝛ qd̄ maius eſt vſqꝫ ad penā ꝛ mortē latronum ꝛ pctoꝝ. Phil'. ij. Exinaniuit ſemetipm̄ formā ſerui accipiens ꝛ habitu inuentus vt hō. hūiliauit ſemetipm̄ factus obediens vſqꝫ ad mortē. Hec ibi. Scd̄o Edocuit chr̄s ſupbiā calcandā. ꝛ hūilitatē amplectēdā in ꝟgie in eo ꝙ hūilitatē exaltauit ſup oīa excellentiſſime cū nr̄am vilem naturā ꝛ hūillimā: vtpote que de limo terre eſt ſup oēs angelos vſqꝫ ad dexteram dei ſublimauit. ꝛ hūillimā illā ꝟginē matrē ſup oēs angelos ꝛ hoīes dignificauit. O magna virtus humilitatiſ q̄ ſic meruit exaltationē. Vn̄ vbi ſupra ſubdit aplus Propter qd̄ ꝛ deus exaltauit illū ꝛ dedit ꝛc̄. Tertio Edocuit in eo ꝙ ſupbos angelos. vicꝫ ꝛ iudeos ꝓ magna ſui parte iꝺānabiliter dimiſit: ac hūiles. i. electos aploſ. i. diſciplo ſ q̄ fuerūt abiecti ſm̄ mundū fructu incarnatiōis potentes fecit: qm̄ vt ſcribit̄. j. Coꝛ. j. Jnfirma mundi elegit deus vt cōfundat fortia. Merito g̃ Maria de hoc gloriat̄ in cantico. O igit̄ ſuperbi penſate diuinū iudiciū. Quia depoſuit potentes de ſede ꝛc̄.

Capitulum. X.

D Ecima ſtella dꝛ refectio. ſ. fidelium. Vn̄ dꝛ. Eſuriētes impleuit bonis ꝛ diuites dimiſit inanes. Baſilius. Eſuriētes ſꝫ gētes diuinā grām deſiderādo toto corde eſurientes: q̄s chr̄s ipleuit bonis ſpūalib⁹. Diuites ſꝫ btitudinē in terenis ꝛ carnalib⁹ ponentes: ꝓut erāt. ſ. multi phi antiq̄ ꝛ epicuri q̄s chr̄s dimiſit inanes ꝛ vacuos: qꝛ dicēte aplo. deū nō gl'ificauerūt: ſed euanuerūt in ſua ſapia Sed diceres. Quid h̄ ꝑtinet ad btām ꝟginem gl'iari tāqꝫ ſi in ipſa h̄ factū ſit ꝙ de⁹ eſurientes impleuit bonis. Rn̄det̄ ꝙ ideo h̄ ꝑtinet ad ipſam: qꝛ de⁹ ex ipſa ſūpſit carnē ꝛ ſanguinē quā fidelib⁹ pſtitit i cibū ꝛ potū ſaluſ eterne. ꝛ ꝑ h⁹ ſumptiōē replet deus oēs eſuriētes vitā eťnā bōis celeſtib⁹ ipo chr̄o teſte ꝛ dicēte. Qui mādūcat meā carnē ꝛ bibit meū

ſanguinē in me manet ⁊ ego in eo. Jo. vj. Jdcirco btā virgo de h' gloriat̄: qꝛ ex ipa ſumpſit chriſtus quod donauit in euchariſtia.

Capitulum. XI.

V ndecima ſtella dr̄ ſuſceptio.ſ. electoꝝ. Uñ dicit Maria. Suſcepit iſrl' pueꝝ ſuū recordat⁹ miſcdie ſue. Suſcepit iquā iſrl' pueꝝ. Glo. tanq̄ humilē ⁊ obedientem purū ⁊ caſtū: q̄ notant̄ in hoc ꝙ dr̄ pueꝝ: ex conditione pueri: vt ſignificet̄: qꝛ tales ſuſcipit deus in gr̄am. iuxta illud Mat. xviij. Niſi conuerſi fueritis ⁊ efficiamini ſicut paruuli: nō introibitis in regnuꝫ celoꝝ. Sed quō btā ꝟgo de h' gloriat̄ quaſi ꝑ ipam: vel in ipa ſit hoc a deo factū. Reſpondet̄ ꝙ ex q̄ deus ex ipſa ſuſcepit hūanā naturā ſiue carnē nr̄am in q̄ patiendo nos redemit et celum aperuit nobis ac reſtituit. ideo ꝑ ipam dicunt̄ merito ſuſcepti in fraternitatē chriſti. ⁊ cognationē dei atq; in gr̄am ⁊ gl'iam: vt ſint heredes q̄dem dei. coheredes aūt chriſti. iuxta ꝟbuꝫ apl'i Rhom. viij. Uñ merito de hoc btā ꝟgo gloriando gr̄as agit in ꝑſona totius generꝭ humani. Proinde Anſ. O beata Maria q̄ntum tibi debemus: qꝛ ꝑ te talem ⁊ tantū fratrē. id eſt chriſtum deū habem⁹: per te hereditatē celeſtem adcepti ſumus.

Capitulum. XII.

D uodecima ſtella dr̄ cōpletio.ſ. ꝓmiſſorum diuinoꝝ. Uñ dr̄. Recordat⁹ miſericordie ſue. Sicut locut⁹ eſt ad pr̄es noſtros Abraā ⁊ ſemini eius in ſecula. i. in eternum. hoc ideo dr̄: qꝛ ꝓmiſſio dei de ſuſceptōe humane nature in chr̄o ꝑmanebit in eternuꝫ: cū caro hūana in ſempiternū vnita diuinitati permaneat. hec Lyra. Notanter etiā dr̄ Abraā ⁊ ſemini eius: qꝛ deus ſp̄aliter fuerat locut⁹ ⁊ ꝓmiſerat ipſi Abrae chr̄m quando ad preceptum dei voluit immolare filium ſuū Gen. xxij. di. Per memetipm iuraui dr̄ dn̄s. Multiplicabo ſemē tuum ſicut ſtellas celi: ⁊ ſicut arenā que eſt in litore. Et infra. Bn̄dicent̄ in ſemine tuo oēs gentes terre: eo ꝙ obediſti voci mee. Jn quo verbo fctā eſt ꝓmiſſio de chr̄o ex ſemine Abrae oriundo ſm carnem. Jn ipſo em̄ ſemine Abrae. id eſt in chr̄o omes gentes. id eſt aliqui de omnibus gentib⁹. ⁊ ſic oēs electi bn̄dictionē conſecuti ſunt ſalutis eterne q̄s chr̄s in iudicio bn̄dicet realiter. Juxta illd̄ Mat. xxv. Uenite bn̄dicti pr̄is m. ⁊c̄. Hoc autē completū eſt in Maria que chriſtuꝫ deum genuit. ideo gaudēter ⁊ glorioſe gratias agit in cantico de hoc. O ergo feliciſſima: o gl'ioſiſſima Maria: quid tibi laudis offeram⁹ cum ꝑ te tot ⁊ tanta bona habemus. O ſi tunc affuiſſem tibi laudanti: vtiq; genuflexo deuote acclamaſſem. Magnificat anima mea dominū: in ſe ⁊ in te o ſuperbenedicta Maria

Articulus tertius ꝙ vtile eſt canticū Marie reuerenter audire in veſperis vel dicere.

T ertiū myſteriū

de hoc cantico Marie dr̄ vtilitatis. Nimiꝝ q̄ꝫ vtile ſit hoī ad honorem Marie deuote⁊ reuerent̄ audire vel orare ⁊ dicere canticū Marie oſtenditur tripliciter.

Primo ex ipſius cantici ꝟbis.
Scd̄o ex rōne ꝟtualis incluſionis
Tertio ex factis miraculis

Primo ex ipſius cantici ꝟbis. Nā ſi penſamus verba ipſa compin⁹: qꝛ ibi ꝓmittit̄ pctōrib⁹ miſericordia: cum dr̄. Et miſcdia eius a progenie in progenies. Jtem humilib⁹ ꝓmittit̄ exaltatio celeſtis. ibi. Depoſuit po. de ſe. ⁊ exal. hu. Et ſalutem ſitientib⁹ ſatietas diuīa. ibi. Eſuriētes impleuit bo. Et oīb⁹ bonis felicitas eterna. ibi. Suſcepit iſrael pueꝝ ſu. ⁊c̄. Scd̄o oñdit̄ ex rōne virtualis incluſionis: qꝛ in ipo cantico ꝟtualiter ⁊ implicite includit̄: tam oro dn̄ica q̄ꝫ ſalutatio angelica: q̄ ſunt vtiliſſime orōnes. ſicut de hac ꝟtuali incluſione notat Antoninus florēn. in ſumma ſua. Nam pr̄ noſter q̄ es in celis: cōcordat cum hoc. Magnificat aīa mea dn̄m. i. patrē celeſtē. et prima petitio. Sctificet̄ nomē tuū: includit̄ ibi. Sctm̄ nomē eius. Scd̄a. Adueniat regnū tuū. ibi. Exultauit ſp̄s me⁹ in deo ſalutari. quia hec eſt vita eterna. ſ. regni dei: vt cognoſcant te deum ⁊ quem miſiſti Jeſum. Joh. xvij. Tertia petitio. Fiat volūtas tua ſicut ⁊c̄. ibi. Depoſuit potētes de ⁊c̄. qꝛ voluntas dei in celo eſt: vt rōnalis creatura in omib⁹ ſubijciat̄ deo: a q̄ volūtate auerſi angeli depoſiti ſunt de ſede celeſti: ⁊ humiles homines in locum eoꝝ exaltati. Quarta petitio: Panē noſtrum q̄tidianū ⁊c̄. ibi. Eſurientes imple. bo. Quinta: ⁊ dimitte nob̄ debi. ⁊c̄. ibi. Et miſcdia eius: ꝑ quā dimittunt̄ debita: a ꝓgenie in ꝓge ti. ⁊c̄. Sexta: ⁊ ne nos inducas. ibi Fecit potentiā in brachiō. i. chr̄o: ꝑ quē fideles potenter defendunt̄ in oī tentatione. Septima: ſed libera nos ⁊c̄. ibi. Suſcepit iſrl' ⁊c̄. Sicut locut⁹ eſt ⁊c̄. Hec eſt em̄ illa libertas: excluſio oīm maloꝝ quā ꝓmiſit deus Abrae ⁊ ſe. ei⁹ in ſe. Jtē Aue Maria. i. ſine ve: includit̄. ibi Magnificat aīa mea dn̄m. Gr̄a plena. ibi. Exulta. ſpi. me. ⁊c̄. Dn̄s tecū. ibi. Salutari meo. qꝛ reſpexit ⁊c̄. Benedicta tu in ml'ierib⁹. ibi Ecce em̄ ex h' btām ⁊c̄. Et bn̄dictus fructus ventris. ibi. Qꝛ fecit mihi ma. ⁊ ſic de alijs. Ecce ḡ vtilitas virtualis incluſionis hui⁹ cantici Tertio: oſtendit̄ ex miraculis. Ad id facit miraculum de q̄dam monacho Joſtio noīe: qd̄ habet̄ li. vj. pte. ij. art̄ vlti. in fine. Jtē refert Anſ. li. miraculoꝝ ꝙ ipemet cū dolorē mltū pateret̄ in pede ex ſpaſmo ⁊ paralyſi: ob deuotionē ꝟginis cepit conari vt erectus ſtaret ad officiū ꝟginis: ⁊ ꝑſequēs etiā ad Magnificat. qd̄ cū facere cepiſſet ſanitatē cōſecutus eſt. Recolo etiam me audiſſe ꝙ cum in quodam lo

eo fratres deuote dicerent Magnificat: viſum eſt btã ꝟginẽ ex altari deſcẽdere ⁊ ſingulis fratrũ: ſuũ Jeſum q̃ſi paruulũ ad oſculandũ offerre: in q̃ mira ſuauitate reficiebant oẽs. Jtẽ refert Diſcipulus in ꝓmptuario ꝙ ĩ Hiſpania in q̃daʒ domo Ordis Ciſtercieñ. q̃dã monachus iuuenis in obſeq̃o btẽ ꝟgĩs feruẽs ⁊ deuot⁹ ita erat intẽtus in ei⁹ horis ⁊ ꝑ ꝯſeq̃ns etiã in h cantico Marie: vt nõ in ſingulis ꝟſib⁹ ſed in ſingulis ꝟbis memoriã ipſi⁹ haberet. Sicq̃ʒ. xvij. annis ſtans in ordine: tandẽ infirmat⁹ ad morteʒ: ecce btã Maria eũ viſitauit ⁊ ꝑdixit eideʒ ꝙ die ſeptimo ad dñm Jeſum foret migratur⁹. Addiditq̃ʒ di. Quia ꝑ cunctꝫ mihi ſeruiuiſti intẽti⁹: faciã tibi qd̃ nulli alij feci. et cingens brachijs collũ: oſculũ ei dedit: ac eũ bñdixit et euanuit. Hec ille ſeruitori inſtanter req̃renti enarrauit. Die aũt ſeptima cũ appropinq̃ret ad exitũ ſicut erat ei ꝑdictũ: apparuit ſibi btã Maria: vidente Priore domus: cũ multitudine ſanctoꝝ ⁊ angeloꝝ. Et ſic dulciſſima viſiõe ⁊ allocutõe conſolat⁹ feliciter migrauit ad chr̃m. Ecce igit̃ q̃ʒ bonũ ẽ ſeruire Marie. Oẽs ẽ͛ chariſſimi ei deſeruiam⁹ tã in hoc cantico deuote dicẽdo q̃ʒ in alijs: vt cum ea in celo gaudeamus.

Incipit Liber tertius de myſterio purificationis beate Marie

T Ertius Liber

de myſterio purificatiõis beate Marie diuidit̃ in q̃ttuor ptes. Prima ps de hui⁹ purificationis Marie ſolẽnitate. Scd̃a de beate Marie martyrio: gladijq̃ʒ doloroſitate. de q̃ h ꝑterea agit̃: q2 circa tp̄s purificatiõis de hoc martyrio ꝑ Symeonẽ eſt ꝓphetatũ dicentẽ. Tuã ipſi⁹ aĩam ptrã gla. Tertia ps de gladij Marie ⁊ doloris preexcellenti acerbitate. Quarta pte cõdepẽdenter adiũget̃ ſub alio ꝓceſſu de planctu Marie: ꝓſeq̃ndo illud euãgeliũ Joãnis Stabat iuxta crucẽ Jeſu mr̃ ei⁹ ⁊c̃. Potes etiã occaſione hui⁹ purificatõis inuehere ꝑdicãdo de puritate vl̃ ꝟginitate Marie. de q̃b⁹ habes ſpeciali libro: ideo h ꝑtereo.

Pars ꝑma de Purificatõis Marie ſolenni myſterio.

I Mpleti ſunt dies

purgatiõis Marie ſm legẽ Moyſi: et tulerunt Jeſum in Hier̃lm vt ſiſterent eum dño. Lu. ij. et in euãgelio hui⁹ ſolennitatis. Nimirũ dies hec ab oib⁹ chr̃icolis deuote debet celebrari ſi bñ aduertimus. Tũ q2 hodie eſt feſtũ beate Marie. Tum q2 eſt etiã feſtũ dñi Jeſu. Tum deniq̃ʒ q2 eſt feſtũ letificationis ſanctoꝝ aĩaꝝ. Primo inquã eſt feſtũ btẽ Marie. q2 hodie ſm legem Moyſi ad purificationẽ acceſſit: lʒ nõ tenebat̃ nec indigebat: vt infra dicet̃. Et ideo dies hec dicitur purificatio Marie. Scd̃o q̃ʒ eſt feſtũ dñi Jeſu. q2 hodie oblat⁹ ẽ in tẽplo deo patri: cui⁹ erat fili⁹ ab eterno. ꝓpter quod etiã hodie cãdelas ꝯſecratas manib⁹ portamus. et ob h dr̃ hec dies Cãdelaria feſtiuitas ad ſignificandũ ꝙ chr̃s de⁹ manib⁹ ꝟgĩs Marie hodie ſit apportat⁹ in Hier̃lm ⁊ ad tẽplũ oblatus: qd̃ candela cerea ſignificat. quia ſicut cera ab apib⁹ ſine cõmixtione ⁊ pollutione ꝓducit̃: ita caro chr̃i ex pura ꝟgine ſine corruptõe eſt cõcepta ⁊ genita. Tertio hodie eſt feſtũ exultationis ſctãꝝ aĩaꝝ. q2 hodie cum leticia ſcũs Symeon ⁊ ſancta Anna obuiauerunt chr̃o: et ipm deum ⁊ ſaluatorẽ laudantes cũ ſacerdotib⁹ offerendũ ſuſceperũt. In cui⁹ ſignũ hodie eccl̃ia ꝓceſſionẽ agit. Et idcirco dr̃ h feſtũ tertio nomine Ipapanti: ab ipa qd̃ ẽ ire: et anti qd̃ eſt obuiam. Inſuꝑ hodie ſcti patres in limbo exultauerunt: audientes chr̃i aduentũ a ſancto Symeone deſcendente ⁊ eis nunciãte. Preterea gaudebat hodie de⁹ pater de ſui filij oblatiõe. Jtẽ gaudebant angeli circũdantes chr̃m dñm ⁊ bñdictã ei⁹ matrẽ. Et ideo gaudet etiam eccl̃ia canens in miſſe introitu illd̃ pſ. xlvij. Suſcepim⁹ deus mi. t. ĩ m. tẽ. tui. Quod põt eſſe aliud thema. Vnd̃ de hac gaudioſa purificationis ſolennitate acturi: tria myſteria notabimus

Primũ dr̃ myſteriũ cõgruitatis.
Secundũ dr̃ myſteriũ exemplaritatꝭ
Tertium dr̃ iocunditatis.

Articulus ꝑmus ꝙ btãm dei matrẽ Mariã cõgruebat ſuſcipe ſacrm̃ purificatõis ſm legem Moyſi: q̃uis ad id nõ obligaret̃.

P Rimũ myſteriũ

de purificatione Marie dr̃ Cõgruitatis. Vbi queſtio eſt Vtꝝ cõgruebat btãm dei matrẽ ꝟginẽ ſuſcipe legalis ſacramentũ purificatiõis. Et ad hanc q̃ſtioneʒ rñdet̃ ſm ſacros doc. ꝓcipue Fran. Maro. ꝑ duas cõcluſiones. Prima concluſio ꝙ btã Maria dei mr̃ vera legi purificatõis nõ erat obligata. Et h oñdit̃ triplici rõne.

Prima ratio ex parte ꝓlis
Scd̃a ratio ex pte matris.
Tertia rõ ex pte legis.

Prima rõ ex pte ꝓlis. i. chr̃i q̃ erat ſupra legem. Mat. xij. ca. Dñs eñ eſt ſabbati fili⁹ hoĩs. ſo ſic nec fili⁹: ita nec mater obligat̃. Scd̃a rõ ex pte matrꝭ. q2 ipa fuit virgo puriſſima ⁊ ſine oĩ pctõ: atq̃ʒ ſine oĩ ſorde ⁊ feditate pepererat chr̃m: vt dic Leo papa in ſer. de ntĩtate: di. Ab hac natiuitate deeſt illd̃ q̃d de oib⁹ legit̃: Nemo mũdus a ſorde: nec infans cuius eſt vni⁹ diei vita ſup terraʒ. Nihil in iſtã ſingularẽ natiuitatẽ de carnis pctũ

piſcētia trāſiuit:nihil de pctī lege manauit. Nec ille.ideo nō obligabat. Tertia rō ex pte legis. qꝛ iſta lex purificatiōis poſita erat ſub cōdiciōe Mulier inqt ſi ſuſcepto ſemie pepꝫit ⁊c. Leui. xij. Et ideo nō obligabat matrē que nō ſuſcepto ſemie ſed ſpūſſctī ſpiramie ꝯcepat ⁊ pepꝫerat. Et ſic patet. Scđa ꝯcluſio ꝙ mr̄ dei qꝫuis nō indigebat nec tenebat:tn̄ decebat vt ſacr̄m purificationis legis Moyſi ſuſcipet. Et hoc oſtendit triplici ratione.

Prima rō diuine honorificationis.

Secunda rō diabolice confuſionis.

Tertia ratio humane edificatiōis

Prima rō diuine honorificatiōis.quia ſpūſancto docēte nouerat btā Maria h̄ fore ad dei honorē duplicē. Primo qdē qꝛ legē a deo datā per Moyſen tanqꝫ bonā ⁊ verā cōfirmabat:cū ipſi legi obediēdo venerabat ipam.ſicuti ⁊ chꝛs qui circūciſiōe nō indiguit:⁊ tn̄ ſuſcepit ꝓ legꝭ honore: Ita ciꝰ mr̄ exemplo chꝛi edocta hoc legꝭ ſacramēto legē honorauit. Scđo qꝛ h̄ erat ad dei honorē ⁊ chꝛi manifeſtationē:cū btā mr̄ cēſebat in hoc ꝓphetias diuino ſpū pdicatas adimpleri.

Sed di. Quales ꝓphetie in h̄ implebant: Reſpōdet ꝙ Primo ꝓphetia Aggei.ij.ca.vbi hr̄:ꝙ cū Zorobabel reedificaſſet tēpluꝫ dei deſtructū p Babylonios: factū eſt vbū dn̄i ad Aggeū ꝓphetā:⁊ dixit Quis in vobis relictꝰ eſt qui vidit domū iſtam in glīa ſua pma. Adhuc modicū et veniet deſideratꝰ cunctꝭ gentibꝫ:et iplebo domū iſtā gloria dr̄ dn̄s. Magna erit glīa domꝰ iſtiꝰ nouiſſime.ſ. reedificate plus qꝫ pme.ſ. edificate p Salomonē. Mō ſcḋm expoſitores doctores hec oīa impleta ſunt pcipue in iſta purificatiōe. quia tunc venit deſideratꝰ cunctꝭ gentibꝫ.i.chꝛs manibꝫ maternis portatꝰ in tēplū iſtud. Unde multiplr̄ fuit maior glīa iſtiꝰ domus vltio edificate qꝫ pme. Qđ patet Primo.quia ī iſta fuit mater dn̄i educata:ſcḋm Hiero. Scđo quia ibi voto vginitatꝭ fuit ꝯſecrata deo. Tertio quia miraculoſe deſponſata ibi fuit mr̄ dei. Quarto ab angelis ibi fuit frequenter viſitata. Quinto ibi dn̄s Jeſus dei filꝰ oblatus ⁊ ſpū ꝓphetico a Symeone ⁊ Anna manifeſtatꝰ. Sexto. qꝛ ibi in medio doctoꝝ inuētꝰ. Septimo.qꝛ ibi multotiens docuit ⁊ mirabilia fecit. Item ad id eſt alia ꝓphetia tunc ipleta.ſ. Malach.iij. Ecce ego mitto angelū meū.i. Joānē baptiſtā:q dr̄ angelus nō natura ſed officio Matth.xj.ca. ſequit. Et ſtatim veniet ad tēplū ſuum dn̄ator quē vos qritꝭ. qꝛ chꝛs ſtatim poſt Joannē manifeſtādo ſe venit in templū ⁊ iudeā p pn̄tiam corpalem.

Scđa rō diabolice cōfuſionis.qꝛ nouerat beata vgo ꝙ hoc deceret facere vt ad purificatōis legē accederet ꝓpter ꝯfuſionē diaboli: ꝓ eo ꝙ ſic chꝛi diuitas ⁊ btē Marie vginitas celabat diabolo:ne hūana redēptio impediret ab ipo. Qđ declarat.qꝛ ſcḋm Jſiđ.et cōiter doctores:ſi diabolus certitudinaliter agnouiſſet chꝛm:nunqꝫ crucifigi dei filium p iudeos ꝓcuraſſet:ne ſua ꝑtāte cōtrita hō redemptionē habuiſſet. Sed ſi beata Maria nō iuiſſet ad purificationē:debuiſſet ſe manifeſtare ꝙ poſt partū foret vgo.et ſic inotuiſſet hoib ⁊ diabolo filij ſui diuinitas:iuxta illud Eſa.vij. Ecce vgo cōcipiet ⁊ pariet filiū ⁊c.

Sed di. Nunqd diabolus potuit hoc ꝯgnoſcere aliūde ꝙ Maria poſt partū non eſt corrupta: Rn̄det ſcḋm Tho.iij.pte ſūme.q.ix.ꝙ hoc diabolus vtute ſue nature potuiſſet cognoſcere: niſi ꝓhibitꝰ fuiſſet. Un̄ Augꝰ.iij.de trini.dr̄. Diabolus mlta pōt virtute ſue nature qbꝫ ꝓhibet vtute diuia. Prohibebat ḡ a deo ꝯgnoſcere modū partꝰ diuini ne redēptiōem hūani genꝛꝭ impediuiſſet ſi hoc cognouiſſet. Prohibebat etiaꝫ vgini appropinqre ab angelis eam cuſtodiētibꝫ ſcḋm illđ Can.iij. En lectulū Salomonis.lx.fortes ambiūt:⁊ vniuſcuiuſqꝫ enſis ſup femur ſuum ꝓpter timores nocturnos. Lectulus em̄ veri Salomonis.i. chꝛi eſt mr̄ vgo:in q nouē mēſibus qeuit. hāc multi angeli ambierūt obſeqoſe cuſtodiētes ⁊ demonū incurſus repellentes. Et ſic patet. Tertia rō hūane edificationis.qꝛ homines ex hoc plurimū edificabant duplr̄. Primo qdeꝫ qꝛ iudeis ſcādalū tollebat ne dicere potuiſſent ꝙ ideo chꝛm nō deberēt recipe qꝛ legem nō obſeruaſſet. Scđo qꝛ fidelibꝫ exemplū hūilitatꝭ ⁊ puritatꝭ amāde ⁊ ſectāde ꝓponit: vt doceamur ꝙ niſi fuerimꝰ purificati a pctīs:regnū dei intrare neqbimꝰ. Un̄ Apocal.xxj. Nil coinqnatū intrabit ī illđ.ſ.celeſte regnū. Un̄ cū ipe chꝛs puriſſimꝰ fuerit:tn̄ ſiſtit in tēplū deo ſcḋm legē purificationis. Sed di. Cū chꝛi hūanitas fuerit deo ſp pn̄s:qꝛ vnione pſonali ſibi ꝯiūcta:quō ḡ dr̄ ſiſti ſcḋm glo.i.pſentari vel offerri: aut ꝯſecrari deo: Rn̄det ſcḋm Athanaſiū ꝙ lꝫ chꝛs ſcḋm hūanitatem fuerit deo ſp pn̄s:tn̄ bn̄ dr̄ ſiſti.i.pn̄tari.ſ. ſcḋm legalē cerimoniā in tēplo offerēdo. vt ſic em̄ antea pn̄tatꝰ nō fuerat. Et h̄ fecit chꝛs potiſſime ꝓ nr̄e ſalutꝭ inſtructiōe:vt nos diſcamꝰ quō deo pn̄tari debeamꝰ purificati a pctīs:vt patebit. Et ſic nō ꝓpter ſe indigendo hoc fecit chꝛs:ſed ꝓpter nos. O igit fidelis aīa diſce deū diligere ⁊ honorare in ſuis pceptꝭ:et chꝛm ac eiꝰ matrē imitari in puritate ꝓ celeſti glīa adqrenda.

Articulus ſecundus ꝙ exemplū multiplicis vtutꝭ pbuit nobis Maria in ſuſceptione ſacramenti purificationis:et ſimilr̄ pbet in lege ⁊ ſancto Symeone vt patebit.

ſEcundū myſterium

circa hanc ſolēnitatē purificationis declarandū dr̄ exēplaritatꝭ. Ubi aduertendū ꝙ in hac ſuſceptiōe purificatiōis legalis dat nob exemplū ſalutis triplr̄.

Primo in ipſa purificatiōis lege

Secundo in ipſa dñi matre.

Tercio in ſancto Symeone.

Primū ꝗ̃tuꝫ ad incipiētes. Scdm ꝗ̃tū ad pficiētes ꝛ pfectos. Tertiū exēplū ꝗ̃tū ad deuotos

Prio itaqꝫ dat nob exēplū ſaluti i ipa lege purificatiōis. Nā qrit cur deꝰ ſic inſtituerat legē purificatiōis. Rñdet ſm Fran. maro. ꝛ cōit docc. ꝙ Prio ꝑter pmogenitoꝝ oblatiōem deo fiendam ꝛ grāruactiōem quā deꝰ voluit in figurā ꝛ recognitiōem ꝙ oīa bona nobis a deo ꝓueniūt. Scdo ꝑter nre purificatiōis inſtructiōem: vt pctm̄ hoī deteſtandū ꝛ abominādū atqꝫ redimēdum ꝛ expurgandū doceret. Idcirco in ve. teſt. īſtituerat iſtā legē purificatiōis in q plura pcepta cōtinebant. Primū erat ꝙ mulier q̄ ſuſcepto ſemie pariebat maſculū debebat cū filio manere immunda. vij. dieb: ita ꝙ nullꝰ ei cōicare poterat in cibo vel potu vel lecto. ſꝫ erat ſuſpēſa a cōſortio hoīm ꝑter fedā ↄceptiōeꝫ: nō ſine pctō. qꝛ in actu mrīmōiali de curſu cōmuni eſt aliq̄ libido inordinata: vt hec dt Lyra. Scdm pceptū erat ꝙ infantulus octauo die debebat circūcidi. et ſic ab originali pctō mūdabat. ꝛ tūc mulier illa efficiebat mūda q̄ ad cōſortiū hoīm. ſed erat imūda q̄ ad ingreſſum tēpli ꝛ vſqꝫ ad. xxxiij. dies a die octaua debebat ſic manere ꝛ reputari imūda. Tertiū pceptuꝫ erat ꝙ die quadrageſimo ſic cōpleto a die partus cōputādo debebat mulier venire cū ſuo filio ad oſtiū tabernaculi vel tēpli: et pueꝝ offerebat in manꝰ ſacerdotis. Sacerdos qꝫ deportās circa altare: deo grās agēs pro dato puero ꝛ eiꝰ aīe creatōe q̄ a ſolo deo ē: leuabat corā dño. Quartū pceptū de pueri redemptiōe a ſacerdotis manu qnqꝫ ſiclis. Fuit aūt ſiclꝰ moneta valēs obolos vigīti. Hoc aūt ſic pcipiebatur ꝙ ſi puer fuiſſet pmogenitꝰ de tribu Leui: nō redimebat. ſed veniēs ad etatē adultā: ſp i tēplo ſeruiebat dño. Si vo fuiſſet puer de alia tribu ꝗ̃ Leui ꝛ pmogēitꝰ: redimebat qnqꝫ ſiclis argēti. Quintū pceptū. Si ipa mulier fuiſſet diues intātū ꝙ poſſet hre agnū anniculum imaculatū ꝛ pullū colūbe aut turtureꝫ offerre debebat. Si naūt ꝑter paupratē: ſufficiebat et debebat offerre tm̄mō par turtuꝝ: aut duos pullos colūbaꝝ. Sed q̄ritur quare iſta volatilia offerebāt: Rñdet qꝛ caſtiora ābo. vicꝫ turtur ꝛ pulli colūbarū: nō colūbe. Sicqꝫ ſua oblatiōe ſe peccatricē cōfitebat. ꝛ ſacerdos ꝓ muliere orabat. et ſic mūdabat. Sextū pceptū in ipa lege purificatiōis erat. ꝙ ſi mulier pepiſſet feminā duplicari debuit tps q̄ reputaret immūda tā q̄ ad cōſortiū hoīm ꝗ̃ q̄ ad ingreſſū tēpli. Sed forte q̄ris q̄re hec lex magis grauauerit parietem feminaꝫ ꝗ̃ parietem virū: Rñdet ꝙ ſm ſctōs triplex rō aſſignat. Prima rō naturalis. Scda ratō moralis. Tertia rō theologicalis. Prima ratio naturalis. qꝛ ſm phos qb etiā cōcordat Auguſtinꝰ. corpus maſculi in vtero. xl. diebus organizat et pficit: atqꝫ tūc vel circa aīa creādo infūdit. Corpus vo femine in. lxxx. dieb pficit ꝛ ꝑtūc aīa infundit. Vñ ſicut aīa maſculi. xl. die infuſa: maculaꝫ originalē ↄtrahit. ſic. xl. die tēplū materiale dei ingreſſa cū hoſtijs expiabat eiꝰ genitrix. Et ſicut aīa femie. lxxx. die maclat pctō qñ ꝛ īfundit: ſic lxxx. die dei tēplū ingrediēs expiata deo offerret.

Scda rō moralis. qꝛ maſculꝰ ſignificat moraliter opꝰ bonuꝫ pfecte et fortiter factū. Femina aūt ꝑter debilitatē naturalis vigoris opꝰ imperfecte ꝛ negligenter factū. Vñ hoc fuit ad ſignificandū ꝙ q̄ pfectū opꝰ parit: ſtati die. xl. adueniēte. i. termino pſentis vite q̄ p. iiij. elemētoꝝ ꝛ q̄litatū cōplexiōes currit: in tēplū celeſte īroducit. Qui vo opus impfectū facit: tēpꝰ ei duplicatur qꝛ nō ſtatiꝫ poſt mortē in celū introducit: ſed ardebit ꝓus igne purgatorij: vt dic Augꝰ. et notatur. xxv. diſt. Qui in aliud ſeculū. Sed ve illis q̄ ſteriles oīno repiunt in morte: qm̄ dicēte ſaluatore. Matth. vij. Oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet ꝛ in ignē mittet. Tertia ratio theological. qꝛ vicꝫ cbrs aſſumpturꝰ erat carnē in ſexu virili. ꝛ ideo ipm ſexū magis honorare voluit ꝛ ampliorē ei grām fecit vt et puer citius formaret in vtero ꝛ mr̄ citiꝰ mūdaret. Quarto pōt addi ratio iuridica ꝛ legalis. qꝛ q̄ plꝰ vel magis peccauit: plus puniri debuit. extra de. pe. ꝛ re. Deus q̄. ꝛ. xxiiij. q. j. Nō offeramꝰ. Itē. ff. d penis. l. aut facta. Sed qꝛ in trāſgreſſiōe pcepti mulier plꝰ peccauit ſm qd dic mgr in. ij. diſt. xxij. Nō ſm Bonauē. verū ē quātū ad pcti eſſentiā. ſ. libidineꝫ. qꝛ plus ābiuit dei ſcientiā ꝗ̃ vir. licꝫ ꝗ̃tū eſt ex pte circumſtantiarū q̄ virū cōtingūt vir plus peccauit. qꝛ ſ. erat ſuperior muliere et fortior ac ſapientior: et ipſe ſcienter peccauit. Sed vt dicit Deut. xxv. Pro menſura peccati debꝫ eſſe plagaꝝ modus. Vñ mulier plus punita eſt. ſicut etiā Gen. iij. plus punita fore legitur. Ad ꝓpoſituꝫ itaqꝫ redeuntes dicimus ꝙ lex iſta purificationis docet ſalutaria documenta et exempla. Primo docet mulieres parientes deuote accedere ad purificationem poſt partum ſm cōſuetudinem eccleſie: nō tamē ſm obſeruātiā legaliuꝫ veterū. qꝛ illa ceſſauerūt in noua lege ſed ſm ecclie catholice inſtituta ꝛ cōſuetudinē. vt. ſ. mulier poſt partū ꝑ ipſa die purificatiōis ſue accedat ad eccleſiaꝫ: vt grās agat de puero dato ꝛ de euaſione piculi partus pteriti. ꝛ vt cuſtodiat in ↄcipiēdo de futuro. Itē inter caſta ꝛ incognita a viro pmāeat: q̄ als indiſcretiſſime ꝛ irrōnabiliꝰ agit petēs debituꝫ ↄiugale: ꝗ̃ quodcunqꝫ aīal brutū. Sꝫ q̄ſtio orit Vtrū ꝑtūc mulieres infra cōpletū tempus purificatiōis teneant ab ingreſſu eccleſie abſtinere. Reſpōdet vt habet diſt. v. Si mulier. ꝛ extra de purificatiōe poſt partū. ca. vnico. ꝙ mulier ſtatim poſt partum poteſt eccleſiam viſitare ſi deuotio ſuadet et conſuetudo admittit. ſi tamen ex veneratione aliquādiu abſtinere voluerit: nō

eſt talis deuotio reprobanda: et conſuetudo eſt cōmendanda. Et eadē rōne nec ſacra cōmunio ē negāda puerpe. nec etiā mēſtruate mulieri q̄cū〈que〉 tpe: niſi ex reuerētia abſtineret. diſt. v. Ad ei〈us〉 ꝟbo. Scd̄o ex ꝑmiſſa lege purificatiōis docent oēs hoīes ſpūal'r quō a pctīs purificari debeāt. q〈uia〉 Primo debet hō pctōr q̄ cōcepit dolorē 〈et〉 peperit iniq̄tatē ꝓlē peſſimā recognoſcēdo: īmūdū ſe reputare ꝑ ꝯtritionē. Scd̄o debet circūcidere: a ſe abijciendo ꝓpoſitū peccādi de cetero. Tertio debet ſe offerre ſacerdoti ꝑ cōfeſſionē tanq̄ peccatrix. Quarto debet facere redemptionē ꝑ ſatiſfactionē 〈et〉 ſui oblationē deo in ſacrificiū mūdicie 〈et〉 laudis diuine. Nec vacat a myſterio ꝙ .xl. die templū ingredit〈ur〉. q〈uia〉 q̄dragenari〈us〉 conſiſtit ex quaternario ī denariū ducto: vt ſignificet〈ur〉 obſeruantia decem p̄ceptoꝝ cum ſcriptis euāgeliſtarum q̄tuor. Et ſic patet.

Capitulum. II.

Secundū ſalutis exēplū. ſ. virtuoſitatis nobis ꝓponit〈ur〉 in ipſa bn̄dicta matre dn̄i: in qua nob〈is〉 p̄bet〈ur〉 exemplū imitationis in triplici ꝟtute q̄ floruit in hac purificatiōe. Prima virt〈us〉 eſt humilitas. q〈uia〉 cū non eſſ〈et〉 peccatrix: tanq̄ culpabilē ſe oſtendit ꝑ illas oblatiōes: vt nobis exēplū daret culpandi noſipos. Vn̄ Gre. Bonaꝝ mentiū eſt agnoſcere culpā vbi non eſt culpa. Scd̄a virt〈us〉 oblatio. q〈uia〉 legi cui nō tenebat〈ur〉 obediuit: ad docendū nos q̄tn〈us〉 multo magis diuis p̄ceptis quib〈us〉 tenemur obedire debeamus: q〈uonia〉m̄ vt d〈icit〉 Gre. Sola eſt obediētia q̄ fidei poſſidet meritū: q〈uonia〉m̄ fides ſine oꝑib〈us〉 mortua eſt

Tertia virtus eſt paup〈er〉tas. q〈uia〉 nō elegit oblationē diuitū puta agnū: ſed pauperū. ſ. par turturꝝ: aut duos pullos colūbaꝝ: vt patet Lu. ij. Sed q〈uia〉 ibi euāgeliſta nō determiat: q〈ue〉rit〈ur〉 g〈ra〉 quod iſtoꝝ duoꝝ obtulerit? Rn̄det〈ur〉 ꝙ ch〈rist〉us ꝓ nob〈is〉 egenus factus: ꝓ ſe voluit offerri pauperꝝ hoſtiam: ſicut et vilib〈us〉 pānis inuolui. ſed pulli colūbarū faciliori p̄cio a pauꝑib〈us〉 ꝓcurari poterāt. g〈ra〉 veriſimiliter illos obtulerūt. Si obijcit〈ur〉: q〈uonia〉 magi nō diu an̄ purificationē obtulerūt munera. ſ. aurū: thus 〈etc〉. Et veriſile eſt ꝙ nō modicū auri: vtpote more regio. Quare g〈ra〉 ex his beata ꝟgo n̄ emit agnū? videt〈ur〉 ꝙ legē offenderit. Rn̄det〈ur〉 ſ〈ecundu〉m Frā. maro. et cōiter doc. ꝙ credēdū eſt oīno ipſam virginē non habuiſſe tantū pecunie vt agnū emere potuiſſet. al's em̄ offendiſſet cōtra legē ſic p̄cipientē. ſed oīa illa a magis oblata regia mūera pauperib〈us〉 iā erogauerat an̄ iſtud tp〈u〉s purificatiōis. et ideo nō habuit vn̄ agnū emiſſet. In q̄ etiā docemur ad pietatē erga paup〈er〉es 〈et〉 ad cōtemptum mundanaꝝ diuitiaꝝ ꝓpter ch〈rist〉m. O mira Marie h〈um〉ilitas: pietas: 〈et〉 paup〈er〉tas. De q̄ loquēs deuotus Ber. d〈icit〉. O b〈ea〉tā ꝟgo Maria: vere tu non habes cām nec tibi opus eſt purificatione. Sed nunq̄d filio tuo opus erat circūciſione? Eſto tn̄ inter mulieres tanq̄ vna eaꝝ. nā et filius tu〈us〉 ſic extitit in medio puerorū: q̄ in natiuitat〈e〉 habuit ſe vt paup〈er〉 hō: q〈uia〉 nat〈us〉 in ſtabulo in circūciſione vt paup〈er〉 〈et〉 pctōr hō. ſed hodie vt paup〈er〉 〈et〉 pctōr 〈et〉 ſeru〈us〉 hō. Vt paup〈er〉: in eo ꝙ oblationem pauperꝝ elegit. vt pctōr: in eo ꝙ ipſe cū matre expiari voluit. vt ſeru〈us〉: in eo ꝙ q̄nq〈ue〉 ſiclis ſicut 〈et〉 ceteri p̄mogeniti redimi voluit.

Capitulum. III.

Tertiū exemplū nobis ꝓponit〈ur〉 in ſctō Symeone: q̄ vt ſacꝝ loquit〈ur〉 euāgeliū accepit dn̄m Jeſum in vlnas ſuas 〈et〉 bn̄dixit deum. ſ. flexis genib〈us〉 letiſſimo corde. Sed cur nō dicit ꝙ accepit Jeſum in manus: ſed in vlnas? Rn̄det〈ur〉 ꝙ ideo. q〈uia〉 in vlnis ſeu brachijs amplexando tentū delectabili〈us〉 inſpicit〈ur〉 〈et〉 ꝓpinqui〈us〉 cordi deſiderabili〈us〉 ponit〈ur〉. O dulce ꝟbū: ſed dulci〈us〉 factū: accipe Jeſum in vlnas. O felices vlne que Jeſum dulcē merent〈ur〉 ſuſcipe vel portare. Quid em̄ beati〈us〉: q̄d iocūdi〈us〉 〈et〉 ſuauius aīe q̄ Jeſū amplecti: ip̄m tenere: ipſi〈us〉 amore frui. Jn hui〈us〉 itaq〈ue〉 Symeōis ſcti exēplo docemur nos debere chriſtū ſuſcipe ī vlnas cordis nr̄i: ibi cū dulci deuotione amplecti 〈et〉 oſculari. O fidelis aīa. O cor deuotū: cupis ne dulcē Jeſum ſuſcipe in vlnas et ei〈us〉 dulci ſolacio: ei〈us〉 iocūdo amplexu medullitus in corde liq̄fieri: oportebit te huc ſctm̄ Symeonē in exemplū tibi ꝓpoſitū imitari: vt ſis talis q̄lis ip̄e fuiſſe ſcribit〈ur〉 in euāgelio. Nota ꝟba: ſigna myſteria. Ecce inq〈ui〉t hō erat ī hierl'm cui nomē Symeon: et hō iſte iuſt〈us〉 〈et〉 timorat〈us〉 expectās redēptionē iſrael: et ſpūſſanct〈us〉 erat in eo. Ex q̄b〈us〉 colligit〈ur〉 ꝙ q̄tuor p̄cipua debem〈us〉 ī nobis habere vt digni ſim〈us〉 ch〈rist〉m in vlnas ſuſcipe h〈ic〉 ꝑ gr〈ati〉am et in futuro ꝑ gl'iam. vi〈delicet〉 pacē: iuſticiam: timorem caſtū: et ſanctū amorē: exemplo ſcti Symeonis. Primo pacem. q〈uia〉 teſte Ps̄. In pace factus eſt loc〈us〉 eius. Q〈uo〉d notat〈ur〉 cum d〈icitu〉r: Hō erat in hieruſalem: q〈uo〉d interp̄tat〈ur〉 viſio pacis. Secūdo iuſticiā q̄ reddit〈ur〉 vnicuiq〈ue〉 q〈uo〉d ſuū eſt. ſicut dicit Tullius. Nā teſte Ps̄. Juſticia 〈et〉 iudiciū p̄paratio ſedis eius. i. ꝑ iuſticiā p̄ꝑat〈ur〉 cor vt in eo ſedeat 〈et〉 req̄eſcat de〈us〉. Hinc 〈et〉 Prouer. xij. Jn ſemita iuſticie vita. i. ch〈rist〉us. hoc notat〈ur〉 cū d〈icitu〉r. Et hō iſte iuſtus. Tertio caſtū timorē. vn̄ 〈et〉 ſubdit〈ur〉. Et timorat〈us〉. Proinde Bern̄. Sancto inq〈ui〉t amore 〈et〉 caſto timore q̄ſi duob〈us〉 brachijs amplectimur ch〈rist〉m. Quarto ſanctū amorē. hoc notat〈ur〉 cū d〈icitu〉r Et ſpūſſctūs erat ī eo. vn̄ Ps̄. Jgnis an̄ ip̄m p̄cedet. Bern̄. ſuꝑ hec verba d〈icit〉 ſic. Oportet vt ardor deſiderij p̄ueniat oēm animā ad quā de〈us〉 eſt venturus. Et tūc ſciat anima p̄ſentē ſibi eſſe chriſtū cum ſe illo igne ſenſerit calefactā. Hec ille. O igit〈ur〉 oēs iracūdi 〈et〉 a vera pace extranei. O oēs iniuſti. O p̄ſūptuoſi pctōres deū nō timētes offendere. O deniq〈ue〉 omnes a ſpirituſancto alieni: immundi: vos ſuperbi: vos auari: vos gulam ſectantes: et quicunq〈ue〉 ſcelerati: audite veſtram ſententiam quia non manet in vobis chriſtus

ſed diabolus: qm̄ chr̄s non introibit in maliuolam aiam: nec habitabit in corpe ſubdito pctis. vt ſcribit Sap. ca. j. Uos aũt o pacifici: beati: iuſti q̄z ⁊ deũ timentes ac gr̄am ſpũſſcti tenentes gaudete ⁊ exultate: qm̄ ſicut Maria ℣go bñdicta filium in vlnis portauit ⁊ ſancto Symeoni in vlnas obtulit hodie: ita ⁊ in vlnas cordis veſtri offerre p gr̄am nõ recuſabit. Nimirꝫ exorantibꝫ et eiꝰ ſuffragia implorantibꝫ iſta die purificationis miraculoſe compit beata virgo ſubueniſſe. Miraculũ Legit em̄ in vita ſociorꝫ beati Fr̃ciſci q̄ q̄dã frater deuotꝰ cũ p longũ tẽpꝰ ſubtracta gratia merẽs ⁊ triſtꝫ fleuiſſet. cũ perueniſſet ad feſtuꝫ purificatiõis in heremitorio exiſtens cepit clamare ad btã̄ ℣ginẽ di. O btiſſima ℣go Maria tu hodie filium Symeoni amplexandũ pbuiſti ⁊ eũ mira dulcedie in tuo filio refeciſti: obſecro te mater miſcdie vt mihi q̄z miſerearis q̃ fatigatꝰ ſum deſiderio tui filij. Et oĩno meſticia replectꝰ p cordis ariditate. Et ecce mat miſcdie ſtatim affuit ⁊ filiũ ei in ſpecie puuli amplexandũ tribuit. Et ille frater ab illa hora vſq̄ ad totum tps vite ſue ſp in mira ſuauitate ſpiritus pmanſit. Et continue hec ⁊ ſiĩa ℣ba replicãs: eructabat in feruore cordis dicẽs. O amor meus Jeſu dulciſſime qñ pueniã ad te: qñ moriar vt iterũ amplecti valeam te. Aliud etiam Miraculũ ad id facit de q̄dam matrona. et de hoc habebit infra in fine huiꝰ partis. Sed ⁊ pluribꝫ miraculis alijs omiſſis: libeat (ſi tñ placet) h deſcribere q̄ddã de ↄfirmatõe feſti purificationis Miraculum Quod q̄dẽ repperi in Budeñ libraria. et habet etiã in Speculo exemplorũ. diſt. viij. ca. lviij. Et vicꝫ tpibꝫ Bonifacij pape q̄ddam templũ erat Rhome qd dicebat Romulꝰ: conſecratũ Diane. Hoc templũ ipſe papa impetrauit a Foca imperatore vt in honorem ſancte Marie ℣ginis cõſecraret. Ad quã conſecrationẽ celebriter faciendã conuenientibꝫ pplis multis: iudei cõſtanter aduerſabant ⁊ ſeditionẽ faciebant ↄtra chriãnos dicẽtes chr̄m ex Joſeph ſemine: et non de ℣gine natum. Quodã itaq̄ tpe in die natalis chri contentio maxima habita eſt de hoc. vbi ptũc aderat etiã q̄dam cecus natus q̃ iudeos apertꝫ rõnibꝫ cõfutabat adeo q̄ iudei fuerunt compulſi eligere vnum e duobꝫ. vicꝫ q̄ aut ipi ceco nato impetrare poſſent chriani vt viſum reciperet: meritũ ℣ginitatis Marie in cõceptu: in partu: et poſt partũ inuocãdo. et ſic iudei crederent. Aut ſi hoc facere chrianorꝫ deꝰ neqret: tota fides chriana tanq̄ falſa expugnaret ⁊ perire deberet: impantibꝫ ceſaribꝫ Rhomãis. Statuerunt q̄z pro hoc pacto implendo diem purificationis Marie ex cõmuni conſenſu chrianorum Qua die adueniente: cecus cum chriãnis fecit ſe duci ad altare. et genuflexo coram imagine beate ℣ginis Marie: iudeis ⁊ pplis multis coaſſiſtentibꝫ: cepit canere illud reſponſoriũ quod tũc canit di. Gaude Maria virgo: cunctas hereſes ſola interemiſti que Gabrielis archãgeli dictis credidiſti: dũ ℣go deũ ⁊ hoiem genuiſti: et poſt partum ℣go inuiolata pmanſiſti. ℣. Gabrielem archangelum credimus diuinitus te eſſe affatũ vterũ tuum de ſpũſancto credimus impregnatum. Erubeſcat iudeus infelix qui dicit chr̄m ex Joſeph ſemine eſſe natum. Hoc facto: morx cecus viſum recepit clariſſimũ. et fere quinq̄ milia iudei ad fidem cõuerſi ſunt. Bonum eſt g̃ ſp Mariam inuocare.

Articulus tertiꝰ q̄ duodecim gaudia habuit btã Maria qñ ſuſcepit purificatiõis sacrm.

Tertium myſterium circa hanc ſolennitatẽ declarandũ ẽ iocunditatꝫ. Ubi aduertendũ q̄ iuxta nũerꝫ duodecim ſtellarꝫ in corona beate ℣gis exiſtẽtiũ poſſumꝰ p hac ſolennitate purificationis diſtinguere. xij. gaudia: quibꝫ tanq̄ xij. ſtellis radiãtibꝫ ipſa glioſa extitit ⁊ iocundata in ſui purificatiõe. que in tribꝫ q̃ternarijs ordinari poſſunt. Primo nanq̄ bñdicta virgo q̃ttuor gaudia habuit p hac purificatõe in ſe de deo ⁊ filio eiꝰ chr̄o. Secũdo alia q̃ttuor habuit gaudia de opibꝫ miracłoſis que facta ſunt in iſta purificatione. Tertio deniq̄ vltima q̃ttuor gaudia habuit in ſanctorꝫ cõgratulatione.

Quantũ ad pmũ quaternariũ gaudebat beata virgo in purificatione
Primo de diuina honorificatione.
Secundo de angelica famulatione
Tertio de gratiſſima oblatione
Quarto de ſuauiſſima portatione

Quantũ ad ſecundũ gaudebat
Primo de miranda reuelatione.
Scdo de gr̃e ſtupenda redũdatione
Tertio de chri venerãda ſuſceptiõe
Quarto de admirãda futurorꝫ pphetatiõe.

Quantũ ad tertiũ gaudebat
Primo de Symeonis bñdictione.
Secũdo de paruuli Jeſu glificatione.
Tertio de ſancte Anne cõfeſſione
Quarto de ſctorꝫ patrꝫ glorificatiõe.

Capitulum. I.

Primũ itaq̄ gaudiũ habuit beata virgo Maria in iſta purificatione de diuiña honorificatiõe. q̃a deus eam ſingularit pre oibus honorauit. Et pmo honorauit ℣ginitatẽ eius in data lege purificatiõis p Moyſen: cum eius ℣ginalẽ cõceptũ ⁊ partũ in ea pnũciauit p adiectã condicionẽ: et eã ſingulariter ex oibꝫ mulieribꝫ mũdi exceptã ſpeciali puilegio honorauit. Quod ſic clareſcit. Nã deus dãs p Moyſen legem purificatõis Leui. xij. ẽt ſic. Mulier ſi ſuſcepto ſemine pepererit ⁊c. ſm em̄ Fran. maro. iſta lex directe pnunciat partum virginis. q̄z ſi nulla

mulier ſine ſemie paritura fuiſſet: fruſtra Mo
yſes appoſuiſſet: ſi ſuſcepto ſemie. qꝛ qñcūq3 ali/
qd cōpetit alicui vniuerſal'r ⁊ neceſſario: fruſtra
apponit᷑ cōdicio de illo. ſicut exēpli grā. Uniuer/
ſaliter oīs hō comedere habet ⁊ bibere ꝑ os. fru
ſtra ḡ apponit᷑ ꝯdicio: dicēdo. hō ſi ꝑ os comedit
et bibit. qꝛ nō aliter q̄3 ꝑ os habet fieri comeſtio.
Et h̄ oſtendit᷑ etiā ex ſcptura. Nā Exo. xxj. dicit᷑
Si ꝑ induſtriā qs occiderit fratrē ſuū: morte
moriat᷑. Iſtud: ſi ꝑ inſtuſtriā: dat intelligere ꝙ
aliter q̄3 ꝑ induſtriā ꝯtingit ꝓximū interficere ali
cui. vñ tali dat᷑ loc⁹ refugij. Sic ⁊ in ꝓpoſito ꝑ h̄
ꝙ dꝛ: Si ſuſcepto ſemie mľier pꝑerit: dat᷑ intel/
ligi ꝙ aliq̄ mulier aliter q̄3 ſuſcepto ſemine pote
rat parere. qđ verificatū eſt in ſola matre dñi q̄
de ſpūſctō concepit ⁊ pꝑit in virginitate. Hinc
Berñ. Putaſne qꝛ dictur⁹ Moy. Mulier q̄
pꝑerit filiū imūda erit: nō timuerit ſuꝑ mrē dñi
crimē blaſphemie incurrere. idcirco cōdicionem
p̄miſit dī. Si ſuſcepto ſemie; vt ipam eximeret ⁊
virginalē eius partū prenūciaret. Hec igit᷑ bñ/
dicta ꝟgo ſciens ⁊ mente tractās: plurimū gau/
debat ꝙ ipſa meruerit fore illa q̄ ſine ſemie pare
re debuit. et ꝙ a deo ſic honorari in ſua lege pre/
nūciari meruerit. Itē ſcđo eā in hoc honorauit
q̄ ad maternitatē. qꝛ hodie ipam matrē fore dei ī
templo ſctis colletantib⁹ publicari voluit ⁊ fore
reginā mūdi. O quantū gaudere poterat cum ſe
matrē dei agnoſcebat. qꝛ vt ait Anſ. Hoc ſolū
de ſancta Maria ꝟgine ꝑdicare ꝙ dei mater eſt
excedit oēm altitudinē que poſt deū dici vľ cogi/
tari poteſt. Hec ille. De hoc ei⁹ gaudio Aug⁹ in
ſermone Adeſt nobis: dicit ſic. Maria exultat
et matrē ſe leta mirat᷑ ⁊ de ſpūſctō cōcepiſſe gau/
det. et qꝛ genuit cum exultatione non cuiuſlibet
meriti hoīem: ſed toti⁹ mūdi ſaluatorē. Hec ille

Secundū ꝓpꝛiū gaudiū habuit btā virgo
de angelica famulatione. qꝛ vt dꝛ Alb. ſuꝑ Miſ
ſus eſt. ipſa clariſſime videbat angelos ꝑ ſpecies
ꝓprias. Gaudebat ḡ cū videbat natū ſuū dñm
Ieſum ab angelis circūdari ⁊ adorari. Nā ſꝫm
qđ ꝓſequit᷑ Ludolph⁹ in li. de chꝛi vita: credit᷑ ꝙ
Gabriel angelus qui ꝟgini cōceptū verbi nūci/
auerat ante oēs ſe agens paſtorib⁹ ipſe euāgeli/
zauerit gaudiū magnū: et de natiuitate chꝛi mi
litias celeſtiū exercitus ꝓuocauit ad laudādū de/
um ⁊ dicen. Gloria in excelſis deo. Lu. ij. Dein/
de aſcēdentes angeli in celū cū iubilo hec nūcia/
uerūt cōciuib⁹ ſuis. Tota igit᷑ ſuꝑna curia exhi/
larata laudib⁹ ⁊ gratiaꝝ actiōib⁹ exhibitiſ deo pa
tri: venerūt oēs ꝑ ordines ſuos videre faciē chꝛi
dei ſui ⁊ adorabant eum ⁊ matrē eius cum omi
reuerentia laudis ꝓſonantes cantica celeſtia. Et
ꝓbat hoc tali rōne. quia ī nullo angeloꝝ potuiſ/
ſet cadere hec tanta ſuꝑbia vt auditis talib⁹ no/
uis nō viſitaſſet dñm deū ſuū conſtitutū in ter/
ra: et ei⁹ matrē humiliter ſalutaſſet. Hinc apľs
ad Heb. j. Et cum introduceret p̄mogenitū in

orbē terraꝝ: dixit. Et adorēt eum oēs angeli dei.
Vñ Aug⁹ in q̄daz ſermone dꝛ. O ſtabulū felix:
p̄ſepe btm: in q̄ naſcit᷑ chꝛs ⁊ reclinat᷑ oīm deus.
ibi circūdabāt btām virginem angelice poteſta/
tes. ibi erant milia miliū exultātiū. ibi vagiebat
chꝛs in ſtabulo ⁊ fiebat leticia magna in celo: re/
ſonans glꝛiam deo in altiſſimis: et in terra pacē
hoīb⁹ bone volūtatiſ. quia deſcenderat pax vera
de celis. Hec Aug⁹. Idcirco Anſ. dicit. Dū hūc
paruulū inter manus ſuas ꝟſari ⁊ ad vbera ſua
pendere circūſtantib⁹ ⁊ famulatu obſeq̄ntibus
angelis videbat beata Maria: quo precor affe
ctu mouebat᷑ pius anim⁹ eius? Dum ḡ videret
Maria angelos adorantes chꝛm cū matre ipa
iubilando cū Gabriele in aſcēſu eius de Beth/
leem ad templū: putas quātū gaudebat. Nam
et Chꝛyſ. in q̄dam ſermone dꝛ. Infinitā inq̄t mi
litiā angeloꝝ ad glorioſe virginis obſeq̄uiū eſſe
deputatam nullaten⁹ ambigim⁹ vt eam cuſtodi
rent ambientes. Terciū cōciliū de gratiſſima
oblatione. Primo quia cōſiderabat q̄3 ſūmum
munus deo offerebat: adeo ꝙ nunq̄3 a ſeculo ta
lis oblatio facta fuerat. Unđ ſꝫm Ludol. vbi. ſ.
credit᷑ genuflexo talia virginē in templo ꝟba dix/
iſſe. Ecce ſancte pater p̄ſento tibi filiū tuū eter/
naliter genitū ⁊ meum quem cōcepi ⁊ pꝑi vir/
ginitate manente deū veꝝ. Scđo qꝛ conſidera/
bat ꝟgo btā anio pio q̄3 multiplicē vtilitatem et
fructū ex hac oblatione adquireret toti mundo.
Obtinuit eñ mūdo miſcđiam dei. Vñ canit in
introitu hodierne miſſe eccľia. Suſcepim⁹ deus
miſcđiam tuā in medio templi tui. qꝛ ꝑ hanc ob
lationē flex⁹ eſt de⁹ ad miſerandū mūdo. Itē ꝑ
hoc obtinuit pacē inter deū: hoīes ⁊ angelos.
Ubi aduertēdū ꝙ qñcūq3 iraſcebat᷑ deus: duo/
bus modis poterat facere pacē cum eo q̄s in ve
teri teſtamēto. Primo ꝑ pniam verā: iuxta illđ
ſcptum Ezech. xviij. Cōuertimi ⁊ agite pniaȝ de
omnib⁹ iniq̄tatib⁹ veſtriſ: et nō erit vobis in rui/
nam iniq̄tas. Et tñ hoc mō queſiuit Adā pacē
generi hūano: ⁊ nō obtinuit. Scđo ꝑ oblationē
et hoſtiā. ſicut ſolebat fieri in veteri teſtamento
ad placandū deū. Et nūc ſpūal'r offerētes de cor
de oblatiōes affectionū ſanctaꝝ: et de corꝑe ho/
ſtiam bonoꝝ opeꝝ: placam⁹ deū. iuxta illđ apľi
Obſecro vos vt exhibeatis corꝑa vr̄a hoſtiam
ſanctam deo placentē ⁊c. Et tñ Dauid cū dediſ/
ſet centūmilia pōdera auri: et argēti millemilia:
atq3 alioꝝ metalloꝝ ſine pondere ad edificatio/
nē tēpli. nec ſic obtinuit q̄ ad poſteros. Sed vir
go hac oblatiōe gratiſſima deum pacauit ⁊ toti
mundo pacē adq̄ſiuit. Qđ Symeon ꝓſentiens
orauit ſe in hac pace dimitti dī. Nunc dimittis
ſeruū tuū dñe ſꝫm verbū tuū in pace. Hoc figu
ratū eſt Geñ. viij. vbi legit᷑ ꝙ Noe emittens co/
lumbam de arca: reuerſa eſt ad veſperam por/
tans ramum oliue virentis in ore ſuo. Intelle/
xitq3 Noe ꝙ deus pacē dediſſȝ in terra ⁊ ſiccata

eſſet terra ab aqͣs. Iſta colūba eſt btā virgo que
felle amaritudīs caret. qꝛ tota pia ⁊ benigna ē:
cum ſit mr̄ miſcdīe: vt canit eccl'ia. que portauit
hodie chr̄m virentē in grā ⁊ ꝟtute in ſignū pacꝭ

Tertiū deniqꝫ gaudiū hauriebat cor ꝟgīs in
hac oblatiōe. qꝛ cōſiderabat eiꝰ ſignificationem
ꝙ vicꝫ ſicut hodie voluit chr̄s ſeipm offerri: ita
dabat ſignificari ꝙ ipe oblaturus eſſet ſeipſum
in cruce ꝓ homīs ſalute. Et ſicut qnqꝫ ſiclis ē re-
demptꝰ: ita ipſe qnqꝫ pncipalibꝫ vulneribꝫ mun
dū eſſet redempturꝰ. Et ſicut eiꝰ mater Maria
aſtitit in hac oblatione: ita aſtare debebat iuxta
crucis oblationē. Gaudebat igit̄ ꝟgo ſuꝑ gene-
ris hūani ſignificata redēptiōe. Quartū gau-
dium habuit de ſuauiſſima portatione. qꝛ ſentie
bat maximā ſuauitatē cum chr̄m in vlnis cū in-
genti amoris dulcedine portabat a q̄ portabat̄.
Si em̄ ſenex Symeō accipiēs chr̄m in vlnas ꝓ
leticia ⁊ ſuauitate cordis fatiſcentiū membrorū
pre ſenectute debilitatem nō ſentiebat: ſed ꝟtute
indutꝰ ex alto chr̄m ſuauiter portabat. iuxta illō
qō canit eccl'ia. Senex puerꝫ portabat: puer aūt
ſenē regebat: quē ꝟgo cōcepit ⁊c̄. Multo magꝭ
id credendū eſt de Maria. Hoc gaudiū tangit
Augꝰ in ſer. vbi ſ. dicens ſic. Leta igitur Ma-
ria geſtat infantem: exultās filium amplexatur:
portat a quo portabatur. Hec ille. O anima de
uota nōne ⁊ tu gaudium ſumeres ſi chr̄m in vl-
nis portares?

Capitulum. II.

S Ecūdo q̄ternario deſcribunt̄ alia q̄ttuor
gaudia btē ꝟginis q̄ habuit in hac puri
ficatiōe. Ut igit̄ ad pmiſſa cōuūeremus
Quintū gaudiū habuit btā ꝟgo de miranda
reuelatiōe. Certꝭ em̄ miraculis pmōſtratꝰ ⁊ do-
cente ſpūſctō reuelatꝰ eſt ⁊ cōprobatus bn̄dicte
ꝟginis Marie ꝟginalis partꝰ. Qō claret Pri
mo in reuelatione facta Zacharie patri Joānis
baptiſte: ſm Orig. iuxta cuius dicta eo ꝙ hec hi
ſtoria nō eſt cōtra rōnem vel ſcꝑturā: credit̄ a ple
riſqꝫ Zacharias fuiſſe pontifex in ordine vicis
ſue tꝑe q̄ btā ꝟgo de Bethleem venit in hierl'm
portās in vlnis dn̄m Jeſum: aſcendēs in tēplū
ad purificationē. Ipſum aūt templū ꝑ tria iter-
ſtitia erat diuiſum. In vno ſtabant ꝑ ſe ꝟgines
puelle. In ſecundo mulieres maritate. In tertio
vidue. Cogitabat itaqꝫ btā ꝟgo ad q̄ꝝ ſocieta-
tē ſtare deberet. Et qꝛ ſciebat ſe eſſe ꝟginē: delibe
rauit ire ad virginū interſtitiū. Quo cū veniſſꝫ:
virgines eā deridebant dī. Tu cū filiū in vlnis
teneas: quō dignā te putas noſtro cōſortio: va
de hinc ad pares tuos. Tunc dn̄a vultu ꝟecun
do: inclinato capite iuit ad maritatas Et ille etiā
eam ceperūt ꝟbis impetere dī. Tu es mulier ſu
ꝑba qꝛ noluiſti nobiſcū ſtare ſed ad ꝟgines ire.
et tanq̄ꝫ pauꝑi ⁊ abiecte nō curauerunt locū da-
re. Unde cogitauit btā virgo ꝙ ſi iret ad vidu-
as: ille eā magꝭ refutarēt: eo ꝙ nōdū eſſet vidua-
ta. Et idcirco patientiſſime ferēs: nec ꝟbū ꝓ ver-
bo dans: iuit cum ſūma hūilitate ⁊ poſuit ſe in
vltimo loco tēpli poſt oēs mulieres. O hūilitas
bn̄dicte virginis. O patientia eiꝰ in exemplū oī-
bus data: ecce regina celi cum ſit ſuꝑ oēs muli-
eres bn̄dicta ſtat vltimo loco quaſi ad cōſortiū
mulieꝝ indigna. Interea Zacharias pontifex:
ipſiꝰ baptiſte Joānis pater de ſanctuario exiēs
et videns btām ꝟginē ſtare ſeq̄ſtratā cū filio: re-
pletus eſt ſpūſancto: cognouitqꝫ ipſam eſſe vir-
ginē matrē dei ⁊ hoīs. Et ſtatim cepit chr̄m filiū
eius publica voce cōfiteri. Accipiēs q̄ꝫ manū be
ate ꝟginis: duxit eā ad locū digniſſimū in cōſor-
tiū ꝟginū: preſtās ⁊ dī. Qm̄ hec ē virgo ꝟginuꝫ
de q̄ ꝓhetauit Eſa. ca. vij. Ecce inq̄t ꝟgo conci-
piet ⁊ pariet filiū ⁊c̄. Et hic eius natꝰ eſt vere ſal-
uator iſrael: deus ⁊ homo: redemptor mūdi. vn̄
omnes mirabant̄. Et ſtetit in illo loco honora-
tiſſimo btā ꝟgo vſqꝫ ad tps oblationis filij ſui.
Et tandē iſte Zacharias pōtifex pro iſto teſtimo
nio facto de chr̄o: a iudeis interfectus eſt: iuxta
illud Matt. xxiij. Uſqꝫ ad ſanguineꝫ Zacharie
filij Barachie quē occidiſtꝭ inter templū ⁊ alta-
re. Hec ſm Orige. Scōo q̄ꝫ claret in reuela-
tione facta Symeoni. Legit̄ em̄ in gloſis biblie
ſicut etiā refert Egeſippꝰ in li. de ſupplemēto eu-
angelice ꝟitatꝭ: ꝙ Symeō iſte erat rabbi. i. ma-
giſter inter iudeos: q̄ cū Eſaiā interꝑtaret̄: et ad
id ꝟbū gloſandū ꝑueniſſet Ecce ꝟgo cōcipiet et
pariet ⁊c̄. viſum eſt ſibi hoc fore impoſſibile: vn̄
dixit iniuriā factā fuiſſe Eſaie: eo ꝙ vicio ſcꝑtoꝝ
tale vaticiniū eſſet corruptū ſcribētes in hebreo
halma ꝓ alma. i. ꝟgo ꝓ iuuēcula. ideo deleuit h
Mane facto: aureas lr̄as iſto ſenſu ſcptas mi-
raculoſe reppꝑit. Cūqꝫ illo iterꝫ deleto: tertia vice
id factū fuiſſet: mirans ⁊ ſtupens: preſſus ē ſo-
mno ⁊ obdormiuit. et ſurgēs repperit ſicut et ꝓ-
us aureis litteris conſcptam ꝓphetiā. ſtupēs āt
oratiōi ſe dedit. Mox q̄ꝫ reſpōſum a ſpūſancto
accepit: nō viſuꝝ ſe mortē niſi videret chr̄m do-
mini de ꝟgine natū: qō hodie eſt impletū. Unō
patꝫ ꝙ btā ꝟgo hec oīa aduertēs: plurimū gau
debat. Sextū gaudiū habuit de miranda grē
redūdatiōe. qꝛ vicꝫ ipſa mediāte multiplex gra-
tia redundauit in ſanctū Symeonē a dn̄o chr̄o
ſm magiſtꝝ Bartho. de Piſ. li. cōformitatum
Prima q̄dē qꝛ a pcti macula ſiq̄ inerat vel infu
iſſet chr̄s eū purgauit ⁊ forte in grā cōfirmauit:
et gratū exhibuit. ꝓpter qō dꝛ in euāgelio ꝙ acci
piens Jeſum in vlnas: bn̄dixit deuꝫ. ſ. ꝓ accepto
bn̄ficio. Scōa grā. qꝛ cum ſanctificauit ⁊ gub-
nauit. ideo cum dn̄m vocat dī. Nunc dimit. ſer.
t. dn̄e ⁊c̄. Tertia gratia. quia eius deſideriū q̄e-
tauit. appetebat em̄ eum videre ⁊ vidit: ideo ait.
Quia viderūt ocu. m. ſa. t. Quarta. qꝛ eū illūīna
uit vt intelligeret eiꝰ diuinitatē ⁊ ꝑ eū oīm fide-
liū fiendā ſalutē. vn̄ ait. Lumē ad reue. gē. ⁊ glo.
ple. tue iſrl'. Gaudebat itaqꝫ btā virgo de gratie

in eum redundatione: ſciendo ꝙ ipſa eſſet conſtituta vt ſit mr̄ gr̄e: ſic canit eccl'ia: ꝑ quā redundaret gr̄a ī oēs atq; miſc'dia dei. Septimū gaudiū de chr̄i venerāda ſuſceptiōe. Que eni mr̄ nō cōgaudet ſuꝑ filij honoratione: cū ſcp̄tū ſit Eccī xxv. Nō iocundat̄ in filijs. Et itez̄ eiuſdē.iij.ca. Honorat̄ parēs in filijs. Maximū ḡ fuit Marie gaudiū qn̄ videbat ſuū natū tanta dilectione amplexari: venerari: ⁊ genuflexo vt deū adorari: et laude diuia cōfiteri a Symeone ⁊ Anna: vt teſtat̄ euāgeliū. Circa h̄ q̈ppe pie cōtēplari poſſumus q̄m ſicut etiā docet Aug⁹ ī ſermone hodierni feſti: ſanct⁹ Symeō cū eſſet multū annoſus vtpote pl⁹ q̄ȝ centū annoꝝ. ſicut dr̄ in li. de infantia ſaluatoris. et foret ſpū ſancto plen⁹: ſūmo deſiderio rogabat deū in orōnib⁹ ꝯtinuis cū gemitib⁹ ꝓ generis humani redēptiōe quā expectabat. Et q̄ reſponſum acceꝑat a ſpūſctō: nō viſurū ſe mortē niſi prius videret chr̄m dn̄i: vt poſtea cum gaudio annūciaret patrib⁹ in limbū deſcēdēdo ꝑ mortē. Hac igit̄ die maiori ꝑfuſus ſolita dulcedine ſpūſſācti: cepit dicere. O de⁹ Abraā q̄ȝdiu durabo: q̄ȝdiu veniet illa filij tui ſacra natiuitas vt videre merear chr̄m quem ꝯcupiſco: ip̄m amplexari valeā ⁊ oſculari: q̄tinus letus moriar et patrib⁹ gaudium in limbo adducā nūciādo. O q̄ȝdiu moror in hac vita. heu mihi q̄ incolatus meus ꝓlōgatus eſt. O miſericordiſſime de⁹ miſerere iam nūc generi humano tandiu in carcere detento: tādiu e celo excluſo. mitte nunc filiū tuum ⁊ redime nos in ſalutari tuo. Cumq; taliter oraret: ecce ſpūſſanctus ei reuelauit dicēs. Surge: vade cito ad fores templi: en adeſt filius dei incarnatus q̄ tenet̄ in vlnis matris v̄gis. Mox feſtinus accurrit feruore diuio plenus: et vidēs diuinum ſplendorē irradiantē de facie chriſti ⁊ matris ei⁹ Marie: ſcḋm Hiero. agnouit hūc fore. Mox q̄ȝ infuſus abūdāti⁹ ſpūſancto: cecidit ꝓnus in terrā ⁊ adorauit bn̄dicēdo deū. Suppliciter q̄ȝ a btā v̄gine petiuit vt cōcederet ſibi in vlnas accipe chr̄m: quē acceptū ſanct⁹ ſymeon O q̄nta cordis deuotiōe: O q̄nta ſuauitate: lachrymaꝝ q̄ȝ dulci imbre amplexabat̄: oſcl'abat̄: ſtringebat ad pect⁹: vociferabat̄: et laudes reddebat deo: q̄s explicabit hec queſo: Sed o bone ſenex q̄d ſic agis: niſi q̄ hic tibi chr̄s: hic dulcis redemptor: hic deus tu⁹ ⁊ ſaluator. Hec videns Maria gaudebat. Octauum denicq; gaudiū habuit Maria de mirabiliū futuroꝝ ꝓphetatiōe. quia cū hec agerent̄: ecce cepit Symeō ꝓphetare de chr̄o ⁊ ei⁹ matre futura di. Ecce hic poſit⁹ eſt in ruinā ⁊ in reſurrectionē ml'toꝝ in iſrael. Malis q̄dem in ruinā damnationis. ſed bonis ⁊ electis in reſurrectiōē eterne btitudinis. ſequit̄. Et in ſignū cui cōtradicet̄. ſ. a iudeis: infidelib⁹: ⁊ hereticis ac malis chr̄ianis. Sequit̄. Et tuā ip̄i⁹ animā ꝑtrāſi. gla. ſ. in chr̄i paſſiōe. Licȝ itaq; ꝑnūciabat̄ Marie dolor compaſſionis: tn̄ gaudebat de humani generis redemptiōe ⁊ taliū auditione nouoꝝ.

Capitulum .III.

Tertio q̄ternario deſcribunt̄ alia gaudia Marie. Vn̄ ad p̄miſſa cōtinuando Nonū gaudiū fuit ei de Symeonis benedictione. Ut eni teſtat̄ euangeliū: ſanct⁹ Symeon tūc bn̄dixit Marie ⁊ Joſeph. ſed q̄li bn̄dictiōe nō exp̄mit̄. Deuota tn̄ mēs pōt p'la cōtēplari: vt dixerit. Bn̄dicta tu in mulierib⁹ q̄ virginū v̄go: angeloꝝ dn̄a: ⁊ oim̄ regina fieri meruiſti. Bn̄dicta filia tu a dn̄o q̄ ꝑ te fructuȝ vite et'ne cōicauim⁹. ⁊ ſilia. Sed di. Quō Maria q̄ fuit ſuꝑ oēs ſctā a Symeone debuit bn̄dici: Rn̄det̄ ſcḋm Ly. ꝙ hoc fuit ꝓpter officiū ſacerdotale ei⁹ ad qḋ ſpectat bn̄dicere ꝓp'lo. et ideo Symeō bn̄dicere habuit Mariā. Decimū gaudiū habuit ḋ filij gl'ificatione. ſ. ꝑ Symeonē facta ⁊ declarata. q̄ cū Symeō dn̄m Jeſum teneret ī vlnis: cepit cogitare q̄ de⁹ magnus eſt q̄ ſe tātū exinaniuit vt paruul⁹ fieret ꝓpter nos: qui portat oīa v̄bo virtutis ſue: quē oēs p̄triarche ⁊ ꝓphe deſiderauerunt. Cepit etiā cogitare q̄ȝ acerbā mortē a ꝓp'lo iudaico eſſet paſſur⁹ ꝓ redēptione generis hūani. ideo ⁊ ſpū ꝓphetico p̄dixit matri ſue paſſionem chr̄i ⁊ cōpaſſionē ipſi⁹ ſue mr̄is. Hec p̄noſcēs ⁊ cogitās: magno cepit feruere amore erga deum chr̄m q̄ dignat⁹ eſſȝ tāta pati ꝓ nr̄a liberatiōe. Et ideo in amplex⁹ ruēs ꝑuuli Jeſu: bn̄dixit deū et gl'ificauit dei filiū Jeſū di. Nūc dimittis ſuū tuū dn̄e ſcḋm v̄bū tuū in pace ⁊c̄. In q̄ q̄dē cātico laudat chr̄m q̄druplr̄. Primo ꝙ ip̄e eſt pax in celis ⁊ in terris. ideo dr̄. Nūc dimittis ⁊c̄. in pace. Scḋo ꝙ ipſe eſt ſalus mūdi. vn̄ dr̄. Quia viderūt oculi m. ſa. t. Tertio ꝙ ipſe eſt veꝝ lumē illuminās totū mundū. vn̄ ſubdit Qḋ paraſti an̄ fa. o. po. Lumē ad re. gē. Quarto ꝙ ipſe ſit gl'ia oim̄ electoꝝ in patria. vn̄ ſubdit. Et gl'iam ple. t. iſrael. Vn̄ plimū de his gaudebat Maria: conferēs in corde ſuo. Undecimū gaudiū de Anne confeſſione facta de chr̄o. q̄ vt notat euāgeliū ſancta Anna vidua vſq; ad ānos .lxxxiiij. q̄ de tēplo nō diſcedebat: orōnib⁹ ⁊ ieiunijs deſeruiēs deo: hec ſuꝑuenit ipſa hora nō a caſu ſed diuia inſpiratione ⁊ reuelatiōe: ſcḋm Lyrā. ⁊ cōfitebat̄ dn̄o. ſ. gr̄as agēdo de bn̄ficio īcarnatiōis cōpleto. et loq̄bat̄ de illo oib⁹ q̄ expectabant redēptionē iſrl'. ſcȝ cunctis corā annūciando hūc Jeſum natū eſſe redēptorē: ſcḋm ꝙ Lyra exponit. Vn̄ pie credit̄ ꝙ talia vel ſimilia v̄ba dixerit genuflexo adorādo chr̄m ⁊ in amplex⁹ ſuſcipiēdo (vt etiā de ſemine Dauid dictū eſt) Bn̄dict⁹ inq̄t de⁹ iſrael q̄ viſitauit ⁊ fecit redemptionē plebis ſue. Bn̄dict⁹ q̄ dedit mihi videre chr̄m ſuū: quē oēs ꝓphete deſiderauerūt. Nouerit ḡ oīs iſrael q̄m teſtimoniū ꝑhibeo q̄ hec ē virgo mr̄ vaticinio Eſaie p̄dicta: cum q̄ in tēplo conuerſata angeloꝝ eam viſitantiū q̄tidie cōſolationē veram ſum expta. Hec eſt que virgo concepit: virgo peꝑit. ⁊ hic eſt eius na

cius verus deus quē confiteoꝛ ⁊ teſtificoꝛ oībꝫ q̄
expectāt redemptionē iſrael. O q̄nto putas gau
dio tūc reſalutaſſe btāꝫ Mariā v̄ginē boneſtiſ-
ſimā dī. Bñfaciat vob. ſ. Symeoni ⁊ Anne deꝰ
et filiꝰ inquā meꝰ pro boc ſaluifico teſtimonio.

Duodecimū gaudiū de ſanctoꝝ patrū ꝯgra-
tulatione. ſ. ex Symeonis annūciatiōe. Pie nē-
pe cōtēplari poſſumꝰ: q2 cum oēs patres in tene
broſo carcere infernali lugerēt: ecce Symeō de-
cedens ꝑ mortē: gaudiū eis annūciauit dī. Ue-
re ſciatꝭ q2 natus eſt ſaluatoꝛ cbr̄s deꝰ quē vidi
et in vlnas ſuſcepi de v̄ginis matrꝭ gremio: quē
tādiu viuens in mūdo expectaui: et mortē eiꝰ q̄
redempturi ſumꝰ p̄nūciaui. Tunc oēs cū gau-
dio leuātes vocē dixerūt. Bñdictꝰ dñs deꝰ patꝝ
noſtroꝝ: et laudabilis ⁊ gl'ioſus in ſecula. Et ite
rū. Suſcepimꝰ deus miſcdīam tuā in medio tē
pli tui. Uñ eccl'ia boc modo incboat bodie miſ-
ſam. et ꝓ ſigno buiꝰ leticie ꝓceſſionē agit cū cere-
is ardētibꝫ cōſecratꝭ: in q̄ q̄dē ſunt tria. ſ. Cera: q̄
ſignificat carnē cbr̄i de virgine ſumptaꝫ. ſic cera
de apibꝫ ſine cōmixtione naſcit̄. Item interioꝛ ly-
cbnus ſignificat cbr̄i aīam candidā. Et lucꝭ ar
doꝛ: cbr̄i diuinitatē. q̄tuꝰ ſignificet̄ ꝙ ſicut pro
oīm ſctōꝝ leticia cbr̄s geſtatꝰ eſt bodie manibꝫ ī
templū: ita ⁊ nos ꝑ grām cbr̄m geſtemꝰ in men
te: ſicut ⁊ figuralit̄ geſtamꝰ in candele ſignifica-
tione. Ad id legit̄ Miraculum in cōi legenda

Q̄ q̄dā matrona deuota beate Marie cū in fe
ſto purificatiōis nō poſſet audire miſſam: eoꝙ
paupata ad eccl'iam nō bt̄et q̄bꝫ iret veſtimētis.
Nā oīa erogauerat ad bonorē btē Marie: do-
lēs: in camera ſua oꝛōnī ſe dedit. et in extaſi vidit
ſe eſſe in eccl'ia pulcerrima: vbi turba ſanctoꝛuꝫ
multa. et ceperūt miſſam ſolēnizare ꝓ bonoꝛe et
gaudio buiꝰ feſtiuitatis. Uidebat̄ etiā q̄dā ma-
ximā facē candelaꝝ tenere ⁊ diſtribuere vnicui-
qꝫ. et ipſi matrone vnā cādelā dedit quā libētiſſi
me accepit. Cūqꝫ oēs ad offertoꝛiū offerrēt: iſta
nō obtulit. Uñ v̄ginū regina Maria aſſiſtēs:
ꝑ nūciū p̄cepit vt offerat. Primoqꝫ: ſcd̄o: et ter-
tio mādato renuēte: miſit angelū vt violēter ab
ea auferret cereū ⁊ offerret: eoꝙ videbat̄ nō ꝓce-
dere ſacerdotē in miſſa niſi offerret̄. Cūqꝫ ange-
lo cap̄e cereū volēte: ⁊ illa matrona reſiſtēte: bic-
inde cōcertādo cereꝰ frāgeret̄: ꝑs angelo ⁊ altera
medietas matrone remāſit. Illa ad ſe rediit ⁊ ce
reū in manu reꝑpit fractū. vñ admirādo ipm re-
ſeruauit. ⁊ factū ē vt ip̄o oēs īfirmi q̄ tāgebāt cu
rabāt̄ ad laudē marie. O itaqꝫ fidel' aīa gaude ī
cbr̄o ieſu ꝓ bac ſolēnitate ⁊ redde gr̄es deo ⁊ ma
rie. Amen.

Pars ſecunda tertij libꝛi de doloꝛis gladio
et martyrio beate v̄ginis Marie

v Niuerſi populi at
tendite ⁊ videte doloꝛē meum. Uerba
ſunt Hiere Tbreñ. j. ca. Et accipiunt̄
in ꝑſona Marie dicta: q̄bꝫ nos inuitat ⁊ admo
net ipſa virgo pijſſima ad recogitandū doloꝛem
quē babuit ſuꝑ filio ſuo cōpatiendo. Contēple-
mur ḡ pie quō virgo Maria vultu meſto: facie
ſqualida: gladio doloꝛis in coꝛde trāſfixa: voce
q̄rula ⁊ flebili iuxta crucē cbr̄i ſtās dicit. O vni-
uerſi populi. ſ. cbꝛiani: q̄s filiꝰ meꝰ p̄dilectꝰ Jeſꝰ
tantū amauit: vt pro veſtra redēptōe moꝛi tāa-
cerba morte elegerit: attēdite ⁊ videte doloꝛem
meū ꝑ verā cōpaſſionē. O p̄ncipes ⁊ dñi terrarū
plāgite mecū ſuꝑ filiū q̄ eſt dñs dñantiū int̄ vi
liſſimos latrones crucifixū. O v̄gines. o vidue.
o cōiugate. o ſenes. o paruuli. o vniuerſi p̄pl'i at-
tēdite ⁊ lugete mecū ſuꝑ benignilſſimū dñm ve
ſtrū Jeſum moꝛientē. O matres q̄ filios genui-
ſtis videte doloꝛē meū. q2 filiū meū vnicū ſolaci
um coꝛdis mei quē de ſp̄ū ſctō cōcepi veꝝ deū ⁊
boīem v̄go pep̄i ⁊ virgineo lacte alui: vide cru-
ci affixū: laceratū: cruentatū. Ecce iam impletuꝫ
eſt in me illud vaticiniū Symeonis Tuā ipſiꝰ
aīaꝫ ꝑtrā. His ac ſiīibꝫ v̄bis virgo bñdicta coꝛ-
dis noſtri duriciē emollit ⁊ penetrat vt ad eiꝰ do
loꝛes attēdamꝰ. De bis ḡ doloꝛibus locuturi
ad p̄ſens tria myſteria notabimus.

Primū myſteriū de doloꝛis Marie btitudīe
Scd̄m myſteriū de eius magnitudine.
Tertiū de eius aureole btitudine

Articulus p̄mus quō babuit beata Maria
cōmunicatū doloꝛē paſſionis cbꝛiſti ⁊ būc mi-
xtum gaudio.

p Rimū myſteriuꝫ
de babitudine doloꝛis Marie. vbi
tres q̄ſtiōes occurrūt. Prima. vtꝝ
doloꝛ paſſionis cbr̄i fuerit cōmunicatus btē vir
gini. Hec queſtio q̄rit vtꝝ btā v̄go babuit paſ-
ſionē ⁊ doloꝛem ex cōpaſſiōe patientꝭ cbr̄i. Et ar
guere potes ꝙ nō. q2 Eſa. lxiij. ſcriptū eſt. Toꝛcu
lar calcaui ſolus. i. toꝛmēta ſuſtinui ſolus. Itē
docet experientia q2 ſancti viri ⁊ deuoti maximā
dulcedinē coꝛdis bauriūt in cbriſti paſſiōe q̄nto
ſunt in maioꝛi gratia. ergo beata virgo que fuit
gratia plena babuit maximam dulcedinem in
eadem paſſione: et ꝑ cōſequens non doloꝛē In
contrarium eſt cōmunis ſentētia catholicoꝛum.
Reſpondendo ḡ ponit̄ cōcluſio ꝙ beata Ma-
ria in filij paſſione babuit cōmunicatū maximū
doloꝛē ex cōpaſſione Et ꝓbatur tripl'r Primo
autoꝛitate ſcripture Lu. ij. Tuā ipſiꝰ aīaꝫ ꝑtrāſi
bit gla. Secūdo ꝓbatur doctoꝝ atteſtatione
Nā Damaſc. dic̄ ꝙ btā Maria doloꝛes quos
effugit pariēs ⁊ moꝛiēs: bos ſuſtinuit cōpatiēs
Et Bern̄. dicit eā lōge plus q̄ꝫ martyrem ex illo
doloꝛe. vt infra patebit. Multi quoqꝫ alij do-
ctoꝛes id teſtantur. de quibus pretereo ad pre-
ſens. Tertio probatur ex ratione. Nam ſc̄m
Albertum magnum ſuꝑ miſſus eſt, ca. cc. pater

miſericordiaꝝ deus voluit matri miſcdie Marie opus ſūme miſcdie.i.paſſionē doloris cōicare pluribꝫ rōnibꝫ. Primo vt dare poſſit ei premiū paſſionis.i.martyrij gl'iam. Scdo vt ſup oēs eā participē faceret bñficij redēptiōis: q̄tinus ſicut fuit Maria adiutrix noſtre redēptōis carnē dando chr̄o deo: ita eſſet adiutrix paſſiōis q̄ redempti ſum⁹. et ſic fieret mater oīm p recreationē. Tertio vt ſicut totus mundus obligat̃ deo p ſuā paſſionē: ita obligaret̃ dñe oīm p cōpaſſionem. Ad p̄mā ḡ obiectionem rñdet̃ ſm Alber. ca. cxcij. ſup Miſſus eſt. et cōcor. Nico. d̄ Lyra: q̄ illa autoritas Eſaie Torcular calcaui ſolus: nō excludit btā v̄ginē q̄n torcular paſſionis ſuſtinuerit cum chr̄o. q̄r ſubdit̃. Et de gētibꝫ nō eſt vir mecū: vt excludat viros ⁊ oēs alios p̄ter Mariā. Ad ſecūdū rñdet̃ q̄ lꝫ paſſio chr̄i recogitata dulcedinē ingerat ſanctiſ q̄tū ad rōnem: nō tñ q̄ntum ad ſenſualitatē. Et ſic Maria dolorē habuit in ſenſualitate ex affectu materno. Itē ergo fundamētū ⁊ radix oīs gratie ac meriti eſt dolor corpalis ⁊ cordialis Jeſu. Vñ non eſt dubiū q̄ ſicut dulcedo ſic q̄nq̄ ⁊ dolor paſſionis Jeſu in mentes hūanas ex influentia ſpiritusſancti infundit̃: quanto mens hoīs eſt magis depurata a pctīs ⁊ magiſ dilatata ī di amore Et q̄r hec puritas ⁊ dilatatio ſumme fuerunt in Maria q̄ libere ac ſine aliq̄ rebelliōe recepit ſpiritusſancti influxus. ideo ipſam deus ſicut ſup oēs repleuerat Jeſu dulcoribus: ita ſup oēs in paſſiōe repleuit Jeſu doloribꝫ: adeo q̄ nulla creatura maternali ſtatui nō erecta cape potuit. vt ſic ſumme cōpaſſiōis ac lamētatōis ſacrificium Maria deo offerret gratiſſimū. Et ſic patet.

Scda q̄ſtio Utrū btā Maria habuit in paſſione chr̄i aliq̄d gaudiū mixtū cū dolore vel aliquā dulcoroſitatē admixtā: Rñdet̃ ſm Alber. vbi ſ. cōcor. Alex. de Ales in. iij. pte ſūme. q. xvj. in ſolutiōe argumentoꝝ. necnō Nico. de Ly. ſup. iij. ſen. diſt. xvj. q̄ ſic dñs Jeſus in paſſiōe ſua habuit ſūmū gaudiū ⁊ cū h ſūmū dolorē: ita ⁊ btā v̄go vtrūq̄ habuit ſibi cōicatū. Nā ſi chr̄s cōicaſſet matri alteꝝ tm̄mō: nō fuiſſet equū conſortium. Huius aūt veritas oſtēdit̃ ex oibꝫ ad q̄ ſtat⁹ virginis pōt compari. Et Primo q̄ ad deū cui⁹ volūtati btā Maria ſumme cōformata erat in voluntate. Sicut ḡ ſciebat paſſionem chr̄i eſſe a deo volitā ⁊ ad diuinū honorē: ita et ipſa acceptā habebat. Scdo q̄ ad filiū q̄ p ſalute hoīm mortem ſitiebat. Vñ Lu. xij. di. Ego habeo baptiſmo. ſ. paſſiōis baptizari: ⁊ quō coartor vt pficiam illḋ. ḡ ſequit̃ q̄ ⁊ mens Marie iſtud deſiderauit. Tertio q̄ ad ꝓximos. q̄r ſciebat totū gen⁹ hūanū p chr̄i paſſionem redimi: ⁊ ſctōs patres de limbo liberari: angeloꝝ q̄ꝫ reparationē fieri: et hoīes p recordatiōem paſſionis chr̄i ad amoris diuini deſideriū inflammari.

Quarto q̄ ad ipam mortē ⁊ paſſiōis dolorem. quia ſancti pleni grā dei: amore paſſiōis chr̄i ſe morti ⁊ oī pene libentiſſime tradebāt. imo ⁊ matres ꝓpter chr̄i amorē ꝓprios filios ad occiſionē duci gaudebāt: vt claret in multiſ martyribus. ḡ Maria multo magiſ: cum eſſet grē ⁊ charitatis improportionabiliter amplioris pre cunctis habuit ſummū gaudium ⁊ ſuauitatē deuoti amoris in chr̄i paſſione. Tertia q̄ſtio incidit Quō ſummū gaudiū: amor q̄ꝫ dulciſſim⁹ potuit ſimul eſſe cum ſūmo dolore in aīa beate Marie: cū hec ſint ꝯtraria q̄ ſe ñ cōpatiunt̃: vt patet. ij. Periher. Ad qḋ rñdet̃ q̄ vt dicūt Alb. et Alex. de Ales: atq̄ Ly. vbi ſ. q̄ iſta ꝯtria. i. dolor ⁊ gaudium nō fuerūt ſm idē. q̄r dolor fuit in aīa v̄gis ac cōpaſſio naturalis ⁊ maternalis affectiōis: q̄ ſm ſenſualitatē ſummū dolorē faciebat de morte filij ſuſtinere ſed in ſupiori parte rōnis erat cōgratulatio ⁊ delectatio de hoīs redemptiōe et alijs vtilitatibꝫ ꝓuenientibꝫ. Et ſic pñt ſil' eſſe hec duo. ſ. dolor ⁊ gaudiū ſm diuerſas ptes. i. ſm ſenſualē naturā ⁊ rōnalem. quia vnum eſt materia ⁊ via ad alterū. Sicut ⁊ chr̄s dñs ſm partem ſupiorē rationis qua erat comphēſor gaudebat de paſſiōe. ⁊ tñ ſm partē inferiorē dolebat et patiebat̃. Et ſic patet. Dicā ḡ cum Bern. ī meditā. O mirabil' cenſure cōditio: exceſſit iniqu⁹ et vapulat iuſt⁹: delinq̄t homo re⁹ ⁊ occidit̃ p eo homo deus: flet ⁊ lamētat̃ innocentiſſima mater eius. O dulciſſime Jeſu. O benigniſſima Maria v̄go: quid cōmiſiſtis q̄ tāto cruciatui: tot et tantis afflictionibus addicti eſtis. Nos ſum⁹ qui peccauimus: nos qui iniuſte egimus. et tu innocētiſſima virgo cum vnico nato pro nobis doletis et affligimini. O peccator vide quō patiunt̃ ⁊ flent pro te Jeſus et Maria. Cur ergo tu ferreum cor non cōmoueris: non fles pro te ipſo. anima virginis vulnerat̃ dolore: et tu dur⁹ reſiſtis. Luge cum Maria: plora ⁊ fle ſup peccata. Beati enim qui lugent: quoniā ipſi conſolabuntur.

Articulus ſecūdus q̄ magnitudo doloris et martyrij acerbitas in btā virgine Maria oſtenditur ex duodecim cauſis ſubſcp̄tis.

ſ **Ecundū myſteri**um de magnitudine doloris benedicte v̄ginis. Que nāq̄ exp̄mere ligua vel q̄s intellectus cape ſufficit quātus ⁊ q̄ʒ indicibilis fuit dolor in corde benedicte virginis ſuper paſſione ⁊ morte dilectiſſimi filij ſui. Licꝫ q̄dem abyſſum eius doloris comprehendere nequeamus: vt tamen p modulo noſtro aliquid de eo haurire valeamus quo ſaltem ad compaſſionem moueamur Aduertendū q̄ duodecim cauſas poſſum⁹ aſſignare ex quibus dolor virginis magnus fuiſſe compit̃: vt ſicut ipſa glorioſiſſima v̄go corona duodecim ſtellarū gloriat̃

ita eius dolor ⁊ martyrium .xij. magnalijs pluſ ceat ad eiuſdem virginis gloriam ſempiternā. Et diuiduntur iſte cauſe .xij. in tres quaternarios: vt patebit intuenti.

Primus quaternarius
Primus martyrij nouitas.
Secundus ſufferendi diuturnitas.
Tertius paſſi ꝓpinquitas.
Quartus ablati ſublimitas.

Secundus q̄ternarius.
Primus totalis affectio.
Secundus diuinalis replectio.
Tertius ſingularis ꝑlectio.
Quartus doloris reuerberatio.

Tertius quaternarius
Primus dilecti p̄ſentia.
Secundus adiutorij carentia.
Tertius iuuandi impotentia.
Quartus facti ignominia.

Pro p̄mo itaq̄ꝫ q̄ternario dixi ꝙ p̄ma cauſa magnitudinis doloris btē ꝟgis eſt martyrij nouitas. Nā deꝰ q̄cq̄d oꝑabat̄ in ꝟgine nouum erat iuxta illud Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs ſuꝑ terrā: femīa circūdabit viꝝ. Et ideo voluit deꝰ vt ſicut eius mr̄ dilectiſſima erat ꝟgo virginū nouo et inaudito modo concipiendi: ita eſſet martyr martyꝝ oēs excedendo ſctōs nouo genere martyrij. Nouū aūt genꝰ martyrij fuit ꝟgo paſſa.

Prīo q² alij martyres paſſi ſunt in corꝑe. iſta ꝟo in aīa ⁊ corde. Lu. ij. Tuā ipſiꝰ aīam ꝑtrāſibit ⁊c̄. id eſt ꝑfecte tranſibit. Scdo q² alij martyres ſic patiebant̄ vt dolor carnis excederet dolorē mentis: imo in mēte nō habuerūt dolorē ſed ꝯſolatiōe interiori refrigerabant̄. iuxta illō Ps̄. Prouidebā dn̄m in cōſpectu meo ⁊c̄. ꝓpter h̄ letatū eſt cor meū. In bn̄dicta aūt ꝟgīe dolor cōpaſſionis excedebat omnē dolorē carnis. Unde Bern̄. Lōge eā plus q̄ꝫ martyrē ꝑdicamꝰ nō immerito: in q̄ ſenſum carnis exceſſit cōpaſſiōis affectus: cum eiꝰ aīam ꝑtranſiuit paſſionis gladius. Tertio q² alij martyres vulnerabantur et torq̄bant̄ in ꝓpria carne tm̄. btā ꝟgo aūt cruciabat̄ ⁊ vulnerabat̄ ac torq̄bat̄ in pl'ibꝫ. q̄a Prīo in carne filij ſui ab ea ſūpta quā videbat lacerari: vulnerari: et ꝑ ſingula mēbra paſſiōe repleri. Eſa. j. A plāta pedis vſq̄ꝫ ad ꝟticē nō erat i eo ſanitas. Scdo q̄ꝫ in anīa ꝓpria ⁊ corde. Gladius ſiq̄dē paſſiōis q̄ ꝑtrāſiuit mēbra chr̄i: ꝑtrāſiuit ꝑ compaſſionē anīam ꝟginis. Tertio q̄ꝫ torq̄bat̄ etiā in carne ꝓpria: dum ex aīa vis doloris redūdabat in corpꝰ. qm̄ ſm̄ Ariſto. ij. de aīa. Aīa nullam habet oꝑatiōem quā nō cōicet corpi. Unde Augꝰ dc̄. Illa quippe pia mr̄ immani dolore ciulans: pectora delicata cōtundens: ita iſpa viſcera cereraq̄ꝫ fatigauerat mēbra: vt iam deficiēs: ad chr̄i funꝰ vix potuerit ꝑuenire. Un̄ etiā ſctāꝝ mulieꝝ manibꝫ ſuſtentata fuit: et ad ſepulcrū chriſti venire nequit cū ipſis. ſ. in die dn̄ice reſurrectionis. Pie nāq̄ꝫ credo ꝙ ipſa pre dolore mortua fuiſſet ⁊ cor eiꝰ ſcaſſum: ſi ſpūſſcti̅ virtꝰ eā nō cōferuaſſet miro modo. Et ſic patet intēſitas doloris.

Secunda cauſa ſufferēdi diuturnitas. Credit̄ em̄ ꝙ ipſa toto tp̄e vite ſue paſſa ⁊ cōpaſſa fuerit: cum ſciret legē ⁊ ꝓphetas in q̄bꝫ oīa myſteria ad chr̄i incarnationē ⁊ paſſionē cōtinebantur. ꝑcipue autē paſſa eſt a tp̄e illo q̄ Symeonē ꝓphetantē audiuit. Tuā ipſiꝰ mq̄r animā ꝑtrāſibit gla. Omnia q̄ ꝓpe p̄nunciata a ſanctis credidit certiſſime implenda. Propterea ⁊ Amb. exponens ꝟbum ꝑdictum: dicit ſic. Gladiꝰ iſte eſt. gladiꝰ diuini verbi. De quo ap'ls Heb. iiij. Uiuus inquit eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio ancipite. Iſtū gladiū cor ⁊ anīa ꝟginis ꝓfūde imerſum habuit. qui a dei myſteria ceteris ꝓfundius penetrauit. et verba dei de chr̄i paſſiōe ac ceteris oꝑibꝫ ſempꝛ in corde medullitus portauit. Lu. ij. Maria conſeruabat oīa verba hec confe. in cor. O q̄nto deſiderio glorioſa virgo dei filium naſcituꝝ ⁊ paſſurū in diuis legebas libris: fide intuebaris: lachrymantibus deflebas oculis: cōpatiebaris medullis cordis: et ex amore intimo oſculabaris labijs ꝟgineis: vt dicere poſſis illud Ps̄. Defecit in ſalutare tuum anīa mea. Defecerūt ocl'i mei. ſ. p̄ lachrymis. Et illud Cant̄. Filie hieruſalē nūciate dilecto q² amore lāgueo. Languor quaſi longus amor.

Tertia cauſa paſſi ꝓpinq̄tas. Nam quāto q̄s eſt ꝓpinquior ⁊ cōiunctior alicui: tanto magis dolet de ipſius pena. ſed Maria ſuꝑ oēs erat chr̄o coniuncta ꝓpinq̄tate triplici. Primo q̄dem naturali qua mater vnitur filio. quia caro chr̄i fuit formata de puriſſimo ſanguine virginis: vt dicit Damaſce. Scdo ſacramentali qua anīa chriſtiani deſponſat̄ chr̄o. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. Tertio ꝓpinq̄tate ſpūali qua anīa coniungit̄ deo. j. Coꝝ. vj. Qui adheret deo: vnꝰ ſpiritus fit cum eo. et hoc fit ꝑ grām ⁊ charitatem. Uidens ḡ Maria filium torqueri ⁊ carnē eiꝰ crudeliter laniari: ac ſanguinem ꝑcioſum abundanter effundi: diſſecabat̄ in corde. Uidēs eum in anīa contriſtari ⁊ lachrymari: vulnerabatur eius anima ⁊ a lachrymis continere ſe neq̄bat. Deniq̄ꝫ videns diuinitatē tractari tamignominioſe: lacerabat̄ eius ſpiritus pre dolore cōpaſſiōis. vnde dicere poterat illud Thren̄. j. O vos omnes qui tranſitis per viam attendite ⁊ videte ſi eſt dolor ſimilis ſicut dolor meus.

Quarta cauſa ablati ſublimitas. Quanto nāq̄ꝫ ab aliquo aufert̄ magis charꝝ ⁊ amatum bonum: tanto maiorem ille habet dolorem de ablatiōe. ſed qm̄ auferebat̄ a virgine Ieſu vita quam ſūme amabat ⁊ plus q̄ꝫ ſe charam habebat. vn̄ ipſam amittēdo reputabat omne bonū: omne ſolatiū: omnē deniq̄ꝫ theſauꝝ ſe amiſiſſe. Et reuera qui amittit Ieſum: omnia bona amittit: vt dicit autor li. de interna cōuerſatione. Sine inq̄t Ieſu

nil habes boni. cum Jeſu diues es ⁊ oīa habes. ipm amittens: oīa amiſiſti. Cū igit̄ nunq̄ꝫ alicui matri potuit eſſe talis filiꝰ: nunq̄ꝫ tāta charitas ad filiū. Jpſa nēpe ꝟgo Maria ſciebat q̄lis ſuꝑ oēs eſſet ſuꝰ filius: q2 deꝰ ⁊ hō: et ꝙ de ſpū ſctō cōceptꝰ: vita inocētiſſimꝰ: ꝟbo dulciſſimꝰ: aſpectu iocūdo ſuauiſſimꝰ: vtpote in quē angeli deſiderāt ꝓſpicere. j. Pe. j. Et ideo q̄nto nouit clarius: dilexit teneriꝰ: et vulnerata eſt ꝓfundius. Nunc dolorē Bern̄. tractatu de cōpaſſiōe ꝟgis et Anſ. ꝓſequunt̄: dicētes i ꝑſona Marie. Aſpiciebā dn̄m ⁊ filiū meū in cruce pendentē ⁊ morte turpiſſima morientē: et tanto dolore vexabar in mēte ꝙ nō poſſum explicare ſermone: manabat ſanguis: ligno manibꝫ pedibꝫq̄ꝫ confixis: de vultu eius effluxerat pulcritudo oīs qui tn̄ erat ſpecioſus p̄ hoīm filiꝭs. q2 iniquorū erat fedatꝰ ſputꝭ. Jſte erat dolor mihi maximꝰ q2 videbam me deſeri ab ipſo quē ꝟgo cōceꝑam ⁊ genuerā: nec ſuꝑerat aliꝰ. q2 mihi erat vnicꝰ. videbā mori quē dilexit aīa mea ⁊ tota liq̄fiebā pre doloris anguſtia. dabā gemitꝰ ⁊ ſuſpiria. flebā dicēdo ⁊ plorabā ꝑ ꝟba talia. O fili chare. O benigne nate. O amor vnice fili dulciſſime: da mori tecū: et ne derelinquas me. Nil mihi dulciꝰ vere q̄ꝫ tecū mori amplexata cruce. ⁊ nil amariꝰ certe q̄ꝫ viuere ſine te. Tu mihi pr̄: tu mihi filiꝰ: tu mihi ſpōſus: tu mihi theſaurꝰ: tu mihi gaudiū: tu mihi oē bonū. Nūc orbor pr̄e: viduor ſponſo: deſolor ꝓle: oīa ꝑdo vno ꝑdito te. Hec ⁊ plr̄a talia vbi s̄. et deuoti cōtemplatores dicunt.

Capitulum .II.

P Ro ſecundo q̄ternario Prima ⁊ in ordine ad p̄miſſa Quinta cā magnitudinis doloris beate ꝟginis eſt totalis affectio. Jn aliꝭs em̄ natꝭ affectꝰ maternꝰ nō eſt total' ſed partialis. q2 eſt cū viro participatꝰ. Ex q̄ em̄ concepti ſūt ex viro et muliere: germanitatꝭ dilectio partit̄ ad virū ⁊ mulierē. ſed q̄m btā ꝟgo ſine viro cōcepit chr̄m: ideo totiꝰ germanitatꝭ dilectio ī ipſa ſola includit̄ ⁊ terminat̄. vn̄ ipſa totali dilectione filiū ſuū dilexit. et ꝑ ꝯſequens totali dolore tenebat̄ cum filium amiſit in paſſiōe. Alie ꝟo matres ſicut partialis germanitatꝭ dilectiōe diligūt natos: ita vnico tm̄ vel partiali dolore dolēt de eoꝝ amiſſiōe. Et ſic i btā ꝟgīe duplo exceſſit naturalis dolor aliaꝝ matꝝ dolores. Proinde Bern̄. ſuꝑ Can. dt̄. Eſt ſagitta electa amor chr̄i q̄ cor ꝟgis ꝑtrāſiq̄t. q2 nullā particulā in pectore ꝟginali vacuā reliquit q̄ toto corde dilexit. Hec ille. Scd̄a vel in ordine Sexta cā eſt gr̄e diuinalis repletio. Cum em̄ dolores Jeſu ī animā influant nō niſi ꝑ amorē ipſiꝰ ꝑ quē hō trāſformari habet in chr̄m. Vn̄ Hugo de arra ſpōſe dt̄. Scio aīa mea ꝙ amor eſt vita tua: et per eum in eius quē amas ſilr̄itudinē transformaris Hec ille. Sed q2 amor dei nō eſt niſi ꝑ gr̄az ſpiritusſancti: iuxta illud apl̄i Rhom̄. v. Charitas dei diffuſa eſt in cordibꝫ noſtris ꝑ ſpm̄ ſctm̄. q̄nto g̈ q̄s maiori gr̄a abūdat: tanto in chr̄m maioris amoris gr̄a trāſformat̄. et q̄nto magꝭ transformat̄: tanto eiꝰ dolores quos ſenſit ſentit ⁊ cū patiente cōpatit̄. Sed q̄m vt dt̄ Hiero. in ſer. de aſſump. Ceterꝭ ꝑ partes p̄ſtat̄ gr̄a: Marie ꝟo ſe totā infudit plenitudo gr̄e. ⁊ ꝑ ꝯſequēs in eam ſuꝑ omnes ſe totam infudit plenitudo doloris chr̄i. Preterea Eccī. j. Arenā marꝭ ⁊ pluuie guttas q̄s dinūerauit. q2 ille ſolus. ſ. deus Marie dolores ⁊ gr̄am infuſam pōt pōderare q̄ hec nouit. Hinc ⁊ Thren̄. ij. de ea ſcribit̄. Magna eſt velut mare contritio tua. Tertia cauſa eſt ſingularis p̄electio. quia benedicta ꝟgo electa erat a deo ſingulariter ſuꝑ oēs. Ps̄. Elegit eā deꝰ et p̄elegit eam. Et ideo omnes angelos: oēs patres ſanctos atq̄ꝫ omnes apl'os: martyres ⁊ cōfeſſores ac virgines precellere debuit dignitate: ꝟtuoſitate: gratioſitate: meritꝭ: et p̄miꝭs. Jdeo Eccī. xxiiij. Jn plenitudine ſanctoꝝ detētio mea Quod exponēs Bern̄. ait. Bene in plenitudine ſanctoꝝ Marie detentio fuit: cui n̄ defuit fides p̄riarchaꝝ: ſpes ꝓphetaꝝ: zelus apl'oꝝ: conſtantia martyꝝ: ſobrietas confeſſoꝝ: caſtitas ꝟginū: fecunditas coniugatoꝝ: inſuꝑ ⁊ puritas angeloꝝ. Hec ille. Cum igit̄ debuit eſſe ⁊ fuit ꝑfecto oīm excellentiſſima incompabiliter ex dignitate materna: idcirco debuit icompabilibilit̄ ēe chr̄o dolenti ꝯformis in dolore ex compaſſiōe: vt indicibiliter maiorē oībꝫ gratiā: meritum: ⁊ gl'iam obtineret. Hinc Eccī. j. Altitudinē celi ⁊ latitudinem terre ⁊ ꝓfundum abyſſi quis dimenſus ē: quia ille ſolus. ſ. deus nouit metiri altitudinem glorie Marie: et latitudinē gratie ac ꝓfunditatē doloris. Quarta cauſa eſt doloris reuerberatio: quoniā vniuerſi dolores ⁊ triſticie filij ſui reuerberabātur in animā benedicte virginis. Videbat nanq̄ꝫ filium ⁊ vnicum tādiris cruciatibus expoſitum: totaq̄ꝫ mente conuerſa erat ad eius ſingula vulnera et leſiones. Unde per ſingula chriſti vulnera ip̄a vulnerabatur in aīa. Preterea amoroſus Jeſus ſciēs ſuam predilectam matrem ſic in corde fore vulneratam ⁊ dolētem: ſumme ei compatiebatur ⁊ condolebat. ſed ⁊ ip̄a pia mater videns filium ſic de ſeipſa ſumme dolentem: ex amore intimo illius dolori compatiebatur ⁊ condolebat. et ſic dolor eius quaſi duplicatꝰ reuerberabat̄ ⁊ ꝯuertebat̄ in ſe. Vn̄ completū eſt in ea illud Ps̄. Aſtitit regina a dex. tu. circū. varietate. ſ. doloꝝ ⁊ anguſtiarum ſui filij. Jdcirco Augꝰ ad chr̄m loquens dicit. Foderꝭ. ſ. o dulcis Jeſu diris clauis extra: aſperiꝰ intra ex compaſſione virginis matris tecum hec omnia participanſꝭ. Hinc et quo ſupra tractatu de virginis compaſſiōe Bern̄. in perſona Marie ſcribens dicit. Cum fuiſſem intuita filium meū pugnis ꝑcuti: alapis cedi: facie conſpui: ſpinis coronari: et opprobrium hominum fieri: cōmota

ſunt oīa viſcera mea et defecit ſpūs meus: tene/
bar velut emortua et ſuſtentabar q̄uſq3 puentū
eſt ad locū vbi crucifixerūt eū ante me: ꝛ dirꝭ cla
uis affixū leuauerūt in cruce. Ego vidēs eum ꝛ
ipſe videns me: dolebat plus de me q̄ʒ de ſe. Vñ
et ego tanto dolore vexabar in mente ꝙ nō poſ/
ſum explicare ſermone. Et poſt pauca dī. Mat
ſentiebat filij dolores. virgo q̄ pepit: gladiū pa/
tiebat doloris. chr̄i moriētꝭ vulnera matrꝭ erāt.
doloreſq3 matris chr̄i fuerunt. et dolores nati:
matris aiam gladiauerunt. Nec ille.

Capitulum. III.

PRo tertio q̄ ternario Prima et in ordine
Nona cā magnitudinis doloris btē vir/
ginis eſt dilecti pñtia. qm̄ vt ſcribit Joā.
xix. Stabat iuxta crucē Jeſu mater ei⁹. Stabat
inquā ſponſa amoris: mater ſaluatoris. et ideo
ſumme dolebat: cū oculis ſuū vnicū ſic in pſen/
tia cruciari cernebat. Plus nanq3 q̄libet mr̄ cō/
dolet de pena filij in pñtia q̄ʒ in abſentia. Unde
Berñ. in Homel. ſup euāge. Stabat iuxta cru
cē ꝛc. dī. O viſcera materna btiſſima quāta fuit
intra vos cōmotio in illo tpe cū diſſecaret ocul
videntib⁊ ꝛ laceraret caro illa ſacroſctā que itra
vos tādulciter a ſpūſctō eſt cōpacta. Vere dolor
q̄ ab alijs matrib⁊ exp̄mit in pñtialib⁊ natorum
tormētꝭ exteriorib⁊ ſignis ꝛ clamorib⁊ pene tot⁹
intra te o felix mr̄ cōuerſus: viſcera tua inenarra
biliter cōmouit. Nam noueras integꝝ corp⁹ fi/
lij tui egreſſum de vtero tuo ṽginali: et ecce vi/
debas dilaceratū ꝛ pſciſſuʒ vulnera ſup vuln⁹:
manus clauis cōfixas cruci: et pedes pforatos:
ac lat⁹: et ſanguinē decurrentē in terrā. Jtē con/
ſueueras de ore illo aureo ſp celeſtia ꝛ cōſolato/
ria ṽba audire: et ecce audis in cruce p̄ anguſtia
clamantē. De⁹ deus me⁹ ꝛc. Vultū añ radiantē
diuino radio cernebas. q: expauit: exaruit: con/
ſput⁹: cruentatus ꝛc. Propterea ipa btā virgo
dicere potuit illud Threñ. j. Vide dñe. ſ. de⁹ pat
qm̄ tribulor: ſubuerſum eſt cor meū in memetiꝑ/
pſa qm̄ amaritudie plena ſum. Foris interficit
gladi⁹. i. filio illatū vuln⁹: et domi. i. i corde meo
mors ſil'is. mlti em̄ gemit⁹ mei in cor meū me/
rens. Scdā cā eſt adiutorij carētia: qm̄ vide/
bat ꝙ ſu⁹ filius nullū adiutoriū habebat: nec a
patre: nec ab angelis: nec ab homib⁊. ideo clama
uit i cruce. De⁹ deus me⁹ vt qd dereliqſti me. O
q̄ntum dolorē cor virginis habebat: cū ſuū vni/
genitū ſic ab oib⁊ derelictū videbat. Unō dicere
poterat illud Job. xix. Fratres meos lōge feciſti
a me: ꝛ noti mei q̄ſi alieni receſſerūt a me. Ter
tia eſt iuuādi impotētia. Leui⁹ nāq3 materna vi/
ſcera q̄tiunt cū in paſſione natoꝝ iuuamīa affer
re poterunt: aut p ſe: aut p alios. ſed ṽgo benedi
cta nullū iuuamen poterat afferre filio: qm̄ erat
valde alte ſubleuat⁹ in cruce. Ut em̄ dī magr̄ in
hiſto. Crucꝭ lignū erat erectū in altū. xv. pedū. et
ideo eū btā ṽgo manib⁊ tāgere non poterat: nec
caput p̄ doloꝝ magnitudine inclinatū ſuſtenta/
re: nec lachrymātes oculos extergere: aut vuln⁹
ligare: aut aliqđ ſolaciū impēdere. ꝑter qđ ma
ximū dolorē habuit. De h̄ dolore loquit Anſel.
ita di. Quis extimare pōt q̄nta triſticia: merore
et dolore vulnerabat cor maternū ſuper vnici ꝛ
naturalis filij paſſiōe quē tā caſte cōcepit: tā gau
dioſe pepit: tā dulciter aluit. vidit eum ligatū et
ſoluere nō potuit. vidit corp⁹ vulneratū ꝛ vul/
nus ligare nō valuit. vidit ſanguinē in faciē flu/
ere et abſtergere nequit. caput inclinatū ꝛ ſuſten
tare nō potuit. flentē ꝛ p̄ triſticia cōſolari nequit.
audiuit eū dicere: Sitio: et ei aquā miſtrare nō
valuit. Nec ille. O virgo dulciſſima: nonne tuū
ſanguinē p̄cioſu in eidē tuo filio ſi poſſibile fuiſ/
ſet obtuliſſes: n ōne morti teipſam p eo expoſu
iſſes: nōne ei fameſcēti cibū preparaſſes: nonne vl
nis circūfouiſſes? Uere credo ꝛ fateor ꝙ oīa
ſuſtinuiſſes vt ei aliqđ iuuamē afferre valuiſſes
Quarta cā eſt facti ignīminia. q: cū videbat ſū/
mā ignīminiā deo iferri: ſūme dolebat. qm̄ deum
ſūme amabat. Quātū putas ṽgo doluit cū deū
ſic hūiliatū vidit: ſūme pulcrū ſic deformatum:
ſūme dulciſſimū ſic amaricatū: vt creator oim a
miſerꝭ hoib⁊: iuſt⁹ ab iniuſtꝭ tormēta latronū co/
rā notꝭ ꝛ charꝭ talia ꝛ tāta ludibria: ṽbera: et di/
rā penā pateret. O itaq3 fidelis aīa plora cum
Maria ſup ei⁹ vnico filio dulciſſimo Jeſu deo
tuo p te: nō p ſe patiēti. Cōſidera tot ꝛ tantas la
chrymas: et frāge cor tuū ad ploratū. Plorauit
nāq3 chr̄s i cruce. plorauit bñdicta virgo mr̄ ei⁹
ſub cruce. Deniq3 angeli pacis amare fleuerunt
Eſa. xxxiij. Preterea ſol luctū oñdit obſcuratōe.
petre ſciſſe ſunt ꝛ monumēta apta. Frāgat igit
tantꝭ exemplis cor tuū lapideū. Audi chr̄m i cru
ce tibi dicētē ſm Berñ. hec ṽba. O hō vide que
p te patior: ad te clamo: q̄ p te morior: vide pēas
q̄b⁊ afficior: vide clauos q̄b⁊ confodior: vide la/
chrymas q̄s p te fundo: vt dicere poſſim: q: cali
gauerūt ocli mei a fletu meo. Et lʒ tāt⁹ ſit dolor
exteri⁹: eo tñ grauior ē interi⁹ dū te ingtum video
Nec ille. Cōpatere igit ꝛ plora ne ingt⁹ videarꝭ
Si mēbrū es chr̄i cōpatere capiti chr̄o confixo:
cōpatere ei⁹ mr̄i dolenti.

Articulus tertius ꝙ beata Maria p gladiū
doloris aureolā martyrij meruit.

TErtium myſteriū
de aureole btitudine. Nam iuxta pre
miſſa Queſtio occurrit Utrum bea/
ta Maria ṽgo habeat glioſam aureolā marty/
rij in celo. Nimiꝝ cū aureola debeat in celo ñ vo/
lūtati qđē ſed actui: vt tenēt cōcorditer doc. ſup
iiij. ſen. Quō g̃ btā ṽgo aureolā habet in q̄ non
fuit act⁹ martyrij. q: ipſa ñ ſuſtinuit p chr̄o mor
tē illatā p martyriū: vt dī Amb. Nec lr̄a inqt do
cet: nec hiſtoria Mariā gladio vitam finiuiſſe.
Reſpōdet ꝙ beata ṽgo Maria meruit habere

in celeſti patria oim aureolaꝝ p̄mia: vt tenēt cō muniter doc. et p̄cipue ꝓbat magn⁹ Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. cxix. Vn̄ ponit̄ ꝓ cōcluſione ꝙ .ſ. beata virgo Maria ꝓfulget in celeſti glīa martyrij feliciſſima aureola. Et hec cōcluſio declarat̄ Nā vt d̄r in obiectiōe: ipſius v̄ginis martyriuꝫ q̄uis nō fuerit ſm̄ actū martyrij ꝑ morte illatā corꝑalr̄ ⁊ materialr̄ ꝯſūmatū: tn̄ qꝛ habuit v̄go ſūmū dolorē ī aīa. et ſic exceſſiuū martyriū ⁊ ei⁹ aureolā feliciſſimā p̄ martyrio oim alioꝝ martyrū ꝓpōderātē h̄re dinoſcit̄. p̄cipue ſaltē triplici ratiōe.

Primo qꝛ ei⁹ martyriū eſt m̄ltiplici⁹
Scd̄o qꝛ nobilius vel digni⁹.
Tertio quia glorioſius

Primo qꝛ beate Marie martyriū fuit multiplici⁹. Nā alij martyres paſſi ſunt ſimplici⁹ martyriū. Ipſa aūt b̄tā mr̄ dei paſſa eſt q̄ncuplex. vicꝫ martyriū doloris: cōpaſſiōis: diuini ſermonis: volūtatꝭ: ⁊ memoratiōis. Primo dixi martyriū doloris. de q̄ Lu. ij. Tuā ipſi⁹ aiaꝫ ꝑtrā. gla. Vn̄ Damaſce. d̄r. Ipſa b̄tā v̄go dolores q̄s effugit pariēs ⁊ moriēs: hos in chr̄i paſſiōe ſuſtinuit a maternali cōpaſſiōe: viſceꝝ lacerationē tolerās. et quē deū ꝯgnouit ꝑ natiuitatē: hūc vt maleficū interfectū vidēs: gladio ceu cogitationib⁹ lacerabat̄. Hec ille. Scd̄o paſſa eſt martyriū cōpaſſiōis in multꝭ tribulatiōib⁹ ⁊ vulneribus chr̄i q̄ fuit martyr martyꝝ. ⁊ vltra hec qꝛ vuln⁹ lateris v̄go ſola ſuſcepit in corde doloroſo. Nam aīa chr̄i iā tunc deceſſerat a corꝑe. ſed aīa Marie erat in corꝑe filij ꝑ amorē plus q̄ꝫ in corpore ꝓprio. qꝛ aīa plus eſt ibi vbi amat q̄ꝫ vbi aīat: ſm̄ Aug. ꝙ ⁊c. Vn̄ Bern̄. in ſermone de annūciatione d̄r ſic. Vere tuā o b̄tā mater aīam gladius ꝑtrāſiuit: qn̄ crudelis lācea filio iam mortuo lat⁹ aꝑuit. ipſi⁹ nimiꝝ aīa iā ibi nō erat: ſed tua plane auelli neq̄bat vt plus q̄ꝫ martyrē te nō immerito p̄dicem⁹: in q̄ ſenſum corꝑee paſſiōis exceſſit affect⁹ cōpaſſiōis. Hec ille. Tertio martyriū diuini ſermonis: q̄d fecit gladi⁹ illi⁹ ſermonis chr̄i dicentꝭ in cruce. Mulier ecce fili⁹ tuus. Bern̄. vbi ſ̄. An nō plus q̄ꝫ gladi⁹ fuit ſermo ille: Mlier ecce filius tuus. Fuit reuera ꝑtrāſiēs aīam ⁊ ꝑtingēs vſq̄ꝫ ad diuiſionē ſpūs. Quarto martyriū volūtatꝭ q̄ iuxta crucē ſtans parata fuit v̄go ꝓ chr̄o ⁊ ꝓ ſalute hoim martyriū pati: vt dic̄ Amb. ſuꝑ Lu. et etiā Anſ. Quinto paſſa eſt martyriū memoratiōis. et hoc nō tā momētanee vel breuis tp̄is: ſed diuturne paſſiōis. Tū qꝛ a puericia Jeſu ſꝑ expectauit in ſe impleri ꝓphetiā Symeonis de gladio doloris. Tū quia poſt paſſionē chr̄i ſꝑ in memoria habuit. et ex h̄ ſꝑ p̄ alijs vulnerabat̄ pre dolore ex amoris chr̄i deſiderio. Scd̄o martyriū b̄tē v̄ginis fuit nobilius p̄ alijs martyrijs: ideo q̄ꝫ aureola digniſſimū. quia paſſa eſt in aīa q̄ multo nobilior eſt corꝑe. Vn̄ multo nobili⁹ fuit v̄gini pati in aīa ꝓ chr̄i amore martyriū. Proīde Hiero. in ſer. de aſſump. d̄r. Alij ſancti pro chr̄o paſſi ſunt in carne. b̄tā v̄go in ea ꝑte ſui paſſa eſt q̄ impaſſibil̄ et īmortalis habet̄. hoc eſt: in aīa. Idcirco vt verū fatear plus q̄ꝫ martyr fuit. quia atroci⁹ paſſa eſt dū paſſiōis chr̄i gladiū in aīa ſuſtinuit. Hec ille. Tertio martyriū v̄ginis fuit glorioſius. Q̄d ſic oſtēdit̄ ſm̄ Alb. qꝛ aureola martyribus debet̄ ꝓ eo ꝙ aīam dederunt. ſed hoc fecit Maria glīoſi⁹ p̄ ceterꝭ. Primo qꝛ dedit ꝓ ſalute mūdi p̄dilectiſſimā aīam. i. vitā filij ſui quā incomparabiliter p̄dilexit q̄ꝫ Petr⁹ vel ali⁹ martyr ꝓpriam aīam ſuā. Scd̄o qꝛ dedit p̄cioſiſſimā aīam ſcꝫ chr̄i: q̄ datio fuit p̄ciū toti⁹ mūdi. Tertio: q̄a alij dederūt corp⁹ ⁊ aīam. b̄tā v̄go aūt dedit ad crucē corp⁹ ⁊ aīam ⁊ diuinitatē. ꝙ patꝫ ꝙ improportionabil̄r glīoſi⁹ accepit in p̄mio aureole. O igit̄ glīoſiſſima ora ꝓ nobis chr̄m Amen.

Pars tertia libri tertij de p̄cellenti acerbitate doloris Marie.

Tuam ipſius ani-

mā ꝑtranſibit gladi⁹. Lu. ij. Hec verba dixit Symeō ad Mariā ꝓ tp̄e purificatiōis: q̄bus oſtendit ꝓphetice ⁊ iſinuat ſūmū amorem ⁊ dolorē Marie. Amorem in eo ꝙ d̄r. Tuā ipſi⁹ aīam. Gorra exponit ſic. i. tuā aīaꝫ que eſt ipſius chr̄i filij tui ꝑ amoris vinculum. Diligebat eīm chr̄s virginem matrem ſicut aīaꝫ ſuam. Vl̄ ſic. Tuam ipſius .ſ. chr̄i animā que q̄dem eſt tua ꝑ amorē intimū. Diligebat eīm virgo mater aīam chr̄i ſicut ſuā: imo improportionabiliter pl⁹ q̄ꝫ ſuā. Hec Gorra. Itē inſinuat ꝓpheta Symeō b̄tē virginis dolorē acerbiſſimū in chr̄i paſſione. cū ſubdit: ꝑtranſibit gladi⁹. in q̄ notat̄ ꝙ dolor Marie nō fuit particularis ſed vniuerſalis. qꝛ nulla particula ſine dolore fuit ſed totā aīam repleuit. Vn̄ Hiero. ſer. d̄ aſſum. d̄r. Conſtat qꝛ Maria tantū doluit vt totā animā ꝑtrāſierat ac poſſideret vis doloris. Item notat̄ etiā ꝙ dolor Marie nō fuit ſuꝑficial̄ ſed vſq̄ꝫ ad cordis intima ꝑtrāſiuit ⁊ oīa oſſa ei⁹ penetrauit: q̄m mortē filij fecerat ſuā: vt ait Hiero. vbi ſ̄. De hac ꝙ doloriſitate Marie p̄ter preſcp̄ta: tria myſteria notabim⁹.

Primū myſteriū d̄r excellentie
Secūdū d̄r excreſcentie
Tertiū d̄r efficientie.

Articulus p̄mus ꝙ dolor q̄ ꝑtranſiuit cor beate Marie in filij ſui paſſione ſuꝑauit oim martyrū dolores in acerbitate

Circa primū my-

ſteriū .ſ. excellētie querit̄ Utrum gladius doloris quem ſuſtinuit beata virgo Maria in chriſti paſſione fuerit excellentior in acerbitate martyrum omnium corporali

dolore ꝛ paſſione. Ad qđ ꝓtinus rn̄deť ꝙ ſic:
ſm̄ Nico đ Lyra ſuꝑ.iij.ſniaꝝ circa diſt.xvj. Et
declaraŧ h̄ ꝑ plures rōnes q̄ accipiunť ſeriatim
ex v̄bis p̄miſſi thematis. Prima rō accipiť ex
hoc ꝙ đr: Tuā. et eſt talis. qꝛ beata v̄go nō fuit
paſſa aliud martyriū q̄ȝ in dolore cōpaſſiōis ſu
ꝑ chr̄o patiente. Si ḡ tūc nō doluit plus q̄ȝ ali/
qs martyr. ḡ ſuū martyriū in celo haberet minꝰ
p̄miū ꝛ gl̄iam minorē: qđ eſſet cōtra ſniam Da/
maſceni dicēt͡ȝ ꝙ hec v̄go a nullo illuſtriū vinci/
tur. ſic q̄ȝ illi martyres p̄cellerēt in gloria dei ma
trē: quod eſt abſurdū. Scđa rō accipiť ex eo ꝙ
đr: ipſiꝰ. talis. qꝛ gladiꝰ doloris paſſiōis chriſti
fuit acerbiſſimꝰ ſuꝑ oēs martyrū dolores. iuxta
illud Thren̄.j. O vos oēs q̄ tranſit͡ȝ ꝑ viā attē/
dite ꝛ vi. ſi ē dolor ſil'is ſic do. meꝰ. Sed qm̄ ani
mā b. Marie ipē idē gladiꝰ paſſiōis chr̄i ꝑtrāſi/
uit. ḡ acerbior fuit p̄ alijs martyribꝫ. Hic Ber.
in ſer. de paſſiōe q̄ incipit. Si liguis hoim: dicit
ſic. Quod in carne chr̄i agebāt claui ꝛ lācea: hoc
in v̄ginis mēte paſſio naturalis affectiōis ꝛ ma
terna anguſtia. Tertia rō accipiť ex eo ꝙ dici/
tur: animā. qꝛ maior ē afflictio q̄ penetrat aīam
ſcindendo q̄ȝ q̄ carnē. ſed in alijs martyribꝫ gla/
dius doloris penetrauit carnē: in v̄gine aūt ani
mā. igiť ꝛc. Hinc Hiero. Maria inquit qꝛ mē/
te paſſa eſt: plus q̄ȝ martyr fuit. Quarta ratō
accipiť ex eo ꝙ diciť: ꝑtranſibit. q̄a tanto magis
ꝑtranſit aīam dolor in amittēdo aliq̄d: quanto
magis diligebaŧ illud. ſed btā v̄go ſūme dilexit
chr̄m ꝛ eius vitam: improporcionabil'r q̄ȝ ma/
gis q̄ȝ alij martyres dilexerint ꝓpriam vitā: imo
martyres ipſi nō diligebant ſed oderant ꝓpriam
vitam ꝓpter chr̄m. iuxta illud Joan. xij. Qui ꝑdi
derit aniam ſuam ꝓpter me: inueniet eā. ꝛ q̄ odit
aīam ſuā in hoc mūdo: in vitā eternam cuſtodit
eam. Ergo btā Maria plus doluit amittēdo vi
tā chr̄i q̄ȝ martyres amittēdo ꝓpriā vitā. Qui
ta rō accipiť ex eo ꝙ đr: gladius. quia gladiꝰ do
loris ſummi conſurgit ex gladio amoris ſummi
in ipſa beata v̄gine Maria. Et hec rō declaraŧ
lucidius ſm̄ Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. cxvj. ſen
tentiaľr. qm̄ oīs dolor ex amore. quod em̄ cum
amore poſſideť: cum dolore amittiť. Et ideo vbi
ſummus ꝛ improporcionabilis amor: ibi ſūmꝰ
et improporcionabilis dolor đ amati amiſſiōe.
Sed qꝛ dolor martyꝝ in ſua paſſione cauſabaŧ
ex naturali amore corꝑis. Dolor aūt v̄gis Ma
rie in chr̄i paſſiōe cauſabaŧ a gr̄a ſimul ꝛ a natu
ra. mag͡ȝ tn̄ a gr̄a ꝛ ab amore gratuito. ſed qꝛ gra
tia improporcionabiliter ꝑfectior ꝛ fortior eſt q̄ȝ
natura. vn̄ improporcionabiliter maior ē amor
gratuitꝰ q̄ȝ amor naturalis. ꝓpterea ſancti Lau/
rentius ꝛ Vincentius: ac alij m̄ľti leguntť iocū/
daſſe etiā in tormēt͡ȝ acerbiſſimis vbi naturalis
dolor maxime vigere deberet. Letabanť autē ex
feruentia amoris gratuiti. Sequiť ḡ ꝙ ſic gra/
tia improporcionabiľr fortius mouet q̄ȝ natu/
ra: ita dolor cauſatus a gratia maior eſt impro/
porcionabiliter q̄ȝ dolor cauſatus a natura. ꝛ ꝑ
cōſeq̄ns dolor b̄te Marie q̄ cauſabaŧ a natura
et gratia: incōꝑabiľr maior erat dolore aliorum
martyꝝ. Ex q̄ em̄ mens Marie fuit plena chari
tate ꝛ gr̄a pre alijs improporcionabiľr. ḡ nullū
habuit retinaculū q̄n toto impetu ī efficacia ha/
bitus ad compaſſionē ꝛ triſticiam ſuꝑ chr̄o paſ/
ſo materna affectione ferreť. Hinc Bern̄. ſuper
Miſſus eſt. đr: Longe eam plus q̄ȝ martyre cē/
ſemus: in qua paſſionis. ſ. corꝑalis ſenſum ſu/
ꝑat cōpaſſiōis affectꝰ. Hec ille. Sed di. In bea/
ta v̄gine nulla erat leſio in carne: ſed tm̄ in men
te. In martyribꝫ aūt erat dolor in carne ꝛ ſimul
etiā in mēte: cū aīa cōmunicet paſſiōibꝫ corꝑis
ꝓpter cōiunctionē. ḡ martyres duplici ꝛ ꝑ conſe/
quens ampliori dolore dolebant q̄ȝ Maria.

Rn̄r ſm̄ Nico. de Lyra vbi ſ. ꝙ in martyri/
bus ꝑua erat vis doloris in mēte: ſed tota conſi
ſtebat q̄ſi in carne. vn̄ ꝛ cōſolatiōem maximā ꝑ/
cipiebant in mēte ex paſſiōe ꝓ chr̄o ſuſcepta. ſed
in beata v̄gine erat ecōuerſo. ḡ in ipſa fuit dolor
acerbiſſimꝰ. Nec valet obiectio ſi dicas ꝙ etiā
in btā virgine fuit gaudiū admixtū dolori. quia
gaudebat de hūani generis redēptione: coqꝫ vo
luntas v̄ginis ad vtrāq̄ȝ faciē ferri in totū actu͡ȝ
totaliter ſinebaŧ: vt ſimul ſūme gauderet in ra/
tione de redemptione humani generis: ac ſūme
doleret in affectu materno in chr̄i ꝑemptiōe cor/
porali. Deniq̄ȝ n̄ valet ſi obijcias ꝙ dolor paſ
ſionis corꝑalis mag͡ȝ eſt exterminatiuꝰ vite cor/
poralis q̄ȝ dolor compaſſiōis q̄ eſt in aīa tm̄mō
coꝙ aliq̄n tantus eſt dolor in aīa quando vic͡ȝ
homo totaliter ꝑturbatus eſt ꝙ abſorbet omnē
dolorē corꝑalem. imo q̄n̄q̄ȝ hō ex dolore anime
inijcit ſibijpſi manꝰ: et nō curat dolores ſibijpſi
inferre corꝑales ꝛ mortē. Vn̄ patet ꝙ fortior do
lor mentis beate Marie fuerit omi dolore cor/
porali martyꝝ: p̄dictis ex rōnibus. O igiť pec
cator conſidera quātum patiť pro te chr̄s deus
et quantū compatiť pia mater eius. O vere fer/
reum pectus ꝛ adamantinū cor hoīs ꝑtōris q̄
nō condolet ꝛ nō cōmoueť ad lamenta: cū ſuper
tot ꝛ tantis doloribꝫ etiā petre ſciſſe ſūt: monu/
mentaq̄ȝ apꝑta: ſol etiam tenebratꝰ luxit: et terra
mota planctum oſtendit.

Articulus ſecundus q̄liter doloris gladiꝰ ex/
creſcebat in acerbitate leſionis ex. xij. conſidera/
tionibꝫ in corde Marie.

Secundū myſteri

um đr excreſcētie. hoc eſt q̄liter excre
ſcebat dolor maximꝰ in beate Ma
rie anima ex ſui filij paſſiōe. Vbi nota ꝙ ex q̄ be/
ata virgo nouerat omnes ſcripturas ſacras et
ſpiritu ſancto reuelante ſciebat: ac etiam natura/
li ratione intelligebat atq̄ȝ dep̄rehēdere poterat

immenſitatē doloris in filio patiente. idcirco ſū-
me gladius afflictiōis eiꝰ aīam vulnerādo per-
tranſibat. ſicut ꝓphetauerat Symeō di. Tuam
ipſiꝰ aīam ⁊c. Diſtinguere aūt poſſumꝰ duodeci
conſiderationes q̄ ꝟſabantur in corde btē Ma-
rie: ex quibꝫ excreſcebat dolor maximꝰ in ipa. Et
iſte cōſiderationes excreſcētie doloris tanq̄ꝫ duo-
decim ſtelle in corona btē ꝟgis Marie ponunt
q̄s ꝑ has ipa btā ꝟgo meruit gloriā ⁊ coronam
xij. ſtellaꝝ. iuxta illud Apocal' xij. Mulier ami-
cta ſole ⁊ in capite eiꝰ corona duodecim ſtellarū.
Et pn̄t diuidi pro faciliori captu in tres quater-
narios: vt ſequit

Prime cōſideratio incōprehēſibilis doloris.
Scḋa generalis afflictionis
Tertia. obilis complexionis.
Quarta crudelis attractationis
Quinta cordialis reuerberatiōis.
Sexta totalis deſolationis
Septima localis deſpectionis.
Octaua ſocialis vilipenſionis.
Nona vituꝑabilis morti damnatiōis.
Decima confuſibilis diffamationis.
Undecima ingratitudinalis iniuriationis.
Duodecima mmꝰ vtilis fructificationis.

Capitulum. I. de Conſideratione incompre-
henſibilis doloris dn̄i Jeſu chr̄i.

Prima conſidera

tio incomprehenſibilis doloris chri
ſti ex qua excreſcebat dolor ſummꝰ ī
ꝟgine bn̄dicta. Declarat. q2 teſte ſaluatore venit
filius hois ſaluare qḋ ꝑierat Luc. xix. et q2 totū
ꝑierat. ḡ totū ſaluare debuerat q̄ntum. ſ. in eo. i.
chr̄o fuerat. Hec aūt beata ꝟgo nouerat et ex h
conſiderabat: ſicut etiam oīs fidelis aīa conſi-
derare ⁊ penſare debet: quia chr̄s pro toto gene-
re humano perdito exoluere debebat p̄cipue iſta
quattuor

Primo omnes humanas miſerias.
Secundo omnes humanas offenſas.
Tertio eternas damnatoꝝ penas.
Quarto amiſſas celeſtes delitias.

Primo inquā oēs hūanas miſerias debuit ſol-
uere chr̄s. q2 ipſe debuit eſſe emēdator ꝑfectiſſi-
mus oīs mali qḋ fuerat inflictū humano gene-
ri ꝓpter pccm̄: ꝓpter qḋ incurrerat īfirmitates: la-
bores: anguſtias: mortē: et oēs miſerias q̄s pa-
timur ī hoc mūdo. ḡ chr̄s tāmaxime debuit do-
lere ꝙ q̄ntū ex ſe fuit hec oīa ſolueret ꝓ toto ge-
nere hūano: lꝫ nō oēs hoīes ꝓpter ſuam maliciā
ſint conſecuti efficaciā ſaluatiōis. Et ſm ſtatum
vie hec nobis relicta ſunt oībꝫ vt patiamur ad
meritū ⁊ p̄miū augendum. Propterea Eſa. lv.
Uere lāguores nr̄os. i. infirmitates ⁊ miſerias
ipſe tulit: et do. no. ipſe por. Dilata ḡ hō ſinū mē-
tis tue ⁊ cōſidera q̄t infirmitates: q̄t miſerias: la-
bores ⁊ anguſtias: quot q̄ꝫ genera mortꝭ patit
hō. Et ſic nouerꝭ q̄ntū debuit dolere chr̄s vt hec
oīa exoluat. Hec oīa pēſauit Maria. et ideo di-
xit illud Thren̄. j. Multi gemitꝰ mei ⁊ cor meū
merēs. Scḋo oēs hūanas offenſas chr̄s de-
buit exoluere. q2 hec fuit cauſa paſſiōis vt ſatiſ-
faciat ꝓ pctīs totiꝰ generis hūani: nō ſolū origi-
nalibꝫ ſedetiā actualibꝫ: venialibꝫ: ⁊ mortalibꝫ.
nō ſolum ꝓ electis: ſedetiā ꝓ reprobis. Un̄ Eſa.
liij. Omnes nos errauimus: vnuſquiſq̄ꝫ in viā
ſuā declinauit. ſ. per pctā varia: et dn̄s poſuit. ſ.
ad ſoluendū in penis: in eo. ſ. chr̄o iniq̄tates oīm
noſtrū. Igit conſidera hō q̄t fuerunt pctā hoīm
a p̄ncipio mundi: quot ſunt: et quot erunt: quis
nouit hec p̄ter deum. Et ſic penſa quantū debu-
it chr̄s dolere vt hec oīa exoluant ad plenitudi-
nem in ipſiꝰ pena. Sicut em̄ cū aliqḋ membrū
dolet: caput cōdolet. ita chr̄s caput eccl'ie aſſum-
pſit oīa lamētāda ⁊ deplorāda noſtra ad ꝑfecte
ſoluendū ⁊ ſatiſfaciendū: et non ad cōmittendū.
Un̄ ⁊. j. Pe. ij. Pctā noſtra ipe ꝑtulit in corpo-
re ſuo. i. penas pctōꝝ. Hec penſabat Maria. et
ideo dicere poterat illḋ Thren̄. j. Foris interficit
gladius. ſ. culpaꝝ mortaliū mēbra dn̄i ꝑciden-
tis: et domi. i. in corde interiꝰ mors ſil'is. ſ. dolo-
ris. Tertio et̄nas damnatoꝝ penas chr̄s de-
bebat exoluere. q̄a ipſe venerat vt ſaluator oīm
debitoꝝ nr̄oꝝ ⁊ liberator ab oībꝫ penis pctōꝝ q̄
ſunt: erunt: ⁊ fiunt. Deus aūt ſicut oīm reꝝ: ita
⁊ culpaꝝ ac penaꝝ oīm ꝓ eis debitaꝝ habet no-
ticiam: et nil impunitū ſua iuſticia dimittit: ſm
Aug. et Anſ. li. Cur deꝰ hō. Cū ḡ cuilibet pecca-
to mortali debeat pena infernalis et̄na: oporte-
bat ꝙ chr̄s q̄ eſt infinitꝰ in ſua diuītate ſic patien-
do in aſſumpta hūanitate ſatiſfaceret pro oībꝫ:
et tantū doleret ꝙ penas diuīe iuſticie correſpō-
dentes exolueret. et ſic nil maneret impunitū a
diuina iuſticia. ⁊ nil remaneret inſolutū a diuia
miſcḋia: ac ꝑ hoc vtraq̄ꝫ honoraret in ſūma ex-
cellentia. Et ſic pena chr̄i erat quaſi infernalis:
iuxta illud Ps̄. in ꝑſona eiꝰ. Repleta eſt malis
ſcꝫ pene: aīa mea. ſ. ſenſitiua: et vita mea inferno
appropinq̄uit. ſ. ꝓpter ſil'es penas. Hec pēſabat
Maria. et ideo dixit illud Ps̄. Dolores inferni
circūdederūt me gemitꝰ mortis. Quarto amiſ-
ſas celeſtes delitias eternas debuit ſoluere chri-
ſtus. et ideo ꝓpter noſtꝝ exulatū a gl'ia tantum
debuit dolere q̄ntū oēs ⁊ ſinguli hoīm recta ra-
tione debuiſſent dolere cognoſcēdo veracit q̄n-
tū erat illud amiſſum bonū celeſtꝭ gl'ie et q̄ntū
duratuꝝ erat. Propt'ea Thren̄. iij. dn̄s Jeſus
ait ꝑ os Hiere. In tenebroſis. i. in meſticia tene-
broſi exulatꝰ a lumine gl'ie: collocauit me quaſi
mortuos ſempit'nos. Collocauit inquā. ſ. deus
pr̄ chr̄m: nō q̄dē excludēdo ipm a btitudinis cō-
p̄heſiōe. q2 chr̄s ab inſtanti cōceptiōis ſue ſp fu-
it cōprehēſor ⁊ viator: vt teſtat Augꝰ. Sꝫ collo-
cauit inq̄t. ſ. ad ſatiſfaciendū pro mortuis ſem-

ṗternis.i.pctõꝛib⁹. Hec oĩa penſante btã Maria dı.illõ Threnoꝝ.j. Unde dñe q2 amaritudĩe plena ſum:ſubuerſum eſt coꝛ meũ in memetipa Hec pſcripta ſm ſniam ſcti Bernardini d Senis.⁊ ꝯcoꝛ.Antoñ.floꝛen.in ſũma ſua pte.iij. O igit̃ incõpꝛehẽſibilis doloꝛ chꝛi ꝓpt̃ nos. o inexꝛamabilis amoꝛ q̃ hec ꝑ nob̃ effecit. Ca.II.

Secũda ꝯſideratio ſiue ſtella dr̃ generalis afflictiõis. Nã ſm Alex.de Ales.iij. pte ſũme.q.xviij.ꝯcoꝛ.Bonauẽ.ſup.iij.di.xvj.dñs Jeſus acerbiſſimã paſſionẽ ſuſtinuit i carne tenerrima. Tũ ꝓpter generalitatẽ.q2 in oĩbus mẽbꝛis ⁊ ſenſib⁹ patiebat̃:⁊ a planta pedis vſq3 ad verticẽ nõ erat in eo ſanitas.Eſaie.j.Tũ ꝓpt̃ cõtinuitatẽ doloꝝ oĩm.q2 ei⁹ ſuſpẽdiũ contĩnuabat̃ i doloꝛib⁹ ĩmitigabilr̃ ex coꝛpis ſuſpẽſi pondere inter clauos. Tũ ꝓpt̃ ſenſus vigoꝛoſitatem.q2 in manib⁹ ⁊ pedib⁹ viget pcipue ſenſus. ⁊ ideo mag̃ affligit ibi leſio ꝓpter neruos ⁊ muſculos ſenſuales ibidem cõcurrentes. Preterea experientia docet.q2 frig⁹ magis affligit intricatũ in manib⁹ ⁊ pedib⁹ q̃3 in reliq̃s mẽbꝛis. Hec itaq3 ꝯſiderãs btã vgo Maria pẽſabat coꝛde: vt ait Ber̃. Et videbat caput ei⁹ angelicũ in q̃ erãt oẽs theſauri ſapię dei.dẽſitate ſpinaꝝ multiplr̃ pfoꝛatũ: oc̃los antea lucidioꝛes caligantes pre fletu.faciẽ pulcerrimã alapis ⁊ ſputis iudeoꝛu3 fedatã:aures audiẽtes cantus angelicos vitupe rijs ⁊ blaſphemijs repleras:nares fetoꝛib⁹ ſpuꝛtoꝛu3 ⁊ cadauerũ loci caluarie infectas.rubicunda eius labia pallida facta:crines ⁊ barbas dilaniatas.collũ vinculis attritũ:man⁹ ⁊ pedes pfoꝛatos:⁊ oĩa mẽbꝛa diſtẽta tã violẽter vt dinumerari poſſint omia oſſa.teſte Pſ̃.Quid plura:ſola remãſerat lingua ⁊ coꝛ.ſed ⁊ ne illa remanerẽt abſq3 pena.felle ⁊ aceto potat̃ lingua ac coꝛ apit̃ lancea.Pro his flens Maria di.illõ Threñ.iij. Oculus me⁹ afflict⁹ eſt:nec tacuit eo ꝙ non eſſet reqes donec reſpiceret de celo dñs.ſ.reſuſcitãdo chꝛiſtum. Cap.III.

Tertia ꝯſideratio nobilis cõplexiõis.ſcz chꝛi.q2 nouerat vgo chꝛm foꝛe cõplexionis tenerrime ⁊ nobiliſſime.ĩpꝛopoꝛtionabilr̃q3 ſpecioſũ foꝛma p̃ filijs hoĩ3: vtpote de ſpũſctõ ꝯceptũ:miraculũ ꝑmaximũ.Ea vo q̃ fiunt a deo miraculoſe impꝛopoꝛtionabiliter ſt melioꝛa ⁊ nobilioꝛa his que fiunt naturalit̃.vt teſtat̃ Chꝛy.etiã d vino fctõ optimo ex aq̃ in nuptijs miraculoſe exẽplũ ponẽdo. Om autẽ notũ eſt ꝙ q̃nto q̃s eſt cõplexionis nobilioꝛis ac tenerioꝛis:tãto mag̃ ſentit vim leſionis. Uñ ꝯſiderabat btã vgo chꝛi leſiones in carne ei⁹ tenerrima foꝛe acutiſſimas ſup oĩm alioꝝ hoĩum afflictoꝝ leſiõẽs ⁊ doloꝛes impꝛopoꝛtionabilr̃ adeo ꝙ ſolus ipe clauus trãffigẽs:maioꝛẽ ingerebat chꝛo leſionẽ q̃3 ignis laurẽtio. aut excoꝛiatio bartholomeo.et ſic de alijs martyribus. Unde doloꝛ chꝛiſti ſupauit omniũ alioꝝ doloꝛes: tã quo ad equolentiã q̃3 q̃ ad acerbitatẽ ſm Alex.⁊ Bonauen.vbi.ſ̃.Hec g̃ ꝯſiderãdo maria dicere poterat ſil'q̃3 et dñs Jeſus illõ Threñ.iij.O vos oẽs q̃ trãſitis ꝑ viã attẽdite ⁊ videte ſi eſt doloꝛ ſimil' ſicut doloꝛ me⁹ Cap.IIII.

Quarta cõſideratio crudelis attractiõis. q2 ꝯſiderabat et videbat ſuũ filiũ tãcrudeliter tãq3 dire tractari a iudeis ſine oĩ miſeratiõne:trudendo:trahẽdo:ligãdo:ꝑcutiẽdo:flagellãdo:colaphizãdo:alapizando.crines ⁊ barbas dilacerãdo.cõſpuendo:vulnerãdo:et ipi q̃dem chꝛo tãſpecioſo iuueni:tãſuaui:tãnobili:tãpatientiſſimo vero dño et homini innumerabiles violentias inferẽdo:et oppꝛobꝛia inenarrabilia varios q̃3 cruciatus in tollẽdo aĩam ei⁹ ingerẽdo.Propterea ꝑ Pſ̃.ait. Uim faciebãt qui qrebãt aĩam meã.i.vitã tollere. Nimirũ vim faciebant:q2 magnũ cruciatũ.Nam vt ſcribit̃.iij. q.j.Nulli dubiũ magnũ cruciatũ ſuſtieꝛ q̃ vim ſuſtinet. Notat̃ dic.q qrebãt aĩa3 meã.q2 iudei tãcrudelit̃ q̃ſiert aĩa3.i.vitã chꝛi ꝙ in oĩb⁹ ill' locis in quib⁹ extimatũ fuit cõſiſtere naturalit̃ vitam hoĩs:fecerũt maximã vim querentes eam. Nimirũ cũ ali qui phi dicãt pncipalẽ ſedem aĩe eſſe i capite:vt ſeq̃ces platonis.alij i coꝛde vt ſeq̃ces Ariſto. Alij vo dicant in ſanguie:ſm illud Leui.xvij.Aia oĩs carnis i ſanguine eſt. Alij dicunt eſſe in toto coꝛpoꝛe ⁊ in q̃liber pte coꝛpoꝛ̃ totã aĩam:vt dicit Aug.vj.li.de trini.c.vj.Certe in oĩb⁹ iſtis locis fecerũt maximam vim iudei querentes animã chꝛi.quia in capite vim vl' violentiã fecerũt ꝑ ſpineã coronã.in coꝛde ꝑ lãceã. i coꝛpoꝛe et ſanguine ꝑ flagellatiõem toti⁹ coꝛpoꝛis:et perfoꝛationẽ manuũ ac pedũ vnde totus exiret ſanguis.Et ſic maxim⁹ fuit cruciat⁹ chꝛi i carne virginea et tenerrima.Jn cui⁹ maximi doloꝛis ſignũ extitit ſm Bonauẽ. vbi ſup.ꝙ vis cruciatus ſui tãcito defecit virtutẽ nature: cũ tñ nullũ membꝛoꝝ pncipaliũ coꝛrupit.Eteni adeo cito moꝛtuus fuit chꝛs ſuſpẽſus i cruce vt etiã miraret̃ pilat⁹.g̃ videt̃ ꝙ doloꝛ chꝛi fuerit grauiſſimus:quẽ plane ꝯſiderabat maria.⁊ iõ dolens di.illud pſ. Afflicta ſum et humiliata ſu3 nimis:rugiebam a ge.⁊c̃. Ca.V.

Quinta ꝯſideratio coꝛdialis reuerberatiõnis.Nã ex q̃ ſciebat chꝛs dñs q2 ſua mr̃ maria tota eſſet doloꝛib⁹ cõpaſſionis plena:ſũme dolebat de ipa matre dulciſſima conſecta meſticia:et hoc quantum menſurare ſciebat creſcere doloꝛem in ipſa ex ſumma ſui dilectiõe et amicicia. Jn cui⁹ ſignũ chꝛiſtus in proximo moriturus quaſi oblic⁹ amariſſime ſue moꝛtis cõpaſſus eſt poti⁹ meſtiſſime ſue mr̃i: adeo vt i ſpũ vltimo ꝯſtitut⁹ diſponeret quõ h manere deberet ipſa et ſolatiũ hr̃e poſſ3 a diſcipulo cui cõmendauit eã. Uñ tũc in ſpũ dñs Jeſus ſue matri dicere poterat illud Pſ̃. Ueni in altitudinẽ mar̃.i.amariſſime paſſiõis:⁊ tempeſtas demer

ſit me. Tēpeſtas inquā doloris reuerberati vel redūdati ex te mr̄e cōdolente demerſit me in me-roribꝫ. Tūc igit̄ pia mr̄ cognoſcēs chr̄m duplicē dolorē hr̄e.ſ. ꝓ ſe ⁊ ſua genitrice: tāto magis affli-gebat̄ ⁊ dicere poterat. Noli fili amantiſſime ꝓ me eſſe meſtꝰ: qꝛ hoc mihi ē anguſtie. Noli ꝑdulcis vni-ce tu deꝰ meus ꝓ me dolere q̄ ſū creatura tua. tu dn̄s. ego ancilla tua te ſūme diligo. tanto ergo ſup te affligor in aīo quanto te ꝓ me dolere ex amo re cōſidero. Unde Bern̄. in omel'. ſuper euange. Stabat iuxta crucem Jeſu. dt ſic. O dolores i-explicabiles. O ineffabilis reciprocatio ſcti amo ris. filiꝰ patit̄ ⁊ intus valde cōpatit̄ mr̄i. mr̄ vero cōpaſſa eſt patiēti filio. Tātus nēpe ipetus paſ-ſionis dn̄i Jeſu fuit vt quaſi torrens ipm̄ imple ret patientem ⁊ inebriaret. qꝛ teſte Pſ̄. De tor-rente.ſ. paſſionis in via bibit chriſtus. ⁊ ſic chro impleto in matrem confluerēt compatientem: q̄ ſilr̄ impleta in filiū redundaret. iuxta illō Eccl'ſ. j. Ad locum vnde exeunt flumina reuertūtur vt iterum fluant.

Capitulum. VI.

[s] Exta ꝯſideratio totalis deſolatōnis. qꝛ videbat ꝟgo filiū totalr̄ deſolatū. ⁊ in tot tormētis ac tantis paſſionibꝫ nullū ꝯſolatorē hn̄tem: cū alij etiā malefactores in hora deductōis ad mortē ſoleāt hr̄e aliquē conſola torē. Jdcirco chr̄s dicere poterat illō pſ. Et ſuſti nui q̄ ſil̄ mecū cōtriſtaret̄. ⁊ qui me conſolaretur nō inueni. imo non conſolabant̄ chr̄m iudei: ſed illudebant ⁊ blaſphemabāt cum principibus ſa cerdotū. Nō gentiles. ſed ꝑcutiebāt in faciē. fla gellabāt ⁊ coronabāt ſpinis. ⁊ qđ nulli latroni irrogat̄ vt vicꝫ ꝓprium patibulum in dorſo por tet ad locū ſuſpēſionis: hoc chr̄o fecerūt. qꝛ compu lerūt ipm̄ portare crucē ſuā ꝓprio dorſo ad locū crucifixionis. Deniqꝫ chr̄m nō ꝯſolabant̄ diſci-puli q̄ oēs fugerant. Preterea nō ꝯſolabat̄ pat̄ eternus qui pro nobis tradidit illū: ⁊ ꝑmiſit cru delia agi in ipum q̄ vellent iudei. vn̄ clamauit in cruce. Deus deus meus vt qd dereliqſti me.ſ. ꝑ-mittendo agere ꝯ me iudeos ⁊ crucifixores oīa crudelia q̄ vellent in mea afflictiōe. Jtē qđ plus eſt. ipa ꝑs intellectiua aīe chr̄i q̄ fruebat̄ deo con tinue conſolata nō eſt ipm̄. ſed dereliquit ſenſiti-uā tantis doloribꝫ imerſam: qđ nulli ſanctorū accidit. vn̄ cū ſcti clamauerūt in tribulatōibus dn̄s exaudiuit eos. teſte Pſ. Etſi non ſꝑ exau-diuit liberādo a penis. tn̄ exaudiuit mentē eorū cōſolando vt in ꝟtute patiētie perſiſterēt. chriſtꝰ tn̄ clamauit ⁊ nō eſt exauditꝰ. qꝛ nullā ꝯſolatio-nē etiā in mente habuit. ꝓpterea ſe tantū dereli-ctū clamauit. Hec pēſauit Maria: ⁊ ideo ſūme doluit ⁊ fleuit dicēs illō Thren̄. j. Ego plorans ⁊ oculus meꝰ deducēs lachrymas: qꝛ lōge factꝰ eſt conſolator.

Cap. VII.

[s] Eptīa ꝯſideratio local' deſpectōis. Nā Marie dolor excreſcebat in eo ꝙ i loco deſpectiſſimo. i. in golgatha qui erat locꝰ caluā-rie. qꝛ ibidē erant oſſa caluarie cadauerū interfe-ctorū vbi occidebant̄ viliſſimi homies. ribaldi ⁊ latrones: ibi rex regū chr̄s occiſus eſt: ⁊ ibi ſub cruce ipſius ſtetit mr̄ virgo ſctiſſima ⁊ verecun-diſſima honeſtate ꝑdita: vt merito chr̄s ⁊ mr̄ eiꝰ dicere poſſit illud Pſ̄. Ego aūt ſum ꝟmis.ſ. ſcꝫ reputatione iudeorū me vilificantiū. ⁊ ſic nō hō: opprobriū hoīm ⁊ abiectio plebis. q. di. ego ſum tam vilis reputatus vt non extiment me dignū haberi inter hoīes: ſed abiectū inter vermes in monte caluarie de cadaueribus ſcaturientes et opprobrijs plenum.

Capitulum. VIII.

[o] Ctaua ꝯſideratio ſocialis vilipēſionis. qꝛ cū iniq̄s deputatꝰ eſt ⁊ ſociatꝰ: cū in-ter viliſſimos latrones ē crucifixꝰ. ⁊ hoc auget dolorē. qꝛ ſic pati innocentē cū alijs ſctis ⁊ probis viris refrigeriū eſt: ita ecōtrario ꝯdena ri cū ſceleratis excreſcētia iniurie ⁊ pene eſt. Unde ⁊ chr̄s hoc horreſcens ſcḋm ſenſitiuā orabat ꝑ Pſ̄. di. Ne perdas cū impijs deꝰ aīam meā. i. vitam meā. Et ſic ſubdit clariꝰ. neqꝫ cū viris ſanguinū vitā meā. Hoc penſabat Maria di. Ecce imple tur illō Eſa. liij. Cū ſceleratis deputatꝰ eſt: ⁊ ipe pctā multorū tulit. i. hoīm. Quia eni hō primꝰ la trociniū cōmiſit rapiēdo fructū vetitū. ergo chriſtꝰ ſoluendo inter latrones debuit mori.

Capitulum. IX.

[n] Ona ꝯſideratio vituꝑabil' morti dāna-tōiſ. qꝛ crux ꝓ tꝑe illo erat pena ⁊ mors maledictorū. Deut̄. xxj. Maledictus.ſ. maledictiōe infamie vituꝑabilis oīs q̄ pēdet i li gno. vn̄ iudei ⁊ ꝑncipes eorū dānauerūt chriſtū turpiſſima ⁊ viliſſima morte: vt impleretur illō Sap. ij. Circūueniamꝰ virū iuſtū. ⁊ īfra. Morte turpiſſima condenemꝰ eum. Hinc Bern̄. ſuper cant̄. di. O hūilē ⁊ ſublimē deū. O altiſſimū ⁊ no uiſſimū virorū: opprobriū hoīm ⁊ gl'iam angelo-rū: ipſe ſiquidē rex regū et dn̄s dn̄antiū fuit viliſ mo ꝑcio venalis expoſitus. a viliſſimis ribaldis viliſſima paſſus. viliſſimo loco ſuſpenſus. viliſ-ſimo ſupplicio.ſ. crucis traditꝰ: cū iniquiſſimis ⁊ viliſſimis hoībꝫ deputatꝰ. modo viliſſimo tra ctatus. etenī bonꝰ dn̄s tanq̄ malefactor capit̄. tanq̄ fatuꝰ dei ſapīa irridet̄. tanq̄ homicida vi-ta hoīm morti damnat̄. tāq̄ latro ſaluator mū-di crucifigit̄. ⁊ tanq̄ vermis vilis ſummꝰ deus cōſpuit̄ abijcit̄ ⁊ cōculcat̄. Hec ille. Jſta penſan do btā Maria dicere poterat illud Hierem̄. ix. Quis dabit capiti meo fontem lachrymarū: vt plorem die ac nocte.

Capitulum. X.

[d] Ecima ꝯſideratio cōfuſibilis diffama-tionis. qꝛ q̄nto q̄s ꝯdemnat̄ ad mortē tanq̄ malefactor cōcurrente maiori po pulo. tanto eidem maior conſurgit pena erube-ſcentie ⁊ confuſionis. qꝛ cōſiderat ꝙ quilibet vi-dens narrat ⁊ diuulgat alijs in pria ſua etiam

peregrina de illo. ⁊ ſic vbiqꝫ diffamaꝛ. Et qꝛ iu-
dei ꝺ graui crimine calūniantes accuſabāt chri
ſtum. ſ. de blaſphemia grauiſſima: qꝛ filiū dei ſe
dicebat: qꝺ erat grauiſſimū apꝺ iudeos: necnō
⁊ de crimine leſe maieſtatis: quod erat maximū
apꝺ leges gentiliū. vñ ⁊ in titulo ſcꝑſerat pilatꝰ
lr̄is grecis hebraicis ⁊ latinis: vt oēs poſſent le-
gere. Jeſus nazarenꝰ rex iudeoꝝ. q. d. hec eſt cau
ſa paſſionis eius. qꝛ regē ſe fecit ⁊ vſurpare vult
regnū iudeoꝝ. Qm̄ aūt tunc erat feſtū azymorū
ſiue paſce ad qꝺ ex lege tenebanꝛ iudei cōuenire
vndiqꝫ in hierl'em ad ſacrificiū offerendum: niſi
legitimū haberēt impedimentū. Ex diſperſione
ḡ iudeoꝝ ꝑ orbē de oī pene natiōe tunc conuene
rāt tā de italia q̄ꝫ de aſia ⁊ africa. ⁊ ſic maxie dif-
famabaꝛ confuſio chriſti. Hec igitur penſando
Maria poterat dicere illud Threno. j. Poſuit
me dn̄s deſolatā tota die merore confectā. qꝛ ſcꝫ
videbat ꝙ tante ſolennitatꝭ die in q̊ magis debe
bāt deum venerari ⁊ ſacerdotes templum dei or
nare: vaſa mūdare: ſacrificia ꝑparare: oībus di-
miſſis: ad hoc totū ſtudiū ponunt vt chr̄s inno
cens occidaꝛ ⁊ ꝑ orbem infametur.

Capitulum. XI.

v Ndecima cōſideratio dr̄ ingratitudinal'
iniuriatiōis. qꝛ btā ꝟgo ꝑpendebat in
chr̄i paſſione ſūme ingratitudis iniu-
riā fieri deo ꝑcipue tripl'r. Pri° ex ꝑte ipſius
filij dei: qꝛ nouerat certa reuelatiōe atqꝫ miracu-
loſa ꝟginali ꝯceptiōe ⁊ parturitiōe ipm chriſtū
ſuū natū fore veꝝ dei filiū. ⁊ idcirco ſciebat oēm
hāc iniuriā ſibi factā fieri contra deū. Cuiꝰ qui-
dem licet ſola hūanitas pateretꝛ: tñ omīs paſſio
⁊ iniuria illa q̄ fctā eſt chriſti hūanitati: facta eſt
deo. Sicut em̄ q̇ laceraret aut ꝯſpueret veſtē illā
qua indutus eſt rex: faceret iniuriā non veſti ſed
potius regi. ſic omīs iniuria fctā chr̄o regi in hu
manitate fctā eſt ipſi deo. Ex q̊ ſeq̇tur ꝙ btā ma-
ria fuerit plena amaritudine doloris ſuper oēs
viatores. iuxta illud Thren̄. j. Uide dn̄e quoniā
amaritudine plena ſum. qꝛ q̄nto q̇s pleniꝰ dili-
git deū: tāto pleniꝰ dolet de offenſa ⁊ iniuria ipſi
illata. Btā āt ꝟgo fuit gr̄a ⁊ charitate dei pleniſſi
ma. Lu. j. ḡ ⁊ dolore pleniſſima ꝓ iniuria paſſio-
nis chriſto deo illata. ſed quoniā plenum eſt cu
ius nulla pars vacua eſt: ſm̄ phm̄. iiij. Phyſic.
Nullū fuit ḡ mēbrū aut aīe pars vlla q̄ amari-
tudine nō fuerit repleta. Scd̄o ex parte inſur-
gentꝭ ꝑpl'i cognoſcebat Maria chr̄o deo fieri ſu-
mā iniuriā q̄ꝫ ⁊ dolorem. qꝛ quanto plures ⁊ di
uerſoꝝ ſtatuū hoīm bn̄ficiatoꝝ ꝯcurrunt ad in-
ferendā hoī iniuriā ⁊ mortē valde ignominioſā
alicui: tanto maior eſt dolor in paſſo ⁊ q̄libet eiꝰ
amico vel attinente. Sed ſic erat in chriſto. quia
teſte Pſ̄. Aſtiterūt reg. ter. ⁊ ꝑn. con. in v. aduer
ſus dn̄m ⁊ aduer. chriſtū eius. Nam aduerſus
chr̄m aſtiterūt reges: vt herodes ⁊ pilatus ⁊ ꝑn
cipes ſacerdotum ⁊ iudeorum populus ac gen-
tiles multas iniurias inferētes: ſputa: alapas:
irriſiones. Sed ⁊ inſuꝑ ſexꝰ feminēꝰ affuit. vt pꝫ
de ancilla hoſtiaria: que etſi nō potuit chriſtum
adire ꝓpt̄ multitudinē alioꝝ ipm irridētiū. adijt
tamē diſcipulū Petꝝ vt caperꝛ. Jtē affuerūt pre
terea et milites crucifigētes: ⁊ oēs populi de q̄-
cunqꝫ natōe q̄ ſub celo eſt exn̄tes in hieruſalem.
Act. ij. Alij mouentes capita ⁊ di. Uah q̇ deſtru
is tēplū dei ⁊c̄. Alij quoqꝫ alia obloquentes.
Tertio ex ꝑte bn̄ficij exhibiti. Nā q̄ꝫtū iudei
chr̄m occidentes fuerint bn̄ficiati a deo. nō pōt
breui ſmōe exꝑmi. ſꝫ ſufficiat qꝺ ſcribit Mich
ca. vj. in ꝑſona chr̄i. Popule inq̇t meꝰ q̇d feci ti
bi. aut in q̊ moleſtꝰ fui. reſpōde mihi. qꝛ eduxi
te de egypto: ⁊ de domo ſuitutꝭ liberaui te. q. d.
Tot ⁊ tāta bn̄ficia tibi feci. qꝛ plagaui ꝓpter te
egyptū. mare apui. pharaonē ſūmerſi: ⁊ ſic libe-
raui te de ſeruitute egypti. Jtē māna de celo ꝑſti
ti. aquā de petra eduxi. hoſtes ꝓſtraui. terrā pro
miſſiōis dedi. Ecce q̇d feci tibi. rn̄de mihi: ſi tan
ta bn̄ficia retributōem meruerint talē vt crucifi
geretis ⁊ occideretis me. aut in quo moleſtꝰ fui
cū ex genere tuo carnē ſumpſi. te[viā ſalutis do
cui. Sed qꝛ te de vicijs correxi (qm̄ ꝟitas odiuꝫ
parit) iō tibi moleſtꝰ fui. Uerū q̇d vltra debui
facere ⁊ nō feci. cū cecos tuos illuminaui. lepro
ſos mūdaui. mortuos ſuſcitaui. demoniacos li
beraui. ⁊ oīa ꝓ ſalute tua feci. hecine reddis do
mīo popule ſtulte et inſipiēs. Penſabat hec b.
ꝟgo ⁊ di. illꝺ Pſ̄. Defecit in dolore vita mea. ⁊
anni mei in gemitibus. ⁊ ſic ſūme dolebat.

Capitulū. XII.

d Uodecima ꝯſideratio minꝰ vtil' fructifi-
catōis. Dolor eni in chr̄o et mr̄e augeba
tur ex hac ꝯſideratōe. ſ. qꝛ cū copioſa fue-
rit apud deū redemptio adeo ꝙ ſanguis chriſti
fuit ſufficiēs ꝑciū redimere etiā mille mūdos.
⁊ tñ pauci ſunt q̇ ꝑcipiāt fructū paſſiōis chr̄i ꝓ-
pter ingratitudinē et maliciā hoīm ac deſidiam
Et ideo tā ipē chr̄s q̄ꝫ eius mater ſūme dolebat
ſicut dolere ſolet q̇ ex labore maximo modicum
fructū ꝯſeq̇ videt. Qꝺ inſinuat Ber̄. i ꝑſōa chr̄i
di. O hō vide q̄ pro te patior. ad te clamo: pro te
morior. vide clauos q̇bꝫ ꝯfodior. vide ſpinas q̇
bus pungor. vide lanceā qua trāſuulneror. Et
cū ſit tantus dolor interiꝰ et exterius. plꝰ tñ me
cruciat ꝙ te ingratū exꝑior. Hec ille. Hinc et ꝑ
Micheā ca. vij. dn̄s ait. Ue mihi qꝛ factus ſuꝫ
ſicut qui colligit racemos in vindemia ⁊c̄. Nā
cum diabolus colligat multa. qꝛ fere totū mū-
dum: principes: mercatores: et populos vniuer
ſos: q̇ oēs declinauerūt et inutiles facti ſunt. nō
eſt qui faciat bonū: nō ē vſqꝫ ad vnū. vt dicit pſ̄.
Chr̄s dn̄s tanq̄ꝫ racemos remanētes in vinde-
mia. i. infima mundi et pauciora colligit. q̇niaꝫ
multi ſūt vocati. pauci ꝟo electi. Matthei. xxij.
Hec itaqꝫ penſando Maria multum dolebat
⁊ ſumme pre omnibꝫ martyribꝫ vulnerabaꝛ gla

dio cōpaſſionis. O igitur aīa fidelis cōpatere
chrō ⁊ eius ſctiſſime mrī in tot ⁊ tātis doloribꝫ:
plora ⁊ fle vt cū eis valeas in celo cōregnare.

Articulus tertius ꝙ vtile eſt hoī de doloribꝫ
Marie recolere ⁊ orōnes deuotas facere

Ertium myſteriū
t dī efficientie ſiue efficacie. Ubi circa
premiſſa ſubiungamꝰ ꝙ̄ꝫ vtilem effi-
caciam habeat memoria cōpaſſiōis
btē Marie ⁊ dolorꝫ eius recolēdo ⁊ obſequēdo
deuotis orōnibꝫ. Qđ quidē oſtendit̃ tripl'r
Primo ex autoritate
Secundo ex ratione.
Tertio ex reuelatione.
Primo qdeꝫ ex autoritate. qm̄ teſte apl'o. ij. Ti-
mo. ij. Si cōpatimur ⁊ cōregnabimꝰ. Ecce g̊ pri
ma efficacia vtilitatꝫ. ſ. conregnare in celo. Item
ij. Cor. j. Sicut inqͣt ſocij paſſionū eſtis: ita eritꝫ
⁊ ꝯſolationū. Ecce ſcđa efficacia vtilitatis. ſ. con
ſolatiōes diuinas habere. Hinc ⁊ Eccli. vij. oēs
ad id hortamur: vbi ſcribit̃. Gemitus matrꝫ tue
id eſt cōpaſſionis Marie ne obliuiſcaris. ſ. o hō
Scđo oñdit̃ ex rōne. qꝛ ſꝫ ꝙ dt Bern. ſermo-
ne. xlij. Peremptoria res eſt ingratitudo: hoſtis
grē: inimica ſalutꝫ. Nil eīm auget̃ ingrato. At cō-
tra. nil ita ꝓuocat deū ad plus dandū ſic grarū-
actio. Ut g̊ ꝓuocemꝰ deū ⁊ ſctām mrēm eius ad
ampliorē grām ⁊ gl'iam donandā. ſimus grati
de tanto bñficio nr̄e redemptōis qđ cōſecuti ſu
mus ꝑ paſſionē chrī ⁊ dolorē ac compaſſionem
Marie recolendo ⁊ deuote obſequendo ac me-
ditando. Etem vt ait Seneca li. de bñficijs. In-
gratꝰ eſt q̇ diſſimulat. ingratiſſimꝰ oīm ē q̇ obli-
tus eſt. Hec ille. Et ſic patet. Tertio oſtendit̃
reuelatione. Legit̃ nēpe in q̇buſdā reuelationibꝫ
⁊ memini legiſſe me idipum excerptum fore ex li
bro reuelationū ſctē Eliſabeth. vicꝫ ꝙ pꝰ aſſum
ptionē btē Marie ſctūs Joānes apl's cū eēt an-
xius ex deuotiōis feruore btām Mariā in gl'ia
celeſti videre: raptus in ſpū vice quadam vidit ī
ſpū dñm Jeſum cum glorioſa ſua matre. Audi-
uit q̇ꝫ ꝙ ecce btā ꝟgo loq̇bat̃ ſuo filio dño Jeſu
de doloribꝫ q̇s chrs ꝑtulit in cruce. ⁊ đ cōpaſſio
ne quam ipſa mater ꝓtūc ſuſtinuit. ⁊ quomodo
hic apl's Joānes ꝓtūc affuit ⁊c. Petiuit quoqꝫ
btā maria filiū vt ſpēalē grām donare dignaret̃
oībꝫ qui hꝰ memoriā ageret deuote. Et mox dñs
Jeſus ꝓmiſit talibꝫ quattuor p̄cipua dona gra-
rum. Primo ꝙ q̇ btām Mariā ꝑ dictos dolo-
res inuocaret: verā pnīam đ oībꝫ pctīs agere me-
reret̃ añ mortē. Scđo ꝙ tales in aduerſis cuſto
dit p̄cipue in morte. Tertio ꝙ memoriā paſſio-
nis impͥmit mentibꝫ coꝝ ⁊ in celo premiū ꝑſtat.
Quarto ꝙ talem concederet poteſtati beate ma-
rie: vt q̇cq̇d vellet cū eo hoīe faceret: atqꝫ omnia
optata ſibi impetraret ad ſalutem. Ergo chariſſi
me ſtude chr̄m amare ⁊ beatā Mariam ꝓ ſuis
doloribꝫ exorare certis ſalutatiōibꝫ angelicis ve-
nerando. id eſt ſeptē ad minus ꝓ doloribꝫ Ma
rie dicendo Aue Maria vel Pr noſter. ⁊ ſic gra
tiam ⁊ gloriam impetrabis.

Pars quarta libri tertij de planctu Marie
ſuꝑ filij paſſione: ꝓſequendo illud euangelium
Stabat iuxta crucē Jeſu ⁊c. De quo hic conde-
pendens eſt agere.

Tabat iuxta cru-
s cem Jeſu mater eius ⁊ ſoror matris
eꝰ Maria cleophe ⁊ Maria magda
lene. Joh. xix. Quibꝫ in ꝟbis chariſſimi nos do-
cemur Primo dñm Jeſum fideliter ⁊ ꝑſeuerā-
ter diligere. ſicut ⁊ iſte ſancte mľieres omnibus
alijs amicis ⁊ diſcipulis fugientibus: chrō vſqꝫ
ad mortē aſtiterunt. Nam fidelis amicicia eſt q̄
in tribulatiōe non deſerit: ſed ꝑmanet etiā in ipe
neceſſitatꝫ: vt ſcribit̃ Ecci. vj. Itē ſcđo docemur
chriſtū ſalubriter imitari. Nā cum ſtarent oēs
noti dñi Jeſu alonge: iſte ſtabāt iuxta crucē ꝑpe.
Sic multi ſtant longe a Jeſu: qꝛ in pctō ꝑſeue-
rāt. Lōge aūt a pctōribꝫ ſalus. i. Jeſus ſaluator:
vt dt Ps. Sꝫ iuxta crucē ieſu ſtant q̇ cruci vere
pnīe adherent. Stemus g̊ chariſſimi imitando
matrē Jeſu ⁊ ſanctas iſtas mulieres ſpiritualit̃
iuxta crucē: ꝑ pnīam ſeq̄ndo chriſtū ſi volumus
ſaluari ⁊ cum chriſto regnare. qꝛ dñs ipe Jeſus
ait Lu. xiiij. Qui nō accipit crucē. ſ. pnīe ⁊ ſequit̃
me: nō eſt me dignus. ſ. habere ī celo. Deniqꝫ ter-
tio docemur pie ⁊ deuote paſſioneꝫ domini Je-
ſu ⁊ dolores cōpaſſionis btē matris eius ꝯtem-
plari ⁊ oculis mentis intuendo cōpati ⁊ deflere
ac grās agere ꝓ tanto bñficio noſtre redēptiōis
O vere ſpectaculū flebile. O myſteriū admirabī
le deū veꝝ innocētiſſimū viroꝝ in ocl'is ſue ma
tris lamentantꝫ pēdere in cruce pro nr̄a vtiqꝫ ſa
lute. Et nos g̊ chariſſimi cōdoleamꝰ: ploremꝰ qꝫ
cum ſanctiſſima mr̄e Jeſu Maria: aſpiciamus
deuote ⁊ flebiliter hoc ſpeculū noſtre ſalutis. H
ſpectaculum deuotionis qđ notat ſacrum euan
geliū. In q̊ Primo notat̃ in myſterio ſtatꝰ ſubli
miſſime ſctitatis. quia ſtabat inquit iuxta crucē
⁊c. Scđo notat̃ actus p̄dulciſſime pietatis in
ipſo euāgelio. ibi. Cū vidiſſet Jeſus matrem ⁊c.
Tertio elicit̃ ex ipō euāgelio planctꝰ amariſſi-
me doloroſitatis: cum hec ſub cruce Jeſu conſi-
derentur fuiſſe facta.

Articulus primꝰ ꝙ in ipō euangelio deſigna
tur ſtatus excellentiſſime ſctitatis Marie.

Irca primuꝫ my-
c ſterium notandum ꝙ ſtatus excellen
tiſſime ſanctitatis Marie notatur in
euangelio iſto tripliciter.

Primo ex eo ꝙ dr̄ Stabat.
Scđo ex eo ꝙ dr̄: iuxta crucem Jeſu.
Tertio ex eo ꝙ dr̄ mater eius.

Primo ex eo ꝙ dr̄ in euangelio Stabat. Nā ſtare dr̄ ſanct⁹ qui nō cadit in pctā: ſed firmiter ſtat in omni iuſticia. iuxta illud Eccl'i. ij. Fili accedēs ad ſeruitutē dei ſta i iuſticia ⁊ timore. Sic ergo dicit̄ merito ſtare btā virgo Maria tripliciť.

Prīo qꝛ ſtabat imobiliť: nullo pctō inclinata etiā veniali: cum alij oēs cadant ſaltem venialiť. Unde Aug⁹. lib. de natura ⁊ grā dr̄. Si oēs ſancti ⁊ ſancte interrogati fuiſſent dū h̄ viuerēt: vtꝝ pctm̄ haberēt: oēs rn̄derent illō Joh. Si dixerimus qꝛ pctm̄ nō habem⁹: noſipſos ſeducim⁹ et veritas in nobis nō eſt. excepta hac ſola virgine de q̄ cū de pctīs agit̄ nullaꝫ proꝛſus volo fieri q̄ſtionē. Hec ille. Scđo qꝛ ſtabat Maria i ſeruitio dei ⁊ operib⁊ iuſticie firmata. Unde de ipa ſcribit̄ Prouer. vl. Manū ſuā miſit ad foꝛtia. i. ardua ꝟtutū opa: ⁊ digiti ei⁹ apphen. fuſum. qꝛ ipa filauit dn̄o Jeſu tunicā inconſutilē. Multe filie cōgregauerunt diuitias. ſ. bonoꝝ meritoꝝ ⁊ premioꝝ: tu ſupgreſſa es vniuerſas. Jn q̄ certe redarguit̄ noſtra pigritia: vt loquar ſꝫ Bern̄. in ſermone ſup h̄ euāg. Stabat iuxta cru. ⁊c. Ecce inqͭ Maria celitus grauidata feſtinat viſitare Eliſabeth. Nos autē pctōꝛes ipſos pauperes et debiles nō ſolū viſitare: ſedꝛ inſpicere ꝯtēnim⁹. Maria purificanda aſcendit ad templum: que tn̄ nil impurū habuit. nos multa habemus purificādaꝛ pniam ac ꝯfeſſionē differim⁹. Maria obtulit filiuꝫ quē nouit pcioſiorē celo. nos vilia deo offerim⁹ ⁊ cū murmure paupib⁊ modicam elemoſynā dam⁹. Maria pdit̄ū filiū requiſiuit cū doloꝛe donec inuenit in tēplo. nos p peccatū amiſſum Jeſum nō q̄rim⁹: ⁊ eccliam ſegnit̄ vix ⁊ raro intram⁹. ⁊ ſic ignauia torpemus. Hec et plura vbi. ſ. Ber̄. Tertio qꝛ ſtabat maria i fide Jeſu cōſtantiſſima ⁊ patientiſſima. Nā diſcipul' fugiētib⁊. cunctꝫ viris recedētib⁊. in gl'am totius feminei ſexus int̄ tot pſſuras filij ſui ꝯſtanter ipa ſola ſtabat in fide Jeſu firma. ⁊ pulcre ſtabat vt decet pudiciciā ꝟginalē. nō ſe laniabat in tanta amaritudine. nō maledicebat. nō murmurabat. nec vindictam hoſtium a deo petebat. ſed ſtabat diſciplinata verecunda virgo patientiſſima. lachrymiſ plena. doloꝛib⁊ imerſa. Un̄ Anſ. ait. O dn̄a q̄s fontes lachrymaꝝ dicam erupiſſe de pudiciſſimis ocul' tuis: cum attēderes vnicū filium tuū innocentē corā te flagellari. mactari. ⁊ carnē ei⁹ diſſecari crudeliť. ⁊ tn̄ diuine voluntati ꝯformis fuiſti patienter. Hec ille. Tunc igitur impletuꝫ eſt illud Eccl'i. j. Generatio pterit. ſ. qn̄ Petr⁹ cū ceterꝫ eccl'e pncipib⁊ fugit. ⁊ generatio aduenit. ſ. qꝛ latro credit ⁊ in paradiſum puenit. Terra aūt ſtat in eternū. terra. ſ. btā ꝟgo q̄ diuinū fructū ꝓtulit imobilis ſtetit in fide chr̄i ⁊ charitate. Jn cuius repreſentationem eccleſia in triduano officio dn̄ice paſſiōis cādelas extinguit ſola vna relicta abſconſa: que poſtea ꝓfert̄ ad illuminandū. Et iſta ſignificat btāꝫ Mariā q̄ ſtetit i fidei lumie. et ipa oēs poſtea illuminauit apl'os Ecce q̄ btā ꝟgo ſtabat in omī ſctītate. et tn̄ ipaꝫ de⁹ voluit pati p oīb⁊ martyrib⁊ doloꝛes i moꝛte chr̄i. Et tu q̄ o hō diſce pati ꝓ chr̄o. diſce n̄ turbari cū vides te aduerſitatib⁊ atteri.

Capitulū II.

Ecūdo excellētiſſima ſctītas marie deſignat̄ i euāgel'. ꝓ eo ꝙ dicit̄ ſteti ſſe iuxta crucē Jeſu. Juxta inquā: qꝛ ꝓpinquiſſima Jeſu in oī ſctītate et grāꝝ plenitudie ſup omnē creaturā. Hiero. in ſermōe de aſſumptiōe. Dis plenitudo grē q̄ fuit in chr̄o deſcēdit in virginē. Sed q̄ſtio occurrit. vnde cōgruebat beatam ꝟginē aſtare iuxta crucē Jeſu patiētis: quare noluit de⁹ ipaꝫ tūc eſſe alibi q̄ꝫ iuxta crucē. Et hanc q̄ſtionē pulcerrime tractat Bern̄. ſer. q̄ſup. atqꝫ in meditatōnib⁊ di. ſic. O mundi dn̄a qd h̄ ſtas quid hic agis. quā ob cauſam huc venire voluiſti in montē. ſ. caluarie: locū peſſimoꝛū et hoꝛrēdoꝛū cadaueꝝ. Cur te nō retinet verecūdia virginalis vt in gentiū multitudine peccatricuꝫ ⁊ furoꝛe inſanientiū ꝯtra deū ac chr̄i ſanguinē in noxiū effundentiū te exhiberes in publicū q̄ ſp ſolitaria in cella vacabas deo. Quis vnq̄ꝫ q̄ te agnouiſſꝫ reginā mōdi: angeloꝝ et hoīꝫ: pſumere auſus fuiſſet ꝙ ſtare deberes iuxta patibulum. Quid eſt ergo obſecro ꝙ ſtas iuxta crucē Jeſu. O feliciſſima dei mr̄ q̄ſo te obliuiſcere pauliſper meroꝛis quem habuiſti in illa hora paſſiōis: et ꝯtunc reſponde ad hec queſita nobis. Et reſpōdendo ibidē Bernardus ad hec ponit p̄cipue tres rationes in ſumma.

Prima eſt ratio compaſſionis
Secunda ratio mediationis.
Tertia ratio aſſimilationis.

Pria rō cōpaſſionis. vt. ſ. mater Maria vidēdo chr̄m corā ſe patiētē pn̄tialiť ꝓ merito et premio martyrij acerbi⁹ ꝓfodiatur gladio doloꝛꝫ. Un̄ Bern̄. vbi ſup. Quid mirū ꝙ aſtabas cruci chr̄i o Maria. Quis eni ſi nō acceſſiſſes indicaſſꝫ tibi quō tu⁹ et dei fili⁹ in cruce ſteterit nudo coꝛpoꝛe. pallida facie: reſperſus cruoꝛe. dilacerata tota carne. Quid int̄ hec facere debuerat mater niſi vt aſtaret iuxta crucē et aſpiceret regē gloꝛie expectādo finē moꝛtis. ⁊ diceret i coꝛde. Stabo ⁊ aſpiciā ocul' man⁹ pfoꝛatas ⁊ pedes. videbo q̄ mō pēdet i patibulo mūdi ſaluatoꝛ: et quō traſeat ex hoc mōdo. Accedā ꝓpi⁹. amplectar brachijſ ⁊ depoſitū de cruce oſculaboꝛ filiū deū et dominū meū. Hec ibi ⁊ plura. Scđa rō mediationis. qꝛ eni Maria eſt mediatrix et aduocata generis hūani. ideo iuxta cruceꝫ redēptoꝛis ſtare debuit: ad deſignandū: qꝛ ſicut redēptio nr̄a facta eſt p chr̄m pſente mr̄e patientē. ita omīs ſalus et gratia nobis prouenict nō niſi mediante

Maria que fuit chrī adiutrix in redēptōis nr̄e
celebratiōe. Hinc in ꝑſona ei⁹ quaſi dcm̄ ab ipa
ꝟgīne canit eccleſia dicēs. Uidi aquam egrediē-
tem de tēplo dei a latere dextro. ꝛ oēs ad q̄s ꝑue-
nit aqua iſta ſalui facti ſunt. Certe Maria vide-
re meruit aquā cū ſanguine egredientē de tēplo
corꝑis chrī: ꝛ hoc a latere dextro lancea militꝭ ꝑ-
forato. Hec aqua .i. lauacrū redēptionis ꝛ rege-
nerationis oēs ſaluauit: mediatrice aſſiſtēte ma-
ria. Uñ Bern̄. Felix ait maria que viris ꝛ mulie-
ribus omnib⁹ ſalutis antidotum ꝓpinauit.

Tertia rō aſſimilatiōis. q2 ēm bta maria mul-
tū cū cruce cōcordat aſſimilādo in oꝑe nr̄e ſalu-
tis: ideo pulcre ipſa iuxta crucem ſteriſſe dicitur.
Et declarat. Primo ex noie. q2 ſicut crux chri-
pn̄iam ſignificat ſaluandoꝝ: ita nomen Marie
interpretatū .i. amarū mare. ſignificat amaram
pn̄iam: vt ſciam⁹ q2 penitentib⁹ ꝓmittit ſalus.
Matth. iij. Pn̄iam agite appropinq̄bit regnū
celoꝝ. Scdo ex inchoata ꝟtute. quia ſicut per
crucē chriſti eſt inchoatū vt ipa ſit omnib⁹ ama-
bilis crux q̄ ꝑus erat horribilis ꝛ maledicta. iu-
xta illud Deut. xxj. Maledictus omis qui pen-
det in ligno. Uñ ꝛ ſctūs Andreas atq3 Petrus
aliiq3 diſcipuli gaudenter ibant ad crucē: ita vir-
ginitas antea erat maledicta. Deut. vij. Nō erit
in te ſterilis ꝛ infecunda ꝛc. Uñ ꝛ morituro vir-
gines ꝑcipue ſuam virginitatē deplangebāt: eo
q̄ carerēt poſteritate. ſicut patet de filia Jepthe
Jud. xj. S3 ꝑ Mariā eſt ꝟginitas initiata ꝛ de-
dicata in bn̄dictionē: adeo vt teſte Ps. Afferun-
tur regi ꝟgines poſt eā .i. ad imitationē Marie
regi chriſto multe ꝟgines offerunt ꝑ votū virgi-
nitatis. Tertio ex bn̄dictōe. q2 ſicut ꝑ ſignum
crucis bn̄dicunt oīa ꝛ ſctificant: ita ꝑ bn̄dictōe3
Marie ꝟginis omia ſt̄ conſecuta benedictōe3:
dicente Auguſti. ſermone de natiuitate Marie.

Quarto ex gl'ioſo decore: quia crux antea erat
ignominioſa horrida latronū pena. nunc eſt per
chrī paſſionē tāgl'ioſa ꝛ decora q̄ d̄ patibulo la-
tronū trāſiuit ad frontes imꝑatoꝝ depingit ar-
ma principū ꝛ diadema regū ꝛ vexilla exercituū
q̄ ſubiugauit totū mundu3. ꝛ fulgebit cū chrs
venerit ad iudiciū. Sic btā Maria cū fuerit an-
tea vna paupercula puella: ꝟgo lachrymoſa: iu-
deis deliramentū viſa. iam extat tāgl'ioſa ꝛ deco-
ra q̄ ei⁹ imago auro ꝛ gēmis rutilat: ipa3 reges
ꝛ ꝑncipes inuocant: ad eius nomen genuflectit.
templa in noie eius ꝑncipaliora edificant. ꝛ inſu-
per in celeſti regno maxima gl'ia ab oīb⁹ btis ve-
nerat. Merito ḡ Maria ſtat iuxta crucē Jeſu.
vt cū cruce Jeſu digne exaltetur glorie ſimilitu-
dine ꝛ decore.

Capitulum. III.

Tertio excellētiſſima Marie ſctitas no-
tat in euāgelio ī eo q̄ dr̄ mr̄ ei⁹ .i. Jeſu
filij dei. In q̄ ēm matre habitauit chri-
ſtus debuit eſſe ſanctiſſima. q2 vt dicit Ps. Tu
autē ſc3 dn̄e Jeſu in ſancto habitas laus iſrael.
Sanctificauit ēm tabernaculū ſuū altiſſimus.

Sed h̄ queſtio oritur ex euāgelio: quare btā
ꝟgo nō appellatur hic ꝓprio noie: ſed ex materni-
tate: cū dr̄. Stabat iuxta crucem Jeſu mater eius.
et tamen alie ſancte mulieres aſtantes ꝓprio no-
mine ſūt appellate. vt Maria cleophe ꝛ Maria
magdalene. Reſpondet ſm̄ Bern̄. vbi ſupra. q̄
hoc voluit ſpūſſctūs triplici rōne. Primo ꝓ-
pter infidelium iudeorum damnationē clariorē
vt ex hoc grauior ꝛ damnabilior eoru3 culpa ap-
pareat: quando filiū dei innocentē in oculis ma-
tris occiderūt crudeliter. Unde lex prohibuerat
Deut. xiiij. talē crudelitatē: dr̄. Nō coques hedū
in lacte matris ſue. Nam figuraliter hedus im-
maculat⁹ eſt chrs qui velut ouis ad occiſionē eſt
ductus. hunc in lacte matris coxerunt iudei qñ
eadem die qua fuerat in virginis vtero cōcept⁹.
id eſt feria ſexta annūciatōis dn̄ice. tandem ver-
tentibus annis. xxxiij. in magna feria ſexta ī ocu-
lis pie matris que chrm̄ lactauit crucifixus eſt.

Scdo hoc voluit ſpūſſctūs ꝓpter doloru3 ex-
preſſionē. q2 in eo q̄ iuxta crucē Jeſu mr̄ appella-
tur. duplex magnitudo doloꝝ in chriſto ꝛ mr̄e
exprimit ex pſentiali aſſiſtentia ꝛ doloꝝ recipro-
catione. vt patuit parte ꝑcedenti. ar. ij. capi. v.

Tertio h̄ voluit ſpūſſctūs ꝓpter fideliū exora-
tionē: vt nouerim⁹ exorare ꝑ miſcdia impetran-
da matrē miſcdie Mariā nō alibi q̄3 iuxta crucē
Jeſu: ꝛ ibidem deuotius anio quererēt effica-
cius valeam⁹ inuenire. Unde Bern̄. vbi ſup di-
cit ſic. Stat iuxta crucem Jeſu mater eius. ibi ḡ
illam queratis rememorando ſacris meditatio-
nib⁹ pulſando deuotis pcib⁹. qui ſic querit iue-
nit: ꝛ pulſanti apiet. Subdit pulcrā orōnem di-
cendo ſic deniq3 ḡ eā ꝑ certo ꝯſiderat dicat (Orō)
Memēto obſecro dulcis dn̄a ꝛ mater illius ve-
nerādē ſtatiōis q̄ tuo tam bñō filio aſtitiſti pen-
dēti in cruce. Reduc q̄ſo ad memoriā cordis tui
cogitatiōes ꝛ innocentis anie tue anguſtias q̄s
tūc habuiſti qñ innocens ille tuus vnigenitus
corā te imolatus eſt. ꝛ recogita q̄ oīa ꝑ peccato-
rib⁹ tolerare voluit: q̄ꝝ ꝑmus ego ſum. ille mi-
hi pſtitit vt ſim frater ſu⁹. ḡ tu ne dedigneris pia
mater qn ſim filius tuus. Habe ergo pijſſima
dn̄a me indignū tibi cōmendatū. Ad te hodie o
vnica ſpes miſeroꝝ cōfugio plenus fiducia. ti-
bi meipum ꝛ oēs neceſſitates meas recōmendo.
te hodie in matrē ꝛ patronā pre cunctis ꝑopto.
Noli ḡ pia mater ſpernere me ꝓpter cu3 q̄ amore
mei nudus ꝛ laceratus pependit coram te in cru-
ce. Hec Bern̄. Et ſubinfert di. Quō credis ſc3 o
fidelis anima q̄ ſeipam tibi negare poſſit h̄ mo-
do ſupplicanti: que eſt pietate plena ꝛ miſericor-
die regina.

Articulus ſecūdus de actib⁹ ꝑdulciſſime pie-
tatis exhibitis a chriſto in cruce

C Irca ſcdʒ myſterium de actu predulciſſime pietatis qui notatur in hoc euangelio tripliciter.

Primo erga mulieres ſctãs nominatas
Scdo erga ipam dei matrē ſanctiſſimã.
Tertio erga diſcipulū Joannē aſtantē.

Prio nanqʒ ſuauiſſimã pietatez exhibuit chrs ſctis mlierib9 in eo ꝙ iſtis ſolis ꝑ alijs notis voluit hanc grãm pietatꝫ donare; vt mereant cum ſua genitrice ſctiſſima adeſſe paſſioni chri ꝛ morti in cruce ꝓ mundi ſalute ꝛ in oculis eaꝝ ſpū m exhalare. Sʒ queri pñt hic aliq. Primo qre mulieres voluit aſtare cruci chri ipſe deus plus qȝ viros. Ad qd protin9 reſpōdetur ꝙ breuiter hac rōne. vt ſicut a muliere ſumpſit initium nře perditio: ita corã mulierib9 celebraret ſacrificium nře reparōis. ꝛ lauacrū regeneratōis in ſanguinis chriſti effuſione ꝛ morte. Hinc in figura legit ꝙ Moyſes fecit lauatoriū eneū de ſpeculꝰ mulieꝝ q̄ excubabāt in oſtio tabernaculi federꝫ. Nimiꝝ oſtia tabernaculi ſunt vulnera dñi Jeſu que ſt aperta foramina corpis eius: i quo velut in tēplo vel tabernacl'o de9 habitauit ꝑ vnionem. Mulieres excubantes ſt iſte de quib9 in euangelio q̄ vulnerib9 chri inuigilabāt aſpiciendo. De ſpeculis iſtorū mulieꝝ lauatorium cōficit qñ ſpectaculo ipſaꝝ ꝛ exēplo: pctōres purificant ꝑ chrm qui dilexit nos ꝛ lauit nos a pctis nřis in ſanguine ſuo. Apoc. j. Scdo queritur Quare chrs voluit redemptionē nřam operari corã ſolis talib9 mulierib9 q̄ vocabātur ſingule h noie maria. Rñdet vt doceret ꝙ tales ſolummodo hoies adulti grãm pcipiūt efficaciter redēptionis chri: q amaritudinē vere pnie de peccatis ↄuertēdo acceptare volūt. qꝛ Maria amarū mare interpret. ꝛ ſic in ipſo noie pnia amara deſignat quã debēt facere pctōres: al's pibunt: teſte ſaluatore Luc. xiij. Dico vobis: niſi pniam egeritis: oēs ſil' peribitꝫ. Tertio querit; Quare Magdalenã q antea fuit peccatrix in ciuitate famoſa: voluit chrs aſtare cruci ſue cum maria virgine immaculata. Rñdet ꝙ vt doceat qꝛ non ſolū ꝓ iuſtis ſʒ etiã ꝓ ſceleratiſſimis pctōrib9 ad pniam redeūtib9 paſſio ꝛ mors chri ꝑficit ad ſalutē ꝛ celeſtē glãm adqrēdã. Vñ Berñ. in ſmone q.ſ. dt ſic. Stant ſil' pulcre ꝛ decēter ꝟgo maria ꝛ peccatrix magdalena iuxta crucē Jeſu morientꝫ. qꝛ ipſe crucifixus vna ꝛ eadē morte eſt cōſeruator virginis ꝛ purificator peccatricis atqʒ vtriuſqʒ plus remūerator. Aſtare ergo cruci voluit chriſtus peccatricē magdalenã: vt per ipam cunctis pctōribus pateat ꝙ chare chriſt9 eos redemit. ſicqʒ obligatum ſe deo peccator aduertat ꝛ a peccato reſipiſcat. Cū eñi aliqs alteꝝ ſibi obligare intēdit: munus pcioſum illi oſtendit: ꝛ cōferēdo dicit. Ecce amice vt ſcias quantū te diligo et quantū donū tibi tribuo qd mille auri talentꝫ cōgregaui. ſic chrs i cruce corã peccatrice voluit pati. vt q.d. Vide aia peccatrix qntū te diligo qꝛ tã acerba morte ꝓ te morior. vide vulnera. vide qꝛ manus expādi in cruce: vt te reuertetē amplecterer. caput inclinaui vt te oſcularer. cor trãſfixū habeo vt te in cordis amorem ſuſcipiaz. Reuertere ergo ſunamitis ad me. ecce vlciſci diſſimulo. peccata remitto. premiū eternū preſto. O Jeſu dulciſſime tibi laus et grãꝝ actio. Hec ſententialiter Bernardus.

Capitulum II.

S Ecūdo maxime pietatis actū chrs exhibuit mri d cruce tripl'r. Prio ipaʒ pijs ocul' reſpiciēdo in tanta amaritudine. qꝛ ſcribit in euãgelio. Cum vidiſſet Jeſus mrez et diſcipulū quē diligebat. Nam ꝑfecto mirū videtur ꝙ cū plures ſub cruce aſtarent: nō dicit chriſtus vidiſſe vel reſpexiſſe niſi matrē et diſcipulū quē diligebat. Ad quod rñdet ꝙ licʒ ꝟiſimiliter et alias ſanctas mulieres aſtantes chriſt9 viderit. tñ ſcptura ſpeciali9 loquit ꝙ viderit mrez ꝛ diſcipulū dilectū: nō ſine cauſa. qꝛ in myſterio ꝑ h deſignat ꝙ chrs de9 iuſtos et dilectos atqʒ innocētes: q ſignificant ꝑ matrē innocentiſſimã ꝛ ꝓdilectam atqʒ Joannē diſcipulū dilectū tales libenti9 intuet. et amplius ↄſolatōe ſpūſſcti cōſolat. tales in tribulatōe poſitos nō deſerit. ſed pijs oculis reſpicit vt eruat: et eorū patientiaʒ in celo remuneret. Vñ ps. Ocl'i dñi ſup iuſtos ꝛ aures ei9 i ꝑ. eoꝝ. Vult9 aūt dñi ſup fa. ma. vt ꝑ. de ter. me. eoꝝ. Clamauerūt iuſti: et ex. o. trib. eo. li. eos ꝛc. Secūdo maxie pietatꝫ obſequiū preſtitit de cruce chriſtus matri cōſolabilit allo quēdo. qꝛ inqt dixit matri ſue. Mulier. quo pietatis obſequio mai9 tūc excogitari nō potuit: vt ait Ber. ſer. q. ſ. Et rōem ſubdit dicēs ſic. Diſtētus eñi in cruce ꝛ in vltio ſpū ↄſtitut9 cū mēbrorum vſū liberū iã nō hēret pter ocl'os et linguã. h vtroqʒ hoꝝ ſeruire matri dignat9 eſt reſpiciēdo et alloquendo. Mulier ecce filius tu9 ꝛc. Sʒ querit qre dñs Jeſus non appellauit eã tūc matrē ſed tm mulierē: di. Mulier ecce fili9 tu9. Reſpondet ƀm doctores ꝙ. Primo idcirco: ne ſi aliquod ꝟbū dulce dixiſſet. ſ. matrem nominãdo. dolor materni cordiſ adauctus fuiſſʒ: ꝛ cor ipm maternū ſciſſum extitiſſet. ſicut legit reuelatū hoc ꝑ btãm ꝟginē ſcrō Anſelmo. Pepercit g chrs mri ne dolores ei9 taliter noiando augeret. Scdo h voluit ꝓpt myſteriū. qꝛ mler dr qſi molliēs hex. i. dñm: et ex h ſignificat. qꝛ btã ꝟgo emolliuit deū intantū vt in eius vteꝝ deſcēderet et nřos defectus ſuſcipet. vt qſi diceret chrs mri. Mulier q me in vterū attraxiſti tuaꝝ virtutū amore. ecce qualia me pati feciſti pro te et hominib9 oīb9. ecce quantꝫ vulnerib9 ↄſciſſa ē caro ex te ꝟgine ſūpta: ecce vide qꝛ totū ſanguinē meū quē i tuo vtero ſumpſi effundo ꝓ re

demptiōe hoīm ⁊ aīam meā ꝑ eis trado. Et tu ḡ habe electos meos in filios tanq̄ꝫ fratres meos chariſſimos. Tertio chr̄s de cruce maximam pietatē exhibuit matri. q2 in ſolaciū ⁊ obſequiuꝫ ſibi diſcipulū dilectū cōmēdauit: d. Ecce filiꝰ tuꝰ Uñ ħ vertit̄ q̄ſtio apd̄ doctores ſacros Cur dominus m̄ri relicte voluit tutorem deputare: nec voluit ipam ſolā relinq̄re: cū tñ eſſet ſecuriſſima ex diuina ꝓuidentia atq̄ꝫ angeloꝝ cuſtodia ⁊ obſequio erat per omnia munita ſufficientiſſime.

Sꝫ ad id dent̄ pl'es rōnes: pcipue ſm Berñ. vbi.s. atq̄ꝫ Frā. maro. ⁊ alios doc. Prima rō ꝓpt̄ obſequium. q2 verecūdia ꝟginalis tutore ac pꝛono indiget. de cuiꝰ cura hanc cōmodiꝰ ducat vitam. Unde ex hoc colligit̄ q̄ Joſeph ſponſus Marie iam ante defunctus erat. ⁊ ideo chꝛiſto moriente ipſa virgo tutore indigebat. Redarguunt̄ igit̄ ꝟgines ⁊ puelle q̄ nolūt eſſe ſub regimine alioꝝ ſed libere: quibꝫ multū inſidiat̄ hoſtis antiquus. Scd̄a rō ꝓpt̄ adoptiōis ſolaciū. ſic em̄ lex humana adinuenit adoptionē in ſolaciū liberoꝝ. ita chr̄s ꝟgini ſolaciū poſt ſe relinq̄bat in huiꝰ mundi exilio. Erat ḡ ħ ſolaciū bt̄e marie tū ꝓpt̄ grata ſocietate int̄ virginē Joānē diſcipulum dilectū chr̄i atq̄ꝫ ipam virginem Mariam. tum ꝓpter myſteriū. q2 ſicut preter naturam erat q̄ virgo peperit filium. ita p̄ter leges erat q̄ virgo adoptaret filiuꝫ. tum ꝓpter ſignificatū q̄ vicꝫ ipſa dei naturalis mater eſſet adoptata m̄r oīm electoꝝ. Tertia rō ꝓpt̄ ſpūale officiū. vt ſcꝫ btā maria haberet Joannē tanq̄ꝫ capellanū q̄ eideꝫ in ſpūalibꝫ ex officio haberet deſeruire. ſ. miſſas corā ipſa celebrādo ⁊ ſacra miniſtrando. vicꝫ: eucharistiā: vnctionē ſacrā. ⁊ ſm Albertum etiā cōfeſſionem audiendo. Non q̄dem confeſſionē peccatoꝝ: q2 maria nullū pcc̄m habuit. ſꝫ vt p̄cepto de ꝯfeſſiōe ſatiſfaceret ⁊ obediret cōfitebat̄ Maria q̄ nō fuerit digna tātis bñficijs ſua virtute. De ħ latius li. vij ꝑ j. ar. ij. Quarta rō ꝓpter legis diuine cōplementū: vt ⁊ nos inſtrueret iplere de honore materno p̄ceptū diuine legis. Naꝫ ſm ph̄m. viij. Eth. Dijs magiſtris ⁊ parentibꝰ nō poſſumꝰ reddere equalēs. Et iō debemꝰ ſuire eis q̄ntū poſſumꝰ. iuxta p̄ceptum dei Exo. xx. Honora patrē ⁊ matrē ⁊c̄. Hinc vt dicit Berñ. ſer. q̄. s. Ex q̄ chr̄s viuens matri ſeruierat ⁊ ſubditus erat. Lu. ij. cū iam ſuire poſt mortē nō poſſꝫ in ſui ꝑſona: ſeruitiū ꝑ diſcipulū quē plus amauerat matri honorāde exhiberi voluit.

Capitulum. III.

Tertio dñs Jeſus maxime pietatꝭ actū exhibuit erga diſcipulū Joānē: q2 ipm̄ hm̄iſſime ſue m̄ri in filiū cōmēdauit di. Ecce mater tua. Ubi querit̄ Cur chr̄s Joannē quē ſuum m̄ri ſubſtituit: filiū nō ſeruū appellauit: cū ait. Ecce filiꝰ tuꝰ. Et ad diſcipulū. Ecce m̄r tua. q̄re non dixit. Ecce ſeruꝰ tuꝰ. ⁊ ecce dña tua. Reſpōdetur ſm Berñ. ſermone predicto

Primo hoc fecit ꝓpter charitatis cōmēdatōeꝫ. q2 em̄ chr̄s charitatē inter hoīes ſumme diligit: quā ⁊ in vltima cena diſcipulis cōmendauit di. Mādatū nouū do vob̄ vt dili. iui. In ħ cognoſcent oīs q2 mei diſ. eſtis ſi di. ha. Jo. xiij c. Uñ ⁊ ipe ſuos diſcipl'os nō dixit ſeruos ſed amicos. ideo voluit ⁊ inter matrē ac Joannē charitatem ſanctā extollere: quā charitatē importat nomen matrꝭ ⁊ filij. Scd̄o ꝓpter Joānis honorationē. ex eo em̄ apd̄ eccl'iam Joānes meret̄ ꝑhonorari vtpote filius Marie a chꝛiſto ſubſtitutꝰ et adoptatꝰ. Tertio ꝓpter noſtre ſpei ꝯfortationem. q2 ſm Hugo. de ſctō vict. oēs electi in ꝑſona Joannis ſt̄ cōmendati beate Marie tanq̄ꝫ filij: q̄ tñ nō ſumꝰ digni fore ſerui. Nimirū Joannes interp̄tat̄ grā vel in quo eſt grā ſm Hiero. ⁊ ideo figurauit oēs in grā exiſtentes quos ſingulos chr̄s adoptauit in fratres atq̄ꝫ dei patris filios. iuxta illud Joh. j. Quotq̄t aūt receperunt eū: d. e. p. f. dei fieri. ⁊ ꝑ ꝯſequens in filios adoptiuos ſancte matris ſue: vt oſtēdat nobis chꝛiſtꝰ ſummā pietatē ⁊ charitatē: ideo ait. Ecce filiꝰ tuꝰ ſcꝫ o mulier q̄ es mater mea. q. d. Ea diligētia foue ⁊ ꝓmoue homines electos ⁊ dilectos: acſi eſſent progeniti ex te ſicut ego filius tuꝰ. Deinde dicit diſcipulo. Ecce mater tua. q. d. O anima fidelis ꝯſidera. ecce quantū te diligo cū ꝓ te morior. te mihi in fratrē ⁊ genitricē meā in matrem tibi adopto: vt eadē diligētia te foueat q̄ m̄r filiū. ⁊ ad ipam ſecure recurre. noli deſperare ſed confide ⁊ ꝯuertere ad me. ſic exponit Ber̄. ⁊ ſubdit exclamando di. O mirā ⁊ inauditā pietatē chr̄i. O q̄ꝫ proficuū. o q̄ꝫ gl'ioſum eſt fore tuū diſcipuluꝫ bone Jeſu. Quis em̄ p̄ncipū huius mundi ſeruis ſuis iſtuꝫ honorem exhibuit. q2 ecce dñs n̄r matrē ſuā celi reginā nob̄ ſeruis in ꝑſona Joannis dedit. nō in dominā tm̄ aut ſororē vel matertetā: ſed ī matrē cōmēdauit. ⁊ ſic nos regni celeſtis fecit heredes. heredes q̄deꝫ dei: coheredes āt chr̄i Rho. viij. Nos igitur chariſſimi ſimus diſcipuli ſtantes iuxta crucem chꝛiſti. Nam qui chr̄i ſunt crucifixerunt carnē ſuā vicijs ⁊ concupiſcentijs. Gal'. v. ſicq̄ꝫ audire merebimur. Ecce mat̄ tua. Si em̄ Maria eſt m̄r noſtra. ḡ Jeſus eſt frater n̄r. ḡ ⁊ p̄r eius celeſtis eſt pater noſter. ⁊ regnū eiꝰ hereditas n̄ra. Sꝫ adhuc q̄rit̄: q̄lit̄ Joānes p̄ alijs diſcipul' ſingulariter hāc grām ſummā promeruit vt adoptaretur ſpecialiſſime Rñdetur ſm Fran. maro. q̄ hoc de cōgruo Joannes pre ceterꝭ meruit. Primo ꝑ ꝟginitateꝫ vt ꝟgo ꝟgini cōmendaret̄. Naꝫ Sap. vj. ſcribit̄ q̄ incorruptio facit hoīem proximum deo. ⁊ ſic chr̄o ieſu atq̄ꝫ eius matri ꝟgini. Tu ḡ hō ſtude puritatē ſectari vt diligarꝭ a chꝛiſto: ⁊ a matre eiꝰ adopterꝭ in filiū. Scd̄o ꝓmeruit ꝑ charitateꝫ. Uñ ſcribit̄ q̄ vidit Jeſus diſcipulū quē diligebat. Chꝛiſtꝰ em̄ ſe diligētes diligit. Prouer. viij.

Tertio ꝑ paſſiōis chr̄i recogitatā doloroſita

tem: qđ notat̄ in eo ꝙ Joannes ſtabat ſub cru‑ce. ⁊ intuebat̄ chr̄m patientē compatiēdo ⁊ flen‑do cū glo̾ſa v̾gine matre: qui niſi aſtitiſſet hoc non ꝓmeruiſſet. Quarto ꝑ deuotōnis pietatē Nam ſꝫ Fran. Maro. ex q̄ ex btā v̾gine ſumma dulcedo effluebat diuinalis gr̄e reſplendētis in ea: ideo ipſa erat ſūme deſiderabilis ſctā deuo‑tione ſpēaliter v̾bis ꝑfectis ſc̄m Diony. Un̄ con cludit̄ credendū ꝙ Joānes ſumma deuotiōe fla grabat ad familiaritatē Marie deuotiſſimam. Chr̄s ḡ videns ei⁹ deuotionē: dedit occaſionem caſtā eidē: vt tanq̄ filius adoptiu⁹ ſecurius adi‑ret ipſius familiaritatē deuotā: ꝓpt̄ qđ in euan‑gelio ſubinfert̄. Et ex illa hora accepit eā diſcipu lus in ſuā. ſ. deuotā: nō addit matrē. q̄ꝛ ex pia hu militate nō eſt auſus Joānes ſe ſcribere filium tante matr̄. ſ. dei. ſed ſimpl̄r dicit ꝙ accepit eam in ſuā. ſ. per ſpēalem deuotiōē: cui pia obſequia quotidie exhiberet. Tu ḡ hō fac ſil̄r vt ſpūaliter adoptari merearis. Nam Rhom. viij ſcribitur. Qui ſpū dei agunt̄. ſ. ꝑ deuotionē: hi filij dei ſūt. O de⁹ meus q̄nta fuit cōſolatio Joanni videre: alloqui ⁊ conuerſari cū matre dei quā deſidera‑bant etiā angeli ⁊ oēs ſancti. O dulciſſime Je‑ſu da mihi pctōri ſalt̄ē in celeſti gloria frui tua: ⁊ ipſius ſanctiſſime matris tue viſione btā

Articulus tertius ꝙ b. Maria amariſſimos planctus habuit ſup̲ filio in vita: p̄cipue. xij.

Circa tertium my ſterium de planctu amariſſimo beate Marie. Nota ꝙ licet ipſa in omnib⁹ penalitatibus ⁊ doloribus chriſti ex compaſſio‑nis pietate habuerit fletū doloroſum. tn̄ ad nu merū. xij. ſtellaꝝ deſcribunt̄ p̄cipue. xij. planct⁹ ipſius: ꝑ quib⁹ corona glo̾ioſiſſima. xij. ſtellarū extat coronata. iuxta illđ Apo. xij. In capite ei⁹ corona. xij. ſtellaꝝ. Prim⁹ planct⁹ ſiue fletus Marie fuit cōpaſſiōis ſup̲ filij ſui paſſione: mi‑ſeriaꝝ. ſ. hui⁹ vite: vt famis frigoꝝ eſt⁹ fatigioꝝ: ⁊ ſimiliū. Nā cum videbat paruulū Jeſum plo rantē pre frigore vel fame quē ſciebat verum deū pro nob̄ ſic hūiliatū: q̄uo mat̄ pia ſe ꝯtinere pote rat? Sic in oīb⁹ neceſſitatib⁹ ⁊ miſerijs hui⁹ vi‑te quas ꝓ nob ſuſceperat dei fili⁹ ſuſtinēdas vti‑q̄ꝫ mr̄ ſumme compaſſiōis ⁊ affect⁹ teneritudine cōmouebat̄ ad fletū: vt dicere poſſit illđ Thre. j. Multi gemit⁹ mei ⁊ cor meū merēs. Secun‑dus planct⁹ exulatiōis. q̄n. ſ. fugit cū filio in egy ptū: terrā infideliū idolatrarū ꝑ tantā diſtantiā quā vt dr̄ vix curſor velox p̄t percurrere. xij. aut xv. dieb⁹. Quis cogitare ſufficiet quantas penu rias: q̄t fatigia ⁊ fletus paſſa tūc fuerit Maria die ⁊ nocte in tali deſerto: vbi nec dom⁹ ad hoſpi tandum erat: ſed cōtinuus labor: timor ⁊ dolor. Tertius planct⁹ amiſſiōis quē habuit in tri‑duo q̄rendo Jeſum. xij. annoꝝ puerū perditū.

O q̄ntis fatigijs ⁊ laborib⁹ plāgendo diſcurre‑bat Maria querens dilectiſſimū filiū. Pie eni̅ credo ꝙ illas noctes triduanas inſomnes duxit in lachrymoſis orōnib⁹ deū deprecādo vt daret ſibi reperire filium: nec illis dieb⁹ comedere pla‑cuit aut bibere: ſꝫ cōtinue ſe afflixit amariſſimis lachrymis. tūc impletū eſt illud Threñ. j. Plo‑rans plorauit in nocte. ſcꝫ triduana: ⁊ lachryme ei⁹ in maxillis ei⁹. ꝓpterea ait ad filiū: dolētes q̄‑rebam⁹ te. Luc. ij. Quartus planct⁹ captiōis. q̄n eni̅ audiuit captū filiū: pie credo ꝙ q̄ſi mor‑tua mox in terrā cecidit. ⁊ iuxta illud Tob. x. Fle bat inq̄t. ſ. ipa mater ei⁹ lachrymis irremediabi‑libus atq̄ꝫ di. Heu me fili mi vt q̄d te miſi. ſcꝫ in hierl̄m lumen oculoꝝ meoꝝ: ſolacium vite mee. Hec ibi. Quint⁹ planctus ſup̲ multiplici tor mentatiōe: q̄ꝛ nouerat filiū multipl̄r affligi ab impijs: viculari: alapizari: ⁊ dilaniari: tota no‑cte ⁊ die varijs modis cruciari. iuxta illud Pš. Fui flagellat⁹ tota nocte: ⁊ caſtigatio mea in ma tu. ⁊ Job. xvj. Percuſſerūt maxillā meā: ſatura‑ti ſūt penis meis ⁊c̄. Sext⁹ planct⁹ ſuper multi‑plici illuſiōe. q̄ꝛ nouerat q̄uo verus deus multi‑pliciter illudit̄: blaſphemat̄: vitupat̄: ⁊ cū latro‑nib⁹ deputat̄. Septim⁹ planct⁹ ſup̲ innume‑rabili vulneratiōe: q̄ꝛ videbat caput ſpinaꝝ den ſitate multipl̄r punctū: ⁊ carnē eius ſctiſſimā to taliter vulnerib⁹ repletā: vt a planta pedis vſq̄ꝫ ad verticē nō eſſet in eo ſanitas. Eſa. j. Nam ſc̄m magiſtrū Jordanem chr̄s habuit quinq̄ꝫ milia q̄dringēta ſeptuagintaq̄nq̄ꝫ vulnera. Un̄ v̾ſus Septuagintaq̄nq̄ꝫ q̄tercent milia q̄nq̄ꝫ. Tot fertur chriſtus ꝓ nob vulnera paſſus. Et ideo dr̄. ꝙ ſiq̄s ꝑ annū integrū q̄tidie oret. xv. Pat̄ nr̄: ꝓ q̄libet vulnere reſultabit vnū pr̄ nr̄. O igit̄ q̄ multipl̄r plangēs dolebat Maria: q̄ꝛ ſc̄m doctores oīa vulnera que paſſus eſt chriſt⁹ in carne: ipſa paſſa eſt in corde. Merito de ipſa ſcribit̄ illđ Threñ. ij. Magna eſt velut mare cō‑tritio tua. q̄ꝛ ſicut gutte maris innumerabiles: ita dolores Marie. Octauus planct⁹ ſup̲ im mani effuſione. ſ. ſanguinis chr̄i totius. Nam vi debat illū ſacrum ſanguinē imaniter effundi in terrā: cuius vna gutta preualebat mundū: ſc̄m Bern̄. Videbat os Jeſu ⁊ faciē pulcerrimā pal leſcere: carnē exhauſtā ſanguie nigreſcere: ⁊ dice‑re poterat flens illđ Pš. Defecit vita mea in do‑lo: ⁊ anni m. in gemitib⁹: q̄ꝛ effuſus ſū ſicut aq̄ ſuper terrā: hoc ꝓpter ſanguinē chriſti effuſum. Nonus planct⁹ ſup̲ crucis affixione. q̄ꝛ vide‑bat ſuū Jeſum crudeliter extēſum ſuper clauos pendere: nec habere q̄ caput reclinaret: nec poſſe ſe alleuiare ⁊c̄. vnde pia mater dicere poterat il‑lud Eſaie. xxxviij. Ecce amaritudo mea amariſſi ma. Decimus planctus ſup̲ filij intento dolo‑re ⁊ merore: quia videbat Jeſum triſtem habere animā vſq̄ꝫ ad mortē: ⁊ ſummos dolores pati. tum ꝓ mr̄is cōpaſſiōe. tū ꝓ hoīm ingratitudine.

vt pcedente parte actū eſt de incōprehenſibilibꝫ doloribꝫ chri. Undecimus planctus ſuper filij flebili morte. qꝛ videbat chrm cum clamore et lachrymis mori: vt teſtat Apl's Heb. v. Credit ergo ꝙ ⁊ Maria tunc pre dolore cordis fuiſſet mortua: niſi a. ſſ. miraculoſe fuiſſet preſeruata.

Duodecimꝰ planctus ꝓ ſeparatiōe ⁊ orbatiōe filij. qꝛ ſepulto chro ſciuit ipſum amplius non poſſe videre viuentē iſta vita mortali. De h deuoto planctu Marie Bern. in quodā opuſculo. alij quoqꝫ deuoti ꝓſequunt dicendo ꝙ chro de cruce depoſito mater adorauit ipum: ⁊ caput venerabil'r ſuſcipiēs in brachia ſpinas extrahebat: oſculabat cruētatū ⁊ dicebat talia. O caput digniſſimū qꝫ multipl'r es compunctū: cum ſis ſapientie diuine habitaculum. Intuebat faciem ſputis maculatam: ⁊ extergens ruebat in oſcula di. O decora facies quā angeli deſiderāt proſpicere: qūo facta es vt leproſa. Sic ⁊ manus ac latus oſculādo di. O manus que celuz formaſtis ⁊ terrā. O latus ꝑforatum. oſqꝫ ſacrum clauſit: ⁊ oculos oſculando di. O qꝫtū gaudiū mihi inde: ⁊ q̄nta dulcedo erat ex aſpectu ſuauiſſimo et eloquio diuino. O nate predilectiſſime: nunc te mortuū teneo in gremio: quē paruulū caſte genitū portaui cū gaudio. O fili amantiſſime: cur tibi ſitio clamāti: aquā porrigere nequi: cui ī infantia tua virgineū de celo lac ſugendū prebui. Nate mi dilectiſſime fructꝰ virginalis: conſolatio ⁊ gaudiū olim meū: qūo verſus es mihi ī luctum: tu mihi diuitie ⁊ ſolaciū: tu oē bonū meū ⁊ nunc orbata qd faciam: quo diuertar: ad quē ꝯfugiā: vbi caput inclinem ſine te ſolacio vnico: ⁊ filio ṗdilectiſſimo: Sicqꝫ tot ⁊ tantas lachrymas fudit rigando corpꝰ filij: vt ablueret a ſanguine ⁊ ſputis caput ⁊ facies Jeſu. Flebāt qꝫ cū ea ſcte ml'ieres atqꝫ Joſeph ⁊ Nicodemus adeo ꝙ loqui pre fletu vix poterāt. Sed qꝛ hora tarda erat: corpus in ſepulcrū reponere feſtinabāt: quibꝫ ipa pijſſima mat aiebat. Miſeremī miſe. m. ſal. v. a. mei: ꝑmittendo vt teneā in vlnis mortuum filiū quē viuū tenere non poſſum. Tandē qꝫ ſepulto: mat cū lachrymis oſculato ſepulcro ⁊ adorato reuertit in ciuitatē. Hec ⁊ plura talia ſcribunt a deuotis. Nec poſſumꝰ plene comprehendere ⁊ edicere totū lamentū Marie: ſed cōpati ſtudeamus vt cōregnare valeamus. Amen

Incipit quartus liber de immaculata conceptione Marie.

q **Uartus liber** de myſterio imaculate ꝯceptionis Marie habet duas ptes. Prima ps agit ꝑ moduz ꝓbationis de hoc ꝙ btā Maria ſit cōcepta ſine originali pctō. Scda pars agit de eodez per modū elucidatiōis ⁊ declaratōis. Item pōt etiā cū placuerit ṗdicari de feſto ꝯceptionis Marie pars prima libri quinti que eſt de ortu eiꝰ

Pars ṗma de imaculata conceptiōe Marie ꝓbando ꝙ ſit preſeruata ab originali

t **Ota pulcra es a**mica mea: ⁊ macula non eſt in te. Verba ſunt dei ad btām ṽginē Cant. iiij. In quibus verbis ſacris ipſa glorioſa virgo tripliciter cōmendatur. Primo de gratioſa pulcritudine: cum dicit. Tota pulcra es. Vere tota pulcra Maria: qꝛ oīs pulcritudo aīe rōnalis eſt a dei gr̄a ſm Fran. maro. Maria vero ē gratia plena: teſte angelo Luce. j. Ex quo etiā ſequitur: ꝙ qꝛ tota pulcra. g̈ quelibet pars vite eius gratioſa. Totum enim ſm logicos reſoluit ſic. i. quelibet pars. ⁊ ſic eius cōceptio fuit gratioſa ⁊ ab originali pctō ꝑſeruata ꝑ ſpēaliſſimā grām.

Scdo cōmendat Maria ꝙ eſt dei amica: cū dicitur. amica mea. quia ab eterno preordinata vt ſit mater dei dilectiſſima. iuxta quod ipſa di. Prouerb. viij. Necdum erant abyſſi: ⁊ ego iam concep. ⁊c. Tertio cōmendat de puritate ſumma. qꝛ inquit: macula non eſt in te: neqꝫ originalis: neqꝫ actualis peccati. Unde hic acturi de miranda ⁊ immaculata conceptione Marie: tria myſteria notabimus

Primū myſteriū dr̄ celebritatis

Scdm dicit immunitatis.

Tertiū dr̄ probabilitatis.

Poteſt etiam ad hoc idez thema applicari. Pulcra es ⁊ decora filia hierl'm: terribilis vt caſtrorum acies ordinata. Cant. vj. ⁊ eccleſia canit. De huius aūt ꝓceſſu iuxta Aue Maria ſpēaliter vide circa finē huius voluminis

Articulus primꝰ ꝙ feſtū conceptōis Marie ab omnibꝫ eſt celebranduz. ⁊ ad id inducunt plures vtilitates.

c **Irca primū my**ſterium celebritatis queſtio verſatur inter pleroſqꝫ: Utrum liceat feſtum conceptōnis Marie ab eccleſia celebrari. Quibuſdam dicentibus ꝙ non: eo ꝙ ipſa concepta eſt in vtero ſancte Anne matris de viro. id ē ſancto Joachim concubitu matrimoniali. Et nō eſt verum quod ſimplices putāt. ſ. Annā concepiſſe per ſolum oſculū Joachim. Uñ illi dicunt ꝙ beata ṽgo cōcepta ſit in pctō originali. ⁊ ideo feſtum cōceptionis celebrandū: non ratiōe conceptionis. ſed ratione ſanctificatiōis. ⁊ ſic intentio celebrantis deberet fieri ad tempus ſanctificationis: non conceptionis: eo ꝙ cito poſt conceptionem creditur fuiſſe ſanctificata. Sed doctores noſtri tenent ꝙ btā Maria licet in ſancto matrimonio concepta ſit ſine originali pctō. Ex

id concilium Baſilieñ. determinauit credendū a cunctis. Et deniqꝫ Sixtus papa. iiij. anno. M. cccc.lxxvj. currente: ſub eiſdē indulgentijs que a ſummis pontificibꝫ ſūt date ꝓ feſto corꝑis chri: ordinauit feſtū ꝯceptōnis bte Marie celebrandum cū octa. ſpeciali qꝫ miſſa ꝛ pulcerrimo officio editis: quibꝫ expreſſe cōtinet btām Mariā preſeruatā fuiſſe a pctō originali: hocq̄; m declarauit ꝛ ꝯfirmauit credēdū. Quilibet igitur fidelis hortatur ab eccl'ia dicere: Glorioſe virginis Marie ortū digniſſimū recolamus: que ꝛ genitricis dignitatē obtinuit: ꝛ virginalem pudiciciam nō amiſit. Et nota ꝓpter ſimpliciores ꝙ hoc feſtum ꝯceptōis Marie debet qlibet deuote celebrare propt̄ quattuor ꝑcipua inductiua.

Primo: ꝓpter chri honorē.
Scdo: ꝓpter marie amorē.
Tertio: ꝓpter fructificationē.
Quarto: ꝓpter indulgentie ꝯſecutionē.

Primo: ꝓpter christi honorē. qꝛ vt dt Hierony. ſer. de aſſūp. Nulli dubiū qn totū ad dei honorem ꝑtineat qcqd ſue genitrici fuerit officioſiſſime exhibitū ꝛ impenſum. Hec ille. Itē Bern. d laudibꝫ vgi. di. O felix Maria q te diligit: deuꝫ honorat. q tibi ſeruit deū reficit. q tuū nomē puro corde inuocat qcqd poſtulat indubitāter cōſequit. Hec ille. Scdo ꝓpter virginis Marie amorē. Vñ Anſ. in ep'la ad coanglicanos epos dic. Nō videt ver⁹ amor virginis Marie qui recuſat diē ꝯceptōis eius colere. Hec ille. Tertio: ꝓpter fructificationē. qꝛ plurime vtilitates ꝛ fruct⁹ ex h adqrunt: ſicut colligit ex officio bti⁹ dici ꝛ vbis ſctōꝝ. Prima qdem dr exaltatio. Eccl. xv. Obuiabit. s. Maria illi tāqꝫ mater honorificata. s. in ſui cōceptiōe ꝛ veneratiōe. ꝛ exaltabit illū. s. deuotū ſuū apud ꝓximos ſuos. Ad id refert Anſ. in ep'la ꝑdicta miraculū factū tpe Karoli regis frācoꝝ de qdā germano regis Hungarie: cui btā vgo Maria iniunxit vt feſtū conceptōis ſue celebraret: ꝛ ipm in ꝑtriarchatū Aqlegie exaltauit. De hoc habes li. vlt. pte vl. ca. vj. miracu. iiij. Scda vtilitas dr defenſatio. qꝛ tales Maria defendit in ꝑiculis ꝛ liberat a confuſione. Vñ Anſ. in ep'la qua. s. dt. Quiſquis preſul aut abbas es recole diligēter feſtū ꝯceptōis Marie: ꝛ a cunctis iube eā diligēter coli. qꝛ ſi toto corde eā amaueris nunqꝫ de tuo gradu cū confuſione deponeris. Et ad id facit qd narrat ibidē Anſ. miraculū de qdaꝫ Helſino abbate: q cū in negocijs regis anglie nauigaret: ecce tēpeſtate orta in mari: cū non eſſet ſpes alia euadendi: ad btām Mariā ꝯfugit pcibꝫ: mox qꝫ in aere apparuit qdā in pōtificali habitu lucidus ꝛ ait. Scias ꝙ dña Maria miſit me: iubēs ꝙ ſi vis liberari: ꝓmittas te annuatim celebrare ꝛ celebranduꝫ pdicare feſtū creatiōis ꝛ conceptiōis ipſius. Qd ille ꝓmittēs: mox liberatus ē: ſedata tempeſtate. Tertia vtilitas ſpecialis gratie infuſio. Sicut eīm ipſa in cōceptione eſt infuſa ſpeciali grā copioſius qua eſt pſeruata a pctō originali ꝛ ſanctificata miro modo: ita ꝓbabile eſt ꝛ veriſile ꝙ celebrantibꝫ hoc feſtum Marie ſpecialis infundit grā ex ipſius redundantia plenitudis Vñ Ber. Vas inqt liqre plenū ſi q̄ mō moueatur effundit liquorē ex ſuppleno. ſic Maria cū ſit plena grā ſi q̄ mō mouetur precibꝫ: effundit ī nos grām. Hec ille. Quarta vtilitas celeſtis glorie retributio. Vñ ſcribit in figura Eccl. xliij. A luna ſignū diei feſti. Nam Maria eſt pulcra vt luna. Cañ. vj. Ab hac g luna. i. Maria ſignū diei feſti. s. eternitatis: qꝛ deuot⁹ cultus feſtiuitatis Marie eſt ſignū btitudinis celice ꝯſequēde. ꝑcipue aūt celebratio ꝛ cultus feſti ꝯceptōis btē Marie: vt teſtat Anſ. in ep'la q ſup: di. ſic. Nos frēs dilectiſſimi ſi potiū ſalutis volum⁹ apphendere: dei genitricis crea: tōes ꝛ ꝯceptiōes dignis officijs celebrem⁹: vt ab ei⁹ filio digna mercede remuneremur. Hec ille. Quarto pncipal'r inducimur ꝓpter indulgētie ꝯſecutionē. Nam preter ſupraſcptas a Sixto papa conceſſas indulgētias: inſuꝑ cōciliū Baſilieñ. oibꝫ vere penitētibꝫ ꝛ ꝯfeſſis ea die intereſſentibꝫ miſſis centum: ꝑmis vel ſcdis veſpis ꝛ matu. totidē. Itē ſermoni diuino de ea feſtiuitate. cl. dies indulgeñ. conceſſit ꝑpetuis tpibꝫ duraturis. vt patet in bulla.

Articulus ſecūdus de īmunitate ꝯceptionis Marie ꝛ eius poſſibilitate ꝛ congruitate.

SEcundum myſteriū immunitatis. Circa qd tria queruntur. Primo de poſſibilitate. Secūdo de congruitate Tertio de modalitate. Prīo inquā de poſſibilitate querit: vtrū deus potuerit btām virginem pſeruaſſe a peccato originali: nō obſtante eius ꝓpagatōe naturali. Ad quod protinus reſpondet ꝙ ſic. ꝛ declaratur pluribꝫ modis in huius proceſſu. qꝛ cum duplex diſtinguat in deo potētia: abſoluta ꝛ ordinata ſm Scotum ſuper. j. diſtinc. xliij. Abſoluta eſt reſpectu omniū poſſibiliū: que nō includunt contradictionē: neqꝫ in fieri: neqꝫ in facto eſſe. Ordinata vero eſt eadem potentia reſpectu omniū poſſibilium que non includunt cōtradictionem formatam legibꝫ a ſapientia diuina inſtitutis. ꝛ quo ad vtrūqꝫ deus hoc potuit facere: quod bene oſtenditur.

Primo: ex lege theologica.
Scdo: ex lege iuridica.
Tertio: ex lege phica.

Primo qdem ex lege theologica. qꝛ ſcriptum eſt Job ca. xiiij. Quis pōt facere mundū de imundo cōceptū ſemine: nonne tu qui ſolus es. g deus ꝛ ipſe ſolus facere potuit Mariā mundā oimode de ſemine conceptā imundo. Et ꝑ plura theologica exempla comprobat: eo ꝙ qui pōt facere

maius:poteſt ⁊ minus:ꝑ regulam topicam. ſed de⁹ fecit maiora. Primo qñ creauit mundũ de nihilo. Scđo qñ fecit angelos puriſſimos vnica voluntate. Tertio qñ de parua Ade coſta formauit ſubito magnã mulierẽ Euã ſine additamẽto ⁊ ſine pctõ. Quarto qñ chr̃m ꝑfectiſſime in virginis vtero ſubito formauit. Quinto quãdo ex ꝟgine vtero clauſo chriſti corpus palpabile ⁊ mortal'e ſine dolore voluit gigni. Sexto qñ corpus tãmagnũ chriſti ſub parua q̃ntitate ſacramenti eucharistie tradidit. Septio qñ aĩam Lazari de limbo ad iſtaz vitã reduxit. Et hec maiora erant. ğ ⁊c. Scđo oſtendit̃ ex lege iuridica. qm̃ ẜm leges ⁊ iura cõditor legis nõ tenet̃ ad leges a ſe ꝯditas. xxv. q j. Ideo. ⁊ ca. Confidim⁹. ⁊ xv. q. j. Cõſideraui. Vñ ⁊ Ariſt. de regimine ꝓncipũ di. ꝙ nullus princeps obligat̃ ſuis legibꝫ: imo pt diſpenſare in lege data. vel aliq̃s excipere ab ea: nõ obſtante obligatiõe parentũ corũdem cũ q̃bꝫ diſpẽſat. Hui⁹ teſtis eſt etiã Juſtinian⁹. C. de legi. l. digna vox. ⁊ Uulpian⁹. ff. de legibꝫ. l. princeps. Sic nec de⁹ obligat̃ ſuis legibꝫ datis hoibus vel mundo. quod claret etiã in exemplis Nam ꝓmo deus legẽ circũciſionis datã Gene. xvij. caſſauit ⁊ annullauit in nouo teſta. Scđo deus qui legem celis dedit cõtinui motus: ipſe celũ fecit ſtare tp̄e Joſue ſpacio vni⁹ diei: eiuſdez ca. x. atqꝫ tp̄e Ezechie regis retrogadare. x. lineis ſolem. Eſa. xxxviij. Tertio deus qui dedit hominibꝫ legẽ mortis in penã pcti: ipſe dedit ſpeciale priuilegiũ Helie ⁊ Enoch multis milibꝫ annorũ ſupuiuendi. ğ multo magis ꝯ legẽ diſpẽſare potuit ⁊ cõgruit cum matre p̄ſeruando ipſam a pctõ originali. Tertio oñditur ex lege phica. q² q̃cquid põt ꝟtus inferior põt virtus ſupior. ij. Topi. ſed natura inferior põt ꝓducere roſam de ſpinis pulcrã. Item ꝙ radius ſolis non contrahat feditatẽ ex cõtactu reꝝ fedarũ. ğ virtus diuina multo fortius potuit vt Maria pulcra educeret̃ ex parentũ ꝓpagine naturali: ⁊ ne aĩa ei⁹ inficeret̃ ex carnis generate natural'r vnione.

Capitulum. II.

SEcũda q̃ſtio đ ꝯgruitate. Utrũ ꝯgruebat vt deus p̄ſeruaret btãm ꝟginem a pctõ originali in ſua ꝯceptõe naturali. Ad qđ rñdetur breuiter ꝙ ſic: triplici rõne.

Primo rõne theologicali

Scđo rõne legali.

Tertio rõne phicali.

Primo inq̄ȝ rõne theologicali: q² congruuz eſt vt nil ponat̃ in chr̃o Jeſu dei filio qđ notet ignominiã: cũ ipe ſit candor lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macula ac imago bonitatis dei. Sapie. vij. Sed ſi ponit̃ beata ꝟgo cõcepta in peccato originali: tunc ponit̃ ignominia in chriſto. ſ. ꝙ mater eius fuerit aliq̃n in pctõ. ⁊ ſic macula erit dedecoris in chriſto quo ad originẽ: quia redũdat in ipſum. iuxta illud Eccl. iij. Dedecus filij pat̃ ſiue mater ſine honore. Scđo oſtendit̃ ex rõne legali. quia ẜm omnes leges valde iniquus reputat̃ filius qui cum poſſit precauere: matrem dilectam in manus inimici ꝑmittat cadere nec a periculo velit p̄ſeruare: quia eſt contra legẽ diuinam di. Exo. xx. Honora patrẽ ⁊ matrẽ. ⁊ contra legem naturalẽ. q² teſte Pho. viij. Eth. Parentibꝫ non poſſum⁹ reddere equalens. ⁊ contra leges ciuiles ⁊ canonicas. vt extra de iureiu. q̃ntauallis. ⁊ in autent. vt liceat matri vel auie. ⁊ ff. de alen. liberis. l. ſupius. ⁊ l. ſi quis a liberis ⁊c. ergo per cõtrariũ multũ cõgruebat filio dei non ꝑmittere matrẽ in man⁹ diaboli ꝑ originale peccatum in conceptiõe incidi. ſed decebat preſeruare eam: quod optime poterat Tertio oñditur ex ratione phicali. quia ẜm regulam topicã Boetij. ij. Topico. Si de q̃ min⁹ videt̃ ineſſe ineſt: et de quo magis. Exemplũ: ſi congruũ eſt vt rex honoret ⁊ exaltet famulum: multo magis matrem Si ergo cõgruebat vt deus Adam vel Euam atqꝫ angelos faceret in principio ſine omni peccato: multo fortius matrẽ preelectã q̃ exaltanda foret ſuper om̃es angelos

Capitulum. III.

TErtia q̃ſtio de modalitate p̄ſeruatõnis Marie a peccato originali. ſ. qualiter fieri potuit. Licet quippe hoc latius in parte. ij. h⁹ li. declaret̃. tñ pro huius intellectu ẜ breuiter ẜm Scotum atqꝫ Franciſ. maro. ſuper iij. diſtinc. iij. Nota ꝙ hoc ex tribus veritatibus precipue declarat̃. Prima veritas ꝙ peccatũ originale dicit priuationẽ. Eſt em̃ carẽtia originalis iuſticie debite: in ꝓmis parẽtibus amiſſe ex tranſgreſſione legis diuine a primis parentibus deriuata in omnes naturaliter ꝓpagatos ⁊ diuino decreto arratos: obligans ad penã dãni ⁊ ceteras penas que talem carentiã ſequuntur. Sic quippe cõmuniter noſtri doctores diffiniunt peccatuz originale ex ſniã Anſ. Et declarari poteſt hec diffinitio ex parte. ij. huius li. art. j: ⁊ precipue cap̄. vij. vide ergo. Secunda veritas ꝙ gratia diuina equiualet originali iuſticie ẜm acceptationẽ diuinã: imo excedit: ita ꝙ per ẜ ꝙ anima humana habet gratiã non ineſt ei peccatum originale. Licet ergo quilibet filius Ade eſt debitor iuſticie originalis ⁊ ex demerito Ade caret ea. ⁊ ideo omnis talis habet vnde contrahat originale peccatum. ſi tamen alicui in ꝓmo inſtanti creationis anime detur gr̃a: ille licet careat originali iuſticia: nunq̄ȝ tamen eſt debitor eius. quia merito alterius preuenientis peccatũ datur ſibi gratia que equiualet illi iuſticie q̃ntũ ad diuinam acceptationem. ⁊ talis non contrahit peccatum Tertia veritas reſponſiua ex p̄dictis. ꝙ licet beata Maria ex ratiõe ſue propagationis naturalis: eo ꝙ ꝑ concubitum matrimonialem eſt concepta: atqꝫ ex demerito Ade habuit aptitudinem vnde contraheret originale

pctm̄.tñ ex merito chri̅ p̄uenient̄ qui ab eterno
ipam elegit i matrē. habuit infuſam gr̄am in p̄n
cipio creatōis p̄ſeruantē a pctō originali: qꝛ po/
tuit deꝰ in inſtanti infuſionis aīe eius infundere
ſibi tantā gr̄am quantā alij in baptiſmo: qð ꝛ fe
cit. ḡ in illo inſtanti nō habuit originale ſicut ſi
fuiſſet p̄us baptizata. Et licet caruerit originali
iuſticia: tñ gr̄a equiualet iuſticie originali: vt pa
tuit ſcða v̄itate. Sꝫ forte dicis. Tñ ibi fuit infe
ctio carnis. R̄ñdet̄ ꝙ dato ꝙ illa caro nō fuiſſet
mūdata v̄tute ſpūſſcti añ infuſionē aīe: tñ illa
infectio nō fuit tā neceſſaria cā maculatiōis aīe.
ſicut videmꝰ poſt baptiſmū qñ manet qdeꝫ illa
infectio in carne ſm̄ multos: ꝛ tñ infectio aīe ab/
lata eſt: ꝛ non manet poſt baptiſmū. imo ḡ dicit̄
ꝙ caro bt̄e v̄ginis ante infuſionē aīe intellectiue
fuit v̄tute ſpūſſcti mundata ac purificata ꝛ dedi
cata: vt eſſet vas aptiſſimū ad recipiendā aīam
iā ſctiſſimā: vt in illo inſtāti q̄ aīa infūdebat̄ nō
eſſet infecta: ſed iam mūdificata Hoc ꝫ Scotū
ꝛ huiꝰ vie ſequaces. O igit̄ virgo gl'ioſiſſima v̄e
tota pulcra es ꝛ gr̄a plena etiā in conceptiōe

Articulus tertius ꝙ btā Maria de fctō fuit
p̄ſeruata ab originali peccato. ꝛ hoc ꝓbat̄ duo/
decim teſtimonijs.

Ertiū myſteriuꝫ

t

dr̄ probabilitatis. Ubi nota ꝙ bea
tam Mariā fuiſſe p̄ſeruatā de fctō
ab originali pctō probant plurima
teſtimonia. Ad qð ꝓ p̄ſenti decreui accipe xij. va
rietates legū: qbꝫ tanqꝫ. xij. ſtellis radiantibꝫ in
corona glie Marie. iuxta illð Apoc. xij. In capi
te eius corona. xij. ſtellaꝝ: id promptū eſt cōpro/
bare. ꝛ diuidunt̄ in q̄ttuor ternarios Primū
eſt teſtimoniū leḡ diuīe ſiue moyſaice. Nā Ge/
neſ. iij. Ipa. ſ. maria ꝯteret caput tuū. ſ. o ſerpēs
Sed ſi Maria fuiſſet in pctō originali: tūc con
ſequēs foret ꝙ ipſa a ſpente fuiſſet ſtrangulata.
q̄uo ḡ potuiſſet caput ſerpent̄ ꝯterere ſtrangu/
lant̄. ꝛ ſic p̄uaret̄ tali triūpho. Hinc Orige. ait.
Maria neqꝫ ſerpētis ꝑſuaſione decepta: nec eiꝰ
venenoſis afflatibꝫ infecta fuit. Hec ille. Itē
Exo. xx. Lex diuīa p̄cepit dī. Honora p̄rem ꝛ ma
trem. ḡ ſeq̄t̄ ꝙ chr̄s honorauit mr̄em oīmode q̄
potuit. ꝛ ꝑ ꝯſequēs iſto honore p̄ſeruationis a
pctō originali. Itē dñs p̄cepit Exo. xxv. Moy
ſi dī. Cōpingite arcā de lignis ſethim que ſūt im/
putribilia: ad figurandū bt̄e Marie (in qua q̄ſi
in arca chr̄s requieuit) imputribilitatē. ſ. ꝑ abnega
tōeꝫ macule Scðm teſtimoniū legis ꝓphetice.
Accedat p̄mus Job. iij. dī. Pereat dies in q̄ na
tus ſum: ꝛ nox in q̄ dctm̄ eſt: cōceptus eſt hō. ob/
tenebrent̄ ſtelle caligine eiꝰ: expectet lucē ꝛ nō vi/
deat: nec ortū ſurgent̄ aurore. Hec ibi. Sup q̄/
bus verbis Lyra dr̄ i quodā ope: Ibi Job loq̄/
tur de reatu originalis pcti. ꝛ ideo dr̄. Obtene/
brent̄ ſtelle. i. ſcti. caligine eiꝰ. expectet lucē. i. chri/
ſtū: ꝛ hūc non videat. eo ꝙ chr̄s ſuꝑnaturalit̄ ex
v̄gine ꝯceptus originale pctm̄ contrahere non
potuit. ſequit̄: nec ortū ſurgētis aurore. i. ꝯceptū
Marie: q̄ figurat̄ ꝑ aurorā Cañ. vj. Accedat ꝛ vi
ſio ꝓphetica: qꝛ btā v̄go figurat̄ ꝑ portā clauſam
quā vidit Ezechiel. vt patet cap. xliiij. Ezech. vbi
ſcribit̄ ꝙ nūqꝫ fuit aꝑta: ſed ſꝑ clauſa. ḡ per eam
nunqꝫ intrauit pctm̄: al's non fuiſſet ſꝑ clauſa.
Accedat etiā Dauid dī. Domū tuaꝫ dñe. i. btām
Mariā decet ſctitudo. ḡ debuit concipi ſancta.
Itē accedat Salomō Prouer. viij. dī. in ꝑſona
Marie. Necdū erāt abyſſi ꝛ ego iā ꝯcepta erā.
De hac aūt irrefragabilis Alex. de Ales. Ocs i/
quit deuoti Marie exponāt hāc autoritatē ſic.
Necdū erant abyſſi. i. ꝓfunditates pcti origina/
lis. Nā abyſſus dr̄ ab a qð ē ſine. ꝛ byſſus qð eſt
quoddā lūinoſum ſubtileꝫ candidū factū textri
co ope: quoꝝ ꝯtria ſunt ī pctō originali qð eſt te/
nebroſum ꝑ priuationē lucis gr̄e: ꝛ groſſum per
dānū ꝑpetuū: atqꝫ turpe ꝑ carentiā dilectōis di
uine. Nondū igit̄ erāt abyſſi. i. pcti originalis ꝓ/
funditates: ꝛ ego iam ꝯcepta erā. ſ. p̄ueniēte gr̄a
dei. Deniqꝫ idē Alex. de Ales cū eſſet in fine vite
ſue expoſuit illā autoritatē thematꝫ p̄fati: dī. ſic.
Tota pulcra es. ſ. ꝑ gr̄e plenitudinem: amica dei
altiſſimi. i. mr̄ dilectiſſima: ꝛ macl'a non eſt in te:
nec origīalis nec venialis aut mortalis. Et his
dict̄ cōmendādo aīam ſuā bt̄e v̄gini: feliciter in
dño expirauit. Tertiū teſtimoniū legis euan/
gelice: qꝛ ibi legit̄ ꝙ Gabriel ſalutādo btām vir/
ginē ſic dixit. Aue gr̄a plena do. te. bñ. tu in mul.
Ex quibꝫ verbis clareſcit ꝓpoſitum per ſingula
verba. Nam primo dixit Aue. i. ſine ve. ꝛ ſic ne/
gans ve omne: negat pctm̄ originale. Scðo ait.
gr̄a plena. ſed plenum eſt cuius nulla pars ē va/
cua. iiij. Phyſi. ergo pars originis. i. cōceptiōis
Marie non fuit a gratia vacua. quod fuiſſet ſi
in peccato originali ꝯcepta foret. Tertio ait. do/
minꝰ tecū. ex quo ſequit̄ quia qꝫdiu fuit in origi
nali peccato: fuit a deo aliena ꝛ ſub poteſtate dia
boli cōſtituta. ergo non dñs cum ea. Quarto ait.
Bñdicta tu in mulieribꝫ. quia enim benedicta q̄
ab eterno eſt mater dei electa. ergo nunqꝫ maledi
ctioni ſubiecta fuit. Cum enim ſcriptū ſit Exo.
xxj. Qui (inquit deus) maledixerit patri aut ma/
tri: morte moriat̄. ergo chriſtus deus nunqꝫ ꝑ/
miſit maledictioni ſubiacere ſuam matrē: quod
foret ſi in peccato originali cōcepta fuiſſet. Ui/
deat ergo qua fronte audeat dicere. Aue Maria
ꝛc. qui temerarie aſſerit beatā Mariam in pec/
cato originali conceptam Quartū teſtimoniū
legis eccl'iaſtice. Nimiꝝ eccleſia errare nō poteſt
que a ſpūſancto docet̄ in omni veritate ꝛ dirigi/
tur. Joh. xvij. Et ad id. xj. diſtinc. Quis. in fine. ꝛ
xxiiij. q. j. A recta in ſede ꝛc. Sed eccleſia canit
in officio: dicens. Felix es ſacra virgo Maria
ꝛ omni laude digniſſima. Hec laus autem eſt

vna maxima ꝙ dicatur ipſa a peccato originali ꝑſeruata.ḡ ea digna. Itē canit eccl'ia. Sancta ⁊ imaculata virginitas q̄b⁹ te laudib⁹ efferā ⁊c̄. ḡ debent imaculate ꝟgini attribui oīa ꝑuilegia exceptiōis a culpa. Preterea eccl'a sctā rhomana id tenet officio diuino: vt patet in bulla pape

Quintū teſtimoniū legis canonice vel iuridi ce.q̄.xix.q.ij.Due.⁊ ex̄ de regularib⁹.c.Licet.dī. ꝙ qui lege ꝑuata.ſſ.ducit̄ nulla rō exigit vt lege publica cōſtringat̄.ſʒ btā Maria a ꝑncipio fuit lege ꝑuata.ſſ.ducta.ḡ a cōi lege exempta. Itē xv.q.iij.§.j.⁊ ſeq.rōne pctī q̄d induxit ⁊ ꝓterue recundiā ſexus: mulieri nō conceditr̄ ꝓ alio aduo care.ſed ꝯceſſum eſt Marie vt ſit aduocata nr̄a apud deuʒ.ḡ ipſa excipit̄ ab illa lege cōi quā de⁹ poſuit filijs Ade rōne pctī. Nimirū vt ſcribitur xv.q.j.c.vlt̄.priuilegiū ſpēale derogat generali. ſed beata virgo eſt ſpēaliter priuilegiata.ḡ ⁊c̄.

Sextū teſtimoniū legis ciuilice. Nam.ff.d̄ legib⁹.l.ꝑnceps.dī. Princeps Auguſt⁹ eſt legib⁹ ſolut⁹.⁊ Auguſta eſt exempta de ſpēali priuilegio. Seq̄t̄ ḡ ꝙ auguſta Maria ē exempta. Et huic cōcordat figura Heſt.xv.vbi rex Aſuerus ait ad Heſter reginā. Non ꝓpter te indr̄: ſed ꝓ oēs hec lex poſita ē. Heſter aūt figurauit Mariā.ḡ ⁊c̄. Septimū teſtimoniū legis pħice.q̄ Ariſt.viij.Eth.ait.ꝙ generant̄ ad generatum ⁊ ecōuerſo eſt naturalis amicicie dilectio q̄ bonuʒ vult amato.q̄ amor amicicie fundat̄ in beniuolentia.ix.Eth.ergo chr̄s genitus a btā ꝟgīe voluit matri ab eterno ꝑelecte omne bonum gr̄e q̄d potuit. Certū eñ eſt ꝙ q̄libet filius ſapiēs vult hr̄e matrē.⁊ eligere talē q̄ꝰtum poteſt parentē q̄ omni ꝑfectiōe ⁊ nobilitate ac gr̄e decore ſit ditata. Seq̄tur ḡ ꝙ chr̄s matri hoc bonū gr̄e voluit ⁊ cōtulit ꝙ.ſ.ſine originali pctō ſit cōcepta. Itē filij amant parentes tanq̄ aliq̄d ab illis exn̄tes plus q̄ oēs ſeruos.viij.Eth.imo ad ſeruuʒ ꝑm ꝙ ſeruus non eſt amor amicicie: vt dicit̄ ibidem Q̄ aūt amare amicicie dilectiōe eſt bonuʒ velle. ix.Eth.ḡ magis amare eſt maius bonū velle: et maxime amare eſt maximū bonū velle: per illaʒ regulā.v.Topi. Sicut ſimpl'r ad ſimpliciter: ſic magis ad magis: ⁊ maximū ad maximuʒ. Sequitur ḡ ꝙ ſicut chr̄s ſumme pre omnib⁹ ſuis amauit matrē ab eterno ꝑelectā: ita maximuʒ ei bonū voluit: quod ⁊ fecit. Sed ſeruis.i.angelis ⁊ Ade atq̄ Eue hoc bonū voluit ꝙ ſint creati ſine peccato originali.ergo multo magis matri.

Octauuʒ teſtimoniū legis poetice.vñ Sedulius li.j.paſcalis carminis ait. Et velut ex ſpinis mollis roſa ſurgit acutꝭ: Sic Eue d̄ ſtirpe ſacra veniente Maria. Nil eſt q̄d laniet matrē heres ſeruat honorē. Hec ille. Itē Alan⁹ ait. Hec eſt ſtella maris: via vite: porta ſalutꝭ Neſcia ſpineti florens roſa neſcia culpe Itē Seneca tragedia ꝑma ait. Sollicita tāti ꝑcia natales habet. Semp̄q̄ magno conſtitit naſci deum. Hec ille.

Nonū teſtimoniū legis mahumetice. q̄ impurus mahumet⁹ in ſuo alkorano q̄ apud oēs ſaracenos ⁊ thurcos eſt autentic⁹: put Nico. de Ly.in poſtilla ſup Lu.atteſtat̄: dicit ſic. Non eſt in filijs Ade quē nō tetigit ſathan.⁊ ideo dū naſcit̄ hō plorat vociferans ex tactu: ꝑter Mariā ⁊ filiū eius yſe.i. Jeſum. Hec ille. Decimū teſtimoniū legis doctorice ſiue autētice: q̄ hoc ipm multoꝝ doctoꝝ ſctōrūʒ autoritas confirmat: ex quib⁹ aliq̄s ꝓferam⁹. Prim⁹ eſt Anſ̄.in li.de concep.virgi.ca.xviij.dī. Decebat vt illa virgo ea puritate niteret q̄ maior ſub d̄o nequit intelligi. q̄d non haberet ꝟitatem ſi in pctō originali concepta foret. Idē Anſ̄.li.de exordio mūdane ſalutis dī. Si q̄d origīalis pctī in ꝓpagatōne mr̄is dei extitit: illud ꝓpagātium non propagate fuit. Si deus caſtaneē ꝓfert vt intra ſpinas a ſpinis remota ꝯcipiat: alatur ⁊ formet̄: non potuit hoc filius dei facere matri ſue.⁊ ſequit̄ planc: potuit voluit ⁊ fecit. Scd̄s doctor Amb. in ſermone de gabaonitis d̄r. Hec eſt ꝟga in qua nec nod⁹ originalis: nec cortex venialis culpe fuit. Idem in li.de sctā ꝟginitate.⁊ ſuper Lu.dicit. Quid nobilius dei matre? Quid ſplendidius ea? virgo erat non ſolū corpore: ſed ⁊ mente. Vñ ſequit̄ ꝙ aīa Marie nō fuit a caſu eleuata: ſed a caſu ꝑſeruata: al's non virgo mente: ſed pctō corrupta

Terti⁹ Aug⁹.li. de natura ⁊ gr̄a dī. De Maria ꝓpter honoreʒ dn̄i nullā prorſus cū de pctis agit̄ volo hr̄e queſtionē. Idem lib de.v.hereſib⁹ in perſona chr̄i dicit. Si potuit inquinari mani chee mater mea cū ⁊ ipſam facerem: potui ⁊ ego inquinari cum ex ea naſcerer. cōſequens eſt falſum.ergo ⁊ antecedens. Idem ſermone.xliij. de natiuitate chriſti dicit. Maria omni ſanctitate ⁊ gratia in vtero matris eſt repleta: vt de mundiſſima mr̄e mundiſſimus naſceret̄ filius: mat chriſti ꝑelecta.quia ſicut in celo habuit chriſtus patrē immortalem: ſic ⁊ in terra habuit matrē omni corruptione carentem. Hec Auguſtin⁹.

Quartus doctor Hieronym⁹ ad Paulam et Euſtochiū dī. In Mariā totius gratie que eſt in chriſto venit plenitudo: ſed chriſtus fuit ſine originali.ergo ⁊ in Mariam venit hec gratia.

Quintus Richardus d̄ ſan.vict̄. in ſermone Nonduʒ erant abyſſi: dicit. Non decuit vt caro Marie qualitercūq̄ foret obnoxia culpe. Nam dei ſapientie indignū credimus: vt quam ad lucem ꝑdeſtinauit puritat̄: tenebris ſineret inuolui: nec erat ingratus matri ꝓprie qui oībus matrib⁹ precepit honorē exhiberi. Hec ille Sext⁹ deuotus Bernard⁹ in ſermone Tēpus loquendi: dicit. Caro inquit virginis ex Adam ſumpta maculas Ade nō admiſit. Septim⁹ Cirillus patriarcha Alexandrin⁹ li. contra Neſtoriū d̄r. Poſt filiū temerariū eſt ponere in Maria virgine maculā aliquā aut peccatū. Octauus Hildelfonſus archieps Tholoſanus: cui btā virgo

ſepius apparebat: ꝛ obtulit ei de paradiſo veſtē
ſacerdotalē que adhuc inibi ſeruat̄: cōmiſitq₃ ei/
dē vt celebraret annuatim feſtū cōceptiōis ſue.
Vñ ille tractatū₃ cōpoſuit in q̄ ꝓbat ipſam ſine
originali conceptā fore: qui tractat⁹ ſiue liber ab
ipſo editus tantū ꝟgini cōplacuit ꝙ illi librum
ipm̄ manu tenēti apꝑuit: ꝛ ꝓ tali ope grās retulit
Nonus doctor Alexander de Ales q̄ dū in fe/
ſto cōceptiōis corā vniuerſitate legeret ꝛ teneret
btām Mariā in originali cōceptā fore: adeo in/
firmitates ipm̄ inuaſerūt. ꝛ annuatim ipſa die
cōceptiōis vexabat̄ illa infirmitate: vt videret̄
velut ſemimortu⁹. Tandem ſe recognoſcēs vo/
uit ſe librū cōpoſiturū ad honorē ꝟginis. ꝛ mox
ſanatus librū edidit: in q̄ ꝓbat ꝟginē fore conce
ptā ſine originali: ꝛ reuocat q̄cq̄d in .iij. ſniaꝝ cō
tradixerat. Et dū morti appropinq̄ret: btē virgi/
ni ſe cōmēdauit di. Tota pulcra es amica mea ꝛ
nulla macula: neq₃ originalis: neq₃ actualis eſt
in te. Decim⁹ Joānes Scot⁹ qui pariſius ꝓ/
poſita queſtione oībꝫ doctoribꝫ ꝯcluſit. ꝛ oīa co/
rū argumēta cōtraria cū eſſent plus q₃ ducenta
memoria mirabili recitauit ꝛ ſoluit: ꝛ innumera
biles ſupꝑaddidit rōnes ꝓbātes ꝙ virgo eſt con
cepta ſine originali. vñ vniuerſitas admirando
ipm̄ doctorē ſubtilē appellauit. Et idipm̄ tenent
nunc nr̄i doctores. vi₃ Lyra. Fran. maro. Pe/
trus de candia. Aureolus. Guilhelm⁹ varro. et
multi alij Undecim⁹ ſctūs Dñicus in ſua edi
tione dicēs ſic Sicut prim⁹ Adam fuit ex terra
ꝟgine. ꝛ nūq₃ maledicta formatus: ita decuit in
ſecundo Adam .i. chr̄o fieri. Hec ille. Duode/
cim⁹ ſctūs Thomas de aq̄no: q̄ licet in pleriſq₃
ſcꝑtis hui⁹ ꝯtrium dixerit: tñ ſuper .j. ſniaꝝ diſt.
xliiij. ar. iij. in ſolutiōe tertij argumēti responden
do ad autoritatē Anſ. dicit ſic. Poteſt aliquod
creatū inueniri quo nil purius pōt eſſe in rebus
creatis: puta ſi nulla pctī cōtagione inq̄natū ſit.
Et talis inq̄t fuit puritas Marie que a pecca/
to originali ꝛ actuali īmunis fuit: ſub deo tñ in/
q₃tum erat in potētia ad peccandū. Hec Tho.
Ecce patet Undecimū teſtimoniū legis rōnis
theologice. Nā plurime rōnes ponunt̄ a docto/
ribꝫ ꝓ hui⁹ veritat̄ cōfirmatiōe. Sed q̄ longu₃
foret tā multa ponere: opus eſt cā breuitatis ali/
qua inſerere. Prima rō talis. Aut em̄ de⁹ po/
tuit p̄ſeruare ſuā mr̄em a pctō origiali ſ₃ noluit.
Aut voluit: ſed nō potuit. Neutrū ē dicendū. q̄a
in p̄mo negat̄ in deo bonitas. in ſecundo diuina
ptās. Relinquit̄ ḡ ꝙ potuit. ꝛ voluit ꝛ ꝑ ꝯſeq̄ns
fecit. Nec potes dicere ꝙ ideo noluit. quia nō cō
gruit: qm̄ ſumme h̄ cōgruū fuit: vt patuit. ij. ar.
ꝛ per ſequentia Scd̄a rō talis Scoti ſuper .iij
di. iij. q. j. quia congruū fuit vt btā dei mater ac/
cipiat bñficiū excellentiſſimū a deo ꝛ ꝙ fuerit ꝑ/
fectiſſime redēpta. S₃ excellentius eſt beneficiū
p̄ſeruare a malo: ꝑfectius q₃ ē redimere p̄ſeruan
do a caſu in malū q₃ poſt caſum erigere vel libe/
rare. ḡ ꝛc. Tertia rō eſt: q̄ mediatrix eſt Ma/
ria inter chr̄m ꝛ hoīes. mediū aūt habet partici/
pare cū extremis. v. Phyſic. ideo cōgruit vt ipſa
Maria mediatrix gener̄ hūani in ꝯceptiōe aſſi/
milet̄ hoībꝫ in naturali ſ. ꝓpagatiōe cōmuni: ꝛ h̄
nō obſtante aſſimilet̄ chr̄o capiti in hoc vt ꝑ gra
tiam p̄ſeruet̄ a pctō originali. Proinde Cipria/
nus ait. O virgo oī iuſticia pleniſſima cuius cō
ceptio ſingular̄ .ſ. ꝑ grām ſingularē. Quarta
rō. q̄ ſi poneret̄ in Maria originalis macl'a ſe/
querent̄ plura incōueniencia ſm̄ Fran. maro.
Prio q̄dē₃ ſequeret̄ etiā ſi ī inſtanti hoc pone/
ret̄: ꝙ .ſ. aliq̄n mr̄ dei fuiſſet filia diaboli: digna
pena infernali ꝛ inimica dei. qđ non ſuſtinet no
men mr̄is ab eterno p̄dilecte. Si em̄ ꝓ aliquo i/
ſtanti odita. ḡ non ſꝑ ab eterno dilecta: nec ꝓtūc
mr̄ ſ₃ inimica Scd̄o ſeq̄ret̄ ꝙ ipſa eſſet mino/
ris puritatis angelis: cōtra autoritatē Anſ. ſup̄
poſitā. ꝛ ꝯ Hylariū dicentē ſic. O ꝟgo bñdicta
ſuꝑ om̄s femīas q̄ angelos vincis puritate. Nec
valet dicere ꝙ poſtea eſt ſūme purificata. q̄ cum
p̄teritū nō poſſit eſſe nō p̄teritū. ij. ꝑiher. ꝑ Ariſt.
ſequit̄ ꝙ nota illius peccatricis originaľr rema
neret in ipſa in perpetuū. ſicut etiā in Magda/
lena remāſit nomē peccatricis q₃uis purificata
fuerit a pctīs: nec in ꝑpetuu₃ conſequet̄ aureolā
ꝟginitatis. Tertio ſeq̄ret̄ ꝙ btā Maria non
eſſet ꝟgo intacta aīa ꝛ corpore. q̄ qđlibet pctm̄
dicit rōnem corruptiōis ꝛ tact⁹. xxxiij. diſt. li. ij.
ſniaꝝ. ꝛ ſic ꝟginitas Marie fuiſſet diminuta ꝑ
pctm̄ originale contractū: ꝛ tanto fortius quan
to in aīa. q̄ aīe ꝟginitas que corrūpi hab₃ per
om̄e pctm̄ ipſa nobilior eſt oī ꝟginitate carnis.
ſicut ꝟginitas hoīs pre ꝟginitate bruti: vt dicit
Chryſ. ꝛ patet. xxxij. q. v. Sicut em̄. Duodeci/
mū teſtimoniū reuelationis mirifice: circa qđ ex
mult̄ pauca inſcribēdo Primū eſt qđ ſcribit
btā Brigida in ſuis reuelatiōībꝫ btām Mariā
ſibi apparuiſſe: ꝛ interrogatā reſpōdiſſe ſibi tali/
ter. Cōcepta q̄dem ſum ait ex Joachim ꝛ Anna
ſine pctō originali. Secundū eſt qđ cōſimilit̄
legit̄ in reuelatiōibꝫ ſancte Eliſabeth. Tertiū
eſt quod refert Uitalis in ſuo opuſculo vocato
Defenſoriū btē virgīs. ꝙ q̄dam Jerhardus de
piſcacijs ordinis minoꝝ cum predicaſſet cōtra
cōceptionē Marie ꝛ poſtea miſſam celebraret:
btā virgo apparens ſibi euchariſtiam abſtulit. ꝛ
eandē penitenti reſtituit. ꝛ ille dicta reuocando
enarrauit in laudē virginis. Quarto Henri/
cus de Haſſia in ſuo tractatulo de Maria re/
fert ꝙ anno milleſimotricenteſimoſeptuageſi/
mo q̄dā doctor ordīs .ſ. p̄dicatorū nomine Pau
lus cum p̄dicaſſet cōtra ꝟginis immaculatā cō
ceptionē₃: in medio ſermonis cecidit: indeq₃ ob/
muteſcēs diē clauſit extremū Jtē quidā ordīs
fratrū minoꝝ ipō die ꝯceptōis Marie Tholo
ſe in eccleſia fratrū minoꝝ cum p̄dicaſſet ꝯtra cō
ceptionē immaculatam ꝟginis ꝛ vellet miſſam

celebrare in capella ſcti Michaelis vbi erat pulcra imago Marie ſculpta i lapide marmoreo: mox imago turibunde retrouertit ſuū vultū cōtra fratrē ipum: ꝛ ſic ſtare dī vſqꝫ in hodiernum diem. Frater aūt ille ſtatim cecus factus votum emiſit ꝙ reuocaret ea q̄ dixerat: ꝛ ſic ſanatus eſt.

Quinto ſctūs Dn̄icus dux predicatoꝝ ordis legit̄ ꝙ cum eſſet canonicus regularis ꝛ diſputaret in archiepātu Tholoſano cōtra hereticos qui aſſerebāt hec tria. Primo ꝙ chriſtꝰ nō eſſet deus. Scdo ꝙ in eucbariſtia nō eſt veꝝ corpus chr̄i. Tertio ꝙ Maria non eſt mater dei: eo ꝙ inerat ei originale pctm̄. Tunc btūs Dn̄icus cōtra eos diutiſſime diſputando: in hoc cōuenerūt: vt ſcribant̄ ſingule q̄ſtiones p̄fate ptis vtriuſqꝫ ꝛ proijciant̄ in ignē: ꝛ ille que nō cōburerent̄ p veritate tenerentur. Accepit g̃ ſctūs Dn̄icus ſacr̄m eucbariſtie ꝛ ſuas ſcptas concluſiones: inter q̄s hec erat vna: ſcꝫ ꝙ beata virgo eſt ſine originali pctō: ꝛ poſuit in fornacē ardentē vbi p tres dies ſteterūt. ꝛ nulla leſio facta eſt tam in eucbariſtia q̄ꝫ in papyro ꝯcluſionū ſcriptaꝝ. Quo viſo heretici ſtupefacti crediderūt. Et dr̄ ꝙ hec res fuerat ſculpta in ſepulcro ſancti Dn̄ici. Sexto in regno Arragonie q̄dam frater ordinis p̄dicatorū quendam demoniacū adiurauit. vt diceret ſibi vnū magnū dubiū quod mēte gerebat. ſcꝫ ſi virgo Maria fuit ꝯcepta in pctō originali. Tunc demoniacꝰ fortiter clamās dixit ter/ Ve ve ve ill' qui feſtū ꝯceptōis nō celebrant: ꝛ malū de virgine dicunt His ille auditis de cetero celebrauit.

Septimo refert Anſ. lib. miracu. c. xlvij. ꝛ in epl'a qua. ſ. ad coangli. epos. ꝙ in pago gallicano canonicꝰ q̄daꝫ ſacerdos q̄tidie ſolitus erat horas beate ꝟginis deuota mente dicere. Cūqꝫ de villa rediret noctu vbi fornicatꝰ fuerat: ꝛ ad oppidū q̄ morabat̄ tenderet: pelagꝰ ſenace tranſmeādo ſolus nauē ingreſſus nauigādo: matutinum btē ꝟginis dicere cepit. ꝛ cum inuitatoriū Aue Maria diceret: iāqꝫ ad mediū fluminis puenisset. Ecce turba demonū eum in mari vna cū naui ſubuerſa demerſit: ꝛ ad tormēta rapuit eius aīam ſicut demeruit. Die aūt tertio cū eſſet in tormentis viſum eſt ſibi aduenisse btām ꝟginem cū multitudine ſctōꝝ dī. Ut q̄d mihi famulantis animā affligitis: Reſpōderūt demones Nos eā debemꝰ hr̄e q: in noſtro captus eſt ope: ſcꝫ in fornicatiōe. Tunc pia ꝟgo ait. Si illiꝰ eſſe debet cuius mortuꝰ eſt in ope: noſtra debet eſſe: qm̄ meū matutinū dicebat cū ipm̄ pemiſtis. vn̄ magꝭ vos rei eſtis: q: erga me inique egiſtis: ſeruum meū ſummergendo ꝛ occidēdo Statim g̃ demones pterriti huc ꝛ illuc diffugerūt. ꝛ btā virgo aīam brachio ſuo ſuſcipiēs ad corpus retulit ꝛ reſuſcitauit: ꝛ mirabiliter aquā a dextris ꝛ ſiniſtris q̄ſi murū diuiſim ſtare iubēs ad portū hoiem de pfundo incolumē perduxit. atqꝫ ille gauiſus: pſtratus corā virgine ait. Chariſſima dn̄a ꝛ ꝟgo ſctīſſima q̄d tibi p tantis bn̄ficijs retribuam. Ait bn̄dicta ꝟgo. Precor te ꝛ cōmitto ne amplius in adulterij pctm̄ cadas. ꝛ vt conceptionis mee feſtū. vj. idus decembris ſolenniter celebres ꝛ celebrandū p̄dices. ſ. tanqꝫ dignū celebritati ob ſanctitatē ꝯceptōis. Hec dicens eo vidente celos aſcēdit. Et ille iuſſa cōplens heremiticam vitam ſibi elegit. Ex hoc accipe o fidelis aīa chriſti ſanguine redempta: q̄ꝫ vtile ſit ſeruire pie Marie: que nō deſerit deuotos ſuos in neceſſitatibꝫ ꝛ piculis: imo ip̄a ꝟgo clementiſſima Maria ſe honorātes a dānatiōe ppetua nouit pſeruere: in celeſti gl'ia felici honore exaltare. O itaqꝫ mr̄ oīpotent̄ꝭ dei ſpes vnica ſalutꝭ noſtre. O angelorū dn̄a nos miſeros ad te clamantes oculo intuere pietatꝭ: ꝛ da nobis ſic te venerari in terris: vt in eternū te videre ꝛ tue puritatis in gl'ia exultare p tua merita valeamꝰ in cel' Amē.

Pars ſecunda de īmaculata beate virgīs cōceptione: cuius veritas elucidat̄ in hoc ſermone per inquiſitionē queſtionū ꝛ per ſolutionem cōtrariarum difficultatū atqꝫ per declarationē eiꝰ pie credulitatis.

D

Dixit deus fiat lux. ꝛ facta eſt lux. Gen. j. Verba iſta ad l'ram ſr̄ ſcpta de illa prima luce creata in p̄ncipio creatōis: ꝛ optime transferunt̄ de bn̄dicta ꝟgine Maria: quā deꝰ in figura illius lucis p̄me dixit .i. voluit vt fiat: ꝛ fctā eſt lux. Vere nanqꝫ Maria lux eſt mūdi: q: vt canit eccl'ia: eiꝰ vita inclyta cunctas illuſtrat eccl'ias. ꝑter qd̄ merito ꝛ digne vocata ē Maria. qd̄ ſm̄ Hiero. interpretat̄ illuminatrix. Penſate ergo chariſſimi ꝟba ſacre ſcripture: ſignate myſteria: q: dixit deꝰ (loquēs in figura lucis de origine Marie) Fiat inq̄t lux mundo. ſcꝫ Maria: ꝛ facta eſt lux. Quibꝫ ꝟbis tria notant̄ Primo q̄dem ꝙ bn̄dicte ꝟginis origo ſit a deo pordinata vn̄ dī. Dixit deꝰ. Iſtud nanqꝫ dicere dei ſm̄ Nicolaū de Lyra ꝛ cōiter doc. nō importat aliquā vocem ſenſibilē. ſed intelligere ꝛ velle dei practicū. q: ſm̄ ſue ordinatiōis ꝛ voluntatis formā ſequit̄ effectꝰ. Hāc igit̄ lucē Mariā quā deꝰ ab eterno p̄elegit dixit in hora ſue cōceptōis. id eſt voluit vt fiat. ꝑter qd̄ Prouerb. viij. ipſa ait. Necdū erāt abyſſi: ꝛ ego iam cōcepta eram. ſ. in mēte diuina. Scdo inſinuat̄ ꝙ ipa merito ſit per lucē primā pfigurata: cū dī. Fiat lux. qm̄ ſicut de illa luce poſtea factꝰ eſt ſol ſm̄ quoſdaꝫ: vt patet. ij. li. ſniaꝝ. di. xiij. ſic de iſta luce. ſ. Maria factus eſt ſol iuſticie chr̄s. Unde canit eccl'ia. Felix nanqꝫ es ſacra virgo Maria ꝛ omni laude digniſſima: q: ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſtus deus nr̄. Tertio notat̄ ꝙ ipſa in ſui origine ſit ab omni cōtagione peccati pſeruata: cum ſubdit̄. ꝛ facta eſt lux. Lux q̄ppe inter oīa eſt pu-

riſſimū adeo vt etiam ſordidarū rex ꝯtactu nō coinqnet. Exempli gratia. Lux ſolis vł radiꝰ eciamſi deſcendat ſuꝑ lutuz nō inqnat ab eo. Sic aīa bn̄dicte ꝟginis tanta puritate creata eſt per graz ſpecialē ⁊ ꝓſeruata vt lz vnita ſit carni naturaliter ex Adā ꝓpagate: nō tn̄ eſt infecta macula vel cōtagione pcti originalis: ſicut iā oſtenſum eſt. et hoc in ſermone (deo duce) declarabit clarius. Cū itaqȝ beatiſſima ꝟgo Maria tanto honore in ſui cōceptione fuerit ſublimata vtpote a deo ſingulariter ꝑelecta ſub typo lucis ꝓfigurata ⁊ ab omni ꝯtagione macule ꝓſeruata: merito ad eius cōceptōis honorē ꝟba ꝑmiſſa ſunt ꝑaſſumpta Dixit deꝰ: fiat lux et facta ē lux. Ex q̄ igit in hac parte mſtat nobis declarare btām ꝟginem ſine originali pctō cōceptam fuiſſe: pro hac ipſa re tres cōtemplationes ꝓpoſui ponere

Prima cōtemplatio dr̄ exq̄rēde ꝟitatis
Secunda dr̄ ſoluēde difficultatis
Tertia dr̄ pie credulitatis.

Articulus ꝑmus quō declarat btām Mariam fore conceptā ſine peccato originali: inq̄rendo varias q̄ſtiones occurrentes.

Capitulum. I.

PRima itaqȝ contemplatio dr̄ exq̄rende veritatꝭ. ſ. huius rei ꝙ beata ꝟgo ſit cōcepta ſine originali pctō. Ad quod q̄dē agnoſcendū oportet nos ſepte ꝑcipuas cōſideratiōes inq̄rere. ⁊ ex his clariꝰ poſſumus elucidare ⁊ ītelligere ꝙ beatiſſima ꝟgo fuerit vere ſine originali peccato cōcepta. et hoc potuerit fieri nō obſtāte ꝙ naturaliter ex viro ⁊ muliere ſancto matrimonio fuerit ꝓpagata. Que q̄dem cōſideratiōes ſiue q̄ſtiōes multū ſpectant ad declaratione partis precedētis: vt patet intuenti.

Prima vn̄ exortū eſt in nobis pctm̄ origīale.
Scd̄a q̄d eſt pctm̄ originale
Tertia q̄liter maculat aīa ꝑ pctm̄ originale
Quarta a q̄ infligit pctm̄ originale.
Quinta qn̄ cōtrahit pctm̄ originale.
Sexta vbi vł in q̄ hȝ eſſe pctm̄ originale
Septia q̄ ſunt illi q̄ ꝯtrahūt pctm̄ originale

Prima itaqȝ cōſideratio ſiue q̄ſtio h̄ occurrens eſt. Unde exortum eſt in nobis pctm̄ originale

Ad qd̄ in cōtinenti rn̄det ꝙ a ꝑmis parentibꝫ diabolo ſuadēte peccātibꝫ cōtra dei ꝑceptū edendo de ligno vetito. et maxie ꝑncipaliter ortū eſt ex conſenſu Ade: vt vult Augꝰ. xij. ꝺ trini. et patet in ij. li. ſniaꝝ. diſt. xxiij. Nam lz etiam Eua peccauerit: tn̄ vt doctoribꝫ videt ſi vir n̄ cōſenſiſſet: ipſa ſola Eua cōſentiente nō habuiſſemꝰ peccatum originale. q2 dr̄ Apl̄us. j. Coꝝ. xv. Per vnū hoiem. ſ. Adā mors introiuit in orbē terraꝝ. Ex q̄ patet ꝙ nos originalē culpaz ex hoc habemus exortam: quia peccato ꝑmi parentis originali iuſticia ꝑuati ſumꝰ. quā q̄dē in ꝑmis parētibus ꝓ omnibus nobis ſuis poſteriꝭ acceꝑamꝰ

Sed forte dicis. Quid eſt iſta originalis iuſticia quā ꝑuat originalis culpa: h̄ ſupeſt vt declaremus. q2 ꝑuatiōes nō poſſunt ſciri niſi ꝑ habitus. ſm Ariſt. j. Poſte. Verbi gratia: Nō ſcit q̄d eſt cecitas niſi ſciat q̄d eſt viſus. q2 cecitas ē ꝑuatio viſus vel carētia. ſic peccatū orginale ex q̄ nō eſt aliud niſi carētia vel ꝑuatio originalis iuſticie: oportȝ nos ſcire q̄d ē originalis iuſticia et hoc ſcito: ſciemꝰ q̄d eſt originale pctm̄: q2 illiꝰ iuſticie carētia. Vn̄ Anſ. li. de ꝯceptu ꝟgīali dic̄. Pctm̄ originale aliūde intelligere neq̄o ī ipſis infantibꝫ niſi illā factā ꝑ inobedientiam Ade iuſticie debite nuditatem: ꝑ quā omnes ſunt filij ire. Hec ille. Notādū igitur ſm Scotū ſuꝑ. ij. diſt. xix. ⁊ xxix. ac cōmuniter doctores. ꝙ originalis iuſticia quā habuerūt: ⁊ in qua creati ſūt primi parentes: erat q̄dam qualitas ſuꝑnaturalis tradita aīe in illo ſtatu. ſ. innocentie ꝑ quā plenū et ꝑfectū dominiū habebat ſuꝑ vires inferiores ⁊ delectabiliꝰ inherebat vltimo fini. ſcȝ deo plene ſubdita deo. Et ita homo taz ex parte corporis q̄ȝ ex parte anime omni rectitudine iuſticie plenus: creatorem ſuū plene amabat quē plene intelligebat ⁊ plene ei ſubiectꝰ erat: vt teſtat aurelius Auguſtinꝰ. Eſt igitur originalis iuſticia q̄dam hūane nature rectitudo ꝑ quā in illo ſtatu innocentie corpus erat aīe ſubditū ⁊ vires inferiores rationi ꝑ omnia q̄ȝdiu aīa ſubdita eſſet ſuo creatori. Sed quomā ſic hoī creato deꝰ preceptum dedit ne comederet de ligno vetito: alias morte moriemini inq̄t Geñ. iij. Cuiꝰ q̄dem arboris vſus ꝓhibitꝰ eſt hoī: nō q2 ille fructꝰ eſſet ꝑcellentiſſimꝰ in paradiſo. ſed vt hō iſta parua lege a domino accepta regularet tali ꝑcepto obediendo atqȝ mereri poſſet vitā eternā ⁊ cōfirmationem in iuſticia illa originali: ꝙ ſi nō obediret puniretur duplici morte. vicȝ temporali ⁊ eterna. Homo itaqȝ trāſgreſſus preceptum dei amiſit gratiam ⁊ originalē iuſticiā ⁊ incurrit culpaz et duplicē mortem: ita ꝙ niſi affuiſſet benignitas ſaluatoris noſtri dei Jeſu chrī qui nos redemit ab eterna morte: nunq̄ȝ dei viſionē ⁊ gloriam celeſtez hō habuiſſet. Ex illa igit tranſgreſſiōe primi parentis ortū eſt in nobis originale peccatū

Si queras. Unde erat homini illa rectitudo nature ⁊ originalis iuſticie: Rn̄det ſm doctores cōmuniter: ꝑcipue Lyraz ſuꝑ Rho. v ca. ꝙ non erat homini ex principijs nature: cum corpus humanū ſit corruptibile naturaliter: ſed a deo data fuit in prima hoīs ꝯditione: ſm illud Eccī. vij. Hoc ſcio ꝙ a principio fecit deus hominem: rectum. Et q2 iuſticia eſt quedaz rectitudo propter hoc talis rectitudo humane nature bene vocat iuſticia: ⁊ originalis. q2 data eſt humane nature in ſua prima origine in poſteros tranſfundenda: ſi Adam non ꝑdidiſſet. Sed

dicerem: quõ iſtud pctm̃ pmi parẽt transierit ad
oẽs poſteros: cũ ſcptum ſit Ezech. xviij. Filiꝰ nõ
portabit iniqtatẽ patris: ſed aĩa que peccauerit
ipſa moriet. Ad qđ ptinꝰ rñdet ꝙ illa autori-
tas intelligẽda eſt qꝫtũ ad penam eternã ꝛ poſi-
tiuã. Dico eternã qꝛ etiã ẜm iuſticiã tã diuinã qꝫ
hũanã filius portat pcti patris penam tpalẽ ſe-
piſſune: iuxta illud Thren. vit. Patres nr̃i pec-
cauerunt ꝛ nõ ſunt: ꝛ nos iniqtates eoꝝ porta-
uimus. Exemplũ in diluuio ꝛ in ſubuerſiõe ſo-
dome: vbi ꝓpter pctã hominũ multi infantes q
necdũ malũ ſcierũt interierũt ꝛ occiſi ſunt corpo
raliter: nõ tñ aĩa illa q nõ peccauit dãnata eſt cũ
illis que peccauerunt qꝫtum ad damnationem
gehennalẽ eternam. Dico etiam poſitiuã. qꝛ fili-
us vtiqꝫ iuſte portat iniqtatẽ ipſiꝰ patris puati-
uã penã. Nã cũ aliqs habet nobilitatẽ: ſi eam cõ
mittẽdo crimẽ leſe maieſtatẽ amiſerit: omnes ſui
poſteri erũt puati ea et naſcentur ignobiles: niſi
poſtea nobilitet aliqs poſteroꝝ per regẽ denuo
Et ſic dicta autoritas Ezech. minime facit ad cõ
trariũ. Sed adhuc occurrit h dubiũ: vñ hoc
ſit vl' qre ꝙ iſta carẽtia originalis iuſticie impu
tat fore culpabilis nobis poſterẽ Ade. Nam ꝙ
imputat ad penã hoc facile videt. qꝛ filij freque-
ter ꝛ iuſte puniunt p pctis parentum: vt patuit.
Sed difficilius eſt videre qliter imputat ad cul
pam de cuiꝰ rõne eſt ꝙ ſit volũtaria: aliter nõ eſt
culpa: vt dꝛ Augꝰ. nõ aũt põt dici volũtaria vo-
luntate poſteroꝝ. Ad hoc rñdet ẜm doctores
noſtros p duo pũcta bñ notanda. Primũ eſt
ꝙ iſta carẽtia originalis iuſticie in poſterẽ dꝛ q-
dem volũtaria volũtate Ade: q non cõſiderat vt
ſinglarẽ pſona ſolũ: ſed etiã vt totiꝰ hũane natu-
re pncipiũ a q alij deſcẽdũt tanqꝫ mẽbra eiꝰ. Vñ
ſicut homicidiũ manu factũ imputat manui: ꝛ
dicit voluntariũ a volũtate que eſt in anima vł
hoie toto: ſic et iſta carentia dꝛ volũtaria a vo-
luntate Ade in quo oẽs fuimus ẜm ſeminalem
rõnem. Secundũ punctũ ꝙ oẽs poſteri Ade
naturaliter ꝓpagãdi obligati fuerunt ad debitũ
habendi originalẽ iuſticiã. qꝛ hoc donũ fuit da-
tum nature humane. et nõ ſoluꝫ p ſe hoc accepit
Adã. ſed pro tota poſteritate q tũc erat in eo: ita
ꝙ oẽs filij eiꝰ in hac iuſticia fuiſſent ꝓpagati ple
ni grã. Qꝫ aũt Adã hanc iuſticiã pdidit p ſuam
culpã a debito habẽdi non excuſat poſteros. qꝛ
hec fuerat p modũ depoſiti fideicõmiſſa toti na
ture. Vñ iſta carentia iuſticie quã deberet habe-
re qlibet hõ ſibi imputat ad culpam.

Capitulum. II.

Is pmiſſis vidẽdũ eſt ſcđo quid eſt pec-
b catũ originale in nobis. Ubi ẜm Franci
ſcũ maro. ac doc. ſup. ij. diſt. xxxij. plures
ponent vitates. Prima veritas ꝙ pctm̃ ori-
ginale nõ eſt aliq̃ mala actio homis ſicut cetera
pctã. quia paruuli hñt pctm̃ originale: iuxta il-
lud Ps. Ecce em̃ in iniqtatibꝫ conceptꝰ ſum ꝛc.

et tñ nõdũ aliqd mali vel boni agere potuerunt.
Scđa vitas ꝙ pctm̃ originale nõ eſt cõcubi-
tus patrẽ ꝛ matris vł viri ꝛ mulierẽ. qꝛ ſi in con-
cubitu pctm̃ cõmittat: illđ eſt actuale pctm̃ ipſo-
rũ. ſ. viri ꝛ mulierẽ. nec ꝓpter hoc puer punit eter-
na pena. ſed puniunt q male egerũt in ipſo. Nã
ſi aĩa pueri crearet plena grã ꝛ originali iuſticia
oẽs mũdi cõcubitꝰ nõ eſſent cã deturpatiõis ta
lis anie. verũtñ mediũ p qđ cõtrahit tale pecca-
tũ eſt cõcubitꝰ viri ꝛ mulieris. quia eſt mediũ cõ
ceptionis hũane. ſed hoc eſt mediũ contractiõis
pcti originalis remotum ꝛ cauſa ſine qua non.
Mediũ aũt ꝓpinquum eſt ex vnione anime cũ
corpore. Tertia veritas. Peccatũ originale nõ
eſt in carne infectio morbida. quia nullũ pecca-
tũ poteſt eſſe in carne ſicut nec iuſticia: vt decla-
rat Anſ. li. de cõceptu vginali. et etiã qꝛ cũ aĩa
intellectiua nõ ſit educta de potentia materie ſed
a deo immediate creata ſpũalis: non põt infici a
carne infecta. quia nõ eſt ſuſceptibilis qlitatum
corpaliũ. vñ caro infecta nõ puat aĩam tali iu-
ſticia originali: ſed ipa lex diuina q omẽs filios
Adã poſt pctm̃ artat. Quarta veritas ꝙ pctm̃
originale nõ eſt rebellio ſenſuum contra rõnem:
nec eſt reatꝰ ad penã dãni ſeu obligatio. qꝛ talia
nõ ſunt pctm̃ formalr' originale: ſed ſequela eiꝰ
Quinta veritas. Peccatũ originale nõ eſt ap-
petitꝰ ſiue inclinatio mediãte qua aĩa deſiderat
vniri corpi infecto. nec eſt formalr' ipſa vnio aĩe
ad corpꝰ. quia cũ talis ĩclinatio ſit anime natu-
ralis nõ poſſet amoueri p paſſionẽ chr̃i niſi ani-
ma intellectiua deſtructa. vel ſi eſſet illa vnio aĩe
ad corpus: nõ poſſet amoueri p chr̃i paſſionem
niſi priꝰ aĩa diſſolueret a corpe. ꝛ tñ manẽte iſta
vnione ꝛ inclinatione diluit peccatũ originale p
paſſionem chr̃i. Sexta veritas ꝙ peccatũ ori-
ginale formaliter non eſt quid poſitiuum. vnde
nõ eſt habitus corruptꝰ vt aliq fingunt: lꝫ qñqꝫ
ipm doctores nominẽt talibꝫ q ſonant poſitiuũ
vt concupiſcentia: fomes: feditas ꝛ ſimilia. Ta-
lia em̃ dicunt de eo non formalr' ſed p compatio
nem ad aliquid. Ratio huiꝰ veritatis. quia ſi
eſſet quid poſitiuũ: deberet ei pena poſitiua: et
non tm̃ puatiua vel damni: quod eſt falſum.
Itẽ om̃e poſitiuũ eſt effectiue a deo vt ab oĩ-
bus ꝯcedit. Aut g deꝰ tale poſitiuũ ad pctm̃ ori
ginale ptinens pducit imediate. et ſic eſſet cauſa
mali ſe ſolo ꝛ obliqtatis vicioſe que eſt in pecca
to originali. aut pducit ſecunda cauſa cõcurren-
te. ibi aũt nil cõcurrit. nõ primus parens qꝛ ille
nõ eſt in re. nec primꝰ parens eadẽ rõne. nec ipſe
cõtrahẽs originale. qꝛ ſic potius diceret actuale
Item qꝛ habitꝰ corruptꝰ eadem fomes ꝛ qlita-
tas morbida: quocũqꝫ nomiet: ſtat cũ grã poſt
baptiſmũ. peccatum aũt originale nõ. Septi
ma veritas ꝙ ſicut diffinitum eſt parte. j. huius
libri. articulo. ij. ca. iij. peccatum originale in no-
bis formaliter non eſt aliud qꝫ pura carẽtia ori-

ginalis iuſticie debite in p̄mis parentib⁹ amiſſe ex tranſgreſſiõe leg̃ deriuata in oẽs naturaliter ꝓpagatos. Vñ carentia originalis iuſticie cũ debito habendi eã eſt peccatũ originale: ita ꝙ debitũ habendi eſt formale ibi.

Capitulum.III.

Tertio videndũ eſt q̃liter maculat̃ vel inficit̃ aĩa ꝑ pctm̃ originale. Nam circa h̃ occurrũt obſtacula que vident̃ impedire ne contrahat̃ pctm̃ originale. et iõ Aug⁹ valde diſputat in hac materia. Nam aĩa pueri nõ eſt ꝓpagata a patre vl' matre pueri ſic̃ caro: cũ ſit ſuꝑnaturalis forma: nec eſt de corꝑe educta ſicut alie forme: cũ ſit ſeꝑabilis. ſed eſt a ſolo deo creata ſicut angeli: ideo nõ videt̃ quõ cõtrahat aĩa a ſua origine aliquã maculã ſicut nec angelus.

Ad qd̃ r̃ndet̃ ẜm Fran. maro. ꝙ lȝ aĩa rõnalis non ſit a parentib⁹ vel carne cauſaliter: tñ bene eſt occaſionalr̃. Et ideo ſicut clericus q̃ntũcũqȝ regularis a ſe efficitur irregularis ſi contrahat matrimoniũ cum muliere corrupta. extra d̃ bigamis. c. Nup. ⁊. c. vlt̃. ſic ſpũs noſter qñ deſponſat ſibi carnem in Adam corruptã. Iſta aũt deſponſatio eſt ꝑ naturalem vnionis ipſi⁹ cõſenſum. Sed oritur difficultas quia aĩa talẽ conſenſum ⁊ matrimoniũ vitare nõ poteſt. Ad qd̃ d̃r ꝙ ideo nõ punit̃ pena poſitiua: ſed tm̃ ꝑuatiua. ſicut iudex iuſte iudicans: iuſte hanc ꝑuatiuam penam incurrit ꝙ efficit̃ irregular̃: nec punit̃ pena poſitiua. Hec Fran. maro. Sed forte dic̃. Ego nõ capio ꝙ aĩa nr̃a inficiat̃ ⁊ maculet̃ originali pctõ qd̃ cõtraherem⁹ a parentib⁹ maxime baptizat̃. q: nihil dat alteri qd̃ ñ habet ipe: ſicut d̃t Phus. j. Elen. ſed parẽtes mundati in baptiſmo nõ habent originale. g̃ ⁊c̃. Ad qd̃ reſpondet̃ ꝙ ſicut d̃t Aug⁹ de fide ad Pet̃. Firmiſſime tenẽdũ eſt ꝙ q̃libet filioꝝ Adã naturaliter ꝓpagat⁹ in pctõ originali cõcipit̃: ſicut multe docent autoritates. Vñ Ps. Ecce em̃ in iniquitatib⁹ ꝯcept⁹ ſum: et in pctis cõcepit me mr̃ mea. Et aplus Eph. ij. Eram⁹ natura oẽs filij ire. Et iteꝝ. Sicut in Adã oẽs moriunt̃: ita ⁊ ĩ chriſto oẽs viuificabunt̃. j. ad Coꝝ. xv. Itẽ Rhoma. v. Vni⁹ delicto multi mortui ſunt ⁊c̃. Ad illud ꝟo qd̃ obijcit̃ de parẽtib⁹ q̃ mundati ſunt in baptiſmo quõ ĩmũdos filios generãt R̃ndet̃ ẜm doctores: ꝑcipue Lyrã ſup eplãm ad Rhom̃. v. ꝙ ex q̃ parẽtes nõ generant filios ẜm eſſe grẽ vt ſunt mẽbra chri. ſed generãt ẜm eſſe nature corrupte in q̃ ſunt mẽbra Ade. et q: generãs hmõi generat ſibi ſile: ideo Adã generauit ſibi ſiles in eſſe nature deſtitute originali iuſticia cũ debito habendi eã. Et eadẽ rõne oẽs poſteri generãt ſibi ſiles cũ tali defectu. q: deſcẽdim⁹ ab Adã ẜm carnẽ. Et ſic pctm̃ originale ꝓuenit ex carne cauſaliter: lȝ ſit in aĩa ſubiectiue ⁊ formalr̃. Nec infligit̃ a parẽtib⁹: ſed a iure diuino regulãte: vt infra dicet̃. Ad id cape exempla. Nam videmus ꝙ granum frumenti licȝ ſit mundatũ a palea: tñ ſi ſeminat̃ in terra ꝓducit nõ ſine palea granũ. ita in ꝓpoſito. Iteȝ in hũana genealogia ignobilis generat ignobilẽ: niſi poſtea talis ꝑuilegio ꝑncipis nobilis fiat. ſic generati ab Adam q̃ ꝑdidit nobilitatẽ iuſticie. ſ. originalis: naſcunt̃ cũ defectu hmõi ignobilitatis: niſi poſtea a deo nobilitent̃ ꝑ baptiſmi grãm ad conſequendã hereditatem celeſtẽ. R̃ndet̃ ẜm Fran. maro. Cõuenientior ſilitudo eſt iſta Sit ciuitas aut ꝓgenies obligata tributo vel ſeruitio: ꝓpter pctm̃ alicui⁹ parentis coꝝ: tunc oẽs filij eorũ iſto modo naſcuntur obligati vel ſerui. Et ſi dñs vel rex illi⁹ ciuitatis cõcedat ꝑuilegiũ tale ⁊ dicat. Quecũqȝ aſcripſero militie mee efficiat̃ liber ipſe tm̃: ita ꝙ filios quos ꝓcreabit remaneant in p̄ſtina ſeruitute vel obligatione tributi: niſi ⁊ ipſi aliq̃ñ aſcriberent̃ ad militiã meaꝝ. Sic q̃libet homo naſcit̃ ſeruus pcti ⁊ obligat⁹: niſi aſcribat̃ militie celeſtis reg̃ in baptiſmo in propria perſona. Et ſic patet ꝙ non ſufficit ſi baptizati ſũt parentes ab originali.

Capitulum.IIII.

Quarta conſideratio a q̃ infligit̃ pctm̃ originale Ad qd̃ r̃ndet̃ ꝑ q̃ttuor ꝟitates ꝑcipuas ẜm Fran. Maro. ⁊ cõiter doctores. Prima eſt ꝙ pctm̃ originale non infligit̃ a deo aniam creante. Ratio. q: oĩs creatura dei bona eſt: ẜm aplm̃. j. ad Timo. iiij. Item dei filius om̃e qd̃ in noſtra natura plãtauit aſſumpſit vt d̃r in. ij. diſt. xv. ſed nõ aſſumpſit originale peccatũ. ſequit̃ g̃ nõ ineſſe nobis a deo. Hec ꝟitas ẜm Bonauen. ſup. ij. diſt. xxxij. intelligẽda eſt de originali pctõ q̃tũ ad culpã. Nã d̃ originali peccato dupl'r loq poſſum⁹. Uno modo ꝙ eſt culpa. et ſic a deo eſſe nõ põt: cum ipſe nõ poſſit eſſe cauſa mali vel pcti in q̃tum tale. Alio mõ ẜm ꝙ originale pctm̃ eſt pena. et ſic ad culpã ꝑcedentẽ ordinat̃ ⁊ cauſam ꝓmerendi habet. ex inobediẽtia em̃ homo talẽ penã demeret̃. et ſic a deo eſt q̃ ex iuſticia ſua ad illud ordinat. Hec Bonauen. Hec etiã ꝟitas declarat̃ ꝑ exemplũ. Nam cõtrahens cum corrupta efficit̃ irregular̃. extra de bigamis. nup. Et hui⁹ irregularitat̃ cauſa nõ eſt ipſe ſacerdos eos copulans de cõſenſu vtriuſqȝ. ſed lex data in iure. Sic nec de⁹ deſponſans vel copulans aĩam carni de cõſenſu vtriuſqȝ naturali erit cauſa irregularitat̃ originalis peccati.

Scd̃a veritas eſt ꝙ peccatũ originale nõ infligit̃ a patre vel matre. q̃a ipſi mundati ſunt in baptiſmo a pctõ originali. et ideo nõ dant qd̃ nõ habent. j. ⁊. ij. Elenc̃. Item frequenter ꝯtingit ꝙ pater mortuus eſt anteq̃ȝ filius contrahit originale pctm̃ formaliter. Nam contrahit̃ in tempore animatõis que in viris fit. xl. die ẜm Auguſt. et poteſt eſſe ꝙ ante. xl. diem conceptionis pueri pater moriatur. ſequitur ergo ꝙ non eſt a patre.

Tertia veritas ꝙ peccatum originale non in

ſtigit a carne: ſicut corpus inqnat a ſordido veſtimēto. quia ſicut ſolis radi⁹ nullū inqnamētū a rebus corpalib⁹ recipe pōt: multo min⁹ lux ſpiritualis ab aliquo corpe. i. anima noſtra a carne inſici valet. Quarta vitas affirmatiua ꝙ peccatū originale inſtigit ab ipſo iure regulāte ꝛ diuina lege artante. Sicut em̄ q̄ naſcit ex thoro illegitimo incurrit notam irregularitatꝫ ne poſſit aſſumi ad ordinē clericoꝝ: niſi cū eo diſpenſetur vt patet diſt. lvj. Cenomanēſem. et extra. qui filij ſunt legitimi. c. ꝑ venerabilē. et de exceſſib⁹ platoꝝ. inter dilectos. ſic lege diuina artante omis qui naſcit ex carne in Adā adulterata: contrahit notā culpe originalis: ne poſſit aſſumi ad ordinem angeloꝝ: niſi cū eo diſpēſet ſcꝫ ꝑ baptiſmuꝫ ſtumis: ſtamis: vel ſanguis. qꝛ ꝑ q̄dlibet baptiſma ꝑdictoꝝ diluit originale pctm̄

Capitulum. V.

q Uinta cōſideratio: qn̄ cōtrahit pctm̄ originale. Et rn̄det ꝙ in inſtanti cōceptiōis hūane. iuxta illud Ps. Ecce em̄ in iniqtatib⁹ cōcept⁹ ſum. Sed circa hoc Nota ſm magiſtꝝ in. ij. diſt. xxxj. ꝙ dupl'r accipit hoīs conceptio. Primo ꝑ ipſa carnis ꝓpagatione: qn̄. ſ. embryo concipit vſqꝫ ad infuſionē anīe excluſiue. Alio modo ꝑ ipſa aniatione. i. qn̄ ania infundit et corpi vnit. Itaqꝫ cū dr ꝙ pctm̄ originale contrahit in pmo inſtanti cōceptiōis: non eſt intelligendū de inſtanti ꝓpagatiōis carnis. qꝛ tūc. ſ. an aniationē nōdū eſt ibi originale pctm̄. qꝛ peccatū nō hꝫ eſſe: niſi in ſupiori pte rōnis: vt infra dicet. ſed intelligendū eſt de inſtanti animatōis

Capitulum. VI.

ſ Exta igit ꝯſideratio: vbi habet eſſe pctm̄ originale. Ad qd rn̄det ſm Franciſcum maro. ꝑ plures veritates. Prima eſt ꝙ pctm̄ originale nō habet eſſe in carne tanqꝫ infectio morbida. qꝛ pctm̄ omne eſt ſpūale ꝛ n̄ corporale. Un̄ ſicut nec iuſticia pōt eſſe in carne ſola: ita nec pctm̄. iuxta illud Anſ. de concep. virgina. Caro ꝑ ſe malū neſcit: caro ꝑ ſe mortua quieſcit. Qꝫ ſi dicas. tn̄ mgr in. ij. diſt. xxxj. dicit peccatū manere in carne. Rn̄det ꝙ pctm̄ originale dr eſſe vel manere in carne: ſolū ſm cauſam: nō ꝙ caro culpā ꝑ ſe habeat vl' actū culpe. ſed quia habet cauſam culpe originalis. Nā qn̄ caro cōcipit ſm legē cōmunē ex libidinoſa ꝯcupiſcentia pollutionē quandam ꝯtrahit que viciū ſeu corruptio carnis appellat. et ſic cū ania infundit tali carni corrupte: pctm̄ origiale cōtrahit ꝛ maculat: nō q̄dem a carne inqnāte ꝑ q̄litatē morbidā eo modo quo inquinat corpus a ſordido veſtimento: vt dictum eſt quarta conſideratione. ſed maculat aīa ꝛ contrahit originale pctm̄ ab ipo iure regulante: nō niſi mediante carne: ꝑ tanto quia vnit carni in Adā corrupte. et qꝛ ſm carnē eſt filius Ade ob qd eſt debitor originalis iuſticie: vt notat Scotus vbi s. Scd̄a veritas ꝙ pctm̄ originale habet eſſe in ſupiori pte anīe rationalis ꝛ nō inferiori: nec in anīa ſenſitiua. Ratio. quia in eodē eſt reatus ad penā ꝛ ipſa pena. Pena aūt damni eſt in portiōe ſupiori vbi eſſe habet glīa btitudinis: cui⁹ carentia vel priuatio eſt ipſa pena damni: qm̄ ꝑuatiua habēt fieri circa idē ſubiectū: vt dr Ariſt. ij. ꝑiher. Tertia veritas ꝙ pctm̄ origiale eſt in volūtate ꝛ nō in intellectu. quia iuſticia ꝛ iniuſticia habent fieri circa idem ſubiectū. ſed iuſticia eſt in voluntate. et om̄e pctm̄ eſt aliq̄ iniuſticia. igit ꝛc̄. Hanc deductionem facit Anſ. Et ſic patet ꝙ pctm̄ originale eſt in ſupiori pte rōnis ꝛ in volūtate vbi habꝫ eſſe meritū vel demeritū: pena vel gloria.

Capitulum. VII.

ſ Eptima conſideratio: qui ſunt illi q̄ contrahūt pctm̄ originale. Pro q̄ notādū ꝙ ſicut declarat egregi⁹ doctor Joānes de Segobio in editione Concilij Baſilien̄. tria reqrunt ad hoc vt qs pctm̄ originale cōtrahat.

Primo parentū tranſgreſſoꝝ generatio

Scd̄o naturalis ab eiſdem ꝓpagatio.

Tertio diuini decreti coartatio

Primo inquā requirit vt talis ꝑ generatiōem deſcēdat a parētib⁹ trāſgreſſorib⁹ cōtra legem a deo datā homi. Nā ſi parens noſter Adā nō fuiſſet tranſgreſſus ꝓceptum dei de ligno vetito: nos filij eius non cōtraxiſſemus originale peccatum: quod deriuatū eſt in nos ex actuali peccato primi parentis: vt in diffinitione originalis peccati ſupra tactum eſt. Item ſi de⁹ denuo formaret vnum hominē: non de carne primoꝝ parentum noſtrorum: ſed aliunde: talis eſſet ſine originali. Et ſm doctrinam Scoti ſuper. ij. di. xxxij. ſi Adam non peccaſſet: et poſtea Cain eius filius natus peccaſſet: ſolū poſteri vl' filij a Cain nati contraxiſſent originale peccatum deriuatum in eos ex peccato actuali parētis ipſorum ſcꝫ Cain. Filij vo Adam alij non contraxiſſent. Secundo requirit ꝙ ab eiſdem parentibus tranſgreſſoribus naturaliter propagetur. quia ſiquis ꝓpagaretur ab Adam ſupnaturali modo: non contraheret originale peccatū: vt patet de chriſto: qui lꝫ ab Adam duxerit originem: tn̄ ex modo ſue generationis non potuit cōtrahere peccatum originale: eoꝙ non naturalr eſt generat⁹: ſed vtute ſpūſſancti ſupnaturaliter de virgine ſine viro eſt natus et cōceptus. Unde Leo papa in ſermone d natiuitate dn̄i dicit. Solus inter filios hoim dn̄s noſter Jeſus chriſtus innocens natus eſt. quia ſolus ſine carnali concupiſcentia conceptus fact⁹ eſt homo. Et ideo ſm Sco. in. iij. diſt. iij. ſi chrs fuiſſet pur⁹ hō ꝛ n̄ deus: qꝛ tn̄ miraculoſe nat⁹ eſt de virgine: nō contraxiſſet originale peccatū. Tertio reqrit ꝙ talis naturalr ꝓpagat⁹ ꝑ diuinū decretū vl' ſniam artet. qꝛ ſiqs ſpeciali ꝑuilegio a cōmuni lege vel decreto ſpeciali gratia dei ꝑueniente vel preſer

uante eximat:nō ꝯtrahit originale pc̄tm̄. Et ꝓpˀ
hoc ſm noſtros doctores licet btā virgo ex mo-
do ſue ꝓpagatiōis habuiſſet vnde ꝯtraheret ori-
ginale pc̄tm̄ eo ꝙ naturaliter ex Joachim ⁊ An-
na ſit ꝓpagata.tn̄ qꝛ grā dei in eiꝰ aīa cōcreata eā
pſeruante merito ꝓuenienti cħi ipſa lege nō ar-
tabatur.ſed exempta erat:nō contraxit peccatuꝫ
originale. Uñ ad qſitum rn̄detur:cū ſcꝫ querit:
qui ſunt illi q ꝯtrahūt peccatū originale. Reſpō
detur ſm Frā.maro.ꝙ circa hoc qtuor leges po
nunt. Prima lex cōmunis eſt eoꝝ omnuꝫ ge-
neraliter q in vtero matris cōmuni lege ꝓpagati
ſunt ⁊ tales omnes cōtrahūt. Scd̄a lex eſt ſpe
cialis eoꝝ q in vtero matri ſctificant:⁊ tales ꝯtra
hunt quidē in ſua cōceptione originale peccatuꝫ.
ſed poſtea ꝑ diuinā gratiam ſanctificantē mun-
dantur. Tertia eſt lex ſingularis:qn̄ qs natˀ
cōtraheret de ſe.⁊ ex modo ꝓpagationis:pſeruat
tamen ſingulari gratia preueniente:ſicut ponit
in matre domini. Quarta eſt lex ſupnaturalis
qn̄ qs nec cōtrahit:nec natˀ eſt cōtrahere ex mo-
do ſue ꝓpagatiōis:ſicut eſt cħs de virgine natˀ
Idcirco dicit Augˀ ſuꝑ Joā.⁊ Leo papa vbi s.
Ipſe ſolus inter filios hominū fuit agnus qui
ſolus innocens natus eſt.ſcꝫ ex modo ſue gene-
rationis.quia ſolus ſupnaturalit̄ natus de vir-
gine.nec ꝑ hāc autoritatē negat qn btā virgo ſit
etiaꝫ innocēs cōcepta ꝑ ſpecialem gratiā pſeruā-
tem. Ex pmiſſis omnibꝫ elucidari pōt:quomō
potuerit concipi ſine pc̄tō originali beata vgo et
quomō fuerit de facto pſeruata: nō obſtāte na-
turali ꝓpagatiōe.qđ claret ſi ſingulas cauſas p-
miſſarū queſtionū ⁊ cōſiderationuꝫ penſamus
Nam ſi aduertimus pmo vnde ortuꝫ habuerit
originale peccatum in nobis.qꝛ vicꝫ ex pc̄tō pri-
moꝝ parentū quo priuati ſumꝰ originali iuſti-
cia.ex hoc plane accipi pōt ꝙ ipſa excipi potuit a
dānatione illiꝰ peccati per gratiaꝫ ſpecialeꝫ:ſicut
et exempta fuit a maledictiōe pme mlieri.ſcꝫ In
dolore paries filios ⁊c̄. Itē licꝫ ipſa caruerit ori-
ginali iuſticia:potuit tn̄ habere ⁊ de fc̄tō habuit
in pmo inſtanti creationis aīe ſue gratiā q equa-
let q̄ꝫtum ad acceptationē diuinā originali iuſti
cie:vt ꝑ hoc ꝙ qs habet gratiam nō inſit ei origi
nale peccatum:ſicut latiꝰ dictū eſt ꝑte.j.huiꝰ li-
bri.ar.ij.ca.iij. Itē ſi aduertimus ſecundaꝫ cō-
ſiderationem.ſ.quid ſit originale peccatuꝫ in no
bis. Similiter ⁊ tertiam ſcꝫ qualiter inficit aīa
per peccatū originale:clareſcit qꝛ ſpeciali dei do-
no ⁊ puilegio benedicta vgo preſeruari potuit.
et de facto diſpenſari cū ea maternus honor exi-
gebat Item ſi aduertimus quartā conſidera-
tionem ſcꝫ a quo infligitur originale peccatum:
qꝛ nō niſi a lege diuina:cū deꝰ nō ſit aſtrictꝰ ſuis
legibꝫ:clarū eſt qꝛ potuit eam eximere ſpeciali p
uilegio a cōmuni lege:qđ ⁊ fecit. Item ſi pen-
ſamus quintā ſcꝫ quando cōtrahitur originale
peccatum.ſcꝫ qꝛ in inſtanti aīationis. Eodē mo-
do ⁊ ſextam.ſcꝫ vbi habet eſſe originale pc̄tm̄:qꝛ
non in carne ſꝫ in ſuperiori portione aīe rationa-
lis clarere pōt:qꝛ ex quo caro beate virgis in con
ceptione anteq̄ꝫ animata fuit originale peccatuꝫ
non habuit niſi radicalit̄ ⁊ ſm cauſam ꝓ qnto
ex Adam naturali modo concepta fuit:⁊ nō ſm
actum vel effectum:cum tūc nondum aīa creata
fuit in q originale eſſe habet. In inſtāti aūt aīa-
tionis quōcūqꝫ accipias originale peccatum:
ſiue ꝓ infectione ꝯtracta in aīa ex vnione ad car-
nem ſeminatam ꝑ actum carnalis concupiſcen-
tie:ſiue ꝓ carentia originalis iuſticie debenti in-
eſſe ꝓ tunc ipſi anime ſm Anſ.nullo modo ipſiꝰ
aīa originale peccatū contraxit.quia ſi pmo mō
accipiatur peccatum originale:deꝰ potuit a tali
infectione carnē mūdare ante animationē:iuxta
illud Job.xiiij. Quis poteſt facere mundū đ im-
mundo conceptum ſemine:nō ⁊c̄. Et dato ꝙ nō
mūdauerit: anima tanqꝫ lux ſpiritualis nō con-
trahit ſordes a corpore ſicut a ſordido veſtimen-
to: vt patuit ſupra. Similiter ſi accipiatur origi
nale peccatum ſecūdo modo:potuit deꝰ in inſtā-
ti creationis aīe cōcreare gratiā cum illa anima:
qđ ⁊ fecit:vt eſſꝫ grā plena ⁊ tota pulcra ac amica
dei que ab eterno erat dilecta ⁊ electa.⁊ ſic aīam
in gratia exiſtēteꝫ infundendo corꝑi. Et hoc mō
non fuit beata virgo debitrix originalis iuſticie
in conceptiōe vel animatione. Habuit em̄ donū
equiualens ſcꝫ gratiaꝫ. Hec ſm Scotū ſuꝑ.iij.
diſt.iij. Deniqꝫ ſi aduertimus conſiderationeꝫ
ſeptimam.ſcꝫ qui cōtrahunt originale:ibidē di-
ctuꝫ eſt.quia ipa ſingulari lege priuilegiata fuit
Quod ⁊ poteſt tali ratione perſuaderi.quia btā
virgo tenuit medium tanq̄ꝫ mediatrix int̄ cħm
ſub quo erat:⁊ inter nos cōmunes homīes ſuꝑ
quos erat. Ordo igit̄ ⁊ decor vniuerſi require-
bat vt ſicut fuit in mundo vna perſona que oī-
no immunis fuit ab originali peccato tam car-
ne q̄ꝫ aīa ſcꝫ cħs.⁊ etiam erat ꝑſona que vtroqꝫ
modo habet originale peccatū.ſ.oēs cōiter homi
nes:ſic eſſꝫ ꝑſona media ſcꝫ Maria q quodāmō
hīet originale pc̄tm̄.ſ.in carne vel in cauſa ꝓpter
naturalē modū ꝓpagatiōis:⁊ quodāmō nō hīet
originale peccatū.ſ.in aīa vel ī effectu. O itaqꝫ fe
liciſſima Maria virgo mūdiſſima:in qua nulla
eſt macula: memento qꝛ te deus elegit ab et̄no
vt ſis mater puriſſima ⁊ humani generis medi-
atrix ⁊ aduocata. Eia ergo O pijſſima dn̄a vnica
ſpes noſtra:tuo filio nos recōmēda ⁊ illos tuos
miſericordes oculos ad nos ꝯuerte:⁊ Jeſuꝫ be
nedictū vteri tui fructū in celo nobis fruendum
ſine fine cōcede O clemēs:o benigniſſima:o dul
ciſſima Maria: da nobis ꝑ tua merita vt qui te
purā ab omni peccato credimꝰ: ꝑ te purificati a
pc̄tis tecū vna cū dulci Jeſu tuo nato cōregnare
valeamus.

Articulus ſecundus de ſoluendis difficultati-
bus circa hanc materiam occurrentibus.

Secundū myſterium dicit̄ ſoluende difficultatꝫ. Circa pꝛiniſſa nāq̃ ſeptem pcipue occurrūt difficultates q̄bus aduerſarij ſolent oppone re ⁊ nitunt̄ ꝓbare ꝙ .ſ. beata virgo fuerit concepta in pctō oꝛiginali. Et iſtud nobis ſupereſt vt vicꝫ ip̄as difficultates ſoluamus: q̄bus ſolutis facillime patebit reſponſio ad oīa que in cōtrarium poſſent argumenta adduci.

Pꝛima difficultas de ṽginis ſctificatiōe.
Secūda de ṽirginis liberatiōe.
Tertia de eius redemptione.
Quarta de penaꝝ inflictione.
Quinta de ſingulari chꝛi ꝑuilegio ⁊ honoꝛe
Sexta de ianue celeſtꝫ clauſione.
Septima de mĺtoꝝ ſctōꝝ ꝯtria aſſertione.

Pꝛima nanq̃ difficultas occurrit de virgīs benedicte ſanctificatiōe. Nam ipſa vere ſanctificata dr̄ in vtero materno: iuxta illud Ps̄. Sctificauit dn̄s tabernaculū ſuum .i. Mariā. Sed ſi btā ṽgo nullo pctō fuit īfecta: nō videt̄ quō ipſa dici valeat ſctificata vel purgata. Sed hec difficultas ſoluit̄. qꝛ ſepiꝰ ī ſcp̄tura dr̄ aliq̄d eſſe ſctificatū vel purgatū: nō ab aliq̄ ꝓuia macula q̄ īextitiſſet tali rei: cū nullā infectionē habuerit. ſic exēpli grā: angeli boni dicunt̄ ſctificari Eſa. xiij. Mādaui ſctificatꝫ meis. Glo. .ſ. ſctis angel̄ meis. et tn̄ ſine vllo pctō. Itē chꝛs dr̄ ſctificatꝰ Ioā. x. Quē pater ſctificauit ⁊ miſit in mūdū vos dicitis qꝛ blaſphemas: qꝛ dixi filius dei ſum. ⁊ tn̄ chꝛs a nullo peccato fuit mundatꝰ q̄ nunq̃ potuit inſici pctō. Itē angeli dicunt̄ purgari. quia ſm Diony. de angelica hierarchia tres ſunt actꝰ hierarchici. purgare: illuminare: et ꝑficere. Deniq̃ ſcti in gloꝛificatiōe dicunt̄ purgari Malach. iij. Purgabit filios Leui q̄ſi auꝝ: ⁊ colabit eos q̄ſi auꝝ ⁊ argētū. et tn̄ cōſtat in angelis bonis et etiā in ſctis gl̄ificatis nullū eſſe pctm̄. Preterea ipſa bn̄dicta ṽgo in ṽbi incarnatiōe dr̄ ꝑ fidem mundata: teſtimonio Anſelmi de Conceptu virginali: et tn̄ tūc nullū habuit inq̄namentū. Vn̄ Bern̄. ſuꝑ Can. ſer. xxij. dt. Vſitatū eſt in ſcp̄turis ſctificationē ꝓ mūdicia poni vl̄ continentia Nō obſtāte ḡ hoc Maria dr̄ vere ſanctificata et purgata: nō q̄dem a labe q̄ infuit ꝑ aliq̄d inſtās ſed q̄ īfuiſſet niſi ꝑſeruata fuiſſet. Hec ſm Frā. Maro. Scda difficultas de beate ṽginis liberatione. Nā nō liberat̄ quis a pctō qd̄ nō habet. ſed btā virgo dr̄ liberata per chꝛm̄ vna cum omnibꝫ cōiter hoībꝫ. Vn̄ Leo papa in ſermone de natiuitate dt. Saluatoꝛ nr̄ ſicut ꝓ oībꝫ liberandis venit: ita nullū liberū a reatu reperit. Itē Augꝰ. Nemo liberat̄ a maſſa peccati niſi in fide redēptoꝛis. Hec difficultas ſoluit̄ ſicut ꝑma. quia btā virgo dr̄ liberata nō a reatu q̄ infuerit: ſed q̄ infuiſſet ſi ꝑſeruata nō fuiſſet. Et ꝙ liberari dici valeat q̄ ꝑſeruat̄ oſtendit̄ ex ſcp̄tura Nam Ps̄. hoc modo oꝛat liberari dicēs. Eripe me de luto vt n̄ infigar: libera me de oꝛe leonis. Itē idē. Eruiſti aīam meā ex inferno inferioꝛi .i. ꝑſeruaſti. Cōſtat em̄ ip̄m Dauid nō fuiſſe in inferno inferioꝛi .ſ. dānatoꝝ. Itē Tob. xij. Elemoſyna a moꝛte .ſ. et̄na liberat .i. ꝑſeruat. Itē Prouer. xxiij. Noli ſubtrahere a puero diſciplinam: ſi ꝑcuſſerꝫ eum virga nō moꝛiet̄: tu virga ꝑcuties eū: et aīam eiꝰ de inferno liberabis .i. ꝑſeruabis. Sed di. ſequit̄ ḡ ꝙ ſuꝑuacue fuerūt ſanctificationes in virgine poſite a doctoꝛibꝫ: q̄m q̄d moꝛbidi vel imūdi emūdaret̄ nō erat. Rn̄det̄ ꝙ dicte ſanctificatōes non fuerunt vacue. Quāuis em̄ nō erant ad fomitꝫ ligationē: vt q̄buſdā placet. neq̃ ad eius attenuationē: vt alij̄ liber. neq̃ ad totalē euacuationē: vt pleriq̃ ferunt: tn̄ erant ad ṽtutis inſtructionē ⁊ venuſtatē oīs boni: ad verbi dei conceptionem: atq̃ ad meritoꝝ virginis ⁊ p̄mioꝝ augmentationē: vt neq̃ pꝛimā ſilem: neq̃ parē ſequentē hēt. Tertia difficultas de redēptione. qꝛ ꝯſtat ꝙ btā ṽgo indiguit redemptoꝛe. et ſicut ceteri ſancti ꝑ chꝛi paſſionē eſt redempta. Vn̄ chꝛs eſt redemptoꝛ oīm Ideo Remigiꝰ ſuꝑ Heb. ix. Chꝛs per pꝛopꝛiū ſanguinē introiuit ſemel in ſancta eterna redēptione inuenta: dicit ſic. Chꝛiſti ſanguine oēs hoīes redempti ſunt a ſeruitute: quapꝛopter ꝑ pctm̄ ꝑmi parētꝫ capti tenebant̄. Si ergo Maria nō fuit ꝑ ctō capta: quō poteſt dici redēpta: quia Augꝰ in epiſtola ad Optatum de oꝛigine aīe dicit ſic. Redemptꝰ dici non pōt: niſi q̄ vere per peccatū fuit an̄ captiuus. ſicut ſcp̄tum ē. Si filꝰ vos liberauerit: vere liberi eſtꝫ. Ad qd̄ rn̄det̄ ꝙ nō obſtāte tali ꝑſeruatōe mater dn̄i dr̄ vere redempta: et pꝛe alij̄s redempta: non q̄dem a peccato qd̄ cōtraxit de facto: ſꝫ qd̄ ꝯtraxiſſet ſi ex ſe ⁊ ex modo ſue ꝓpagationis naturalis: ſi ꝑ dei gratiam pꝛeuenientē pꝛeſeruata non fuiſſet merito moꝛtis chꝛi filij̄ ſui ꝓuiſe. Et hoc declaratur ſm Fran. Maro. tali exemplo. Si aliq̄s dn̄s redimeret a ſeruitute aliq̄s duos. vnū illoꝝ poſtq̃ eſt natus. alium dum adhuc eſt in vtero matrꝫ vel anteq̃ cōceptꝰ eſt dādo pꝛiuilegium libertatis cōcepturo. In hoc caſu vterq̃ eſt redemptꝰ ⁊ nullus coꝝ ſeruus eſt. ſed vnus eſt redemptꝰ a nota ſeruitutis quā contraxit. aliꝰ a nota quā contraxiſſet: niſi redemptꝰ fuiſſet: et nulli dubiū quin efficacius ⁊ nobilius ſit redemptus q̄ fuit ꝑuentus ne ſeruus eſſet: q̃ ille qui poſt ſeruitutem fuit liberatus ab ea. ſicut maioꝛ gratia fit ei cui cōſeruat̄ innocentia q̃ cui remittit̄ culpa. vt declarat Augꝰ ſuꝑ Luc. ⁊ Gen̄. Mater ṽo dn̄i redempta fuit a ſeruitute quam ex ſe cōtraxiſſet. ſed omnes alij̄ ab ea quā cōtraxerūt. ergo ipſa ꝑ alij̄s redempta eſt. Ad ṽba Auguſtini vbi s. Reſpondet̄ ꝙ duplex eſt redemptio .ſ. ꝑſeruans et eleuans: vt patuit in exemplo ꝑſcripto. De ſecunda: non de ꝑma verificant̄ verba Auguſtini

ꝙ non eſt redemptio eleuans: niſi a culpa. Secus aūt de redemptione ꝑſeruante: vt patet. Nā Eſa. xxix. dr. Propter hoc hec dī dn̄s ad domū Jacob q̄ redemit Abraā. et Neemie. ix. habetur ꝙ dn̄s redemit Abraam. q2 ſcꝫ eduxit eum de vr chaldeoꝝ: ipſum ꝑſeruando a cōbuſtiōe ignis: vt ferunt hiſtorie. Jtem Apl̄us ad Gal. iij. dicit Chriſtus redemit nos de maledicto legꝭ: factus pro nobis maledictū. q2 ſcriptum eſt. Maledictus oīs qui pendet in ligno. Et tm̄ iſtam maledictōnē nos in tēpore gratie nūꝙ͂ habuim⁹: qm̄ ꝑ mortē chr̄i lex totaliter fuit euacuata. Quarta difficultas de penaꝝ inflictione. Nam ſi ꝑſeruata eſt a peccato originali: quare ḡ penas peccati originalis paſſa eſt beata virgo. ſ. mortē. Si em̄ caruit omni peccato: caruit etiā merito mortis et aliaꝝ penalitatum peccati originalis. ergo iniuſticia facta eſt ei cum mortua eſt ⁊ paſſa penalitates multiplices peccati origīalis. Et ſic deus iniuſtus retributor eſſet: et maxime qm̄ ſm Aug ij. ſenten. diſt. iiij. deus non prius vltor eſt ꝙ͂ ſit quis peccator. Nec poſſum⁹ dicere ipſam paſſam vl' mortuam pro redemptione generis humani vel ſalute. quia hoc eſſet ad cōtumeliā chr̄i. ſequeret̄ em̄ ꝙ chr̄s non eſſet ſufficiens redemptor. Cum igit̄ beata v̄go habuerit penas peccati originalis ⁊ non per aſſumptionem: ſed per contractionem: ſequit̄ ꝙ fuerit infecta peccato originali. Nec difficultas ſoluit̄. quia ſm Bonauen. ſup. iij. diſt. iij. ac Fran. maro. gratia ſanctificatiōis nō obuiat pene: ſed tm̄ culpe. Et hoc oſtendit̄ exemplis. Nā Joānes baptiſta fuit ſanctificatus ⁊ a peccato originali purgatus: et tamen a pena peccati originalis non fuit liberatus totaliter. Simil'r aīa pueri in baptiſmo abluitur a ſorde peccati: et nō liberat̄ a pena. Jtē chr̄s ſine vllo reatu peccati ꝑxit: et tamē ſuſtinuit penas peccati originalis. Eſa. liij. Uere lāguores noſtros ipē tulit: et dolores noſtros ipē portauit. Jtaꝙ͂ dicitur ꝙ mater dn̄i per gr̄am ꝑuenientem lꝫ fuerit a culpa ꝑſeruata: non tamen a pena totaliter liberata vel ꝑſeruata. Uel vt alij dicunt. lꝫ diuia gratia preuenit anime infectionem in beata virgine: nō tamen preuenit carnis feditatem: quoniā per concubitū concepta eſt. et ideo ratione illius feditatis iuſte remanſerūt in virgine penalitates. Sed remanet dubiū ſuppoſita poteſtate de cōgruitate ipſa. Quare ſcꝫ tales pene fuerunt inflicte v̄gini: cum non eſſent neceſſarie hūano generi ſicut pene chriſti: Reſpondet̄ ſm Fran. maro. quia erant materia exercende virtutis. vt ſcꝫ per patientiam taliū merita cumularet. Unde ſicut Job fuerunt pene magne inflicte ad exercendam eius patientiam: ita virgini ad ꝑficiendā gratiā. Uirtus em̄ in infirmitate perficit̄: vt ait apl's. ij. Corinth. xij. Quinta difficultas de chriſti priuilegio ſinglari ⁊ honore. Nam hoc eſt ſingulare chriſti priuilegiū.

quia ſolus ipſe innocens conceptus eſt. vt dicit Aug⁹ et Leo papa. Unde ſi ipſa eſt concepta ſine peccato origiali: ſequitur ꝙ equatur chriſto: quod eſt contumelia chriſto: cum eius honor et priuilegiū ſingulare alteri attribuit̄. Nec difficultas ſoluitur ꝙ non obſtante tali preſeruatione mater domini non equiparat̄ chriſto: ſed eſt inferior ipſo in hoc priuilegio multipliciter.

Primo q̄dem quia chriſt⁹ non indiguit ꝑſeruatione quia non fuit conceptus per naturalē ꝓpagationem. vnde nec fuit ex modo ſue ꝓpagationis aptus: nec potuit cōtrahere peccatū. Lex em̄ originalis peccati non fuit lata niſi cōtra ꝓpagādos naturaliter ex Adam. Sed beata virgo indiguit ꝑſeruatione: et ex modo ſue generationis apta fuiſſet contrahere peccatum: ⁊ vtiꝙ͂ contraxiſſet: niſi preſeruata fuiſſet per gratiam: vt ſupra patuit. Secundo quia chr̄s nō indiguit redemptione: cum ex modo ſue ſingularis generationis non fuit aptus contrahere illū reatum ſeruitutꝭ: virgo aūt indiguit gratia ꝑuenientte ne laberet̄. Tertio quia anima chr̄i in cōceptione ſeu creatiōe fuit vltimate ſanctificata: non aūt aīa virginis: cum vlteriorē ſanctificationē ſuſceperit in verbi incarnatiōe Lu. j. Spiritusſanctus ſupueniet in te ⁊c. Quarto quia anima chriſti mox vt fuit creata: fuit vnita v̄bo ac comprehendens ⁊ beata: ex. iij. ſenten. Anima aūt virginis non fuit beata et verbo vnita vel cōphendens: ꝙ͂uis fuerit ſancta. Nec Franci. Maro. Et ſic patet ꝓpoſitum. Sexta difficultas de ianue celeſtis clauſione. Nam ianua celeſtis nulli eſt clauſa: niſi merito originalis peccati. Si ergo beata virgo nō habuit peccatum originale: quero vtrum ſi an̄ chriſtum mortua fuiſſet: ſtatim ad celum euolaſſet: an nō: Non potes dicere ꝙ euolaſſet. quia ſic non per chr̄m fuiſſet ianua aperta. ergo ſequit̄ ꝙ non euolaſſet an̄ chr̄m: ⁊ ꝑ cōſeques habuit vt videt̄ originale pctm̄. Nec difficultas ſoluitur ſm Sco. ſuper. iij. diſt. iij. ꝙ ianua celeſtis fuit beate v̄gini clauſa ſicut ⁊ ceteris: nec eſt apta niſi per meritū paſſionis chr̄i: qm̄ vt dicit apl'us Col. j. Placuit ei ꝑ ipm̄. ſ. chr̄m recōciliare omnia ſiue que in celis ſunt: ſiue que in terris. Sed iſta clauſio ianue beate virgini nō ꝓpterea fuit ꝙ ineſſet ei peccatum originale: quoniā paſſio chriſti ſic ꝑuiſa et acceptata coram deo erat in ordine ad beatā virginem: vt ꝓpter meritū huius paſſionis ſcꝫ chr̄i nunꝙ͂ ineſſet peccatū ipſi v̄gini matri chriſti: et ita nec ieſſet aliq̄d ꝓpter qđ ſibi ianua clauderet̄. Sed iſta clauſio ianue fuit: q2 ex origine competebat virgini vnde ſibi ianua clauderet̄ ſicut ⁊ alijs. Nec ſequit̄ ꝙ ſi mortua fuiſſet ante chriſtum ſtatim in celum euolaſſet: imo vt videtur in limbum patrum deſcēdiſſet: non ꝓpterea quia peccatum ineſſet. ſed q2 ex origine infuiſſet ſicut ⁊ ceteris: niſi preſeruata fuiſſet. ℭ Et ſi dicas

Si nō habuit peccatū originale vtiqꝫ ſtatiꝫ euolare debuiſſꝫ. Dico ꝙ falſuꝫ eſt. qa ſancti patres purgati fuerūt ab originali: ⁊ tñ non aſcenderūt in celum ante chr̄m paſſum: eo ꝙ clauſa fuit ianua vſqꝫ ad ſolutionē precij. Ita em̄ decreuerat deus ꝙ licꝫ acceptaret paſſionem chr̄i preuiſam ad remittēdū culpā originalē oī credēti paſſiōeꝫ illā: nō tm̄ remittebat penā. ſ. carētiaꝫ viſionis diuine ꝓpter illā paſſiōem vt ſolū ꝑuiſaꝫ: ſꝫ ꝑ ipſaꝫ vt ꝑſēcialiť exbibitā. Et iō ſic ſctis p̄rib⁹ nō patuit ianua ꝗuſqꝫ fuit exbibita paſſio chr̄i: ita probabile videtur ꝙ nec beate virgini. hec Scotus

Septima difficultas de multoꝝ cōtraria aſſertione. Si itaqꝫ bn̄dicta virgo pia fide credenda eſt ꝯcepta ſine pctō origiali: qre vel vñ ē ꝙ multi doctores cōtrariū aſſerūt ⁊ tenent ipam fuiſſe cōceptā in peccato originali. Ad qđ rn̄detur ꝑ tria pūcta. Prio ꝗdē dico ꝙ h̄ eſt idō. qꝛ oēs illi doctores voluerūt incedere ꝑ viam legꝭ cōis que omnes naturaliter ex Adam ꝓpagatos obligat ſꝫm rationem ſeminalem: ſicut ſancta tradit ſcriptura. vñ. Rho. iij. Omnes in Adaꝫ peccauerūt: ⁊ egent gr̄ia dei. Et qꝛ ſanctoꝝ autoritas ſolum chr̄m excipe videť de hac generalitate: nō tñ negāt doctores ꝗn de⁹ potuerit btāꝫ ꝟginē ab illa lege cōi eximere. ſed qm̄ crediť ꝙ btā ꝟgo ſit naturaliter ſꝫm rationē ſeminalem procreata: nec ē autoritas ſcripture de ei⁹ ex hac lege exceptione māifeſta: idcirco ꝓbabiliť putauerūt eā peccato fuiſſe originali obnoxiā: non audentes legi communi cōtradicere: nec audentes eam exemptā dicere ꝓpterea igť diuerſificati ſūt doctores in hac re. qa ꝗdā putāt eā fore lege cōi claudēdaꝫ: ꝗdā eximendā. Scđo dico cū Frā. maro. ꝙ oēs autoritates ſcōꝝ ⁊ dicta doctorū tenentiū eam eſſe pctō origiali obnoxiā: loquūtur ⁊ ſonāt ac intelligi debet ad hūc ſenſuꝫ: ꝙ vicꝫ btē ꝟgini hoc eſſe de cōmuni lege ꝯueniebat: qꝛ naturali ſue ꝓpagationi cōpetit ꝙ originale peccatū ꝯtrahere debuiſſet: vt ſupra oſtenſuꝫ eſt: tñ oppoſitū habuit a dō ſpeciali grā preueniēte. Nec in hoc fit ſanctis iniuria ſi eoꝝ dicta exponanť ſic ſacra ſcriptura exponitur ⁊ intelligitur: quia ſancti in ſuis eloquijs ſacra ſcriptura tanqꝫ regula ⁊ lumine vtebanť: vt teſtať Diony. đ diui. no. ca. ij. Et ꝑ h̄ ſolui pñt oēs ꝯtrarie autoritates. quia oēs loquūtur de pctō originali ſolū ſꝫm cām quā ꝗdem habuit beata virgo ex ꝓpagatiōe naturali ⁊ nō ſꝫm effectū. Tertio dico ꝙ vnuſquiſqꝫ magꝭ teneť matrē dei venerari qꝫ aliqꝝ doctorū opinioneꝫ in hoc paſſu extollere: maxime cū iā ecclia in Cōcilio Baſilieñ. ſtatuerit id pie credēdū de btā virgine ꝙ ſit cōcepta ſine originali pctō. ac Sixtus papa diuino officio de hoc edito et indulgētijs corroborauit. Vñ in hoc ſum cū Auguſtino li. đ natura ⁊ gratia di. Cū de pctīs agiť nullā de matre dn̄i ꝓpter reuerentiā domini volo fieri qſtionem. i. dubitabilē ꝓpoſitionē. ſed potius indubitanter ipſam in conceptione ſui teneo pia fide fuiſſe ſanctā. Sed calumniātes hanc autoritatem Auguſtini exponunt ꝗdam ⁊ dicunt ꝙ Auguſtinus ibi loquiť de peccatis actualib⁹ et nō de originali. Iſta tamen expoſitio ſꝫm Fran. maro. eſt Primo impia. quia virginis priuilegia non ſunt arctāda: ſed amplianda. Secundo eſt falſa quia intentio Auguſtini eſt ibi (vt induciť in. iij. ſententiaꝝ) iſtud attribuere virgini ꝓ priuilegio ſinglari ſuper oēs ſanctos. Si igitur hoc acciperet tm̄ de peccato actuali: non eſſet hoc tanqꝫ ſingulare ſuꝑ omnes priuilegium attribuendū virgini. quia etiam innocentes caruerunt omni peccato actuali. O igitur virgo benedicta: vita: ſpes: et conſolatio noſtra: quid de te dicere valeamus: quanta deuotione te laudemus: qua temeritate te quis aſſerere audeat originali peccato fuiſſe infectaꝫ: cum vt canit ecclia: Felix es ſacra virgo Maria: et omni laude digniſſima: et per conſequens etiam iſta laude digna ꝙ dicaris a peccato ꝑſeruata. quia ex te ortus eſt ſol iuſticie chr̄s deus noſter.

Articulus tertius ꝙ pium eſt credere beatā Mariam ſine originali pctō fuiſſe cōceptā.

TErtia contemplatio principalis diciť pie credulitatis. Nam ad premiſſa adijciēdū eſt ⁊ declarandū qꝫ piū ſit credere ꝙ ipſa btā virgo fuerit concepta ſine peccato originali. Quod ꝗdem aliqui aduerſarij plurib⁹ modis vſqꝫ ad iſta noſtra tempora impugnauerunt. Sed anno dñi M. cccc. lxxxij. bulla ſpeciali cuius tenorem vidi ipſe Sixtus papa quartus apoſtolica autoritate reprobat ⁊ damnat aſſertiones ⁊ opiniones dicentium ꝙ eccleſia non cōceptionē ſed ſanctificationē virginis celebrat: atqꝫ tenentes Mariā fore ꝑſeruatā ab originali: ꝓpterea eſſent hereſi polluti. Omnes etiam libros eoꝝ ſuper his cōfectos damnat: et ne ꝓ veris leganť vel teneanť aut habeanť inhibet: ſic ꝙ cōtra ꝑmiſſa faciētes eo ipſo ſententiā excōmunicationis et penā maledictionis eterne incurrāt a qua ſolus papa ꝓprio ore ⁊ nō alius abſoluere poſſit. Unde vt fideles magis inducantur ad huius preſeruationis piam credulitatem ſeptem rationes h̄ ponemus quib⁹ id declarať.

Prima eſt rō honorificationis.
Secunda eſt rō vere dilectiōis
Tertia rō ſuffragationis.
Quarta rō cauende offenſionis.
Quinta rō vitande vltionis.
Sexta rō vie ſecurioris.
Septima rō fructificationis.

Prima eſt ratio honorificationis. Nam ſi pia mente cōſideram⁹ ꝙ tot ⁊ tanta bñficia ꝑ ꝟginē

ſuſcepimꝰ. tā taqꝫ dignitate bn̄dicta ꝟgo ē ſublimata ꝑ filiū ꝙ vtiqꝫ verꝝ eſt qđ ait Hierony. ad Paulā ⁊ Euſtochiū dicens. Quicqd humanis poteſt dici ꝟbis minꝰ eſt a laude virginis. Debemus igiꝶ h̄ ꝓuilegio honoris eā extollere ⁊ laudare ꝙ dicamꝰ eā exemptā ab oī culpa: alꝰ non deficit lingua hūana in eius laude: nec debituꝫ honorē matri dei impendit cum eā peccatricem fuiſſe đt ⁊ filiā diaboli ꝑ pctm̄ originale contractū. Inſuꝑ q̄ro te: qđ hoꝝ eſt honorabilius ⁊ glorioſiꝰ chrō: verꝫ dicere ꝙ habuerit matrē ab oī pctō immunē: an dicere peccato maculatam: Cōſtat qꝛ ꝑmū Eccl. iij. Gl'ia hoīs ex honore parentiſ. ꝗ ⁊c. Vn̄ ſicut decuit deū: ꝑpl'um iudaicū in mari: ⁊ ꝑ. xl. annos eoꝝ veſtimēta ⁊ calciamēta illeſa ꝓſeruaſſe ꝓpter honorē ⁊ dignitatem populi illiꝰ: eo ꝙ chrīs erat naſciturꝰ ex eo: Ita a fortiori decuit matrē ꝓꝓriam miraculoſe ꝓſeruaſſe ab oīs pcti macula: ꝓpter honoreꝫ maternitatis

Scđa rō vere dilectiōis. qm̄ vt ait Anſ. ad coanglicanos ep̄os: nō videꝶ verus amator virginis q̄ recuſat colere feſtū cōceptiōis. cuiꝰ recuſationis cauſa non eſt alia: niſi quia crediꝶ ab illis ꝙ ſit in pctō originali concepta. Vt igiꝶ eam vere amemus: credamus fore ꝓſeruatā. Tertia ratio ſuffragationis: vt viꝫ ꝑ hunc honorem ſibi cōgrue exhibitū eiꝰ ſuffragia impetrare ⁊ obtinere valeamꝰ. Propterea eccl'ia canit. Cū iocūditate ꝯceptionē beate Marie celebremꝰ: vt ipa ꝓ nobis intercedat ad dn̄m Jeſum chrm̄. Scriptū nanqꝫ eſt Joan. xij. Qui me honorificauerit honorificabo eū. Itē Fortunatꝰ ī Homel'. dicit: Gratiꝰ eſt obſequiū deo qđ Marie impēditur q̄ꝫ qđ ſanctoꝝ cuilibet dirigiꝶ. ꝗ debemꝰ eā honorare. Quarta rō cauende offenſiōis. Nam valde timēdū eſt ne eam offendamꝰ vtpote q̄ eſt mater gratie ⁊ mater miſcđie. qđ certe facit q̄ temerarie eā peccatricē aſſerit ꝟel credit: qm̄ vt Cirillus patriarcha alexandrinꝰ libro quē fecit cōtra Neſtoriū: dicit. Poſt filiū inq̄t temerariū eſt ponere in Maria ꝟgine maculā aliquā: aut peccatū. Propterea magr̄ Henricꝰ in quodam ſermone q̄ incipit: Cōſurget virga. ait Sacratiſſimā virginē quam deꝰ ab etn̄o ꝓordinauit vt eſſet mr̄ dei: ſub ptāte diaboli fuiſſe: ⁊ pcti ſorde infectā ſentire n̄ audeo: dicere ꝑtimeſco. Et paulo infra. Quis hanc virginē ſub ira dei vnq̄ꝫ fuiſſe audeat dicere ꝑ quā ſibi deꝰ genus hūanuꝫ tanq̄ꝫ ꝑ mediatricē reconciliare voluit: dicat qui velit: ego dicere nō audeo nec ſentire: cū in multis ſcꝑturiſ videꝶ eam exemptam a lege cōi fuiſſe Hec ille. Quinta rō vitande vltiōis: ne vltionem incurramus ꝓpter offenſionē ꝓſumptuoſe aſſertiōis: pie ſentire debemꝰ de ꝟgine ꝙ ſit immunis: qm̄ ſcriptū eſt Eccl. iij. Maledictio matris eradicat fundamenta. Maledicit matrē virginem q̄ eam peccatricē temerarie aſtruit. et hec maledictio eradicat fundamenta gratie dei. Cauendū eſt etiam ne ſi non celebremus feſtū conceptionis ꝟginis illam vltionē ſubeamus que ſcripta eſt Zach. vl. di. Percutiet dn̄s omēs gētes que nō aſcenderit ad celebrandū feſtiuitatē tabernaculoꝝ. quia tabernaculū dei in q̄ habitauit eſt btā virgo. Sexta ratio vie ſecurioris quia in oīb9 dubijs via ſecurior eligēda eſt ⁊ tutior. extra de cleri. excōmu. c. illud. poſt medium Et inter varias opiniones ꝓbabiles: ſanior opinio ſequenda eſt. extra đ cele. miſ. c. Cū marthe. §. Queſiuiſti. Sed hec via eſt ſanior ⁊ tutior. qꝛ per eam plus honoraꝶ chrīs et ſancta mater eiꝰ q̄ꝫ per contrariā opinionem. Et quia fundaꝶ in imitando ordinationē eccleſie rhomane de hoc feſto conceptionis atqꝫ eius officij obſeruatōeꝫ quo habetur exꝓſſe ꝙ ſit concepta Maria ſine originali pctō. Eccleſia quippe rhomana mater eſt omniū eccl'iaꝝ: et non poteſt errare: ſed in oībus tanqꝫ magiſtra eſt ſequenda. diſt. xj. Quis diſt. xij. c. j. ⁊ ſe. et diſt. xxij Omnes. Unde ex q̄ nō eſt certum per ſcripturam exꝓſſam verꝫ ꝟgo cōtraxerit originale peccatum: an nō: Idcirco magis pietati conſonum eſt credere ꝙ non contraxit: dando ſibi hanc prerogatiuam ꝓpter honorem domini. quia hoc autoritati eccl'ie. nō repugnat. quoniā. ff. de regulis iuriſ đꝛ ꝙ in obſcura ratione ingenuitatis fauendū eſt libertati. Et h̄ eſt quod doctor ſubtilis ſuꝑ. iij. di. iij. dicit. Qđ hoꝝ veriſſimū ſit deꝰ nouit. ſed ſi autoritati eccleſie non repugnat ꝓbabile magis videꝶ: vt qđ excellentius eſt attribuatur Marie. Hec ille. Sed hoc non repugnat eccleſie: imo concordat. vt patet ex concilio Baſilieñ. et diuino officio.

Septima rō fructificatōis. quia ex hac pia fide fructus adquiriꝶ vite eterne ⁊ ſuperne glorie Unde Eccl. xxiiij. Qui me elucidant vitam eternam habebunt. Glo. elucidant. i. ab omnib9 inquinamentis lucidam reddunt. Item. j. Reg. j. Quicūqꝫ glorifica uerit me glorificabo eū. q̄ autē cōtemnūt me erunt ignobiles. Deniqꝫ fructꝰ adq̄riꝶ indulgentiarū. Nam vt dictum eſt ante ipſum concilium Baſilieñ. conceſſit indulgentias pro huius feſti celebritate ⁊ ſermoni: videliceꝫ centum dies indulgentiaꝝ omnibus intereſſentibus miſſe et veſperis ꝑmis: aut ſecūdis: ⁊ matutinis. Pro ſermone aūt eiuſdem feſtiuitatiſ cētum quinquaginta dies. Inſuper Sixtus papa quartus oīno eaſdem indulgentias cōceſſit ſicut conceſſe ſunt in feſto corꝑis chrī. O igitur homo crede beatam virginem fuiſſe conceptam ſine originali peccato: pēſando illius diuini habitaculi mūdiciam: in quo deus ⁊ dulciſ redemptor noſter Jeſus gratiſſime nouem menſibus requieuit. Utinam ſaperes ⁊ ītelligeres eamqꝫ digna laude beatificare valeres quam beatam dicent omnes generationes. O vere mundiſſima et immaculata virgo Maria. O vere glorioſa domina excelſa ſuper ſidera et puriſſima ab

omni macula plus q̄ꝫ omnis creatura angelica puritate ipſa qua ſub deo non eſt maior intellecta: q̄bꝰ te laudibꝰ efferā: q̄d in tue ſctitatis ꝛ puritatis gl'iam dicam: cum tu ſis gl'ia hierl'm: tu honorificencia populi noſtri: tu es mater mundiſſima ab omi pctō pſeruata: mater inquā dei et dn̄i Jeſu p̄dilecta. tu anie noſtre refugium: tu ſpes ꝛ noſtrū auxilium: tu ſingulare cordis noſtri ſolacium: te dep̄camur: ad te clamamus: vt per illam ſummam tue puritatis graciam nobis a dulci Jeſu tuo impetres veniam: graciā: et gloriam Amen.

Alius modus procedendi in ſcripturis

Item ſi volueris in hac re alium pceſſum facere: potes notare duodecim ſtellas fulgētes in corona btē virginis ad pbandā eiꝰ imunitatem a pctō originali radiātes. Prima ſtella dr̄ diuina autoritas. Hanc pſeq̄re ſicut habes pte. j. huiꝰ libri. arti. iij. p̄mo teſtimonio. Scḋa ſtella ꝓphetica v'itas. Hanc pſeq̄re ſicut habes ibidem ſecūdo teſtimonio. Tercia ſtella angelica atteſtabilitas. ibidē tertio teſtimonio. Quarta ſtella eccl'iaſtica irrefragabilitas. ibidē q̄rto teſtimonio. Quinta ſtella materna honorabilitas Hanc pſeq̄re vt habes eadē pte. j. ar. ij. ca. ij. §. ij Sexta ſtella p̄eminētiſſima puritas. ibidē. §. iij. et etiam. §. j. vbi allegat̄ Anſelmus. Septima ſtella pfectiſſima v'ginitas. Hanc pſequere ibidē pte. iij. xj. teſtimonio. §. iiij. Octaua ſtella bn̄ficiꝫ ſublimitas. ſicut habes ibidē art. ij. ca. ij. circa p̄ncipiū primi §. Nona ſtella legū eq̄tas. ibidem ar. iij. teſtimonijs. v. vj. vij. viij. ix.

Decima doctoꝝ famoſitas. ibidē teſtimonio x. Undecia rationū pbabilitas. ibidē teſtimonio. xj. Duodecima ſtella miraculoꝝ lympiditas. ibidem teſtimonio. xij. Hec ſupraſcpta d̄ cōceptione Marie breuiter volui huic libro inſerere: ea magis q̄ apta ſunt p̄dicatiōi pſequendo. Alia v'o multa diſputabilia in hac materia alibi latiſſime tractandū reliq̄.

In nomine domini Jeſu ad btiſſime v'ginis Marie honorē ſequit̄ de Natiuitate eius.

Quintus Liber

q

eſt de myſterio ſanctiſſime natiuitatis bn̄dicte v'ginis Marie et habet tres ptes. In p̄ma agit̄ in generali d̄ eiꝰ ortu digniſſimo In ſecunda de eius natiuitate magis in ſpeciali. In tertia de naſcētis virginis qualitate vel cōditione admirabili.

Pars p̄ma de ortu Marie digniſſimo ꝛ eiꝰ diuinali preordinatione eterna ac ſanctificatiōe et multiplici reuelatione.

Lux orta ē iuſto

l

rectis corde leticia. Uerba ſunt ſancti ꝓphete Dauid pſ. xcvj. Qui lōge anteq̄ꝫ naſceret̄ bn̄dicta v'go eiꝰ ortum p̄uidit ſpū ſancto inſpirāte: ꝛ eā luci cōparādo ait Lu. j. Maria orta eſt iuſto. i. ch'ro ex ea naſcituro q̄ eſt iuſtꝰ p eſſentiā. Ipſe eñ eſt: vt dr̄ Malach. iiij. ſol iuſticie. Et ꝓpterea q̄nīā ex hoc toti mūdo eſt ſalus orta: ideo ſubdit. rectꝫ corde ſcꝫ hoībꝰ: leticia. Quibꝰ in v'bis ppulcre oſtēdit̄ q̄ꝫ ſummā dignitatē habuerit beata v'go in ſuo ortu: in eo q̄ꝓ luci compat̄: que eſt rerū digniſſima. Lux quippe inter omnes creaturas excellenciā habet pcipue triplicem. Primo. quia diuinalis conformitatis. quoniā deus lux eſt: et tenebre in eo nō ſūt vlle. j. Joā. j. Scḋo. q̄r lux eſt incōtaminabilis puritatis: eo q̄ꝓ non pōt inq̄nari ſordibꝰ. Tertio. q̄r lux eſt delectabilis q̄litatis. quoniā dulce lumen ꝛ delectabile oculis videre ſolem Eccl. xj. Sic bn̄dicta v'go ſup oēs creaturas puras hac triplici fulget excellēcia dignitatis. quoniā deo ipſa eſt pxima ꝛ cōformatiſſima p grām ꝛ gl'iam. Sap. vij Cādor lucis eterne ꝛ imago bonitatꝫ illius. Item ipſa eſt puriſſima ꝛ incōtaminabilis q̄m ſm Anſ. ea puritate nitet q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi. Deniq̄ꝫ ipſa eſt anie hūane ꝛ deuoto cordi ſuauis ꝛ delectabilis. q̄m vt canit eccl'ia: ipſa ē vita: dulcedo et ſpes nr̄a. O q̄s exp̄mere ſufficiat q̄ꝫ ſuauis ſit Maria ocul' cordis ad reſpiciēdū: in cuiꝰ pulcritudine gl'ie oēs ſcti delectātur. ꝓpter qḋ canitur Specioſa facta es ꝛ ſuauis in delicijs tuis ſctā dei genitrix. O q̄ꝫ ſuaue eſt aīe pie ad audiēdum vel loq̄ndū de ea. q̄m vt melliflüꝰ Ber. ait de ſe ipſo. Nil inq̄t tātū me delectat q̄ntū de glorioſa v'gine Maria facere ſermonē. O q̄ꝫ ſuaue. o q̄ꝫ gaudioſum erit ī celo cōregnare ꝛ colletari cū ea ſine fine per quā ſalus mūdi credentibꝰ appuit: cuiꝰ vita gl'ioſa lucē dat ſeculo. Merito igit̄ eiꝰ ortꝰ oībꝰ gaudiū ꝛ leticiā igerit. merito ꝛ digne oēs hoīes: ille dulcꝫ citharista Dauid ad letādū in eiꝰ ortu allicit: cū dr̄. Lux orta eſt iuſto: rectis corde leticia. Uere oībꝰ rectꝫ corde leticia. ſ. peniteñtibꝰ: patiētibꝰ: viatoribꝰ ꝛ triūphātibꝰ in celeſti gl'ia: leticia viris: leticia mll'ieribꝰ: leticia puulis et ſenibꝰ ꝛ oībꝰ fidelibꝰ. De eiꝰ itaq̄ꝫ ortu ad p̄ns tractare itēdētes ī gn̄ali tria myſteria d̄clarabiꝰ

Primū myſteriū dr̄ diuinalis p̄ordinatiōis

Scḋm dr̄ maternalis ſanctificatiōis.

Tertiū dr̄ tp̄alis reuelationis.

Articulus p̄mus qualiter ab eterno prediſpoſitum erat a diuina ſapientia oriri btām Mariā et p eam ſalutem mundo fieri.

Capitulū. I.

Primū itaq̄ȝ myſterium dr̄ diuinalis ꝑordinatiōis: quō vicȝ ortꝰ btē ꝟgīs ſit ꝑordinatꝰ ab eterno ⁊ ꝑconceptꝰ in mēte diuina. Iſta qͥppe eſt vna magna dignitas beate ꝟginis qua ꝑ ſapientis os gloriat̄ in epl̄a huius ſolennitatꝪ q̄ ſcripta eſt Prouer. viij. Dn̄s inq̄t poſſedit me. ſ. incōmutabili voluntate ⁊ electiōe ſua: in initio viaꝝ ſuaꝝ anteq̄ȝ quicq̄ȝ faceret. hoc eſt: ab eterno anteq̄ȝ ipſe deus aliquid creaſſet. vnde ⁊ addit: a ꝑncipio. ſ. creationis mundi: ab et̄no ordinata ſum. ſ. vt eſſem dei mater. ⁊ ex antiquis. ſ. eternitatis: anteq̄ȝ terra fieret. i. ante oēm corporalem conditam creaturā. Nōdū erant abyſſi. i. ꝓfunditates. Tota qͥppe altitudo vł ꝓfunditas que eſt a celo empyreo vſq̄ȝ terre centrū dr̄ abyſſus ꝓpter imenſitatē. et oēs creature corꝑales et ſpūales ad altitudinē cōꝑate poſſunt dici abyſſi: vt volunt doctores. Nondum ḡ erāt abyſſi. i. nec celum nec terra nec angeli: qui etiā abyſſi ſūt vocati ꝓpter excellentiā ſuaꝝ ſubſtātiaꝝ: et ego (inq̄t Maria) iam cōcepta eram. ſ. in mente opificis. Ex q̄bus oībꝫ claret q2 ante oēm creaturā bn̄dicta virgo fuit ꝑordinata ⁊ concepta in mente creatoris vt fieret mater dei ⁊ ſaluatoris nr̄i Jeſu: quod eſt ei ſumma gloria. Circa qꝺ aduertendū ſm̄ ꝙ modo intelligendi humano cōtemplari poſſumus ꝙ ab eterno in diuina precipue mente inter alia q̄ttuor vertebant̄ conſilia vel q̄ſtiones que ꝑ diuinam ſapiētiam ſunt determinate ⁊ cōcluſe.

Prima q̄ſtio de mūdi ruituri creatiōe.
Scđa q̄ſtio de dei ex femīa incarnatione.
Tertia q̄ſtio de ꝑme femīe. ſ. Eue electiōe.
Quarta q̄ſtio de femīe ad id idonee cōditiōe

Prima q̄ſtio erat Quare mundū crearet quem ruituꝝ ſciret. Dicebat nāq̄ȝ pater ad filiū ⁊ ſpm̄ ſanctū. Scimꝰ q2 mūdus quē creaturi ſumꝰ ruet ꝑ pcc̄m tam in angelis q̄ȝ in hoībꝫ. propter qꝺ etiam alias creaturas corporeas punire oportebit in deteſtationem peccati. Quare ḡ debemꝰ ipm̄ creare cum ſciamus eum futuꝝ eſſe malū. Et acceſſit vna ratio di. ꝙ nō deberet creari taliter. Nil debet tale fieri quod ſit in q̄tidianā offenſam ⁊ iniuriam dei: qm̄ oīa opera debēt bn̄dicere deum. iuxta illud Dan̄. iij. Bn̄dicite oīa oꝑa dn̄i dn̄o: laudate ⁊ ſuꝑexaltate eum in ſecula. Et oīa cedere debent in laudem ⁊ gl̄iam dei. Sed ſi mūdus creabit̄: totꝰ in maligno erit. ſicut et nunc poſitus eſt. j. Joā. ij. Et totus ruet ꝑ peccatū: vt iam cernimꝰ oculis noſtrꝪ. Ne igit̄ videatur eſſe deꝰ autor mali: non deberet creari mūdus vt non fieret pcc̄m. Nam ſcp̄tum eſt Jac. j. Deus intentator maloꝝ eſt. Adiecitq̄ȝ ratio ipa di. Deus ⁊ natura nil faciunt fruſtra: hoc dicit Ariſt. ij. Phyſic. ſed fruſtra eſt qꝺ nō attingit finem ſuum: ſm̄ cōmentatorē ibidem. Finis autē mundialiū creaturaꝝ rōnalium eſſꝫ beatitudo vt vult magr̄ in. ij. ſniaꝝ. diſt. j. ca. v. Hanc nō videt̄ quō cōſeq̄nt̄: cum ꝑ pcc̄m ruiture ſunt. ḡ nō debuit creari fruſtra. Hec queſtio decīſa eſt ꝑ diuinam ſapiam ꝙ bonū eſt creare mundū: etiā ſi ſua malicia ruat poſtea: tali rōne. Ut em̄ vult Augꝰ in enchyriđ. Nunq̄ȝ deus ꝑmitteret aliqꝺ malū in mūdo fieri. niſi eſſꝫ adeo oīpotēs vt etiā ex malis ſciret bona elicere. Sciens ḡ deus mūdum ruituꝝ: creauit ipm̄ vt etiā poſt ruinā eius de bonum eliceret. nam exinde multa bona ſūt elicita. Primo q̄dem ex hoc relucere habet diuina bonitas: cū ſe ⁊ ſuam bonitatē creaturꝪ cōmunicauerit ex mera liberalitate: vt dr̄ Aug. i enchyr̄. ca. vj. Scđo ex hoc relucet diuina iuſticia: cū poſt ruinā obſtinatos in pcc̄ō punit: vt n̄ ſit dedecus culpe ſine decore iuſticie: ſm̄ eundē Aug. ⁊ Anſ. li. Cur deꝰ hō. Tertio ex hoc relucet diuina miſcđia ⁊ pietas in expectādo peccatores ad pn̄iam: ⁊ parcēdo penitentibꝫ. Eſa. xxx. Propterea expectat nos deꝰ vt miſereat̄ noſtri.

Quarto ex hoc relucet diuīa ſapīa q̄ ex malis bona ſciat elicere: et poſt ruinā ſciat reꝑare. Deniq̄ȝ relucet diuina charitas ⁊ benignitas cum poſt ruinā ꝑ ſeipm̄ mūdo q̄ nō poterat ſe liberare ⁊ reꝑare voluit miſericorditer ſubuenire. Un̄ diffinitū eſt ꝙ mundus deberet creari. Nec obſtat ꝙ mundus in maligno poſitꝰ eſt. qm̄ hoc n̄ ex deo ſed ex ꝓprio arbitrio rōnalis creature factum eſt. Un̄ deꝰ nō eſt auctor mali. q2 cuncta q̄ fecit erant bona: ſed ꝑ abuſum ꝓprie voluntatꝪ facta ſunt mala. Nec ideo deus fecit ea vt eſſent mala: ſed vt ſi vellent in bonitate ꝑſiſterent ⁊ coronarent̄. ſi ꝟo vellent ruerēt. nec tn̄ impune: vt dicit Greg. in moral̄. et Anſ. li. Cur deus hō. Et qm̄ rō ipa adiecit ꝙ deꝰ nil facit fruſtra: ideo determinatū eſt ꝑ diuinā ſapiam ꝙ mūdus ſuo fine fruſtrari n̄ debeat: ſed reꝑari debeat poſt ruinā ad btitudinis conſecutionē. Preterea cū q̄ vidit deus ꝙ hanc ruinam nulla pura creatura poſſet reꝑare ſatiſfaciendo: nec aliter ꝯgrueret reparari niſi filium ſuū in mūdū mitteret ad icarnandū ⁊ mundū redimendū: ſicut patet ꝑ Anſ. li. ij. Cur deꝰ hō. idcirco diffinitū eſt ꝙ ꝓ mundi reꝑatiōe filiꝰ dei carnē vł naturā hūanā aſſumeret in q̄ ſatiſfacere poſſet de pcc̄ō mūdi. Et de hoc latiſſime actū eſt ſupra li. j. ꝑ. j. ar. ij. ꝑ totū. Hic cā breuitatꝪ ꝑtrāſeo rōnes id ꝑſuadētes coꝝ ibi ſunt tacte. Sed circa h̄ orta eſt ſcđa q̄ſtio.

Capitulum. II.

Secunda igit̄ queſtio cōſiliata eſt in mente diuina ⁊ tractata iſta Utꝝ ꝓ mūdi reparatione deberet deꝰ aliquā feminā creare ex qua haberet carnē aſſumere: et ſic mundi ruinā reſtaurare femina mediante. Et ecce acceſſit vna rō di. ꝙ non cōgrueret deū naſci vł carnē aſſumere ex femīa. et ideo nulla talis eſſet femina creanda. Et probauit ſic, quia qui naſcitur ex

femina q̄ndā imundiciā cōtrahit. Job.xxv. Nō pōt homo mūdus apparere natꝰ de muliere. ſed in deo nulla imundicia eſſe debet q̄ eſt lux ⁊ candor lucis ac ſpeculū ſine macula Sap.vij. ḡ nō debet naſci de femīa. Poteſt em̄ dei filiꝰ carnem aſſumere etiā de viro ſine femīa cū ſit oīpotens. Sicut ⁊ Eua formata eſt miraculoſe de viri coſta ſine muliere. igit̄ ⁊c̄. Ad hoc igit̄ r̄ndet diuina ſapiētia ſm Tho.i.iij.pte ſūme.q.xxxj.ar.iiij. ꝙ ꝑter hanc rōnem nō minꝰ creanda eſſet vna talis femina ex qua dei filiꝰ deberet naſci. et reddidit rōnem ſoluēdo ꝑmiſſa. qꝛ in cōceptiōe vel genitura ex femīa nō eſt imūdicia aliq̄ inq̄tū eſt opus dei. ſed ꝓut eſt ex peccato ꝓueniēs inq̄tū ſcʒ homo concipit̄ ex libidine: ſic contrahit̄ imūdicia. Nam ſi homo nō peccaſſet in ꝑadiſo: ſine tali immūdicia femina de viro generaſſet. ꝓpter peccatū em̄ dictū eſt m̄lieri Multiplicabo erūmnas tuas: in dolore paries filios Gen̄.iij. Vn̄ determinatū eſt ⁊ cōcluſum ꝑ diuinā ſapiam ꝙ illa femina cōcipere deberet dei filiū ſine libidie et ſine virili ſemie: ſola opatione ſpūſſancti cum illibata virginitate parere ⁊ ſūma puritate. Nec deus potuit naſcendo inquinari ex femina: ſicut nec lux inq̄nat̄ ad ꝯtactū ſordidaꝝ rex. Sed circa hoc adhuc rō vna obuiauit dicēs. Quare deberet deꝰ mediante femina mūdū repare. ſ. naſcendo ex ea: cū eque bene poſſet deꝰ carnē aſſumere de viro ſolo vl̄ de quacunqȝ vellet materia et maxime cū femina foret cauſa ruine mundi.

Ad qꝺ r̄ndet diuina ſapientia ſm Tho.in.iij pte.q.xxxj.ar.iiij. ꝙ lʒ eque bene filius dei poſſet carnē aſſumere de q̄cunqȝ materia vellet vel voluiſſet: tn̄ cōuenientiſſimū eſt vt nō niſi de femia deꝰ carnē aſſumeret triplici rōne. Primo. Ne feminꝰ ſexus tanq̄ vilior contēneret̄: ſed in matre dei nobilitaret̄ ac ad redēptiōeʒ ꝑtinere videret̄. Scd̄o ne ſi aliūde deꝰ carnē aſſumeret nō verā carnem deꝰ aſſumpſiſſe crederet̄: et ſic fides euaneſceret. Tertio vt oīs hūane generatiōis modus ⁊ diuerſitas ꝑficeret̄. Nā ꝑmꝰ modus humane ꝓductionis fuit ſine viro ⁊ muliere: vt patʒ in Adam. Scd̄s ſine muliere de viro: vt in Eua. Tertius de viro ſimul ⁊ muliere vt cōit̄ in homib. Unde ꝓpter ꝑfectioneʒ vniuerſi debuit Quartꝰ modus induci q̄ eſt de femina ſine viro vt in exemplo ꝓut hec ponit Anſ. Et has rōnes ꝑmiſſas de diuīa incarnatiōe ex feīa tāgit Augꝰ li.lxxxiij. q̄ſtionū. ⁊ in ep̄la ad Voluſianū. Vn̄ cōcluſum eſt ꝙ deꝰ deberet naſci de femīa ⁊ ipſa mediante mundū repare. Sed circa hoc occurrit queſtio tertia.

Capitulum.III.

Tertia queſtio in mente diuina vel in conſiſtorio ſancte trinitatis orta eſt ⁊ tractata de ꝑme m̄lieris Eue electiōe Utꝝ vicʒ ad id foret idonea ipſa ꝑma femīa Eua: vt.ſ. deꝰ naſceret̄ ex ea et mediante ipſa repararet̄ mūdi ruina. Et vna ratio dicebat ꝙ ſic. Tū quia ipſa foret creanda ſicut ⁊ fuit poſtea creata in ſūma nobilitate ⁊ originali iuſticia in omi ꝟtute ⁊ perfectione: necnō nature decore ſm Aug. in Home. et habet̄ de pe. diſt.ij §. Rhomanos. Tū qꝛ miraculo maxio inter oēs mulieres erat formata ꝟtute diuīa de viro ſine muliere. tum qꝛ vt dicit Greg.in.iiij.dial. In paradiſo exiſtens aſſueuerat ꝟbis dei ꝑfrui hō: hꝛōꝝ angeloꝝ ſpiritibus cordis mūdicia ⁊ celſitudine diuine viſionis intereſſe. Vn̄ rō arguebat ꝙ ipſa ꝑ oib alijs mulierib ad diuinā incarnationē ex ipſa fiendā foret idonea. Sed ad hanc q̄ſtionē diuina ſapientia r̄ndit ꝙ nullo mō liceret vt deꝰ carnē aſſumeret ex Eua: et mediante ipſa mundi ruina repararet̄. Primo qꝛ ipſa a diabolo foret decipiēda ⁊ fuganda: qꝺ nō decet dei matrē que caput ſerpentꝭ foret contritura Gen̄.iij. Scd̄o qꝛ nō decet ꝙ vna peccatrix ꝑ quā totū genꝰ hūanum mortē incurrerat tantū exaltet̄ vt ſit dn̄a mūdi: mater vite. i. dei: et ſup oēs angelos ſublimata; qꝺ cōſequēs eſt ad eſſe dei matrē. Tertio qꝛ deꝰ venturus eſt in mundū alios iudicare. et idcirco non licet ꝙ ipſe de aliquo pctō in ſe vel in matre rep̄henſibilis ⁊ ignominioſus exiſtat. Vnd concluſum eſt ꝙ creari deberet vna alia femina ex Eua ꝓcedens ꝑ generationē q̄ eſſet puella ſuꝑ oēs ſctiſſima: ſūma nobilitate ꝑdita: ꝟtutib ⁊ gratia plena: in naturalib ⁊ gratuitꝭ ꝑcellētiſſima diuioꝝ miraculoꝝ camera: deo familiariſſima: puritate nitidiſſima: angelis ⁊ hoib dn̄a: et plus q̄ Eua vel q̄cunqȝ mulier mūdi: gratijs ⁊ chariſmatib ſpūſſcti ſublimata: vtpote que eēt digna regina angeloꝝ: paradiſi porta: ⁊ genitrix ſūmi dei glorioſiſſima. Vn̄ ex hoc orta eſt in mēte diuina queſtio q̄rta.

Capitulū.IIII.

Quarta q̄ſtio de femie ad id idonee conditione. vicʒ qualis deberet eſſe iſta puella que deū eſſet genitura ⁊ mūdi ruinā reparatura. Ad qꝺ diuina ſapientia r̄ndens.xij cōgruentiſſimas rōnes ⁊ cōdiciones declarauit ac diffiniuit qb bn̄dicta dei mr̄ tāq̄ corona.xij ſtellaꝝ honoratā ⁊ electā ſe a deo eťnal'r gl'iaret̄ et gauderet coronata. Primo nanqȝ qꝛ deus ſciebat eternaliter ꝙ mulier que foret cauſa ruine ⁊ pcti exiſtens ꝟgo peccaret. ideo decreuit ꝙ illa mulier q̄ ipm filiū eſſet paritura ꝓ mūdi redēptiōe ꝟgo ꝑpetua foret. Scd̄o ſciebat ꝙ illa ꝑma foret deſponſata. ſ. Ade: quā deſpoſationem deꝰ ipſe fecerat Gen̄.j. di. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊c̄. Ideo decreuit ꝙ iſta q̄ deū eſſʒ paritura foret deſponſata. Tertio qꝛ ſciebat ꝙ illa ꝑma eſſet inuentrix mortis ⁊ diuine ire: Ideo ordinauit ꝙ iſta. ſ. Maria foret inuētrix gratie et genitrix vite. iuxta illud Lu.j. Inueniſti gratiam. ſ. quā ꝑdidit Eua apꝺ dn̄m. Ecce concipies. ſ. vitam chr̄m qui ait Joannis.xiiij. Ego ſum

via veritas ⁊ vita. Quarto quia ſciebat ꝙ per illã .ſ. Euam eſſet claudẽda ianua celi. ideo decre-uit deus ꝙ iſta .ſ. Maria foret porta celi. Unde canit eccleſia. Aue maris ſtella dei mat᷑ alma atqꝫ ſp virgo felix celi porta. q꞉ per eã patet ſalus

Quinto ſciebat deus ꝙ pͥma mulier q̃ fuit cã mali eſſet per malũ angelum viſitanda: tentan-da: ⁊ ad ꝯſentiendũ alliciẽda. ideo decreuit ꝙ iſta ſcꝫ Maria eſſet per bonũ angelũ ſalutãda: informãda ⁊ ad fidem excitãda: atqꝫ ad ꝯſentien dum inducenda in filiũ dei incarnatiõe Sexto quia ſciebat deus ꝙ prima mulier conſentiendo verbis diaboli cõceptura erat ⁊ paritura iniqui-tatem ⁊ pctm̃. iuxta illud Ps. Ecce parturit in-iuſticiã: cõcepit dolorẽ: ⁊ pepit iniquitatẽ. idcir-co ſtatuit ꝙ iſta ſcꝫ benedicta virgo conſentiẽdo deo ad verba angeli ⁊ dicendo verbũ obediẽtie ſcꝫ. Ecce ancilla dñi: fiat mihi ſm ꝟbum tuũ. cõ ciperet filiũ dei q̃ deſtrueret opa diaboli. Se-ptimo q꞉ ſciebat de⁹ ꝙ illa accepit fructũ de li-gno: ⁊ comedẽs miſit ꝑ guttur i ſua interiora. idõ decreuit ꝙ iſta .ſ. bñdicta virgo in ſuis viſceribꝫ caſtis acciperet fructũ benedictũ .ſ. Jeſum: quẽ pareret ligno crucis affigendum. ⁊ ſic viuifica-ret mundũ per Euam occiſum. Uñ Aug⁹. Jlla ſcꝫ Eua occidẽdo obfuit. iſta viuificãdo profuit. percuſſit illa. ſanauit iſta ⁊c. Octauo: q꞉ ſcie-bat de⁹ ꝙ ꝑ illã humanũ gen⁹ in multas miſeri as ⁊ neceſſitates deuenire deberet. idcirco ſtatu-it vt iſta ꝟgo bñdicta eſſet hominibꝫ in omi ne-ceſſitate ſubleuatrix ⁊ aduocata. Unde Bern̄. Sileat miſcdiam tuã o bñdicta ꝟgo qui in ne-ceſſitate meminit te ſibi defuiſſe inuocatã No no quia ſciebat deus ꝙ illa foret mat᷑ oĩm pecca torũ ſuoꝝ filioꝝ. ideo decreuit ꝙ iſta btã virgo foret mr̄ miſcdie oĩbus peccatoribꝫ ac grẽ. ꝓpter qd̾ canit eccl̾ia. Maria mater grẽ mater miſcdie tu nos ab hoſte protege .ſ. qui hoſtis i Eua nos peremit: ⁊ in hora mortis ſuſcipe. ſcꝫ tanqꝫ pia mater venie. Decimo quia ſciebat deus ꝙ illa in pctõ cõciperet ſuos filios ⁊ cũ grauamie por taret ac dolore parturiret. idcirco decreuit ꝙ iſta virgo btĩſſima ſine pctõ ꝯciperet: ſine grauamie portaret: ⁊ cum gaudio pareret ſuum filiũ: per quẽ a pctõ nos mũdaret ⁊ in filios adoptaret

Undecimo q꞉ ſciebat deus ꝙ illa ſuo lacte i-fecto enutriret filios ſuos qbꝫ ꝓpinauit amariſ-ſimũ venenũ mortis. ideo decreuit ꝙ iſta puriſ-ſimo lacte ꝟgineo enutriret ſuum natũ chriſtũ: cuius caro ⁊ ſanguis oĩbus nobis filijs Ma-rie adoptatis ꝓpinanda erant in cibũ et potũ vi-te eterne. vt patet in ſacro euchariſtie. Duode-cimo quia ſciebat deus ꝙ Eua foret peti initiũ: et qua redũdaret culpa in oms̃ nos ſuos poſte-ros: ⁊ in q̃ habitaturus eſſet diabolus ꝑ pctm̃. idcirco ſtatuit ꝙ iſta bñdicta ꝟgo eẽt nob initiũ omnis boni ⁊ ſalutis: in qua habitaret deus: ⁊ que plena eſſet gratia ⁊ omni ſanctitate. de cui⁹ plenitudine redũdaret grã in nos omes filios Ade ꝑ generatõeꝫ: et filios Marie ꝑ adoptõem chriſti ac regeneratõem. Hinc Anſ. li. orationũ O femina mirabilit᷑ ſingularis ⁊ ſingularit᷑ mi rabilis. per quam elementa renouant᷑. angeli re parantur. inferna euacuantur. homines ſaluan tur. O femina plena ⁊ ſupplena grã. de cui⁹ ple nitudinis redundantia reuiuiſcit oĩs creatu ra. Hec ille. Sic igit᷑ patet quõ de⁹ ab eterno ꝑ ordinauit oriri debere in mundo iſtam benedi-ctam virginem Mariã. et per eius diuinũ par tũ reparari mundũ. O igit᷑ pctõr vide quãtũ de bes diligere. quãtũ venerari Mariã: ꝑ quaꝫ deus diſpoſuit ab et̃no ſaluari aĩam tuam. O q̃nta deuotiõe debes ei ſeruire quã ſi mr̃em mi-ſericordie a deo pſtitã nõ haberes. ab et̃na mor te per tuã matrem Euam inducta nunqꝫ libera tus eſſes.

Articulus ſcd̾s de ſanctificatõe btẽ Marie in vtero ſue matris. Capitulũ I.

SEcundũ myſte riũ circa ortũ btẽ virginis decla-randũ ẽ maternal' ſctificatõis. Perutile nãqꝫ eſt ſcire quõ ipa pia dei mr̄ Maria fuerit ſctifi-cata i ſuo ortu. Circa qd̾ q̃ttuor cõtemplemur.

Pꝛio vtꝝ fuerit in vtero matno ſctificata

Scdo quando fuerit ſctificata.

Tertio vtrũ ꝑ alijs ſctificatiõe fuerit ſctificata.

Quarto q̃tiens fuerit ſanctificata.

Primo vtrũ fuerit in vtero materno ſctificata. Pro quo nota de intellectu hui⁹ nois ſanctifi-catio. ꝙ ſm doctorẽ illuminatũ .ſ. Frã. maro. in tractatu de ꝯceptõe virginis. ſanctificatio nõ eſt aliud niſi miſſio ſpũſſcti ad aĩam ſctificandam Uñ multũ int᷑eſt inter p̄ſuari a pctõ originali ⁊ ſctificari. q꞉ p̄ſuari a peccato originali eſt non artari ꝑ ſtatutũ diuine legis. q̃ ordinauit ꝙ ani ma que coniungitur carni naturaliter propaga te ab Adã ſit ꝑuata dei viſione: et obligata pene et̃ne. Sic igit᷑ btã virgo dicit᷑ p̄ſeruata a pecca-to originali. q꞉ de⁹ nõ artauit eam illa lege ſꝫ cõ grue ꝓpt᷑ honorẽ maternum ex ſpeciali ꝑuilegio ſuſpendit ſnĩam ne ipa in peccatũ originale inci deret. vt patuit libro p̄cedenti. Hic itaqꝫ que-ſtio nobis eſt nõ de p̄ſeruatione ſed de ſanctifi-catiõe. Utrũ .ſ. ipa fuerit vere ſctificata añqꝫ na ta ꝑ ſpm̃ſcm̃ in eius aĩam infuſum. Ad qd̾ re-ſpondet᷑ ꝙ oẽs doctores q̃uis diuerſimode ꝓ-cedendo affirmãt btãꝫ ꝟginẽ ſctificatã fore añ-qꝫ natã. marie Alex. d̾ ales in .iij. pte .q. xiij. i tra-ctatu de incarnatõe chri. et Fran. maro. vbi ſup ⁊ Bona. i. iij. di. iij. et Rich. ibidem .q. ij. arti. j. necnõ b. Tho. in. iij. pte. q. xxv. arti. j. Que cõclu ſio ꝓbatur triplici via. Primo ratione gene-rali .ſ. et ꝑticlari. Rõe generali ſic. Eccl̾ia nõ põt

errare. ꝛ qui tenet oppoſitū hereticꝰ eſt. ſed ſi non fuiſſet ſctificata: eccleſia erraret celebrādo eiꝰ natiuitatē: qm̄ ſtatui in pctō nō debet ſolennitas ꝛ gaudiū: ſed luctꝰ. ḡ ꝛc. Itē rōe ſpēali ſic. qꝛ ſi qḋ minꝰ videt ineſſe ineſt: ꝛ id qḋ magꝭ. ex reg'la topica. Exemplū patet. Nā ſi rex honorat ruſticū. multo magis honorare debet militem vel baronem ſibi fideliter ſeruientē. Sꝫ Hieremias fuit ſctificatꝰ in vtero. Hiere. j. ſil'r Joānes baptiſta Lu. j. vt ptꝫ ꝑ Amb. ḡ multo magis cōueniebat ſanctificari matrē dei Mariā in vtero materno.

Scḋo pbat auctoritate Berñ. dicentꝭ. De ſingulari virgine nulla ambiguitas ſit qn̄ ipſa maternis adhuc circūſepta viſceribꝫ ſublimiori ſanctificatiōis genere ſanctificata ſit. Et iterꝫ. Quod paucis mortaliū ꝯſtat eſſe collatum fas non eſt dicere tāte v̄gini eſſe negatū. Hec Berñ. Tertio pbat figuratiōe. Eſa. xj. Egredict virga de radice ieſſe. i. linea generationis regia q̄ in ieſſe fuit radicata. ꝛ flos ꝺ radice eiꝰ aſcēdet. i. virgo Maria: ꝛ requieſcet ſuꝑ eū ſpūs dñi. Itē Nūeri. xvij. Virga Aaron. i. Maria: q̄ fuit de ſtirpe Aaron: qꝛ cognata Eliſabeth. Lu. j. in tabernaculo. i. in matris vtero inuenta eſt floruiſſe dono ſpūſſcti.

Sed di. Cū btā v̄go in ſua ꝯceptione fuerit ſctā. qꝛ ſine originali pctō ꝯcepta eſt ꝑ te. quō ḡ dicis eā ſanctificatā fuiſſe. Rñdet ſm Rich. in. j. di. iij. q. iiij. ꝙ ſanctificari aliqd dicitur Uno modo de non ſctō fieri ſanctū. ꝛ iſto modo non dr̄ beata v̄go ſanctificata. qꝛ p̄ſupponit ſic eā fuiſſe peccatricem. qḋ nō cōcedo. Alio mō de eſſe ſctō fieri magis ſctm̄. ſ. ſimul accipiendo eſſe accipe ꝛ ſanctitatem. ꝛ ſic dr̄ v̄go ſanctificata. Uñ ſm Fran. maro. vbi. ſ. in ꝯceptiōe v̄ginis deſcēdit ſpūſſanctus in aīam eiꝰ. nō vt purgaret eā ab aliq̄ pctō qḋ nō erat: ſed vt haberet grām ꝛ in ipſa ꝯfirmaret: ita ꝙ nō poſſet peccare vnq̄ꝫ nec mortal'r nec venial'r. Et de h̄ etiā. ſ. li. iiij. habes ꝑte. ij. arti. ij. difficul. j. Et infra ca. vj. huiꝰ libri. ꝑte. ij. ar. ij.

Capitulum. II.

S Ecundo videndū eſt qn̄ beata v̄go fuerit ſanctificata. Ubi nota ꝙ ſi loqmur ſm modū illoꝝ q̄ tenent ꝙ beata virgo fuerit cōcepta in pctō originali: ipa fuit ſctificata poſt infuſionem aīe a pctō qḋ inerat. Sꝫ h̄ mihi nō placet. qꝛ ſum cum noſtris doctoribꝫ tenentibus eā fuiſſe ꝯceptā ſine pctō originali. Nam vt ait glo. ſuꝑ illo v̄bo Joan. xix. Mulier ecce filiꝰ tuus. chrs inqt docet vt a pijs filijs cura parentibꝫ impendat. Summā ḡ curā habuit chriſtus ſue mr̄is cū ſūme eā dilexerit: imo ſua dilectio fuit oīs alteriꝰ dilectiōis filialis exemplū ꝛ regula ac mēſura. Sūmo aūt ꝛ maximo contrariū non admiſcet. vt ſūme calido non admiſcet frigus. ḡ dilectioni qua chriſtus dilexit matrē nūq̄ꝫ odium admixtū fuit vl' ira. vñ nunq̄ꝫ fuit odita btā virgo a chr̄o pro quouis inſtanti. Sed ſi fuiſſꝫ cōcepta in pctō originali: filius tenebat odire eā et deteſtari ꝑ illo tunc. ḡ ſequit ꝙ nunq̄ꝫ fuit ipa iracundie dei vas. Dico igit ſm modū doctorū nr̄oꝝ ꝙ ſanctificata eſt v̄go in p̄mordio ſue conceptiōis: ita ꝙ ſimul tpe accepit eſſe ꝛ ſanctitatē: vt ſupra patuit.

Capitulum. III.

T Ertio de excellētia huiꝰ ſctificatiōis videndū reſtat Utrū. ſ. p̄ alijs i vtero ſctificatis fuerit ſctificata. Et rñdetur ꝙ ſic abſq̄ꝫ dubio. Nā ſctificatio virgis tripl'r excedit alioꝝ ſctificationē. Primo tpis celeritate. Nā Hieremias nō longe an̄ natiuitatē eſt ſctificatꝰ. iuxta illud. Anteq̄ꝫ exires de ventre ſctificaui te. Hierem̄. j. Joānes v̄o baptiſta in mēſe ſexto qn̄ Maria viſitauit ꝛ ille in vtero exultauit. Luc. j. Sꝫ btā v̄go mox vt erat aīa rōnali animata fuit ſctificata: vt dr̄ Aug. in q̄dā ſer. de natiuitate virginis. Hec inqt v̄go mox vt in mundū per generatiōis hūane lineā venit oīs boni v̄tute ꝑfecte reſplēduit. Mox aūt ꝛ ſtatim referunt ad inſtans ſm phm̄. iiij. Phyſi. Scḋo excedit alioꝝ ſanctificationē i munerꝭ largitate. qꝛ grē munere copioſius fuit ditata q̄ꝫ alij. qḋ ptꝫ ex hoc. qꝛ alijs ſctificatis in vtero fuit collatuꝫ ꝙ poſtea nunq̄ꝫ peccauerūt mortaliter. ipſa v̄go nunq̄ꝫ peccauit etiā venialiter. Uñ Ber. Puto copioſius munꝰ grē deſcendiſſe in v̄ginē: q̄ nō ſolū eius ortū ſanctificaret: verū ipam ab oī pctō deinceps cuſtodiret immunem. Tertio in grē vbertate. qꝛ ab ea grē copioſitas general'r in oīs ſe diffudit. Uñ Hiero. in ſermone de aſſumptiōe dr̄. Decebat vt eſſet plena grā que celis dedit gl'iam. terrꝭ deū. pacemq̄ꝫ refudit. vere grā plena per quam largo ſpūſſancti imbre perfuſa ē oīs creatura. Hec ille. Et circa premiſſa.

Capi. IIII.

Q Uarto occurrit videnduꝫ q̄ciens fuerit virgo bn̄dicta ſanctificata. Ubi nota ſm doctores poſitioneꝫ ſuꝑ. iij. di. iij. ꝙ tres fuerūt ſanctificatiōes matris dei. Prima fuit ſctificatio in vtero materno: in q̄ habuit preſeruationē a pctō originali ſm noſtros doctores ꝛ grē infuſionē: necnō fomitis extirpationē: vt non remanſerit nec fuerit in ea niſi cauſaliter.

Secūda ſctificatio fuit in ſpūſſancti obumbratiōe ꝛ filij dei cōceptiōe: in qua ſpūſſanctꝰ ſic eaꝫ impleuit vt digna foret cōcipere virginitatis glia manente v̄bum. ꝛ certificauit de ꝑſeuerātia ac btitudine ꝯſeq̄nda. Unde angelus ait. Ne timeas Maria: inueniſti grām apud dominum. Et iterū. Spūſſctūs ſuꝑueniet i te ꝛc. Tertia in filij dei inhabitatiōe in vtero ſuo: in q̄ ſuꝑ p̄dicta habuit ꝙ totalit dedicata fuit ad dina: ꝛ nō ſolū mens. ſed etiā corpꝰ eius diuinitatis luce reſplenduit. iuxta illḋ Ezec. xliij. Terra. i. Maria ſplendebat a maieſtate dñi ꝛc. Unde etiā licitis vſibꝫ matrimonialibꝫ eaꝫ aptare erat impoſſibile. Quarta ſm doctores cōmuniter ſanctificatio ſuꝑaddit in aſſumptiōe in qua habuit gratie ꝛ glie ꝯſummationē. O igitur deuota aīa penſa

q̄ſancta q̄felix q̄glorioſa ſit ꝟgo Maria q̄ tant̄ grarum donis eſt ſublimata. O q̄excellentiſſima regina que tātis inſignijs extat laureata: omnes ad eam ꝯfugiamus: eā inuocem⁹ vt eius plenitudine grām adquiramus

Articulus tertius de reuelatione tp̄ali facta a deo multipliciter ꝙ ſcʒ beata maria oriri debuit mundo.

Tertium myſteriū

dr̄ tp̄alis reuelationis. Ex quo nāq3 miſericors de⁹ ſic ordinauerat ꝙ mūdus reparari deberet per incarnationē chriſti ex virgine Maria: ⁊ ſtatuerat ꝙ a pͥncipio mundi vſq3 in finē nullo vnq3 tp̄e aliquis ſaluari poſſet niſi per fidē vni⁹ mediatoris chrī Jeſu ex ꝟgine maria nati: vt dicunt Aug⁹. lib. de correptione ⁊ grā. ⁊ Greg. ſup Ezech. Vn̄ Act. iiij. Non eſt aliud nomē ſub celo datū hoībus in quo oporteat ſaluos fieri credētes. ꝓpter qđ myſteriū incarnatiōis chrī ex virgīe Maria aliqualiter oportuit ⁊ neceſſariū fuit omi tp̄e eſſe creditū apud om̄s. ſcʒ vel explicite vel īplicite: vt ꝓbat ſctūs Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. ⁊ Bonauē. ſup. iij. di. xxv. q. j. ar. ij. Idcirco de⁹ miſerator ⁊ miſericors q̄ neminem vult perire: ſed vult om̄s hoīes ſaluos fieri ⁊ ad agnitionē ꝟitatis venire: ſm ap̄lum. j. Timo. ij. omi tp̄e huius mundi multiplr̄ reuelauit ꝙ videlicet oriunda eſſet in mundo vna ſacratiſſima puella. ſ. Maria: ex q̄ dei fili⁹ carnē aſſumēs ſaluatur⁹ eſſet mūdū. Poſſum⁹ aūt int̄ cetera diſtinguere ⁊ ꝯſiderare. xij. pͥcipua tp̄a mundi ad numerū. xij. ſtellaꝝ in corona btē ꝟgis. q̄b⁹ vicʒ temporib⁹ de⁹ oīpotens voluit reuelare ⁊ reuelauit bn̄dictā ꝟginē mūdo. ⁊ ex ipſa fiendā incarnationem chrī: q̄ in trib⁹ q̄ternarijs deſcribunt̄: vt patet inſpicienti in figura ſubſcripta.

Pro primo quaternario.
Primū eſt tēpus angelice cōditionis.
Scđm eſt tēpus innocentie hoīs
Tertiū eſt tēpus pͥme tranſgreſſionis
Quartū tēpus humane multiplicatōis.

Pro ſecundo quaternario.
Primū eſt tēpus patriarchice electōis
Scđm tēpus iſraelitice liberatiōis
Tertiū tēpus ꝓphetice reuelationis
Quartū tēpus iudaice oberratiōis

Pro tertio quaternario.
Primū eſt tēpus ꝓhice cognitionis
Scđm eſt tēpus gentilice cōuerſatiōis
Tertiū tēpus ꝓxime generatiōis.
Quartū tēpus implete incarnatiōis

Capitulum. I.

Primo itaq3 reuelauit ortū btē ꝟginis de⁹ in tp̄e angelice cōditionis. qđ oſtendit̄ triplici rōne. Primo rōne tētationis. q2 vt dicit Bern̄. ſup illud Jone. j. Propter te orta eſt hec tēpeſtas: lucifer qui erat ſummus angelus cognouit naturā hūanam ꝑuenire ad hanc dignitatē ꝙ vniret̄ deo et aſſumeret̄. ſ. ex ꝟgine in vnitatē pſone diuine: ac exaltaret̄ ſup naturā angelicaʒ. Uidit inqͣt et inuidit: et inuidia diaboli introiuit in orbē terrarū. Vn̄ inuidens homī de maiori felicitate ſupbiuit nolēs ſubeſſe deo homini. ait enī. Ponā ſedē meā ad aquilonē et ero ſilis altiſſimo. Eſa. xiiij. Qđ alijs angelis manifeſtauit: et multi ei ꝯſenſerūt blādientes eidē de decore ⁊ pulcritudīe ſue conditionis ⁊ nature. ꝙ ſ. ipe eſt dign⁹ vt habeat illū honorē ꝙ parificet̄ deo. nec ſubſit ei: nec ſeruiat homi Et ſic oēs e celo ceciderūt. Boni aūt angeli: vt Michael Raphael Gabel ſeraphin cherubin ⁊c̄. nō ꝯſenſerūt ei: imo ꝯdixerūt. ſʒ deo obedire volentes adheſerūt ei ꝑ charitatē et fidē. ⁊ ſic cōfirmati ſunt: vt volūt oēs cōiter doctores ſuper ij. di. v. Scđo oñdit̄ rōe reſtauratōis. q2 cum motū fuiſſʒ ħ pliū inter angelos. ſ. ꝑ contrariaʒ voluntatē: et ruina facta in ſingul' choris: crediderūt et nouerūt angeli ꝙ deberet iſta ruina reparari ex hoīb⁹. et hoc nō niſi impleto myſterio īcarnatōis ex virgine. Ideo dicit Auguſt. v. ſup Gen̄. ad lr̄am. ꝙ angelos nō oīno latuit myſteriū regni dei. i. incarnatōis. q̄ſdā tn̄ rōes huius myſterij pfectius cognouerunt: chro reuelante: ſm Tho. ij. q. vbi ſup. Tertio oñdit̄ rōne diuine regulatōis. q2 diuina ſapīa hanc regulā ſtatuit: ꝙ diuina mediantib⁹ angel' ad homines ꝑueniant. Unde Dio. iiij. c. celeſtis hierarchie dicit ꝙ diuinū Jeſu benignitatʒ myſteriū angeli primū edocti ſunt. poſtea ꝑ ipos ad nos diuſitatis cognitio trāſiuit. ſ. reuelādo hoīb⁹. vt patʒ de ꝓ phetis. ſilr̄ et de paſtorib⁹ ac b. virgine: q̄b⁹ angelus chri incarnationē reuelauit. ergo angelis ħ prius fuit reuelatū a deo. Hinc Ecci. xxiiij. beata virgo ait. Ego ex ore altiſſimi pdij. i. ꝑ altiſſimā ſapientiā oriūda fui: pͥmogenita ān̄ omnem creaturā. ſ. dignitate. ego feci vt oriret̄ in celis. i. in angelis lumen indeficiens. ſ. gl'ie cōfirmate. ſ. ꝑ fidem incarnatiōis ex me fiende.

Capitulum II.

Secūdo reuelauit deus beatā virginē tēpore innocētie hominis: cū dn̄s ait Gen̄. ij. Nō eſt bonū hoīem. ſ. chrm: q̄ fuit ſecūdus Adā ſm ap̄lm: eſſe ſolū. faciam⁹ ei adiutoriū ſimile ſibi. ſ. Mariā. Nota ſm Tho. ij. ij. q. qua. ꝙ hō in ſtatu innocentie habuit fidem explicitā de chrī incarnatōe ſm ꝙ ordinabat̄ ad libatōem a pctō ꝑ paſſionē et reſurrectōnē. Patet q2 nō fuit pſci⁹ pcti futuri. Qᷓ autē hō preſciuit incarnatiōem videt̄ ꝑ ħ ꝙ dixit. Relinquet hō prēm ⁊ mr̄ē ⁊ adherebit vxori ſue. Hoc enī ap̄l's Eph. v. dicit ſacramētū magnū eē in chrō ⁊ eccl'ia. qđ q̄dem ſacrm nō eſt credibile pͥmū hominē ignoraſſe. Vn̄ credit̄ a pleriſq3 ꝙ Adā i ſopo

re ſuo diuina reuelatiõe cognouit hoc futurũ ſa-
cramentũ incarnatiõis. Ut em̃ dicit Aug. ſuper
Geñ. ad l̃ram. Tũc mens Ade ꝑticeps angelice
ſocietatis intrauit in ſanctuariũ dei vt intellige-
ret nouiſſima i dei ſpeculo. ⁊ vidit ꝙ ex ſacramẽ
to m̃rimonij ꝯtracti int̃ ipm ⁊ Euã formatã ori-
undi eſſent multi ſancti patriarche: ꝓphete: apo-
ſtoli ⁊c̃. Et maxime ꝙ deſcenderet vna ſacra vir-
go que deũ paritura eſſet ſaluatorẽ mundi ideo
totꝰ gaudio repletꝰ euigilãs locutꝰ eſt ꝓphetãdo
de ſacro m̃rimonij di. Relinquet hõ patrẽ ⁊ ma
trem ⁊c̃. Et ꝓpterea intãtũ dilexit Euã ꝙ magis
voluit ꝯ͂ dei volũtatẽ facere in comeſtione pomi
vetiti qꝫ ipam contriſtare: vt d̃t mgr̃ in. ij̃. diſtin.
xxj. cap. v.

Capitulum. III.

t

Ertiũ eſt tp̃s p̃me trãſgreſſiõis. ſ. Ade ⁊ Eue: q̃ tp̃e deus reuelauit futuram bñdictã v̾ginẽ, qꝛ cũ ob p̃uaricationeꝫ penas deꝰ mulieri ⁊ Ade infligeret: ⁊ ad ſerpen-
tem maledicturꝰ veniſſet: poſt alia verba ait in fi
gura de Maria. Ipſa conteret caput tuũ ⁊c̃. O
q̃ntũ flebãt ⁊ dolebãt p̃mi parentes de miſerijs
q̃s incurrerãt ꝑ pct̃m. O q̃ntũ gaudebãt cũ au-
dierũt aliq̃ñ ꝑ v̾ginẽ bñdictã caput ſerpẽtis cõ-
terendũ: ⁊ ſe liberãdos.

Capi. IIII.

q

Uarto reuelauit tp̃e hũane multipli-
catõis: qꝛ ex eo ꝙ hoĩes ceperũt multi-
plicari ĩ terra: multipl̃r deus reuelauit
myſteriũ incarnatõis ex Maria v̾gine in varijs
ſacrificijs ⁊ figuris ante legẽ ⁊ ſub lege: quoꝝ
ſignificatũ explicite maiores cognoſcebãt. mino
res vero ſub velamine illoꝝ credẽtes ea diuinitꝰ
eſſe diſpoſita de chr̃o venturo: velatã fidem ha-
bebant: vt d̃t ſctũs Tho. vbi. s. Nã primo Abel
vidit incarnationẽ chr̃i de v̾gine. ⁊ ideo virgini-
tatẽ ſeruauit q̃ figurã chr̃i geſſit de virgine nati:
vñ ⁊ acceptabile eius ſacrificiũ fuit: ſicut d̃t Au-
gu. li. diuerſarũ q̃õnũ ad Oroſiu. Sc̄do Enoch
in fide mediatoꝝ placẽs deo trãſlatus ẽ vt chri-
ſto de v̾gĩe Maria nato tp̃e antichriſti teſtimo
niũ ferat: ⁊ ꝓ hac fide martyr fiat. Tertio Noe h̃
intellexit figuratuꝫ q̃ñ de arca emiſit columbã q̃
nõ tetigit aquas nec cadauera: ſed reuerſa eſt ad
veſperã portans ramũ oliue in ore ſuo. ⁊ ſic an-
nuncians pacẽ terris redditã Geñ. viij. ca. Hec
colũba ſine. ſ. felle amaritudĩs fuit b̃tã v̾go que
non tetigit putredinẽ vel morticiniũ peccati: hec
ad veſperã mũdi ramũ oliue portat cũ filium ex
miſcd̃ia humanatũ virentibꝰ folijs quia gratia
⁊ v̾itate plenũ baiulat: ⁊ terris pacem nũciat cũ
deo factã. Alias figuras cã breuitatis ꝑtranſeo.

Capitulum. V.

q

Uinto reuelauit deꝰ ꝙ b̃tã v̾go eſſꝫ fu
tura mũdo: ⁊ ex ipa ſaluator naſciturꝰ
tp̃e patriarchice electõis multipliciter:
E quibus aliqua inſeramus pluribꝰ ꝑtranſitis.
Nam Primo Abrae reuelatũ eſt quando dictũ
eſt. In ſemine tuo benedicent̃ om̄s gentes. Geñ.
xxij. In ſemine tuo. i. in chr̃o venturo. ſ. per virgi
nem. Sc̄do Iſaac reuelatũ habuit in ſui imola-
tione. Geñ. xxij. quod figurauit chr̃m vnigenitũ
dei filiũ imolatuꝝ in carne ex v̾gine aſſumpta.
Tertio Jacob reuelatũ eſt q̃ ait Geñ. xl. Nõ au
feret̃ ſceptrũ de iuda donec veniat q̃ mittendꝰ ẽ.
id eſt chr̃s ex v̾gine de tribu Juda oriundus.

Capitulum. VI.

s

Exto tp̃e iſraelitice libatõis. nã Moy-
ſes vidit rubũ ardentẽ ⁊ nõ comburi.
Exo. iij. Per ignẽ diuitas figurat̃. per
rubũ nõ cõbuſtũ viror v̾ginalis: vt canit eccleſia
Rubũ quẽ viderat moyſes incõbuſtũ ꝯſeruatã
agnouimus tuã laudabilẽ v̾ginitatẽ. Itẽ Aarõ
virga ſicca floruit: fronduit ⁊ amygdala ꝓduxit
Numeri. xvij. ad figurandum ꝙ Maria virgo
manens ⁊ ſicca ab omni concupiſcentia chriſtuꝫ
generatura erat. Item Joſue hoc reuelatum eſt
quando ſol. i. chriſtus ſtetit in medio celi. i. in vte
ro virginis. Nam celuꝫ dicitur a celando. ſic vte-
rus virginis marie celum eſt. quia ſicut in celo
materiali: ita in vtero virginali celabatur deus.
Et hoc habetur Joſue. iij. Multe alie figure cã
breuitatis omittuntur.

Capitulum. VII.

s

Eptimo tp̃e ꝓphetice reuelatõis. q̃m ꝑ
ora oĩm ꝓphetaꝝ id deꝰ nob in ſcriptu
ra ſacra annũciat. Lege ⁊ videbis. Nã
Dauid ait. Jurauit dñs dauid veritatẽ: ⁊ nõ fru
ſtra. cũ: de fruc. ven. t. po. ⁊c̃. Et iteꝝ. Elegit eam
deus ⁊ p̃elegit eam. Item. Aſtitit regina a dextris
tuis in veſti. deaura. ⁊c̃. Item Salomon Cant.
iij. Egredimini ⁊ videte filie ſion regẽ Salomo
nẽ in diademate q̃ coronauit eũ mater ſua. Et vt
dicũt doctores hebreoꝝ. vbicunqꝫ ponit̃ nomen
Salomonis in lib. Cañ. intelligẽdus eſt ipe deꝰ
Item Eſa. vij. Ecce v̾go cõcipiet ⁊ pariet filium
⁊ vocabit̃ nomen eius emanuel. Item Hieremi.
xxxj. Femina circũdabit viꝝ. ⁊ p̃mittit di. Nouũ
faciet dñs ſuper terrã. Item Ezech. xliiij. Porta
hec clauſa erit ⁊ vir nõ ꝑtranſi. ꝑ eã: q̃m dñs ⁊c̃.
Item Daniel ⁊ oẽs alij ꝓphete de h̃ vaticinant̃:
quoꝝ dicta ꝑtranſeo.

Capi. VIII.

o

Ctauo tp̃e iudaice oberratõis ⁊ diſper
ſionis. Nã iudei tp̃e q̃ herodes alieni-
gena regnabat cognouerũt deo operãte
tp̃us fore impletũ vt chr̃s veniret. ꝑ illud Geñ.
xlix. Nõ auferet̃ ſceptrũ de iuda ⁊c̃. Unde ⁊ miſe
runt ad Joannẽ in deſerto vt interrogarẽt euꝫ ſi
ipſe eſt chriſtus. Et ille reuelauit ⁊ confeſſionem
de chriſto fecit. Joan. iiij. Medius inq̃t veſtruꝫ
ſtetit quem vos neſcitis ⁊c̃. Item om̄es iudei
diſperſi ⁊ errantes a veritate. ſi aduertũt reuela
tum habent chriſtũ veniſſe in carnem ex virgine.
ꝑ illud Eſa. vl. Anteq̄ꝫ parturiret peperit: ⁊ añq̄ꝫ
veniret partus eius peperit maſculum. vbi glo.
noſtra dicit. Anteq̄ꝫ natus fuiſſet ille qui in ſer-
uitutem redegit vltimam natus fuit ſaluator. i.

ante Titi ⁊ Veſpaſiam ſubiugationē ⁊ captiui/
tatē: vt patet expſſius per tranſlationē chaldai/
cam que dt: adhuc nō erat ei veniens anguſtia:
⁊ adhuc non venerat ei dolor ꝓpter partū ⁊ reue
labitur meſſias.

Capitulum. IX.

n Ono tpe phice cognitiōis. Ab eo naqꝫ
tpe q̄ phi naturas rex̄ inueſtigare cepe
runt: ip reptū eſt in creaturꝭ aliqd tale
quo mens nr̄a q̄ſi p exēpla impſſa naturalibꝫ re
bus manuduci pt ad fidem virginee conceptio/
nis bte Marie ⁊ eiꝰ diuini partus. vt patet p il
luſtrē Franc. de rec̄a. li. quē edidit de cōceptione
virginali p plura naturalia exēpla que habētur
li. viij. ptc. j. ar. iij. ca. x. Ne tamen omnino hic ſi/
lentio ptranſeamꝰ aliqua deſcribunt̄. Nā Pri/
mo videmꝰ in celeſtibus ꝙ radius ſolis qui de
ſe eſt impaſſibilis ⁊ īmortal' ac q̄dāmodo capi
nō pōt: ⁊ tamen rebꝫ corpalibꝫ ac mortalibꝫ ſe ī/
corporat. vt patet in vitro ſine omī fractiōe per/
tranſiens. Itē vt dt Alber. magnꝰ in ſūma natu
raliū. Fulmē q̄ddam erūpens penetrat burſam
illeſam relinquens. aurum vel es intus conſu/
mens. g̃ multo magis deꝰ immortalis ingredi
⁊ egredi potuit virgineū vterū ſine corruptione
⁊ ſe vnire carni ⁊c. Scdo in aīalibꝫ: videmus
multa cōcipi ⁊ naſci aīalia ſine mare vel coitu.
vt patet de anguilla q̄ marē nō habet ſed p aurē
ꝯcipit ⁊ fetū generat. vt dt Ariſt. v. li. de aīalibꝫ.
Item de apibꝫ que ſine patribꝫ ⁊ matribꝫ creſcūt
Item de quadā aue Carbas vocata cōiter q̄ dr̄
de arbore naſci. vt teſtat̄ Alber. xxiij. de aīalibꝫ.
Itē de vulture que matre caret. vt dt Ambro. in
hexamerō. Itē de phenice q̄ vnica tm̄ ē. ⁊ multꝭ
aliȷs. Tertio in terrenaſcentibꝫ: vbi flos gene
rat̄ ex purꝭ humoribꝫ. Quibꝫ omībus q̄d aliud
deus exemplificare voluit cū ſic res ipas condi/
dit: niſi futurū virgineū partū. qm̄ vt dicit apl's
Rhom. j. Inuiſibilia dei. ſ. myſteria p ea que fa
cta ſunt intellecta ꝯſpiciunt̄. Cap. X.

d Ecimo reuelatū eſt tempore gentilice
cōuerſatiōis. qꝛ ſm Tho. q̄ſtione q. s.
multis gentiliū facta fuit reuelatio de
chriſto. vt patet per ea que predixerunt ⁊ preno/
uerunt multe ſibylle gentiles: ſicut dicit Augꝰ.
⁊ notat idem Tho. ex quibꝫ aliqua hic īſerun/
tur. Nā Primo ſibylla perſica dicit. Ecce beſtia
ꝯculcaberis: ⁊ gignet̄ dominus in orbemterra/
rū: ⁊ gremiū virginis erit ſalus gentium Se/
cūdo ſibylla delphica q̄ an̄ troiana bella ꝓpheta
uit. cuiꝰ meminit Criſpus d. Naſcet̄ ꝓpha abſqꝫ
maris coitu ex ꝟgine. Tertio ſibylla erythrea
in babylonia orta: d q̄ meminit Iſid. Etym. viij
di. In vltima etate humiliabit̄ deus: generabit̄
proles diuina. vniet̄ humanitati diuinitas. iace
bit in feno agnus: ⁊ puellari officio educabitur
deꝰ ⁊ hō. Hec illa. Quarto ſibylla helleſpon/
tina ī agro troiano nata. de q̄ ſanctꝰ Eraclitus
dicit. de excelſo celorū habitaclo ꝓſpexit deꝰ hū
miles ſuos. et naſcet̄ in diebꝫ nouiſſimis de vir
gine hebrea. Plures alias ſibyllas amore bre/
uitatꝭ ptraſeo. Hoc tm̄ addēdū puto ꝙ ſicut re
fert ſctus Tho. vbi s. inuenit̄ ī hiſtorijs rhoma
norū ꝙ tempore Conſtantini Auguſti et Hele/
ne matris eius inuentū fuit quoddam ſepulcrū
in quo iacebat homo auream laminā habens ī
pectore: in qua ſcriptū erat ſic. Chriſtus naſcet̄
de ꝟgine: et credo in eū. O ſol ſub Helene et Cō
ſtantini temporibꝫ iterū me videbis. Hec Tho.
addens ibidem. ꝙ ſi qui gentiles ſaluati fuerūt
q̄bꝫ reuelatio non fuit facta. non fuerunt ſalua
ti abſqꝫ fide mediatoris chr̄i. quia ⁊ſi nō habue
rūt fidē explicitā: tm̄ habuerūt fidē implicitā ī di
uina ꝓuidētia. credentes deū eſſe liberatorē ho/
minū ſm modos ſibi placitos ⁊ ſm ꝙ veritatē
cognoſcentibus ipe reuelaſſet. Hec Thomas
Ecce ergo patet ꝙ gentilibus reuelatus eſt ortꝰ
Marie.

Capitulum XI.

v Ndecimo reuelatus eſt ortus Marie tē
pore ꝓrie gn̄atōis. cū vicꝫ in proximo eſ/
ſet tps origīs et generatiōis beate ꝟgīs.
quia vt ferūt hiſtorie multiplicit̄ etiā tunc mun
di hoībꝫ innotuit de virginis ortu et chri in/
carnatōe. Primo q̄dē dicit̄ in ſcholaſtica hi/
ſtoria ꝙ circa illud tēpus. ſ. poſt mortē Iulij ce/
ſaris qui regnauit ante Octauianū. ſub q̄ vicꝫ
Octauiano q̄ dicebat̄ auguſtus natus eſt chrs
Tres ſoles in oriente apparuerunt mundo qui
ſoles paulatim in vnū corpus ſolare redacti ſt̄
ad ſignificandū ꝙ ille naſceret̄ in ꝓximo. ſ. chri
ſtus: in quo tria. ſ. caro aīa et deitas conuenirēt
in vnam pſonā in virginis vtero. Et h̄ Euſebiꝰ
in chronica aſſerit. et Iacobꝫ in ſua legenda. Lꝫ
q̄dam putauerint iſtam apparitōem factā fuiſ/
ſe in die natiuitatis chri. ſed primum videt̄ veri
us. Secundo Timotheus hiſtoriographꝰ
refert ſe in āt iquis rhomanorū hiſtorijs inueniſ
ſe ꝙ Octauianꝰ. xxxv. regni ſui anno. circa quod
tempus videt̄ natam fuiſſe beatam virginem
Mariam: capitoliū aſcendit: et quis poſt ſe re/
gnaret a dijs requiſiuit. Et audiuit vocē dicen
tem ſibi. Puer etherꝰ ex deo viuēti ſine tpe ge
nitus nō multū poſt ex intemerata virgine ſine
macula naſciturus. Hoc audito ibi arā edifica
uit: et titulum hunc poſuit. Hec eſt ara filij dei
viuentis. Tertio inſuper reuelauit eius ortū
⁊ natiuitatē angelus Gabriel patri. ſ. Ioachim
et Anne matri virginis. Vt enim ſcribit Hiero.
⁊ ꝯcorditer hiſtorie ſonant Ioachim et Anna ī
omī ſctītate ⁊ timore dn̄i ſine rephenſiōe in man
datis dei incedētes p annos. xx. ꝓlem ex ꝯiugio
nō habentes: vouerunt dn̄o ꝙ ſi eis ſobolē cō
cederet ſeruitio dn̄i manciparēt. cuiꝰ rei gr̄a cū
ſingulis annis in feſtis pcipuis Hieruſalē fre/
quentaret. in quodā feſto cum vna cum cōtri/

bulib⁹ ſuis ad altare oblationē ſuam offerret: ſacerdos eū repulit cū indignatiōe. ⁊ cur accedere auderet ad altare dei increpauit: aſſerens nō eſſe cōueniens maledicto legis obnoxiū: oblationē dño legis offerre: nec inter fecundos infecundū aſtare. Joachim ḡ cōfuſus domū noluit redire: ne a contribulib⁹ q̄ hec audierāt opprobriū ſuſtineret. Secedens ḡ ad paſtores ſuos cū ibi aliq̄diu fuiſſet. quadā die ei ſoli angelus cum magna claritate apparuit ⁊ dixit. Noli timere: ego ſū angelus dñi miſſus ad te vt nunciem preces tuas exauditas eſſe: ⁊ elẏnas in ꝯſpectu dñi aſcendiſſe. Uidi eñ pudorē tuū ⁊ audiui ſterilitatis opprobriū nō recte tibi obiectū. pctī q̄dem nō nature vltor eſt deus. ⁊ ideo cum alicuius vterum claudit ad hoc facit vt mirabilius denuo aperiens diuini munerꝫ cognoſcat̃ qđ naſcit̃. Nonne Sara diu ſterilis fuit: ⁊ poſtea Jſaac cui bñdictio repromiſſa eſt generauit? Rachel etiam diu ſterilis poſtea Joſeph genuit: qui totius egypti dñiū habuit. Quis fortior ſanſone vel ſanctior ſamuele: ⁊ tñ ambo matreſ ſteriles habuere. Crede ḡ dilatos diu ꝯceptus mirabiliores eſſe ſolere. Proinde Anna vxor tua pariet tibi filiam ⁊ vocabis nomē eius Mariā. hec vt vouiſtis erit ab infantia dño ꝯſecrata: ⁊ ex vtero matris ſpū ſancto repleta: ſꝑ ī tēplo dñi morabit̃. nequid ſiniſtrū đ ea ſuſpicet̃. Et ſic ipa ex ſterili mr̄e naſcetur: ita mirabiliter ex ea altiſſimi filius generabitur: cuius nomē erit Jeſus. ⁊ per eum omnibus gentib⁹ erit ſalus. Et h̄ tibi ſignū: cū perueneris ad aureā hieroſolymis portā Annā vxorē tuam obuiā habebis: q̄ de tua tardatione mō ſollicita tunc in ꝯſpectu tuo gaudebit. His dictis angelus diſceſſit. Anna q̄ꝫ cū amare fleret: ⁊ quo vir ſu⁹ iuiſſet ignoraret. ideꝫ angelus eidē apparuit: ⁊ eadē que viro ſuo nūciauit: ⁊ vt redeūti obuiaret in porta aurea mandauit. Quib⁹ ſic peractis iam ſecuri ⁊ leti de prole ꝓmiſſa: adorato dño in galileā ad domū ſuā redierūt diuinū promiſſū hilariter expectātes. Anna igit̃ cōcepit ⁊ peperit filiā btām. ſ. ꝟginē Mariā: de cuius vita ſuo loco tractabit̃. Patet ḡ reuelatio eius ortus.

Capitulum. XII.

D Uodecimo reuelat⁹ eſt mūdo ort⁹ btē ꝟginis tꝑe implete ⁊ iā facte incarnatiōis diuine ꝑ innumerabilia miracl'a facta ⁊ fieda vſqꝫ in finē mundi. q̄r vt dr Grego. Oīa creata autorē ſuū in carnē veniſſe teſtata ſꝫ. Jnſuꝑ per apl'oꝝ ꝑdicatōeꝫ toti mūdo innotuit fides de chro ⁊ eius matre virgine. Multis q̄ꝫ ſignis ⁊ miraculis extat confirmata ⁊ vſqꝫ ad finem confirmabit̃. De quib⁹ loq̄ nō ſufficim⁹ per ſingl'a: nec libri capere poſſunt vt ſcribant̃. Hoc ſolum hic ꝓ finali puncto dico quod iam clara fide intuemur. autoritate ſcripture rōne q̄ꝫ agnoſcimus: et innumerabilib⁹ miracul' exꝑimur q̄tidie ⁊ expꝛtū eſſe oculis per totū orbem cernim⁹:

q̄m ſic a deo erat eternaliter ꝑordinatū ⁊ diffinitū ⁊ iā opꝫ cōpletū: qꝫ vicꝫ hec ſacratiſſima ꝟgo: hec glorioſiſſima puella. hec digniſſima regina ſcꝫ Maria oriri debuit in mūdo: ⁊ per eā filius dei carnē aſſumendo mundū debuit reparare ⁊ redimere: ita debuit eſſe qꝫ ipſa virgo benedicta ſit dña mūdi: regina celi: mediatrix dei ⁊ hoīm: mater ⁊ genitrix dulciſſimi Jeſu filij dei viui: ipa mater grē: ipa mater miſericordie: ipa omnibus mater ſalutis eterne. O magne deus q̄ꝫ mirabil' ſapīa tua: q̄ꝫ imperſcrutabile cōſiliū tuū: vt ſic ꝑ feminā ſtatueris ſuccurrere mundo per feminā perdito. O filij Adam O filij Eue. O ꝑditi pctōres: erigite veſtras mentes ⁊ recognoſcite vr̄am ſalutē poſitā eſſe in manu marie: ⁊ ſtudete ei tota deuotiōe deſeruire. O fidelis aīa agnoſce q̄a ꝑ Mariā tibi vita: per eam tibi miſcđia: ꝑ eaꝫ grā pax ⁊ gloria. Quid igit̃ o aīa mea, quid o cor deuotū in tante ꝟginis laude dicere dignū potes. q̄d dignū retribuere vales: qua ſuauitate: quo honore eā oī ueneratiōe dignā reuereri ſufficies. O digniſſima femina ſuꝑ cūctas benedicta. O amabilis Jeſu mater pia hoc tm̄ deprecor hoc oro: vt tu ꝓ nob pctōrib⁹ electa in dei matrē peccatores nos nō deſpice: ſed miſericorditer filium tuū bñdictū ſine fine in celeſti gl'ia fruendū exhibe: ⁊ tuc gl'ie participes nos effice Amen.

Pars ſecunda ſpecialiter de natiuitate beate Marie virginis.

N Oua lux oriri viſa eſt gaudiū ⁊ tripudiū apud oēs ꝑpl'os. Heſter. viij. cap. ⁊ ad laudeꝫ ac gl'iam natiuitatis bñdicte ꝟgis. Hec q̄ppe eſt illa dies celeberrima q̄ noua lux oriri viſa eſt cum Maria nata ē mūdꝫ: cuius vita inclyta cūctas illuſt. ec. vt canit eccl'a. Cuius fructus gl'ioſus. i. dulciſſim⁹ Jeſus lux eſt mūdi q̄ illuminat oēm hoīem venientē in hūc mundū. ⁊ ideo ꝓ hac natiuitate ꝟgis gaudiū eſt ⁊ tripudiū apđ oēs populos. Jn q̄b⁹ quidē ꝟbis paſſūptis tria precipua notant̃: ꝑp̄t q̄ debet q̄libet fidelis moueri ⁊ īduci ad colēdū ſūma reuerētia cū pleno cordis gaudio hanc feſtiuitatē natiuitatis Marie.

Primo ꝑpter nouitatē q̄r noua.

Scđo ꝑpter ſanctitatē quia lux.

Tertio ꝑpter vtilitatē q̄r apud oēs ꝑpl'os

Primo q̄deꝫ ꝑp̄t nouitatē. Noua q̄ppe ⁊ totꝫ retroactis tꝑibus ſeculi inaudita ⁊ inſolita fuit talis virginis natiuitas. quoniam vt canit eccl'a. ipſa nec primam ſimilem viſa eſt nec habere ſequentem. Et vt ſm̄ Originem ſermone de natiuitate loquar. Quis vnq̄ꝫ vidit talia: quis audiuit talia: vt vna puella virgo ſit ⁊ mater. ipſa ancilla ⁊ genitrix. ⁊ nō ſolum hominis ſed ⁊ dei: vt portetur manib⁹ femineis a quo portatur totus orbis. Hec virgo hodie nata eſt. et ideo no

na lux oriri visa est. Scdo ꝓpter sanctitatē. q̄a lux. Lux em̄ cū sit rez purissima: imo res diuia. quoniam deꝰ lux est: ⁊ tenebre in eo non sūt vlle. j. Job. j. bñ figurat ꝟginis ⁊ eius natiuitatis sanctitatē. Uere nāq̄ȝ ipa ꝟgo gl'iosissima sup oēs i sui ntitate est sctissima. q̄ꝛ vt mellifluus Ber. ait Copiosior inq̄t sanctificatōis bñdictio in ipsam descēdit: q̄ non tm̄ ipsius sctificaret ortū: sed etiā vitā deinceps ab omi pctō custodiret imunē. qđ nemini alteri in natꝫ mulieꝝ credit̄ esse donatū. Hec ille. Si igit̄ alioꝝ sctōꝝ festa cū gaudio colimus: q̄nto magis festū Marie. Tertio deuotius colere debemꝰ ꝓpt̄ vtilitatē q̄ p eā prouenit oī ꝑplo totius mūdi. Ad qđ inuitans ecclesia canit. Cum iocūditate natiuitatem beate marie celebremus: vt ipsa pro nobis intercedat ad dominū Jesum chr̄m. Proinde btūs Anſ. li. Orōnum ait. O felicissima Maria: quid dicemꝰ q̄li organo vocis te laudemꝰ. quantū tibi debemꝰ: quicq̄d ptulerimꝰ minimū est: ⁊ q̄si nihil ad ea q̄ tibi ex eq̄ debemꝰ. Tu em̄ genꝰ hūanū per tuū virgineū partū in pstinū deduxisti eterne glorie statū. Tu leges inferni p mortē filij tui deuicto principe mortꝫ euertisti: p te ad gl'am quicūq̄ȝ puenturi sumꝰ puenimꝰ. p te ē siqđ boni sumꝰ. siqđ possumꝰ. ⁊ q̄cq̄d habemꝰ. hec Anſ. Dignū igit̄ ⁊ iustū est vt in huiꝰ noue lucis: in huiꝰ sanctissime ꝟginis (p quā mūdo tot ⁊ tāta donata sunt bona) ortu ⁊ natiuitate gaudiū sit ⁊ tripudiū apđ oēs ꝑplos: vt ꝓpositum dicit thema. De hac itaq̄ȝ sanctissima natiuitate tractantes: tria mysteria declarabimꝰ pro ista parte

Primū dr̄ mysteriū ꝓphetice cōmēdatōis

Scđm dr̄ mysteriū dignifice gl'iationis.

Tertiū dr̄ mysteriū gratifice iocūdatōis

Articulus pmus q̄ ortus btē Marie cōmendatur p prophetas multipl'r. ⁊ pcipue p Salomonē in canticis.

Rimū mysteriuȝ

p dr̄ prophetice commendatōis. Ubi sciendū q̄ spūssctūs p ora oim prophetaꝝ multipharie ꝟginem benedictā pdicendo cōmēdauit. Aliq̄n quidez in figuris vt patet in pfiguratione pme lucis. Gen. j. ⁊ in arca Noe Gen. v. in iride: in arca federis: in throno Salomonis. ⁊ multꝫ alijs figuris. Aliq̄n ꝟo in visionibus: ⁊ in rubo ardēti quē vidit Moyses Exo. iij. ⁊ in porta clausa quā vidit Ezechiel. ca. xliiij. Aliq̄n aūt cōmendauit eā in rerū silitudinibus ⁊ ꝓprietatibꝫ. vt in virga Esai. xj. Egredietur virga de radice iesse ⁊c. Inter oīa autē de eius ortu vel progressu loquit̄ Salomō Cañ. vj. pulcerrime eius ortū cōmendādo ⁊ q̄ttuor rebꝫ cōparando dī. Que est ista que pgredit̄ quasi aurora cōsurgens: pulcra vt luna: electa vt sol: terribilis vt castrorum acies ordinata. De quibus hic tractare re intēdo. Primo ergo ꝟgo beata cōparat̄ aurore in sua natiuitate. ⁊ hoc pluribꝫ ratōibus

Prio rōe mediatōis. q̄ꝛ sicut aurora mediat inter diē et noctē: et ortū solis antecedit. sic btā virgo antecessit suo ortu ortū solis iusticie. i. christi existens mediatrix. Bern. Opus inq̄t erat mediatore et mediatrice. nec altera tāidonea sic Maria mater dei. s. inter deū et hominē medians pro reconciliatōe tanq̄ȝ aduocata. Scđo rōe ꝟtutis et opatōnis. Nā aurora dr̄ q̄si aurea hora. a ꝟtute. q̄ꝛ infirmitates leuiat: dulciorē somnum pstādo. sic beata virgo Maria nostroꝝ pctōꝝ infirmitates alleuiauit pariendo dulcē medicinā. i. dei filiū. ipe enim chr̄s vere lāguores nostros portauit. Esa. liij. Bern. Felix inquit Maria q̄ viris et mulieribꝫ salutis antidotū ꝓpinauit Itē aurora aues nocturnas effugat. vt vespertiliones et noctuas. sic Maria demonū potestates. ideo Gene. iij. Ipa cōteret caput tuum. Uñ Fulbertus carnotensis dicit. Beata maria caput demōis quasi pedibꝫ vtriſq̄ȝ ptriuit. in h̄ q̄ ꝟginitatē ⁊ hūilitatē seruauit. Uirgīitate enim extinxit cōcupiscentiā carnis. ⁊ hūilitate supbiā mentis. Et h̄ etiā q̄ꝛ filiū genuit q̄ diabolicam ptātē ptriuit et supauit. Itē aurora hoīes et aues letificat. ⁊ ad cātādū puocat aues. s. diurnas. sic btē ꝟgis ortus letificauit angelos ⁊ homines fideles. Magnū eni gaudiū attulit etꝰ natiuitas mūdo: vt canit eccl'ia. Si eni chr̄o nato gaudebāt angeli: q̄ꝛ natꝰ fuit saluator mūdi ꝯsilit̄ gaudere debuerūt in ortu marie q̄ est mater grē et misericordie. Nā Amb. sup Lucā dicit. Habꝫ sctōꝝ editio. i. natiuitas leticiā plurimorū. Uñ et in Joānis baptiste natiuitate multi gaudebāt: nō solū hoīes: ſ ȝetiā angeli qbꝫ reuelatio facta est de ipiꝰ sctitate. ḡ a fortiori h̄ putādū est đ natiuitate marie. Tertio aurora figurat btē Marie ortū iocundū ratōe prenūciationis. q̄ꝛ vt Alber. magnꝰ sup Missus ē: dīc. Sicut aurore ortu ꝓpinquante premittit̄ stella lucifer. sic Maria oriente pmittit̄ angelus pnunciando eius ortū. Secūdo cōmendat sapiēs ꝟginez bñdictā et eius natiuitatē cōparādo lune cū dicit. pulcra vt luna. Et hoc pcipue triplici ratione. Prio rōe ꝯditōis. Nā luna tal' ē conditiōis et ꝓprietatis q̄ crescit vſq̄ȝ ad. xiiij. diē q̄us q̄ȝ i ipa appareat imago hoīs quasi fabri integ̃. ⁊ vltra crescere ñ pōt ſȝ postea decrescit. Eodē modo btā ꝟgo a natiuitate sua creuit vſq̄ȝ ad. xiiij. annū: quia in hac etate creditur christū cōcepisse. Tunc ḡ apparuit in eius vtero integra imago hoīs fabri. i. ipe chr̄s imago dei patris q̄ fuit integer p grē et sapientie plenaȝ pfectionē. Et fuit inq̄ā faber. q̄ꝛ fabricator mundi ſm diuinitatē. Hinc Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs sup terrā: femina circūdabit virū. Postq̄ȝ aūt btā ꝟgo in tantū creuit: statim in sua reputatione per humilitatem decrescere cepit. q̄ꝛ nō matrez dei

nō dn̄am mūdi:nō reginā celi:ſz ancillā dī ſe ap
pellauit. Luc.j. Ecce ancilla ꝛc̄. Ecce ḡ qꝛ pulcra
vt luna. Scd̄o rōe obſeruatōis.qꝛ motꝰ lune
valde obſeruādꝰ eſt in medicis accipiēdis: vt dē
Hipocras ī epicimijs.vt pꝫ in minutōe. Vn̄ ṽ.
Luna creſcente minue iuuenis crapulente.
Luna decreſcēte minue iuuenis macilente.
Luna vetꝰ veteres:iuuenes noua lūa reqrit
Sic beata virgo ſollicita deuotōe obſeruari de/
bet ꝑ anie medicatione.qꝛ ipſa eſt mater miſcdīe
per quā grām ꝛ veniam accipe pn̄t peccatores.
Vn̄ Bern̄. de laude ṽgis dē. Queramus grām
per mariā. q ſic querit iuenit ꝛ pulſanti aperiet.
Nil em̄ in nob deus grē habere voluit quod nō
per manꝰ Marie trāſierit. Ipſa em̄ omībꝫ omīa
facta eſt. oībꝫ ſinū miſcdīe apit:vt de plenitudīe
eius accipiant vniuerſi Tertio rōne exhibitio/
nis vel apparitionis. Luna enim ſicut etiam ipſe
ſol taliter nobis apparet:vicꝫ ꝙ circa orientē ꝛ oc
cidentē maxima videt ꝛ apparet multo maior q̄
cū eſt alibi in orizonte:vt dē Ariſto.iij. methe.ſic
btā ṽgo in oriente.i. in noſtra natiuitate.ꝛ occi/
dente.i.in nr̄a morte maximū auxiliū oſtendit.
Vn̄ canit eccleſia. Maria mat grē ꝛc̄. tu nos ab
hoſte ꝓtege:in bo.mor.ſuſ. Item de ortu Ignā/
cius in ep̄l'a ad Caſſium dē:ꝙ nullꝰ puer ſine ba
ptiſmi grā morit: nec malū finē vite ſue ſortitur:
in cuius partu marie laus ꝛ deuota vt debet i/
uocatio inuenit. Itē Oroſiꝰ in ep̄l'a ad Helin/
diū dī. Corā deo noui ꝛ in ṽitate cōperi ꝙ nunqꝫ
mulier in partu periclitat nec eiꝰ proles ſine ba/
ptiſmi grā morit:ſup quā marie gratia deuote
inuocat. Hec ille. Sꝫ hec dicta ſanius intelligē/
da ſunt de muliere in partu.vicꝫ ꝙ etiā ſi tal' peri
clitat corꝑal'r moriendo: nō tn̄ ꝑiclitat ſm aīaꝫ:
qꝛ inuocare deuote vt debet btām dei matrē eſt
miſcdīe ꝛ ſalutis eterne ſignū. Itē de prole pꝫ:
qꝛ moderni doctores dicūt. Si puer baptizan/
dus infra manus baptizantis decederet:vl' etiā
in via moriens qn̄ ad baptiſmū portat ꝛ diligē/
tia apponit vt puer baptizet.vel vbi parentes p̄/
cibus obtinuiſſent abortiuo vt diuina clemētia
ſuppleret qd̄ natura negauit. In his caſibus pie
credit puer̄ ſaluari. Si em̄ in ve.teſt.puer dece/
dens an̄ circūciſionē:ꝑ orōnes ꝛ ſacrificiū ſalua/
bat:quare mō nō ſic poſſet fieri ante baptiſmuꝫ
vbi diligentia adhibet ad baptizandū puerum.

Tertio btā ṽgo cōmēdat cōꝑando ſoli.idō dī
electa vt ſol. Et h̄ Primo rōne influxus.quia ſol
oīa ſidera excedens in claritate:influit ſuperiori
bus lucē:inferioribus qꝫ vitā. Vn̄ Plato in Ti/
meo dē. Splēdore ſolis ꝛ celū ꝛ oīa infra celum
illuſtrant. Itē Ariſto.li. dē elemētis. Sol ꝓpriū
lumē hꝫ.oms aūt ſtelle adqſitū lumē hn̄t a ſole.
Et.ij.de generatōe. Motꝰ ſolis in obliq circulo
eſt inqt cā generatōnis ꝛ viuificationis ac corru/
ptionis in iſtis inferioribus ꝛc̄. Sic beata ṽgo
maria influit ſuꝑioribus.i.angelis ꝛ ſanctiſ lucē
glorie.ꝛ inferioribꝫ.i.hominibꝫ viatoribꝫ vitam
grē. Vn̄ Anſ. Cur inqt o dn̄a mea ſoluꝫ loquar
bn̄ficijs tuis plenū eſſe mundū:cū ꝛ infernū pe/
netrāt ꝛ celos ſuperant. ꝑ plenitudinē enim grē
tue qui in inferno erāt letant ſe eſſe libatos.ſ.ſcti
patres.ꝛ qui in mūdo ſunt exultant ſe ſaluatos.
ꝛ q ſupra mundū ſc̄.i. angeli gaudent ſe reſtau/
ratos. Hinc ꝛ eccleſia canit. Tu regiſ alti ianua
ꝛ porta lucis fulgida:vita data per ṽginem gen
tes redēpte plaudite Scd̄o rōne motus.quia
ſcribit.ij. Eſdre.iiij. Magna ē terra: excelſum ē
celū.ꝛ velox motus ſolis. Si em̄ vt dicit Alfra/
ganus A terra vſqꝫ ad celū ſtellatū ſūt ſexagies
quinquies millies milia miliariorū ꝛ qnqꝫginta
miliaria. ꝛ conſtat qꝛ ſexies eſt tantū in circūfe/
rentia circūeundo a puncto vſqꝫ ad idē pūctū q̄
ſit alicuiꝰ circl'i circūferētia vſqꝫ ad cētrū deſcēdē
do ꝑ diametrū. Cogita quantꝰ ſit motꝰ ſolis q
in vigintiqtuor horis totā circūferentiā ſphere
circuit. Certe nulla ſic currit auicula: nulla ſagit
ta:nullus lapis ꝓiectus a bōbarda. Itē ſol etiaꝫ
eſt velociſſimꝰ in motu ꝛ diffuſione ſuorū radio
rū:vt claret. qꝛ quaſi in pūcto ab oriente diffun
dit radiꝰ eius vſqꝫ ad occidentē.ſic Maria velo
ciſſima ꝛ celerrima eſt ſuꝑ oēs ſctōs in miſeran/
do ad eā cōfugientibꝫ. Vn̄ Ber. in ſmone qui i/
cipit In lectiōe: dī ſic. O maxime pia O multuꝫ
admirabilis maria.tu nec noīari potes quin ſta
tim accendas.nec cogitari qn ſtatim recrees affe
ctus diligentiū ꝛc̄. Et certe qꝛ mr̄ eſt ipſa miſeri/
cordie:nō poterit qn ſtatim miſereat ſe ꝯtinere:
vt dicit Origenes in ſermone. Tertio cōmen/
dat in figura ſolis btā ṽgo rōne ortus ꝛ effectꝰ.
qꝛ ſol qn̄ orit efficit mundū ꝑ ſuū ſplendorē or/
natū:reddit pulcrū:calefacit ꝛ illumīat.ſic Ma
ria ꝑ ſuū ortū fructiferū totū mundū ornauit et
pulcrificauit ſumme grē plenitudie qua deꝰ ex
ipa mūdo natꝰ eſt:factꝰ hō. Ideo Ecci.xxvj. Si/
cut ſol oriens mūdo:ſic mulieriſ bone ſpecies in
ornamentū domꝰ eius.i.eccl'ie ſctē militantis et
triūphantiſ. Nā antea mūdus erat totus defor/
mis qꝛ pctō maculatus ꝛ exul factus a deo. nec
habebat vn̄ gl'iaret:nūc aūt habet gl'iam digni/
tatiſ marie ꝛ ꝓpinqtatiſ ad deū.qꝛ deꝰ eſt hō: ꝛ hō
deꝰ.ꝛ h̄ ꝑ ṽgine. Itē ipa btā ṽgo taqꝫ ſol mūdū
calefacit:feruorē charitatiſ inflammando in cor/
dibꝫ hūanis. Nil em̄ nos adeo inflāmat charita
tis ardore q̄ recognitio hꝰ bn̄ficij.ſ.incarnatio/
nis diuine ex virgine ꝛ paſſionis chriſti.ſicut ait
Bern̄. Hinc in perſona Marie Ecc̄i.xxiiij. Ego
mater pulcre dilectōnis. Quod dupliciter habet
intelligi. Vno modo reſpectu chriſti ſic. Ego ma
ter pulcre dilectiōis.id eſt ipſius chriſti filij mei
qui eſt pulcerrimꝰ ꝛ optimus: ꝛ per cōſequens
amore pulcerrimo.i.ſancta charitate diligendꝰ.
Alio mō reſpectu nr̄i ſic. Ego mr̄ pulcre dilec.i.
hoium pulcre diligentiū: quibꝫ ipſa habet impe
trare grām dilectiōis diuine. Notandū etiaꝫ

ꝙ ſol ſm ꝙ orit̃ diuerſimode mũdo ſm h̃ diuer ſos effectus preſagit. qꝛ vt ait venerabilis Beda Aliqñ ſol orit̃ nubiloſus vel ſub nube latens. ⁊ tũc futuꝝ diẽ pſagit pluuialẽ. Aliqñ aũt oritur pallid⁹: ⁊ tũc pſagit diẽ. ſ. ventis ⁊ turbine tẽpe⸗ ſtuoſum. Aliqñ vero orit̃ rubens ⁊ ſplendens. ⁊ tũc pſagit diẽ ſerenũ. Jta deuota memoria vir⸗ ginis Marie in cordib⁹ hoĩm aliqñ orit̃ tanq̃ꝫ nubiloſe ꝓpter pctõꝝ tenebroſitatẽ. Sũt eñ plu rimi in peccatis iacentes: ⁊ tñ ad btãm virginẽ deuotionẽ habẽtes: ieiunantes eius vigilias: ⁊ dietim eius ĩ honorẽ certas orones facĩetes. Et talibus ſignũ eſt pluuie illachrymatiõis ⁊ com⸗ punctiõis infundẽde ꝑ merita btẽ virginis. Ali⸗ qñ aũt orit̃ tanq̃ꝫ pallẽs: vt in ꝯuerſis ⁊ peniten tib⁹ pre timore initiali pallentib⁹ ⁊ btãm ꝟginẽ inuocantib⁹. Et talib⁹ ſignũ inſtat ꝙ copioſius eis afflatus grẽ ſpũſſcti infũdet̃: ꝑ quã turban⸗ di ſunt de pctõꝝ enormitate: ⁊ cõtra ſe tempeſta tem concitãt mortificatiõis ⁊ ſatiſfactiõis peni⸗ tentialis. Aliqñ aũt orit̃ rubens ⁊ ſerenus: vt in cõſcientia ſerena ⁊ ardenti ꝑ charitatẽ: ⁊ tunc eſt ſignũ ſerenitatꝭ. i. iocũditatis grẽ ampliorꝭ ⁊ ꝑ⸗ ſeuerãtie ac glĩe ꝯſequende. Unde Berñ. dr̃. De plenitudine Marie accipiũt vniuerſi: pctõr ve⸗ niã: iuſt⁹ grãm: ⁊ angelus letitiã: fili⁹ dei carnis ſubſtantiã: deniq̃ꝫ tota trinitas glr̃am. Hec ille. Et ſic patet. Quarto pncipalr̃ cõmẽdat̃ ortus Marie ꝑ ſapientẽ: cõparãdo caſtroꝝ aciei. Ter⸗ ribilis inq̃t vt caſtroꝝ acies ordinata. vñ Ber̃. in ſer. Jn lectiõe: dr̃. Tu dña terribilis es demo⸗ nibus vt caſtroꝝ acies ordiata. Horrẽt eñ pn⸗ cipes tenebraꝝ ad tuã fortitudinẽ ⁊ deuotã in⸗ uocationẽ. Nã in circuitu tuo acies valida ĩnu⸗ merabiliũ ſpirituũ beatoꝝ tibi deuotos defen⸗ dentiũ Hec Ber̃. Sꝫ iuxta hec queſtio occur rit Utrũ btã ꝟgo habuerit angelicã cuſtodiam: Et videt̃ ꝙ nõ: qꝛ erat ipamet terribilis de oĩb⁹ ⁊ ꝑfecte illumiata. Uñ de ꝑiclitatiõe aĩe eius nõ erat timendũ: nec de pctĩ caſu vel nocumẽto dia⸗ boli. ⁊ ꝑ cõſeq̃ns nõ erat eidẽ angelica cuſtodia neceſſaria ſicut nob: qb⁹ timẽdũ eſt de ꝑicul' im⸗ minentib⁹ ꝑ demones Rñdet̃ ꝙ q̃uis aliq̃ di xerint ꝙ habuerit mr̃ dei angelicã cuſtodiã ſicut oẽs alij generaliter: iuxta illud ps̃. Angel' ſuis deus mãdauit de te ⁊c̃. Sed Fran. maro. dr̃ me⸗ lius: ꝙ vicꝫ ipa angelũ ſuꝑ ſe pſidentẽ cuſtodem non habuit: ſed ei imediate deus ipe ſic pſidebat q̃ ſibi ſoli electã poſſidebat vt nõ ꝯſenſiſſet crea⸗ ture ſibi nocere volẽti: datus eſt tñ virgini ange lus nobiliſſim⁹ in natiuitate ſua de infimo cho ro quicunq; fuerit cum ceteris. ſ. multꝭ inferio⸗ rib⁹ in obſequiũ ⁊ famulatũ: vt matri dei ⁊ regi ne celi: nõ tñ in cuſtodiã cauendi ꝑicula vel illu⸗ miatõis aut ꝓmotiõis ĩ bonũ: qm ex plenitudĩe grẽ vigorabat̃ ĩ bonũ. ⁊ h̃ fuit ſpẽale in ipa ꝓui⸗ legiũ. Et putat̃ ꝙ a chrĩ ꝯceptiõe in obſeq̃o plu⸗ rimoꝝ angeloꝝ Marie famulantiũ ꝑerat Ga⸗ briel archangelus q̃ oẽs alios angelos in nati uitate chrĩ ad gaudendũ ꝓuocauit. vt dr̃ Luc. ij. Nec aliquẽ ſpũm malignũ ad eã accedere ꝑmi⸗ ſerunt angeli. ſm illud Cañ. iij. En lectulũ Sa⸗ lomonis. i. chrĩ matrẽ. lx. fortes ambiũt ⁊c̃. i. an⸗ gelorum multitudo. O ergo ſuper oĩa lauda⸗ bilis Maria protege nos.

Articulus ſcd̃s de. xij. ꝓuilegijs q̃b⁹ btã Ma ria eſt honorata ⁊ glr̃ioſe dignificata in ſua ſctã natiuitate Caplm̃. I.

S Ecundũ myſteri⸗ um declarandũ dr̃ dignifice glr̃iatio⸗ nis. Ubi nota ꝙ beatiſſima ꝟgo. xij. ſtellis priuilegioꝝ gloriat̃: q̃bus ipſa ꝓ ſua ſan⸗ cta natiuitate extitit dignificata ⁊ honorata. Nã ex ꝑte corꝑis habuit q̃tuor ꝓuilegia. ex ꝑte aĩe ſimilr̃ q̃tuor. ⁊ ex ꝑte vtriuſq̃ꝫ ſiml' iteꝝ q̃tuor: vt ſic impletũ ſit in ipſa etiã eius natiuitate illd̃ Apoc. xij. Jn capite eius corona duodecim ſtel⸗ larum ⁊c̃. Primo nãq̃ꝫ ex ꝑte ſui ſacri corꝑis ha buit. iiij. ſtellas dignitatis.

Prima dr̃ generoſitas
Secunda dr̃ formoſitas
Tertia dr̃ incõcupiſcibilitas.
Quarta dicitur puritas.

Prima ſtella dignitatꝭ Marie ex ꝑte corporis dr̃ generoſitas. i. generꝭ nobilitas. qꝛ vicꝫ de no⸗ biliſſimo genere duxit originẽ: ita ꝙ nunq̃ꝫ fuit aut erit in mũdo poſt dñm Jeſu nobili⁹ indiui⸗ duũ in genere hũano. Hec aũt ꝯcl'o lati⁹ oſten⸗ det̃ li. xj. ꝑ. ij. ca. j. Nã Matthe⁹ in euãgelio ſuo intendit ei⁹ nobiliſſimã genealogiã deſcribere ꝑ tres teſſeredecades. i. xiiij. generatiões ex genere pr̃iarchali: necnon regia ⁊ ducali ꝑ ſingula. xiiij. nũerãdo. Et ponit. xlij. generatiões: incipiendo ab Abraã cui facta eſt ꝓmiſſio de chr̃o. Lucas ꝟo ab ipo chr̃o exordiẽs: ⁊ vſq̃ꝫ ad Adam q̃ fuit dei in q̃ ſũma eſt nobilitas ꝑ. lxxiiij. generatio⸗ nis genealogiã texuit. Ex q̃b⁹ accipit̃ argumẽtũ ꝙ oĩs nobilitas ⁊ ſpecioſitas corꝑalis ſm inten tionẽ euangeliſtaꝝ ponẽda eſt in beata ꝟgine. et ꝙ oĩs ingenuitas conceſſa Ade ⁊ tandem pr̃iar⸗ chis regib⁹ ⁊ ducib⁹: imo toti gẽti iudeoꝝ q̃ erat añ chr̃m gens p̃ oĩb⁹ nobiliſſima ⁊ a dõ ꝑelecta. Nec alia erat natio tãgradis q̃ haberet deum ⁊ angelos appropinq̃ntes ſibi. Oĩs ĝꝫ nobilitatis grã iuxta intentionẽ euangeliſtaꝝ: nõ niſi ꝓpter chr̃m ex illa gente ſm carnem naſcituꝝ conceſſa eſt ⁊ data: vt deſcenderet per generationes ab Adam. ſ. in virginem. ⁊ per ꝟginem in chr̃m: qui fuit pmus ⁊ vltim⁹ pr̃iarcha rex ⁊ dux ꝑpl'i iſrl's vt dicere poſſit chr̃s illud Apocal'. xxij. Ego ſum alpha ⁊ o. primus. ſ. in intentione apud deum ⁊ nouiſſimus: quia poſt chriſtum nullus alius patriarcha vel rex eſt vel erit in iſrael. Jn hui⁹ ſignũ iam exhauſta eſt a iudeis oĩs nobilitas;

adeo ꝙ ipa gens iudaica que ꝓus erat honora-
tiſſima atqꝫ ceterꝭ ꝑnobiliſſima.ſ. ante chriſtuꝫ:
nūc eſt viliſſima ꝛ abiectiſſima ſuꝑ oēs natiōes
mūdi. Sꝫ forte queres: q̄re voluit chr̄s matrē
eligere de ꝓſapia nobiliſſima: cū ipe veniens in
mundū pauꝑes ꝛ hūiles dilexit ꝛ elegit: vt patet
in diſcipulis. vn̄.j. Coꝝ.j. Infirma mūdi elegit
deus vt cōfundat fortia. Ad qḋ r̄ndeť ꝙ ſm ſa-
cros doctores deꝰ voluit eligere apl'os et diſci-
pulos pauꝑes ꝛ hūiles: ne ꝯuerſio mundi ad fi-
dem chr̄i aſcribereť coꝝ aſtutie ſi fuiſſent ſapien
tes mundi. vel potentie ſi fuiſſent magni domi-
ni aut diuites: ſed magis aſcribatur diuine ꝑtāti ꝛ
miraculo: vt dicit apl'us vbi. ſ. Sed matrē voluit
vt decebat habere nobiliſſimā: precipue triplici
rōne. Primo rōne diuine nobilitatis: vt ſicut
ſm diuinitatē a p̄re nobiliſſimo deo vicꝫ eterna-
liter eſt genitus: ita ſm carnē a m̄re nobiliſſima
generareť. Unde Aug. Qualis in celo pater ſm
diuinitatē: talis in terra m̄r chr̄i ſm humanitatē.
Sc'dō rōe cōmendabilitatꝭ: vt.ſ. in nobili ma
tre cōmendabilior foret virtus humilitatꝭ ꝛ ele-
cte pauꝑtatis: ꝛ ſic tanq̄ꝫ humilior ꝛ virtuoſior
magꝭ digna redderet exaltari ſuꝑ oēs angelos
ꝛ hoīes. Nā vt dicit Bern. Nō magnū eſt hūilem
eſſe in abiectiōe: ſed rara prorſus ꝛ maxia ꝟtus
eſt hūilitas honorata. Hec ille. Qualis fuit hūi-
litas in Maria nobiliſſima. Has rōnes ponit
Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. lv. Tertio ꝰ voluit
rōne ſignificatōnis. vt eniꝫ oñderet ſe verū ſacer-
dotē eſſe ſm ordinē melchiſedech qui ſeip̄m ob-
laturus erat deo patri ꝓ recōciliatione humana
voluit de ſtirpe ſacerdotali oriri chr̄s. Item vt ſe
oſtenderet eſſe verū regē ꝛ dn̄m dn̄antium atqꝫ
ducem celeſtē voluit de tali ſtirpe matrē eligere.
Deniqꝫ vt oñderet ꝙ ipe pctōres venit ſaluare ꝛ
ſpem venie daret: voluit pctōres reges videlicet
Manaſſen Achaz ꝛc̄. Et peccatrices: videlicet
Ruth Raab ꝛ Berſabee i ſua genealogia enu-
merari: ſm Hiero. in Homelia.

Capitulum. II.

S Ecunda ſtella dicit formoſitas. q2 btā vir
go fuit nō tm̄ in aīa: verūetiā in corpo-
re ꝟgo pulcerrima a ntītate ſua. Et hoc
multipl'r ꝓbatū eſt. ſ. lib. j. ꝑte. ij. art. iij. ca. j. vbi
clare habeť quare decuit matrē dei eſſe pulcerri
mā. Hic aūt notandū eſt ꝙ in btā ꝟgine erat
pulcritudo duplex. vicꝫ corꝑalis: ꝛ virtualis: q̄
cōſiſtit in moꝝ honeſtate ꝛ ꝟtutum claritate. Et
hec ꝑpōderat pulcritudini corꝑali. De ꝑma He
ſter. ij. habeť. Erat inquit formoſa valde ꝛ incre-
dibili pulcritudīe: oīmqꝫ oculis gratioſa ꝛ ama-
bilis videbať. Et q̄lis fuerit ī colore: oculis ꝛ ca
pillis ꝛ ſic de alijs ꝓpter breuitatē hic ꝑtranſeo:
ꝛ ſuo loco ꝑte. iij. huiꝰ libri tractabiť ar. ij. cap. ij.
Quātū aūt ipa fuerit pulcra in ꝟtutibꝫ ꝛ mo-
rū honeſtate teſtať Hiero. di. Si diligēter atten
das: nil eſt ꝟtutis: nil gratie: nil candoris quod
nō reſplēdeat in Maria. Et Amb. li. de ꝟgi. dicit.
Talis fuit Maria vt eius ſolius vita oīum ſit
diſciplina. virgo erat nō ſolū corpore ſed ꝛ men-
te: corde humilis: verbo grauis: aīo prudens:
loquēdi parcior: legendi ſtudioſior: intēta ope:
verecūda ſermone. Et vt dicit Sedulius: riſum
eius nunq̄ꝫ viderūt: nunq̄ꝫ eā vane ornatā: nun
q̄ꝫ curioſam: nunq̄ꝫ leuem aut iocoſam ꝛc̄.
Unde ꝛ legiť exempluꝫ qḋ refert in hiſtoria. ſ.
grecoꝝ. ꝙ btūs Dionyſius conuerſus ad fidem
per apl'm Pauluꝫ: optans videre mariā ſepius
petebat licentiā eundi hierl'ꝫ a Paulo. Qua ob-
tenta veniēs hierl'm ꝛ introductꝰ ad btām virgi
nē: ea viſa ſtupefactꝰ de mira eius pulcritudine
ꝛ g̃re irradiantꝭ pre fulgore. mox cecidit in terrā
quaſi mortuꝰ dicēs ꝙ tātus radius diuinus ꝛ
claritas ab ea irradiauit ꝙ ſuſtinere nequiuerit:
adoranſqꝫ eā dixit. Uere ſi de tuo Jeſu non au-
diuiſſem ꝛ ſcp̄turas nō legiſſem: putarē ꝙ tu ſis
deus vel chriſtus dei in lege ꝓmiſſus.

Capl'm. III.

T Ertia ſtella dicit incōcupiſcibilitas. quia
pulcritudo corꝑalis marie ꝰ ſingulari
ꝓuilegio fuit honorata ꝛ dignificata ꝙ
nunq̄ꝫ ab aliq̄ potuit carnal'r cōcupiſci: licet fue-
rit pulcritudo maxima pre oībꝫ pulcritudinibꝰ
hoīm q̄ ſunt fuerunt ꝛ erunt citra pulcritudinē
chr̄i. Alioꝝ quidē hoīm ꝛ ꝓcipue feminaꝝ pul-
critudo mouet intuētes ad ꝯcupiſcētiā carnalē.
iuxta illud Eccl'i. ix. Ex ſpecie mulieris concupi-
ſcentia quaſi ignis exardeſcit. Un̄ ꝛ ſancte virgi
nes: vt ſctā Catarina: Margareta: Agnes ꝛc̄. cō
cupiſcebanť a viris ꝛ nuptui petebanť. ſed ille in
virginitate ſolide manētes martyrizate ſunt. Non
ſic aūt erat in btā virgine maria: cuius pulcritu
do ꝰ ſummū ꝛ ſingulare ꝓuilegium habuit ꝙ a
nemine carnaliť cōcupiſci potuit: q̄n potius car-
nalem ꝯcupiſcentiā in alijs extinguebat ad ſolū
intuitū. Et de ꝰ Bonauen. in. iij. ſniaꝝ. diſt. iij. q.
ꝛ ar. vl. dicit. Hoc inq̄t iudei q̄daꝫ aſſerūt mirum
fuiſſe in virgine Maria ꝙ cū eſſet pulcerrima a
nullo vnq̄ꝫ viro fuerit concupita. Et ſi queras:
Quare vel qual'r id fieri potuit. R̄ndeť ſm ſan-
ctos: ꝓcipue Ber. ꝙ Marie pulcritudo nō fuit
cōcupiſcibilis carnal'r rōne quadruplici.
Primo ꝓpter g̃re abundationē.
Sc'dō ꝓpter occultationem.
Tertio ꝓpter conuerſationem
Quarto propter irradiationem
Primo q̄dem ꝓpter g̃re abundationē. q2 gratia
diuina in ea abundabat adeo ꝙ etiam in alijs
eſſet libidinis ꝛ concupiſcentie extinctiua. Gra-
tia nanqꝫ fortior eſt q̄ꝫ natura. Sed videmus
ꝙ natura quibuſdam lapidibus ꝛ herbis hanc
preſtitit virtutem ꝙ habent libidinem tempera-
re. vt patet de agnocaſto vel camphora ꝛ ſapphi-
ro atqꝫ calcedonio et herba rute ſepe comeſta.
Ergo multo fortius id diuina gratia in beata

virgine potuit efficere ⁊ de facto fecit. Un̄ ip̄a beata v̄go figurata ē ꝑ cedrū ⁊ myrrhā. Eccl. xxiiij. Quaſi cedrꝰ exaltata ſū ī libano: q̄ſi myrrha electa dedi ſuauitatem odoris. Cedrus q̄ppe odore ſuo fugat ſerpētes. ⁊ myrrha interficit vermes. ſic Maria ſerpētes motꝰ ⁊ v̄mes ꝑue ꝯcupiſcentie in alijs ad ſolū intuitū extinxit. Cui ⁊ concordat figura de vite: q̄ flore odorifero fugat ſerpētes.

Sc̄do ꝓpt̄ occultationē: q̄ꝛ ſic claritas corporis chr̄i poſt reſurrectionē diſcipulis celabatur: ita pulcritudo Marie oīmibꝰ carnalibꝫ hoībus ⁊ qui eā ꝯcupiſcere poſſent occultabat̄. ⁊ ſic apparebat vt nō cōcupiſcibilis videret̄ Tertio ꝓpter ꝯuerſationē: q̄ꝛ tā honeſte ⁊ mature ſe regebat in oībꝫ actibꝫ ⁊ moribꝫ vt oībꝰ appareret ꝙ nequaq̄ꝫ poſſꝫ ad fedum aliq̄d inclinari: imo ꝙ erat tota deo dedicata. ſicut cōtingeret de pulcerrima ⁊ ſctiſſima mł̄iere q̄ eſſet q̄ſi cōtinue in deum rapta Quarto ꝓpter irradiationē q̄ ꝓcedebat ex eius facie: vt dicit Bern̄. ꝓpter quā etiam ipſe Joſeph ſponſus eiꝰ nō audebat reſpicere in faciē virgis. q̄ꝛ illi radij luminoſi a facie v̄ginis ꝓcedētes erāt adeo virtuoſi vt deterrerēt corda carnaliū hoīm penetrādo. Unde Glo. ſuꝑ illud Mat. j. Accepit Joſeph ꝯiugē ſuā. ſ. Mariā: et nō cognoſcebat eā donec peꝑit filiū ſuū p̄mogenitū: d̄r ſic. Joſeph Mariā facie ad facie videre nō poterat quā ſpūſſctūs a ꝯceptiōe plenius impleuerat: ⁊ ideo non agnoſcebat facie ad faciem quā deſponſauerat donec illius vterꝰ euacuaret̄ Un̄ patet ꝙ ipſa gloriat̄ de iſta ſtella inconcupiſcibilitatis

Capi. IIII.

Quarta ſtella dr̄ puritas. q̄ꝛ btā v̄go nata eſt ī natura puriori ⁊ cōplexiōe meliori. Erat em̄ optime ſanguinē cōſitat̄ꝫ: ſicut pie credit̄. vtpote de cuiꝰ puriſſimo ſanguie formari debebat caro chr̄i v̄tute ſpūſſcti. Alij nimirū hoīes naſcunt̄ in culpa origīali ⁊ complexione mala ⁊ īpura: ꝑ quā inclinati ſūt ad varia vicia mortalia naturaliter ⁊ ad prauā conſuetudinē morū. Alij q̄ppe ſt̄ multuꝫ melancholici: in quibꝫ natura mordax ⁊ plena ire. Alij v̄o ſt̄ multū cholerici feruētes ad bella: lites ⁊ ſanguinis effuſionē. Alij aūt plurimū phlegmatici: pigri: ſomnolēti: molles ⁊ timidi: ac ad malū fragiles. Et plīma talia mala q̄ hoībꝫ adducit natiuitas enūerat Aug. xxij. de ciui. dei. c. xxij. di. In q̄buſdā inq̄t mordax natura: ꝑturbatiōes crebre: inſana gaudia: diſcordie: lites: bella: inſidie: iracūdie. hmōi innūerabiles huius vite miſerie quas adducit natiuitas filijs Adā corrupta vicio natura. Hāc aūt bn̄dictā v̄ginē nō maculauit mala cōplexio. nō corrupit mala nutritio: nō adduxit ꝑuerſa ꝯſuetudo: nec ꝑuertit fatalis cōſtellatio. ſicut ſolēt q̄dam fatui imaginarij ꝙ ſtellarū diſpoſitio ꝑuertat naſcētes in moribꝫ: dicētes ꝙ q̄ naſcunt̄ ſub ſaturno ſint pigri: ignaui ⁊ ignari. q̄ ſb ioue fures ⁊ auari. q̄ ſb marte: iracūdi. q̄ ſub ſole ſuꝑbi. q̄ ſub venere luxurioſi. q̄ ſub mercurio curioſi. q̄ ſub luna incōſtātes. Hoc em̄ tenere ſuꝑſtitioſuꝫ eſt ⁊ erroneū: vt Augꝰ. ꝓbat. v. de ciui. dei. Un̄ ⁊ Ptolomeꝰ in cētilo. di. Sapiens vir dn̄abit̄ aſtris. Propterea ⁊ Hiere. x. hec dic dn̄s. Juxta vias gentiū nolite diſcere: ⁊ a ſignis celi nolite metuere q̄ timēt gentes. q̄ꝛ leges ꝑploꝝ vane ſt̄ Ad ꝓpoſitū itaq̄ꝫ redeūtes dicimus ſc̄m doctores concorditer circa. iij. diſtinc. tertij ſniaꝝ. ꝙ btā virgo adhuc in vtero matris adeo fuit ſctificata vt ob eo tp̄e ſꝑ vſq̄ꝫ ad aſſumptionē ꝑſiſteret in puritate nature ⁊ in innocentia vite: ⁊ ꝓ capacitate in oīm virtutū plenitudine ſine omi macula optie ⁊ ordinatiſſime diſpoſita in naturalibꝫ: ita ꝙ nulla proles muliebris vnq̄ꝫ magis appropinq̄ſſe videt̄ ad ſtatuꝫ innocētie Ade ſic ipa. vt merito de ea dicat̄ illō Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea. ſ. corꝑe ⁊ aīa.

Capitulum. V.

Pro ſc̄do q̄ternario ſtellaruꝫ dixi ꝙ btā v̄go ex ꝑte aīe habet etiā q̄ttuor ſtellas dignitatis quibꝫ eſt in ſua natiuitate p̄uilegiata ⁊ honorata.

Prima ſtella dr̄ capacitas.
Secunda dicitur ſanitas.
Tertia luminoſitas.
Quarta dulcoroſitas.

Pria ſtella dr̄ capacitas. Ip̄a nāq̄ꝫ bn̄dicta virginis aīa tādigne a deo eſt creata vt. eſſet capacior maior̄ gr̄e ⁊ gl̄ie q̄ꝫ oēs angeli ⁊ hoīes pter chr̄m: ⁊ tota mundi machina. Cū enim ipſa fuit ab eterno electa vt eſſet mat̄ dei: regina celi ⁊ angelorum: ac dn̄a mundi: ⁊ tam ineffabili gratia in preſenti ac gloria ſublimāda in futuro: vt ſuꝑ omnes eſſet creaturas puras excellētiſſime exaltanda. igit̄ debuit in ſua creatiōe ⁊ virgis bn̄dicte origine ipſa eius gl̄ioſiſſima aīa tanta capacitate diſponi vt tota gr̄e ⁊ gl̄ie plenitudinem in tanta largitate accipe eſſet ⁊ apta quātū creatura viatrix poteſt accipe non deo vnita vnione ꝑſone. q̄m ſc̄m Ariſto. ij. de aīa. actus actiuoꝝ ſūt in paciente bn̄ p̄diſpoſito. Unde deꝰ creauit aīmā beate Marie in ſumma nobilitate ⁊ ꝑfectione pre ceteris puris hoībꝫ intellectu acutiſſimā: ⁊ ſuis potentijs gratie capaciſſimam poſt chriſti animā. adeo ꝙ vt dicit Hieronymus ſermone de aſſumptione. Tota inquit gratie plenitudo que eſt ī chriſto venit in Marie animā. q̄ꝫq̄ꝫ aliter ⁊ aliter. quia in chriſto vt in capite influente. in Maria vt ī collo corpori eccleſie tranſfundente. O q̄ꝫ mirabile iſtud vt vna hec puella ſacratiſſima plus capax eſſet q̄ꝫ tota mūdi machina: celum ⁊ terra. O quanta dignitas Marie quam deus ſic preelegit ⁊ preordinauit vt ꝑ eaꝫ omnis gratia ⁊ omne bonum tranſfundi haberet in eccleſie totius membra. q̄d deuotus Bernar. exprimit dicens. Deus omniū bonorū plenitudinē poſuit in Maria. vt ſiquid gr̄e. ſiquid

ſalutis:ſiq̃d ſpei in nob̃ eſt p̃ eaʒ nouerimus re-
dundare.

Capl'm.VI.

Ecũda ſtella dr̃ ſc̃titas. q2 vt dt Bern.
ad Lugdu. fuit pculdubio añ ſcã q̃ꝫ
nata. Et h̃ concordit̃ tenẽt docr. ſup.iij
di.iij. ſicut p̃te.j.hui⁹ libri.ar.ij.p̃ totũ lucide cla-
ruit. Imo ipſa nõ ſolũ ſcã fuit in natiuitate:ſed
p̄ alijs oĩb⁹ citra chr̃m ſancta:p̃ alijs gr̃a puen-
ta.ꝛ ſic ſc̃tificata vt nũq̃ꝫ poſſit peccare mortalit̃
vel venialiter.iuxta illud ps. Sc̃tificauit tabna-
culũ ſuũ altiſſim⁹.i. Mariã.ſequit̃. deus ĩ me-
dio ei⁹.ſ.p̃ incarnationẽ factã in ea.ideo nõ com-
mouebit̃.ſ. q2 cõfirmata eſt vt nõ poſſit ruere in
pctm̃ Ubi nota ſm̃ doc.illumiatũ. vicꝫ Fran.
maro.in tractatu de ꝯceptiõe virginis q̃ q̃ꝫtum
ad p̃ſens ſpectat triplex eſt ſc̃tificatio Pria eſt
vniuerſalis qua aĩa ſanctificat̃. q2 ſcꝫ a peccato
purgat̃ ꝛ ei gr̃a cõfert̃:ſed nõ confirmat̃ q̃n poſ-
ſit cadere a gratia. Et hec ſc̃tificatio fit per ſacra-
menta:vt patet in baptizat̃ Scõa eſt ſc̃tifica-
tio ſpẽalis qua aĩa purgat̃ a culpa:accipit gr̃aꝫ:
ꝛ ꝯfirmat̃ in gr̃a ne poſſit in pctm̃ mortale cade-
re.ꝛ ſic fuit ſc̃tificatio Joãnis baptiſte ꝛ Piere-
mie in vtero Tertia eſt ſc̃tificatio ſingularis q̃
aĩa ſc̃tificat̃:nõ purgatiõe a culpa que non ẽ: ſed
collatiõe gr̃e ꝛ ꝯfirmatõe:ita vt nunq̃ꝫ peccet nec
mortaliter nec venialiter. ꝛ h̃ modo fuit ſc̃tifica-
ta Maria in p̃mo inſtanti ſue cõceptionis.

Capl'm.VII.

Ertia ſtella dr̃ lumĩoſitas. q2 aĩe Ma-
rie p̃ dictã ſc̃tificationẽ q̃ꝫtũ ad rõnẽ ꝛ i-
tellectũ tanta ſapiẽ claritas ſup̃infuſa
eſt a deo ſm̃ aliq̃s vt eſſet ſapiẽtior omni creatu-
ra pura viatrice:ita q̃ etiam in vtero matris exi-
ſtens habuit liberi arbitrij vſum: ꝛ fuit in ſubli-
miori ꝯteplatõis ſtatu q̃ꝫ fuit vnq̃ꝫ aliqua pura
creatura in etate perfecta. ꝛ fuit omnibus donis
ſpũſſcti plena:iuxta illud Eſa.xj. Requieſcet ſuper
eum ſpũs ſapiẽ ꝛ intellectus:ſpũs cõ. ꝛ for.ſpũs
ſcie ꝛc. Et lꝫ dormiret ſic ꝛ ceteri q̃nq̃ꝫ: tñ ſomn⁹
q̃ pellit in nob̃ liberi arbitrij actũ: ꝛ meredi vſuꝫ
nõ fuit in ipſa. Uñ dicere poterat illud Cant.v.
Ego dormio.ſ.corp̃aliter: ꝛ cor meũ.i.aĩa vigi-
lat.ſ.in cõtemplatiõe. Sed di. q̃uo potuit hoc
eſſe? Rñdet̃ q̃ non natural'r ſed p̃ dei gr̃am ſpe-
cialiſſimã hoc habuit. Et probat̃:q2 ex regula to-
pica Si ei cui minus videt̃ ineſſe ineſt: ꝛ ei cui
magis. ſed Joannes baptiſta in vtero agnouit
chr̃m deũ: vt dicit Amb̃.ſuper Lu. Unde de ipo
canit eccleſia. Acceleraf̃ ratio in puero nondum
nato:nouit p̃ſentẽ dñm in ꝟgine ꝛc. Item ſanct⁹
Nicolaus in infantia vſu rõnis vtebat̃:cum fe-
ria q̃rta ꝛ ſexta ſemel ſugebat vbera. ꝛ mox nat⁹
erexit ſe in pelui dũ balnearet̃ Iteꝫ Benedictus
in puericia cepit miraculis coruſcare. Si igitur
iſtis data eſt tanta gratia a deo vt haberet vſum
rõnis ante debitã etatẽ q̃ eſt ſeptẽ annoꝝ de lege
cõmuni.vt patet extra de delictis pueroꝝ.ca.j.et
de pe.ꝛ re.ca.Dis. q̃nto mag' de btã ꝟgine q̃ ele-
cta fuit vt eſſet dei mater improportionabilit̃:al-
tiori modo iſta ſunt credenda. Hoc etiaꝫ videt̃
eccl'ia ſignificare in eo q̃ libri q̃ intitulant̃ de ſa-
pientia exponunt̃ ſpẽaliter de ꝟgine.ꝛ q̃ dicũtur
de ſapientia interp̃tat̃ eccl'ia q̃ſi de ꝟgine dicant̃:
ſicut etiam claret in ep'la hodierna: vt ſignificet̃
q2 ipſa fuit ſup̃ oẽs creaturas ſapiẽtior. Pre-
ſentatiõis Marie mod⁹. Unde ꝛ ſm̃ Hiero.
aliosq̃ꝫ hiſtoriographos: cum parentes btẽ vir-
ginis cõpleto t̃pe ablactatõis p̃ triennũ ad tem-
plũ ipam cũ oblatiõib⁹ adduxiſſent erãt aũt cir-
ca templũ q̃ndecim aſcẽſionis grad⁹ in quoruꝫ
nouiſſimo ꝟgo Maria infantula ꝯſtituta poſt-
q̃ꝫ bñdixit ſacerdos:ſine adiutorio cunctos gra-
dus ita ꝯſcendit acſi eſſet p̃fecte etat̃:ꝛ ĩ dei lau-
dib⁹ die ac nocte p̃manebat: nec vt ſolent infan-
tes req̃rebat parẽtes.ſꝫ mature ſe regẽs pruden-
tiſſime loquẽs ꝛ p̃raro q̃ſi eſſet.xxx.annoꝝ in oĩ
ſc̃titate ita p̃ficiebat vt oẽs mirarent̃.ab angelis
q̃ꝫ quotidie cibo eideꝫ celeſti allato viſitabat̃ ꝛc.

Capl'm.VIII.

Uarta ſtella dr̃ dulcoroſitas. q2 a p̃nci-
pio:ei⁹ felix aĩa plena erat diua dulce-
dine.iuxta illd̃ Ps̃. Dñe p̃ueniſti eã in
bñdictionib⁹ dulcedinis.ſ.ab infantia. Et iterũ.
Unxit te d̃s deus tu⁹ oleo leticie pre ꝯſortib⁹ tu-
is. Propt̃ quã q̃dẽ ſuauitatẽ internã diuie frui-
tionis radiabat ꝛ reſplendebat vult⁹ ipſi⁹ Ma-
rie mira claritate: ſm̃ Hiero. vt cõſtaret oibus
q2 diua gr̃a erat plena. Uñ ꝛ Heſter.xv. Facies
tua plena eſt gr̃aꝝ. Sicut eñi Moyſi facies re-
ſplendebat ex familiaritate ꝛ conſortio diuino et
angelico.multo magis facies Marie quã quo-
tidie angeli viſitabãt.myſteriaq̃ꝫ ſibi diuia pan-
debant.futura reuelabãt. cibum celicum affere-
bant:vt teſtatur Epiphanius ꝛ Germanus

Capl'm.IX.

Ro tertio quaternario deſcribũt̃ ꝛ alie
ſtelle ex p̃te corp̃is ꝛ aĩe q̃b⁹ Maria eſt
p̃uilegiata ꝛ dignificata in ſua n̄tĩtate.
Prima noĩs ſublimitas
Scõa temporis dignitas
Tertia dr̃ miraculoſitas.
Quarta obſequioſitas.
Pria dr̃ noĩs ſublimitas. q2 nomẽ p̃claruꝫ vicꝫ
Maria eſt ſortita.qd̃ q̃deꝫ accipit̃ a reb⁹ p̃claris
ꝛ ſublimib⁹ quia Maria hebraice accipit̃ a ma-
ris ſtella que eſt virtuoſa ſtella lucida ſtans ſine
occaſu:attrahens ferrum ꝛ adamantẽ: vt teſtat̃
Alkabitius: ꝛ dirigens nautas ad portũ opta-
tum.ſic Maria lucida gratia ꝛ ſapientia nunq̃ꝫ
occubuit:ſcilicet per aliquod peccatum:que vir-
tute ſue pietat' attrahit induratos ꝛ ferreos pec-
catores ad dei miſericordiã: ꝛ dirigit omnes ad
portum ſalutis. Item hoc nomẽ Maria latine
accipit̃ a mari magno ꝛ amaro. quia ſicut mare
eſt mater aquaꝝ:ita btã Maria mr̃ oĩum gr̃aꝝ.

q̃ fuit amaricata in filij paſſiõe. Itẽ ſyro ſmone
accipit̃ h̓ nomẽ Maria a dñatõe. q2 eſt dña mũ
di ⁊c. Scđa ſtella dr̃ tp̃is dignitas. q2 de9 vo
luit Mariã naſci ĩ menſe ſeptẽbri q̃ ei9 natiuita-
ti valde cõueniebat ſm Fran. maro. q2 inter tp̃a
p̃fulget dignitate quadruplici. Primo q̃dem
q2 h̓ mẽſis tot9 fuit feſtiu9. vt pʒ ex lege Moyſi.
per Mariã ṽo dies luctus nr̃i verſi ſunt ĩ gau-
diũ celeſtis feſtiuitat̃ eterne. Scđo q2 in hoc
menſe ſol eſt in ſigno ṽginis. ita ſol iuſticie chr̃s
habitauit in virgine Maria Tertio quia iſte
menſis eſt tp̃s plenitudinis anni ⁊ maturitat̃
plene. vñ ⁊ illđ tp̃s autũnus dr̃. Eſt autẽ autũ-
nare. i. matureſcere ⁊ colligere ſm Remigium. ⁊
ſic ꝯgruebat natiuitati marie que plena gratia
in tp̃is plenitudine qñ deus miſit filiũ ſuũ con-
cepit ⁊ pep̃it chr̃m: vt ait apl̃s Gal. iiij. Quar
to q2 iſte mẽſis oĩum menſiũ p̃or creat9 eſt: eo ꝙ
mundus ip̃e in iſto menſe factus eſt ſm opinio-
nem rabbi Eliezer. ⁊ cõiter h̓ tenent hebrei. quod
etiã approbat Nico. de Lyra ſup̃ Gen. ſic. q2 ſcri
ptũ eſt Deut. xxxij. Dei p̃fecta ſunt opera. Vñ ſʒ
oẽs : hõ p̃mus factus eſt in ſtatu p̃fecto potens
generare. Tũc em̃ vnũqđqʒ p̃fectũ eſt qñ poteſt
generare ſibi ſil̃e. Et eodẽ mõ videt̃ dicendum đ
terrenaſcentibꝫ. qđ eſt qñ fructus ſt̃ in arboribꝫ
maturi: ⁊ hñt in ſeip̃is ſemĩa. Vñ Gen. j. ſcribit̃
Et p̃tulit terra herbã virentẽ ⁊ facientem ſemen.
qđ fieri habet in menſe ſeptembri. Veruntñ alij
opinant̃ mundũ creatũ eſſe in menſe martio. vt
patuit li. j. p̃te. j. art. iij. Si g̃ mundus cepit ini-
tiũ creatõis ſue in iſto mẽſe. cõgruit ꝙ recreatio-
nẽ in iſto menſe ſeptẽbri accep̃it in marie matris
vicʒ chr̃i natiuitate. Tertia ſtella dr̃ miracl̃o-
ſitas. q2 btã ṽgo miracl̃oſe orta eſt. Prio q̃a vt
dicit Damaſ. p̃ p̃ces ⁊ repromiſſiones fuit a deo
data. Si em̃ Iſaac ⁊ Joãnes baptiſta ſic ſt̃ nati.
multo magis Maria diuina volũtate operãte.
vt p̃bat Alber. ſup̃ Miſſus eſt. ca. clxx. Scđo q2
per Gabrielẽ archangelũ eſt p̃nunciata. vt p̃bat̃
ſm Alber. cõſili rõne. Tertio q2 eius natiuitas
fuit portentis ⁊ ſignis clarificata: qm̃ ſʒ Theo-
philum hiſtoriographum: ip̃o die quo nata eſt
maria plus ſolito ſol refulſit in duplo. ⁊ illa no-
cte luna clarior coruſcauit. adeo ꝙ pene ſolari
ſplẽdore radiaret. ⁊ illa nubecula que lunam of-
fuſcat per tempus a die natiuitatis Marie nõ
comparuit. ſʒ circa globum lunarẽ mediũ quaſi
vna ſtella magna claritate apparuit. Hec Theo
philus. Quarta ſtella dicit̃ obſequioſitas. quia
mox ab hora natiuitatis deputate ſunt militie
angelorũ ad Marie cuſtodiã nõ preſidendo. vt
patuit art. j. ſed in obſequiũ ⁊ miniſteriũ. Unde
Chry. in q̃daʒ ſer. dt Infinitam militiã angelo-
rũ ad gl̃ioſe ṽginis obſequiũ eſſe deputatã nul-
laten9 ambigim9 q̃ cauerẽt ne p̃paratũ eterni re-
gis hoſpitiũ hoſtis ĩcederet. Hec ille. q̃ etiã cidẽ
eſcã celeſtẽ q̃tidie deferebant; vt teſtant̃ hiſtorie.

Articulus tertius ꝙ natiuitas Marie iocun-
ditatem intulit mundo.

T Ertium myſteriũ
iocundationis dicitur: q2 hoc feſtuʒ
fuit iocundum

Primo quidem ſancte trinitati
Scđo ipſi benedicte virgini.
Tertio ſanctis angelis.
Quarto hoĩbus vniuerſis.

Prio ſctẽ trinitati. q2 p̃ totũ mundũ glorificat̃ et
laudat̃ ſctã trinitas in btã ṽgine: vt teſtat̃ Ber.
in op̃e de laudibꝫ ṽgis. Gaudet inquã de9 pat̃:
quia hodie nata eſt ſponſa ab eterno predilecta.
Gaudet filius quia ei nata eſt mater in q̃ huma
nando delitie ſibi ſunt eſſe cum filijs hominum
Prouerb. viij. Deniqʒ gaudet ſpũſſctũs. q2 ſibi
naſcit̃ habitaculũ ⁊ templũ glorie accep̃tiſſimũ.
Scđo h̓ feſtuʒ eſt gaudioſum btẽ Marie. q2
hodie nata eſt digniſſime. vt patuit. quatin9 ſie
mr̃ dei: regina mũdi: dña angeloꝝ: ⁊ ſuper oẽs
creaturas exaltanda. Tertio gaudioſũ extitit
h̓ feſtũ angelis. q̃ꝝ eſt gaudere etiã de vno pecca
tore p̃niam agente. Lu. xv. ergo multo magis đ
tali tãta q̃ʒ natiuitate p̃ quã mũdus ſaluat̃ ⁊ an-
gelica ruina reparat̃. Unde refert Joannes Be-
leth: in cõi q̃ʒ notat̃ legẽda. vicʒ ꝙ cum antiq̃tus
dies natiuitatis marie fideles aliquanto tẽpore
latuiſſet. cõtigit ꝙ q̃dam vir ſanctus ſedule con-
templatiõi inſiſtẽdo ſingulis annis. vj. idus ſe-
ptẽbris iocũdiſſimã angeloꝝ ſolẽnitatẽ audiret
Cũqʒ admirãs reuelari ſibi peteret cur iſto tm̃-
modo ⁊ nõ alio die hoc audiret. accepit diuinuʒ
reſponſum ꝙ hoc ideo. q2 virgo glorioſa tali die
fuit nata mundo. ⁊ ideo deberet manifeſtari hoc
filijs eccleſie ⁊ pape. quatinus celeſti curie fierẽt
concordes in hac celebritate. Cum ergo intimaſ
ſet hec pape ex ſcripturis ⁊ antiquitatum teſti-
monijs ṽitate hui9 cõperta: iſtũ diem celebran-
duʒ vniuerſaliter in honorẽ natiuitatis ṽginis
ſtatuit eccleſia ſancta. Quartđ hec feſtiuitas ẽ
gaudioſa omnibꝫ hominibus. Unde Joannes
Dam̃. in ſer. hodierno di. Hodie fit mũdo ſalu-
tis initiũ. iubilate deo vniuerſa terra. Hinc ⁊ ca-
nit eccleſia. Natiuitas tua dei genitrix ṽgo gau
diũ annũciauit vniuerſo mũdo. ex te em̃ ortus ẽ
ſol iuſticie chr̃s deus noſter. qui ſoluẽs maledi-
ctionẽ dedit bñdictionẽ. ⁊ ꝯfundens mortẽ do-
nauit nob̓ vitã ſempiternã. Miraculũ Vſ-
q̃ finẽ ſmonis faciã: vnũ h̓ miraculuʒ inferã. Et
hoc miraculum fundamentaliter accipio ex lib.
miraculoꝝ ſancti Anſelmi. ca. xxxviij. Vir quidã
diues habuit btãm ṽginẽ in ſumma deuotõne:
⁊ erat hõ tante auaricie ⁊ tenacitatis ꝙ nulli vn-
q̃ʒ petẽti miſcđiam vl̃ elẏnam porrigebat. Qua-
dã vice venit q̃dã paup̃ ad oſtiũ: petijtq2 elẏnam
amore dei. ⁊ ille cũ improperio negauit. ille redi
ens petijt iterato elẏnam ob amorẽ ſalutis ſue

⁊ ille magis increpans eũ repulit. Tertio qꝫ peiꝰ egit amore btē ꝟginis. Qd̄ vt auarꝰ audiuit: iratus ꝓiecit ei nō libēter vnū panē: ⁊ cōminatꝰ eſt ei ne ampliꝰ peteret ſub h̄ noīe. qꝛ graue ferebat ꝙ ſi ſub h̄ noīe Marie peteret elemoſynā: dare deberet ob eius deuotionē. Mortuus eſt tandem ille auarus. ⁊ dum ponderarentur bona ⁊ mala eius. inuentus eſt minus habēs in bono: ⁊ eſt traditus demonibus ad cruciatū. Ecce aūt appꝛuit ꝟgo gl'ioſa ⁊ panē q̄ndaꝫ datū ꝓ eiꝰ amore poſuit in ſtatera. ⁊ ſtatim meritis beate ꝟgis preponderauerūt eius bona. Rogauit ḡ pro eo ꝟgo filiū: q̄ dixit. Eſuriui ⁊ nō dedit mihi mādu care. ſitiui ⁊ nō dedit bibere. nullā fecit miſericordiā. ḡ nō meret̃ miſcd̄iam. At ꝟgo. Ego ſum mr̄ miſcd̄ie ⁊ me ī deuotiōe habuit. Vñ obtinuit vt rediret ad corpus anima. ⁊ reuixit q̄ fuit mortuus ⁊ egit pn̄iam durā. ⁊ ſꝑ largas poſtmodum faciebat elemoſynas: ob amorē ipſius btiſſime mr̄is dei pauꝑes inuiſitando. Quo miraculo vel exemplo clareſcit q̄m̄ multū vtile eſt hoī elemoſynas pauꝑibꝫ facere ob amorē btē ꝟginis marie. ⁊ pcipue in feſtis eiꝰ pauꝑes ad menſam inuitare deuotiꝰ. Si eīm vt patuit in dcō miraculo illud inuolūtarie largitū ꝓ deuotōe ꝟgīs tantū valuit vt h̄ ipo a ſnīa dānatiōis hō libaret̃. q̄ntū ḡ putas valebit ad ſaluteꝫ voluntaria erogatio facta pauperibꝫ ꝓ amore virginis Marie. vtiqꝫ talibus in extrema hora mortis ipſa ꝟgo gl'ioſa interuentrix apud filium aſtans dicere poterit. Scriptū eſt: date ⁊ dabit̃ vobis. Lu. vj. Dignū eſt ḡ vt is q̄ dedit ſua ꝓ noīe mr̄is dei: det̃ ei corporis ⁊ ſanguis chr̄i ſacr̄m q̄ cōtinet̃ chr̄s dn̄s: quē ꝟgo ꝯcepit: virgo peperit: virgo aluit. Et ſicut ipe mēbra chriſti. i. pauꝑes aluit pro nomīe ꝟginis mr̄is. ita alimentū habeat vite eterne ꝑ grām eiꝰ. O vere ſctā talis aīa qꝫ feliciter ⁊ q̄uocunde audiet in iudicio ꝟba chr̄i dicentis. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi manducare. ſitiui ⁊ dediſtis bibere. Venite ergo benedicti patr̄ȝ mei percipite regnum ⁊c. Amen

Pars tertia libri quinti d̄ naſcentis Marie admirabili conditione.

Vas admirabile opus excelſi.

Vas admirabile opus excelſi. Verba iſta ſcribunt̃ Eccl'i. xliij. ad honorēqꝫ ⁊ laudem ꝟgis marie merito accipiuntur. Ipſa nanqꝫ fuit Primo vas non quidem vacuū: ſed omni gratia plenum. iuxta illud Lu. j. Aue gratia plena. Item omī ꝟtute tanqꝫ margaritis: gemmis ⁊ p̄ciosiſſimis lapidibꝫ adornatum. iuxta illud Ecci. xxiiij. In me oīs grā vie ⁊ veritatis. in me oīs ſpes vite ⁊ virtutis. De h̄ vaſe Eccl'i. l. Quaſi vas auri ſolidū ornatū oī lapide p̄cioſo. Vere ipſa vas: qꝛ arca ꝯtinēs theſauꝝ diuīe ſapie. Et vere vas aureū ꝑ charitatē ⁊ puritatē incorruptibilitatis. qꝛ ſicut auꝝ ſplendet ⁊ rubigīe nō corrūpit̃. ſic maria igneo fulgore charitatȝ ſplendens nullā peccati corruptionē vel maculationē habere cōprobat̃. Vñ vere fuit vas ſolidū ꝑ firmitatē ſtabilitatis ⁊ ꝑſeuerantie in grā. ⁊ fuit oī lapide p̄cioſo. i. ꝟtutuꝫ ⁊ p̄cioſiſſimoꝝ donoꝝ ſpūſſcti decore adornatū. Cui cōſonat figura Exo. xxv. vbi legit̃ ꝙ dn̄s p̄cepit Moyſi di. Facies mihi arcā de lignis ſethim: ⁊ deaurabis eā auro mūdiſſimo intus ⁊ foris ⁊c. Arca hec eſt maria in qua deꝰ tanqꝫ in arca cōtentus eſt. Sic eīm p̄cioſis reliquijs conſueuit fieri arca aurea vel argentea pulcre fabricata. ſic rei p̄cioſiſſime. i. filio dī mādauit deꝰ fieri arcā mariā in q̄ recōderet̃. Et iſta arca facta fuit de lignis ſethim que ſunt ligna imputribilia. ꝑ qd̄ figurat̃ marie imaculata ⁊ imputribil' mūdicia. ⁊ ſic de alijs partibꝫ eiꝰ figure. ſ. ꝙ fuit deaurata intus ⁊ foris. ptꝫ ꝙ maria fuit vas oī virtute: omī puritate: omī grā ⁊ ſanctitate plenū.

Scd̄o qꝫ iuxta p̄acceptuꝫ thema bn̄dicta ꝟgo fuit vas admirabile. qꝛ quē celi cape nō poterāt ſuo cōtinuit vtero. ꝓpt qd̄ Bern̄. in ſmone q̄daꝫ dic. O vēter capacior celis: diffuſior terrȝ: latior elemētis: q̄ illū ꝯtinere valuit q̄ tribꝫ digitȝ molē terre appendit. Deniqꝫ tertio iuxta thema nr̄m ipſa ꝟgo eſt opus excelſi. qꝛ ſoliꝰ dei potentia. ſolius dei ſapīa ordīata: facta: ⁊ ſublimata extitit.

Ad pn̄s igit̃ accurri de naſcētis ꝟgīs admirabili q̄litate ⁊ ꝯditōe videamꝰ. Prio de q̄litate eiꝰ anie. Scd̄o corꝑis. Tertio vtriuſqꝫ cōiunctim. Et ſic tria myſteria notabuntur

Primū dr̄ admirabil' celſitudīs aīe rōnalis.
Scd̄ꝫ admirabil' pulcritudīs marie corꝑalis
Tertiū admirabil' habitudīs grē ſuꝑnatal'.

Articulus p̄mus de ipius aīe Marie admirabili celſitudine qua eſt a deo condita.

Primū myſteriuꝫ

Primū myſteriuꝫ dicitur admirabilis celſitudinis. ſcilicet rationalis anime virginis Marie. Dignum nanqꝫ conſideratione exiſtit quanta celſitudine perfectionis: quantaqꝫ admirabili excellentia ⁊ dignitate: qꝫ ſtupenda diuine potentie ⁊ ſapientie maieſtate ac prouidentie virgo benedicta fuerit ſ̄m animā condita. Qd̄ quideꝫ qꝫuis mens humana ad plenū capere non ſufficiat: tn̄ ꝓ aliq̄li cognitiōe q̄ ſaltē ad aliquantulā inducamur bn̄dicte ꝟgīs reuerēdā deuotioneꝫ. animꝰ q̄ꝫ nr̄ eleuari quātulūcūqꝫ poſſit ad eius dignitatȝ noticiā. vnā h̄ dignū duxi ponere ꝯcluſionē in mēte tenēdā q̄ tal' ē. Deꝰ maiori potētia ⁊ ſapīa atqꝫ p̄celſiori ⁊ digniori excellentia creauit ⁊ cōdidit bn̄dictā ꝟginē mariā ſ̄m eiꝰ p̄cellentiſſimā aīam qꝫ creauerit omnes angelos ⁊ totam mūdi machinā. Hec ꝯcl'o ꝓbat̃ triplici via

Primo ratione.
Secundo autoritate.

Tertio: exemplari oſtenſione.
Primo ꝓbatur rõne: ⁊ hoc triplici Prima di
ratio ſũme dignitatis. qꝛ ipſa btã ꝟgo ab eterno
eſt ꝑordinata atqꝫ tandẽ in tꝑe ſic cõdita vl' crea
ta ꝙ tãte ſit dignitatiſ ꝑfectõis ⁊ bonitatis: tan/
te britudinis ⁊ gl'e vt foret digniſſimũ habitacu
lum dei oĩpotentis: plenitudine oĩs grẽ ⁊ ſctita/
tis excellentiſſima ꝑ tota mundi machina tanqꝫ
vera mr̃ dei. ⁊ per ꝯſeq̃ns regina celi ⁊ oĩm ange
loꝝ: ac dñã totius mũdi ⁊ oĩum creaturarũ. g̃ ꝓ
tanta dignitate debuit ſũma dei potẽtia ⁊ ſapi/
entia ipſa pre alijs creari ⁊ diſponi. Secunda
rõ ſumme ꝓpinquitatis: qꝛ q̃nto aliq̃d eſt deo ꝓ/
pinquius ⁊ vnibili⁹: tãto maiori potẽtia ⁊ ſapiã
dinoſcit̃ fore creatũ. Licet nanqꝫ ex pꝫte dei vna ⁊
eadẽ potẽtia ſint creata oĩa: ⁊ vnica ſapiã cõdita
ſint magna ⁊ mĩma. vt exẽpli grã. lapis ⁊ ange/
lus: granũ milij ⁊ celũ vnica dei potẽtia ⁊ ſapiã
ſit̃ creata: maioris tñ potẽtie excellentia relucet in
angelo ⁊ celo qꝫ lapide ⁊ milio. qꝛ angelus eſt ꝓ/
pinqoꝛ ⁊ ſimilioꝛ deo qꝫ lapis: ⁊ celũ qꝫ milium
Cũ igitur btã ꝟgo ſic ꝓducebat̃ ꝙ portio carnis
ſue in chr̃o eſſet inſeꝑabiliter vnienda deo. ⁊ per
ꝯſequens aĩa debuit creari excellentiſſima. vtpo
te deo ꝑ grãm ⁊ gl'iam ſuper oĩs vnienda poſt
chr̃m. Nã corpus eſt ꝓpter aĩam ⁊ nõ ecõuerſo.
Tertia rõ maxime ꝯ̃rietatis. qꝛ q̃nto magiſ ꝯ̃/
ria aliq̃ in quocũqꝫ opere cõcurrunt: que nulla
potẽtia ordinata poſſent ſe ſimĩ' cõpati in eodẽ:
tanto maioꝛ relucet potẽtia ⁊ ſapiã: vt ſi tu moꝛ/
tuũ poſſes viuificare ⁊ ſcires id facere: vel retro/
gradare ſolem: cũ iſta natural'r fieri nõ poſſunt:
magna videret̃ in hec faciẽdo tua potẽtia ⁊ ſapi/
entia admiratiõe digna. Sed qm̃ in creãdo an/
gelos ⁊ totũ mundũ: deus nec de potentia abſo
luta: nec de potentia ordinata aliq̃d repugnans
habuit. dixit em̃ ⁊ facta ſũt. Sꝫ in creando virgi/
nẽ Mariã multa habuit repugnãtia de poten/
tia ſua ordinata: q̃ quidẽ ab eterno de⁹ ſua abſo
luta potentia cõcordare decreuerat. Decreuerat
em̃ ꝙ iſta puella ſꝑ virgo eſſet: nec tñ infecunda
maneret. Itẽ ꝙ hec ꝟgo conciꝑet de ſpũſctõ ſine
viro. Itẽ ꝙ cõciꝑet non purũ hoĩem: ſed deum ⁊
hoĩem. Itẽ ꝙ illũ generaret a q̃ ipſa ⁊ oĩa alia
creata ſũt. Et hec oĩa erant ĩpoſſibilia ordĩata po
tentia: qꝛ ꝯ̃ria legibus nature a deo inſtitutiſ: vt
vult Scotus ſic diffiniens ordinatã potentiã.
ſuꝑ. j. ſniaꝝ. diſt. xliiij. ⁊ notat̃. s. li. iiij. ꝑ j. art. ij.
in pñ. ⁊ tñ deus hec oĩa in ꝟgine Maria ꝑfecit
⁊ perficiendũ eternal'r decreuit. g̃ maiorẽ poten/
tiam ⁊ ſapiam in ea oñdit. Scda via oſtendit̃
ꝯcluſio pmiſſa per autoritates ſanctoꝝ Prio
Bernardi in ſermone de gaudijs Marie ſic di/
centis. Multa magna fecit de⁹ in creaturiſ mun
di. nil tñ tã excellens ⁊ tã magnũ fecit opus digi
toꝝ dei ſicut ꝟginem matrem dei quã ſol ⁊ luna
mirant̃. Hec ille. Scdo autoritate Anſ. de cõ
cep. ꝟgi. dicentiſ. Nil tibi domina eſt equale: nil
comparabile. oĩe em̃ qđ eſt aut ſupra te eſt. aut
infra te eſt. quod ſupra te ẽ ſolus deus eſt. quod
infra te eſt: omne quod deus nõ eſt. Idem ibidẽ
dicit. Decebat vt illius hoĩs. i. chriſti cõceptio fie
ret de matre que ea puritate niteret q̃ maioꝛ ſub
deo neq̃t intelligi. Tertio autoritate Hiero. ĩ
ſermo. de aſſũp. dicentiſ ſic. Altioꝛ eſt celo de qua
loq̃ nitimur: abyſſo ꝓfũdioꝛ. Vñ ſi celuꝫ te vocẽ
o ꝟgo bñdicta: altioꝛ es. ſi matrẽ hoĩm: ꝑcellis.
ſi formã dei te appellẽ: digna extitis. ſi dñam an/
geloꝝ: ꝑ oĩa eſſe ꝓbaris. quid igit̃ de te digne di
cã neſcio. Hec ille. Et ſic patet ꝓpoſituꝫ. Ad cui⁹
ꝯfirmationem pre oĩbꝫ facit autoritas euangelij
Luc. ij. vbi dicit ꝟgo. Fecit mihi magna q̃ potẽs
eſt. i. ſꝫm oẽm ſuam potentiã. Tertia via oſten
ditur concluſio predicta exemplari deductione.
Et ꝑmũ exemplũ accipiam⁹ ex ſerie ſacre ſcriptu
re. Dic mihi q̃uo legis. quid eſt qđ ſꝫ ſonum ſcri
pture de⁹ maiori cõſilio reperiat̃ creaſſe: Si tu
dicis: angelos. Nonne legit̃ Geñ. j. Dixit deus:
fiat lux. ⁊ facta eſt lux. quo noĩe ſꝫm Aug⁹. ſuper
Geñ. angelica natura accipit̃. Si dicis: mundũ
⁊ quãcũqꝫ in ipſo creaturã. clarum eſt qꝛ oĩa
illa deus tm̃ dixit ⁊ facta ſunt: mandauit ⁊ crea
ta ſunt vt dicit Ps. Sed quid: Certe ſi campũ
diuie ſcripture ꝑcurras: cõperies ꝙ deus nil fe/
cit maiori ꝯſilio qꝫ animã hoĩs. qꝛ cum eã crea/
ret nõ ſolũ dixit deus. ſed ⁊ pater ⁊ filius ⁊ ſpiri
tuſſanctus q̃ſi ꝯſiliando dixerũt. Faciamus ho
minẽ ad imaginẽ ⁊ ſimilitudinẽ noſtrã. ⁊ hoc ſꝫ
aĩam. Nã ſicut deus eſt trinus in ꝑſona ⁊ vnus
in eſſentia: ita aĩam hoĩs fecit deus trinã in po/
tentijs ⁊ vnam in eſſentia. qꝛ intellectus: memo
ria: voluntas tres potentie: vna aĩa ſunt. Ecce
g̃ deus maiorẽ ꝓuidentiam ⁊ diligentiã videt̃ in
ſerie ſcripture expſſam habuiſſe in creando aĩaꝫ
hoĩs qꝫ in creando angelos ⁊ munduꝫ: celum ⁊
terrã. O igitur qꝫ magna: o qꝫ mira aĩe dignitas.
o qꝫ ſtupenda dei nr̃i circa nos charitas. Sed q̃/
ro te hõ. Quare de⁹ in ſcriptura voluit oſtende/
re maiorẽ prouidentiã ⁊ diligentiã circa animã
creandam qꝫ circa ceteras creaturas faciendas.
Profecto potiorem rõnem dicere non vales niſi
hanc. vicꝫ quia verbum dei erat futurus homo:
ſicut dt̃ Brumo ſuꝑ Geñ. exponẽs hanc autori
tatem. Faciam⁹ hoĩem ad imaginẽ ⁊c. vbi ſic di/
cit. Nõ ſolũ dicit ad imaginẽ: ſed addit: ⁊ ſĩl'itudĩ
nem. ſ. quã habitur⁹ erat aliq̃n filius incarnan/
dus. non em̃ talis creatus eſt homo ꝓpter homi/
nem: ſed ꝓpter ꝟbum. qꝛ verbũ dei erat futurus
hõ. Hec ille. Ad ꝓpoſitũ g̃ claret ꝙ ſi deus tanta
excellentia ⁊ ſapiẽtie prouidentia creauit hoĩem
quẽ peccaturũ ſciebat. Et ſꝫ ꝓpterea: quia de⁹ fu
turus erat homo. ⁊ ſuꝑ oẽs angelos ⁊ oĩa crea/
ta exaltandus erat homo in chriſto: multo for/
tius q̃ñ venit tẽpus vt faceret ꝟgineꝫ benedictã
de qua erat incarnandus: ipam excellentius: po
tentius ⁊ ſapiẽtius: ac diligẽtius oĩbus angel'⁊

creatis creauit. Secundũ exemplũ accipiam' ex doctoribꝫ ſacre pagine. Nã ſctũs Tho.j.ſcripto ſniaꝝ di.xlij.ar.iij.ꝛ iterũ.j.pte ſũme.q.xxv.ar.vj.ꝛ cõcorditer cũ eo Alex.de Ales:q̃rũt vnaꝫ q̃ſtionẽ notabilẽ. Utrũ.ſ.de' potuerit ipam beatam ꝟginẽ facere meliorem q̃ȝ fecit. Cui' quideꝫ queſtionis ſolutio habet̃ ſup li j.pte.ij.ar.iij.ca.viij.deſcripta. Et ibi ꝯcludẽdo enumerant̃ exemplarit̃ tria que fecit de' ſup omẽs creaturas ſua potẽtia ineffabili.imo iſta tria fecit ipe de' ſumma creata in mũdo qbꝫ nõ poteſt aliq̃d fieri melius. Primũ eſt humanitas chri. Secũduꝫ eſt beatitudo creata in p̃ria celeſti. Tertiũ btã virgo Maria inq̃ntum eſt mater dei.quia ex h̃ ipſo ꝙ ipſa eſt maternitate deo coniuncta habet dignitatẽ infinitã. Unde patet ꝙ ipſa ſit cõdita tanta excellentia ꝛ potentia q̃ maior fieri nequit in ipa creatura viatrice ex pte ſua:ꝛ hoc ḋ potentia dei ordinata. Uñ Alex.de Ales.j.parte ſũme dicit.ꝙ licet de potẽtia dei abſoluta potuerit et ipſa btã Maria ꝛ quelibet creatura alia fuiſſe melior:qꝛ dei potentia in infinitũ excedit omĩa creata:tñ nõ fuit hoc neceſſariũ: q̃n potius deus ipam fecit optimã: ſanctiſſimã ꝛ digniſſimã.vtpote matrẽ dei verã:in tanta ꝑcelſitudine bonitatis q̃ȝtum in ſe fuit.ſ.ꝙ quo ad eſſe gr̃e ꝛ ꝙ ex ea conciperet̃ dei filius:nõ potuit ipſe deus ordiata potentia facere ipam ꝟginem vel etiã aliquã creaturã purã diuinitati nõ vnitam vnione ꝑſonali:vt fieret melior vel dignior q̃ȝ ſicut facta eſt ipſa. Hec Alexan.cõcor.Tho.ꝛ Rayne.in ſumma. Concludendo ḡ ꝙ btã virgo ſit facta excellentiſſima: oẽs eam deuotius veneremur tanq̃ȝ celi ſummã reginã:angeloꝝ ꝛ hoim dñam: matrem miſcdie ꝛ gr̃e:cõſiderando.quia ſicut dicit Bern.in ſer.qui Marie ſicut debet ſeruit deuote:nõ peribit in morte. O igit̃ btiſſima.o glorioſiſſima dei mr̃:ꝓpter gl'ie ꝛ bonitatꝫ tue excellentiam duc nos miſeros ad tuã gl'iam eternã

Articulus ſecũdus de admirabili pulcritudine ꝛ decore btẽ Marie ex parte corꝑis:tã in q̃ntitate q̃ȝ in colore ꝛ membroꝝ elegancia.

Capitulum.I.

S Ecundum myſterium dr̃ admirabilis decoris corporalis materie virgĩs Marie. Poſtq̃ȝ em̃ dictũ eſt de eius excellentia ſm animam: nunc videndũ eſt de eius ꝑfectione ꝛ qualitate ſm corpus. Ubi nota pro concluſione ꝙ ſicut btã Maria fuit nobiliſſima ꝛ optĩa in anĩa pre omni creatura:ita fuit ꝛ debuit eſſe in corꝑali ꝑfectione pre alijs optima. Et declarat̃ ſm Alber. ſup Miſſus eſt.c.xlij.pluribꝫ rõnibꝫ. Prima ratio. qꝛ nobiliori anie debet̃ nobilius corpus. forma em̃ ꝛ materia debẽt eſſe ꝓportionata: ſm ph'm.ij.li.de aia. Unde videt̃ ꝙ corpus humanũ eſt nobilius ꝛ ꝑfectius omnibꝫ corꝑibꝫ brutoꝝ ꝓpter vnionẽ ad aĩam nobiliſſimã.ſ.rõnalẽ. Sed qꝛ anĩa btẽ virginis fuit nobiliſſima poſt aĩam filij dei.ḡ ꝛ corpus nobiliſſime ꝑfectionis ꝛ pulcerrimi decoris poſt corpus filij:vt merito de ipſa poſſit dici illud Judith.xj. Non eſt talis mulier ſuꝑ terram in aſpectu ꝛ pulcritudine: ac ſenſu ꝟboꝝ. Scḋa rõ:qꝛ natura eſt vis inſita rebus ſĩl'ia ex ſĩl'ibus ꝓcreans.ij. Phyſi. Niſi ḡ natura erret vl' impediat̃: filius ſimilis eſt patri vel matri.quia ergo in cõceptõe chriſti errare nõ potuit aut impediri ſpũſſctũs:quo operãte virgo cõcepit.ideo ſequit̃ ꝙ ſicut corpus chriſti diuinitati vnitũ fuit ꝑfectiſſimũ ꝛ nobiliſſimũ ac pulcerrimũ ſuꝑ oẽs ꝑfectiões corpoꝝ alioꝝ viatoꝝ hoium.iuxta illud Ps̃.di. Specioſus forma pre filijs hoĩm. ita poſt chr̃m ꝛ corpus matris eius. Sed decor corꝑalis cõſiſtit ꝑcipue in quantitate: ꝛ in coloris q̃litate atq̃ȝ membroꝝ eleganti diſpoſitione.idcirco

Primo:occurrit q̃ſtio de q̃ntitate.

Scḋo:de coloris qualitate

Tertio:de elegãti mẽbroꝝ formoſitate.

Circa q̃ntitatẽ querit̃ Utrum btã Maria fuerit parue vel magne ſtature. Ad qḋ breuit̃ rñdet̃ ſꝫ Alber.vbi.s̃.ꝙ habuit ſtaturã debitã ꝛ ꝯuenientem: ita ꝙ nec nimis magna nec nimis parua fuit:ſed conuenienter alte ſtature feminee. Et ꝓbat̃: qꝛ corpus filij ſui tanq̃ȝ ꝑfectiſſimũ in oĩbꝫ naturalibꝫ debitiſſimã habuit quantitateꝫ viro cõgruentẽ:nec nimis magnã.ſ.giganteã: nec nimis paruã. Quant' aũt fuerit habet̃ Rhome in quadã imagine ad q̃ntitatẽ chr̃i facta:cuius altitudo ꝯtinet palmas octo longiores vel nouem breuiores. Sed qꝛ naturalr̃ magnus generat̃ a magno ꝛ tantus a tanto ſicut paru' a paruo:niſi aſſit ĩpedimentũ. Cum aũt in chr̃i generatione ex ꝟgine error eſſe nõ potuit: vt patuit.s̃.ſequit̃ ergo ꝙ ſicut chr̃s fuit ꝯueniẽter altus:ita ꝛ btã eius mater ꝯueniẽter alta. Cui dicto ꝯſonat illḋ Cant̃.vij. q̃ȝ pulcra es ꝛ q̃ȝ deco.ca.in deli. ſtatura tua aſſimilata eſt palme:que eſt arbor ſatis alta. Sed querit̃:An fuit pinguis ꝛ carnoſa vel macilenta. Rñdet̃ ſm Alber.vbi.s̃. ꝙ in corpore btẽ ꝟginis fuit debita eq̃litas: ita ꝙ nec fuit ĩ ea nimia craſſicies: nec nimia macies. Rõ:quia pinguedo vl' carnoſitas nimia cauſat̃ ex frigiditate ꝛ hũiditate.macies aũt extenuata ex caliditate ꝛ ſiccitate. Equalitas vero debita ex oĩum humoꝝ equali cõplexiõe:ſm phycos. Et huius q̃litatis debite credimus fore corpus b.Marie. Hec Alber.

Capitulum.II.

S Ecũdo de coloris q̃litate tria querunt̃: ſm ꝙ triplex eſt diuerſitas coloꝝ ĩ corpore humano.ſcꝫ in cute:in capillis:ꝛ in oculis. Primo ḡ de colore exteriori cutis q̃rit̃: cui' coloris fuit btã virgo: vtrum albi vel nigri: aut rubei vel cõmixti. Ad qḋ rñdet̃ ſm Alber.

vbi ſ. ca. xlviij. ꝙ cū ſm phyſicos ſex ſūt colores cutis. Primꝰ eſt ex albedine ⁊ rubedine compoſitus. ſecūdus eſt niger. tertiꝰ eſt citrinꝰ. q̄rtus ē glaucus. q̄ntꝰ albꝰ. ſextus rubeus. Et q̄m ſolꝰ ille q̄ eſt ex albedine ⁊ rubro cōpoſitꝰ: eſt ab eq̄litate ꝓcedēs: vt dr̄ Joānitiꝰ. alij ꝟo oēs ab ineq̄litate. Nam albꝰ color eſt ex abūdantia frigidi in humido: vt patet in phlegmaticis. et nigredo eſt ex abūdantia calidi in ſicco. ſimiliter ⁊ glaucꝰ citrinus ⁊ rubeꝰ ē ex inequalitate humoꝝ ⁊ q̄litatū actiuaꝝ. g̃ p̄mꝰ. ſ. cōpoſitꝰ ex rubedine ⁊ albedine eſt nobiliſſimꝰ et corpꝭ eucratico determinatus. et a Galieno ac Cōſtātino in panthegni eſt ille color in tempata complexiōe poſitꝰ. vn̄ hunc colorē cōcedimꝰ in corꝑe ꝟgis fuiſſe. Hec Alb.

Sc̄do de colore capilloꝝ q̄rit. Ad qd̄ reſpondendo ponunt aliq̄ puncta. Primū eſt ꝙ beata virgo nō habuit capillos criſpos totaliter. quia tales ſunt in hoīe ex abūdantia ſiccitatis. Et ſm artē phyſonomie vt docent Ariſto. Auicēna Cōſtantinꝰ ⁊ Ptolomeꝰ: ꝓut notat Petrꝰ aure. in ſuo compendio theologice ꝟitatis. li ij. ca. lviij. ſignificant tales capilli hoīem tumidū ⁊ lucri cupidū. Vn̄ hoc locū non habet in ꝟgīe btā.

Secūdū punctū ꝙ capilli btē ꝟgis nō fuerūt rari nec groſſi nec mere albi. q̄ꝛ tales ſm p̄dictos magiſtros indicant naturaliter hebetē ingenio et indocilē. Tertiū pūctū ꝙ btā ꝟgo nō habuit capillos mere rubeos. q̄ꝛ hoc atteſtat abūdantiam caloris ⁊ ſignificat naturaliter infidelem.

Cōcludēdo g̃ Quartū punctuʒ eſt ꝙ in beata ꝟgine capilli debuerunt eſſe tꝑate nigri: vt ꝓbat Alb. vbi ſ. Primo. q̄ꝛ Cōſtātinꝰ in pāthegni dt̄ ad corpꝰ eucraticū ꝑtinere pilos in infantia rubeos: in puericia ⁊ iuuentute nigros hr̄e. g̃ ⁊c.

Sc̄do ꝓbat Alb. hoc idem pūctū p̄dictum ex cauſa capilloꝝ: ꝓpter quā vicʒ deꝰ ⁊ natura fecit vt hō habeat capillos: ſm doctores phyſicos.

Primo q̄dem ꝓpter ornatū. et ꝓpterea decuit vt btā ꝟgo hr̄et capillos ad nigredinē tēdentes. q̄ꝛ cū oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcunt: ſuppoſito ꝙ in ꝟgīe fuerit color cutis albꝰ ⁊ rubeus: magis venuſtat in capillis nigredo. vt patet ꝑ expientiā. Sc̄do ꝓpter ſignificatū. Nam ſm doctores phyſicos ſupdictos: capilli ſubnigri ſi ſint moderate tenues: bonos indicāt mores: ac bonā hoīs cōpoſitionē. Atteſtant em̄ ſm Alber. ſtabilitati ⁊ firmitati. q̄ꝛ corrn̄dent elemento firmo qd̄ eſt terra. Indicant etiā eſſe eucraticū cerebrū. q̄ꝛ vt dr̄ Galienꝰ in thegni. Optima eſt complexio cerebri calida ⁊ ſicca: q̄m nō ſunt abūdātes hūoribꝫ: et ſenſibꝫ ꝑfecti ſunt ⁊ vigilātiſſimi Humidiores ꝟo cerebri ſenſu hebetes ſūt ⁊ ſuꝑfluxiōis mlt̄e: ⁊ ſomnij mlt̄i ⁊ ꝓfundi. Sed q̄ꝛ tali cerebro vicʒ calido ⁊ ſicco debent capilli nigri: vt dr̄ idem Galienꝰ. igit ⁊c. Tertio ꝓpter expulſionē humoꝝ ⁊ ſuꝑfluitatū fumoſaꝝ. Et ꝓpterea conueniūt nigri capilli corpori eucratico maxime q̄ꝛ atteſtant expulſionē ſuꝑfluitatis cholerice īcenſe ⁊ ſanguine aduſte: ſm Galienū. q̄ ſi nō expelleret: eſſet multū nociua. Et ideo cū corpus btē ꝟginis fuerit ꝑfectiſſimū ſm oīa membra: ipſa habuit cerebrū calidū ⁊ ſiccū. et ꝑ cōſeq̄ues capillos ad nigredinē tēdentes tempate

Tertio Albtꝰ ꝓbat pūctum p̄dictū exēplo. q̄a Veronica repſentans pulcerrimā ⁊ gl'ioſiſſimā faciē: prendit nigrā barbā ⁊ nigros fuiſſe crines in dn̄o ieſu chr̄o. g̃ ⁊ dn̄a tales crines habuit: cū fuerit aſſimilatio maxīa īter chr̄m ⁊ eius matrē. Et ad id facit ꝙ videmꝰ ſoboles vt in plurimū aſſimilari parētibꝫ. ſed videmꝰ ꝙ genꝰ Judeorū vt in pluribꝫ habet nigros capillos. g̃ ⁊ dn̄a noſtra cum fuerit d̄ genere iudeorū tales habuit. ſ. ad nigredinē tendentes tꝑate. Tertio de oculis q̄rit: cuiꝰ vicʒ coloris oculos virgo habuerit Ad quod breuiſſimo ſenſu accepto ſm Alb. vbi ſ. R̄ndetur ꝙ oculi ꝟginis debuerūt eſſe nigri Tum q̄ꝛ vt in plurimū niger oculus cōcomitatur nigrū colorē in capillis. Tū q̄ꝛ hoc maxīe videt ꝯgruere venuſtati. Tū q̄ꝛ a cerebro calido ⁊ ſicco trāſmittit viſibilis ſp̄us ad oculum paucior: ſubtilior: ⁊ fortior. ſil'i modo ⁊ nutrimētū paucius ſubtiliꝰ ⁊ nobiliꝰ: ſm medicos doctores. Paucitas aūt ſp̄us ⁊ nutrimēti q̄ntū ad materiā cauſat nigredinē oculoꝝ. et ipſa ſubtilitas ⁊ paucitas materie cauſa eſt nobilioris ⁊ fortioris operationis: ſm eoſdē autores medicine. Et ſic oculi Dn̄e fuerūt nigri ſed clariores ad vidēdum et nobiliores. ſicut ⁊ chr̄m credimꝰ eiuſmodi oculos habuiſſe. Et ſic patet de colore Dn̄e.

Capitulum. III.

Tertio videndū eſt de mēbroꝝ oīm generaliter elegantia ⁊ decora formoſitate benedicte ꝟginis. Nimirū ꝙ virgo glorioſiſſima fuerit in oībꝫ ⁊ ſingulis mēbris ꝓportionatiſſima: formoſiſſima: ⁊ decoriſſima: clareſcit Primo ex rōne. Sc̄do ex hiſtoriali deſcptione. Tertio ex miraculoꝝ enarratiōe. Prio inquā ex rōne. ſ. aſſimilatiōis ad chr̄m ⁊ eucratici corporis: ac nobiliſſime eiꝰ anīe: vt in p̄ncipio huiꝰ articuli dictū eſt. Vn̄ ⁊ Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macl'a nō eſt ī te. Si tota pulcra. ꝗ ꝑ quālibet ꝑtem pulcra. Secundo ex deſcriptione hiſtoriali. q̄ꝛ vt ferunt hiſtorie: et p̄cipue Epiphaniꝰ de eius pulcritudine ſcribit: ꝙ ipſa erat in corꝑe omni pulcritudine venuſtata. Erat inq̄t virgo decora facie ⁊ elegantis forme: ſtatura optima: caro eius coloris lactei cum rubedine: et deſiderabilis aſpectu. Item caput eiꝰ erat aliq̄ntulū oblongū: et frōs nō lata ſed plana quadrata ⁊ moderate magnitudinis ac decens: humilis: et demiſſa. Hec em̄ ſm doctores phyſonomice artis prefatos optima eſt diſpoſitio capitis ⁊ frontis: indicans hoīem circūſpectū: ꝓuidū: et magne ſapientie: ac verecundū. Itē oculi erant pulcri ⁊ clare lucentes: aſpectu dele-

ctabiles: viſus mitꝭ ⁊ benignus: humilis ⁊ mā-
ſuetus: pupilla oculoꝝ nigra ⁊ valde lucida: ſu-
ꝑcilia nigra: nō nimis denſa ſed decētia. Itē na-
ſus rect⁹ et mediocrꝭ equali linea deſcēdens. qđ
ſignū eſt conſtantie ⁊ prudentie ſꝫm phyſonomi
cos: vt notat̃ in cōpendio vbi ſ. Itē gene ei⁹ ſa-
cre erant nec nimis pingues: nec nimis maculen
te: ſed formoſe nimis: albe ⁊ rubicunde tanꝗ̃ la-
ctei ⁊ roſei coloris. Itē os ſacratiſſimū erat dele
ctabile et amenū oīꝗ̃ ſuauitate plenum. Labia
rubicūda: ſed modicū tumentia: ⁊ aliꝗ̃ntulū in-
ferius labiū erat exuꝑans vel pleni⁹ labio ſupe
riori. et hoc decentiſſime. Hoc ꝗ̃ppe ſꝫm phyſo-
nomicos ꝑnoiatos vbi ſ. magnanimitatꝭ ⁊ for
titudinis eſt indicium. Dentes ꝗ̃ꝫ eius erāt can
didi ⁊ recti: equales ⁊ mundiſſimi. Item mentū
eius erat decens cōmēſuratū: ſꝫm aliqđ ad ꝗ̃dra
turā tendens: et erat cōuallicularū ꝑ mediū ſꝫm
Epiphaniū. Itē collū candidū: nō carnoſum ni
mis neꝗ̃ macilentū: ſed decens. Manus mun
de ⁊ decentes. Digitꝭ tornatiles: lōgi: recti: et gra
ciles. et totius corꝑis ſtatu: manu ſapientie dei
mirifice formata. veſtes habens ꝓprij coloris et
mantellū etherei coloris. Eius greſſus plan⁹ et
compoſit⁹: incedens modeſte: et decenter caput
inclinans in ambulando tanꝗ̃ virgo pudica et
humillima. Eius vox pudiciſſima ⁊ ſonoroſa:
dulcis ⁊ iocūda: ita vt diffuſa fuerit gratia in la-
bijs eius ſꝫm dictū Ps. Silentiū ſꝑ amabat. ra
ro loꝗ̃bat̃. erat mire patientie. nunꝗ̃ viſa eſt ira-
ſci. nunꝗ̃ riſit. nunꝗ̃ ocioſum verbū ꝓtulit. erat
optimis moribꝫ ⁊ dulciſſima oībꝫ. inſuꝑ erat
magni ingenij: ita ꝙ totū opus muliebre citiſſi
me didicit. et adhuc in etate iuuenili oēs libros
ꝓphetiales: ſapientiales: et totū vetus teſtamētū
ꝑfectiſſime ſciuit. Erat oībꝫ virginibꝫ in templo
deuotior ⁊ humilior: reputās ſe minorē oībꝫ:
et ꝑferens ſingulis honorē. plena exiſtens omi
virtute: oīm bonoꝝ moꝝ honeſtate: et omi ful-
gens gratia. Unde omnes eam venerabant̃ ſin-
gulari affectu ⁊ laus eius diffundebatur vbiꝗ̃
Hec ⁊ plura ſꝫm Epiphaniū et hiſtoriogꝛ̃phos.

Tertio formoſitas v̓ginis clareſcit ex mira-
culoꝝ narratiōe plurimoꝝ: e ꝗ̃bus h̓ libeat pau
ca iuebere ꝓpter ſimpliciores. Refert nāꝗ̃ diſci
pulus in ꝓmptuario. lxxviij. exēplo. ꝙ cum ꝗ̃dā
frater ordinis ꝑdicatoꝝ petiuiſſet beatam virgi
nem vt ſibi oſtenderet ſuam pulcritudinem: ap-
paruit bn̄dicta virgo eidem. Et ille tandem fra-
ter dicebat ꝙ nil iocundius: nec clarius: nil pul-
crius videri poſſit a mortalibꝫ oculis ꝗ̃ꝫ facies
Marie. Idem refert exemplo. lxxix. ꝙ Pariſi⁹
ꝗ̃dā cleric⁹ virgini deuot⁹ ardenter cupiebat vi-
dere pulcritudinem Marie. Poſt ꝑces m̃ltas
affuit angelus eidem dicens. Dn̄a noſtra Ma
ria mandat tibi. Exaudiui inquit oratiōem tuā:
et ecce hac ipſa die tali hora apparebo tibi. ſed ſci
as ꝙ ſi eam videbis: pre pulcritudinis lumine
excecaberis. quod clericus libenter acceptauit.
Tunc diſparente angelo cepit cogitare intra ſe.
Quid facies poſtꝗ̃ꝫ oculos amiſeris: non pote-
ris ſcribere ⁊ panē adꝗ̃rere: oportebit te eſſe mē-
dicum. vn̄ deliberauit tm̄ vnicum oculum apꝑi-
re ad vidēdū eam: et aliū manu obtegere vt ſal-
tē vn⁹ oculus remaneat. Adueniente hora: appa
ruit ei beata virgo: cuius pulcritudinē admira
tus cū vno tm̄ oculo eam ꝓſpexiſſet: et delecta-
tus eius pulcritudine: cum voluiſſet etiam alte
rum oculum aꝑire: ſubito diſparuit beata v̓go.
Tunc vno oculo orbatus cepit ſeipm̄ redargu-
ere dicēs. Heu me miſeꝝ quare vnum oculum
clauſi; vtinam totus cecus eſſem vt eā pleni⁹ vi-
diſſem. Cumꝗ̃ꝫ diu exoraſſet vt iterū eam videret
(quia videbat̃ ſibi ꝙ pre deſiderio vidēde eius
tante pulcritudinis etiā morti ſe exponere debe
ret) Apparuit ei angelus: dicens. Mandat tibi
dn̄a vt ꝑpares te. ꝗ̃a tibi apparebit: ſi tn̄ vis or-
bari ocl'o altero. Ait ille. Etiam dn̄e ſi mille ocu
los haberē: optarē ꝑpetuo priuari dūmodo ei⁹
faciei pulcritudinē poſſem ꝑfecte videre. Cui an
gelus Mandat tibi dn̄a ꝙ videbis eam: et ſu-
ꝑſtitem oculum nō amittes: ſed ⁊ ꝑditum ꝑ ei⁹
recuꝑabis gratiam. quod totum eſt impletum.
Deniꝗ̃ꝫ exemplo ſequenti idem refert ꝙ ꝗ̃daꝫ
iuuenis aſſidue cogitabat ⁊ mirabat̃ pulcritu-
dinem Marie: ſingulisꝗ̃ꝫ diebꝫ cum ſurgeret d̄
lecto ⁊ noctibꝫ cū ſe deponeret di. Aue Maria.
et corpus ac aīam virgini cōmēdabat: orās vt
eius pulcritudinē mereret̃ in celeſti gloria vide-
re. Quodā igit̃ mane cum deuotius oraſſet: aſti
tit beata virgo cum imēnſa pulcritudine dicens
Deſideras ne meā videre pulcritudinē? Reſpō-
dit. O virgo benedicta ꝗ̃ꝫuis indignus ſum: ta-
men toto corde deſidero. Tūc virgo. Aſpice in-
ꝗ̃t decorē meum ⁊ eius qui decorauit me. Ait il-
le. O Dn̄a ſi a tua pulcritudine ſeꝑabor: nunꝗ̃
de cetero conſolabor. Unde ꝑ nimia dulcedine
ſpūs ſciſſum eſt cor eius: et animā a corꝑe ſolu-
tam angeli in celum cum beata virgine glorio-
ſiſſime deportauerūt. Ex his aduerte o aīa de-
uota ꝗ̃ꝫ pulcerrima: ꝗ̃ꝫ gratioſiſſima ſit Maria
mater dn̄i Jeſu. O ꝗ̃ꝫ felices qui eam intuentur
facie ad faciem. O ꝗ̃ꝫ miſeri ſunt qui eius viſio-
nem per peccatū amittunt. Ut em̄ Anſ. in medi
tationibus ſuis dicit Pulcra eſt Maria ad in-
tuendū: amabilis ad cōregnandū: delectabilis
ad videndū. Summa em̄ leticia poſt deū eſt eā
intueri et in eius laudibꝫ delectari. Hec Anſel-
mus. O igitur ter beati omēs ſancti in celo. Be
ati quidem pro viſione diuinitatis. beati pro vi-
ſione humanitatis chriſti in quem deſiderāt an
geli proſpicere. et vere beati pro viſione Marie
cuius pulcritudinem ſol ⁊ luna ⁊ omnes crea-
ture ac ſancti mirantur ⁊ laudant: dicentes illud
Judith. xv. Tu gloria Hieruſalem: tu leticia
Iſrael ⁊c.

Articulus tertius huius partiſ ꝙ beatā Mariam deus condidit duodecim mirabilibꝫ gratijs preditam.

Tertium myſteri-

um declarandū in hac pte dꝫ admirabilis habitudinis grē ſupnaturalis ex pte vtriuſqꝫ cōiunctim. ſ. anie ꝛ corpis beate ꝟginis. Ubi notādū ꝙ virgo bñdicta a pñcipio natiuitatiſ ſue habuit admirabiles ꝛ maximas grās a deo qbꝫ extat ſumme gliosa. Decreuit nanqꝫ deꝰ ab eterno ſublimare btām ſuā genitricē: pcipue. xij. admirādis gratijs vel bonis ſupnalibꝫ ad nūeꝝ. xij. ſtellaꝝ in corona eius capitis fulgentiū: qbus eam incipiēdo ab ortu vſqꝫ ad finē vite ſue mirabiliter pfecit ꝛ ſublimauit De qbus h breuiꝰ agemꝰ ne tediū generetur: alibi latiꝰ locuturi. Et iſtoꝝ pmus q̄ternariꝰ reſpicit eius grē ſublimitatē. ſecūdus ꝟgis Marie dignitatem. tertius humani generiſ ex ea vtilitatem. Primū itaqꝫ bonū gratie admirabilis bñdicte ꝟginis eſt ꝙ deꝰ oībꝫ donis ſpūſſancti eam repleuit. ſ. ſapientia: intellectu: cōſilio: fortitudine: ſcientia; pietate ꝛ timore dñi. iuxta illō Eſa. xj. Requieſcet ſup eū ſpūs dñi: ſpūs ſapiētie et intellectꝰ. Secūdū eſt. qꝛ oēs ꝟtutes ꝛ gratias ſanctoꝝ generales ꝛ ſpeciales ei deꝰ excellētiſſime infudit: vt dicere poſſit illud Ecci. xxiiij. In plenitudine ſanctoꝝ detentio mea. Que verba exponens Bern. dt. Bñ in plenitudine ſctōꝝ detentio Marie fuit: cui nō defuit fides patriarchaꝝ: ſpes ꝓphetarū: zelus aplōꝝ: conſtantia martyꝝ: ſobrietas confeſſoꝝ: caſtitas ꝟginū: fecunditas cōiugatoꝝ; inſup ꝛ puritas angelorū. Taceat ḡ Heſter de ſua nobilitate. Suſanna d̄ ſua caſtitate. Ruth de ſua iuſticia. Delbora de ſua prudentia. Rachel de ſua pulcritudine. Judith de ſua fortitudine. qꝛ Maria ſupgreſſa eſt vniuerſas. Hec Bern. Item Hiero. Ceteris p partes: Marie ꝟo ſe totaꝫ infudit gratie plenitudo. Tertiū eſt. qꝛ illā ſummā graꝫ deꝰ Marie pſtitit a q̄ oīs creatura vacua fuit: et qua maiorē pura creatura cape non potuit. ſ. eſſe matrē dei. Nā cum q̄ttuor ſint grē pcellētiores. ſ. Eſſe verū fratrē ꝛ amicū dei. Eſſe matrē dei. Eſſe patrē dei. et Eſſe filiū dei. Primū eſt omniū in dei grā exiſtentiū. iuxta illud Joan. xv. Uos amici mei eſtis ſi feceritiſ q̄ pcipio vobis. Et Pſ. Narrabo nomē tuū fratribꝫ meis. Tertiū ꝟo. ſ. eſſe patrē dei: creature ñ ꝯgruit. ſed ſoli creatori deo pr̄i dñi Jeſu chr̄i. De hac glīa Eſa. xliij. deꝰ pat ait. Gliam meā alteri nō dabo. Nō em̄ congruebat vt chr̄s filius dei q̄ habet patrē eternū in celis: haberet patrē in terris. ſed potius cōuenit vt ſicut dt Origenes: vt chr̄s q̄ habuit patrē in celis ſine matre: haberet in terris matrē ſine patre naſcēdo ex incorrupta ꝟgine. ſicut in celo naſcitꝰ ſine oī corruptione a deo patre tanq̄ lumē de lumine: deus verus de deo vero. Quartū ꝟo. ſ. eē filium dei veꝝ ꝛ naturalem ſolius chr̄i eſt: q̄ deus ꝛ hō eſt. Unde relinquitꝰ ꝙ ſinglaris ꝛ ſumma gratia que creature pure cōſcari poterat eſt eſſe matrē dei. qd̄ ē ꝟginis Marie. Hinc Anſ. de cōcep. ꝟgi. ca. xviij. Quid em̄ excellentiꝰ illi. ſ. Marie dare deus valeret q̄ꝫ ꝙ in ppetua ꝟginitate manens: deū de ſua carne carnē factū generaret. Hec ille. Quartū ſummū bonuꝫ gratie in virgine eſt. qꝛ ei deꝰ illā ſumme puritatiſ grām contulit q̄ maior ſub deo intelligi nequit. Unde Anſ. vbi ſ. Decuit inq̄t vt conceptio illius hoīs ex matre fieret puriſſima: que tanta puritate niteret q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi: cui deꝰ pat ſuū vnigenitū quē de corde ſuo genuit eq̄lē ſibi: ita dare diſponebat vt eſſet vnus idēqꝫ dei pris et ꝟginis filiꝰ et quā ipe filius ſibi matrē fore eligebat: et de q̄ ſpūſſanctꝰ opaturus erat vt ex ipa conciperetꝰ ꝛ naſceretꝰ ille de quo ꝓcedebat. Hec ille. Quintū eſt. qꝛ eā ſolam ex oībꝫ creaturiſ deꝰ ad ſummā dignitateꝫ ꝓuexit ꝛ elegit. ſ. vt ſit dei ſponſa dilectiſſima: filij dei mater digniſſima; et oīm angeloꝝ ac hoīm dñā: celi ꝛ terre regina. vñ Pſ. Elegit eā deꝰ ꝛ pelegit eā in tabernaclo ꝛc. Sextū eſt. qꝛ deꝰ eā maxis ꝛ excellētiſſimis miraculis pfecit ac ſublimauit. nam reuera maximū fuit miraculū ꝙ deꝰ oīpotens quē celi celoꝝ cape nō poſſunt: in vniꝰ virginis vtero clauderetur. Uñ canit eccl̄ia. Sancta ꝛ īmaculata virginitas qbus te laudibꝫ efferā. ꝛc. Item maximū fuit miraculū vt deus ꝛ homo in vnā pſonā conuenirent: ac deū ꝛ hoīem virgo generaret: vt idē eſſet dei ꝛ virginis filius: ſicut dt Anſ. Quid deniqꝫ mirabiliꝰ ꝙ deꝰ impaſſibilis: īmortalis et fortiſſimꝰ ac potētiſſimus: oīa regēs; ipſe in virgine fieret paſſibilis: mortalis ꝛ imbecillis puer ab ipa portaretꝰ. Uñ Augꝰ. Quis vnq̄ extimare poſſet vt portaretꝰ manibꝫ femineis portitor orbis: panis angeloꝝ aleretꝰ: virtꝰ celoꝝ īfirmaretꝰ: vita oīm moreretꝰ. O ſtupenda miracl̄a. Deniqꝫ q̄d mirabiliꝰ q̄ꝫ ꝙ ꝟgo pareret ꝛ ſine dolore: imo cū maximo gaudio ꝛ vbere de celo pleno deū aleret. Et multa ſimilia ptranſeo mirabilia. Septimū eſt ꝙ deꝰ eā maxis theſauris meritoꝝ ditauit ꝛ cumlauit. Uñ Prouer. vl. Multe filie cōgregauerūt diuitias: tu ſupergreſſa es vniuerſas. Octauū eſt. quia maxima gloria pmioꝝ ſup oēs choros angeloꝝ deꝰ eā exaltauit. Uñ canit eccl̄ia. Exaltata eſt ſancta dei genitrix ſup choros angeloꝝ ad celeſtia regna. Nonū eſt. qꝛ deꝰ ipam matrē miſcdie ꝛ gratie fieri voluit et oēm gratiā in manu eius poſuit. Bern. Deus oīm bonoꝝ plenitudinē poſuit ī Maria: vt ſiquid ſpei: ſiq̄d ſalutiſ: ſiq̄d gratie in nos redundauerit: totū p manꝰ Marie tranſierit. Hec ille Idcirco Ecci. xxiiij. In me oīs gratia vie ꝛ veritatis: in me oīs ſpes vite ꝛ ꝟtutis. Tranſite ad me omnes q̄ concupiſcitis me: et a generatiōibꝫ

meis adimplemini. Hoc certe mirabile ē in virgine q̄ tantam gratiā habeat q̄ de eius plenitudine vniuerſis ſemꝑ effluat: et tñ ipſa ſemꝑ plena maneat. Decimū eſt q̄ deus eam aduocatam ⁊ mediatricem noſtre ſalutis inſtituit: vt canit eccl'ia. Idcirco Bern̄. Securū habes o homo acceſſum ad deum: vbi mater ante filium et filius ſtat ante patrem: mater oſtēdit filio pect⁹ et vbera: fili⁹ oſtēdit patri latus ⁊ vulnera. nulla ḡ poterit ibi eſſe repulſa vbi tot cōcurrūt amoris inſignia Hec ille. Undecimū eſt. quia deus ei omnia poſſe in celo ⁊ in terra donauit: et imꝑandi oībus pṫātem dedit. Unde Geneſ. xlj. Ad cui oris imꝑium cunctus obediet populus Bern̄ in ſermone. Data eſt tibi o felix Maria oīs pṫās in celo ⁊ in terra: vt q̄cquid volueris valeas impetrare. Un̄ ipſa ait. In hieruſalem poteſtas mea. i. in tota eccl'ia militāte ⁊ triumphante. imo qđ maius eſt: ipſa poteſtatem habet etiā ſuꝑ deo ⁊ ius p̄cipiendi tanq̄ꝫ mater filio. Duodecimū maximū bonū gr̄e preſtitū Marie eſt: quia eam tā ſummo honore ſublimauit q̄ nedū omnis creatura angelica ⁊ humana: ſed etiā ipe creator oīm deus eam venerat̄ ⁊ honorat. Erat em̄ deus ſubdit⁹ illi. ſ. Marie. Lu. ij. O igit̄ miſer homuncio qui non vis honorare ⁊ reuereri beatiſſimā virginē quam honorāt omnes angeli ⁊ ſancti ⁊ ipſe deus. Quid dicturus es in iudicio: Quanta miſer damnatione dignus es qui cōtemnis ſeruire Marie: cui etiam deus ſeruiuit tanq̄ꝫ filius matri. O vere admirabilis gratie ⁊ excellentie virgo. O vere vas admirabile: opus excelſi: quis vnq̄ꝫ a ſeculo vidit talia vt vna puella: vna ꝟgo regia ſit tā excellētiſſime creata: tā nobiliſſima pulcritudie decorata: tā q̄ꝫ ineffabilib⁹ donis gratiaꝝ ſublimata. O digniſſima virgo. o p̄cellentiſſima domina. o glorioſiſſima regina: vere te ſol ⁊ luna: celum ⁊ terra mirātur: vere te oīs creatura digne venerat̄: vere felix es et omni laude digniſſima quia ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſtus deus noſter. O dulciſſima mat̄ noſtra Maria vnica ſpes ⁊ refugium anie noſtre: ad te nos filij Eue: nos miſeri ⁊ peccatis pleni: nos dānatione digni: merito clamam⁹: ſuſpiramus: ⁊ flebili voce ſupplicando accedimus: te inuocam⁹ noſtrā dn̄am: noſtrā aduocatam: noſtram reginam glorioſam: matrem dulciſſimā domini Jeſu: matrem pijſſimā gratie ⁊ miſericordie. Te inquam ſolacium cordis noſtri matrem noſtram adoptatam: tuam imploram⁹ clementiam dulcis ſpes ⁊ vita noſtra: quatin⁹ digneris recordari quia pro nobis peccatoribus es electa: pro nobis ad tantam dignitatem p̄uecta. et idcirco nos tuo filio recōmenda: dulci Jeſu deo noſtro reconcilia: et da ipſo frui in celeſti patria Amen.

Incipit Liber ſextus de benedicto nomine Marie.

Liber ſextus ē de myſterio bn̄dicti noīs beatiſſime virginis eiusq̄ꝫ appellationis. Et habet duas p̄tes principales. Prima ē de excellētia et ſublimitate noīs Marie. Scđa de glorioſitate noīs eiuſdē bn̄dicte ꝟginis Marie.

Pars. I. de hoc ſuꝑ bn̄dicto noīe Maria q̄ꝫ decenter dei matri approp̄at̄: et q̄nta bona ſignificat: atq̄ꝫ īuocātib⁹ q̄ꝫ plures vtilitates cōferat.

Nomen virginis Maria. Scribunt̄ iſta ꝟba Lu. j. ca. q̄b⁹ btūs euāgeliſta edoct⁹ ſpiritu ſancto exp̄mit magnificā ⁊ deuotiſſimā laudē bn̄dicte virginis ſub duplici noīe: appellatiuo. ſ. et ꝓprio noīe. Appellatiuo exp̄mēte eius ꝟtutis dignitoſam magnitudinē cōmēdat eam: cū dr̄. Nomē ꝟginis. Uirgo q̄ppe nomē eſt magne ꝟtutis ⁊ dignitatis: beato dicēte Hieronymo ad Paulā ⁊ Euſtoch. Semꝑ inq̄t angelis ē cognata ꝟginitas. p̄fecto in carne ⁊ ſine carne viuere nō terrena vita eſt ſed celeſtis. Noīe q̄ꝫ ꝓprio cōmendat ꝟginē ſanct⁹ euāgeliſta: cū ſubdit: Maria. quo inſinuat ei⁹ excellētie ꝓprietatē et ꝑſone ſublimitatem. quia Maria maris ſtella interp̄tatur. Sic nimiꝝ q̄liber ꝑſona digna ꝑfecte ſolet laudari: vt vicꝫ ſub duplici nomīe eius laus exp̄mat̄: vno ei⁹ dignitatē: altero eius ꝑſone ſingularitatē ſignificante. q̄m vt ait Ariſto. j. Rheto. Laus eſt ſermo elucidās magnitudinē ꝟtutū. Et ideo niſi nominet̄ ꝟtutis magnitudo q̄ ipſi ꝑſone aſcribit̄: ſermo laudis eius ꝑfecte n̄ elucidat̄. Sic Judith volēs deū ꝑfecte laudare ca. xv. di. Adonai dn̄e de⁹ magn⁹ es tu ⁊ p̄clar⁹ ī virtute tua: quem nemo ſuꝑare poteſt: tibi ſeruiat omnis creatura. Ubi nomē ꝓprium dei ponit: cum dicit: Adonai. dicente dn̄o ad Moyſen Exod. vj. Ego ſū dn̄s q̄ apparui Abraā: Iſaac: ⁊ Jacob. et nomen meū Adonai nō indicaui eis. Interp̄tat̄ aūt ſcđm Hiero. i. dn̄s dn̄ans. Itē nomina cōmunia eius ſublimitatē exp̄mētia ſubiungit: cum dr̄. dn̄e deus ⁊c. Sic etiam ſcr̄ptura volens Salomonē cōmēdare de magnitudine ſue regie dignitatis. iij. Reg iiij. dic. Erat rex Salomō regnās ſuꝑ iſrael. Sic deniq̄ꝫ ſanct⁹ euangeliſta Marcus volens cōmendare et laudare noſtrū ſaluatorem Jeſum bn̄dictū: ca. vlt̄. dicit. Et dn̄s q̄dem Jeſus poſtq̄ꝫ locut⁹ eſt eis aſſumpt⁹ eſt in celū ⁊ ſedet a dextris dei. Suo modo debem⁹ ⁊ nos chariſſimi laudare dn̄m Jeſum ⁊ ei⁹ ſacratiſſimā mr̄eꝫ bn̄dictā ꝟginē Mariā: vt ſcꝫ nunq̄ꝫ ei⁹ nomē ꝓpriū ſine aliq̄ vocabulo dig

gnitatis nominem⁹. q2 hec ſunt illa digniſſima: illa ſanctiſſima: illa dulciſſima noīa vicȝ Jeſus et Maria: ſub qbꝰ oportet ſaluos fieri credētes et ad q̄ꝝ inuocationē oīs nobis grā pſtatꝛ ꝛ peccatoꝝ venia. O igitꝛ notabile dictū ꝛ memoria dignū nomē inqt ꝟgīs Maria. O vere nomē ſanctiſſimū: vere nomē dulciſſimū Maria. ſed cuius nomē: vticȝ ꝟgīs ſupbn̄dicte genitricꝭ dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i q̄ eſt nr̄a ſpes: nr̄m ſolaciū cordis. et nr̄a glīa. Nomē igiꝛ ꝟgīs Maria. De q̄ ſacro noīe tractaturi in hac pte: triplicē ei⁹ excellentiā et ſublimitatē in tribꝰ myſterijs deſcribemus.

Primū dꝛ myſteriū decētiſſime appropatiōis
Scōm myſteriū litteratorie deſignatiōis.
Tertiū myſteriū vtiliſſime inuocatiōis

Articulus pmus ꝙ hoc nomē Maria p̄ oībus alijs nomibꝰ cōuenit matri dei: vbi ꝛ plurime q̄ſtiones decidunꝛ.

PRimū itaqȝ myſteriū declarandū dꝛ decētiſſime vel cōgruētiſſime appropriatiōis. Perutile nāqȝ eſt ſcire q̄ꝫ ſumme cōgruū ꝛ decēs fuerit dei matri hoc nomē Maria appropari. i. pro ei⁹ ꝓprio noīe imponi p̄ oībꝰ alijs noībꝰ cōuenientibꝰ femineo ſexui: et q̄re id de⁹ voluerit. De q̄ q̄dem re vt pleni⁹ ꝛ clari⁹ noticiā habeamus: qnqȝ q̄ſpiua inqramus. Primo quare dei matꝛ nō magꝭ appellata eſt Eua. Scdo q̄re non magis vocata eſt aue ꝑ mutationē vel conuerſionē hui⁹ noīs Eua. Tertio q̄re nō eſt nomiata aliq̄ appellatione noua. Quarto q̄re nō appellatōe aliq̄ a chr̄o deriuata. Quinto q̄re ſūme decuit vt nō vocareꝛ niſi hoc nomīe Maria. Jſte q̄ſtiones accipiunꝛ cum ſolutionibꝰ capꝫ ab Alb. ſuper Miſſus eſt. ca. lx.

Capitulum. I.

PRimo itaqȝ q̄ri pōt Quare dei mꝛ nō eſt appellata Eua: Nā Eua ſm Hiero. interpꝛatur vita vel mꝛ viuentiū. Vn̄ ꝛ Gen̄. iij. ſcribiꝛ. Vocauit Adā nomē vxoris ſue Eua: eoꝙ mꝛ eſſet cūctoꝝ viuētiū. Si ḡ illa eſt vocata Eua q̄ erat mꝛ oīm viuentiū vita nature: multo forti⁹ videꝛ ꝙ iſta btiſſima ꝟgo q̄ genuit nobis vitā chr̄m (eſt ḡ ꝫ ipa mꝛ oīm viuētium vita grē) debuit vocari Eua. Ad h̄ rn̄deꝛ ſm Alb. magnū ſupꝛ Miſſus ē. ca. lx. ꝙ matrē dei neq̄q̄ decuit appellari Euā. Ratio. q2 iſta ꝟgo benedicta in re ꝛ in effectu cōtraria fuit Eue ꝑ oīa. q2 vt dꝛ Aug⁹ in ſer. de ntitate Marie: Eua dānauit. Maria ſaluauit. auctrix pcti Eua. auctrix meriti Maria. illa occidendo offuit. iſta viuificando ꝓfuit. Jtē illa Eua vocata extitit. iſta nomen Eue mutauit: nō q̄dē voce ſed re. illa oēs hoīes carnaliter generauit in mundū. iſta ſpūalꝛ regenerauit in celū. illa grām ꝑdidit. iſta grām inuenit: dicente angelo. Jnueniſti grām apud deū. Lu. j. Jtē illa facta eſt de latere viri dormiētꝭ. iſta de corde dei vigilantꝭ. Jlla viro ſuo occaſio ꝑditionis. hec viro. i. chr̄o adiutoriū redemptionis Jlla pma ꝟginitatē ꝑdidit. hec pma ꝟginitatē deo ꝯſecrauit. Jlla a diabolo decepta: hec ab angelo edocta. illa ſupbia ꝛ ꝑ ſupbiā cecidit. hec humillima ꝑ hūilitatē diabolū vicit. Vn̄ patꝫ quō ꝑ oīa illi ꝯtraria: Eua nō debuit appellari. Ad illud ꝟo qđ obijciꝛ. ſ. q2 Eua mater eſt oīm viuētium: dꝛ. ꝙ illud nō obſtat. q2 Eua mꝛ eſt cunctoꝝ viuentiū vita corrupta per pcm̄ ꝛ mortali ac calamitoſa. Vn̄ ꝛ Eua interptaꝛ ſm Hiero. vita vel calamitas. Jſta aūt. ſ. Maria mꝛ eſt viuentium vita grē ꝛ glīe īmortali. Jtē illa eſt matꝛ oīm ꝑ generationē carnalē: iſta mꝛ oīm ꝑ generationē ſpūalem. Cum ḡ de illa h̄ per ſe nō agaꝛ: non decuit benedictam dei matrem Euā appellari. Et ſic patet reſponſio.

Capitulum. II.

SEcunda q̄ſtio incidit Quare nō eſt vocata Aue ꝑ mutationē noīs hui⁹ Eua. Cū em̄ ipſa ꝟgo bn̄dicta mutare habuit nomen Eue: vt canit eccl'ia. Sumēs illud aue Gabrielis ore: funda nos in pace: mutans nomen Eue. Ergo videꝛ ꝙ cōgruēti⁹ debuit Aue appellari. Ad hoc rn̄deꝛ ſm Alb. vbi ſ. ꝙ nō debuit mꝛ dei Aue appellari: lꝫ mutauerit nomē Eue Rō. q2 ꝟgo bn̄dicta mutauit Eue nomē re ꝛ effectu: et nō voce. vn̄ nō debuit aue nomiari a vocis ipſi⁹ mutatōe. ſed poti⁹ debuit tale nomē ſortiri qđ cōſonaret rei diuine cōceptiōis.

Capitulum. III.

TErtia q̄ſtio Quare non eſt appellata aliq̄ appellatiōe noua ꝛ antea inaudita. Jſta nanqȝ ꝟgo fuit ſingularꝭ inter oēs: q̄ nec pmā ſimilē viſa eſt: nec hie ſequentē: vt canit eccleſia. et h̄ in re. ḡ decuit ꝙ nec ſimilē haberet in noīe. Cum igiꝛ multe femīe an̄ eā ꝛ poſt fuerūt vocate h̄ nomīe Maria: ſicut claret de Maria ſorore Moyſi ꝛc̄. videꝛ ꝙ nō debuit dei mꝛ hr̄e nomē niſi inauditū ꝛ nouū apud oēs hoīes. Et hec cōfirmat ſcptura Eſa. lxij. Vocabiꝛ tibi nomē nouū qđ os dn̄i noīauit. Ad iſtō q̄ſitū reſpōdeꝛ ſm Alb. vbi ſ. ꝙ dei mꝛ nō debuit habere nomē inauditū ꝛ alijs n̄ cōicatū: ne dareꝛ intelligi ꝙ res ſui noīs alijs nō cōicareꝛ. Voluit itaqȝ deus vt plures femīe ante ꝛ poſt hoc noīe Maria vocarenꝛ: ad ſignificādū ꝙ nulla feminaꝝ ab ei⁹ rei participatione excludereꝛ: lꝫ nulla ꝑ eq̄parantiam ſit ei ſil'is. Jn ſignum igiꝛ ꝙ rē ſui noīs oībꝰ cōicare deſiderat ꝑ effectū ꝛ nil ſibi retinet ꝓuate ꝓprium: cōicat etiā alijs ſuū nomen. ſic ꝛ nomē Jeſus plibꝰ cōicatū eſt: in hui⁹ ſignū

Nec obſtat illud qđ in ꝯtrariū adduciꝛ ꝛ per auctoritatē Eſa. cōfirmaꝛ. q2 hoc nomē Maria eſt nouum ꝛ inauditū q̄ntum ad effectū ꝛ rē nominis in bn̄dicta virgine: lꝫ nō ſit nouum in voce. Nomē em̄ vt dꝛ Aug⁹ ꝛ Jſid. li. etymol. diciꝛ

quaſi notamē: eo ꝙ rem cuius eſt nomē notam facit. Et hoc nomē Maria rem virginalis conceptionis q̄ eſt ſūme noua notā facit: vt q̄ſtione quinta patebit ſm dictū Bern̄. ſup Miſſus ē.

Capitulum. IIII.

q Uarta q̄ſtio Quare non eſt appellata dei mater aliq̄ appellatiōe a chr̄o deriuata. ſicut em̄ oīs dignitas ⁊ gr̄a Marie fuit a filio eius chr̄o ex ea nato cui ⁊ fuit ſimillima i re: ſic debuit ⁊ nomē eiꝰ deriuari a noīe chr̄i vt eſſet ei ſimillima etiā in noīe. ergo videt ꝙ a chr̄o debuit noīari chr̄iana: vel a Jeſu Jeſuita: vl' a ſaluatore ſaluatrix: aut a redemptore redēptrix. et ſic de aliis nomib dignitatꝫ. Ad hoc q̄ſitū reſpōdet ſm Alber. vbi ſ. ꝙ nō debuit ei imponi aliqḋ nomen a chr̄o deriuatū. qꝛ chr̄s ab ipſa ꝓceſſit ſm humanitatē: et ſic non debuit habere nomē qḋ ſonet ꝓceſſum ỽginis a chr̄o. ſed potius qḋ ſonaret ꝓceſſum chr̄i a virgine: vt noīa eſſent cōſona reb. Chr̄iana etiā nomē nō fuit ei ſpecialiter imponendū: qḋ erat ad oēs generaliter deriuandū. Lꝫ igit aliq̄d nomē excellentꝫ dignitatis potuerit ỽgini adaptari: vt diceret ſaluatrix vel recreatrix vel redēptrix vel aliud q̄dcūqꝫ: tn̄ nullū magꝫ cōueniebat ꝓprietati negocii de q̄ h agit ſcꝫ diuinalis īcarnatōis ⁊ ỽginalis ꝯceptiōis rei ſicut hoc nomē Maria: vt patebit q̄ſtiōe ſeq̄nti

Capitulum. V.

q Uinta q̄ſtio Un̄ vel q̄re ſumme cōgruit matrē dei appellari p oīb noīb h nomie Maria: Ad qḋ r̄ndet ſm Alber. vbi ſ. necnon ſm btm̄ Bern̄. ſup Miſſus eſt. aliosqꝫ doc. ꝙ exq̄ ita eſt ꝙ noīa debent eſſe cōſona reb xii. q. i. Clericꝰ. in glo. ⁊ de pbē. ⁊ digni. c. Cū ſm Apl'm. et Inſti. de donatio. §. Eſt ⁊ aliud. Sed qm̄ nullū eſt nomē qḋ maiori ꝓprietate ⁊ cōgruentia ac decentia cōſonet dei matri ſicut hoc nomen Maria. Et hoc q̄druplici rōne.

Primo ꝓpter interptatiōis cōgruitatē.
Scd̄o ꝓpter pſone ipſiꝰ dignitatem.
Tertio ꝓpter mediatiōis ⁊ actiōis vtilitatem.
Quarto ꝓpter diuine cōceptiōis ꝓprietatem

Primo ꝓpter interptatōis congruitatē. qm̄ oīs interptatio huiꝰ nomīs dei matri ſumme cōgruit. Nā Maria triplicē habet interptationē ſm linguā triplicē. ſ. hebraicā: latinā: ⁊ ſyriacā. quia hebraice Maria marꝫ ſtella vl' illūinatrix ⁊ illuminata. latine ỽo maria mare amarū. et ſyriace dn̄a interptat: vt d̄r Hiero. in de interptatiōib hebraicoꝝ noīm. Mō hec oīa optime cōgruūt matri dei. Nimiꝝ ipſa eſt marꝫ ſtella ⁊ illuminatrix. qꝛ eiꝰ vita indyta cūctas illuſtrat eccl'ias: vt canit eccl'ia. Ipſa etiā illūinata ī q̄ lux diuia chr̄iſtus habitauit tota plenitudine: q̄ illūinat oēm hoīem Joā. i. Ipſa qꝫ eſt amara in filii ſui paſſione: et ipa mare in plenitudine oīs gr̄e. Sic em̄ cōgregatiōes aq̄ꝝ appellant a deo maria Gen̄. i ita cōgregatio oīm graꝝ in ỽgine appellat merito Maria. ſed in hoc tm̄ eſt differentia vt vult magnꝰ Alb. ſup Miſſus eſt. ca. clxvii. qꝛ cōgregatio graꝝ appellat Maria media ꝓducta. congregatio ỽo aq̄ꝝ maria media correpta. hoc idcirco qꝛ illa ppetua eſt ⁊ mā̄ſura: iuxta illḋ Luc. x. Maria optimā ptē elegit q̄ non auferet ab ea. Iſta ỽo trāſitoria: iuxta illud Apoc. xxi. Mare iā nō eſt. Deniqꝫ ipa ỽgo merito eſt vocata Maria a ſermone ſyro. qꝛ dn̄a oīm q̄ꝝ deus eſt dn̄s Un̄ Eccl. xxiiii. In oī gente ⁊ in oī pp'o p̄matū tenui ⁊c̄. Scd̄o dei matri ſūme congruit hoc nomen Maria ꝓpter eius pſone dignitatē q̄ ſignificat in hoc ꝙ a natura lucꝫ ſtelle maris ei h nomē Maria accipit. Nihil em̄ dignꝰ luce ſiue corpali in corpalib: ſiue ſpūali in ſpūalib. Nā ⁊ ipſe deꝰ lux ē ⁊ tenebre in eo nō ſunt vlle. i. Joā. i. Tertio matri dei ſūme congruit h nomē Maria ꝓpter eiꝰ mediatōis ⁊ actionis vtilitatē que exp̄mit p h ꝙ d̄r maria q̄ſi maris ſtella qm̄ ſicut p illam ſtellā nauigātes in mari deducunt ad portū optatum: ita mediante dei matre genus hūanū p mare huius ſeculi ad portū ſalutis eterne exemplo: ſuffragio: ⁊ merito reuocatur: deducit: et pducit. Quarto ꝓpter diuie cōceptionis ꝓprietatē q̄ maxie ⁊ cōgruētiſſime exp̄mit in hoc noīe Maria ſumpto a ſtella. qm̄ ſicut ſidus radiū parit: virgo filium parit forma. neqꝫ ſidus radio: neqꝫ mr̄ filio fit corrupta. vt canit ī quadam ſequētia vel pſa. Proinde Bern̄. ſup Miſſus eſt: dicit. Loq̄mur inq̄t pauca de hoc ꝙ Maria interptat maris ſtella ⁊ matri ỽgini valde cōgruenter adaptat. Ipſa nāqꝫ aptiſſime ſideri compat. quia ſicut ſine ſui corruptione ſidus emittit radiū: ſic ſine ſui leſiōe ỽgo parturiuit filiū. nec ſideri radius minuit ſuam claritatem. nec ỽgini filiꝰ ſuam integritatē. Ipſa nāqꝫ eſt ſtella nobiliſſima ex Jacob orta cuiꝰ radius vniuerſum orbē illūinat: cuiꝰ ſplendor etiā pfulget in ſupnis: et īferos penetrat. Ipſa inqꝫ p̄clara ⁊ eximia ſtella ſup hoc mare magnū ſublimata: neceſſario micat meritis: illuſtrat exēplis. O qui te intelligis in huius ſeculi ꝓfluuio magis inter ꝓcellas ⁊ tempeſtates fluctuare q̄ꝫ p terras ambulare: ne auertas oculos a fulgore huiꝰ ſiderꝫ ſi nō vis obrui ꝓcellis. Si inſurgāt vēti tētationū. ſi icurras ſcopulos tribulationū: reſpice ſtellam: inuoca Mariā. Si iracūdia. ſi auaricia. aut carnis illecebra naniculā cōcuſſerit mētis: reſpice ad Mariam. Si criminū īmanitate turbatꝰ. iudicii terrore pterritꝰ. barathro īcipias abſorberi vel turbari triſticia ⁊ deſperatiōis abyſſo. in periculis. in anguſtiis. in reb dubiis: Mariā cogita: Mariā inuoca: non recedat ab ore: nō a corde. Et vt ipetres eiꝰ orōnis auxiliū: nō differas ꝯuerſatiōis exēplū. Ipſam ſeq̄ns nō deuias. ipam cogitās n̄ erras. ipſa tenēte n̄ corruis. ipſa ꝓtegēte nō metuis. ipa duce n̄ fatigaris: ipa ꝓpitia puenies. Et ſic ī temetipo expirꝫ q̄ꝫ

merito dictum eſt nomē virginis Maria. Hec Bernardus.

Articulus ſecundus ꝙ nomen beate Marie conſtare debuit ⁊ conſtat ex quinqꝫ litteris: quarū vnaqueqꝫ ſignificat ꝟtutē ſpecialem in Maria ac beneficia collata mundo.

Secundū myſterium

Secundū myſterium declarandū de noīe virgīs Marie dr̄ litteratorie deſignatiōis vl̄ cōpoſitiōis. Circa qđ Primo quero Utrū decuerit ꝙ nomē matris dei tm̄ qnqꝫ literis cōſtituatur Cum em̄ lr̄e eius noīs deſignent certas ꝟtutes ſicut ⁊ littere noīs Jeſu. Si ḡ ex pluribus literꝭ fuiſſet ꝯſtituta: plures ꝟtutes deſignaſſet. et ſic dei matrē cōmendabiliorē reddidiſſet. Ad qđ dico ꝙ ſumme decuit ⁊ cōgruit nomē matrꝭ dei tm̄ qnqꝫ lr̄is cōſtitui pluribꝫ rōnibꝫ.

Primo quia hoc correſpondet myſterio diuine cōceptionis.

Secundo quia correſpōdet myſterio eucariſtie ⁊ eius cōſecrationis.

Tertio quia correſpondet myſterio noſtre redemptionis.

Quarto quia correſpōdet myſterio diuine miſerationis.

Quinto quia correſpōdet myſterio diuine nominationis.

Primo quia iſte nūerus qnarius cōgrue correſpōdet myſterio diuīe cōceptiōis: qm̄ dei mr̄ qnario nūero dictionū deuꝫ cōcepit: cum ait. Fiat mihi ſc̄m ꝟbū tuū Lu.j. Scđo qꝛ correſpondet myſterio eucariſtie ⁊ eius cōſecratiōis. Sic em̄ xp̄s dans in cibū ſub ſpecie panis carnem: voluit vti forma qnqꝫ ꝟboꝝ dī. Hoc eſt em̄ corpus meū. Tertio qꝛ congruit myſterio noſtre redēptiōis: qm̄ xp̄s pro noſtra redemptiōe qnqꝫ vulnera ꝑcipua voluit ſuſcipe: que etiaꝫ poſt reſurrectionē eternalr̄ voluit in ſacro eiꝰ corpore remanere. Propterea Bern̄. vt allegaꝶ ī libello q̄ dr̄ Speculū ꝟginis: dr̄ ſic. Sicut inqt chriſtus qnqꝫ vulneribꝫ ſuis cōtulit plene remedia mūdo: ſic Maria ſuo ſanctiſſimo noīe qđ qnqꝫ lr̄is cōſtat cōfert ꝗtidie veniā pctōribꝫ in h̄ mundo. Hec ibi. Quarto qꝛ correſpōdet myſterio diuine miſerationis. Nam per qnqꝫ verba pctōr veniā a deo ⁊ miſcđiaꝫ ꝓmeruiſſe legiꝶ Lu. xviij vbi publicanꝰ ait. Deꝰ ꝓpitiꝰ eſto mihi peccatori.

Quinto qꝛ correſpōdet myſterio diuīe nominatiōis. qꝛ deꝰ nr̄ in carnē veniēs volēsqꝫ noiari: elegit nomē qnqꝫ lr̄aꝝ. ſ. Jeſus. h nāqꝫ q̄ qnqꝫ interponiꝶ nō eſt lr̄a ſc̄m grāmaticos: ſed aſpiratio tm̄ vocis. Un̄ qꝛ dei mater Maria ipſa ē que deum cōcepit. ipſa eſt de qua caro nobis ī cibum data ꝓdijt. ipſa noſtre redemptiōis miniſtra. ipſa diuīe miſcđie mater. et certe ipſa dei filio cōformis ⁊ ſūme ſimillima. idcirco nomē qnqꝫ litterarū ſortiri debuit. Nec vacat a myſterio ꝙ nomē matrꝭ dei deficit a noīe filij dī vicꝫ Jheſus in eo ꝙ in noīe iheſu nota aſpiratōis. ſ. h. inferiꝶ. qꝛ per h̄ ſignificaꝶ ꝙ dei mr̄ nō eqꝑaꝶ xp̄o. ſed deficit ab ipſo ī grā vnionis ꝑſonalis. Itē circa hoc myſteriū ſecūdo Notandū eſt ꝙ h̄ nomē Maria qnqꝫ certꝭ lr̄is compoſituꝫ eſt ad ſignificandū vt dr̄ egregiꝰ doctor Leonardus de Utino ſermone ſuo de natiuitate ꝟginis. ꝙ hoc nomen ſacratiſſimū cōtinet ꝟtutes qnqꝫ lapidū ꝑcioſoꝝ et ꝑfectiones ſc̄m ꝙ ab eiſdem lapidibꝫ ꝑmis litteris acceptis ⁊ coniunctis: nomē Maria reſultat. Per M denotaꝶ margarita q̄ eſt lapis pulcerrimus ⁊ ꝯfortat cor in ꝑiculis. Sic nomē ꝟginis Marie refugium eſt nob̄ in oībꝫ ꝑiculis. ꝓpter qđ canit eccl̄ia. Sub tuū ꝑſidium confugimꝰ ſancta dei genitrix noſtras depcationes ne deſpicias in neceſſitatibꝫ: ſed a ꝑicul̄ cunctꝭ libera nos ſꝑ ꝟgo glorioſa ⁊ bn̄dicta. Per A denotaꝶ adamas q̄ habet ꝟtutē recōciliatiuā inter diſcordes. ſic beate ꝟginis nomen mr̄ deū et hoīes. vt de ipſa ꝟgine merito dici poſſit illud Eccl̄i. xliiij. In tp̄e iracundie facta eſt recōciliatio Solet nāqꝫ furor viri mitigari ꝑ mulierē. ſic furor dei ꝑ virginē bn̄dictā mitigaꝶ ne feriat hoīes.

Per R denotaꝶ rubinꝰ q̄ eſt valde ſplendidꝰ Sic nomē Marie habet ꝟtutē illuminatiuaꝫ. Ipſa eīm̄ eſt virgo cuiꝰ vita inclyta cunctas illuſtrat eccl̄ias: vt caniꝶ. Per J denotaꝶ Jaſpis q̄ reddit hoīem ferentē tutū: ſine timore. ſic beata ꝟgo facit nos ſecuros a demonibꝫ. Ipa em̄ ē terribilis demonibꝫ vt caſtroꝝ acies ordinata: Cant̄. vj. Per A denotaꝶ Alectoriꝰ q̄ facit hominē fortunatū ad bn̄dos honores. ſc̄m ꝙ has ꝑmiſſoꝝ lapidū ꝟtutes atteſtaꝶ Diaſcorides autor lapidariꝰ. Sic nomē Marie ꝑſtat hoī celicos honores. quia ipa ꝟgo vt ſcribiꝶ Eccl̄i. xxiiij. obuiabit illi q̄ſi mr̄ honorificata. Un̄ patꝫ qꝫ ꝑcioſiſſimū eſt h̄ nomē Maria ⁊ ꝟtuoſum: vtpote acceptū et cōpoſitū ex lr̄is lapidū ꝑcioſorum.

Tertio deniqꝫ h̄ eſt notandū ꝙ lr̄e qnqꝫ ipſiꝰ noīs Marie deſignāt qnqꝫ ꝑmaxia bn̄ficia q̄ cōfert mūdo. Prīo qdeꝫ M deſignat ꝙ eſt mr̄ miſcđie ⁊ mediatrix mūdi. Berꝶ. Felix mediatrix Maria q̄ ſalutꝭ antidotū virꝭ ⁊ mulieribꝫ ꝓpinauit. Et iteꝝ. Quō inqt ſol ſuper bonos ⁊ malos oriꝶ: ſic Maria oībꝫ ſe clemētiſſimā exhibet. Itē q̄s eſt inqt locꝰ miſerie quē nō excludat mr̄ miſericordie. Hec Bern̄. in opuſcul̄ de btā ꝟgine.

Scđo A deſignat ꝙ ē aduocata. ſ. generꝭ humani. et idcirco ipa ꝓ oībꝫ interpellat ad deum. Idcirco canit eccl̄ia Eia ḡ aduocata nr̄a: illos tuos miſericordes oculos ad nos cōuerte ⁊c̄. Hiero. ⁊ allegaꝶ in li. originaliū. Aduocatā inqt vis habere: ad matrē decurre. exaudiet matrē filius. exaudiet pater filiū. Hec ibi. Tertio R deſignat ꝙ eſt reparatrix ruine. ſ. tam angelice qꝫ humane. Un̄ Bern̄. in ſermone q̄ incipit Tēpus loqndi:

dicit ſic. Hec eſt ꝟgo q̄ totius mūdi reparationez
obtinuit: ſalutē oīm impetrauit. Et īfra. Per te
nanqꝫ .ſ. o ꝟgo feliciſſima celū repletū eſt: ⁊ infer
nus euacuatus eſt. ꝑ te reſtaurate ruine hieruſa
lē: ⁊ expectātibꝫ miſerꝭ vita ꝑdita reddita ē. Hec
ille. Quarto J deſignat ꝙ eſt illuminatrix to/
tius eccl'ie ⁊ mūdi. Nam Maria interꝑtāꝛ illu/
minatrix. qꝛ ſicut ſol oīa illumīat aſtra: ſic Ma
ria illūīnat oēs ſctōs ⁊ angelos ⁊ totā eccleſiam
lumīe grē ⁊ gl'ie. Propterea Ecci. xxiiij. ait. Ego
feci vt in celis oriretꝛ lumē indeficiēs. Et eiuſdez
ca. xxvj. Sicut ſol oriēs mūdo in altiſſimis dei:
ſic mulierꝭ bone ſpecies in ornamētū domꝰ ſue
et eccl'ie ſancte. Quinto A deſignat ꝙ eſt auxi
liatrix miſerie in omni neceſſitate. Unde Orige/
nes in ſmōe. Scio inq̄t ꝙ ſi btā ꝟgo pie pulſa/
ta fuerit: neceſſitati nunqꝫ deerit. miſericors em̄
eſt ⁊ plena grā: et ideo ſe continere nō poterit qn̄
miſereatꝛ inuocāti .ſ. nomē eiꝰ. Et hoc ipm̄ ꝓpter
ſimpliciores certo miraculo h̄ inſerto cōfirmare
et ꝑſuadere libeat: qđ q̄dem a fūmo q̄dam viro
ſcꝑtū accepi. Miraculū. Erat in terra Sua/
mon ciuis q̄dā honeſtꝰ ſatis diues q̄ morti ꝓxi
mus: vnicū quē habebat filiū aduocauit: ꝑ hec
verba teſtamentū eidez faciens: ait. Fili mi poſt
mortē meā tibi tria recōmēdo .ſ. hereditatē tāqꝫ
vero heredi. Itē aīam meā tanqꝫ vero meo ꝓcu/
ratori. Et deniqꝫ q̄ddā factū qđ dudū an̄ debu/
iſſem impleſſe: votū vicꝫ ꝑegrinatiōis vltra ma
re. qđ tn̄ fili mi ꝓpter tuum amorem vt te magis
poſſem ditare vſqꝫ modo ꝓrogaui. qđ heu anīe
mee noui fore in detrimentū. vn̄ te rogo vt iſtud
meum votū adimpleas pro me. Quo mādato
ab illo ſuſcepto: ſubdidit pr̄. Fili mi: tria te doce/
bo ſemꝑ in corde tuo figenda: que ſi imitatꝰ fu/
eris: beatus erꝭ. Primū eſt: vt oī die miſſam
ſtudeas audire ⁊ creatorē tuū ac redemptorē in
ſacramēto diligēter intueri: qm̄ teſte ſancto Au/
guſtino Intuitꝰ ſaluatoris ſalus eſt peccatoris
Secūdū eſt: Semꝑ recogita de tuo fine et ti/
me mortē eternam incurrere. Tertiū eſt: ꝙ no
mē ꝟgīs Marie ſꝑ tenēs in corde: ſtude eiꝰ au
xilium inuocare: qm̄ dicente ſancto Ambroſio
Qui inuocat Mariā cōſequetꝛ grāz. Itaqꝫ mor
tuo patre: filiꝰ ꝯſilio amicoꝝ vxoratꝰ eſt. Tandē
ad ꝑegrinandū ꝓfectꝰ eſt ꝓ voto patris implen/
do. veniēſqꝫ in ciuitatē Akaron vna cum aliis
cōgregatꝭ ꝑegrinis ⁊ cruciferꝭ: grādi exercitu pa
gani eos inuaſerūt. In q̄ cōflictu captus eſt vir
iſte: nō tn̄ occiſus. qꝛ de p̄cepto patris miſſam il
lo die audierat: cuiꝰ ſacrificij merito interueniē/
te: ab occiſione inter m'tos interemptos ipe ſo/
lus ꝓſeruatꝰ eſt. In captiuitate igitꝛ poſitꝰ ſex an
nis angebatꝛ laboribꝫ: fame: ⁊ ꝟberibꝫ. Un̄ q̄ti/
die flens rogabat deū ⁊ ꝟginē btām ꝓ liberatōe
ſui. Tandē anno ſeptimo deſꝑatꝰ cepit inuoca/
re diabolū ꝓ auxilio. Affuit ille in ſpecie hūana
dicens. Si te ſpondes mihi: ⁊ negabis chriſtuz

et eius matrē ⁊ oīa ſacramenta eccleſie: educam
te de hac captiuitate in domū tuā. Qui oīa fecit.
nomē tn̄ Marie ⁊ eiꝰ auxiliū in corde non nega/
uit: memor p̄cepti patrꝭ. ſed ad inſtantiaz demo/
nis oretenꝰ tm̄ negauit. Tūc diabolus leuauit
eū a terra tāalte ꝙ ipſi iuueni videbatꝛ celū ꝓxi/
me tāgere. Cepit q̄ꝫ diabolus clamare horribili/
ter: ad cuiꝰ clamorē cōuenit demonū multitudo
clamantiū ⁊ dicentiū. Jugula hoīem iſtū ⁊ mit/
te cadere in terrā: qꝛ nō videtꝛ fidel'r oīa negaſſe q̄
debuit. Iſte aūt dicebat. Tn̄ inq̄t oīa q̄ iuſſiſti
feci: vide ſerua mihi inuiolabiliter o demon tuū
ꝓmiſſū q̄ ꝓmiſiſti me educturū. At demon. Ego
vtiqꝫ te pleniꝰ examīabo. Tunc duxit eū ſupra
mare: allocutꝰ qꝫ eū dixit. Negas ne baptiſmū ⁊
nomē dei tui. Ille rn̄dit. Nego. At demō. Tene
inq̄t te fortiter qꝛ volo te baptizare in nomīe di
aboli. et mox ſubito iuuenē in ꝓfundū marꝭ im/
merſit. Et iteꝝ leuauit di. Negas ne chriſtum cruci/
fixum. At ille. Nego. et iteꝝ imerſit. Et tertio ait
Negas ne nomē mr̄is dei ⁊ oēs ſctōs: Perterri/
tꝰ negauit oīa. Ecce aūt vidit multitudinē de/
monū cū magno ſtrepitu ducentiū aīas ad in/
fernū q̄ horreda lamētatōe vociferabant di. Ue
nobis miſerꝭ qꝛ peccauimꝰ. ve qꝛ diabolo eter/
naliter cruciandi traditi ſumꝰ. Un̄ tā ex imerſi/
one marꝭ qꝫ ex iſta viſione ⁊ auditu horribil' la/
mentationis: iuuenis ille adeo tremefactꝰ eſt ꝙ
totꝰ in caniciē mutatꝰ eſt. Et ſic diabolus duxit
eū ⁊ poſuit circa ſuū molendinū. dixitqꝫ. Amice
eſto conſtans ⁊ nunqꝫ violes pactū firmatū in/
ter me ⁊ te: et ero tecū in oibꝫ neceſſitatibꝫ tuis. et
ſic receſſit. Tunc ſuꝰ molēdinator vidēs eū inter/
rogat. Quis es inq̄t ⁊ vn̄ venis: At ille. Ego ſū
dn̄s huiꝰ molēdini. Ille ⁊ ſine dilatiōe venit ad
dn̄am: nuncians adeſſe dn̄m vel maritū. Illa le
ta efficitꝛ ⁊ veloci curſu cū amicis ⁊ ſeruis occur/
rit eidem. quē videns eſſe caniſſimū tanqꝫ ſumē
ſenē: expauit ⁊ ſe deluſam credēs: ait. Uere nun
qꝫ habui virū ſenē ⁊ tācanū: ſed iuuenē. Ille aūt
multꝭ indicijs affirmat ſe eſſe eiꝰ maritū. Un̄ cō
currunt multi: et nullus vl' nulla eum agnoſcit
Et ſic cū indignatione ⁊ increpatiōe repellitꝛ. nul
lus ei voluit vel cibū prebere. Cepit ḡ mendica/
re ⁊ maxima cū triſticia ac miſeria vitā agitare.
Quid plura: Uidēs ſe oī ſolacio deſtitutuz: re/
cordatꝰ de p̄cepto patris ſui ꝙ .ſ. in oī neceſſitate
nomen Marie ⁊ eiꝰ auxiliū inuocaret. Intrauit
eccl'iam: ⁊ corā ꝟginis imagine tenente in vlnis
paruulū Jeſum ꝓcidit in terrā flēs amariſſime
Et ecce imago pueri auertit faciē ab eo. ꝓpter qđ
miſer pctōr cepit flebili rugitu mr̄i miſcđie Ma
rie ſupplicare: dicēs. O ſpes pctōꝝ. O refugium
miſeroꝝ: memēto qꝛ tu es mr̄ miſcđie: ora igitꝛ fi
liū tuū ꝓ me. nō ſū q̄dē dignus. ſed ꝓpter filij tui
bonitatē ⁊ amorē oculos miſcđie tue cōuerte ad
me ⁊ tuo filio me recōcilia. Tunc pia mr̄ dei mi/
ſericordia mota: ecce mirꝝ in modū depoſuit fili

um ſuū de vlnis ſup altare: et deſcēdens pcidit
corā eo adorās et di. Fili mi dilectiſſime Jeſu ſa/
lus ꝛ vita aīaꝝ: noſti qꝛ nō eſt fas mihi relinq̄/
re quēcūqꝫ pctōꝝ q̄ ſpem ponit ī me. Fili mi vni/
ce dilectiſſime memorare que ꝛ q̄nta tecū paſſa
ſum p pctōribꝫ: et in oī tua paſſione gladiꝰ dolo
ris cor meū ptranſijt. Nōne fili mi amantiſſime
p pctōribꝫ incarnatꝰ es: paſſus: crucifixꝰ ꝛ mor/
tuꝰ es: pro eis a me cōceptꝰ: lactatꝰ: baiulatꝰ es.
ipſis me aduocatā ꝛ matrē miſcdie conſtituiſti.
Nōne tu dixiſti p pphetā. Quacunqꝫ hora inge
muerit hō de pctis: ſalus ei erit. Nūc igit̄ dona
mihi hunc pctōrem. Ecce q̄ flexꝰ pius Jeſus: eū
in grām recepit. ꝛ ad p̄ces matris ſue cū miſeri/
corditer eſt amplexatus. et tantā grām ei infudit
vt viribꝫ reformatus ſic priꝰ ita iuuenis canicie
pmutata foret. Qđ q̄dem pſentiens diabolus:
venit ad eccl'iam clamans ꝛ dicens. O infidelis
quō me decepiſti: vbi eſt pacti tui promiſſio ꝛc.
Cui beata vgo minas imponēs iniūxit vt ſuo
famulo nunqꝫ nocere poſſet: ſed cito diſcederet.
ſtatimqꝫ vgo ad altare rediit ꝛ filiū in vlnas re/
ſumpſit. Diabolus aūt tantū ſtrepitū ꝛ vlula/
tū fecit q̄ tota ciuitas pturbata: ad ipſam eccle/
ſiam cōfluere cepit: vbi neminē pter illū iuuenē
vidētes: mirati ſūt. At ille. Vocate inq̄t ſacerdo/
tē. quo veniēte: oīa eſt pctā ꝯfeſſus. et eiꝰ cōſilio
oē negociū iſtud pmulgauit pplo. q̄ oēs laudes
virgini bn̄dicte exclamarūt. Tūc vxor eiꝰ ꝛ ami/
ci gaudiū magnū fecerūt. Tandē mutuo cōſen
ſu vir iſte et vxor oīa paupibꝫ diſtribuētes: a cō/
nubio ſepati religionē intrauerunt. et q̄ad vixit
vterqꝫ btē vgini deuotiſſime famulātes: vitam
eternā pmeruerūt. Ecce igit̄ claret q̄ꝫ bonū ſit et
efficax nomē Marie: eiusqꝫ auxiliū hoī inuoca
re ꝛ ei deſeruire. qꝛ nō poterit talis hō pire: deo
ipm ꝛ btē virginis merito ptegente.

Articulus tertius q̄ eſt valde vtile inuocare
nomen Marie. Et aſſignant̄ duodecim vtilita/
tes.

Tertium myſteri/

um dr̄ vtiliſſime inuocationis. Ubi
notandū q̄ pcipue duodecim vtilita
tes poſſumꝰ colligere ad nūeꝝ. xij. ſtellaꝝ in co/
rona vginis q̄s cōſeq̄ poſſunt hoīes in inuoca
tione noīs Marie. vt patet ex dictis ſacroꝝ do/
ctoꝝ ac fulcimento ſacre ſcp̄ture. Prima vtili
tas eſt lapſoꝝ ſubleuatio. Unde Dan. xi. Cūqꝫ
corruerint ſubleuabunt̄ auxilio puulo. i. btē vir
ginis: q̄ dr̄ paruula p hūilitatē. Et hoc cōſonat
rōni. qꝛ ipſa eſt mater miſcdie. q̄ moueť pio cor/
de vt ſubleuet lapſos ꝛ pfundatos in peccatis.
Propterea Anſ. li. orationū. O felix Maria tu
pctōrem toti mūdo. i. hoīb ꝛ deo deſpectū ma/
terno amplecteris affectu: nec ipm deſeris donec gra
tie filij tui reformabis. O igit̄ pctōr q̄ iaces ī lu/
to et fece pctōꝝ inuoca Mariā vt molliatur cor
tuum ad pniam. Itē hoc ꝯcordat figure Nūe. ij
vbi habeť q̄ Moyſes pcuſſit virga bis ſilicē et
egreſſe ſunt aq̄ largiſſime. Uirga eſt btā virgo
Eſa. xi. Egredietur virga de radice ieſſe. Silex ē
cor duꝝ in pctis: vnde egrediunt̄ aq̄ largiſſime
lachrymaꝝ ad binā pcuſſionē. qꝛ facit declinare
a malo ꝛ facere bonū. Scđa vtilitas: pctōꝝ
liberatio. Sicut em̄ legimꝰ in ſcriptura: filij iſrl'
liberati ſunt ab egyptiaca ſeruitute per virgam.
ſic electi poſtqꝫ a peccatis ſubleuati liberari volu
erint de diabolica ſeruitute: liberant̄ p Mariā:
que figurat̄ p virgā. Jdcirco Bern. in ſermone
dt. Si pctā tua pmūt te vt liqueſias ſicut cera a
facie ignis: vade ad matrē miſcdie ꝛ oſtende ſibi
tua vlcera: et ipſa p te filio ſuo oſtendet pectus ꝛ
vbera: ꝛ filius patri latus ꝛ vulnera. pater n̄ ne/
gabit filio poſtulanti: neqꝫ filius negabit ma/
tri interpellanti: neqꝫ mater negabit pctōri plo/
ranti. Hec ille. Hinc. j. Reg. xxv. dixit Abigail
ad Dauid. Ecce famľa tua ſit in ancillā: vt lauet
pedes ſeruoꝝ tuoꝝ. Abigail figurat Mariam
que ſe obtulit deo in ancillam: vt lauet pedes. i.
affectus ſeruorum dei per ſui inuocationem.

Tertia vtilitas: gratie infuſio. qꝛ ipſa eſt ma/
ter gratie: vt canit eccl'ia. Jdcirco Bern. Quera
mus inquit fratres gratiam per Mariam: qui
ſic querit inuenit: et pulſanti apeiť. Ambro. Qui
inuocat Mariā conſequitur gratiā. Hinc ipſa
dicit Ecci. xxiiij. Jn me omnis gratia vie ꝛ veri/
tatis. Et infra. Tranſite ad me ꝛ a generatiōibꝫ
meis adimplemini. Sicut nanqꝫ teſte apoſtolo
Nemo pōt dicere dominꝰ Jeſus niſi in ſpūſan/
cto: ita nemo poteſt dicere: ſancta Maria dn̄a
mea: niſi in gratia ſpūſſancti. quod intelligēdū
eſt ſm̄ Alexādrū de Ales de dictōe cordis: oris:
et operis. Quarta vtilitas: cordis dulcoratio
Sicut enim Moyſes virga dulcorauit aquas
Exo. xv. ſic memoria Marie ꝛ eius nomīs inuo
catio dulces producit e corde lachrymas. Hinc
Canticoꝝ. j. Meliora ſunt vbera tua vino. ſci/
licet letificando cor: fragrantia vnguentis opti/
mis. ſcilicet deuotionis interne. Unde Bernar/
dus in ſermone quodam. O felix Maria: tu
nec nominari potes quin ſtatim exaudias: nec
cogitari quin tecum ſit affectus diligentium te.

De hoc refert Diſcipulus Exemplum in ſuo
promptuario: exemplo. lxxij. dicens Q̄ iuxta ec
cleſiam ſancti Seuerini in Colonia incluſus q̄/
dam habitabat. hunc cum matrone ciuitatis vi/
ſitarent: vna deuota dixit eidem q̄ nomen Do/
mine noſtre dicere nō poſſet ſine mira quadam
dulcedine. Cauſa tāte gratie requiſita: ait. Sin/
gulis diebꝫ in honore eius. l. Aue Maria dice/
re cōſueui: vnde tantam dulcedinē merui q̄ ois
oris mei ſaliua tēpore oratiōis in mel videatur
ꝯuerſa. Quod ille incluſus audiēs: cepit eiꝰ exē
plo per hebdomadā cōplere Aue Maria: ꝛ tan

ſam hauſit dulcedinē in noīe Maria φ ſup oē
mel traſcēderet. Uñ patet φ ſicut teſte Bernar-
do hoc nomē Jeſus: ita hoc nomē Maria mel ē
in ore: melos in aure: iubilus in corde. Quin
ta vtilitas: demonū effugatio. qz vt dr Bern. et
allegat in Speculo btē ṽgis. Ubicūqz inqt no-
mē Marie noiat: ibi demonū nocumtū effuga
tur: reis venia ⁊ egris medela atqz pegrināntibꝫ
adiutoriū dat. Hec ille. Idcirco ipſa deſcribit
Cant. vj. terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata.
Refert de hoc exemplū idem Diſcipulꝰ vbi ſ.
exemplo. lxxvij. Cū cuidā puelle diabolus ſepiꝰ
in multiplici forma apparens fere in amentiā eā
duxerat. ⁊ ipſa ppoſuerat ingredi monaſterium.
a quo volens auertere eā diabolus: apparuit ei
nocte ſuadens mūdi delitias ⁊ pdicēs ei oīa in-
cōmoda religionis. Rñdit illa Quid mihi erit ſi
in delitijs quas pmittis mortua fuero. Ad qd ṽbū
demō tacuit ⁊ eā rapuit: ⁊ conabat ꝑcipitare de
feneſtra. Que cū diceret Aue Maria: dimiſit eā
diabolus dicēs. Si hac hora illā mulierē nō no
minaſſes: occidiſſem te. ⁊ in religione tibi aduer
ſabor. quo dicto diſparuit. Unde Bern. ſermo-
ne In lectione: dicit. Horrent pncipes tenebra-
rū Marie deuotā inuocatōez. qz in circūitu eiꝰ
acies valida innūerabilium ſpirituū beatoꝝ ſi-
bi deuotos defendentiū. Hec ille. Sexta vti-
litas: tentationū refrenatio. qz in oī tentatiōe ad
inuocationē Marie deus fidelis faciet pṽentū
auxilij: ſiue ipſa tentatio ſit a carne: ſiue a mūdo:
ſiue a diabolo. Uñ ipſa ait Eccl. xxiiij. Quaſi pla
tanus exaltata ſum iuxta aqs. i. iuxta populos
baptizatos. qz vt ſcribit Apoca. xvij. Aque mul
te populus multus. Per hoc aūt φ dicit: qua-
ſi platanus: innuit ptectionem quam facit in tē
tatiōe. quia platanus habet folia ad modū ſcu-
ti. et idcirco defenſationē ſignificat. Item ibidē.
Quaſi cedrus exaltata ſum in libano. Et iterū.
Quaſi myrrha electa dedi ſuauitatē odoris. Ce
drꝰ nanqz odore ſuo fugat ſerpentes. et myrrha
occidit vermes in carne. et ideo ſignificat motu-
um ⁊ tentationū refrenationē. Hoc figuratum
eſt. j. Reg. xvij. qñ Dauid cū virga vel baculo ⁊
funda ⁊ qnqz lapidibꝫ acceſſit contra Goliam
et eū occidit ꝑualens ei. Uirga eñ eſt Maria. ⁊
lapides qnqz vulnera chri. Ad idē ptinet φ Ba
nanias virga ſupauit Egyptiū ⁊ triumphās oc
cidit eum. ij. Reg. xxiij. Septima vtilitas: in
ꝑiculis ptectio vel defenſatio. Unde Bern. In
ꝑiculis inuoca Mariā. vt patuit in autoritate
poſita in fine pmi articuli. Et hoc confirmat per
multa miracula: e quibꝫ vnum cauſa breuitatis
adducam: qd refert Diſcipulus vbi ſ. exemplo
xxxix. Cum eñ qdā nauigantes p mare hieroſo-
lymā aqua irrūpe cepiſſet nauem: Epiſcopꝰ aſſi
ſtens inter eos ⁊ qdam nobiles: citiſſime in cym
bam que intus ferebat in mare depoſitā cōſcen-
derunt. vnus cum deſcēdere vellet: in mare ceci-
dit ⁊ merſus eſt ſubito: nec comparuit. Hi vero
q relicti ſunt in naui clamātes in celū: aqs ſub-
intrantibꝫ naui: abſorpti ſunt a mari. Eps ṽo
flens cōmēdabat dño eoꝝ aīas. Et ecce vidit e
mari qſi colūbas ſpecioſas ſubito euolare et in
celum conſcēdere: qs agnouit eſſe aīas ſocioꝝ
ſummerſoꝝ. et tūc magis cepit flere φ ipſe cum ſo
cijs nō eſt ſuffocatus: vt in celum potuiſſet euo
lare. Tandē cum in cymba applicuiſſent terre: ec
ce ſocium q int duas naues ceciderat ī mare vi-
derunt viuū ⁊ incolumē exire d mari. vñ ſtupē-
tes interrogant qd illi acciderit. Rñdit ille. Bea
te inqt genitricis nomē cum in aquā caderē excla-
maui: ſicqz eiꝰ memoriam ⁊ nomē bñdo: ad ima
pelagi deueni. ac ipſa mr miſcdie q immemor ſu
orū eſſe nō poteſt aſtitit mihi ſub vndis ⁊ pallio
cōtexit: et vſqz ad litꝰ pduxit ſub aqs. Hec eo di
cente: laudes deo ⁊ btē ṽgini detulerūt. Uñ ca
nit eccl'ia. A ꝑiculis cunctis libera nos ſp ṽgo be
nedicta: in cōpletorio ad canticū. Octaua: in-
firmitatis ⁊ peſtis repulſio. vñ Bern. vt allegat in
Speculo ṽgis: dr. Non eſt peſtis tāmala q mox
non diſcedat ad nomē Marie. Ibidē dr idem.
Ubi nomē Marie noiat: demonū nocumentū
effugat: et egris medela dat. Uñ legit in vita ſan-
cti Gregorij φ cū maxia peſtis Rhomā deuaſta-
ret: imaginē ṽginis quā Lucas euāgeliſta depi-
xit añ pceſſionē ferebant. et ſic aer a peſte mūda-
ri videbat. Noui pueꝝ qui in peſte cum ſe ſentie
bat infectū: nouē vicibꝫ cum Aue Maria apo-
ſtematis locū cōſignauit. et ſic ſepiꝰ liberatus eſt
nec vnqz ei peſtis ꝑualuit. Nona vtilitas: ora-
tionū in qcunqz neceſſitate exauditio. Nā Moy
ſes virgam manu tenebat cū in mōte orabat. et
ſic victoriā poſtulās ↄtra Amalech impetrauit.
Exo. xviij. Uirga eſt Maria: p quā orōnes no-
ſtre exaudiunt. Et ideo vt dr Alber. ſuper Miſ-
ſus eſt. eccleſia hoc nomen Maria interpoſuit
in ſalutatione angelica: vt vicē oratio magis ſor-
tiat effectū exauditiōis. Uñ Bern. Sileat miſe
ricordiā tuā virgo bñdicta quicūqz te in neceſſi-
tatibꝫ ſuis inuocatā meminit ſibi defuiſſe. De
cima vtilitas: in morte aſſecuratio. qz vt canit ec
cleſia: ipſa eſt regina miſcdie: vita ⁊ ſpes noſtra.
ipſa aduocata noſtra que poſt hoc exilium filiū
nobis oſtendit. Idcirco Bern. O homo ſecurū
habes acceſſum ad deum vbi mater ſtat ante fi
liū ⁊c. Refert Diſcipulus vbi ſ. exemplo. lxxvj.
φ miles qdam intrauit ordinē Ciſtercieñ. et cū
grauiter fuiſſet infirmatus: cepit deſperare pro-
pter multitudinē peccatoꝝ in ſeculo cōmiſſorū.
Pauens ergo ⁊ merens efficitur. et ſtatim beata
virgo ei apparens ↄſolata eſt eum. Qui mutatꝰ
ad leticiam maximā: interrogatus eſt ab abba-
te vñ ſibi tā ſubita mutatio. At ille. qz inquit ecce
aſtat btā ṽgo cōſolās me. Interrogatꝰ qd boni
fecerit quo id meruerit: reſpōdit. Nunqz inquit
omiſi qñ audiui nomē Marie qn flecterem ge-

nua mea ob eius reuerentiā. vn̄ aniam ꝟgini cō
mendauit:et illa eā ſuſcepit ꝛ in celum perduxit
Hinc canit eccl'ia. Maria mr̄ gr̄e mater miſeri
cordie:tu nos ab hoſte ꝓtege:i hora mortꝫ ſuſci
pe. Undecima vtilitas:purgatorij ignis refri
geratio. Hiere.xviij. Nunqd de petra agri defi
ciet nix libani.i.refrigeriū de Maria poſt mortē
noſtrā.q.d.nō. Cū em̄ in purgatorio ſūme egeāt
anie miſcd'ia Marie:ideo eā maxie iuocāt. Un̄
qdā valde cōſcientioſus ꝛ vite laudabilis mihi
retulit ꝙ nouerit qndam fratrē ordinis minoꝝ
in regno Hūgarie:q quadā vice rapt⁹ in ſpiritu
in purgatoriū:audiuit ꝛ ſic ſibi viſum eſt ꝙ oēs
anie lugubri voce Mariā inuocarent ꝛ Salue
regina canerēt. Jdcirco Bern̄.in ſer. Ex te inqt o
btā virgo ſalus pendet vniuerſoꝝ filiorū Adā:
conſolatio miſeroꝝ:et redemptio captiuorum.
Ad te reſpiciunt et qui in celo habitant vt exul
tent:et qui in purgatorio vt eripiant̄:et q in mū
do ſūt ꝛ q ſequunt̄ vt gl'ificent̄. Hec ille. Du
odecima vtilitas eſt ī celo pn̄tie delectatio. Oēs
em̄ ſancti ꝛ pcipue ei⁹ deuotiores famuli q ſedu
le eā in hac vita inuocauerūt:dicere habēt ſūma
cū delectatione ꝛ dulcedine hauſta ex ſua pn̄tia
illud Judith.xv. Tu gl'ia hierl'm:tu leticia iſra
el:tu honorificētia ppl'i noſtri. O ꝙ̄ igit̄ dignico
ſum.o ꝙ̄ excellēs ꝛ ſublime eſt hoc nomē glorio
ſiſſimū Maria. O ꝙ̄ vtile oībꝫ inuocātibꝫ ipm
qm̄ ꝑ hoc ſctiſſimū nomē lapſus ſubleuat̄:pec
cator liberat̄:gratia infūdit̄: cor dulcorat̄:demō
effugat̄:tentatio refrenat̄:ꝑicula euitant̄: peſtes
ꝛ infirmitates repellunt̄:orōnes exaudiūtur. O
feliciſſimū nomē ꝑ qd̄ homo in morte aſſecura
tur:in purgatorio refrigerat̄:et in celo ex pn̄tia
tante Dn̄e iocūdat̄. O aīa fidelis vtinā ſapes ꝛ
intelligeres dulcedinē ꝛ fructū hui⁹ noīs ꝛ ipm
ſemꝑ in corde ꝛ ore haberes. Hoc te moneo: h
exhortor vt deſcriptū habeas in domo vel oſtio
tuo:quo freqnti⁹ viſo recorderis. Felix certe illa
dom⁹ vbi ſemꝑ memoria tenet̄ Marie. O chri
ſtiane recognoſce nomē tue matris ꝟgis bn̄di
cte:q ſola eſt ſpes ꝛ refugiū anie tue: vita: ſpes:
et dulcis cōſolatio cordis tui: ipm inuoca: ipm
flexis genibꝫ acclama: ipm nomē exora:vt Ma
ria ſit tibi maria.i.maris ſtella in hui⁹ ſeculi ꝓ
cella qua dirigarꝭ ad celeſtia regna.

Pars ſecūda libri ſexti de gl'ioſo nomie Ma
rie: qm̄ ab ipſis ꝓphetꝭ cōmedat̄ ꝛ dignifice cog
nominat̄ ac honorifice ſublimat̄.

Omus quā edi

O ficari volo talis eſſe debet:vt in cūc
ctꝭ regionibꝫ nomiet̄.j. Paral̄.xxij.
Uerba ſunt regꝭ Dauid ad lr̄am de
templo dn̄i. Figuratiue aūt ea ꝟba accipiunt̄ vt
ſint veri Dauid.i.chr̄i deiqꝫ patrꝭ de ꝟgie Ma
ria q facta eſt tēplū ꝛ habitaculū filij dei:q vtiqꝫ
talis ꝛ tante excellentie eſſe debuit: vt omībꝫ ter
re regionibꝫ ei⁹ nomē celebre exiſteret. Ubi nota
ꝙ in ꝟbis ipſis btā ꝟgo tripl'r cōmēdat̄. Pri
mo qdē a diuina īhabitatōe:cum dr̄. Dom⁹. Jn
quo dicto notat̄ ꝙ deus in ipa ſicut in domo q
eta habitauerit:nō ſolū ꝑ grām vt in alijs hoībꝫ
ſedetiā ꝑ corporalem pn̄tiam:carnem ex ea aſſu
mendo. Un̄ ipſa dicere poteſt illud Ecci.xxiiij.
Qui creauit me reqeuit in tabernaculo meo.

Scdo cōmendat̄ a ſumma dignificatiōe: cū
dicit̄. talis eſſe debet.i. tante excellētie ꝛ dignita
tis vicꝫ ſūme q maior creature cōicari nō potuit
ſub vnionis dignitate ꝑſonalis in chr̄o:ꝛ quam
eius dignitatē omnes creature merito admirā
tur:vtpote cū ſit regina mundi: dn̄a angelorū:
dei mr̄. De ei⁹ dignitate Hieronym⁹ (vt allegat̄ ī
libro originaliū) dicit. Quid dicem⁹ de te virgo
ſereniſſima:pulcerrima inter oēs mulieres.ſi ſo
lem te dixerim⁹:ſplēdidior es. ſi roſam: floridi
or es.ſi liliū:candidior es.ſi cinamomū. ſi bal
ſamū:ſed oēs ſpecies aromatꝭ odore tuo pcellis
quia ꝓuilegia.ſ.dignitatꝭ tibi a deo cōceſſa non
ſolum hoībꝫ ſed ꝛ angelis admirāda ſunt. Hec
ille. Tertio cōmendat̄ in ꝟbis pmiſſis a cele
berrima nomīatiōe:cum dr̄. vt in cunctis regio
nibus noīet̄. Reuera nomē Marie apd̄ oēs no
minat̄ celeberrima veneratiōe.qr ex h btām eaꝫ
dicēt oēs generatiōes Lu.j.ca. Bern̄.in ſer. Be
atā te o bn̄dicta virgo dicent merito oēs genera
tiones.qr oībꝫ generationibꝫ vitā ꝛ gl'iam inue
niſti. Jn te em̄ angeli leticiā:iuſti grām:peccato
res veniā inueniūt in eternū. Hec ille. Unde im
pletū eſt illud Eſa.ix.ſm aliā lr̄aꝫ ſcp̄tū. Erit no
men ei⁹ gl'ioſum. Quod pōt eſſe aliud thema ꝓ
hac parte. Acturi igit̄ de gl'ia noīs bn̄dicte vir
ginis Marie:ad preſens tria myſteria notabi
mus ſm triplicem eius gl'ioſitatem.

Primū dr̄ myſteriū ꝓphetice cōmendationis
Scdm myſteriū dignifice cognomiatiōis
Tertiū myſteriū honorifice ſublimatōis.

Articulus primus qualiter ſancti ꝓphete glo
riam nomis Marie pdixerūt ꝛ cōmendauerūt
in ſimilitudinibꝫ.

Rimū myſteriuꝫ

P. de glorioſo nomie virginis Marie
dr̄ ꝓphetice cōmēdationis. Hoc eſt:
qualiter ſancti ꝓphete ſpūſancto inſpirante glo
riam noīs Marie cōmēdarūt. Quod qdē ſi vo
lum⁹ agnoſcere:ꝓducam⁹ tm̄ mō ꝓphetas tres:
alijs cauſa breuitatis ꝑtermiſſis.et dicant nob
de hoc veritatem.

Primus eſt Moyſes
Secundus eſt Balaam
Tertius eſt Salomon.

Primus ꝓpheta Moyſes. O ſancte propheta
Moyſes:ſcimus quia tu facie ad faciem loque

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

baris cū deo tanq̄ȝ amicus familiaris cū amico
teſte ſacra ſcp̄tura. Tibi ḡ deꝰ reuelauit myſte-
ria de filio ſuo incarnando ⁊ eius matre glorio-
ſiſſima. Vñ dixiſti filijs iſrael Deut. xviij. Pro-
phetā de gēte tua ⁊ de fratribꝫ tuis ſuſcitabit ti-
bi dñs: ipm ſicut me audies. q̄cūqȝ nō audierit
ꝓphetā illū: extermiabit de populo dei. Dic igit
nūc nob tu ſancte Moyſes q̄d tibi videbat: q̄d
deo inſpirāte ſentiebas de noīe matꝛ dei: q̄ȝ gra
tioſum ⁊ cōmēdabile: bñdictū ⁊ laudabile foret
Audi diligēter o fidelis aīa quid Moyſes in
cōmēdatione huiꝰ noīs dixerit Gen. j. Dixit ꝟo
deus Cōgregent aque que ſub celo ſunt in locū
vnū ⁊ appareat arida. factūqȝ eſt ita. et vocauit
deꝰ aridam terram. congregatiōeſqȝ aquaꝝ ap-
pellauit maria. Notate verba: ſignate myſteria.
Quid eſt em̄ cōgregatio aquaꝝ: niſi cōgregatio
oīm graꝝ ī vnū locū. i. in virginē matre. Vñ ſal-
uator ꝑ aquā grām ſpūſſci intelligendā docuit
Joan. iiij. Aquā quā ego dabo fiet in eo fōs aq
ſalientꝭ in vitā eternā. Sic igit ꝯgregatōes gra
tiaꝝ in dei matre voluit appellare deꝰ Maria
a mari. Tm̄ in hoc eſt differētia ꝙ maria media
correpta appellat cōgregatio aquarū: ideo. quia
tranſitoria breui tp̄e ē: iuxta illḋ Apoc. xxj. Ma
re abijt ⁊ iā nō eſt. Congregatio ꝟo gratiaꝝ ap-
pellat Maria media ꝓducta. qꝛ iſta eſt ꝑpetua
in virgine bñdicta. Lu. x. Maria optimā partē
elegit que nō auferet ab ea. Hec Alber. magnꝰ
ſup Miſſus eſt. ca. clxvij. Vñ patet quḋ Moy-
ſes nomen Marie pfiguratum cōmendauerit.
Hinc Maria interp̄tat vno modo ſic. i. amarū
mare: vt dt̄ Hiero. in expoſitōe termioꝝ Biblie

Q si q̄ras ⁊ dicas. Unde hoc ꝯgruebat vt no
men matris dei acciꝑet a mari amaro: ⁊ ꝑ marꝭ
nomē cōmendaret: Rñdet ſm̄ Jacobū de Vo-
ragine ī ſuo Maria. li. j. ꝙ p̄cipue ſeptēplici ra-
tiōe. Primo rōne plenitudīs. qꝛ ſicut in ma-
ri magno eſt plenitudo ⁊ effluxꝰ oīm aq̄ꝝ: ita in
matre dei plenitudo ⁊ effluxꝰ in alios oīm gra-
tiaꝝ. Unde Lu. j. Aue gratia plena. Hinc Eccl
xxiiij. In me omnis gratia vie ⁊ veritatꝭ. Se-
cundo rōne amaritudīs. qꝛ ſicut in mari multa
conſtat amaritudo: ita in dei matre ſuꝑ filij paſ-
ſione: qꝛ vt dt̄ Augꝰ ⁊ etiaȝ Bern̄. Non potuit
Maria videre filiū crucifigi ſine affectu mater-
ni doloris: etſi ſperaret reſurrectuꝝ ⁊ mertē ſu-
ꝑatuꝝ. ſed gladiꝰ doloris ꝑtranſijt cor eiꝰ. Hinc
Thren. ij. Magna eſt velut mare contritio tua
Et Ps̄. Omnia excelſa tua ⁊ fluctꝰ tui ſuper me
tranſierunt. Tertio rōne multitudinis. qꝛ ſic
non poſſunt numerari gutte marꝭ pre multitu-
dine: niſi a deo ſolo q̄ oīa in pondere ⁊ nūero fe-
cit. ſic nec miſericordie ⁊ gratie Marie niſi a ſo-
lo deo. Unde Eccl̄i. j. Arenā marꝭ ⁊ guttas plu-
uie quis dinumerauit: qꝛ ille ſolus. ſ. deus nu-
merare poteſt miſericordias ⁊ gratias ſue mr̄is
Quarto rōne nauigij ⁊ eius aptitudinis. q̄a
per matrem dei tanq̄ȝ per mare dei filius venit
in mundum. et per eam veri iſraelite nauigant ⁊
ꝑueniunt ad portū felicitatis eterne. Hinc Ps̄.
In mari via tua: et ſemite tue in aquis multis.

Quinto ratione ſalſedinis. quia ſicut aq̄ ma-
ris ſalſe ſunt: ſic gratie matris dei ſale ſapientie
et diſcretionis plene. Eſa. xj. Requieſcet ſuꝑ eaȝ
ſpūs ſapientie ⁊ intellectus. Sexto rōne acce-
ſſionis ſitis. quia aque maris ſitim accendūt cū
bibunt. ſic nomen matris dei in cordibꝫ deuoto-
rū accendit deſideriū ⁊ ſitim eternoꝝ. Eccl̄i. xxiiij
Qui bibunt me: adhuc ſitiunt. Septimo ra-
tione indeficientis habitudinis. quia cum oīa
flumina exeant a mari ⁊ reuertant: mare nō re-
dūdat nec deficit a ſua plenitudine. ita etiam in-
comprehenſibilis miſericordia matris dei: lꝫ in
omnes influat: nō tamen deficit in ſeculum. nec
maiori dignitate creſcere poteſt Maria. Hanc
immenſitatem miſericordie matris dei Bernar
dus ꝑpēdens in quodam ſermone dicit. Quis
miſericordie tue o benedicta longitudinem: lati-
tudinem: ſublimitatem: ⁊ ꝓfunditatē queat in-
ueſtigare: Nam longitudo eius vſqȝ ad nouiſ-
ſimū diem: inuocantibꝫ eam ſubuenit vniuer-
ſis. Latitudo eius replet orbem terraruȝ: vt ſua
miſericordia plena ſit oīs terra. Sublimitas
eius ciuitati ſuperne inuenit reſtaurationem. et
profundum eius ſedentibus in tenebris ⁊ vm-
bra mortis obtinuit redemptionem. Hec Ber.
Et ſic patet. Accedat ſecundus propheta Ba
laam: qui lꝫ fuerit magus ⁊ ariolus a demonibꝫ
querēs reſponſa: vt dicit Nicolaus de Lyra ſu-
per Nume. xxj. tamen eius prophetie tanq̄ȝ ve-
re habentur in autoritate canonica: quoniā ali-
que veritates ꝟtute diuina ſibi ſunt reuelate: p̄-
cipue de incarnatiōe filij dei. Reuelatio q̄ ꝓpe ve
ritatis que fit a deo ⁊ angelis bonis: non ſolum
fit per homines bonos ⁊ ſctōs: ſedetiā aliq̄ndo
per malos hoīes: vt patet de Caipha qui a ſpiri
tuſancto ꝓphetauit dicens. Expedit vt vnꝰ mo-
riatur homo pro populo Joan. xj. O itaqȝ fide-
lis anima perpende quid Balaam deo reuelan
te ꝓphetauerit: et qualiter nomen Marie cōme
dauerit Nume. xxiiij. dicēs. Orietur ſtella ex Ja
cob et conſurget homo ex Jſrael: et percutiet du-
ces Moab. Hec nanqȝ prophetia ſm̄ oēs ca
tholicos doctores de chriſto et eius matre acci-
pitur: vt teſtatur Lyra. in qua per aſſimilationē
ſtelle cōmendat nomen bñdicte virginis Ma-
rie. Unde Bern̄ ſuper Miſſus eſt. Jpa inquit
ſcȝ ꝟgo Maria eſt ſtella nobiliſſima de Jacob
orta: cuius radiꝰ vniuerſum orbem illuminat:
cuius ſplēdor etiam prefulget in ſupernis ⁊ in-
feros penetrat. Hec ille. Notat ergo in predi-
cta prophetia ꝙ nomen matris dei accipiendū
foret a ſtella: quod ⁊ factum eſt. qꝛ Maria ma
ris ſtella interp̄tat ſm̄ aliam interpretationem
vt dicit Hiero. Hec ē ergo ſtella orta ex Jacob

id eſt Maria ex q̄ cōſurrexit homo.i.chr̄s ex iſra el qui ꝑcuſſit duces Moab: ꝑ q̄s ꝑ̄ncipes tene braꝝ accipiunt. Unde multū cōmendat nomē bn̄dicte ꝟginis in ꝓprietate ſtelle. quia ꝑ hoc deſignat eius celica ⁊ ſanctiſſima cōuerſatio ab oī pctō aliena. qm̄ ſtella eſt celice nature ab oī peregrina impſſione aliena ⁊ incorruptibilis: vt dicit Ariſt.j.celi ⁊ mūdi. Deſignat etiā ei⁹ ꝟginal' cōceptio: vt parte.j.hui⁹ libri patuit.ar.j.ca.ſi.

Sed circa hoc q̄ſtio occurrit Cū plurime ſint ſtelle in celo nobiliſſime Quare mag' voluit deus nomen ſue matris accipi a ſtella mar' q̄ꝫ ab aliqua alia. q2 vt patuit Maria q̄ſi maris ſtella dr̄. Unð ⁊ canit eccleſia. Aue maris ſtella dei mater alma atq3 ſꝑ virgo felix celi porta. Ad qð rn̄det breuiter ꝙ ideo: q2 ꝓprietates ſtelle maris ꝑ oib9 alijs ſtellis mag' cōueniunt dei matri et diuine incarnatōi. qð oñdit ꝑ ei⁹ ſeptē pcipuas ꝓprietates: ſm̄ Jaco. vbi ſ̄. necnō Fran. Maro. in q̄dā ſermone de noīe ꝟginis: ac alios doctores catholicos. Primo nanq3 q2 ſtella maris īter alias cū minima videat: eſt ꝟtuoſiſſima: ſic mater dei minima eſt ꝑ hūilitatē: ſūme tn̄ ſancta et virtuoſa. Propter qð ipſa ait Lu.j. Reſpexit dn̄s hūilitatē ancille ſue. Scðo q2 ſtella mar' reſpectu oīm aliaꝝ ſtellarū ſita eſt in ſūmo poli: ſic dei mater vt canit eccl'ia: exaltata eſt ſuꝑ oēs choros angelorū.ſ.⁊ ſanctoꝝ ad celeſtia regna.

Tertio q2 ⁊ hec ſtella habet iuxta ſe et cōtinet vij. ſtellas. ſic dei mater ſeptiformis gr̄e plenitudinē. Eſa.xj. Egredietur virga de radice ieſſe: et requieſcet ſuꝑ eū ſpūs dn̄i. Itē ꝑ hoc etiā ſignificat ꝟginitas matr' dei: vt dr̄ Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. q2 nūer⁹ ſeptenarius eſt nūerus virgineus: teſte Macrobio. eoꝙ oēs nūeri infra decadē vel generant vel generant' preter ſeptenariū. Quarto q2 hec ſtella habet virtutē attrahēdi ferrum ⁊ adamātē: vt dr̄ Alkabici⁹. et patet ad expientiā in horologijs fact' de magnete. Sic ꝟgo hūdicta duros attrahit pctōres ꝑ ſuā miſcðiam. q2 ipſa eſt mr̄ gr̄e ⁊ miſcðie. Un̄ dr̄ anima Cant.j. Trahe me poſt te: in odorē curremus vnguētorū tuoꝝ. Quinto quia ſtella mar' habet dirigere nautas in mari. ſic dei mr̄ trāſmittere h3 oēs in hoc mari magno ⁊ ducere ad portū ſalut': vt dr̄ Ber. Sexto q2 iſta ſtella eſt ſtabilis ſine motus errore. Alie aūt ſaltē motu diurno mouētur ad motū octaue ſphere. Sic dei mater eſt ſtabil' ſine oīs peccati etiam venialis errore. Cant.iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ ma. non eſt in te.

Septimo quia iſta ſtella eſt in ꝑte aq̄lonari ſempiterne apparitōis ⁊ ꝑ̄ſidentie: ꝑ quā tanq̄ꝫ ꝑ axem mouet totū celū: vt vult autor ſphere materialis. Sic dei mr̄ in ſempiternū fulget fulgore gl'ie ⁊ ꝑ̄ſidet in ciuitate dei nr̄i ſuꝑna: q̄ putat eſſe in ꝑte aq̄lonari: iuxta illud Ps. Magnus dn̄s ⁊ laudabilis nimis in ciuitate dei noſtri in monte ſancto eius. Fundat exultatiōe vniuerſe terre mons ſion: latera aq̄lonis: ciuitas reg' magni. Et ꝑ eam virginē tota celeſtis curia ⁊ totus mund⁹ mouet: cū ad nutū ei obediūt tanq̄ꝫ dn̄e. Gen̄.xlj. Ad tui oris imꝑium cunct⁹ obediet populus. Et ſic claret ꝓpoſitū. Accedat terti⁹ ſapiens vicꝫ Salomō ⁊ dicat q̄d ipſe ſpū ſctō ſenſerit de noīe ꝟginis matr' Marie: et q̄liter commēdauerit. Audite de hoc cū loquentē Cant.j. ca. Oleū inq̄t effuſum nomē tuū: ideo adoleſcētule dilexerūt te nimis. Et notanter dr̄: effuſum. quia antea fama noīs matris dei erat occulta ⁊ latens in littera. nunc ꝟo effuſa eſt ꝑ totū orbē. et omnes adoleſcētule.i. anie ſancte fortiter diligunt eam. Ecce g̃ ſapiens Salomon cōmendat nomē Marie ꝑ oleū. Sed h̄ videamus q̄re nomen Marie oleo aſſimilat ⁊ ꝑ ei⁹ comꝑationē cōmendat. Ubi nota ꝙ pcipue ꝓpter ꝓprietates olei: nomini Marie cōuenietes. Primo q̄dē quia oleū ꝓ̄ſeruat ferrū a rubigine. Ferramenta eñ non rubiginant ſi oleo inunguntur. Ita nomen Marie duros pctōres ipſam inuocantes ꝓ̄ſeruat a peccato ⁊ pctī ꝑiculo. quia ipſa eſt aduocata pctōꝝ. Unde Eſa.xxvij. Urbs fortitudinis noſtre ſion.i. btā virgo. Itē Ps. Qm̄ in me ſperauit liberabo eū: ꝓtegā eū qm̄ cognouit nomen meū Scðo q2 oleū accendit ignē in ligno et extinguit ī lapide: vt patet in cemēto. Sic nomen Marie īuocatū in cordib9 ligneis.i. tractabilib9 ⁊ erectis in celum ꝑ obedientiā ⁊ iuſticiā: accendit ignem diuini amoris. In lapideis ꝟo et duris cordib9 extinguit eum quo ardent: ignē ſcꝫ feruoris pctī. De hoc igne Ps. Suꝑcecidit ignis.ſ. cōcupiſcentie: ⁊ non viderunt ſolē.i. chriſtum. Hinc ipa dr̄ Eccl.xxiiij. Ego mater pulcre dilectionis.i. diuine dilectionis que eſt pulcra et gratioſa. et hoc ad differentiā turpis dilectionis ſcꝫ carnalis vel mūdane: quam ꝟgo extinguit.

Tertio quia oleum eſt ſapidū ⁊ ꝓ̄pingue. Ita nomē Marie ꝑ deuotionē multū ſapit ⁊ impinguat mentē. Ps. Impinguaſti in oleo.ſ. gratie et deuotiōis: caput meū.i. mētē. Un̄ Anſ. vt allegat a Ludol.li. de vita chr̄i. parte.ij. ca.lxxxvj. dicit. Nil certe vtilius poſt deū memoria matris dei. nihil ſalubri⁹ meditatōe pij amoris q̄ feruebat in contemplatione filij ſui. nihil iocundi⁹ ſapore gaudij eius quo multipliciter paſcebat in eodem filio ſuo. Hec Anſ. Ad id ibidē queſtio vtilis mouetur. vicꝫ Unde hoc eſt ꝙ ſepe inquit vidimus ⁊ audiuimus plurimos hominum in ſuis ꝑiculis recordari nomīs Marie: et ilico oē periculum euaſiſſe. qui tamen inuocato nomīe domini Jeſu: non tā velociter: aut omnino non euaſerunt talia pericula. Nimirum inquit eſt ꝙ velocior et promptior eſt ſalus nōnunq̄ꝫ memorato nomine Marie q̄ꝫ inuocato nomine Jeſu. Et reſpondens dicit: ꝙ hoc non ideo fit vt ipſa virgo Maria potentior ſit aut maior ſit chriſto. Sed vt inquit dicam quod ſentio:

filius eius chrīs dñs ⁊ iudex eſt oīm diſcernens
merita ſinguloꝝ. Dum ḡ ſuo noīe innocat⁹ non
exaudit: iuſto iudicio facit. Jnuocat⁹ aūt nomie
matrꝫ ſue: etſi merita inuocātꝫ ñ exaudiūt: me-
rita matris intercedunt vt exaudiāt. Hec Anſ.
vbi ſ̄. Ecce ḡ nomē Marie potens. Ad id Ber.
et allegat in Speculo vgis: dicit ſic. Ubi nomē
Marie noiat: ibi demonū nocumentū effugat:
reis venia: egris medela: ⁊ pegrinātib⁹ adiuto-
riū dat. O igit glioſum. o cōmēdabile nomē ⁊ ſu
per oīa amabile ac venerabile. O ſuaue ⁊ cōfor
tatiuū nomē Maria: nomē dñe mee ⁊ genitricꝫ
dei mei. O vtinā ſis ſp in corde meo.

Articulus ſecundus de cognominatiōib⁹ di-
gniſſimis qbus in ſcriptura Maria nomiat

S Ecundū myſteri
um declarandū d̄r dignifice cogno-
minatiōis. Ubi nota ꝙ bñdicta vir
go in ſacra ſcptura cognoīat digniſſimis appel-
lationib⁹ plurib⁹ ſm pluralitatē ſue pfectiōis et
vtutꝫ. Precipue tñ ſeptē inueniunt noīa digni-
tatis qb⁹ ipſa non immerito appellat. Primo
nanqꝫ appellat amica vel in ſuplatiuo chariſſi-
ma. Uñ Can. iiij. Tota pulcra es amica mea. Et
ca. vij. q̄ꝫ pulcra es ⁊ q̄ꝫ decora chariſſima in de-
licijs. Quare aūt hoc: plures aſſignantur rōnes
ſm magiſtꝝ Jacobū de voragine in ſuo Mari
ali. Prima rō. qꝛ ipſa eſt deo ſup oēs dilecta
⁊ pemīnenter electa. Sap. viij. Oim dñs dilexit
eam. Scda rō. qꝛ ſup oēs ſecretoꝝ diuinoꝝ ē
cōſcia; qd manifeſte patet in icarnatōe. Hoc aūt
eſt ſignū ſumme amicicie: dicente ſaluatore Jo-
an. xv. Jam non dicam vos ſeruos ſed amicos.
qꝛ oīa que audiui a patre meo nota feci vobis.
Tertia. quia deo ſup oēm creaturā eſt familia-
riſſima. Cui em̄ vnqꝫ angeloꝝ vel hoīm aut cre
aturaꝝ cōceſſuꝫ eſt vt p ſua volūtate deū toties
amplecteret: oſcularet: manib⁹ portaret: et per
oīa dilectionis familiaria ſigna haberet ſic Marie
Uñ dicere potuit illd Cant. ij. Dilect⁹ meus mi
hi ⁊ ego illi q paſcat int lilia. ſ. caſtitatꝫ. Quar-
ta. qꝛ diuie volūtati fuit ſūme ꝯformata implēs
oīa pcepta ⁊ cōſilia chrī. qd etiā eſt vere amicicie
ſignum: qm̄ vt ait ſaluator Joā. xv. Uos amici
mei eſtꝫ ſi feceritꝫ q pcipio vobis. Hinc eſt ꝙ vt
dr Tulli⁹ Amicoꝝ eſt idē velle ⁊ idem nolle. Et
certe bñdicte vgis amicicia ad chrīm eſt cōproba
ta in neceſſitate. Nā Prouer. xvij. Frater in an-
guſtijs cōprobat. Jpſa aūt in oī neceſſitate chrī
affuit adiutrix fideliſſima: etiā vſqꝫ ad crucem ⁊
mortē chrī. Uñ Ber. in medit. O virgo bñdicta
qd te adduxit ad montē caluarie: cur te nō retra
xit pudor vginalis: nec loci ipſi⁹ feditas phibu
it: nec iudeoꝝ ⁊ pploꝝ tumult⁹ retinuit: cur non
pertimuiſti: cur nō horruiſti inter latrones in cru
ce pēdentes aſtare tuo dilecto filio pēdenti i cru-
ce: ſed hoc fecit vis amoris q erga tuū vnigeni-
tū afficiebarꝫ: cū q ⁊ ſil pati ⁊ crucifigi optabas
ardenti deſiderio dilectionis. Scdo btā vir-
go appellat ſoror. Cant. iiij. Uulneraſti cor meū
ſoror mea. q ſunt vba dei ⁊ chrī ad eam. Et hoc
plurib⁹ rōnib⁹. Prio qꝛ chrīs eſt fili⁹ dei patrꝫ
p naturā. et Maria eſt filia eiuſdē p gratiam.
Scdo ſoror chrī eſt. qꝛ coheres ei⁹: ⁊ cōicans
cum eo regnū patrꝫ. Rho. viij. Heredes dei: co-
heredes aūt chrī. Tertio dr ſoror. qꝛ eſt ſoror
ſanctoꝝ angeloꝝ p vginitatē. Uñ Amb. Uirgi-
nitas eſt ſoror angeloꝝ: dec⁹ virtutū: mors crimi
nū. et Hiero. Semp eſt angelis cognata vgini
tas. Jdeo angeli dicebāt Cant. viij. Quid facie-
mus ſorori noſtre in die q̄ndo alloq̄nda eſt. ſ. p
angelū in annūciatōe. Quarto dr ſoror popu
li chriani. Tū p naturā: qꝛ eſt filia Ade. Tū per
grē pticipatiōem: qꝛ ē filia ecclie ⁊ mēbꝝ chrī. O
aīa chriana ſi aduerteres q̄nta tibi ē glia habere
ſororē talē que eſt regina angeloꝝ: dña mundi:
mr dei ⁊c. Tertio btā vgo appellat filia. Ps.
Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aure ⁊c. Audi inqt. ſ.
ea q dicēda ſunt tibi ab angelo: vt poſſis credere
qa fides ex auditu Rhom. x. et vide. i. expirc ſcri
pturas pphetaꝝ q in te hñt cōpleri. et inclina au
rem tuā: p obedientiā: vt concipe poſſis filiū dei
Et obliuiſcere pplum tuū ⁊ domū pa. t. i. cōtēne
oēm mundanū affectū p chro: vt chrīm lucrifa-
cias. et ſic faciēs: cōcupiſcet rex. ſ. de⁹ decorē tuū
id eſt caſtitatꝫ tue nitorē. Dicit aūt ipſa filia dei.
Tum qꝛ eius creatura. Tū qꝛ a deo patna ſol-
licitudīe eſt cuſtodita ſicut filia chariſſima. Uñ
Cant. vij. Quā pulcra es filia pncipis. i. dei. Tū
qa deū patrē imitata. Uñ Aplus hortat oēs ad
hanc filiationē dicēs. Jmitatores di eſtote ſicut
filij chariſſimi Eph. v. Quarto nominat ſpō-
ſa Cant. iiij. Ueni de libano ſpōſa: veni corona-
berꝫ. Dicit aūt ſponſa chrī ſm ei⁹ diuinitateꝫ. qa
ſm hūmanitatē eſt ei⁹ mr ⁊ genitrix. Et merito
dr ſponſa. quia chro eſt p fidem ⁊ dilectionē con
iūcta. Et quia pars ſui ſanguīs puriſſimi eſt in-
diſſolubilr diuinitati coplata in chro. Jō Sap.
viij. Hanc amaui et queſiui eam mihi accipe in
ſponſam. Quinto cognominat virgo Luc. j.
Miſſus eſt Gabriel angelus ad virginem. Et
hoc merito. quia ipſa eſt virgo virginum. vt lib.
viij. patebit latius. Sexto nominatur muli-
er Joan. xix. Mulier ecce fili⁹ tuus. Nec obſtat
ꝙ ipſa fuit et eſt virgo immaculata. quia etiam
virgo dicitur mulier non propter corruptioneꝫ:
ſed pter ſexus feminei condicionem: vt patꝫ Ge
neſ. ij. vbi Eua vocatur mulier in ſtatu innocen
tie: cum nōdum fuit corrupta ſed virgo intacta
Edificauit inqt domin⁹ coſtam in mulierē. Me
rito aūt dr btā vgo mulier. qꝛ mulier dr q̄ſi mol
lies her. i. dñm. Jpſa nanqꝫ emolliuit deū ⁊ pla
cauit vel mitigauit: vt qui ante erat tandurus ⁊
iratus generi humano ꝙ omnes homines de-

trudebat in infernū. Propterea Job.xxx. in ꝑſo-
na generis hūani dī. Mutatus es mihi in cru-
delē ⁊ in duricia man⁹ tue aduerſarꝫ mihi. Nūc
ꝑ virginē bn̄dictam eſt ei⁹ furor mitigatus. Vn̄
in natiuitate angeli cecinerūt. Et in terra pax ho
minib⁹ Lu.ij. Hinc chr̄s multo crebri⁹ in euan
gelio ſe appellat filiū hoīs.i.bt̄ē virginis: q̄ꝫ filiū
dei.qꝛ emollit⁹ eſt ꝑ eā. Et in hoc cōmendat nob̄
ſuā immēſam miſcd̄iam q̄ dignat⁹ eſt fieri hō ꝓ
nobis. Item beata ꝟgo intantū emolliuit eū vt
noſtros defect⁹ ſuſcipe dignaret̄: qui tn̄ in diui-
nitate defectum pati nō poterat: vt ꝓ nobis de⁹
impaſſibilis pateret̄: fameſceret ⁊ ſitiret: fatiga-
ret̄ ⁊ moreret̄. O mirabilis ⁊ maxima emollitio
Idcirco ipa bn̄ ſignificat̄ ꝑ ꝟginē que ferociſſi-
mū rhinocerontē emollit ⁊ ī ſinu ſuo dormire fa
cit: et ſic vinculat̄: capit̄: ⁊ occidit̄. Itē intantum
virgo emolliuit deū vt nūc maiora peccā patient̄
tolerct q̄ quōdaꝫ minora duriſſime vindicabat.
Cōſtat em̄ ꝙ mlt̄o grauı⁹ offendūt moderni ſo-
domite q̄ꝫ antiq̄tus: qm̄ nūc in chr̄o hūana caro
ſummā habet dignitatē. vnde maior iniuria fit
nūc chr̄o a ſodomitꝫ q̄ꝫ ante incarnationē: ⁊ etiā
ab omnib⁹ luxurioſis. ⁊ tn̄ nunc de⁹ patiēter ex-
pectat q̄ an̄ duriſſime eos ſūmerſit. Quare hoc:
niſi qꝛ de⁹ eſt ꝑ ꝟginem mitigat⁹. imo vt dī Ful
genti⁹. iiij. Mytho. Dudū inq̄t celum ⁊ terra ru
iſſent ſi nō Maria p̄cib⁹ ſuſtentaſſet. Vn̄ meri-
to beata ꝟgo dr̄ mlr̄ier ꝑ antonomaſiā.i. molli-
ens herū vl̄ heroē.i. chr̄m dn̄m. Hinc Prouer.
vl. Mulierē fortē quis inueniet. qꝛ ex oīb⁹ iſta
ſola extitit fortiſſima: etiā ſuꝑ deo poteſtatē ha-
bens. propter qd̄ ſubdit̄: procul ⁊ de vltimis fi-
nib⁹ p̄ciū eius. Procul inquā. quia p̄ciū ꝟgini-
tatꝫ non eſt de terra ſed de celo. qm̄ vt dī Hiero.
ꝟgitas ē vita celeſtꝫ. ⁊ de vltimis finib⁹. quia de
ꝯiunctione dei ⁊ hoīs q̄ ſūt vltimi fines. Se-
ptimo noīat̄ regina. Vn̄ Ps̄. Aſtitit regina a de
xtris tuis in veſt. deau. ⁊c̄. Sed orit̄ q̄ſtio Unde
vel q̄re dicat̄ dei mr̄ eſſe regina: cum ipſa fuerit
puella paupcula. nā ⁊ in tp̄e ſui ꝑtus ī loco pau-
ꝑrimo vicꝫ in ſtabulo peꝑit. et in tp̄e ſue purifi-
cationis pauperꝝ oblationē habuit. ſ. duos pul
los colūbaꝝ: aut par turturꝝ: qd̄ erat pauperū.
vt patet Leui.xij. ⁊ Lu.ij. Itē pauꝑrimā veſtem
habuit. et chr̄m vilib⁹ pānis vt moris eſt paupe
rū inuoluit: vt canit eccl̄ia. Mirꝝ igit̄ quō regi-
um nomē ⁊ dignitatē habuerit: maxie cum nec
ei⁹ pr̄ vicꝫ Joachim rex fuerit alicuius regni. nec
ei⁹ mat̄ vicꝫ Anna fuerit regina alicui⁹ regni: vt
patet ex hiſtorijs. Ad hec r̄ndet̄ ſm Jacobū
d̄ voragie ī ſuo Mariali: ꝙ btiſſima ꝟgo Ma
ria lꝫ fuerit pauꝑrima. et hoc voluntaria pauꝑ-
tate: oīa terrena abdicādo ⁊ ſolū deū ſibi in the-
ſaurꝝ ꝑoptatū eligēdo: q̄tin⁹ impleret illud ſcri-
ptū cōſiliū Si vis ꝑfect⁹ eſſe: vade ⁊ vēde oīa q̄
habes ⁊ da pauꝑib⁹: ⁊ veni ſeq̄re me Mat.xix.
nihilo minus tn̄ ipſa fuit vere regina p̄alijs ex-

cellentiſſima: plurib⁹ rōnibus. Primo qui-
dem ꝓpter parentelā regiam. quia vt canit eccl̄ia
Regali ex ꝓgenie Maria exorta refulget. vicꝫ
ex ꝓgenie Dauid. Scd̄o ꝓpter vnctionē regiā
Si em̄ quē hō vnxit in regē rex dr̄: vt patet in ve
teri teſtam̄to de regib⁹ iſrael q̄s ꝓphete vngebāt:
multo fortius virginem quā vnxit deus ipſe re-
gia vnctione: pre oīb⁹ reginā predicamus. Vn̄d
et de ea Ps̄. Unxit te deus. ſ. ꝑ creationē. de⁹ tu
us: per incarnationē. oleo leticie: quo ſpūſſancti
gratia accipit̄ qua ex vtero matris plena fuit. ꝑ
conſortib⁹ tuis. i. pre oībus mulierib⁹. Tertio
ꝓpter deſponſationē regiam. qꝛ a rege regū chri-
ſto deſponſata eſt: vt patuit ſ. Quarto ꝓpter
dotationem regiam. quia deus omniū rex glo-
riam ⁊ grām: imo totū regnū celeſte cum oībus
ꝑtinentijs ſuis: dotis loco ei contulit; vt dicere
poſſit illud Gen̄.xxx. Dotauit me de⁹ dote bona
Quinto ꝓpter p̄figuratiōeꝫ regiam. qꝛ ꝑ regi-
nas eſt p̄figurata. ſ. ꝑ reginā Saba. iij. Reg. x. q̄
omia que a rege Salomone petijt obtinuit. Et
etiā p̄figurat̄ ꝑ reginaꝫ Heſter quā Aſuer⁹ (qd̄
interp̄tat̄ btitudinis domus) adamauit: et poſu
it diadema regni in capite ſuo. Heſter.ij. Se-
xto ꝓpter dignificationē ⁊ p̄tātem regiā. qꝛ ipſaꝫ
tanq̄ꝫ reginā exaltauit deus ſuꝑ totā curiā ange
loꝝ ⁊ hoīm. Et vt dī Bern̄. data eſt ei poteſtas
in celo ⁊ in terra tanq̄ꝫ regine. Septimo ꝓpter
coronationē regiā. quia coronata eſt ⁊ inthroni-
zata in ſui aſſumptione in celum corona regia.
de qua Apocal̄.xij. Mulier amicta ſole ⁊ luna
ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊ in capite corona duodecim ſtel-
larum. Circa hoc accipiamus vnum miracu
lum qd̄ refert Diſcipulus in ꝓmptuario: exem-
plo.xxj. dicens Miraculū Cũ in quodā ce-
nobio erat quidam Frater nomie Hieronym⁹:
pictor optimus: qui aſſuetus erat Marie ima-
ginem oī ſtudio ꝟtutis decorare ⁊ corona regia
tanq̄ꝫ excellētiſſimā reginā depingere ⁊ deſcribe
re. et diaboli imaginē turpiſſimaꝫ figurare. Qd̄
diabolus dolens cepit eum ſtimulare vehemen
tiſſime accēdēs luxurie libidīe ⁊ importunis co
gitationib⁹ agitare. Tunc q̄dam vice vt ſe vindi
caret diabolus apparuit ei in ſpecie mlr̄ieris pul
cerrime: alliciendo ad crimē. Cui cum cōſenſum
voluiſſet p̄bere: dixit ei diabolus Tu es ſacriſta
hui⁹ eccl̄ie: accipe ergo huius eccl̄ie theſauros ⁊
vaſa auri et argenti et frange ea et omnia in ſac-
co ponens ſequere me: et in domo mea mecum
eris nullo ſciente diu gauiſurus. Cumq̄ꝫ talia ce
piſſet operari: cepit diabolus vociferare d. Cur-
rite dn̄i currite dn̄i: quia Hieronym⁹ depredat̄
theſauros eccleſie. Accurrentes compꝑerūt Hie
ronymū fregiſſe plura vaſa aurea ⁊ in ſacculum
poſuiſſe. Et admirati interrogarunt cur hec fe-
ciſſet. Ille p̄rimeſcens ommutuit. At illi quia ſe-
ro erat: ligauerunt eum ad colūnā: volētes ma-
ne eū punire. Tūc diabol⁹ ipſi ligato illudebat

dicens. Nonne tu es q̄ ſp̃ me depingebas defor-
mē: et illā Mariā pulcerrimam faciebas. Adiu-
uet te illa regina quam decorabas nūc ſi valet.
Recordat᷒ itaq̄ꝫ Hieronym᷒ miſeratōis genitri-
cis dei: toto corde cepit eā inuocare vt in tāto ꝑi-
culo dignaret̃ ſibi ſuccurrere. Tunc ipſa pietatis
mr̃ apparuit ei ⁊ ait. Confortare Hieronyme: et
deinceps caue aſtutias diaboli. En q̄ꝛ ſeruiſti
mihi: nō deſerā te in iſtꝫ tribulationibꝫ. Et mox
ꝑ angelū apphēſo diabolo illo: ligauit eū ad co-
lumnā: Hieronymo ſoluto. et ille gratias egit.
Hieronym᷒ igit̃ admonit᷒ a dn̄a: pulſauit hora
cōpetenti ad matutinū. et accēſis lāpadibꝫ ſtetit
in choro vbi cōſueuerat. Fratribꝫ ipm̄ intuētibꝫ
mirati ſunt oēs: et viderunt in colūna ligatū q̄n-
dam: et magꝭ ceperūt mirari. Cōſpexerūt theſau-
ros eccl'ie ⁊ inuenerunt oīa vaſa ſolida ⁊ integra
oꝑante btā virgine. Vn̄ ſtupore ꝑcuſſi: facto ca-
pitulo: ligatū illū interrogarunt ⁊ cognouerunt
eſſe demonē: quē exoluētes ꝑ marie ꝟ̄ginem liberauerūt
Et ſic ille ſtridēs ⁊ clamās aufugit. Deniq̄ꝫ Hie-
ronym᷒ cōfeſſus ſcelus ſuū: narrauit quō ꝑ mi-
ſericordiā Marie ꝟ̄gis fuiſſet liberat᷒. et omnes
audiētes: laudes deo ⁊ virgini bn̄dicte ꝓclama-
runt. O igit̃ aīa fidelis vide q̄ꝫ bonū ſit virginē
bn̄dictā inuocare: eiq̄ꝫ deſeruire. O ſuꝑbn̄dicta
virgo dei mr̃ chariſſima ſponſa: ſoror: ⁊ filia. O
virgo ꝟ̄ginū miſericordiſſimaq̄ꝫ ⁊ regina excel-
lentiſſima ac dn̄a oīm creaturaꝝ: per illū piū Je-
ſum q̄ te elegit: ꝑ illū tuū dulcē natū: ꝑ ei᷒ amo-
rē ſctiſſimū te depcamur: vt ī hui᷒ mūdi naufra-
gio cōtra oēs demonū inſult᷒ ſuccurrere nobis
digneris Amen.

Articulus tertius q̄ nomē beate Marie. xij.
honoꝝ dignitatibꝫ eſt ſublimatū

Ertium myſteri-

T um in hac ꝑte declarandū dr̄ hono-
rifice vel ꝑuilegiate ſublimationis.
Ubi Notādū q̄ nomē bn̄dicte ꝟ̄ginis Marie
ad nūeꝝ. xij. ſtellaꝝ. xij. priuilegioꝝ honoribus
extat ſublimatū glo'ioſiſſime: q̄ in tres q̄ternarios
diuidi pn̄t. Primo q̄dē. q̄ꝛ nomen Marie eſt
ab eterno cōſecratū ⁊ ꝓelectū vt eſſet nomē geni-
tricis dei. iuxta illud Prouer. viij. Ab eterno or-
dinata ſum ⁊ ex antiq̄s anteq̄ꝫ terra fieret. Sic
nanq̄ꝫ (vt dr̄ Bern̄. in ſer.) dulce nomē Jeſus ab
eterno eſt cōſecratū vt ſit nomē filij dei: ſic dulce
nomē Maria ab eterno ꝓelectū et conſecratum
eſt vt ſit dignū nomē matrꝭ dei. Ideo Ps̄. A ſe-
culo nomen tuū. Scd̄o. quia in libro vite an-
te alia nomīa ⁊ ꝓ alijs ſcriptū. Cum em̄ vt ſalua-
tor nr̄ teſtat̃: oīm electoꝝ noīa ſcp̄ta ſint in libro
vite. vn̄ ait Lu. x. Gaudete ⁊ exultate q̄ꝛ noīa ve-
ſtra ſcp̄ta ſūt in celis. Et q̄ꝛ dei mr̄ inter oēs ele-
ctos ꝓmatū tenet ⁊ ꝓ oībꝫ eſt electa: iuxta q̄d ca-
nit̃. Elegit eam de᷒ ⁊ ꝓelegit eam. Igit̃ poſt no-
men Jeſu honorificētiſſime in ꝓncipio libri vite
nomē Marie eſt ſcp̄tū. vt dicere poſſit illō Ps̄.
In ꝓncipio libri ſcp̄tū eſt de me vt faciā volūta-
tē tu. de᷒ meus volui: et le. t. ī medio cordis mei.
Tertio. q̄ꝛ a ꝓncipio mūdi ꝓfiguratū ⁊ varijs
modis cōmendatū: vt patet ꝑ totū paſſum vete-
ris teſtamēti. Ubi aduertendū q̄ ſicut dr̄ magi-
ſter Leo in ſermone de natiui. ꝟ̄ginis: Nomen
Marie ex q̄nq̄ꝫ l̄ris eſt compoſitū: ad ſignificā-
dū q̄ ipſa eſt ꝑcipue ꝓfigurata ꝑ q̄nq̄ꝫ dominas
veterꝭ teſtamēti. ex q̄ꝝ noībꝫ acceptꝭ ꝓmis literꝭ
⁊ cōiunctꝭ: nomē Marie reſultat. Primo nāq̄ꝫ
ꝑ M ſignificat̃ q̄ ipa eſt ꝓfigurata per Mi-
chol que fuit ſponſa Dauid regꝭ: quam Dauid
intantū amauit q̄ cum diu fuiſſꝫ extra regnum
iudeoꝝ: noluit intrare regnum niſi ꝓus eſſet ſi-
bi Michol pn̄tata. j. Reg. vi. Sic btā ꝟ̄go (inte-
ꝓtat̃ em̄ michol pietas) et ipſa fuit pietate plena.
et certe ipſa tātū placuit deo q̄ cum eſſet extra. ſ.
in celo: noluit ingredi in hūc mundū: niſi prius
btā virgo naſceret̃. Scd̄o A denotat Abiga-
il q̄ placauit Dauid ne occideret Nabal. j. Reg.
xxv. Sic btā ꝟ̄go placauit nobis deū ſua hūili-
tate. et nunc etiā q̄tidie placat ſua intercelliōe: ne
occidat pctōres eterna morte. Tertio ꝑ R de-
notat̃ q̄ ipſam figurauit Rachel que genuit Jo-
ſeph q̄ vocat᷒ eſt a Pharaone lingua egyptiaca
ſaluator mūdi Gen̄. xlj. Sic beata ꝟ̄go genuit
verū ſaluatorē mūdi chr̄m deū noſtꝝ. Quar-
to ꝑ I ſignificat̃ Judith q̄ ꝟ̄tute caſtitatꝭ occidit
Holofernem Judith. xiij. Sic btā ꝟ̄go virtute
ſue ꝟ̄ginitatis luciferꝝ occidit. iuxta illud Gen̄.
iij. Ipſa cōteret caput tuū. Quinto ꝑ A deno-
tat̃ Abiſac que fuit electa ſuꝑ oēs filias hieruſa-
lem tanq̄ꝫ pulcrior ad ſeruiendū ⁊ miniſtrandū
regi Dauid. iij. Re. j. Sic btā ꝟ̄go fuit electa ſuꝑ
per oēs mulieres ad miniſtrandum regi celeſti;
Eccl. xxiiij. In habitatiōe ſancta coram ipo mi-
niſtraui. Quartū priuilegiū vel honoris gl'ia
eſt q̄ nomē Marie ē ab angelo Gabriele ꝓnū-
ciatum. Hoc nāq̄ꝫ tenent catholici doctores q̄
nomen Marie angelus Gabriel ꝓnunciauerit
eius parentibꝫ q̄ eam vicꝫ hoc noīe vocare de-
berent. Et ꝓbat̃ a maiori arguendo. quia ſi no-
men Joannis baptiſte angelus Gabriel ꝓnun-
ciauit Lu. j. multo fortius id de matre dn̄i ſenti-
endum eſt. Et hoc idem teſtatur Hiero. de vita
Marie ſcribens: q̄ angelus apparuit ei᷒ paren-
tibus: ꝑcipiens q̄ eam Mariā nominarent. Et
ſic patet ꝓmus q̄ternari᷒. Quintū. quia fideli-
bus eſt amoroſiſſimū vel affectuoſiſſimuꝫ: q̄m
vt ſcribit̃ Eſa. xxvj. Nomē tuū ⁊ memoriale tuū
in deſiderio aīe. Et nota q̄ debem᷒ erga no-
mē Marie affici ꝑ ſpūālem dilectiōem. quia ex
hoc triplex bonū ꝯſeq̄mur. Primo cordis exhi-
larationē ⁊ delectationē. Vn̄ ſm̄ l̄ram hebraicā
dr̄ Ps̄. Letabunt̃ oēs q̄ diligūt nomen tuū ⁊c.
Bernar. O beata Maria tu nec nominari po-

tes q̄n recrees:nec cogitari q̄n tecum ſit affectus
diligentiū ꝛc. Scd̄o interna vel ſpūalem pacifi-
cationē Ps. ſ; aliā lr̄am. pax multa diligētib⁹
nomen tuū. Tercio eternā ⁊ celeſtem gloriatōe;.
Ps. Gloriabunt̄ oms qui diligūt nomē tuu;.
Gloriabunt̄ ſ. in celeſti pr̄ia. q; vt dr̄ in ps. Qui
diligunt nomē eius habitabūt in ea. Sextu;
priuilegiū nōis Marie. q; demonib⁹ eſt formi-
dabilliſſimū. qm̄ vt ſcribit̄ Cant. vj. Terribil' eſt
Maria vt caſtroꝝ acies ordinata. Que v̄ba tra
ctans Greg. dr̄. Non tantū timēt hoſtes inuiſi-
biles quālibet caſtroru; aciem ſicut Mariā dei
matrē. De h̄ lati⁹ ſup parte. j. ar. iij. vtilitate qn-
ta. Hoc ſolū hic addo qđ refert Ubertinus lom
bard⁹ in tractatu de nōie Jeſu: ꝙ vic; cū quedā
mľier a demone incubo vexaret̄: nec poterat aliq̄
remedio liberari: venit ad btm̄ Eymundū petere
ꝯſiliū: q̄ dixit ei. Accipe virgā ⁊ ex vna p̄te facias
ſcribi nomē Jeſu: ⁊ ex alia nomen btē virginis: ⁊
cū demon ad te more ſolito venit ꝑcutias eū di-
cta virga: quo facto liberata eſt. Item legit̄ in vi
ta ſancti Antonij paduani ꝙ cū demon voluiſ-
ſet eū dormientē ſtrangulare: cepit noīare ſanct⁹
ipſe Mariā: ⁊ ſtatī circūfuſo lumine in cella de-
mon confuſus aufugit. Septimū priuilegiū
quia nomē Marie eſt cunctꝭ hoīb⁹ venerabi-
liſſimū: vt iam impletū ſit illud Lu. j. Ecce em̄ ex
hoc btām me dicent oēs generatōes. Adeo nan-
q; venerabile eſt nomen Marie in mūdo ꝙ etiā
apud infideles reuereť: vt patet ī lege mahume-
ti: ⁊ etiā apud quoſda; iudeos: de quib⁹ vide. s̄.
li. ij. p. iij. ar. ij. circa ſtellam quartā. Et q̄de; me-
rito nomen Marie ab oīb⁹ veneraẗ: quia res ſa
cra digna eſt veneratione: ſed ei⁹ nomē eſt ab eter
no ꝯſecratū: vt ꝓbāt. s̄. igit̄ ꝛc. Si q̄ras: quō
debeas venerari hoc nomē pium Marie. Dico
ꝙ tripliciter. Primo in corde deuoti⁹ diligēdo.
Scd̄o in ore venerabiliter ꝓnunciādo ⁊ benedi
cendo: nō ſicut heu multi faciūt q̄ peierāt in no-
mine Marie: vľ maledicūt inimicis: aut vitupe
rando blaſphemāt. Cōtra q̄s Leuiti. xxiiij. Qui
blaſphemauerit nomen meum morte moriatur.
Tercio q̄; venerari debet genuflexiōe ⁊ ſacri cul
tus exhibitiōe: ſepius eā ſalutādo. Un̄ ps. Ado
rabo ad templū ſanctū tuū. i. v̄ginē matrē tuam
q̄ dr̄ tēplū dei ⁊ ſacrariū ſpūſſcti. ⁊ cōfitebor no-
mini tuo. ſ. collaudādo. Talib⁹ nanq; eā veneran
tib⁹ obuiabit ipſa q̄ſi mater honorificata: hono-
rificādo eos in celeſti gľia: vt ſcriptū eſt Ecci. xv.
Et exaltabit illos apđ ꝓxios. i. ſctōs dei. Octa-
uum ꝑuilegiū: q; h̄ nomen eſt oīb⁹ inuocantib⁹
v̄tuoſiſſimū qm̄ mirabilem v̄tutem habet ſub-
ueniēdi in oī neceſſitate ⁊ in oī periculo atq; ī oī
oratiōis impetratiōe. Unde Bern. Sileat miſe
ricordiam tuā o btiſſima Maria qui te in ſuis
neceſſitatib⁹ iuocatā meminit ſibi auxiliū defuiſ
ſe. Propterea nāq; eccleſia nomē Marie appo-
ſuit in ſalutatiōe angelica: q̄tinus ꝑ eius iuoca
tionem magis ſortiat̄ oratio effectū. O peccōr q̄
quiſq; es deuot⁹ virgini Marie. cōſidera vir-
tutē nōis eius: ⁊ gaude tenere hāc ꝓcioſa; mar-
garitā in burſa cordis tui recōditā: quia null⁹ la-
pis ꝓcioſus: nľľa gēma tātē ē v̄tutꝭ. Currāt alij
ꝓ q̄ſtu mūdi. aggregēt lapides ꝓcioſos q̄ꝝ vir-
tutib⁹ gľient̄. Nā ſm̄ phoſ alij valēt in periculis
ꝓſeruandis. alij eorū in fauoribus adquirēdis.
alij in inimicicijs ſedādis. alij in ꝓſꝑitatib⁹ cōſe
quendis. Ualeant vel forte non vere ad ea va-
leant hoc ſolū conſulo. hoc ſolum perhortor ad
quirere. O oēs auari: o omnes mūdani: adq̄rite
hūc vnū lapidē ꝓcioſū. recōdite ī arca cordis h̄
nomē glorioſum triū ſillabarū Maria: ⁊ eritis
ſecuri in omni periculo: habebitis auxiliū ī omī
neceſſitate et anguſtia. et proſperitatem in omni
ſalubri optato. Nil eni; eſt mali quod nō remo
ueat: nil boni qđ non obtineat. Nonum ꝑui-
legiū: quia hoc nomen eſt ſumme confortatiuū
ſi homo aduertat: q; null⁹ ſperauit in ea ⁊ cōfu
ſus eſt. nullus inuocare potuit ſic vt derelictus
ſit dūmodo bn̄ iuocauerit. Juxta illud Eſaie. l.
Quis ambulauit in tenebris et nō eſt lumē ei.
id ē Maria ī auxiliū: q. d. nullus. Un̄ oīs hō in
ea ſpem ponere habet. Quia vt canit eccľia Ip̄a
eſt regina miſericordie: vita dulcedo et ſpes nr̄a
Et ipa ē mr̄ gr̄e et mr̄ miſericordie q̄ ab hoſte ꝓte
git: in hora mortis ſuſcipit. O tu q̄ times a ꝑicu
lo dānatōis: recordare hui⁹ nōis. quia Maria
maris ſtella īterpťať. ſi maris ſtella: ergo ad por
tū ſalutis deducens in hoc mari magno ⁊ ſpaci
oſo. Hinc Bern. O hō ſecurū habes acceſſū ad
deū. vbi mater ſtat ꝓ te ante filium. et filius an-
te patrem. filius oſtendit patri latus et vulne-
ra. mater oſtendit filio pectus et vbera. nulla po
terit eſſe repulſa: vbi tot concurrunt amoris in
ſignia. An nō ergo cōfortaris quoties nōis ei⁹
recordaris? Dicit idem Bern. de nōie Jeſu qđ
⁊ đ nōie Marie accipe valemus. Hinc prophē
ta Dauid ait. Sperēt in te q̄ nouerūt nomē tuū.
Decimū priuilegiū: quia nomen Marie eſt
gratioſiſſimū. Interpretat̄ eni; Maria illumi
natrix. ſ. lumine gratie. et ꝑfecto nomen Marie
gratioſum eſt: quia ipa btā virgo eſt mater gr̄e.
Nota aūt ꝙ ſm̄ q̄nq; lr̄as huius nōis maria
q̄ntuplicem gratiā peccatores conſequunt̄ per
hoc nomen quas q̄dem gr̄as hoc nomen ſigni
ficare videt̄. Prima littera M denotat miſeri-
cordiā diuinā. Secūda lr̄a A. denotat amore;
ſuꝑnorū et eius accenſionē. Tercia lr̄a R. ſigni
ficat remiſſionē peccatorū. Quarta littera J. de-
notat illuminatōem ex infuſione iuſtificantis g̃
tie. Quinta littera A. denotat adquiſitionē vic;
meritorum et premiorū. Hinc Bern. in ſmōe.
Si criminis īmanitate turbatus. ſi conſcientie fe
ditate confuſus: ſi iudicij horrore ꝑterrit⁹. ſi ba-
rathro deſperatōis abſorptus: Mariā cogita:
mariā iuoca. ⁊ ſic ī temetipo expiri poterꝭ q̄; me

rito dictuz ſit nomen ꝟginis Maria. Hec ille.

Undecima progatiua nois Marie eſt: qꝛ eſt nomen dulciſſimū. Uñ canit eccl'ia. Salue regina miſcðie vita dulcedo ꝛ ſpes noſtra. Unde qꝛ ipſa eſt clemētiſſima regina: vita: ſpes: ꝛ dulcedo noſtra. ſequit̃ ꝙ nomē eius ē dulciſſimū. Nimirū ex noie Marie (niſi aſſit impedimentuz in hoie) tāta dulcedo cordi deuoto infundit̃ ꝙ mentis affectū magis ac magis afficit: nec ſatiari pt pre deſiderio. qđ teſtat̃ Eccl'iaſticus ca. xxiiij. dicens in pſona ei⁹. Spūs inqt me⁹ ſup mel dulcis: ꝛ hereditas mea ſuper mel ꝛ fauū: memoria mea in generatiōes ſeculoꝝ. Qui edunt me adhuc eſurient. ſ. pre deſiderio Eſa. xxvj. Nomē tuum in deſiderio aīe. Nota aūt ꝙ nomē Marie dulcorē infert Primo viſui. Ps. Letificab me cū vultu tuo: delectatiōes in dextera tua vſqꝫ in finem. Scðo auditui. Cañ. ij. Sonet vox tua in aurib⁊ meis: vox em̄ tua dulcis ꝛ facies tua decora. Tertio dulcorē infert guſtui. Cant. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo. Quarto olfatui. Eccl. xxiiij. Quaſi myrrha electa dedi ſuauitatez odoris. Et ibidē. Ego qſi vitis fructificaui ſuauitatē odoꝝ. Quinto dulcorē infert cordis medullis. Unde Cañ. viij. Pone me vt ſignaculuz ſup cor tuū. Et ps. Guſtate ꝛ videte qm̄ ſuauis eſt dñs. ſ. in Maria. O vtinā fidelis aīa aliqñ nouiſſes expientia certa: qꝛ vt canit eccl'a: Vere clemēs pia ꝛ dulcis eſt maria. Duodecima progatiua: qꝛ nomen Marie eſt efficacia mirabiliſſimū. Mirabiles enim efficere habet fructus ſaluciferos. vt in pte. j. ar. vl. patuit. Quis deniqꝫ ſufficienter extimare poterit quanta a principio mundi miracl'a facta ſint ad nomen Marie ꝛ eius inuocationem. Si enim (vt dicit ps) mirabilis deus in ſctis ſuis: qꝛ mirabilis ſup oīa in maria q̄ eſt oīm ſanctiſſima ꝛ dña: cui (vt dic Bern.) data eſt ois ptās in celo ꝛ in terra: vt q̄cquid voluerit valeat efficere. Ut aūt magꝭ clareſcat mirabilis efficacia nois Marie: referam hic vnū miraculū quod ſcribit Uincenti⁹ in ſpeculo hiſtoriali. li. viij. partis pme. capi. cxvj. dicēs.

Miraculū. Ex in ꝯuentu ſancti Bertini erat monachus qdam noie Joſtio: in quo cōuentu cum qdam archieps de terra ſancta adueniens hoſpitatus fuiſſet: interrogatus ē a monachis quis modus orandi virꝭ religioſis in terra ſancta habitantib⁊ ſolitus foret. Et retulit qūo ab ipſis hieroſolymitanis religioſis acceperit conſuetū fore bñdictā ꝟginē hoc mō quotidie orare: vt vicz ad honorē nois eius ſm qnqꝫ litteras eius qnqꝫ Aue Maria ꝛ totidē pſalmos q̄ incipiunt ab eiſdē litterꝭ depromeret. Pro m Magnificat. Pro a Ad dñm cum tribularer. Pro r Retribue ſeruo tuo. Pro i In conuertendo do. Pro a Ad te leuaui ꝛc. Prefatus ꝗ monachus Joſtio cepit hūc modū orādi qtidie ad honorē nominis Marie obſuare. Accidit aūt vt quadā nocte ipē nō intereſſet matutinis cum ceterꝭ fratribus. ꝓpter quod ſupprior ad eius lectum venit: ibiqꝫ eū defunctū repperit. quē putam⁹ ex nimia dulcedine amoris quā forte beata virgie ſibi apparente cum filio hauſerat exceſſiſſe. Unde accurrūt fratres vultūqꝫ eius diſcooperiētes inuenerūt qnqꝫ flores roſarū. vnus egrediebat̃ de ore ꝛ lingua eius. duo de oculis. ꝛ duo de auribus. Pro tali miraculo letantes detulerūt eū in chorū: ꝛ ibi diſcooperta facie cum recentibus roſis diligenter intuentes: in roſa que đ ore exibat inuenerūt ſcriptum: Maria. Tenuerūt aūt eū per ſeptē dies ſuaui odore roſeo fragrantem donec tres epi cōuenirēt ꝛ multi alij clerici ꝛ laici: qui vidētes magnalia dei: laudē dederūt deo ꝛ bte virgini. O igit̃ nomen digniſſimū Marie nomen piū: nomē cōfortans pctōrem. O nomen dulce: nomen amoroſum ꝛ bte ſpei. O nomē venerabile ꝛ ab oībus deuota mente celebre. Quid dicam⁹ in tua laude: cum oīm deficiunt lingue nec ſufficienter te queunt laudare. Vere nomen ſacrū: nomē fructuoſū: nomē melliſluū: vtinam ſaperent ꝛ intelligerent hoies: ꝛ ipſum quotidie inuocarent: ipm ſemꝑ in domibus cordibuſqꝫ ſcriptū tenerēt: vt grām veniā ꝛ gl'iam virginis benedicte merito obtinerent Amen.

Incipit liber ſeptimus de ſanctiſſima vita bte Marie.

l

Jber ſeptimus

agit de myſterio ſanctiſſime vite benedicte ꝟginis marie: eiuſqꝫ ꝟtuoſiſſime actionis. Et diuidit̃ in tres partes. In pma parte agitur de eius ꝯuerſationis ꝛ vite ſanctitudine. In ſcða agit̃ de meritorum ꝛ virtutū pcelſitudine qua fulſit in ſumma perfectiōis altitudine. In tertia de grāꝝ eiuſdez multitudine qua illuſtrata extitit cum ſumma plenitudine in huius vite habitudine.

Pars pma de vite ſctiſſime ꝟginis beate atqꝫ actionis eius virtuoſiſſime myſterio: vbi oſtenditur ꝙ in vita ſuſcepit ſacramenta ꝛ qualem regulam ſanctitatis tenuerit.

f

Jli ne dimittas

legem matris tue: vt addat̃ grā capiti tuo. Prouerb. j. ca. Quib⁊ in ꝟbis ſapientiſſim⁹ Salomō ſpū ſancto dictante hortat̃ nos vt matris noſtre. id ē bñdicte ꝟginis marie: que eſt ſpūalis mater noſtra ꝑ regenerationē ꝛ adoptionē filiationis diuine ꝛ fraternitatis domini Jeſu chriſti. iuxta illud Anſel. dictum. Si inquit chriſtus qui ex ea genitus frater noſter eſt: cur illa que genuit mater noſtra non eſt: q. di. ſic. Huius inquā matrꝭ

noſtre legē.i.vite regulā ⁊ rectitudinē quā exemplariter i ſe nobis imitandā oſtēdit:ne dimittamus:ſed ſtudioſe obſeruemus: quatinus detur nobis copioſior gratia capiti noſtro.i.rōnali menti q̄ eſt caput aīe dirigēs eā in actibus ſuis. Profecto merito nos hortamur om̄s ⁊ ſinguli ad imitandā ſanctitatē vite Marie: qr id perſuadet nobis. Primo q̄dem ſcriptura figuralis. Secundo natura exemplaris. Tertio ſnīa doctrinalis

Primo inquā pſuadet ſcrptura figuralis. Nā Jacob ꝯſiliū ſue matris ſequens bn̄dictōēʒ paternā ꝯſecutus eſt. Gen̄.xxvij. Ita ⁊ nos ſi volumus ꝯſequi bn̄dictionē dei p̄ris: conſiliū ſequamur matris marie vitā imitando. Scd̄o pſuadet natura exēplaris. Ut en̄ certa diſcimus experientia: pater diligētius fouet filiū quē videt ſibi aſſimilatū q̄ꝫ diſſimiliorē: qr om̄e aīal naturalr diligit ſibi ſilē. Eccl.xiij. Deniqꝫ teſte glo. ſup Ps. Coruus non nutrit in nido ſuos pullos tādiu q̄uſqꝫ aſſimilari ſibi incipiūt pennis nigreſcētibus: eo ꝙ putat non eſſe ſuos pullos ꝓpter diſſilitudinē: q̄s tn̄ poſtea aſſilatos diligēter fouet: ⁊ intime diligit. Ideo dr̄ Ps. Qui.ſ.deus dat iumentis eſcam: ⁊ pullis coruoꝝ.ſ.in nido ⁊c̄. Ita ſpiritualiter Maria mater grē nos in ſpūalibus fouet ſibi aſſimilatos: ⁊ deo patri exhibet diligēdos. alr̄s ꝓpter diſſilitudinē formidandū eſt ne derelinquamur. Sectemur g̃ chariſſimi bn̄dicte virginis caſtitatē: humilitatē: patientiam: ⁊ ceteras ꝟtutes. Un̄ eius filius dn̄s Jeſus clamat Mat.xi. Diſcite a me qr mitis ſum ⁊ hūilis corde: ⁊ inuenietis requiē aīa.ve. Tertio pſuadet ſnīa doctoralis. Un̄ Amb.li.de ꝟginitate dr̄ ſic. Sit vobis tanq̄ꝫ in imagine deſcripta vita Marie: de qua velut ex ſpeculo refulget ſpēs caſtitatis ⁊ forma ꝟtutis. Hinc ſumatis exēpla viuēdi vbi tanq̄ꝫ in exēplari magiſteria ſr̄ probitatis expſſa: que q̄d corrigere: q̄d effugere: q̄d tenere debeatis oſ̄dunt. Hec ille. O igit̄ fidelis aīa auſculta cōſiliū ſapientis: ſuſcipe eius exhortatōēʒ dicentis. Fili ne dimittas legē matris tue.i.marie. O ſalubris admonitio. o dulciſſima doctrina. o ſaniſſimū ꝯſilium: cui obtēperādo fit vt addat̄ grā capiti tuo. ſi grā ergo ⁊ grā. ⁊ ꝑ ꝯſequēs oē bonū. Quia ergo vita Marie nob̄ imitāda in p̄dictis ꝟbis ꝓponit̄. idcirco de ea acturi tria myſteria in hac parte declaranda notabimus: q̄bus eius ꝯuerſatōis ⁊ vite ſanctitatē agnoſcere valebimus ⁊ imitari ſciemus.

Primū dr̄ myſteriū ſcpturalis omiſſionis
Scd̄m dr̄ myſteriū ſacralis ſuſceptōis.
Tertiū myſteriū regularis obſeruatiōis

Articulus pm̄us q̄re euāgeliſte noluerūt de vita b. Marie ſcribere aut de eius morte ⁊ ſilibus.

P**rimū myſteriuꝫ** declarandum dicitur ſcripturalis omiſſionis. Nā a pleriſqꝫ ſepeſepius queſitū eſt Quare vicꝫ in ſacra ſcptura canonica nuſq̄ꝫ aliq̄d ſcribit̄ de ſcītate et geſtis Marie. nec ab euāgeliſtis tex̄it quicq̄ꝫ de eius vite hiſtoria. imo nec etiā de eius origīe aut gentū ſcītate ⁊c̄. nec de glioſ actibus et geſtis ſup mirabilibus. aut de eius morte: aut ſacroꝝ noue legis ſuſceptione Mirū certe eſt cur ſcptura omiſerit et tacuerit hec oīa et alia matris dei p̄clara opera. Mattheus quippe ca.j. ſcribens de chriſti genealogia t̄m ſolum dicit. Jacob genuit Joſeph virū marie. de qua natus eſt Jeſus qui vocat̄ chriſtus. putabā dicere debuiſſe: virū Marie filiū Joachim: quā ex Anna vxore angelo nunciante miraculoſe genuit: que fuit virgo caſtiſſima ⁊c̄. Similit̄ ⁊ Lucas Miſſus eſt inquit angelus ad ꝟginem ⁊c̄. nō deſcribit eius ortū nec eius geſta aut vite ſcītatē: aut p̄clara ſcītatis opa. ⁊ ſic de alijs euāgeliſtis: Pret̄ hoc ſolū ꝙ cōceptionem filij dei ex ſpūſancto factā deſcribūt. et ea q̄ ad id dūtaxat ꝑtinere vident̄. Et ad id aſſumūt argumētū tale obijciētes: qr euāgeliſte p̄curſoris ortū. parentūqꝫ dignitatē: vite ſcītatem: arduaqꝫ et p̄clara eius geſta deſcpſerūt vſqꝫ ad terminū vite eius ⁊ martyriū. ergo multo magis hoc d̄ m̄re dei facere debuerūt ad fidei et morū edificationē. Videt̄ ꝙ ſacra ſcriptura omittendo ſit diminuta.

Sed cōtra eſt: quia ſpūſancto inſpirāte locuti ſūt ſancti dei homines. ij. Pe.j. et Matth.x. Non vos eſtis qui loq̄mini ſꝫ ſpūs ⁊c̄. Un̄ ipo dictante ſcpſerūt quecūqꝫ ſcpta ſunt in canonicis ſcripturis: in quibus error vel diminutio nullatenus admitti debuit. Deus eī et natura nō abundant in ſupfluis: nec deficiūt in neceſſarijs. nec q̄cq̄ꝫ faciūt fruſtra: vt dr̄.ij. Phiſ. igitur ⁊c̄.

Rn̄deo ſm Albert̄ magnū ſup Miſſus ē.c.lxxxj. alioſqꝫ doctores catholicos de hoc tractātes ꝙ ſūme rationabilit̄ factum eſt vt hec de virgine matre dei ſint omiſſa ī canonica ſcriptura a ſanctis: nec aliq̄d ſit expſſum niſi quod ſpectabat ad incarnationē ex ea factam. Hoc enim egit ſpūſſanctus miro ordine diuine ſapiētie: p̄cipue triplici ratione.

Una eſt ratio preſuppoſitionis
Alia eſt ratio excitande deuotōis
Tertia recom̄mēde clarōis vel nr̄e hūiliatōis.

Una eſt rō pſuppoſitiōis. qr vicꝫ ſcītatis excellentia et dignitas m̄ris dei ab omnibus chriſticolis debito p̄ſupponit̄: circa quā errare eſſꝫ p̄ria p̄ncipia cōfundere: et in hereſim damnatā venire. igit̄ ſupfluū fuit ea deſcribere et vicioſum. cum ſm Ariſto. qui vnū dicit quodāmodo pl̄a dic̄. Et iterꝫ. Peccatū eſt fieri ꝑ plura que eque bene p̄nt fieri ꝑ pauciora. Et.ij. Phyſ. et.viij. Topic. Un̄ ſic ſymbolum apl̄oꝝ nullibi apud euāgeliſtas ī forma ſcptū legimus. qr firmit̄ credēdū preſupponit̄ mētibus fideliū inſcribendū: ita pari m̄dicio ſpūſancto dictante factū eſt d̄ hiſtoria matris dei: excellētiaqꝫ et ſcītate. quoniā ita dixit

Mat. de q̃ natus eſt Jeſus ⁊c. eo dicto oĩa ſub/ſequencia dixit tanq̃ incluſa ⁊ preſuppoſita. ſ. ĩ ſũma eius ſctĩtate: dignitate: meritorũq̃ ⁊ premiorũ excellẽtia. Et ſic ĩ alijs etiã euãgeliſtis a ꝓle cõmendaꝛ mr̃. Cũ em̃ arbor bona nõ facit niſi fruct⁹ bonos. Mat. vij. Si ḡ proles ſctiſſima ⁊ digniſſima: ita ⁊ mr̃: maxime cũ ſit mater dei q̃ ſanctius ⁊ dignius dici nõ pt. Unde plus de ea ſcribere ſupfluuz fuiſſet: q: dicẽdo ꝙ genuit Jeſum filiũ altiſſimi. vel ꝙ eſt grã plena: dñs tecũ: ⁊ ſilia: ſufficiẽter breui ṽbo oĩa dixit ꝙ vicȝ a nulla grã: a nulla ſctĩtate: a nullo merito⁊ ⁊ pmiorũ genere fuerit aliena. ſed q̃cq̃d boni aliqua creatura fecerit vel receperit: de h̃ non liceat eam fore expertem: cum xp̃s dei mar ſit ſumma perſona ipo facto ⁊ a nullo illuſtriũ ſupari pt: vt dr̃ Damaſce. Alia rõ eſt excitande deuotõis: q: per h̃ fideliũ doctorũ deuotio excitaꝛ ad inquirenduz. Juxta illud Eccl. xxiiij. Qui edũt me adhuc eſuriunt. Et infra. Qui elucidant me vitã eternã habebunt. Tertia rõ noſtre humiliatõis ⁊ reprimende elatiõis. Nã noſtra vana gloriatio reprimitur: ne noſtra bona opa ꝓ magno reputem⁹: cũ videam⁹ ꝙ excellentiſſimi meriti opa plura a beata virgine facta: immo ⁊ ab ipo dño Jeſu vſq̃ annũ. xxx. impleta: ſcriptura quaſi nõ extimans ꝑterijt ſubticẽdo: q̃ſi tacẽdo dicat nobis illd̃ Lu. xvij. Cum feceritꝭ oĩa que pcepta ſunt vobis dicite: ſerui inutiles ſumus. ⁊ illud Mat. vj. Noli tuba canere ante te ⁊c. Itẽ dñs noſter ⁊ dña noſtra ſuas ſecretas habitudines ſibi notas per ſe noluerũt manifeſtare. Juxta illd̃ Prouer. xxvij. Laudet te os alienũ: ſileat os tuũ. Unde illa ſcripta non ſunt. Ea aũt que in pſentia diſcipulorũ vł̃ pplorũ fecerũt ſcripta ſũt ad nr̃am edificationẽ: quatinus doceremur ⁊ nos vt ſic bona agam⁹ ꝙ laudes exterius non queramus. quia vt dicit Greg. Studiũ celeſtis deſiderij a malignis ſpiritib⁹ cuſtodire nõ ſufficit: qui h̃ ab hũanis laudib⁹ non abſcondit. Depredari em̃ deſiderat qui theſauꝝ ĩ via publice portat. Hec ille. Et ſic patet ꝙ rõnabiliter valde ſpũſctõ dictante ſcti euangeliſte ea que ſpectant ad incarnatiõis fidẽ breuius ſcribere voluerũt ꝓpter fidei aſtructionẽ et edificatõez. Ea aũt que ſecrete geſta: ⁊ aplis aut alijs ignorantib⁹ fctã ſũt: licet forent magna ⁊ mirabilia ſup oim̃ ſanctorũ aliorũ geſta tacuerunt ꝑmiſſas ꝓpter rões. Ad illd̃ igr̃ in oppoſitũ ꝙ vicȝ ſaltem eius ortũ ⁊ parentũ ſanctitatẽ ſcribere debuerunt. Rñdetur ꝙ exq̃ parentũ Marie gloria ⁊ dignitas ab illa fuit: ꝓpter quã ⁊ illi anteceſſores ⁊ tota illa gens electa ẽ. ido nõ debuit Maria ꝑ parẽtes cõmendari: ſic nec chr̃s ꝑ matrem cõmendaꝛ. ſed ecõuerſo: ex prolis ſanctitate datur intelligi ſctĩtas parentũ. Ad aliud de ꝓcurſoris ortu vita ⁊ morte ⁊c. Rñdeꝛ ꝙ hec rõnabiliter de pcurſore ſcripta ſunt: q: niſi ſcripta forent: dubitari potuiſſent. Marie aũt miraculoſa ꝯceptio ⁊ ortus gaudioſiſſim⁹: vita ſanctiſſima: opa pcellentiſſima ⁊ arduiſſima: atq̃ mors precioſiſſima ⁊ glioſiſſima ⁊c. idcirco ſcribi non debuerũt: q: certiſſima fide crediꝛ inter fideles viros q̃cquid ad eius dignitatez: ſanctitatẽ ⁊ ꝑcellentiã pertinet: ⁊ ꝑ ſe notũ eſt his q̃ de Jeſu integram habẽt fidẽ. O igiꝛ peccatrix aĩa agnoſce q: nullã habes cauillatiõis cãm cõtra ſcripturã ſacrã. Quecunq̃ em̃ ſcpta ſunt: ad nr̃am doctrinam ſcpta ſunt. Rho. xv. O aĩa chr̃iana perpende: q: maxima opera ptermiſſa ſunt ſilentio ꝓpt tuã inſtructionẽ: vt ſtudeas magna credere tanq̃ fidei pſuppoſita de Maria ⁊ eius prole Jeſu: ⁊ vt ſtudeas deuotius inq̃rendo meditandoq̃ merita adquirere: atq̃ vt addiſcas humilitatez in actib⁹ tuis ſuare. O pie deus q̃ dulciter nos allicis: q̃ benigne inſtruis: ⁊ q̃ ſalubriter humiliari vis nos vt exaltes.

Articulus ſcd̃us ꝙ beata Maria in ſua vita ſuſcipere debuit ⁊ de facto ſuſcepit oĩa eccleſie ſacramenta ſibi congruentia.

Capitulum. I.

Secundum myſteriũ de vita Marie declaranduz dicitur ſacramentalis ſuſceptõis. Exq̃ em̃ in hac vita habet homo potiſſime per ſacra ſanctificari: qm̃ ipſa ſacra ex virtute diuina habent efficaciã ſanctificandi: et grãm conferũt per quã aĩa curaꝛ ab infirmitatib⁹ viciorũ. vt patet in iiij lib. ſniarũ. ꝓpter qd̃ Aug⁹. diffiniẽs Sacrm̃ inq̃t eſt illud in quo ſub tegumento rerũ viſibiliũ diuina ṽtus ſalutẽ ſecretius operaꝛ. Et Hugo de ſanc. vic. li. de ſacris dr̃. Sacrm̃ eſt materiale elementũ extrinſecus oculis ſuppoſitũ ex ſctificatõe grãm inuiſibilem ꝯferens. Jdcirco primo conſiderandũ nobis eſt: ſi btã virgo in hac vita ſuſceperit ſacra noue legis que inſtituit chr̃s domin⁹ ꝓpter noſtrã ſanctificationẽ ⁊ ſalutẽ. Quia enim nil de hoc in canonicis ſcripturis reperitur expreſſum. a pleriſq̃ manet indubitatũ. Pro hac itaq̃ re tria ſunt notanda ad preſens

Primo: generalis cõcluſio

Scd̃o: pbabilis ratio.

Tertio: particularis inquiſitio.

Primo inquã notãda eſt generalis concluſio q̃ poniꝛ ſm̃ Alber. ſup Miſſus eſt. c. lxxxij. ⁊ eſt talis. ꝙ beatiſſima ṽgo Maria in ſua vita ſuſcepit omnia eccl̃ie ſacra que tẽpore ſuo oĩbus hominib⁹ generaliter fuerunt inſtituta ⁊ ꝓmulgata omibus obſeruanda.

Capitulũ. II. quare debuit Maria ſuſcipere ſacramenta.

Secundo notanda eſt hui⁹ cõcluſionis ratio. Nã btã ṽgo ſuſcipe d̃buit ſacramenta eccl̃ie multiplici rõne: ſm̃ eundẽ Alb. vbi. s. Primo ꝓpt ſuŋpſius hũiliationẽ

qꝛ quanto pre ceterꝫ fuit ſanctioꝛ vniuerſis: tan
to magis decuit: vt ſe hũiliaret ad ſacramentoꝝ
ſuſceptionẽ. ſicut etiã humiliauit ſe ad legẽ puri
ficatiõis veterꝫ legis. Lu. ij. Iuxta illud ſaluato
ris Lu. xvij. Cum feceritꝭ omia: dicite. ſerui inuti
les ſum⁹; qꝛ qđ debuim⁹ fecimus. Scđo: ꝓ
pter ꝓcepti impletiõeꝫ: qꝛ ꝓceptũ obligabat oẽs.
Iuxta illud de baptiſmo Jo. iij. Niſi qs renat⁹
fuerit ex aqua ⁊ ſpũſctõ nõ introibit in regnũ ce
loꝝ. Tertio: ꝓpter ſcandali euitationẽ: qđ ortũ
fuiſſet in ceteris chriſticolis. Quarto: propter
meritoꝝ ſuperogationem. Quinto: ꝓpter here
ſum ꝯfutatõeꝫ: que vicꝫ aſſerebant ipm non ho
minẽ eſſe ſed angelũ. Sexto: ꝓpter ꝑfectoꝝ in
ſtructionẽ: vt q̃ ſctũs eſt ſanctificet̃ adhuc. Apo.
xxij. c. Septimo: ad pctõꝝ redargutõeꝫ. Quid
em in ſui excuſatiõe peccatores dicere pñt recu
ſantes ſacrm pnĩe ⁊ alia quecunqꝫ ſacra: cũ au
diant etiã ſanctiſſimã celoꝝ reginam ſacra ſuſce
piſſe. ꝓfecto eius exẽplo redarguunt̃ de negligen
tia ⁊ prouocant̃ ad ea ſuſcipienda.

Caplm. III. de ſingulis ſacramẽtis in ſpeali:
Utrũ maria ſuſcepit.

t Ertio hic notandũ reſtat particularis
inqſitio de ſingulis ſacr̃is eccl'ie.

Primo de baptiſmi ſuſceptiõe.
Scđo de confirmatione.
Tertio de euchariſtie acceptiõe
Quarto de ſacr̃o penitentie
Quinto de ſacr̃o matrimonij.
Sexto de extrema vnctione
Septimo de ſacro ordinis.

Primo igit̃ de ſacr̃o baptiſmi querit̃ Utrũ bea
ta vgo fuerit baptizata. Et potes obijcere ꝙ nõ:
quia ſapientis eſt nil fruſtra facere. ſed fruſtra
accipit medicinã qui non indiget. Cum ḡ domi
na fuerit ſanctificata in vtero: ⁊ vt pie creditur a
multis: fuit cõcepta ſine pctõ originali. ergo nõ
indigebat baptiſmo. ⁊ ſic fruſtra accepit: qm̃ ba
ptiſm⁹ eſt medicina cõtra originale inſtituta ſm
doctores. Itẽ cũ ipſa fuerit grã plena. ſi bapti
zaret̃ quid ſuſciperet grẽ. vnde videt̃ ꝙ ficte acceſ
ſiſſet cum rem ſacr̃i. id eſt grãm aliquã nõ ſuſce
piſſet. non ergo debuit baptizari: cum ſcriptũ ſit
Sap. vij. Spũſſctũs diſcipline effugiet fictum
Item ſi baptizata eſſet deberet eccl'ia agere fe
ſtum eius baptizatõis: ſicut eo ꝙ purificata eſt
agit feſtũ eius purificatõis: cũ tãſolenne feſtum
ſcꝫ baptiſmatis vel factuꝫ multũ fortius ꝓſtaret
ad edificationeꝫ fideliũ. Relinquit̃ ergo ꝙ non
fuerit baptizata. In cõtrariũ arguit̃: qꝛ prece
ptũ de baptiſmo obligabat oẽs poſt ſui ꝓmul
gationẽ ad ſui ſuſceptionẽ. ḡ ⁊ btãm vginem.
Item dñs Jeſus q̃uis nõ indigeret baptiza
tus fuit. ḡ ⁊ b. vgo baptizari debuit q̃uis non
indigeret. ꝓpter illud Jo. iij. Amen amen dico vo
bis: niſi q̃s renat⁹ fuerit ⁊c. ⁊ Marc. vl. ca. Qui
crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit ſalu⁹ erit. Itẽ de apo
ſtolis ſupponit̃ ꝙ fuerũt baptizati ꝑ illđ Jo. xiij
Qui lot⁹ eſt nõ idiget niſi vt pedes lauet. ḡ mlťo
magis de beata vgine credẽdũ eſt: cũ fuerit ꝑfe
ctiſſima obſeruatrix cõſilioꝝ et ꝓceptoꝝ ꝙ ba
ptizata fuerit. Rñdeo ſm Alber. vbi. ſ. ꝙ profe
cto credendũ ẽ btãm vgine fuiſſe baptizatã: al's
eni nõ haberet characterẽ ꝑ quẽ diſtingueret̃ a
iudeis et gẽtib⁹. imo cũ ipſa fuerit hũillima nũl
lum gradũ humilitatis ptermiſit. ⁊ ideo bapti
zata eſt: ñ ſolũ baptiſmo chñi ſed etiã baptiſmo
Joannis: vt ſentire videt̃ idem Alb. vbi ſupra c.
lxxiiij. Ad ꝓmũ obiectũ ⁊ ſecundũ rñdet̃ ſꝫ eũ
dem Alber. vbi ſupra c. lxxxj. ꝙ beata virgo nõ
fruſtra baptiſmũ ſuſcepit nec ficta fuit: qꝛ eo qđ
habere debuit nõ caruit ſed abũdauit pctĩ deſti
tutione et fidei ꝑfectiõe que requirunt̃ in acce
dente. Nec obſtat ꝙ ſine originali fuerit ꝯcepta
vel ꝙ fuerit ſctificata pleniſſime. q̃niã ſꝫ Tho.
in iiij. di. vj. et cõmunit̃ alios docto. q̃libet tene
tur ad baptiſmũ etiã ſctificat⁹ in vt̃o ꝓpter tria.
Prio ꝓpter adq̃rẽdũ characterẽ q̃ ānumeret̃ i
populo dei ⁊ q̃ſi deputet̃ ad ꝑcipiẽda ſacra diui
na. Scđa vt ꝑ baptiſmi ꝑceptõeꝫ paſſiõi chr̃i et
corꝑalit̃ ꝯformet̃. Tertio ꝓpt̃ bonũ obediẽtie. qꝛ
ꝓceptũ de baptiſmo oĩb⁹ datũ eſt vnde grãꝫ ad
q̃ſiuit. qꝛ ꝑ baptiſmũ ſuſcepit btã vgo characte
ris impreſſionẽ: augmentationẽ meritoꝝ: atqꝫ v
tutũ exercitationẽ. Et ſic patet. Ad tertiũ: qua
re vicꝫ non agat̃ feſtum ei⁹ baptiſmi ſicut feſtuꝫ
purificatõis. Una ratio eẽ poteſt. ſ. qꝛ baptiſm⁹
ei⁹ fuit celebratus in ſecreto. oblatio autẽ in pu
rificatione fuit in manifeſto. Alia ratio. qꝛ bapti
ſmus ꝑ ſe et principaliter dat⁹ eſt in remiſſiõem
pctõrum. ⁊ iõ ne putet̃ ipa habuiſſe pctm̃ a quo
mundaret̃ in baptiſmo: nõ debuit feſtũ eius ba
ptiſmi inſtitui. Nec obſtat ꝙ eccl'ia baptiſmum
dñi ſolẽnizat. q̃ tñ nõ habuit pctm̃. qꝛ ob h̃ facit
qm̃ ſua baptizatio nr̃i baptiſmi fuit conſecratio
Et ſic patet. Scđo de cõfirmatõe querit̃. vtꝝ
btã virgo fuerit ꝯfirmata. Et potes arguere ꝙ
non. quia dñs Jeſus q̃ ſol⁹ potuiſſꝫ ei lẽgẽ de
diſſe nõ legit̃ hoc ſacr̃m iſtituiſſe. ḡ nec ipa tene
bat̃ hoc ſacr̃m recipe. Itẽ ꝯfirmatio eſt ſacramẽ
tũ ad hoc inſtitutũ vt ꝑ man⁹ impoſitionẽ a põ
tifice det̃ ſpũſſctũs quo roboret̃ homo i pugna
ſpũali: vt dicit Rabanus. ⁊ ꝯcorditer doctores
alij. Sed beata virgo ad nullius man⁹ impoſi
tionẽ ſpm̃ ſanctũ recepiſſe legit̃. nec robore ſpũs
indiguit. quoniã plenitudinẽ gratie habuit. er
go non videt̃ quare cõfirmari debuerit. Con
tra. Beata virgo fuit plene ⁊ perfectiſſime chri
ſtiana: ſed hoc fit ꝑ ſacramentũ confirmationis
vt hõ inueniat̃ plene chr̃ian⁹. Un̄ Raba. Oms
inquit fideles ꝑ manus impoſitionẽ epiſcopo
rũ poſt baptiſmũ debent accipe ſpiritũſanctum
vt pleni inueniãt̃ chr̃iani: ergo beata vgo ꝯfir
mata fuit. Rñdet̃ ḡ ſm Alber. ca. lxxxj. ꝙ b. vir
go fuit confirmata: licꝫ nõ ſit in ſcriptura expreſſ

ſum. Nam ꝯfirmatio licet ſimpl'r non ſit ſacrm̄ neceſſitatis: eius tn̄ cōtemptus eſt damnabilis: vt volunt Richar. Bonauē. Alexan. Tho. Petrus ⁊ Alber. in. iiij di. vij. Vñ qꝛ btā virgo fuit perfectiſſima obſeruatrix ꝯſilioꝝ ⁊ ꝓceptoꝝ: ſequit̃ ꝙ ꝯfirmationē ſuſcepit. Ad primū obiectū rn̄detur ꝙ ſ̄m Petrū Aureo. in ſuo compendio. li. vj. ca. iij. dn̄s Jeſus ꝯfirmationē initiauit qn̄ manū paruulis impoſuit ⁊ eis bn̄dixit. Ad ſcđm rn̄det̃ ſ̄m Alb. vbi. ſ. ꝙ in ꝯfirmatiōe recepit btā ꝟgo alterius characteris impſſionē: ampliorem meritoꝝ augmentationē ⁊ ꝑfectionez: ꝟtutū exercitationē ⁊ declarationē: ꝓpt̄ q̄s grās ꝯfirmationē nō fruſtra ſuſcepit. Tertio de euchariſtie acceptiōe q̄rit̃: Utrū btā ꝟgo acceperit euchariſtiā. Et ſi obijcit̃ ꝙ nō. qꝛ nō videt̃ quid grē in euchariſtie acceptione accepit. Hoc em̄ ſacramentū eſt inſtitutū ꝓpter charitat̄ augmentū ⁊ in remiſſionē peccatoꝝ venialiū ac cautelam mortaliū: ⁊ vt ſignū paſſionis chr̄i rememoret̃. Luc. xxij. Hoc facite in meā cōmemorationem. Sed btā virgo etiam abſqꝫ hoc charitate plena fuit ⁊ remiſſione pctōrum vel cautela mortaliū non indiguit: qꝛ nunqꝫ peccauit nec mortal'r potuit peccare: nec indiguit ſigno recordatōis ſenſibili: q̄ ſp̄ chriſtiformis fuit ſ̄m ſenſum: ⁊ deiformis ſ̄m intellectū. ğ euchariſtiā accipe nō debuit.

Sed contra: qꝛ hoc ſacr̄m eſt amoris. ğ ipum maxime debuit ſuſcipe: q̄ fuit ſumma in amore.

Rn̄det̃ ꝙ btā ꝟgo euchariſtiā ſepius accepiſſe comprobat̃ tam ex autoritate. qꝛ ſcriptū ē Act̃. j. Erant ꝑſeuerantes in oratiōe ⁊ cōmunicatione fractōis panis cū maria matre Jeſu. qđ de communione euchariſtie accipit̃ ſ̄m glo. q̄ꝫ ex ratiōe quā ponit Alber. ca. lxxvij. ſuper Miſſus eſt. qꝛ vicꝫ om̄s fideles tp̄e oportuno ⁊ ab eccl'ia determinato tenent̃ cōmunicare ex obligatiōe ſentētie ſaluatoris. Joan. vj. Niſi manducaueritis carnē filij hoīs nō habebit̄ vitā in vob. ğ b. virgo ſi nō cōicaſſet ſcādalizaſſet. ſed non ſcādalizauit. ğ cōicauit. Ad id ī oppoſitū rn̄det Alex. vbi. ſ. ca. lxxxj. ꝙ đ ſacr̄o altar̄ recepit b. ꝟgo dn̄ice paſſiōis ſpealē recordatōez: deuotōis actual' exercitationez. ⁊ ꝯ̄ filij abſentiā corꝑalē ⁊ viſibilem: ꝑſentie filij in hoc ſacr̄o ꝯſolationē. Quarto de ſacr̄o pnīe querit̃: Utrū btā ꝟgo ſacr̄m pnīe aliquādo ſuſcepit in vera ꝯtritione: cōfeſſione ⁊ ſatiſfactōe.

Et arguit̃ ꝙ nō. Nam nunqꝫ peccauit. ğ nūqꝫ contrita fuit. ſed ſine contritione nō eſt gratia ꝑ ſacr̄m pnīe. ergo ipa non recepit ſacr̄m ꝑnitētie ⁊ eius gratiam. Jtem confeſſio ficta eſt ſine cōtritione. ergo cum in ea contritio locum non habuit: nec cōfeſſa fuit. Jtem ſatiſfactio ſicut etiam contritio ⁊ cōfeſſio non eſt niſi de peccato: cū ergo nunqꝫ peccauit nunqꝫ penituit. Contra. Confeſſio fuit in lege veteri ⁊ noua de precepto. igitur om̄s tenebant̃: ⁊ per ꝯſequens etiam ipa. Jtem pnīa eſt ꝓ̄ma ꝟtus: vt đr Glo. ſuꝑ illo verbō. Pnīam agite. ſed b. ꝟgo habuit oēm grām ⁊ virtutē. ğ ⁊ pnīam. Jtem b. ꝟgo fecit ꝯfeſſionez operis ſ̄uando ꝯfeſſionē: ⁊ offerēdo oblatiōez ſtatutam ꝓ peccatricib̄ purificādis. vt pꝫ Lu. ij. Ergo debuit facere etiā ꝯfeſſionē oris in noua lege.

Rn̄deo ſ̄m Alb. vbi. ſ. c. lxxxj. ꝙ btā ꝟgo ſuſcepit grās omniū ſacroꝝ: vl' in ſcipis. vel equipollenti excellenter. Vñ virtutē ⁊ ſacr̄m pnīe ſuſcepit excellentius pre alijs viatorib̄. qꝛ in alijs actus pnīe reſpicit pctm̄ qđ ineſt vel infuit. in ꝟgīe aūt bn̄dicta ſine pn̄tia vel ꝑceſſiōe culpe fuit actus pnīe. Jſte āt actꝰ pnīe eſt deteſtatio pctī: ſiue nolle peccare. Btā igit̃ ꝟgo habuit ꝓ ꝯtritiōe pniali innocētie ꝯſeruatiōez ⁊ ꝑpetuū nolle peccare. Jtē ꝓ cōfeſſione habuit grāꝝ actionē. ⁊ ꝓ ſatiſfactiōe opeꝝ ſuꝑerogatiōez. Et ꝑ hoc ſolui pn̄t obiecta ī cōtrariū. Sed circa hec adhuc remanet dubium: Quid btā ꝟgo ꝯfiteri potuit: cū nulliꝰ peccati ꝯſcia fuit: que etiā veniale nō habuit? Rn̄det Alber. vbi. ſ. ꝙ triplex eſt ꝯfeſſio. Una accuſatio pctōꝝ. Alia eſt recognitio incōgruitatis ⁊ ingratitudinis beneficioꝝ. Tertia ꝯfeſſio inſufficientie meritoꝝ. Et hec tertia ſolū fuit ꝓprie btē ꝟginis cōfeſſio: q̄ confitebat̃ deo ꝙ tantā grām recepit quā nūqꝫ cū cōdigno meruit vel oīs creatura mereri potuerit: licet ipſa de cōgruo meruerit. Jtē adhuc querit̃ q̄s fuit eiꝰ cōfeſſor? Et videtur ꝙ b. Petrꝰ: qꝛ ordo eſt inter confeſſores ⁊ ꝯfitentes. Cum ğ btā virgo fuerit ſūma: debuit ꝯfiteri ſummo ꝯfeſſori ⁊ digniſſimo. hic autē eſt papa. ſed Petrꝰ fuit papa. ğ Petro eſt confeſſa.

Sed cōtra. Superior platus nō debet ſe intromittere de adminiſtratōe ſui inferioris: vt potē archiepiſ de his q̄ ſunt ſui ſuffraganei: niſi in determinatis caſib̄. vt pꝫ extra de offi. iu. or. ca. paſtoralis. ⁊ ibi in glo. Ergo cū b. ꝟgo eſſet ſpecialiter btō Joanni cōmiſſa: ab ipſo debuit recipere ſacra. Concedendū eſt ğ ꝙ btā ꝟgo ꝓmiſſo modo ꝯfeſſionez fecerit btō Joanni euangeliſte ſuo ꝓprio ꝯfeſſori: ⁊ ab eo accepit ſacra poſt filij mortem. Hec Alber. vbi ſ. Quinto de ſacr̄o mr̄imonij q̄ſtio locū nō habet. qꝛ cōſtat ex euangelio ꝙ ipſa fuit deſpōſata Joſeph ⁊ fuit veruꝫ mr̄imoniū: ſicut patuit in li. j. parte. vj. ar. iij. c. j.

Sexto de extrema vnctiōe. Si q̄ras vtrū eaꝫ btā ꝟgo ſuſcepit: breui ꝟbo rn̄det̃ ꝙ ſic: tali rōne quā ponit Alb. vbi. ſ. qꝛ ſiq̄s totā legē ſeruauerit: offenderit aūt in vno: factus eſt oīm reus. Jaco. ij. Sed quia extrema vnctio fuit de lege a dn̄o inſtituta ⁊ ab eccl'ia: cū legit̃ Mar. vj. ꝙ diſcipulos miſit dn̄s circuīre caſtella q̄ oleo vngerent infirmos vt ſanarent̃. ergo btā ꝟgo tenebat̃ ad extremā vnctionez. ⁊ ꝑ cōſequens eā ſuſcepit. De hac re hic breuiter ꝑtranſeo: ne tediū prolixitas generet. Latius āt habes hāc q̄ōnem declaratā. li. x. par. j. ar. j. §. ij. quia pertinet ad materiam de morte ⁊ obitu Marie. Septio đ ſacr̄o ordinis ſi queras. Rn̄detur ſ̄m Alber. vbi ſup.

ꝙ h̄ ſolum ſacr̄m btā virgo nō recepit: nec eius charactarē habet. Et hoc ideo: qꝛ cōgruit eam h̄ non recipe. Primo, ꝓpter ſtatus ſui cōtrarietatē. Sacr̄m enim ordinis ſm exteriorē reputationē hominũ quandā prefert dignitatē. interius autem ſm veritatē humilē pertinet ad ſeruitutem. Unde contrariũ erat ꝛ opponebat̄ ſtatui btē virginis que interius ſũmā corā deo habuit dignitatē: exterius ꝟo ſũmā corā hoībus habuit humilitatē. Scd̄o nō cōgruit recipere ꝓpter humilitatē ꝛ aliaꝝ mulierũ ꝯformitatē: qm̄ mulieres ab hoc ſacro excludunt̄: ꝓpter ſexus indignitatē: maiorē peccādi fragilitatē: ꝛ ꝓpter eam q̄ ex his ſequunt̄ regiminis incōgruitatē. Sed forte obijciendo dicas: ꝙ ex hoc ſequitur ꝙ beata virgo non fuerit grā plena: quia hac gratia ſcʒ ſacramenti ordinis caruit. Rñdetur ſm Alber. ibidem. ꝙ licet ꝟgo btā hoc ſacr̄m non receperit: nihilominus tñ ꝗcquid dignitatis vel grē in ipſo ſacro confertur: de hoc plena fuit ꝛ ſupexcellēter habuit: vt patet inductiue. Nam in hoc ſacro cōfertur miniſtris eccl'e corona in ſignũ beneficialis dignitatꝭ: ſed btā virgo habuit coronā dignitatis: non tm̄ ſuper militantē: ſedꝛ ſuper totam triumphantē eccl'iam. Item ſupremus iſtorum miniſtroꝝ eccleſie q̄ ordinant̄ eſt papa. qꝛ appellatur ſeruus ſeruoꝝ dei. Ipſa aũt ꝟgo bñdicta eſt regina ꝛ dña pape ꝛ oīm angeloꝝ ac totius mũdi. Iteʒ in miniſtris iſtis eſt ptās delegata a deo vel ſubdelegata a vicario. In ipſa aũt virgine beata eſt ptās celeſtis pleniſſima ꝛ perpetua ex autoritate ordinaria. Itē in miniſtris eccl'e ē executio ligandi atqꝫ ſoluēdi per vſum clauium ꝛ miniſteriũ. In ipſa autē dominandi ptās ad ligandũ ꝛ ſolu enduʒ per imperiũ. Deniqꝫ miniſtri eccl'e habent ptātem ꝛ papa plenitudinē poteſtatis: tm̄ in vita iſta ꝛ nō in celo: nec in purgatorio: nec in inferno. Btā aũt ꝟgo hʒ ptātis plenitudinē in vita iſta in celo: purgatorio: ꝛ inferno Et ſic patet. Unde Berñ. Data eſt tibi ptās o Maria i celo ꝛ in terra. vt ꝗcqd velis valeas efficere. Manifeſtũ eſt ꝗ nil dignitatꝭ ꝛ grē que ē in ſacris deeſſe in virgine: ſed eam hoc totum vel in ſe vel in equipollenti vel excellēti plenarie poſſediſſe. Hec Alber. O igit̄ virgo ſuperbñdicta. o dña glorioſiſſima. o excellentiſſima femina Maria dulciſſima. ꝗs mente cōprehendere. quis lingua ſufficiat explicare tuas dignitates: gratias ꝛ virtutes? Quis te digne queat laudare? ſi mille ora ſi decēmilia lingue vnicuiqꝫ nr̄m forēt te laudādo nō poſſem⁹ ſufficiēter: ꝛ quantuʒ ex eq̄ debem⁹ collaudare. Hoc ſolũ o piiſſima ꝟgo vnica ſpes noſtra: ꝛ cōſolatio cordis nr̄i dulcis domina te deprecamur: hoc ſolũ ſuppliciter expoſcimus: vt apud tuũ dulcem natũ: apud amantiſſimũ Jeſum quem nobis ſaluatorē ediditi: mereamur tuis precibus ineffabilis tue ꝛ ei⁹ glorie fieri participes Amen.

Articulus tertius de regulis ſanctitatꝭ, quas ſingulas ꝛ omnes in ſumma ꝑfectione obſeruauit b. Maria ꝗ̄diu vixit.

t Ertiũ myſterium

pro hac parte declarandũ dicit̄ regularis obſeruationis. Nam ſi volum⁹ agnoſcere ſanctitatē vite beate virginis: que nobis in exemplum imitandi proponitur: clareſcit ex conſideratione regularum obſeruandarum: que neceſſario requirunt̄ ad vite humane ſanctitatem ſm ſacre ſcripture ꝛ doctoꝝ catholicoruʒ rudimenta. Accipere autē poſſumus ꝛ diſtinguere hic. xij. regulas ſcītatis: ꝛ diuidēdo in q̄ttuor ternarios ponere: ſm ꝙ cap. prime tres regule accipiunt̄ ex verbis Dauid Ps̄. Alie tres a Chryſ. Alie quoqꝫ tres ſuperaddite accipiunt a Berñ. Ultime ꝟo tres tradunt̄ a ſanctis ſimul Gregorio: Berñ. ꝛ Rich. de ſancto vict. vt patebit intuenti. Has q̄ppe ſanctitatꝭ regulas ſũma perfectiōis pemineutia obſeruauit bñdicta ꝟgo. His vita ei⁹ occupata tota extitit ſanctitate plena. ꝛ pro his atqꝫ cũ ipſis oībus in exemplũ ſanctitatꝭ data: corona ſtellaꝝ. xij. eius ſacratiſſima vita erat glorioſa.

Capl'm. I.

p Ro p̄mo igit̄ ternario dixi ꝙ ſctũs Dauid ſpũſancto dictante tradit tres p̄ncipuas regulas ſcītatis obſeruādas fidelibus: cum dī ps̄. xxxiij. Quis ē hō q̄ vult vitam diligit dies videre bonos. Et pluribꝰ vbis vnam ſniam cōplectens, Diuerte inq̄t a malo et fac bonũ: inq̄re pacē ꝛ ꝑſequere eā. Ecce tres prime regule ſanctitatis patent.

Prima regula ꝯſiſtit in mali declinatōe
Scd̄a in arduoꝝ bonoꝝ exercitatōe
Tertia in aduerſoꝝ patiēti toleratiōe

Prima itaqꝫ regula ſcītatis eſt in maloꝝ. i. peccatoꝝ declinatiōe. Unde dī a Dauid. Declina a malo. Malũ eīm culpe pcti cōtrariat̄ btitudini ꝛ felicitati ſcītatis ꝛ grē. ꝛ ideo ſimul ineſſe non poſſunt. Hinc ꝑ Eſa. c. j. clamat dñs. Quieſcite agere peruerſe: diſcite bñfacere. Ad id facit. j. q. j. cap. Dñs. vbi habet̄ ꝙ ſcītas innocētie tm̄ bōnis conuenit. qm̄ vt habet̄. xxiij. q. iiij. quantus. Mali ſũt ʒiʒania: boni aũt ſc̄ triticũ. ꝗ ꝑ ſniam datam a ſaluatore. Mat. xiij. Alligate inq̄t ʒiʒania ad comburendũ: triticũ aũt cōgregate in horrea mea. ſequit̄ ꝙ malus nō poteſt ꝗ̄diu malus eſt eſſe ſctũs ꝛ ſaluādus. ſed damnand⁹. Quāobrem Ariſt. j. Ethic. Felix inquit eſt qui ſine vituperio mali eſt. Et. vij. Ethicorum ait. Homines dij participatiue dicuntur propter virtutꝭ excellentiam. homo vero prauus peior ꝛ crudelior eſt omni beſtia. Hec ille. Unde qui vult ſanctus eſſe ꝛ felix: hoc p̄mũ requiritur vt declinet a malo ꝛ agat penitētiā de peccato. Iuxta illam ſaluatoris primā predicationem. Matthei. iiij.

Pniam agite a ppropinquabit regnū celorum.

Primā hāc regulā bñdicta ꝟgo excellētiſſime obſeruauit: qꝛ nunqȝ i tota vita ſua peccauit etiā venialiter: ꝑ Aug⁹. ꝛ Bern̄. ꝛ ꝑſuadet̄ ꝑ rōnem ſm Alber. ſup Miſſus eſt. ca. clxxvij. talem. qꝛ nullum etiā veniale vel originale pcm̄ eſt gr̄a. ḡ vbi aliqd de pctō eſt: ibi aliqd vacuū de gr̄a eſt. Cū ḡ btā ꝟgo fuerit gr̄a plena: teſte angelo Luc. j. ergo nil de pctō fuit in ea. Scđa ſanctitatis regula eſt i arduoꝝ oꝑatiōe. Vñ ſubdit Dauid. Et fac inqt bonū. qm̄ vt dr Grego. in homel'. de ꝯfeſſoribꝫ. Minus eſt malū nō agere: niſi etiaȝ quiſqȝ ſtudeat ꝛ bonis opibꝫ inſudare Secundam hanc regulā obſeruauit bñdicta virgo maria in ſūmo: qꝛ totam ſuā vitā expendit in opere bono. Vt em̄ de ea ſcribunt cōcorditer Epiphanius German⁹ ꝛ Ignacius atqȝ Hiero. in ep'la ad Cromaciū ꝛ Heliodorū. hanc regulā ꝟgo btā in tota ſua vita ſibi ſtatuerat: vt hora matutina quotidie ſurgeret: ꝛ vſqȝ ad mane continue atqȝ inceſſanter oraret. Ab aurora cogitabat de filio ſuo oīa myſteria. ſ. conceptiōis: natiuitat̄: baptiſmi: ieiunij: paſſionis: ſepulture: reſurrectōis aſcenſionis ꝛc. ꝛ gratias agebat deo de tam pia liberatiōe hūani gener̄. Illuceſcente die vſqȝ ad tertiā: loca myſterioꝝ chriſti ꝑpe hierl'm exiſtentia vel intra deuotōe ſedula actu viſitabat. A tertia ꝟo vſqȝ ad nonā horam textrino operi ſeoccupabat. Fertur Vienne eſſe vn⁹ cingulus quē ipa dr̄ texuiſſe. ꝛ qui eū viderunt narrant nunqȝ illo pulcriorē videri potuiſſe. Itē a nona ab oratione non recedebat quouſqȝ illi angelus appareret ꝛ eſcam afferret quā ſolebat de manu ei⁹ accipere cū grāꝝactiōe. Nec miruȝ h̄: qm̄ ſi filios iſrael deus pauit manna. xl. annis i deſerto angelicis manibꝫ ꝑparato. ꝛ Heliam aſcendentē i montē Oreb: q̄nto magis illud credendū eſt de ꝟgine matre. Eſca igitur quā ꝟgo de manu angeli accipiebat ipſa reficiebat̄: que ꝟo a pontificibus accipiebat pauperibꝫ erogabat. ſed ꝛ qcqd labore manuū adqrebat paupibꝫ diſtribuebat. Sedulius qȝ dicit ꝙ iuxta lectuli ei⁹ caput erat vna ſedes: vbi libri ſcti ſtabant qbꝫ ſomnū interrūpens ſepeſepius legebat. Erat ibidē ꝛ oratoriū vbi iugiter orōni ꝛ contēplationi inſiſtebat. Vñ patet: qꝛ nullū fuit tp̄s: nulla hora qn vtiliter in dei ſeruitio ꝛ merito adqrendo nō foret occupata Tertia regula ſctitatis eſt in aduerſorū patiēti tolerātōe. ideo Dauid. Inqre inqt pacem. Nimiꝝ patiētia opus ꝑfectū habet. Iac. j. Grego. Sctōꝝ inqt vita in aduerſis tolerādis agnoſcit̄: dicēte ſaluatore. In patiētia vr̄a poſſidebitis aīas veſtras. Lu. xxj. Iſtā regulā btā ꝟgo in ſummo ſeruauit: qm̄ eius patiētia inuincibilis fuit ab oī malo. Et qs cogitare ſufficiat quantū dolorem patientiſſime ſuſtinuit cū filiū ſuū pati vidit: cuius dolor̄ gladius aīam eius ptranſiuit. Nullū vl' minimū ꝟbum impatiētie in ea reperit̄: que tn̄ vnica orōne crucifixores ſui nati ſi libuiſſet: occidi a deo meruiſſet. Si qppe Helias vno ꝟbo meruit vt deſcēdat ignis de celo ꝛ conſumat qnquagenariū principē ꝛ qnquaginta qui cū eo erāt: multo fortius id efficere potuiſſet dei mr̄. Sed qd: ꝑlege euangelicā hiſtoriam ꝛ certe nō inuenies eā de paſſione ſui vnici reclamantē: non vindictā exorantē: nō vel minimo ꝟbo ꝯdicentē. O feliciſſima patiētia Marie ꝛ eius filij dn̄i Ieſu qua vita data eſt mūdo. O pctōr ſtude imitari eoꝝ pietatē: mititatē: patientiam: ꝛ manſuetudinē.

Capi. II.

Ecipiam⁹ ſecūdū ternariū in q̄ ponū ꝑ

a alie tres regule ſctitat̄ ꝑm Chry. dicentem ſup Mat. Tria ſ̄t inqt potiſſima que ſctificant hoīes. ſ. cordis mūdicia: bonoruȝ opeꝝ affluētia: factoꝝ vicȝ intētione recta: ꝛ ſpiritusſancti ꝑſentia. Vt igit̄ ad pmiſſa tria contiuem⁹ Quarta regula ſctitatis ꝯſiſtit in mūda ꝛ ſancta affectiōe cordis atqȝ cogitatōe. vt ſcȝ ad nil terrenū: nil carnale afficiat̄ cor vbi maculetur eoꝝ amore. Hinc ꝑ Eſaiā dn̄s clamat cap. j. Lauamini mūdi eſtote: auferte malū cogitationū veſtraꝝ ab oculis meis. Et ſaluator mundo cordi viſionē dei repromittit dicēs Mat. v. Btī mundo corde: qm̄ ipſi deum videbunt. Et ratio huius regule elicit̄ ab Auguſtino ſup canonica Iob. cap. j. dicēte. Talis eſt vnuſquiſqȝ qualis amat. ſi terrā diligis terra es. ſi celū diligis celū es. ſi deū diligis nō ego tibi dico: qꝛ deus es. ſed audi Pſ. dicentē. Ego dixi dij eſtis ꝛc. Hec ille Hanc regulā q̄nta diligentia obſeruauerit virgo benedicta claret ex ꝟbis Ambro. li. de ꝟginitate dicētis. Quid inqt nobili⁹ mr̄e dei. qd ſplendidius ea quā elegit ſplēdor etern⁹. qd caſti⁹ ea que chr̄m ſine ꝯtagione generauit: ꝟgo erat non ſolū corpe ſed ꝛ mēte: q̄ nullo doli ambitu ſincerū vulneraret affectū. Et iterū. Cogitatiōes inqt bonas ꝟgo ſp comites habebat: corde erat humilis: ꝟbo grauis: animo prudēs: loqndi parcior: legēdi ſtudioſior: intēta operi: verecunda ſermone: deū ſolū ſolita q̄rere ꝛ pleno corde diligere ꝛc. Deniqȝ h̄ idem claret ex ꝟbis Anſ. dicentis ꝙ ipſa tanta puritate nitebat qua maior ſub deo neqt intelligi. Quinta regula ſctitatis eſt in recta ꝛ ſancta intentōe qua hō regulat̄ in omi bona oꝑatione. Nam vt dicit ſaluator Mat. vj Lucerna corporis tui eſt oculus tuus. ſi oculus tuus ſimplex fuerit non habens aliquā partem tenebrarū: erit corpus tuū lucidū totū. Si vero oculus. ſ. intētōis nequā fuerit: totū corp⁹ tuū. ſ. totū opus tenebroſum erit. Huic cōcordant iura. xlj. diſt. Quiſquis. Et. xxij. q. v. Cū miniſter. vbi habet̄ ꝙ intentio finē opi imponit. Intētionē em̄ reſpicit deus plus qȝ actus. v. q. v. Si ſacerdotibꝫ ꝛc. Et huic concordat verbum Phi. ij. Topicoꝝ. vbi dicit. Cuius finis bonus ipſum quoqȝ bonū: ꝛ cuius finis malus ipum qȝ ma

lum. ꝓterea apl's hortaꝶ dicēs. Oia in laudem dei faciatis. Hāc regulā ꝟgo btā sūmope obſeruauit vt in oibꝫ nō niſi dei honorē q̄reret ⁊ intenderet: vt ꝺ ea teſtaꝶ Amb. li. de ꝟginitate Sexta regula ſctitatis eſt in gr̄e ſpūſſcti influitiōe. Sine nanq̄ꝫ gr̄a ſpūſſcti nō habet hō ſctificari: teſte apl'o. ij. Coꝛ. iij. Non ꝗ ſufficiētes ſimꝰ aliquid cogitare a nob tanq̄ꝫ ex nob: ſed oīs noſtra ſufficientia ex deo eſt. Nimiꝝ vt habeꝶ de conſe. di. iiij. Placuit. Sine gr̄a dei nec mandata eius impleri pñt. Et di. xl. Quelibet. dicif. ꝗ ſine gr̄a dei q̄ntūlibet occulta loca aiam ſaluare nō pñt. q̄ꝛ ⁊ de ꝑadiſo hō ⁊ de celo angelus peccādo cecidit Hec ibi. Qui vult ḡ ſctūs eſſe ſtudeat in hac vita dei gr̄am ſollicite querere ⁊ cōſeruare. Hanc regulā ſumma ꝑeminentia in ſua tota vita ſeruauit btā virgo: quia gr̄a plena fuit

Capitulum. III.

t Ertiū ternariū regularū ꝓducamꝰ: in q̄ ſupadduntur tres alie regule ſctitatis ꝑm deuotū Berñ. quaꝝ ꝑma ⁊ ī ordīe ad ꝑmiſſa Septima regula ſctitatis eſt in ſobriꝫ victus obſeruatōe. Nā vt habeꝶ de ꝯſe. diſt. v. ca. Ne tales. Gula nil celeſte ꝑmittit hoī cogitare. Propterea ſaluator Luc. xxj. ꝺt. Attendite vob ne forte grauenꝶ corda vr̄a crapula ⁊ ebrietate. Hinc ⁊ Petrus. j. Cano. c. v. clamat dicēs. Fratres ſobrij eſtote ⁊ vigilate: q̄ꝛ aduerſarꝰ veſter diabolꝰ ⁊c̄. Hāc certe regulā ſobrietatis obſeruauit btā ꝟgo in oibꝫ tēperatiſſime ſe habendo: vt teſtaꝶ Amb. li. de virginitate. di. ſic. Quid exequar ciboꝝ parſimoniā: officioꝝ redūdātiā: alteꝝ vltra naturā ſuꝑfuiſſe. ſ. in Maria. alteꝝ ipſi pene nature defuiſſe: illic nll'a intermiſſa tēpora. hic ꝯtinuata ieiunio dies. ⁊ ſiq̄n ſucceſſiſſet reficiēdi volūtas: cibꝫ plerūq̄ꝫ obuiꝰ fuit qui mortē arceret: nō q̄ delicias miniſtraret. Dormire illi non ꝑus cupiditas q̄ꝫ neceſſitas fuit: ⁊ tñ cū q̄eſcebat corpꝰ: vigilabat animꝰ: q̄ frequēter in ſomnis aut lecta repetit aut ſomno interrupto cōtinuat: aut diſpoſita gerit: aut gerēda ꝓnūciat Hec Amb. Ecce quanta ſobrietas Marie

Octaua regula ſctitatis eſt in charitatis affectione. Charitas em̄ eſt ſine q̄ nec fides: nec iuſticia: nec bona opa valent ad ſalutē: vt patet. xxiiij. q. j. vbi: ⁊. c. Odi. ⁊. c. ſe. ⁊ de pe. di. v. §. Itē hec eſt charitas. Vñ apl's. j. Coꝛ. xiij. Si linguis hoīꝫ loquar ⁊ angeloꝝ: charitatē aūt non habeā: factus ſum velut es ſonās. Propterea Berñ. ſuꝑ Cañ. ſer. xxviij. ꝺt. Quantitas ſanctitatꝭ vicꝫ cuiuſq̄ꝫ aie menſuraꝶ ad mēſurā charitatꝭ quā habet: vt q̄ multuꝫ habet charitatꝭ magna: q̄ parū parua: q̄ nil nihil ſit. Hāc regulā bñdicta ꝟgo ī ſūmo ſeruauit: q̄ꝛ ſūme deū dilexit: ⁊ primū ꝓpter deū: vt patebit infra cū de eiꝰ charitate agetur. ḡ ſumme ſctiſſima fuit Nona regula ſanctitatis eſt in humilitatis fundatōe: iuxta illud Lu. xvij. Cum feceritis oīa que ꝑcepta ſunt vob: dicite. ſerui inutiles ſumꝰ. Et iterū ca. xviij. Qui ſe humiliat exaltabiꝶ. Hugo: ꝺ humilitate. Ille maioꝛ in celo q̄ humilioꝛ in mūdo. Beata virgo ſumme humilis fuit: ꝓpter qꝺ ⁊ ſumme deo placuit: vt mater fieret dei: ipſa teſte Lu. j. Reſpexit humilitatē ancille ſue ⁊c̄.

Capl'm. IIII.

a Ccipe vltimū ternariū regulaꝝ ſctitatꝭ ꝑm Rich. Berñ. Grego. atq̄ꝫ alios ſacros doctores. quarū ꝑma ⁊ in ordine ad ꝑdicta Decima reg'la ē in ꝓrioꝝ edificatōe. Rich. Opoꝛtet inq̄t hoiem ſanctū etiam ad eos qui foris ſꝫ debite eſſe ordinatū: vt iuxta dictuꝫ apl'i: prouideamꝰ bona non ſoluꝫ corā deo: ſed etiā coram hoibus. Rho. xij. ſ. bñ tes edificatoriam ꝯuerſationē. Nam vt habeꝶ. v. q. vj. §. Paulus. parū eſt in ſe a fide nō exoꝛbitare: ⁊ alios exemplo vel ꝟbo erigere. Et iteꝝ. xj. q. iij. ꝑcipue. ꝺt Greg. Tot moꝛtibꝫ digni ſunt plati: etiaꝫ ſi ꝑuerſa nunq̄ꝫ perpetrāt: quot ad ſubditos prauitatis exempla trāſmittūt. Hinc Ariſt. v. Eth. ꝺt Optimus eſt q̄ nō ſolū ad ſe vtitur ꝟtute: ſꝫ etiā ad alios. Peſſimꝰ aūt eſt qui nō ſolū vtitur malicia ad ſe: ſed etiā ad alios. Hec ille. Bñdicta virgo nunq̄ꝫ aliquē ſcādalizauit: q̄ꝛ vt ꝺt Amb. li. de ꝟginitate. Nil inquit toruū in oculis Marie. nil procax in ꝟbis. nil in actu verecundū. nō geſtus fractioꝛ nō ingreſſus ſolutioꝛ. nō vox petulantioꝛ: vt ipſa coꝛpoꝛꝭ ſpecies ſimulacrū fuerit mentis ⁊ figura ꝓbitatis. Itē Hiero. in ep'la ad Cromaciū ⁊ Heliodoꝛū ꝺt. Hanc iraſcentem nullus vidit. hanc maledicentē nullus audiuit: oīs actus ⁊ oīs ſermo eius ita erat gr̄a plenus: vt cognoſcereꝶ in eius lingua deꝰ. Deniq̄ꝫ ipa ꝓximos edificauit ⁊ eis ꝓfuit informatione boni. q̄ꝛ vt ꝺt Hiero. vbi. ſ. ſollicita erat Maria circa ſocias ſuas: ne aliq̄ ex eis in aliquo ſermone peccaſſet: ne aliq̄ iniurioſa aut ſuperba circa parem ſuā exiſteret. ſine intermiſſione bñdicebat deū. Et ne forte in ſalutatiōe ſua a laudibus dei tolleret: ſiq̄s eam ſalutabat: illa ꝓ ſalute deo gr̄as rñdebat. Ab ipa nempe primū proceſſit: vt dum ſalutanꝶ hoīes ſcti: deo gr̄as dicant. Quotidie videbanꝶ angeli loq̄ ei: ⁊ q̄ſi chariſſimi obtemperabant ei. Hec Hiero. Preterea eius vita inclyta cunctas illuſtrat eccl'ias. ſ. exemplo edificatiōis: vt canit eccl'ia Undecima reg'la ſctitatis eſt in oīum virtutū decoratiōe. Unde Berñ. Quātūlibet te affligas: q̄ntūlibet te crucies nō dabit tibi copiā ſui dñs ꝟtutum: niſi fueris ꝟtutibꝫ adoꝛnatus. Hec ille. Hinc apl's. j. Coꝛ. iiij. Non in ſermone eſt regnū dei. ſed in virtute. nec ſufficit vnā tm̄ habere virtutū: ſed oēs vt oīa vicia impugnenꝶ. Sicut em̄ miles mundi non eſt expeditus: niſi omnia arma habeat: Ita nec miles chriſti ſi aliqua virtus ſibi defuerit. Unde Gregorius. xxij. libro moral'. Una inquit virtus ſine alijs: aut oīno nulla eſt: aut imperfecta.

Et Tullius in .ij. de tuſculanis queſtionib⁹ dt. Si vnā vrutem ꝯfeſſus es te nō habere: nullaꝫ neceſſe eſt te habiturū. Nec ille. Benedicta vgo ſup oēs excellentiſſime oib⁹ vtutib⁹ pollebat: vt oſtendet ꝑte.ij hui⁹ libri. ḡ ipſa ſanctiſſima erat. Hiero. Si diligēter attendas: nil eſt vtutis: nil ſplendoꝝ: nil gr̄e: nil candoris qd nō ſplendeat in Maria. Duodecima regl'a ſanctitatꝭ in finali pſeueratōe. qꝛ vt dt Greg.j.li.moral'. Incaſſum bonū op⁹ agit̄ ſi añ finē vite deſerat̄. nō em̄ q̄ incipit: ſed q̄ pſeuerauerit hic ſalu⁹ erit. Mat. xviij. Vñ Bern. in ep̄la .cxxviij. dt. Sola eſt pſeuerantia cui eternuꝫ ꝓmittit̄ pmiū: ſine q̄ nemo videbit deū. Bñdicta virgo Maria inflexibilit̄ vſqꝫ ad mortē adheſit bono: ꝛ pſeuerauit in plenitudine gr̄e. ḡ claret ꝙ ipſa ſctiſſima fuerit. O itaqꝫ fidelis aīa ſtude imitari Mariā ſi vis ſctificari: ſi vis cōregnare ei. ne dimittas legem vite ei⁹ vt addat̄ gr̄a tuo capiti. Pro ſimpliciū āt ꝛ ruraliū auditoꝝ informatōe ꝛ edificatōe libeat finaliter poni hic vnū exēplū qd partim accipio ex libro qui dr̄ Speculū virginis Marie: partim vo ex promptuario diſcipuli: exēplo .xxij. in hoc ope cōbinatū. Miraculū. Erat nanqꝫ q̄daꝫ deuota pſona q̄ deuotōe ſedula orabat virginem Mariā vt ſibi reuelaret q̄liter ipſa in ſua vita deū orabat: ꝛ illi placere ſtudebat atqꝫ gr̄aꝫ ſummā corā eo adquirebat: quatin⁹ imitando eam mereret̄ ꝛ ipſa beate virgini cōformata gratiam magnā vtcūqꝫ corā deo iuenire. Quadā ḡ vice btā vgo ſibi apparens reuelauit dī. Cū inq̄t eſſem adhuc tenera in etate: ſurgebā in noctꝭ medio ꝛ in tēplo ꝓcūbens: iſta orabā. Primo vt oipotens deus daret mihi gr̄am ꝙ eius ꝓcepta per oīa implere poſſim: ꝛ in oib⁹ eius volūtatem facere: atqꝫ amare oīa que ipe amat: ꝛ odire oīa q̄ odit. Scdo petebā ꝙ deū ſup omīa diligerē: ꝛ proximū ſm ſuā voluntatē amarē. ſciebā em̄ ꝙ ab amore eius omīs gr̄a deſcenderet: nec aliqua virtus ſine eius dilectiōe ineſſe poſſet. Tertio petebā hūilitatē: patientiā: benignitatē: caſtitatē: ꝛ oēs vtutes: vt ſibi placere magis poſſem

Quarto petebā vt mererer videre tp̄s in q̄ virgo filiū dei ꝓ generis hūani redēptiōe naſciturū parere haberet ꝛ portare: vt poſſem ei ſeruire: ac chriſtū verum dei filium in gremio eius adorare. Hoc intellige ante chr̄i incarnationē ex ea factam: qꝛ ꝓpter hūilitatē nimiā ipſa b. Maria nō reputabat ſe eſſe dignā ad id vt ipſa foret illa dei genitrix vgo. Poſtea aūt ꝙ̄ chriſtū peperit id nō petiuit: ſed gr̄as egit. qꝛ ipſa mater dei fieri meruit q̄ per paſſionē mundū redemit. Inſup petebā inq̄t vt vniuerſum ꝑplm ad ſuū ſeruitiū cōſeruaret. Et addidit ꝙ oēm gr̄am ꝛ virtutē exceꝑta gr̄a ſctificatiōis nō ſine inq̄t labore adqſiui: ſed cōtinua oratiōe ꝛ ardenti deſiderio: pfunda hūilitate ꝛ deuotōe: multiſqꝫ lachrymis ac multa corꝑis afflictiōe pfecte poſſedi. O igit̄ deuota aīa ſtude premiſſis modis ꝛ tu deuꝫ exorare ſi vis in gr̄a ꝓficere: pter id ſolū ꝙ ꝓ eius q̄rta pcitiōe ſtude gr̄as deo agere ꝛ orare: vt ipam virginē bñdictā in celo valeas cū filio ei⁹ glorioſa viſione intueri. Irē paupcula quedā ambas ſuas filias in obſequiū ꝛ imitationē beate vginis in his pacris ꝛ aliꝭ deuotiōib⁹ ſimilib⁹ ab infantia diligent̄ tradidit: ꝛ corā altari btē vginis eas ducens recōmendauit dī. O dña has duas filias meas mūdas ꝛ te imitantes offero: tu ſis eaꝝ mater ꝛ ꝯſeruatrix: quaꝝ etiā manus manibus imaginis btē vginis cōiunxit in argumentū deuotōis. Quib⁹ mox domū remeantib⁹: ecce iuuenis ſplēdido vultu ꝛ habitu apparuit ꝓ foribꝰ: ꝛ centū libras eis dedit qb⁹ ſuā paupꝫtateꝫ ꝓ q̄tidiano victu ſubleuarēt. Ecōtra e multi vicini cōcitati: cōtra eas famare ceperūt ꝙ eſſent male ꝛ amaſiarū meretricio victitarēt. Ille ſe recōmendarūt btē vgini: vt tanq̄ pia eaꝝ mat̄ eis in iſta infamia ſubueniret. Vñ in quadā ſolēnitate b. Marie in pſentia oium in eccl'ia angelus chriſti deſcendit de celo: ꝛ ſerta floꝝ eis dedit dī. Nec ſerta mr̄ veſtra btā virgo Maria in argumentū vr̄e vginitatꝭ tranſmiſit. ꝛ ſic ab infamia liberate ſt̄. Inſup ꝑnceps illius terre ꝛ omīs populus miracl'o ſtupefacti: duo monaſteria ſanctimonialiū cōſtruxerūt in honorē btē Marie ꝛ magnifice dotauerūt. ꝛ eaſdē duas ſorores illis monaſterijs duob⁹ pfecerūt: vbi mlt'e virgines degentes ꝛ vitam Marie btē imitātes ac deuotionē: ad celeſtia regna felicit̄ migrarūt. Ecce igt̄ ꝙ̄pium ꝛ ſcm̄ eſt imitari btām vginē in caſtitate ꝛ orōne deuota: vt in eiſdē ſctis opib⁹ ꝓficias quib⁹ ipſa ꝓfecit: in eis vtutibus deo placeas ꝛ ſine fine cū ipſa in celo gaudeas Amen

Pars ſecūda libri ſeptimi de vtutum precelſitudine qua beata Maria pfulſit ſuper omēs creaturas in omni perfectione actionis ꝛ ꝯtemplationis.

m

Ulte filie cōgregauerūt diuitias: tu ſupergreſſa es vniuerſas. Prouerbioꝝ .vl.c. Quibus in vbis bñdicta vgo Maria dei mater digniſſima cōmendat̄. Primo q̄dem a diuitiarū ſpūaliū opulentia: quas diuitias multe filie id eſt ſancte aīe cōgregauerūt. Sunt nanqꝫ diuitie q̄daꝫ tꝑales que dant̄ bonis ꝛ malis. Bonis ad ſuſtentationē ꝛ meritoꝝ cumulationē ꝑ eaꝝ pro chr̄o erogationē: vt dt Ambroſius. Malis vero ad remunerationē. Iuxta illud Matth. vj Receperunt mercedē ſuam. Alie vo ſunt diuitie ſpūales que ſunt dona ꝛ vtutes: gratia ꝛ bonorum operū merita ac gl'ia: que poſſeſſores ſuos vere faciunt diuites. Gregorius. Si diuitias amatis ꝛ vere fratres diuites eſſe cupitis: veras diuitias amate. Primas ſancti contēnunt diui

tias.i.tpales. Scdas vero cōgregare toto conamine ſatagunt: d quibus verba pāſſumpta dicūt. Multe filie ↄgregauerūt diuitias: quas ⁊ bndicta Maria ſtudio cōtinuo in vita cōgregauit. Scdo quoqꝫ cōmendat a ſingulari excellētia: cum ſubdit. Tu ſupergreſſa es vniuerſas. Uere ipſa ꝟgo btiſſima ſupgreſſa eſt vniuerſas donis ⁊ virtutibꝫ: dignitate: meritis: grā: ⁊ glīa: vtpote regina ⁊ dn̄a oīm angeloꝝ ⁊ hoīum: mater grē ⁊ miſcdie: virgo virginū: in quā teſte angelo Lu. j. ſpūſſctūs ſupuenit. i. pre alijs venit: ⁊ virtus altiſſimi eam totā obūbrauit. Locuturi itaqꝫ ad preſens de excellētia meritoꝝ ⁊ vtutū btē Marie quas in vita ſumma pfectionis altitudie habuit tria myſteria declarabimus.

Primū de excellētia externe actiōis.
Scdm: de excellētia interne ↄtemplatōis
Tertiū: de excellētia virtuoſe pfectiōis.

Articulus pmus de excellentia meritorie operationis externe: ſiue vite actiue beate virginis Marie.

Circa primū de vita actiua Marie ⁊ excellētia opatōis eius externe querit: Utrum bndicta virgo Maria precellat omniū alioꝝ ſanctoꝛuꝫ merita in operatione externa ſiue vita actiua.

Nam argui pt ꝙ nō: qꝛ ipſa fuit ↄtemplatioꝛni diuine totaliter dedita. iuxta illud qd de ea canitur ab ecclīa. Maria optimā partē elegit. i. vitam ↄtemplatiuā: que non auferet ab ea in eternum. ḡ vel pauca vel nulla potuit facere opa exterioꝛa: cū illa impedire habeāt qetudinē mentis. Et intellectꝰ ad interioꝛa ſe cōuertēs (cū totaliter ſe cōuertit q̄cūqꝫ divertit. vt dr̄. iij. de aīa) nō potuit ad exterioꝛa opa intēdere. ⁊ p cōſeqns minoris eſt meriti reſpectu coꝝ ſctōꝝ qui arduiſſima exercitia coꝛpalia legunt feciſſe. Item merces et meritū debetur laboꝛi: ſm illud aplī. j. Coꝛ. iij. Unuſquiſqꝫ ꝓpriam mercedē accipiet ſꝫ laborē ſuū. Ex q̄ ſequit ꝙ q̄nto qs laboꝛioſius ⁊ magis arduū o pus facit: tanto magis eſt meritoꝛiū. ſed cōperiunt mlti fuiſſe ſcti qui opati ſūt in vita miranda ⁊ arduiſſima opera ac laboꝛioſiſſima. vt verbi grā: ſanctꝰ Paulinus eps fecit tale maximū opus ꝙ ſeipm vēdidit ꝓ filio cuiuſdā vidue in ſuitutē: put teſtat Hiero. li. de viris illuſtribꝫ. Item ſctūs Fran. vlceroſas plagas leproſoꝛuꝫ oſculabat ⁊ ſanie educens ⁊ extergens eis multimode deſeruiebat. Sꝫ ⁊ btā Elizabeth ſilia faciebat ⁊ ꝓprio velo capitis extergebat: ad ſeceſſū debiles debilioꝛ in vlnis ducebat. Item ſanctꝰ Joannes baptiſta nūqꝫ carnes comedit: aut piſces: nec vinum aut ſiceram bibit: in deſerto vitā auſteriſſimā per omnē moduꝫ duxit: adeo ꝙ nec panem manducaſſe legit: ſed mel ſilueſtre ⁊ locuſtas tm̄. Conſimilia plura maxia legunt facta a ſanctis: cū tale qd nō cōperiat de btā ꝟgine ſcriptū: nō videt quō eiꝰ actōis vel vite actiue meritū pcellat alioꝝ ſctōꝝ merita. Sic igit alij precellere videt ī opibꝫ miſcdie: ⁊ vite auſteritate btām Mariā: ita ⁊ in merito opationis. Sed ↄ̄ eſt qd dicit Damaſcenꝰ: qꝛ ipſa a nullo illuſtriū ſuperat vl vincit. ſi ḡ vinceret in merito vinceret ⁊ in pmio. qꝛ vt dr Iſid. lib. de ſūmo bono ⁊ cōiter doctoꝛes. merito corrn̄det premio. Rn̄detur igit ponēdo ↄcluſionē: ꝙ beata ꝟgo Maria excellit oīm ſanctoꝝ merita in operatione boni ⁊ actiua vita. Et hoc on̄dit ſm Alber. ſup Miſſus eſt. c. lxxviij. quadruplr. Primo ex rōne mūditie. qꝛ tāto opera bona ſunt magis meritoꝛia ⁊ deo acceptioꝛa: q̄nto ſunt ab inqnamento pcti elongata ⁊ munda. Unde Ps. Scdm puritatē manuū meaꝝ. i. opationū bonaꝝ: retribuet mihi. et iteꝝ. Ambulās ī via imaclata h mihi miſtrabat. Quo cōtra p Eſa. c. j. dn̄s dr ad malos. Nō accipiam inqt de manu vr̄a ſacrificiū: manus enim veſtre plene ſunt ſanguie. i. pctō. Sed qꝛ ipſa ſola ꝟgo btā fuit inter viatoꝛes que nūqꝫ ſua opa vel veniali pctō inqnauit: qꝛ nūqꝫ peccauit etiaꝫ venialit. Un̄ Augꝰ. Excepta hac ꝟgine de qua ꝓpter honoꝛē dn̄i cū de pctis agit nullā volo haberi q̄ſtionē. Si oms ſcti ⁊ ſancte ↄuenirēt: dicerēt: ſi dixerimꝰ qꝛ pctm̄ nō habemꝰ: noſmetipos ſeducimꝰ: ⁊ vitas in nobis nō eſt. Nec ille. Ergo ipſa plus meruit in opatiōe. Scdo on̄dit rōne charitatis ⁊ grē: qm̄ q̄nto opꝰ procedit ex maioꝛi charitate ⁊ plenitudine grē: tanto eſt magis meritoꝛiū: qꝛ plus placet deo affectus offerentis q̄ munus: vt dicit Greg. ⁊ ptꝫ. ij. q. vij. In gradibꝫ. ⁊ xxiij. q. j. Odi. Propterea Apls. ij. Coꝝ. ix. Hilarem datoꝛē diligit deus. ⁊ Ariſt. j. Ethi. Deus nō eſt remuneratoꝛ nominum ſed aduerbioꝝ. Sed beata ꝟgo ſup omes plena fuit gratia: ⁊ ex maioꝛi charitate opata eſt. ḡ plus oībus meruit. Tertio oſtendit rōne efficacie. nā ipſa ſummū bonū fecit in eo ꝙ deū genuit qui omia regenerauit: tantū effectū ꝓtulit boni d ſe ꝙ nullus actus vel effectus alicuius pure creature illi vel dignitate vel vtilitate poterit coeqri. Quarto oſtendit ex opibꝫ miſcdie: in qbꝫ potiſſime conſiſtit vita actiua: ⁊ de qbꝫ dn̄s in iudicio diſceptabit: vt patet Mat. xxv. Illa em̄ opa exercuit btā virgo circa chr̄m: qm̄ euꝫ pegrinū ſuſcepit hoſpitio virginalis vteri. cum eſurientē paruuluꝫ pauit: ⁊ ſitientē ſuo lacte potauit. nudum pannis inuoluit: ⁊ tunica facta veſtiuit: cum infirmū viſitauit: cū deficiente in cruce affuit: ⁊ eum tanq̄ pia mat in cunabulis poſitū mēbꝛis infantilibꝫ exiſtentem fouit: balneauit: ⁊ pluribꝫ ſeruitijs ei deſeruiens frequentauit: eū q̄ꝫ captum ⁊ morti adiudicatū nō deſeruit: ſꝫ ⁊ moꝛiētem ſepeliuit. Alij aūt etſi opa miſcdie exhibuerīt: nō tn̄ chrō ī ꝓpria pſona ſed ī mēbꝛis eꝰ: ⁊ ido ipa pcellit. Itē iſta opa exercuit b. ꝟgo ī ſūmo ſup oēs viatoꝛes

q2 opez miſcdie altez altero eſt maius z excellē/
tius qnqz modis. Primo ſi fit ex maiori cha
ritate. Scdo ſi fit magꝭ indigēti. Tertio ſi
fit magis digno indigenti. Quarto ſi fit cum
maiori effectu impenſo. Quinto ſi fit ex magꝭ
neceſſario z minus ſupfluo. Hec oia fuerunt in
btā ꝟgine in ſummo. Charitas em eius pcellit
oim creaturaz charitatez: ex q ſumma charitate
iſta opa circa chrm exhibuit. Itē marie indigen
ti tribuit: q2 nēo int viatores paupior ieſu fuit.
iuxta illud Mat. viij. Vulpes foueas habent z
volucres celi nidos: filius aūt hois non hz vbi
reclinet caput. Itē digniſſimo paupi tribuit: q2
nemo dignior medic9 fuit qz mendic9 de9. Ma
gnū qppe eſſet opus miſcdie qd fieret paupi ru
ſtico: mai9 qd fieret paupi clerico vel religioſo.
adhuc maius qd fieret paupi epo: z ſummū qd
fieret pape mendico. Ergo improportionabilit
ſummū opus miſcdie fuit qd fiebat a ꝟgine glo
rioſa pauperrimo deo. Itē maximū effectū mi/
ſericordie impendit cū ſe totā pauperrimo chro
in ſeruitutē tradidit: z cū nob miſeris captiuis
z mēdicis deū filiū ſuū ipm dedit in redēptionē:
z cū ipſo dedit nobis regnū celoz z omē bonū.
Item de nō ſupfluo ſed omnino neceſſario op9
miſcdie exercuit circa pauperrimū deuz. q2 de ꝓ/
prio ſanguine z puriſſima ꝓpria carne ei tunicā
in incarnatiōe miniſtrauit: z in ſuo vtero de pu/
riſſimo ſuo ſanguie eū aluit: atqz de ꝓprio lacte ci
bauit cum natū z lactauit. Hec Alber. Ad ea
ergo que in contrariū obijciunt reſpondetur ad
primū: q hoc ſpeciali prerogatiua fuit miracu/
loſe in bñdicta ꝟgine q ipſa in ſumma contēpla
tione eſſet cōtinue: z tñ ab externo bono opere z
ſeruitio chri nō impedirek: ſed ſimul vtrūqz age
re poſſet. Propterea de ea legit eccl'ia illud euan
geliū. Intrauit Ieſus in quoddā caſtellū. Per
qd figurak introitus chri in vterū ꝟginalem. Et
mulier qdaz noie Martha: p quā figurak Ma
rie ſenſualitas z inferior pars rōnis: q miniſtra
uit in actiua chriſto. Eius ſoror Magdalena. i.
ſupior ps rōnis erat cōtinue intenta diuine con
tēplationi. p qd docek q2 Marie ſimul inerat z
actio externa z cōtemplatio altiſſima ſpeali dei
dono: nec altez ab altero impediebak. Ad ſe/
cundū rñdek q vt dt Tho. iij. ſcripto ſniaz. diſt.
xxxv. art. iiij. q. ij. Et. ij. ij. q. clxxxij. arti. ij. Aliter la
bor exterior auget pmiū: z aliter charitas. q2 la/
bor exterior opak ad augmentū pmij accidenta/
lis. charitas ꝟo opak ad augmentuz pmij eſſen/
tialis: qd principal'r cōſiſtit in charitate. Sic ḡ
meritū pmij eſſential' nō eſt in ipius opis labo/
rioſitate z difficultate: ſed in charitate. Vñ dato
q aliq (vt etiā Ioannes baptiſta) fecerint maio/
res labores ducēdo vitā auſteriorē: tñ nō ꝓpter
h ſeqk q mai9 meritū adqſierit: q2 maiori chari
tate fecit btā ꝟgo minimū op9: qz alius ſctūs fece
rit maximū bonū. z ideo ex maiori charitate ma
ius meritū adqſiuit: qm eſſentiale incōparabili
ter pfert accidētali pmio: vt dt Rich. de media
villa: pbans ſup. iiij. ſniaz. circa diſt. xlix. Vl' ali
ter pōt dici q vt notat idem Tho. eodem. iij. ſcri
pto. diſt. xxx. ar. v. Vtrū meritū pncipaliter con/
ſiſtat in charitate. z. j. ij. q. cxiiij. ar. iiij. z. ij. ij. q. xx/
iij. ar. vij. Duplex eſt meritū. ſcz. dimiſſionis pe/
ne: z ꝓſecutiōis boni. Difficultas ergo opis non
facit ad meritū: niſi dimiſſionis pene p moduz
cuiuſdā cōmutatiōis. ſed ad meritū ꝓſecutionis
boni facit maior conatus q eſt ſm maiorē incli/
nationē volūtatis. z hanc principal'r facit chari
tas: que q2 maior fuit in ꝟgine bñdicta: qua nec
indiguit ad premiū: q2 nūqz peccauit. vñ ſequit
q maius fuit meritū in eius actiōe qcunqz. Et
ſic patet. O igit btā chriſtiana z fidelis aia pen
ſa qntū ꝟgo bñdicta pcellat in oi actōe ſua: z ſtu
de cā imitari ardua faciendo z ex charitate ma/
gna: vt z tu merearis corā deo eſſe magna.

Articulus ſecūdus de excellentia interne con/
templatōis btē Marie qual'r omniū viatorum
cōtēplationē precellebat.

S ecundum myſterium interne ꝯtēplatōis. Vbi notandum ſm Alber. ſup Miſſus eſt. ca.
xcix. q cognitio ſiue cōtemplatio beatiſſime vir/
ginis tripliciter excellebat alias cognitiōes oim
viatorum.

Primo in cognitiōis pfectione

Scdo in habitus poſſeſſione.

Tertio in modo cognoſcendi cum quiete z ſi/
ne abſtractione.

Primo in cognitiōis vel ꝯtēplatiōis pfectōe.
q2 em pre alijs viatoribꝫ habebat eleuatā mentē
ad diuina. igit maior pfectio cognitōis debetur
ei rōne maioris eleuatiōis p habitus meliores
z excellētiores. Nā ſi ꝯſideram9 gradus quib9
aſcendit ad videduz deū ſm habitus gratuitos
eſt excellentia in hmōi eleuatōe aie ad deum ſm
maiorē habituū gratuitorū pfectionē aiam ſup
poſſe nature magꝭ z magꝭ eleuantiū z deo ꝓpin/
quius ꝯiungentiū. Inter qs Primo gradu ele
uant gre ſacramētales impedimēta culpe z pene
remouētes z fomitē diminuentes: que aiam tra
hunt deorſum. Scdo gradu ſt ꝟtutes aiam in
eſſe ḡtuito pficientes primo z p opatiōnē in fine
dirigētes. Tertio gradu ſunt dona aiam ad ex/
cellentiores actus gratuitos pficientes: z magꝭ
cā fini. i. deo cōiungentes. In qrto gradu ſt fru/
ctus aiam ſm poſſibilitatē vie deo coniunctam
delectātes z reficientes. Ex his qttuor gradibꝫ
a latere currūt btitudines circa ſubiectū in q ſūt
pdicti habitus ſtatus pfectionis ſm modū vie
cōplentes. Scdo quoqz excellebat cōtēplatio
btē virginis in habitus poſſeſſione. habit9 poſ/
ſeſſione dico: q2 talis habitus eſt actus qualem

habuit Paulus in raptu ad tēpus. et poſt ſtatim non habuit ſed habitus cum actu ceſſauit. Talis inquā generis habitū ſed ꝑfectiorez beatiſſima ṽgo ſp̄ ꝛ cōtinue habuit ab eo tp̄e q̄ primū mr̄ dei facta fuit vſqꝫ dū idem habitꝰ in glorioſam cognitionē ſcḋm ſtatum patrie ꝑfectꝰ fuit. Et ita cōtinuatio poſſeſſionis debebat̃ ei ratiōe ꝑfectionis maioris quā huic vite ſuꝑ oēs viatores funditꝰ mortua fuit. et vita pctī extincto fomite irreſuſcitabilr̃ mortua fuit. ꝓpter quod vita eiꝰ cum chr̄o in deo abſcōdita fuit ſp̄. et curie angelice p̄ns intra dei ſanctuarium habitauit. Vn̄ merito dicere potuit illud Eccl. xxiiij. In habitatiōe ſancta corā ipſo miniſtraui et ſic in ſion firmata ſum: et in ciuitate ſctificata ſilr̃ requieui.

Tertio excellebat in modo cognoſcēdi cū quiete et ſine abſtractione. qualis eſt in raptu. Nam modus cognoſcendi ṽginis Marie non ſemꝑ fuit ꝑ modū abſtractionis vel ſtuporis vel extaſis vel ſoporis. Nec em̄ cōtingūt ꝓpter excellētiā et improportionabilitatē lumīs ad intellectum illuminabilē. vt patet per ſil̕e in lumīe corꝑali in trāſfiguratiōe dn̄i qn̄ oñdit diſcipulis claritatē ſimillimā claritati gl̕ie. Dicit̃ em̄ ꝙ Petrꝰ ꝛ qui cū eo erant grauati erant ſomno ita vt videre nō poſſent. Vn̄ dn̄o Petrꝰ dixit. Bonū eſt nos h̄ eſſe: neſciēs q̄d diceret. ſtupor em̄ circūdederat eū. Similiter in lumine ſpūali eſt. Unde Paulus excellentiori viſione ſtupefactus: dixit. vtrū in corpore vel extra corpus neſcio: deꝰ ſcit. Nūc aūt ſtuporē beatiſſima ṽgo nō habuit cuiꝰ intellectus deiformior et illi luci ꝓportionabilior fuit Unde ſicut eadem lux que eſt egris oculis odioſa: eſt oculis ſanis amabilis. et ſicut ꝑ eandē lucem clari oculi ꝑfectius vident ꝛ ſine ꝑturbatione. eger autē oculus minꝰ perfecte ꝛ cum ꝑturbatione. ita lux ſpūalis quia oculis Pauli fuit improportionabilis: ideo fecit raptum cum ſtupore. Talis lux oculis beatiſſime virginis fuit ꝓportionabilis ſine ſtupore cum delectatiōe. Et hoc debebat̃ ei rōne puritatis ꝛ mundicie q̄ ſuꝑ Paulum ꝛ oēs viatores nitebat improportionabiliter ꝛ excellenter. Hec Alber. vbi ſ̄. Quis ḡ hoim. Que rationabilium mentiū poterit excogitare quantum deiformis fuerit mens virginis benedicte. quanta luce reſplenduerit. quantumve ſaporem diuine contemplationis expꝑta fuerit. O vtinam aīa mea aliqn̄ illiꝰ particeps eſſe quantulūcūqꝫ mererer. et ṽginis beatiſſime vna cū eiꝰ filio dulci Jeſu congratulatione intima ſuauitate ꝑfruerer. O vtinam moriat̃ aīa mea morte iuſtoꝝ vt ingredi valeat ad cōtēplationem beatoꝝ et videre valeat multitudinez in chriſto ꝛ eius pia matre dilectorum.

Articulus tertius de ṽtutū ꝑfectione ꝛ excellentia earundem in beata Maria vbi deſcribūtur duodecim ṽtutes in ipſa.

Tertium myſteriū

eſt virtuoſe ꝑfectōis ꝛ eius excellentie Nam ſcḋm Alber. vbi ſ̄. ſ. ca. xcix. beata virgo habuit virtutes cardinales ꝑ modum patrie. ſed ſcḋm ſtatū vie. Per modū patrie q̄ꝫtū ad actuum ꝑfectionē. ſcḋm ſtatum vie q̄ꝫtū ad merēdi condicionez. Et ita habuit eas medio modo inter compꝛhēſores ꝛ viatores. medio modo per participationem. talem inquā participatione ꝙ accepit meliorē partē ab vtroqꝫ extremorū. Cōprehenſores em̄ habent virtutes has ſcḋm actuū ꝑfectionem; ſed p̄ter merendi condicionem. viatores aūt cum merendi cōdicione: ſed cū actuū imꝑfectione. Ipa aūt virgo habuit eas cū actuum ꝑfectione ſcḋm compꝛhēſores. et cum merendi cōdicione ſcḋm viatores. Unde habuit eas excellentius viatoribꝫ q̄ꝫtum ad actum. et cōprehenſoribꝫ q̄ꝫtū ad effectū. Hec Alb. Ut autē magis clareſcat q̄ntum virgo benedicta virtutibus in ſua vita p̄niteat vel ꝑfulgeat; ꝑducamꝰ in medium. xij. p̄cipuas virtutes quaſi. xij. ſtellas ꝑfulgidas q̄bus ipſa coronata fore in Apoca. ca. xij ꝑfigurat̃. vt per ſingulas eius virtutes excellentia clareſcat.

De excellētia fidei Marie — Capitulum. I.

Prima virtus excellētiſſime fuit in Maria ṽgine. Fides q̄ppe eius maior fuit fide omnium aliorum ſanctoꝝ ſcḋm Albertum vbi ſ̄.

Primo rōne conſtantie.
Scḋo ratione mundicie
Tertio rōne efficacie
Quarto rōne expꝑientie.

Primo rōne conſtantie. Fides em̄ bt̄e virginis fuit cōſtantiſſima: que nunqꝫ defecit nec fuit intercepta. alioꝝ aūt fidei cōſtantia fuit deficiēs et intercepta: vt patet de fide apoſtoloꝝ. de q̄bus ſaluator ait Mat. xxvj. Omnes vos ſcādalum patiemini in me. ſ. in paſſione. Scḋo ratione mundicie. Fuit em̄ fides beate ṽginis mūdiſſima ꝛ incōtaminata per pctm̄. qm̄ nunqꝫ peccauit etiam venialiter: vt dr̄ Augꝰ. Alij aūt omēs peccauerūt. iuxta illud. j. Joan. j. Si dixerimus q2 pctm̄ non hēmꝰ noſipſos ſeducimus. Tertio ratione efficacie. quia fides beate ṽginis fuit maxīe efficacie. Cum em̄ ſcriptum ſit Mar. ix ca. Omnia poſſibilia ſunt credenti. in fide eiꝰ ſecutus eſt effectus improportionabilis fidei alioꝝ adeo ꝙ iuxta dictum ſaluatoris Mat. xvij Si habueritis inq̄t fidem ſicut granū ſinapis et dixeritis mōti huic tolle te ꝛ mitte. in mare: obediet vobis. Ad bn̄dicte ṽginis dictum quo ait: fiat mihi ſcḋm verbum tuum. ſūmus mons mōtium. i. deꝰ ipſe tulit ſe ꝛ miſit ſe in mare. i. in mariam ꝛ amaras penalitates huiꝰ vite. Quarto rōne expꝑientie. etſi nanqꝫ patres veteris ꝛ noui teſtamenti crediderunt de virgine naſcituꝝ vl̕

natum chriſtum ipſa benedicta virgo nō tm̄ credidit ſed ⁊ ꝑ experientiā cognouit. vnde claret eius fidei excellentia

De ſpe Marie Capitulum. II.

ſ Ecunda virtus Spes fuit excellētiſſime fulgens in vita Marie vgis. Cum enim vt ait mgr̄ in. iij. Spes eſt certa expectatio future btitudinis ex meritꝭ ⁊ grā ꝓueniens. Nec certitudo ſpei vel expectatiōis fuit ſumma in beata vgine. q̄ꝛ certitudo ſpei alioꝝ vel eſt fallibilis vel condicionalis. Si em̄ cert⁹ ē q̄s de eterna beatitudine: falli poteſt. q̄ꝛ cadere pōt. Si autē ſperat ſub cōdicione vt vicꝫ ſi ꝑmāſerit in charitate: certitudo ſua eſt cōdicionalis ⁊ nō abſoluta. Sed in beata vgine certitudo de eterna beatitudine fuit īfallibilis ⁊ abſoluta. eo ꝙ certa fuit ꝙ matrē dei impoſſibile foret a btitudīe excludi vel cadere. g̃ ei⁹ certitudo fuit maior certitudine alioꝝ. Itē btā virgo improporcionabilr̄ mai⁹ gaudiū oībꝫ aliis expectauit. g̃ maiorē ſpē habuit. Itē oīs alteri⁹ viatoris expectatio eſt ꝑ modū eſurientꝭ. expectatio aūt btē virgis fuit ꝑ modū comedētꝭ. ſ. ꝑ experientiā. ſed improporcionabiliter magꝭ delectat expectatio ſpei in comedendo q̄ꝫ in eſuriendo. g̃ maximā ſuꝑ oēs alios ipſa ſpem habuit. Hec Alber. ſuper Miſſus ē. ca. lxxxiij.

De charitate Marie Capitulum. III.

t Ertia virtus Charitas ſūma fuit in beata vgine. qm̄ ipſa ſumme impleuit illud ꝑceptū Matth. xxij. Diliges dn̄m deum tuū ex toto corde tuo ⁊c. Et itez. Diliges ꝓximū tuū ſic teipm̄. ꝓpter qđ ſummū p̄miuꝫ eſſentiale in celo ꝓmeruit qđ debet charitati. De btē virginis charitate agit ſpecialiter li. ix.

Sequit de vtutibꝫ cardinalibꝫ

Primo de Prudētia Capitulum. IIII.

q Uarta virt⁹ Prudentia fuit ſūme in beata virgine. Cum em̄ ſm̄ Ariſtot. vj. Eth. prudentia cōſiſtat in cauēdis malis ⁊ eligendis bonis. beata vgo in vtroq̄ꝫ non poterat decipi. q̄ꝛ grā plena erat. et habebat donū om̄is intellect⁹: ſapientie: ſciē: ⁊ cōſilij. vt patebit parte iij. hui⁹ libri. Propterea btā virgo bn̄ figurata extitit per prudentiſſimā mulierē Thecuitem. ij. Reg. xiiij. q̄ prudenti parabola ſumpta recōciliauit Abſalon fratricidā Dauid p̄ri ſuo. nota ini bi hiſtoriā. ſic Maria prudentia ſua reconciliauit genus hmanū fricidā. ſ. anīe ⁊ ſpūs ſui ipi deo. cū vicꝫ prudēter tractauit cū angelo de myſterio incarnationis diuine ⁊ aſſenſum p̄buit dicens. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ⁊c. Ad qđ vbuꝫ deus tantū eſt inclinatus vt carnē aſſumeret ꝓ noſtra recōciliatiōe facienda.

De fortitudine in Maria Capitulū. V.

q Uinta virt⁹ ꝑfulſit in vita Marie fortitudo. qđ tripliciter oſtendit.

Primo Ethice.

Secundo theologice.

Tertio philoſophice.

Primo ethice. q̄ꝛ actus fortitudinis eſſentialis eſt ſūmo bono. i. deo firmit adherere. et terrenas cupiditates non tm̄ opp̄mere ſed penit⁹ obliuiſci. qđ q̄dem non eſt viatoꝝ interim ꝙ fomes in eis aliq̄ mō viget. niſi ſoli⁹ beate vginis q̄ adheſit deo inſeꝑabilr̄. nec vnq̄ꝫ potuit ſeꝑari ꝑ caſū.

Scđo oſtendit theologice. q̄ꝛ ſcriptū eſt Prouer. vlt. Mulierē fortē q̄s inueniet ⁊c. ſequitur. ꝓcul et de vltimis finibꝫ p̄ciū eius. Hec mulier fortꝭ eſt Maria vgo. vltimi fines ſut diuinitas et humanitas maxīe a ſe diſtātes: q̄s virgo ipſa fortiſſime q̄ꝛ inſeꝑabilr̄ cōiunxit. Idcirco Nūe. xxiij. Cui⁹ fortitudo. ſ. dei filꝭ eſt fortitudīs rhinocerontꝭ. q̄ꝛ ſicut fortitudo rhinocerōtis in gremio virginis māſueſcit. ita dei fortitudo in vtero vgis Marie manſuefacta eſt. Tertio oſtēdit ex lumīe phie. qm̄ ꝑ locū a maiori. ij. Topic. arguēdo: q̄cq̄d eſt fortius fortiore: eſt forti⁹ inferiore. Btā virgo fuit fortior tribus fortiſſimis ī mundo q̄ ſunt deus: mors: et diabolus. Primum fortiſſimū in mundo eſt deus. hunc humilitas beate vginis ſuꝑauit: q̄n̄do de celo charitate vinculatum ⁊ vulneratū in ſuo virginali vtero incarcerauit. Un̄ canit eccleſia đ ea. Sancta ⁊ imaculata vginitas q̄bꝫ te laudibꝫ efferam neſcio. q̄ꝛ quē celi caꝑe nō poterāt tuo gremio ꝯtuliſti.

Secundū fortiſſimū in mundo eſt mors cui nemo mortalium reſiſtere pōt. Omēs em̄ morimur. ⁊ quaſi aq̄ dilabimur in terram. ij. Regū. xiiij. Hāc btā vgo ſuꝑauit. vn̄ canit ecclīa de ea. Mortē quā femīa intulit femīa cōtriuit ꝑ quā vita redijt. Tertiū fortiſſimū ē diabolus. Iob xlj. Nō ē ptās q̄ ꝯꝑet ei. Hūc btā vgo ſuꝑauit. q̄ꝛ ipā cōtriuit caput eius Gen̄. iij. g̃ fortitudīs vtus ⁊ donū in btā virgine ſūme fulſit. Hec Alber. ſuꝑ Miſſus eſt ca. iiij.

De iuſticia in Maria. Caplm. VI.

ſ Exta virtus ꝑfulgens in beata vgine eſt ipā tertia virt⁹ cardinalis. ſ. iuſticia. Ut enī hr̄. ff. de iuſti. ⁊ iu. l. Juſticia. tria ſunt ꝑcepta iuſticie. ſ. honeſte viuere. alteꝝ nō ledere. ⁊ vnicuiq̄ꝫ ſuū ius tribuere. Hec oīa ſupexcellēter fulſere in benedicta dei matre. Ipa nēpe ſuꝑ oēs viatores honeſtiſſime vixit. Honeſte nanq̄ꝫ viuere idem eſt qđ virtuoſe ⁊ pulcre viuere. q̄a vt ait Iſiđ. li. ethymo. Honeſt⁹ đr q̄ſi honorꝭ ſtatus. ſoli aūt vtuti debet honor. Un̄ Ariſto. iiij. Ethi. ait. Prau⁹ inq̄t non eſt honore dign⁹. q̄a honor eſt p̄miū virtutis. Cū igit btā virgo vixerit vtuoſiſſime ⁊ oībꝫ vtutibꝫ ſupexcellent enituerit. iuxta illđ Eccli. xxiiij. In me oīs grā vie ⁊ veritatis. in me oīs ſpes vite ⁊ vtutꝭ. ſequitur ꝙ ipā vixerit honeſtiſſime. vt de ea teſtatur etiam Amb. li. de virginita. Itē ipa nullū ledere potuit. q̄ꝛ nunq̄ꝫ peccare potuit. ſed vnicuiq̄ꝫ ſuum ius tribuit. đo vicꝫ amorē ⁊ tiorē ac honorē. ⁊ ꝑ

ximo dilectionē. quia charitate pleniſſima fuit.
nec aliqd qđ facere debuit omiſit. Deniq̄ ſūma
iuſticia claruit in ea: qn̄ ꝓ ſatiſfactiōe iuſtiſſima
pcti pmi parentis ꝛ toti⁹ generꝭ hūani filiū ſuū
obtulit in paſſione: vbi ꝓ fructu vetito ꝛ ablato
fructū vteri ſui ad pendendū in ligno dedit. Ec
ce iuſtiſſima reſtitutio ꝛ ſūma ſuꝑerogatio: pro
fructu modici valoris deū dedit infiniti valoris
Et pro vnico q̄druplū reddidit. ſ. offerens carnē
in paſſionē: ſanguinē in effuſionē: animā q̄ filij
f... in mortē: ꝛ diuinitatē in cruce in noſtram re/
conciliationē. Merito igit̄ de ea cantt eccl'ia. Fe/
lix nanq̄ es ſacra ꝟgo Maria ꝛ omni laude di
gniſſima. qꝛ ex te ort⁹ ē ſol iuſticie. i. manifeſtatio
iuſticie in chr̄o ꝓ nobis paſſo in cruce. in q̄ paſſi/
one meriſſima ꝛ ſūma iuſticia claruit: vt patꝫ ꝑ
Anſ. li. ij. Cur de⁹ hō. Ipſa ꝓfecto illud euange/
liū impleuit. Si qd aliquez defraudaui reddo
q̄druplū. lꝫ non ipſa btā ꝟgo fraudē fecerit: ſed
Adā pomū rapuerit: iuxta illud Ps. Que n̄ ra/
pui tunc exoluebā. O itaq̄ glioſiſſima virgo: qd
grāꝝactionis: quid ſeruitutis: qd honoris tibi
repēdamus ꝓ tali ꝛ tāta oblatione ꝑ te facta ꝓ
nr̄is piaculis. q̄ oblatio vtiq̄ ſi nō fuiſſet: oē ge/
nus noſtꝝ in dānatione remanſiſſet.

De temꝑantia Marie Capitulū. VII.

[S]Eptima virtus in Maria ꝑfulgēs eſt te
f peratia. Fuit em̄ eius tēꝑantia nobiliſſi
ma ſuꝑexcellētiſſime pre temꝑantia oim
viatorum: quod oſtendit̄

Primo de temꝑantia in guſtu.
Secundo de temꝑantia in dicto.
Tertio de temꝑantia in facto.
Quarto de temꝑantia in cultu

Primo de temꝑantia in guſtu: q̄ đr ſobrietas
ſiue abſtinētia que in beata ꝟgine fuit ſuꝑexcel
lenter nobiliſſima: qꝛ fuit puriſſima ꝛ glioſiſſi/
ma. Rō: qm̄ in alijs viatoribꝫ eſt cū poſſibilitate
cadendi ſaltē in pmū motum gule ꝛ errore ꝛ pu
gna. ſed in btā ꝟgine fuit ſine pugna: ſine erro/
re: et ſine poſſibilitate cadendi etiaꝫ in pmū mo/
tū gule. qꝛ ipa peccare oīno n̄ potuit. Itē alij ho
mines abſtinēt tribꝫ de cauſ. Prio ꝓ debito ſa
tiſfactionis ꝓ pctō ꝓterito. hoc locū nō hꝫ in btā
ꝟgine. qꝛ nullū pctm̄ habuit. vn̄ hui⁹ loco eius
abſtinētia fuit ꝓ merito ſuꝑerogationis. Se/
cundo alij abſtinēt ꝓ cautela euaſiōis ꝓ pctō fu
turo. nec hoc locū habuit in btā ꝟgine q̄ peccare
nō potuit. ſed hui⁹ loco ipſa abſtinuit ꝓ exemplo
edificationis. Tertio alij abſtinēt ꝓ deletione
pene debite in pn̄ti vł futuro. nec hoc locū habu
it in btā ꝟgie. qꝛ cū nunq̄ peccauerit nunq̄ pe/
nā demeruit. ſed huius loco ipa abſtinuit ꝓ glie
pmio. g̃ ei⁹ abſtinētia fuit nobiliſſima. Scđo
de temꝑantia in dicto. Nā ex ſacro euāgelio cla/
ret ipſam fuiſſe temꝑatiſſimā in verbis. qꝛ in to
tius euāgelice hiſtorie ſerie nō repit̄ niſi tm̄mō
ſeptem ꝟba ꝓtuliſſe. et hec nō ſine cauſa ardua.

Ad q̄dlibet q̄ ꝓpe coꝝ ꝟboꝝ maximū miraculuꝫ
ſecutū eſt. Primū ꝟbū dixit ad angelū: Quō fi
et iſtud qm̄ viꝝ nō cognoſco. Et mox ſubſecuta
eſt diuīe incarnatiōis myſterij declaratio. Spi
ritus ſanct⁹ inq̄t ſuꝑueniet in te. Secundū ver
bū dixit. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ꝛc. ꝛ maximū
miraculū ſecutum eſt. ſ. dei hūanatio. Tertiuꝫ
ꝟbū dixit: cum ingreſſa domū Zacharie ſaluta
uit Eliſabeth. et mox vt audiuit illa ſalutationē
exultauit īfans in vtero ei⁹: et repleta eſt ſpūſan
cto Eliſabeth ꝛc. Quartū verbum cū ꝓtulit. ſ.
Magnificat aīa mea dn̄m ꝛc. facta eſt diuina
collaudatio ꝛ grāꝝactio pro incarnatiōis diuīe
ſūmo bn̄ficio. Quintū ꝟbū ait cum inueto Je
ſu in medio doctoꝝ dixit. Fili quid feciſti nobis
ſic: ego ꝛ pater tuus ꝛc. et ſubſecutū eſt miracu
lū diuine hūiliatiōis. qꝛ deſcēdit cum eis Jeſus
verus de⁹: et erat ſubdit⁹ illis. Sextū verbum
dixit in nuptijs. Vinū non habent. Et ibidē di/
xit Septimū ꝟbū miſtris. Quodcūq̄ dixerit vo/
bis facite. et ſubſecutū eſt miraculū cōuerſionis
aq̄ in vinū. Et lꝫ plura alia ꝟba locuta ſit beata
ꝟgo q̄ non ſunt ſcрta in euangelio: tn̄ vtiq̄ fecit
modeſtiā vt nunq̄ inuēt⁹ ſit dolus vel minimū
verbū ocioſum in ore ei⁹. Vn̄ ꝛ ſanct⁹ Epiphā/
nius ꝛ ſctūs German⁹ teſtant̄ de ea q̄ rariſſime
loq̄bat̄. ſed ꝛ h̄ tm̄mō cū oportebat loq̄. et ſic ſu
os ſermones ſꝑ cōuertebat q̄ de deo ꝛ ſuo filio
Jeſu loq̄bat̄. et ei⁹ fide vel ignaros inſtruendo:
vel fidem chr̄i defendēdo. Et tantā eloq̄ntie gra/
tiam habebat q̄ ad fidem plurimos hortando
cōuertebat. Nam ſemel q̄ ipſam loq̄ntē audiuit
q̄ntūcunq̄ infidelis obdurat⁹: vel ſtatim credi/
dit: vel corde diſſimuit ſe cito fidem receptuꝝ: vł
ſaltē admirat⁹ de fidei huius veriſſimo myſte/
rio ceſſauit impugnare. Hec ꝑdicti hiſtoriogra/
phi. Tertio de temꝑantia ī facto. Cū em̄ nul/
lus viatoꝝ ſit q̄ nō peccet in factꝭ ſaltē venialit̄:
ipſa btā ꝟgo ſic ſe temꝑauit q̄ nunq̄ peccauit.
etiā in minimo veniali ſiue facto ſiue ꝟbo vł co
gitatu: vt đr Aug⁹. Quarto de tēꝑantia in cul
tu vel habitu. Habitus em̄ veſtiū tripl'r diſtin/
guit̄. Primo em̄ eſt habit⁹ vanitatis. de q̄ lo/
quens Hiero. ait. Mulieres ſerico ꝛ purpura
indute chr̄m induere nō poſſunt. auro: margari
tis ornate: ornamenta cordis ꝑdiderūt. Scđo
eſt habitus hūilitatis. ſ. nimie. vt portare ſaccu/
lū vel cilicium aut ſordidam veſtem. De hoc idē
Hiero. Ornat⁹ inq̄t veſtiū ꝛ ſordes pari modo
fugiēde ſūt. Tertio eſt habit⁹ mediocritatꝭ ſcd̄m
cōem ſtatū. et hic eſt laudabilis. Dicim⁹ g̃ q̄ be/
ata ꝟgo ſicut ꝛ chr̄s ac alij ſctī habuerunt habi
tū veſtiū hūilē ſed mediocrit̄. et in hoc alios via
tores exceſſit. qꝛ ſuꝑ artem ꝑ vnctionē in ſpūſan
cto ſciuit ꝑſcire mediocritatē oīmodaꝫ in habitu
humilitatꝭ obſeruare. Hec Alber. magn⁹ ſuper
Miſſus eſt. ca. xcix. Huic etiā cōcordāt ſctūs
Epiphanius ꝛ ſanct⁹ Germanus in hiſtoria de

vita Marie di. ꝙ veſtes beate ꝟginis nõ erant multũ ꝑcioſe: neqꝫ colorate: neqꝫ curioſe: nec erãt inquiunt multe vilitatꝫ. qꝛ nõ habebat cãm cur ſaccũ vel veſtẽ pnie portaret. Semꝑ aũt veſtibꝫ his iduebaẗ: camiſia: et tunica: ⁊ ſuꝑ tegebaẗ religioſo pallio ꝓprij coloris. ſicut erat moris feminis religioſis illis tꝑibꝫ. Erant qꝫ veſtes eiꝰ mũdiſſime. nec vnqꝫ ſunt attrite vel cõſumpte vetuſtate. ſed manſerunt ita ſicut erãt cũ induit eas in ꝑma nouitate. nec vnqꝫ ſunt ſciſſe vł lacerate. et hoc in ſignũ nitide ⁊ incorruptibilis eius puritatꝫ. Si eñ filijs iſrael deus in deſerto id ꝑſtitit: cur nõ magis ſue gľioſe matri hanc gratiã fecerit: cum ⁊ apľis putaẗ id feciſſe: vt legiẗ de beato Bartholomeo apľo. Item refert idẽ ꝙ beata ꝟgo peplo mũdiſſimo vtebaẗ. et cingulũ portabat de chorda vel retorta zona. Utebaẗ ⁊ calceis. ſed tũc tm̃mõ cũ ire quoqꝫ oportuit: vt caueret ne nudi viderenẗ pedes. quia ſemꝑ tenebat ſe nimis verecũde ⁊ pudice. Lectꝰ qꝫ ꝟginis nõ habuit ornatũ. ſed mundiſſimꝰ erat ſtratus de ſacco ꝑ ſtraminibꝫ. et iuxta lectũ locus erat quo orare ſolebat vel ſcripturas legebat vel cõtẽplabaẗ diuia. et ad partẽ alterã fuit locata ſedes in qua reſidebat ad opus manuale faciendum. qa nunqꝫ ab aliq̃ predictoꝝ operũ erat ocioſa. Angeli q̃tidie de celis mittebanẗ q̃ eam benigniſſime cõſolabanẗ: et celeſtẽ panem ei deportabant ne defectum patereẗ. Hec illi.

De virginali caſtitate Marie Cap. VIII.

o Ctaua virtus in btã ꝟgine ꝑfulgẽs: eſt virginalis caſtitas: in q̃ ſuꝑ oẽm creaturã improportionabiľr ꝑfulſit adeo vt teſte Anſelmo li. de cõceptu ꝟginali: tanta puritate niteret q̃ ſub deo maior neq̃t intelligi. De hac latius agetur libro. viij.

De humilitate Marie Capłm. IX.

n Ona virtꝰ in btã ꝟgine ꝑfulgens eſt hũilitas: ꝑ quã ſumme placuit deo: ipa teſte Luc. j. Reſpexit humilitatẽ ancille ſue ⁊c. Berñ. Audeo dicere qꝛ nec virginitas Marie deo placuiſſet ſine eius hũilitate. Per hanc etiã humilitatẽ ſumme exaltari meruit. Cum eñ iuxta euãgelicã regulã oĩs qui ſe humiliat exaltabiẗ. ḡ quanto q̃s ſe magꝫ hũiliat: magis exaltabiẗ. ꝑ illã maximã topicã. Sicut ſimpľr ad ſimpliciter: ſic magis ad magis: et maximũ ad maximũ. Sed qꝛ btã ꝟgo ſuꝑ oẽs exaltata eſt choros angeloꝝ ⁊ ordines ſanctoꝝ. ḡ ſequiẗ ꝙ ipſa ſuper oẽs humillima fuerit tam corde qꝫ ore atqꝫ oꝑe. Signũ aũt marie hũilitatis quã habuit in corde et hoc claret. qꝛ cum eligereẗ in matrem dei recognouit ſe ancillã dñi fore. vñ dixit. Ecce ancilla dñi ⁊c. Signũ ꝟo hũilitatꝫ in ore claret quia cum dñm magnificaret: ſe humilẽ ancillaꝫ dei eſſe dixit: d. Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue ⁊c. Signum deniqꝫ ſumme humilitatis in oꝑe patet. quia cum eſſet mater dei viſitauit inferiorem ſcꝫ Eliſabeth. quam ⁊ ꝑmo ſalutauit ⁊ tribꝫ menſibus eidem ſeruiuit. O mira hũilitas Marie: en angeloꝝ regina: dña mundi: mater dei: ſeruit inferiori homini. Diſce ḡ tu ſuꝑbe homo exemplo Marie humiliari.

De paupꝛtate Marie Capitulum. X

d Ecima virtꝰ ꝑfulgens in Maria eſt paupꝛtas. Nam Hiero. eam appellat mulierẽ q̃ſtuariã: que cum acu ⁊ fuſo vnde viueret ⁊ nutriret dñm Jeſum lucrabaẗ. iuxta illud Prouer. vl. Manũ ſuam miſit ad fortia: [illegible] giti eiꝰ apphen. fuſum. Q aũt beata virgo fuerit ſuꝑ oẽs voluntarie paupꝛrima: oſtendiẗ

Primo ex figuris.

Secundo ex argumentis.

Tertio ex realibus ſignis.

Primo ex figuris. Nam ipſa figuraẗ per virgã Eſa. xj. Egredieẗ virga de radice ieſſe. ad ſignificandũ ꝙ ſicut virga parum terre occupat: ita et btã ꝟgo Maria oĩa terrena cõtempſit. Itẽ ipſa figuraẗ ꝑ mulierẽ cuius ſub pedibꝫ luna Apoc. xij. ad ſignificandũ contemptum terrenorum.

Scďo ex argumẽtis. quia cum omnia poſſet a filio cuius eſt terra ⁊ plenitudo eius impetrare: etiam ꝑ miracula: nam ⁊ ad eius nutũ aquã mutauit in vinum Joan. ij. ſꝫ ⁊ cum eſſet totius mũdi dña: nil voluit terrenũ poſſidere: vt merito paupꝛtatꝫ lucrareẗ regnũ celoꝝ. Uñ Matt. v. Bti paupꝛes ſpũ: qm̃ ipſoꝝ eſt regnũ celorum.

Tertio ex realibꝫ ſignis Primũ ſignũ. qꝛ in ꝓpria ciuitate. i. Bethleem que ex patre ſuo Dauid ſibi q̃ſi iure hereditario debebaẗ: dei filiũ paritura hoſpitiũ non inuenit. qꝛ illud vnde cõduceret fortaſſe nõ habuit. et ideo in diuerſorio peperit ſaluatoreꝫ. Secũdũ ſignum. qꝛ filio nato cuſſinũ quẽ ſubſterneret ⁊ pelles quibꝫ tegeret ĩ media hyeme nõ habuit. ſed pãniculis inuolutũ in ꝑſepio ſuꝑ fenũ locauit. Uñ hoc admirãs Berñ. dt. O mira paupꝛtas chrĩ naſcentis. Filiꝰ paſtoris naſciẗ ⁊ ei cuſſinꝰ ſubſterniẗ. Filiꝰ eterni regis chriſtus naſcitur ⁊ in preſepio ſuper duro feno collocaẗ. Hec ille. Tertium ſignũ ꝙ erat fabro Joſeph deſponſata. et tales cõiter ſũt pauperes. Et hoc voluit deus: vt ipſa ꝑ labores manuum vtpote per iuſte adquiſita ſuſtentareẗ.

Quartũ ſignum. quia filiũ ſuum ad templuꝫ deferẽs: vnde vt vnum agniculũ emeret nõ habebat: cum tñ in terra ſancta multi agniculi inueniant ⁊ paruo ꝑcio haberi poſſint. et ad id iuxta legẽ obligabaẗ: ſi tantum habuiſſet ꝙ emere agniculũ valuiſſet. Quintũ ſignũ. qꝛ chrĩs eiꝰ filius paupꝛrimꝰ extitit adeo ꝙ non haberet vbi caput reclinaret Matt. viij. Unde patet ꝙ eiꝰ mater pauper fuerit que propriã domũ nõ habuit vbi chriſtus caput reclinaſſe potuiſſet.

Sextum ſignum. quia filio in cruce pendenti et ſitio clamanti nec potum aque miniſtrare potuit. Septimum. quia mortuum filium vnde

inungeret aut quo inuolueret aut vbi ſepeliret non habuit: ſed vnguēto ꝛ ſyndone ac ſepulcro alienis vſa eſt.

De cōſtanti pſeuerantia Caplm. XI.

V ndecima virtus pfulgens in btā virgīe eſt Cōſtantie firmitas. Cū cm̄ alij viato res ſint a malo culpe paſſibiles: in aduer ſitatibꝫ vincibiles: et in arduis agēdis flexibiles Ipſa beata vgo a nullo vnqꝫ malo fuit paſſibi lis: in nulla aduerſitate vincibilis: et in oīm vir tutū arduoꝝ qꝫ opeꝝ vtuoſoꝝ pſeuerātia infle xibilis. ſupadmirabilis ḡ ſanctitatis fuit eiꝰ vi ta. Unde Ignaciꝰ in epta ad Joannē dt. Ipſa Maria omniū gratiaꝝ abunda ꝛ oīm virtutū fecunda: in pſecutionibꝫ et afflictionibus eſt hi laris: in penurijs autē ꝛ indigencijs nō eſt apd eam querela: iniuriantibꝫ grata: ac moleſtata le tat: conſtans. ſ. in omni vtute: miſerꝭ ꝛ afflictis coafflicta: condolet: et ſubuenire non pigreſcit. Hec ille.

De pietate Marie Capitulū. XII.

D uodecima virtus pfulſit in ea: Pietas. cuiꝰ qdē ſūt plurimi gradus Primꝰ ē dare paupibꝫ ſupflua Juxta illd Luc. xj Qd ſupeſt date paupibꝫ. Secundus eſt dare nō tm̄ ſuperflua: ſedetiam neceſſaria. iuxta illud Matth. xix. Uade ꝛ vende omnia ꝛ da paupe ribꝫ ꝛ veni ſequere me. Tertius gradus: dare oīa ſua: ꝛ iſup ſeipm ſupaddere. ſ. laborādo ma nibꝫ vt habeat vnde tribuat egēti. vel laborādo corpe ꝛ ſpū vt paſcat pximū pane ſpūali. ſicut fa ciebat Paulus: q̄ cum oīa reliqrat: manibꝫ labo rabat vt ſibi ꝛ ſuis ſubueniret: ꝛ ſeipm impēde re ꝛ ſupimpēdere cupiebat p aiabꝫ proximorū

Quartꝰ gradus pietatꝭ eſt: oīa ꝛ ſeipm dare: ꝛ inſup de ſubſtantia ſui corpis partem accipere ꝛ ad refectiōem animaꝝ pximis dare. Iſto gra du pietatis fuit beata vgo inſignita. Ipſa qppe omnia dedit paupi chrō: et manibꝫ laborauit vt paupes ſuſtentaret: vt ſupra patuit. Laborauit quoqꝫ ꝛ ſpū ad refectionē ſpūalē: quia erat ma giſtra aploꝝ ꝛ oīm diſcipuloꝝ chri: dirigēs eos ꝛ inſtruens in arduis queſtionibus. Et vt dicit Ignaciꝰ: veniebant ad eam ex gentibus conuer ſis p aploꝰ multi neophiti cupiētes eam videre et ab ea recipiebant cōfirmationē fidei quā ſuſ ceperant p pdicationem aploꝝ. Et cuncti ab ea cō fortabant ꝛ informabant: ex eiuſqꝫ pñtia conſo labant. Multi etiā eius cōſortio in hieruſalē cō iungebant ſe ꝛ ſecū pmanebant in magna vtiqꝫ paupertate: pro qbꝫ Paulus ꝛ alij apli in gentibꝫ ꝯuerſis collectas faciebāt vt coꝝ neceſſitati ſub uenirent. vt teſtat glo. ſup epłam ad Corinth.

Inſup ipſa beata vgo de ſua puriſſima carne et ſanguine viaticū nobis miſeris cōfecit: et to ti mūdo partē ſubſtantie corpis ꝛ ſanguinis ſui dedit in alimētū eterne vite. i. corpus chri ꝛ ſan guinem ſui filij: de ſe. i. de virgine ſumptum. qd qſquis digne guſtauerit viuet in eternū: Joan. vj. Quintꝰ aūt gradus pietatis eſt omīa dare. inſup corpꝰ ꝛ aīam ꝛ diuinitatē dare in cibū ex num h p grām ꝛ in futuro p glīam. Et iſte gra dus eſt ſolius miſcdie ꝛ pietatis dn̄i noſtri Jeſu chri. Hec Alber. magnꝰ ſup Miſſus eſt. Unde O fidelis aīa agnoſce ꝙ pijſſima fuerit ꝛ ſit be nigniſſima virgo Maria. Uere vt ait Bern. eiꝰ miſericordie ꝛ pietatꝭ longitudinem: latitudinē et pfunditatē extimare nemo poteſt aut menſu rare. ipſa omnibꝫ oīa facta eſt: omnibus ſinū mi ſericordie aperit vt de plenitudine eius accipiāt vniuerſi: et iuſti gratiam: ꝛ peccatores veniam: angelus leticiā: filius dei carnis ſubſtātiā: ꝛ to ta trinitas glīam in ſecula ſeculoꝝ.

Pars tertia libri ſeptimi de multitudine gra tie in Maria qua illuſtrata extitit ſumma ple nitudine in hac vita.

I N me oīs gratia

vie ꝛ veritatis. Eccl. xxiiij. Sapiens eccleſiaſticus ſpūſancto doctꝰ agno uit quoniam in matre dei nulla gratia deeſſe de buit: ſed omni gratia plenam fore oportuit. Id circo in pſona eius loquens ait. In me. ſ. Ma ria matre dei: omnis gr̄a vie ꝛ veritatis. In qbꝫ qdem verbis videt ipſa dei glorioſiſſima mater cōmendari. Tum de magnitudine gr̄e. quia in me inquit omnis. Tum de plenitudine gratie. quia omnis gratia. Tum quoqꝫ de multitudīe et varietate gr̄e. quia vicꝫ vie ꝛ veritatis. O vere maxima gratia Marie que tantam gratiā ha buit ꝙ maiorem pura creatura non vnita vbo habere nequit: ꝙ vicꝫ ſit mater dei: genitrix filij dei: creatoris ꝛ ſaluatoris oīm: et eoipſo domi na ſit oīm angeloꝝ ꝛ hoīm atqꝫ cunctoꝝ creato rum. O veriſſime plena gratia Maria q̄ gratiā ipſam increatā in ſe totam continuit. vnde recte angelus eidem dixit. Aue gratia plena. Hiero. in ſermone de aſſumptione. Uere gratia plena. quia ceterꝭ p partes: Marie vo ſe totaꝫ infudit gratie plenitudo. O deniqꝫ ꝙ multiplex gratia in Maria que oēs gratias generales ꝛ ſpecia les omniū creaturaꝝ ꝛ oīm ſanctoꝝ in ſummo habuit. qm̄ vt idem Hiero. ait ibidem. Totius inqt gratie plenitudo que eſt i chrō venit i Ma riam: ꝙꝫ aliter. quia in chrō ſicut in capite influ ente. in Maria ſicut in collo. ſiue dicam medio transfundente toti corpori eccleſie. in chriſto ſic in homine pſonaliter deificato. in Maria ſicut in templo ipſi verbo ſingulariter dedicato. Di cat ergo Maria. In me omnis gratia: vt p hoc glorioſum verbum alliciat noſtras mētes ad cō fugiendum p gr̄e impetratiōe ad eam. Accedat quoqꝫ homo ꝛ dicat. Maria mater gr̄e: mater miſcdie: tu nos ab hoſte ptege: in hora mortis ſuſcipe. et p plenitudinē tue gratie fac nos cōſor

tes glorie. Jtaqꝫ locuturi de multitudiē gratie
beate ꝟginis q̄ in ſua vita fulſit in ſumma pleni-
tudine: ad pn̄s tria myſteria notabimus
Primū myſteriū dr̄ actualis cōtinuitatis.
Scōm dr̄ noticialis luminoſitatis
Tertiū dr̄ multiplic ꝫ gratioſitatis.

Articulus pm̄ꝰ ꝙ beata dei mater Maria fu-
it continue in hac vita ſtabilita in actuali guſtu
gratie dei cum plena rōne merendi.

c Jrca primū my-
ſteriū actualis .ſ. ꝯtinuitatꝫ inueſti-
gandū eſt: ſi vicꝫ beata ꝟgo Ma-
ria in ſua vita habuerit tāꝑfectiſſi-
mū ꝛ conſummatū ſtatū in grā: ꝙ continue ſine
tꝑis interruptione fuerit mens eius ſtabilita in
actu ꝛ guſtu gratie cū plena merendi rōne. Ad
qḋ breuiter ſꝫm intentionē mgr̄i Ubertini ḋ Ca-
ſali ordinis Minoꝝ in ſuo libro q̄ intitulat̄ Ar-
bor vite crucifixi Jeſu: pie opinandū eſt ꝛ tenen-
dū ꝓ ꝟginis matris excellentia ꝙ tanta ꝑfectio
gratie: tanta abūdantia chariſmatū diuinoꝝ et
virtutū oīm cōſūmatio fuerit ſibi data in illo dei
conceptu vt ſanctiſſima mater dei hr̄et ꝑfectiſſi-
mū ꝛ ineffabiliſſimū ſtatū cōſummatū in omni
ꝑfectione actiue ꝛ cōtēplatiue abſqꝫ oī diminu-
tiōe ꝛ defectu. ꝛ extūc mēs eiꝰ talit̄ fuit ſtabilita
ꝙ ſine aliq̄ interruptiōe fuerit ſumme in contē-
plationis actu ꝛ gratie cōtinuo guſtu. ꝛ hoc ſup
oēm modū alterius creature. citra tm̄ beatificam
viſionem: adeo ꝙ oīs ignorantia nō ſolū culpa-
bilis: qꝛ de illa nō eſt dubium ꝙ nunqꝫ habuit.
ſedetiā oīs ignorantia quōlibet dicens defectū
in nobis ex pctō originali fuit ſibi oīno ablata. ꝛ
fuit a ſpūſancto infuſus ſibi pleniſſimus habi-
tus ſapie: totam ipſiꝰ mentē ꝑficiens adeo ꝙ oc-
cupatiōes exterioꝝ ſenſuū nunqꝫ impedirēt in
ea recollectionē mentis ꝛ cōtemplatiōis actū: ac
expimentalis gratie guſtum. ſed ꝛ ipſe contēpla-
tionis actus mentē eius plene in deo recolligēs
nunqꝫ impediuit virtuoſum ꝛ debitum officiū
adminiſtratiue ꝑtis inferioris ſenſuum: qn̄ ꝛ ſic
dulciſſime miniſtrauit filio ſuo Jeſu tam in in-
fantilibꝫ neceſſitatibꝫ corꝑis qꝫ in alijs in decur-
ſu vite ſue opportunis. atqꝫ ī oībꝫ alijs q̄ ad in-
ſtructionē ꝓximi ꝛ aplo ꝝ ꝛ alioꝝ neceſſaria vi-
debant̄. imo iſte due ꝑfectiones actio ꝛ contēpla-
tio in ipſa ſe mutuis reſpectibꝫ intendebant ad
virtutū ꝛ glīe cumulū. Alias qꝫ ꝑfectiōes mul-
tas credit̄ ꝙ tūc conſecuta fuerit nobis ineffabi-
les ꝛ incōprehēſibiles: q̄ etiā ſꝫm expimenta no-
ſtre infirmitatis ꝛ corruptiōis impoſſibiles vi-
dent̄. Q ſi obijcias de ſomno q̄ in nob abyſ-
ſat ꝛ ſepelit actum rōnis: et liberiarbitrij aufert
vſum. et ꝑ ꝯn̄s actū meriti ꝛ demeriti. Un̄ beatꝰ
Bern̄. ſomnū vocat mortis imaginē. Et Ariſt.
in de ſomno ꝛ vigilia: dicit. Somnꝰ eſt ligamē-
tum ſenſuum. Cum igit̄ in btā ꝟgine fuerit qn̄-
qꝫ dormitionis ſomnꝰ. imo ꝛ chr̄s legit̄ dormi-
uiſſe Matth. viij. ḡ in beata ꝟgine ſomnꝰ inter-
rūpebat p̄dictū effectū grē. Rn̄det̄ ſꝫm eundē
Ubertinū vbi ṡ. ꝙ in btā ꝟgine ſicut ꝛ in chr̄o
libeꝝ arbitriū nō fuit ex ſomno ſummerſum. ſed
aīa ſua libere ꝛ actu meritorio ſimul ꝛ cōtēpla-
tiuo non obſtante ſomno tēdebat in deū ꝛ alias
ꝑfectiones nobis ineffabiles: vt dicere potuerit
illud Cantic. v. Ego dormio ꝛ cor meū vigilat.
Nec p̄dicta de matre dei reuerendiſſima cre-
denda mouet triplex ratio ſꝫm ea q̄ indubitā[illegible]
credimus de ipſa.
Prima rō plene expurgationis.
Secunda rō plene aſſimilationis.
Tertia ratio plene participatōis
Prima rō plene expurgatiōis. Jndubitāter em̄
credit̄ ꝙ ipſa fuit plene purgata a fomite. ḡ ab
oī infectiōe humana ex fomite cauſata. Sedq̄a
impedimētū oīm p̄dictoꝝ ꝛ maxime impedimē-
tū ſomni eſt magne impꝑfectiōis et deſtructiōis
actꝰ contēplatiui: cū oīs hebetudo mentis ꝛ alij
defectus q̄s in nobis experimur expꝑgefacti poſt
ſomnū non ſinant ſtatim ꝛ libere mentē ferri in
deum. ſed cū nouo conatu oportet nos redire ad
mentis claritatē ꝛ ſuauitatē quā p̄mo fueramꝰ
expti. ḡ videt̄ ꝙ nullo modo fuerit in dei matre.
Si obijcias ꝙ iſta eſt cōdicio noſtre mentꝭ et
corꝑis: et ipſa nō fuit educta ḋ ſtatu corꝑis ani-
malis. Rn̄deo ꝙ nō eſt veꝝ. qꝛ iſta nō eſt con-
dicio nature: ſed eſt magꝭ ꝑ pctm̄ infectio ꝛ infir-
matio: vt expreſſe dr̄ Augꝰ. ſuꝑ Gen̄. ad lr̄am ꝙ
in ſtatu īnocētie fuiſſet clarior cōtemplatio dor-
mientiū qꝫ ſit mō viſio vigilātiū. Cōiter ei magꝭ
vident̄ ſentire doctores ꝙ in ſtatu īnocētie non
ꝑdidiſſet hō libeꝝ ar. ſiue rōnis vſuꝫ ꝓpt̄ ſomnū
nec nati fuiſſent filij ſubiecti ignorātie. Unde in
enchi. Augꝰ ca. viij. expſſe vocat errorē oēm dece-
ptionē. et hoc indecoꝝ ꝛ indecens ad vite huius
miſeriā dr̄ ꝑtinere. Nihil aūt tale videtur conue-
niēs matri dei. ſed plena purgatio a fomite de-
buit eam plene a talibꝫ defectibꝫ liberā reddere.
Puto em̄ ꝙ extūc fuerit in ea altior ꝛ dulcior cō-
templatio qꝫ fuerit in Adā. nec miꝝ. qꝛ ipſa deū
guſtabat vt filiū vteri ſui. Et virtꝰ regitiua cor-
poris impleto dei obſeq̄o ſine aliq̄ vicio tāto fu-
it in ea ꝑfectior q̄nto in maiori altitudine ꝟtutū
regebat: cū etiā dolores ꝛ penas tā mētis qꝫ cor-
poris plene ſublimabat ꝛ referebat in deum: ab
eis nec ī minimo īpedita. Nullo mō igit̄ videtur
conueniens ꝙ in ſūma plenitudine grē q̄ debet̄
ſtatui materno: magna ꝑs tꝑis q̄ occupat̄ in ſo-
mno tranſierit ſine actuali relatiōe ad deū. vel
etiā ſine plena rōne merēdi. Lꝫ q̄ppe volūtas q̄
volo dormire vt poſſim viuere ad hoīem dei ſic
actus meritorius in quo actu ſomnꝰ poſſit dici
meritoriꝰ: tm̄ in ſomno ſic ligatē libeꝝ ar. actꝰ me-
riti a mēte iterim n̄ ꝓcedit. Jtē ſi adhuc iſtas: qꝛ

hec eſt pena pcti.et pene nõ fuerũt ſibi ablate. ſic nec fili⁹ ſuus carere voluit. Dico ꝙ lz pene que ſunt pure pene ⁊ materia ṽtutis ⁊ adiutoriũ merendi nullũq; impedimentũ ṽtutis ⁊ q̃ totã naturã ꝯſequunt̃ cõiter in chr̃o ⁊ in ſua mr̃e remã ſerint. ſicut ſunt fames: ſitis: triſticia. tñ ipſe pene q̃ ſunt impedimẽta pfectionũ: ſicut ignorantia: cõcupia: ⁊ ligatio liberiarbitrij: ⁊ diſtractio act⁹ cõtemplatiui nõ debuerũt in dei mr̃e remanere. ſicut nec a chr̃o fuerũt aſſumpte. Scd̃a ratio plene aſſimilatiõis. qꝛ caro ṽginis matris ⁊ plis eadẽ caro ⁊ ſil'is puritatis: vt dr̃ Aug⁹ in ſer. de aſſumptiõe dñe. Sed dñs Jeſus in carnis aſſumptiõe nullũ predictoꝝ defectuũ aſſumpſit. ḡ nec in ſua matre dimittere debuit aliquẽ corũdẽ defectuũ. Tertia rõ plene participatiõis. qꝛ cum plenitudo toti⁹ gr̃e q̃ eſt in chr̃o participata ſit mr̃i: vt dr̃ Hiero. in ſer. de aſſumptiõe dñe. Et q; alit̃ ⁊ aliter vt ſupra tactũ eſt. ḡ ille plenitudines p̃dicte ⁊ alie multo maiores ⁊ nob ineffabiles: fuerunt in btã ṽgine. Uñ ſequit̃ ꝙ ſtupẽdo modo dilatat⁹ fuerit ſin⁹ materne mentis ad reſpect⁹ ⁊ actus ineffabiles tã reſpectu diuinarũ pfectionum q̃ etiã reſpectu actualis dilectiõis et deuotionis ac deguſtati dulcoris ⁊ multiplicis reuelationis. Nec valet inſtantia ꝯtra hãc rõnem: ſi diceres ꝙ in chr̃o fuit btifica viſio ab inſtanti cõceptiõis: et iſta ꝓrogatiua nõ fuit tũc data ṽgini. ḡ nec alie. Nõ eſt em̃ ſil'e. Bia em̃ viſionis beate oĩno cõpetit hũanitati chr̃i. ⁊ eſt decens ex vnione ꝑſonali ṽbi. Non em̃ eſt decens vt vniat̃ ṽbo in ſuppoſito ⁊ nõ fruat̃ ipſo. Perfectiones aũt q̃ cõpetũt chr̃o ſ'm pfectionem vie debent diffundi in ſua matre bñdicta. vñ omes gr̃e q̃ ſubſtãtial'r mentẽ pficiũt ⁊ q̃ nõ repugnãt ſtatui creature ⁊ q̃ ſunt citra beatitudinẽ patrie debent ſibi cõicari. ſed p̃dicta ñ repugnant. ḡ ⁊c̃.

Etſi dicas. Nõ habuit oẽm gr̃am. q̃a nõ fuit ſacerdos nec ꝯfeſſor nec p̃dicator. Friuola ẽ inſtantia. qꝛ hec nõ ſũt ſubſtãtial'r pficiẽtes mentẽ ſed q̃dã gr̃e gratis date ſ'm exigentiã ſingulariũ ꝑſonaꝝ. Hec Ubertin⁹ vbi ſ. O igit̃ mẽs hũana penſa q̃ntum potes q̃ntu; deo plena fuerit virgo hec diuina Maria. O q̃ntũ gr̃e ineffabil'r ſuꝑabundauit in ipſa. vere gratia plẽa ⁊ oĩ ẽ laude digniſſima. Uere dignũ ⁊ iuſtũ eſt vt eã ois laudet vox humana.

Articulus ſecundus ꝙ btã ṽgo habuit plenitudinẽ ſciẽ ⁊ gr̃am ois noticie ſiue artis. circa qd̃ ⁊ plurima dubia ſoluunt̃.

Circa ſecundum

mysteriũ vi; noticialis vel ſciẽtialis luminoſitatis inueſtigandum Utꝝ ipſa btã virgo mater dei i ſtatu hui⁹ vite ſciuerit oĩa. Uidet̃ nãq; ꝙ p'ſa ignorauerit. qꝛ ꝑditũ Jeſum triduo q̃ſiuit: ignorãs vbi foret Lu.ij. Itẽ ipſo inuẽto in tẽplo cũ dixiſſet Jeſus. Quid ẽ ꝙ me q̃rebatis: neſci. qꝛ in his q̃ p̃ris mei ſũt oportet me ẽẽ. ſubdit̃ ꝙ ipſi. ſ. Maria ⁊ Joſeph nõ intellexerũt ṽbũ. Itẽ ipſa turbata eſt in ſermone angeli ſalutãtis Lu.j. et q̃ſi neſciens de modo incarnatiõis diuĩe q̃ſiuit di. Quõ fiet iſtd̃ qm̃ viꝝ ñ cogñco. Preterea ſcti in patria nil ſciũt niſi ad btitudinẽ ꝑtinentia. ḡ ſcti in via tm̃ ad btitudinẽ vie ꝑtinentia ſciũt. ⁊ ꝑ conſeq̃ns btã ṽgo in via tm̃mõ ſciuit ea q̃ ſunt ꝑtinẽtia ad btitudinẽ vie: ⁊ ad ſui ac alioꝝ edificationẽ. nã ⁊ ſuꝑfluũ videt̃ ſciuiſſe alia. Cõtra. Joan. xiiij. Spũſſcũs docebit vos oẽm ṽitatem. ḡ creatã ⁊ increatã. Itẽ oĩa facta ſunt ꝓpter hoĩe;: iuxta qd̃ Ariſto. ij. Phyſic. Nos ſum⁹ q̃dãmõ finis oĩm. Unde de omĩb; tenet̃ homo gr̃as agere. Si ḡ nõ oĩa cognouiſſet: imꝑfecta fuiſſet ei⁹ gr̃aꝝactio. Preterea oĩs ſcĩa de nũero bonoꝝ̃ honorabiliũ eſt. j. de aĩa. ſed ei nullum bonum defuit: qꝛ oĩ gratia plena fuit. ḡ oẽs ſcĩas habuit Preterea aĩa chr̃i ſciuit oĩa que deus: nec tñ ei eſt eq̃lis in ſcĩa ꝑ modũ ſciendi. Sed ſicut aĩa chr̃i immediate ſe habet ad deum: ita aĩa beate ṽginis ad aĩam chr̃i. ḡ beate ṽginis anima ſciuit omnia que aĩa chriſti: ſed imꝑfectiori modo

Pro rñſione ad queſtionem ſ'm magnũ Alber. ſup Miſſus eſt. ca. cliiij. Notandũ: ꝙ beata ṽgo in cognitione ſua habuit plura p̃uilegia

Primũ eſt perfecta cognitio trinitatis dei ſine medio quã habuit in via ꝑ ſpecialiſſimã gratiã.

Secundũ eſt pfecta cognitio myſterij incarnatiõis. et hanc habuit ꝑ gr̃am ⁊ ſingularẽ experientiam. Tertiũ eſt cognitio ſue reuelatiõis ⁊ certificatio p̃deſtinatiõis: quã habuit ꝑ reuelatiõe; ⁊ cauſam. qꝛ. ſ. nouit ſe matrẽ dei eſſe quã impoſſibile foret damnari. Quartũ eſt aĩe ſue ⁊ ſpirituũ ꝑ ſpecies ꝓprias cognitio: quã habuit diſpoſitiue ꝑ naturã: cõpletiue ꝑ gr̃am. Et ſ'm hãc vidit angelos: aĩas: ⁊ demones. vt infra de gratia ſapie patebit latius. art. iij. hui⁹ partis. Quintũ eſt pfecta cognitio oĩm ad ſtatũ vie ꝑtinentium quã habuit ꝑ gr̃e illuſtrationẽ vel infuſionem ⁊ inſpirationẽ. vnde habuit pfectã cognitiõe; oĩm ſcꝑturaꝝ: operandoꝝ ⁊ contemplandoꝝ. et ꝙ ipſa fuerit ꝓphetata in omnib; ſcꝑturis ꝓphetaꝝ ⁊ figuris deſignata. Sextũ eſt cognitio oĩm circa ſe futuroꝝ: quã habuit ꝑ reuelatione; ⁊ in ſpeculo lectionẽ atq; ſcꝑturaꝝ cognitionẽ. Septimũ eſt cognitio oĩm ad ſtatũ patrie ꝑtinentium quã habuit ꝑ cõtẽplationis reuelationẽ. Octauum eſt oĩm creaturarũ que ſunt in toto mũdo vel fuerũt aut erunt in reꝝ natura ſtantiũ cognitio: quã habuit ꝑ naturã ⁊ gr̃am ⁊ cõtemplationẽ. Si em̃ iſtud eſt Ade ꝯceſſum ⁊ datũ vt oĩm animantiũ terre ⁊ volatilium celi ⁊ beſtiaꝝ noticiã hr̃et: et oĩb; noĩa vocaret cõgruentia ſ'm ſuas ꝓprietates Gen. ij. Itẽ ſi Ariſtoteli ⁊ ph'is ac medicis datum eſt noſſe oĩm herbaꝝ virtutes

lapidumq̃z: metalloꝝ: atq̃z ſtellaꝝ celi. qm̃ teſte Hieronymo: Ariſtoteles nõ ſolũ ſciuit naturas reꝝ: ſed ꝛ ſcptas in libris tradidit. Quid mirũ ſi Marie q̃ fuit grã plena ꝛ dei veri mater donatũ ſit oĩm creaturaꝝ cognitionẽ ꝑfectã hr̃e: maxime cũ ꝛ paganis pħis vt dictũ eſt magna ꝑ pte creaturaꝝ cognitio eſt donata. Nonũ ꝓuilegium ꝙ habuit matutinã ſimul ꝛ veſptinã cognitionem. Matutinã ꝑ grãm. Ueſptinam ꝟo per naturã ꝛ grãm. Decimũ eſt ↄcluſio ex ꝑdictis oĩbꝫ ꝙ ſcꝫ nullius ꝓprie habuit ignorantiã. Unde ꝓpter obiectiões q̃ fieri poſſent dicimꝰ: ꝙ beata ꝟgo ſufficienter ꝑfecta fuit ꝑ habitum nature ꝛ gratie in oꝑatiões exire ꝛ finem cõſeq̃ cuiuſlibet ſcie. Et hac ſciã exiuit in actum ꝛ oꝑationem qñ vbi ꝛ q̃liter ꝛ q̃ntum ordinabat̃ ſibi ad btitudinẽ ꝛ alijs in ſalutẽ. Habuit etiã ꝑfectã ↄgnitionẽ oĩm ad beatitudinẽ ſuam ſm ſtatũ vie ptinẽtium. vel ad grãm imptinentiũ. Uñ ipſius aĩa btiſſima nulla habuit in ſe inutilia vel imptinentia. ſed ꝑ totum fuit plena gratia. vñ oĩa que fuerunt in ipſiꝰ aĩa vel naturalia vł adq̃ſita ſic erãt gratia informata vel cũ grã ↄiũcta vt oĩa eſſent gratuita. et ꝑ ↄſeq̃ns fuit oĩs ſciã eius gratuita et oĩs oꝑatio eius gratuita: vt ſine oĩ reſtrictiõe largiſſima ꝛ veriſſima interptatione eſſet omnifaria grã plena. Hec Albertus. Ad illud igit̃ in contrarium vicꝫ ꝙ ꝑditum Jeſum requiſiuit dicit̃: ꝙ hoc magno factũ ẽ ſacro: vt ad tepꝰ dono ſcĩe illius rei ſuſpẽderet̃. ſicut ꝛ donũ ꝓphetie ad tempus ꝓphetꝭ ſubtrahebat̃ ad vtilitatẽ eoꝝ: quatinus iteꝝ cum dolore petentes humiliarent̃ ꝓphete et dei eſſe expirent̃: nõ ſuum qđ habebãt. ſicut patet de Heliſeo. iiij. Reg. iiij. Jta factũ eſt hoc etiã ad vtilitatẽ: vt. ſ. ad tpˢ breue interdiceret̃ Marie noticia de Jeſu vbi ſit ſm corpꝰ: q̃tinus illo dolore ꝑcuſſa magna nobis merita ꝑ patientiã theſaurizaret: atq̃z exemplũ nobis daret req̃redi Jeſum inter cognatos ꝛ notos. i. inter ſanctos. Ad illud ꝙ non intellexerũt ꝟbũ chri de patre celeſti loq̄ntꝭ Rñdet̃ ſm Ludolphum carthuſieñ. ꝙ ſic eſt accipiẽdũ: Nõ intellexerũt. i. nõ aĩaduerterũt: lꝫ crederẽt dei filium. Uel q̃a nõ ita plene vt poſtmodũ intellexerunt talia de diuinitate loquentẽ ſaltem q̃ ad Joſeph alioſq̃z inibi aſſiſtẽtes q̃ nõ fuerũt aſſueti talia audire d' diuĩtate. nõ aũt hoc de beata Maria dicit̃ abſolute. Ad aliud dicendũ ꝙ illa turbatio virginis in ſermone angeli nõ fuit ex ignorantia. ſed q2 prudens dat nob̃ legẽ: nõ ſtatim credere omĩ ſpiritui. ſed ꝓbare vtꝝ ex deo ſit. iuxta ſñiaꝫ aplĩ. Proceſſit ĝ illa turbatio potius ex humilitate qua ſe nõ reputauit dignã tante exaltationi q̃nta ꝑ angelũ ſibi annũciabat̃: vel tante ſalutatiõi. nec tanq̃z ignara aut dubia q̃ſiuit Quõ fiet iſtđ. q2 bñ ſciuit ꝙ apud deũ nõ eſt impoſſibile omẽ ꝟbũ. et ꝙ iuxta Eſaie vaticiniũ ca. vij. virgo concipere ꝛ parere debuit filiũ dei. Sed idcirco q̃rit vt angelo docente de myſterio incarnatiõis diuine fideles certiores in fide redderent̃. et pateſceret omnibꝫ quia ꝟtute ſpũſſancti cõcepit filium dei. Ad illud ꝙ ſupfluum eſt ſciſſe oĩa alia q̃ non ptinebant ad beatitudinem vie Dico ꝙ nõ. quia oĩs ſciã eſt de numero bonoꝝ honorabilium. j. de aĩa. ſed oꝑari ſm oẽm ſciam foret ſupfluum ad btitudinẽ. Dico ĝ cum Alberto vbi ſ. ꝙ eius ſcientia exiuit in actum ꝛ oꝑationem ſolum tunc quando: vbi: qualiter: et quantũ ordinabat̃ ſibi in beatitudinem ꝛ alijs in ſaluteꝫ: vt patuit circa decimũ priuilegiũ ſue cognitionis. Claret igit̃ reſponſio ad q̃ſitũ ꝙ ſciuit omnia.

Sed circa hoc plurima occurrere pñt pticularia dubia ꝓ ampliori elucidatiõe opportuna.

Primũ dubiũ. Si btã ꝟgo ſciuit oẽs mechanicas artes vel ſcientias q̃ cõtinent̃ in his ꝟſibꝫ Lana nemus miles nautatio rus medicina. ꝟ. Ac ars fabrilis: mechanice ſunt iſte. vbi ſeptẽ artes numerant̃. Et videt̃ ꝙ nõ. q2 natura nõ deficit in neceſſarijs: nec abũdat in ſuperfluis. ij. de aĩa. ĝ multo fortiꝰ grã. ſed q̃dam artes mechanice erãt beate ꝟgini neceſſarie ſicut muliebres. q̃dam ſupflue ſicut viriles. ĝ illas habuit: et nõ iſtas. Jtem videt̃ ꝙ illas mechanicas mł'iebres que ſunt ſubtiliores neſciuit. ſicut eas q̃ fiũt aurifrigijs ꝛ ſericeis oꝑibꝫ ꝛ ſubtilibꝫ ſuturis ꝛ huiuſmodi. q2 iſta ſubtilia magꝭ ordinant̃ ad vanitatem q̃z vtilitatẽ. Oꝑatio aũt ꝛ ſciã beate ꝟgis fuit tm̃ ad vtilitatẽ. ĝ ꝛc̃. Jlla etiã ſubtilia oꝑari multũ repugnant cõtemplatiõi. q2 req̃runt multam attentionẽ cogitatiõis. Maria aũt optimã ptem elegit. ſ. ꝑfectã contemplationem. igit̃ ꝛc̃.

Contra. Matri dei nullũ bonũ defuit. q2 gratia plena fuit. ſed oĩs ſciã etiã mechanica eſt de numero bonoꝝ. igit̃ ꝛc̃. Ad dubiũ igit̃ reſpõdet̃ ꝙ btã ꝟgo habuit ſciam artiũ mechanicaꝝ alijs excellentiorẽ ꝛ oꝑationeꝫ ſubtiliorẽ in illis etiã muliebribꝫ artibꝫ ſubtilioribꝫ. qđ ꝓbat̃ ſm Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. cxl. triplici via. Primo ex eiꝰ inuincibilitate. Jpa em̃ vt ait Damaſ. a nullo illuſtrium vincitur. He aũt artes ſubtiliores ſunt ſcientie ꝛ opera illuſtrium feminarũ. ĝ ꝛc̃. Scđo ex eius humilitate. Eius em̃ oꝑatio fuit humillima ꝛ laudabiliſſima. ſed maior et laudabilior humilitas apparet ſcire nobilia et ſubtilia ꝛ oꝑari vilia ꝛ cõmunia q̃z tm̃ ſcire vilia ꝛ groſſa ac oꝑari talia. ĝ btã ꝟgo etſi oꝑata ſit vilia: ſciuit tñ nobilia. Tertio ex effectꝰ qualitate. q2 digniſſimũ ad qđ ordinant̃ artes mechanice eſt veſtitꝰ. Primo em̃ aĩa. poſtea corpus. deinde veſtimẽtũ Lu. xij. ſed digniſſimũ omniũ veſtimentoꝝ fuit tunica incõſutilis quam fecit beata virgo. ĝ habuit ſciam artis mechanice in ſummo. Ad obiecta in cõtrariũ dr̃ ſicut patuit ſupra: ꝙ lꝫ ipſa ſcierit oẽs artes: tñ eius ſcientia exiuit in actum ꝛ oꝑationẽ non oĩm: ſed eaꝝ ſolum ꝛ tunc que: quando: vbi: qualiter: ꝛ quã-

cum ordinabantur ſibi in beatitudinē ⁊ alijs in
ſalutem: vt ſempˀ ordinaret ea ad vtilitatem: nō
ad vanitatē: nec impediret in ea contemplatio.
Scōm dubium de artibꝫ liberalibus: vtꝝ il
las ſciuerit in ſummo: Rñdet breuiter ſm cun
dē Alber. ꝙ ſic. patet Primo ex ꝑfiguratōe Pro/
uer. ix. Sapiā edificauit ſibi domū: excidit colu
mnas ſeptē. Illa ꝗppe domus eſt beata ꝟgo. ſe/
ptē colūne ſunt ſeptē artes liberales. Itē. Mil/
le clypei pendent ex ea. ſ. turre Dauid. oīs arma/
tura fortium Cant. iiij. Turris Dauid eſt ſacra
ſcriptura. Clypei ſciē philoſophice ⁊ ſciētie libera/
les que ptinent ad munitionem ſacre ſcpture. ꝗ
ſanctoꝝ eſt illas ſcire. et ꝑ cōſequens a fortiori ē
beate ꝟginis. Solutio patet. q2 ꝗdam ſcti lau/
dantur de talibꝫ ſcientijs. ſicut Hieronymꝰ Au
guſtinꝰ ⁊c. et ſancta Catarina. ergo beate ꝟgini
nō debuit deeſſe iſta materia laudis. Claret ita/
ꝙ ꝙ btā virgo ſciuit Primo grāmaticā. q2 ſu/
per illud Lu. ij. Maria conſeruabat omnia ver
ba hec: Glo. dicit ꝙ legerat in diuerſis ꝓphetis.
ꝗ ſciuit legere. et ꝑ conſequens intelligere. quia
legere ⁊ non intelligere eſt negligere. Itē ipſa
ſm Hieronymū ⁊ Damaſcenū i tēplo fuit enu/
trita vbi virgines inſtruebant ſm legē Moyſi
Principiū aūt eruditiōis eſt grammatica. Am/
pliꝰ. Grāmatica eſt recte loquēdi ſcientia. ſed be
ata virgo nunꝗ peccauit in loquēdo. ergo eam
habuit in ſummo. Secundo rhetoricā ſciuit.
Nam dicit Auguſtinꝰ in de doctrina chriſtiana
ꝙ in ſacra ſcriptura ſunt diuerſi colores rhetori
ci. Sed beata virgo ſacram ſcripturam perfecte
ſciuit. ergo ⁊ rhetoricā. Item iura ciuilia et ca/
nonica: leges ⁊ decreta ꝙ ſcierit in ſummo: patet
hoc modo. quia ſapientia aduocati in tribus cla
ret. Primum ꝙ obtineat apud iudicem iuſtū et
ſapientem. Secundum ꝙ contra aduerſarium
aſtutum ⁊ ſagacem. Tertium ꝙ in cauſa deſpe
rata. Sed beata ꝟgo obtinuit apud iuſtiſſimū
et ſapientiſſimū deum contra aduerſarium cal/
lidiſſimum diabolum in cauſa noſtre liberatio/
nis deſperatiſſima ſententiam optatam. Unde
ſapientiſſimus deus elegit eam tanꝗ ſapientiſ/
ſimam aduocatam pro nobis. ergo omnia que
ad hoc officium pertinent ſuper omnes nouit
Item alij aduocati et procuratores poſſunt in/
iuſtum probare eſſe iuſtum ſophiſtice: ſed non
poſſunt facere. Beatiſſima autem virgo hoc de
iniuſticia noſtra fecit. ergo ꝑ omnibus impro/
portionabiliter allegare ſciuit. Amplius ipā ha
bet auctoritatem leges condendi et interpretan/
di. Cum enim generalem conſtitutionem habe/
at facere papa in oībus ſpiritualibus ⁊ eccle/
ſiaſticis. extra de conſti. c. finali. In temporalibꝫ
autem generalem legem poteſt facere impator.
C. de legi. et conſti. principum. l. ij. ⁊. l. finali. Be
atiſſima virgo eſt imperatrix et domina pape: et
totius mundi. ergo penes ipſam fuit legum cō/
ditio ⁊ interpretatio: et omnia iura in arca cor/
dis clauſa habuit: vtpote que ſpirituſancto ple/
na fuit per quem. ſ. ſpiritumſanctū reges regnāt
et legum conditores iura decernunt Prouer.
viij. ca. ergo rhetoricam ſciuit in ſummo. Ter
tio ꝙ logicam ſciuerit in ſummo: patet. qꝛ hec ē
vtiliſſima ad ſcientiam ſacre ſcripture ⁊ ad fidei
confirmationem: ac hereſum confutationē: at/
ꝗ rationis redditionem de ea que in nobis eſt
fide. ergo cum iſta ſcientia ſit maxime neceſſaria
ſanctis. per conſequens beate virgini. Quar/
to muſicam ſciuit. quia tam in veteri ꝗ in no/
ua lege erant cantores et vſus cantus ad cultū
dei. Cantus autem recte ſcitur per muſicam. er/
go cum ad cultum dei pertineat ſcientia hec: ipſa
ſciuit eam. Item vox virginis bñdicte fuit de/
lectabiliſſima perfectiſſimo auditui ſcꝫ chriſti. er
go eius vox fuit maxime armoniaca. Quin/
to Arithmeticā etiam ſciuit. quia hec agit de nu
meris. Numeri aūt in ſacra ſcriptura ſūt myſti/
ci. et ſm diuerſitatem numerorum diuerſa per
eos ſignificant myſteria. vt patet in ternario: ſe/
nario: et denario. et ſic de alijs. ſicut in mltꝭ ſcri
pturis ⁊ gloſis manifeſtum eſt. Preterea in ſa/
cra ſcriptura fiunt computatiōes annoꝝ: vt de
Jacob: Iſaac: ⁊ alijs. et feſta diuerſa agūtur. ad
que neceſſaria eſt ſcientia compoti. Hec autem
omnia ptinent ad arithmeticam. ergo cum ipſa
ſcientia ſit neceſſaria ad ſacram ſcripturam: ſeq/
tur ꝙ beata virgo ſciuerit eā. Sexto ſciuit Ge
ometriam. quia in ſacra ſcptura diuerſe ſūt mē/
ſure. vt mēſura ephi: bachi: chori: modij. et ſimi
lia plura. vt patet in Ezechiele precipue: vbi eſt
magna valde difficultas de menſuratione tem/
pli ⁊ tabernaculi. De huiuſmodi autem eſt ge/
ometria. ergo eā ſciuit. Septimo ſciuit Aſtro/
nomiam. quia in ſacra ſcriptura agitur de ſide/
ribus et ſtellis: Geneſis pmo. ſed de his eſt ſci/
entia aſtronomie. ergo ipſa eſt neceſſaria ad the
ologiam. et per conſequens beata virgo ſciuit
eam. Preterea Mathematicam ꝗ perfecte
ſciuerit: patet. quia ipſa fuit perfectiſſima ſm af
fectum. ergo et ſm intellectum. ſed ipſa per affe/
ctum dilexit omnia diligibilia. ergo ſciuit oīa
ſcibilia. Item dicitur ꝙ Abraam ſciuerit hu
iuſmodi ſcientias: et per eas ditatus eſt. Ergo
et beata virgo eas ſcire debuit: cui nullum bo/
num defuit quod in alijs fuit ſanctis. In/
ſuper Phyſicam et Medicinam ꝙ ipſa ſciue/
rit in ſummo: Quia per diuerſas proprietates
lapidum: ſpecierum: lignorum: et animalium:
ac ceterarum rerum naturalium diuerſe figu/
rantur intelligētie myſteriorum in ſacra ſcriptu/
ra. Ergo ſine intelligentia rerum naturaliū non
eſt perfecta intelligentia ſacrarum ſcripturarū.
ſed beata virgo perfectiſſime ſciuit ſacram ſcri/
pturam. ergo ⁊c. Item ſumma ſcientia me/
dicine eſt ſcire curare morbos ſolo verbo: iuxta

aliud metrū. Uirtus ineſt gēmis: maioꝛ herbis: maxima ꝟbis. Et ad hoc non ſolum ſcire curare moꝛbos coꝛꝑis ſed ⁊ anie. et ſcire vtroſqꝫ ſanare ad īmoꝛtalitatem. Talē habuit medicine ſciam btā ꝟgo. ꝗ in ſūmo ⁊c. Amplī hoc claret etiam a maioꝛi arguēdo. qꝛ ſi pagan⁹ Ariſtoteles ħ habuit donū ſcie a deo ꝙ (ſicut Hiero. teſtaꝛ) ꝓprietates reꝝ naturaſqꝫ nō ſolū ſciuit: ſed ⁊ legēdū libꝛis tradidit. Aliꝗ etiā phī ⁊ medici vt Auicenna: Galien⁹: Conſtantin⁹: Hypocras ⁊c. ſcierūt et docuerūt reꝝ naturas ⁊ ꝟtutes. Quid miꝝ ſi deus matri ſue id dedit qđ ⁊ īfidelib⁹ bonū pſtitit: cum ipſa ſuꝑ oēm creaturā poſt chꝛī animaꝫ plena grā fuit. Deniqꝫ metaphyſicā ſciuit. qa hec ſūme neceſſaria eſt ad theologiā. Tertiuꝫ ꝑncipale dubiū adhuc reſtat Utrū beata virgo ſciuit in ſummo totā theologiā? Ad qđ ex ꝑmiſſis omnib⁹ patꝫ rn̄ſio ſcḋm eundē Alber. ꝙ ſic. qꝛ vnctio ſpūſſancti qua plena erat docebat eā oīa. vnde fuit doctrix aplōꝝ ⁊ habet aureolā predicatoꝝ. Hoc aūt declaraꝛ ꝑ materiā libꝛi ſniaꝝ. Nam ſciuit totū libꝝ ſniaꝝ. Primo ꝗdem librū ꝑmū ſniaꝝ: cui⁹ materia reducitꝛ ad duo. ſcꝫ ad materiā de trinitate: ⁊ materiā ꝺ ꝑdeſtinatōe dei ⁊ potentia ac voluntate dei. ſed beata virgo pre oīb⁹ ſciuit ⁊ cōtemplata eſt deitatem ⁊ ei⁹ trinitatē ꝑſonaꝝ: cuius ⁊ potentiā ⁊ bonitatem in ſeipſa expꝛa fuit ad ſalutē oīm ꝑdeſtinatorum.

Scḋs liber ſniaꝝ agit de angelis ⁊ opib⁹ ſex dieꝝ atqꝫ de ſtatu hoīs. Hec oīa ꝑfectiſſime ſciuit. vt ſupꝛa claruit. Terti⁹ liber agit de incarnatione verbi ⁊ ꝟtutib⁹. Hec oīa ſciuit in ſūmo et ꝑ expientiam. Quart⁹ agit de ſacramētalib⁹ gratijs ⁊ reſurrectione. Gratias ſacramentales dei mr̄ in ſummo habuit: vt tactū eſt ſ. Coꝛpus etiā ſimillimū coꝛꝑib⁹ reſurrectiōis habuit. Nā coꝛpoꝛa reſurrectiōis ſunt īmunia a culpa ⁊ pena. coꝛꝑa ꝟo ſanctoꝝ in via ſunt obnoxia culpe et pene. Inter hec fuit mediū coꝛp⁹ btē virginis Unde patet ꝙ glorioſiſſima: qꝛ qꝫ feliciſſima fuerit bn̄dicta ꝟgo Maria. vere in eius laudē deficit omnis mens ⁊ lingua. O vere monſtꝝ celeſte. vt ita dicam cū ſancto Ignacio. O admirabilis excellentia eius dignitatꝭ ⁊ ſcientie: hoc ſolū ſuꝑeſt vt nos miſeri humiliter eam depꝛecemur quatinus digni habeamur eam laudare in celo ſine fine.

Articulus tertius ꝙ gratia multiplici plena fuit btā Maria, Et ħ ponuntur duodecim differentie gratiaꝝ.

T Ertium myſteriū multiplicꝭ gratioſitatꝭ. Iuxta nanqꝫ ſniam Aplī varia dona grāꝝ dantur per ſpūmſanctū chꝛī diſcipulis ⁊ ſanctꝭ. Unđ. i. Coꝝ. xij. Aliꝗ ꝗdem ꝑ ſpūm datur ſermo ſapientie. aliꝗ ſermo ſcientie, aliꝗ fides in eodem ſpū. aliꝗ gratia ſanitatum. aliꝗ opatio virtutum. aliū ꝓphetia aliꝗ genera linguaꝝ. aliꝗ īterpꝛetatio ſermonum ⁊c. Et iteꝝ Eph. iiij. Ipſe dedit quoſdaꝫ ꝗdem apoſtolos. quoſdam aūt ꝓphetas. alios ꝟo euāgeliſtas. alios autem paſtoꝛes ⁊ doctores ⁊c. Has omnes gratias ⁊ plura eius dona non eſt ambigendum fuiſſe in beata virgine. quoniam vt dicit Hieronymus Ceteris per partes: Marie ꝟo ſe totam infudit gratie plenitudo.

Aduertendum tamen ꝙ iuxta nūerū duodecim ſtellaꝝ in coꝛona capitis beate virgis duodecim gratias poſſumus diſtinguere quib⁹ pꝛefulgeat glorioſa in ſummo poſt filium. quarū primus quaternarius accipitur ex parte intellect⁹ et cognitionis. Secundus ex parte gratificationis. quia pertinent ad gratiam gratum facientē Tertius quaternarius ex parte eius ſublimationis.

Prima gratia viſionum.
Secunda grā ꝓphetiarum.
Tertia gratia linguarum
Quarta gratia interpꝛetationis ſermonū.
Quinta gratia donoꝝ
Sexta grā btitudinum.
Septima gratia ſacramentoꝝ
Octaua gratia ꝟtutum.
Nona gratia dignitatum.
Decima gratia officioꝝ
Undecima gratia aureolaꝝ.
Duodecima gratia miraculorum.

P Rima ſtella dicitur gratia viſionū ⁊ reuelationū. Nam vidit angelos ſepiſſime ꝗ (vt teſtatur Hiero.) ſingulis dieb⁹ ei cibum deferebant a deo miſſum. Sed ħ ꝗritꝛ Utrū beata ꝟgo viderit angelos ⁊ ſpūalia per ſpecies ꝓꝑꝛias? Ad qđ rn̄deꝛ ſcḋm Alber. ſuper Miſſus eſt. ca. cxxviij ꝙ ſic. Pꝛobatur. qꝛ ipſa videre potuit ſpiritum increatum per ſpeciē ꝓpꝛiam. ergo ⁊ quelibet aliū. Unde Greg. Quid eſt quod non videat qui videntem omnia videt Sed ipſa vidit videntem omnia. i. diuinā eſſentiam. ergo vidit omnia auxilio gratie in ſua contemplatione. Item Moyſes vidit diuinā eſſentiam: vt dicit Aug⁹ de videndo deum. Et ſimiliter Paulus in raptu ſcribitur vidiſſe deum et diſpoſitionem celeſtis hierarchie quam ⁊ btō Dionyſio reuelauit. ergo multo magis beata ꝟgo vidit deum et ſtatum angelorum ac triumphātis eccleſie. Item Martinus vidit demones. et Iacob angelos: quando dixit. Caſtra dei ſunt hec ⁊c. ergo cōcluditur ꝙ beata virgo que a nullo illuſtrium vincitur in ſua contemplatiōe quasi omnes exceſſiue contemplatoꝛes poterat videre deum et angelos et demones et animam pꝛopꝛiam et ſubſtantias rerum incoꝛpoꝛalium per ſe ipſas. Hec Albertus. Secunda gratia ꝓphetiaruꝫ qua pꝛedicebat futura. Cum enim fuit ſpirituſancto plena: qui quidem ꝓphetas

et amicos dei cõſtituit Sap. vij. ſequitur ꝙ fuit
ſumma ꝓphetarum. Nã ſi Joãnes plus ꝙ̃ ꝓpheta
dict⁹ eſt: eo ꝙ chrĩm in vtero agnouit ⁊ digito de-
mõſtrauit. multo magis btã ꝟgo eſt plus ꝙ̃ oẽs
ꝓphete q̃ nob chrĩm generauit. De ei⁹ ꝓphetia tri-
plici. ſ. de ꝑterito: de futuro: et de pñti occulto hẽ
libro. ij. pte. j. ca. ij. ar. ij. ꝓpe finem. Tertia ſtel
la eſt grã linguarum. Licꝫ q̃ppe q̃dã opinati ſint ꝙ
btã virgo genera linguarum non habuerit: qꝛ ipſa
ire ꝑ mundũ ad pdicandũ nõ debuit: tñ hoc nõ
obſtat: imo tenendũ eſt cũ Alber. ca. clx. ꝙ beata
virgo cũ aplis accepit donũ linguarum. Nã Act. ij
ſcribitur. Sedit ſupra ſingulos eorum ſpũſſanctus.
ſed ipſa fuit cũ illis. Et qm vt ait Damaſce. ipſa
a nullo illuſtrium vincitur in aliquo. ergo habuit do
num iſtud cum alijs ⁊ ꝑ alijs. Item cu diuer
ſis hominibus cõuerſabatur. ergo dono lingue indiguit
Preterea ipſa eſt aduocata oim: ergo debuit ſcire
linguas ſingulorum. Quarta gratia interpreta
tiõis ſermonũ: qḋ eſt ſcḋm glo. ſcpturas exponere
Hãc ꝙ habuerit btã ꝟgo patet. qꝛ vt dictũ eſt ſ.
oẽs ſcpturas intellexit ⁊ aplis ad eã refugienti-
bus in q̃cũqꝫ q̃ſtiõe expoſuit. vnde mgrã aplorum
nũcupatur. Itẽ Amos. iij. ca. ſcribitur. Non ẽ verbũ
qḋ dñs nõ reuelauerit ſeruis ſuis. ergo multo ma-
gis matri. Quinta gratia donorum. qꝛ ipſa ha-
buit omnia dona ſpũſſancti in ſummo. Pri-
mo q̃dẽ donũ ſapiẽtie qḋ eſt q̃daꝫ guſt⁹ ſpũalis
ꝑme ꝟitatis ꝑ modũ ſũme bonitatis. Sed vbicũ-
qꝫ eſt maior incorruptio ⁊ inſeparabilior ad deuꝫ
dilectio: ibi eſt maior cõiunctio ad ipm. et ꝑ con-
ſequẽs maior deguſtatio. ſic fuit in virgine. Vñ
Sap. vj. Incorruptio facit ꝓximũ deo. Et Hu
go. Charitas inq̃t eſt q̃ vnit amantẽ cũ amato.
Scḋo habuit donũ intellectus. qꝛ fuit virgo
prudentiſſima: intellectuqꝫ illũinatiſſima a ſpi
ritu ſancto q̃ erat pleniſſima. Vñ ⁊ Maria. i. il-
luminata nõ imerito eſt noiata. Tertio habu
it donũ cõſilij tanqꝫ que fuit marie inſtructa vn
ctione ſpũſſancti. et fuit ꝑfectiſſima obſeruatrix
conſiliorum. Quarto donũ fortitudinis: qꝛ vi-
cit deum fortiſſimũ: mortẽqꝫ ⁊ diaboluꝫ: vt ſup
patuit de ꝟtute fortitudinis eius. Quĩto do-
nũ ſciẽ excellentiſſime: vt ꝑcedẽti myſterio decla-
ratũ eſt. Sexto donũ pietatis ꝑ quã mouebatur
ad opa miſcḋie ſumme. vt patuit ſ. li. iij. par. ij.
ar. j. et de pietate ei⁹. Septimo habuit donuꝫ
timoris dñi. qꝛ vbi maior ſapia ibi maior timor
dñi. iuxta illud Ps. Initiũ ſapiẽ timor dñi. ſed
ipſa habuit donũ ſapiẽ in ſũmo. igitur dono timo
ris dei plena fuit. Sed q̃liter ipſa deũ timuerit:
habetur li. ix. pte. j. ar. iij. ca. ij. Sexta ſtella ẽ gra
tia btitudinũ oim. Primo ipſa in btitudiẽ pau-
ꝑtatis omnes ſuꝑauit. ſimilr ⁊ in btitudine mũ
dicie: vt patuit de ꝟtutibus. Item in beatitudine
mititatis etiam alios ſuꝑauit. qꝛ canit eccleſia.
Virgo ſingularis inter omnes mitis. Item in be
atitudine miſcḋie. qꝛ ipſa eſt mater ⁊ regina mi-
ſericordie. Mater miſcḋie dr qꝛ ipſa eſt origo mi
ſericordie dei in chro filio eius. Regina etiã mi-
ſericordie dr. qꝛ ipſa habet in celo ptãtem miſeri-
cordie ⁊ grẽ: vt cuicunqꝫ voluerit ei⁹ aduocatiõe
pſtet miſcḋia ⁊ grã. Beatitudo ergo eſuriei iuſti-
cie ſumme fuit in ea. qꝛ ſũma charitas: vt etiam
ſupra patuit. Deniqꝫ habuit btitudinem luctus
excellẽtiſſime. quia cui⁹ cã nobilior: ei⁹ etiam effe
ctus eſt nobilior ſcḋm Ariſt. Sed qꝛ cã luctus in
virgine fuit nobilior. omnes em̃ alios ad flendũ
inſtigat pctm̃. btãm aũt virginẽ ſola charitas.
Si aũt q̃ratur Vtrũ ipſa luxerit ꝓ incolatu mi-
ſerie ⁊ dilatione patrie: Rñdetur ꝙ ſic. quia hoc vi-
detur ꝑtinere ad charitatis ꝑfectionem. cupe ſcꝫ diſ-
ſolui ⁊ eſſe cũ chro: iuxta illḋ apli dictamẽ. Hec
Albert⁹. Itẽ btitudo etiam pacis ſumme fuit
in btã ꝟgine. qꝛ vt dr glo. ſup illud Beati pacifi
ci. Pacifici inq̃t ſunt q̃ oẽs mot⁹ animi rationi
ſubijciũt. qḋ ſũme fuit in beata ꝟgine. Inſuꝑ
habuit etiã btitudinẽ ꝑſecutionis maximã in fi
lij ſui occiſione. cui⁹ gladius doloris cor ei⁹ per-
tranſiuit. Et ſic claret ꝙ ſummã gratiã beatitu-
dinũ habuit ⁊ donorum. Septima ſtella eſt grã
ſacramentorum. Et ipſa grãm oim ſacramentorũ
habuit in ſummo: patet ſupra li. eodem. parte. j
ar. ij. Octaua grã ꝟtutum oim. de hoc patuit
eo. li. par. ij. ar. iij. vbi agitur de virtutibus ei⁹ theol.
⁊ cardi. q̃bus oibus plena fuit. Nona ſtella eſt
grã dignitatũ. qꝛ vt canit eccla: ipſa ꝟgo btã eſt
dña mundi: regina celorum: imꝑatrix angelorũ et
hoim. De q̃bus latius agetur ſuis locis: pcipue li. x.
ſcꝫ de ꝓuilegijs. Decima grã officiorum. ſ. ſctorum.
Habuit q̃ppe officiũ ꝑiarcharum. qꝛ mr principa
lis eſt toti⁹ eccleſie ⁊ oim ſanctorum: q̃s oẽs i chro
ipſa genuit ꝑ regenerationẽ viuam ex mortuis.
Itẽ habuit officiũ ꝓpharum: vt dictũ eſt ſup. Item
aplorum donum habuit. lꝫ ex. xij aplis non fuerit.
Apoſtolorum em̃ officium fuit eſſe lucem mundi.
Ipſa in ſummo illuminauit mundũ: nõ tm̃ vo-
ce ſꝫ ope: victu ⁊ veſtitu innocentiã pdicans. ergo in
ſummo habuit donum apoſtolat⁹. qꝛ apoſtoli
pniam: ipſa innocentiã predicauit ꝟbo: veſtitu:
victu ⁊ ope. Item habuit officium euãgeliſtarum.
qꝛ ſcptũ eſt de ea Lu. ij. Maria cõſeruabat oia
ꝟba hec: conferẽs in corde ſuo: vbi. ſ. totum euã-
gelium conſiderat. et euãgeliſtis ipa reuelabat
myſteriũ incarnationis. ſicut dr de Luca euan-
geliſta ꝙ ab ipſa didicerit ſecreta angelice ſalu-
tatiõis. Item ipſa cum martyribus eſt martyr: cũ
confeſſoribus eſt confeſſor chriſti etiam ſub cru
ce aſtans filij ſui vſqꝫ ad mortem. cum ꝟginibus
virgo. cum religioſis ſũme religioni euangelice
dedita. et cum omnibus platis ⁊ paſtoribus ipa pa
ſtoratus habuit officium. quia ipſa nos pauit
ꝟbo ⁊ exẽplo atqꝫ cibo corporis ⁊ potu ſangui-
nis filij ſui. Undecima gratia oim aureolarum.
quia virginũ: martyrum: ⁊ predicatorũ aureolam
poſſidet. vt patebit li. vl. par. iij. ar. iij. Vnde pa-

tet ꝙ mater dei habuerit oēm grām ad decora-
tionis cumulū: ad ꝑfectiōis augmentū: ⁊ ad ho-
noris laudiſq; incrementū: atq; oīm bonorum
ſpūalium complementū. Duodecima grā mi-
raculoꝝ. Miraculū ꝗ ꝑpe etſi non faciat ſanctum
tñ oñdit ſm Greg. Ipſa miraculū oīm miracu-
loſiſſimū et nobiliſſimū: ſanctiſſimū et incōpre-
henſibiliſſimū fide ſua mediante legit̃ feciſſe: cū
ad vnum ꝟbum cōſenſus. dicente: Ecce ancilla
dñi: fiat mihi ⁊c. de᷒ factus ē hō: in ꝟgo: et ī vte-
ro chr̄s ꝑfect᷒ hō. Inſuꝑ ꝙ ipſa habuerit donū
miraculoꝝ ⁊ fecerit miracula in ſua vita: teſtant̃
ſancti de eius vita hiſtorias ſcribentes. Et preci-
pue ſanctus Herman᷒ dt: ꝙ ipſa adeo claruit ī
vita miraculis ꝙ innūeros egros ⁊ debiles cu-
rauit: et demones ab obſeſſis effugauit. qui au-
dito eius nomine ſolo mox exierunt: ⁊ ad ei᷒ in-
tuitum horride clamabant ꝙ ſe ferri vultum dī
matris nō valebant. Refert idem ꝙ beata virgo
cum vixit: tres mortuos ſuſcitauit Primo ꝗ-
dem filius cuiuſdā vidue paupercule qui ei erat
vnicus ⁊ ꝑ illum victu ſuſtentabat̃: rogata ab ea
vt ſuum filiū Jeſum inuocaret: mox beata virgi-
ne orante: ille defunctus ſuſcitat̃ ⁊ matri lachry-
manti reſtituit̃. Item ꝗdam diſcipulus apo-
ſtoloꝝ Simō appellat᷒ innuptā filiā ꝟginē ha-
bens ꝗ ſubita morte deceſſit: ad btā ꝟginē flēs
acceſſit ⁊ rogās. Maria ꝗ̄ eam ad vitam reuo-
cauit: que in Marie ꝯſortio remāſit vſq; ad ei᷒
aſſumptionem. Item matrona ꝗdam Judith
nomie chr̄iana cum geminos ſimt̃ filios partu-
riret mortua eſt. cui᷒ parētes ⁊ amici btā Ma-
riam exorātes: ipa ad corpus acceſſit: ⁊ inuocās
Jeſum: viuam hanc erexit. Idem etiam Her-
manus narrat ꝙ ꝗdam mulier deuota de nūe-
ro fideliū Marie nota: cum vnicū paruulū fili-
um haberet: eū in agro leo rapuit ⁊ detulit. hec
cum flēs filiū diu q̄ſiuiſſet nec iueniſſet: acceſſit
ad Mariā congredo. Cui ipa. O mlier fiduciā
habe in deū Jeſum filiū meū ꝗ potens eſt tuū
natum reddere viuū ſanūq; puerū. Moxq; leo
ſanum ipm reportauit ⁊ ante fores matris col-
locauit Item tres iuuenes innocēter ad mor-
tem cōdemnati: cum ducerent̃ vincti ad mortē:
multiq; eos ſequerent̃: ꝗdam chr̄ianus ait. In-
uocate dñam Mariā ⁊ in ei᷒ filiū credite: ⁊ ſal-
uabimini. qd̄ cū illi feciſſent: cū lachrymis Ma-
riā inuocātes vt eripent̃: mox vincula eoꝝ ſunt
ſoluta. Et ꝗdā eoꝝ ꝗ eos occidere volebāt in fu-
gā verſi ſūt rapti a maligno ſpū. Alij ꝟo lumis
acriſia ſunt ꝑcuſſi. Et ſic illi ſoluti ſūt. et abierūt
ad Mariā adorātes eam: grās egerunt: et fidē
chr̄i receperūt. Multa alia refert idem Herma-
nus ꝗ ſingula longū foret inſcribere. Nā vt ipe
idē teſtat̃: ꝗcūq; veniebant ad eam curabant̃: cur-
ui: claudi: debiles: atq; ceci nati: leproſi: paraly-
tici: ſurdi: muti: hydropici: epilētici: febricitātes:
et caducū morbum patiētes: ⁊ fluxū ſanguinis
atq; freneticī Ex omni etiā ꝓuincia mltos ⁊ va-
rios languentes ad Mariā ducebāt ⁊ curaban-
tur oēs. Per eā q̄ femie plime ꝑgnātes de par-
tus ꝑiclo ſunt liberate cū nomē eius inuocabāt
Sed ⁊ multi in carceribꝫ ⁊ vinculis detenti: per
eius merita ſunt redempti. Hec Hermanus. O
igit̃ ꝟgo gratioſiſſima oī grā ⁊ glīa plena. O dī
mater incly̆ta ſub tuū ꝑſidiū cōfugim᷒: ne deſpi-
ce nos in neceſſitatibꝫ: ſed a ꝑiculis cunctis libe-
ra nos ꝟgo glīoſiſſima. Amen.

Incipit Liber octauus de ſan-
ctiſſima ꝟginitate Marie

Octauus Liber

agit de myſterio puriſſime ꝟgi-
nitatis bñdicte matris dei. Et
diuidit̃ in tres partes. In ꝑma
parte agit̃ de ipſa ei᷒ certiſſima
et digniſſima ꝟginitate. In ſecunda incidenta-
liter agit̃ de ei᷒ ꝟginitatꝫ ſctā ſocietate: ſeu eius
ꝟginalis ſponſi viꝫ Joſeph ſctītate. In tertia
agit̃ de eius ꝟginitatꝫ ſūma puritate

Pars ꝑma de veriſſima digniſſimaq; ac ap-
probata ꝟginitate beate Marie

Ecce virgo conci-

pict ⁊ pariet filiū. Eſa. vij. ca. Pul-
cerrime ꝓpha ſpūſctō edoct᷒ matrꝫ
dei ꝟgītatē ꝑconizans ꝟbis in pre-
miſſis oſtendit ꝙ digniſſimo miraculo dei fili᷒
incarnari deberet ex ipſa ꝟgine: vt ꝟgo conciperet
et ꝟgo pareret ⁊ deū verum generaret. Vñ ſub-
dit. q̄ vocabit̃ inde nomē ei᷒ emanuel: quod eſt
nobiſcū deus. De hoc admirādo exclamat Ori-
genes in Homel. ſuper illud Lu. Cum eſſet de-
ſponſata mater Jeſu Maria. dicens in hec ver-
ba. O magne admiratōis gratia. O inenarrabi-
lis ſuauitas. O ineffabile ſacramentū. ipſa ē ea-
dem mater: ipſa eſt eadem virgo: ipſa genitrix: ⁊
ipſa ancilla: ipſa eſt que genuit deum ⁊ hominē.
Quis vnq̄ audiuit talia: quis vnq̄ potuit vt
virgo eſſet ⁊ mater. Virgo inquā in ꝯceptu. vir-
go in partu. ⁊ poſt partum. Immaculata mat̃ ⁊
incorrupta mater vnigeniti filij dei dñi noſtri ie-
ſu chriſti: qui eſt in celis ſm diuinitatem in ſinu
patrꝫ. et ē in terris ſm carnem in ſinu matris. in
celis de patre ſine matre generatus. et in terris
de matre ſine patre genitus. Hec eſt illa noui-
tas Hieremie vaticinio prenunciata Nouū in-
ꝗt faciet dñs ſuꝑ terram: femia circūdabit virū.
O femina ſuꝑ femīas benedicta que viꝝ nō no-
uit ⁊ viꝝ ꝑfcm chr̄m ſuo vtero circūdedit. Erat
Maria cū cōcipit ꝟgo grauida. dū parit virgo
puerꝑa. et poſt partū ꝟgo ꝑpetua. preclara illa
virginitas ⁊ glorioſa fecunditas. De hac eius

virginitate Eſaias ꝑdicens ait. Dabit dñs ipſe vobis ſignū. Uere ſignū mirabile. vere ſignum amabile ⁊ ſūme ad ſalutē nr̄az vtile. qr ecce inqt virgo concipiet ⁊c̄. Qm̄ in parte iſta agere inten dimus de ipſa virginitate matris dei: libeat tria myſteria de ipſa declarari.

Primū myſteriū dr̄ congruitatis.
Scōm myſteriū dr̄ dignitatis
Tertiū myſteriū dr̄ atteſtabilitatis

Articulus ṗmus ꝙ ſumme congruebat atq̄ decebat vt mater filij dei foret veraciter ꝟgo ꝑpe tua. et hoc rōnibꝫ qnq̄ infraſcriptis.

Circa primū myſterium. ſ. congruitatꝭ inueſtigabimus vn̄ iſtud congruebat vel q̄re decuerit vt dei mater foret virgo ꝑpetua: cum deꝰ eq̄ poterat naſci ⁊ cōcipi de muliere cōiugata. Et quo ad hoc pōt taliter argui

Primo ꝑſupponit̄ ꝙ ſi hō nō peccaſſet nihilo minus deꝰ incarnatꝰ fuiſſet. Tum rōne nimie dilectionis. qr nō minꝰ diligēdus erat homo ante lapſum q̄ poſt. Un̄ Joa. iij. Sic deꝰ dilexit mūdū vt filium ſuū vnigenitū daret ⁊c̄. Tū etiā ratione ꝑfectionis vniuerſi. alˀs em̄ defeciſſet i vniuerſo q̄rtus modus ꝑducendi hoīem. ſ. de muliere ſine viro. Et hanc viā tenet Scotꝰ ſup. iij. di. vij. Scdō ꝑſupponit̄ ꝙ ſi homo nō peccaſſet: non niſi electi fuiſſent generati. Unde Grego. li. iiij. moralˀ. dr̄. Si primi parētes non peccaſſent: nequaq̄ ex ſe filios gehenne generaſſent Hec ille. Tertio ꝑſupponit̄ ꝙ ſi non peccaſſent in paradiſo homies omnes vſi fuiſſent matrimonio vt implerent ꝑceptum dn̄i Creſcite ⁊ multiplicamini Gen̄. ij. quia oēs multiplicatōi ſpeciei dediſſent operam. eo ꝙ hoc ꝑceptum dn̄i ꝑſcriptū ſcꝫ Creſcite ⁊ multiplicamini: dictum eſt pro oī poſteritate Ade ſm̄ Rich. in. ij. diſt. xx. q. ij. ar. j. Uerūtamen ſine oī peccato ⁊ macula in paradiſo carnali copula cōueniſſent: et fuiſſet ibi thorꝰ immaculatus ⁊ cōmixtio ſine cōcupiſcentia. vt ait Mgr̄ in. ij. eadem diſt. xx. ca. ij. et Augꝰ ſup Gen̄. approbat. Quarto ꝑſupponit̄ ꝙ ſi n̄ peccaſſent in padiſo: tot fuiſſent mares quot femie Hoc oſtendit ſm̄ ſniam Bonauen. ⁊ Rich ſup ij. vbi ſ. breuiter ſic. qa ergo inqt oēs vſi fuiſſent matrimonio in paradiſo vt implerent illud ꝑceptum dn̄i Creſcite ⁊ multiplicamini. Et qm̄ in illo ſtatu nullus maſculus habuiſſet plures vxores: cum inſpiratōe ſpūſſancti dixit Adā Gen̄. ij Erunt duo in carne vna. Nulla etiam mlˀier fuiſſet ſine viro: nec vir ſine mlˀiere. nec vna plures viros habuiſſet vt duo tm̄ eſſent in carne vna. nec aliquis aut aliqua mortem ſenſiſſet. ſequit̄ ꝙ tot mares naſcerentur quot femine ſi Adam non peccaſſet nec aliquis de ſtirpe eius. Cōcor. Thomas. Iſtis ſuppoſitionibꝫ habitis: chr̄s dei filius in paradiſo carnem aſſumens nō videtur quomō de virgine eam aſſumpſiſſet: ſed ex matrimonio. Q2 ſi pro illo ſtatu hoc congruiſſet: cur ⁊ pro iſto ſtatu moderno id non decēs fuiſſet. Ad qd̄ ꝑrinus rn̄dendo dico ſaluo meliori iudicio admittendo oēs dictas ꝑſuppoſitiones: ꝙ in illo ſtatu. ſ. innocentie cum cōpletus fuiſſet numerus electoꝝ in fine generatiōis humane ſeu ꝑpagationis: vltimo geniti hoies nō conueniſſent carnali copula: ſed in ꝟginitate puriſſima ꝑſtitiſſent: cum ſcientes impletū numerum electorū nouiſſent. quia non foret opus vt ꝑlem generarent: cum matrimoniū non fuerat inſtitutū in paradiſo ante peccatuꝫ: per illud ꝑceptum Creſcite ⁊ multiplicami: niſi ꝑpter officium. ſ. cauſa ſobolis ꝑcreande ad cultū dei: ſm̄ doctores ſup. iij. Potuiſſet ergo fieri vt chr̄s in vltime generationis tempore veniſſet. vlˀ forte ſi antea: tūc reuelando certificaſſet ſuam matrē de virginitate ſeruanda. Unde poſito ꝙ etſi hō nō peccaſſet: chr̄s incarnatus fuiſſet nihilo minꝰ ex virgine Maria ſine virili ſemine: lꝫ in illo ſtatu non aſſumpſiſſet chr̄s corpus paſſibile. qa non fuiſſet neceſſarium ꝑ redemptiōe hoīs eū mori. nec aliquis de ſolis electis eum occidiſſet.

Notandū ꝟo eſt ꝙ chr̄s aſſumere carnem poterat q̄dem etiam ꝑ ſtatu moderno de corrupta vel cōiugata ex viro ⁊ muliere ſm̄ legem nature inſtitute in paradiſo; ſed non decebat. imo ſūme erat congruū vt de incorrupta virgie ſpūſancto opante cōcipet̄ ⁊ naſceret̄: ꝓcipue qnq̄ rōnibus q̄s ponunt Bonauē. Rich. Tho. et cōcordant doctores ſup. iij. diſt. xij.

Prima ratio accipit̄ ex pte ꝑlis
Secunda ex pte matris
Tertia ex pte patris.
Quarta ex pte finis diuine incarnatiōis.
Quinta ex pte vniuerſalis ꝑfectionis

Prima rō ex parte ꝑlis. ſ. filij dei. Nam filiꝰ dei eſt ꝟbū patrꝭ eterni q̄ naſcit̄ ab eo ꝑ incorruptione: ſicut ꝟbum abſq̄ oī cordis corruptiōe concipit̄: et in vocē ſine corruptione egredit̄ ⁊ orit̄: ab ore quoq̄ abſq̄ carnis corruptione ꝑfert̄. Propter qd̄ Joan. j. In ꝑncipio erat ꝟbū ⁊ verbum erat apud deum ⁊ deus erat ꝟbū. Quia ḡ chriſti caro ſic fuit ex virgine aſſumpta vt eſſet caro verbi dei: ideo cōueniēs fuit vt ſine corruptione matris conciperetur ⁊ pareret̄ de incorrupto virginis vtero. Unde Augꝰ in ſermone. xlij. de natiuitate chr̄i dr̄. Maria mater chr̄i electa eſt ſup omnes creaturas et ꝑlecta: vt de mundiſſima matre mūdiſſimus naſceret̄ filius. quia ſicut in celo habuit chr̄s patrem īmortalē ⁊ incorruptibilē: ſic ⁊ in terra habuit matrē omni corruptiōe carentem. igitur in celo qualis eſt pater talis eſt filiꝰ. ſic ⁊ in terra qualis eſt mater talis ſm̄ carnē eſt filiꝰ. Hec ille. Scdā ratio accipit̄ ex pte matris. Congruū em̄ erat vt dei mater ſumma

dignitate honoraret. qr hoc ſpectat ad honorē filij. Vñ r Exo.xx. pceptū diuinū eſt Honora patrē r matrē. Hinc dei filius in mundo oriēs honorē matris non debuit violare vel diminuere. ſed qr dignitas virginalis in eccl'ia precellior eſt alijs. ergo illa debuit matri dei attribui. Unde ſi chr̄s matri ſue virginitatē pmiſiſſet violari vl' añ partū vel in partu vel poſt partū: eoipſo matri dignitatē violaſſet r ſuū honorē minoraſſet. qḋ nō expedit chr̄o. qr ſcȝ tū ē Prouer. xv. Stultus homo deſpicit matrē ſuā. Et eiuſdē ca. xvij. Gloria filiorȝ parētes eorū. Tertia rō accipit ex parte dei patris: vt ſcȝ ipſi deo patri ſeruaret dignitas. quia cū chr̄s ſit ver9 deus: nō fuit conueniēs vt alium patrē haberet qȝ deū: ne dignitas paterna trāſferret ad aliū. Quarta rō accipit ex parte finis incarnatiōis. Nam ad hoc fuit incarnatio chriſti vt homies in filios dei trāſferrentur r renaſcerent. Unde Joan. j. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. ſed hi non ex ſanguinibꝰ: neqȝ ex voluntate carnis: neqȝ ex voluntate viri nati ſūt vl' naſcunt. ſed ex deo. i. dei virtute q̄ fit vt homies ſpiritualiter renaſcantur in deo. Nota autē ꝙ ſm Nicolaū de Ly. p carnē h intelligit mulier. iuxta illḋ Gen. ij. Os ex oſſibꝰ meis r caro de carne mea. qr femina parȝ participat de rōne reſpectu viri. Filij ergo dei non debebant generari vl' naſci voluntate carnis r viri. i. cognitione maris et femine. Unde propter hunc finem incarnationis ſignificandū oportebat chr̄m naſci de virgine virtute diuina ſpūſſancti. Hinc Aug9 li. ḋ ſancta ꝟginitate ait. Oportebat caput noſtrū. ſ. chr̄m inſigni miraculo ſm corp9 naſci de virgīe vt ſignificaret membra ſua de virgine eccl'ia naſcitura ſm ſpūm. Idem in ſermone de natiuitate dñ. Fas inquit nō erat vt p eius aduētū tolleret matris virginitas: qui veniebat nos a corruptiōe ſanare. Hec ille. Quinta ratio vniuerſalis pfectionis. que eſt excerpta ab Anſelmo li. j. Cur deus homo. Quattuor inquit modis poterat deus hoīem facere. Primo ſine viro r ſine muliere. ſicut fecit Adam ex terra. Scḋo ex viro ſine muliere. ſicut fecit Euam de viri latere Tertio ex viro r muliere. ſicut cōiter oēs nos habemus naſci Quarto ex muliere ſine viro. Quoniā aūt primi tres modi in mundo preceſſerant: oportebat ad complementū r pfectiōem vniuerſi quartum modū inducere vt fieret homo ex virgine ſine viro miraculoſa ſpūſſcti operatione. quod completum eſt in chr̄i incarnatōe O igitur diuine ſapientie abyſſus q̄ȝ cōgruentiſſimo modo in oībꝰ ſupra infirme noſtre mentis capacitatē opari. O hō. o fidelis aīa pēſa diligēter: qr p te maria r indicibilia de9 voluit facere. Ut em̄ te redimeret nō horruit ꝟginis vterū ingredi: et ex ea naſci: r p eā educari. O glioſiſſima dña ꝟgo Maria vere oñi laude es digniſſima: vtpote dei mater pelecta r c̄. Vere ꝟgo ſuꝑbenedicta multum tibi debemus regratiari r ſeruire: quia ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſtus deus noſter. O igitur Domina noſtra ora pro nobis.

Articulus ſecundus de priuilegijs honoris et glorie quibus predotata r dignificata eſt virginitas Marie

S Ecundū myſterium dr̄ dignitatis. Reuera virginitas beate Marie eſt maxime dignitatis vtpote maximis priuilegijs r honoribus pdotata. Ut aūt plura ſub breuitate pſtringamus: qnqȝ pcipua notabim9 que faciunt ad excellentiam dignitatis eius ꝟginitatis.

Primum eſt quia ei9 virginitas eſt omnium prima.

Secundum quia eius virginitas eſt puriſſima.

Tertium quia eſt deo fecunda: et ſic ſingulariſſima.

Quartum eſt quia eſt omnium miraculoſiſſima.

Quintum eſt quia eſt omnium fructuoſiſſima.

Primū itaqȝ ꝑuilegium dignitatis ipſi9 virginitatis btē Marie eſt: qr eſt oīm pma. Uñ ipſa eſt virgo virginū appellata. quod ipſi optime cōgruit triplici rōne.

Primo rōne pmationis

Scḋo rōne ſignificationis.

Tertio rōne prelationis.

Primo rōne pmationis. qr nec pmam ſimilem viſa eſt nec habere ſeq̄ntē: vt canit eccleſia. Merito igit dr̄ virgo virginū Maria. qr eſt omniū virginū mater virginitate pma: vel pmiceria. q̄nīam ſine precepto: cōſilio: et exēplo primo oīm glorioſum munus virginitatis deo obtulit. p quod et omnes virgines p imitationem in virginitate genuit. Hinc Ps. Adducent regi virgines poſt eam, primi ei9 afferent tibi. Et ſi petas r dicas. Cur non magis chr̄o attribuit hoc ꝑuilegium ꝙ dicat virgo ꝟginum: cum chriſti virginitas ſit excellētiſſima r digniſſima: vtpote deo vnita vnione pſonali. Ad hoc reſpondet ſm Magnū Albtū ſup Miſſus ē. ca. clxxxvij. ꝙ hoc nomen virgo virginū chriſto non conuenit: lȝ chriſti virginitas omniū ꝟginitatem etiā matris precellat. quia ipſe chriſtus non fuit primus virginum tempore. ſed ipſius mater: que primo per votum virginitatis opprobriū abſtulit ſterilitatis et eam in ſe conſecrauit. Ipſa quoqȝ virgo deum genuit que r fecunda extitit r virginitatem ppetuā vouit r tenuit. ſicut claret in decretis. xxvij. q. ij. ca. j. vbi dicitur ꝙ beata ꝟgo Maria vouit ꝟginitatem ppetuā. Chr̄o autem

hoc nō cōuenit. cū in sua ꝟginitate nō genuit deum. sed ipē deus verꝰ extitit. Scḋo btā ꝟgo dr̄ ꝟgo virginū rōne significatōnis. qꝛ in hmōi locutōibꝫ significat excellentia ſm grāmaticos. vt cū dr̄ flos floꝝ. i. excellens oīa flores alios. Quia aūt bta ꝟgo excellit oēs alias virgines in castitate ꝛ fecunditate que sit in nulla alia virgine ꝛ in nullo inueniunt. ꝙ ipa merito ꝟgo ꝟginum dicitur. Tertio ratione platōis. qꝛ ipsa est regina ꝛ dn̄a oīm aliaꝝ virginū. ꝛ ipam post christū in celo sequunt tāq̄ dn̄am oēs alie ꝟgines. Jn̄ Can. j. Jn odorē vnguentoꝝ tuorum currimus adolescentule dilexerūt te nimis. Et Apocal. xiiij. Hi sequūt agnū q̄cūq̄ ierit. virgines enim sunt ꝛc̄. Scōm ꝓuilegium ꝟgitatis btē marie est. qꝛ est purissima. cuiꝰ ꝟginis puritas tāta est ꝙ maior sub deo neqt itelligi. vt ait Ans. li. de conceptu virginali. Maior ḡr puritas est eius ꝟginitas oīm virginitate pꝰ christū. etiā virginitate angeloꝝ. De hac eiꝰ puritate latiꝰ patebit pte vltima huius libri. Sꝫ h̄ questio orit Quō virginitas Marie ꝓcellebat angeloꝝ ꝟginitatē. cum illoꝝ virginitas sit in deiformiori luce glorie ꝛ grē ꝛ in natura spūali. beate autē virginis ꝟginitas in corꝑali natura q̄ minꝰ pura est spūali. qꝛ minorē conuenientiā hꝫ ad summā lucē spūalem que deus est. qui lux est in q̄ tenebre non sunt vlle. j. Joā. j. Unde sicut aīa sensibilis purior ē q̄ vegetatiua. ꝛ rōnalis purior q̄ sensibilis. ita angelica natura purior ē q̄ humana. Ad qḋ fac ꝙ Dionysiꝰ li. de angelica hierarchia angelum dicit esse speculum purissimū in quo summe relucet imago diuine puritatis et claritatis. Et per ꝯsequens virginitas btē Marie fuit inferioris puritatis ꝛ minoris gradꝰ virginitate angeloꝝ. Ad qḋ breuiter respōdet ꝙ virginitas ꝛ puritas angeloꝝ licet sit maior ſm naturam q̄ humana beate virginis. ſm tamen grām q̄ est quasi lumen creatuꝫ ꝓcedens a luce increata aliter est. qꝛ vbi maior est participatio grē. ibi maior ad primā lucē appropinquatio ꝙ vbi maior gratia vl̄ sūma. ibi maior appropinquatio ꝛ in sūmo. ibi ꝛ puritas in sūmo. sed i btā virgine respectu oīm creaturaꝝ aliaꝝ nō vnitaruꝫ fuit grā in summo. ergo appropinquatio ad primam lucē in sūmo. ꝛ per consequēs puritas i sūmo. Licet aūt in btissima virgine ſm statum vie fuerit gratia minus deiformis q̄ in angelis q̄ntum ad actū. qꝛ in illis fuit ſm statum patrie. in virgine ſm statum vie. tamen quantum ad substantiā gratia i beata virgine fuit deiformior q̄ in angelis. sic patebit cum de charitate beate virginis aget libro. ix. de h̄ latius. Notādum autē ꝙ virginitas hominis precellit virginitatē angelicam in quattuor. in quibus beate virginis virginitas precellebat in supremo. prout Alber. magnus dicit sup Missus est.

Primo qꝛ virginitas hoīs est multiplicior

Secundo qꝛ est nobilior.

Tertio qꝛ est gloriosior.

Quarto qꝛ est fructuosior.

Primo ꝓcellit ꝟginitas hūana: qꝛ est multiplicior q̄ angelica. Naꝫ angelica virginitas ē simplex in spūali tm̄ coꝝ natura. hūana ꝟo duplex qꝛ in corꝑe ꝛ aīa quoq̄ vtrūq̄ sūme fuit in benedicta Maria. Unde. xxxij. q. v. c. Sicut eniꝫ. Chrysostomus dicit. ꝙ illa est gloriosa i corpore virginitas quā cōplectit sanct ꝓpositi volūtas.

Secundo quia est nobilior. Nā angelica virginitas ex natura est: hūana ex gratia q̄ nobilior est q̄ natura. Hinc Bern̄. Plus iquit gaudeo bone Jesu angelis superferri ex gratia tua q̄ angelū fuisse ex natura. Hec ille. Tertio quia ē gloriosior: cuꝫ ꝟginitas angelica est sine omnis pugne victoria. ista autem scilicet humana cuꝫ gloriosa pugne victoria. Unde Glo. j. Corinth. vij. dicit. Maior est inquit victoria virginuꝫ q̄ angelorum. angeli enim sine carne viuunt: virgines vero i carne triumphant. Hec ibi. Quarto quia est fructuosior. angelica enim non meretur: cum angeli non sint in statu merendi ꝑmiū essentiale. Homo autēꝫ ꝓ virginitate meret dupliciter. scꝫ in corpore et anima: et insuꝑ aureolā que nō dat angelis sed hominibus virginibus. ꝓpter quod qdā in vitaspatrū legit dixisse se nolle ꝙ deus fecisset eū angelū: quinpotius velle ꝙ factus ē homo: sciens qꝛ plus pōt mereri homo q̄ multi angeli. Unde his omnibꝫ modis precellit improportionabiliter super omnes virginitas Marie. Tertiū priuilegium dignitatꝭ ipsius virginitatis beate marie est: quia est deo fecunda: et per consequēs singularissima ꝛ gloriosissima. Unde de ipa canit in ecclesia. Uirgo singularis inter omnes mitis. Et iterū. O gloriosa domina excelsa super sidera: qui te creauit prouide lactasti sacro vbere. Propt̄ qḋ Damascenus vocat eam virginem theotocos in greco: quod sonat mater dei vel genitrix dei in latino. Jn hoc ꝓuilegio excellit oēm creaturā angelicaꝫ et humanam. quia cum alij dicant serui dei vel amici christi: aut fratres et coheredes: ipsa sola dicitur mater dei naturalis. Et de h̄ questiōes pulcre tacte sunt libro. ij. parte. j. arti. j. Quartum priuilegium virginitatis Marie: quia est omnium miraculosissima: quia ꝙ virgo ē mater n̄ quidem tm̄ hoīs sed ꝛ dei est omniuꝫ nouorum nouissimū ꝛ miraculoꝝ maximū: vt ait Dionysiꝰ. Un̄ merito de ea dicit illud Ecci. xliij. Uas admirabile opꝰ excelsi. Nimirū valde mirabile essꝫ vas quod maius seipo cōtinet. ꝛ hoc est in beata virgīe. Unde canit eccl̄ia. Uirgo dei genitrix quē totus nō capit orbis in tua se clausit viscera factus homo. Jtem vas esset mirabile qḋ vinū ꝛ aquā sit sine interstitione ꝛ tamē sine cōmixtione ꝯtineret. Sic btā virgo vinū diuinitatis et aquā hūanitatꝭ sine mixtiōe ꝯfusiōis

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

naturaꝝ cōtinuit. Unde canit eccl'ia. Mirabile mysteriū declarat̃. deus homo factus est. id qd̓ fuit ꝑmansit: et qd̓ nō erat assumpsit: non cōmixtionē passus neqꝫ diuisionē. Item vas esset mirabile qd̓ manēs clausum omnia in se reciperet et clausum effūderet. Illud aūt sanctissimū vas est beata virgo que deum concepit virgo ⁊ post partum ṽgo ꝑmansit. Multa alia miracula q̄ fuerant in conceptu eius ṽginali tacta sunt li.j. ꝑ.vi.ar.iij. Quintū ꝓuilegiū ṽginitatis Marie est: qꝛ eiꝰ ṽginitas extitit fructuosissima. Unͣ canit eccl'ia. Bñdicta filia tu a dño: qꝛ per te fructū vite cōicauimꝰ. Reuera ꝑ eiꝰ ṽginitatē deū fratrē habemus: ⁊ eterne vite participes facti sumus. Et vt ait Ans.li. de cōceptu btē ṽgis. Oē inquit bonū ad quod hō cōditus fuerat ꝑdidit in Adam. et idipm̄ bonum multo excellentius ⁊ feliciꝰ recuꝑauit humana natura ꝑ Mariā. Nimirū septē bona ꝑcipua ꝑdidimus in Adā que recuꝑauimus ꝑ virginē Mariā felicissime.

Primū est peccati imunitas ⁊ innocētia quā peccādo ꝑdidit homo. Hoc Maria felicius in filio reparauit: cū ipm̄met deū ꝓ pctīs nostrꝭ satisfacturum obtulit. Propter qd̓ Greg.d̓r. Felix culpa q̄ talē ⁊ tātū meruit redēptorē. Secundū bonū est sanitas. Nunqꝫ em̄ in statu innocētie manens hō fuisset infirmatꝰ: aut aliquē morbū passus: vt volūt doc. sup.ij. Hanc felicissime recuꝑauit hō ꝑ Mariā ꝑ quā obtinuit vt veniat ad resurrectionē gl'iosam ⁊ supnam patriam: vbi (vt habet̃ Apoca.xxj.) absterget deꝰ omnē lachrymā ab oculis sanctoꝝ: et iā non erit ampliꝰ neqꝫ luctus neqꝫ clamor: sed nec vllus dolor.

Tertiū bonum qd̓ ꝑdidimus est impassibilitas. qꝛ corpꝰ hōis in illo statu ꝓseruabat̃ ne pateret̃ lesionē ab aliq̄ duro: puta gladio: lapide: ligno: vel ferro ⁊c. Nec etiā pateret̃ frigus vel calorē: sed viueret in maxima tꝑantia. et hoc ꝑtim ꝑ ꝓpriam rōnem ꝑ quā vitasset nociua. ꝑtim per diuinā ꝓuidentiā que ipm̄ sic tuebat̃ vt nil ei occurreret a q̄ lederet̃: vt vult mgr̄ ⁊ doc. i.ij. Hoc felicissime recuꝑauit hō ꝑ ṽginem Mariā: per cuiꝰ fructum ṽginalē habebimꝰ in futuro dotē impassibilitatꝭ. Quartū bonū quod ꝑdidimꝰ est immortalitas. qꝛ si non peccasset Adā: nunqꝫ mortꝭ nexū incurrisset hō: vt vult Augꝰ li. de q̄stionibꝫ veteris ⁊ noui testamenti. Hanc gloriosissime recuꝑauimꝰ ꝑ Mariā ꝑ quā celestꝭ glorie ⁊ vite sempiterne apta est nobis ianua mediante eius fructu sacratissime ṽginitatis. s. chr̄o.

Quintū bonū oīs defectꝰ incōmoditatꝭ ⁊ turpitudinis elongatio que fuisset in paradiso si n̄ peccasset hō. nam ⁊ dormiuisset absqꝫ oi brutali turpitudine. nec in sumēdo cibum fuissꝫ passus quo ad digestionem in stomacho vel capite aliquē defectum vel incōmoditatē. Et lꝫ in cibo assumpto fuisset aliqua fimulnea vl' impuritas q̄ nō fuisset in nutrimentū hoīs cōuersa vñ superfluitates emisisset. tamen fuisset diuinitus ꝓuisum ne aliqua turpitudo seu indecētia aut fetor ex hoc resultaret. nec q̄ ad corꝑis nuditatem. nec al's aliquē defectū aut turpitudinem hō passus fuisset. Uerū ꝑ ṽginē Mariā obtinuimꝰ celestem patriā: vbi erimꝰ sicut angeli in celo: vbi aberit omnis defectꝰ: oīs deformitas ⁊ indecentia. et aderit oē bonum. vt ait Augꝰ. Sextum bonū qd̓ ꝑdidimꝰ in Adā est libertas. Nō enim hō homi dñatꝰ fuisset. Nunc ṽo felicissimā venimus in libertatē filioꝝ dei ꝑ fructū ṽgis Marie qꝛ sumꝰ filij ⁊ heredes dei: coheredes [illegible] xp̄i Rhom.viij. Septimū bonū sapie ⁊ scie lympiditas. Clariorē eīn habuissemꝰ cognitionē de deo: de angelis: et de creaturis qꝫ mō. Unͣ Aug. xj. sup Gen. ad l'ram d̓r. Fortassis deus primis hoībꝫ loquebat̃ antea: sicut cū angel' loquit̃: ipa veritate imutabili illustrans mentes coꝝ. etsi n̄ tanta participatione diuine essentie quanta capiunt angeli. Hec ille. Hoc bonū felicissime recuꝑatum est per Mariam ꝑ cuius fructum virginalem illuminati sumus in fide: ⁊ tandem veniemus ad clarissimū lumē visiōis diuie. O igitur felicissima ṽgo Maria merito tibi dixit angelꝰ Lu.j. Inuenisti grām apud dñm. qm̄ oem grām quā in Adam amisimꝰ tu inuenisti. et inuentam nobis restituisti. O gloriosissima Dña q̄d laudis. q̄d grāꝝ actionis. q̄d ve seruitutis tibi retribuamus. vere toto posse tibi seruire et te laudare obligamur.

Articulus tertius qꝛ ṽginitatem beate Marie attestant̃ ⁊ approbant plurima testimonia: et ꝓcipue. xij. generum

t Ertium mysteriū

h declarandū d̓r attestabilitatis. Ut em̄ mens humana infirma ⁊ ad credendum tarda solidet̃ in fide catholica ⁊ certius agnoscat virginitatē verissimā btissime Marie: iuxta numeꝝ. xij. stellaꝝ in corona capitis eius xij. testimonia ⁊ firmamenta fidei eius describūtur: qbꝫ attestat̃ ⁊ approbat̃ ipsiꝰ btē Marie virginitas. et his tanqꝫ. xij. stellis attestantibꝫ suā ṽginitatem ipsa gloriat̃. que q̄dem in tribꝫ q̄ternarijs ordinant̃: vt patet intuenti.

Primū testimoniū d̓r figuraꝝ diuinaꝝ multiplicitas.
Scd̓m ꝓphetiaꝝ diuersitas.
Tertium scp̄turarum concors veritas
Quartū ecclesie sanctoꝝ autoritas.
Quintū angeloꝝ infallibilitas.
Sextum testium irreprehensibilitas
Septimū rōnum theologoꝝ cōfirmabilitas
Octauum fidei chr̄ianoꝝ stabilitas
Nonum gentilium scp̄turaꝝ pluralitas.
Decimū pħicaꝝ reꝝ exemplaritas.
Undecimū mundialium hoīm credulitas

Duodecimũ miraculoꝝ lympiditas:

Capitulum. I.

P Rima itaq̃ ſtella teſtioniũ dans ỽgini-
tati Marie ẽ diuinaꝝ figuraꝝ multi-
plicitas: qḋ certe teſtimoniũ eſt infallibi-
le. qꝛ cũ deꝰ ſit ſumma ỽitas ⁊ bonitas: vt cõmu
nis cõceptio eſt oim etiã pboꝝ. nec igiꝰ falli nec
fallere põt. Deus aũt in ſua lege ꝑ multas figu-
ras oſtendit qꝛ ỽgo deuꝫ generare debuit. igiꝰ
⁊c. Innũerabiles aũt figure huiꝰ a deo pmon
... ſũt: vt patet ꝑ totũ capuꝫ veterꝭ legis et ꝑ
ſingulos patriarchas. ex quibꝰ hic aliq̃ ꝓducā-
mus. multis alijs reſecatꝭ cauſa breuitatꝭ. Ni-
miruꝫ in Adã preoſtẽſa eſt ỽginitas Marie. qꝛ
ſicut primus ipe homo de ỽginea terra formatꝰ
eſt: ita ſecundus Adã chr̃s de ỽginea carne for
mari debuit. Itẽ in Eua q̃ ỽgo exiſtẽs mũdũ
damnauit. ergo ỽgo deũ ꝯcipiẽs ab angelo ſa-
lutata: mundũ ſaluare debuit. Unde dixit dñs
in figurã huiꝰ. Ipſa cõteret caput tuuꝫ: loquẽs
ad ſerpẽtem. q. d. Ipſaꝫ ỽginẽ decepiſti. ẽ ⁊ ỽgo
cõteret caput tuum. Item Abel in ỽginitate
ẽm Aug. acceptꝰ erat deo. Reſpexit inq̃t dñs ad
Abel ⁊ ad munera eius. ad ſanctificãduꝫ qꝛ mu
nera virginitatis ſũme accepta ſunt deo in Ma
ria. Item Enoch in paradiſum deliciarũ eſt
tranſlatus: ad figurãdum qꝛ in vterũ virginis
tanq̃ in paradiſum puritatis ⁊ ſanctitatis que
ſunt delicie dei tranſtulit ſe ipſe deus: q̃ nõ habi
tat in corpe ſubdito pctis Sap. j. ca. ſed paſcitur
inter lilia ỽginitatꝭ Cant. iij. Itẽ noe h̃ oſte
ſum eſt cũ accepit mãdatũ faciẽdi arcam in q̃ ge
nus hũanũ ſaluareꝰ a diluuio. et dictũ eſt eideꝫ.
Feneſtraꝫ in arca facies ⁊ in cubito cõſũmabis
eam. Etẽm̃ feneſtra ẽm doctores fuit vitrea vel
cryſtallina q̃ lumen ſine ſui corruptiõe reciperet et
aquam ab inſtillatiõe in arcam vel ſubintratiõe
ꝓhiberet. Uñ arca figurauit eccl̃iam extra quaꝫ
nõ eſt ſalꝰ homi. Teſte q̃ppe ſaluatore Math.
vij. Arta ẽ via q̃ ducit ad vitã ⁊ pauci ſunt q̃ in-
ueniũt eã. Feneſtra ꝑ quã illuminaꝰ arca. i. eccle-
ſia: eſt btã ỽgo Maria q̃ interp̃taꝰ illuminatrix
per quã veꝝ lumẽ. i. chr̃s ſine corruptiõe virgi-
nitatis eiꝰ tanq̃ lux ſolarꝭ ſine vitri corruptiõe
intrauit. Deniq̃ h̃ oſtenſuꝫ eſt eideꝫ qñ colũ-
ba ad veſꝑam portãs ramũ oliue virẽtibꝰ folijs
in ore ãnunciauit ceſſaſſe aquas diluuij. Colũ-
ba eñ figurat puritatẽ. qꝛ pura ⁊ munda amat
loca. ſed et virẽtia folia arborꝭ ỽginitatẽ ſignifi-
cant Marie: q̃ pacẽ a deo redditã hoibꝰ ãnunci-
auit: vergẽte mũdi veſꝑe cũ chr̃m in vtero porta
uit. Itẽ hoc oſtenſuꝫ eſt Abrae quãdo filiũ ſuũ
Iſaac genuit ꝑ repromiſſionẽ miraculoſe diui-
na ỽtute faciẽte. Itẽ Jacob quãdo vidit ſcalam
cuiꝰ ſummitas celos tãgebat: ⁊ dñꝫ innixũ ſcale
et deſcendẽtes angelos ⁊c. Scala hec ẽ Maria
cui dñs eſt innixus ꝑ incarnatiõem: ab ea ange-
li ꝑ eius ỽginitatẽ pace firmata cũ hoie ad nos
deſcendũt. Et vt ait Hiero. Sp ꝑ angelis cognã-
ta eſt virginitas. Unde ꝑ h̃ figurata eſt ỽgitas
Marie. Itẽ Moyſes vidẽs rubũ ardentẽ nõ
cõburi in q̃ apparuit deꝰ: intellexit ꝯſuatã ỽgi-
tatẽ dei genitricꝭ. Itẽ Aarõ ỽga q̃ floruit ſic-
ca ꝑmanẽte Nu. xvij. figurat ỽginitatẽ Marie
Et vt breuiꝰ plura cõplectar: oẽs figure veteris
teſtamenti huic rei concordãt: quas ſi vellemꝰ
ante deficeremꝰ q̃ꝫ ꝑ ſingula enarrare poſſemꝰ.

Capitulum II

S Ecũda ſtella dicꝰ ꝓhetiaꝝ claritas. Eñ
eñ vt ait Petrꝰ. ij. cano. ca. j. nõ volũta
te hũana eſt allata ꝓhetia ſed ſpũſctõ in
ſpirãte: claꝝ ẽ eoꝝ teſtimoniũ eſſe certiſſimum.
Hoc ỽo ꝑ omniũ ꝓhetarũ ora clamauit ſpũſ-
ſanctus. qꝛ ỽgo deũ debuit ꝯcipe. Uñ Eſaie. xj.
Egredieꝰ virga de radice ieſſe ⁊ flos ⁊c. Flos eñi
ſine corruptiõe ex ỽga generaꝰ. ita chr̃s ex ỽgie.
Itẽ ca. vij. Ecce ỽgo ꝯcipiet ⁊c. Itẽ Hiere. xxxj
Nouũ faciet dñs ſuꝑ t̃rã. femina circũdabit vi-
rũ. Hoc certe nouũ fuit in mũdo vt ỽgo ꝯciperet
virũ. qꝛ nec ſiꝫlem ẽ viſa nec hꝫe ſequentẽ. Item
Ezech. xliiij. Porta hec clauſa erit et vir nõ ꝑ-
trãſibit ꝑ eam. qꝛ dñs deus ingreſſus eſt ꝑ eam
Itẽ hoc ſignificaꝰ Dañ. c. ij. in lapide preciſo
ſine manibꝰ. et in multis alijs prophetijs: de q̃-
bus qꝛ longum eſt ſcribere ptrãſeo.

Capitulum III

T Ertia ſtella dicꝰ ſcripturarũ concors ỽi-
tas. Nã ẽm Sco. in ꝓlogo li. ſniaꝝ. q. ij.
In nõ euidentibꝰ ex termis nec ex princi
pijs euidentiã habentibꝰ nõ cõſonant firmiꝰ ⁊
infallibiliꝰ ac generaliter mlt̃i diuerſimode diſ-
poſiti: niſi a cauſa ſupiore ipoꝝ intellectꝰ inclie
tur ad aſſenſum. Sed ſcp̃tores canonice ſcp̃tu
re varie diſpoſiti ex varijs tpibꝰ exñtes: in tali ñ
euidenti vicꝫ q̃ ỽgo deũ generaret. et alijs arti
culis fidei oĩno cõſonabant ⁊ ꝯſonãt. ideo ſeqꝰ
q̃ ipi a cauſa ſupiore. i. a deo diriganꝰ et dirigũꝰ
q̃ nõ põt eſſe autor falſitatis: cum ſit ſũma ỽi-
tas. Nimirũ huiꝰ rõis maior ꝓbaꝰ ꝑ Aug. xviij
de ciui. dei. ca. xlij. dicentem. Neq̃ inq̃t in mul-
titudine phoꝝ facile quis inuenit: inter q̃s mt̃-
ta que ſenſerũt qui conuenĩãt. labore nempe ni-
mio munimenta ſnoꝝ dogmatũ phi reliquerũt
que diſcipuli legentes licꝫ i aliquibus eſſent aſ
ſentientes oĩbus tanq̃ diſcipuli. alia tñ iprõ-
bauerũt: et quãdoq̃ diſcipuli contradixerũt fe
re ꝑ oĩa magiſtro. vt Ariſtoteles Platõi ⁊c.
Quõ ẽ nõ cõtradixiſſent poſteriores nr̃i ſan-
cti prioribꝰ patribꝰ in aliquibꝰ ad fidem ꝑtinen-
tibꝰ ſi nõ habuiſſent doctorẽ cõmunẽ eorũ intel-
lectum ad eadem nõ euidentia inclinantẽ. Ete-
nim totũ vetꝰ teſtamentũ et nouũ oĩmq̃ docto
rũ ſcripta ſanctorũ a principio vſq̃ chriſtũ et a
chr̃o vſq̃ mõ concordãt. nec in his que fidei ſũt
⁊ legis in pũcto diſcordant. licet in opinionibꝰ
probabilibus que fidem nõ corrũpunt aliter et

aliter ſenſerint. Propterea Leo papa in ſermone de octaua natiuitatis dñi: dr ſic. Diuina autoritas eſt cui credimus: diuina eſt doctrina quã ſequimur. qm̃ ſiue legꝫ teſtificatiõi: ſiue oraculis ꝓphetaꝝ: ſiue euangelice tube auditũ admoueamus vtiqꝫ verũ eſt qð btũs Joãnes ſpũſancto plen⁹ intonuit. In ꝑncipio erat ṽbũ ⁊ ṽbũ erat apud deũ ⁊ deus erat ṽbũ. Et illud qð adiecit. Et verbum caro factũ eſt ⁊ habi. ⁊c̃.

Capitulum. IIII.

q Uarta ſtella eſt eccl'e ſcrõꝝ autoritas. qꝛ nẽpe eccl'ia catholica a ſpũſctõ dirigit̃ ⁊ regit̃. iuxta illð Mat. x. Non em̃ vos eſtis q̃ loq̃mini. ſꝫ ſpũs pr̃is veſtri q̃ loquit̃ in vobis. Uñ patet qꝛ ipa errare nõ põt in fide. qꝛ ſpũſancto inſpirante locuti ſũt ſcti dei homĩes eccl'ie ſ. fundatores. ij. Pet. j. Ad qð faciũt iura. xxiiij. q. j. A recta i ſede. xxv. q. j. Uiolatores. Itẽ xj. diſt. Quis. in fi. ⁊ xij. diſt. c. j. ⁊ c. ſe. Sed qꝛ tota eccl'ia catholica hanc fidẽ dogmatizauit ⁊ credit. oẽs qꝫ ſcti a ꝑncipio in hac fide ſunt ſaluati: nullus ṽo extra fidẽ eccl'ie catholice ſaluari põt aut ſctificari. vt patet. xxiiij. q. j. Alienus. Itẽ xxiiij. q. iiij. Ipſa pietas. Et extra de hereticis. c. Firmiſſime. Igit̃ hec fides eſt veriſſima.

Capitulum. V.

q Uinta ſtella: angelorum infallibilitas. Angeli qꝑꝑe dei cũ ſint noticia dei pleni: nõ pñt falli. ſed ipſi infallibile teſtimoniũ ferũt de ṽginitate Marie ⁊ diuĩtate dñi Jeſu. igit̃ ⁊c̃. Q aũt angeli teſtent̃ ṽginalẽ cõceptũ dñe: claret in pluribꝫ locis veterꝫ ⁊ noui teſtamẽti: qbꝫ pl'imi angeli legunt̃ id teſtati fuiſſe. Et vt de ceterꝫ ptranſeã: aliqs tm̃mõ angelos in mediũ ꝓducã. Quid aliud nempe angelus dñi apparens Danieli vt patet ei⁹ ca. ix. teſtat̃: cũ ait. Septuaginta inqt hebdomades abbreuiate ſũt ſup ꝑl'm tuũ ⁊ ſup vrbẽ ſctãm: vt ꝯſumet̃ preuaricatio ⁊ finem accipiat pctm̃ et adducat̃ iuſticia ſempiterna: ⁊ impleat̃ viſio ⁊ ꝓphetia ⁊ vngatur ſanctuſſanctoꝝ. i. chr̃s q̃ vnctiõe ſpũſſcti plen⁹: a ſpũſancto ꝯceptus eſt iuxta prenitas viſiones ⁊ ꝓphetias. Itẽ in nouo teſtõ angelus Gabriel teſtatus eſt: cũ reqſitus eſt a ṽgine bñdicta de ſacramẽto incarnatiõis. Quõ inqt fiet iſtud: qm̃ virũ nõ cognoſco. Rñdit. Spũſſctũs ſupueniet i te ⁊c̃. Lu. j. Preterea angelus ille q̃ apparuit Joſeph qñ volebat occulte dimittere Mariã: teſtimoniũ reddidit cũ ait. Noli timere accipe Mariam cõiugẽ tuã. Qð em̃ in ea natũ eſt: de ſpũſancto eſt. Matth. j. Cui teſtimonio ſupaddit̃ ⁊ ꝓteſtatio quã fecit angelus apparẽs paſtoribꝫ in die natiuitatꝫ dñi: necnõ oĩs ille exercitus angelorũ canentiũ Gl'ia in excelſis deo ⁊ in terra pax hoĩbꝫ ⁊c̃. Si dicas. Ego neſcio cũ pſens non fuerim nec viderim ſi hec oĩa taliter ſe habuerũt in veritate: ⁊ talia ṽba angeli boni dixerũt ſicut ſonant euangelia: vel vtrũ aliter fuerit. Rñdet̃ cũ Auguſti. x. ð ci. dei. ca. xviij ꝙ ſic potes dicere. Utrũ de⁹ creauerit mundũ ⁊ imortalia te neſcire vel dubitare: cũ pſens nõ fueris tpe creatõis: nec imortalia viderꝫ. Uñ ibidẽ ca. viij. dr Aug⁹. Si libris magicꝫ ſiue chyrurgicis credunt homines: cur lr̃is euãgelicꝫ nolũt credere ita eẽ factã. Et itẽꝝ ſꝫ Grego. deiñ. Manifeſtũ eſt quecũqꝫ hoĩeꝫ credere neceſſario ea q̃ nõ vidit. Nam quõ credis te habuiſſe abauũ vel proauũ quẽ nunqꝫ vidiſti. Multo fortius credendũ eſt deõ in ſcripturꝫ loq̃nti ſecure. ꝙ deo noſipſos cõmittamus in fide q̃ decipe vel decipi non pt: cũ ipſe ſit ſũma bonitas ⁊ ſumma veritas.

Capitulũ. VI.

s Exta ſtella dr teſtiũ irrephenſibilitas. Ipſi qꝑꝑe teſtes q̃ docuerũt hãc fidẽ et teſtificati ſũt: fuerũt viri ſctiſſimi ⁊ multi. Alij qdem apl'i. alij martyres. alij coꝝ ꝯfeſſores ⁊ doctores excellẽtiſſimi vitã ſctiſſimã gerẽtes. et ideo merito eis credendũ eſt ꝙ neqꝫ ipſi hãc fidẽ docuiſſent ſi fuiſſet erronea. nec extimari pñt ꝙ fuerit mentiti tante ſctitatꝫ ⁊ tãmulti viri: pcipue cũ ipſi ⁊ coꝝ lex vitꝫ chr̃iana tanta ſeueritate mendaciũ pſecuti ſũt: maxime in his q̃ ſunt fidei. vt ſcptũ ſit p Pſ. Perdes oẽs q̃ loquunt̃ mendaciũ. Q ſi dicas eos nõ fuiſſe mẽtitos ſed deceptos fore. Reſpondeo ꝙ nullo modo potuerũt decipi in hac re. Nimiꝝ ſex modis pt fieri vt qs decipiat̃ ⁊ inducat̃ ad reddendũ falſum teſtimoniũ: quoꝝ aliq. ſ modi notant̃ ab Aug⁹. x. q. iij. ca. Quattuor. ⁊ c. ſe. Item. iij. q. v. Accuſatores.

Primo ꝓpter ignorantiã: approbãdo falſum qð putat eſſe verũ. Scðo p prauã ꝯſcientiã: qñ non attendit quis nec curat quin falſũ teſtificet. Tertio p auariciã: cum qs ꝓpter donum vel lucrũ falſum teſtimoniũ reddit. Quarto p amiciciã: dũ p alicui⁹ amore vl' amicicia falſa teſtificat̃. Quinto p odij maliciã: vt qꝛ quẽ odit ꝯ illum falſum teſtimoniũ reddit. Sexto per timoris vehementiã: ſicut ſerui dñis ꝓpter timorẽ mentiunt̃. Teſtes aũt ſacre fidei tales fuere ꝙ nullo iſtoꝝ modoꝝ potuerũt decipi. Priõ nõ per ignorantiã: qꝛ ipſi habuerũt ſciam infuſam a ſpũſancto docente eos oẽm veritatẽ. Joh. xiiij. Et ſciuerunt oẽm linguã: ⁊ adeo fuerũt ſapientes vt totum mundũ illuminarent: nec poterãt reſiſtere eis oẽs aduerſarij. Luc. xxj. Ego dabo vobis os ⁊ ſapiam cui nõ po. ⁊c̃. Scðo non per prauam ꝯſcientiam. qꝛ fuerunt ſanctiſſimi adeo ꝙ ad oratiões coꝝ: imo ad ſolam vmbrã ſanabantur infirmi. peccatores aũt de⁹ non exaudit. Johannis. ix. Et certe q̃d ſtultius fuiſſet qꝫ tale mendaciũ proteſtari cum pditione rerum corporꝫ et anime ac mundi. Ad quoꝝ quidẽ omniũ pericula ſe deo apoſtoli in proteſtatiõe fidei obtulerũt.

Tertio quoqꝫ non ſunt decepti p auariciã: qꝛ chriſtus nil eis tpale dedit: imo aliquid tẽporale habere prohibuit: ⁊ omnia ꝯtemnendo reliquẽ

runt. Matth.ix. Quarto nō ꝓpť viciatū amo
re:qꝛ potiꝰ debuiſſent amare diuites ⁊ glioſos
ſeculi huiꝰ q̄ eis multa hꝰ ſecľi donaria ⁊ ꝓſꝑa
ꝓmittebāt: ⁊ inſuꝑ cōminabanť penis vt a fide
recederēt ⁊ a p̄dicatiōe ceſſarent. ⁊ certe ſtultiſſi-
mū fuiſſet tanto amore flagrari vt ꝑ falſa teſtifi
catiōe alicuiꝰ morti ſe expoſuiſſent. qδ tn̄ fecerūt
pro chr̄o. Deniq̄ꝫ Quinto nō ꝑ odiū: q̄n potiꝰ
pro inimicis ⁊ ꝑſecutoribꝫ ac mortē inferentibꝫ
orabāt Sed ⁊ Sexto nō ꝑ timorē. qꝛ nō time-
bāt etiā mori: imo oēm penā reſpuebāt: ⁊ ꝑ gau
dio ducebant verbera ⁊ cruciatus. Acť.v. Ibant
apl'i gaudētes a ↄſpectu ↄcī. q̄m digni habiti ſt
ꝓ noīe Jeſu cōtu. pati. Unde coꝝ teſtimoniū de
v̄ginitate Marie ⁊ dn̄i Jeſu diuinitate ac aliꝭs
articulis fidei eſt ſumme credibile.

Capitulum. VII.

e Eptima ſtella ē rationū theologoꝝ cō-
firmabilitas. Licet q̄ꝑpe fides hec ſit δ
non apparentibꝫ: tn̄ tāta firmitate pol-
let ꝙ oīs pietas: oīs v̄itas ⁊ naturalis rō ſic cre
dendū dictat: vt dic̄ venerabilis Beda ſuꝑ Luc.
Quales aūt rōnes id dicerent vt dei filiꝰ ex virgi
ne carnē aſſumat ⁊ naſcať: ſuꝑius in h̄ li. ar.j. ta-
ctum eſt de cōgruitatis eius rōnibꝫ. Preter il-
las aūt rōnes huic fidei cōcordāt plures alie rō-
nes theologice. ſ. Ratio diuie puritatis. Deꝰ em̄
cū ſit nature puriſſime: puriſſimā matrē tāq̄ꝫ ha
bitaculū mundiſſimū decebat hr̄e: cū ſcriptū ſit
Sap.j. Nō habitabit in corꝑe ſubdito peccatis.
Et iteꝝ. In aīas ſctās ſe trāſfert ⁊c. Itē rō diuie
honorificētie: qꝛ hoc ſpectat ad dei honorē ⁊ ma
gnificentiā vt mr̄ eius ſit virgo īmaculata abſq̄ꝫ
omi pctō ⁊ corruptiōe. Gľia enim filiꝭ ē ex hono
re parentū. Ecci.iij. Un̄ grauiſſime derogāt di-
uino honori heretici q̄ dicūt btām Maria poſt
partū chr̄i a Joſeph fuiſſe cognitā carnaľr: ⁊ fi-
lios ex ea plres ꝓgenitos poſt chr̄m. Hoc dixit
Heluidius hereticꝰ impius: q̄ quidē argumētū
ſui erroris accepit illud Matth.j. Nō cognouit
eā Joſeph donec peꝑit filiū ſuū p̄mogenitū. Itē
ex illo Joh.ij. vbi legitur chr̄m habuiſſe fratres.
Sed iſte error falſiſſimꝰ eſt ⁊ irrōnabiliſſimus.
Tū qꝛ Joſeph ⁊ Maria v̄ginitatē vouerāt am
bo: vt dicūt Hiero. ⁊ Aug. Tum qꝛ beata v̄go
fuiſſet ingratiſſima ſi tanto ac tali filio nō fuiſſꝫ
contenta. i. chriſto. ⁊ Joſeph qui dr̄ ſctūs fuiſſet
ſceleratiſſimꝰ ⁊ p̄ſumptuoſiſſimꝰ ſi tēpluꝫ ſpū̄ſ-
ſancti ⁊ ſpēale habitaculū dei violare ac pollue-
re p̄ſumpſiſſet Un̄ ad illas autoritates reſpō-
dendo ſc̄m Nico. de Lyra dr̄: ꝙ hec dictio donec
aliq̄n ſignat tp̄s δterminatū: q̄ trāſacto fit aliq̄d.
ſicut cū dr̄: iſte nō comedit donec eſſꝫ hora ſexta.
id eſt cōpleta ſexta comedit. Et ſic nō accipiť h̄ in
autoritate p̄dicta. Alio mō accipiť ꝓ ſemꝑ: ſic in
pſ̄. habeť de chr̄o. Sede a dextrꝭ meis donec po
nā inimicos tuos ſcabellū pedū tuoꝝ. Nō eſt ſic
intelligendū ꝙ q̄n inimici eius erunt poſiti ſub
pedibꝫ eius tꝑe iudiciꝭ ꝙ tūc dimittat ſedere ad
dextrā pr̄is: imo eternaliť ſedebit. Et vſus loq̄n
di habet ſepius accipi ly donec pro ſemꝑ: vt dicē
do. Iſte nō penituit donec mortuus eſt. i. nūq̄ꝫ
penituit: etiā poſt mortē. qꝛ tunc nō eſt locꝰ peni
tentie vel ſtatꝰ. Hoc modo accipiť hic in aucťe ly
donec. cū diciť: Non cognouit eaꝫ donec peꝑit.
Itē ꝙ diciť p̄mogenitū nō ꝓpťea dr̄ qꝛ aliꝭ fu
erint geniti poſt chr̄m: ſꝫ qꝛ nullū peꝑit ante cū
Et h̄ mō accipiebať ī lege vbi p̄cipiebať ꝙ p̄mo
genitꝰ deo offerreť. Naꝫ ſi aliq̄ mulier pariebat
vnicū: tanq̄ꝫ p̄mogenitū offerebat illū. Itē ad
illud Jo.ij. dr̄. ꝙ fr̄es chr̄i nomināť cognati eiꝰ
germani q̄ erant de eadē cognatōe: ſicut Abraaꝫ
⁊ Loth dicunť fr̄es Geneſ. xiij. et tamen Loth
erat nepos eius.

Capitulū VIII

o Ctaua ſtella diciť fidei chr̄iane vtilitas.
Non eni poſſet vel potuiſſet hec fides in
aduerſitatibꝫ multis ſtare vſq̄ꝫ ad fineꝫ
ſeculi niſi eēt ex deo. iuxta illud Acť.v. Si eſt ex
hominibꝫ ↄſiliū hoc aut opus diſſolueť. ſi vero
ex deo eſt nō pōt diſ. Hāc fidei ſtabilitatē p̄dixe
rat ſaluator Lu.xxij. di. Simō ecce expetiuit te ſa
thanas vt cribraret ſicut triticū. ego autē roga-
ui ꝑ te vt nō deficiat fides tua. Veꝝ oēs alie ſe-
cte cū nō ſint a deo nō ſūt ſtabiles. ꝑꝫ Prīo de
ſecta Mahumeti: de q̄ dicit Scotus in ꝓlogo
ſuꝑ ſn̄ias. q.ij. ꝙ incepit plꝰ q̄ꝫ .dc. annis pꝰ legeꝫ
chr̄i. et in breui dn̄o volēte finieť. Nā ⁊ apδ eos
ꝓphetia eſſe dr̄ ꝙ ſecta illa finienda eſt. Secū
do patet de ſectꝭ hereticoꝝ q̄ lꝫ p̄us multe et va-
rie fuerūt: iā exterminate ſunt. Nec eſt dubiū ꝙ
etiam iſte q̄ nunc ſunt finienť. Et eccľia ſaltē pꝰ
tēpus antichri pacificabiť. Tertio claret ſecta
iudaica. Nimirū iudei q̄ꝫdiu fidem verā tenuere
exaltauit eos deꝰ ſupra omne genus humanū:
nobilitauit et dotauit donis miracľoꝝ ⁊ ꝓphe-
tiaꝝ. q̄ q̄deꝫ dona a p̄ncipio mūdi nō habuit ni
ſi gens deo accepta. ⁊ h̄ vniuerſaliť: qꝛ ꝑticula-
rit etiā infideles. vt Balaam Caiphas et ſibylle
habuerūt. Unde de illa gēte dictū ē Deute. iiij.
Nō ē alia natio tāgrādis q̄ habeat deos appro-
pinq̄ntes ſibi ſicut deꝰ nr̄ adeſt nob. Veꝝ poſt
q̄ꝫ chr̄m iudaica gens negauit de v̄gīe veꝝ deū
natū: occiditq̄ꝫ et reprobauit: nulla gēs adeo fa
cta eſt abiectiſſima: dep̄ſſa: depopulata: cladibꝫ
gladiꝭs: fame: captiuitate: nece: ſuitute: q̄ oīa ſu
ꝑ eos veniſſe teſtať Joſephꝰ i. xxv. li. antiq̄tatū.
Sed ⁊ ipa gens p̄uata ē donis miraculoꝝ ⁊ ꝓ-
phetiarū: nec habet vniuerſaliter hec dona ſicut
antea Porro gēs fidei catholice a p̄īcipio eccle
ſie habuit et habet vniuerſaliť hec dona. paꝫ de
Paulo rapto in tertiū celū. ⁊ Joanne in Apoc.
⁊ de omnibꝫ diſcipulis in die Pente. ſuꝑ q̄s ce
cidit ſpū̄ſſctūs et ꝓphetabāt. multis quoq̄ꝫ aliꝭs
ſanctis. Unde claret fidei catholice veritas: q̄m
ſi bono ⁊ recto zelo iudei chr̄i fidem reprobaſſēt

tunc ſm legē ⁊ ꝓphetiarū ꝓmiſſa debuiſſent ipſi
potius foueri a deo tā in ſpūalibꝫ q̄ꝫ in tꝑalibus
magis q̄ꝫ añ chri aduentū: ꝑ eo ꝙ nūq̄ꝫ antea fu-
erunt ſic ab idolatria īmunes ſicuti tꝑe chriſti et
poſtea. Ecce ꝗ fides catholica vera

Capitulum. IX.

Nona ſtella: gētiliū ſcpturarū ꝑlalitas. Ut em̄ teſtimoniū accipiam⁹ etiam ab his q̄ foris ſūt ſm apl'm: vtiq̄ꝫ oīm ſcptu-
raꝝ etiā gētiliū genera huic fidei cōcordant

Primo: ſcriptura iudeoꝝ.
Scdo: ſcriptura mahumetiſtaꝝ.
Tertio ſcriptura poetarum.
Quarto: ſcriptura ſibyllarū.

Primo ſcptura iudeoꝝ: vt patet ꝑ totū vet⁹ te-
ſtamentū eoꝝ. Inſuꝑ vt dī dñs Bonauen. ſuꝑ
iij. li. diſt. iij. q. ij. ar. iij. Quidā inq̄t iudei aſſerunt
hoc mirū fuiſſe in Maria: ꝙ cum eſſet pulcerri
ma: a nullo vnq̄ꝫ viro fuit cōcupita. ⁊ ꝑ ꝯſequēs
ipſa nunq̄ꝫ v̄ginitatē amiſit: in q̄ dei fili⁹ habita-
uit. Hec Bonauē. Deniq̄ꝫ Joſeph⁹ int̄ ceteros
hebreos maxim⁹ doctor ſectaꝝ eorundē pulcrū
teſtimoniū fert de chr̄o. xviij. li. antiq̄tatū: dicēs
ſic. Fuit ijſdē tꝑibꝫ Jeſus ſapiēs vir: ſi tñ eū viꝝ
noīare fas eſt. Erat em̄ oīm opeꝝ mirabiliū effe-
ctor ⁊c. vbi inter alia ſcpta de Jeſu ſubdit. Chr̄s
inquit hic erat. Et ibidē verā eius doctrinā ⁊ re-
ſurrectionē ex mortuis ꝯfitet̄. Itē ſcdo ſcptu-
ra Mahumetiſtaꝝ teſtat̄ Marie v̄ginitatem ⁊
puritatē. ſicut refert Nico. de Ly. ſuꝑ Luc. ⁊ ſuꝑ
deſcptū eſt lib. ij. ꝑte. iij. ar. vi. ſtella eius quarta.

Tertio ſcptura poetaꝝ. Plurimi nēpe poete
in ſuis ſcriptis teſtant̄ fidem hanc de v̄ginitate
Marie. patet de poetis q̄s ſupra in h̄ volumīe
tetigimus li. iiij. ꝑte. j. ar. iij. teſtimonio. viij. De-
niq̄ꝫ Uirgilius ī bucolicis egloga. iiij. recolēs de
Sibylla cumea: que ⁊ cumana dicta eſt a cumis
ciuitate que eſt in Campania: cui⁹ ſepulchrū ad-
huc eſt in Sicelia: ſcribit ſic. v̄. Ultima Cumee
iā īſtat carmīs etas. v̄. Magn⁹ ab itegro ſecloꝝ
naſcit̄ ordo. v̄. Jā redit ⁊ v̄go: redeūt ſaturnia re
gna. v̄. Jam noua ꝓgenies celo demittit̄ alto. v̄.
Tu mō naſcenti puero q̄ ferrea primū. v̄. Deſi-
net: ac toto ſurget gens aurea mūdo ⁊c. Quar
to igit̄ ſcriptura ſibyllaꝝ. Ut em̄ ſcribit Aug. de
ciui. dei. li. xviij. ca. xxiij. q̄dam ſibylla erythrea ꝓ-
phetauit ⁊ ꝑnūciauit v̄ſibꝫ pluribꝫ d̄ Jeſu chr̄o:
quos etiā verſus dī Aug⁹. tranſlatos fuiſſe de
greco in latinū: q̄ꝝ v̄ſuū ꝑme lr̄e cōiuncte in gre
co hec v̄ba cōprehendūt. Jeſus chr̄s filius dei
ſaluator. Et ꝓphetauit eadē ſibylla totū fere my-
ſteriū incarnatōis ⁊ paſſiōis chr̄i: vt ꝑ Aug. vbi
ſuꝑ patet. Itē ſibylla libyca cui⁹ memīt Euri-
pides: ait. Ecce veniūt dies. Et infra. Soluetur
nex⁹ ſynagoge ⁊ videbūt regē viuentē: tenebit il
lū in vtero v̄go dña gentiū. Itē ſibylla chime-
ria in Italia nata: de q̄ Enni⁹ ait. In ꝑma facie
v̄ginis puella q̄dā nutriet puerū: v̄gineū dans
lac ad comedendū Itē ſibylla ſamia a ſamo i-
ſula: ait. Ecce venient dies ⁊ naſcet̄ de paupcula
de⁹ ⁊ hō: ⁊ beſtie terre adorabūt eū. i. bos ⁊ aſi-
nus. Item ſibylla tiburtina ait. Naſcet̄ chr̄s ī
Bethleē: annūciabit̄ in Nazareth regnatu paci
fico: fundatore q̄etis. O felix illa mat̄ cui⁹ vbera
eū lactabūt. Itē ſibylla delphica q̄ fuit tꝑe re-
gis Priami ⁊ belli troiani: ſic ait. In vltima eta
te hūiliabit̄ de⁹: ⁊ hūiliabit̄ ꝓles diuīa: iūgetur
humanitati deitas: iacebit in feno agnus: ī pu-
ellari officio educabit̄ de⁹ ⁊ hō. Plres alias ſi-
byllas ⁊ eaꝝ dicta habes. s. lib. v. ꝑte. j. ar. iij. ca.
x. Et infra lib. xj. ꝑte. j ca. ſi.

Capitulū. X.

Decima ſtella dī reꝝ pꝛ̄icaꝝ exemplari-
tas. Etem̄ Aug in de mirabilibꝫ ſacre
ſcpture. li. iij. ca. ij. dī. Quāuis ꝯ cūctoꝝ
rū hoīm ꝯceptiōis ꝯſuetudinē abſq̄ꝫ viri ſemine
⁊ carnalis oblectamēto voluptatis v̄go concepit
⁊ ſine dāno v̄ginitatis ꝑpit. hec res tñ ſine exem
plo nature noua in dei creaturis nō dimittit̄. Nā
multa animātia abſq̄ꝫ parentū coitu ꝓgigni cō-
probam⁹: q̄lr apes ſine patribꝫ fetu matrū cor-
poribꝫ tm̄ modo creſcūt. Sed ⁊ multe aues abſ-
q̄ꝫ maribꝫ gignere pñt. ⁊ talē cōceptū in multorū
piſciū generibꝫ eſſe ꝓbi aiūt. In ſolaq̄ꝫ carne ſi-
ne p̄re vermis naſcit̄: cui ſe dñs hac de cā ſilem
eſſe per ꝓphetā dicere nō dedignat̄: cum ait. Ego
aūt ſum v̄mis ⁊ nō hō: oꝑprob. ho. ⁊ abiec. pleb.
Qm̄ igit̄ in multis rebꝫ ꝯſueto mō dñs oꝑat̄: qd
nature ꝯtrium dicendū eſt: ſiq̄ñ ipſe deus voluit
ꝙ etiam in v̄ginali vtero ſanctiſpūs diſpēſatiōe
filius ſine virili coitu naſceret̄. Hec Aug. Ad
premiſſa diffuſius accedētes: qm̄ mens huma-
na ꝑ ſenſibiliū collationez ſolet manuduci: pluri-
ma phicalia exempla ꝓducam⁹ ſub breuiloquio
ſcpta ſꝫ magiſtrū Franciſcū de Reƙa. in ſua edi
tione de cōceptu v̄ginali Primū exempluz in
elementis. Terra q̄ꝑpe ſine oī corruptione ꝓducit
mirabiles effectus: flores vicz ⁊ gēmas de plan-
tis. Et qd̄ eſt mirabile Albert⁹ de vegetabilib⁹ ⁊
plantis li. v. tractatu. j. dī: ꝙ hibernia vitis de ilice
ortū habet Itē aqua quedā eſt in Tuſcia quā
v̄go portare valet cribro: vt dī Aug⁹. de ciui. dī.
Itē in aere quanta deus facit mirabilia: q̄ñ
fulmen cadēs agit vt gladium in vagina: ferrū
⁊ es in burſa cōſumat: vagina ⁊ burſa illeſa ma-
nente: ⁊ ī nube generant̄ rane. vitulū q̄ꝫ v̄tute ce-
li generatum in nube teſtat̄ Albert⁹ magnus. iij
methe. tractatu. iij Item igni dedit de⁹ vt ſala
mandrā nutriat. Cum igit̄ talia facere pōt natu
ra: cur deus nō poſſet vt virgo generaret Se-
cundū exemplū in lapidibꝫ. Nā Albeſton lapis
ſemel accenſus arcadie ſemꝑ ardere claret: vt dic
Aug⁹. xxj. de ciui. dei. ca. vj. Item repiunt̄ lapi
des in quibꝫ humana facies cum corona ī capi-
te picta eſt v̄tute celi: vt dicit Alber. j. mineraliū.
tractatu. v. ca. j. Item magnes ad ſe trahere pt

ferrū.ꝛ carbunculus in nocte lucere pōt. Itē cali bis maſſa in certꝭ ꝑtib⁹ in nube naſcit̄ ꝛ cadit: et a ruſticis collecta ī arma acutiſſima parat̄.vt dt Alb.iij.metheo.tractatu.iij. Lapis qꝫ fonti So ciemoꝝ imerſus ſupenatat: vt vult idē Alber.j. mineraliū.tractatu.j.c.ij. Cur ḡ ope ſpūſſcti vir go generare nō valeret. Tertiū exēplū in brutꝭ aīalib⁹. Nā rhinoceron ⱴgini ſe inclinare valet a qua capit̄: vt dt Iſid.li.Etymol'. Itē equa cap padocie ad ventū currēs feta efficit̄: vt dt Aug⁹. xx.de ciui.dei.ca.iij. Urſa qꝫ fetus rudes ore in nari.. formare valet: vt dt Iſid.xj.Etymol'. Et leo rugitu proles mortuos gignēs ſuſcitare va/ let: vt dt idēꝫ Iſid.xij.li.Cur ḡ diuio flamīe ⱴgo nō generaret Quartū exemplū in volatilibus Uultur nēpe corꝑe claret ꝛ ad hoc mare caret: vt dicit Amb.in hexameron.li.ij.ca.xlj. Item Cala drius auis facie egrum ſanare pōt: vt dt Alber. xxiij.de aīalib⁹. Sed ꝛ carbas auis de arbore hy berna naſci claret: vt habet̄ ab Alber.xxiij.d aīa/ lib⁹. Itē pſitacus auis a natura habet ꝙ ſemꝑ aue dicit: vt docet experientia. Iteꝫ ſtrutionis oua ſol excubare valet ad eius viſum: vt dt Iſido.xij. Etymol'.c.lviij. Item phenix ſe in igne renouare valet: vt ait idē Iſi.xij.etymol'.c.xv. Et pelicanū ſanguīe fetus aīare claret: vt teſtat̄ ideꝫ. Cur ḡ virgo diuina oꝑatione nō generaret. Quintū exemplū in piſcib⁹. Etem̄ qdam alleca ſr̄ q̄ cōpa rē nō hn̄t matrē: vt dt Ariſt.in proble. Et anguil la ſine coitu maris generat̄: vt teſtat̄ idē. Pluri/ ma qꝫ alia aīalia pter pmiſſa ſr̄ talia q̄ ſine ma re generant̄.que ſi vellem⁹ ꝑ ſingula deſcribere: aū deficerem⁹ tpe qꝫ poſſem⁹ enarrare. Cōclu ditur ḡ ꝙ ſi tot ꝛ talia pn̄t fieri per naturā: multo maiora potuit deus facere in ⱴginali ꝯceptu ſu pra naturā. Proinde Iob.xij.ſcribit̄. Nimiꝝ i/ terroga iumēta ꝛ docebūt te: ꝛ volatilia celi ꝛ in/ dicabunt tibi.loquere terre ꝛ rn̄debit tibi: ꝛ nar/ rabunt ea piſces maris. Quis ignorat ꝙ oīa hec manus dn̄i fecerit?

Capitulum.XI.

V ndecima ſtella mūdialiū hoīm credu/ litas. Nā vt cū Auguſtino.xxij.d ciui. dei.ca.lviij.loqr. Nil mirabili⁹ qꝫ ꝙ ad legē cōtrariā carni ꝛ ſanguini: doctores pauci ꝛ paupes ꝛ rudes plurimos potuer̄t cōuertere ſa pientes vt crederēt hāc fidē.prudētiſſimi etiā re/ belles fidei ꝛ poſtea cōuerſi: ſicut patet de Pau lo pſecutore poſtea facto doctore catholico ꝛ pre/ dicatore. Item de Dionyſio ꝑus pho poſtea fa/ cto Pauli diſcipulo. Et de Auguſtino ꝑus erro re manicheoꝝ ſeductor: atqꝫ Cipano ꝑus mago ꝛ alijs innūerꝭ. Reuera ſiqs diligēter penſet hec tria Primo q̄ pdicauer̄t mūdo: qꝛ ignobiles: paupes: apl'i: imperiti ꝛ pauci. Scdo qd pdi/ carūt: qꝛ legē ꝯtrariā carni ꝛ ſanguini: pniaꝫ du ram: carnis mortificationē: ꝛ vicioꝝ refrenatōeꝫ Tertio qbus pdicauerūt: qꝛ potentib⁹ mūdi: peccato totaliter deditis ꝛ deſeruiētib⁹: ac ſapi/ entibus. Aduerte ꝙ nō niſi a deo hoc fieri po/ tuit vt tantā multitudinē mundi ſubiugarent fi dei catholice. Unde patet qꝛ fides virginitatis Marie et eius filij eſt veriſſima.

Capitulū. XII.

D uodecima ſtella dicit̄ miraculoꝝ ſympl/ citas.qd deducit Sco.vbi.ſ.talit̄ argu endo. Nō pōt de⁹ eē falſus teſtꝭ: qꝛ Pro uer.xxj.ſcriptū eſt. Teſtis mēdax ꝑibit. Sꝫ de⁹ inuocatus a pdicatoribus hui⁹ fidei: fecit op⁹ ſibi ꝓpriū: vꝫ pore miracula.ac ꝑ hoc teſtificatū ē fidē eſſe verā. Un̄ Mar.vlt̄. Illi aūt.ſ.diſcipuli chr̄i pfecti vbiqꝫ pdicauerūt dn̄o coopante ꝛ ſ/ monē ꝯfirmāte ſeqn̄tib⁹ ſignis. Sequit̄ ergo ꝙ hec fides nō pōt eſſe falſa. Propterea Aug.in. de tri.c.ij.dicit.Dn̄e ſi ē error: a te decepti ſum⁹: nā tantis ſignis ꝯfirmata ſunt ꝙ nō niſi ꝑ te fi eri potuiſſent. Nec ille. Hinc et ſaluator ait Io. v.Opa.ſ.miraculoꝝ q̄ facio: ipa teſtimoniū ꝑhi bent de me. Et eiuſdem.x. Si mihi nō vultꝭ cre/ dere.opibus credite. Si dicas. Antichriſt⁹ etiā faciet miracl'a. Rn̄det̄ qꝫ Sco.vbi ſup. ꝙ ſicut dicit Auguſtin⁹ de vtilitate credēdi. Magna ē differētia inter miracula chriſti et antichriſti: tā/ qꝫ int̄ miracula facta a deo: et facta a diabolo. Miracula quippe chr̄i ſunt talia ꝙ nullo mo/ do a diabolo fieri potuerūt: vt patet de mortuo rū reſurrectione: de raptu Pauli in tertiū celuꝫ ad videndū diuinā eſſentiā. Nulla eni creatura pōt aīam beatificare et ad videndū diuinā eſſen tiā eleuare: nec ſimplicit̄ nec ad tēpus: ſꝫ ſolus deus. Itē de cognitōe cordiū.et in multis alijs miraculis euāgelij. Miracula vero antichriſti erūt deceptoria et falſa: cui⁹ falſitas patebit ſi ei obijciant̄ hec. Si tu inquit es deus fac me vide re diuinā eſſentiā: et poſt viſionē certā memoriā habere viſiōis et certitudinē: et tūc credā. Itē ſi tu es de⁹: dic mihi qd faciā vel cogitabo vel ap/ petā ꝑ tali hora.quoꝝ nullū antichr̄s poterit.nec vere mortuos ſuſcitabit.ſicut chr̄s Lazaꝝ vere ſuſcitauit: ſꝫ pſtigijs ſuſcitabit q̄ diu n̄ pn̄t du/ rare. Preter miracula ꝟo euāgelij mlt̄a alia ſūt miracl'a fcā tā antiqtus qꝫ etiā nr̄is tꝑibus atteſtātia ⱴgitatē Marie: ex qb⁹ aliq̄ h̄ inſerūt̄.

Legit̄ qppe in glo.biblie et poſtillis vel expo ſitionib⁹: ſicut etiā Lyra dicit.ꝙ hebraice ⱴitatꝭ expoſitores tractādo illud ⱴbū Eſa.vij. Ecce ⱴ go cōcipiet et pariet fi.ꝛc̄.dicūt: ꝙ ⱴgo iuuencu/ la ſp manēs ⱴgo dicit̄ halma ꝑ h.ſed alma ſine h.dr̄ virgo iuuēcula nubilis. Un̄ apd hebreos halma et alma differūt. Idcirco Egyſippus ī li. de ſupplemēto euāgelice ⱴitatis ſup illo verbo Reſponſum accepit Symeō a ſpūſctō: refert.ꝙ iſte Symeon erat rabbi et ſacerdos apud iude os. Et dum ſemel in ſcholis exponeret dictā pro phetiā Eſaie: inuenit ibi ſcriptum. Ecce halma id ē virgo concipiet.et deleuit h.vt eſſet ſenſus.

Ecce alma .i. iuuencula nubilis cōcipiet ⁊c. ſicut ⁊ moderni iudei exponunt. Sed ſm Chryſ. ſuꝑ Matth. Homel. ix. iſta expoſitio cōdēnat̄ tanꝗ̄ falſa ꝑ illud qd̄ ꝓpheta ꝓmittit di. Dabit dn̄s vobis ſignū. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊c. Nā iuuenculā cōcipe vel parere nō eſt ſignū: ſed ꝟginē. Vn̄ ſic etiā Symeon ſicut iudei falſe intelligēs deleuit trib⁹ vicib⁹ ⁊ ſꝑ miracl'oſe idē ſcptū repꝑiens: orationi ſe dedit. ⁊ ſic reſpōſum a ſpūſctō accepit de partu ꝟginali: ⁊ nō viſurū ſe mortē niſi videret chr̄m dn̄i de ꝟgine natū. Legit̄ etiā in hiſtoria ſcholaſtica ꝙ Hieremias ꝓpheta in Egyptū deſcendens poſt mortē Godolie: regib⁹ Egypti ſignū dedit ꝙ eoꝝ idola corruerent cum ꝟgo filium pareret. Quaꝓpt̄ ſacerdotes idoloꝝ imaginē ꝟginis puerū in manib⁹ baiulant̄ in ſecreto loco templi ſtatuerunt: ⁊ eam ibi adorabant. Sed a Ptolomeo rege poſtea interrogati quid hoc ſibi vellet: dixerūt: paterne traditionis h̄ eſſe qd̄ a ſancto ꝓpheta eoꝝ maiores acceperāt. ⁊ ſic in reb⁹ venturꝝ credebāt. Et hoc impletum eſt in die natiuitatis qn̄ idola corruerūt: vt teſtatur legenda cōis. Itē Rhome vt teſtat̄ Innocenti⁹ papa tertius: pax fuit .xij. ānis. Rhomani igr̄ templū pacis cōſtruxerūt: ⁊ ibi ſtatuā Rhomuli poſuerūt. Cōſulēdo aūt Apollinem ꝙ̄diu duraret: acceperūt reſponſum ꝙ ꝗ̄uſq; ꝟgo pareret. Qd̄ q² impoſſibile putabāt: dixerūt. Ergo in et̄nū durabit. Unde in forib⁹ templi ſuꝑſcripſerūt titulū hunc. Templū pacis eternū. Sed in ipſa nocte natiuitat̄ dn̄i qn̄ ꝟgo pepit: ipm̄ tēplū fundit⁹ corruit. ⁊ ibi eſt modo eccleſia ſancte Marie noue. Item in vita ſocioꝝ bt̄i Frāciſci legit̄ ꝙ ſanctus frater Egidius erat: cuius ſanctitatē audiens quidam doctor ordinis fratrū predicatoꝝ: acceſſit ad eū vt in fide ſolidaret̄. quia titubabat ſi ꝟgo potuerit cōcipe ⁊ parere. Sctūs itaq; frater Egidius cum oraret cognouit ex reuelatione ſpūſſancti ꝙ quidā doctor ꝓ tali cauſa ad eū veniret: vnde obuiam mox eidē acceſſit: ⁊ nil alid̄ loquens ſtatim virga ꝑcuſſit terram corā eo dicens. Virgo ante partū. ⁊ mox pulcerrimū liliū ibidem excreuit. Alio ꝗ̄; loco ꝑcutiēs ait. Virgo in partu. ⁊ ibidē ſimil'r liliū excreuit. Tertio etiā loco ꝑcutiens ait. Virgo poſt partū. ⁊ ibi tertiū liliū miraculoſe ꝓdijt. Unde doctor ille deo gratias retulit ⁊ in fide ſolidus ꝑmanſit. O igit̄ virgo virginū Maria ora ꝓ nobis tuum quē virgo peperiſti natum.

Alius modus procedendi in materia ꝑſcripta breuior.

Item ſi aliter ⁊ breuius vis ꝓcedere potes ex premiſſis ſub epilogo loq̄ndo elicere .xij. genera reꝝ q̄ atteſtant̄ ꝟginitatē Marie iuxta nūerum .xij. ſtellaꝝ q̄b⁹ glo'ſa extitit. Primū ē teſtimoniū diuīaꝝ ꝑſonaꝝ. Nā ei⁹ ꝟginitatē teſtat̄ de⁹ pater in figurī antiq̄s. deus filius ꝗ̄; in euāgelicis doctrinis ⁊ miraculis, deus ſpūſſctūs in ꝓphetijs. quia ſpūſancto inſpirante locuti ſunt: vt ait Petr⁹ in canonica. Scdm̄: teſtioniū angeloꝝ. Tertiū eſt teſtimoniū oīm ſanctoꝝ veterī ⁊ noui teſtamēti. Quartū eſt teſtimoniū oīum ſcpturaꝝ etiā gētiliū. Quintū eſt teſtimoniū beſtiaꝝ. Sextū: teſtioniū auiū. Septimū: piſciū. Octauū: ꝟmiū. Nonū: teſtioniū lapidum. Decimū: plantaꝝ ⁊ floꝝ. Undecimū: oīm elemētoꝝ. Duodecimū: teſtioniū miraculoꝝ. de q̄b⁹ diffuſe in h̄ tertio articulo actū eſt.

Pars ſecūda libri octaui de ꝟginalis ſponſi btē Marie .i. ipſius beati Joſeph ſanctitate atq; dignitate qui fuit cuſtos Marie.

Ioſeph fili David noli timere accipe Mariā coniugem tuam. Matth. j. ca. Qm̄ vt ait dn̄s Bonauen. ſuꝑ .iiij. ſen. di. xlv. Nobiliſſima res eſt nobis miſeris mortalibus in h̄ mundo habere ſingularem deuotōez: nō ſolum deo eterno: ſed etiā ſuis glorioſis ſanctis. Et h̄ Primo ꝓpter nr̄am inopiā. q² nil ex nobis meremur corā deo: imo pleni peccatis demeremur ſupplicia. ꝓpter qd̄ ad ſctōs op⁹ eſt nobis refugere: q̄tin⁹ eoꝝ merit̄ deus placet̄: ⁊ qd̄ petim⁹ efficaciter ꝯſ[illegible]mur. Hinc Job. v. Ad aliquē ſanctoꝝ cō[illegible] Scdō ꝓpt̄ dei reuerentiā: q² in eis deus q̄ habitat veneraꝝ. Qui eñi ſanctis honorē tribuit: illum ſpecialiter honorat qui eos inhabitādo ꝑ grām ſanctificauit. Idcirco Damaſ. lib. iiij. ca. vij. dicit. Qm̄ ꝑ intellcm̄ in corꝑib⁹ ſanctoꝝ habitat deus: teſte aplo. Neſcitis inquit qm̄ corꝑa veſtra templū ſunt inhabitantis in vob ſpūſſcti. deus aūt ſpūs eſt. Quare ergo nō eſſent honorāda aīata tēpla dei: ⁊ aīata dei tabernacula? Hec ille. Tertio ꝓpter eoꝝ ꝟtuoſitatē ⁊ gl'iam: ꝓpt̄ quā digniſſimi ſūt honore. Nā teſte Ariſtotele. iiij. li. Ethic. Honor eſt ꝓmiū virtut̄. ⁊ ꝟtuti ꝑfecte nō fit condignus honor. Debent ḡ ſancti honorari tāq; ꝟtuoſiſſimi ⁊ glorioſiſſimi nr̄i patroni ſpūales. q² vt habetur .ij. q. vij. ca. Qualis. Qui patronū ſiue patrem ſpūalem nō honorat: plus videt̄ peccare ꝙ̄ qui carnalem patrem contemnit. Hec ibi. Sed q² Joſeph eſt vnus de glorioſiorib⁹ ſanctis paradiſi: cui dn̄s tantā grām cōtulit vt ſuā dilectiſſimā matrē ei in cuſtodiā ⁊ ſponſam daret: ideo merito ad ipm̄ deuotiōe mouemur. Vn̄ q² ipſe Joſeph ſctūs meruit ſociari btiſſime ꝟgini marie: ⁊ fore eius ꝟginitat̄ fideliſſim⁹ cuſtos: ſponſusq; ⁊ fidedigniſſim⁹ teſtis. Idcirco in hac ꝑte ſecunda incidētaliter agere decreui in hoc libro de eius ſanctitate: que multū cōfert ad teſtimonium ꝟginitatis ⁊ puritat̄ btē virginis mr̄is dei. Unde de ipſo tria myſteria notabimus que elici poſſunt ex premiſſo themate.

Primū dr̄ myſteriū ſponſalitatis.

Scōm dī myſteriū ſanctitatis
Tertiū dī myſteriū dignitatis.

Articulus ꝑmus q̄re voluit deꝰ ſuā matrē deſponſatā fore viro noīe Joſeph fabro lignario

Circa primū myſteriū vicȝ ſponſalitatꝭ vel dicā ſocietatis inueſtigandū nobis ē: Cur deus oīpotēs cuiꝰ ſapiē nō eſt nūerus: ſic diſponere voluit vt ſua mater virgo. ſ. Maria deſpōſari deberet viro noīe Joſeph fabro anteq̄ȝ impregnaret̃ ꝛ ↄciperet filiū dei. Et arguere potes ꝙ nō debuit deſponſari alicui viro. quia ipa ante deſponſationē vouerat virginitatē: vt patet ex autoritate Aug li. de ſctā ỽginitate dicētꝭ. Annunciante angelo: Maria rn̄dit. Quō fiet iſtud qm̄ virū nō cognoſco. i. nō cognoſcere ꝓpono. qḋ ꝓfecto non diceret niſi ſe ỽginem ante vouiſſet. Sȝ vt dī idem Augꝰ. Virginitatē vouentibꝫ nō ſolū nubere ſed etiāȝ velle nubere damnabile eſt. g̊ videt̃ ꝙ btā ỽgo nō debuit deſponſari: ne tranſgrederet̃ votū Item nō videt̃ rō q̄re potius viro Joſeph debuit deſpōſari. Et ratio eſt. qꝛ figuratū ꝛ figura cōuenire debent. ſed ex oībꝫ ſanctꝭ mulieribꝫ que figurauerūt in veteri teſtō benedictam ỽginem nulla eaꝝ cōiuncta eſt Joſeph patriarche q̇ figura fuit ſponſi matrꝭ dei. Nā Aſenech filia Putifari ſacerdotꝭ heliopoleos q̄ fuit vxoꝛ Joſeph patriarche Gen̄. xlj. nō ita exp̄ſſe figurauit matrē dei ſed potiꝰ alie ſancte mlr̄es: vt patet de Sara q̄ genuit filiū preter naturā in mōte imolādū. vn̄ tenuit figurā dn̄e nr̄e que genuit filiū ↄ naturā in cruce imolandū. ꝛ tn̄ Sara cōiūcta fuit viro Abraā noīe. Item Heſter figurat btām ỽginē: q̄ tn̄ nupta eſt Aſuero regi. Eodem mō patet de Rebecca q̄ fuit ↄiūcta Iſaac. ꝛ ſic de aliȷ̃s. g̊ nec mr̄ dei debuit cōiungi matrimonio ipſi Joſeph. ſed potiꝰ viro noīe Abraam: aut Aſuero: aut Iſaac: aut aliq̄ noīm eoꝝ q̄rum vxores vel ſponſe dn̄am figurarunt. Itē ſi deſpōſari debuit: potius h̄ fieri debuiſſet vt deſponſata fuiſſet alicui viro regi magno: vt ſignificaret̃ qꝛ regis eēni ꝛ excellētiſſimi. i. dei erat ſpōſa. Aut deſponſata fuiſſet potiꝰ paſtori ꝓpt̃ hūilitatem q̄ȝ fabro. Tū qꝛ paſtores gregū inferiorꝭ ſtatus ſunt ſcd̄m ſeculū fabris. Tū qꝛ naſcēte domino non fabris ſed paſtoribꝫ angelis reuelare cōgruit eiꝰ natiuitatꝭ myſteriū. Lu. j. g̊ ꝛ hoc myſteriū deſpōſatōis d̄buit fieri potiꝰ paſtori. Amplius videt̃ ꝙ debuit dei mater deſponſari piſcatori: qꝛ ſub cruce cōmēdata eſt piſcatori Joanni diſcipulo. cur g̊ in deſponſatiōe nō debuit deſpōſari piſcatori: ratio nō videt̃ cōgruitatꝭ In contrariū eſt diuina ſapīa q̄ in ſui diſpoſitione non fallit̃ nec falli pōt. ꝛ tn̄ vt euāgelicus ſonat textꝰ dei mater deſpōſata eſt cōgruentiſſime viro cui nomē Joſeph q̄ erat faber lignoꝝ. Rn̄det̃ igr̃ ad ꝑmiſſa ꝑ tres ỽitates ſeu ↄcluſiōes. Prīa eſt. Sūme decebat vt ỽgo btā viro deſpōſaret̃ an̄q̄ȝ filio dei impgnaret̃. Hec ↄcl'o claret ꝑ mltas ratōes tam ex parte ꝓlis q̄ȝ ex parte matris q̄ȝ etiā ex parte humani generis. q̄ rōes qꝛ deſcripte ſunt in hoc volumine. li. j. pte. vj. ar. iij. ca. j. ibi recurrendū relinq̄. Secūda ỽitas ſeu concluſio ē. Cōgruū erat vt vir ſpōſus mr̄is dei Joſeph noīaret̃ q̄ȝ q̄ocūq̄ȝ nomen viri aliḋ ſortiret̃. Hec ↄcluſio oſtendit̃ ꝑ rōes et autoritatē beati Bern̄. ſuꝑ Miſſus eſt que deſcṗte ſunt li. j. huius voluminis pte. ij. arti. iij. ca. xj. Tertia ỽitas ſeu ↄcluſio ē. Sūme ↄgruebat vt mater filij dei lignario fabro deſponſaret̃ q̄ȝ alteriꝰ artificij viro in ſponſam ſociaret̃. Hec patet: quia hoc pre omnibus magꝭ ↄgruebat ſignificatōi eius ſpiritualis deſpōſatōis. Naȝ ꝑ hoc ꝙ fabro deſponſabat̃: deſignari dabat̃ ꝙ deo q̇ fabricauit et creauit totū mūdū ſpūaliter ſponſabat̃: iuxta illud Oſee. ij. ca. a dn̄o dictū. Spōſabo te mihi in fide: et ſponſabo te mihi in ſempiternū ꝛc̄ Item hoc magis cōgruebat ſignificatōi diuine incarnatōis. qꝛ ex hoc ſignificabat̃ ꝙ in ipa virgīe deſpōſata fabro hūana natura ſponſaret̃ ꝛ copularet̃ ꝑ vnionē dei filio. q̇ fabricauit mūdū vna cum patre et ſpūſancto. Propt̃ea ipa btā ỽgo pulcra deſcribit̃ vt luna Canti. vj. c. qꝛ vt nobis videt̃ luna vſq̄ȝ ad. xiiij. diē continue creſcit q̄uſq̄ȝ ipa appareat imago homīs q̄ſi fabri. et vltra creſcere nō poteſt: ſed poſtea decreſcit. Ita b. virgo Maria a ſua natiuitate creuit vſq̄ȝ ad. xiiij. annū. q̄ āno ī eiꝰ vtero inteḡ imago hoīſ. i. ipē chr̄s imago dei pr̄is q̇ fuit fabricatoꝛ. i. creatoꝛ mūdi apparuit. qm̄. xiiij. anno ſue etatis credit̃ virgo chr̄m cōcepiſſe ſcd̄m hiſtoriam. Mox q̄ȝ ipa vicȝ dei mater effecta in ſua reputatōe cepit decreſcere ꝑ hūilitatē: non tanq̄ȝ matrē dei vel dn̄aȝ mūdi: ſed tanq̄ȝ ancillam dei ſe reputādo. Unde ait Lu. j. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ꝛc̄. Et ſic ī eo ꝙ deſpōſata ē fabro ſignificabat̃ ꝙ eſſȝ ſpōſa dei creatoris mūdi. vn̄ et voluit filiꝰ dei chr̄s fieri faber lignariꝰ cū Joſeph patre putatiuo exercēdo artē illā vſq̄ȝ ad etatꝭ ſue annū. xxx. ſic ſonat ſcriptura Mar. vj. Et ibidē exponēdo teſtat̃ Lyra. Deniq̄ȝ claruit in ipſa deſponſatōne nō ſolū myſteriū diuine incarnatōis: verū etiā maximū bonum hūilitatis. vt q̄nto ſit maioꝛ in oībꝫ: tāto fiat ꝛ hūilioꝛ: vt ſit mr̄ dei ꝛ vxoꝛ fabri. Itē tertio hec ỽitas ſeu ↄcl'o ꝓbat̃. qꝛ deſpōſatio fabro lignario facta ſūme cōgruebat ſignificatōni noſtre repatōis ꝛ ſaluatiōis ꝑ lignū crucis. Unde Chryſ. ſuꝑ Matth. dicit. Ideo Joſeph fabro lignario Maria dei mater deſponſata fuit: q̄niā ſpōſus eccīe chr̄s oīm ſalutē hoīm opaturꝰ erat ꝑ lignū crucis. Hec ille. Et ſic patet reſponſio ad queſitū. Ad obiecta in contrariū reſpondet̃ Ad primū: ꝙ vt dicit btūs Tho. iij. pte ſum. q. xxviij. ar. iiij. beata virgo habuit virginitatis vo

tū tribus modis. Primo in deſiderio. qꝛ anꝫ
teq̃ incarnatio filij dei ab angelo ſibi annūcia/
ret ꝟginitatē ſimplr̄ ⁊ abſolute nō vouerat: eo ꝙ
nō licebat: qm̄ in lege veteri ꝓhibitū erat ne ſteri
lis q̄s fieret in iſrl̄ Exo. xxiij. Propterea qꝛ tꝑe le
gis oportebat generatōi inſiſtere tā viros q̃ȝ mu
lieres: eo ꝙ etiam ex illo chr̄s ꝑ̄lo expectabat̃ ſ̄ȝ
carnis originē naſcitur⁹. habuit tn̄ btā ꝟgo tūc
tꝑis virginitatē ⁊ ei⁹ votū in deſiderio: vouitq̃ȝ
virginitatē ſub cōditione. ſ. ſi deo placeret: volun
tatē ſuam ⁊ deſideriū diuine cōmittens arbitrio

Scđo beata ꝟgo habuit ꝟginitatē in facto. qꝛ
poſtq̃ȝ ſibi innotuit h̄ deo fore acceptū. ſ. vt virgi
nitatem voueret anteq̃ȝ ab angelo ſibi denūcia/
retur ⁊ anteq̃ȝ Joſeph deſponſaret̃: abſolute vir/
ginitatem vouit Tertio habuit virginitatē ex
cōmuni bn̄placito. Naȝ poſtq̃ȝ fuit deſponſata:
ſimul ipſa cū ſponſo ſuo ex cōmuni voluntate ⁊
bn̄placito ac ꝯſenſu ꝟginitat̄ votū emiſit Ad
argumentū igit̃ dico cū Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. c.
xl. ꝙ licet btā ꝟgo habuit firmū ꝓpoſitū ⁊ votum
cōtinentie: poterat tn̄ ꝯſentire in deſpōſatione in
maritalē ſocietatē: facta tn̄ diuinitus inſpiratōe
vtriq̃ȝ de altero ꝙ vellet ꝟgo permanere. ⁊ ſic cō
ſentire in cōiugalē vel maritalē ſocietatē: ⁊ nō in
copulā carnalē abſolute. Et ſic nō obſtat verbuȝ
Aug⁹. dicentis: ꝙ vouentibꝫ virginitatē nō ſolū
nubere: ſed etiā velle nubere dānabile eſt. quia h̄
intelligit̃ de nuptu carnalis copule: ⁊ qn̄ ſine cer
tificatione a deo facta vellet q̄s poſt votū virgi/
nitatis cōiugia ꝯhere. Ad ſecundū obiectum
rn̄det̃ per ſecundā cōcluſionē. Et ad ꝓbationem
dico ſ̄m Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. c. l. ꝙ licet Sara:
Heſter: Rebecca: ⁊ plures alie ſcte mulieres pfi
gurarint btām ꝟginē Mariā: ꝓpterea tn̄ nō cō/
gruebat vt illaꝝ ſponſi vel mariti pfigurarent q̃
ad denominationē ſponſum bte Marie ꝟgis.
Cū em̄ ipſe ſpōſus vicȝ Joſeph ꝯtrahere habuit
cum virgine Maria fauctū cōiugiū ſine carna
li copula vt virgo ꝯciperet: ꝟgo pareret: ⁊ poſt par
tū ꝟgo ꝑmaneret: quā. ſ. btām ꝟginē virgo Jo/
ſeph cōiugem in ꝟginitate cuſtodiuit ⁊ miniſtra
uit eidē ac ei⁹ filio paterno affectu ſincero. Nullo
modo igit̃ decēs erat vt q̊ ad hāc deſponſationeȝ
ſpōſus btē ꝟgis Marie pfiguraret̃ ꝑ aliquē ta/
lem q̇ extiterit maritus ꝑ carnalē copulā. Vn̄ cū
inter Sarā ⁊ Abraā: inter Heſter ⁊ Aſuerum: ⁊
eodē mō inter Rebeccā ⁊ Jſaac: ac alios cōſimi/
les copula carnalis interuenerit: non decebat vt
eis noībꝫ ſpōſus Marie noīaret̃. ſed decebat vt
iſtud cōiugiū ac caſtiſſima deſponſatio Marie
pfiguraret̃ ꝑ Joſeph q̇ caſtitatē ⁊ fidelitatē erga
vxorē dn̄i ſui ſeruauit: vt patuit li. j. ꝑte. ij. ar. iij.
ca. xj. Ad tertiū dicendū ꝙ hec deſponſatio ma
tris dei taliter ⁊ tali fieri debuit vt ⁊ hūilitas cō/
mendaret̃ ⁊ nob̄ in exempluȝ ꝓponeret̃: ⁊ cū hoc
ſignificationi myſterij incarnatiōis diuīe ac nr̄e
reparatiōis cōgrueret, ſed qꝛ ſi btā virgo deſpon
ſata fuiſſet alicui regi magno: hūilitas nō clare/
ſceret. ſi ꝟo paſtori: hūilitas q̇dem clareſceret: ſed
myſterio nō ſatiſfieret ſignificatōnis p̄dicte. Si/
militer ſi piſcatori deſpōſata fuiſſ;: nō ita ſatiſfa
ctū fuiſſet ſignificationi p̄dicte ex p̄miſſis rōībꝫ
circa tertiā cōcluſionē poſitis. igit̃ ⁊c̄ Jtaq̃ȝ cō
cludit̃ ꝙ licet natiuitas ſaluatoꝛ̄ ex btā virgine
debuit manifeſtari ab angelis paſtoribꝫ ꝓpter h̄
ſ̄m Lyrā ſuꝑ Lu. quia paſtores erāt ſimplices ⁊
abſq̃ȝ cautelis malicie ⁊ occupati ī officio ſctōꝝ
patriarchaꝝ q̇ dicunt̃ fuiſſe paſtores. Gen̄. xlvij
Talibꝫ aūt ſolent fieri diuīe illumīatiōes ⁊ con/
ſolationes: iuxta illud Matth. xj. Cōfitebor tibi
pater celi ⁊ terre: qꝛ abſcondiſti hec a ſapientibꝫ ⁊
prudentibꝫ ⁊ reuelaſti ea paruulis. licet etiā con
gruebat matrē ſub cruce cōmendari Joanni: nō
q̇dem rōne eius ꝙ Joannes piſcator erat. qꝛ h̄
ad id nil ꝑtinebat. ſed rōne ꝟginitatis ⁊ hūilita/
tis: vt vicȝ humilis diſcipulus Joannes ⁊ ꝟgo
virgini ⁊ humillime matri ſue obſequiū ⁊ ſola/
cium p̄beret. Nihilominꝰ ſumme congruebat vt
virgo mater dei virgini Joſeph fabro deſponſa
ret̃: ſicut ex rōnibus antedictis in tertia ꝯcluſio
ne tactū eſt. Vere ḡ chariſſimi dei mater per oīa
cōmēdabilis nobis exiſtit: honorabilis ⁊ deuo/
te celebris ꝑ quā miro ordine diuine ſapiētie no
bis ſalus ꝓuenit. Vere ⁊ Joſeph ei⁹ ſpōſus non
immerito a nob̄ honorat̃: ⁊ deuotius ob amorē
btē virginis venerat̃ qui tantā grām meruit vt
in ſponſam familiarem matrem dei habuerit. O
vtinam huic eorum ſancte ſocietati pauper ego
⁊ humilis ſeruulus affuiſſem: ⁊ eis ſeruitia exhi
bere dignus fuiſſem

Articulus ſcđs ꝙ ipſe ſctūs Joſeph ſponſus
btē Marie debuit eſſe ſctiſſim⁹ ⁊ mūdiſſimus.
Capitulum. I.

S Ecunduȝ myſte
riū dr̄ ſctitat̄. Vbi inueſtigandū eſt
vtrum iſte Joſeph ſpōſus bn̄dicte
ꝟginis Marie fuerit inter omēs viros ſui tꝑis
vir excellētiſſime ſctitatis: vt dign⁹ habitus ſit
eligi in ſponſum ꝟginis dei mr̄is. Et pōt argui
ꝙ non. quia ſi fuiſſet hō gratioſus ⁊ magne ſcti/
tatis: non debuiſſet dubitaſſe vel ſuſpitioneȝ ha
bere de beata ꝟgine dei p̄electa matre. Cum em̄
dicat apl̄s. j. Coꝝ. xiij. Charitas nō cogitat ma/
lum. ſ. de ꝓximo ſuo. ſequit̃ ꝙ hō ꝑfectus in grā
⁊ ſctitate atq̃ȝ charitate nō poterit de altero quē
nouit eſſe ꝑfecte ſctitatis hoīem ſuſpicari ſiniſtꝝ
vel cogitare maluȝ: qn̄ eoipſo deſignet̃ veracit̃ ꝙ
ipſe nō eſt bon⁹ aut ꝑfect⁹ q̇ de alio ꝑfecto crede/
re p̄t malū. Qđ etiā ꝓbari pōt ex eo: qꝛ apud ſan
ctos maxīe: imo etiā apud alios ꝓbos ⁊ imꝑfe/
ctos hoīes dubia ſūt in meliorē partē interꝑtan/
da: vt habet regula iuris extra de re. iu. c. Eſtote.
Sed quia iſte Joſeph nouit btām ꝟgineȝ Ma/

riam eſſe ꝑfectiſſime ſanctitatis. Tum ex atteſtatione ꝟginum cum quibꝰ morata fuerat in templo dn̄i a ſua infantia: apud q̄s publicū ⁊ famoſum erat ꝙ ipam q̄tidie viſitabāt angeli dei ⁊ familiariter ei cibū ꝺportabāt e celo. Tū ex miraculo diuīo q̄ fuit coactꝰ ⁊ pōtificibꝰ manifeſtuꝫ: vt ip̄e cuiꝰ vicꝫ virga germinauit florē ⁊ in eiꝰ cacumen colūba e celo veniēs ꝯſedit deſpōſaret eā: vt patuit. ſ. ꝑ Hiero. ⁊ alios hiſtoriogꝑhos. li. j. pte. vj. art. iij. ca. j. Tum q̄ꝫ ex ſplendore diuīo in facie eiꝰ relucēte: ⁊ tn̄ ſuſpicabat̄ ⁊ dubitabat ꝺ virginali btē Marie ꝯceptu. vn̄ noluit traducere eā: ſed voluit occulte dimittere eaꝫ. Matth. j. ſequit̄ g̃ ꝙ ipſe Joſeph nō fuit ſanctꝰ nec ꝑfectꝰ: imo minꝰ bonus q̄ de tali ac tāte ꝑfectōis ⁊ ſanctitat̄ ꝟgine ſuſpicionē habuit adulterij. Itē cōfirmat̄. quia ſm ſniam doctoꝝ p̄cipue Alex. ꝺ Ales. concordat Tho. ij. ij. q. lx. ar. iij. Suſpicio mali de altero ꝯtingit ſeu ꝓuenit ex tribꝰ Primo ex lōga mali expientia in ſeipſo. Vn̄ Ariſt. ij. li. Ethi. dicit ꝙ ſenes ſt̄ maxime ſuſpicioſi: eo ꝙ multotiens experti ſunt in ſeipſis alioꝝ defectꝰ Senes em̄ inq̄t cocages ſunt. Eſt enim catogia in deterius extimare oīa. Vnde iuuēcule mulieres ſi nubant viris ſeniorībꝰ: ſꝑ ꝓpter ſuſpicionem viroꝝ turbatiōes patiunt̄ ab eiſdē. Secūdo ꝓuenit ſuſpicio mali ex eo ꝙ aliq̄s male afficit̄ ad alteꝝ. Cum em̄ q̄s ꝯtemnit aliū aut odit vel iraſcit̄ vel inuidet: ex leuibꝰ ſignis opinat̄ male de ipſo: quia vnuſquiſq̧ faciliter credit qꝺ appetit. Tertio ꝓuenit ex hoc ꝙ aliquis in ſeipſo malus eſt: ex q̄ cōſcius ſue malicie facilit̄ de alijs malū opinat̄. Propt̄ea Ecc̄s. x. Stultus. i. peccator in via ambulans: cum ip̄e ſit inſipiēs: oēs exiſtimat inſipientes. Et Seneca lib. de moribꝰ ꝺt. Hoc habet oīs affectus: vt in quo ipſe inſanit: ceteros putet inſanire. Vn̄ auarus cū ip̄e ſit aſſuetus fraudibꝰ ⁊ mendacijs in emendo: vendendo: credit oēs ementes ⁊ vendētes ſimilia facere. Sil'r luxurioſus cū ipſe videat ⁊ loquatur mulieribꝰ mala intētiōe: ita quos videt loqui vl' reſpicere hmōi malū inde iudicat Ad propoſitū. Ex q̄ Joſeph dubitauit ⁊ ſuſpicatꝰ eſt maluꝫ de btā ꝟgine ⁊ eiꝰ conceptu: ꝓpter qꝺ ⁊ voluit dimittere eā: ex q̄cunq̧ p̄miſſaꝝ cauſaꝝ hoc prouenerit: ſꝑ derogat eius ſctitati: imo ex cauſis p̄teritis ſuſpicādo arguit̄ ipſe nō bonꝰ fuiſſe vel ſaltem valde impfectꝰ. Pro huiꝰ queſtiōis ꝓpoſite rn̄ſione tripl'r ꝓcedemꝰ. Prio dictas obiectiones de eius dubitatōe vel ſuſpicione ſoluendo. Scđo ꝯcluſionē reſponſalē de eiꝰ ſctitate inferendo. Tertio rōnes ꝓbātes ſctitat̄ eius excellenciā ſubnectendo.

Capitulum. II.

p Rimo itaq̧ ſoluēdo p̄tactas obiectiones q̄ dependēt ex eo qꝺ ī euāgelio ſcribit̄: q2 cū btā ꝟgo inuēta eſt hr̄e in vtero filiū poſt deſpōſationē Joſeph noluit traducere eā: ſed voluit occulte dimittere ⁊c. Notandum eſt ꝙ de h̄ duplex eſt doctoꝝ ſnīa. Vna eſt opinio quorundā dicentiū ꝙ Joſeph vidēs beatā Mariā grauidā dubitauerit ⁊ vehementem ſuſpicionē incurrerit de ope ſiniſtro ex ꝑte ꝟgis. ⁊ idcirco voluerit dimittere eā. Et illi attribuunt hanc opinionem Auguſtino in ſermone Caſtiſſimū Marie ꝟginis vterū. vel: Vidi portā. licet a pluribꝰ aſſerat̄ ille ſmo nō eſſe Auguſtini. Ego tn̄ nullo mō credo ꝙ iſta dubitatio fuerit firma in mente Joſeph. Nec credendū eſt ꝙ Joſeph cū eſſet vir iuſtꝰ firmit̄ crediderit aliquid ſiniſtri de virgine quā ꝓbauerat de tanta ſctitate ⁊ deſponſatiōis miraculoſitate. Si q̄s tn̄ hanc opinionē ſcꝫ ꝙ dubitauerit tenere vult: hoc habet credere ꝙ hec ſuſpicio in mente Joſeph nō fuit oīno firma ſꝫ dubia. Nam ſm Tho. ij. ij. q. lx. ar. iij. Aliud eſt ex aliq̄bꝰ ſignis dubitare de malo ꝓximi. Aliud eſt illud affirmare. Primū ꝑtinet ad humanā temptationē ſine q̄ etiam ſancti vitā iſtā nō ducunt. ſꝫ illud apl'i. j. ad Coꝝ. x. Temptatio vos nō apphendat niſi humana. Affirmare ꝟo ꝑ ſignis leuibꝰ de ꝓximo malū: p̄cipue qn̄ ſt̄ plura ⁊ fortia ſigna boni: pctm̄ eſt. Vn̄ Aug. ſuꝑ illud. j. Coꝝ. iiij. Nolite ante tpus iudicare: ait. Et ſi ſuſpiciones vitare nō poſſumus quia homines ſumus: iudicia tn̄. i. diffinitiuas ſententias cōtinere debemꝰ. Hec ille. Sed alia eſt opinio verior quā tenēt Gregorius: Orige. ⁊ Joannes os aureum: qui aperte oſtendūt ꝙ Joſeph quando vidit Mariā pregnante: nō cogitauit aliqꝺ malum de ea: ſed credendo bonitati virginis putabat ꝙ deꝰ aliq̄d opatus eſſet ſecrete in ea: ⁊ ex humilitate reputauit ſe indignū eius cōſortio quā ſciebat eſſe plenā deo. Voluit ergo recedere ⁊ dimittere eam: timens ne ex preſumptione offenderet ſi tante virgini cohabitaret. ſicut in exemplo etiam Petrus ex eadem reuerentia dixit chriſto. Exi a me dn̄e quia homo pctōr ſum. Vn̄ Chryſoſt. ſuꝑ Matth. li. j. dic̄. O inextimabilis laus Marie: mag̃ credebat Joſeph caſtitati eius q̄ꝫ vtero eius: plus gratie q̄ꝫ nature. Manifeſte cōceptum videbat ⁊ fornicationem ſuſpicari non poterat. poſſibilius eſſe credebat mulierem ſine viro poſſe concipere q̄ꝫ Mariam poſſe peccare. Hec ille. Huic ſententie cōcordat Bernardus ſuper Miſſus eſt. addens ꝙ ideo occulte voluit eaꝫ dimittere: quia ſi manifeſte dimitteret: cauſa diuortij quereretur ⁊ exigeretur. Et ſi diceret id quod ſcierat et probauerat de virginis puritate: mox populus incredulus ⁊ dure ceruicis illum ſubſannarent ⁊ illam lapidarent. Quomodo enim crederent taceti chriſto in vtero quem poſtea crucifixerunt mira facientē ⁊ docentem ī templo: Hec Bernardus Itaq̧ claret ꝙ Joſeph nil ſiniſtri credidit de virgine: ſed cum vidit eam pregnantem ⁊ in facie eius diuinū ſplendorem relucentem adeo ꝙ non poterat eam intueri

vt dicūt Bern. ⁊ Hiero. partim ex ſtupore: par-
tim ex ꝟgis reuerētia: ⁊ ꝑtim ex incōprehenſione
opis. i. ꝟginalis cōcept⁹ cogitabat ſe abſentare ⁊
eam dimittere: totū hoc factū volens diuino cō-
ſilio relinquere. Et ꝓpterea angel⁹ ſibi reuelauit
hoc myſteriū dicēs. Noli timere accipe Mariā con
iugē tuā. i. nō expaueſcas cum illa habitare ⁊ ſi-
bi ſeruire: cui⁹ deus te ſociū fecit in ſctā puritate
⁊ deuotiōe caſtitatis quā vna ſimul deuouiſtis
mutua volūtate qđ em̄ in ea natū eſt: de ſpūſan
cto eſt. Et ſi q̄ras. q̄re btā Maria nō dixit ei-
dem hoc diuinū ſecretū? Dicendū ſm Lyrā ſup
Matth. ꝙ ideo: quia ſciuit ꝙ talia nō ſunt reue
landa niſi q̄ntum ſe extendit volūtas diuīa. Et
ideo btā ꝟgo tacuit: tenens firmiter ꝙ iſtđ ſecre
tū reuelaret tpe cōpetenti ex bn̄placito volūtatꝭ
diuīe. ſicut ⁊ reuelatū eſt ſancte Eliſabeth mira-
culoſe. Lu. j. Item q̄re Joſeph nō petiuit btām
ꝟginē vt diceret? Dicendū ꝙ ex reuerētiali timo
re non fuit auſus. ⁊ h̄ factū eſt ex diuīa diſpenſa
tione: vt vicȝ per reuelationē angeli ipſe Joſeph
⁊ ꝑ ꝯſequēs oēs nos ſic certificaremur ī fide ꝙ
nullo modo de cetero dubitari poſſet.

Capitulū. III.

s Ecundo ꝑncipal'r ad q̄ſtionē ꝓpoſitam
de ſctitate Joſeph ponit ꝯcluſio reſpō-
ſalis: quā ſaluo alioꝝ meliori iudicio
tutā fore decerno. Et eſt concluſio talis. Fidei
pie dictamē dat: ꝟginē chri matrē habuiſſe ſpō-
ſum talem dei ordinatiōe: vt nullus vir ſibi pa-
rem habuerit ſanctitatem aut equalem puritatē
toto ꝓtunc terraꝝ orbe. Dico notāter: ꝓtunc. q2
licet Joannes baptiſta fuerit excellentiſſime ſan
ctitatis: vt teſte ſaluatore Matth. xj. Inť natos
mulieꝝ non ſurrexit eo maior. tn̄ ipſe Joannes
nondū erat ꝓtunc. i. tpe deſpōſatiōis Marie na
tus in mūdo. ſed poſtea ſurrexit in mundo. Pro
illo aūt tpe arbitror ꝙ Joſeph fuerit ſctiſſim⁹ in
toto mūdo p̄ oīb9 hoīb9 q̄ tūc erāt. Ad qđ cre-
dendū ⁊ ꝓbandū ſubnecto Tertio rōnes quib9
claret eius ſanctitatis excellentia. Et ad id eſt rō
triplex. vicȝ phica: canonica: ⁊ theologica. Pri
mo rō phica: q2 cū iuxta Ariſtotelis ſniam: Oia
bonū appetūt ⁊ diligūt: vnūqđqȝ ens q̄ntum ha
bet de bonitate: tantū habet de eligibilitate. li. iij
Topic. Sed q2 de⁹ pre oīb9 hoīb9 mūdi hūc Jo
ſeph dilexit ⁊ elegit ſibi in patrē putatiuū ⁊ fami
liarē nutriciū: ac ſue ſctiſſime mr̄i in ſponſū ⁊ cu
ſtodem virginitatis deuotūqȝ miniſtrū. ergo ſe-
quiť ꝙ pre oīb9 hoīb9 tunc in mūdo exn̄tib9: ipſe
Joſeph fuerit melior ⁊ ſanctior. Scđa rō ca-
nonica. q2 habeť. xxiij. q. iiij. c. Obtineri. ꝙ p̄deſti
natio ita eſt a deo diſpoſita vt electi meritꝭ ⁊ pci-
bus ad ipam ꝑueniāt. Hec ibi. Sed q2 Joſeph
fuit ab eťno p̄ordinat⁹ a deo ⁊ p̄deſtinat⁹ in ſpō
ſum matris dei ⁊ nutriciū chr̄i atqȝ cetera myſte
ria diuīe incarnatiōis. ḡ deo diſponēte ipe tante
ſctitatꝭ ⁊ tāti meriti eſſe debuit vt pre oīb9 hoīb9
dignior ad hec p̄tacta myſteria redderet. Ter-
tia ratio theologica. q2 quāto ad maiorē dignita
tem ſpūalem ⁊ ſm deū exn̄tem eligit de⁹ aliquē:
tanto eundē facit bonū ⁊ meliorē. Vn̄ Aug⁹. in
glo. ſup Eph. j. dicit. Deus q̄s eligit facit bonos
ſicut ait apl's. Elegit inq̄t nos vt eſſem⁹ ſancti ⁊
immaculati in ꝯſpectu eius in charitate: q̄ pre-
deſtinauit nos in adoptionē filioꝝ ꝑ ieſum chri
ſtuȝ. Hec ille vbi. ſ. Sed quia de⁹ elegit ab eter
no hūc Joſeph ad ſummas gr̄as ⁊ maxias ſm
deuȝ dignitates: vt patuit. ergo ſane credo ꝙ ſi-
cut ſuam reuerendiſſimā matrem quā preelegit
ab eterno: vt decebat digniſſimā ⁊ ſctiſſimam fe
cit. ſicut etiam ſuuȝ precurſorem ſanctiſſimū ele
git ⁊ fecit: atqȝ diſcipulos ⁊ apoſtolos quos ele-
git vt mundi lumina forent effecit ſanctiſſimos
Ita hunc Joſeph quē in ſpecialiſſimū ſibi ⁊ ſue
matri nutricium atqȝ ſponſum elegit ita ſanctiſ-
ſimū effecit ꝙ digniſſimū pre oīb9 hoībus red-
didit. Secure igiť chariſſimi eius merito nos
cōmēdare poſſumus: merito eius ſuffragia exo
ramus. quia magnum vtpote ſanctiſſim⁹ valet
coram chr̄o efficere ⁊ impetrare beneficium ꝓ no
bis. Item ad ſanctitatis ipſius Joſeph excel-
lentiam ꝓbandam faciūt etiā priuilegia imme-
diate infra arti. iij. deſcripta: quib9 cum deus di
gnificauit ⁊ ſanctificauit.

Articulus tertius ꝙ ſanctitas Joſeph ſponſi
Marie duodecim priuilegijs eſt dignificata

t Ertium myſteriū
declarandū in hac pte dī dignitatis.
Quante nēpe dignitatꝭ ⁊ ꝑuilegiate
ſanctitatis ſit iſte Joſeph benedicte ꝟginis ma-
rie ſponſus elucidādo aduertere debem⁹: quia
quicq̄d glorie ⁊ laudis impendim⁹ ſponſo ſcȝ
Joſeph: totum eſt laudabile ſponſe. id eſt beatiſ
ſime virginis matris dei. Ad cuius gloriam
vt maiori deuotione moueamur erga hunc ſan
ctiſſimū ſpōſum Joſeph Notare poſſumus ꝙ
ſicut beatiſſima ꝟgo dei mater glorioſa exiſtit co
rona. xij. ſtellarum: iuxta illud Apoca. xij. In ca-
pite eius corona duodecim ſtellarū: Ita ſanctiſ-
ſimus eius ſponſus Joſeph inter oēs ſanctos
comprobať fore glorioſus duodecim ꝑuilegijs
ſanctitatis tanq̄ȝ duodecim ſtellis relucentibus
in corona glorie ipſius: que q̄dem ordinari poſ-
ſunt in tribus quaternarijs: quorum Primus
potiſſime ſe habet ex parte ſuipſius. i. Joſeph.
Secūdus ex parte ꝟginis benedicte ei⁹ ſponſe
atqȝ filij eiuſdem virginis chriſti ieſu benedicti.
Tertius quaternarius indifferēter ſe habet vel
teneri poteſt: vt claret in ſubſcpta quaternario-
rum diuiſione.

Primū ꝑuilegiū nobiliſſime generatōis
Scđm euangelice cōmendatiōis
Tertium digniſſime electiōis.

Quartum virginee gloriationis.
Quintū priuilegiū ſingulariſſime dilectiōis.
Sextum ſanctiſſime cōuerſationis.
Septimū meritorie auxiliationis.
Octauū ꝓmaxime honoratiōis
Nonum priuilegiū precelſe glorificationis
Decimū dulciſſime conſolationis.
Undecimū angelice frequentationis
Duodecimū potiſſime impetrationis

Capitulū. I.

P Rima itaqꝫ ſtella ſeu ꝓuilegiū ſctītatis Joſeph btīſſimi dr̄ nobiliſſime gene/ratiōis: qꝛ erat de domo Dauid ꝛ gene/ratiōe nobiliſſima: ex q̄ chr̄s deſcēſurus erat ſm carnē ſicut ꝑ ꝓphas fuerat ꝑdicatū. Nimiꝝ ad nobilitatē ſummā eiꝰ ꝑtinet ꝙ ipe Joſeph fuit d̄ eadē tribu ꝛ familia cū Maria matre dn̄i ꝟgīe nobiliſſima. Vñ ꝛ genealogia chr̄i deſcribit per Joſeph ab euāgeliſtis: licꝫ Joſeph fuerit penitꝰ alienus a cōceptione chr̄i qui de ſola virgine na tus eſt ꝛ cōceptus a ſpū ſancto. Nihilominꝰ per genealogiā Joſeph deſcriptā Mat. j. ꝛ Lu. iij. ſufficiēter ꝓbat ꝙ Jeſus Marie filius fuerit d̄ ſtirpe Dauid: vt dicit Lyra. qꝛ Joſeph fuit d̄ ea/dem tribu cū Maria. qd̄ ꝓbatur per h̄: qꝛ ſm le gem mulier ad quā ꝑtinebat hereditas paterna nō poterat ꝯtrahere matrimoniū niſi cū viro ſue tribꝫ ne fieret confuſio ſortiū. vt habet dicta ſnīa Nūe. xxxvj. Btā aūt ꝟgo Maria fuit vnica Jo achim patri ſuo ſuccedēs ei in hereditate. ꝛ ideo ex lege cogebat viro ſue tribꝫ nubere. ꝓpter hoc ꝛ iuit cum Joſeph in Bethleem ciuitatē Dauid vt ꝓfiteret cum eo. Lu. ij. Hec Nicolaꝰ de Ly. ſu/per Mat. Si aūt vis ſcire modū ꝑ quē fuerunt de eadē tribu ꝛ familia. ſ. Dauid. Damaſcenꝰ li. iiij. ca. vj. deſcribit: dicēs btām Mariā deſcēdiſ/ſe a Dauid ꝑ Nathan. Joſeph aūt ꝑ Salomo/nem. Dauid q̄ppe inter ceteros habuit duos fili os. ſ. Nathan ꝓphetā: ꝛ Salomonē ſapiētiſſimū regem: vt patet. j. Paral. iij. Scd̄m aūt ꝙ refert Lyra in poſtilla ſuꝑ Lu. licꝫ oēs ſapiētes hebreo rū cōcorditer tenerēt ex ſcripturꝭ chr̄ꝫ debere de/ſcendere de Dauid: Aliq̄ tñ coꝝ opinabant ip̄m deſcēdere a Dauid ꝑ Nathan ꝓpter excellentiam ſctītatꝭ ꝛ ꝓphetie ipſius Nathan. Alij ꝟo ꝑ Sa/lomonē ꝓpter dignitatē regiā ꝛ excellētiā ſapien/tie. ſm ꝟitatē aūt deſcēdit ꝑ vtrūqꝫ. aliter tamē. qꝛ ꝑ Salomonē deſcēdit ſm lineā naturalis ge neratiōis. ꝑ Nathan ꝟo ſm lineā generatōis le galis. qꝛ Joſeph ſponſus btē ꝟginis fuit filius Heli adoptiuꝰ ſeu legalis: ſm Hiero. Quod vt magis intelligat Nota ſm Joannē Damaſ. ꝙ ꝑ catenam Nathan ꝓphete filij Dauid deſcendit Melchi: a q̄ Melchi q̄rto gradu deſcēdit ꝛ di/ſtat in recta linea ipſe Joſeph: vt patet Lu. iij. vñ Melchi ē ipſi Joſeph abauꝰ: vulgariꝰ .i. auus aui. Jſte Melchi habuit fratrē noīe Pãthera: q̄ genuit Barpãthera, ꝛ hic genuit Joachim; q̄ ge nuit btām Mariā. Per catenā aūt ipſiꝰ Sa/lomonis filij Dauid naturaľ deſcēdit Mathan qui fuit auus ſcti ſpōſi Joſeph. Matth. j. Jſte Mathan habuit vxorem ex q̄ genuit Jacob pa trem Joſeph: vt patet Matth. j. Defuncto autē Mathan: ipe Melchi d̄ q̄ antea meminimꝰ. ſcꝫ ex catena Nathan ꝓphete: frat vicꝫ Panthere nu pſit vxori Mathan: ipſi matri vicꝫ Jacob. ꝛ ge/nuit ex ea Elij. Facti ſūt ergo fratres vterini Ja cob ꝛ Elij: ſed de duobꝫ fratribꝫ a Dauid diuer/ſimode deſcendētibus. qꝛ Jacob a Mathan ex tribu vľ catena Salomonis. Elij ꝟo a Melchi ex tribu ſeu catena Nathan. Elij aūt accepta vxo re mortuus eſt ſine ſemine. Et idcirco Jacob fra ter eius accepit vxorem fratrꝭ ſui vt ei ſuſcitaret ſemē: ꝛ genuit Joſeph. Jta q̄ Joſeph fuit filius naturalis ipſius Jacob: prout dr̄ Matth. j. ca. Fuit etiā idem Joſeph filius legalis Elij. quia fi lius qui naſcebat ex tali vxore erat q̄dem ſm na turā generantꝭ: ſm autē legem defuncti. Et ſic di cit Luc. ca. iij. Joſeph fuiſſe filium Elij. Hec ſm Joannē Damaſce. Deniqꝫ ſm Nico. de Lyra in poſtilla ſuꝑ Matth. hec ꝯtrarietas ꝙ Matthe us dr̄: Mathan genuit Jacob: ꝛ Jacob genuit Joſeph. Lucas ꝟo dic: Mathath genuit Elij: ꝛ Elij genuit Joſeph: ſic ſoluitur ꝙ Mathath et Mathan ambo deſcenderūt a Dauid. ſed Ma thath fuit filius Dauid adoptiuꝰ. Mathan au tem ꝑ Salomonē. Et iſti duo Mathan ꝛ Ma thath habuerunt vnā vxorem ſucceſſiue que di cta eſt Jeſca: ꝛ iſta a Mathan cōcepit Jacob. ꝛ a Mathath Elij. ꝛ ſic Jacob ꝛ Elij fuerūt frēs vterini: vt dcm̄ eſt. Ex his omnibꝫ aperte mon/ſtrat nobilitas tam beate virginis q̄ꝫ eius ſpon/ſi Joſeph ſanctiſſimi. quia fuerūt ꝓpinqui ſi be/ne calcularet: forte in ſexto gradu conſanguinita tis: quo gradu nō ꝓhibet ſm iura etiā matrimō niū cōtrahendi. Et q̄deꝫ quāta ſit coꝝ nobilitas generis. patet: quia Mattheus ponit tres qua/terdenas generationes ab Abraam vſqꝫ ad chri ſtuꝫ: in quibus deſcribit generatio a quattuor/decim patriarchis ꝛ q̄ttuordecim regibꝫ ꝛ q̄ttu/ordecim ducibus: ſm ꝙ dicit Nicolaꝰ de Lyra. O igit q̄ꝫ nobiliſſimꝰ eſt iſte ſpōſus q̄ vtiqꝫ ex ꝓ/pinquꝰ multoꝝ ſctōꝝ iſtiꝰ genealogie: imo ꝛ Jo annis baptiſte ꝛ plurimoꝝ apľoꝝ fratrum chr̄i Jnſuꝑ ꝛ matrꝭ dei atqꝫ ipſiꝰ chr̄i ꝑ matrē. qd̄ eſt ſummū. Sicqꝫ ꝓpinq̄tate ꝯiunctus eſt deo patri ꝛ filio ꝛ ſpūiſancto: per hoc ꝙ chriſtus dei filiꝰ carnē aſſumpſit ex eius genealogia.

Capitulum. II.

S Ecunda ſtella eſt ꝓuilegiū euāgelice cō mendatōis. qꝛ in euāgelio ipe Joſeph cōmendat iuſtꝰ fuiſſe. Mat. j. Joſeph cum eſſet iuſtus nolebat traducere ⁊c. quo ver/bo ipe cōmendātur a perfecta virtuoſitate. quia vt teſtantur doctores catholici precipue in tali/bus ſcriptis accipit: inq̄ʒtum iuſticia virtus eſt

generaꝉ oēs ꝟtutes cōprehendēs. Vñ Macro-
bius li. de ꝟtutib⁹ dr: ꝙ ex iuſticia ꝓcedūt amici-
cia: innocētia: cōcordia: pietas: religio. i. cultus
diuinꝰ: affectus. i. dilectio fraterna ⁊ hūanitas:
q̄ oīa creduntꝛ ꝑfectiſſime fore in Joſeph. ꝓpt̄ qđ
merito iuſtus noīatꝰ eſt. qꝛ vt Tullius li. đ offi-
cijs ait. Juſticia ꝟtutis ſplendor eſt maximꝰ: ex
q̄ boni viri noīantꝛ. Et Ariſt. v. li. Eth. dr. Precla
riſſima ꝟtutū. ſ. moraliū videtꝛ eſſe iuſticia. ⁊ nec
heſperus nec lucifer ita mirabiliꝛ lucet. Vñ ma
ximū eſt hoc ꝑuilegiū Joſeph vt dicatꝛ q̄ſi anto-
nomaſice. i. ꝑ excellētiā iuſtus in ſacro euāgelio
Vñ argui poteſt qꝛ in ip̄o videre potuiſſes virtu
tes oīum patriarchaꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ. Et certe haud
dubiū: qꝛ in ip̄o erat obediētia prompta q̄ ⁊ fuit
in Abraā: patientia Joſeph patriarche: hūilitas
Dauid: deuotio ꝓphetaꝝ ⁊ ſctōꝝ patrū ⁊c. quib⁹
dignꝰ reddebatꝛ ſponſus tante ꝟginis

Capitulum. III.

Ertia ſtella eſt ꝑuilegiū digniſſime ele
t ctionis. Alij q̄ꝑpe ſancti electi ſūt: Quidā
in ſuos tm: vt ſcti angeli. de quib⁹ He
bre. j. Oēs ſūt adminiſtratorij ſpūs. Quidā in ſer
uos ⁊ amicos. ſ. dei: vt ſcti apl'i. qb⁹ Joh. xv. ſal-
uator ait. Jā nō dicā vos ſeruos ſed amicos ⁊c.
Nullus aūt ſctūs p̄ter Joſeph eſt electꝰ in hāc ꝓ-
celſam dignitatē vt fieret ⁊ ſeruꝰ ⁊ amicꝰ: ⁊ inſu
per pr̄ chr̄i putatiuꝰ ac ſponſus mr̄is dei. Unde
poſt dei matrē ſummā dignitatē ipſe obtinet.

Capitulum. IIII.

Uarta eſt ꝑuilegiū ꝟginee gloriatōis:
q quia refulget gl'ia ⁊ aureola ꝟginitatꝭ
Fuit em̄ ꝟgo incorruptꝰ: quā ꝟginita
tē vouerat mutuo ꝯſenſu vna cū bn̄dicta ꝟgine:
ſicut ſup̄ patuit. Hoc aūt ꝓbatꝛ autoritatib⁹ vicꝫ
doctoꝝ: ⁊ rōib⁹ atq̄ſimilitudinib⁹ Prio in-
quā doctoꝝ autoritatib⁹ qb⁹ ⁊ cōuincitꝛ: qꝛ liber
infantie ſaluatorꝭ qui dr̄ ꝙ Joſeph de alia vxore
habuerit filios: in hoc dicto nō eſt tenendus. qꝛ
falſum dr̄. ſicut ⁊ in quibuſdā alijs certis locis:
vtpote ꝙ obſtetrices btā ꝟgo habuerit in partu
⁊ ſil'ib⁹: quib⁹ reprobatꝛ. Ad id aūt ſcꝫ ꝙ Joſeph
ꝟgo fuerit incorruptus ⁊ ꝑpetuus eſt Primo
autoritas Hieronymi cōtra Heluidiū dicentꝭ
ſic. Grata inqt gr̄a ⁊ florida fuit virginis matrꝭ
⁊ Joſeph ſocietas. ⁊ ſicut amatores puritatꝭ in
mr̄imonio ꝟginitatꝭ fuerūt a ſpūſctō electi. Nec
ille. Vñ credo poſt ꝟginē matrē fuiſſe hunc Jo-
ſeph puritatꝭ maximū amatorē Ad idē eſt Au
toritas etiā Aug. li. đ cōiugali bono expſſe dicen
tis: ꝙ Joſeph niſi virgo fuiſſet: virgo mr̄ dei ne-
quaq̄ in ſponſam ſibi a deo data fuiſſet. al's ꝯ
ſanctū cōiugiū claudicaſſet. Nicolaus quoq̄ đ
Lyra ſup̄ Matth. ca. j. in poſtilla hoc credendū
aſtruit ⁊ dr̄: ꝙ cum Maria eſſet deſponſata Jo
ſeph: iam erat ī domo ipius Joſeph ſcd̄m Chryſ.
Et quia modus erat iuſtoꝝ nō ꝑficere matrimo
nium ꝑ carnalē copulā niſi ꝑus vacarēt oratiōi
per aliqđ tp̄s implorando diuinā miſcđiam: vt
patet Tob. viij. Et tunc inqt creditꝛ reuelatū eſſe
ipſi Joſeph ꝓpoſitum Marie de obſeruāda vir-
ginitate: tūc q̄ꝫ ex cōi ꝯſenſu vouerūt ꝟginitatē:
quā quidē ꝟginitatē ipſe Joſeph habebat etiaꝫ
antea ī deſiderio ⁊ ꝓpoſito: ſed votū nō expreſſe-
rat. Cōtraxit igitꝛ matrimoniū coactus ꝑ mira-
culū virge germinantꝭ ⁊ colūbe de celo venientꝭ
⁊ ꝯſidentis: cōmittens ſe diuine voluntati. ⁊ tūc
ex reuelatione diuina cognoſcēdo ꝓpoſitū Ma-
rie: ex cōi cōſenſu vouerūt ꝟginitatē. vñ Joſeph
adhuc ꝟgo erat Scđo ad id ꝓbandū idē Ni-
co. de Lyra adducit rōnem talem. Quia cū chr̄s
in paſſiōe ſua nulli matrē ſuā ſeruandā tradidit
niſi ꝟgini: nō eſt ꝓbabile ꝙ ante conceptū dum
adhuc eſſet iuuencula traderetꝛ alicui niſi virgini
cuſtodienda. Tertio ꝓbari pōt ſiſitudinibus.
qꝛ cum de ſil'ibus idē ſit iudiciū vt dictat regula
logica. ex quo chr̄s in oīb⁹ maiorē quā habuit ⁊
ſpecialiorē ſocietatē ac familiaritatē: ſꝑ cū virgi-
nibus habere potiſſime voluit. iuxta illud Cañ.
vj. Qui paſcitꝛ inter lilia. ſ. virginitatis. Unde et
matrē ꝟginē eligere voluit: ꝟgineo lacte nutriri
voluit: in ſinu ꝟgineo recūbere. Sed ⁊ diſcipu-
lum ꝟginē. ſ. Joannē familiarius dilexit: ⁊ in pe
ctore ſuo reclinari cū voluit ī cena. Item p̄cur-
ſorem ꝟginē habere maluit. ſ. Joannē baptiſtā.
Juxta q̄ꝫ crucē ꝟginē matrē ⁊ virginē diſcipulū
aſtare voluit. ſed ⁊ in ſepulchro quaſi virgineo. i.
in quo nondum quiſq̄ poſitus fuerat locari vo
luit. Deniq̄ a ꝟgine Martha miniſteriū ſibi et
hoſpitiū exhibitū plus placuit. Preterea in celo
ſemꝑ virgines in comitatu habere vult qui cuꝫ
ſequuntꝛ q̄cū q̄ ierit. Apo. xiiij. Sane ḡ iudican-
dū ⁊ credēdū eſt ꝙ patrē putatiuū ⁊ nutriciū at-
q̄ miniſtrū ſuuꝫ ⁊ ſue matrꝭ ſpōſum nō niſi vir-
ginē habere voluerit: vt virginū ſocietatē ab in-
ſtanti ꝯceptionis vſq̄ ad tempus ſue manifeſta
tionis ⁊ p̄dicationis ſemꝑ habuerit ⁊ inter virgi
nes conuerſatus fuerit.

Capitulum. V.

Uinta ſtella eſt priuilegiū ſingulariſſi
q me dilectiōis. qꝛ intꝛ Mariā ⁊ Joſeph
fuit amor ſctiſſimꝰ ⁊ ſingulariſſimꝰ. ⁊
Maria poſt filiū magꝭ amauit Joſeph q̄ꝫ aliū
ſctm̄: qꝛ fuit ſpōſus eius ⁊ ei ī oīb⁹ neceſſitatib⁹
ꝓuidēs. Hic ei creditꝛ ꝙ ſpūſſctūs ꝟginē mariā
⁊ Joſeph ſctō amore mutuo vniuit. ⁊ niſi iſte a-
mor a ſpūſctō inter eos caſtus ⁊ ſctūs ꝓceſſiſſet:
mr̄imoniū eoꝝ ꝯtractū nō fuiſſet. Dilexit igitur
ꝟgo Maria ioſeph tāq̄ ſponſū ſuū ſctiſſimū a
deo ſibi miraculoſe datū. Et ſcd̄m mgr̄m Uberti-
nū de Caſſali. li. q̄ intitulatꝛ Arbor vite crucifixi
ieſu. Credendū eſt inqt ꝙ btā ꝟgo q̄ in omibus
a ſpirituſancto agebatur: fuit ab eodem ſpiritu-
ſancto certificata de ſanctitate Joſeph ⁊ đ diui-
na protectiōe: ita ꝙ non dubitauit imo certa fu-
it ꝙ Joſeph nunq̄ vellet eā carnaliter amare vel

cõcupiſcere:ſed puriſſimo amore ex diuina dilectione deuote ſibi ſeruire. ⁊ ideo non mirũ ſi plene in Joſeph cõiugiũ cõſenſit vt verꝫ mr̃imoniũ fuerit int̃ eos:nunq̃ȝ habẽdo reſpectũ ad carnale ꝯcupiſcẽtiã vel actũ. Vñ patet q̃ʒ ſingulari diuino amore⁊ caſtiſſimo ſe mutuo dilexerũt

Capitulum.VI.

s Exta ſtella dr̃ p̃uilegiũ ſctiſſime ꝯuerſationis. Jſta em̃ eſt regula generalis.q̃ʒ cũ ſctõ ſctũs eris:⁊ cũ ꝑuerſo ꝑuerteris: teſte Pſ. Vñ q̃ malã hñt ſocietatẽ in h̃ mundo male agunt.⁊ ecõuerſo:q̃ bonã hñ. Erit enim ꝙ vnus malus malã habet voluntatẽ ⁊ in ſocietate bonoꝝ ſi fuerit:vnꝰ bonus ſuis exhortatõibꝰ prohibet ⁊ retrahit illũ ⁊ ecõuerſo. Jtaq̃ʒ cũ Joſeph habuerit ſanctã ſocietatẽ Marie:de q̃ Ambro. Virgo fuit ſanctior alijs: plena ſpiritu ſctõ. Et ꝑpterea q̃d credis ꝙ agebat Joſeph qñ videbat ſponſam ſuã in nocte ſurgentẽ ad oratiõe: ⁊ plorantẽ ac deũ collaudantẽ: An non credis ꝙ ad bñ agendũ inflãmaret̃: Arbitror ꝙ ſepe orabat cũ orante:⁊ cũ ṽgine pariter bñdicebat deũ Cõſidera q̃ntum erant deuota coꝝ colloq̃a.⁊ qñ Maria loquebat̃ de deo ille ſtupebat. Jtẽ conſidera q̃ñ brã ṽgo oĩa ſecreta myſteria diuĩe icarnatiõis ei pandebat: ⁊ pariter conferebant q̃ñ chr̃s de ea natus ẽ ꝫ ꝓphetias deberet in mundo viuere ⁊ ꝑ hoĩbꝫ pati ⁊ mori. Jtem cõſidera q̃ntum ſtetit cũ Maria:q̃ʒ fere.xxx.annis. Licȝ em̃ de morte Joſeph in ſcꝑtura nõ repit̃. ſed conſtat q̃m parũ añ baptiſmũ chr̃i mortuꝰ fuerit. Nam qñ chr̃s diſputabat in tẽplo:viuꝰ erat. Tpe aũt paſſiõis nõ fit mentio de eo. Cũ ḡ tot annis ſteterit cũ ṽgine in ſcrã conuerſatione: ſequit̃ vtiq̃ʒ ꝙ magni meriti fuit ⁊ magne ſanctitatis

Capitulum.VII.

s Eptima ſtella ẽ p̃uilegiũ meritorie adquiſitõis auxiliatiõis. q̃ʒ ipe meruit ĩ oĩbꝫ laboribꝫ ⁊ in oĩ negocio ṽgis marie ⁊ chr̃i auxiliũ prebere. vt patet quãdo ṽgo in Bethleem ad pariendũ aſcẽdit: qñ in Egyptum aufugit:⁊ in exitu de egypto:atq̃ʒ in q̃rendo paruulũ chr̃m ꝑditũ. Lu.ij. Quis in oĩbꝫ his eã ſociauit ei niſi Joſeph:q̃ cũ plorante ṽgine plorauit:⁊ cũ dolẽte doluit. Vñ Maria ait.Ego ⁊ pr̃ tuus dolentes querebamus te.

Caplm̃.VIII.

o Ctaua ſtella:p ermaxime honoratiõis. Quere quẽ volueris poſt ṽginẽ in terris cui chr̃s tantũ honorẽ exhibuit ſic Joſeph:cui vt dicitur Luc.ij.erat ſubditus deſcendens in Nazareth. Jſta aũt ſubiectio erat vt volunt doctores ꝙ illa diuinitas aliquando familiariter miniſtrabat Joſeph: dabatq̃ʒ ſibi tobaliam ſeu manutergium ad tergendum manus:aquam ad lauandum:ſedile offerebat ad reſidendum. nec dubites ꝙ multa obſequia fecit deus ipſi.ergo ⁊c.

Capitulũ.IX.

n Ona ſtella eſt p̃uilegiũ ꝑcelſe ḡtificationis. Nã q̃s ſctõꝝ tantã grãꝫ ꝓmeruiſſe cernit̃ ſicut Joſeph:ſi aduertimꝰ rõnem electõis atq̃ʒ rõnem meritorie ſue ſeruitutis. Nimiꝝ ſi pẽſamꝰ rõnem electiõis: vtiq̃ʒ ipſe magnã grãm hr̃e debuit. q̃ʒ qñ aliquẽ deꝰ eligit ad tantã grãm vt ſit ſibi tãfamiliaris ſicut patuit:ſꝑ ſibi dat maxias grãs. Et ꝑpterea eligẽdo ipꝫ Joſeph ad tantũ myſteriũ: q̃ntas ſibi grãs dedit cogita. Jtẽ ſi penſamꝰ eius ſeruitutẽ: q̃s repit̃ qui tantũ ſeruierit ṽgini Marie atq̃ʒ chr̃o ſicut Joſeph. Modo chr̃s dixit Jo.xij. Si q̃s mihi miniſtrauerit honorificabit eũ pater meus. Quantum ḡ putas honoris ⁊ grẽ deus pater exhibuit pro tanto ſeruitio Joſeph. Jtem ſi bñdicta ṽgo eſt tãgratioſa ꝙ qui d̃t ad eius reuerentiã vnuꝫ Aue Maria:facit ſibi grãm.quanto magis credis quid fecerit Joſeph q̃ tanto tꝑe ⁊ in tantis eidem ⁊ filio ſeruiuit.

Caplm̃.X.

d Ecima:eſt p̃uilegiũ dulciſſime ꝯſolationis. Reuera nullꝰ ſctõꝝ habuit vl' habere potuit tantã ꝯſolatiõeꝫ de chr̃o ſic Joſeph h̃ in terris q̃ vidit oĩa q̃ prophe ꝑdicauerunt de ṽgine ⁊ de ṽbo incarnato: quẽ ⁊ portauit manibꝫ ac tetigit.fide ſenſit.oſculatꝰ ẽ.⁊ multoties amplexatꝰ eſt. Si ḡ Abraã exultauit vt videret diem chr̃i:vidit ⁊ gauiſus eſt. Joh.viij. q̃nto magis Joſeph gauiſus eſt q̃ vidit ⁊ tetigit ꝑ experientiã. Deniq̃ʒ ꝯſolationẽ habuit Petrꝰ qñ vidit faciem ⁊ glĩam chr̃i in transfiguratõe adeo vt efficeret̃ q̃ſi fatuus:neſciens q̃d diceret. Dñe inquit bonũ eſt nos h̃ eſſe. Matth.xvij. Cõſolationẽ habuit Joannes qñ dormiuit ſuꝑ pectus ieſu. Oẽs etiaꝫ apl'i cõſolabant̃ q̃ manducabant ⁊ bibebant cũ ṽbo vite. Magna vtiq̃ʒ dulcedĩe tenebat̃ Magdalena qñ iuxta pedes ieſu ſedẽs audiebat ṽbũ illius. Btũs Frãciſcus dũ ſemel oraret:apparuit ei chr̃s quaſi crucifixꝰ di. Franciſce amice tolle crucẽ tuaꝫ ⁊ ſeq̃re me. Et mox ꝑ maxima dulcedine eius effectus fuit q̃ſi fatuꝰ et ſpũ ebrius. Fratri Ruſino apparuit btã ṽgo cũ filio in brachio tenendo: ⁊ tantã ꝯſolationeꝫ habuit ipe frat̃ Rufinꝰ ex illa viſione ꝙ q̃ſi aĩa exiuit de corꝑe. Quid tũc Joſeph habuit ꝯſolationis qui tanto tꝑe habitauit cũ chr̃o ⁊ virgĩe matre:comedit in vna mẽſa:cum eis dulciſſima colloquia habuit multoties ⁊ q̃tieſcũq̃ʒ voluit. Et vt pie credo chr̃s ſepiſſime oſculabat̃ ipſum Joſeph:ſicut ſolent facere filij paruuli ſuis patribꝫ O igit̃ Joſeph ſctiſſime. o quãta fuit conſolatio tua qñ chriſtũ natũ quẽ filiũ dei credidiſti: in vlnis tenuiſti:qñ angeli cecinerũt. Gl'ia in excelſ. Et in multis alijs actibꝫ eiꝰ felicibꝫ. Vere dicere poteras cũ Pſ. Cõſolatõẽs tue dñe letificauerũt aĩam meã. O aĩa mea q̃d faceres ſi ſaltem ſemel oſculari a chriſto mereteris

Capitulum XI.

Ndecima: ꝑuilegiū angelice frequētationis ⁊ viſitatiōis. Nō eñ oīb⁊ ſanctis donatū eſt frequēter angelos videre et alloq̄. Joſeph aūt ſepi⁹ hanc grām ꝓmeruit: ſic patet cū angelus ei apparuit dī. Noli timere accipere ꝯiugem tuā: ⁊ cū monuit vt in Egyptū iret. Itē cū poſt reuerſū angel⁹ ei apparuit: monēs vt in ptes galilee .ſ. Nazareth diuerteret habitaturus. Pie etiā credo ꝙ multꝭ alijs vicib⁊ vidit angelos ꝟginē bñdictā viſitātes ⁊ ꝯſolantes. q⁊ vt dī hiero. q̄tidie eā viſitabāt āgeli: cibū ei ferētes

Capitulum. XII.

Uodecima ſtella ē ꝑuilegiū potiſſime impetratōis ſeu ſuffragatōis. Alij ꝗppe ſcti poſt bñdictā ꝟginē nō ita potiſſime hñt ⁊ pñt īpetrare nob̄ ſuffragia ſic Joſeph ſanctiſſim⁹. Rō: q⁊ alij ſcti ſolū deprecatorie ſeu ſupplicatorie tanq̄ ſerui dei ꝓ ſuis meritis hñt impetrare ꝓ nob̄. ſed ſctūs Joſeph in celeſti reḡ q̄dāmodo etiā autoritate tanq̄ pr̄ chr̄i putatiuus ⁊ nutricius habet īpetrare. q⁊ chr̄s hab⁊ eū honorare, iuxta illḋ. Honora patrē tuū ⁊ matrē Exo. xx. Ex q̄ hab⁊ q̄dāmō ius ꝑcipe poſſe chr̄o: ⁊ nō tm̄mō ſupplicare ſic alij. Quiſquis ḡ ei deuote fuit, q̄ſquis ei⁹ ſuffragia expoſcit: haud dubiū q⁊ exaudiet̄ in orōnib⁊ apḋ chr̄m. Nō eñ ē fas ei negare qḋ petit ꝓpt̄ paternū honorē. O igitur aīa fidelis ex his vide q̄nte ſanctitatis ſit iſte Joſeph ⁊ q̄nti meriti corā deo vt deuoti⁹ moueri ſtudeas erga ipm̄. O q̄ dulcis ei⁹ ſocietas fuit cū btā ꝟgine ⁊ chr̄o. O q̄nta nūc in celo felicitas ei⁹. O viroꝝ feliciſſime ⁊ ſctiſſime Joſeph: rogamus ora ꝓ nob̄ vna cū tua ſponſa ꝟgie bñdicta apḋ chr̄m: vt nos ꝑducat ad celeſte regnū Amē.

Pars tertia libri octaui de ſūma puritate btē ⁊ glorioſe virginis Marie.

Nihil immundum in illā incurrit. cādor eſt eñ lucis eterne: ⁊ ſpeculū ſine macula dei maieſtatis. Hec verba ſcribuntur originalr̄ Sap. vij. ⁊ accipiunt̄ ꝯuenientiſſime de glīoſa ꝟgine mr̄e dei. Tū q⁊ libri q̄ intitulant̄ ḋ ſapiā: ſpēaliter exponunt̄ de btā ꝟgine: ⁊ q̄ de ſapiā dicunt̄ interpretat̄ eccl̄a q̄ſi de ꝟgine bñdicta dicant̄. Tū q⁊ oīs ſcptura q̄ de chr̄o dī pōt accipi ⁊ dici de beata ꝟgine: excepta ea q̄ de ꝑſonali vnione diuinitatis loquit̄. ⁊ hoc ꝓpt̄ nimiā vnitatē ⁊ plenā aſſimilationē ꝟginis matrꝭ ad filiū: vt vult magn⁹ Alb̄. ſuꝑ Miſſus eſt. Et idcirco hec ſcptura noſtri thematꝭ ꝯuenientiſſime de btā ꝟgie accipit̄ que ꝓprie de ſapiā dei patrꝭ .i. chr̄o ſcribit̄. In q̄bus q̄dem ꝟbis ſapiēs ſpū ſancto loq̄nte tripliciter cōmēdat puritatē btiſſime ꝟginis Marie. Prio q̄dē ꝙ ſit ſūme mūdicie: imunis ab oīs pcti originalis: mortalis: ⁊ venialis ſorde. Ideo dicit. Nihil immundū incurrit in illam: ḃ q̄ ad pcm̄ mortale. ⁊ poſtea: ſpeculū inq̄t ſine macula. ḃ quo ad pcm̄ veniale ⁊ etiā originale. Uere o aīa deuota ꝓ marie tibi reddit̄ laudabilis ⁊ venerabilis ac amabilis ipſa ſctiſſima dei mater q̄ in ſua puritate ac mūdicia ꝟginali meruit ꝯcipe filiū dei ꝓpterea eccl̄ia canit. Sctā ⁊ immacl̄ata virginitas quib⁊ te laudib⁊ efferā neſcio. q⁊ quē celi cape nō poterāt tuo gremio ꝯtuliſti. Scḋo in ꝑmiſſo themate cōmēdat ſapiēs puritatē ꝟginis Marie ꝙ ſit ſublimis ⁊ ſūme excellētie ſuꝑ puritatē oīs creature. Uñ ſubdit. Cādor eſt eñ lucis eterne .i. diuie .ſ. ꝑ preparatōez. Etem̄ vt dit̄ Anſ. ipſa tāta puritate nitebat ⁊ nitet ꝙ ſub deo neq̄t maior intelligi. O q̄d cogitare aut dignū dicere poſſum⁹ de te o puriſſima ꝟgo. Reuera ſi te formā dei appellemus: digna exiſtis: vt ait Hiero. ſi te cādorē eťne lucꝭ nominē: ꝑ oīa cōprobarꝭ. Tertio cōmēdat ꝙ vic⁊ ei⁹ puritas ſit diuinal̄ munificētie ⁊ magnifice grē: ꝓ ſinglari e⁹ vic⁊ ꝑuilegiatiōe ⁊ diue maieſtatis oꝑatiōe. Uñ ſubdit. Speculū inq̄t dei maieſtatꝭ. Nimirū in bñdicta ꝟgie tāq̄ in ſpecl̄o relucet ſūma grā diuine bonitatꝭ ⁊ maieſtatis atq̄ ſingulariſſimū donum charitatis eius in incarnatiōe fctā ex ea.

Itaq̄ de puritate btiſſime ꝟgis ad pñs acturi: tria myſteria declarabim⁹ que ſubſequunt̄

Primū dī myſteriū cōſiſtentie.
Scḋm myſteriū precellentie
Tertiū myſteriū priuilegiate grē.

Articulus ꝑmus in quo cōſiſtit ſumma puritas beate Marie.

Capitulum. j.

Primū myſteriū conſiſtentie. Ubi inueſtigandum eſt in q̄ cōſiſtit puritas btē virgis Marie matris dei: ſeu q̄uō intelligēda ſit hec intentio puritatis ei⁹. Ad qḋ ꝓmus rn̄det̄ ḃm ſententiā Alber. ſuper Miſſus eſt. atq̄ Thome ſuper. iij. ſniaꝝ. diſt. iij. ⁊ cōcorditer doctoꝝ noſtroꝝ: Q̄ hec eius puritas in tribus ꝯſiſtit

Primo in ꝯtrij .i. pcti elongatiōe
Scḋo in ſumme puri approximatiōe.
Tertio in vtriuſq̄ ꝑdictoꝝ ꝯfirmatiōe

Primo in quā in cōtrarij .i. pcti elongatiōe ⁊ diſtantia. q⁊ puritas intendit̄ ꝑ receſſū a ꝯrio. ſicut albius dī qḋ eſt nigro impmixtius. ⁊ lucidi⁹ dī illḋ qḋ eſt tenebrꝭ impmixtius. Sic ⁊ btā virgo dī puriſſima: q⁊ ꝑ oīb⁊ poſt chr̄m ipa eſt impmixtius impuro .i. pctō. Juxta hoc queſtio occurrit Utꝝ btā ꝟgo fuerit tāte puritatꝭ vt ab oī culpa fuerit totalit̄ immunis. Et arguit̄ ꝙ nō. q⁊ j. Joh. ij. habet̄. Si dixerim⁹ quia pcm̄ non habemus: noſipſos seducimus ⁊ veritas in nobis non eſt. Item Prouerb. xx. Quis poteſt dicere: mundū eſt cor meū: purus ſum a peccato. Item

Job.xxv. Stelle non ſūt munde in ꝯſpectu eius.
Et Rho.iij. Oēs peccauerūt. Itē glo.ſup Rho.
viij.dr. Impoſſibile eſt ꝗntūlibet ſctm̄ aliqn̄ nō
cadere.ſ.venialiter. ꝗ videt̄ ꝙ ipſa aliqn̄ peccaue-
rit venialiter. Itē btā ꝟgo bona ꝯſcīa dicere po-
terat. Dimitte nob̄ debita noſtra ꝛc. cum ſit cōis
forma orādi oib᷒ ſctis collata ꝗ nō fuit ſine cul-
pa. Preterea Chry.ſuper illud Joh̄.ij. Quid
mihi ꝛ tibi mlr̄ier: dicit. ꝙ aliqd hūani paſſa fuit
quaſi ꝓter vanitatē voluerit chr̄m miraculū fa-
cere. Itē glo. ſup illud Luc.j. Spūſſctūs ſuꝑue-
niet: dicit. Suꝑueniens ſpūſſctūs in virginem:
eā ab omni ſorde vicioꝝ caſtificauit. Magiſter
etiā ſniaꝝ in.iij.diſt.iij.c.j. ſic dicit. Maria totā
ſpūſſanctus ſuꝑueniens a pctō prorſus purga-
uit: ꝛ a fomite pcti etiā liberauit: vel fomitē peni-
tus euacuādo vt ꝗbuſdā placet: vel extenuando
ꝛ debilitādo. Hec ſuꝑuetio aūt ſpūſſcti fuit tpe
cōceptiōis filij dei. ꝗ ſequit̄ ꝙ añ cōceptionē ali-
qn̄ peccauerit: a ꝗ̈ poſt in cōceptione filij dei pur-
gata fuerit. Cōtra: Aug⁹. in li. de natura ꝛ gra dc
Excepta hac ꝟgine de q ꝓter honorē dn̄i nullā
prorſus cū de pctis agit̄ volo habere qſtionem.
Inde eīm ſcim⁹ ꝙ ei plus grē ſit collatū ad vin-
cendū ex oī pte pctm̄ ꝙ meruit parere quē cōſtat
nullū habuiſſe pctm̄. Hec ille. Pro reſpōſione
ꝗ ponit̄ ꝯcluſio ꝙ btā ꝟgo ꝑ grām ſctificationis
copioſam in vtero materno conſecuta eſt pſerua-
tionē ab oī pctō. Et hec cōcluſio ſm dn̄z Bona-
uen. alioſqꝫ cōcor. doctores ſuꝑ.iij.diſt.iij. ꝓbat
autoritatib᷒: rōnib᷒ ꝛ exēplis: ac ſimilitudinib᷒.
Primo inquā autoritatib᷒. Vn̄ Gen.iij. Ipa
cōteret caput tuū. Qd̄ btūs Bern̄. ꝛ Aug. expo-
nendo dī. Suggeſtio ē caput diaboli. Nulla ꝗ
ſuggeſtio habuit locū in ꝟgīe tā ꝗ̈ ad ſuggeſtio-
nē pcti venialis qꝫ mortalis a ꝗb᷒ totalit̄ immu-
nis fuit. Item Cant.iiij. Tota pulcra es amica
mea: tota pulcra ab originali ꝛ mortali. ꝛ macl'a
nō eſt in te.i. veniale pctm̄. Itē pš.xlv. Sctifica-
uit tabernaculū ſuū altiſſim⁹: deus in medio ei⁹
non cōmouebit̄.ſ. ꝑ aliqd malū pcti. Vn̄ Bern̄.
ad Lugdun̄. canonicos. Puto inqt ꝙ copioſi⁹
mun⁹ grē in eā deſcendit que eius non ſolū ſan-
ctificaret ortū: ſed etiā deinceps ab oī pctō cuſto-
diret imunē. Scdo rōnib᷒. Prima rō Alb̄.
ſuꝑ Miſſus eſt. qꝛ qdcunqꝫ pctm̄ etiā veniale
nō eſt grā. ꝗ vbicunqꝫ eſt aliqd pctm̄ quātūcūqꝫ
paruū ꝛ veniale: ibi eſt aliqd vacuū de grā. Sꝫ
btā ꝟgo fuit plena grā etiā ante cōceptionē filij
dei. Luc.j. Aue grā plena ꝗ nihil de pctō fuit in
ipa. Scda rō. qꝛ vt volūt doctores ſuꝑ.iij.diſt.
iij. ꝓcipue Bonauē. Rich. ꝛ Tho. In p̄ma ſcti-
ficatiōe ꝟginis.ſ. in vtero ſue matr̄ fomes in ea
fuit ligat⁹ vl' extinctus: ſic ꝙ ablata fuit inclina-
tio ad malū vt nunqꝫ peccaret: qꝛuis flexibile li-
berū arbitriū haberet ſicut habuert̄ ꝛ angeli añ
confirmationem nec peccauerūt. Sed in ſecūda
ſctificatiōe.ſ. qn̄ chr̄m cōcepit fuit oino euacua-
tus ꝛ totaliter extinctus vt non poſſet peccare
Vbi nota ꝙ fomes vt ait Rich. vbi.š. nō aliud
eſt in nobis qꝫ habitualis inclinatio in appetitu
ſenſitiuo tendēs ad obiectum inordinate ex pec-
cato p̄moꝝ parentū mediante nature corruptiōē
cauſata. Dicit̄ notāter: habitualis inclinatio.ſ.
concupiſcentie: ꝓ eo qꝛ actualis ꝯcupiſcentia eſt
motus pcti. Fomes ꝗ vltra carnis eſſentiā ꝛ ſen-
ſitiui appetit⁹ ponit quandā corruptionē mor-
bidā in carne radicatā q aſcēdit vſqꝫ ad mentem:
habetqꝫ duplicē effectū.ſ. pronitatē ad malum: ꝛ
difficultatē ad bonū. iuxta illud Rhom̄.vij. Nō
eīm qd volo bonū hoc ago: ꝗ̈ ad ſecundū. ſed qd
odio malū hoc facio: ꝗ̈ ad primū. Per primā
itaqꝫ ſctificatiōē.ſ. in vtero materno ſm pdictos
doctores Maria habuit dei dono ligatū vel ſo-
pitū aut extinctū modo añdicto fomitē. qꝛ tanta
grā pfectōis eſt ſibi tunc collata ꝙ redūdauit in
eius ſenſualitatē adeo vt fomitē reꝓmeret: ſic ꝙ
in pctm̄ nō inclinaret ꝛ a bono nō retraheret: nec
vllum effectū vl' incitamentū haberet aliquādo
In ſcda aūt ſanctificatione in q ſpūſſctūs de-
ſcendit nō tm̄ in mente: ſed etiā in carnē ex ea mi-
rabilit̄ formādo corp⁹ chr̄i ſanctiſſimū: tunc to-
talit̄ fomes fuit extirpat⁹ ꝛ extinctus ꝑ collatam
ꝯfirmatōis in bono grām: vt nullo mō poſſꝫ vo-
luntas Marie flecti in pctm̄ etiā veniale: vt dē
š latius dicet̄ ca.iij. hui⁹. vn̄ Maria nullū pec-
catum habuit. Sed aduertendū ꝙ pdicta de fo-
mite poſita ſunt hic ſꝫ doctores eos ꝗ̈ tenuerūt
Mariā cōceptā fore in originalis pcti macula: ꝛ
ſic mundatā. Moderni aūt noſtri doctores di-
centes btām Mariā in cōceptōne nō cōtraxiſſe
originale pctm̄ cū quib᷒ ego teneo aliter ſentiūt:
ꝙ vicꝫ fomes ꝗ̈ eſt effectus pcti originalis in car-
ne Marie ſanctificata: non fuit formaliter in ef-
fectu quo ad legē prolis ꝓpagate: ſed tm̄ cauſali-
ter quo ad legem ꝓpagantium. Vnde ſm Fran.
Maro. in prima ſanctificatione Maria fuit in
gracia ꝯfirmata. vt patuit li.iij.ꝛ.v. Tertia ra-
tio Bonauen. quia congruū fuit vt illa que pla-
cuit altiſſimo intantū vt fieret digna eius ſponſa
ꝛ mater filij dei vnigeniti: ſic eſſet imacl'ata men-
te ſicut ꝛ intemerata carne: q foret aduocata pec-
catoꝝ: glīa ꝛ corona iuſtoꝝ: ſponſa dei: ꝛ totius
trinitatis reclinatoriū. Tertio oſtendit̄ hec cō-
cluſio ſimilitudinib᷒ ꝛ exemplis. quia ſicut diui-
na ꝓuidentia in primo ſtatu hominē cuſtodiuit
ab omni nociuo: ita ipſa diuina ꝓuidentia ꝯgru-
entius matrē cuſtodiuit immaculatā ab oī pctō.
Itē Joānes baptiſta ex ſctificatōnis grā habuit
deo ꝓtegente vt nunqꝫ peccaret mortalr̄: ꝛ ne le-
ui ſaltē maculare vitā famie poſſet: vt canit eccle-
ſia. Vn̄ paucīſſima venialia fortaſſis cōmiſit. er-
go dei mater electa debuit habere eminētiorem
grām ſanctificatiōis vt nunqꝫ vel venialiter pec-
cauerit: imo etiā in alijs repreſſit illicitos mot⁹.
Nec vnqꝫ habuit qd eius cōſcientiā remorderet.

Ad id refert Bonauen. vbi. ſ. ꝙ audiuit narrare ꝙ ipſa cuidã ꝑſone reuelauit ꝙ nõ rep̄hẽdebat eam cor ſuũ in oĩ vita ſua. Et ſic patet. ¶Pro ſolutiõe aũt argumentoꝝ in cõtrariũ ꝑductoꝝ ad illas autoritates Joh. Prouer. Job. Rho. ⁊ Glo. rñdetur ſm Alber ꝙ oĩs ille ſcptu re loquunť de cõmuni iure viatoꝝ hoĩm. Jſtud aũt priuilegiũ virginis btiſſime eſt de ſpẽaliſſima ⁊ ꝓpria gr̃a reſpectu oĩm viatoꝝ que derogat generali. Ad illud. Dimitte nobis debita ⁊c. Dicendũ eſt ſm Bonauẽ. ꝙ in petitiõe illa ꝟgo Maria poterat petere remiſſionẽ debitoꝝ: nõ rõe ſui ſed alioꝝ mẽbroꝝ chr̃i q̃bus poterat petere vt debita dimitterenť: ⁊ bona cõſciencia illam orationẽ formare in perſona eccleſie: nõ ꝓ ſe ſed pro alijs ſanctis: ſicut dr̃ Aug⁹ Ad illud Chry. di. ꝙ aliq̃d humani paſ. ⁊c. dicendũ ſm Alb. ꝙ ipa ꝟgo aliq̃d humani paſſa fuit. hoc verum eſt ad hũc ſenſum: qꝛ vt hõ hoĩbus cõpaſſa fuit. Sꝫ ꝙ aliq̃d vani paſſa fuerit: ꝑ oĩa falſum eſt ⁊ contra Aug⁹. Ad vltimũ ſm doctores tenẽtes Mariã ſine pctõ origiali ꝯceptã: patet ſolutio expreſſa li. iij. pte. ij. ar. ij. vbi de ſctificatiõe ⁊ liberatõe ſoluiť. Sed ſm Bonauẽ. vbi. ſ. reſpõdeť ꝙ differt dicere pctm̃ ⁊ dicere viciũ. Nã viciũ dicit culpe ſequelã ex origiali in nobis relictã. Pctm̃ ãt diciť dupľr. Aliqñ culpa: ſicut cõiter ꝯſueuit accipi. Aliqñ ꝟo nõ culpa diciť ſed pena pcti: ſicut Rho. vij. De pctõ dãnauit pctm̃. Dico g̃ ꝙ beata ꝟgo dr̃ caſtificata vel mũdata a pctõ: nõ rõne alicui⁹ culpe vel macule: ſed ſoluꝫ rõne pene: a q̃ mundata eſt in filij dei ꝯceptiõe: vt illas penas ſeq̃ntes ex pctõ originali ipſa in filij dei parturitione nõ habuerit: quia cõcepit ſine corruptiõe: ⁊ fuit grauida ſine grauamine: ac peꝑit ſine dolore. Unde patet reſponſio.

Capitulum. II.

s Ecũdo dixi ꝙ hec puritas btẽ ꝟgĩs cõſiſtit in ſumme puri approximatõe. ⁊ ꝑ cõſequens nõ conſiſtit in ſola pcti elongatiõe. Uñ ſit ꝓ cõcluſione ꝙ btã ꝟgo dr̃ puriſſima nõ ſolũ ob hoc ꝙ ab ĩpuro. i. a pctõ eſt elongata. ſed etiã qꝛ ad ſumme puꝝ. i. deũ eſt ſumme approximata. Hoc declarať ſm Alb. magnũ ſuper Miſſus eſt. ca. clxxxiij. taliter. qꝛ puritas ſeq̃tur naturã lumĩs ⁊ lumĩoſi: ſicut videť ad ſenſum q̃m̃ illõ qd̃ plus participat de natura lucis plus habet puritatis. vt ſumma lux vel ſũme luminoſum: ſumme ſit lucidũ ⁊ purũ. Lux aũt eſt duplex. ſ. corꝑalis ⁊ ſpũalis: vt dicit Aug. ſuper Gen̄. ad lr̃am. Et magis ꝓprie dr̃ lux ſpũalis q̃ꝫ corꝑalis lux. ſm hoc g̃ duplex eſt puritas. ſ. corporalis ⁊ ſpũalis. Sꝫ qꝛ maior puritas corporalis eſt ſm maiorẽ cõueniẽtiã ad ſummã corporalẽ lucẽ. quãobrẽ videm⁹ ꝙ aqua purior eſt q̃ꝫ terra: aer q̃ꝫ aqua: ignis q̃ꝫ aer: firmamentuꝫ q̃ꝫ ignis: celũ aqueũ q̃ꝫ firmamentũ: ⁊ celũ empyreũ q̃ꝫ aqueũ. Similiť g̃ erit maior puritas ſpiritualis ſm maiorẽ cõueniẽtiã ad ſummã lucẽ ſpũalem q̃ de⁹ eſt: q̃ lux eſt in q̃ tenebre nõ ſũt vlle. j. Joh. ca. j. Unde ſm hoc purior eſt aĩa ſenſitiua q̃ꝫ vegetatiua: rõnalis q̃ꝫ ſenſitiua: angelica rõnalis q̃ꝫ humana ſꝫ naturã. Sed ſm gr̃am ẽ aliter. qꝛ aĩa humana exiſtẽs in gr̃a purior ẽ q̃ꝫ diabolus: licet ſm naturã diabolus cũ ſit angelice nature ſit purior. Gratia nẽpe ẽ q̃ſi quoddã lumen creatũ ꝓcedens a luce increata. i. deo: ꝓut dicit Bern̄. in ſermone de charitate ⁊ gr̃a chriſti. Ergo vbi eſt participatio maiorĩ gr̃e: ibi maior eſt ad primaꝫ lucẽ approximatio ⁊ aſſimilatio. ⁊ per ꝯſeq̃ns maior ſm gr̃am puritas. ſicut exemplũ in corꝑalibꝫ. Licet eñi ſꝫ ſe cryſtallus ſit purior aliq̃ vitro de materia minus pura facto: tamẽ iſtud vitrũ ſi fuerit irradiatũ a ſole: lucidi⁹ ẽ ⁊ purius ſm participatã radioſitatẽ ⁊ lucẽ ſolis q̃ꝫ cryſtallus nõ irradiata a ſole. Quia igr̃ in beatiſſima ꝟgine reſpectu oĩum creaturarũ aliaruꝫ nõ vnitaꝝ fuit ſumme gr̃e ꝑticipatio. g̃ approximatio ad ꝑmã lucẽ fuit in ſummo. ⁊ ꝑ ꝯſequens puritas in ſummo. Hec ſm Alber.

Capitulum. III.

t Ertio dixi ꝙ hec puritas btẽ ꝟgĩs fuit in vtriuſq̃ꝫ p̄dictoꝝ. i. elongatõis ⁊ approximatiõis cõfirmatiõe. Propť qd̃ poniť tertia ꝯcluſio in ordĩe ad p̄dictas ſuꝑius: ⁊ eſt talis. Beata ꝟgo Maria ꝑ ſctificatiõis copioſam gr̃aꝫ adeo fuit ꝯfirmata in bono ꝑenni vt nunq̃ꝫ poſſet in aliqd̃ peccatũ flecti: nec poſſet in ea diuia gr̃a deperire aut minui: vel ab ea aliquo mõ ſeꝑari. Uñ btãm ꝟgĩe Mariã peccare etiaꝫ venialiter vel minimo pctõ fuit impoſſibile: q̃nto magis mortali pctõ. ¶Probať hec concluſio triplici rõne: pluribꝫ alijs ob breuitatem omiſſis: quarũ rationũ fulcimẽta accipiũtur a dño Bonauẽ. ſuꝑ. iij. diſt. iij. ⁊ ꝯcordit Richar. atq̃ꝫ Tho. ſuper codẽ li. iij. ſniaꝝ.

¶Prima eſt rõ redundationis.

Scd̃a eſt ratio dignificationis

Tertia eſt rõ ꝑfecte gratificationis.

¶Prima rõ redundatiõis. qꝛ ſicut honor parentũ redũdat ĩ filios Prouer. xvij. Gl'ia filioꝝ patres coꝝ: Jta ꝑ oppoſitũ ignominia vel confuſio matrĩ redũdat in filiũ. Si g̃ mr̃ dei vnq̃ꝫ peccaſſet vel peccare potuiſſet aut gr̃am perdere dei potuiſſet: ignominia fuiſſet dei ſui filij g̃ ei⁹ mr̃ damnari potuiſſet: qd̃ eſt abſurdũ. Quid eñi ignominioſius q̃ꝫ reginã celi matrẽ dei diabolo potuiſſe ſubijci ꝑ culpã. g̃ videť ꝓpoſitũ fore verum.

Scd̃a rõ dignificatiõis. qꝛ dignior fuit mať chr̃i effecta ex h̃ ꝙ eſt mr̃ dei: q̃ꝫ ſit aliq̃s angel⁹ ĩ celo. Si g̃ angeli boni ſunt in gr̃a ꝯfirmati: multo magꝭ mať dei. ꝓpter illud. ij. Topic. Si ei cui minus videť ineſſe ineſt: ⁊ ei cui magis. Tertia ratio ꝑfectiſſime gratificatiõis que eſt ſpecialius poſita a Rich. vbi. ſ. Nam per iſtã ſanctificationẽ. ſ. in conceptiõe ꝟbi fuit beata ꝟgo adeo

gratificata: vt in ea eſſz pfectiſſima charitas: vtpote in matre dei dilectiſſima. Sed ſic pfectiſſimus charitatꝫ act⁹ nō pōt eſſe cū inordinato cōcupiſcētie actu: ita nec pfectiſſim⁹ charitatꝫ habitus cū habilitate ad cōcupiſcendū. Vn̄ Aug. li. lxxxiij. qſtionū. q. xxxvj. dr̄: ꝙ nutrimentū charitatis eſt iminutio cupiditatꝫ. ⁊ ei⁹ pfectio eſt nulla cupiditas. Vn̄ ſicut btā ꝟgo poſt pmā ſctificationem nō fuit concupiſcēs ſm actū: ita poſt ſecundā non fuit cōcupiſcēs ſm habitū. Proinde ſi poſt ſcḋam ſctificationē ḋ carne Marie fuiſſet aliqs purus hō formatus miraculoſe: et ſolis naturalib⁹ relict⁹: ita fuiſſet integre nature ſicut eſſet hō ex elementꝫ vl' celis format⁹: ⁊ ſuis naturalib⁹ relict⁹: ſaltem q̄ꝫtū ad illam integritatem cui⁹ corruptio eſt inclinatiua ad pc̄m. Nā ſicut celum ꝑter pfectionē forme impoſſibile ē ad aliā formā mutari vel corrūpi: ita aliqliter a ſimili btā ꝟgo ex pͥuilegio pfectionis gr̄e non potuit mutari in aliud vel cōtrariū. ſ. ad pcc̄m q̄dcunqꝫ. Et h̄ decebat matrē dei. nec ꝯgruebat vt dei mr̄ eſſet ⁊ peccare poſſet. Hec Rich. Vnḋ ex dictis claret ꝙ in ſecunda ſanctificatiōe ⁊ diuia inhabitatione tanta fuit gr̄e plenitudo data virgini vt cōfirmaret̄ in bono: ſic ꝙ nunqꝫ flecti vl' velle malū poſſet: in q̄ nō auferr̄ potētia liberiar bitrij ſed cōfirmat̄. et defect⁹ q̄ eſt poſſe flecti in malum excludit̄. Ad id facit Hiero. in ſermone de aſſūptōe dī. ꝙ tota plenitudo gr̄e q̄ fuit ī chriſto venit in Mariā. ḡ venit in eam nō tm̄ gratia ſctificationis: ſed etiaꝫ confirmationis in bono. Jdeoqꝫ Bonauē. vbi ſ. cōcludēdo ſubdit: ꝙ cū Maria ſanctū ſctōꝝ geſtauit in vtero: tunc ſanctificata fuit conformiter filio ſuo: adeo ꝙ ſic impoſſibile fuit chr̄m peccare: ita ⁊ impoſſibile foret matrē ei⁹ cadere. Et ſicut impoſſibile fuit ꝑpt̄ honorem chr̄i vt haberet aliū filiū: ſic impoſſibil. fuit vt vnqꝫ carnis ꝟginitas violaret̄: in q̄ dei filius habitauerat. Et ita etiam impoſſibile fuit vt mentis ſctitas aliq̄ culpa macularet̄. Ad cuius etiam teſtimoniū valet ꝙ q̄dam iudei aſſerunt hoc mirū fuiſſe in ꝟgine Maria ꝙ cū eſſꝫ pulcerrima a nullo vnqꝫ viro potuit concupiſci Nec vilipendendū eſt iſtud infideliū teſtimonium. qꝛ oportet etiā ab his q̄ foris ſunt teſtimoniū hr̄e. Hec Bonauen. De hoc infra latius. O igit̄ vere puriſſima. O indicibil'r ſctiſſima ꝟgo Maria vere tu pulcra p puritatē: ſuauis p charitatē: et decora p ꝟginalē caſtitatē: O de⁹ meus O Jeſu magne de⁹ q̄ꝫ mirabilis ⁊ glorioſus es in ſanctꝫ. ſed vere mirabiliſſim⁹ ⁊ glorioſiſſim⁹ ī maieſtate tua: in ſanctiſſima genitrice tua: hui⁹ tā ſanctiſſime tue matris ob merita petim⁹ dele noſtra delicta.

Articulus ſecundus quomō puritas beate Marie pcellit puritatem omniū creaturaꝝ taꝫ angelicaꝝ q̄ꝫ humanaꝝ.

Capitulum. I.

Circa ſecundum

myſteriū. ſ. pcellentie inueſtiganda ſunt tria. Primū eſt Vtrū beata ꝟgo ſm ſtatū vite nitebat tanta puritate ꝙ ſub deo intelligi maior neqret: Scḋo Vtrū hanc puritatē accepit ſimul vel ſucceſſiue: et qn̄ eā aſſecuta eſt. Tertio q̄liter vel in q̄ ei⁹ puritas pcellebat oēm puritatē: tā hoīm q̄ꝫ etiā angelorum.

Ad pmū q̄ſitū vicꝫ vtrū btā virgo in via nitebat ea puritate q̄ ſub deo maior neq̄t intelligi. Arguere potes ꝙ non. qꝛ aīa chr̄i q̄ creatura fuit in ſtatu vie maiori puritate nitebat q̄ꝫ gl'ioſa virgo. et tn̄ ſub deo erat puritas aīe chr̄i. ḡ maior puritas pōt ſub deo intelligi q̄ꝫ ea quam habuit ꝟgo. Item ipſa beata virgo in ſtatu glorie nitebāt maiori puritate q̄ꝫ in ſtatu vie: et tn̄ ſub deo. Itē oēs ſcti angeli ⁊ ſancti patrie in ſua puritate gl'ie plus vident̄ appropinq̄re puritati patrie q̄ꝫ q̄cūqꝫ puritas ſit vie. Jlla ci ſufficit ad h̄ vt poſſint patriā lucē p ſpeciē videre. Hec ātnō ita. ḡ gl'ioſa ꝟgo nō nitebat tūc ſumma ſub deo puritate. Jn ꝯtrariū eſt Anſ. li. de cōceptu virginali. ca. xviij. dicēs. Nēpe decēs erat vt ea puritate q̄ ſub deo maior neq̄t intelligi ꝟgo illa niteret cui de⁹ pr̄ vnicū filiū ſuū quē de corde ſuo equalem ſibi genituꝫ tanqꝫ ſeipm diligebat ita dare diſponebat vt natural'r eſſet vn⁹ idēqꝫ cōmunis dei pr̄is ⁊ ꝟgīs filius: et quā ipſe filius ſubſtātial'r ſibi matrē eligebat: ⁊ de q̄ ſpūſſctūs opatur⁹ erat vt ꝯcipet̄ ⁊ naſceret̄ ille de q̄ ipſe ꝓcedebat. Hec Anſ. Reſpōſio ꝙ btā ꝟgo etiaꝫ in ſtatu vie ea puritate nitebat qua maior ſub deo ītelligi neq̄bat. Et ꝓbat̄ ſm Alber. ſup Miſſus eſt: plurib⁹ rōnib⁹: e q̄b⁹ aliquas h̄ adducem⁹: alijs amore breuitatis ꝑtermiſſis. Prima rō ſūme donatiōis. qꝛ ad dationē ſummi doni ſeq̄tur collatio oīm donoꝝ inferioꝝ. iuxta illḋ apl'i Rho. viij. Qui ꝓprio filio ſuo nō pepercit: ſed ꝓ nob̄ oīb⁹ tradidit ⁊c̄. quō nō cū ipſo nob̄ oīa donauit: ſed dn̄s btē ꝟgini ſummū donū donauit cui⁹ capax fuit pura creatura. ſ. dei maternitatē. ḡ ⁊ ſummā puritatē. Scḋa rō ſublimationis qꝛ ipſa btā virgo erat ſublimanda ⁊ exaltāda ſuper oēs choros angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ atqꝫ ſup oēꝫ creaturā poſt chr̄m: quā ſublimationē habuit ī aſſumptione. Sed qꝛ vt ait Diony. li. de angelica hierarchia: ſupiores habent ꝓprietates inferioꝝ cum excellētia. Vn̄ ſeraphin q̄ excellit charitate excellit oīb⁹ donis oēs inferiores. ḡ btā ꝟgo cū excellit oēs etiā ſeraphin charitate: excellit oēs etiā puritate. Tertia rō impletiōis. qꝛ b. virgo ſup oēm creaturā īpleta eſt ſpūſctō. Lu. j. Spiritusſctūs ſupueniet. Glo. qḋ nūqꝫ in aliquē venit: ſupexcellēter veniet ī te. Et itēꝝ. Aue grā plena ⁊c̄. Sed effect⁹ ſpūſſcī eſt purificare. Deniqꝫ vt ait Bern̄. Gr̄a eſt puriſſimuꝫ balſamū mun

diſſimũ vas reqrẽs.ğ vbi maior gr̃a ſpũſſancti: ibi maior puritas eſſe debuit. et ꝑ ꝯñs ipa ſumme pura fuit. Vñ ſimpl'r verũ eſt ꝙ glioſa oim dña etiã in ſtatu vie ſuꝑ omnẽ creaturã ea puritate nitebat q̃ ſub deo neq̃t maior itelligi. Ad illud ğ in contrariũ de aia chři Dicendũ ꝙ btã ꝟgo dicit puriſſima imediate poſt puritatẽ chři. Si dicas ꝙ Anſ. non dicit: poſt chřm. ſed: poſt deum. Dico ꝙ chřs de⁹ eſt. ğ poſt chřm ipſa puriſſima eſt. Vł aliter dicendũ: exq̃ obiectio eſt de aia chři: ꝙ hec puritas dr̃ ꝑ elongationẽ vel receſſum ab impuro vbi aptum natum eſſet ineſſe impurũ. i. pctm: q̃ntũ ex ſe. in aia autẽ chři: quia non fuit aptum natũ ineſſe impurũ: imo nullo mõ ei potuit ineſſe impuritas aliq̃ etiã ex modo ſue cõceptionis. qꝛ ſuꝑnaturał'r chřs de ꝟgie cõceptus eſt ſpũſancto oꝑante. ğ non fit h̃ locutio reſpectu chři ꝛ aie ei⁹. ſed reſpectu aliaꝝ creaturaꝝ in qbꝫ eſt aptitudo impuritatꝭ ex ſe. ſicut et in btã ꝟgine aptitudo fuit qdem ineſſe aliquod impuꝝ. qꝛ ex modo ſue ꝯceptiõis habuit aptitudinẽ ꝯtrahẽdi originale pctm̃. ſed diuia gr̃a ſpecialiqꜫ ꝓuilegio pſeruata eſt ne cõtraheret. De h̃ li. iiij. latiſſime dictum eſt. Ad ſecundũ vicꝫ de ſtatu pñe: ſil'r ꝛ Tertiũ de angelis ꝛ ſctis in patria Dicendũ ꝭm Alb. vbi s̃. ꝙ in beatiſſima virgine ꝭm ſtatũ vie fuit gr̃a deiformior qꜫ in angelis ꝛ ſctis in pr̃ia. et h̃ q̃ntũ ad ſubſtãtiã dico: nõ q̃ntum ad actuꝫ qui eſt oꝑatio glorioſe viſiõis: fruitionis: et tetionis. ſicut li. ix. parte. j. ar. ij. de charitate determinabit. Nec obſtat de puritate quã ipſa habet in ſtatu gl'ie. qꝛ eandẽ puritateꝫ habuit ipſa in ſtatu vie ꝭm ſubam: licꝫ non ꝭm actũ. Nec obſtat ꝙ ſua puritas in via nõ plene apphẽdit ꝑ ſpeciem lucem increatã. qꝛ hoc fecit ſtat⁹ ꝛ ſubiecti cõditio ꝛ cõtrarij ꝯiũctio ꝛ minor motoris attractio: vt dicet de charitate ei⁹. Et h̃ oſtẽdit ꝑ ſimile. Videm⁹ em̃ ꝙ qñqꜫ maior lux minus illuminat: ꝛ minor lux magis illuminat ꝑ coniunctionẽ cum aere obſcuro vel claro. Vñ qñqꜫ magis illuminat luna in nocte aere puro qꜫ ſol in die aere obſcuro: ꝛ tñ improportionabiliter maior eſt lux ſolis qꜫ lune. A ſimili nõ videtur incõueniẽs ſi maior lux gr̃e in ſubiecto paſſibili cõiũcto corpi paſſibili ꝛ groſſo minus imutat ꝛ mouet actualiter qꜫ minor lux gl'ie in ſubiecto impaſſibili ꝛ glioſo. i. in angelis ꝛ ſanctis. Patet igit qꝛ ipſa ſumma puritate nitebat qua maior ſub deo neq̃t intelligi.

Capl'm. II.

Vxta p̃miſſa q̃ſtio eſt ſecunda: Qñ acce-
i pit b. ꝟgo hanc puritatẽ in ſũmo: et verũ
ſimul vel ſucceſſiue. Exq̃ em̃ Anſ. dr̃ hui⁹ puritatꝭ eſſe cauſam ꝙ vicꝫ debuit eſſe mat̃ dei. ſed quia effect⁹ nõ pri⁹ eſt in re qꜫ in ſua cauſa. ğ tunc cum facta eſt mr̃ dei debuit ea puritate nitere q̃ maior ſub deo neq̃t intelligi. et ſic pri⁹ nõ nitebat ea puritate. Et iſto modo Anſ. dictũ accipiunt hi q̃ tenent Mariã fuiſſe conceptam in pctõ originali: ꝛ poſt mũdatã. Sed qꝛ in hoc ſequor doctores noſtros: pcipue Frã. maro. ideo dicit ꝙ licꝫ Maria etiã an̄ chři cõceptionẽ habuit ſub chřo puritatẽ ſummã q̃ ad remotionẽ cõtrarij. i. pcti originalis; qꝛ puritas ipſa intendit ꝑ receſſum a cõtrario: vt de h̃ patuit li. iiij. pte. j. ar. iij. §. x. in fine. ꝑ ꝟba Tho. d̃ Aq̃no. veruntm̃ puritas Marie augmẽtũ ſumit ꝛ incrementuꝫ ſucceſſione q̃ ad approximationẽ: et cõuenientiã maiorẽ ad ſummã lucẽ que de⁹ eſt. j. Joan. j. Et hoc ꝭm Alber. vbi s̃. q̃tuor gradibꝫ. Primo em̃ purificata fuit Maria per ſanctificationẽ in vtero ſue matris. Tunc em̃ ꝭm nr̃os doctores fuit pſeruante gr̃a dei ſpeciali purificata non de pctõ qd̃ infuit. ſed qd̃ infuiſſet: niſi pſeruata fuiſſet. Scd̃o fuit puritas aucta in ea ꝑ virtutum exercitationẽ qñ cepit oꝑari ꝭm ꝟtutes. iuxta illud Act. xv. de fidelibꝫ ſcriptum. Fide purificãs corda coꝝ. et tũc accepit actualẽ ꝑfectionẽ virtutum. Tertio puritas aucta fuit in ſuꝑuentiõe ſpũſſcti. iuxta illd̃ Luc. j. Spũſſctus ſuꝑueniet in te ꝛc. et tũc accepit ꝑfectionẽ donoꝝ. Quarto purificata eſt in filij conceptiõe qñ eſt cõpleta eius illuminatio ꝛ ꝑfecta purificatio i cõceptiõe ipſi⁹ eterne lucꝭ: et tũc accepit ꝑfectionẽ fructuũ ꝛ btitudinũ. Vñ ꝓma eius purificatio eſt ꝑ gratiam cooꝑantẽ ad gr̃am ſacramentalẽ aliq̃lit cõformẽ. Scd̃a ꝑ oꝑationẽ ꝟtualem. qꝛ poſtmodũ cum oꝑari cepit infantia tranſacta operabat etiã ꝭm ꝟtutes. Deniqꜫ cõſtat qꝛ in ꝑfectionibꝫ gratuitis ad oꝑanduꝫ dona ſũt ſuꝑiora ꝟtutibꝫ et btitudines ſuꝑiores ſunt donis. Tertia ergo ei⁹ purificatio eſt ꝑ gratiam donoꝝ atqꜫ ꝑfectionẽ coꝝ. et Quarta btitudinũ. De ꝓma eius puritate Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea. qꝛ ab oi pctõ aliena. Unde ſubdit. et macula nõ eſt in te. De ſcd̃a Sap. iiij. Quãpulcra eſt caſta generatio. ſ. ꝟginalis cõceptiõis cum charitate: q̃ eſt forma oim ꝟtutũ. qm̃ ꝛ apd̃ deũ nota eſt. ſ. noticia approbatiõnis ꝑ hũilitatẽ. iuxta illd̃ Lu. j. Reſpexit dñs hũilitatẽ ancille ſue. ꝛ apd̃ hoies ſcꝫ ꝑ imitationẽ ꝟtuoſe oꝑatiõis. De tertia puritate ſubdit Eſa. xj. Requieſcet ſuꝑ eam ſpũs dñi: ſpũs ſapie ꝛ intellect⁹. De q̃rta Ezech. xliij. Maieſtas dñi ingreſſa eſt tẽplũ ꝑ viã porte q̃ reſpicit ad oriẽtẽ. Et ſequit. Et repleta ẽ gl'ia dñi. Itẽ Eſa. iiij. Locũ maieſtatꝭ mee glorificabo.

Capitulũ. III.

Ertio hoc in articulo inueſtigandum eſt
t in q̃ vel q̃liter puritas b. virginis p̃cellebat puritatem oim taꝫ angeloꝝ qꜫ hoim
Ad hui⁹ rei euidentiã ꝭm noſtrũ doctorẽ Petꝝ aure. in ſuo cõpendio: et ꝯcorditer btm̃ Tho. iiij ſcꝓto ſenten. q. j. ar. ij. ꝛ. iij. ꝑte ſumme. q. xxvij. arti. xvj. Nota: ꝙ beata ꝟgo q̃druplicẽ habuit puritatem. ſcilicet ſanctificationis materno in vtero; innocentie; caſtitatis virginee; et ſuperueni-

tionis ſpũſſcti in cõceptu. Prima puritate.ſ. ſanctificatiõis in matris ventre excellebat ꝑ confirmationẽ puritatẽ Ade quã habuit añ pctm̃ in ſtatu innocẽtie. qꝛ btã ꝟgo confirmata erat in bono. Adã ꝟo nõ. Excellebat etiã in ea puritatẽ angeloꝝ: q̃ lꝫ ſint confirmati in bono: tñ nec creſcere pñt in pmio ſubſtãtiali: nec decreſcere. ſed b. ꝟgo ꝓficere potuit in merito ⁊ non deficere.

Scõa puritate.ſ. innocentie exceſſit oẽm puritatẽ rõnalis nature. qꝛ btã virgo vixit ſine omĩ peccato. et inq̃ʒtum mr̃ dei electa peccare nõ potuit: qđ nulli eſt cõceſſum vel donatum alteri.

Tertia puritate.ſ. caſtitatꝭ virgineę ipſa exceſſit hoĩes ⁊ angelos. Hoĩes qđẽ: qꝛ pmũ exemplar fuit huiꝰ integritatꝭ: vt nec primã ſilẽm: nec habere viſa ſit ſeqñtẽ. Angelos etiã: qꝛ ſm̃ Hiero. hoc retinuit ꝑ ꝟtutem caſtitatis qđ in angelis eſt neceſſitatis nature. Quarto in puritate ex ſpũſſancti ſuꝑuentione ⁊ pñtia dei oĩa creata exceſſit ex q̃ mater dei eſſe meruit. Quis ğ mẽte capere ſufficiat q̃ntũ ipa ꝑ oĩbꝫ nitidiſſima ⁊ ſumma puritate poſt deũ refulgeat. O ꝟgo gl'ioſiſſima ſuꝑ oẽs ſctõs ⁊ angelos puriſſima. O ſctãꝝ ſanctiſſima. O oĩm creaturaꝝ dña: cum nõ ſufficiamꝰ enarrare tua magnalia: hoc tm̃ flagitamus ꝑce hũillima q̃tinꝰ per tue puritatꝭ merita ſctiſſima dele ſordium noſtraꝝ crimia: ⁊ duc ad tui ꝑdulciſſimi nati regna felicia.

Articulus tertiꝰ q̃libꝫ ꝑuilegijs puritas beate Marie ꝑ alijs extat gl'ioſa. et ſunt. xij.

Circa tertiũ myſterium vicꝫ ꝑuilegiatẽ ſeu ꝓrogatiue gratie Notandũ ꝙ iuxta nũeꝝ duodecim ſtellarũ in corona capitꝭ btẽ ꝟginis Apoca. xij. figurata poſſumꝰ deſcribere. xij. ꝑuilegia ſeu grãs ⁊ ꝓrogatiua ſue puritatis: qbꝫ ꝑ oĩbꝫ creatis extat ipa gl'ioſa. Et poterunt diuidi in tres q̃ternarios: q̃ꝝ Primꝰ ſe tenet ex parte dei. Secundus ex ꝑte ſui. Tertiꝰ ex parte alioꝝ. vt patet intuenti.

Primũ priuilegium quia eius puritas fuit deo gratiſſima.
Scõm: quia fuit filio dei familiariſſima
Tertiũ: qꝛ fuit diuĩo ſplẽdore radioſiſſima.
Quartũ: qꝛ fuit dei maternitate digniſſima
Quintũ: qꝛ fuit totalis ⁊ pleniſſima.
Sextum: qꝛ fuit tranquilliſſima.
Septimũ: qꝛ fuit cõſtantiſſima.
Octauum: quia fuit miraculoſiſſima.
Nonũ: qꝛ fuit etiã in alijs efficaciſſima.
Decimũ: qꝛ fuit ꝑ alijs ꝑfectuoſiſſima
Undecimũ: qꝛ erat mũdo fructuoſiſſima.
Duodecimũ: qꝛ extitit oĩbꝫ reuerẽdiſſima

Primũ itaq̃ ꝑuilegiũ tanq̃ʒ prima ſtella puritatꝭ btẽ ꝟginis eſt: qꝛ eiꝰ puritas fuit deo g̃tiſſima ⁊ amãtiſſima. Uñ Sap. viij. Hanc adamaui ⁊ exq̃ſiui ſponſam mihi eã aſſumere: et amatoꝛ factꝰ ſũ forme illiꝰ ⁊c. Tãtũ q̃ppe amauit deꝰ puritatẽ b. ꝟginis vt eam tota trinitas pater: filius: ⁊ ſpũſſctũs inhabitauerit tanq̃ʒ in ꝑdilectiſſimo tabernaclo: tam miro modo ꝙ in nulla alia creatura ſic voluerit habitare. Uñ ipſa ꝟgo btã dicere põt. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo: Eccĩ. xxiiij. Lꝫ ğ deꝰ dilexerit angelicaꝫ puritatẽ ⁊ in eis habitauerit: magꝭ tñ dilexit ꝟgis Marie puritatẽ in qua ſic habitauit: vt ex eiꝰ carnis mũdiſſime ſeu ſanguinis puriſſimi portione ſibĳpſi inſeꝑabiliter vniret carnem puriſſimã aſſumptã: ⁊ in oĩbꝫ creatꝭ adorãdã ꝑexaltaret. Idcirco angelus eam ſalutando dixit Aue. i. ſine ve. in q̃ notauit eius puritatem. et q̃ntuꝫ ꝓpterea deus eã diligat ſubdit: grã plena dñs tecũ. q. d. qꝛ es puriſſima ſine oĩ ve: ideo deo es gratioſiſſima ⁊ totaliter dilecta: adeo ꝙ dñs tecũ per inhabitationẽ tui ventrꝭ et carnis aſſumptionẽ. Scõm priuilegiũ: q̃a eiꝰ puritas extitit filio dĩ familiariſſima. Nũq̃ʒ eñi alicui creature cõceſſum eſt: nec cõcedetur etiam angelis: vt ſic familiaris foret filio dei. i. chriſto ſicut puritas btẽ ꝟginis: vt vicꝫ tãfrequenter: tã familiariter cbr̃m amplecteretur: oſcłaret: manibus cõtrectaret: ⁊ vlnis portaret: lactaret: nutriret: et educaret. queadmodũ beata virgo. Unde dicere poterat illđ Can. vj. Dilectus meꝰ. i. chriſtus mihi: et ego illi: q̃ paſcit. ſ. familiarit' et deliciosiſſime inter lilia. ſ. puritatꝭ mee. Hinc Sap. viij Generoſitatẽ illiꝰ. ſ. btẽ ꝟginis gl'ificat: contuberniũ hñs dei. ſ. ꝑ omnibꝫ creatis. Tertiũ ꝑuilegiũ qꝛ fuit diuino ſplendore radioſiſſima. Nimiꝝ ipſa ex ſũma approximatiõe ad puriſſimã lucem diuinã fuit ita radioſa ⁊ plẽa tota diuino lumine: cõcupiſcẽdo illũ qui eſt ſplẽdoꝛ paterne gl'ie ꝙ nulla fuerit in ea habilitas ad tenebras vel impuritatẽ aliquã. ſed radiaret ⁊ refulgeret ꝑ̃ oĩbus puris creaturis ſplẽdoꝛe diuĩo. Uñ Ezech. xliiij. Ecce gl'ia dei iſrł ingrediebat' ꝑ portã orientalẽ. i. ꝑ btãꝫ ꝟginẽ: ⁊ terra. i. caro beate ꝟginis ſplẽdebat a maieſtate eius. i. cbr̃i. De hoc eiꝰ ſplẽdoꝛe dictũ eſt latiꝰ li. ij. parte. ij. ar. iij. circa q̃ntũ eius gaudiũ. Quartũ ꝑuilegiũ puritatis eius. q̃a extitit dei maternitate digniſſima Maxima q̃ppe gl'ia btẽ ꝟginis eſt ꝙ nulla alia creatura fuerit tante puritatꝭ: vt foret idonea eẽ mr̃ dei queadmodũ ipſa. Idcirco angelus dixit ei. Ne timeas Maria: inueniſti grãm apud deũ Que ꝟba Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. ccl. tractãs dicit. Ne timeas Maria rei magnitudineꝫ: tui paruitatẽ: ſermonis falſitatem: promiſſi protractionẽ: ꝟginee puritatꝭ diminutionẽ. Ne timeas inquã: qꝛ iueniſti: nõ rapuiſti vt ꝑmꝰ angelus: nõ ꝑdidiſti vt parens ꝑmꝰ. ſed inueniſti: qꝛ q̃ſiuiſti vt ꝟgo prudẽtiſſima ⁊ mr̃ mũdiſſima. Inueniſti inquam grãm apud deũ excellentiſſimã vt in tui puritate idonea fores tui ⁊ oĩm creato-

ris mater digniſſima. Quintū p̄uilegium: qꝛ
eius puritas fuit totalis ꝛ pleniſſima. Plenum
quippe dr̄ cuiꝰ nulla ꝑs vacua eſt. Nulla aūt pars
Marie fuit a puritate vacua. ergo ſicut gratia ple/
na: ita fuit ꝛ puritate plēiſſima. Propterea Can.
iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ macula nō eſt
in te. Tota pulcra. qꝛ tota pura tā in ortu q̄ꝫ ī fi/
lij dei cōceptione. ꝛ tota ſua vita tota pura. quia
corꝑe ꝛ aīa puriſſima. Nimirū in ſuo ortu fuit
pura ab originali pctō: et in tota ſua vita nō fu/
it in ea macula alicuiꝰ pctī. Deniqꝫ in ꝯceptione
filij dei ꝛ in partu fuit mūdiſſima. qꝛ virgo cōce/
pit ꝛ v̄go pepit ſumma cū puritate ꝛ ſine omni
ſorde: qđ nulli alteri matrū eſt conceſſum. Hinc
Leo papa ī ſmone de natiuitate dn̄i dr̄. Ab hac
natiuitate deeſt illud qđ de oībus legit̄: Nemo
mundus a ſorde: nec infans cuiꝰ eſt vniꝰ diei vi/
ta ſuꝑ terrā. Nil in iſtā ſingularē natiuitatē de
carnis concupiſcentia trāſijt: nil de pctī lege ma/
nauit. Hec ille. Preterea ipſa virgo fuit tota
pura nō ſolū quo ad aīam: ſed etiā q̄ ad corpus.
qꝛ fuit in natura puriori ꝛ complexione meliori
optime vicꝫ ſanguineoſitatꝭ: vtpote de cuiꝰ pu/
riſſimo ſanguīe formari debebat caro chrī v̄tu/
te ſpūſſancti. Ut em̄ volunt doctores circa diſt.
iij. tertij libri ſen. btā v̄go adhuc in vtero matrꝭ
adeo fuit ſanctificata ꝛ mūdata ꝙ ab illo tp̄e ſꝑ
vſqꝫ aſſumptionē ꝯſiſteret in puritate nature et
innocentia vite. et ꝓ capacitate in oīm v̄tutū ple
nitudine ſine om̄i macula optime ꝛ ordinatiſſi/
me diſpoſita in naturalibꝫ: ita ꝙ nulla ꝓles mu
liebris vnq̄ꝫ magꝭ appropinq̄ſſe videt̄ ad ſtatū
innocētie Ade ſicut ipſa. Ipſa etiā credit̄ fore exē
pta ab oī illa maledictione Eue Gen. iij. Mul/
tiplicabo erūnas tuas ꝛ cōceptꝰ tuos. In dolo/
re paries filios. Un̄ nec erūnas muliebres: aut
imundiciarū earū infirmitates aliq̄n paſſa ē: nec
in cōceptu aut partu eiꝰ aliqđ immūdū fuit: nec
obſtetricibꝫ indiguit: vt teſtat̄ Hiero. Proin
de ſanctꝰ Epiphanius hiſtoriographꝰ ſcribit de
ipſa beata v̄gine ꝙ etiam in infantia (vt mos ē
alijs infantibꝫ) vagiendo parentes nō moleſta
uit. ſed fuit nimiū q̄eta: patiens: ꝛ tacita. ꝛ mun/
diſſima inq̄t fuit plus q̄ꝫ credi pōt. Nunq̄ꝫ em̄
aliq̄d fedi in ea viſum eſt. et cum inuoluebat̄ in
cunis iuxta morē puerorū nunq̄ꝫ ſe maculauit.
ſed adulti ſemꝑ modo ſe mūde ꝯſeruauit. Hec
Epiphaniꝰ. Sextū p̄uilegium: qꝛ eiꝰ puritas
fuit tranq̄lliſſima. qꝛ nunq̄ꝫ fomes eā incitabat
vel tentabat ad aliqđ malū: nec a bono retrahe/
bat: vt ſupra patuit. qꝛ in p̄ma ſanctificatiōe. ſ. in
vtero (vt vult dn̄s Bonauē. ꝛ cōcordāt alij oēs
doctores ſuꝑ. iij. diſt. iij.) in ipſa fuit fomes liga
tus: ꝛ oīs eius motꝰ illicitꝰ fuit repſſus: ne vn/
q̄ꝫ inclinaret ad pctm̄ vel retraheret a bono. Et
tandē in ſecunda ſanctificatione ſcꝫ cum filium
cōcepit fuit in ea totalr̄ fomes extinctꝰ. Se/
ptimū priuilegiū: quia eius puritas fuit cōſtan

tiſſima vel ſtabiliſſima: qm̄ tanta grā fuit beate
v̄gini infuſa vt potentiā liberiarbitrij eiꝰ nō ſo/
lū impleret: ſed etiā cōfirmaret in bonū: adeo vt
nunq̄ꝫ de cetero in aliqđ veniale vl̄ mortale pec/
catum flecti poſſet. ſicut ſupra patuit. Exceſſit ergo
puritas btē v̄ginis aliorū ſctificatorū puritatē.
Tū qꝛ aliorū ſctificatio non cōprimebat in eis
oēs motꝰ illicitos. Tū qꝛ flecti poterat in eis po
tētia liberiarbitrij: etſi nō ad mortale: tn̄ ad ali/
qđ veniale. Octauū p̄uilegiū: qꝛ puritas bea/
te v̄gis fuit miraculoſiſſima. Nā eiꝰ puritas mul
tis ꝛ maximis miraculis eſt ꝑfecta ꝛ ſublimata
ſupra oēm creaturarū puritatē. Grande nimirū
fuit miraculū vt mr̄ eſſet ꝛ virgo puriſſima. Itē
vt de puriſſimo ſanguīe ſpūſancto opante ī in/
ſtanti ꝑfectū virū cōciꝑet ſm̄ oīa corꝑis lineamē
ta: cuiꝰ aīa plena foret ſpūſctō ꝛ oī ſciā ꝛ v̄tute
Hoc eſt Hiere. vaticinio p̄dictū. Nouum faciet
dn̄s ſuꝑ terrā: femina circūdabit virū. Uere h̄ no/
uum qꝛ a ſeculo inauditū miraculū. Itē gran/
de miraculū ꝙ in puriſſimo vtero deum claude
ret quē celi caꝑe nō poterāt: et ꝙ puriſſimo ſan/
guine ipm̄ nouē menſibꝫ aleret: et tandē puriſſi
mo lacte vbere v̄gineo de celo pleno eundē natū
lactaret angelorū regē: Ipm̄ puriſſime genitum
puriſſimis mānibꝫ acciꝑet ꝛ puriſſimis brachijs
portaret: ac puriſſimo amplexu foueret ꝛ oſcula
ret̄. O q̄s enarrare ſufficiat q̄nta ꝛ q̄ꝫ incōprehē/
ſibilia ac multiplicia fuere miracula quibꝫ puri
tas btē v̄ginis extitit cōſecrata ꝛ ſublimata: pē/
ſa mens deuota q̄ntū vales. Nonū priuilegi
um: qꝛ puritas beate v̄ginis fuit etiā in alijs ef/
ficaciſſima. Tantā quippe habuit efficaciā puritas
btē v̄ginis ex ſpecialiſſima gratia ſctificationis
ꝙ nō tm̄ in ſe: verūetiā in alijs aſpicientibꝫ eam
extinguebat oēm motū carnalē: vt volūt docto/
res ſuꝑ. iij. ſniarū. diſt. iij. Propter hoc Bonauē
tura vt patuit ſ. dr̄: ꝙ etiam infideles iudei aſſe
rūt ꝙ cū btā v̄go fuerit corꝑe pulcerrima: a nul
lo tn̄ vnq̄ꝫ potuit cōcupiſci. Un̄ nec Joſeph eā
aliq̄n carnalr̄ cōcupiſcere potuit. Ampliꝰ: tan/
ta fuit efficacia puritatꝭ btē v̄ginis ꝙ nō ſolum
extinguebat motus illicitos in alijs. ſed inſuper
influebat etiā in alios puritatis grām. Nam ad
eius ſalutationis vocē infuſa eſt grā in ſanctam
Eliſabeth: et purificatꝰ eſt mox Joānes baptiſta
in eiꝰ vtero Lu. j. ca. Un̄ merito de ea dicit Ps.
Diffuſa eſt grā ī labijs tuis ꝓptera bn̄dixit te deꝰ
in etnū. Decimū p̄uilegiū: qꝛ puritas b. v̄gis
fuit p̄ oībꝫ alijs puritatibꝫ creaturarū ꝓfectuo/
ſiſſima. qꝛ q̄dlibet motu liberiarbitrij ad agēdū
vel patiendū merebat̄. et ſic ſꝑ creſcebat ꝛ ꝓficie/
bat in merito ꝛ p̄mio. vn̄ ī h̄ excedebat oīm puri/
tatē hoīm ꝛ angelorū. Hoīm q̄dē qꝛ ī alijs ſaltē
aliq̄n ꝑ pctm̄ veniale potat puritas obſcurari.
Angelorū aūt qꝛ illa nō pōt creſcere in merito vl̄
p̄mio eſſentiali. ſed btē v̄ginis nunq̄ꝫ offuſcaba/
tur: nec ꝑ alicuiꝰ pctī maculā poterat denigrari

et tñ continue creſcebat ꝑ meritū. Merito ergo de ipſa dr̄ illud Prouer. vl. Multe filie cōgre-gauerunt diuitias: tu ſupgreſſa es vniuerſas.

Undecimū ꝓuilegiū: q2 puritas btē virginis extitit toti mūdo fructuoſiſſima ⁊ angelis ⁊ ho-minibꝫ. Nulliꝰ ꝗppe angeli vel ſcti: aut creature cuiuſcūqꝫ puritas tātū fructū attulit mundo ſicͭ Marie puritas: ex q̄ ꝓceſſit pciū noſtre redem-ptionis. i. caro ⁊ ſanguis xp̄i q̄ redēpti ſumus. Juxta illud. j. Pet. j. Nō corruptibilibus auro vel argēto: ſed ꝓcioſo ſang. ⁊c. Ex hac etiā ꝓceſſit panis ⁊ potꝰ refectionis: cibꝫ q̄ꝫ angeloꝝ ⁊ oīm ſanctoꝝ. i. corpus ⁊ ſanguis in ſacro. de q̄ Joā. vj. Hic eſt panis viuꝰ q̄ de celo deſcēdit: q̄ man-ducat ex hoc pane viuet in eternū. Et Sap. xvj. Panē angeloꝝ mādicauit hō. Itē ex purita-te b. Marie ꝓceſſit pax recōciliatōis ⁊ celice re-paratōis fructꝰ. Xp̄s eñ eſt pax nr̄a q̄ fec vtra-qꝫ. i. celeſtia ⁊ terreſtria vnū: teſte aplō, ꝓpt ea ca-nit eccl'ia. Bñdicta filia tu a dño q2 ꝑ te fruc. vi-te cōicauimꝰ. Duodecimū ꝓuilegiū: q2 beate ꝟginis puritas eſt ꝓ oībꝫ reuerēdiſſima. Eā em̄ veneratꝰ ē ⁊ deꝰ. q2 deſcēdit cum ea ī Nazareth ⁊ erat ſubditꝰ ei. ſ. in debitꝭ honoribꝫ ⁊ obſequijs Lu. ij. ca. Deniqꝫ eiꝰ puritatē venerabanꝰ angeli Nam ⁊ Gabriel archāgelus genuflexo eā ſalu-tauit di. Aue grā plena. Preterea tota eccl'ia et tota ſūma patria adorat eā adoratiōe hyꝑdulie. In laudē q̄ꝫ ⁊ gl'iam eius oēs ſancti canūt illud Judith. xv. Tu gloria hierl'm: tu leticia iſrael: tu honorificentia ꝓpl'i noſtri: eoꝙ caſtitatē amaue-ris: et ideo eris benedicta in eternum. Hec ibi. Merito ḡ ⁊ nos chariſſimi in gl'iam ⁊ laudem dei oīpotentis tā puriſſimā ⁊ gl'ioſiſſimā ꝟginē adoramꝰ, merito ipſiꝰ ſuffragia inuocamꝰ, me-rito deuotis laudibus efferimꝰ quam deꝰ tante puritatis honore ꝓtulit oībꝫ: ⁊ tantis ꝓuilegijs ꝑfecit digniſſimā ⁊ ꝓelectā cunctꝭ creaturaꝝ ge-neribꝫ: vt foret mr̄ dei: dña mūdi: regina angelo-rū: ⁊ mediatrix dei ⁊ hoīm. O vere mundiſſimā ꝟginē. O vere digniſſimā dei matrē. O deꝰ meꝰ qñ erit vt videamꝰ in celo eiꝰ gl'iam. O Jeſu ꝓdi-lectiſſime ꝟginis Marie nate dulciſſime: da q̄-ſumꝰ nob grām vt imitādo tue ſctiſſime matris caſtimoniā: digni ſimꝰ ꝑuēire ad tuā gl'iā Amē.

Miraculū De puritate b. ꝟgis pōt miracu-lū applicari qđ refert Uincentiꝰ in Speculo hi-ſtoriali. li. viij. ca. ciiij. dicēs. Pictor q̄dā in parti-bus Flādrie famoſus: b. ꝟginis puritati deuo-tus: q̄tienſcūqꝫ depingebat imaginē virgis bea-tiſſime: ob eiꝰ puritatē ⁊ glorioſitatē pulcerrime depingebat. et diaboli imaginē ſub pedibꝫ eius turpiſſimo vultu (vt decet turpitudis amatorē) figurabat. iuxta illud Gen. iij. Ipſa conteret ca-put tuū. Cui diabolus in viſione noctꝭ apparu-it: dicēs cū ira. Cur me ita irritas? Pictor r̄ndit Bñ hoc ago: q2 ſꝑ te paſſus ſū oīm que feci ma-loꝝ incentorem: et adhuc turpiū cogitationum molīris inſidias. Hoc fortaſſis dixit: q2 poſſibi-le ꝙ turpes cogitatiōes paſſus ꝯtra puritatem beate ꝟgis: ſicut ⁊ multi patiunꝰ ſepiꝰ ⁊ nimiū turbanꝰ ꝓ tal' bꝫ. ſed eq̄ aīo ferenda ſunt cogi-tationū talium facta a diabolo impedimēta: ſci-endo q2 iuxta Berñ. non nocet ſenſus vbi nō eſt cōſenſus. Uñ nō eſt homī deſꝑandū nec putan-dū ꝙ deꝰ eū relinquat dūmodo nō conſentiat: ſed deteſteꝰ tales prauas cogitatiōes qbꝫ ſolet diabolus ꝓpulſare. Nec cogitandū eſt ꝙ tales ſint ꝓſciti ad damnationē: et ideo patianꝰ talia: q̄n potiꝰ ſignum eſt diuine grē ⁊ electiōis: iuxta doctoꝝ documēta. ſicut patet li. de interna cōuer-ſatione. Ad ꝓpoſitū. Cū ipſe pictor vna dierū in porticu cuiuſdā eccleſie beate Marie vario oꝑe pinxiſſet imaginē btē ꝟginis pulcerrime vt potuit figurauit: gloriā ⁊ honorē dans tāte vir-gini. Sub pedibꝫ q̄ꝫ eiꝰ diabolū vt decuit tur-piſſimo vultu depinxit: ſignificans q2 caput eiꝰ ipſa ꝟgo beata ꝑ ſui puritatē cōtriuerit: ſicut fu-erat ꝓdictū Gen. iij. Ecce diabolus non eq̄ ferē-do adhuc ſuſpēſis trocleis ⁊ ſuppoſito firmiter tabulatu: cū monſtꝝ illud pingebaꝰ: turbine ve-niēte: oēs illas artis pictorie machinas vehemē-ter concutiendo in terram excuſſit. Qđ pictor ꝑ-ſentiēs ⁊ ꝑtimeſcēs: cor ⁊ manū ad imaginē glo-rioſiſſime dñe leuauit. Mirū dictu: imago vir-ginis manu porrecta ipm̄ retinuit ⁊ ſeruauit il-leſum donec venirēt q̄ ei ſubuenirēt. Tūc oēs q̄ aderant xp̄m in matre ſua gl'ificabāt. Plura alia ſi vis miracula m'lta applicabilia habes in-fra in tractatu de miraculis eiuſdem btē virgi-nis ⁊ ſubuentionibꝫ li. vi.

Incipit Liber Nonus de excellētiſſi-ma charitate beate Marie.

Onus liber a-

n git de myſterio excellētiſſime cha-ritatis btiſſime ꝟginis Marie: et cōtinet duas ꝑtes. Prima ꝑs eſt de eius charitate erga deum. Secunda pars de eius charitate erga nos. i. ge-nus humanū. In his q̄ ꝓpe duobꝫ ꝓceptꝭ chari-tatis tota lex pendet ⁊ ꝓphete Matth. xxij. ca. in dilectione dei vicꝫ ⁊ ꝓximi.

Pars ꝓma de ſumma ⁊ excellentiſſima atqꝫ ꝑfectiſſima charitate btē Marie erga deū ⁊ dei filiū dñm Jeſum xp̄m

Go dilecto meo

e et dilectꝰ meus mihi q̄ paſciꝰ inter li-lia Can. vj. ca. Quibꝫ ī ꝟbis ī ꝑſona b. Marie dictꝭ inſinuaꝰ ſūma ⁊ familiariſſima charitas q̄ dilexit ꝟgo bñdicta deū ⁊ dulciſſimū ſuū filiū: et qua diligebaꝰ ab ipſo deo. Nā reue-

ra deus ſūme ſup oēm creaturā dilexit hanc vir
ginem benedictā quā elegit ꝛ p̄elegit: vt eſſet ſibi
mater dilectiſſima ꝛ toti⁹ mundi dn̄a. Un̄ de ea
Sap. viij. dr deus. Hāc amaui ꝛ q̄ſiui mihi in
ſponſam aſſumere eā: ꝛ amatoꝛ fact⁹ ſum forme
illi⁹. Propterea dr ipſa ꝟgo bn̄dicta in p̄miſſis
verbis thematis. Ego dilecto meo. Deniq̄ȝ ipſa
deū ardentiſſime reamauit. qꝛ toto corde: tota
aīa: tota mēte: et tot̄ viribꝫ dilexit: nō ſolū tanq̄ȝ
creatoꝛē: ſed inſup tanq̄ȝ vniciſſime dilectiſſimū
filiū quē a ſpūſancto tāpuriſſime cōcepit: tādul-
ciſſime in vtero portauit: tāgaudioſiſſime ꝟgo
pepit: tāſuauiſſime fouit ꝟgineis vlnis: et lacte
virgineo nutriuit: a quo ſūma bona ꝛ dona gra
tiaꝝ ac btitudinū habuit. ꝓpterea ſubdit: et dile-
ctus meus mihi q̄ paſcit inter lilia. ſ. ꝟginitatis
puriſſime q̄ me. ſ. dotauit. De ei⁹ amoꝛe loquēs
btūs Anſ. dt. O virgo bn̄dicta q̄s nobis poſſit
arcanū tui cordis reſerare: cum hinc adoras na
tū tuū vt deū: et illinc oſcularis vt filiū. et q̄d di-
cere valeam: O felix Maria q̄s poterit extima
re q̄nta dulcedine amoꝛis erga tuū natū tenebā
ris q̄ tuus erat de⁹ et tuus p̄dulc̄ nat⁹: ipſe tu-
us amoꝛ: ipſe tuū gaudiū ꝛ ſolaciū aīe tue: ipſe
tua tota vita tanq̄ȝ de⁹ ꝛ dn̄s ac filius tuus. Di
cat quicunq̄ȝ dicere cupit ſi poteſt: que chr̄i ma-
trē tenebat mēſura amoꝛis cui⁹ aīam (Symeōe
teſte) totā ꝑtrāſierat gladi⁹ diuine dilectōis. Itaq̄ȝ
de charitate b. ꝟginis qua deum dilexit tria my
ſteria declarabimus.

Primū myſteriū de ei⁹ excellētie cōprobatiōe
Scd̄m myſteriū de ei⁹ noticie declaratione
Tertiū myſteriū de ei⁹ circūſtantie ꝑfectione.

Articulus p̄m⁹ q̄ btē Marie charitatē excel-
lentiſſimā ſup oīa creata habuiſſe erga deū cō-
probat̄ p̄cipue ex tribꝫ.

PRimū myſteriū

de excellentie cōprobatiōe. Nā ſi q̄s
heſitando q̄reret Utꝝ btiſſima ꝟgo
Maria dū fuit in via habuerit excellentioꝛē cha
ritatē diuinā q̄ȝ oīs creatura pura angelica ſiue
humana: Rn̄det̄ q̄ ſic. Et ꝓbari pōt ſ̄m Alber.
ſup Miſſus eſt. ca. lxxxiiij. ꝑ plura argumenta
et ſigna diuine charitat̄. p̄cipue aūt ꝑ tria h̄ po-
ſita. Primo argumēto ſūme puritat̄. Se-
cundo argumento diuine maternitat̄. Tertio
argumento copioſiſſime ꝛ ſupplene gratioſita-
tis. Primo dixi ꝓbat̄ argumēto ſūme purita-
tis. qꝛ vbi maioꝛ ꝛ maxīa eſt puritas: ibi maioꝛ
ꝛ ſūma eſt charitas. qm̄ aplo teſte. j. Tim. j. cha-
ritas eſt de puro corde ꝛ cōſcīa bona. ſed glorio
ſa virgo Maria habuit puritatē in ſūmo q̄ ſub
deo neq̄ maioꝛ intelligi: vt dt Anſ. li. de concē-
ptu ꝟginali. ca. xviij. ḡ ꝛ charitatē habuit in ſū-
mo ſup oēm creaturā poſt chr̄m. Scd̄o argu
mēto maternitat̄. qꝛ null⁹ tenet̄ tantū diligere ſic

pater ꝛ mr̄. cū vt ait Ariſt. viij. Eth. generāt̄ ad
generatū naturalis eſt amicicia. Und̄ ꝯ legē eſt
nature ſi mr̄ aliq̄ impias man⁹ inijciat in filiū:
ſic q̄nq̄ȝ factū ē heu crudeliſſime ꝛ ſceleratiſſime
mlieres ſibi abortiuū ꝓcurando. Cū igit̄ mr̄ te-
net̄ ſūme diligere filiū. et qꝛ inter creaturas ſola
ꝟgo bn̄dicta ſit mr̄ dei. ḡ nulla creatura tātū te-
nebat̄ deū diligere ſic ipa. Sed q̄ntū tenebatur
tātū dilexit: al's peccaſſ;. qd̄ eſt ipoſſibile. ḡ ſūme
dilexit. Sed circa h̄ de dilectione naturali ma
ternitat̄ ipſi⁹ b. ꝟginis occurrere pōt vna talis
q̄ſtio. Utꝝ aliq̄ mr̄ potuerit vel poterit naturali
amoꝛe intantū diligere ſuū filiū ſicut btā ꝟgo ſuū
natū chr̄m: loq̄ndo de ei⁹ naturali dilectione ad
ip̄m. Et videt̄ q̄ ſic. qꝛ plīme matres etiā ī bru-
tis aīalibꝫ cōꝑiunt̄ q̄ ꝓ amoꝛe filioꝝ morti ſe ex-
ponūt. Nā pelican⁹ roſtro ſe occidit ꝓ viuifican-
dis ſuis pullis ſiue filijs: vt dicūt naturales ph̄i
Et mlte inueniunt̄ matres q̄ intātū doluerūt d̄
moꝛte filioꝝ q̄ mortue fuerūt ꝛ ipſe: ſicut exꝑi-
entia docet q̄tidiana ꝑſepe in q̄buſdā mlieribꝫ.
Sed btā ꝟgo dolēs ꝓ filio in cruce mortuo nō
eſt mortua p̄ doloꝛe. ſed poſt moꝛtē filij ſuꝑuixit
plribꝫ annis. ḡ ꝛc. Ad hoc breuiter rn̄detur q̄
amoꝛ naturalis ad chr̄m in ꝟgine bn̄dicta incō-
ꝑabilit̄ exceſſit oīm matꝝ aliaꝝ naturalē amoꝛē
Prio rōne nobilitat̄. qꝛ q̄nto natura nobilioꝛ
tāto nobiliores hꝫ oꝑatōes ꝛ affectōes. iij. d̄ aīa
li. ſed btā ꝟgo habet naturā ſumme nobilē poſt
chr̄m. ḡ ꝛ amoꝛē nobiliſſimū. Scd̄o rōne cogni-
te dignitat̄ ꝛ ſctitat̄. qꝛ cū nouerat certiſſime
eſſe deū ꝛ oī gr̄a ac ſctitate plenū. et ꝑ ꝯſeq̄ns ſū-
ma dilectiōe digniſſimū eū cēſebat. Tertio ra-
tione mutue familiaritat̄. qꝛ ſciebat illū deū in-
carnatū in ſuo vtero eam diligere p̄ ceteris crea
tur̄ ꝛ hūanis ꝛ angelic̄ tādulci familiaritate vt
nullus ali⁹ fili⁹ tāblāde: tāſuauit: reuerēter ꝛ fa
miliariter ſuā matrē amaret: ſicut chr̄s ipam vir
ginē matrē. et ideo ſūme liq̄factū fuit coꝛ ei⁹ ī re-
amādo ip̄m. qꝛ teſte Amb. nil tā impꝛſſum hūa-
nis affectibꝫ q̄ȝ. ſ. diligere ſe diligentē. Quarta
rō totalitat̄ ꝛ puritat̄. qꝛ vt dt Ariſt. viij. Ethic.
Parētes amant naturalr̄ filios vt aliq̄d ſui exi-
ſtentes. ſed qꝛ chr̄s erat puriſſime ac totalr̄ mere
q̄d btē ꝟgis q̄ ip̄m de puriſſimo ſanguīe ſine vi
rili ſemīe cōcepit. vnde totaliter ꝛ mere ad ip̄am
chr̄s ꝑtinebat. et ꝑ ꝯn̄s toti⁹ germanitat̄ habu
it dilectionē ad chr̄m. Alie ꝟo matres diligūt ſu
os filios ex media tm̄ germāitate q̄ carnē de eis
ſumpſerūt mediāte tm̄ viro. Un̄ in alijs nat̄ par
tim eſt aliq̄d viri. i. p̄ris: ꝑtim aliq̄d mr̄is. ſed ali-
ter erat in chr̄o ꝛ ꝟgīe. qꝛ totū hūane carnis qd̄
fuit in chr̄o: fuit ꝛ ē totū q̄d ꝟgis ſolius ſine ali
cuius viri participatiōe: qm̄ ſine viro cōcepit. ḡ
incomꝑabilr̄ maioꝛ in ipſa fuit amoꝛ naturalis
Propterea Prouer. iiij. dr in ꝑſona chr̄i. Erā fi
li⁹ vnigenit⁹ corā mr̄e tenere dilect⁹ ab ea. Ad
illud ꝟo qd̄ obijcit̄ rn̄det̄ q̄ cū btā mat̄ chr̄i fuit

plena gratia. ꝛ cū fortior ſit grā ꝙ̄ natura: vt dicit
Amb. naturalē amorē in ꝟgine dirigebat: ꝛ for/
mabat amor gratuit⁹ ſpūſctō infuſus. Vñ licet
gladi⁹ doloris q̇ ꝑtranſierat aīam virginis in
paſſiōe filij fuerit acerbiſſim⁹ ſuꝑ oīz matrū imo
ꝛ ſuꝑ martyꝝ dolores: vt patuit li. iij. ꝑ. ij. ar. ij.
tñ h̄ fuit mirabile ꝙ b. ꝟgo pre tāto dolore ñ eſt
mortua: q̇ vtiq̄ milleſies mortua fuiſſz pre illo
dolore cōpaſſiōis ſi ſpūſctūs eam ꝑ miraculum
nō ꝓſeruaſſet. Vñ claret ꝙ ſic ꝑ oib⁹ incōpara/
bil'r amauit chr̄m: ita ſūmuz dolorē mortiferꝝ in
ei⁹ ꝑaſſiōe habuit adeo ꝙ nulla mr̄ cōparari vl'
cōparari iproportionabil'r potuit eidem ſiue in
amore ſiue in dolore. Tertio ei⁹ excellētiſſima
charitas cōprobat̄ ex argumēto copioſiſſime et
ſuꝑplene groſitat̄. Quia eteni b. Maria ſuper
oēs creaturas pleniſſima fuit grā: dicēte angelo
Lu. j. Aue grā plena dñs tecū ꝛc. Et q̄ dicente
apl'o Ro. v. Dei charitas diffuſa eſt in cordib⁹
noſtris per. ſſ. i. grām ſpūſſcti q̇ dat⁹ eſt nobis.
ideo ſeq̄tur ꝙ b. Maria pleniſſimā ꝛ ſuꝑplene
excellētiſſimā habuit charitatē diuinā i hac vita.
Et q̇dez hoc clarius declarari pt ꝑ differentias
amoris ſ̄z Alber. ſuꝑ Miſſus ē ca. cxciij. Quia
eñ amoris triplex differētia eſt. q̄ eſt amor na/
turalis. eſt amor adquiſit⁹. ꝛ eſt amor gratuit⁹

Primo quidē amor naturalis ſumme fuit in
beata ꝟgine pre oib⁹ creatis. q̄ ipſa dilexit deū
vt mater filiuz. Alij oēs angeli ꝛ hoīes diligunt
vt ſui dñm. ſed maior eſt materna dilectio na/
turaliter ꝑ alijs: vt patebit infra Scd̄o amor
adq̇ſit⁹ in b. ꝟgine fuit in ſūmo ad chr̄m Talis
eñ amor adq̇ſitus fit ex cauſis accñtalib⁹: que
q̇dez inducūt ꝛ mouēt matrē ad diligendū filiū
amore magno vtcz cuz nouerit ſe a filio diligi et
honorari vl' exaltari in gl'iaz: vel magnū ſibi do
num dari: aut magna ꝓ ſe ſuſtinere filiū. ꝛ ſic de
alijs cauſis accñtalib⁹ Sed oēs tales cauſe fue
runt h̄ in ſūmo. nunq̄ eñ aliq̇s fili⁹ ſuā matrez
tātuz dilexit ſicut chr̄s ꝟginē: nec vnq̄ q̇s tantū
honorare potuit: ſic de⁹ ſuiēdo ꝛ honorē exhi/
bendo b. ꝟgini fecit. qm̄ chr̄s de⁹ erat ſubditus
illi Lu. ij. Nec potuit q̇s matrē dignificare ſicut
chr̄s ſuam: quā exaltauit vt eſſet regina mūdi et
dñā angelorū ac creaturaꝝ oīm: atq̄ qd̄ ſūmū
eſt vt ſit mr̄ veri dei Deniq̄ null⁹ filius tantū
dare potuit ſue matri ſic chr̄s virgini. qm̄ dedit
oīa dona grāꝝ ꝛ dignitatū ac ſciētiaꝝ: oīa dona
beatitudinū ꝛ meritoruz. Et inſuꝑ ſeipm̄ dei fi/
liū dedit ſibi in filiū amplexandū oſculādūz fo/
uēdum ꝛ portādum. Preterea null⁹ fili⁹ tot ꝛ tā/
tas penas ſuſtinuit ꝓ ſua mr̄e ſicut chr̄s ꝓ virgi
ne ꝛ etiā ꝓ toto genere humano. q̄ paſſio chriſti
oēs penas hoīm ꝓpōderauit ꝛ ſuperauit. Nec
certe cōſiderās Maria poterat dicere illd̄ Pſ.
Quid retribuaz dño ꝓ oib⁹ que retribuit mihi
Magnificat ꝫ aīa mea dñm: ꝛ exul. ꝛc. Terti
us amor gratuit⁹ fuit in b. ꝟgine in ſummo. q̄

ex quo voluntas nō fertur niſi in cognitū: vt ait
ph̄s. iij. de aīa. ꝛ Aug. x. de trini. c. j. Firmiſſime
inq̄t nouimus nō niſi nota amari poſſe. Cū igit̄
b. ꝟgo deū ampliſſime cognouerit: ꝛ hūc ſuum
verū filiū natū ꝛ vnicū quē ſciuit de ſpūſctō con
ceptū: ꝛ virginitate manēte editū. ſequit̄ quoq̄
ꝙ ſicut nouit ꝑ ipm̄ omni gratia ſe repletam co
pioſiſſime: ita amauerit ſuꝑ oēs.

Articul⁹ ſecund⁹ q̇ declarat̄ q̄liter b. ꝟginis
charitas fuerit maior i via ꝙ̄ charitas eoꝝ qui
i pr̄ia: ꝛ circa h̄ occurrētes difficultates ſoluūt̄.

s Ecūdū reſtat my
ſterium de huius excellētiſſime cha
ritatis noticia ſeu declaratōe: vt ſcire
poſſim⁹ q̄lit' ipa b. ꝟgo in ſtatu hu/
ius vie poſita excellētiorē habuerit charitatē pre
oib⁹ etiā angelis ꝛ ſanct̄ in pr̄ia ſeu gl'ia exiſten
tib⁹ Vñ vt h̄ lucidi⁹ clareſcat Notandū q̄ tres
pñt formari rōes q̇ difficultatem faciūt in re iſta

Pr̄ia eſt: q̄ ſtatus hui⁹ vie inferior eſt ſtatui
pr̄ie. ꝫ ſūma charitas vie inferior ē infima chari/
tate pr̄ie. Vñ maiori charitat̄ dulcedine fruitur
minim⁹ angel⁹ vl' ſctūs in celo ꝙ̄ maxim⁹ ſctūs
exiſtēs in via: q̄ ille fruit̄ fruitiōe gl'ioſa: iſte ꝟo
nō. ꝫ ñ videt̄ quō charitas ꝟgis i via excellētior
fuerit vl' eq̄lis charitati ſctōꝝ in pr̄ia. Scd̄a rō:
q̄ ſi b. ꝟgo habuiſſet maiorē charitatē in via ꝙ̄
āgeli vl' ſcti in celo. ſeq̄t̄ ꝙ ipa habuiſſet maiorez
fruitiōez: ꝛ frueret̄ in via ꝑ moduz pr̄ie: q̄ vt ait
Aug. li. de doctrina chr̄iana. ꝛ allegat̄ a mgr̄o
ſniaꝝ li. j. di. j. Frui eſt amore iherere alicui rei ꝓ
pter ſe. Qd̄ ſi ſic. ſeq̄tur ꝙ ipa b. ꝟgo in via fuiſſz
cōprehendēs: qd̄ nō cōcedit̄: q̄ ſol⁹ chr̄s fuit ſi/
mul viator ꝛ cōprehēſor: vt dc̄ Aug⁹. Tertia
ratio. q̄ Mat. xj. ait ſaluator. Int' natos mľieꝝ
nō ſurrexit maior Joh̄e baptiſta. q̇ aūt minor eſt
in regno celoꝝ maior ē illo Glo. dc̄ Omnis ſctūs
q̇ eſt cū deo maior eſt eo q̇ adhuc eſt in mundo.
Jtē ſuꝑ illd̄. Ecce ego mitto angelū meū Glo. dc̄
Nouiſſim⁹ angel⁹ celi maior eſt q̄uis hoīe Nō
videt̄ ꝫ quō b. ꝟgo in via habuerit maiorē cha/
ritatē ꝙ̄ minim⁹ angelus in celo. Ad hec rñden/
do ex ꝟbis Alb̄. ſuꝑ Miſſus eſt. cap. xcix. pono
tres ꝟitates q̇b⁹ res ipa clareſcit. ꝛ ꝑ has ſolui
poſſunt predicte ratiōes difficultatem facientes

Prima ꝟitas. Charitas b. ꝟginis i ſtatu vie
fuit maior oī charitate pure creature: etiā exiſten
tis in ſtatu pr̄ie. licz nō ſ̄m actū fruitiōis gl'ioſe:
tñ ſ̄m ſubſtantiā. Declarat̄. Nam charitas bea
te ꝟginis in via licz fuerit maior charitate oīm
angeloꝝ ꝛ ſctōꝝ q̄ntum ad ſubam: ſicut ꝓbatuz
eſt ꝑ rōes primo articulo poſitas. tñ vtiq̄ mior
fuit q̄ntū ad actum charitate minimi ſancti pr̄ie
vel angeli. Qꝫ aūt maior ſubſtātia eſt minor in
actu: hoc facit ſubiecti ꝯdicio: cōtrarij cōiūctio:
motoris minor attractio: q̇ tñ attractio ſemꝑ in

actu eſſet ſi ex pte atrabibilis impedimentū nō ſtaret. Nā ſm illud Sap. ix. Corp⁹ qḋ corrūpit aggrauat aiam ⁊ deprimit ſenſum multa cogi. Exemplū a ſili. Videm⁹ em̄ ꝙ ſol ē multo maioris lucidítatꝭ ꝙ̄ luna: et tñ qñqꝫ luna magꝭ illūinat in nocte ⁊ aere puro ꝙ̄ ſol in die aere obſcuro. Itē ignis in clibano accēſus eſt mľto maior ꝙ̄ lumē in pua candela: ⁊ tñ plus illuminat domū candela accenſa in mēſa ꝙ̄ ignis ardēs intus in clibano incluſus: Ita nō eſt incōueniens ſi maior charitas ſm ſubam vel maior lux gratie in ſubiecto paſſibili coniuncto corpi paſſibili et groſſo q̄ſi ignis incluſus: min⁹ imutat ⁊ mouet actualiter ꝙ̄ minor lux glie ⁊ mior charitas in ſubiecto impaſſibili ⁊ glioſo tanq̄ ſibi ꝓportionato. i. in angelis ⁊ ſctis patrie. Scḋa veritas. Fruitio charitatꝭ in beata ꝟgine ꝓ ſtatu vie lꝫ fuerit inferior fruitione cōprehēſoꝝ q̄tum ad actū: fuit tñ maior q̄tū ad effectū. Declarat: qꝛ charitas ⁊ fruitio cōprehēſoꝝ. i. angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ in patria: nō eſt in ſtatu merēdi q̄tū ad premiū ſubſtantiale. Quilibet aūt act⁹ charitatis in btā ꝟgine ꝓ ſtatu vie fuit meritori⁹ vite eterne ⁊ btitudinis: angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ oīm beatitudinē tranſcēdentꝭ. Vñ lꝫ ipſa non fuerit comphēdēs in via: nec fruebat actu glioſa fruitione patrie celeſtis: niſi forte ad tēpus qñ dabat ſibi vt videret diuinā eſſentiā. Si em̄ hoc Moyſi ⁊ Paulo in via datum eſt vt viderint diuinam eſſentiam ſicut dt Aug⁹ li. de videndo deū. nō eſt ambiguum qn a fortiori matri dei h̄ pulegiū fuerit cōceſſum. qm̄ vt teſtat Damaſce. ipſa a nullo illuſtriū vincit. Nihilo min⁹ in ipā fuit maior charitas ſm effectū ꝙ̄ in oīb⁹ ſctis ⁊ angelis. qꝛ oīb⁹ excellentiorē btitudinē meruit q̄libet actu charitatꝭ. Nā vnico conſenſu ⁊ verbo cum ait. Fiat mihi ſm ꝟbum tuū Lu. ij. plus meruit ꝙ̄ oēs ſancti ⁊ angeli: vt vicꝫ fieret mater dei: regina celi: dña angeloꝝ ⁊ toti⁹ mūdi. Tertia veritas. Charitas b. ꝟginis mō in ſtatu pĩe improportionabiľr maior: deiformior: ⁊ glioſior eſt charitate oīs pure creature tam q̄ntum ad ſubam ꝙ̄ etiā q̄ntū ad actū. ſ. fruitōis glioſe. Rō. qꝛ vt canit eccleſia: exaltata eſt ipſa ſancta dei genitrix ſup choros angeloꝝ ⁊ ſctoꝝ ad celeſtia regna. ſed ſupiores habent excellenti⁹ pfectiōes inferiorū: vt dt Dioñ. de angelica hierar. ḡ ⁊c. Hinc Pſ. Aſtitit regia. ſ. ꝟgo dei mr̄ a dextrꝭ tuis. i. i potioribꝰ bonis glie ⁊ gratie: in veſtitu deaurato charitatis que ē veſtꝭ nuptialis: qua. ſ. charitate decorat aīa ⁊ vnit deo: circūdata varietate. ſ. ſanctoꝝ. Oēs q̄ppe ſancti admirant eius gloriā et tota celeſtis curia illuſtrat ac delectat ⁊ iocūdat in eius glorie fulgore. O ꝙ̄ beatū illud regnum O ꝙ̄ glioſum illō habitaculū vbi cū chrō ⁊ ei⁹ sctā matre regnāt oēs ſancti. O deus magne. O Jeſu bone: qñ erit illud tēp⁹ feliciſſimū ⁊ illa hora iocundiſſima qua videbimus tue matrꝭ gloriam in leticia: et pfruemur tue faciei noticia per eterna ſecula.

Articulus tertius ꝙ charitas ꝟgīs erga deū et dei filium fuit pcipue duodecim pfectiōis circūſtantijs glioſe ſublimata ꝑ alijs.

Circa tertiū mi-

c hi terciū de circūſtantie pfectiōe notare poſſum⁹ ad nūeꝝ. xij. ſtellarū in eius corona capitꝭ. xij. pfectiones ſeu circūſtātias ꝑprietates charitatꝭ b. ꝟgis q̄b⁹ extitit glorioſe decorata ⁊ excellenti⁹ ſublimata: q̄ in tribus q̄ternarijs ordinant: vt patet intuenti in pn̄ti figura. Nā charitas btiſſime ꝟginis Marie fuit

Primo: naturalis.
Scḋo: totalis
Tertio: ſingularis
Quarto: certitudinalis
Quinto: conformalis.
Sexto: transformalis.
Septimo: reuerentialis.
Octauo: inſupabilis
Nono: pdelectationis.
Decimo: pfamiliaris.
Undecimo: pſeraphicalis.
Duodecimo: pacceptationis diuinalis.

Capitulum. I.

p Rime dilectio ſeu charitas btē virginis fuit naturalis. qꝛ tanq̄ mater naturaľr imo plus ꝙ̄ alia mr̄ dilexit: vt patet ſup. Alij em̄ oēs diligūt tanq̄ ſerui dn̄m. Ut autē dt Ariſt. viij. li. Eth. inter dn̄m ⁊ ſeruū nō eſt naturalis amicicie amor ſm ꝙ ſeru⁹: ſed hn̄ ſm ꝙ hō. qꝛ ſm ꝙ ſeruus: eſt ſibi. i. dño diſſilis: lꝫ ſm ꝙ hō ſit ſibi ſilis. Hec ibi. Et ſi dicas. Hō etiā naturaľr deū diligit. qꝛ ſm aiam ad imaginem dei fact⁹ eſt Gen. ij. et ſm corp⁹ etiā eſt ad ſilitudinē ei⁹. qꝛ deus hō factus eſt. Dico ꝙ etſi poſſit eſſe aliq̄ modo naturalis dilectio hoīs ad chr̄m deū: tñ improportionabiľr dilectio naturalis b. Marie excedit. qꝛ eius dilectio eſt materna que eſt maxima dilectionū naturalium: vt patet per Ariſt. viij. Eth. vbi habet ꝙ parētes pl⁹ amant filios ꝙ̄ ecōuerſo. quia plus ſciunt parētes ꝙ filij ex eis ſunt nati ꝙ̄ econuerſo. Matres autē plus diligunt filios ꝙ̄ etiam patres. qꝛ certiores ſunt de eis ⁊ plus laboris habent circa eos. Hec ibi. Ex quo patet ꝙ maxima inter oēs naturales dilectiones eſt materna dilectio. Licꝫ ḡ angeli vel ſancti diligant deū naturaľr filiali vel chr̄m amēt fraterno amore. excedit tñ Marie dilectio incōpabiľr: ſicut ⁊ excedit improportionabiliter naturali ꝓpinq̄tate ſilitudiēqꝫ ⁊ gratuito amore ac adq̄ſito ſupeminēter oīb⁹. Secūdo charitas Marie eſt totalis. nulla em̄ creatura poſt chr̄m pfecti⁹ impleuit pceptū illud: Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa

tua: ꝛ ex tota mēte tua: ex ꝑ omnib⁹ virib⁹ tuis Deut. vj. Lu. x. ꝛ Mat. xxij. ꝙ btā ꝟgo Maria q̄ ſm Alex. de Ales ſup Luc. dilexit toto corde: oēs cogitatiōes ſuas in deū dirigēs. tota aīa: oēs affectōes ſuas in deū retorq̄ns. tota mēte. i. intentione: oēs opatiōes ſuas ꝓpt deū faciēs. to tiſq; virib⁹ ꝛ toto poſſe: nil de ꝯtingentib⁹ omit tens: ſed qcqd facere debuit faciēdo. Vñ ipſa in Cantic; ſcribit plena charitate ꝛ dilectōe. Ter tio charitas ꝟginis fuit ſingular; . Tum qꝛ nec ſilem habuit nec habitura eſt ſeqntē: vt canit ec cleſia. Tū qꝛ ſingulariter deū tm̄mō et nil extra deū q̄ſiuit. iuxta illud Ps. Unam petij a dño hāc reqrā vt inhabitē in domo dñi oīb⁹ dieb⁹ vi te mee. Et iterū. Quid a te mihi eſt in celo: ꝛ quid volui ſup terrā. q. d. nihil aliud a te. Vnđ dicere potuit illud Auguſtini li. ſolilo. Mēs mea de⁹ tibi deuota: tuo amore ſuſpēſa: tibi ſoli ſuſpirās: tibi inhians: te ſolū deſiderans: nil habet dulce niſi de te loq: de te audire: et tuam gl̄iam ac me moriam freq̄nter corde reuoluere. Quicqd mihi ꝑter deum eſt: dulce ñ eſt. Quicqd vult mihi da re dñs me⁹ totū auferat: tm̄mō ſe mihi det. Hec ibi. Quarto charitas b. ꝟginis fuit certitudi nalis. Cum em̄ de alijs ſcptum ſit Eccs. ix. Ne mo ſcit vtꝝ odio vel amore dign⁹ ſit: hoc locū in b. ꝟgine non habuit. qꝛ certiſſima fuit infallibi liter ꝛ indubitāter de⁹ diuīa charitate ꝑ grā ſin gulariſſima. Nā etſi de cōi lege nemo ſciat ſe eſſe in charitate certitudinal'r: aliqb⁹ tñ ſctis ex ſpeci ali ꝑuilegio cōceſſum eſt a deo q̄ eos certificauit ꝑ reuelationē vt ſecuritatis gaudiū etiā in hac vita in eis incipiat: et fortius magnifica opa ꝓ ſeqñt et mala ꝑſentis vite ſuſtineant. ſicut patꝫ de ap̄lis ꝛ Paulo di. Rhom. viij. Certus ſum inqt: qꝛ nec fames: nec gladius: nec creatura ali q̄ poterit nos ſeparare a charitate q̄ eſt in chriſto Verū certitudo charitat; Marie fuit ꝑcellētioꝛ oīm ſanctoꝝ certitudīe: ſm Alber. ſup Miſſus eſt. ca. cvij. qm̄ in alijs eſt certitudo per ſcientiā a poſteriori ex effectu. Certitudo aūt btē ꝟginis q̄ ſciuit ſe nō poſſe ſepari a deo fuit ꝑ modū cau ſe: eoꝙ ſciuit ſe matrē dei eſſe et in vtero ſanctifi catā ac nō poſſe peccare. et ꝑ cōſequēs ſciuit ſe ñ poſſe ſepari a deo. Sed h̄ queri pōt quō exce dat certitudo charitatis vie in Maria certitudi nem charitatis angeloꝝ ꝛ beatoꝝ in patria: cū il loꝝ certitudo ſit omni ſecuritate tentiōis pleniſ ſima. Rñdendo ꝓ hui⁹ lucidiori declaratiōe Nota q̄druplicē differētiā quā ponit Petr⁹ au re. in ſuo compēdio. li. v. Nam Primo ſunt qdā q̄ ſciūt ſe certitudinal'r non eſſe in charitate: nec habere dei charitatē. vt patet de demonib⁹ ꝛ da mnat; : ꝛ etiam de hoīb⁹ viatorib⁹ q̄ ſunt in actu peccādi mortal'r: vel ī ꝓpoſito. qꝛ ſcptū eſt Sap. xiiij. Odio eſt deo impi⁹ ꝛ impietas eius. Se cūdo alij ſunt q̄ cognoſcunt ſe habere charitatē vel eſſe in charitate coniectural'r, ꝑ aliqua ſigna in q̄tū quis experitur ꝛ ꝑcipit ſe delectari in deo: et cōtēnit res mūdanas: et nō eſt ſibi cōſci⁹ alicu ius mortalis pcti: ſentitq; in ſeipſo diuini amo ris calorem ꝛ deguſtat ei⁹ dulcedinē. ſm quem modū pōt intelligi illud Apoc. ij. Vincenti da bo māna abſconditū qđ nemo nouit niſi q̄ acci pit. i. ꝑ experientiā dulcedinis. qm̄ teſte Bern. ſo lus expt⁹ nouit credere qd ſit ieſū diligere. Iſta tñ cognitio imꝑfecta ē ꝛ ñ certitudinal' abſolute ſed tm̄ cōiectural'r. Vñ ap̄ls. j. Coꝛ. iiij. Nil mi hi conſci⁹ ſum: ſed non in hoc iuſtificat⁹ ſum. Et Ps. Delicta qs intelligit ꝛc. put hec đt b. Tho. j. ij. q. cxij. ar. v. vbi querit vtrū aliqs ſcire poſſit ſe hr̄e grām. Et hic modus cognoſcendi. ſ. ꝑ aliq ſigna eſt cōmuniter viatoꝝ. Tertio alij ſunt q certitudinaliter cognoſcūt ſe eſſe in charitate vel habere charitatē diuinā: ſicut ꝑ atet in his q̄ ſūt in patriā. Sācti ꝟoīn via poſiti poſſunt aliq de hoc certi eſſe: non niſi ꝑ diuinam reuelationem: vt dictum eſt ſ. qꝛ cum vera charitas dei nō ni ſi ꝑ ſpūmſanctum diffuſa eſt in cordib⁹ noſtris: vt đt ap̄lus: excedit limites noſtre nature. Deus quippe charitas eſt. et qui manet in charitate: in deo manet ꝛ deus in eo. j. Joan. iiij. Et iđo ſicut p̄ntia dei in nobis: vel abſentia per certitudinē cognoſci nō poteſt: ſm illud Job. ix. Si venerit ad me nō videbo eum. ſi aūt abiero nō intelligā. Ita hō in via ex ſeipſo nō pōt ꝑ certitudinē dijū dicare vtꝝ ſit in charitate vel grā: ſm illud. j. Co rinth. iiij. Sed neq; meipm iudico. q̄ autē iudi cat me dñs ē: niſi hoc reueleſ ſibi a deo. Quar ta differentia poni pōt certitudo beate ꝟginis q̄ inter comphenſores ꝛ viatores habuit ſe medio modo ꝑ participationē ſm Alber. ſup Miſſus eſt. ca. lxxxix. Talem inquā participationē ꝙ ac cepit meliorem partem a quolibet extremorum Nam comphēſores habent charitatē ꝛ eius cer titudinem ſm actus ꝑfectionem. ſed tñ ꝑter me rendi condicionem. Viatores hñt cū meredi cō dicione. ſed cum actus imꝑfectione. Certe certi tudo viatorum ꝙ ſint in charitate: etiāſi ſit ꝑ re uelationē: non eſt ita abſolute ꝑfecta ſm actuū ꝑfectionem: vt vel amitti nō poſſit eoꝝ charitas per peccatū mortale: vel ſaltem remitti aliqñ per peccata venialia. Ipſa aūt b. virgo habuit certi tudinē charitatis infallibiliter ꝛ abſolute cum actuum ꝑfectione ſm comprehenſores. et cum merendi condicione ſm viatores. Unde habu it eam excellentius viatoribus q̄tum ad actuꝫ. et comprehenſoribus q̄tum ad effectum. Hec Albertus.

Capitulū. II. pro ſecundo quaternario

Secundo q̄ternario ꝛ q̄ ad ꝑmiſſa in ordi ne Quinto charitas beate ꝟgīs fuit con formalis. qꝛ ſup oēs fuit cōformis diui ne volūtati in ſua volūtate. Hoc em̄ facit chari tas vt intantū cōcordet cū amato inq̄tū amat. Unde Cato dicit, Concordia nutrit amorem

Et Hiero. Amicoꝝ eſt idem velle ⁊ idem nolle.
Hinc ⁊ Joan. xiiij. Si q̇s diligit me: ſermones
meos ſeruabit. Sicut ḡ btā virgo ꝑ alijs ama/
uit: ita ꝑ oīb⁹ tota volūtate: toto aīo: ⁊ tota intē
tione diuine voluntati conformata fuit: adeo ꝙ
vt q̄ſi vnā aīam ſeu volūtatē ꝑ oīa habuerit cū
chꝛo. vt dicere poſſit illud pſ. xxxix. In capite li/
bri ſcp̄tū eſt de me vt facere volūtatē tuā de⁹ me
us volui: et letitie tue in medio cordis mei. Nā
ipſa toto corde h̄ ſolū deſiderabat: hoc maximū
ſolaciū reputabat vt pr̄ celeſtis ſuā tm̄ volūtatē
in ipſa ꝑficiat: ſiue exercēdo in aduerſis: ſiue cōſo
lando in ꝓſꝑis: ſiue deꝓmēdo: vel quōcūq; ſibi
magis placeret. Sexto ei⁹ charitas fuit trāſ/
formalis. q2 totaliter erat ipſa ꝑ charitatē tranſ/
formata ī chr̄m: vt tota maneret ⁊ viueret ī chri/
ſto ⁊ chr̄s in ea. iuxta illud Gal'. ij. Chꝛo cōfix⁹
ſum cruci: viuo ego iā nō ego: viuit ꝟo ī me chri
ſtus. Unde optime ipſa ꝑ alijs dicere potuit illō
bti Ignacij. Amor inq̇t meus crucifix⁹ ē in chri/
ſto. Si nepe ſeraphici ſpūs per ſuū amorē trāſ/
formant in chr̄m crucifixū adeo ꝙ ſicut ait Frā.
Maro. qui intime cerneret ſeraphim: cerneret in
eis ſtigmata chr̄i exp̄ſſa intellectualr̄. ſic ſenſibi
liter fuit in btō Frāciſco. Multo forti⁹ hoc pu/
tandū credo de aīa beate ꝟginis Marie q̄ to/
ta chꝛo cōfixa eſt cruci: tota trāſformata in chr̄m
deū. Si petas quō ſic amor trāſformat aīam
in chr̄m deū: Dico ⁊ declaro ſic. Dicit em̄ Ariſt.
j. Phyſic. et. vij. li. metaphy. Forma dat eſſe rei.
Exēpli grā. Si ex ligno format̄ mēſa vel ſcānū:
illud lignū a forma menſe capit eſſe mēſe vel ſca
mni vt dicat̄ vera mēſa vl' ſcānū. Et ſi in cera im
ꝑmat̄ ſigillū: ex illi⁹ forma ſigilli capit cera eſſe
talis ſigilli. i. regis ⁊c. Ita a ſili vniuſcuiuſq; vi
cij in aīa impſſa forma dat eſſe tale ipī aīe vl' hoī
q̄le eſt ip̄m viciū. vt vicꝫ exō auaricia eſt vicium
terrenū facit hoīem eſſe terrenū. Luxuria q2 eſt
viciū carnale reddit hoīem brutalē ſeu carnalē
et nō ſpūalem. Superbia ⁊ inuidia atq; ira ſic eſt
viciū diabolicū: ita facit hoīem diabolicū. Eo/
dē mō ꝑ ɔ̄triū: exō charitas eſt virt⁹ diuina. iuxta
illud. j. Joan. iiij. De⁹ charitas eſt. ḡ dat aīe eſſe
diuinū: vt q̄ manet in charitate in deo manet: et
de⁹ in eo. Hoc eſt qō dt Aug⁹. Unuſq̇ſq; talis
eſt q̄lia amat. ſi terrā amas: terra es. ſi celū: cele/
ſtis es. ſi deū: n̄ audeo dicere q2 de⁹ es. audi ꝓphe/
tā dicētē. Ego dixi dij eſtis: ⁊ filij excelſi oēs. Hec
ille. li. de ꝟbis dn̄i. Hinc ⁊ Hugo li. de clauſtro
aīe ait. Scio inq̇t aīa mea q2 amor eſt vita tua
et ipſa vi amoris in ei⁹ quē amas ſilitudinē trāſ/
formaris. Sicut ḡ btā ꝟgo chr̄m ſūme amauit:
ita ſumme ⁊ totalr̄ eſſe diuinū ⁊ chꝛiforme ſuꝑ
oīa creata hr̄e dinoſcit̄. Septimo amor Ma
rie ad chr̄m fuit reuerentialis. Eſt aūt reuerentia
mixta cū dilectione timoroſa ſubiectio. et hec ex/
cellentiſſime fuit in beata ꝟgine q̄ ſicut amore:
ita ⁊ timore diuino plena fuit. Sed diceres:
Quid timoris habuit Maria? Reſpōdet̄ ꝙ in
Maria timor ſeruilis nō fuit inq̄tū notat ſer/
uilitatē: eo ꝙ ipā nunq̄ peccauit: nec in ea fuit ti
mor initialis q̄ eſt imꝑfectoꝝ. q2 ꝟgini oīe bo/
num ꝑfectiſſime affuit. Fuit ḡ in Maria timor
caſt⁹. Hic timor hꝫ duos act⁹. Unus ē ſ̄m ſta/
tū vie q̄ eſt timere ſeꝑari a deo. et iſte non fuit in
Maria. q2 fuit certiſſima de inſeꝑabili dilectiōe
dei. Ali⁹ actus eſt ſ̄m ſtatū patrie q̄ eſt reuereri
deū. Nam teſte Pſ. Timor dn̄i ſctūs ꝑmanet
in ſeculū ſeculi. ḡ ⁊ in pr̄ia erit. ſed n̄ niſi ſ̄m actū
iſtū. ſ. reuereri deū. Et hoc modo Maria timo/
re dei plena fuit ſuꝑ oēs viatores. Hec Alb. ſu/
per Miſſus eſt. ca. cvij. Un̄ credit̄ ꝙ btā Ma/
ria q̄tienſcūq; acceſſit vt chr̄m lactaret vel balne
aret vel in vlnas ſuſciperet vel alloq̄ret̄: ſꝑ prius ge
nuflexo chr̄m quē ſciuit eſſe deū verū adorauit.
Sicut etiā facit pbr̄ quotiēs euangeliū tangit:
ſiue in miſſa: ſiue al's: vt idip̄m repreſentet eccle
ſia fuiſſe ī dei matre Maria. Octauo fuit in/
ſuꝑabilis. Un̄ Cant. viij. dicit de⁹ ad Mariam
Pone me vt ſignaculū ſuꝑ cor tuū. ſ. in amoris
affectiōe. vt ſignaculū ſuꝑ brachiū tuum. ſ. in ar
duoꝝ oꝑatiōe. q2 fortis eſt vt mors dilectio. Si/
cut em̄ mors a nullo ſuꝑat̄. ſed ipſa eſt tā fortis
vt oīa ſuꝑat: Sic Marie dilectio oīa contēpſit
dura. ſicut infernus q̄ tā dure tenet quem ſemel
recipit ꝙ nunq̄ dimittit: ſic Maria nunq̄ a di
lectiōe chr̄i auelli potuit. Unde ſubdit̄. Aq̄ mul/
te. i. tribulationes ⁊ penalitates hui⁹ vite nō po
tuerūt extinguere charitatē. nec flumina. i. aduer/
ſitates obruerunt charitatem eius Nam cū oēs
diſcipuli relicto Jeſu fugiſſent: ipſa beata virgo
vſq; ad mortem chꝛiſto patienti aſtitit: et cum
ipſo in corde ꝑ gladiū doloris vulnerata extitit.

Capitulum. III. pro tertio q̄ternario

Tertio quaternario: et in ordine ad ꝑmiſ/
ſa Nono charitas beate virginis fuit ꝑ/
delectabilis. Nā quid dulcius: quid ſua/
uius: quid delectabilius diuini amoris dulcedi/
ne? Ut enim ait Ambroſi⁹ ſuper Lu. qui chꝛiſtū
interno recipit hoſpitio per amoris ſenſibilem
gratiam: maximis paſcitur exuberantiū delecta
tionib⁹ voluptatū. Quid putas quāta dulcedo
charitatis fuerit in ꝟgine q̄ chꝛum nouem menſi/
bus in vtero portauit et ſemper in corde p̄ſentē
ꝑ gratiam tenuit: ſi ſpirituſſanctus qui eſt pa/
racletus alijs deuotis mentibus tanta conſola/
tione ſe infudit vt ſermo exprimere non valeat:
aliquando ſupernoꝝ donorum guſtum cumu
latius deguſtandū influendo: aliquando notici
am ſecretorum ⁊ reuelationes myſterioꝝ immit
tendo: aliquando ſecurū eternalium bonorū fa/
ciendo: nunc iubilum: nūc ebrietatem ſpiritus
ſuꝑinfundendo adeo ꝙ mens tā ineffabilr̄ gau
diū ⁊ dulcorē tā indicibilē ꝑcipiat ⁊ intantum ex
magna amoris ⁊ gaudij fortitudīe feruor ſpūs
excreſcat: vt ſe cohibere nō valeat intra ſe. et ali/

qñ in exceſſum contemplationis rapiat. et mlta alia inexplicabilia ſolacia facit ſpũſſctũs. Quid ḡ extimas q̄nta delectatõne dulcedis beata dei mr̄ abũdauit q̄ ſup oēs ſpũſcõ plena fuit. Hinc Eccl.xxiiij. ſcribit. Qui edũt me adhuc eſuriunt Qd̃ dr ex eo: qz charitate dei ſaciari nõ pñt p̄ delectatione q̄ eam deguſtãt experimentali aſſuefactione. z p ɔſeq̄ns b. Maria aſſuefacta diuinis dulcedinibꝫ: ſiue vigilãdo ſiue dormiendo ſiue aliud q̄d faciẽdo: ſp irremiſſibiliter nouas z varias dulcedĩes diuinas accreſcẽtes deguſtabat in deo: vt diceret cũ Ps. Sitiuit aĩa mea ad deum fontẽ viuũ qñ veniã z apparebo añ faciẽ dei Notanter dr: ad deũ fontẽ viuũ. qz ſicut fõs viuus ſemp ſcaturit aquas nouas: ſic in Maria q̄ad vixit ſp z cõtinue nouas z ineffabiles delectationes q̄s exp̄mere neq̄mus nos peccõres: faciebat chr̄s deus ebullire ex fonte diuinitatis.

Decimo charitas Marie fuit amoris p̄familiarẜ. Cum em̃ nulla creatura auderet deũ cõtingere vel in modico: mirꝫ videt̃ de iſta vna puella Maria ꝙ tantũ fuit deo familiariſſima ſup oẽm creaturã: contingẽdo vicꝫ: balneãdo: lactãdo: amplexando zc. Quis angelorꝫ ac btõrꝫ auderet hoc deo facere: tã ſummũ regẽ tã familiarit̃ cõtingendo. Vñ Aug⁹ li. de natura z gr̃a dicit. Illa ṽo ſingulari gr̃a p̄uenta atq̄ꝫ repleta eſt. ſ. gaudendo ꝙ ip̄m haberet ventris ſui fructum quem ex initio habuit vniuerſitas deũ. Hec ille.

Undecimo charitas btẽ ṽgĩs fuit p̄ſeraphicalis ardoris. Eſt aũt notandũ ꝙ ſm Dioñ. lib. angelice hierarchie. ca. vij. q̄nq̄ꝫ ponunt̃ ꝓprietates ſeraphici ardoris ſeu amoris q̄ ferunt̃ in deum: et ſupeminẽter fuerũt in btã ṽgine: q̄s q̄dẽ ꝓprietates ſm qd̃ dicit Linconieñ. cõmẽtator ibidẽ: didicit Diony. a btõ Paulo queãdmodum ipſe idem rapt⁹ in tertiũ celũ: vidit. et ſibi tanq̄ꝫ ſpecialiſſimo diſcip̄lo reuelauit. Prima ꝓprietas dr ſp mobile. Secunda inceſſabile vl' infinibile. Tertia dr calidũ. Quarta dr acutũ Quinta dr ſupferuidũ. Semp mobile: ſm ꝙ dicunt Hugo z Linconieñ. ſcat amationẽ non interruptam in quiete ſiue pauſatione. qz ſic ignis in ſua flãma ſp mouet̃: ſic amor ſeraphic⁹ ſemp fert̃ in deũ actu. Inceſſabile vel infinibile ſignificat qd̃ nunq̄ꝫ termiat̃ duratõe. Sicut em̃ ignis nõ habet terminũ in agẽdo. ſed ſp creſcit in maius dũ inuenit auctã materiã in q̄ accendi põt: ſic amor z actio ſeraph ñ habet terminũ in amãdo deũ: q̄ cum ſit infinite bonitatẜ ſemp inuenitur in eo qd̃ amorẽ nouo mõ accendat z dulcificet: alliciat z delectet. Calidũ ſignificat: qz illa ſacietas ex deſiderio ſp accendit̃. Hoc eſt qd̃ Grego. in moral'. de deſiderio z ſacietate ſanctorũ in p̄ria dr ſic. Deſideriũ q̄dem anxietatẽ habet: ſacietas faſtidiũ. Ne ḡ ſit in deſiderio anxietas: deſiderãtes ſcti ſacianẗ. ne ſit in ſacietate faſtidiũ: ſaciati deſiderant. qz ſitientes ſatiabimur z ſaciati ſitiemus. Hec Greg. Et rõ ſm Tho. ɔtra gentiles. li. iij. qz diuĩa eſſentia ſp cũ admiratiõe videt̃ cũ nullus ĩtellect⁹ eã cõprehẽdat ſed oĩa creata ip̄a trãſcẽdat. Cũ igit̃ ĩtellect⁹ btĩ ſp habeat in diuina eſſentia qd̃ admiret̃ z alliciat: nũq̄ꝫ faſtidit eã videre z amare: ſed ſp z ɔtinue delectat videre qd̃ amas z amare qd̃ vides. vñ ſacietas ex deſiderio z deſideriũ ex ſacietate ſp accẽdit̃. iuxta illud Eccl. xxiiij. Qui edũt me adhuc eſuriunt.

Acutũ ſcat ſm ꝙ dr Hugo q̄ndã ĩpetũ amoris z vehementiã ardentis deſiderij q̄ nõ q̄eſcit donec intret z penetret vt ibi ſit vbi ip̄m qd̃ amatur: cũ ipſo: z in ipſo: vt nõ ſolũ ab illo calidum ſit ſed tranſeat acutũ in ip̄m. Supferuidum ṽo ſm eundẽ dr ex hoc ꝙ id qd̃ feruet q̄dam caloris vehemẽtia iactat̃ ſup̄ ſe. Acutũ ḡ amoris eſt cũ oĩa tranſcẽdẽdo deſpicit. Supferuidũ ãt cũ etiã ſeip̄m cõtẽnẽdo relinq̄t. Fit ḡ miro modo vt dum p dilectiõis ignẽ in illũ ſuſtollit̃ q̄ eſt ſupra ſe p vim amoris ferat̃ in illum ſolũ q̄ ſurſuꝫ eſt appetendũ: cogitandũ: z deſiderandũ. nec ſe: nec aliq̄d aliud cogitat aut deſiderat dum illuꝫ ſolũ amat. Hec Hugo z ɔcordit̃ Linconieñ cõmẽtatores li. angelice hierar. Vñ oẽs iſtas ꝓprietates z ſingl'as excellẽtiſſime q̄ntũ poſſibile fuit pure creature viatrici p̄ alijs fuiſſe in via z nunc in patria btifica fruitiõe fore in charitate btẽ virginis nullibi ambiguum ẽ. Duodecimo charitas btẽ ṽginis Marie fuit z ẽ p̄acceptatiõis diuĩal'. Ei⁹ q̄ppe charitas tã grata: tã p̄reaccepta erat deo: z tantũ eã reamauit de⁹ p̄ oĩbꝫ creaturẜ ꝙ ab eterno ꝓ nulli⁹ creature amore intantũ allicerent̃ ipſe de⁹ ad incarnandũ z patiendũ: ac q̄q̄ꝫ ſalutẜ nr̄e opa faciendũ. ſicut ꝓ amore z charitate btẽ ṽgis quã eternaliter p̄nouerat et p̄ordinauerat fore humane redemptiõis mediatricẽ. qd̃ oſtendit̃ tripl'r

Primo ex diuine incarnationis motiuo

Scdo ex diuine vnionis facto

Tertio ex diuine cõdeſcẽſiõis ſigno

Primo inquã ex diuine incarnationis motiuo Quero nẽpe. Quid mouit potiſſime deũ ad tantam hũilitatẽ z miſcõlam vt vicꝫ ꝓ nob in vtero ṽgĩs deſcẽdẽdo inclinaret̃: in ſtabulo naſceret̃: ĩ arto p̄ſepio vilibꝫ pãnis inuolut⁹ locaret̃: z multa incõmoda hui⁹ vite miſere pateret̃: frig⁹: calorẽ: famẽ: ſitim zc. Ampli⁹ vt capet̃: flagell' cederet̃: ſpinis coronaret̃: derideret̃: ɔſpueret̃: crucis patibulo ſuſpẽderet̃: vulneraret̃: moreret̃: ſepeliret̃: ac queq̄ꝫ opa nr̄e ſalutẜ oparet̃. Ad qd̃ rñr ꝙ charitas. Tũ quia ex mera z liberali charitate de⁹ fecit hec oĩa: dicẽte Ap̄lo. Propt̃ nimiam charitatẽ q̄ dilexit nos de⁹ miſit filiũ ſuũ in ſimilitudinẽ carnis pcti. Tũ qz vt nos ad ſuã charitatẽ attraheret: opa ſalutẜ nr̄e p ſeip̄m opat⁹ ẽ dñs vt dr Ber. Vñ Ps. Oĩs ɔſũmatõis. i. opatõis dei vidi. i. cognoui eẽ finẽ: latũ mãdatũ tuũ. Glo. i. preceptũ charitatis qd̃ eſt nimis latum. quia ex

tendiť etiā ad inimicos q̄s diligere debemus ꝓ/
pter deū. Hec glo. Claret ḡ: q̄ꝛ hec oīa fecit cha/
ritas: qḋ manifeſte docet Hugo. li. de charitate
dicens ſic. O charitas magnā vim habes q̄ de/
um de celo potuiſti trahere ad terraꝫ. O q̄ꝫ forte
vinculū tuū q̄ ligari potuit deꝰ (nā mille vincl'a
deū ligatū ad colūnā ꝛ affixū ad crucē tenere nō
valuiſſent: niſi charitatꝫ vinculū tenuiſſet) Ne/
ſcio inq̄t q̄d maiꝰ in laude tua dicere poſſum q̄ꝫ
q̄ꝛ deū de celo traxiſti in terrā: et hoīem ad celuꝫ
leuaſti de terra. Hec ille. Sed q̄m nulla fuit vel
potuit eſſe maioꝛ charitas poſt chr̄m q̄ꝫ ea q̄ fu/
it dei ad b. v̄ginē matrē ꝛ ecōuerſo. ḡ deꝰ ꝓ nul/
liꝰ creature amoꝛe ſic alliciebať ad incarnandū ꝛ
patiendū atq̄ꝫ cetera opa ſalutꝫ nr̄e ꝑficiendū q̄ꝫ
ꝑ charitate b. v̄gis. Sc̄do oñdiť ex facto diui
ne vnionis. q̄ꝛ charitas eſt q̄ vnit amantē cum
amato. Vñ charitas d̄ꝛ q̄ſi chara vnitas. ſic hr̄
li. de ſpū ꝛ aīa. Sed cū cum nulla creatura ſic
vnitꝰ ē deꝰ ſic cū b. v̄gie: cuiꝰ nō ſolū aīa copula/
ta eſt deo ꝑ grām. ſedetiā de puriſſima portiōe
ſanguis caro aſſumpta indiſſolubil'r vnita eſt
deo in chr̄o. ḡ ſūme acceptationis diuine extitit
v̄ginis charitas ſupꝛa charitatem oīm creatura
rū: adeo vt in eiꝰ carnis portione ſingulariſſime
ſibi vnita oīm oparet̄ ſalutem. Tertio q̄ꝛ cha/
ritas b. v̄ginis ſūme alliciat deū: oñdiť ex ſigno
diuine cōdeſceſſiōis. q̄ꝛ vicꝫ deꝰ magꝫ cōdeſcēdit
ꝛ obedit eiꝰ volūtati ī oī petitiōe q̄ꝫ volūtati oīm
creaturaꝝ. et ipſa magꝫ pōt īpetrare ſuffragia ſu
is deuotꝫ q̄ꝫ oēs angeli ꝛ ſancti. Nā ipſa ex q̄ eſt
dei mr̄ hꝫ ius q̄dāmō etiaꝫ ꝑcipiēdi. neq̄ꝫ fas eſt
aliq̄d negari ei a deo. iuxta illḋ. iij. Reg. ij. Pete
mr̄ mi: neq̄ꝫ em̄ fas ē vt auertā faciē meā. Vñ le
giť cuidā ſctō reuelatū fore q̄ꝛ b. virgo int̄ alia h̄
hꝫ vnū gaudiū magnum in celo q̄ꝛ vicꝫ deꝰ tāta
charitate teneť ad eā: vt ad votū ꝯſeq̄tur q̄cq̄d
poſtulauerit ꝓ q̄buſcūq̄ꝫ ſuis deuotꝫ. ſicuti hoc
pl'ima exēpla ꝛ miracl'a oñdunt q̄ deſcribunť li.
vi. huiꝰ volumis: ex q̄bus qḋ placuerit poterꝫ h̄
applicare. O itaq̄ꝫ hō: o fidelis aīa cogita men/
te pia q̄ꝫ excellētiſſima fuerit charitas in Maria.
pēſa ꝛ diligēter rumina o mēs deuota q̄ꝫ ardēs
amoꝛ fuerit Marie ad Jeſum: q̄ꝫ dulcꝫ deuotio
ad dilectiſſimū eiꝰ natū dei filiū vnicū aīe ſue ſo
laciū: in q̄ oīs eiꝰ conſolatio: oīs ſpes: oē gaudi/
um: ꝛ oē bonū. O mirabil' deꝰ. O Jeſu meꝰ vti/
nā dignerꝫ exaudire p̄ces ſuuli tui: vt dignū me
facias tue mr̄i ſeruitiū exhibere ī terrꝫ: q̄tinꝰ vna
cū ipſa ꝛ tecū ꝑfrui valeā in celeſtibꝫ gaudijs

Pars ſc̄da libri noni de excellētiſſima charita
te erga nos ſiue ꝓximum atq̄ꝫ materna ſctā dile
ctione beate Marie.

e Go mater pul/
cre dilectionis. Eccl. xxiiij. c. Quibꝫ
in v̄bis ſpūſctō afflāte dictꝫ a ſapi
ente in ꝑſona Marie clare inſinuať. q̄m ipa pi/
iſſima virgo diligit genus hūanū coꝛdialiſſima
et affectuoſiſſima charitate q̄ vult oēs hoīes ſal
uari ꝛ neminē ꝑire. Vñ d̄r. Ego mr̄ pulcre dile/
ctionis. qḋ vt patet li. v. ꝑte. ij. ar. j. exponiť tā re/
ſpectu chr̄i q̄ꝫ reſpectu oīm fideliū general'r q̄bꝫ
eſt mr̄. Notať aūt in ipſis v̄bis triplex modꝰ af
fectionis ꝛ amoꝛis q̄ ipſa moueť charitatiue er/
ga hoīes. Primo q̄dē ipſa diligit hoīes ꝛ affi
ciť charitate intima ad eos ſuꝑ coꝝ malo miſeri
coꝛdiſſime cōpatiēdo. Sc̄do ſuꝑ coꝝ bono cō
gaudendo. Tertio viſceroſo affectu eos fouē/
do ꝛ ꝓmouendo. ſ. ad ſūma bona gl'ie. Primū q̄
ad pctōꝛes. Scōm q̄ ad cōuerſos ꝛ penitentes.
Tertiū q̄ ad iuſtos ꝛ ꝑfectos homīes. Et q̄ꝛ in
vniuerſo hoꝛū trium ſunt genera hominū. ſ. pec
catoꝝ ꝛ in vicijs ꝓfundatoꝝ. Item ad pniaꝫ cō/
uerſoꝝ. Itē iuſtoꝝ ſiue ꝓficientiū ſiue ꝑfectoꝝ q̄
in eccl'ia iuſti iudicanť: ꝛ vt cōmuniꝰ ſimil' cēſenť.
igiť hoꝝ oīm ꝛ ſingl'oꝝ matrē bt̄iſſima virgo ſe
appellat: vt erga oēs hoīes ſuā charitatē nimiaꝫ
ac miſc̄d̄iam infinitā oſtendat. Quod euidentiꝰ
aſſerit melliſluꝰ Bern̄. in ſermone. Signū ma/
gnū apparuit: ita dicens. Quid ad Mariā tre/
pidat humana fragilitas accedere: nihil auſteꝝ
in ea: nil terribile: tota eſt ſuauis: oībꝫ oīa facta
eſt copioſiſſima charitate: cunctis hoībꝫ ſe debi/
tricē fecit: vt nō ſit qui ſe abſcondat a caloꝛe eiꝰ:
et quēadmodū ſol ſuꝑ bonos ꝛ malos oꝛiť idif
ferenter. ſic ipſa oībꝫ ſe exoꝛabilem: oībꝫ clemētiſ
ſimā exhibet: nec deſtituit merita. omniū deniq̄ꝫ
neceſſitates ampliſſimo q̄dam miſereť affectu.
Hec Bern̄. Primo ḡ ſicut dixi afficiť beata
v̄go tanq̄ꝫ mr̄ ſuꝑ pctōꝝ hoīm malo cōpatiēdo
Vñ nollet hoīem peccare. q̄ꝛ ſcit ꝑ pctm̄ hoīem
moꝛi in aīa: amittere indicibile ꝛ oē bonū cele/
ſte: ꝛ incurrere eternum malū gehenne Idcirco
in themate ſe matrē noīat dī. Ego mater pul. ꝛc.
Quis neſciat matres cōdolere ꝛ deflere ſuꝑ īcō/
moda filioꝝ. et certe ipſa b. v̄go ſuꝑ oēs matres
pleniſſima ē miſc̄d̄ia ꝛ pietate atq̄ꝫ dulcedīe cha/
ritatꝫ. ideo oꝛat eccl'ia. Virgo ſingularꝫ int̄ oēs
mitꝫ ꝛc. Secundo bt̄ā v̄go diligit homīes cō
uerſos a peccatis ꝛ penitentes: eoꝛum bono cō/
gaudendo. Si nēpe gaudiū ē angel' ſuper vno
pctōꝛe penitēte Lu. xv. Multo magꝫ Marie ē
gaudiū q̄ ſuꝑ oēs angelos pemīet et pleniſſima
eſt charitate. Et iō cōueniēter ipſa figurať ꝑ mu/
lierē que habuit drachmas decē: q̄m ipſa ē dn̄a
creaturaꝝ rōnaliū in decē graduū oꝛdinibꝫ exi/
ſtentiū. ſ. in nouē choꝛis angeloꝝ ꝛ decio hoim.
Et ꝑdita vna. ſ. hūana ꝑ pctm̄ atq̄ꝫ inuenta per
pnīe ꝛ paſſiōis filij ſui efficaciaꝫ: conuocauit ad
gaudiū inuitādo amicas. ſ. aīas ſctās dī. Cong
tulami mihi: q̄ꝛ īueni dr̄a. quā ꝑdi. Lu. xv. Et id
circo in themate notāť additur: pulcre. ſ. caſte et
gratioſe ac gl'ioſe dilectōnis. q̄ꝛ tota pulcritudo
aīe eſt in gratia et gloꝛia: ad quā cōſequēdā bt̄ā

virgo animat penitẽtes Tertio ipſa diligit homines iuſtos viſceroſo affectu promouẽdo ⁊ fouẽdo in oĩ gr̃a optãs eis ſũma bona glr̃ie celeſtꝭ. Et ꝓpt̃ea ſubdit̃ in themate: Dilectõis.ſ.mr̃. Diligere quippe eſt alicui bonũ velle.ex.ix.li.Eth. Vere ipſa oẽs diligit vero amore.qꝛ teſte Bern̄.ipſa oĩbus oĩa facta eſt.oĩbꝫ ſinũ miſcd̃ie apit: vt de plenitudine eius accipiãt vniuerſi.eger curationē. captiuꝰ redẽptionē.triſtis ꝯſolationē peccõr veniã.iuſtus gr̃am.filius dei carnis ſubſtantiã.et tota trinitas glr̃am. Hec ille Itaqꝫ ꝺ hac eius charitate erga ꝓximū.i erga nos hoĩes ad pn̄s tractãtes: vt.ſ.recognoſcẽdo eꝰ maximã dilectionē circa nos magiꝭ moueamur ad ſpem ac deuotionē erga ipſam: tria myſteria declarabimꝰ

Primũ dr̄ myſteriũ p̄eminẽtial' magnitudĩs

Scd̃m dr̄ maternalis habitudinis.

Tertiũ dr̄ effectualis certitudinis

Articulus p̄mus de magnitudine ⁊ excellentia charitatis beate Marie erga proximū. ⁊ q̃les homines amplius pre alijs diligant̃ ab ipſa dei matre,

Circa primũ myſteriū p̄eminentialis vicꝫ magnitudinis: vt valeamus ſcire q̃ꝫ magna ⁊ excellẽtiſſima ſit charitas bt̃e virginis erga nos hoĩes atqꝫ per hoc inducamur ⁊ nos eam ſumma deuotione colere: tres queſtiones occurrunt.

Primo querit̃ Vtrũ bt̃a virgo habuerit charitatē ꝓximi: ⁊ habeat in ſummo pure creature. Ad qđ ꝓ primꝰ rn̄det̃ breuiter ſꝫm magnū Alber. ſup Miſſus eſt.c.lxxxvij.ꝙ bt̃a v̾go etiã dũ fuit in hac vita habuit ⁊ multo magis nũc in patria habet charitatē ꝓximi in ſũmo pure creature. Et hoc ꝓbat̃ potiſſime tribꝫ rõnibꝫ.

Primo rõne diuine charitatis.

Scd̃o rõne gratioſitatis.

Tertio rõne ꝓpinq̃tatis.

Primo rõne diuĩe charitatꝭ.qꝛ vt d̾ Aug. eadē eſt charitas q̃ diligit̃ deꝰ ⁊ ꝓximus: eo ꝙ ꝓximꝰ diligit̃ ꝓpt̃ deū.⁊ aliter diligere nõ eſt gratuitũ. Idcirco ſcribit̃.j.Ioh.iiij. Hoc mandatũ habemus a deo: vt q̃ diligit deũ diligat ⁊ fratrē ſuū. Si qs dixerit qm̄ diligo deũ ⁊ fratrem ſuũ odit: mendax eſt ⁊c.ꝫ q̃ hꝫ ſũmã charitatē ad deū: ſũmã habet ad proximũ. qꝛ ꝓpter vnũ qđ qꝫ tale et ipſum magis.j.Poſterior. Vñ cũ ꝓximꝰ diligit̃ propt̃ deũ.q̃ plus amat deũ: plus ꝓpt̃ ipm̄ ⁊ ſꝫm ipm̄.ſ.deũ amat ꝓximũ. ſꝫ qm̄ bt̃a v̾go ſummã habuit ⁊ hꝫ charitatē ad deū vt.j.p̄cedentibus lib. oñſum eſt.ꝫ in ſummo pure creature charitatē habuit ⁊ habet ad ꝓximũ. Scd̃o rõne gratioſitatꝭ. Vbi enĩ amplior ſpũſſcti gr̃a: ibi amplior charitas tam dei q̃ꝫ proximi: qꝛ teſte aplo.charitas diffundit̃ in cordibꝫ nr̄is ꝑ ſpm̄ ſctm̄ q̃ datꝰ eſt nobis. Rhom.v. ſed qm̄ bt̃a v̾go pleniſſima fuit ſpũſſcti gr̃a.iuxta illđ Lu.j. Spũſſctũs ſuꝑueniet ĩ te. Et iterũ. Aue gr̃a plena.ideo ipſa pleniſſima eſt ꝓximi charitate: adeo vt ſe ꝯtinere nõ valeat ex viſceroſa charitate et pietate quin mox cum ꝓpulſata fuerit effundat nobis gratiã ⁊ miſericordiã. Vñ Ber. dicit. Maria añ ꝯceptõem plena gr̃a ab angelo nũciat̃: vt tandē ſibi plena nobis etiã fieret plena. Si enĩ vaſe pleno aliqđ corpus eidē imittit̃: q̃nto illđ maiꝰ ē qđ imittit̃ tãto ꝺ liq̃re q̃ p̄us replebat̃ cogit̃ effluere ex ſuꝑ pleno.ſꝫ ĩ eã iã gr̃a plenam deꝰ eternus ĩ ꝯceptiõe mittit̃ in vterũ eius.ideo neceſſe eſt vt ſuꝑ effluat ĩ eternũ. Vas q̄dē liq̃re plenũ ſi q̃ mõ moueat̃: ꝺ facili effundit liq̃rē.ſic bt̃a virgo ſi q̃ mõ p̄cibus moueat̃ mox effundit gratiã. Ad cuius effluentiam ipſa omnes inuitat Eccĩ.xxiiij. di. Trãſite ad me omnes q̃ ꝯcupiſcitis me: ⁊ a generatiõibus meis adĩplemi. Q si adhuc trepidas et dicas. vñ ipſa cogit̃ vt effluat nob gr̃aꝫ: cũ ĩ libtate ſua ſit dare eã vl' nõ. Dico ſꝫm ſniaꝫ Rich.ꝺ med.villa ſuꝑ.iiij.di.xvij.q.j.ar.ij. vbi dicit ꝙ facienti qđ in ſe eſt attrito nec obicē gr̃e ponẽti neceſſe ē aliq̃ modo a deo dari gr̃am gratũ facientē.non q̄dē neceſſitate coactõis vel imutabilitatis abſolute qꝛ deꝰ nulli debitor eſt.ſed neceſſitate imutabilitatis ex ꝓmiſſione liberali vel ordinatõe. qꝛ liberaliter ordinauit et ꝓmiſit ſe daturũ gr̃am penitentibus facientibꝫ qđ in ſe eſt et petentibꝫ .iuxta illud Luce.xj. Oĩs q̃ petit accipit.et q̃ q̃rit inuenit.et pulſãti apiet̃. Hec Rich. Ita q̃ꝫ bt̃a v̾go ex diuĩe libalitatis repromiſſiõe cuiꝰ voluntati ſũme eſt cõformis.⁊ ex intima charitate ac pietate q̃ plena eſt p̄sto eſt omnibꝫ ſubuenire ad eã cõfugiẽtibꝫ tãq̃ꝫ piiſſima mr̃ gr̃e ⁊ miſcd̃ie. Ad qđ q̄dãmodo obligata fore dinoſcit̃ ex liberali dei ordinatõe.qꝛ deꝰ ordinauit liberaliſſime vt ipſa ſit inuentrix gr̃e.iuxta illud Lu.j. Inueniſti gratiã apud dñm. Sed qꝛ dicete Aug xiiij.q.vj.ſi qđ. Si qs inuenit rē aliquã ſciens cuiꝰ eſt: tenetur eã r̃ſtituere. Iđ b.v̾go q̃ iuenit gr̃aꝫ quã p̄mꝰ hõ ꝑdidit: tenet̃ nob eiꝰ poſterꝭ et heredibꝫ reſtituere. Nulli ꝫ timẽdũ ē ꝺ e ad eã ꝯuerſo q̃n veniam cõſeq̃ valeat et gr̃am. Idcirco Ber. de lau. v̾gi.li. hortat̃ di. Queramꝰ inq̃t fr̄es gratiã ꝑ mariã.qui ſic querit inuenit: et pulſanti apietur .qꝛ ipſa omnibꝫ ſinum miſc̃icordie aperit: vt de plenitudine eiꝰ accipiãt vniuerſi. Hec ille Tertio ſũma charitas ſuꝑ oẽꝫ pure creature charitatē ē in bt̃a v̾gĩe rõe ꝓpinq̃tatꝭ.ſ.ad deũ. vnũ qđ qꝫ enĩ q̃nto eſt deo ꝓximiꝰ ⁊ imediatiꝰ cõiunctũ ei: tãto magis ꝑticipat diuinã ꝓprietatē et ſil'itudinē Qđ declarat̃ p̄mo in naturalibꝫ rebꝫ. Nã ferrũ q̃nto magiꝭ applicat̃ igni ⁊ ꝓximiꝰ iſigit̃ eo ignitur ampliꝰ: et calorem ac ſil'itudinē ignis r̃cipit fortius. Itē celũ qꝛ ꝓpinquat deo magis q̃ꝫ terra vel terreſtria: iđ celũ magiꝭ ꝑticipat ꝓprietatē ſũmã.i.incorruptibilitatē lumĩoſitatē eternitatē et hmõi. Itē aſcẽdẽdo a t̃ra videmꝰ ꝙ aq̃ purior

ꝛ luminoſioꝛ eſt terra: ꝛ aer aqua. atqꝫ aer magiſ ꝓpinquus ſolis lumini magis reddit̃ lumīoſus q̄ꝫ remotus: qꝛ teſte Ariſt. Omē agēs forti⁹ agit in ꝓpinquū q̄ꝫ in remotuꝫ. Item declarat̃ ſcđo in rōnalibus reb⁹: qꝛ homo cū ſit aīal rōnale magis approximat deo ꝛ magis participat ꝓprietatem diuinā. ſ. manſuetudinē: amoroſitatē ꝛ pietatem ꝛ hmōi: q̄ꝫ brutū anīal: dicente Ariſto. li. Polit̃. ꝙ hō eſt aīal naturalr̃ manſuetū: amicabile ꝛ ſociale. ꝛ angelus adhuc magis q̄ꝫ hō. Itē hō iuſtus magis q̄ꝫ pctōꝛ ꝛ impi⁹. ꝛ ſcti in celo magiſ q̄ꝫ viatores. Itaqꝫ exquo btā ꝟgo ſumme fuit ꝓxima deo in p̄ſenti ꝑ grām: ꝛ nūc in patria eſt ſuꝑ oīa imediatioꝛ poſt chriſtū deo ꝑ gloriā. iuxta illud Ps̄. Aſtitit regina a dextris tuis. i. in potiſſimis bonis glīe. Ideo ſic deus eſt erga nos ſumme miſericoꝛs ꝛ bonus: cui ꝓprium eſt miſereri ſꝑ ꝛ ꝑcere atqꝫ amare: qꝛ de⁹ charitas ē. j. Joh. iiij. Ita btiſſima virgo ſumme participat has ꝓprietates vt ſit ſuꝑ omnē purā creaturam pijſſima: miſericordiſſima ꝛ charitate plēa. Proinde Bern̄ dr̄. Per te acceſſum habem⁹ ad deuꝫ o btā ꝟgo inuentrix grē: genitrix vite: mater ſalutis eterne. copioſa charitas tua noſtrorū operit multitudinē pctōꝝ. Idē in ſer. In lectione: dicit Quid dicā inqt de fonte pietatiſ: nonne q̄ pomū in manu ſua tenet dimidia diei hora: reliq̄ diei parte pomi ſuabit odorē. Quantū igit̃ viſcera illa pietate affecta ſunt: in q̄b⁹ diuīa pietas nouē menſib⁹ requieuit. Hec ille. Ecce igit̃ claret ex dictis rōnib⁹ ꝙ btiſſima dei mat̃ maiori charitate nos diligit q̄ꝫ oēs angeli vel ſcti ac q̄cūqꝫ hoīes q̄ntūcūqꝫ diligere poſſent. Nō ſic certe pr̄ vl̄ mr̄ filiū. nō ſic frater fratrem aut ſororē. non ſic amicus amicū. nō ſic oīs creatura diligere pt quantum ipa nos in deo ꝛ ſꝫm deū diligit. Uere ergo duriſſimū eſt coꝛ hoīm impioꝝ q̄ ꝓ tāto amore nolunt ipam reamare ꝑ deuotiōis ſpūalis affectū ꝛ cultū. Scđo circa h̄ ꝓmū myſteriū q̄ſtio occurrit Utrum ipa btā virgo magis diligat aliquē hoīm q̄ꝫ alteꝝ: an oīs equalr̃ amet. Ad qđ breuiter r̄ndet̃ ꝙ nō oēs equalr̃ diligit: ſed vnū magis altero: quod oſtendit̃.

Primo rōne diuine ꝯformitatis.

Scđo rōne equitatis.

Tertio rōne ſimilis ꝟtuoſitatis

Primo rōne diuine ꝯformitatiſ. Tāto q̄ppe charitas in hoīe eſt ordinatiſſima ꝛ ſctiſſima quāto diuīe volūtati ꝛ charitati eſt conformioꝛ. ſed qꝛ de⁹ nō diligit oēs hoīes equalr̃: qꝛ magiſ diligit eos q̄ ſunt membra vnigeniti filij ſui: vt dr̄ in. iij. ſniaꝝ. di. xxxij. Nec ex hoc ſequit̃ ꝙ in deo ſit mutabilitas dilectiōis ſꝫm magis ꝛ min⁹. qꝛ vt hr̄ a mgr̄o ibidē. licet diuina dilectio ſꝫm eſſentiā non recipit magis ꝛ min⁹: tn̄ ſꝫm efficientiā inq̄ntuꝫ aliq̄ꝫ ad maiora bona: alios ꝟo ad minora diligit: dr̄ magiſ ꝛ min⁹ diligere. Aliq̄s aūt q̄bus penā vult inferre dr̄ odire vt pctōres. Un̄ Eccl. xij. Altiſſimus odio hꝫ pctōres. Un̄ ſꝫm Bonauen. diſt. q̄. ſ. tertij li. Dilectio dei eſt potius effect⁹ q̄ꝫ affect⁹. Nā ꝛ Ariſto. ix. Eth. ait. ꝙ dilectio amicicie fundat̃ ſuꝑ beniuolētia. Cōcludit̃ ḡ ꝙ ſic de⁹ aliq̄b⁹ maiora bona vult ꝛ ſic magiſ diligit: ſic et btā dei genitrix q̄ ſuꝑ oēs cōformis eſt diuīe volūtati aliq̄s q̄ vicꝫ ſūt membra filij ſui ꝛ de ſpū filij ſui viuunt in grā ampli⁹ diligit. ꝛ quos deus odit ꝛ ipa odit: vt dicere poſſit cū ps. Nonne qui oderūt te dn̄e oderā: ꝛ ſuꝑ inimicos tuos tabeſcebā. Perfecto odio oderā illos: inimici facti ſūt mihi. Scđo oñdit̃ rōne eq̄tatiſ ꝛ iuſticie. qꝛ in btiſſima ꝟgie ē charitas ordīatiſſima. Un̄ Can. ij. Ordinauit in me charitatē. ſ. ipe ſpūſſanctus. Ordo aūt rectus charitatiſ ex eq̄tate ꝛ iuſticia requirit vt meliores ꝛ deo ꝓximi in ꝟtute p̄diligātur remotiorib⁹ ꝛ peiorib⁹: vt vult ſctūs Tho. ij. ij. q. xxvj. ꝫ ꝛc. Hinc de pe. diſt. ij. §. Intelligo. dr̄ peruerſa eſſe dilectio q̄ non ſeruat legitimū modū ꝛ ordinē dilectiōis ꝯſtitutū. vt q̄ diligunt nō diligēda: vel magis diligunt minus diligenda.

Tertia rō ꝯſilis ꝟtuoſitatiſ. Nā ſile diligit ſibi ſile. viij. Eth. ꝛ oē aīal diligit ſibi ſile. Eccl. xiij Quanto ḡ q̄s eſt per ꝟtutē deo ꝛ btē ꝟgini ſimilioꝛ: tanto eſt diligibilioꝛ. Un̄. vij. Eth. Homies inquit dij dicūtur fieri ꝓpter ꝟtutis excellentiā. prau⁹ aūt hō deterioꝛ eſt beſtia. Hec ibi. O itaqꝫ pctōꝛ ꝯuertere ꝛ ꝟtutib⁹ deo aſſimilari ſtude: vt de⁹ te diligat ꝛ ſctiſſima ei⁹ mr̄: ac oēs ſcti affectuoſius pro te intercedāt ꝛ foueant ac ꝓtegāt: ament ꝛ tibi cōgaudeāt Scđo q̄rit̃ circa h̄ primū myſteriū: q̄les hoīes btā ꝟgo pre ceteris ampli⁹ diligat. aut q̄lr̄ q̄s poſſit facere vt ab ea magis ac magiſ diligat̃. Ad qđ dico ꝙ ſic colligere poſſum⁹ ꝛ elicere ex p̄aſſumpti thematis nr̄i autoritate q̄tuoꝛ ſūt genera hoīum q̄ ſpēali affectu a btā ꝟgine diligunt̃: ꝛ tanq̄ꝫ in filios amantiſſimos ab ipa adoptant̃. Primū genus eſt coꝝ q̄ caſtitatiſ hn̄t affectionē. Unde dr̄. Ego inquit mr̄ pulcre dilectiōis. Caſta q̄ppe dilectio dr̄ pulcra dilectio. ſicut carnalis dilectio per ꝯ̄trium dr̄ turpis amoꝛ. Un̄ Sap. iiij. O q̄ꝫ pulcra ē caſta generatio cum claritate. imoꝛtalis em̄ eſt memoria illius: q̄m ꝛ apud deū nota eſt ꝛ apđ homines. ſ. ꝑ amoris noticiā. Nā ipa cum ſit virgo caſtiſſima n̄ niſi caſtos diligit. qꝛ ſile ſili applaudet ſꝫ Bonauen. Scđm gen⁹ eſt coꝝ q̄ diuinum hn̄t timorē. Un̄ ſubdit̃ in dicta autoritate: ꝛ timoris. Qui ḡ timēt offendere deum et a peccato cōuertunt̃ timore filiali. hi a btā virgine ſpeciali⁹ diligūt̃ atqꝫ a chr̄o e⁹ filioꝛ ſctis. vn̄ Eccl. xxv. ca. Btūs hō cui donatū eſt hr̄e timorem dei Timoꝛ em̄ dei initiū dilectōis e⁹. Et iteꝝ ca. xv. Qui timet deū faciet bona. ꝛ q̄ ꝯtinēs eſt iuſticie apphēdet eā: ꝛ obuiabit illi q̄ſi mr̄ honorificata Qui igit̃ in pctō ꝑſeuerāt nec dei p̄cepta obſuāt hi ſunt beate ꝟgini deteſtabiles tanq̄ꝫ maledicti. iuxta illud Ps. Maledicti q̄ declinant a man-

datis tuis. Tertiū genus eſt eorū q̄ vere fidei
hn̄t agnitionē. Vn̄ in autoritate ſubdit̄: ⁊ agni-
tionis. q̄ꝛ ſicut ſine fide impoſſibile eſt (teſte aplo
Heb. xj. ca.) placere deo. ita ⁊ btē virgini. Hinc
Eccli. xxv. Fidei initiū agglutinandū eſt ei. Cla-
ret ḡ ꝙ heretici: ſciſmatici: ⁊ q̄cunqꝫ male ſentiūt
de articulis fidei: aut q̄ fidē verā nō hn̄t de virgi
nitate btē Marie: non amant̄ ab ea: ſed deteſta
biles ſunt tanq̄ꝫ inimici. ſilr̄ qui diuinationibꝰ
intēdūt. q̄ꝛ vt habet̄. xxvj. q. j. Epi. fidē nō hn̄t di
uinatiōibꝫ ⁊ magicis artibꝫ intendētes Quar
tū genꝰ eſt coꝝ q̄ erga ipam hn̄t ſpēi deuotionez
Vn̄ ſubdit̄: ⁊ ſctē ſpēi. Nā q̄ ipam ſpēaliꝰ amant
⁊ ſpem in ipa ponentes: in patronā ſpēalem eaꝫ
deuotiꝰ inuocāt. tales ipa ſpecialiꝰ reamat. iuxͣ
illud Prouerb. viij. Ego diligentes me diligo.
Qḋ pꝫ in exemplo ex legēda feſti Marie de ni-
ue in Joāne patricio. ⁊ in multis alijs miracul̄:
de q̄bꝫ in li. vlt̄. plīma ſcribent̄. O itaqꝫ aīa fidel̄
penſa q̄ꝫ ſuaue: q̄ꝫ vtile: q̄ꝫ neceſſariuꝫ ſaluti: ac q̄ꝫ
ſecuꝝ ſit diligere ⁊ diligi a btā dei matre: ⁊ toto
tuo poſſe ad id tende. vide q̄ꝫ indicibili charitate
ipa nos diligat ⁊ tanq̄ꝫ mr̄ pijſſima ac charitate
pleniſſima nos ſaluari cupiat. Pro tāta igr̄ cha
ritate eidē grās refunde: ipam deuoto ſuitio co
le: caſtitatē tene: ⁊ deū time. fidē habe: ac ſpem to
tam in ipam pone. ſciēdo te tāto plus ab ea dili-
gi q̄nto in his conaris ꝑfici. ⁊ ꝑ ꝯn̄s in celeſti re-
gno cum ipſa beatificari ⁊ amplius premiari

Articulus ſcḋs de maternali habitudīe Ma
rie q̄ꝛ. ſ. ipa dr̄ mr̄ oīm. ⁊ per ꝯn̄s maternā habet
charitatē erga hoīes ⁊ etiā angelos.

Circa ſecundum
myſteriū p̄ncipale. ſ. maternalis ha
bitudinis tria quero. Prīo vtrū
btā virgo dici poſſit merito mater oīm chrīano-
rū ⁊ electoꝝ. Scḋo vtrū ipa glīoſiſſima ꝟgo
dicat̄ merito mater nō ſolū hoīm: ſed etiam ſctō-
rum angelorū. Tertio vtrū eiꝰ materna dile-
ctio ſit maior ad hoīes q̄ꝫ angelos: an ecōuerſo.
Ad p̄mū queſitū rn̄det̄ ſm magnū Alb. ſuper
Miſſus eſt. ca. clxxxviij. ꝙ ſic. Et oſtendit̄ Prīo
autoritate. Scḋo rōne. Tertio exēplo ⁊ ſilitudīe
Primo inquā autoritate. Nam Lu. ij. habet̄.
Peperit filium ſuuꝫ p̄mogenitū. ḡ habuit ſcḋo
genitū: non q̄dem corꝑalr̄ vt hn̄ conſtat ḡ ſpūa-
liter. ſed generatio ſpūalis vna eſt oīm chrīano-
rū ⁊ electoꝝ. ḡ ipa mr̄ oīm ſpūaliū. Itē Heb. ij.
aplꝰs dr̄: ꝙ chriſtus nō confundit̄ eos. ſ. chriſtia
nos vocare frēs. Ipe enī eſt p̄mogenitus ī mltꝭ
fratribꝫ. ḡ ſicut chrꝰs eſt frat̄ oīm chrīanoꝝ: ita ⁊
eiꝰ mr̄ Maria eſt oīm mr̄. Vn̄ Anſ. Si chriſtꝰ
oīm frat̄: cur nō ipſa que genuit oīm mater. Itē
Sap. vij. ſcriptū eſt. Qm̄ oīm bonoꝝ mater eſt.
Scḋo oñdit̄ rōne. Nā eccl'ia canit di. Maria
mater grē mater miſcḋie. Sed ꝑ grām oēs chri-
ſtiani habēt ꝯuictū eſſe ⁊ hēbūt in futuro glīo-
ſum eſſe. ḡ ipa eſt mr̄ oīm electorū. Tertio oñ
dit̄ exēplo ⁊ ſilitudīe. Nā mr̄ reſpectu filij habꝫ
ꝓprietatē geniture: cure: et p̄oritatꝭ. btā ꝟgo ma
ter eſt. ḡ oīm chrīanoꝝ. Genitura: q̄ꝛ vnū hoīez
chrm̄ genuit ꝑ quē oms̄ chrīanos regenerauit.
Et hoc eſt quod dr̄. Pepit inq̄t filiuꝫ ſuū p̄mo-
genitū. Itē ipa eſt mr̄ cura. q̄ꝛ in chr̄o nob̄ genu
it q̄cq̄d ad hac vitā vel futurā ad ſalutē nob̄ ne-
ceſſariū fuit. et curā in celo ſollicitā gerit nr̄e ad
uocatōis tanq̄ꝫ mr̄ miſcḋie adoptata: ſicut canit
eccleſia. Ipa etiā eſt mater p̄oritate. q̄ꝛ p̄electa et
p̄mogenita ante oēm creaturā. Eccī. xxiiij. Hinc
dn̄s Jeſus ī cruce pendēs dixit Joāni. Ecce mr̄
tua. Jo. xix. et btē virgini. Ecce filiꝰ tuꝰ. Joānes
quippe interp̄tat̄ grā vel in quo eſt gratia. ⁊ iō
ibi iꝑpū tenuit oīm ex̄ntiū in gratia hoīm: quos
dn̄s oēs et ſingulos ſue mr̄i tanq̄ꝫ adoptatos
filios recōmēdatos eſſe voluit. Vn̄ tota vniuer-
ſaliter eccl'ia canit ad btāꝫ ꝟginē loq̄ndo Mō-
ſtra te eſſe mr̄ēꝫ: ſumat ꝑ te p̄ces q̄ ꝓ nob̄ natꝰ tu
lit eſſe tuꝰ. Et melliſluꝰ Bern̄. oñdit q̄les chrīa-
ni dicāt̄ veriꝰ btē Marie filij. vl' q̄bꝫ ſignis ag-
ſci ħ valeat: ſuꝑ euāgeliū: Stabat iuxta cru. ⁊c.
ita di. Vultis ḡ frēs cogſcere. ſ. ꝑ ſigna marie ve
rū filiū: ille eſt q̄ p̄ter ħ ꝙ ſeipꝫ ꝟgis obſeq̄o mā
cipauit: deū ex toto corde diligit: q̄ ex ipa natꝰ ē.
⁊ in ſe voluptatē carnis abdicauit. ſ. caſtitati de
ſeruiēdo. necnō ad ꝓximū vt pt̄ miſericordie ope
ra extēdit. Certe ꝺ iſto dicit chrꝰs ad Mariā. Ec
ce filius tuus. Hec Bern̄. Ad ſecundū queſi
tū rn̄r ſm eundē Alb. vbi. s. ꝙ btā ꝟgo maria
dei genit̄x inclyta merito dr̄ mr̄ nō ſolū hoīm: ſꝫ
etiā angeloꝝ ſctōꝝ et ī p̄ria btōꝝ: atqꝫ oīm crea
turarū dei triplici potiſſime ratione.

Primo rōe cauſalis originationis
Secūdo rōe eternalis p̄deſtinatiōis
Tertio rōe ſuꝑnalis illuſtratōis.

Prīo inq̄ꝫ rōe cauſal̄ origīs. q̄ꝛ ipa eſt mat̄ dei:
ſed deꝰ ē pr̄: cauſa et origo oīm creatoꝝ. ḡ ipa eſt
mr̄ oīm. Nā q̄cq̄d eſt cā ꝑ ſe et origo cāe eſt etiā
origo et cauſa cauſati: ꝑ autorē de cauſis. ſꝫ q̄m
mater dei eſt ꝑ ſe cauſa ⁊ origo filij. et filiꝰ ē ꝑ ſe
cā ⁊ origo oīm angeloꝝ ſctōꝝ ac creaturaruꝫ. ḡ
ipa ē mr̄ oīm. Scḋo rōe eternal̄ p̄deſtinatōis
Ipa enī ab eterno ⁊ añ ſecl'a p̄deſtinata eſt vt eſſꝫ
p̄ncipiū ex q̄ recreādū fuit oē creatuꝫ. Vn̄ ꝺ ipa
appropriate legit̄ illud Prouer. viij. Dn̄s poſſe-
dit me in initio viaꝝ ſuaꝝ anq̄ꝫ quicq̄ꝫ faceret a
p̄ncipio. ⁊ infra. Cū ipo eram cūcta cōponēs ⁊c.
Vn̄ q̄ꝛ ipa p̄ordiata ⁊ p̄uiſa ē ī mēte diuīa: crea
tus ē orbis ⁊ angelica natura ac tota mūdi ma
china. ḡ ipa merito dr̄ mr̄ oīm etiā angeloruꝫ et
creaturaꝝ. Tertio rōe ſuꝑnal̄ illuſtratōis. q̄ꝛ
in glīa ſuꝑna oēs angeli ⁊ ſcī accipiūt illumīati
onē ⁊ ꝑfectiorē btitudinē a dn̄o Jeſu in queꝫ de
ſiderāt angeli ꝓſpicere. j. Pe. j. ⁊ ꝑ quem oīa re-
ſtaurant̄ ſiue que in celis ſiue q̄ in terris. Col̄. j.

Sed qꝛ dñs Jeſus in gl'ia dei patris eſt in car-
ne ſumpta ex btã ꝟgine: in q̃ quidẽ incarnatione
diuīa oẽs angeli atq; ſcti btĩficos ſe gaudẽt fore
eterna btĩtudine. ꝛ ſic quoddã eſſe gl'ie recipiunt
oẽs a btã ꝟgie. g̈ ꝛ ipoꝝ eſt mr̃ in eſſe gl'ie ſupne.
Vñ Berñ. Merito o dña in te reſpiciunt oculi
vniuerſe creature: in qua ꝛ ex qua benigniſſima
man⁹ dei q̃cquid creauerat recreauit. Ad te q̃p-
pe o dña ſic ad mediũ reſpiciũt: ꝛ q̇ habitãt in ce
lo ꝛ q̇ in inferno. ꝛ q̇ nos p̄ceſſere: ꝛ q̇ nos ſum⁹:
ꝛ q̇ ſequunꝰ. q̇ in celis ſunt vt reſarciantꝰ. q̇ in in-
ferno. i. purgatorio vt eripiantꝰ. q̇ preceſſere ꝛ nũc
ſunt vt fideles inueniantꝰ: ꝛ qui ſequunꝰ vt glo-
rificentꝰ. Hec ille. Ad tertiũ queſitũ: qꝛ dictuʒ
eſt ꝙ eſt mater nõ ſolũ hoim ſed etiã angeloꝝ.
Ergo reſtat q̃ſtio vtrũ magis diligat homĩes q̃ꝫ
angelos: vel ecõuerſo. Ad qð rñdetꝰ ꝙ ſicᷓ de⁹
ita ꝛ dei mr̃ magꝭ diligit hoĩem q̃ꝫ angelũ. quia
ad maiora ꝛ pl'a bõa diligitꝰ hõ a deo q̃ꝫ angel⁹:
tã in bonis gr̃e q̃ꝫ gl'e: vt deducit dñs Bonauẽ.
ſup. iij. di. xxxij. Nam Heb. ij. ſcriptũ eſt. Nuſq̃ꝫ
angelos appͥhendit ſʒ ſemẽ Abrae. ſ. in beneficio
incarnatiõis ꝛ miſericordioris reparatiõis ꝛ redẽ-
ptiõis. Verũ ꝛ in gr̃a ac gl'a quoſdã hoĩes ange
lis ſuperiores fecit: ꝛ humanã naturã angelicꝭ ſpi
ritibus in vtroq; ſexu ſuppoſuit in celo. vt patet
in chr̄o ꝛ eius matre. ergo ꝯſequens eſt vt ſicuti
deus ita ꝛ eius mater q̄ conformiſſima eſt p̄ oĩa
diuine voluntati plus diligat hoĩes q̃ꝫ angelos
Qð quidẽ luce clarius confirmatꝰ triplici rõne.

Prio rõne ꝓximioꝝ cognatõis. qꝛ hõ ꝓximi-
us attinet ei q̃ꝫ angelus: cũ chr̄s ieſus ei⁹ filius
homĩes adoptauerit in fratres. Joh. xx. Vade ꝛ
dic fratrib; meis qꝛ p̄cedã vos in galileã: atq; in
amicos chariſſimos. Joh. xv. Jã nõ dicam vos
ſeruos ſed amicos. Sed nuſq̃ꝫ legitꝰ ꝙ chr̄s an-
gelos fratres ꝛ amicos noĩauerit: ſed tm̃modo
ſeruos ꝛ miniſtros g̈ ꝛc̄. Hinc dicit Berñ. Jã me
ſpernere nõ poterit chr̄s deus ꝛ ſctiſſima. ſ. matꝰ
eius: os caro ꝛ frater meus. Scđo rõne am-
plioris dignificatõis. qꝛ hõ p̄ gr̃am diuĩe incar
natiõis amplius ẽ dignificat⁹ ꝛ exaltatus q̃ꝫ an-
gelus. Quid em̃ ſublimi⁹ ꝛ dignius q̃ꝫ ꝙ natu-
ra hũana vnita ẽ deo in vnitate p̄ſone: vt. ſ. ſit hõ
deus: ꝛ de⁹ hõ. qꝛ ꝟbum caro factũ ẽ. Joã. j. qð
nõ ẽ p̄ſtitũ angelice nature: imo oẽs angeli ado-
rant hũanaʒ naturã in chriſto adoratione latrie
ꝓpter verbi vnionẽ. nunq̃ꝫ autem exhibetꝰ angelo
adoratio latrie ab hoĩe vel aliq̃ creatura. g̈ ꝛ btã
virgo amplius reueretꝰ ꝛ diligit hoĩes q̃ꝫ ange-
los: imo ſicut ſe ipam. iuxta illud Mat. xxij. Di
liges ꝓximũ tuuʒ ſicᷓ teipm. Tertio rõe duplicꝭ
gl'ificatiõis. qꝛ angel⁹ hʒ ſimplicẽ gl'am eſſentia-
lem in celo. homo ꝟo duplicẽ glorie ſtolã conſe-
cuturus eſt: ꝛ duplici oculo p̄fruetꝰ viſione cele-
ſtis gl'ie. qꝛ in aĩa p̄fruetꝰ viſione diuinitatis ſi-
cut ꝛ angel⁹. ꝛ inſup corp̄ali oculo videbit faciẽ
chriſti in quã deſiderãt angeli proſpicere. j. Pe-
tri. j. Sil'r ꝛ gl'ioſiſſimã dei matrem videbimus
in corp̄e gl'ioſiſſimo ꝛ aĩa ſanctiſſima. ꝛ in vtro-
q; ac fm̃ vtrũq; videbimur ab ipa. ꝛ qm̃ in celo
q̇libet ſctũs tantũ gaudet de bono alteri⁹ ſicut d̄
ꝓprio: vt d̄r Greg. q̇s g̈ mẽſurare poterit quanta
charitate ipa dei pijſſima mater de noſtro bono
gaudeat: quanto amore erga nos ferueat quos
opti̇e nouit tam p̄cioſiſſimo filij ſui ſanguĩe fore
redẽptos ꝛ in tantũ a deo dilectos ꝛ tanta gloria
ſublimãdos. O aĩa fidelis. o cor chriſtianũ: vti-
nam ſp̄ in mente haberes ꝛ penſares q̃ntũ te
dñs Jeſus amauerit q̇ ꝓ te incarnari pati ꝛ mo
ri voluit. ꝛ q̃nta charitate eius ſctiſſima mr̃ tuã
ſalutẽ optauit q̇ tale ꝛ tantũ ſacrificiũ. i. ſangui-
nẽ chr̄i ꝓ te offerri deſiderãter ſuſtinuit: imo nõ
tm̃ eius p̄dulciſſimũ natũ: ſed ꝛ ſuaʒ aiam ꝓpriã
in cõpaſſionis dolore vulneratã ꝓ te obtulit do
ſub cruce. O chr̄iane penſa q̃ꝫ care es redempt⁹:
q̃ꝫ marie a chr̄o ꝛ eius mr̄e es dilect⁹. ꝛ ſtude gra
tias agere. ſtude chr̄o ac ei⁹ matri deſeruire. diſce
miſer ꝓ tanto amore amorẽ non odiũ rependere
vt valeas cũ vtroq; in celo conregnare

Articulus terti⁹ ꝙ btã Maria certitudialiꝰ
nos diligat oſtenditꝰ ex. xij. ſignis dilectiõis

Circa tertiuʒ my-

ſteriũ ſcʒ effectualis certitudinis vi-
dendũ nobis reſtat quib; effectibus
ꝛ op̄ibus charitatis ac ſignis dilectiõis ipa btã
virgo certos nos reddiderit de ſua ſũma ꝛ ma-
terna charitate ſeu affectuoſitate. qꝛ vt ait Gre-
go. homel'. xxij. Probatio dilectionis eſt exhibi
tio op̄is. Notare g̈ poſſum⁹ hic iuxta numeꝝ. xij
ſtellarũ in corona capitis bñdicte ꝟgis Apoca.
xij. deſcripta effectus ꝛ ſigna. xij. charitatis. ma-
xime erga gen⁹ humanũ exhibita p̄ eandẽ quib;
certificamur de eius dilectiõe. ꝛ hos effectus vl'
ſigna charitatꝭ in tres quaternarios diuidem⁹:
vt patebit intuenti proceſſum figure.

Primus effectus materne adoptiõis
Secũdus ſtudioſe educationis.
Tertius prouide cautionis.
Quartus auide promotionis.
Quintus pijſſime miſerationis.
Sextus ſollicite ſubuentionis.
Septimus doloroſe amiſſionis
Octauus amoroſe reconciliatõis
Nonus proprie expoſitionis
Decimus p̄cioſe redemptionis:
Vndecimus celice hereditationis
Duodecimus ſedule interceſſionis.

Rim⁹ itaq; effect⁹ ꝛ p̄mũ ſignũ charitatꝭ
bte ꝟgis eſt materne adoptõnis op⁹ ſeu
gr̃a. Diuiſionẽ breui⁹ cape iuxta litteras
a b c d ſignatas iuxta autoritates p̄poſtere. A
Quia nẽpe ipa eſt mater nr̃a adoptata: quam
adoptionẽ fecit dñs Jeſus ſumm⁹ ſacerdos cũ

pependit in cruce ꝛ ait ad matrē. Mulier ecce fi/
lius tuus. Quo ṽbo oēs fideles ſibi tāq̄ȝ filios
adoptiuos recōmēdauit: vt ſup̄ patuit. ꝓpt̄ qđ
oīno nos tenet̄ diligere. nec pōt nos odire dum/
modo nos obicem ſue gr̄e nō ponam⁹. qđ oñdit̄
Pꝛio ex fortitudīe gratie. qꝛ nouim⁹ ꝙ oīs ma
ter naturalit̄ diligit filios etiā ī feris ꝛ irrationa
libꝫ aīalibꝫ. ſed qꝛ mľto fortioꝛ ē gr̄a q̄ȝ natura.
ḡ ex plenitudīne gr̄e nō valet ſe continere q̄n co
gatur nos diligere. vñ Oꝛige. ī q̄dā ſmōe. Scio
inq̄t ꝙ ſi b. ṽgo pulſata fuerit neceſſitati nunq̄ȝ
deerit. miſericoꝛs em̄ eſt ꝛ plēa gr̄a. ꝛ ideo cōtinere
ſe nō poterit q̄n miſereatur inuocanti. Hec ille.

Scđo oſtendit̄ ex obligatiōe recōmēdatiōis
diuie. Naȝ q̄re dñs Jeſus ver⁹ de⁹ voluit ꝛ de/
creuit tā aptiſſimo tp̄e. ſ. ſue paſſionis ī cruce cū
maximā charitatem erga nos exhibuit nos ſue
matri recōmendare: niſi vt ex loco opeꝗȝ ꝛ tp̄e
ipam recōmendationem coꝛdi ei⁹ ꝓfundi⁹ ꝛ ar
dentius indagaret. ꝛ etiā vt q̄n iuſto iudicio ira
dei ī nos ad puniēdū ꝛ damnādū deberet exar/
deſcere: ipa dei pijſſima mater memoꝛ loci ꝛ tem
poꝛis ac charitatis chꝛi in cruce exhibite: ꝓ nob
affectuoſius īterpellādo mediaret. ac ſi dñs Jeſ⁹
videret̄ dixiſſe in cruce. Mulier ecce filius tuus
Ecce inq̄ȝ vide ocuľ ꝛ cōſidera mēte q̄lia ꝛ q̄nta
ꝓ hoībꝫ patioꝛ. Ecce q̄t vulneribꝫ īciſus ſangui/
nem ꝓ eis q̄ȝ abūdantiſſime effundo. Ecce q̄nta
charitate acerbiſſimā moꝛtē tolero. Ecce ſpinea
coꝛona ꝛ caput ꝑfoꝛatū. Ecce coꝛp⁹ totaliter fla/
gellatū ꝛ cruoꝛe ꝑfuſum. Ecce claui ꝛ lancea: fel
acetū ꝛ oīs paſſio mea. Hec igit̄ cōſiderādo O
mr̄ dilecta. O mľier ṽgo electa. habe ꝛ tu ipſos
peccatoꝛes ad te cōuerſos tanq̄ȝ filios ꝑ me tibi
recōmēdatos: vt eos foueas: coꝝ ſalutē ꝓcures.
ꝛ eos pijſſima tua interceſſiōe ſalues Hic Anſ.
exclamās dicit. O btā fiducia O tutū refugium:
mater dei eſt mr̄ nr̄a. ambo filij Marie fuerūt
moꝛtui ī paſſione: vn⁹ cruc̄ʒ acerbitate: alter mē/
tis infidelitate. ꝛ ideo viſcera Marie plena fue
runt amaritudine. Hec ille. B Scđus affe
ctus ſtudioſe educatiōis. Nimiꝝ matern⁹ amoꝛ
facit vnāquāq̄ȝ matreȝ nimis ſtudioſe educare.
lactare ꝛ nutrire ſuū filiū: adeo ꝙ ſicut cernim⁹
ploꝛātem filiū cōſolari ſtudeat. nec ꝯtinere ſe va/
let q̄n etiā in nocte ad ploꝛatuȝ filij aſſurgat ꝛ ei
lac ꝓpꝛiū poꝛrigat. qđ q̄de lac de ſui ſanguis fon
te generat̄ ꝛ manat ſm̄ phos. vñ mr̄ ꝓpꝛio lacte
tanq̄ȝ ſanguine filiū educat. Inſup̄ panē maſti/
cādo mr̄ filio eſibilē reddit vt eū enutriat. Talē
ꝑ oia charitatē nobis b. ṽgo Maria ſpūalit̄ mi/
ſtrat ꝛ exhibet. Naȝ ipa nos pctōꝛes flētes. ſ. pꝛo
pctis. ꝛ in nocte viencioſe tenebꝛoſitatis ad eā con/
uerſos parata eſt cōſolari ꝑ gr̄e dulcedinē ac de/
uotiōis infuſionē. Eſa. vl. Quō ſi blādiatur mr̄
filio ita conſolaboꝛ vos. Itē ipſa panē vite eter/
ne. i. coꝛp⁹ et ſanguinē chꝛi filij dei nobis eſibilē
reddidit in ſacro. ꝛ hūc panē angeloꝛuȝ de ꝓpꝛio

ſuo ꝛ puriſſimo ſanguine generatū ac virgineō
ſuo lacte enutritū nobis ꝑpꝑit ꝛ pꝛebuit: vt nos
alat ꝛ educare ad eternā vitā valeat. Vñ Jo. vj.
Ego ſū panis vite q̄ de celo deſcēdi. Si q̄s man
ducauerit ex h̄ pane viuet in eternū. O igit̄ bea/
ta viſcera marie ṽginis q̄ genuerūt nob̄ hunc ci
bū patrie celeſtis. O btā eius vbera ṽginea q̄ la/
ctauerūt chr̄m vt ipm̄ panē angeloꝝ habeamus
quotidie eterne vite alimentū. C Terti⁹ effe
ctus ꝓuide cautiōis. Matern⁹ q̄ppe amoꝛ affe/
ctuoſius ꝓpꝛiū habet ꝓuidere vt caueat ſollicite
ꝑicula ꝛ queq̄ȝ mala ſui filij: adeo vt ſeſe ꝓ natis
matres exponant moꝛtis ꝑiculis: ſicut videm⁹
certa experiētia in bꝛutis ꝛ beſtijs: auibꝫ ac aia/
libus alijs. Etem̄ cerua tp̄e venatiōis cōfugit ad
pullū ꝛ interponit ſe canibꝫ: ne amittat filiuȝ. Sic
ſimie: ſic leones: ſic gripbes: ſic celi aues. imo et
hoīes. Propt̄ea ſapiens Salomon cum ad eū
veniſſent due mulieres meretrices litigādo ꝓ fi/
lio. vna dicēte ꝙ hic viu⁹ fili⁹ eſſet ſu⁹. altera ecō
trario ꝙ nō inq̄t: ſed fili⁹ meus viu⁹ hic eſt. tu⁹
aūt moꝛtu⁹ eſt. Voluit rex ipe ꝑ h̄ ꝓbare cuius
eſſet fili⁹ ille viu⁹. ſi q̄ illaꝝ nō poſſet velle moꝛtē
ſeu malū filij ſui. vñ ait rex. Diuidite infantē vi/
uū in duas ꝑtes: ꝛ date dimidiā partē vni: ꝛ di/
midiā alteri. Et mox mulier cuius erat filius qꝛ
cōmota ſunt viſcera ei⁹ ſup̄ filio dixit ad regem.
Obſecro dñe date illi infantē viuū ꝛ nolite inter
cere eū. Ecōtrario altera dicente. Nec mihi nec ti
bi ſit: ſed diuidat̄. ſnīam tulit rex. Date huic inq̄t
infantē viuū ꝛ nō occidat̄. hec eſt em̄ mr̄ eius. iij
Reg. iij. Hunc certe affectū dilectiōis erga nos
btā ṽgo oñdit ꝛ exhibet cū ſollicite cauere ſtudet
ſua interceſſiōe coꝛā iudice deo ne pericula moꝛ/
tis eterne īcurram⁹: ne ſnīa dānatōis data per/
eamus. Vñ canit eccleſia. Sub tuū ꝑſidiū cō/
fugimus ſctā dei genitrix: nr̄as depꝛecatiōes ne
deſpicias in neceſſitatibꝫ: ſed a ꝑiculis cunctꝭ li/
bera nos ſp̄ virgo gľioſa ꝛ bñdicta. Nam ꝓfecto
ſicut q̄n pr̄ vult coꝛrigere ꝛ flagellare filiū: accur
rit filius ſub pallio mr̄is. mater q̄ȝ ſe interponit
ꝛ ꝓtegit euȝ a flagellis. Sic btā ṽgo facit nob̄
q̄n deus pr̄ ꝓpter pctā vult nos caſtigare penis:
ꝓpterea oꝛando Ignacius in ep̄ľa ad btām vir/
ginem dicit. Nunc claude me in gremio pietatꝭ:
tu mr̄ ſūme deitatꝭ: vera mr̄ ſaluatoꝛꝭ: mat̄ ado/
ptata pctōꝛis. Hec ille. Hinc in q̄buſdā picturꝭ
ſolet ſub pallio imaginis bñdicte ṽginis depin
gi multitudo ꝑpľi chꝛiſtiani diuerſi generꝭ ꝓpter
hui⁹ ſignificationē. D Deſideratōis Quar/
tus effect⁹ auide ꝓmotiōis. Matern⁹ nēpe affe
ctus auidus eſt ꝛ anioſus ad filij ſui ꝓmotiōeȝ.
vñ mľtū gaudet cū videt filiū ꝓerari in regē vľ
militē aut p̄ncipē. Qđ clareſcere pōt in exēplo de
mr̄e filioꝝ Zebedei. Mat. xx. q̄ a chꝛō optabat ꝛ
petebat vt filij ſui in regno eius ſederent: vnus
ad dextrā: ꝛ alius ad ſiniſtrā Hūc talē effectū
charitatꝭ habuit btā ṽgo ꝛ exhibet erga nos. qꝛ

ſummo deſiderio optat ⁊ pro nobis laborat vt
adipiſci valeam⁹ coronã regie dignitatis patrie
celeſtis: q̃ talis eſt ſublimitatis ⁊ tã ineffabilis glo
rioſitatis: vt ſicut dr Apl's. j. Cor. ij. Nec ocul⁹
vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoĩs aſcẽdit
que p̄parauit deus diligentib⁹ ſe. Unde de ipſa
glorioſiſſima dei mr̃e ſcribit̃ Eccl. xv. Obuiabit il-
li. ſ. hoĩ quaſi mater honorificata: ⁊ exaltabit illũ
apud proximos ſuos: ⁊ ſtola glie veſtiet illum:
iocunditatẽ ⁊ exultationẽ theſaurizabit ſup eũ:
⁊ noĩe eterno hereditabit illũ. Hec ibi. Quin-
tũ charitatis ſignũ eſt pijſſime miſeratiõis. q2 cũ
mater q̃nto pietate plena: tãto charitate affectuo
ſa: eo q᷑ pietas ex fonte eſt charitatis dulciflue.
Sʒ btã virgo mater eſt miſcdie ⁊ regina clemen
tie: vt canit eccleſia. Unde ipſa plena eſt miſcdia
⁊ charitate ad hoĩes tripliciter.

Primo ex natura
Secundo ex gratia.
Tertio ex obligatiõe diuina

Primo ex natura: q2 ſic eius aĩa a deo eſt diſpo-
ſita ⁊ ordiata vt ſic ei diuinit⁹ inſita pietas ⁊ mi
ſericordia ac charitas plena. Job. xxxj. Ab infan
tia mea mecũ creuit miſeratio: ⁊ de vtero matris
mee egreſſa eſt mecũ. Scđo ex grã: q2 vbi ple-
na ẽ grã ſpũſſcti: eſt plena dilectio ⁊ pietas q̃ at-
tribuũtur ſpũiſctõ. iuxta illud apl'i Charitas dĩ
diffuſa eſt in cordib⁹ nr̃is p ſpm̃ ſctm̃ ⁊c. Ipã ãt
virgo plena ſpũſctõ ab angelo nunciat̃. Lu. j.

Tertio deniq3 ex obligatiõe diuĩa q̃ deus ab
eterno ipam ad h̃ p̄elegit ⁊ p̄ordinare ac p̄parare
voluit: vt vicʒ ſit tã plena charitate q᷑ ex eius mi-
ſericordia ac pietate toti mũdo ⁊ cuilibet ad eam
ↄfugienti hoĩ ſubueniat. Uñ p̄phetatũ fuit d̃ ea
Eſa. xvj. Preparabit̃ in miſcdia ſoliũ dei. i. ꝟgo
Maria. Sextũ ſignũ eſt ſollicite ſubuẽtiõis:
qm̃ ipa tanq3 mat̃ amoroſiſſima omibus inuo
cãtib⁹ ſubuenit: adeo q᷑ a p̃ncipio vſq3 i finẽ ſecu
li nunq3 aliquis hoĩm cuiuſcũq3 ſtatus ad eam
deuote recurrentiũ vt debet eſſe potuit q̃n ei bea
ta virgo mox ſuccurrerit tanq3 mat̃ pietate ⁊ cha
ritate plena que ſe cõtinere pre amore nequit q̃n
filio nõ miſereat̃. iuxta illud Eſa. xlix. Nunq̃d pt
obliuiſci mater vt nõ miſereat̃ filio vteri ſui? q.
d. nõ. Et per ↄſeq̃ns vt ait Amb li. p̄fationum
Iã inq̃t nõ poterit nos odiſſe deus dũ inuocata
fuerit deuote mr̃ ei⁹. Et Ber. ait Non eſt fas te o
dñã poſſe deſerere q̃ ſpem ponit in te. Idẽ in ſer-
mone q̃ incipit In lectiõe: dr ſic. O maxime pia.
o multũ admirabilis Maria: tu nec noĩari po-
tes q̃n accẽdas: nec cogitari q̃n recrees affectus
diligentiũ te. nec inuocari q̃n exaudias ⁊ ſubue
nias. Hec Bernar. F Facilis exauditionis

Septimũ ſignũ doloroſe amiſſionis. Nam ⁊
ipa cum dolore req̃ſiuit filiũ perditũ. Luce. ij. ſi-
cut ⁊ alie matres. Hunc ſimilẽ affectũ charita-
tis erga nos exhibet: quoniã multũ condolet de
amiſſione aĩe nr̃e p peccm̃ mortale. Uñ ipſa ſub
cruce filij ſui patientis ⁊ deflentis pctã nr̃a aſtans:
pariter defleuit condoluit ⁊ cõpaſſa extitit. Imo
qđ mirũ ⁊ memoria dignũ eſt. ſic ipe chr̃s eius fi
lius plus doluit in cruce ſup nr̃a ingratitudine
⁊ offenſione q̃3 ſup p̄prie paſſionis acerbitate et
dolore. ſicuti vult Bern. in lib. meditationũ. ita
⁊ btã virgo plus doluit ſup nr̃is culpis ⁊ pctis
q̃3 ſup filij p̄prij corp̃alib⁹ penis atq3 ſuis p̄prijs
dolorib⁹ internis. Hic erat ille gladi⁹ acerbiſſi-
mi doloris q̃ vulneratũ ⁊ ptranſitũ erat cor ꝟgĩs
iuxta p̄phetiã Symeonis. Lu. ij. Deniq3 ipſa
ex pietate nimia pl⁹ doluit in hac vita de. pctõr
hoĩm miſeria q̃3 q̃cũq3 pctõr dolere potuerũt d̃
propria miſeria vel pena. Qđ teſtat̃ Hierony. in
ep̃la ad Euſtochiũ di. Nullum in hac vita adeo
pene torſerũt p̄prie ſic Mariã miſerie aliene. q᷑
ſi in vita hac multo magis ⁊ in patria q̃ſi cõdo
let de nr̃o malo ⁊ morte ſpũali. q2 vt dr. j. Corin.
xiij Charitas nõ excidit in p̃ria q̃n potius ↄſum
mata eſt. Uñ ipſa in canticis d̃ ſe dr. Uulnerata
charitate ego ſum. Et ſi obijcias. In p̃ria non
põt eſſe dolor vel triſticia. Rñdeo q᷑ ibi itelligo
dolorẽ nõ ſenſibilẽ vel affectiõis: ſed voluntatis
qua oĩno vult ſctũs in p̃ria vt hõ non peccaret ⁊
nõ periret. Tali dolore q̃ cõpatiẽs nob ex charita-
te btã ꝟgo dũ videt nos mortuos in pctis orat
p nob apđ filiũ vt reſuſcitemur. Hinc ipa figu-
rata extitit p illã mliere plorantẽ cui⁹ fili⁹ vnic⁹
efferebat̃ defunctus: quam videns dñs Jeſus
miſcdia motus reſuſcitauit filiũ eius ⁊ dedit eũ
matri ſue. Lu. vij. Sic cõpaſſio ⁊ pces btẽ Ma
rie apud chr̃m impetrant nobis reſuſcitationẽ a
pctis. Idcirco Anſ. ait. O benedicta Maria tu
pctõrem toti mũdo deſpectũ ⁊ ad te ↄuerſum ma
terno affectu amplecteris nec ipm̃ deſeris q̃uſq3
de⁹ p te placat⁹ ipm̃ ſue grẽ reformabit. Hec ille
G Gratioſe placatiõis Octauũ ſignũ amo
roſe recõciliatiõis. q2 ipſa veluti pijſſima mr̃ nõ
ſinit hoĩem ad ſe cõuerſum ſtare in diuine ire vl-
trice ſententia: ſed reconciliabit in dei amorem ⁊
grãm atq3 clementiſſimã miſcdiam ⁊ auertet dĩ
irã ⁊ vindictã. vñ Ber. in ſer. quodã de btã ꝟgĩe
ait. Ecce corã tremẽdo iudice pctõres aſſiſtimus:
cui⁹ man⁹ terribil' gladiũ ire ſue vibrat ſup nos:
⁊ q̃s auertet eã niſi tu dei amãtiſſima mr̃: p quã
p̃mã ſuſcepim⁹ grãm ⁊ miſcdiam. Idẽ ait. O fe-
lix Maria tu mr̃ regis: tu mr̃ exulis: tu mr̃ rei: tu
mr̃ iudicis: tu mr̃ dei ⁊ hoĩs. cũ ſis mr̃ vtriuſq3:
diſcordiã inter tuos filios ſuſtinere nẽq̃s. O bñ-
dicta maria q̃ntũ tibi debem⁹ p quã talẽ fratrẽ. i.
dei filium habem⁹. Quas tibi laudes ⁊ gratias
agem⁹ cũ p te ⁊ ex te oĩ bono valem⁹. Hec Ber.
E Expoſitiõis. Nonũ ſignũ p̄prie expoſitio-
nis. In q̃buſdã nẽpe matrib⁹ cõperit̃ tantus af-
fect⁹ dilectõis vt ſeipas exponant morti p filijs
vt eorũ vitã ſaluent ſeu viuificent. Patet i pelica
no de quo dr Iſido. lib. ethymol'. q᷑ roſtro ſe vul-
nerat: vt ſanguie ſuo pulli aſperſi viuificent̃. Ta

lem charitatē exhibuit btā virgo nobis q̄ maior
eſſe nō potuit. iuxta illud Jo.xv. Maiorē chari
tatem nemo habet vt aīam ſuā ponat q̄s ꝑ ami
cis ſuis. Nā ipa b.ꝟgo nō vnā tm̄ mō ſed dupli
cem aīam ꝑ nob̄ expoſuit. q᷑ vicȝ ꝓpriā aīam po-
ſuit cū obtulit cōpaſſioni. Lu. ij. Tuā ipi⁹ aīam
gladius doloris ꝑtrāſibit. Et inſuꝑ aīam filij ꝛ
ipm filiū ꝑ ꝓximo.i.ꝑ nob̄ poſuit: quē ꝛ plus q̄ȝ
ꝓpriā aīam dilexit. ꝛ ſic effectū dilectōis duplica-
uit. K Care redemptiōis. Decimū ſignuȝ
precioſe redemptiōis. Solēt pie mr̄es oēm the-
ſaurū quē habere pn̄t dare ꝑ filij redemptione ſi
fuerit in captiuitate mortali poſitus. Talem cha
ritatem exhibuit nob̄ btā virgo: q᷑ ꝑ noſtra re-
demptiōe ex captiuitate diabolica dedit oēm p-
cioſiſſimū theſauꝝ quē habuit ꝛ quē ſup̄ totum
mūdū amauit. vicȝ corp⁹ ſanguinē ꝛ aīam ſui fi
lij. Nō pōt g̈ nos repudiare q̄s tā caro precio no
ſciꝫ emiſſe. Jdeo dꝛ aplꝰs. Empti eſtis ꝑcio ma
gno: glꝛificate ꝛ portate deuȝ in corꝑe vr̄o. Hinc
Bern̄. O diues in oēs ꝛ ſuꝑ oēs Maria: de cu-
ius btā carne modica pars aſſumptiōis totius
mūdi ſuffecit ſoluere debita. H Heredita-
tiōis. Undecimū ſignū celice hereditationis
ꝛ fructificatiōis. Jpſa q̄ppe nō ſolum amat nos
materna dilectōe q̄ eſt maxima naturalꝛ p̄ alijs
affectib᷒: vt vult Ariſt. viij. ꝛ. ix. lib. Eth. vbi q̄rit.
Utrū mr̄es pl⁹ diligāt filios q̄ȝ patres: ꝛ vtruȝ
mr̄es plus diligāt filios q̄ȝ ecōuerſo. Et conclu-
dit ꝙ matres diligūt teneri⁹ q̄ȝ pr̄es ꝛ etiam q̄ȝ
ecōuerſo filij diligant mr̄es. Maior g̈ dilectio ē
materna: ꝛ tali diligit nos beata ꝟgo Maria.
Jmo inſuꝑ ipa ſua mr̄nitate celeſti pr̄ia nos he-
reditauit. q᷑ ſm̄ dcm̄ Bern̄. in ſmone ſuꝑ euan
gelio: Stabat aūt iuxta crucē ieſu ꝛc̄. ex btē ꝟgi
nis Marie mr̄nitate hereditatꝭ celeſtis fructuȝ
multiplicē adquiſiuim⁹. Per hāc eius materni-
tatē em̄ habem⁹ nobiliſſimū fratrē chr̄ȝ: miſeri-
cordiſſimū q̄ȝ pr̄em deū: ꝛ hereditatē regni celo-
rū theſauꝝ habem⁹ oēm gr̄am Marie: ꝛ ſinum
miſcdie eius aptū in oī neceſſitate. Un̄ dꝛ Ber̄.
ibidē. O ꝟbum omni acceptiōe dignū.ſ. verbuȝ
dn̄i Jeſu: di. Ecce mr̄ tua. Si Maria eſt mater
tua o hō. g̈ Jeſus eſt frat tu⁹. g̈ pr̄ eius pat tu⁹.
g̈ regnū ei⁹ hereditas tua. g̈ gra Marie eſt the-
ſaurus tu⁹. mr̄es em̄ theſaurizant filijs. g̈ oīs
neceſſitas tua ad cor ei⁹ aſcēdit. cōmota em̄ ſunt
viſcera eius ſuꝑ filio ſuo. Accipe ergo eā in tuaȝ.
Hec Bern̄. Unde claret ꝙ btā ꝟgo data ē no
bis in matrē ꝓpterea vt etiā qui damnationē de-
meremur ſm̄ dei iuſticiā ſaluari poſſimus cōfu
giendo ad beate Marie miſcdiam. Qđ teſtatur
Chryſ. de ꝓrogatiua Marie ita dicēs. Jdeo tu
mr̄ dei p̄ordinata fueras ab eterno: vt quē de⁹
ꝑ ſuā nō poſſȝ ſaluare meriſſimā iuſticiā: tu per
tuā ſaluares pietatē ꝛ miſcdiam dei infinitam.
Hec ille. L Liberatiōis. Ad id faciūt plu
ria miracula in libro đ miraculis beate ꝟginis:
e quib᷒ vnū hic inſerere dignū duxi qđ ꝛ fertuꝛ
in legēda cōi ſcti Laurētij martyrꝭ. vicȝ Qꝛ qui-
dam iudex Stephan⁹ noīe erat Rhome q̄ mu-
nera libēter accipiens multoꝝ iudicia ſubuerte-
bat. hic tres domos eccl'e ſcti Laurētij ꝛ vnū hor
tū ſctē agnetꝭ violenter abſtulit: ꝛ ablata iniuſtē
poſſedit. Accidit vt moreretꝛ ꝛ ad iudiciū dei du-
ceretꝛ: cuius brachiū ſctūs Laurētius duriſſime
ſtrinxit ꝛ dolor eū nimius inuaſit. Sctā quoq̄ȝ
Agnes faciē ab eo auertit. Tūc iudex ſniam ꝓ-
tulit dicens. Qm̄ aliena rapuit ꝛ veritatē vendi
dit munera accipiens: in locū Jude ꝓditorꝭ tra-
datꝛ. Ecce auteȝ btā virgine ꝛ ſctō Proiecto quē
Stephan⁹ in vita valde dilexerat ꝑ eo orantib᷒
ꝯceſſum eſt vt ei⁹ aīa ad corp⁹ rediret: ꝛ. xxx. die-
bus pn̄iam ageret. Accepit inſuꝑ in mandatꝭ a
btā ꝟgine vt pſalmū Btī īmaculati: in vita ſua
ſingulis dieb᷒ diceret. Cumq̄ȝ ad corpus rediſſet
brachiū e⁹ ita erat aduſtū ꝛ liuidū acſi hec ī cor-
pore paſſus eſſet q̄ad vixit. Male g̈ ablata reſti
tuens ꝛ pn̄iam agēs die. xxx. migrauit ad dn̄m.
Ecce igitꝛ pȝ ꝙ hic q̄ ſȝ dei iuſticiā erat dānand⁹:
ꝑ miſcdiam btē ꝟginis eſt liberat⁹ J Inter-
ceſſionis. Duodecimū ſignū ſedule inꝛceſſio-
nis. Nam ipa ardentiſſima charitate non ceſſat
intercedere ꝑ nob̄ apđ patrē ꝛ filiū vt ꝯſequanꝛ
pctōres veniā. iuſti gr̄am. ꝛ quiq̄ȝ hoīm miſeri-
cordiā. Un̄ deuot⁹ Ber̄. inq̄t. O hō ſecuꝝ acceſ-
ſum habes ad deū vbi habes matrē ante filiū.
filiū ante patrē. filius oñdit pr̄i latus ꝛ vulnera.
mater oñdit filio pectus ꝛ vbera. nulla g̈ poterit
ibi eſſe repulſa vbi tot cōcurrūt charitatis inſi-
gnia. Hec ille. Sȝ diceres. Dolere nō poſſum
de pctīs: alligat⁹ ſum in eis. coartor cōſuetudinē
mala. Quid faciā? Noli deſꝑare pctōr: vade ad
ꝟginem: audi Bern̄. qđ iterū dicat. Si criminū
immanitate turbat⁹. ſi iudicij horrore ꝑterrit⁹.
ſi barathro deſperatōis aſtrict⁹. Mariā cogita.
Mariā inuoca: nō recedat a corde: non recedat
ab ore. Nā ipſam cogitās nō erras. ipam rogās
nō deſperas. ipa te tenente non corruis. ipa ꝓte-
gente nō metuis. ipa duce nō fatigarꝭ. ipa ꝓpitia
ꝑuenies. Hec ille. Recurram⁹ g̈ ꝯfidēter ad vir-
ginē tanq̄ȝ ad gratioſiſſimā ꝛ amoroſiſſimā ma
trē: vt ipa intercedēte ꝯſeq̄mur gr̄am in p̄ſenti et
glꝛiam in ſecula ſeculoꝝ Amen. Ultimū adde
Mortis in hora ſuſceptiōis: vt canit eccleſia.

Incipit liber decimus de Aſſum-
ptione beate Marie.

D Ecimus liber de

myſterio glorioſiſſime aſſūptōnis
beatiſſime virginis Marie agens
continet plures principales ꝑtes:
quaꝝ Prima eſt de tranſitu ei⁹ ſctiſſimo ꝛ glo-
rioſiſſima corꝑis ꝛ aīe aſſūptōe. Scđa de ei⁹
ꝓcellēti ſublimatiōe feliciſſimaq̄ȝ inthronizatōe.

Tertia pars ſub alio ꝓceſſu de eius dignifi-
ca exaltatiõe ꝛ coronatiõe Quarta erit inciden
taliter de euãgelio qđ legiť in ſolẽnitate hui⁹ aſ-
ſumptiõis. Quinta erit ſub ꝓceſſu hiſtorico đ
modo huius aſſumptiõis.

Pars prima de trãſitu ſeu morte beate Ma-
rie ꝛ eius corporꝫ ac anime perfecta aſſumptio-
ne glorioſa.

q Ve eſt iſta que

aſcẽdit de deſerto delitijs affluẽs
innixa ſup dilecto ſuo. Verba hec
ſcribunť originalr Cañ.ca.vij.ꝛ pñt accipi tanq̃
ſint ꝟba ſctõꝝ angeloꝝ: q̃ admirãtes ſup tãglo-
rioſiſſima aſſumptiõe btẽ virginis ꝛ admirãdo
canẽtes in laudẽ eiuſdeꝫ bñdicte ꝟginis depro-
mebãt ĩ hac aſſũptiõe. Que eſt inquĩt iſta.ſ.vir
go ſup beatiſſima q̃ aſcendit ꝑ aſſũptiõeꝫ glorio-
ſiſſimã de deſerto.i. mundo iſto inferiori: q̃ noĩe
deſerti ſcať.vt đr Bern. qꝛ deſert⁹ ꝛ derelict⁹ eſt
a deo ꝛ angelis: ꝓpterea qꝛ totus eſt poſit⁹ in ma
ligno.j.Joã.iij. ꝛ plenus multꝫ miſerijs. vtpote
ergaſtulũ exulat⁹ ꝛ carceris: delitijs glĩe affluẽs
ꝛ innixa ſup dilecto ſuo.i.filio chr̃o Jeſu per ſin
gularis amoris ꝛ fruitionis familiaritatẽ Et
ſi petas: Vñ oriebať iſta admiratio angeloꝝ de
btẽ ꝟginis aſſumptiõe. Dicim⁹ reuera qm ex tri
bus: ſm q̃ tria ſunt precipua que ſunt in hoĩbꝫ
admiratõis cã.vt notat Fran.maro ex ꝟbis btĩ
Aug. Primo qñ res eſt magna. Secundo
qñ res eſt noua ꝛ inſolita. Tertio qñ rei cã eſt
occulta. Nimiꝝ qñ res geſta eſt magna: merito
eſt admiranda. vt claret de diluuio tẽpore Noe
Gen.vij. qđ qꝛ fuit tãmagnũ vt totã terrã inun-
daret ꝛ ſupabundaret: valde fuit admirandũ.
Silr in marꝫ rubri diuiſione: ꝛ iordanis retror
ſum conuerſione. Preterea qñ res eſt noua ꝛ in-
ſolita: vt claret de mãna qñ ꝑma die pluit dñs
ſup terrã. vñ admirãtes filij iſrael dixerũt. Man-
hu.i.qđ eſt h. Deniq; qñ cauſa rei eſt occulta: vt
patet in eclipſi tẽpore mortis chriſti. Nam licet
freq̃ñter eclipſis acciderit: tñ qꝛ illi⁹ eclipſis.ſ.
tpe mortꝫ chr̃i facte cãm phĩ athenienſes ĩueni-
re nõ potuerunt: plurimi ſt admirati. ſicut refert
btũs Diony.in ep̃la quadaꝫ.imo vt ferť ipe Dio
nus h⁹ eclipſis cãm ignorãs cũ ꝓtũc nondũ in
chr̃m credidiſſet: diſcipulis ſuis dixit hec ꝟba.
Aut deus nature vim patiť: aut tota mundi ma
china deſtruiť. Ad ꝓpoſitũ: quia in aſſũptiõe
glorioſe ꝟginis hec oĩa cõcurrebãt. Nam res ita
fuit magna ꝛ magnificentiſſime facta: quia tunc
maiora dona ſunt data btẽ ꝟgini q̃ vnq̃ alicui
pure creature. vtpote q̃ ipa dei mr̃ electa ſup to-
tã celeſtẽ curiã ſit exaltata: atq; oĩbꝫ creatꝫ ꝑpoſi-
ta ꝛ regina ꝑfecta: in ſũmis bonis glĩe collocata.
Jurta illud etiã ps. Elegit eã de⁹ ꝛ ꝑelegit eã: in
tabnaculo ſuo habi. facit eã. Jtẽ hec aſſumptio
fuit noua ꝛ inſolita: eo q̃ nunq̃ viderant angeli
vnã purã creaturã femineã ſupra oẽs angelos:
ſctõs ꝛ celicos ad dextrã filij dei collocari ſicut ho-
die viderũt ipam. iuxta illđ.iij.Reg.ij. Poſitus
eſt thron⁹ mr̃i regis q̃ ſedit ad dextrã eius. Deni-
q; cã huius erat occulta: qꝛ de incõprehẽſibili
abyſſo diuine ſapĩe ordinata: necdũ oĩbꝫ angelꝫ
reuelata. Et ideo multũ admirantes angeli ceci-
nerunt: đi. Que eſt iſta q̃ aſcen.ꝛc. Jn q̃bꝫ ꝟbis
cõmẽdãt ꝛ admirãť in btã ꝟgĩe. Prĩo ſctitatꝫ ex-
cellẽtiã. Jbi: Que ẽ iſta q̃ aſcen.ꝛc. Scđo felicita
tis ſupabũdantiã. Jbi: delitijs affluẽs. Tertio:
dignitatꝫ ꝛ honoris ꝑeminentiã. Jbi: innixa ſup
dilecto ſuo. Vñ hic elucidabimus tria myſteria
ad iſtã ꝟginis glĩoſiſſimã aſſumptionẽ ꝑtinen-
tia: alia alibi declarando

Primũ myſteriũ de ei⁹ ſctiſſima morte.
Scđm de graꝝ eius honore.
Tertiũ đ ei⁹ feliciſſima corꝑis ꝛ aĩe glĩficatõe

Articulus ꝑmus de ſctiſſime mortꝫ tranſitu
ipius btẽ ꝟginis Marie: vbi tria declarantur.
vicꝫ quõ cognouerit mortis horã ꝛ ſe ꝑparaue-
rit ac verum teſtebatur mori.

p Rimo de morte

btẽ ꝟgis: de q̃ đr Damaſ. q̃ non eſt
dicenda mors ꝓprie. Dicit quippe in
ſermone ſic. Sacra tua obdormitio a nullo eſt
appellanda mors: quia non abſorbuit nec dolo-
rem intulit. ſed qꝛ improprie vnum hic pro reli-
quo accipiť: ꝓprie tñ đr tranſitus vel trãſmigra
tio ꝛ ꝓpriiſſime aſſumptio. De qua ſic nominan
do ꝓpter ſimplices oriť queſtio.

Prima de eius ꝑcognitione.
Scđa de eius preparatione.
Tertia de eius obligatione

Primo igiť de ꝑcognitiõe ſue mortꝫ q̃riť: Vtrũ
btã ꝟgo ꝑſciuit ſuã mortẽ certitudinaliť. Nã de
cõi lege hoĩes ſunt incerti de mortꝫ tpe ꝛ loco et
mõ atq; etiã ſtatu: qꝛ neſciũt ſi in ſtatu grẽ vl ex-
tra ſint morituri. Vñ Eccli.ix. Neſcit hõ finẽ ſu
um: ſed ſicut aues laq̃o ꝛ piſces hamo: ſic hoĩes ca
pienť in tpe malo. Vñ Beda ſup Mat. Certuꝫ
eſt q̃ morieris: incertum eſt aũt qñ aut quõ aut
vbi. qꝛ vbiq; te mors expectat. tu q̃ꝫ ſi ſapiẽs fu-
eris vbiq; eaꝫ parat⁹ expectab. Hec ille. Et Se-
neca ad Luciliũ đr. Incertum eſt q̃ loco te mors
expectat: tu illã in oĩ loco expecta: in oĩ loco eque
time. Hec ille. Ad q̃ſitũ rñdeť ſꝫ magnũ Alb.
ſup Miſſus eſt. cap.clxxiij. q̃ btã virgo certiſſi-
mã precognitionẽ habuit de ſua morte. ꝛ h cla-
reſcit triplici rõne. Prĩo arguẽdo a minori: q̃a
multꝫ ſctis h conceſſum eſt: vt patet de Petro q̃
preſciuit q̃ velox eſſet depoſitio tabernaculi ſui.
Jtẽ de Joãne: de ſctõ Martino: ꝛ multis alijs.
ḡ multo magis btã ꝟgo oĩum dña preſciuit ſui
obitus diem ꝑ illã maximã topicã. Si ei cui mi-

n⁹ videt̃ ieſſe ineſt: ⁊ ei cui mag̃. Sc̃do rõe cauſalis meriti. Naꝫ q̃ eſt cã q̃re aliq̃bꝫ reuelat̃ dies obitus. Si dignitas ſctitatis: ipſa eſt vtiq; digniſſima. ſi charitas: ipſa ē charitate pleniſſima. ſi deſideriũ: ipſa ſũme cupiebat diſſolui ⁊ eſſe cũ chr̃o. His q̃ppe cauſis meret̃ q̃s vt reuelet̃ ei dies obitus. Et quecũq; alia cauſa põt aſſignari: illa in btã ꝟgine eſt excellẽtiſſime p̱ alijs. g̃ ⁊c̃.

Tertia rõ optati. q̃ꝛ oĩs hõ libẽter optat ⁊ vult preſcire diẽ obit⁹ ſui. Unde Prouer. xiij. Spes que differt̃ affligit aĩam. g̃ ipa incertitudo tp̃is pene finiende hui⁹ miſerie ⁊ glĩe ꝯſequende anxioſa eſt aĩe. Uñ ipa b. ꝟgo ſicut ⁊ alij optauit p̄ſcire morte. ſ; q̃cq̃d optauit ſcire fili⁹ ei reuelauit: niſi aliqua rõ impediret. iſtã nulla rõ impediuit vt patuit. g̃ ipa hãc gr̃am accepit ꝙ vicꝫ ſuam mortẽ determinate p̄ſciuit. Et huic ſn̄ie concordat hiſtoria aſſumptionis: vbi habet̃ ꝙ ante eius mortẽ angel⁹ palmã ſibi d̃ paradiſo afferẽs apparuit ⁊ ei diẽ obitus p̄dixit: de q̃ habet̃ vltima p̱te hui⁹ libri Sc̃do querit̃ de p̄paratõe. Utꝝ ſcꝫ btã ꝟgo p̄parauerit ſe ad mortẽ p̱ ſacramẽtorũ ſuſceptionẽ. Ad qd̃ ꝓtinus rñdet̃ ꝙ ſic. ⁊ aſſignant̃ plures rõnes q̃s etiã notat Alber. vbi. s. ca. lxxi. Prĩa rõ propter ſui humiliationeꝫ.

Sc̃da ꝓpter p̄cepti impletiõeꝫ. q̃ꝛ ipa oĩa p̄cepta euãgelica ⁊ ꝯſilia p̱fectiſſime tenuit: ſ; chr̃s multis in locis ⁊ paſſibꝫ euãgelicis p̄cepit ⁊ cõſuluit hoĩbꝫ vt ſe p̄pararẽt ad morte di. Eſtote parati: q̃ꝛ q̃ hora nõ putatis fili⁹ hoĩs veniet. ſ. ad mortis iudiciũ. vt p̱ꝫ Matth. xxiiij. ac Luc. xij. g̃ ipſa hec impleuit Tertia ꝓpter nr̃am inſtructionẽ. vt q̃ ſctũs eſt ſanctificet̃ adhuc. Apoc. xxij. ⁊ q̃ pctõr eſt ꝓuocet̃ ad expiationẽ per ſacr̃a. Has ⁊ plures alias rõnes habes. s. li. vij. p̱te. j. ar. ij. ca. ij. Sed q̄m vt dĩc Aug⁹. li. de viſitatõe infirmoꝝ quẽ ſcripſit ad nepotẽ ſuũ: tria ſunt ſacr̃a p̱ q̃ debet q̃libet hõ potiſſime p̄parare ſe ad morte. vicꝫ ſacr̃m pn̄ie ⁊ ſacr̃m euchariſtie qd̃ eſt viaticũ noſtre ſalutis: vt patet di. l. c. his ꝟo. ⁊ c. penitẽtes. Necnon ⁊ ſacr̃m vnctionis extreme. Idcirco hic reſtat inueſtigandũ vtrũ btã virgo circa mortem ſuſcepit hec ſacr̃a p̄paratoria. Primo q̃dẽ de ſacr̃o pn̄ie ſi queris. Dico ꝙ cum ipſa in ſua vita acceperit hoc ſacr̃m. ſicut patuit lib. vij. p̱te. j. ar. ij. ca. iij. vbi ⁊ habet̃ ꝙ ipa in vita ſua ſacr̃a accepit. ⁊ ꝙ cõtrita ⁊ cõfeſſa eſt: nõ quidẽ peccata q̃a nullũ habuit: ſed ꝙ nõ fuerit digna tãtis beneficijs ſua virtute. Silr̃ euchariſtiã vt patuit ibidẽ in vita frequẽtauit. ſequit̃ g̃ magis in mortis articulo ꝙ ita tunc ſacr̃a ſuſcepit. Sed de ſacr̃o vnctiõis extreme dubitat̃ vtrũ ſuſceperit. Et videtur ꝙ nõ. q̃ꝛ ſacr̃m vnctiõis nõ cõfert̃ niſi infirmantibꝫ. Jacob. v. Infirmat̃ q̃s ex vob inducat preſbyteros eccl̃e ⁊ orẽt ſup̱ eo: vngẽtes oleo i nomine dñi. Sed btã virgo nõ p̱ infirmitatẽ fuit mortua. g̃ inungi nõ debuit In contrariũ arguit̃ p̱ illud Jacob. ij. Si q̃s totã legẽ ſeruauerit offendit aũt in vno fact⁹ eſt oĩm reus. g̃ ipa ſicut ⁊ ceteri tenebat̃ ad totã legẽ. Sꝫ extrema vnctio fuit de lege a dño inſtituta ⁊ eccl̃ia. vñ ⁊ ĩ Mattheo legit̃ ꝙ apl̃i circũibãt caſtella oleo curãtes infirmos. g̃ tenebat̃ ꝟgo btã ad extremã vnctionẽ. ⁊ p̱ ꝯſequẽs ſuſcepit eã. Ideo dicẽdũ ſm Alber. vbi. s. ꝙ btã ꝟgo etſi nõ indiguerit: tñ ſacr̃m vnctiõis accepit: in q̃ complete victorie preterite ⁊ plene glĩe future ſuſcepit ſignationeꝫ. Nec obſtat ꝙ ipa nõ indiguit ꝓ venialiũ remiſſione ⁊ infirmitatis alleuiatione: eo ꝙ ipa nec venialia habuit nec infirmata extitit. ꝓ q̃bꝫ cauſis vnctiõis ſacr̃m extitit ordinatũ: q̄m ꝓ venialiũ remiſſiõe ⁊ infirmitatis alleuiatiõe ipa ꝟgo accepit totius doloris mortis (quod maius erat) remiſſioneꝫ: atq; totius aĩe ⁊ corp̱is glorificationeꝫ. Unde licet ipa potuit vt h̃ ſacr̃m nõ reciperet: excepta p̱ priuilegiũ qd̃ cõfert dñs his q̃s ſine infirmitate et mortis dolore dignat̃ euocare. q̃ vt videt̃ nõ tenent̃ ad vnctionẽ extremã cũ oleo pro infirmantibꝫ inſtituto. tñ videt̃ veriſil̃e ꝙ btã ꝟgo iſti priuilegio ꝓpter hũilitatẽ abrenũciauerit ſicut ⁊ alia priuilegia ſua dum viueret occultauit: ⁊ ſacr̃m iſtud pro peccatoribꝫ inſtitutum humil̃r ſuſcepit: vt humilitatẽ quã per totã vitã ſuã tenuerat etiam in extremo vite articulo ꝯſummaret. Hec Alber. Tertia principalis queſtio de mortis obligatione Utruꝫ beata virgo debuit mori neceſſario ⁊ obligata fuerit mortis legi ſicut ⁊ ceteri hominum. Et argui poteſt ꝙ non congruebat nec debebat mori: quia non obligabat̃. q̃ꝛ mors debetur ⁊ inflicta eſt pro peccato originali. ipſa aũt ꝟgo eſt preſeruata a peccato originali: vt ſolẽnes aſtruũt doctores nr̃i. ⁊ pie credẽdũ ſtatuit eccleſia in concilio Baſilieñ. Si g̃ caruit omni pctõ: caruit etiã merito mortis. ergo iniuſticia ei facta eſt cũ eſt mors ſibi inflicta: q̄m dicente Augu. in. ij. ſentẽtiaꝝ. diſt. iiij. Deus non p̱us eſt vltor q̃ꝫ quis ſit peccator. Itẽ homo in ſtatu innocentie ſi perſtitiſſet: viuus fuiſſet tranſlat⁹ ad glĩam ſine morte. g̃ mr̃ dei que fuit ſũme ꝓxima ſtatui innocentie debuit h̃ priuilegium habuiſſe vt viua fuiſſet tranſlata. Item de Joãne euãgeliſta plurimi tenent ꝙ ſit viuus tranſlatus g̃ ipſa hoc priuilegiuꝫ magis debuit habere Ad queſitum igitur reſpondetur per tres veritates ſeu concluſiones. Prima eſt ꝙ mater dei congruẽter debuit mori. Ratio: ne chriſto maior fore videret̃. ⁊ vt hereſis quorundã confutaretur qui aſſerebãt ipam non hoiem eſſe ſed angelũ. et vt eſſet materia exercende ꝟtutis. q̃ꝛ mat̃ dei ſm Fran. maro. p̱ patientiã penalitatũ huius mundi atq; mortis ſuſceptioneꝫ merita cumulauit ad p̱fectiõem gr̃e. Sicut em̃ Job fuerũt pene p̱miſſe ⁊ inflicte ad exercendam eius patient amica virgini ad p̱ficiendaꝫ gr̃am. Uirtus nempe i infirmitate p̱ficit̃: vt ait Apl̃us. ij. Cor. xij. Secunda ꝯcluſio. Licet mater dei fuerit preſeruata

ꝑ ſanctificatōis grām a pcti originalꝫ macula: tn̄ a pcti origialꝫ pena nō fuit totalꝛ libata. vn̄ ſuſtinuit morte ⁊ alias penalitates huiꝰ miſerie. Rō ſm̄ Fran. maro. qꝛ grā ſanctificatōis nō obuiat ꝑene ſed tm̄modo culpe. qđ patuit. Nam Joannes baptiſta fuit ſanctificatꝰ ⁊ a pctō originali plene purgatꝰ. etn̄ a pena pcti origialꝫ nō extitit liberatꝰ: imo ⁊ mortē acerbi doloris in decollatione paſſus. Silꝛ ⁊ aīa pueri in baptiſmo abluit a pcti maclꝫa: ⁊ nō liberat a pena ſeu miſeria Sꝫ ⁊ chrs dn̄s ſine vllo reatu fuit: etm̄ penalitates ſuſtinuit licet voluntarie. Non mirꝫ ergo ꝙ btā virgo ab oī pctō aliena penas huiꝰ miſerie ⁊ mortē ipam ſubire debuit. Tertia cōcluſio ꝙ mr̄ dei ex debito modi naturalis ortus ſui obligata fuit ⁊ debuit mori nō obſtāte grā pſeruationis a pctō originali. Rō: qꝛ licet diuīa grā pſeruauit pueniēdo aīe infectionē in btā vgine: non tn̄ iſta grā puenit carnis feditatē: qꝛ naturalit ſm modū ꝓpagatiōis hūane ab Adā ꝑ ꝯcubituꝫ ꝯcepta ē. Et iō rōne iſtiꝰ naturalꝫ origīs ⁊ ꝓpt carnis naturalē feditatē ex pmis parentibꝫ cōtractā iuſte in ea remāſerūt oēs ille penalitates qs in hac vita paſſa eſt. ⁊ ꝑ ꝯſeqns etiam ipa mors ſeu mortis obligatio. Ex pmiſſis infert corollaria veritas: ꝙ vicꝫ btā vgo aliter eſt mortua et mortē alit ſuſcepit qꝫ dn̄s chrs. Rō: qꝛ chriſtus mortē ſic ⁊ alias penalitates voluntarie aſſumpſit ꝓ redēptiōe hūani generꝭ ⁊ ſalute: nec ex origine naturali cōtraxit. qꝛ ſupnaturalꝛ de virgine eſt conceptus, ſed btā virgo mortis extitit debitrix ex naturalis originis cōtractiōe ab Adam. Vn̄ ad obiecta patet rn̄ſio. Ad primū patet per ſcđam ꝯclōem ⁊ tertiā. Ad ſcđm vo obiectum ꝙ ipa nō debuit pulegiata in hoc eſſe. patet ꝑ primā concluſionē. Licet ꝙꝓpe ipſa fuerit ꝓpria ſtatui innocētie. nihilo minꝰ ipa in h ſtatu miſerie nō debuit h pulegiū habere vt viua transferret ꝓpter rōnes circa dictā concluſionē primā pretactas Nec illud de Joāne euangeliſta obſtat: qm̄ etiāſi illa opinio ponat ꝙ viuus ſit trāſlatꝰ: nō eſt qđ h ſingulare. qꝛ credit fore ſm illā opinionē moriturus in fine mundi. Vn̄ nō dixit ieſus: qꝛ nō morit. ſed: ſic eū volo manere donec veniā. Joan. xx. O vere ergo vginē ſanctiſſimā Mariā omni veneratione dignā. O dei matrē digniſſimā que ⁊ in vita ſanctiſſima ⁊ omni gratia plena: atqꝫ in morte extitit omni honore debito priuilegio quoqꝫ predotata.

Articulus ſcđs quales grās ds exhibuit btē Marie matri in ſua morte: qꝛ vicꝫ voluit eā mori ſine dolore: merore ⁊ timore

c Irca ſecundum myſteriuꝫ de grāꝝ honore qbꝫ btā virgo eſt in ſua morte vel trāſitu honorata ⁊ ſingulariter priuilegiata eſt Aduertendum ꝙ hoīes cōiter pati habent in morte triplicē pcipue anxietatē vel anguſtiā Primo amariſſimū dolorē. Scđo triſtiſſimum merorem. Tertio terribiliſſimū timorē. Propterea dic Haymo ſuꝑ Apoc. ꝙ nulla maior acerbitas cuiuſcunqꝫ amaritudinis qꝫ mors ipſa hoīs: ⁊ pāpue m pctō morientꝭ. Nam reuera tunc inſurgit hoī dolor amariſſimꝰ q cogit aīam ſepari a corpore q penetrat ⁊ ſcindit cor: oīa membra viribꝫ deſtituit: ⁊ oēs ſenſus a ſua viuacitate euacuat ⁊ diſſoluit. teſte Solino in li. rerū. Itē tunc in aīa triſtiſſimꝰ meror exorit ꝓpt cogitatiōes ⁊ temtationes infeſtantes. qꝛ videt ſe priuari vita quā naturale eſt cuilibet appetere: vt dt Ariſt. ij. đ aīa. Aduertit qꝫ oīa bona huiꝰ mūdi ſe relictuꝝ: corpus abominabiliter corrumpi vermibusqꝫ in eſcā dari: ⁊ in nullo ſe poſſe in tot doloribꝫ iuuari. Hinc Eccī. xlj. O mors qꝫ amara ē memoria tua hoī pacē habēti in ſuba ſua. Profecto dicente Ariſto. iij. Eth. Terribiliſſimū oīm mors eſt. Deniqꝫ tūc erit hoī timor maximꝰ. Vn̄ Grego. in homelꝫ. dt. Nunc cogitandū valde eſt quantū nobis erit terribilis hora nr̄e reſolutiōis ⁊ mortis. qs pauor mentis cū an̄ nos erit oīm maloꝝ memoria. cōtra nos demonū armabit malicia. retro nos puatio felicitatꝭ tranſacte mūdialis. ſupra nos formido tremendꝫ iudicis. Hec ille. O qualis ille timor ⁊ tremor qn̄ aderit nefandorum ſpirituū multitudo animā rapere volentiū: quoꝝ ſpecies horrendiſſima. Nam vt dt Beda ſuꝑ illo vbo Tob. v. Occurrit Tobie piſcꝭ. Dn̄o inquit paſſo in cruce affuit diabolus inſidiādo ſiquid forte in eo iuris ſui inueniret. Si ḡ chriſto affuit morienti: ⁊ multis ſimiliter alijs ſanctis in morte affuiſſe legit. vt ſancto Martino: ſancte Eliſabeth ⁊c. a fortiori credendū eſt ꝙ cuilibet homini aſſiſtit inſidiando. O deus quantꝰ tunc erit timor: quanta tribulatio cum đ oībus factis ⁊ culpis ac delictꝭ eſt rō reddenda ⁊ ſnīa irreuocabilis accipienda. Ve tūc ⁊ ve peccatori contra quem inſtat ſententia eterne damnatōis ferenda. Propterea de his qui reſuſcitati ſunt: vt de Lazaro quem deus ſuſcitauit. ⁊ đ alijs cō ſimiliter refert ꝙ poſtea nunqꝫ riſerūt in h mundo: ſed fleuerunt quaſi cōtinue. Vn̄ refert Cirillus patriarcha in eplꝫa ad Augꝰ. de miraculꝫ ſcī Hieronymi: ꝙ cum tres mortui fuiſſent iuxta tumulum ſancti Hieronymi reſuſcitati: qꝫdiu vixerūt poſtea ſine intermiſſione flebāt. ⁊ vnum coꝝ alijs preſentibus Cirillus interrogauit cur tādiu lachrymas iceſſanter emitteret. At ille reſpondit. Si inqt que ſum expertus Cirille non ignorares: tibi ſemper ineſſet cauſa fletus. Illo requirente: reſpondit. Anima inquit mea reſoluta eſt a corꝑe tā grauiter ⁊ acerbe ꝙ mens nō capit humana: nec ego niſi certa experientia didiciſſem credere valuiſſem. quia omnis anguſtia ⁊ dolor quem extimaret homo nihil reputatur

rēſpectu illi⁹ anguſtie. Et itez. Tanta inqͣ aduenıente mortis hora nefandorum ſpirituū affuit multitudo vt oīno dinūerari nō poſſent: q̄z ſpecies talis erat q̄ ea nil horribili⁹: nil pniciosius cogitari pt. Poti⁹ cm̄ qlibet hoīm flāmis ardentib⁹ arſuz ſe exponeret q̄z formaz coz viſione in ictu oculi potiri: q̄ ad me veniēdo oīa q̄cunq̄z ꝯ deū pꝑetraui ad memoriā reuocabāt ſuadendo vt de dei miſcōia nō ſperarē. Heu cur nō aduertunt mortales qb⁹ ħ eueniet qđ tunc mihi: vt nō peccarent. Si ḡ cām mei flet⁹ interrogas: timor penaꝝ eſt que pctōrib⁹ iuſte dant̄. Qua de re nō mireris ſi plango: cū potius ſi nō plangerē vehementer ad mirari deberes. Hec ⁊ plura idē ꝓſecutus eſt. Ad ꝓpoſitū ḡ redeūdo: ꝯ hāc triplicē anxietatē in morte hoīm deus cōtulit btē ꝟgini in ſua morte triplicē maximā grām qb⁹ eam honorificauit priuilegio ſpeali

Prima grā q̄ ipſam mori voluit ſine dolore cum ſuauiſſima dulcoratione.

Scđa q̄ ipām mori voluit ſine merore cū letiſſima conſolatione.

Tertia q̄ ipām mori voluit ſine timore cū certiſſima aſſecuratione.

Prima itaq̄z grā collata btē ꝟgini in ſua morte eſt q̄ ſine dolore: imo cū ſuauiſſimo dulcore ſpiritus moreret̄. vt ſic a corruptiōe fuit extranea: ita ⁊ a dolore mortis ſit aliena. Et ħ ꝓbatur ꝺm Alb. ſup Miſſus eſt. cap. clxxv. q̄z cū ħ ꝑuilegiū cōceſſum ſit Joanni euāgeliſte: vt teſtat̄ Hiero. in ꝓlogo ſup Joā. multo magꝭ ḡ debuit cōcedi btē ꝟgini. Ampli⁹: qm̄ ſcptū eſt Naū. iij. De⁹ nō punit bis in idipm̄. ſed btā ꝟgo in filij ſui paſſione ꝑcuſſa eſt gladio doloris tanti vt eſſet ꝓ ſummo martyrio: ⁊ maiorē ſuſtineret dolorez q̄z fuit dolor mortis in q̄cūq̄z martyre. ḡ cū tūc exoluit dolorē mortis: nō debuit iterato in hora mortꝭ dolorē habere. Hinc Damaſce. Ipſa inqͣt beata btāz que ſup naturā dn̄ationū exaltata ē. dolores q̄s effugit pariens ⁊ etiam moriens: hos in chriſti paſſione ſuſtinuit cōpatiens. Sz diceres: Q̄ūo potuit fieri vt in mortis ſepatiōe non habuerit dolorē: cū naturalr̄ aīa īclinet̄ ad vnionē corꝑis. et q̄z eius aīa fuit nobiliſſima ⁊ nobiliſſimo eius corꝑi ꝯiuncta. Vn̄ ſicut maior erat in eoz cōiunctiōe delectatio naturalis: ita ⁊ ī eorū ſepatiōe maior videt̄ fuiſſe dolor. quēadmodū ⁊ in chr̄i morte acerbiſſim⁹ fuit dolor. iuxta illud Thren̄. iij. O vos oēs q̄ tranſitis per viā attendite ⁊ videte ſi eſt dolor ſilis ſicut dolor me⁹. Rn̄det̄ ꝺm Alb. vbi. ſ. q̄ ipā pre amorꝭ magnitudine ⁊ ꝯtēplatiōis ſuauitate in q̄ tunc fuit nō ſenſit dolorē in ſepatōe. Nā maiores motus impediūt miores ꝺm pħm. Sicut aūt natura mouet ⁊ inclinat aīam ad corpus: ita charitas mlṫo fortius mouet ⁊ inclinat aīaz ad chriſtū. Juxta illud apl̄i. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cum chriſto. Poterat ḡ ille dulcor amoris ⁊ ſuauitas cōtemplationis oēm dolorē abſorbere: q̄ alīas ex diſcraſiā corꝑis ſolet euenire. Exemplū de Moyſe ⁊ Helia q̄ xl. dieb⁹ ieiunātes nō ſenſerūt defectum famis ⁊ ſitis pre ꝯtēplatiōis diuine dulcedīe. Itē de ſctō Laurentio ⁊ Tiburtio ⁊ alijs pluribus martyrib⁹ q̄ grauiſſima tormenta tanq̄z dulces epulas habuerunt pre amoris chriſti magnitudine. Vn̄ Aug. O ia īmania dulcia ⁊ leuia ac ꝓpe nulla facit amor. O felix amor chr̄i q̄z dulciter illaqueas: q̄z ſuauiter ꝑimis ⁊c. Ex his accipe q̄tuor puncta Primū q̄ btā ꝟgo nō deceſſit infirmitate nec dolorꝭ preſſa neceſſitate vt ceteri ſolet obire. Scōm q̄ mens btē virgis in ipſa hora mortis fuit ſuſpēſa in ꝯtemplatione ſuauiſſima ⁊ amore chriſti dulciſſimo. ⁊ paulatim interim eius cōplexio deficiebat vſq̄z quo tandē ſine dolore ꝑcepto nō interrupta cōtemplatiōe ſanctiſſima eius aīa corp⁹ deſereret. Tertiū q̄ ipā nō in lecto decūbēs vt ceteri. ſed flexis genib⁹ eleuatis ad deū manib⁹ credit̄ migraſſe. Sicut ſimile etiā de btō Paulo primo heremita legitur.

Quartū punctū q̄ chr̄s dn̄s debuit ſuſcipere ⁊ hr̄e maxios dolores in parte ſenſitiua ꝓpter ħ vt ſatiſfaceret ꝓ pctīs hūani generis ⁊ redimeret ipm̄. iuxta illud. j. Pet̄. ij. Qui pctā nr̄a. i. penas ſatiſfactorias ꝓ pctīs nr̄is: ipſe ꝑtulit in corpore ſuo. Sed qm̄ btā ꝟgo nō ꝓ redēptione generis hūani eſt mortua. ideo nō oportuit vt ipā dolores mortis pateret̄: imo ꝑ ſpēale ꝑuilegiū ꝓpter incorruptionē debuit eſſe a dolore mortꝭ aliena.

Scđam grām ꝯ alioz hoīm triſticiā ⁊ merorē habuit virgo: quia voluit de⁹ ipām mori ſine oī merore cū letiſſima conſolatiōe etiā externa. Nā habuit ꝯſolationē in hora mortis ſue multiplicē. q̄z tā ab aplīs q̄ oēs affuerūt in eius tranſitu vt teſtat̄ Diony. in eplā: q̄z etiā a ſctīs angelis eā ꝯſolantib⁹ ⁊ aſſiſtentib⁹. Si eīm aliqb⁹ ſctīs credunt̄ ⁊ legunt̄ angeli in hora mortis conſolationem exhibuiſſe: vt pz de ſctīs Nicolao: Martino: Fran. ⁊c. Multo magis id credit̄ de btā ꝟgine: imo inſuꝑ habuit conſolationez a dn̄o Jeſu ipām dulciter ad celū inuitante ⁊ tota celeſti curia obuiante ſibi ad ſuſcipiendūz honorifice. qđ deus vult facere ipſi ex ſpeciali priuilegio ⁊ grā: vt volunt plurimi doctores ⁊ cōmuniter tenet eccleſia. Unde Hiero. in ſermo. de aſſumptione dicit. Legim⁹ q̄z ſepe ad funera ſepulturaſq̄z ſanctorum angelos aduenīſſe ⁊ obſequia ꝑſtitiſſe: necnō ⁊ aīas eoz vſq̄z ad celum cum hymnis ⁊ laudib⁹ extuliſſe: ⁊ eoſdem multo lumine ſplenduiſſe. Ibidēq̄z miri odorꝭ fragrantiā ꝑſenſiſſe. Si igit̄ talia ⁊ tāta circa defūctos deus dignatus eſt exhibere. q̄nto magꝭ eius genitrici in die obitus ſui credendū eſt celoz militiā obuiā adueniſſe: eamq̄z ingenti lumine circūfulſiſſe ⁊ vſq̄z ad thronū glīe cum laudib⁹ ⁊ canticis perduxiſſe. Quis illđ cogitare ſufficiat q̄z glorioſe hodie regina mundi proceſſerit. quanto deuotōis

affectu tota in eiꝰ occurſum celeſtiū legionū ꝓ/
dierit mł'titudo: q̄ꝫ placito vultu: q̄ꝫ ſerena facie:
q̄ꝫ diuis amplexibꝫ a filio ſit ſuſcepta ⁊ ſuꝑ oēm
creaturā exaltata. Hec Hiero. Propt̄ea nō īme
rito ſatis ꝯgruenter ⁊ vere a quibuſdā aſſerit̄ ꝙ
celū empyreū ſit euacuatū bis: ⁊ adhuc tertia vi/
ce euacuanduꝫ. Primo in chr̄i aſcenſione: qn̄
oēs angeli ei obuiauerūt. Scd̄o in bt̄e virgi/
nis aſſumptiōe. Tertio euacuandū erit in ex/
tremi iudicij tp̄e qn̄ oēs angeli ⁊ ſcti venīet d̄ ce/
lo vna cū chr̄o ad iudiciū. Sꝫ forte vis ſcire q̄/
libꝫ meritis ipſa b. v̄go ⁊ alij q̇dā ſcti meruerūt
in hora mortꝭ habuiſſe celeſtē ꝯſolatione. Ad
hoc ḡ dicere poſſumus ꝙ h̄ ſpēalius habet fieri
principal'r ex impſcrutabili iudicio ⁊ mira diſpē
ſatione pietatꝭ ac gr̄e diuie. tn̄ ꝑluſtrando ſctōꝝ
vitas: cōperimus precipue tria per que ſcti id ꝓ/
meruerunt vt in hora mortis celeſtē ꝯſolationeꝫ
angelicā vel diuinā haberent. Nam q̇dam ſcti h̄
meruerūt ꝑ feruentē chriſti dilectioneꝫ. vt patet
de Petro ap̄l'o: Joanne euangeliſta: ſctis Lau/
rentio ⁊ Uincentio. Alij h̄ meruerūt ꝑ caſtitatis
nitide obſeruationē. vt ptꝫ de ſanctis Catarina:
Clara: Margareta: ⁊ alijs plibꝫ virginibꝫ. Alij
meruerūt ꝑ miſcd̄ie ⁊ pietatis exhibitionē. vt pa
tet de ſctis Eliſabeth: Martha ⁊ Magdalena
⁊c̄. Sed qm̄ bt̄a v̄go Maria has oēs virtutes
excellentiſſime habuit. ḡ ſumme ꝯſolari meruit.

Preterea legunt̄ alij promeruiſſe in morte ce
leſtem ꝯſolationē ꝑ alicuiꝰ vel aliquoꝝ ſctōrum
aut ſctāꝝ patrocinationē. q̄bꝫ in hac vita deuota
ſeruitia exhibuer̄t. qd̄ certe potiſſime ſuꝑ omes
ſctōs bt̄a v̄go maria pōt ⁊ ſolet erga ſibi deuo/
tos facere: vt ptꝫ in multis eius miraculis. Un̄
ipſa ſpēaliſſime ab eccl'ia inuocat̄ vt in hora mor
tis ſubuenire dignet̄. Maria inquit mater gr̄e
mat miſcd̄ie: tu nos ab hoſte ꝓtege: in hora mor
tis ſuſcipe. Ergo vtiliſſimū eſt bt̄ām v̄ginē Ma
riam in patronā eligere cuilibet homini ⁊ ei de/
uotius famulari: atqꝫ in hora mortis ſeipm̄ ei/
dem hūil'r cōmendare. Tertia: p̄ncipalis gr̄a
collata bt̄e v̄gini in ſua morte eſt ꝙ ipſa mortua
eſt ſine oī timore cū certiſſima aſſecuratiōe. Ni/
mirū aliq̇ hoīm in morte timent natural'r ipam
mortē exhorreſcentes. Sic etiaꝫ ſcti hoīes timēt
natural'r. Alij v̄o timorē hn̄t ꝓpter mala q̄ fece/
rūt. Alij aūt ꝓpter demonū maliciā. Atqꝫ alij ꝓ/
pter incertitudinē. qꝛ neſcit hō vtrum amore vel
odio dignꝰ ſit: vt dī Eccs. ix. ⁊ ideo timēt dei iu/
diciū. Sed in bt̄a v̄gine nullū hoꝝ locū habuit.
Nā mortē ipam nō horreſcebat. quia charitate
⁊ deſiderio ſui filij feruēs ⁊ gr̄e ſuauitate plena
cupiebat diſſolui ⁊ eē cū chr̄o. vn̄ ⁊ orabat vt ad
eū ꝑueniret q̄ntotius. ſic̄ patet ex eius tranſitus
⁊ aſſumptōis hiſtoria. Item ipa nunq̄ꝫ ſe peccaſ
ſe nouerat etiā venial'r. ⁊ id̄o de aliquo malo nō
timuit. Preterea iudicij ſn̄iam nō timuit: quia
amore dignā tanq̄ꝫ dei matrē puriſſimā ⁊ dile/
ctiſſimā: quā impoſſibile foret dānari nouit ne/
ceſſario ſaluandā ⁊ ſuꝑ omīa exaltandā. Deniqꝫ
ipa a filio ip̄etrauit ⁊ obtinuit vt aīa eiꝰ de corꝑe
exiens nullū ſpūm teterrimū videret. nullaqꝫ ſa/
thanę p̄tās ei occurreret. vt pꝫ ex hiſtoria aſſum/
ptiōis. Q si dī. Tn̄ aīa ſeꝑata a corꝑe ſtatim
natural'r habet videre demones ⁊ etiā angelos.
ſicut nos natural'r in h̄ mūdo apto ocl'o videmꝰ
lucem ⁊ colorē. quō ḡ verū eſt ꝙ ipſa non viderit
demones. Rūderi pt ꝙ licet cōiter ſm doctores
aīa eius ſeꝑata ſicut ⁊ alie aīe poſt ſeparationeꝫ
ipſiꝰ ⁊ aſſumptōeꝫ. ſicut ⁊ mō videt demones et
ſpūs ſine corꝑe exītes: tn̄ ſpēali p̄uilegio hoc ei
donatū credere poſſumꝰ a ſuo filio ꝙ in eiꝰ exi/
tus hora angeli affuerūt q̇ demones inſidiātes
non ꝑmiſerūt aſſiſtere ipſi bt̄e Marie: vt ſic ex/
terrentē demonū teterrimā faciē ꝓtunc nō vide/
ret. Et ſic claret qm̄ bt̄a v̄go ſine oī timore cū ma
xima ſecuritate ⁊ oīmoda ꝯſolatiōe externa ⁊ in/
terna obierit. O q̄ꝫ felix ⁊ bn̄dictꝰ fuit iſte trāſitꝰ.
O deus meꝰ ſi tunc affuiſſem: q̄nta deuotione:
q̄ꝫ hūili ſuꝑplicatiōe: q̄ntaꝝ lachrymaꝝ irrigati/
one incipim tādigniſſime tāſanctiſſime dn̄e recō
mendaſſem: vt apd̄ filiū in celica gl'ia mēoꝛ mei
pctōris fore dignata fuiſſet. O aīa fidel' ꝑpende
dignitatē ⁊ ſctitatē bn̄dicte v̄gis. ⁊ ipſi te tota de/
uotione cōmitte: ipam pete: ipam frequentiꝰ in/
uoca vt ꝓpter filij ſui amorem dignet̄ tibi gr̄am
⁊ gloriam impetrare.

Articulus tertius ꝙ bt̄a Maria in glorioſo
corpore ſimul ⁊ anima eſt aſſumpta in celuꝫ. ad
quod aſſignant̄. xij. rōnes.

T Ertium myſteri/
um de gl'oſa b. v̄gis aſſūptōe ⁊ eꝰ feli
ciſſima corꝑis ⁊ aīe gl'ificatōe. de q̄
pleriqꝫ dubitāt: Utrum vicꝫ beata v̄go ſit corꝑe
⁊ anima aſſumpta in celum ⁊ pleniſſime glorifi/
cata queadmodū dn̄s Jeſus. maxime qꝛ beatꝰ
Hierony. in ſermone de aſſumptione iſtud non
aſtruit: ſed ſub dubio relinquit. Uerunt̄n pie cre
dit̄ ab omni eccl'ia ⁊ a doctoribꝫ. Nam Augꝰ. in
ſermone Qꝛ ꝓfundiſſimo. hoc aſſerit pluribꝫ ra
tionibꝫ ꝙ ipa bt̄a virgo ſicut ⁊ chr̄s ſit reſuſcita/
ta ⁊ corꝑe ſimul ⁊ aīa gl'ificata ⁊ aſſumpta ī glo
ria ꝯſummata. Huius aūt fidem ꝯfirmādo. xij
rōnes ad numerū. xij. ſtellarū in corona bt̄e vir/
ginis poſſumus accipere quibꝫ beatiſſima v̄go
Maria gloriat̄ ſe corꝑe ⁊ anima aſſumptā in ce
lum tanq̄ꝫ. xij. ſtellis radiantibꝫ ad ꝓbandū. Ut
v̄o deuotius ꝓpter ſimpliciores q̄ magꝭ incitant̄
ad deuotionē ꝑ ſimplicē hiſtorice narratōis mo
dū q̄ꝫ ꝑ argumentoꝝ ⁊ rōnū ſubtiles apices ꝓ/
cedamꝰ: pie ⁊ deuote ꝯteplari poſſumus ꝙ hac
ipa die aſſūptiōis Marie deꝰ volēs ꝑ oīa hono
rare bt̄ām v̄ginē magnū ꝯciliū ſtatuit ſꝫ huma
ne imaginatōnis modū. Corā q̇ꝫ oībꝫ angelis ⁊

ſctis ꝓpoſuit dī. Ecce adeſt tp̄s q̄ aīa genitric' fi/
lij̄ dei ſoluta a corꝑe p̄miū vite eterne acceptura
in celeſti ſolio eſt collocanda. Quid igit̄ grē ⁊ bo
noris vob̄ videt̄ vt mee nūc conferat̄ genitrici ⁊
eiꝰ ſacratiſſimo corꝑi: in cuiꝰ vtero corpꝰ a ſpiri/
tuſancto formatū ⁊ aīam aſſūpſi: nouē menſib̄
requieui tāq̄ȝ in tabnaculo dignissimo. tandē ipſa
me peꝑit v̄go: ⁊ v̄gineo lacte vbere d̄ celo pleno
aluit: ⁊ caſtiſſimo ſuo amplexu fouit: deuotiſſi/
me miſtrauit: ⁊ in cruce mihi morieti aſtitit ⁊ cō/
paſſa extitit ⁊c. Tūc oēs ſcti ⁊ angeli ꝓcidendo
⁊ deū collaudādo dicere ceperūt Magnꝰ dn̄s ⁊
magna v̄tus eꝰ ⁊ ſapie eiꝰ nō ē nūerꝰ ps. cxlvj. et
illō Sap. ix. Tecū dn̄e ſapia q̄ nouit opa tua: q̄
⁊ affuit cū orbē terraꝝ faceres: ⁊ ſciebat q̄d placi
tū eſſet corā ocul' tuis. Ipa igit̄ tua ſapia infini/
ta ⁊ imeſa decernat ⁊ diffiniat: q̄ȝ iuſtū videt̄ ſer/
uis tuis ⁊ dignū vt ipa tua mr̄ oī honore ⁊ lau/
de digniſſima corꝑe ⁊ aīa gl'ificata ⁊ a dextr̄ tu/
is collocata tecū regnet in ſecl'a. Sic ḡ ab eterno
oīpotēs deꝰ decreuit ⁊ voluit eā corꝑe ſil' ⁊ aīa
aſſumere gl'ificatā. ſic etiaȝ voluit vt qlibet ordo
celeſtis p̄rie eā adoraret. honoraretq̄ȝ certā rōnē
ponēdo q̄ſi ſtellā in corona gl'ioſe v̄gis ꝓbante
⁊ declarantē eius dignā gl'am aſſumptōis

Primo ergo angeli poſuerunt primā ſtellam
que eſt ratio perfectiōis.

Secūdo primi parentes poſuerunt ſecūdam
que eſt ratio exemptiōis

Tertio ſancti patriarche poſuerūt tertiā: que
eſt ratio redundationis.

Quarto ſancti prophete quartā: que eſt ratio
prenunciationis.

Quinto diſcipuli q̄ntā: q̄ eſt rō miniſtratōis.

Sexto martyres ſextā: q̄ eſt rō appreciatōis

Septimo confeſſores ſeptimā: que eſt ratio
cōmenſurationis.

Octauo v̄gies octauā: q̄ eſt rō incorruptiōis.

Nono oēs electi nonā: q̄ eſt rō preelectōis

Decimo ſpūſſctus decimā: que ē ratio ſuper/
impletionis.

Undecio dei filiꝰ vndecimā: q̄ eſt rō vnionis.

Duodecimo dei patris potentia duodecimā:
que eſt ratio ꝑmagnificationis.

Unde in figura huiꝰ legit̄ Apoc. iiij. ca. ꝙ. xxiiij
ſeniores ꝑ q̄s oēs ſcti deſignant̄ adorabāt viuen
tē in ſecl'a ſecl'oꝝ. i. chr̄m: ⁊ mittebāt coronas ſu/
as an̄ thronū. i. btām v̄ginē: in q̄ chr̄s vt in thro
no requieuit: laudantes ⁊ dicētes. Dignus es dn̄e
deus nr̄ accipe gl'iam ⁊ honorē: q̄ȝ tu creaſti oīa
⁊ ꝓpter voluntatē tuā erant ⁊ creata ſt̄. Hec ibi.

Primo ḡ angeli honorauerūt eā dī. ꝙ digna
eſt corꝑe ⁊ aīa aſſumi in celū rōne ꝑfectiōis ta/
li. q̄ȝ dei mr̄ ſicut eſt ꝑfectiſſime ſctitatis ſuꝑ oēs
angelos ⁊ ſanctos improportionabiliter que eſt
tante puritatis vt maior ſub deo nequeat intelli
gi: teſte btō Anſ. ita ꝑfectiſſimā beatitudineȝ de/
bet habere ſuꝑ omēs angelos. ſed q̄ȝ angeli tam
perfectā beatitudinē habēt ꝙ non retardantur a
gl'ia ⁊ ꝑfectiōe ſue btitudinis. ḡ nec aīa btē v̄gis
debuit retardari a ꝑfectione beatitudinis. Sed
ſi aīa btē v̄ginis ſine corꝑe fuiſſet aſſumpta: ex/
quo vnaqueq̄ȝ aīa naturalē habet inclinationeȝ
ad ꝓprium corpus: nō quidē ꝓpter corpꝰ de ꝑ ſe:
ſed ꝓpter integritatē hoīs ⁊ ꝑfectōeȝ beatitudīs
vtriuſq̄ȝ partꝭ: ſm̄ Fran. maro. atq̄ȝ Rich. ſuper
iiij. diſt. xliij. ſequeret̄ ꝙ aīa beate v̄ginis ſicut et
alioꝝ ſctōꝝ retardata eſſet a ꝑfectiōe btitudinis
⁊ nōdū adepta ſuū plenū deſideriū. ſ. in btitudi/
ne corꝑis ſui. ⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns minꝰ ꝑfectā btitudinē
haberet q̄ȝ angeli. qd̄ eſt incōueniēs. q̄ȝ ipſa vt ca
nit eccleſia exaltata eſt ſuꝑ choros angeloruȝ ad
celeſtia regna. Et confirmat̄ ꝑ illud Aug. xiij. de
de trini. Perfecte inq̄t btūs eſt q̄ habȝ quicquid
vult. ſed ipius aīa natural'r vult btitudinē ſui
corꝑis. ḡ ⁊c. Scd̄o p̄mi parentes generis hu
mani. ſ. Adā ⁊ Eua accedētes: adoratoq̄ȝ deo di/
xerunt. Oīpotēs: adorāde: tremēde: colēde: bn̄di
ctus tu ⁊ bn̄dicta mr̄ tua: vere ipa digna eſt cor/
pore ⁊ aīa gl'ificari etiā ſecūda rōne. ſ. exeptionis
qua nos eā honoramꝰ ⁊ laudamus. ⁊ eſt talis:
q̄ȝ dei mater eſt exempta a maledictiōe Eue quā
deꝰ tulit ꝯ eaȝ ꝓpt̄ pctm̄: imo omnis maledictio
Eue in benedictionē mutat̄ Marie: vt dc̄ Aug.
in ſermone de natiuitate v̄ginis. Nam vt patet
Gen̄. iij. dixit deus mul'ieri Eue. Multiplicabo
erumnas tuas ⁊ conceptus tuos: in dolore pa/
ries filios: ⁊ ſub viri poteſtate eris ⁊ ipe dn̄abi/
tur tibi. Hec ibi. Sed ab his btā v̄go exempta
fuit: q̄ȝ fuit virgo mundiſſima que concepit ſine
pudore: portauit ſine grauamiē: peperit ſine do/
lore. ⁊ fuit ab omī erūna mulierū aliena. iuxta il/
lud Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ ma/
cula nō eſt ī te. q̄ȝ nec corꝑalis nec ſpūalis macu
la fuit in ea. Ipſa deniq̄ȝ non fuit viro ſubiecta:
q̄ȝ dn̄a oīm viroꝝ ⁊ mulieꝝ: ⁊ ipſa eſt que cōtri/
uit caput ſerpentis. ḡ iuſtum ⁊ congruum eſt vt
etiam ſit exempta ab illa generali maledictione.
puluis es ⁊ in puluerem reuerteris. Cōcludens
ergo Adam dixit. Dignū eſt dn̄e deus vt ſicut tu
me ⁊ ſpōſam meam Euam in paradiſo terreſtri
poſueras: ⁊ in ſtatu innocētie optio: ita ꝙ ſi mā
data tua ſeruaſſemus nūq̄ȝ incinerati fuiſſemꝰ.
Ita btā v̄go tua mater q̄ oīa mandata tua ꝑfe/
ctiſſime obſeruauit: hāc ſibi p̄ſtitā habeat grām
vt vna tecū in celeſti paradiſo collocet̄ ab omī i/
cineratione p̄ſeruata. Tertio ſctī p̄riarche ho/
norādo eā poſuerūt tertiā rōnem. ſ. redundatio/
nis. quoꝝ q̄dem. ſ. patriarchaꝝ gl'ia ⁊ gaudium
eſt ex multoꝝ filioꝝ in vera fide chriſti ⁊ vnius
dei cultu educatiōe ⁊ ſaluatione: vt dicit Bern̄.
in q̄daȝ ſermone. vn̄ honorauerūt ⁊ laudauerūt
btām v̄ginem rōe redundatōis tali. q̄ȝ gl'a mr̄is
redūdare habet in filiū. Nā gl'a hoīs eſt ex hono
re parentū. Eccl. iij. Un̄ q̄cq̄d honorꝭ impendi/
tur mr̄i dei: ipſi deo exhibet̄ q̄ ex ea natus eſt. Ue

ergo dñs ieſus in ſua mrẽ laudet̃ tanq̃ in thro-no glĩe ſue. dignũ eſt vt ſũme glĩe honorẽ q̃ habet̃ in celo ſibi p̃ſtet. nec tã p̃cioſus theſaur⁹ corp̃is ei⁹ p̃mittat̃ in terra. ſed ſũmo honore celeſtꝫ glĩe exaltet̃ vt dei thalam⁹. a filio q̃ꝫ mater digniſſi-ma oib⁹ ſctis ꝛ angel̃ in glĩa celeſtis honorꝫ p̃fi-ciat̃. Proinde Aug⁹. in ſer. de aſſumptione di. Thronũ dei. thalamũ dñi. chriſti tabernaculũ: dignũ eſt ibi eſſe vbi chr̃s eſt. tam p̃cioſum the-ſaurꝝ dignius eſt celo ſeruari q̃ꝫ terra. Hec ille.

Quarto ſcti p̃phe honorãdo poſuer̃t quartam rõnem. ſ. p̃nũciatõis. qꝛ p̃phete ſpũſctõ ſunt locu-ti p̃nunciando futura de chr̃o ꝛ mr̃e eius. dignũ eſt ḡ vt fideles inueniant̃ p̃ oĩa. Sꝫ qꝛ multorꝫ p̃phetarꝝ oracula ꝛ p̃nũciatiões huic ꝯcordãt aſ-ſumptioni corp̃ali. vñ Dauid ait. Aſtitit regia a dextrꝫ tuis in veſtitu deaurato. Nã aurꝝ nõ cor-rũpit̃ nec putreſcit. ſic ꝛc̃. Itẽ Cañ. ij. Surge p̃-pera amica mea ꝛc̃. Ecce eius reſuſcitatio. Item Eccl̃i. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tab. ꝛc̃. Et infra. In ciuitate ſctifi. i. in p̃ria ſil̃r req̃. Itẽ Jo-an. in Apoca. xij. deſcribit eã mulierẽ amictã ſole. q̃d vtiqꝫ nõ cõuenit aĩe ſep̃ate. ideoqꝫ mox inter p̃phas Dauid cepit pſallere: ꝛ in honore v̄ginis dicere. Surge dñe in requiẽ tuã tu ꝛ arca ſctifi-cationis tue. i. corp⁹ btẽ v̄ginis. Moyſes q̃ꝫ ait. Memẽto dñe qm̃ cũ mihi p̃cepiſti arcã tibi face-re que dicta eſt arca federꝫ dñi. p̃ quaꝫ figurata ẽ dei mat̃: precepiſti vt de lignis tm̃ ſethim fieret: q̃rꝝ natura tal̃ eſt q̃ nõ putreſcũt nec a vermib⁹ rodunt̃. ſunt em̃ imputribilia ꝛ incõbuſtibilia ḡ corpus btẽ Marie dignũ eſt nõ permittere pu-treſcere: ſed glorificari pleniſſime. Quinto di-ſcipuli btĩ inter q̃s ꝛ Stephan⁹ honorãdo eam poſuerũt q̃ntam rõnem. ſ. miniſtratiõis. Nã di-ſcipulis p̃mittẽs ꝛ loq̃ns dñs ieſus in t̃ris dixit Qui mihi miniſtrat me ſequat̃: ꝛ vbi ego ſum illic ꝛ miniſter me⁹ erit Joh. xij. Sꝫ qꝛ dei mr̃ p̃ oib⁹ chr̃o in carne ſua miniſtrauit. P̃rio in vtero pu-riſſimũ ſanguinẽ. Scd̃o ip̃o nato lac virgineũ. Tertio in tota eius vita multipl̃r fouendo: ꝛ in paſſiõe cõdolendo. ḡ dignũ eſt vt vbi chr̃s illic ꝛ hec ei⁹ miniſtra ꝛ mr̃. i. in celo collocet̃. Sexto martyres honorauerũt ſexta rõne. ſ. app̃ciatiõis tali. Sc̃ptuꝫ eſt p̃ pſ̃. de ſctis p̃cipue martyrib⁹. Precioſa in ꝯſpectu dñi mors ſctõrꝝ eius. Si ḡ mors ſctõrꝝ p̃cioſa. ḡ mors mr̃is dĩ debet eſſe p̃-cioſiſſima. qꝛ ip̃a ſup̃ oẽs digniſſima ꝛ ſctiſſima Non aũt eſſet p̃cioſiſſima ei⁹ mors niſi in aĩa ꝛ corp̃e viueret gl̃ificata: vt p̃bat Aug. ſermone q̃ ſ̃. Septimo ꝯfeſſores honorauerunt eã ſepti-ma rõne. ſ. cõmenſuratiõis tali. qꝛ ſcp̃tũ eſt p̃ci-pue de ꝯfeſſorib⁹. Quacũqꝫ mẽſura menſi fueri-tis remetiet̃ vob. Lu. vj. ꝛ iterꝝ. Reddet vnicui-qꝫ ſ̃ꝫ op̃a ſua. Mat. xvj. Sꝫ qꝛ ip̃a b. v̄go op̃a-ta ꝛ menſa eſt ſuper menſurã hoĩum quantũ ad meritũ ꝛ grẽ plenitudinẽ. Et qꝛ plenitudini meri-ti ꝛ gratie correſpõdere debet plenitudo p̃miꝫ et glorie. qꝛ grãm ꝛ glãm dabit dñs: teſte pſ̃. De-buit ḡ digne ſibi remetiri ſ̃m plenitudinem glĩe ad quã p̃tinet gl̃ificatio in corp̃e. Octauo ſcte v̄gines honorauerunt eã octaua rõne. ſ. incorru-ptionis tali. qꝛ dignũ eſt vt ex quo ipſa fuit v̄go integerrima: nõ debuit ſequi eã putredinis cor-ruptio: ſed iuxta filiuꝫ proxima collocatio. iuxta illud Sap. vj. Incorruptio proximũ facit deo. Vñ ꝛ in corp̃ib⁹ ſanctorꝝ p̃ reliquias expoſitꝫ vi-demus mẽbra virginea ꝛ a p̃ctõ innoxia p̃ſerua-ta fore a putrefactõe. vt pꝫ in multꝫ ad experien-tiã. Et ideo oẽs ſcte v̄gines cecinerũt in laudem btẽ virgĩs: dicẽtes illd̃ Sap. iij. Hec eſt q̃ neſci-uit thorꝝ in delicto: habebit fructũ in reſpectõne aĩarꝝ ſctãrꝝ. Hinc Aug. in ſer. q̃. ſ̃. Letare inquit Maria leticia inenarrabili corp̃e ꝛ aĩa in p̃prio filio: cũ p̃prio filio: p̃ p̃priũ filiũ. nec ſeq̃ debet cor-ruptionis erũna quã nulla ſecuta eſt tantũ filiũ pariendo integritatis corruptio. Hec Aug⁹.

Nono oẽs general̃r electi cõẽs ꝛ reliq̃ acceden-tes honorauerũt eã cõgrua rõne. ſ. preelectionis. vñ cecinerũt illd̃ eccl̃ie canticũ. Elegit eã de⁹ ꝛ p̃-elegit eã: in tabnaculo ſuo habitare facit eã. Di-gnũ ḡ eſt q̃ ſi aliꝫ electi ꝛ ſcti ac eorꝝ corp̃a multi-plicit honorant̃ in terris deo diſponente. multo magis corp⁹ matris dei honorificet̃ in celis. Ni-mirꝝ q̃rundã ſctõrꝝ corp̃a adhuc in t̃ris ſeruant̃ integra. m̃ltorꝝ etiã reliq̃e corporꝝ illuſtrant̃ mi-raculorꝝ glĩa. quorundã ſepulcra angelicis ma-nib⁹: vt Clementꝫ ꝛ Catarine legimus p̃parata: aliorꝝ deniqꝫ mauſolea auro ꝛ gẽmis exornata. atqꝫ fideliũ crebra viſitatiõe cernim⁹ magnifica-ta ḡ cũ corp⁹ Marie ſit maioris dignitatis oĩ-bus p̃ aliꝫs debuit honorari. ſed videm⁹ q̃ nõ ĩ terrꝫ. ḡ in celo. ꝛ p̃ ꝯñs corp̃e eſt aſſumpta. al̃s vi-deret̃ fili⁹ maternũ honorẽ ꝯtep̃ſiſſe. q̃d eſt abſur-dũ. Decimo deus ſpũſſctũs honorando eam poſuit decimã rõnem. ſ. ſup̃impletiõis talẽ. Btã dei mr̃ ſup̃ oẽs plena grã eſt ſalutata: cui ꝛ ange-lus dixit. Spũſſctũs ſup̃ueniet in te. i. ſup̃ oms alios ampli⁹ veniet ĩ te: ꝛ v̄tus altiſſimi obum-brabit tibi. Lu. j. Et h̃ nõ tm̃ q̃ ad aĩam eius: ſed etiã q̃ ad ſacrũ corp⁹ eius. ḡ ip̃a ſup̃plena debu-it eſſe grã corp̃e ſil̃ ꝛ aĩa. Vere plena erat facies marie grã: q̃ ꝛ radiabat adeo vt etiaꝫ in aliꝫs ad ſolũ intuitũ oẽm ꝯcupiſcentiã extingueret. Vere ꝛ caput plenũ erat grã p̃ iugẽ ꝯtemplationeꝫ di-uinã ꝛ ſaporẽ celeſtiũ. Itẽ os ꝛ labia. iuxta illud Pſ̃. Diffuſa eſt gratia in labiꝫs tuis. adeo plena erãt grã vt ad q̃dlibet eius v̄bum certũ legatur in euangelio miraculũ ſubſecutũ. ꝛ ad vnam ſa-lutationẽ eius repleta eſt gratia Eliſabeth ꝛ Jo-annes in materno vtero. ꝛ ad eius quinqꝫ v̄ba: ſcꝫ. Fiat mihi ſ̃m verbũ tuũ. dei filius deſcendit de celo ꝛc̃. Item aures plene erant gratia: q̃ me-ruerunt audire v̄ba nõ ſolũ angelica: ſed ꝛ dul-ciſſima v̄ba chriſti ieſu filij dei. Item man⁹ ple-ne erãt grã: qꝛ cõtrectare meruerunt corpus dñi

Jeſu. Et ſilr pectꝰ ⁊ vbera q̄ lactauerūt dei filiū. ⁊ ſic de alijs ꝓſeq̄ndo. ġ dignū eſt vt eius ſacratiſſimi corꝑis mēbra ſint plena in celo glīa. ſicut ⁊ in terra plena fuerūt ſpūſctō ⁊ eius gr̄a. quia vt dr̄ Hugo de ſctō vict. Plenitudo glīe cōmenſuratur plenitudini grē. Undecimo dei filiꝰ dominus Jeſus honorando eā poſuit vndecimā rōnem: vi; vnionis talē. Jllud corpꝰ qd̄ vnitum eſt diuine nature in me inq̄t. i. in chr̄o nō debuit putrefieri ſed reſuſcitari ⁊ glorificari. iuxta illud pſ̄. Non dabis ſctm̄ tuū videre corruptionē. ſ; qm̄ corpꝰ matris ⁊ filij naturalis eſt vnū naturali originis tanq̄; corpꝰ de m̄re exortu;. ġ ſicut iſtud ita ⁊ illud corpus debet ⁊ dignu; eſt glorificari. Hinc Augꝰ. vbi. ſ̄. Putredo inq̄t ⁊ vermis humane ſūt opprobriū cōditiōis: a q̄ opprobrio cum Jeſus ſit alienus marie natura excipitur. qm̄ d̄ ea ieſus carnē ſumpſiſſe ꝓbatur. Hec ille. Duodecimo dei p̄ris potētia honorās eā dedit duodecimā rōnem. ſ. ꝑmagnificatōis: talē. Qm̄ inq̄t dignu; fuit vt poſſim eā filij dei genitricē pre cunctis creatis magnificare. tā in filij dei ꝯceptōne: q̄; in partus ꝟginalis ꝑſeruatōe. q̄; etiā in omnis grē ꝑdotatiōe atq̄; glīe ſublimatōe. iuxta illud qd̄ ⁊ ip̄a cecinit. Fecit inq̄t mihi dn̄s magna qꝛ potens eſt ⁊c. iuſtū ⁊ dignu; eſt vt ſpēali ⁊ hac gr̄a ꝑmagnificetur alijs ſctis: vt corꝑe ſil' ⁊ aīa aſſumatur in glīa. Et ad huiꝰ fidei ꝯfirmationem certe etiā reuelatiōes facte ſctis leguntur. Nā in reuelatiōe ſctē Eliſabeth legitur ſibi ab angelo fore reuelatum in viſione ꝙ tam in carne q̄; ſpū dn̄a nr̄a eſt in celū aſſumpta cū aſtantiū multitudīe angelorꝝ: occurrente ſibi chr̄o in glorioſiſſimo ſplendore portāte ī dextra crucis vexillū. ⁊ cū eo infinita militia angelorꝝ. Sicq̄; vidit in ſpū rapta btā Eliſabeth btām ꝟginē Mariā multo lumīe circūfuſam alacriter ſuſcipi ⁊ cū magno concentu in celos deduci de ſepulcro reſuſcitatā. Jtem legitur etiā ꝙ dum btūs Antoniꝰ ordinis minorū viueret: aduenīēte q̄dā feſto ſctī Hieronymi noluit ire ad matutinū. ſtomachatus ꝯ ip̄; ſanctū Hieronymū ꝓ eo ꝙ ip̄e Hieronymꝰ in ſer. d̄ aſſumptōe dr̄ in hec ꝟba. Mōſtratur inq̄t ſepulcrū btē ꝟgis in vallis Joſaphat medio: vbi in eius honore fabricata eſt eccl'ia in q̄ ſepulta fuiſſe ab oībꝫ ꝑdicatur. ſ; nūc vacuū eſſe mauſoleū cernentibus oñditur. Hec idcirco dixerim: qꝛ multi nr̄orꝝ dubitāt vtrꝝ aſſūpta fuerit ſil' in corꝑe: an abierit relicto corꝑe. Quō aūt vel q̄ t̄pe aut a qbꝫ ꝑſonis ſctiſſimū corpꝰ eiꝰ inde ablatū fuerit vl' vbi trāſpoſitū vtrū ve reſurrexerit neſcitur. q̄;uis nonnulli aſtruere velint eā iā reſuſcitatā ⁊ btām cum chr̄o immortalitate in celeſtibꝫ veſtiri. Hec Hiero. Btūs itaq̄; Antoniꝰ dure tulit ꝙ ſic dubitat Hiero. ⁊ nō affirmat ꝟgis corꝑalē aſſumptionē. Poſt aliquā ġ morulā venit angelꝰ ad eum in cellā interrogādo: Cur Antoni non vis ire ad matutinum. At ille ſe indignari contra Hieronymū ob hanc cām ꝑtactā. ⁊ idcirco noluiſſe eiꝰ officiū viſitare r̄ndit. Et pꝰ morā aliquā ecce btā ꝟgo aſtitit cū ingenti lumine ⁊ angelorꝝ comitatu. Statimq̄; Antonius genuflexo rogauit vt eū redderet certū de corꝑis aſſumptiōe vt ſecure poſſit ꝑdicare. Tūc btā ꝟgo certificauit eundem cōmittendo ꝙ ſecure id ꝑdicaret. Jlico aūt btūs Hieronymꝰ aſſiſtēs appuit di. ꝙ ip̄e ideo h̄ non aſſeruit in ſmone ꝑdicto qꝛ nō fuit certificatus: ⁊ ꝙ hec ſua dubitatio deo diſponente fuit occaſio vt btā ꝟgo ſe pluribꝫ reuelaret ⁊ eos de h̄ certificaret. Et ſic viſio diſparuit in celū. ⁊ btūs Antoniꝰ in cōſolatōe magna remāſit. Ad ꝓpoſitū itaq̄; redeundo pie poſſumꝰ meditari ꝙ cū oēs ſctī ꝑdicto mō btām ꝟginem collaudaſſent ⁊ ſingulis rōnibꝫ dignā h̄ honore aſſumptiōis ꝓclamaſſent. tūc deꝰ trinitas mādauit oībꝫ illd̄ Pſ̄. Sumite pſalmū ⁊ date tympanū pſalterium iocūdum cū cithara. buccinate in neomenia tuba in inſigni die ſolēnitatis. ſ. hꝰ aſſūptionis. Sicq̄; dn̄s Jeſus cū multitudine angelorꝝ ⁊ ſanctorū adueniendo dulciter intonauit. Surge propera amica mea ſpecioſa mea ⁊ veni Ueni de libano ſponſa. veni coronaberis. Et ſic reſurrexit b. ꝟgo ⁊ glioſo corꝑe refulgens cū oī gaudio totiꝰ curie celeſtis eſt in celu; inthronizata. ſic de h̄ latiꝰ patebit in hiſtoria aſſumptōis. Proinde beatꝰ Gerardus ep̄s in ſuis homelijs dr̄. Hodie ꝟgine; btām celi ſuſceperūt letādo. archāgeli iubilādo. ꝑncipatꝰ armonizādo. ꝑtates citharizādo cherubin ⁊ ſeraphin hymnizādo: atq̄; ad ſuꝑnū diuine maieſtatis tribunal deducendo. Hec ille. O itaq̄; fideli' aīa ꝯſidera q̄nta hodie ſūt celebrata in celo gaudia. O q̄lis ⁊ q̄nta btiſſime Marie hodierna leticia. O q̄;ineffabilis eius glīa. Stude ⁊ tu o mens deuota ī hac die tā letabūda vt dei genitrici ꝯgratulādo ipſi te recōmenda. ipamq̄; affectuoſius inuoca. ipam acclama vt in celeſti p̄ria tui memor ipſa dignetur interceſſione ſua te ſublimare ad ſua illa bona ineffabilia ⁊ participē glīe facere per eterna ſecula Amen.

Pars ſecūda libri decimi de ſublimatione ꝑcellenti gloriaq̄; feliciſſima qua eſt honorifice inthronizata Maria in aſſumptione.

Aſtitit regia a dextris tuis in veſtitu deaurato circundata varietate. Pſ̄. xliiij. Quibus in ꝟbis ſctūs Dauid ſpūſctō afflatus btiſſime virginis marie laudē ⁊ glīam ꝑmagnificā in celeſti patria ad quā hodie eſt aſſūpta inſinuat tripl'r.

Primo q̄de; inſinuat digniſſimū locū ⁊ thronū regiū ad quē eſt exaltata: cum dr̄. Aſtitit regina. i. btiſſima maria a dextris tuis. ſ. o chr̄e fili dei. Reuera digniſſimꝰ locꝰ ē celi empyrei vbi chr̄s eſt ī dextra dī p̄ris ſedēs: vbi ad dextrā filij aſtat btā ꝟgo. Hoc q̄ppe aſtare a dextris ē honore filij

ſui ſingulariter ⁊ pre alijs creaturis ꝑticipare ſcḋm ꝙ honor filij aliq̄ mō ꝑticipatiue redūdat i ip̄az inq̄ntū eſt mat̄ dei: vt vult Tho. iij ſcḋo ſniaꝝ. diſt. xxij. q. iij. Itaqꝫ ſumma gl'ia eſt marie. quia cum chr̄o eſt in loco celi ſublimiſſimo ⁊ digniſſimo ac ameniſſimo: vt vult Alexā. de Ales in. iij. parte ſui voluminis. Hoc eſt quod dic̄ Dauid. Aſtitit regina a dextris tuis. Scḋo inſinuat feliciſſimū gl'ie habitū q̄ eſt ꝑdotata: cum ſubdit. in veſtitu deaurato. Nimiꝝ aurū ꝑ alijs metall' eſt ꝑcioſius: ⁊ celice. i. ſolari luciditate cōformiꝰ atqꝫ incorruptibiliꝰ. naz ⁊ rubiginē nō ꝯtrahit: ⁊ lepre corruptionē in cibo ſumptū mūdat: ⁊ fetorem anheliꝰ in ore tentū tollit ⁊ ſedat: vt dicit Diaſcorides. ⁊ ideo ꝑ aureū veſtimentū ſignificat̄ gl'ie btē ꝟginis ſumma ꝑ ceteris ſublimitas: luminoſitas: ⁊ ad chr̄i gl'am cōformitas. qui eſt ſol iuſticie. necnon oīs corruptiōis alienitas

Tertio Ps. inſinuat ad gl'az Marie glorioſiſſimū ſctōꝝ oīm obſequiū q̄ a cunctis eſt venerata: cū dicit circūdata varietate. vicz ſctōꝝ ⁊ virtutū celeſtiū a q̄bꝫ laudat̄ ⁊ extollit̄. O q̄s valet talē ⁊ tantā dn̄am gl'ioſiſſimā ſufficiēter laudare que in ſublimiſſimo celi ſolio ē inthronizata: ſūma gl'ia felicitata. ⁊ ab oībꝫ ſctōꝝ agminibꝫ collaudata. ac honorifice magnificata: ꝑfecto teſte Hieronymo: in ciꝰ laude deficit oīs mens ⁊ lingua. nec ſufficiūt etiaz ſi mille forent hoīum ora. Verum tn̄ conformando noſipſos celeſti pr̄ie ac militāti eccl'e ipam laudādo hūilit̄: ⁊ deuote illḋ qḋ canit̄ depromamꝰ. Felix nāqꝫ es ſacra virgo maria ⁊ oī laude digniſſima: q2 ex te ortus ē ſol iuſticie chr̄s deus noſter. Et vt cū deuoto orem Bernardo. Ipſa voluntaria oris mei bn̄placita faciat ſibi genitrix dei: dn̄a mūdi: regina celi: que aſtitit hodie a dextris chr̄i in veſtitu deaurato circūdata varietate. Ad cuiꝰ laudē ⁊ honorem iuxta ꝑmiſſa notabimꝰ in h̄ ſermone tria ꝑcipua myſteria de eius gl'ioſa aſſumptiōe.

Primū dr̄ digniſſime inthronizatiōis
Scḋm dr̄ feliciſſime glorificatiōis.
Tertiū dr̄ honoratiſſime ſuſceptiōis

Articulus ꝑmꝰ ꝙ b. ꝟgo Maria in aſſūptione eſt inthronizata in thronū ſublimiſſimū triplici gl'ia ⁊ dignitate refulgens

Pⁱmū itaqꝫ myſterium digniſſime inthronizatiōis ſeu collocationis inſinuat̄ cum dicit̄ Aſtitit regina a dextris tuis. In quibus verbis deſignatur ꝙ thronus gl'ie btiſſime virginis ad quē eſt aſſumpta eſt digniſſimus ⁊ feliciſſimus triplici gloria refulgens qua predotata eſt mat̄ dei in illa celeſti patria.

Pⁱo honorabili officioſitate. vn̄ dr̄ aſtare
Scḋo reginali maieſtate. vn̄ dr̄ regina.
Tertio diuiali ꝓpinq̄tate. vn̄ dr̄ a dextris tuis.

Pⁱo itaqꝫ btā dei genitrix inthronizata ē in digniſſimū thronum gl'e: in q̄ refulget honorabili officioſitate. Et idcirco dr̄ ip̄a aſtare ꝯſpectui diuino in dextra ſui filij. Circa qḋ queri pōt: Ad q̄d vel q̄re ꝟgo btā dicat̄ aſtare ad chr̄i dexterā i celeſti patria: cum alij ſancti dicant̄ in ſcriptura nō aſtare: ſed ſimpl'r ſtare. iuxta illḋ Apo. vij. Vidi turbā magnā. ſ. ſctōꝝ quā dinumerare nemo poterat ex oībꝫ gentibꝫ ⁊c̄. ſtantes ante thronū ⁊ in conſpectu agni: amicti ſtolis albis ⁊ palme in manibꝫ coruz. Item chr̄s dr̄ ſedere in dextera dei pr̄is. ḡ cū ſedere ſit honorabilius q2 ſtare vel aſtare: bta ꝟgo q̄re nō dr̄ ſedere in dextera dei

Deniqꝫ legit̄ in eiꝰ figurā. iij. Reg. ij. de Berſabee matre Salomonis ꝙ poſitus eſt thronꝰ matri regis q̄ ſedit ad dexterā eius. ḡ cū ſic figuratur ſedere cum filio in throno qūo dr̄ aſtare

Ad ꝑmiſſa rn̄dendo dr̄ ꝙ matri dei cōgruentiſſime attribuitur aſtare in conſpectu dei et in dextra filij propter tria.

Primo ꝓpter officiū aduocationis
Scḋo ꝓpter bn̄ficium auxiliatiōis.
Tertio ꝓpter participiū honoris

Pⁱo ꝓpt̄ officiū aduocatiōis ꝓpt̄ qḋ ip̄a ē aſſūpta in celū: vt. ſ. aſtet tanq̄ꝫ aduocata generis humani ꝓ nob intercedēdo iugiter apḋ filiū. Aſtare em̄ eſt aduocatōis officiū gerentis. ⁊ ꝓinde dic̄ Bern̄. O hō ſecuriū habes ꝓceſſum ad deū vbi mr̄ ſtat ante filiū ⁊ filiꝰ an̄ patrē. mr̄ oñdit filio pectus ⁊ vbera. filius ꝟo oſtendit patri latus et vulnera. nulla ergo poterit eſſe repulſa vbi tot cōcurrunt amoris inſignia. Hec Ber̄. Unde patet ꝙ deꝰ voluit ipam aſſumere ⁊ aſtare ꝓpt̄ h̄ officium. ſ. aduocatōis: vt ꝑ eā mūdus miſc'diam conſequat̄ grāmqꝫ ⁊ ſalutē. Vn̄ ⁊ Chryſ. de ꝓrogatiua Marie dicit: Ideo tu mat̄ dei ꝑelecta es ab eterno: vt quē deꝰ ꝑ ſuā nō poſſet ſaluare meritiſſimā iuſticiā: tu ꝑ tuā ſaluares pietatē ⁊ miſc'diaz Hec ille. O igit̄ homuncio peccator recurre ad ipſam btām ꝟginem: ipſi deſeruire ſtude vt ſaluari queas. Scḋo ꝓpter bn̄ficiū auxiliatiōis aſtat. q2 aſtare adiuuātis ⁊ auxiliātis ē. vn̄ Stephanꝰ in paſſiōe ſua vidit ieſū ſtantē a dextris dei quaſi iuuare paratū. Sic btā ꝟgo aſtare dr̄: q̄a parata eſt oībꝫ in q̄buſlibet neceſſitatibꝫ ex miſericordia ſubuenire. Vn̄ Eccl'i. xxiiij. In oī terra ſteti: ⁊ in oī ꝓpl'o. ſ. auxiliū ꝑſtādo. ⁊ in oī gēte primatū habui. ſ. h̄ ideo: q2 eſt dei vera mat̄ ⁊ oīum hoīm mr̄ ſpūal': ꝑcipue fideliū. ſubdit. Et omniū excellentiū ⁊ ſublimiū colla ꝟtute calcaui. q2 ſcꝫ demonū ſupboꝝ caput cōtriuit ⁊ cōterit ne hoīibus nocere valeāt q̄ntū optant: ſubdit. Et in his oībꝫ. ſ. ꝑficiēdis ī hereditate dn̄i morabor. Hic Theophilus: ⁊ allegat̄ in lib. q̄ dr̄ Speculū marie. O dn̄a inq̄t ſcio q2 tu es maxima ꝓtectio hominū. Quis em̄ o imaculata ꝟgo ſperauit in te ⁊ ꝯfuſus eſt. aut q̄s hoīm ꝑcatꝰ eſt demētiā tuā ⁊ derelictus eſt Hec ille. q. d. nullꝰ Tertio ꝓpt̄

participiū honoris. qꝛ aſtare a dextris dei eſt ho
norē diuinū pre alijs creaturꝭ participare ſcḋm ꝙ
honoꝛ filij aliq̄ mō ꝑticipatiue redūdat in ꝑpam
matrē dei: vt vult Tho. iij. ſcḋo ſen. di. xxij. q. iij.
Propterea alijs ſctis ſcḋtura attribuit ſtare añ
thronū in cōſpectu agni Apoca. vij. vt tanq̄ꝫ mi
lites aſtare dicant̄ in reuerentiā ⁊ honoris regij
magnificentiā taꝫ añ thronū. i. btām ꝟginē q̄ eſt
thron⁹ dei in q̄ ſicut ī throno requeuit: carnē aſſu
mēdo in ei⁹ vtero ⁊ nouē menſibꝫ inhabitando:
q̄ꝫ in conſpectu agni. i. chꝛi quē oēs ſcti adorant.
Sed chꝛō ſcḋtura attribuit ſedere in dextera dī
patrꝭ Mar. vl. et claret in ſymbolo apl'oꝝ: non
iō ꝙ chꝛs ſcḋm mēbroꝝ cōpoſitionē flexis popli
tibꝫ in aliq̄ ſede ſederet: vt dī Aug⁹ in li. de fide
catholica ſcḋm breuitatē ſymboli: qm̄ chꝛs pōt ꝓ
libito ſuo ſic vult ambulare: ſedere vl' ſtare: ꝑut
tenet Laudul. ī ſcḋto. iiij. di. xlix. Idē putat etiaꝫ
de ſanctꝭ poſt generalē reſurrectionē ꝙ pñt am
bulare ī celo: ita ꝙ Petr⁹ ſi vult poteſt eſſe iuxta
Paulū vel aliū ꝓ libito ſue voluntatis: iuxta il
lud Eſa. xl. Currēt ⁊ nō laborabūt: ambulabūt
⁊ nō deficiēt. q̄nimo ſcḋm eundē Laudul. creditur
ꝙ chꝛs ⁊ etiam ſancti poſt iudiciū ſtabūt poti⁹
q̄ꝫ ſedebunt. quia corpi in q̄ꝫtum inſtrumētū aīe
magis cōuenit ſtare ꝓpter ꝓmptitudinē ad ope
randū ⁊ laudandū deū. et etiam quia magis cō
decet gl'iaꝫ dei vt ſtent coram altiſſimo rege deo
q̄ꝫ ſedeant: cū etiā ad ſedendū nullo mō indigeāt
Uñ ⁊ btūs Stephan⁹ vidit Jeſum ſtantē a de
xteris dei Act. vij. Et hoc expſſe vult Aug⁹ in li.
de ſymbolo: exponēs illud Sedet ad dextrā dei
patris. Uñ nō ꝓpter hoc dr̄ chꝛs ſedere in dexte
ra dei patris ꝙ nō ſtaret. ſed ſedere illud ſignifi
cat iudiciariā poteſtatē ei⁹. ⁊ dextera dei patrꝭ ſi
gnificat eq̄litatē dei patris q̄ꝫtū ad chꝛi diuinita
tē: vel potiora bona gl'ie q̄ꝫtū ad ei⁹ hūanitatem
ſcḋm Alex. de Ales. et ꝯcoꝛ. doc. Propterea igi
tur chꝛō attribuit̄ ſedere ad dexterā dei patrꝭ. qꝛ
eſt equalis patri ſcḋm diuinitatē. et eſt in potiori
bus bonis gl'ie ſcḋm hūanitatē. Btā aūt ꝟgo q̄a
nō eſt de⁹ ſed pure hō. et ideo ñ pōt ſibi attribui
ſedere ad dexteraꝫ dei patris. Sed qm̄ ipſa ꝑ oī
bus creatꝭ poſt chꝛm̄ in tātū honorē eſt ſublima
ta vt ab oībꝫ angelis ⁊ ſctis ac mūdi hui⁹ hoībꝫ
ſit adorāda adoratōe hypdulie tāq̄ꝫ mr̄ dei. ideo
ſibi attribuit̄ aſtare. ſ. ad dexteraꝫ vel etiā ſedere
ad dexterā: ñ patrꝭ ſed chꝛi hoīs. qꝛ habet hono
re ſūmo ſtare iuxta filiū tanq̄ꝫ mr̄ ⁊ ſpōſa dei ac
regina mūdi. Per hec patꝫ ſolutio ad obiecta ⁊
de ſeſſiōe Berhſabee qꝛ figuratū licꝫ in aliq̄b⁹:
nō tñ in oībꝫ oportet cōuenire vel eq̄pari figure
Et ſic patet.

Capitulū. II.

Secūdo inthronizata eſt Maria in thro
nū refulgenteꝫ reginali maieſtate. Unde
aſtitit regina. Ubi nota ꝙ merito beata
Maria aſtat in throno reginali. quia ipa eſt ⁊
dr̄ ab eccleſia regina tripl'r

Primo regina mūdi.
Secundo regina celi
Tertio regina miſcḋie dei

Primo inquā regina mūdi. Uñ in officio Am
broſiano canit̄. Regina mūdi ⁊ dña ꝟgo Ma
ria ꝑpetua intercede ꝓ nr̄a pace ⁊ ſalute q̄ genu
iſti chꝛm̄ dñm ſaluatorē oīm. Hoc aūt dr̄ iō. q̄a
Maria eſt dña mūdi ⁊ oīm creaturaꝝ. ſic ⁊ de
us dr̄ dñs mūdi. et h̄ ipſo iure mr̄nitatꝭ ⁊ ſpon
ſalitatꝭ dei. qꝛ parētes ñ licet repelli ab hereditā
te. xix. q. vl. §. fi. Propterea oīa ſunt Marie regi
nali maieſtati ſubiecta ⁊ obedire ſibi tenent̄. Si
em̄ chꝛs de⁹ erat ſubdit⁹ illi Luc. ij. ſane oīa alia
ſunt eoipſo ei⁹ ꝑtāti ſubiecta. Scḋo dr̄ regina
celi. i. celeſtiū ſpirituū ⁊ angeloꝝ. Uñ cecinerūt
angeli dī. Regina celi letare all'a. quia quē me
ruiſti poꝛ. ⁊c̄. qꝛ oīa celeſtia ſubiecta ſūt Marie
ꝑtāti. Eccī. xxiiij. In hierl'm poteſtas mea. Hinc
Fulbert⁹ epē Carnotēſ dr̄. Maria mr̄na digni
tate facta ē. ſ. regina: et erga ſuꝑos ⁊ erga iferos
impioſa: vbiq̄ꝫ prima: vbiq̄ꝫ magnifica: cui certe
ꝓpriū eſt ⁊ angelos ſctōs in miſteriuꝫ mittere: et
ad hñplacitū ſuū oīm pacta cēſere. Tertio dr̄
regina miſcḋie dei: iuxta illud qḋ canit̄: Salue
regīa miſcḋie: vita: dulce. ⁊c̄. Sed h̄ q̄ſtio occur
rit Quare mr̄ dei dr̄ poti⁹ regina q̄ꝫ impatrix: cū
impatricꝭ nomē ſit dignioris ſolennitatis q̄ꝫ no
mē regine. et qꝛ btē Marie impio ſubijciuntur
oīa: iuxta illḋ Geñ. xlj. Ad cui oris impium cun
ctus obedict ꝑpl'us. Ad h̄ rñdet̄ ꝙ licꝫ plures
ſint ad id rōnes a ſanctꝭ tradite: vt patuit li. vj.
ꝑte. ij. ar. ij. tñ ad hoc ponit̄ rō ꝑcipua. qꝛ impa
trix ē nomē timoris atq̄ꝫ rigoris. ſed regina pl⁹
eſt nomē pietatꝭ ⁊ eq̄tatꝭ. iuxta illud Prouer. xx.
Miſcḋia ⁊ veritas cuſtodit regē: et roborat̄ cle
mentia thron⁹ eius. Uñ ſicut ⁊ chꝛs ī tota ſacra
ſcḋtura non reꝑit̄ aut forte vix vt noiet̄ impator
expſſe: ſed noiat̄ rex ꝑſepe. et ipſo teſte ad Pilatū
Tu dicꝭ qꝛ rex ſū ego Joā. xix. atq̄ꝫ in alijs ſcri
pturꝭ multis: Ita ſancta Maria ꝓpt̄ pietatꝭ ſue
dñium regina dr̄ poti⁹ q̄ꝫ impatrix: vt noiet̄ po
tius a dignitate pietatꝭ q̄ꝫ timoroſitatꝭ. De cui⁹
pietate dī Berñ. Quid inq̄t humana fragilitas
ad Mariā trepidat accedere q̄ tota ē pia ⁊ ſua
uis. reuolue toti⁹ euāgelij hiſtoriā: et ſiq̄d in ea
auſteꝝ reꝑies: ſuſpectā de cetero tene ſentētiam.
Hec ille. Itē ſecūda q̄ſtio. Quare mr̄ dei poti
us dr̄ regina miſcḋie q̄ꝫ iuſticie vel ſapie. et ſic ḋ
alijs. Rñr ꝙ pl'ibꝫ rōnibꝫ omiſſis: potiſſime iō
vt ſignificet̄ nob̄ qꝛ ꝑ h̄ ſolū ipſa eſt regina cōſti
tuta oīm ꝓprietatū diuinaꝝ. i. ſapie: iuſticie: glo
rie: charitatꝭ. et ſic de alijs. eo ꝙ teſte Ps̄. miſe
ratiōes dñi ſuꝑ oīa oꝑa ei⁹. Regnū ḡ miſcḋie dī
in Maria denomiāt potentiā ſuꝑ oīa opera dei
Hec ꝓphetauerat Eſa. xvj. ca. dī. Preꝑabitur in
miſcḋia ſoliū ei⁹. ſ. dei. hoc eſt: Maria: in q̄ deus
tanq̄ꝫ in ſolio ꝗeuit. O igit̄ hō accipe documētū
ꝙ ſi grauaris a iuſticia vel ſapientia dei: aut vn

decũ qꝫ: ad ipſam matrẽ miſcðie ⁊ reginã recurre
et appella ante thronũ grẽ ⁊ miſcðie Marie. Ad
qð hortat̃ aplꝯ Heb. iiij. di. Adeamꝰ cũ fiducia
ad thronũ grẽ vt miſcðiaȝ cõſeqmur ĩ tpe opor/
tuno. In huiꝰ figurã Heſter. v. cum Aſuerꝰ rex
mãdaſſet occidere pplm iudeorũ: Heſter regina
ſupplicatura ꝓ ppli ſalute: ad euȝ acceſſit. Cui rex
ait. Pete qð vis: etiãſi dimidiũ regni mei petie/
ris: impetrabis. Nimirꝝ iſta Heſter figurat be/
atã Mariã cui dimidiũ ſui regni deꝰ rex cõdiuiſ/
ſit. qꝛ cũ ĩ deo ſint hec duo: iuſticia ⁊ miſcðia: iux/
ta illð pſ. Duo hec audiui qꝛ ptãs tibi eſt ⁊ mi/
ſcðia: qꝛ tu reddis vnicuiqꝫ ⁊c̃. Iuſticiã deꝰ ſibi
retinuit. Miſcðiaȝ Marie tribuit. Cap. III

Ertio btã Maria eſt inthronizata ĩ thro
nũ glioſiſſimũ diualis ꝓpinqtatꝭ digni/
tate refulgẽtẽ. ideo dr. Aſtitit regĩa a dex.
t. ſcȝ o deꝰ meꝰ chře. Eſt ğ ipſa btã maria ꝓpinqſſi
ma deo in throno glie celeſtꝭ ſupꝝ oẽs angelos ⁊
btõs. Sed circa huiꝰ rei intelligẽtiã Nota qtu/
or pũcta pcipua. Primũ punctũ ꝙ aliqꝝ eſt
opinio dicentiũ ꝙ btã Maria eſt ſupꝝ oẽs ange
los ⁊ btõs ac ſupꝝ ordinẽ oĩm creaturaꝝ in qrta
hierarchia ſoli btẽ Marie ꝓpria: q nõ ſolum di/
gnitate: ſed etiã loco ſit infra diuinã hierarchiã
vbi chřs eſt in dei dextera tanqꝫ mediatrix inter
deũ ⁊ creaturas: ſicut eſt collũ inter caput ⁊ mẽ/
bra. iuxta illud Cant. vij. Collũ tuũ ſicut turris
eburnea. Scðm punctũ ꝙ alioꝝ eſt opinio di
centiũ ꝙ btã Maria ſit ſupꝝ oẽs angelicas ⁊ hu
manas creaturas ĩ ꝓprio throno qdẽ ꝓxio thro/
no chři ad eiꝰ dextrã iuxta diſpoſito ĩ digniſſimo
loco celi empyrei. cui figura cõcor. iij. Reg. ij. vbi
habet̃ ꝙ rex Salomõ ſurrexit in occurſum ma
trꝭ aduenientꝭ ⁊ adorauit eã. ſ. debita reuerẽtia ve
nerationis: et ſedit rex ſupꝝ thronũ ꝓpriũ. Poſitꝰ
qꝫ eſt aliꝰ thronꝰ mřĩ regꝭ ad dexterã ipſiꝰ regis:
et ibi ſedit mř. ſ. regꝭ. Sic ⁊ de Maria putãt plu
rimi in celeſti glia. Tertiũ punctũ ꝙ alioꝝ eſt
adhuc opinio dicentiũ ꝙ btã Maria in eodem
throno glioſiſſimo cũ dño Ieſu ẽ ad dexterã. Et
hec accipit̃ ex ꝟbis Aug. dicẽtꝭ in ſer. Tibi inqt
dña digne thronꝰ regꝭ glie debet̃. Te ipẽ rex glo
rie vt matrẽ verã ⁊ decorã ſpõſam p̃ oĩbꝫ diligẽs
amoris amplexu aſſociauit ſibi. Gaude igit̃ ⁊ le
tare ſine fine. Hec ille. Ex q̃ autoritate arguitur
ſm Alber. ſupꝝ Miſſus ẽ. Primo. Si ſibi de/
bet̃ thronꝰ regꝭ glie. ğ idẽ thronus ſuus ⁊ chři re
gis. Scðo ꝙ ſi mř ⁊ ſpõſa. ğ iuxta regẽ. Ter/
tio. Si p̃ oĩbꝫ dilexit ⁊ ſibi ſociauit. ğ ſecũ glori/
ficatã hře voluit. Et ad id ꝯfirmandũ facit talis
rõ ſm Antoñ. floreñ. in. iiij. pte ſũme. qꝛ oẽs ſan
cti debent aſſociari ſinguloꝝ ordinum angelis:
ita ꝙ nullus eorũ ſolitariꝰ repiat̃: ſed vnꝰ ſctũs
cũ vno angelo in qcũqꝫ ordinũ: iuxta illð Deut.
xxxij. Cõſtituit termios ppłoꝝ iuxta nũeꝝ filio/
rũ dei. i. angeloꝝ. Sed qꝛ chřs deꝰ ⁊ hõ ſupꝝ oẽs
exaltatꝰ non decet vt ſit ſolus: ſed ſit mř ſua ſecũ
iuxta eũ in glorificatiõe q fuit ſibi in adiutoriũ
in redemptione: et eſt ſecum in aduocatione ſm
Bern. ꝓ genere hũano. Quartũ punctũ: ꝙ lȝ
hoc nob nõ ſit certũ Utrꝝ vicȝ Maria ſit in eo/
dẽ throno cũ chřo: vel in alio ꝓprio ſibi ſoli. talia
eñ cognoſcemus ad plenũ in patria cũ venerĩ/
mus: tñ hoc certitudinalr̃ credit eccleſia ꝙ bea/
ta Maria eſt exaltata ĩ glia ſupꝝ oẽs choros an/
geloꝝ ⁊ ordĩes creaturaꝝ puraꝝ: vt canit̃ in of/
ficio. Itẽ dubiũ ſubſcptũ lȝ ſcriptũ habeat̃ inter
ſermones de tpe: tñ ⁊ h̃ deſcripſi vt ſit ĩ ꝓmptu
cui placuerit. Unð adhuc occurrit dubiũ. qa
cũ celũ ſit magnitudinis immẽſe: dubitari põt
ꝟſus ſcȝ quã ptem: an ad orientẽ vel occidẽ. aut
meridiẽ vel ſeptẽtrionẽȝ ſit thronꝰ chři ⁊ matris
eiꝰ atqꝫ mãſio ciuitatꝭ curie celeſtꝭ. Ad h̃ reſpõ
dẽdo Nota primo ꝙ qdam opinati ſunt h̃ fore
ad orientẽ: ex eo ꝙ dr Pš. Pſallite dño q aſcen
dit ſupꝝ celos celoꝝ ad orientẽ. Et ex eo approbãt
qꝛ videmꝰ ꝙ eccleſie ⁊ altaria cõſtrui hñt ꝟſus
orientẽ reſpiciendo: vt orõnes ⁊ miſſe in eccleſia
fieri habeant ꝟſo vultu ad orientẽ. Sed iſta ſol
uunt̃ taliter. qꝛ ſm Lyrã dictũ illð Pš. ſic expo
nit̃. Qui aſcẽdit ſupꝝ celũ celi. i. ad extremitatẽ celi
empyrei qð eſt celũ celi. qꝛ excelſiꝰ ſupꝝ celos: ad
orientem. hoc dr: qꝛ chřs aſcẽdit de mõte oliueti
Act. j. q mons eſt in orientali pte iuxta hierłm in
q opatũ eſt myſteriũ redẽptionis. Hec Lyra. Et
ſic nõ cõcludit̃ dicta opinio fore vera. Ad illam
ꝓbationẽ dr ꝙ chřiani ſolent adorare ꝟſus ori/
entẽ nõ ideo qꝛ chřs ſit in pte orientali celi. ſed ꝓ/
pter alias rõnes qs etiã notat Rich. ſupꝝ. iij. diſt.
ix. q. ij. ar. vl. cõcor. Raynerꝰ in ſũma. qꝝ. Pri
ma eſt ꝓpter padiſum in oriẽte cõſtitutũ Gen. ij
qſi p orationes qramꝰ ad padiſum redire. Se/
cunda ꝓpter ipm chřm iam ortũ in mũdo tanqꝫ
lumẽ: q illũinat oẽm hoĩem ve. in hũc mũ. Io. j.
Qui etiã oriẽs noiat̃ Zach. vj. qſi ſignificemꝰ qꝛ
p chřm in orõne illuminari qrimꝰ. Alij aũt opi
nati ſunt ꝙ celeſtꝭ curia ⁊ thronꝰ chři ſit ad occi/
dentẽ Iuxta illð Pš. Qui aſcẽdit ſupꝝ occaſum
dñs nomẽ illi. Sed hec etiã ſoluit̃. qꝛ ſm Lyrã
ex q iudei adorabãt ad occidentẽ: qð qdẽ voluit
tũc deus vt excluderet idolatriã: eo ꝙ oẽs gẽtes
idolatre in reuerentiã ſolis orabãt ad orientem:
vt patet Ezech. viij. Et etiã vt figuraret futurꝝ oc
caſum chři p mortẽ eiꝰ nřamqꝫ redẽptiõeȝ. Pro/
pterea ⁊ ſctãſctõꝝ in tabnaculo ꝟſus occidentẽ
erat: vt patet Exo. xxvj. Per h̃ ğ ꝙ ſcribit̃ chřm
aſcẽdiſſe ſupꝝ occaſum: intelligit̃ aſcẽdiſſe ſupꝝ lo/
cũ adorationis hũane. ſ. ad locũ adorationis ange
lice q locꝰ eſt in celo empyreo vbi angeli adorant
chřm. Tertia ğ opinio ẽ Frã. maro. ꝙ thronꝰ
chři ac Marie necnõ mãſio ſupne ciuitatꝭ ſit ad
aqlonẽ. Et ꝓbat Prio p illð Pš. Magnꝰ dñs
et lau. ni. in ciui. dei nři: in monte ſctõ eius. fun.
exul. vni. ter. mons ſiõ lat. aq. ciui. reg. mag. Qð
videt̃ oĩno ſonare ꝓpoſitũ. Scðo p illud Eſa.

xiiij. vbi introducit lucifer q̄ſi ꝓpria autoritate ⁊ virtute hanc ciuitatē ſupnā volens poſſidere di. Jn celū aſcendā: ſedebo in mōte teſtamēti: in la-teribꝫ aquilonis. Qꝺ nō dixiſſet niſi illa ciuitas ibi foret. Tertio id oñdit rōne tali. qꝛ pħl po-nūt ꝙ motꝰ celi eſt effectꝰ adeq̄tꝰ ꝟtuti motricꝫ intelligētie vt in eo agat ſm totū ꝟtutꝫ ſue cona-tū. et fides nō cōtradicit. Uñ vt eq̄lit̄ agat i ꝑtes eq̄ diſtātes: oportet vt intelligētia .i. angelus de-terminet ſibi locū in medio ad mouendum inde totū celū: alioq̄n ageret intēſiꝰ in ꝓpinq̄ q̄ꝫ remo-ta. ſed ſtella marꝫ q̄ eſt polus ſeptētrional̄ eſt in medio celi ſm hemiſpheriū nr̄e terre habitabil̄. g̊ videt̄ ꝙ angelꝰ ſibi determinauit hūc locū me-diū vt inde moueat alias ſtellas ⁊ totū celū. ⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns cū ciues ñ amēt patrie longinq̄tatem vl̄ diſtātiā: videt̄ ꝙ determiauit ſibi locū ꝓpinquū ſue ciuitatꝫ magne. Hec Fran. Maro. Reuer-tēdo ad ꝓpoſitū: patet btām Mariā fore inthro-nizatā in gl̄ioſiſſimo ſolio: vbi regēt cū filio ⁊c̄.

Articulus. II. ꝙ btā Maria in glorie celeſtis throno ſuꝑ oēm creaturā tripl̄r aſtat felicitata

SEcundū myſterium ꝺꝛ feliciſſime gl̄ificatiōis Ma-rie: qꝺ notat̄ in themate: cū ꝺꝛ. Jn ve-ſtitu deaurato ⁊c̄. Quibꝫ ex ꝟbis elicit̄ ꝙ beata Maria in celo ſuꝑ oēs angelicas ⁊ hūanas cre-aturas eſt ꝑfelicitata ⁊ gl̄ificata tripliciter.

Primo in corꝑis ꝑeminēti gl̄ioſitate.
Scđo in btitudinis cōdelectabili iocūditate
Tertio in vniuerſalis gl̄ie totali plenitudine.

Prio q̄dē in corꝑis ꝑeminenti gl̄ioſitate. qꝛ ꝺꝛ: Aſtitit regina i veſtitu deau. i. in corꝑe gl̄ificato. Nā corpꝰ eſt tanq̄ꝫ veſtimētū aie cuiꝰ gl̄ia (tanq̄ꝫ auꝝ oīa metalla) precellit oīm alioꝝ gl̄iam poſt chr̄m. Hec figurauit Joā. Apoca. xij. di. Signū magnū apparuit in celo ⁊c̄. Profecto h̄ fuit ma-gnū. i. magne gl̄ie ſignū in celo: ꝙ vicꝫ vna puel-la ſuꝑ oēm creatura ſit ꝑexaltata. qꝛ inq̄t mulier id eſt Maria: amicta ſole. i. corꝑe lūinoſo ꝑ glo-riā cōſūmato. qꝛ teſte ſaluatore Matt. xiij. Ful-gebūt iuſti. ſ. in corꝑe gl̄ioſo: ſic̄ ſol in regno pa-tris eoꝝ. ⁊ luna ſub pedibꝫ eius. Jn q̄ ſignificat̄ ꝙ ipſa btā Maria ſuꝑ oēs poſt chr̄m angelos et btōs eſt tāpreeminēter gl̄ioſa ⁊ aīa ⁊ corꝑe q̄n-tū ſol ꝑ ceteris luminaribꝫ ⁊ ſtellis incōꝑabilit̄ ē ꝑradioſa. Qꝫ aūt Maria ſit corꝑe gl̄ioſo aſſum-pta: patuit ſ. ꝑte. j. Scđo ꝑfelicitata eſt Ma-ria ſuꝑ oēs in btitudinis cōdelectabili iocūdita-te. Uñ ſubdit̄: in veſtitu deaurato circūdata. q̄a oēs beati ⁊ angeli circūdant iocundantes beatā Mariā in celeſti patria: delectantes in eiꝰ gl̄ia ⁊ btitudine. Sed diceres. Quō hoc: Rñdetur ꝙ btā Maria ꝑcipue tripl̄r delectat totā celeſtem patriam ſua gl̄ia Prio ꝑ radiuꝫ illuſtratiuū. qꝛ ſicut ſol illuſtrat ſuo radio replēdo totū orbē a q̄ oīa ſidera capiunt lumē: vt ait Plato in Ti-meo. ſic gl̄ia Marie totā celeſtē patriā illuſtrat et decorat. Uñ Augꝰ in q̄dā ſermōe de natiuita-te virginis ait. Jpm celū qꝺ penetraſti o Maria: necnō que in eo ſunt ꝯtēta: noua ⁊ ieffabil̄r gl̄ia decoraſti: potētiꝫ eiꝰ gl̄iam vltra q̄ꝫ dici pōt tua p̄ñtia magnificaſti: noua illic ac ꝑcellēti dignita-te irradias: imēſaq̄ꝫ luce perluſtras. Hec ille.

Scđo ꝺlectat ꝑ aſpectū p̄ñtie ⁊ alloquiū dul-ciſſimū. Uñ Ber. in ſer. de aſſūptōe ait. Si par-uuli necdū nati Joānis aīa liq̄facta ē: vt Maria locuta ē. q̄nā fuit illa exultatio ciuiū celeſtiū cū ⁊ eiꝰ vocē audire ⁊ faciē videre: eiuſq̄ꝫ p̄ſentia btā frui meruerūt in celo. Hec ille. Tertio ꝑ odo-rē ſuauiſſimū. vnde de ea canit eccl̄ia. Uidi ſpe-cioſam ſicut colūbā aſcendentē deſuꝑ riuos aq-rū. i. angeloꝝ ⁊ btōꝝ ordines. ſequit̄. cuiꝰ inexti-mabilis odor erat nimis in veſtimentis. i. in cor-pore gl̄ificato. qꝛ ſm doc. corꝑa glorioſa erunt fragrātia odoribꝫ ſuauiſſimis. iuxta illꝺ Apoc. v. Hñtes phialas plenas odoramētoꝝ. g̊ ml̄to magꝫ corpꝰ gl̄ioſum Marie in cuiꝰ odore ſancti exultantes dicunt illud Can. j. Jn odore vnguē-toꝝ tuoꝝ currimꝰ. ſ. o Maria: ideo adoleſcentu-le. i. aīe btē: dilexerūt te nimis. Hinc Ecci. xxiiij ipa ait. Jn plateis. ſ. ſuꝑne hier̄lm ſicut cinamo-mū ⁊ balſamū aromatizans odoreꝫ dedi quaſi myrrha electa. Tertio ꝑfelicitata eſt Maria i plenitudine oīs gl̄ie vniuerſal̄r: vt q̄cq̄d ceteris ꝑſtatū eſt ꝑ partes: ipi ſoli plene ē datū ſm Hie-ro. Uñ Ecci. xxiiij. Jn plenitudine ſctōꝝ detētio mea. Suꝑ q̄bꝫ q̄deꝫ ꝟbis Bern. ꝺꝛ ſic. Merito inq̄t in plenitudine ſctōꝝ eiꝰ. ſ. Marie detentio erat cui nec puritas āgeloꝝ: nec fides defuit pa-triarchaꝝ: nec ſpes ꝓphaꝝ: nec apl̄oꝝ zelus: nec cōſtantia martyꝝ: nec ſobrietas ꝯfeſſoꝝ: nec ca-ſtitas ꝟginū: nec fecūditas defuit cōiugatoruꝫ Hec ille. Sed q̄ſtiones ⁊ dubia circa h̄ occur-runt: eoꝙ aliq̄ ſcti gl̄ificati ſūt tribꝫ aureol̄ ſiml̄ quō btā ꝟgo habeat ꝑcellentē plenitudinē taliū Eſt g̊ h̄ Prima q̄ſtio Utꝝ btā ꝟgo habeat au-reolā ꝑdicatōis ꝑcellētē oīm aureolas alioꝝ ꝑdi-catoꝝ: Scđa q̄ſtio Utrū btā ꝟgo habeat au-reolā martyrij ꝑcellentē oīm aureolas martyrū: Tertia q̄ſtio Utꝝ btā ꝟgo habeat aureolam ꝟginitatꝫ ꝑcellentē oīm aureolas ꝟginū: Ad ꝓmū de aureola ꝑdicatiōis videt̄ in cōtrariū ꝙ ipſa ñ habeat eā: aut ſaltē inferiorē habeat cete-ris ꝑdicatoribꝫ. ꝓbat̄. Nā deficiēte cā deficit effe-ctus: ex. ij. Phyſi. Btā aūt ꝟgo nō habuit ſtatū ꝑdicatoꝝ vl̄ doctorū: nec exercuit ipa actū ꝑdica-tionis aut docēdi ſicut alij ml̄ti exercuerūt. Au-reola ꝟo debet̄ exercitio actꝰ: vt volūt doc. ſuper iiij. diſt. xlix. g̊ ipſa nō habuit aureolā ꝑdicatoꝝ. nec videt̄ quō ꝑcellenteꝫ alijs habeat aureolam hāc. Jn oppoſitū eſt. qꝛ Dam. ꝺꝛ ꝙ hec btōꝝ btiſſima a nullo illuſtriū vincit̄. qꝺ fieret ſi ipſa aureolā ꝑcellētiorē nō hꝛet. Rñdet̄ g̊ ſm Alb.

ſup̱ Miſſus eſt.ca.cxviȷ.ꝙ btã vgo habet vtiq̄ꝫ
p̄dicationis aureolã p̄eminentē alijs oibꝫ p̄dica
toꝛibꝫ triplici rõne. Primo.qꝛ plus eſt p̄dica-
re facto q̄ꝫ vbo.ſed alij p̄dicauerũt vbo.btã aũt
vgo p̄dicabat p̄ncipal'r facto. Etſi dꝛ ꝙ alij p̄di-
cabãt facto:hoc fuit p̱ accidens.accidit em̄ facto
alioꝝ ꝙ ſit ſignũ vl' exẽplũ.ſed btã vgo p̱ ſe factis
vtebaṫ ꝓ vbis in ſua p̄dicatiõe.ſicut patet i de-
ſponſatione:in purificatiõe:ꝛ ſacroꝝ ſuſceptiõe:
et conſilijs q̄bꝫ vtebaṫ nõ ad ſui p̱fectionē:ſed ad
noſtrã inſtructionē ꝛ vtilitatez. Scdo:qꝛ ipſa
ſũmos p̄dicatoꝛes ꝛ doctoꝛes toti⁹ fidei catholi-
ce.i.apl'os ꝛ euãgeliſtas docebat. Nam Luc.ij.
ſcp̄tũ eſt. Maria cõſeruabat oia vba hec:confe
rens in coꝛde ſuo. Ubi dicũt ſcti ꝙ ideo cõſerua
bat hec vt ea opportunis tp̱ibꝫ ad ſcribendũ eu-
angeliſtis reuelaret. Et Sap.ca.viij.dꝛ de ſapia:
ꝙ eſt doctrix diſcipline dei. Ea autē q̄ dicunṫ de
ſapiã:ſpecialiter intelligunṫ de btã vgie.ḡ ipſa ē
doctrix. Et reuera doctrix ꝛ magr̄a fuit apl'oꝝ q̄
in arduis ipſam cõſulebãt ꝛ q̄rebãt:vtpote ſup̱
oẽs ſpũſctõ plenã. Tertio ipa oẽs p̄dicatoꝛes
poſt chr̄m excedit.qꝛ alij oẽs p̄dicabant ꝛ doce-
bat p̱ vbũ creatũ.btã aũt vgo p̄dicauit p̱ verbũ
increatũ.i.chr̄m dei vbũ ꝛ dei filiũ quē carne in-
duit ad p̄dicandũ mũdo.ḡ ſicut p̄dicauit excellē
ti⁹:ita ꝛ excellẽtiſſimã aureolã habet. Et ſic patet
reſpõſio ad obiecta. Ad ſecũdũ queſitũ de au-
reola martyrũ põt argui in cõtrariũ. qꝛ btã vgo
habuit doloꝛē ſpũalem ꝓ martyrio:cũ ei⁹ aĩam
gladi⁹ doloꝛis p̱tranſiuit in chr̄i paſſiõe.ḡ videṫ
ꝙ ei⁹ aureola ſit inferioꝛ alioꝝ martyꝝ aureola:
q̄ habuerũt ſpũalem ſil' ꝛ coꝛp̱alez doloꝛē. Ad
hoc rñdeṫ ꝙ ille ſpũalis doloꝛ Marie fuit mul-
to acerbioꝛ q̄ꝫ oĩm alioꝛũ martyrũ doloꝛ. Unde
Bern.ſup̱ Miſſus eſt:dꝛ. Lõge eã pl⁹ q̄ꝫ marty
re céſem⁹ in q̄ paſſiõis ſenſum:cõpaſſiõis ſup̱a
uit affect⁹. Hec ille.ḡ habet aureolã etiã marty-
rũ excellẽtioꝛē:vt a nullo vinci valeat illuſtrium
Et de h̄ latiſſime patuit li.iij.p̱te.ij.ar.iij.ideo h̄
breuiter p̱trãſeo. Ad tertium q̄ſitũ de aureola
vginitatis obijciṫ.qꝛ dicẽte apl'o: Nõ coronabiṫ
niſi q̄ legitĩe certauerit.ſed btã vgo nullũ certa-
mē vginũ nec aliquã difficultatē cõtinẽtie habu
it.qꝛ nullã pugnã in carne habuit vnq̄ꝫ. Unđ et
Phus in Eth.dꝛ:ꝙ Cõtinens eſt q̄ patiṫ ꝛ non
deduciṫ. Inſenſibilis q̄ nec patiṫ nec deducitur.
Cũ ḡ btã vgo ñ patiebaṫ a carne: aureola autez
vginitatis debeṫ pugne ꝛ victoꝛie:non videṫ quõ
ei⁹ vginitatis aureola p̄cellat oĩm vgiñũ aureo-
lã. Ad hoc ḡ rñr ſm Tho.ſup̱.iiij.diſt.xlix. ac
cõcoꝛdiṫ alios doc.ꝙ btã vgo hꝫ ꝓ p̄mio vgini-
tatis aureolã p̄cellẽtiſſimã. Et lꝫ nõ habuerit pu
gnã p̱ tentationē q̄ eſt a carne: habuit tñ p̱ tenta
tionē que eſt ab hoſte q̄ nec ip̄m chr̄m reueritus
fuit tentare. Uñ ſicut victoꝛia btē vgis fuit glo
rioſiſſima:qm̄ fomes ſic i ipſa fuit ſopit⁹ ꝛ extin
ctus vt nunq̄ꝫ aliquē effectũ vl' incitamẽtũ hbe-
ret:

nec ipa peccare etiã venial'r poſſet.ita ei⁹ victoꝛie
corona eſt gl'ioſiſſima ſup̱ oĩm vginũ coronas.
Ampli⁹. Ipſa btã vgo fuit ꝛ eſt vgo vginũ per
excellentiã.ḡ q̄cq̄d debeṫ alijs vginibꝫ: debeṫ ei
excellẽti⁹. Deniq̄ꝫ b. vgo ē regina vginũ.et h̄ ſibi
ſoli cõuenit. Ipa em̄ ſola a maledicto legis vgini
tatē liberauit:ꝛ eã liberam ꝛ gl'ioſam reddidit.ſic
oẽs alie virgines p̱ eã gl'ificate ſũt.et p̱ ꝯñs ipſa
eſt effecta regina vginũ: alie tm̄mõ ancille ꝛ pe-
diſſeque.ideo Ps. Adducenṫ regi vgines poſt
eã ꝛc. Sed qꝛ impropoꝛtionabil'r maioꝛ ē coro-
na regine q̄ꝫ ancille.ḡ btē vgis aureola ē excellē
tiſſima. Hec Alb. O igiṫ virginũ virgo bñdicta
O ſctõꝝ ſctiſſima ꝛ oĩm btõꝛũ gl'ia. O glorioſa
dña excelſa ſup̄ ſidera: q̄ te creauit ꝓuide:lacta-
ſti ſacro vbere. Quid in tuã laudē dicere poſſu-
mus cum ſis oĩm excellẽtiſſima dña:regina celi
gl'ioſiſſima:et mr̄ oĩpotentis dei digniſſima. Ue-
re ḡ felix es ꝛ feliciſſima ac oĩ laude digna.

Articulus. III. ꝙ ſumma honoꝛificẽtia eſt in
thronũ gl'ie ſuſcepta Maria in aſſumptiõe: et
hoc p̱.xij.choꝛos ꝛ oꝛdies.

tErtium myſteriũ

h̄ declarãdũ dꝛ honoꝛatiſſime ſuſce-
ptiõis.qđ notaṫ in themate cum dꝛ:
circũdata varietate.ſ.virtutũ ac ſctõꝝ varijs ho
noꝛibꝫ eam magnificantiũ ꝛ ſuſcipientiũ hono-
rifice in gl'iaz. Poſſum⁹ aũt deuote meditari et
pie cõtẽplari ꝙ iuxta nũeꝝ.xij.ſtellaꝝ in corona
gl'ioſe btē vginis in figura Apoca.xij.ca. deſcri
ptaꝝ:ipſa btã vgo in ſui aſſumptione p̄cipue đ
xij.magnalijs ꝛ vtutibꝫ eſt laudata ac magnifi
cata.ſicq̄ꝫ a.xij.oꝛdinũ celeſtiuz circũdata varie-
tate.xij.honoꝛibꝫ ſuſcepta. Hos aũt honoꝛes ꝛ
laudes ac modũ ſuſceptiõis ꝓſequiṫ ꝓlixe q̄daz
mgr̄ deuot⁹ in ſuo li.q̄ intitulaṫ liber de vita btē
vginis:recolligẽs hec ex cõmẽto ſup̱ libꝛo đ hie-
rarchia ãgelica:atq̄ꝫ ex vbis Theophili: necnõ
Joãnis Damaſc.ꝛ alioꝝ pl'imoꝝ. Uñ ei⁹ contē
platiõis modũ ſequẽs aliq̄bꝫ opportunis ſup̱ad
dictis:h̄ ego breuiatũ deſcp̄ſi taliter. Cũ inq̄t b.
Maria ab angelis in iubilo traduceretṫ per celũ
aereũ ꝛ ethereũ atq̄ꝫ ſidereũ:ecce ei⁹ ſplẽdoꝛ cla-
ritatis p̄cellẽdo offuſcare videbaṫ claritatē ſolis
et lune ac cunctoꝝ ſideꝝ. Cũq̄ꝫ p̱ueniſſet ad ce-
lũ empyreũ:ſinguli oꝛdinum angeloꝝ ꝛ ſctõꝝ ꝛ
ipſa ſctã trinitas cum multis ꝛ varijs laudibꝫ in
iubilatiõibꝫ eã ſuſceperũt occurrẽdo. Primo
ḡ p̄mus choꝛ⁹ angeloꝝ ſuſcepit eam laudãdo ꝛ
magnificãdo de ſctiſſima hũilitate p̱ quam me-
ruit ſumme deo placere:decantantes ꝛ dicentes
Progredere ꝓgredere celoꝝ regia:aſcẽde ad tu-
um filiũ ad regnandũ p̱ ſecula:q̄ lꝫ foꝛes ſctiſſi-
ma ꝛ oibꝫ vtutibꝫ decoꝛata: ſũma tñ tua hũili-
tate virtuoſiſſima deo ſũme cõplacuiſti vt eſſes
eius mr̄ electa ꝛ ab oibus btificãda. Nunc ḡ di

gnū eſt te accipe gl'iam ſumme exaltatiōis. qꝛ q̄
ſe humiliat exaltabit̄: vt ſcp̄tū ē Lu.xviij. Se
cundo ſuſcepit eā chorꝰ archangeloꝝ adorans ꝛ
laudans de caſtitate: cuiꝰ gl'iam admirādo ceci
nit dī. Que ē iſta q̄ ꝓgredit̄ q̄ſi aurora cōſurgēs
pulcra vt luna: electa vt ſol: terribilis vt caſtroꝝ
acies ordinata. Hec eſt inq̄t illa ꝟgo ſingular꜠
caſtitat꜠ cuiꝰ virginitas fuit deo amabilis. ḡ btā
accipe nūc p̄miū caſtitat꜠ qđ ē angelice p̄lātiōis
vt dicar꜠ angeloꝝ dn̄a. qꝛ angel' cognata ē ꝟgi-
nitas: ſm̄ Bern̄. Merito ḡ ipa ꝟgo ꝟginū dn̄a
eſt angeloꝝ. Tertio ſuſcepit chorꝰ ꝟtutū lau-
dando de ſūma puritate. Hec eſt inq̄t virgo no
bilis mr̄ dei amoroſa q̄ vt liliū conualliū ꝛ roſa
ſine ſpina: ab oī ſorde pc̄tī aliena: nitēs puritate
ſumma. ḡ dignū eſt vt ſis deo ꝓxima. qꝛ incor-
ruptio facit ꝓximū deo Sap. vj. Quarto ſuſ-
cepit chorus poteſtatuū laudādo de obedientia.
Salue inq̄t ſctā dei genitrix: ſalue glorioſa tu ꝑ
tuā obedientiā qua deo ſꝑ obediſti: regē celi con
cipe meruiſti: q̄ tibi ſe ſubdidit ꝛ velut mr̄i obe-
diuit. Accipe ḡ p̄tātem vt oīa obediāt tibi: iuxta
illud Gen̄. xlj. Ad tui oris imꝑium cūctꝰ obedi-
et ppl's. Quinto ſuſcepit ordo p̄ncipatuū lau-
dando de patientia. Hec eſt inq̄t illa femia glo-
rioſa cuius odor tanq̄ȝ myrrha electa per patiē-
tie ſue merita letificat celeſtia. Hec eſt q̄ cū dei fi
lio ꝛ ꝓ eiꝰ dilecto m̄lta ſuſtinuit aduerſa: cui ꝛ in
cruce morienti ſūme fuit cōpaſſa: cuiꝰ aīa gladio
doloris extitit cōfoſſa. ḡ cōſolatiōe digna eſt ſū-
ma: vt cū ſuo dulci ieſu fruat̄ celeſti leticia: iuxta
regulā apl'i. Sicut ſocij paſſionū eſt꜠: ita ꝛ conſo
latiōis erit꜠. ij. Coꝝ. j. Sexto ſuſceperūt eā do-
minatiōes laudātes de ſapia cū inquūt. Uirgo
prudentiſſima: ꝑ ſapiam reges regnāt: teſte ſcri
ptura. et tu tua ſapia demones ꝓſtraſti: mūdū
liberaſti: celos reſtauraſti: et deū de celis attraxi-
ſti. ꝓpterea te ꝯdecet diadema regiū creature oīs
vt nō tm̄mō terreſtr꜠ ſed ꝛ exercitꝰ veneret̄ celeſt꜠
q̄ oīm regina exiſt꜠. Septimo ſuſceperūt thro
ni laudantes de miſcdia. Aue inquūt clemētiſſi
ma miſcdie regina: ꝟgo pijſſima: ꝑ tuā pietatem
ſubuenis oībꝫ. Nā nō niſi ꝑ te dat deꝰ grāz ꝛ mi-
ſericordiā hoībꝫ. ḡ mūdi aduocata digna es fo
re mr̄ grē ꝛ miſcdie. vt ꝑ te ſaluent̄ homīes ꝛ ru
ine repent̄ celeſtes. Octauo ſuſceperūt cheru-
bin laudādo de fide. Hec eſt inq̄t illa felix ꝛ btā
ꝑ quā fides incarnatiōis diuie ꝯſūmata ꝛ ꝑ mū
dū totū eſt dilatata: q̄ ſola ſtetit firma alijs vacil
lantibꝫ in paſſiōis chr̄i hora. Nunc ḡ fidei p̄miū
hr̄e ſuꝑ oēs digna es: qđ eſt viſio dei clara: ſm̄
doctores. Nono ſuſceperunt eā ſeraphin lau
dātes de ſūma charitate. Aue inquūt plena grā:
plena charitate: plena ſpūſctō: plena deitate: tu
ꝑ tuā charitatē deū attraxiſti: quē ex te hūanatū
ꝓ generis hūani ſalute obtuliſti: vt in cruce mo-
reret̄ charitate induxiſti: cū ſalutez oīm voluiſti.
ḡ ſalus ꝛ ſolaciū cūctoꝝ beatorū: mentes atq̄ȝ p̄
miū oīm ſanctoꝝ: ſuꝑ oēs digna es diuina frui-
tione: q̄ corrn̄det ſm̄ doctores charitati. Un̄ vir
go deo plena iuxta dei filiū tuū predilectū digne
poſſides thronū gl'ie ꝑpatū. Poſſumꝰ aūt cōtē
plari q̄ꝫ inter oēs angelos celi ſanctꝰ Gabriel vi-
dens Mariā in tāta gl'ia poſitā gaudebat et eā
laudabat dicēs. Ecce inq̄t celi regia tua ſumma
gl'ia: recordare qꝛ ſalutatio mea a deo tibi miſſa
hec p̄nūciabat: cū dicebā. Aue grā ple. dn̄s te. be
ne. tu in ml'ieribꝫ. Et nūc Aue plena gl'ia tecum
dn̄s tuus Jeſus: te ſūme exaltans: te ſūme letifi
cans ꝛ gl'ificans: vere tu bn̄dicta ꝛ ſuꝑbn̄dicta
inter oēs mulieres ꝛ oīa creata. Decimo ſuſce
perūt eam ſctī veter꜠ teſtamēti p̄ſiarche ꝛ ꝓphete
ac alij q̄ꝫ eā adorādo ꝛ laudādo đ m̄ltiplici p̄-
figuratiōe ꝛ reuelatōe ſue mediatōis q̄ꝫ vicȝ ipa
foret mediatrix hūane redemptōis. Unde Adā
gaudēs dixit. Hoc nūc os ex oſſibꝫ meis: ꝑ hāc
ſalus inuēta eſt vniuerſis: quā ego ꝑdidi grām
hec inuenit ꝛ reſtituit filijs meis. Item Noe ait
Hec eſt arca figurata ꝑ quā a diluuio. ſ. dānati-
onis eccl'ia eſt liberata. Abraā q̄ȝ ait Aue tu per
quā bn̄dictio ſemini meo eſt repromiſſa. Jacob.
Hec eſt ſcala quā videbā cuiꝰ ſūmitas celos tan
gebat. Moyſes. Hec eſt rubꝫ q̄ cōburi videbat̄:
nec tn̄ cōburebat̄. Aaron. Hec eſt virga arida q̄
inuenta eſt florida ꝛ fructifera. Dauid. Hec ē il-
la regina q̄ aſtitit a dextr꜠ filij dei ī veſtitu deau-
rato gl'ie circundata ſctōꝝ laudantiū varietate.
Eſaias ait. Hec ē quā ꝑdixi. Ecce ꝟgo concipiet
ꝛ pariet filiū ꝛc. Et ſic oēs alij ſctī ꝓphete q̄ꝝ ver
ba longū foret enarrare credunt̄ ceciniſſe q̄ꝫ eſſet
oī laude digniſſima: ſic̄ ꝛ canit eccl'ia. Sed no
ta q̄ꝫ ꝓtūc ſpecial'r Joānes baptiſta eā videns ꝛ
gaudens laudauit dicēs. Ecce mr̄ agni īmacu-
lati q̄ tollit pc̄tā mūdi: in cuiꝰ viſitatione in vētre
matr꜠ mee poſitꝰ exultaui. Itē Eliſabeth ait. Be
ata que crediſti: ecce ꝑfecta ſunt in te q̄ tibi di-
cta ſūt a dn̄o ꝑ angelum. Joachim quoq̄ȝ ꝛ An-
na videntes hodie ſuam filiā quātū putas exul-
tabant: et q̄nto gaudio dicere poterāt. Bn̄dicta
filia tu a dn̄o: qꝛ ꝑ te fructū vite ꝛ oēm gl'iam cō
municauimꝰ. Sed ꝛ Joſeph ſpōſus Marie cū
eā vidiſſet q̄ꝫ tāta gl'ia celos aſcēdiſſet vtiq̄ȝ iubi
labat ꝛ tripudiabat bn̄dicēdo dn̄m dicebat. Ec
ce mea ſpōſa: mea gratioſa: mea venerabil' dn̄a:
cuiꝰ erā cuſtos caſtitat꜠ ꝛ teſt꜠ ꝟginitat꜠: quā rex
celi mihi in ſponſam copulauit ꝛ mundā ac im
maculatā cōſeruauit: et ſpūſancto impgnatā fu
iſſe reuelauit. Tu ꝟo ſanctiſſima ſcis virgo q̄ꝫ ē
ita: qm̄ ego ſecretarius diuine incarnationis et
tue impgnatiōis: p̄mus tuū partum adoraui: ꝛ
oīs tue ꝑegrinatiōis in Egyptū atq̄ȝ inde reditꝰ
tui comes fui: te ꝛ tuū p̄dulcē Jeſū diligent̄ nu-
triui: tibi deuotiſſime ſuiui: erat mihi tua ſocie-
tas ſuauis: tua allocutio iocūdabil'. Ecce per te
oēs ſaluati ſumus: ꝑ te deū hoīem habemus. er
go tu mater gratie cum tuo Jeſu nūc iocūdare:

et mihi tuo in terrꝭ ſponſo tuá bñdictionē ꝓbeto ⁊ tue glorie participē facito. O quis ſufficiat. O q̄s valeat tāta gaudia enarrare? Undecimo ſuſceperūt btām ꝟginem ſancti noui teſtamēti: martyres: cōfeſſores: ꝟgines: ⁊ oēs electi: necnō diſcipuli dñi: inter q̄s ⁊ Stephan⁹ ꝓtomartyr: aliiq̄ꝫ nōnulli diſcipuli q̄ iā antea ad celū migrauerant: q̄ oēs vna voce dicebāt eā laudantes de oī ꝟtute atq̄ꝫ gl'ie ſumme ꝑfectiſſima poſſeſſiōe. Tu gloria noſtra: tu honorificentia ppl'i tui iſrl': tu leticia gentis noſtre bñdicta ſis: martyꝝ regina: ꝟginū corona: cōfeſſoꝝ ſtella: ⁊ oīm electoꝝ ac btoꝝ gl'ia. tu oib⁹ ꝟtutib⁹ adornata: oib⁹ meritꝭ ditata: oīmq̄ꝫ pmiis felicitata: per te habem⁹ oē bonū qđ habem⁹: grāꝝ ꝑ te dona. ḡ ꝑ te et ex te ac in te tuo filio Jeſu chr̄o laus ⁊ gl'ia. Duodecimo ſuſcepit btām ꝟginē ſctiſſima trinitas pater: filius: ⁊ ſpūſſctūs. in iubilo collocātes in regali ſolio ⁊ glorificātes: inuitādo dulciſſime: cōſolādo ſue diuinitatis viſiōe intima. Pater dicebat talia. Aue mea dilectiſſima filia añ mūdi cōſtitutionē ꝑelecta: vt ſis mihi ſponſa ⁊ toti⁹ mūdi regina. agnoſce me filia ꝑdilecta q2 ego tibi ꝑ angelum ſalutationē miſi: et vt filiū meū in vterū ſuſcipes ⁊ pareres ꝟgo mādaui. vt ꝑ carnem ex te ſumptā patiēdo mortē: gen⁹ humanū liberarē volui. Ueni ḡ ſponſa mea: veni de libano mūdicie: veni coronā regni accipe: et ponā in te thronū meū. i. glorie ſine fine. Itē filius dei dñs Jeſus q̄nta dulcedine: quanta iocunditate ipſam ꝑdulcē genitricē ſuā amplexabat̄ ⁊ oſculabat̄ dī. Ueni mr̄ ꝟgo pura mea dulcꝭ ⁊ amanda in cui filiꝫ gl'ioſa nūc habitacula. Nā tu mihi ſctiſſimo tuo ꝟginali in vtero dulcē manſionem tribuiſti cū me cōcepiſti ⁊ me hūana carne induiſti deū tuū ⁊ oīm: virgineis vberib⁹ me lactaſti: ⁊ amore materno decēter educaſti: ſed ⁊ oīs mee ꝑegrinatiōis comes extitiſti: et in paſſione mecū cōpaſſa ſuſtinuiſti. ḡ nūc vide tuū natū: me dei filiū hūanatū. cerne q2 ⁊ ego tibi diſpoſui ſicut et tu digniſſima meruiſti ſuꝑ oēs choros angeloꝝ ac ſctōꝝ thronū gl'ie ꝑꝑatū: vt fruaris ⁊ regnes vna mecū oī bono celeſtiū deliciaꝝ ⁊ gaudioꝝ. Et volo vt ſicut me regē oīm adorat ⁊ laudat cunct⁹ cet⁹ electoꝝ: ſic ⁊ te reginā cūctoꝝ creatoꝝ laudet ⁊ veneret̄ per hyꝑdulie cultū oīs eccl'ia ſctōꝝ in ſecula ſecl'oꝝ. Deniq̄ꝫ ſpūſſanctus cōmēdauit eā dī. Salue inq̄t bñdicta mater chr̄i ꝑelecta q̄ ſoluiſti mūdi delicta: tu es illa ſuꝑ quā ego req̄eui: ſeptiformi grā te repleui: in te ſuꝑueni ⁊ locū filio dei ꝑꝑaui ac de portione ſanguīs tui puri corp⁹ chr̄i ſanctiſſimū formaui: oib⁹ ꝟtutib⁹: donis: ⁊ gratiis te decoraui. et vt digna fores ſpōſa dei atq̄ꝫ mr̄ filiꝫ dī in bñdictionib⁹ dulcedinis te ꝑueni. vñ digne meruiſti vt oēs te adorēt electi ⁊ ꝑ te ſaluent̄ ſaluādi cuncti. Nūc igit̄ iocūdare ⁊ in ſctā trinitate deū vnū cōtēplare: et nobiſcū ſimul gaude felix ſine fine.

Tunc vtiq̄ꝫ ait Maria iuxta illđ Judith. xiii. ſcriptū in figura. Nunc inq̄t magnificata eſt anima mea ꝑ oib⁹ dieb⁹ vite mee. Magnificat ḡ anima mea dñm: et exultauit ſpūs me⁹ in deo ſalutari meo ⁊c. Sic ḡ patet q̄ꝫ iocūde tota trinitas ſuſcepit btām ꝟginem Mariā: et locauit ſuꝑ oēm hierarchiā angelicā in thronū digniſſimū ꝫ gl'ie coronatā oī pmio celeſtꝭ patrie. O de⁹ meus q̄nta ibi leticia angeloꝝ: q̄nta iocūditas ſanctoꝝ videntium facie ad faciem ipm̄ deum et dñm Jeſum chr̄m ingēti maieſtate glorioſum. O q̄ꝫ dulce: q̄ꝫ gaudioſum videre ibi dei matrē glorioſiſſimam: et cum ea poſſidere gl'iam ſempiternam: cum omnibus ſanctis depromere laudem diuinam ad Marie gloriam. O ſanctiſſima. O glorioſiſſima Maria: ꝑ tua merita fac noſ dignos illa ſuꝑna patria Amen.

Pars. III. libri decimi de ꝑeminenti ⁊ dignifica exaltatione ac coronatiōe Marie in aſſumptione.

Leuata ē magni-

e

ficētia tua ſuꝑ celos de⁹. ꝑſ. viii. Quibus in ꝟbis ipſa ꝟgo ſuꝑbñdicta cōmēdat̄ tripliciter a ſancto Dauid ꝓpha. Prio q̄dem cōmēdat̄ de gl'ioſa exaltatōe: cū dr̄. Eleuata eſt. Uere ipſa in hac die aſſūptiōis in ſummā gl'iam cū oīm celeſtiū ineffabili leticia eſt exaltata ⁊ eleuata. Et ideo ſicut dr̄ Bern. i ſer. de aſſūptione. Nec eſt illa dies preclara: dies vtiq̄ꝫ oib⁹ angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ agminib⁹ feſtiua q̄ celoꝝ officinas noua leticia ⁊ gaudio repleuit. Et iteꝝ. Generationē inq̄t ⁊ Marie aſſumptionē q̄s enarrabit? Quantū em̄ grē adepta eſt ꝑ ceterꝭ hoib⁹: tantū etiam in celis obtinet glorie ſinglaris. Et ſi oculus nō vidit nec aurꝭ audiuit nec in cor hominis aſcēdit q̄ preꝑauit de⁹ diligētib⁹ ſe. q̄d ꝑparauit de⁹ gignenti ſe ⁊ plus oib⁹ diligēti? Felix plane Maria: felix celi regina ⁊ mūdi dñā: felix cum cōcepit ſaluatorē: felix cū excipit̄ a ſaluatore. Hec ille. Scđo cōmendat̄ de diuina magnificatione: cū dr̄. magnificētia tua de⁹. Nimirū magnificencia dei dicta eſt Maria merito et digne. q2 magnificentia ꝟſat̄ ⁊ eſt ꝓprie circa facta magna: vt hr̄. iiii. li. Eth. et nomē magnificentie hoc oſtēdit. ſed q̄m de⁹ oīpotēs ꝑ ꝟginē ⁊ in ipa ꝟgine fecit maxima facta ꝑ oib⁹ factꝭ ⁊ opib⁹ q̄ fecerat in mundo toto ⁊ facturus erat. Tū ex pte dei ipſi⁹. Tū ex pte ꝟginis matrꝭ ei⁹. Tum q̄ꝫ ex pte mūdi toti⁹. Nā ex pte dei loquēdo: nil mai⁹ fieri poterat q̄ꝫ ꝙ de⁹ eſſet hō: q̄ erat impaſſibilis: immortalis: incōꝑhēſibilis: ⁊ etern⁹ in ꝓpria ſua natura: fieret in natura ex ꝟgine aſſūpta paſſibilis: mortalis: temporalis. et quē celi capere nō poterāt: in vtero ꝟginali vni⁹ puelle caperet̄. Hinc Alb. in ſer. exclamādo dicit. O venter capacior celis: diffuſior terris: latior elemētꝭ

qui illum cõtinere valuit quẽ tot⁹ mũdus com-
p̄hẽdere nõ potuit: ꝛ q̄ trib⁹ digitꝭ molẽ terre ap-
pendit. Hec ille. Itẽ ex pte ꝟgis matris: dicente
Anſ. de cõcep. ꝟgiali. ca. xviij. Nil Marie excel
lẽti⁹ dari potuit q̄ꝫ ꝙ ꝟgo manẽs: deum de ſua
carne carnẽ factum generaret ꝛ mr̄ filij dei fieret
Deniqꝫ ex pte mũdi toti⁹: q̄d mai⁹ facere d̄o erat
q̄ꝫ ipam cõſtituere dñam vniuerſoꝝ quoꝝ ipſe
deus eſt dñs: vt ipam exaltaret ſup oia creata et
eſſet regina mũdi ꝛ dña angeloꝝ ꝛ hoim ac cre-
aturarũ oim celeſtiũ ꝛ terreſtriũ: vt dicere poſſit
illud Matth. xxviij. Data eſt mihi ois ptãs i ce-
lo ꝛ i terra ꝛc. Tertio btã ꝟgo cõmẽdat̃ in the
mate de ſumma dignificatione: cũ ſubdit̃: ſup ce
los. i. ſup omnẽ creaturã celeſtẽ: etiã angelicã. q̄a
ſup oẽs altioris glorie corona eſt ipſa dignifica
ta tanq̄ꝫ mr̄ dei p̄electa: meritis ꝛ pmijs pdicata
Vñ optime põt ipa dicere illð Eccl. xxiiij. Qua-
ſi cedrus exaltata ſum in libano. Qð põt eſſe ali
ud thema ꝓ iſta pte. Etem̄ in ptib⁹ Judee eſt q̄dã
mons q̄ vocat̃ libanus in q̄ repiunt̃ arbores ce-
dri dicte que ſũt altiſſime ſup oẽs alias arbores
Libanus aũt ſm Hiero. in interp̄tatiõib⁹ termi
noꝝ biblie interp̄tat̃ alb⁹ ꝛ candidus vl̃ cãdida-
tio. et ideo deſignat ſtatũ glorie celeſtꝭ vbi eſt p-
fecte candidatio ſeu albedo innocẽtie ꝛ puritatꝭ.
Vñ Joan. Apoca. vij. vidit illos celeſtes ciues
amictos ſtolis albis. In hoc ḡ monte Libano. i.
celeſtis glorie: btã ꝟgo eſt hodie ſup oẽs exalta-
ta q̄ſi cedrus altiſſima. quia chõo ꝓxima. Ideo
Hiero. in ſer. de aſſumptõne dicit. Hec eſt dies
p̄clara in q̄ dei mater meruit exaltari ſup choros
angeloꝝ ꝛ ꝑuenire vltra q̄ꝫ noſtre hũanitatis ẽ
natura: cũ eleuat̃ in dextram filij q̄ eſt in dextra
dei patris. Hec eſt inquã dies in q̄ vſqꝫ ad thro
ni celſitudinẽ intemerata ꝟgo ꝓceſſit atqꝫ in re-
gni ſolio ſublimata poſt chriſtum gl̃ioſa reſedit
Hec ille. Hoc igit̃ Dauid in ſpũ p̄uidens dixit.
Eleuata eſt magnificentia tua ſup celos deus.
De hac itaqꝫ gl̃ioſiſſima aſſumptiõe btẽ ꝟgis
acturi: tria myſteria in pñti pte cõtemplemur: q̄
ex p̄miſſo themate elici poſſunt.

Primũ de p̄eminẽtia ordinis ad quẽ eſt ꝟgo exaltata. hoc notat̃ ibi: Eleuata eſt.

Scðm de magnificẽtia honoris q̄ ipſa extitit aſſumpta. hoc ibi: magnificentia tua.

Tertiũ de corona btitudis q̄ ſup celũ eſt glorificata. hoc ibi: ſup celos.

Articulus. I. ꝙ btã Maria in glorioſa aſſum
ptione ſua debuit ad p̄eminentẽ ordinẽ exaltari
ſcꝫ in quartã hierarchiã ſup oẽm creaturã

Circa primũ my-
ſteriũ de p̄eminẽtia ordinis ad quẽ
eſt exaltata b. ꝟgo: vt agnoſcam⁹ q̄
eſt aſſumpta ꝛ q̄ꝫ ſublimiter exaltata ſup oẽs or-
dines ꝛ choros celeſtes Queſtio nobis occurrit
ſatis edificatoria iſta: Utruꝫ btã virgo Maria
debuerit ſup oẽs ordĩes celeſtes exaltari vt ipſa
ſit aſſumpta in q̄rtam hierarchiã ſup oẽm crea-
turã humanã ꝛ angelicã que ſit propria ſoli be-
ate virgini ꝛ nulli alteri poſſit cõicari: Et potes
obijcere ꝙ nõ videt̃ quõ hoc debuerit vel licue-
rit fieri. Primo: q2 nõ videt̃ conuenire autori
tati ſc̄pture. q2 de Judith in figura btẽ ꝟgis ſcri
ptũ eſt ca. eiuſdem. xiij. Subueniſti ruine nr̃e in
conſpectu dñi. ſed ruina tm̄mõ fuit in illis trib⁹
angelicꝭ hierarchijs. ḡ ꝛ reſtauratio et ſubuẽtio
debuit fieri tm̄mõ ĩ illas tres hierarchias ange-
licas. et ꝑ cõſeq̄ns dña nr̃a debuit locari in aliq̄
triũ dictaꝝ hierarchiaꝝ. vicꝫ in ſupma: et nõ ſu-
pra dictas hierarchias vt eſſꝫ q̄rta ponẽda. Itẽ
Lu. xv. ſaluator in ꝑabola de reꝑatõe generꝭ hu
mani dixit: ꝙ drachma decima eſt inuẽta q̄ fue
rat ꝑdita. ḡ tm̄ in id debuit fieri reſtitutio ex q̄ fa
cta fuit ꝑditio ꝛ caſus. ſed hoc tm̄ ex trib⁹ angeli-
cis hierarchijs fuit. ḡ ꝛc. Scðo q2 nõ ꝯuenit
hoc rõni theologice. Nam ſcẽ trinitatis veſtigi
um manifeſtat̃ in oibus creaturꝭ ſm plus ꝛ mi-
nus: vt dr̄ in. j. ſniaꝝ. Marie ãt debuit h̄ veſti-
giũ trinitatꝭ relucere in beatꝭ ꝛ angelis: coꝙ ꝓxi
miores ſunt deo. vt ſicut tres ſunt ꝑſone diuine
ita tres tm̄ ſint angelice hierarchie. et ſic ter tri-
ni. i. nouẽ ordĩes angeloꝝ ſunt ad q̄s aſſumunt̃
hoĩes. ḡ ſequit̃ ꝙ ſicut in deo nõ põt eſſe q̄rta ꝑ-
ſona: ita in celis nõ põt eſſe quarta hierarchia.

Tertio: q2 hoc repugnat ordini nature. q2 na
turaliter hierarchia huana eſt ſub angelica Vñ
dr̄ Diony. Cõſtat naturã hũanã angelice eſſe na
turaliter ſubiectã. et q̄m naturalr̃ ſicut ſe habet
angelus ad angelũ: ita hõ ad hoiem. Et ideo ſic
decebat inter angelos vt ipſe p̄mus angel⁹ qui
erat inter oẽs ñ ſolũ ruẽtes: ſedetiã ꝑſiſtẽtes no-
bilior ꝛ dignior: vt vult mgr̃ in. ij. ſen. diſt. vj. nõ
eſſet in ꝓpria ſibi ſoli hierarchia: ſed ĩ ſupma an-
gelica: vtpote pura creatura lꝫ nobiliſſima: Ita
repugnat ordini nature vt pura creatura huma
na ſicut ẽ btã ꝟgo Maria p̄ferret̃ nõ ſolum ſu-
ꝑ oẽm creaturã hũanã ſedetiã angelicã. ſed ſuffi
ciebat vt ipſa pura hõ lꝫ nobiliſſima ꝛ excellẽtiſ-
ſima ſup oẽs puros hoĩes exaltaret̃ in locũ p̄mi
angeli nobiliſſimi: vt ſic in angelica hierarchia
eſſet ipſa ſup oẽs angelos ꝛ hoĩes: et non exalta
ret̃ ad p̄eminentiã q̄rte hierarchie que purarum
creaturaꝝ tranſcẽdit hierarchias: cum ꝛ ipſa be
ata ꝟgo pura creatura eſt hũana: non deo vnita
Secus eſt autẽ de chr̃i hũanitate: q2 illa eſt deo
vnita. Sed in cõtrariũ ẽ qð canit eccl̃ia. Exal
tata eſt ſancta dei genitrix ſup choros angeloꝝ
ad celeſtia regna. Et huic veritati cõcordant plu
res autoritates figuraꝝ in ſcp̄turꝭ. Primo nẽ
pe Geñ. vij. legit̃ ꝙ aq̄ eleuauerũt arcã in ſubli-
me a terra: ita vt ſup oẽm montẽ eleuaret̃. Hec
ibi. Accipe ꝑ arcam beatã Mariã in q̄ chr̃s ve-
lut in arca q̄euit: que q̄dem ſup oẽm montẽ. i. ſan

ctorum angeloꝝ ordinem eleuata eſt. Huic concordat qḋ Dauid dicit. Aſtitit regina a dextrꝭ tuis in veſtitu deaurato circũdata varietate. Et illud .iij. Reg. ij. ſcriptum. Poſitꝰ eſt thronus matri regis a dextris regis ⁊ ſedit iuxta eũ. Deniqꝫ ſcribit Ezech. ca. j. ꝙ vidit thronũ ſapphyrinũ ſuꝑ firmamentũ. Nã btã ꝟgo thronꝰ eſt ſapphyrinus. qꝛ in ea tanqꝫ in ſede ſapphyrina .i. celeſtis puritatꝭ ⁊ coloris etherei q̃euit dñs Jeſus. etem̃ ſapphyrus etherei eſt coloris. Hunc itaqꝫ thronũ ſapphyrinũ .i. beatã Mariã dei matrem vidit ꝓpheta eleuatã ſuꝑ firmamentũ .i. ſuꝑ altitudinẽ oĩm ſctõꝝ ⁊ celeſtiũ ſpirituum in glĩa cõfirmationis. vñ patet ꝓpoſitũ. Ad q̃ſitũ igiꝰ reſpõdẽdo poniꝰ cõcluſio q̄ ipſam beatã ꝟginẽ Mariã oportuit ⁊ decuit exaltari ſuꝑ oẽm creaturã: nõ ſolũmõ humanã ſedetiam angelicã in quartã hierarchiã vicꝫ ipſi virgini ꝓpriã. Hec aũt concluſio oſtẽdiꝰ quadruplici rõne: quarũ rationũ alique ponunꝰ ꝑ Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. ccij. Alie ꝟo per alios.

Prima dꝛ ratio dignitatis.
Scḋa diciꝰ ratio maternitatis.
Tertia dꝛ ratio vnitatis.
Quarta dꝛ ratio ſanctitatis.

Prima itaqꝫ dꝛ rõ dignitatis. qꝛ btã ꝟgo cũ ſit mr̃ dei plus diſtat a ſeraphin in dignitate ⁊ gloria q̄ꝫ diſtet ſeraphin ſuꝑ cherubin: vl̾ cherubin ſuꝑ thronos. ⁊ ſic ꝯſeq̃nt: q̄ꝫ etiã diſtẽt angeli ſuꝑ homĩes. Nã improportionabil̾r magꝭ differt dñs a ſeruo: q̄ꝫ ſeruꝰ a ſeruo q̃ ad dignitatẽ. Sꝫ q̃niã ſic ſe habet ſeraphin ad cherubin: et cherubin ad thronos: et quilibet angelus ad alteꝝ: ac ſanctꝰ ad ſctm̃: vt ſeruꝰ ad ſeruũ. Dña aũt ꝟgo .ſ. btiſſima Maria vt regina oĩm dñaqꝫ angeloꝝ et hoĩm ac imꝑatrix. ꝰ ipſa improportionabiliꝰ debuit eſſe ſuꝑ ſeraphin magꝭ q̄ꝫ ſit ſeraphin ſuper cherubin. et ꝑ ꝯſeq̃ns multo fortiꝰ in alio ordine vel hierarchia ſuꝑ ſeraphin tanqꝫ digniſſima oĩm dña ⁊ regina. Hinc Augꝰ in ſer. ait. Tibi dña thronus glĩe regꝭ debeꝰ: te ipſe rex glorie vt matrẽ verã ⁊ decorã ſpõſam ⁊ p̄ oĩb; diligẽs amplexu aſſociauit ſibi. Gaude igiꝰ et letare ſine fine. Hec ille. Que autoritas in p̄cedenti pre poſita eſt ⁊ deducta ad ꝓpoſitũ ꝫm Alb. vt patuit ibidẽ art. j. ca. iij. Scḋa dꝛ rõ maternitatis. qꝛ cũ btã virgo ſit mater regꝭ oĩm ⁊ ſũmi dei qui eſt creator cũctoꝝ: ex gratuita ergo lege apte conſtat ꝙ ſit in ſede regia ſuꝑ oẽs ordĩes miniſtroꝝ ⁊ militũ .i. angeloꝝ ⁊ ſctõꝝ agminũ collocanda: ꝑ ſe implẽs ⁊ cõtinẽs vnum integꝝ ac totalẽ ſtatũ cui ꝫm rectã rõnem altera ꝑſona ꝯgrue non põt addi. Nã ipſe ſtatꝰ maternitatꝭ diuine ex ſui rõne ꝓpter dignitatẽ incõicabilẽ exigit vnitatẽ Sicut enĩ nullatenꝰ decet eſſe plures chriſtos: nec deũ pluries hũanari: ſic nullo mõ decet filiũ dei niſi vnã matrẽ hĩe. Vñ qꝛ btã virgo eſt electa in matrẽ dei q̃ dignitas trãſcẽdit oẽm dignitatẽ miniſtroꝝ ⁊ famuloꝝ. qꝛ materni amoris eiꝰ affectꝰ quo ferꝰ in deũ vt in ſuũ filiuꝫ realẽ: a nullo alio participari põt. Jdcirco ꝑut dꝛ Heb. j. Sicut filius dei Jeſus ſedet ad dextrã maieſtatꝭ in excelſis: tanto melior angelis effectꝰ q̃nto differentiꝰ nomen pre illis hereditauit. Sic ⁊ mr̃ dñi Jeſu btã Maria tanto melior angelis eſt effecta: q̃nto p̄ oĩb; creaturis hereditauit digniſſimũ matris nomẽ. Vñ in celeſti glĩa oĩb; p̄ferri debuit ordinib; angeloꝝ. Tertia rõ dꝛ vnitatꝭ. qꝛ beatiſſime ꝟginis ⁊ eiꝰ filij vna ⁊ eadẽ eſt natura: vna caro chr̄i ⁊ ꝟginis nõ cõſiderata in chr̄o diuinitate eiꝰ. Et qꝛ locꝰ debet eſſe ꝓportionatꝰ locato: ex. iiij. Phyſic. ꝰ ſicut digniſſimo regi chriſto digniſſimꝰ debeꝰ locꝰ glĩe ſuꝑ oẽs angelos ⁊ ſanctos: ita digniſſime eius matri vt ſit ſuo filio loco ⁊ merito viciniſſima debeꝰ ſuper oẽs angelos ⁊ ſanctos illa ſedes regia ⁊ glorioſa corona. Qḋ etiã Hiero. innuit in ſer. de aſſumptione ſic inq̃ens. Nec in mũdo dignior locus fuit ꝟginalꝭ vteri templo in quo dei filium Maria ſuſcepit Nec in celis ſublimior regali ſolio q̃ Mariam Marie filiꝰ ſublimauit. Hec Hiero. Quarta rõ dꝛ ſctitatꝭ. qꝛ q̃nto q̃s altioris eſt ſanctitatis: tãto ad ſublimiorẽ gradũ ⁊ ſtatum glĩe mereꝰ ⁊ debet exaltari. Sed btã ꝟgo p̄ oĩb; angel̾ et ſanctis poſt chr̄m altioris extitit ſctitatis improportionabiliter. ꝰ p̄ oĩb; debuit exaltari. Huius grã q̃rere potes q̃liter q̃s poſſit mereri ⁊ facere vt ſit altioris ſctitatꝭ: et ꝑ cõſeq̃ns mereaꝰ ſublimioris glĩe gradum in celis. Rñdeꝰ ꝙ ex ſacra ſcṗtura ⁊ theologoꝝ ſnĩa q̃druplex de hoc repiꝰ ſctitatꝭ regula: ꝫm q̃s etiã ipa btã ꝟgo agnoſcꝰ fore ſctitate altiſſima: atqꝫ p̄mio glĩe ſuꝑexaltata in illa celeſti patria.

Prima regula dꝛ humilitatꝭ
Secunda dꝛ puritatis.
Tertia dꝛ charitatis.
Quarta dꝛ gratioſe laborioſitatꝭ.

Prima itaqꝫ eſt reglĩa hũilitatꝭ quã dedit ſaluator Mat. xxiij. dicẽs. Oĩs q̃ ſe hũiliat exaltabiꝰ. Ex q̃ habeꝰ ꝙ q̃cũqꝫ ſeip̄m magꝭ hũiliat: magis exaltabiꝰ. et q̃ maxie ſe hũiliat: ſũme exaltabitur. iuxta illã topicã .ij. Topic. Sicut ſimpl̾r ad ſimpliciter: ſic magꝭ ad magis: ⁊ maximũ ad maximũ. Hinc qꝛ chr̄s hũiliauit ſeip̄m vſqꝫ ad mortẽ crucꝭ: ꝓpterea exaltauit deꝰ illũ ⁊ dedit illi nomẽ qḋ eſt ſuꝑ oẽ nomẽ: vt in noĩe eiꝰ oẽ genu flectaꝰ ⁊c. Phil̾. ij. Scḋa regula puritatꝭ q̃ ponitur Sap. vj. Jncorruptio facit ꝓximũ deo. ergo maior ⁊ maxima incorruptio facit magꝭ ⁊ maxime ꝓximũ deo. Vñ Matth. v. Beati mundo corde: qm̃ ipſi deũ videbũt. igiꝰ magꝭ ⁊ maxime mundi: magꝭ ⁊ maxie videbũt. in qua dei viſiõe eſſentialis gloria cõſiſtit. Tertia regula charitatis cui ꝫm doctores correſpõdet p̄miũ eſſentiale et in q̃ oĩs lex pendet ⁊ ꝓphete. Vñ Prouerb. ca. viij. Ego diligẽtes me diligo. ꝰ plus diligentes

me: plus diligo. ꝛ ſic ſūme diligētes: ſūme dili/
gunt a deo. ſ. ad ſummū bonū glīe ſūme. Ple/
nitudo ꝗ̄ ꝑpe legꝭ ꝛ omnis ſctitatꝭ eſt dilectio ſm
aplm Rhom. xiij. Quarta regula gratioſe la
borioſitatꝭ. qꝛ q̄nto ꝗs in gr̄a ampliori labora/
uerit ampliꝰ: tāto q̄ſq; ꝓpriā mercedem accipiet
ſm ꝓpriū laborē: dicēte aplo. j. Cor. iij. Ex quo
itaq; btiſſima dei genitrix vgo Maria fuit ſu/
per oēs angelos ꝛ ſctōs hūilitate ꝑdita: ꝑ quā ꝛ
angelis ꝛ ſctis inuenit reſtauratiōnē. Iuxta qd
ipſa teſtata eſt. Reſpexit inq̄t deus hūilitatē an/
cille ſue: Ecce em̄ ex hoc btām me dicēt oēs gene
ratiōes. i. ſanctoꝝ ꝛ ſeculoꝝ atq; angeloꝝ. Ecce
ꝗ ꝑ hūilitatē meruit ſummā diuine acceptatōis
reſpectionē ꝛ p̄ oīb ſctis p̄eminentē btificatiōez.
Item ipſa fuit ſuꝑ oēs puriſſima tanta purita/
te q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi: teſte Anſ. li. de
cōceptu vginali. Preterea ſuꝑ oēs extitit chari/
tate plena. qꝛ maternꝰ eiꝰ amor icōꝑabilr trāſcē/
dit oēs alias rōnes amoris in deū poſt illā cha/
ritatē q̄ eſt in aīa chr̄i qua. ſ. fertur in deū reali/
ter tanq; in ꝓpriā ꝑſonā ꝓpter vniōem Deniq;
ipſa vgo btā in ampliſſima gratie plenitudīe la/
borauit ꝗ ad vixit continue in bono oꝑe. Unde
Hiero. in ſer. de aſſumptione dc. Bene inq̄t ipſa
ſalutat gratia plena. qꝛ ceterꝭ q̄dē per ꝑtes p̄ſta/
tur: Marie vo ſe ſimul infudit tota gr̄e plenitu
do. ſ. que fuit in chr̄o q̄q; aliter ꝛ aliter. qꝛ i chri/
ſto fuit plenitudo gratie ſicut in capite influente
In Maria vo ſicut in collo trāſfundēte. Meri
to igit ipſa ſuꝑ oēs angelos ꝛ ſctōs exaltari de/
buit: que q̄dem ſuꝑ oēs ordines inferiores im/
proportionabiliter gr̄a ꝛ glīa plena eſt: et oī vir/
tute ſanctitatꝭ p̄fulgida regnat glorioſa ſuꝑ oēs
etiam ſimul vl diuiſim ſumptos ordines. Et ſi
dubiū tibi occurrat quō tānūeroſa beatoꝝ mul
titudo minꝰ habeat ſiml vel diuiſim q̄ hec vna
virgo. Rn̄det ſm Bern̄. de Senis: in ſermone
de aſſumptiōe: ꝙ hec multitudo numeroſitatis
nil facit ad rē maioritatꝭ glīe eſſentialis vel ſub/
ſtantialis qꝛ in ſpūalib idem maiꝰ qd meliꝰ re/
putat. vn̄ plus de ſubſtātiali glīa eſt in vnico ſe/
raph q̄ ſit in oīb inferiorib ordinib angeloꝝ:
etiāſi ꝑ impoſſibile mltiplicarent in infinitum.
ſicut exempli gr̄a. Quicq̄d pn̄t inferiores ordines
eccliaſtici: poteſt etiaz ſacerdotalis gradus ꝛ in/
cōparabiliter plus. ſicut eps ſuper ſacerdotes:
et papa ſuꝑ epos. Nec q̄ntūcunq; multi inferio/
res pn̄t qd pōt ſacerdos. Sic ꝛ in gradib glo/
rie infinita dei ſapīa ordinauit. Nam ſm Aplm
Rho. j. Inuiſibilia dei a creatura mundi per ea
que facta ſunt intellecta conſpiciunt. Un̄ cū glo
ria matris dei ſuꝑat omnē creaturarū inferioꝝ
ordinē: ſequit ꝙ p̄ponderat oīb ſimul. q̄a teſte
Diony. ſuꝑiores ordines p̄cellētiꝰ habent omni/
um dona ordinū iferioꝝ in celeſtib hierarchijs
ꝛ ordinib. Et ſic patet. Ad illa aūt obiecta p̄n
cipalia in contrariū Reſpōdet Ad Primū ſm
Alber. ꝙ hoc non cōtrauenit autoritati ſcriptu
re. qꝛ mater dei ſubuenit ruine angelice ꝑ hoīes
cōmuniter reſtaurande: vt ſic decima drachma
inuēta ſit. i. humana natura per ꝑtm̄ cōmūiter
ꝑdita ꝛ ad choros angelorū reducta. Nam rui/
na angelica ſufficiēter reſtaurat ex hoīb cōmu/
nib. Beata vo dei mater ex q̄ eſt ſuꝑ angelos et
homīes vtpote dei mr̄: debuit ſuꝑexaltari Ad
ſecundū dicendū ſm Bonauē. ſuꝑ. ij. diſt. ix. q.
vij. ꝙ ſicut p̄uilegium ſpeciale nō eſt reducendū
ad legem cōem: ſic ſingularis p̄rogatiua que eſt
in btā vgine non eſt nūeranda cū ordinū diſtin
ctione que eſt ſm legē cōmunē in trib hierarchi
is angeloꝝ in q̄bus relucet veſtigiū trinitatis.
Deniq; ſic non pōt eſſe q̄rta ꝑſona diuīa: ita
nō ꝯuenit ponere quartā hierarchiā angelicam.
Non tn̄ obſtat dei matrē ex ſinglari p̄rogatiua
ponere in ꝓpria ſuꝑ oēs hierarchias. qꝛ ꝑ h̄ non
tollit rep̄ſentatio ſumme trinitatis ab angelicꝭ
ſpiritib. Nimiꝝ pro vero tenet ſm Bonauen.
vbi ſ. ꝙ etiāſi angeli nō cecidiſſent: ad eorundez
ordines aſſumerent hoīes ſicut nūc aſſumunt:
lz differēter. qꝛ illa aſſumptio eſſet hoīm beatifi
catio ſolum. nunc aūt eſt hoīm beatificatio ꝛ ru/
ine angelice ꝑ q̄ndam equalentiaz reꝑatio. Itē
preter nouem ordines angeloꝝ ponit decimus
ordo hoīm infra oēs angelos: eoꝝ. ſ. qui in vita
iſta non meruerūt vt exaltent ad ordines ange/
loꝝ: ſed meritꝭ chr̄i ſaluati: tenent gradū decimū
ſm Bonauen. ꝛ alios plures cōcor. Et tn̄ ꝑ hec
nō tollit exp̄ſſa rep̄n̄tatio trinitatis ab angelicis
ſpiritib. Ita in ꝓpoſito ponēdo dei matrē ſupra
omnes in q̄rta hierarchia ꝓpria ſibi: nō tollit ab
angelis rep̄n̄tatio trinitatis. Ad tertiū dicēdū
ꝙ beata Maria eſt exaltata ſuper omnes ange
los: non q̄dem ſm ordinem nature: ſed ꝑ gratiā
ſingulariſſimā. Nec ſufficiebat ipſam in ſede p̄/
mi angeli collocari: lz foret pura creatura Sed
quia inq̄ztum eſt mater dei habet aliquid excel/
lentiſſimū pre oīb improportionabiliter: ideo
debuit ſingulariter exaltari in glīa q̄ pre cunctꝭ
ſingulariſſimū q̄d adepta eſt in gratia: vt patuit
ex rōnib adductis. O igit pie deus q̄ miſericor
diter nobis hoīb abūdantiā tue bonitatꝭ exhi/
buiſti cum in vtroq; ſexu nos angelis p̄exaltaſti
ſcz in chr̄o ꝛ eiꝰ mr̄e: viros ꝛ mulieres nobilitan/
do. O Ieſu bone q̄ ſic nos dignatꝰ es magnifi/
care tua ineffabili bonitate ſaltē ꝓpter matrꝭ tue
merita digneris btificare.

Articulus. II. de magnificētia honoris qua
aſſumpta eſt btā virgo

Q Iantū ad ſecun
dum myſteriū p̄ncipale de magnificē
tia honoris q̄ btā vgo eſt in celū aſſū
pta Notandum ꝙ q̄druplicis honoris magni/
ficentia ipſa eſt aſſumpta.

Primo qꝛ cũ corꝑis ꝑfecta glorificatione
Scḋo qꝛ cũ btõꝝ honorãda aſſociatiõe.
Tertio quia cum totius curie celeſtꝭ iocũda exultatione
Quarto quia cum angelorũ laudedigna admiratione.

Primo itaqꝫ aſſumpta eſt btiſſima ꝟgo Maria cũ corꝑis ꝑfecta glĩficatiõe. Et iſte honor eſt ꝑmagnific⁹ ⁊ altioris ſtat⁹. qḋ ſic declarat̃. Nimirũ inueniunt̃ ſcti in q̃druplici varietate ⁊ gradu honoris ꝓuchi poſt mortẽ in celũ ſm theologoꝝ ſniam. Primo gradu ſunt q̇dã q̇ ſic ĩ celũ vadunt ꝙ cũ decedũt aliq̇d purgabile ſecum adducũt q̇ vicꝫ ꝑ ignẽ ⁊ penas purgatorij ſatiſfaciũt: et ſic purgati in celũ aſcẽdũt. Et hic g̃dus eſt cõiter plĩmoꝝ in q̃cũqꝫ genere hoim electorũ: coꝙ in multꝭ delinquunt oẽs: teſte ſcriptura Etem̃ ſine venialib⁊ pctĩs vitã pñtem ducere cõmuniter hoĩes etiã electi ⁊ ſancti nequeũt. ꝓpter qḋ .j. Joan. j. Si dixerim⁹ qꝛ pctm̃ nõ habem⁹: noſmetipſos ſeducim⁹: ⁊ veritas in nob nõ eſt. Venialia ꝟo hñt in purgatorio puniri: niſi aliunde ſit in hac vita ſatiſfactũ. Ve igit̃ ⁊ ve oĩb⁊ in mortali pctõ decedentib⁊. qꝛ tales nõ tꝑali pena purgatorij: ſed eterno igne gehenne puniẽdi ſunt in inferno inferiori. O q̃ deus meus q̃ntũ deberent hoĩes feſtinare ad cõuerſionẽ ne ad eternam ſubito ꝑ mortem raperent̃ cruciationem.

Scḋs gradus eſt eoꝝ q̇ ex hac vita decedunt ita purgati vt nullũ cremabile ſecũ portent: ſed ſubito in celũ euolent. De q̇b⁊ Apoca. xiiij. Bti mortui q̇ in dño moriunt̃: qm̃ requieſcũt a laborib⁊ ſuis. qḋ intelligit̃ de euolantib⁊. qꝛ qui vadunt ad purgatoriũ nõ requieſcũt a laborib⁊: imo penas maiores hñt q̃ꝫ h dũ purgant̃. q̇a ignis purgatorij ſuꝑat oẽm penã hui⁹ mũdi: vt patet xxv. diſt. Qui in aliud ſeculũ. Et de pe. diſt. ij. c. vi. et ꝟbis bti Aug. Et hic gradus eſt ſatꝭ paucoꝝ. quia ⁊ ſcti viri q̇ h claruerũt miraculis viſi ſunt in penis purgatorij fuiſſe: vt pcipue refert Greg. in. iiij. li. dialogoꝝ de Paſcaſio: qui cum vir foret mire ſctitatꝭ ⁊ ꝟtutis adeo ꝙ cum eſſet defunct⁹ ⁊ dalmaticã feretro ſuꝑpoſitam demoniac⁹ tetigiſſet: ſtatim ſanat⁹ eſt. Attñ poſt mltũ tꝑis German⁹ Capuan⁹ eps eũ vidit in loco penali. Et tales ſancti plures legunt̃: vt ſctũs Seuerin⁹ Colonieñ. archieps. et ſctũs Henric⁹ imꝑator. ſctũs Stephan⁹ rex: ſm aliquoꝝ opinionẽ. et alij. Terti⁹ gradus eſt eoꝝ q̇ poſtq̃ꝫ deceſſerunt corꝑe ⁊ aĩa iam in glĩam ꝑuenerunt añ generalẽ reſurrectionẽ: ſicut de chõ hoc certũ eſt. qꝛ eſt articulus fidei. Sed de ꝟgine glĩoſa pie credit̃ ab oĩ eccleſia ⁊ a doctorib⁊ aſtruitur Multi etiã theologoꝝ putãt h de Joãne euangeliſta. ſed ⁊ de illis patrib⁊ q̇ ſurrexerũt cũ chõ plurimoꝝ doctoꝝ opinio ẽ. Vñ hic gradus honoris eſt altior ⁊ melior atqꝫ ꝑpaucoꝝ. Quartus gradus adhuc potior ⁊ optim⁹ eſt eoꝝ qui poſt deceſſum ⁊ reſuſcitationẽ glĩoſam ſũt exaltati in altiſſimo ſtatu glĩe ſuꝑ oẽm purã creaturã. Et hec eſt magnificẽtia honoris ſinglarꝭ chrĩ ac btiſſime ꝟginis matris ad magnificentiã ſedis regie ſuꝑ oẽm creaturã ſublimatoꝝ: vt chriſtus dñs rex oim ⁊ ei⁹ glĩoſa mr̃ regina cũctorũ ab vniuerſis vt decet adorent̃. Q̃ aũt btã virgo corpore ſimul glorificato ſit aſſumpta in celum: pie credit ecclĩa. Qḋ q̇dem multi ſctõꝝ non ſolũ aſtruũt: ſedetiã ꝓbare multis rõnib⁊ moliũtur aptiſſime: vt patet ꝑ .xij. rõnes in ṗma pte. ar. iij. deſcṗtas in hocipo li. x. q̃s rõnes colligim⁹ ex dictis ſcõꝝ Bern. atqꝫ Aug. Damaſceniqꝫ in ſuis ſermonib⁊: ⁊ alioꝝ cõcorditer id dictantiũ ſm piam fidẽ toti⁹ ecclĩe. Q̃ ſi dicas. Tñ Hiero. i ſer. de aſſumptõe dr: ꝙ de corꝑali inq̇t Marie aſſũptione eccleſia poti⁹ eligit pie dubitare q̃ꝫ aliq̇d temere diffinire. Rñdet̃ ꝙ in ſequentib⁊ verbis eiuſdem ſermonis idem Hieron. credendũ eſſe ſic approbat dicens. Si non deſunt q̇ dicunt in his q̇ cũ chõ ſurrexerunt ꝑpetuã reſurrectionẽ iam eſſe cõpletã: et nõnulli credũt cuſtodẽ virginis Joãnẽ in glorificata carne gaudere cũ chõ: nec nos de btã Maria factum abnuim⁹. Hec Hiero. Ecce q̃ certũ eſt ſm piã fidẽ eccleſie ipſã fore reſuſcitatã ⁊ ꝑfecte glorificatã. Sed q̃rit̃ qñ fuerit reſuſcitata. Rñdet̃ ſm Antoñ. floreñ. in ſũma. pte. iij. ꝙ hoc ignorat̃. Aliq̇ em̃ dicũt ꝙ ipſa eadẽ die poſt ſepulturã eius: q̇ dies eſt. xviij. kal̃. ſeptembris: ſm Hiero. Alij dicunt ꝙ ſit reſuſcitata tertia die poſt mortẽ ad ſilitudinem filij ſui. Alij aũt q̃dragesimo die: ꝓut legit̃ in reuelationib⁊ btẽ Eliſabet ſibi a btã virgine fuiſſe reuelatũ ꝙ .xl. die poſt ſui dormitionẽ reſurrexerit.

Scḋo aſſumpta eſt btã ꝟgo magnifice. qꝛ cũ btõꝝ honoranda aſſociatiõe: qm̃ ipſe dñs ieſus et totus militie celeſtis exercitus eidem obuiam veniunt: et ſummo cum honore cum laudib⁊ et cãticis vſqꝫ ad thronũ glĩe eam ꝑduxerũt. Si em̃ btõ Martino occurrit angeloꝝ ⁊ ſanctoruꝫ multitudo: vt canit ecclĩa: multo magis btẽ virgini: vt etiã teſtat̃ Hiero. in ſer. de aſſumptione ita dicens. Quis illud cogitare ſufficiet q̃ꝫ glorioſe hodie mundi regina ꝓceſſerit: q̃nto deuotionis affectu tota in ei⁹ occurſum celeſtiũ legionũ ꝓdierit mltitudo: q̃ntꝭ ad thronũ canticꝭ ſit deducta: q̃ꝫ placido vultu: q̃ꝫ ſerena facie: q̃ꝫ diuinis amplexib⁊ a filio ſit ſuſcepta ⁊ ſuꝑ oẽm creaturã exaltata. Hec ille. In hui⁹ figurã legit̃. ij. Regũ vj. ꝙ Dauid deduxit arcam in hieruſalem cum ſeptem choris ⁊ innũera multitudĩe hoim cum ſumma leticia. Iſta arca eſt beata ꝟgo quã chriſtus per Dauid figurat⁹ detulit in celeſtem hieruſalem cũ ſeptem differentijs ſanctoꝝ ſiue choris. Primus chorus fuit patriarcharũ: inter quos ṗcipue fuere Adã ⁊ Eua: Noe: Abraam: Iſaac: Jacob ⁊c. Scḋs fuit chor⁹ ꝓphaꝝ: int̃ quos Moyſes Dauid Eſaias Hieremias ⁊c.

Tertius chorus fuit martyꝝ: inter quos fue-
re Stephanꝰ: Joannes baptiſta: Machabei: ⁊
ſancti Jnnocētes q̃ dicunt̄ martyꝝ flores. Uꝫ
apl'os nō cōnumero. qꝛ adhuc in hac vita poſiti
erant ⁊ necdū in celeſtē patriā ꝑuenerant: q̃ qui-
dē oēs dormitōi btē ꝟginis ⁊ ſepulture aderāt:
vt dr̄ Diony. ⁊ ſcm̄ corpꝰ reuerēter ſepelierunt.

Quartꝰ chorus btōꝝ fuit cōfeſſoꝝ: int̄ quos
Symeō: Joachim: Joſeph ⁊c. Quintꝰ chorꝰ
ſctāꝝ ꝟginū ⁊ mlr̄ieꝝ: inter q̄s ſctā Anna mater
ipſiꝰ btē ꝟgis: ſctā Eliſabeth mr̄ Joānis bapti-
ſte: ⁊ altera ſctā Anna filia Phanuel q̃ in tp̄e pu-
rificatiōis ꝟgis chr̄m dn̄m agnoſcēdo ⁊ lauda-
uit ⁊ cōfeſſa eſt. Sextꝰ chorus btōꝝ cōmuni-
um: inter q̄s erāt anīe q̃ ꝓtūc euolare debebāt in
celū. Nā ſm̄ Fran. maro. credit̄ ꝙ q̄libet die ali-
que aīe de h̄ mūdo in celū euolant. et etiā ꝙ om̄i
die aliq̃ anīe de purgatorio q̃ viꝫ iā purgationē
ſuam expleuerūt aſcēdūt. et ille oēs in comitiua
ꝟginis gaudētes in celū aſcēderūt. in q̄ quidem
ſexto choro oīm taliū ſanctoꝝ anias cōnumera-
mus. Jn hoc etiā choro fuere multe aīe electo-
rū cōmuniū diuerſi ſtatꝰ. viꝫ matrimonialis:
vidualis: et cōmunis ſtatꝰ virginalis: q̃ a princi-
pio mūdi in fide ſctā: ſpe: ac charitate deceſſerāt.

Septimꝰ chorus innūerabiliū angeloꝝ: int̄
q̄s erāt Michael: Gabriel: oēs q̄ꝫ chori angelo-
rū: archāgeloꝝ: ꝟtutū: poteſtatū: ṗncipatuū: do-
minationū: thronoꝝ: cherubin: ſeraphin ⁊c. qui
oēs occurriſſe btē ꝟgini credunt̄. Un̄ in ſermōe
qui intitulat̄ Gregorio magno. Glorificemus
inq̇t ꝟginē quā hodie ꝑadiſus excepit gaudēs:
quam angeli cū laudib; ꝓſequunt̄: quā archan-
geloꝝ chorꝰ venerat̄: quā martyres beatificant
candidati: quā ſctōꝝ cōfeſſoꝝ ſtolatꝰ cōcelebrat
numerꝰ: cui hodie ſctāꝝ ꝟginū cū ſuis palmis
victricib; exultās occurrit exercitus. Hec ibi.

Sed circa h̄ queſtio occurrit: Quō hoc verū
ſit vt tota celeſtꝫ curia exierit de celo obuiam btē
virgini in ſui aſſūptiōe: cū ſup̄mi angeli ad extra
nō mittant̄: vt tenēt doctores: ſm̄ illud qd̄ dicit
Diony. li. de angelica hierar. Suꝑiora inq̇t illa
agmina ab intimis nunq̄ꝫ recedunt: qm̄ ea que
ṗeminent vſum exterioris officij nunq̄ꝫ habent
Hec ille. Jtē de aīab; etiā ſanctoꝝ hoc in du-
biū videt̄ ꝟti. quia vt dr̄ Augꝰ li. de cura ꝓ mor-
tuis agenda inter mediū ⁊ finem: ꝙ defuncti vl'
defunctoꝝ anīe: viuoꝝ reb; intereſſe nō poſſūt.
Un̄ nō videt̄ quō de celo beate aīe deſcēderūt et
in obitu btē Marie p̄ntes eſſe potuerint. Ad
hec r̄ndet̄ ſm̄ doc. ṗcipue Rich. de media villa
ſuꝑ. iiij. diſt. xlv. q. j. arti. iij. et concor. Frā. maro.
ꝙ de cōmuni lege illa agmīa ſuꝑiora angelorū
nō mittunt̄ ad extra. et ſimil'r anīe defunctoꝝ de
ſuis receptaculis exire non p̄nt de cōi lege: eoꝙ
ꝓhibent̄ a ſuꝑiori. i. dei ꝟtute: lꝫ ſi vellēt poſſent
ꝑ ꝓpriam ꝟtutē exire niſi ꝓhiberentur a virtute
ſuꝑiori. Et ſic accipienda ſunt verba Auguſtini
ꝙ anīe nō poſſunt intereſſe reb; viuoꝝ ꝑ ꝓpria ꝫ
naturam ꝓ tanto: qꝛ earum ꝟtus nō pōt cōtra-
ire virtuti ſuꝑiori q̃ ꝓhibent̄. ſed de lege cōi ꝓhi-
bent̄ exire ille anīe q̃ ſunt in purgatorio an̄ exple-
tā pniam. et ille anīe q̃ ſunt in inferno an̄ iudici-
um. Jlle aūt q̃ ſunt in celo exire nolūt vſq̄ꝫ ad tē-
pus reſumptiōis ſuoꝝ corpoꝝ: niſi videāt hoc
aliq̄n placere deo ex ſpeciali cauſa. Sic igitur ex
ſpeciali cauſa ⁊ ṗuilegio ſingulari cōceſſum eſt
btē ꝟgini ⁊ donatū vt oēs angeli ⁊ ſctōꝝ aīe de-
ſcēdant de celo in obitu btē ꝟginis Marie ꝓpt̄
eiꝰ reuerentiā maternā: vt honor debitꝰ exhibea-
tur matri dei. et cum ea iteꝝ aſcēderūt in celum.
Hec ſm̄ Rich. Tertio beata ꝟgo aſſumpta
eſt magnifico honore. qꝛ cum totius celeſtis cu-
rie iocūdiſſima exultatōe. De hoc Hiero. in ſer.
de aſſūptiōe dr̄. Hodierna die credendū eſt mi-
litiā celoꝝ feſtiue genitrici dei obuiam aduenis-
ſe: eamq̄ꝫ ingenti lumine circulfulſiſſe: et vſq̄ꝫ ad
thronū cum laudibus ⁊ canticis ſp̄ualib; ꝑdu-
xiſſe: celeſtem q̄ꝫ hieruſalē tunc ineffabili leticia
exultaſſe: ⁊ iocundatam inextimabili charitate
⁊ oī gratulatiōe iubilaſſe. qm̄ feſtiuitas hec que
nob̄ hodie reuoluit̄ annua: illis oīb; ē facta con-
tinua. Credit̄ q̄ꝫ ꝙ ipſe ſaluator ꝑ ſe totꝰ feſtiuꝰ
occurrerit ⁊ cum gaudio eam ſecum in throno
collocauerit. Hec Hiero. Hic aūt honor de-
ductiōis beate Marie in celū fuit ſup̄mꝰ reſpe-
ctu oīm ſanctoꝝ. quia aliq̄ꝝ ſanctoꝝ anīe aſſu-
munt̄ ꝑ vnum angelū tm̄ deducēde. ſ. ꝑ angelū
cuſtodem. ſicut putat̄ de ſaluandis cōib; hoīb;.
iuxta illud Exo. xxiij. Ecce mitto angelū meum
qui cuſtodiat te ī via. i. in vita iſta. Et ſequitur:
et inducat te in terrā quam ꝓmiſi. i. in patriam.
Alioꝝ aūt quorundā ſanctoꝝ anīe deducunt̄ a
plurib; angelis ſibi miſſis ꝓ merito ſue ſctitatꝫ.
Juxta illud Lu. xvj. Factū eſt vt moreret̄ mēdi-
cus ⁊ portaretur ab angelis ⁊c. Jtē alioꝝ adhuc
anīe deducunt̄ maiori honore a magna pluri-
moꝝ multitudine angeloꝝ. ſicut legit̄ de ſancto
Martino ⁊ q̄buſdā alijs ſanctꝫ. Sed btiſſima
ꝟgo Maria excellentiſſimū obtinuit honorem
ſuꝑ omnes. quia oēs q̄t erant angeli ⁊ inſuꝑ ipſe
met chr̄s deꝰ ei occurrit. Et ſic patet. Quarto
btā ꝟgo aſſumpta eſt magnifice. qꝛ cum oīm an-
geloꝝ laudedigna adminiſtratione. quia cū ipſa
cum tā ineffabili iocunditate ⁊ gloria aſſumere-
tur in celum: angeli admirando de tanta glo-
ria huius vnius puelle: in laudem eius fecerūt
queſtiones: ſicuti ⁊ chriſto aſcendente in celum
queſierunt dicentes. Quis eſt iſte qui aſcendit
de edom ⁊c. Eſaie. lxiij. Jtaq̄ꝫ hodie cum vidiſ-
ſent angeli hominem purum. id eſt beatam vir-
ginem ſuper omnem creaturam exaltari cui ſi-
mile viſum non fuerat: tunc eorū Prima hie-
rarchia admirando gloriam Marie ⁊ laudem:
dixit illud Canticoꝝ. vj. Que eſt iſta que aſcēdit
per deſertum ſicut ꝟgula fumi ex aromatibus

myrrhe ⁊ thurꝭ ⁊ vniuerſi puluerꝭ pigmentarij. Quibꝫ ꝟbis admirātes laudant eiꝰ hūilitatem qđ notaꝛ in virgula fumi. eiuſqꝫ caſtā ⁊ odoriferā deuotionē: qđ notaꝛ ī myrrha mortificatiōis et thure deuote orōnis. iuxta illud Pſ̄. Dirigaꝛ oratio mea in cōſpectu tuo ſic incenſum ⁊c̄. Laudāt etiā eiꝰ ꝟtutū oīm plenā pfectionē: cū dicūt: et vniuerſi puluerꝭ pigmētarij. His rn̄dit Eſaias Hec eſt inqt ꝟga quā pdixi. Egredieꝛ virga de radice ieſſe: et flos de radice eiꝰ aſcēdet: et requieſcet ſup eū ſpūs dn̄i. Eſa. xi. Secundaqꝫ angeloꝝ hierarchia de virginis gloria ait. Que eſt iſta q pgrediꝛ quaſi aurora cōſurgēs: pulcra vt luna: electa vt ſol: terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata Cant. v. Quia em̄ videbāt eā eſſe mediatricē ſalutꝭ oīm: ideo dicebāt: qſi aurora: q mediat inter diē ⁊ noctē. ita btā ꝟgo inter deū ⁊ creaturas. Itē videbāt eam dei matrē: ideo dixerūt: pulcra vt luna. qꝛ in luna videꝛ apparere imago hoīs fabri. ſic in Maria apparuit chrs fabricator mundi. Item videbāt eā eſſe ſpōſam dei patris charitate plenam: ideo dixerūt: electa vt ſol. Quam nouerant qꝛ ipſa cōtriuit caput ſerpētꝭ: ꝑpterea dixerūt: terribilis. ſ. demonibꝫ vt caſtrorū acies ordinata. Ad hāc eorū queſtionē rn̄dit Dauid. Hec eſt illa quā pdixi: qꝛ aſtitit regina a dextrꝭ tuis. ſ. o fili dei: in veſtitu deaurato circūdata varietate. Demū Tertia hierarchia admirādo dixit illud Cant. vj. Que eſt iſta q aſcendit de deſerto. i. ſeculo: quod deſertū eſt: qꝛ peccatoꝝ ſpinis obſitū et ꝟtutū gratijs incultum: delitijs affluēs. ſ. mltiplicꝭ glīe ⁊ plenitudis grē: innixa ſup dilecto. i. filio: qſi vnū cū eo: ſic exponit Bern̄. Ad qđ rn̄dit Ezechiel. Hec ē illa porta clauſa de qua ſcpſi. xliiij. ca. Porta hec clauſa erit ⁊ nō apieꝛ: ⁊ vir nō ptranſibit p eā: qm̄ dn̄s deꝰ iſrael ingreſſus eſt p eam: eritqꝫ clauſa pncipi ⁊c̄. Et Sapiēs ait illud ca. iij. Hec eſt q neſciuit thoꝝ in delicto: habebit fructū in reſpectiōe aiaꝝ ſanctarū. Et iterū. Iſta eſt ſpecioſa mr̄ filias hierl̄m ſicut vidiſtis eā plenā charitate ⁊ dilectiōe. Sicqꝫ in celū gaudēs ſuſcipiꝛ ⁊ pmagnifico honore in illo celeſti ſolio ſublimata ab oībꝫ collaudaꝛ ⁊ honorificētiſſime extolliꝛ: circūdata ſctōꝝ agminibꝫ: ſine termio eius laudes cōcinētibꝫ. De h̄ btūs Gerardus epS ⁊ martyr in ſuis Homelijs dr̄ ſic. Solꝰ dn̄s Jeſus chrs pōt hāc magnificare quēadmodū fec̄ vt ab ipa maieſtate laudē ꝯtinue accipiat ⁊ honorē: angelicꝭ ſtipata choris: archāgelicꝭ vallata turmis: thronorū hincinde poſſeſſa iubilatōnibꝫ: dn̄ationū circūcincta tripudijs: pncipatuū circūſepta obſequijs: poteſtatuū amplexata plauſibꝫ: ꝟtutū girata honoribꝫ: cherubin circūſtantionata hymnizationibꝫ: ſeraphin vndiqꝫ poſſeſſa ineffabilibus cantiōibꝫ. Ipſa q̄ꝫ ineffabiliſſima trinitas perenni i tripudio ſibi applaudit: atqꝫ ſua gr̄a in ea tota redūdante oēs eidē attēdere facit. Aploꝝ ſplēdidiſſimus ordo ineffabili laude illam extollit. Martyꝝ multitudo oīmode ſupplicat Dn̄e tāte. Confeſſorū exercitꝰ innūerabilis cōtinuū ſibi pſonat canticū. Uirginū cādidiſſima contio iugem choreā ad ſuam celebrat glīam Hec ille. O igiꝛ chariſſimi: oēs eam magnificemꝰ in terrꝭ q tantis honoribꝫ extolliꝛ in celis.

Articulus. III. de corona btitudinis q̄ bn̄dicta Maria in celum aſſumpta extitit glorioſiſſime laureata. Aſſignanꝛ aūt h̄. xij. corone.

Quantum ad tertiū myſteriū de corona btitudinis q̄ btā ꝟgo eſt laureata in celorū regno Notandū ꝙ ad numerū. xij. ſtellarū ſm ꝙ vidit Joan. in Apoc. ipam btiſſimam ꝟginē coronatā fore in capite corona. xij. ſtellaꝝ: poſſumꝰ deſcribere. xij. coronas q̄s accipe poſſumꝰ ex ſacra ſcptura ⁊ theologorū ſnia: qbus ipſa ē ſupexcellenter coronata.

Prima corona dr̄ aurea. ſ. eſſentialis.
Scđa dr̄ aureola virginalis.
Tertia dr̄ aureola ipſiꝰ pdicatſonis.
Quarta aureola eiꝰ martyrij ⁊ paſſionis.
Quinta dr̄ corona vite
Sexta dr̄ laurea palme vel victorie.
Septima dr̄ corona iuſtitie.
Octaua dr̄ decoris diadema ⁊ ſpeciei
Nona dr̄ corona regalis.
Decima dr̄ corona ſponſalis.
Undecima dr̄ corona glorie honoris
Duodecima corona ptātiue iuriſdictionis.

Prima itaqꝫ corona dr̄ aurea q̄ eſt glīe ſubſtātialis pmiū. Hec ſm doctores ſup. iiij. ſen. diſt. xlix. cōſiſtit in clara viſione dei ⁊ ſctiſſime trinitatis pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. atqꝫ in eiꝰ fruitiōe ⁊ ſempitna tētiōe. Hec corrūdet triplici ꝟtuti theologice q̄ vniꝛ h̄ aīa deo p grām vicꝫ fidei ⁊ charitatꝭ ⁊ ſpei. Un̄ his tribꝫ ꝟtutibꝫ in via ſuccedūt tres dotes aīe in pr̄ia. qꝛ viſio diuīa ſuccedit fidei: q̄. ſ. viſione dotabiꝛ potētia aīe intellectiua q̄dā habitu luminoſo ſupinfuſo q̄ eleuaꝛ ad deum clare ſicut eſt videndū in ſumma ⁊ ineffabili iocūditate. Itē fruitio amoris ſuccedit charitati p quā volitiua potētia aīe inheret deo tanq̄ ſumme bonitati: et tota aīa fruiꝛ inenarrabilis dulcedinis affluētia in ipo. Deniqꝫ tētio ⁊ perpetua poſſeſſio ſuccedit ſpei p quā ſm memoriam gratificaꝛ ⁊ glīficaꝛ aīa innixa ſūme maieſtati ſecura pfectiſſime de ppetuatiōe glīe ⁊ tētiōis dei. Un̄ Eſa. lx. Tunc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabiꝛ ⁊ dilatabiꝛ cor tuū ⁊c̄. Qm̄ aūt btiſſima ꝟgo ſupexcellēter p oībꝫ alijs fulſit in hac vita ꝟtutibus in premiſſis: fide: ſpe: ⁊ charitate. ꝗ improportionabiliter ſup oēs hanc aureā coronā glorie ſubſtātialis glorioſiſſime obtinet in patria. De hac accipi poteſt illđ Eccl̄iaſtici. xlv. Corona aurea

ſup̱ caput eius expſſa ſigno ſcitatis: glīa bono-
ris ⁊ opꝰ fortitudis. Dicit̃ aũt corona aurea q̄a
radici charitat̄ ħ p̄miũ eentiale corrñdet vt vo-
lũt doc. et nõ generi op̱is. Aurꝫ ṽo eſt icorrupti-
bile: in q̄ notat̃ charitas q̄ nunq̄ʒ excidit. j. Cor.
xiij. Itē aurꝫ delectabiliꝰ refulget: in q̄ notat̃ viſi-
onis fruitiue claritas. Deniq̄ʒ q̄ꝛ corona aurea ē
circularis figure cuiꝰ nõ eſt reꝑire finem: ideo in
hoc notat̃ ꝑpetuitas. O q̄ʒ iocũda. O q̄ʒ glīoſiſſi-
ma eſt iſta corona bt̄e ṽginis q̄ pre oīb; angelis
et ſctis videt deũ patreʒ ⁊ ab eo genitũ filiũ atq̄ʒ
ſpũmſctm̄ ab vtroq̄ʒ ꝓcedentē. Nã vt ait Bern.
ſup̱ Cant̃. Reuera illud ſolũ eſt verꝫ gaudiũ qḋ
de creatore cõcipit̃: cui compara oīs aliunde io-
cũditas meroꝛ ē: oīs ſuauitas doloꝛ eſt: oē dul-
ce amarꝫ: oē decorꝫ fedum: oē poſtremo qḋ dele
ctare põt moleſtũ eſt. O q̄ʒ felix illa regio in q̄ in-
grediemur ad viſionē diuinitat̄: ⁊ egrediemur
ad viſionē hũanitat̄ chr̄i: et vtrobiq̄ʒ paſcua dul
cedĩs eterne iueniemꝰ. ⁊ q̄d tũc eſt in glīoſiſſima
dei matre. O vere glīoſa dicta ſunt de te ciuitas
dei noſtri. Scḋa corona dr̄ aurea virginalis.
Nã ẜm doc. ſup̱. iiij. diſt. xlix. aureola p̄cipua da
tur ṽginib;. vñ ⁊ de eis canit eccl̄ia. Ueni ſpõſa
chr̄i accipe coronã quã tibi dñs preꝑauit in eter
nũ. Et qm̄ glīoſa dei mr̄ eſt ṽgo ṽginũ q̄ nec pri
mã ſil̄em viſa eſt nec h̄re ſequentē. ideo ip̄a coro
nata eſt in hac aſſumptiõe hac corona q̄ dr̄ aure-
ola ṽgīalis q̄ cõꝑat̃ lilio ꝓp̄t puritat̄ albũ cãdo-
re: iuxta illḋ Cant̃. ij. Sicut liliũ inter ſpinas: ſic
amica mea inter filias. vñ hec eſt liliũ. Tertia
corona dr̄ aureola p̄dicationis. de q̄. j. Pet. j. dr̄
Seniores paſcite. ſ. p̄dicatiõe q̄ in vobis eſt gre
gē vt ꝑcipiat̄ imarceſſibilē ⁊ interminabilē glo
rie coronã: q̄. ſ. debet̃ p̄dicatorib;: vt volũt doc.
ſup. iiij. Et hec dr̄ ſtella. q̄ꝛ vt ſcribit̃ Dañ. xij. qui
docti fuerint fulgebũt q̄ſi ſtelle in ꝑpetuas et̄ni-
tates. Hac etiã corona eſt coronata b. ṽgo que
ſũmos etiã p̄dicatores totius fidei catholice. i.
apl̄os ⁊ euãgeliſtas docuit. vñ Apoc. xij. ſcribit̃
ꝙ in capite eius. ṽginis eſt corona. xij. ſtellarꝫ.
q̄ꝛ ipſa fuit mgr̄a ⁊ doctrix apl̄orꝫ. xij. et oīm ar-
ticulorꝫ fidei q̄ in. xij. articulis ſymboli precipue
compꝛhendunt̃. Quarta corona martyrij: cui
debet̃ aureola ẜm doc. Et q̄ꝛ ipſa b. ṽgo marty
riũ maximũ pre alijs paſſa ē in filij cõpaſſione:
cuiꝰ aīam gladiꝰ doloris ꝑtranſiuit: in q̄ dolore
oēs alios martyres exceſſit: vt patuit li. iij. p̱. iij.
ar. j. ḡ ſũmã coronã martyrij ꝓmeruit. Et hec eſt
corona tanq̄ʒ roſea ꝓp̄t rubꝛꝫ ſanguinē. ſ. dñi Je
ſu quē effudit in cruce p̄ñte ſua mr̄e ⁊ cõpatiēte.
Uñ de ipſa canit̃ in officio hodierno. Uidi ſpe-
cioſam q̄ſi colũbã aſcendētē deſup̱ riuos aq̄rꝫ. i.
angelorꝫ: et ſic̄ dies verni circũdabant eã flores
roſarꝫ ⁊ lilia conual. Quinta corona vite. de q̄
Apoc. ij. Eſto fidelis vſq̄ʒ ad mortē ⁊ dabo tibi
coronã vite. Et Jac. j Btũs q̄ ſuffert tētationeʒ
q̄m̄ cũ ꝓbatꝰ fuerit accipiet coronã vite. Hec di

uerſificat̃ ẜm triplicē ſtatũ vite ſaluãdorꝫ in tri-
plici ḡdu cõtinentie. ſ. Cõiugalis: cui debet̃ fru-
ctus triceſimꝰ. Uidualis: cui debet̃ fructꝰ. lx. et
Uirginal̄: cui debet̃ fructꝰ cēteſimus ẜm Bona
uē. et alios theologos. iuxta illḋ Mat. xiij. Se-
mē cecidit in terrã bonã ⁊ ortũ fecit fructuʒ: aliḋ
cēteſimũ: aliud. lx. aliud. xxx. Eſt ḡ fructꝰ p̄miũ il
lius celeſt̄ corone vite bt̄e q̄ correſpondet ſtatui
cõtinētie in q̄ q̄ſquis ꝓbatꝰ fuerit ⁊ fidelis vſq̄ʒ
ad mortē accipiet coronã p̄mij ẜm gradũ ſui ſta
tus ⁊ fructꝰ. Sed qm̄ dei mr̄ ꝑfectiſſime meru-
it in q̄libet ſtatu p̄dicto. Nã fuit cõiugata conti-
nētiſſima: q̄ꝛ deſpõſata Joſeph. ſed nõ in cõcupi
ſcētia iũcta. Itē fuit vidua caſtiſſima poſt mortē
Joſeph ſpõſi. Fuit q̄ʒ cũ his ṽgo ꝑpetua. Oim
ḡ electorꝫ fructꝰ ⁊ coronã vite glīoſiſſima obti-
net. Sexta corona dr̄ palma victorie. de qua
apl̄s. ij. Corꝫ. ij. Nõ coronabit̃ niſi q̄ legitime cer
tauerit. Et Apoc. vij. dt̄ Joã. ſe vidiſſe palmã in
manib; ſctõrꝫ. Eſt aũt palma ẜm doc. q̄ddã p̄mi
um celeſte ⁊ gaudiũ qḋ debet̃ nõ radici charita-
tis nec op̱i: ſed volũtati. et ħ dat̃ talib; ſctis q̄ ꝑ-
fecte vicerũt ſeipſos adeo vt voluntatē ⁊ plenũ
deſideriũ habuerint patiēdi ꝓ chr̄o martyriũ: lʒ
diuia diſpēſatiõe effectũ nõ ſint cõſecuti. Uñ de
btõ Martino canit eccl̄ia. O ſctiſſima aīa quã
etſi gladiꝰ ꝑſecutoris ñ abſtulit: palmã tñ mar-
tyrij nõ amiſit. Et cõſimil̄r de ſctõ Frãciſco. Hãc
vtiq̄ʒ palme coronã btã ṽgo p̄celletiſſime ꝓme-
ruit qñ ſeipam cũ ꝓprio filio ĩ mõte caluarie paſ-
ſioni obtulit vbi ⁊ gladiuʒ doloris in compaſſi-
one ꝑtulit: et milleſies ibidē mori ꝓ filio ⁊ cũ fi-
lio dño Jeſu deſiderauit. Qḋ teſtat̃ Berñ. in tra
ctatu de cõpaſſione bt̄e ṽginis. et cõcor. Anſ̄. in
ꝑſona Marie: dicētes ſic. Aſpiciebã dñm ⁊ filiũ
meũ in cruce pendentē ac morientē: et tãto dolo-
re vexabar in mente ꝙ nõ poſſum explicare ſer-
mone. Iſte erat doloꝛ mihi maximꝰ q̄ꝛ videbam
me deſeri ab ip̄o quē ṽgo conceꝑam ⁊ genuerã
q̄ mihi erat vnicꝰ. videbã mori quē dilexit aīa
mea ⁊ tota liq̄fiebã pre anguſtia: dabã gemitus
et ſuſpiria: ploꝛabã ꝑ talia ṽba. O fili chare. O
benigne nate. o amoꝛ vnice: da mori tecum ⁊ ne
derelinq̄s me. Nil mihi dulciꝰ vere q̄ʒ mori tecũ
amplexata cruce. et nil amariꝰ certe q̄ʒ viuere ſi-
ne te. Hec ⁊ plura ibidē. vnde patet q̄ꝛ palme co
ronam habet. Septima corona iuſticie q̄ eſt
p̄miũ mercedis ꝓ retributiõe bone operationis
eoꝙ ẜm iuſticie equitatem vnuſquiſq̄ʒ propriã
mercedem accipit a deo ẜm ſuum laborem: te-
ſte apl̄o. De hac corona idem dicit. j. Timot̃. iiij.
Bonum certamen certaui: curſum ꝯſummaui:
fidem ſeruaui. ĩ reliquo inquit repoſita eſt mihi
corona iuſticie quã reddet mihi dñs iuſtus iu-
dex. Uñ q̄ꝛ btã ṽgo plus oīb; laborauit in gr̄a
ꝑabũdantiſſima ⁊ in amoris diuini p̄eminētia:
oīs boni op̱is merito fuit pleniſſima: vt claruit
libro. vij. parte. ij. ideo ſummam hanc coronam

mercedis ꝛ retributiōis diuīe iuſticie in aſſum-
ptiōe adepta extitit. Si q̄ ppe vt habet̄ Prouer.
xiiij. corona ſapiētū coꝝ diuitie vicꝫ ꝟtutū ꝛ ope
rū meritoriorū: multo forti⁹ hec corona in ꝟgi-
ne btā habet locū. Octaua corona dr̄ decoris
diadema ꝛ ſpeciei .i. pulcritudinis. de q̄ ſcptū est
Sap̄. v. ca. Accipiēt .ſ. ſcti regnū decoris: ꝛ dia-
dema ſpeciei de manu dn̄i. Hoc diadema deco-
ris ſpeciei dat̄ p̄cipue illis ſctis qui in puritate
innocētie vixerunt ꝛ ſine macula ſūt an̄ thronū
dei: q̄ ſequunt̄ agnū q̄cūqꝫ ierit: ꝛ cantāt cāticū
nouū qd̄ nemo ali⁹ pōt cātare: vt ſcribit̄ de ſctis
talib⁹ Apoc. xiiij. Hec ꝟtus rara ē: et ſic hec coro
rona decoris nō valde mltoꝝ. qꝛ vt ait Aug. de
ciui. dei. li. xxj. Pauciſſimi inqt ſunt tāte felicita
tis vt ab incūte adoleſcētia nulla dānabilia pec
cata cōmiſerint. Taliū itaqꝫ ſctoꝝ p̄miū ꝛ gau-
diū ſpeciale qd̄ hn̄t de innocētie puritate ꝛ icor-
rupta mūdicia dr̄ diadema decoris ꝛ ſpeciei. q̄a
ꝑpter puritatē incorruptā in q̄ ē decor aīe ꝛ pul-
critudo ſūma: dabit̄ eis q̄dem decor glīe accidē-
talis in futuro: ſm doctores ſup. iiij. Et qm̄ btā
virgo ſup oēs creaturas fuit puriſſima tāta pu-
ritate q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi: teſte Anſ.
li. de cōceptu ꝟginali. ideo ſūmi decoris ꝛ indici
bilis pulcritudīs coronā poſſidet adeo ꝙ oīm
angeloꝝ ꝛ ſctoꝝ decor reſpectu decoris b. ꝟgis
eſt ſic lux lune ꝛ ſtellaꝝ reſpectu ſolis. Vn̄ Eccī
xxvj. Sicut ſol oriēs in altiſſimis dei: ſic mulie-
ris bone ſpēs .i. Marie: in ornamētū dom⁹ ſue .i.
celeſtꝫ patrie. Hinc ꝛ Cant̄. vj. dicit ad eā deus.
Tota pulcra es amica mea: ſuauis ꝛ decora: et
macula nō eſt in te ꝛc. Nona corona regalis q̄
btā ꝟgo eſt coronata tanq̄ regina celi ꝛ dn̄a mū
di. iuxta illud Ps̄. Aſtitit regina a dextris tuis
in veſtitu deau. cir. va. In hui⁹ figurā Heſter. ij
ſcptū eſt. Adamauit eā rex ſup oēs mlieres: ꝛ po
ſuit diadema regni ſup caput ei⁹. Decima co-
rona ſponſalis. qꝛ ipa eſt ſpōſa ſūmi ꝛ etn̄i regꝫ:
et ideo coronam ſponſalē glorioſiſſima obtinet.
Vn̄ Eſa. lxj. ait. Tanq̄ ſponſam decorauit me
corona dn̄s: et indumēto iuſticie circūdedit me.

Undecima corona: glorie honoris. de q̄ Ps̄.
Glīa ꝛ honore coronaſti eū dn̄e: ꝛ cōſtit̄. eū ſup
o. ma. tuaꝝ. Hac corona btā dei mr̄ eſt hodie co
ronata qn̄ ad tante dignitatꝫ glīam ꝛ honorem
eſt ꝑuecta ꝛ exaltata: vt ab oīb⁹ creaturꝫ celeſtib⁹
ꝛ terreſtrib⁹ ſit honore debito adoranda: laudā-
da: et glorificāda tanq̄ dei mr̄ digniſſima que ī
celeſti patria ab oīb⁹ ſctis ꝛ angelis laudat̄ per
ſecula: dicēdo illud Judith. xv. Tu glīa hierlm̄
tu leticia iſrael: tu honorificentia ppli noſtri. In
cui⁹ ſignificationē Joan. in Apoca. ca. iiij. vidit
ꝙ ſancti mittebant coronas ſuas an̄ thronū: di-
cēdo. Dign⁹ es dn̄e de⁹ nr̄ accipe glīaꝫ ꝛ honorē:
qꝛ tu creaſti oīa. Thron⁹ nēpe dei eſt btā ei⁹ mr̄:
ante quā mittūt ſuas coronas ꝓ ſigno adorati-
onis: et deum in ſe ꝛ in ſua matre collaudāt.

Duodecima corona dr̄ poteſtatiue iuriſdicio
nis: q̄ eſt tanq̄ corona de lapide p̄cioſo q̄ dat̄ a
deo ſuis filijs ꝛ electꝫ ī celo. iuxta illd̄ Ps̄. Po-
ſuiſti ī capite ei⁹ coronā de lapide p̄cioſo. Et h̄ in
ſignū ꝙ ſūt filij regꝫ etn̄i: heredes qꝫ dei ꝛ cohe-
redes chri ad regndū cū ipſo in ſecula ſeculorū.
Et ſic in ſignū ptātꝫ regalis corona eis debet̄ vt
ſignificet̄ qꝛ in illo regno p̄nt oīa q̄ deſiderāt et
volunt impetrare a deo ꝛ hr̄e. ꝑpter qd̄ idē Ps̄.
p̄mittit ibidē d. Deſideriū cordis ei⁹ tribuiſti ei: ꝛ
volū. la. e. nō frau. eū. Multo aūt excellenti⁹ pre
oīb⁹ hāc coronā btā ꝟgo habet q̄ ptātem plenaꝫ
obtinet: nō eīm mō vt filia regꝫ etn̄i: ſed ꝛ vt mater
atqꝫ ſpōſa ꝛ dn̄a regni: q̄ n̄ ſolū impetrādi habet
ius ꝑut alij ſcti tanq̄ filij ꝛ filie: ſed etiā iuriſdici
onē habꝫ impandi deo tanq̄ mr̄ filio: vt fiat qd̄
ipſa vult petere: iuxta illud legꝫ p̄ceptū. Hono-
ra patrē ꝛ matrē ꝛc. Vnd̄ oīs ptās iuriſdicionis
Marie tradita eſt. Et ideo ipa dr̄ Eccī. xxiiij. In
hierlm̄ ptās mea. Bern̄. Data eſt tibi o Maria
oīs ptās in celo ꝛ in terra: vt q̄cq̄d voluerꝫ vale-
as impetrare. Ad hanc aūt corona oīmode pote
ſtatꝫ inuitata eſt btā ꝟgo a deo in hac aſſūptiōe:
ſicut ſcribit̄ Cant̄. iiij. vbi dicit de⁹ ad eam. Veni
de libano ſponſa mea: veni de libano: veni coro
naberis de capite amana: de capite ſanir ꝛ her-
mon: de cubilib⁹ leonū: de montib⁹ pardorum.
Hec ibi. In q̄b⁹ ſacratꝫ verbis oſtendit̄ ꝙ beata
ꝟgo iuitata de libano caſtitatꝫ (etenī liban⁹ can-
dor interp̄tat̄) tanq̄ ſponſa dei p̄dilecta extitit co
ronata q̄ntuplicꝫ ptātꝫ corona. Primo q̄dē co
rona ſibi tradita eſt ptātꝫ de capite amana .i. de
his q̄ ſunt in anguſtia purgatorij vel cuiuſcūqꝫ
neceſſitatꝫ ꝛ tribulatiōis atqꝫ aduerſitatꝫ cōſtitu
ti: vt vicꝫ talib⁹ cōfugiētib⁹ ad ipſam exhibeat ſe
btā ꝟgo tanq̄ matrē miſcđie eos ſubleuando.
Nā amana mons ſicelie eſt. et ſm Hiero. inter-
p̄tat̄ cōprimens eū: aut coanguſtatio ei⁹: et ideo
ſignificat in anguſtia poſitos. et in capite hui⁹
montis ſignificat̄ ſummitas in talib⁹ anguſtijs
Scđo corona ptātis data eſt Marie de verti
ce ſanir .i. de gratia ꝛ gloria iuſtis diſpenſanda
Nam ſanir ſm Hiero. interp̄tatur deus lumi-
nis vel deus lucerne ſeu nouitatem attollēs. et
eſt ſanir mons in Judea. et ideo cōuenienter ſi-
gnificat iuſtos q̄bus deus dat lumē glorie ꝛ lu-
cem grē attollēs nouitatē .ſ. p ꝟtutū ꝑfectū. Et
in ꝟtice ſūmitas donoꝝ ipſoꝝ ſignificat̄. De iſtꝫ
igit̄ eſt coronata Maria vt ſit mr̄ grē et glīe.

Tertio coronata eſt de ꝟtice hermon q̄ etiam
eſt mons Judee ꝛ interp̄tat̄ anathema meroris
ſm Hiero. et ideo ſignificat pctōres magnos et
vſqꝫ ad ſūmū ꝟticē in delictꝫ exiſtentes. qꝛ tales
ſunt anathemate peccati ligati digni ad merorē
gehenne: dicēte Ps̄. Maledicti qui declināt a
mādatꝫ tuis. De talibus coronata eſt Maria vt
ad eam ꝯuerſis ſit mr̄ venie: remiſſionem pecca
torum a filio impetrando verāqꝫ p̄niam infun-

dendo. Quarto coronata eſt de cubilib9 leo-
nū.ſ.infernaliū demonū:q̄ tanq̄ leones rugien
tes circuīcunt q̄rētes quē deuorēt:vt dr̄ Petr9.j
cano.v. In q̄z cubilib9 ſūt hoīes īfideles ⁊ de-
ſperati q̄ noluīt cōuerti.De his etiā coronā ptāʒ
accepit Maria:vt ſit ꝯ eos mr̄ victorie ⁊ ꝓtecti-
onis ſuoꝝ. q2 ꝑ ipam cōtritū eſt caput ſerpentʒ:
⁊ meritʒ eius coercent̄ diaboli ⁊ infideles ac ma-
li hoīes atq̄ deuincunt̄ ne bonis ⁊ electʒ fideli-
bus noceāt. Quinto coronata eſt de montib9
pardoꝝ.i.de ſummitatib9 erroꝝ varioꝝ q̄ ſigni-
ficant̄ ꝑ pellis varietatē ⁊ crudelitatē pardi: vt
vicʒ btā v̄go cunctas hereſes ſola interimat in
vniuerſo mundo:vt canit eccl̄ia. Ecce ḡ corona
ptāʒ Marie vt ipſa ſit mr̄ gr̄e ⁊ mr̄ miſcōie:ma
ter venie:mr̄ victorie:atq̄ mat̄ vere ſapie q̄ cun-
ctas illuſtrat eccl̄ias. Propter hec Bern. Ma-
ria inq̄t oīb9 oīa facta eſt: oīb9 ſinū miſcōie apit
vt de plenitudine ei9 accipiāt vniuerſi:eger cura
tionē:triſtʒ cōſolationē:pctōr veniā:iuſt9 grām:
deniq̄ tota trinitas gl̄iaʒ. Hec ille. O igit̄ femi
na ſuꝑfelicıſſima ⁊ ſuꝑ oīa gl̄ioſiſſima q̄ p̄mio-
rū oīm ꝓfulges corona:nulla certe lingua ſuffi-
cit tua enarrare magnalia. O btōꝝ ſuꝑbeatiſſi-
ma:tu angeloꝝ dn̄a:v̄ginū virgo:apl̄oꝝ mgr̄a:
martyꝝ martyr:vite et̄ne leticia:celeſtiū decor:
et oīm regina:ſponſa dei:mr̄ chr̄i:et ſalutis no-
ſtre aduocata:noſtras inſufficiētias tu benigne
excuſa:et ex pietate diuinit9 tibi inſita da nob vt
ꝑ tua merita ꝑueniam9 ad ꝯtēplāda p̄mia tua ce
leſtia:vbi ꝑ te ⁊ nos coronati gl̄ia:digne lauda-
re poſſim9 te ⁊ tuū dulciſſimū Jeſum ꝑ infinita
ſecula Amen.

Pars q̄rta libri decimi.ſ.de aſſumptiōe bea-
te Marie iuxta ꝓceſſum euāgelij ipſi9 ſolēnita-
tis in quo myſteriū actiue:contemplatiue:⁊ fru-
itiue ſignificat̄.

Maria optimā par

te elegit q̄ nō auferet̄ ab ea. Hec ver-
ba ſunt ſaluatoris nr̄i Lu.x.⁊ i euan
gelio hodierne ſolennitatʒ lecta:q̄ v̄ba ſm̄ lrām
lʒ ſint d̄ Magdalena dicta:tn̄ ſctā eccl̄ia accipit
hec v̄ba ad laudē btē v̄ginis Marie ⁊ canit in
hui9 aſſūptiōis feſtiuitate. Hec q̄ppe ē illa dies
bn̄dicta in q̄ gl̄ioſa dei mr̄ optimā illā vitā frui-
tiuam.ſ.celeſtʒ patrie intrauit in q̄ optimā ꝑtem
btitudinis ſuꝑ oēm purā creaturā aſcēdēdo ac-
cepit:q̄ nō auferet̄ ab ea in et̄nū. Et ideo ꝓ ei9 ho
dierna gl̄ia dignū eſt vt oēs nos exultem9 ⁊ lete
mur ⁊ dem9 gl̄iam deo. Sicuti etiā oēs angeli
et celi ciues hodie exultādo laudem deo ⁊ ſancte
eius genitrici decātauerūt: vt canit eccl̄ia Aſſū-
pta eſt inq̄t Maria in celū:gaudent angeli lau-
dantes bn̄dicunt dn̄m. Ad qd̄ q̄deʒ hortat̄ nos
gl̄ioſus ille Hiero.in ſer.de aſſumptōne:ita di.
Hodie nāq̄ gl̄ioſa ſꝑ v̄go Maria celos aſcen
dit:rogo gaudete.q2 vt ita fatear ineffabilit̄ ſub-
limata cū chr̄o regnat i eternū.regina mūdi ho-
die de terrʒ ⁊ de p̄nti ſeculo nequā eripit̄. Iterū
dico gaudete q2 ſecura de ſua īmarceſſibili gl̄ia
ad celi iā ꝑuenit palatium. Exultate inq̄t ac gau
dete ⁊ letet̄ oīs orbis. q2 nob hodie oīb9 ei9 inte-
uenientib9 meritʒ ſalus aucta ē. Et infra ſubdit
di.ſic. Quia inq̄t iter ſalutʒ nr̄e in laudib9 eſt ſal
uatiōis:hortor vos ⁊ cōmoneo in hac ſacra ſo-
lēnitate genitricʒ dei Marie nolite ceſſare a lau
dib9. Vĺ ſi v̄go es gaude:q2 meruiſti eē,⁊ tu qd̄
laudas:tm̄ cura vt ſis q̄ digne laudare poſſis.
Vĺ ſi cōtinēs es ⁊ caſta:venerare ⁊ lauda:q2 nō
aliunde ꝯſtat vt poſſis eſſe caſta q̄ȝ ex gr̄a chr̄i q̄
ꝑleniſſime fuit ī Maria quā laudas. Vĺ ſi coiu
gata certe es aut peccatrix: nihilo min9 confite-
re ⁊ lauda.q2 inde oīb9 miſcōia ꝓfluxit ⁊ gr̄a vt
laudes.et q̄ȝuis n̄ ſit ſpecioſa laus in ore pctōris:
noli ceſſare a laude.q2 inde ꝓmittitur tibi venia
vn̄ ⁊ oīb9 vt laudes. Hec Hiero. vbi ſ. Itaq̄
ad laudē ⁊ gl̄iam ipſi9 btē v̄ginis h̄ tria myſte-
ria notabim9 ſm̄ ꝙ in euāgelio ipſo feſtiuitatis
hodierne ipa d̄ trib9 figurat̄r cōmēdat̄ ⁊ laudat̄.
Prio de vita actiua ſignificata in Martha
Scd̄o d̄ vita ꝯtēplatiua ſignificata ī Magd̄.
Tertio de vita fruitiua ſ̄cata in ꝑte optima.

Articulus p̄mus quō vita actiua btē Marie
deſignatur in euangelio aſſumptiōis Marie ꝑ
Marthe actionē.

Circa primū my

ſteriū de vita actiua btē Marie ſi-
gnificata ī Martha p̄ma frōte tria
dubia inq̄rēda nob occurrūt. Primū dubiuʒ
ſeu q̄ſtio p̄ma ē. Vn̄ ⁊ cur ſic eccl̄ia agit ꝙ in aſ-
ſumptiōis ſolēnitate pcipua nō legit aliqd̄ euā-
geliū ꝑtinens ad btām v̄ginē Mariā. ſed h̄ qd̄
ꝑtinet ad Marthā ⁊ Magdalenā. vicʒ Intra-
uit Jeſus in q̄ddā caſtellū.i.in Bethaniā.⁊ mu
lier q̄daʒ Martha noīe excepit illū in domū ſu
am:⁊ huic erat ſoror noīe Maria.ſ.magdalena
Ad h̄ ꝓtin9 rn̄r ſm̄ Anton̄.floren̄.iiij.ꝑ.ſue ſū-
me.ti.xv.ca.xlij.ꝙ h̄ euāgeliū q̄ȝtū ad ſenſū litte
ralē veꝝ q̄dē nō ꝑtinet ad btām v̄ginem: ſed ad
Marthā ⁊ Magd̄.q̄ȝtū aūt ad ſenſū ſpūalez et
allegoricū ꝯgruētiſſime ꝑtinet totū ad btāʒ v̄gi
nē plus q̄ȝ ad alteꝝ.et iō bn̄ pōt de ipa h̄ euāge-
liū legi. Sed q̄re ī ſolēnitate aſſūptiōis poti9 q̄ȝ
in alijs feſtiuitatib9 btē virgīs legat̄. Dici pōt ꝙ
vt eccl̄ia ſuos filios doceat ⁊ alliciat in exēplo b.
v̄gīs Marie q̄ hodie ē aſſūpta ī celū ⁊ ad ſum-
ma p̄mia ꝓuecta meritoꝝ: q̄lr vicʒ ⁊ q̄b9 meritʒ
etiā ipi fideles valeāt ꝓmereri vt aſſumant̄ ⁊ ꝑ-
ueniāt ad illā celeſtē vitā fruitiuā btōꝝ.nā vt di-
cūt Aug9 ⁊ Rich.idcirco ſctōꝝ geſta in eccl̄ia le-
gunt̄ ⁊ feſta coꝝ celebrantur q̄tinus eos imita-
ri ſtudeam9 in virtutib9 q̄rū feſta recolim9 vt ſic

ad eorundē ſocietatē in celo ꝑtingere valeamus
Itaqꝫ aduertendū ꝙ in hoc ſacro euāgelio figu
rat̄ ⁊ deſignat̄ triplex vita ſpūalis: ſic dicūt Gre
go. Augꝰ. et alij catholici docto. Prima eſt vi-
ta actiua grā informata. Hec ſignificat̄ in actio
ne Marthe q̄ excepit Jeſuz in domū ſuā ⁊ ſata-
gebat circa frequēs miſteriū: et ſic ſollicita tur-
babat̄ circa plīma. Scd̄a eſt vita cōtēplatiua
deo aſſociata. Hec ſignificat̄ in contemplatione
Magdalene: de q̄ dr̄ in euāgelio ꝙ ſedebat ſecꝰ
pedes dn̄i Jeſu ⁊ audiebat verbū illiꝰ. ⁊ ipſa de
ſororis ſue cura nō erat ſollicita. ſed tm̄mō ꝟbi
chr̄i dulcedini intendebat. Tertia eſt ſpūalis
vita q̄ dr̄ fruitiua in glīa celeſti firmata. Hec ſi-
gnificat̄ in optia ꝑte quā elegit ſibi Maria que
nō auferet̄ ab ea in eternū. Prima vita eſt bo-
na. Scd̄a melior. Tertia optima. Per pmā
ꝑuenit̄ ad ſecūdaz. ⁊ ꝑ vtranqꝫ ad tertiā. qꝛ actio
q̄ ſcꝫ cōſiſtit potiſſime in exercitio ꝟtutū morali
um diſponit ad cōtemplatiōem. Sic dicit Gre.
vj. li. moral̄. Qui inqt cōtemplatiōis arcē tenere
deſiderāt: neceſſe eſt vt pꝰus in cāpo actiōis ſe ꝓ-
bent. Deniqꝫ ꝑ merita vtriuſqꝫ. ſ. actiōis ⁊ cōtē-
platiōis huiꝰ vite ꝑuenit̄ ad pmia ampliora ſu-
perne vite. ſ. fruitiue. Vn̄ ex his docemur ꝙ ſic
btiſſima ꝟgo in pn̄ti exercitādo ſe in vita actiua
⁊ ꝯtēplatiua ꝑuenit hodie ad fruitiōis ſupne ſū
ma pmia: ita ⁊ nos in his exercitari debemꝰ in
vita pn̄ti vt cū chr̄o ⁊ ſctā eiꝰ mr̄e regnare ⁊ frui
valeamꝰ in vita celeſti. O deꝰ meꝰ qd tūc erit de
mundanis q̄buſdā hoīb; beſtialit̄ heu viuētib;
⁊ totā vitā in voluptatib; carnis ⁊ mūdi vanita
tib; expendētib;. Verū tales regnū dei nō poſſi-
debūt: ſacre ſcp̄ture teſte eloqo. Attēde tibi o hō
ne ꝑdas maxima bona celeſtia ꝓ delectamento
momētaneo. Et vt loq̄r cū Ps̄. Nolite fieri ſicut
equꝰ ⁊ mulꝰ q̄b; nō eſt intellectꝰ. qꝛ mlt̄a flagel
la petōris in inferno. Diſce miſer exemplo beate
ꝟginis ſpūalit̄ viuere: nūc in actiōe pietatꝭ: nūc
ꝟo in ꝯtēplatiōe ꝓ loco ⁊ tp̄e exerceri vt finē bo-
num ⁊ optimā vitā fruitiuā cū ipa poſſis ſortiri
Scd̄a q̄ſtio ſeu dubitatio occurrit circa pnci-
piū euāgelij. Quid deſignat̄ ꝑ hoc ꝙ dr̄ Intra-
uit Jeſus in q̄ddaz caſtellum: Ad qd̄ rn̄det̄ ſm
doctores: pcipue Anton̄. vbi s̄. ꝙ hoc ſignificat
ingreſſū filij dei in mūdum. Nā mūdꝰ iſte caſtel
lum dr̄. qꝛ habꝫ ꝯditiōes caſtelli rebellis ꝯ̄ deū
in q̄ pncipat̄ diabolus ꝑ varia vicia. Mūdus
em̄ totꝰ i maligno poſitꝰ eſt. j. Joā. ij. Nimirum
Primo caſtellū forte fūdat̄ in alto monte: ita
mūdꝰ iſte poſitus eſt ⁊ fūdamētuz habet in alto
ſupbie ⁊ pōpe. Scd̄o ad inſtar caſtri mundus
munitꝰ eſt lapidib; durꝭ q̄ frāgi nō poſſunt. vicꝫ
auaritie: vſure: fraudulētie: ſimonie: rapine. qꝛ
ita duri ſunt in mūdanis hoīb; tales defectus
vt frāgi nō poſſint ꝑ iacula ꝟbi dei. Quis enim
eſt q̄ velit reſtituere rapinas: vſuras: ⁊ bn̄ficia ſi
moniaca relinq̄re: q̄ſi nullꝰ. Tertio qꝛ ad inſtar
caſtri habet foſſatū plenū aq̄s imundis luxurie
et fetidis: in q̄b; ſunt rane coax clamantes ⁊ ꝑ-
ſuadētes in eis ꝑſeuerare. Quarto qꝛ eſt clau
ſum ꝑ inuidiā ⁊ odiū: nō itromittēs diuinā cha
ritatē ⁊ fraternā. Quinto qꝛ habet ꝓuiſionem
diuerſaꝝ eſcaꝝ ꝑ gulā. Sexto qꝛ habet arma
diuerſa ꝑ irā: vt linguā ad detractiōes ⁊ vitupe-
ria faciēda: manꝰ ad vindictā: et arma ad occiſi-
ones ⁊ mutilatōes fraternas. Septio ē q̄etꝰ ꝑ
acidiā. Quia ḡ hoc caſtellū erat deo rebelle ⁊ in-
obediens: ideo miſit filiū ſuū ad ſubiugandū: q̄
veniēdo in hūc mūdū: pncipē mundi. i. diabolū
eiecit foras: ipſomet teſte Jo. xij. Nūc iudiciū eſt
mūdi: nūc pnceps mūdi huiꝰ eijciet̄ foras. Sed
heu multi adhuc hoīm ipſoꝝ pactū indiſſolubi
le firmāt cū diabolo ſeſe ipſi ſubijciētes ad que-
qꝫ vicia ꝑpetrāda. Sed q̄d erit in fine mūdi tali
bus. vtiqꝫ dicet eis chr̄s. Ite maledicti in ignez
eternū q̄ parꝰ eſt diabolo cui ſuijſtꝭ: ⁊ angel̄ eiꝰ
Matth. xxv. Ve illis ⁊ ve qꝛ eoſdē demones ha
bent tortores ſempiternos q̄b; h̄ ſeruierūt: vt di
cit Greg. Tertia q̄ſtio vel dubitatio. Qualiter
ꝑ actōez Marthe figurat̄ ⁊ ſignificat̄ actio ſeu
actiua vita btē ꝟginis Marie vel in q̄b; eiꝰ acti
bus: Ad qd̄ rn̄det̄ ſm Anto. vbi s̄. et concordit̄
alios doc. ſacre pagine ꝙ potiſſime in trib;: vt
patet ex ſacra lectione euangelij

Primo in exceptione.
Scd̄o in miniſtratione.
Tertio in turbatiōe.

Primo q̄dē in ſaluatoris exceptione. qꝛ ſcribit̄
ꝙ cū intrauit Jeſus ī caſtellū. i. mūdū iſtū: muli
er q̄dā Martha noīe excepit illū in domū ſuaz.
Vbi nota ꝟba ⁊ ſigna myſteria. qꝛ dr̄ ꝙ mulier
excepit Jeſum: et ꝙ Martha noīe excepit illū: ⁊
ꝙ in domū ſuā excepit ipm̄ dei vicꝫ filium. Que
oīa ⁊ ſingula ſignificāt modū cōceptiōis chr̄i fa
cte in vtero btiſſime ꝟgīs. Nā pmo btā ꝟgo ex-
cepit Jeſum dei filiū qn̄ venit in hūc mūdū. q̄a
cōcepit eū. Et cōueniēter dr̄: mulier excepit eum.
qꝛ mulier etymologizat̄ q̄ſi molliēs herū. i. dn̄m
vel heroem. i. chr̄m. Unde ꝓpter hoc antonoma
ſice btā ꝟgo dr̄ mulier ſm Jaco. de Voragine ī
ſuo Mariali. qꝛ hec mlīer Maria intātū emol
liuit deum ⁊ placauit ac mitigauit vt nr̄os defe
ctus ſuſciperet in ſuo ſacro vtero q̄ defectū neſcie-
bat: fieretqꝫ paſſibilis ⁊ mortalis: fameſcēs ⁊ ſi-
tiēs: atqꝫ noſtras iniq̄tates ip̄e portaret ſatiſfaci
endo ⁊ miſerēdo noſtri: q̄ antea vl̄ q̄ndā de mini
mis petis durā vīdictā expetebat: vt de diluuio
et ſodomitꝭ q̄s antiq̄tus dure puniuit. Nō ꝟo
cū fere ꝑ totū mūdū ſint maiores ī illis crimini
bus: nō facit h̄ punitionē in mūdo: ſed patienter
expectat. Proinde cū chr̄s ī cruce pēderet vidēs
matrē dixit: Mlīer ecce filiꝰ tuus Joā. xix. q̄ſi di.
Ecce vere tu mulier q̄ me tantū molliuiſti ⁊ mi-
tigaſti vt tot ⁊ tātas penalitates q̄bus nūc affi-
cior in cruce: ſuſciperem in tuo vtero pro genere

humano: ⁊ vt ſic acerbiſſima morte morerer feciſti ⁊ me inclinaſti ſic ad miſcdiaꝫ. Ecce ḡ filius tuus. i. hō q̇libet in gr̃a vt ſis ⁊ tu ꝓ eis interuentrix: ꝓ quoꝝ ſalute ego nūc ſto in tormētis. Un̄ ⁊ ip̄a btā ꝟgo ſignificat̃ ꝑ ꝟginē que ferociſſimū rhinocerontē emollit ⁊ in ſinu ſuo dormire facit ⁊ ſic vinculat̃ capit̃ ⁊ occidit̃. Ecce ḡ ptꝫ ꝓpoſituꝫ in myſterio predicto: quia mulier excepit Jeſuꝫ.

Scd̄o btā ꝟgo excepit Jeſum tāq̃ Martha nomīe. Hec q̇ppe martha ſḿ hiſtorias dī fuiſſe virgo. Et interpretat̃ martha. i. ꝓuocans ſeu dominans: ſḿ ꝙ dicit Hiero. Et ideo cōuenient̄er ſignificat btām ꝟginē que ꝑ ſuā ꝟginitatē ⁊ humilitatē ꝓuocauit dn̄m ieſum venire in ſuū vterū: ⁊ ip̄a facta eſt dn̄a mūdi. Un̄ ip̄a cecinit Lu. .j. Quia reſpexit humilitatē ancille ſue: ecce eīm ex h̄ btām me dicent tanq̃ dn̄am mūdi om̄s generatiōes.

Tertia btā virgo excepit Jeſum in domū ſuaꝫ. i. in vterū ꝓpriū. Un̄ canit eccl'ia. Domus pudici pectoꝝ templū repente fit dei: intacta neſciens virū ꝟbo cōcepit filiū. Jn hac ſacra domo. ſ. vteri ꝟginalis pl⁹ q̃ martha: imo p̄ oībus excellentiſſime incōparabil'r ip̄a btā ꝟgo exhibet chr̄o opus actiue: vt claret ꝑ ſingl'a opera miſcdie. Naꝫ ibi deū ꝓ nob̄ egenū factū veſtiuit carne a ſpūſctō formata de ſuo mūdo corꝑe. Itē ip̄m aluit cibando ⁊ potādo in vtero ſacro nouē menſibꝫ habitantē de ſanguine ſuo puriſſimo ⁊ virgineo. Jp̄m quaſi tenerrimū ⁊ infirmum fouit: ip̄m hoſpitio virginali receptū quietauit tanq̃ in lecto gratiſſimo: quem ⁊ ſedula deuotione orando naſci expectauit ex vtero. O quanta charitate: q̄nta mentis hilaritate q̇tidie ipſi in vtero manēte gr̃as egit pro eo ꝙ in eius vterū deſcendere dei filius dignatus ſit. Ecce ḡ prima actio.

Scd̄o actio btē virginis ſignificat̃ in Marthe miniſtratōe. quia martha inq̇t ſatagebat circa frequēs miniſteriū. Hoc certe opus fecit btā virgo in tp̄e cōuerſatiōis chr̄i in mundo: vt patet ꝑ ſingula. Equidē in eius natiuitate miſtrauit ſola Maria: quia vt dt̄ Hiero. Nulla obſtetrix: nulla ibi mulieꝝ ſedulitas interceſſit. ſꝫ ip̄a ſola ꝟgo de terra chr̄m natū leuauit: ip̄a nuduꝫ pannis inuoluit: ipſa ſola fameſcentē lacte virgineo cibauit ⁊ potauit. ipſa vlnis portauit ⁊ balneauit. O q̄ frequēter ip̄um vt filiū oſculabat̃: ⁊ vt deum amplexando ⁊ adorando venerabatur. Et certe pie credit̃ ꝙ q̇tienſcunq̃ eū manibꝫ tangere oportebat vel cōtrectare in vlnas ſuſcipiendo aut in gremiū: p̄mū eundē adorabat genuflexo ⁊ capite inclinato. ſicꝫ ⁊ ſacerdos q̇tienſcunq̃ in altari accipit manu corp⁹ chr̄i in eucharīſtia: totiēs p̄mū adorat. Tandē cū accreuiſſet chr̄s: ſola ip̄a ſibi fecit tunicā incōſutilē. Et q̄s pōt cogitare ſufficiēter q̃ dulciter. xxx. annis cū ip̄o cōuerſata ſit in vn̄a mēſa comedendo: cibū ei appo nendo: ⁊ dulciſſime alloquēdo ſe mutuo: atq̃ in om̄ibꝫ neceſſarijs miſtrando: vel obediētiā chr̄i quā ſibi vt matri reuerende exhibebat videndo: q: erat ſubdit⁹ eis. ſ. parentibꝫ Lu. ij. Deniq̃ ip̄a cum vſq̃ ad paſſionē ſecuta eſt: ⁊ cū alijs mulieribus ſctīs p̄dicationē eius audiuit ⁊ ei miſtrauit: vt dicere poſſit illud Ecci. xxiiij. Jn habitatione ſctā corā ip̄o miſtraui. Ecce ſcd̄a actio q̄ dn̄a mundi Maria ſatagebat circa frequens miniſterium.

Tertio opus actiue beate Marie ſignificat̃ in Marthe turbatiōe: quia ait. Martha martha ſollicita es ⁊ turbaris erga plurima. Hoc nempe fecit btā ꝟgo in filij paſſione. Tūc eīm turbata eſt ſḿ ſenſitiuā partē: ⁊ ſollicita erat circa plurima: q: videbat ꝑ plurima vulnera lacerari carnē chr̄i. Etenī q̄n audiuit eum captum adeo turbata eſt: vt vix remaneret in ea ſpiritus pre dolore: ⁊ tunc ad ſe reuerſa ſollicita erat cum videre ſi q̄ mō poſſet an̄q̃ occideret̃.

Jtem mane ferie ſexte cum vidiſſet eū duci ad pilatum: facie cōſputū: alapis tumefactū: ligatis poſt tergū manibꝫ more latronum: vix poterat pre dolore capere anhelitū: ⁊ tūc ſollicita erat ſi poſſꝫ appropinquare ⁊ filium conſolari materno amplexu. Tandem q̄n vidit eundē duci ad montē caluarie baiulantē ſibi crucem. O q̃ ſollicita erat ⁊ dicebat. O fili mi p̄dulcis nate vtinā poſſem te iuuare: vtinā daret̃ mihi crux iſta vt portarē ꝓ te. Preterea q̄n vidit crucifixū ⁊ audiuit Sitio clamantē: q̃tum putas turbabat̃ pre doloꝝ anguſtia: ⁊ ſollicita erat vt aquam frigidam prebere poſſet: ⁊ dicebat forte ſil'ia verba. O dilectiſſime fili: o nate mi amātiſſime: ego tibi ī puericia dedi lac ꝟgineū. Et nunc ecce etiā poculū aque tribuere nequeo vt refrigerē te: ⁊ plura talia. Unde Aug⁹. Quis extimare pōt q̄nto merore ⁊ dolore vulnerabatur maternū cor ſuꝑ vnici ⁊ natural' filij paſſione quē tam caſte concepit: tā gaudioſe peperit: tam dulciter aluit: vidit eum ligatum et ſoluere non potuit. vidit corpus vulneratū ⁊ alligare nō valuit. vidit ſanguinē fluentē ⁊ abſtergere nequiuit: caput inclinatū ⁊ ſuſtentare non potuit. flentē ⁊ conſolari nō valuit: audiuit ſitio clamantē ⁊ ei aquā miniſtrare nequiuit. Uere ḡ ipſa dicere poterat illud Pš. Turbata ſunt oīa oſſa mea: ⁊ aīa mea turbata eſt valde. ⁊ hoc tum ꝓ filij paſſione. tum ꝓ diſcipuloꝝ ſcandalizatōe. tum pro iudeoꝝ obſtinatiōe. Ecce turbatio matrie. O itaq̃ hō chr̄iane diſce exēplo Marie chriſtum in tui cordis hoſpitium ſuſcipere ꝑ fideꝫ et boni ꝓpoſitum: ſatage eidem miniſtrare ꝑ charitatis ac pietatis opera: ac penitentie vere exercitia. Deniq̃ eius paſſionem meditādo ⁊ cōpatiendo deſle: vt addatur tibi gratia in preſenti ⁊ gloria in futuro: quia dicēte apl'o. Si compatimur ⁊ conregnabimus

Articulus ſcd̄s q̄uo contemplatiua vita btē Marie deſignatur in euangelio: qd̄. ſ. legitur in feſto Aſſumptiōis ꝑ Magdalenā.

Circa ſecundum myſteriū de vita cōtēplatiua ſignificata in Magdalena: videndum nob̄ reſtat quō ꝑ ipam ꝯtemplatio b̄tiſſime ꝟginis deſignet͛. Ubi notandū ꝙ in ſacro ipſo euāgelio tria opa notant͛ fuiſſe in magdalena ꝑtinētia ad ꝯtēplatōēꝫ: per que ſ͛cat͛ b̄te Marie ꝯtēplatio: qꝛ hec ſumme fuerūt in ipſa.

Primū in eo ꝙ dr̄ ſediſſe ⁊ ꝟbū audiuiſſe.

Scōm in eo ꝙ dr̄ ſororē ſuā ſolā reliquiſſe.

Tertiū ī eo ꝙ dr̄ a ſaluatore vnū tm̄ ncāriū cē.

Primuꝫ eſt ꝙ Magdalena ſedebat ſec⁹ pedes dn̄i ⁊ audiebat ꝟbū illi⁹: qꝛ mens eius ſuſpenſa erat totaliter in chr̄m deum: ⁊ mira ſuauitate paſcebat͛ in diuini verbi auditiōe ⁊ meditatione Hoc opus tenetis ⁊ vos ſi ſedetis in ꝑdicatiōe. attente audiendo ſermonē ⁊ deuote meditando. Hoc opus ꝯtemplatiōis ſumme fecit mat͛ chr̄i plus ꝗ̄ ois creatura. Nam in ipa improportionabiliter magis ꝗ̄ in Magdalena: ⁊ in quocūꝗ̄ ſancto fuerūt hec tria, vicꝫ illuminate mentis in deum eleuatio: ⁊ verbi chriſti intenta auditio: atqꝫ ſuauiſſimi dulcoris deguſtatio ⁊ aſſaporatio. Primo inqꝫ ſūme fuit b̄tā ꝟgo illuminata mente in deū eleuata: qꝛ vt volūt doctores: in eius ſctificatiōe in vtero materno: tanta ei ſapiē claritas a deo ſuꝑinfuſa eſt: que ⁊ in ſuꝑuentiōe ⁊ obumbratōe ſpūſſancti: qn̄ vicꝫ concepit filiuꝫ eſt adaucta adeo ꝙ vix poteſt exprimi ꝗ̄ eleuatum ⁊ illuminatū intellectū habuerit ſuꝑ om̄es alias puras creaturas. ſuꝑ Nerone qui habuit periciā artiū mechanicaꝝ. ſuꝑ Ariſtotelē q oium naturaliū rerū claram noticiā habuit: vt teſtat͛ etiā Hiero. de ipo. ſuꝑ Platonē qui ſubſtātiaꝝ ſeparataꝝ noticiā tradidit. ſuꝑ Ptolomeū regē qui aſtroꝝ noticiā adqſiuit. Deniqꝫ ſuꝑ moyſen qui creaturaꝝ nouit originē: qð Ariſto. ignorauit. viditqꝫ deuꝫ facie ad faciē. ſuꝑ Stephanū q vidit celos aꝑtos. ſuꝑ Paulū q vſqꝫ ad tertiuꝫ celū raptus eſt. ſuꝑ Dauid q fuit ſm theologos in ꝓmo. di. ij. eximi⁹ ꝓphaꝝ: eo ꝙ altiora ꝓphauit. ſuꝑ Joannē baptiſtā q predixit aduentū chriſti ⁊ digito demōſtrauit: di. Ecce agnus dei. ſuper Joannē euangeliſtā qui dixit In principio erat verbū ⁊c̄. De q ait Aug⁹. ꝙ ſi paꝝ alti⁹ intonaſſet: cū mund⁹ caꝑe nō potuiſſet. Preterea ſuper oēs ſanctos ⁊ ſctās dei fuit b̄tā ꝟgo illuminata Un̄ aliqui dicūt qð ⁊ ſctūs Bernardin⁹ ð ſcis in ſuo ſermone de admirabili gr̄a ⁊ gl̄ia matris dei tenet ⁊ aſtruit: ꝙ vicꝫ tanto lumine illuſtrata fuit beata ꝟgo cum eſſet etiā in ventre ſue matris ꝙ nō tm̄modo plene habuit liberiarbitrij vſum ⁊ plenū lumen rationis. ſedetiā fuit in ſublimiori ꝯtemplatiōis ſtatu ꝗ̄ vnqꝫ aliqua pura creatura viatrix in etate ꝑfecta: ita ꝙ tāaltiſſime contēplatōis lumē habuerit vt ꝑfecti⁹ etiā in ventre m̄ris ꝯtemplaret͛ deū ꝗ̄ vnqꝫ fuerit ꝯtemplat⁹ aliquis in ꝑfecta etate. Et licet aliqn̄ ſicut ⁊ ceteri corꝑal'r dormiret attn̄ ſomnus qui pellit ī nobis liberiarbitrij actū ⁊ merēdi vſum nō fuit in ipſa. vn̄ dicere poterat illð Cañ. v. Ego dormio: ⁊ cor meū vigilat. ſ. in ꝯtemplatōe. Un̄ ipſa magis exceſſit in ꝯtemplatiōe dei dormiendo: ꝗ̄ aliquis alius vigilādo. In q quidē lumine ꝯtēplatiōis altiſſime ipſa b̄tā ꝟgo perfecte ꝯ intellexit ⁊ cognouit. Prīo naturā creatā irrationalē. Secundo naturā creatā rōnalem. Tertio naturam creatā ſpūalem. i. angelicā. Quarto naturaꝫ increatā diuinalē: in cuius vicꝫ creatoris lumine cognouit om̄s creaturas: ⁊ oīa que erāt fugienda ⁊ aſpernanda: ⁊ q erāt ſeqnda ⁊ amplectenda: ⁊ per quē modū om̄ia eſſent odienda vel diligēda. Habuit em̄ tantā cognitionē creatoris vt in ipſa cognitione oīa alia cognoſceret: vt in ipſa verificaretur illð ꝓphete. In lumine tuo videbim⁹ lumen. Etem̄ Ariſto. in. iij. de anīa in principio ait. ꝙ potentia ſenſibilis ꝑcepto obiecto excellēti impedit͛ poſtea in actu ſuo circa obiectuꝫ minimū. vt patet ð illis qui poſtqꝫ viderūt ſolem nō pn̄t videre minima. Potētia aūt intellectualis econuerſo: poſtqꝫ intellexit ſublimia facili⁹ intelligit infima. Et ideo b̄tā ꝟgo ſublimata ad tantā cognitionē dei ꝙ a nullo creato intellectu comprehendi pōt. facillime poſtea intelligebat oīa creata ⁊ ꝑfecte om̄ia ꝑdicta. Nec mirandū ſi ante debitā etatem hec ꝑmiſſa habuit b. ꝟgo. Nam beatus Nicola⁹ in infantia tantū vſum ratiōis habuit vt quartā ⁊ ſextā ferias diſcerneret ⁊ ieiunaret. Sctūs ꝟo Bn̄dictus ī puericia cepit miraculis coruſcare. Et Joānes baptiſta vt inqt Ambro. ſuꝑ Lu. vere cognouit chr̄m in vtero m̄ris: non ex natura ſed gr̄a: q etiā in etate quinqꝫ annoꝝ fugit mundū ⁊ intrauit deſertū. Si igr̄ iſti habuerūt vſum rōnis ante debitā etatē que ē ſeptem annoꝝ de lege cōi. extra de delic. pue. ca. j. ⁊ de pe. ⁊ re. c. Omis. qnto magis de b̄tā ꝟgine altiori ⁊ ampliori modo iſta credenda ſūt. Merito ergo ipſa vocata eſt Maria: qð interpꝛtatur illuminata vel illuminatrix ſm Hiero. qꝛ noīa debent eſſe conſona reb⁹. xij. q. j. in. c. Cleric⁹. ⁊ de ꝑben. ⁊ dig. ca. Cū ſm apl'm. Ecce Marie illuminata ꝯtēplatio ꝑ quā ſedebat mental'r ſecus pedes dn̄i tanqꝫ ⁊ plus ꝗ̄ Magdalena. Scðo plus ꝗ̄ Magdalena vel qlibet creatura ꝟbuꝫ chr̄i intente audiebat b. virgo: que nō ſolum publicas ꝑdicatiōes dn̄i Jeſu qn̄ cepat iam ꝑdicare: ſed etiā in ꝑuato qn̄ puer erat audiebat verba ſecretoꝝ celeſtium ⁊ vite future occulta myſteria ad ſui ꝯſolationē ab eodem dn̄o Jeſu. Nam ſm Anton. flor. vbi. ſ. Beata ꝟgo ſciēs dn̄m Jeſuꝫ ꝙ tantā ſciam tūc puer habebat qntā nūc in celis: veriſimile eſt ꝙ interrogabat eū aliqn̄ de ſecretis celeſtib⁹. Et pie imaginari pōt ꝙ b. mater ponebat filiuꝫ ſuū dulciſſimū ad ſedendū: ⁊ ipa humilit ſe ponebat ad pedes e⁹: di. O dilecte fili ⁊ de⁹

meus. Rogo vos dicite mihi de diuinitatꝭ ⁊ ſancte trinitatꝭ gl'ia ⁊ de ordinibꝫ angeloꝝ q̄uo ſtāt in celis: qꝛ Moyſes ⁊ alij ꝓphe de his nil dicūt. Et de ſctis aīabꝫ vbi collocabunt̄. Et q̄s bonꝰ filius q̄ interrogatꝰ a m̄re de re bona nō r̄nderet ei ad ꝯſolandū eā? Rn̄dens ḡ filꝰ dixit Ego inq̄t cū p̄re ⁊ ſpūſctō ab initio ⁊ ante ſecl'a eternal'r gl'ia diuinitatꝭ vnū ſumꝰ. ego a p̄re eternal'r genitus filꝰ. pat̄ vero a nullo. ſpūſſctūs aūt ꝓcedēs a me filio ⁊ a p̄re eq̄les tres ꝑſone in vna ſb̄a diuina exn̄tes ab et̄no: coeq̄lis et̄nitatꝭ īmenſitatꝭ oīpotētie: oīs ſcīe vel ſapīe: benignitatꝭ ⁊ bonitatis. Deniq3 ego filꝰ dei inq̄t ab initio cū patre ⁊ ſpūſctō creaui celū empyreū: ⁊ mox ip̄m repletū angelis q̄ ſ t̄ diſtincti in nouē ordinibꝫ. Itē interrogauit iteꝝ illa di. Ubi eras fili cū mūdū nondū creaſſes? Rn̄dit: in p̄re ⁊ ſpūſctō: ⁊ p̄r in me ⁊ ſpūſctō: ⁊ ſpūſſctūs in me ⁊ p̄re. ⁊ cum nil creatū foret erat deꝰ totus in ſeipo ſumma in gl'ia diuinitatꝭ eternal'r felix ⁊ laudabil' per ſecl'a. Et illa. Quale ē illō celū fili mi vbi gl'a tua ⁊ oīm angeloꝝ fulget. Rn̄dit. O dilecta m̄r: eſt illō pulcerrimū: ſpeoſiſſimū: lucidiſſimū ⁊ ſpacioſiſſimū: iocūdiſſimū: ⁊ ameniſſimū Nā ciuitas illa n̄ eget ſole aut luna: ſ3 claritas dī illūinat eā. Et iteꝝ interrogabat di. O fili q̄les ſ t̄ illi angeli: ⁊ q̄ ex eis in ſuꝑioribꝫ atq3 q̄ in inferioribꝫ aut medijs ordinibꝫ? Rn̄dit dn̄s Jeſus. O dulciſſima mat̄: angeli ſ t̄ puriſſimi ⁊ mūdiſſimi tanq3 ſpecula deiformis bonitatꝭ. ſuperiores ſ t̄ in eis ſeraphin: ⁊ infra eos cherubin ⁊ throni. media hierarchia ſ t̄ dominatiōes: ꝑncipatus: ptātes. infima: virtutes: archangeli: angeli. At illa aiebāt. Gabriel inquit qui mihi annūciauit ꝯceptum tuū o fili ꝑdulcis vere fuit pulcerrimꝰ. ſed ⁊ angeli q̄s mihi apparētes ſepius vidi fuere formoſi valde. Ait dn̄s Jeſus. In hac vita non p̄t videri plene eorū pulcritudo. qꝛ in futuro videbit̄ mira coꝝ formoſitas: quā nequaq3 mens hoīm terrenoꝝ valet in p̄ſenti vita cogitare ad plenū. Iteꝝ illa. O fili quales aīe ſtabūt cū angelis. Rn̄dit Jeſus. ſ̄m merita ⁊ demerita aſſignabunt̄: alij ī ſuꝑioribus: alij in medijs: alij in inferioribꝫ angeloru3 ordinibꝫ: ex quibꝫ mali angeli ceciderūt. At illa. Fili mi ap̄l'i tui vbi erūt. Rn̄dit Jeſus: in ſupremo ordīe: qꝛ ardentiſſimos eos mea ignita charitate ſpūſſctūs meus ꝑficiet dignos: ꝓpter q̄ō ſeraphin ordinē merebunt̄. Itē O fili ꝑdulciſſime: ego in q̄ ordine ero. Ait filꝰ. O mater amantiſſima vos nō eritis in aliq̄ hoꝝ ordinū: ſed ſuper oēs choros angeloꝝ exaltabimī tanq3 regina in throno regio. Due ei cathedre ſunt nobis p̄parate in celis. vna mihi q̄ eſt a dextris dei patris. altera vobis o mater venerāda: vt ⁊ vos ſitis ad dexterā meā. iuxta illud pſ. Aſtitit regina a dex. tu. ⁊c. Et. iij. Regū. ij. Poſitus eſt thronꝰ ad dexterā regis: ⁊ ſedit m̄r eius ad dexterā eiꝰ.

Itē altera die interrogabat m̄r filiū de locis penalibꝫ inferni. Et chr̄s edocebat q̄uo pueri ī limbum pueroꝝ nunq3 faciē dei viſuri: ⁊ purgāde aīe in purgatoriū: atq3 aīe dānande in inferiorē infernū ponent̄: vbi ⁊ ſ̄m diuerſa p̄ctā diuerſis penis punient̄. Inſuꝑ cū chr̄s publice predicaret ſequebat̄ cū m̄r eius ſedēs ſecꝰ pedes eius ⁊ audiēs v̄bū illius. Ecce ḡ verbi chr̄i auditio figurata in Magdalena. Tertio: in Maria fuit multo magis q̄3 in magdalena dulcoris diuini atq3 ſuauiſſimi deguſtatio ſuꝑ oēs creaturas: vt ōn̄dit Aug. in homel'. huiꝰ euāgelij ita dicens. De p̄te Marie que optima p̄dicat̄: q̄ ⁊ q̄lis ⁊ q̄nta fuerit in b̄tiſſima v̄gine Maria quis digne eloquet̄: q̄m magna multitudo dulcedīs dei fuit in ea q̄n ſpūſſctūs in eā ſuꝑuenit: ⁊ virtus altiſſimi obumbrauit: ⁊ de eodem ſpū cōcepit. Quid eſt q̄ō in ea nō ſapiebat in q̄ dei ſapīa habitabat: ⁊ in cuius vtero chr̄s ſibi corpꝰ adaptabat. Maria hec nō t̄m ad pedes: ſed etiā ad caput dn̄i ſedēs audiebat v̄bū illiꝰ. hec cōſeruabat oīa v̄ba. ſ. paſtoꝝ: angeloꝝ: magoꝝ: necnon ⁊ ipius filij: cōferendo in corde ſuo. Nemo vnq3 ſicut hec v̄go b̄tiſſima guſtauit q̄3 ſuauis ē dn̄s: inebriabat̄ ab vbertate domꝰ ſue: ⁊ torrente voluptatis ſue potabat̄. Nec mirꝝ q̄m apud eam: imo intra eā erat fons vite de q̄ manabat tanta perfectio vtriuſq3 vite. Hec ille. Capl'm II.

s Ecundū opus cōtemplatiue vite oſtēdit euangeliu3 in eo q̄ dixit. Martha ſoror mea reliquit me ſolā miniſtrare. Nimirꝝ in aīa hūana due ſorores ſ t̄. vic3 ſuperior ꝑs rōnis que in ꝯtemplatiōe intendit deo. Et inferior pars rationis que ꝑ vires ſenſualiū membrorū exterioꝝ in bonis actibꝰ ⁊ operibus miſc'dīe exercetur ꝓpter deū. et quia homo occupatus exterioribus actionibꝫ impedit̄ ab altitudine ꝯtemplationis: ⁊ diſtrahit̄ mens ad inferiora. Et iterū q̄n hō intendit ꝯtemplationi recolligit̄ mens ab inferioribꝫ ad ſuꝑiora. ⁊ ſuſpēdit̄ ab actionibus exterioꝝ ſenſuū: quia dicere ph'o. iij. de aīa. Intellectꝰ quocunq3 ſe cōuertit totaliter ſe diuertit. Unde ſic fit q̄ ſoror ſororē ſolā relinq̄t q̄n rationis ꝑs ſuꝑior abſtracta ab exterioribꝫ ⁊ intenta diuinis: exteriores actiones exequi non curat adiuuare. Un̄ in b̄tā v̄gine Maria ſ̄m q̄ dicit mgr̄ Ubertinus de Caſali ordinis minoꝝ in li. arboris vite crucifixi h̄ fuit ſingulare ⁊ mirabile munus gr̄e q̄ occupatiōes exterioꝝ ſenſuum circa queq3 opera bona ⁊ miſteria dn̄i Jeſu nunq3 impedirēt in ea recollectionē mentis ⁊ cōtemplatiōis actū ac exꝑimētal' gr̄e guſtū: ſ3 ⁊ ipe ꝯtēplatōis actus mentē Marie plene in deū recolligens nunq3 ipediuit virtuoſum ⁊ debitu3 officiū adminiſtratiue p̄tis inferioꝝ ſenſuū: q̄n ⁊ ſic dulciſſime miſtraret filio ſuo Jeſu: tā in infantilibus eius neceſſitatibꝫ: qꝛ in alijs in decurſu vite ſue opportunis atq3 ī inſtructiōe ap'loꝝ ⁊ aliorū primoꝝ. imo iſte due ꝑfectōes actio ⁊ cōtem-

platio in ipa mutuis se respectibꝫ ꝯtinue intēdebāt ad ꝟtutū ꝛ glīe cumulū. Itaqꝫ h opꝰ ꝯtemplatiōis qd dixit. Martha soror mea reliqt me solā ministrare: pcipue fuit in b. ꝟgine maria post christi ascēsionē qn ipa fuit derelicta in terrꝭ: solatio pſentiali sui filij destituta Nā lꝫ gauderet de filij honore cū ascēdit in celū: tn̄ de sua tristabaꝭ absentia: qꝛ vt dꝭ Hiero. naturali affectu materno mouebaꝭ optās pſentiā filij sui quē sūme diligebat. ꝛ merito: qꝛ sciebat ipum hoīem fore sctissimū ꝛ deum gl'iosum q̄ ei multa bn̄ficia pstiterat vt ꝟgo ꝯciperet: sine dolore pareret: ꝛ dn̄a mundi mr̄ dei fieret atqꝫ oīm grā eā plenā reddidissꝫ Desiderādo ḡ filiū dixit sepiꝰ. O fili dilectissime vtinā adesset illa hora q̄ de hac valle miserie dissoluar ꝛ ero tecū in celo. ꝛ aiebat cū Dauid Ps̄. Sitiuit aīa mea ad deuꝫ fontē viuū qn̄ veniā et apparebo ante faciē dei. Unde ipsa tanqꝫ altera Martha ꝑ desiderij pietatē ꝯquerebaꝭ Jesu ꝙ nō hr̄et adiuuamentū solatij sororis sue. i. felicitatis supne vbi cōuiueret christo. Cap. IIII.

Ertiū opꝰ ꝯtēplatiue notaꝭ cū dꝭ: vnum est nc̄ariū. fm Lyrā. vnū. i. vnitas mentꝭ ad deū. Finaꝭr eīn h vnū est necessariū homini: vt sit vnū cū deo per vinculū charitatꝭ. Qui eīn adheret dn̄o. s. ꝑ charitatē vnus spūs fit cū eo .j. Cor. vj. Nā deꝰ charitas ē: ꝛ q̄ manet in charitate in deo manet ꝛ deꝰ in eo. j. Jo. iiij. Unde dꝭ charitas quasi chara vnitas: qꝛ vnit nos dō. Et q̄nto magis h facit hō: tanto appropinquat statui btōꝝ: ꝛ tanto magꝭ pficiꭞ. Hoc fuit pfectissime in Maria mr̄e dei q̄ totaꝭr ad deū ꝯuersa ad nil aliud intēdebat: ad nil aliud vacabat: nisi vt vnita deo ꝑ charitatē indesinēter viueret in christo ꝛ christus in ipa. Un̄ Hiero. in sermo. de Assūptiōe dꝭ de ea. Puto q̄cqd cordis est q̄cqd ꝟtutis humane si totuꝫ adhibeas non sufficiat vt cogitare valeas q̄nto indesinēter cremabaꝭ ardore pij amorꝭ: q̄ntis mouebaꝭ repleta spūsctō celestiū secretoꝝ incitamētis dū reuolueret aīo cuncta q̄ audierat: q̄ viderat: q̄ cognouerat. Hec ille No ta ḡ ꝙ sicut mr̄ cū habet filiū mortuū: cū fletibꝫ sepe respicit vestes filij: sic beata Maria vt ideꝫ Hiero. dꝭ visitabat loca in qbꝫ filiꝰ eꝰ fecerat aliqd mirabile opꝰ: ꝯtēplando illa sacra mysteria. Aliqn̄ in Nazareth ibat ad locū vbi fuit cōceptꝰ christus: ibi ꝯtēplādo imēsam dei charitatē q̄ misit vnigenitū suū in mundū. Aliqn̄ ibat in Bethleē vbi natꝰ est christus: meditādo eiꝰ sūmā hūilitateꝫ. Aliqn̄ in hierl'm vbi pdicauerat in tēplo: recordando eiꝰ doctrinā suauissimā ꝛ sapiam. Aliqn̄ ad montē caluarie vbi crucifixꝰ ē: ꝛ tota resoluebaꝭ in lachrymas ex dulcedine diuini amorꝭ inibi ostensi. Indeqꝫ ad sepulcrū ꝛ ad alia eiꝰ loca. Hec tn̄ ꝑegrinatio b. ꝟginis ad loca sancta: fm btm̄ Amb. intelligenda est magꝭ fm spm̄ q̄ꝫ fm loci decursum. qꝛ. s. domi manēs ꝯtēplabaꝭ q̄ filius fecerat in illo vel in illo loco: ꝛ sic tota ꝯuersa fuit: ꝛ intēdēs ad h vnū. s. diue charitatꝭ vinculū ꝑ totā suā vitā. O christi ḡ fideles aio: o ꝑcioso sanguine dn̄i Jesu redēpti: oēs vos hortor vt ad eꝰ matrē ꝯfugiatꝭ: ei qꝫ supplicetꝭ vt ipetret nobis grām ꝑ quā ꝛ nob sapiat sic sibi Jesus crucifixꝰ ꝛ cū ipa in christi vulneribꝫ moremur: eꝰ sanguinē sp̄ mēte aspiciamꝰ: in ipo viuamꝰ: in ipo moriamur: ꝛ cū pdulcissimo ipo Jesu ꝛ pijssima eꝰ matre Maria eternaꝭr cōregnemus Amen.

Articulus tertius de vita fruitiua b. Marie ꝛ qualibꝫ gaudijs ipa est btificata in tp̄e assumptiōis: necnō in celesti patria in eternū.

Irca tertiū mysterium de vita fruitiua Marie significata in pte optia Magdalene.

quia dꝭ. Maria optimā partē elegit que nō auferetur ab ea. Nota fm Nico. de Lyra ꝙ ipa magdalena dꝭ optimā ptē elegisse. non qꝛ Martha malā: sꝫ illa meliorē: qꝛ ꝯtēplatio fm doc. simpl'r melior est q̄ꝫ actio. Nā ꝑ ꝯtemplationeꝫ imediatius ꝛ ꝓximiꝰ vniꭞ mens hoīs in deū. Et sequiꭞ: que nō auferetur ab ea. qꝛ oꝑa vite actiue non hn̄t locū nisi in pn̄ti vita. ꝛ ideo adueniēte futura vita auferunꭞ. Sꝫ ꝯtemplatio nō auferꭞ in futura vita: q̄n potiꝰ pfectissime habebiꭞ ꝛ tenebiꭞ i eternū: qꝛ videmꝰ nunc ꝑ speculū in enigmate: tunc aūt facie ad faciē. j. Cor. xiij. Un̄ ꝑ hanc optimā ptē magdalene q̄ nō auferetur in etnū: designaꭞ illa vita fruitiua q̄ est in supna pr̄ia: q̄ cōsistit pncipaliꝰ in visione diuīa. iuxta illud Jo. xvij. Hec ē vita eterna vt cognoscant te deū verū ꝛ quem misisti Jesum christum. Hec q̄ppe ē vita optia: qꝛ felicissima ꝛ ꝑpetua. De hac Aug. xxij. li. de ciui. dei reclamans dꝭ. O q̄nta erit ibi felicitas vbi nullus erit malū: nullū deerit bonū: vacabiꭞ ibi dei laudibꝫ q̄ erit oīa in oībꝫ: ipse erit finis desideriorū nrōꝝ: q̄ sine fine videbiꭞ: sine fastidio amabitur: sine fatigatiōe laudabiꭞ: vacabimꝰ ꝛ videbimꝰ: videbimꝰ ꝛ amabimꝰ: amabimꝰ ꝛ laudabimꝰ. Ecce q̄d erit sine fine. Nā q̄ ps melior: q̄s alius melior finis q̄ꝫ ꝑuenire ad regnū cuiꝰ nō ē finis. Hec ille. Itaqꝫ ad ꝓpositūꝫ beatissima virgo Maria hāc partē optimā hodie elegit: qꝛ hodie ad illā supnā pr̄iam ascēdit: in cuiꝰ pte optia viuit in eternuꝫ cū pdulcissimo suo filio Jesu: vbi fruiꭞ multiplici gaudio ineffabili btitudine glorificata sup oēs angelos ꝛ hoīes btōs. Nā i celesti regn̄ bona est ps ꝯiugatoꝝ: sꝫ melior viduaꝝ: optima aūt ꝟginū: ꝛ hec ē ps Marie. Itē inter ꝟgies bōa ē ps ꝟginū carne tm̄: q̄ vicꝫ in ꝟginitate decessere. ꝓpositūꝫ tn̄ nubēdi habuerūt mr̄imonio sacrali. ꝛ sic ꝯtinentiā ꝛ castitatē in carne ꝟuauerūt vt debuere. Sed melior est ps ꝟginū: que carne ꝛ mente ꝟginitatē ꝟuare ꝓposuerūt ꝑ totū tp̄s vite sue. Optia āt est ps soliꝰ ꝟgis marie: q̄ sola ꝟgo ꝑpetua fuit carne ꝛ mēte: ꝛ insuꝑ cū ꝓle filiū dei generādo. Deniqꝫ bōa est ps ꝯge

loꝝ in celo qui deū ꝯtēplanť vt dūm ꝛ pŕem. ſed
melioꝛ eſt ꝑs hoīm btōꝝ: qꝛ deuȝ ꝯtemplanť vt
dn̄m ꝛ patrē ꝛ fratrē: qđ nō facit angel⁹. Optia
ꝟo eſt ꝑs Marie q̄ ipm deū ꝯtēplať: vt dn̄m et
patrē ꝛ filiū. Et ıđo i ſolio dignıſſimo exaltata ē
ſuꝑ oēs celos āgelosq̨ ꝛ btōs. ꝛ ſic claret optia
ꝑs Marie ꝑ oēm modū ẜm Frā. maro. Item
quo ad gl'iam celeſtem. Bona eſt ꝑs angeloꝛuȝ
qui ſť gloꝛificati ſimplici gl'a in ſuis oꝛdinib⁹. i.
gloꝛia eſſentiali que ꝯſiſtit in viſiōe dei: fruitio-
ne: ꝛ tentione. Sed melioꝛ eſt ꝑs in gl'ia hoīum
btōꝝ: qꝛ ipſi poſſidebunt duplicia: co ꝙ gl'iam
in aīa ꝛ coꝛpoꝛe: ꝛ ſic habebunt gl'iam non tm̄
eſſentialē in deo: ſedetiā cōſubſtantialē in coꝛꝑe.
Et aliq̄ hoīm habebūt etiā aureolas ꝛ alias ac-
cidentales gl'ias. Precipuū autē gaudiū habe-
bunt in viſione humanitat꜡ chr̄i ocl'o coꝛꝑali ac
gl'ioſe matr꜡ eius. iuxta illud Eccs. xj. Dulce lu-
men ꝛ delectabile videre ſolē. i. chr̄m: ꝛ matrem
amictā ſole. i. chr̄ifoꝛmi ſplendoꝛe. Hinc Bern̄.
ait. Pl⁹ gaudeo bone Jeſu angelis pferri ex gr̄a
tua: q̃ȝ angelū fuiſſe ex natura. Sed optima ꝑs
gl'ie Marie que ſuꝑ oēs exaltata in gl'ioſo coꝛ-
poꝛe totā patriā celeſtem ſua gloꝛia decoꝛat illu
ſtrādo ꝛ delectat: ſicut ſol totū mūdū. Vn̄ Ber̄.
in q̄daȝ ſermone de aſſumptōe ait. Marie pſen
tia tot⁹ illuminať oꝛbis: adeo vt ipa celeſtis pa-
tria clarius rutilet ꝟgine lāpadis illuſtrata ful-
goꝛe. Hec ille. Sed qꝛ Apo. xij. In capite ꝟgi-
nis coꝛona. xij. ſtellarū ſcribitur. i. beatitudinū ꝛ
eius gaudioꝝ. ſicut exponit Fran. maro. qꝛ ſtel-
la in diuina ſcrp̄tura aliq̄n̄ pro btitudine accipiť
dicente dn̄o Apoc. ij. Qui vicerit dabo illi ſtellā
matutinā. i. beatitudinis gaudiū eternuȝ. Et qꝛ
aſſumpta hodie btā ꝟgo. xij. ſtellis eſt coꝛonata
Ideo vt taceā de ill' partib⁹ gaudioꝝ ſuꝑne feli-
citatis cōibꝫ oībꝫ btīs: quas Anſ. enumerat lib.
de ſimilitudinibꝫ: Singularia btē ꝟginis gau-
dia q̄bꝫ ipſa eſt ſpecialiſſime btificata hic deſcri-
bunť duodenario numero: quoꝝ ꝓma quinq̨
gaudia habuit in ſui aſſumptōe hodierna. Alia
autē ſeptē hodie adepta poſſidet eternal'r in illa
celeſti patria. Primū gaudium felicis emigra
tiōis. nā eius trāſitus multipl'r eſt felicitatus et
gaudioſiſſimis ꝓuilegijs ꝑdotat⁹. Primo q̄-
dem: qꝛ ſine om̄i doloꝛe ꝛ ſine infirmitatis gra-
uamine obijt: vt đt Hiero. ſicut a coꝛruptiōe ex-
tranea: ita a doloꝛe moꝛtis aliena. Secundo:
quia in ſuauiſſima ſpūſſancti ꝯſolatione ꝛ con-
templationis diuine dulcedine deguſtata obijt:
vt ſupra patuit. Tertio qꝛ ſecura de immarceſ
ſibili gl'a tranſiuit inter angeloꝝ miſteria circū-
ſtantiū ꝛ oīm malignoꝝ ſpirituū pn̄tiam prohi
bentiū ne eos videret: atq̨ inť aſtantiū apl'oꝝ ꝛ
ſanctaꝝ ꝟginum ꝯſolatiōes ꝛ laudes: diuino lu
mine circūfuſa et odoꝛe celeſti fragrādo ꝛ oī ge-
nere ꝯſolationis refecta de hui⁹ miſerie valle ad
ſui filij deſiderabilē beatitudinē euolauit plena
oībꝫ meritis ꝛ bonoꝝ operū gr̄a ꝛc. Ecce ꝗ maxi
mi gaudij felicitas. Scđm gaudiuȝ glorioſe
reſurrectōis: qꝛ in coꝛꝑe gl'ioſo reſurgēs in celuȝ
conſcendit in perpetuū regnatura: vt patuit.

Tertiū gaudiū honoꝛatiſſime obuiatōnis et
ſuſceptiōis. qꝛ tota celeſtis curia ꝛ inſuꝑ ipſemet
dn̄s Jeſus in occurſum venientes ꝛ eā ſalutādo
honoꝛificētiſſime ſuſceperūt. O quantū gaudiū
habuit maria q̄n̄ videbat diuerſa celeſtia agmi-
na angeloꝝ ꝛ btōꝝ eidem occurrentia: eamq̨ vt
pie ꝯtemplari poſſum⁹ ſalutantia ꝑ talia verba.
Aue regina celoꝝ. aue dn̄a angeloꝝ. ſalue radix
ſancta ex q̄ mūdo lux eſt oꝛta. Gaude gl'ioſa ſuꝑ
omes ſpecioſa: vale valde decoꝛa: ꝛ vna nobiſcū
cum chr̄o filio tuo regna. O q̃ȝ iocunde ipſa eis
bn̄dicēs di. Bn̄dicti vos dn̄o q̄ fecit celū ꝛ terrā.
O q̃tū exultauit q̄n̄ filiū occurrentē in gl'ia ma
xima ꝓmū vidit: ꝛ in ei⁹ oſcula atq̨ amplex⁹ ruit

Quartū gaudiū diuine inuitatiōis. Nā maxi
mū gaudiū tunc habuit cum vidit ſctiſſimā tri-
nitatē: patrē filium ꝛ ſpm̄ ſctm̄ ſibi obuiando in-
uitantē ad coꝛonā. Nam inſeꝑabiliter ꝑſone di-
uine ſe comitanť: ẜm Aug. de tri. Vn̄ qꝛ chr̄s oc
currit ſibi: ꝗ ꝛ pať ꝛ ſpūſſctūs ibi fuere inuitādo
ꝛ di. illā Can̄. iiij. Veni de libano ſpōſa: veni de
libano veni coꝛonaber꜡. Tribꝫ ei vicibꝫ dr̄: veni.
qꝛ ab ipſis tribꝫ ꝑſonis diuinis dulciſſime inui
tať ꝛc. Quintū gaudiū iubiloſiſſime deducti-
onis. quia vt đt Hiero. in ſermone Nulli dubi-
um. illā celeſtē hierl'in tūc exultaſſe ineffabili leti-
cia: tūc iocundatā eſſe inextimabili charitate: tūc
cū om̄i gratulatiōe iubilaſſe ꝛ ingenti lūie virgi
nem circūfuſam cum laudibꝫ ꝛ canticis vſq̨ ad
thronū ꝑꝑatū ꝑduxiſſe: ſicut lati⁹ ſuꝑ dictū eſt.
Quid nēpe o hō putas q̃tum hauſit tunc virgo
gaudiū q̄n̄ tādulces btōꝝ cant⁹ ꝛ dīnas laudes
cepit audire: ꝛ de ſe ac ꝓ ſe vidit oēs ꝯgratulari ꝛ
ſuū natū dn̄m Jeſum ſumme ſuꝑ ipſa iubilare:
ꝛ iuxta ſe ipam in dextra dei inthronizare in excel
ſis. ſicut legimus. j. Paral'. xv. ꝙ Dauid q̄ figu
rauit chr̄m: ꝛ omis iſrl' q̄ figurāt btōs in iubilo
deduxerūt arcā. i. mariā ꝛc. Hec itaq̨ q̄nq̨ gau-
dia habuit virgo pro tꝑe aſſumptiōis.

De ſeptem celeſtibꝫ gaudijs Marie

Conſequēter notandū ꝙ ipa b. ꝟgo in il-
la celeſti patria multiplicibꝫ inenarrabi-
libusq̨ fruiť gaudijs. Solēt tn̄ q̄daȝ de-
uoti recolere ꝛ venerari oꝛoibꝫ ꝛ ſalutatōibꝫ an-
gelicis: ſeptē ꝑcipua ei⁹ gaudia diſtinguendo et
enarrādo. Qđ q̄deȝ oꝛtū habuit ex q̄daȝ reuela-
tiōe fctā: vt putať ipſi btō Thome archiepo Can
tuarien̄. Ferť nāq̨ ꝙ cū ipe freq̄nť ꝛ ſingul' die-
bus ſalutaret btām ꝟginē ꝑ ſeptē eius gaudia q̄
habuit in terris poſita. Primū vicȝ in filij dei
cōceptiōe. Scđm in ei⁹ poꝛtatiōe in ſuo vtero
ix menſibꝫ. ꝛ Eliſabeth viſitatiōe. Tertium in
eius natiuitate. Quartū in magoꝝ adoꝛatōe.
Quītū in inuētōe poſt triduū in tēplo. Se-

xtum: in filij reſurrectōe ⁊ aſcēſione. Septimū in btē ꝟgis aſſumptōe in celū. Quadā itaqꝫ vice de pdictꝫ eā ſalutāti ꝑ Aue maria: ecce apparuit eidē btā ꝟgo cū claritate magna: ⁊ ait. Chariſſime inqͭt deuotionē tuā gratāter accepto: quia ꝺ meis gaudijs q̄ ī vita iſta habui freqnt̄ ꝯmemorando me ſalutas. Attn̄ vellem inſuper vt ⁊ illa mea gaudia que in celo nūc glorioſa habeo recoleres. ⁊ ꝯſimiliter de his quotidie me reuerenter ſalutares. Q̄ ꝺ ſi feceris tu vel q̄cunqꝫ alius fidelis ob mei deuotionē h̄ fecerit: ei ꝓmitto ꝙ in tēpore obitꝰ ſui ego eius aīam ꝓtegā ⁊ liberabo: ⁊ in ꝯſpectu filij mei ꝓ ipa aſtabo. ⁊ intercedam ac ꝯſolabor eā. Tunc ipe btūs Thomas adorādo eam ⁊ grās agendo dixit. O glīoſa celoꝝ regina ⁊ ſupbn̄dicta dn̄a mea: dic queſo mihi que ſīt iſta tua gaudia in celo de quibꝫ te ſalutare debeo. Et ipa btā virgo ſeptem ei gaudia enarrauit q̄ ſubſcribunt̄: de quibꝫ ipſe ſctūs Thomas cantuarien̄ pulcras laudes edidit: q̄s etiā in certꝫ eccleſijs ſolent q̄daꝫ ꝓ ſeqntiaꝝ loco decantare in hec verba. Gaude flore virginali que honore ſpēali trāſcendis ſplēdiferū: Angeloꝝ ꝑncipatū ⁊ ſanctoꝝ decoratū dignitate nūeꝝ. Ecce ꝑmū. Gaude ſponſa chara dei: nā vt clara lux diei ſolis dat̄ lumīe. Sic tu facis orbē vere tue pacꝫ reſplendere lucis plenitudine. Ecce ſcd̄m. Gaude ſplendens vas ꝟtutū: cuiꝰ pendens eſt ad nutū tota celi curia. Te benignā ⁊ felicem Jeſu dignā genitricē venerās in glīa. Ecce tertiū gaudiū. Gaude nexu volūtatis ⁊ amplexu charitatis ꝙ iuncta ſis altiſſimo. Ut ad votū ꝯ ſequarꝫ q̄cq̄d ꝟgo poſtularis a ieſu dulciſſimo. Ecce q̄rtū. Gaude ꝟgo mr̄ chr̄i q̄ ſola meruiſti O virgo pijſſima Eſſe tāte dignitatꝫ ꝙ ſis ſctē trinitatꝫ ſeſſione ꝓxima. Ecce q̄ntū. Gaude mr̄ miſeroꝝ: q̄ pr̄ ſeculoꝝ dabit te colētibꝫ: Cōgruentē hic mercedē ⁊ felicis poli ſedē regnis in celeſtibꝫ. Ecce ſextū.

Gaude virgo mater pura certa manes ⁊ ſecura q̄ tua gaudia. Nō ceſſabūt nec decreſcēt: ſed durabūt ⁊ floreſcēt ꝑ etn̄a ſecula. Ecce ſeptimū. Et poſt ſingulos verſus Gaude: addunt deuoti ſalutationē ꝑorādo Aue maria. Qui ꝟo lr̄as neſciūt vt nequeant has laudes ꝑorare: loco cuiuſlibet gaudij dicūt Aue maria: ſinglīa hec gaudia deuote meditādo. Primū itaqꝫ horum dr̄ gaudiū dignificatiōis. q̄ vicꝫ btā ꝟgo in celeſti regno eſt exaltata ad dignitatē regalē tam altiſſimā vt trāſcēdat oīm angeloꝝ ordinē ⁊ ſctōꝝ numeꝝ. q̄ alij tm̄ ſerui dei: ipa aūt mr̄ vera dei. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eo ipo oīꝫ ē angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ digniſſima dn̄a.

Scd̄m dr̄ gaudiū illūinatōis vl̄ celeſtꝫ glīoſe illuſtratōis. q̄ vicꝫ ſic̄ ſol illuſtrat hūc munduꝫ: illumīat ⁊ irradiādo decorat. ita claritas glīe b. ꝟginis diffuſa ꝑ totā celeſtē ꝑadiſum illuſtrat ⁊ decorat ſua luce: cuiꝰ pulcritudinē ſol ⁊ luna mirant̄. Unde Augꝰ. in q̄dam ſmone de natiuitate ꝟginis ait. Jpm celū qꝺ penetraſti. ſ. o glīoſa regina: oīa que in eo ſt̄ cōtenta noua ⁊ ineffabili glīa decoraſti: noua illic ac ꝑcelleti luce cūcta ꝑluſtras ⁊c̄. Tertiū gaudiū venerādẽ adorationis ⁊ obeditiōis. q̄ vicꝫ tota celeſtꝫ curia. i. oēs āgeli ⁊ ſcti ad eiꝰ nutū obediūt ⁊ eā venerāt̄ atqꝫ adorāt vt dei matrē. vn̄ Apo. vij. Uidit Joānes ꝙ ſcōꝝ turba mag̃ quā dinūerare nēo poterat: ſtabāt an̄ thronū q̄ figurat b. ꝟginē: ⁊ in ꝯſpcu inꝗt agni ⁊ clamabāt di. Salꝰ deo nr̄o q̄ ſedet ſuper throno: ⁊ agno. i. chr̄o incarnato ex ꝟgine q̄ in ipſa tāqꝫ in throno q̄euit. Et om̄s inq̄t angeli ſtabāt in circūitu throni ⁊ ceciderūt in conſpectu throni in facies ſuas ⁊ adorauerūt deū. Quartū gaudiū dr̄ ꝑtātꝫ ſeu ꝑtātiue īpetratōis: q̄ q̄cq̄d voluerit īpetrare a filio poterit. Nam ius hꝫ ꝑcipiēdi tāqꝫ mr̄ filio. iuxta illꝺ. iij. Regū. ij. in figura dcm̄. Pete mr̄ mi: neqꝫ em̄ fas ē vt auertā faciē ⁊c̄. Quintū gaudiū dr̄ coaſſeſſiōis. q̄ vicꝫ ipa ſedet ꝓxima ad ſanctiſſimā trinitatē: q̄ eſt in eodē throno cū dn̄o Jeſu q̄ ſedet ad dextrā maieſtatis in excelſis. iuxta illud ps̄. Aſtitit regina a dex. tu. ⁊c̄. Un̄ chr̄s Jeſus ⁊ deꝰ pr̄ ac. ſſ. tam familiari ⁊ amoroſiſſimo ac ſinglīari aſpcu: ⁊ ſub tanta reuerētia cōſpicit eā ⁊ tante glīe intimitate ſe ingerit eidē ꝙ totā ad celeſtē curiā ſil̄ ſumptā ꝑter matrē tali aſpectu amorꝫ ⁊ tanta altitudine glīe nō fert̄ queadmodū ad ipam. Et etiam vice verſa: tāta dilectiōe ⁊ charitate ac fruitiōe fert̄ b. ꝟgo ī deū patrē ⁊ filiū ⁊ ſpm̄ ſctm̄. Tantūqꝫ illi luci inacceſſibili eſt īmerſa ſꝫ Ber. vltra q̄ꝫ credi pōt: atqꝫ ad delectamētū ſecretū diuaꝝ ꝑſonarū in mediū trinitatꝫ btiſſime tāexcellēter eſt introducta: vt oēs amores pn̄tis ⁊ ꝑterite atqꝫ future vite reſpcu ſui ſint q̄ſi luna ſb pedibꝫ eiꝰ. vn̄ Eccl. xxiiij. ipa de ſe ait. Ego mr̄ pulcre dilectiōis. ſ. diuine. q. d. Ego q̄ ſū mr̄ filij dei: pulcrā illā inter deū ⁊ btōs dilectōeꝫ ſūma formoſitate ꝑnitentē poſſideo ſupeminēter. O q̄ tu ꝺuota mēs potes cogitare q̄ꝫ ineffabile gaudiuꝫ ſit marie iuxta dei filiū ſedere: ⁊ ipm q̄tiens vult dulcit̄ amplexari ⁊ oſculari. O q̄ꝫta ſuauitate dīna ibi videt q̄uo pr̄ gignit filiū ⁊ vtqꝫ. ſſ. ſpirat. Nam deꝰ non pt̄ videri ſine maxime ſuauitatꝫ fruitiōe: ſm Bern̄.

Sextū gaudiū ꝑmiatōis. ſ. ſuoꝝ deuotoꝝ. q̄a deꝰ ꝓpter ipius amorē oibꝫ eam venerātibꝫ ꝑmia dat h̄ ⁊ ī futuro. Unde q̄ videt q̄tidie ſaluari homines ⁊ oēs ſctōs ſaluatos ipa mediāte oēs dō atqꝫ ipi b. ꝟgini grās agētes maximū in h̄ ꝟgini eſt gaudiū: necnō oibꝫ ſctis eā vidētibꝫ ⁊ mutuo gaudio colletātibꝫ: vt ipſa dicere poſſit btīs illꝺ aplī. j. Theſ. iij. Gaudiū meū ⁊ corona glīe vos an̄ deū: q̄ vt dicūt doc. ſup. iiij. Sctis in celo accreſcet gaudiū accn̄tale de ſalute ⁊ btitudīe coꝝ qui ꝑ ipos ꝯuertunt̄ ⁊ ſaluant̄: ſic̄ ⁊ angel̄ gaudiū ē ſup ꝯuerſiōe pctōꝝ ⁊ ſalute: vt dr̄ Lu. xv. c. Quātū g̃ ē gaudiū ꝟgis btē ꝑ quā q̄qꝫ ſaluandi ſaluant̄: vt aiūt Ber. ⁊ Anſelmꝰ. Septimum ⁊ vltimū gaudiū accumulande cōgratulatiōis

quía vicꝫ gaudía ⁊ gl'ie virginis magnalia nun
q̄ꝫ deficient nec minuent̃: ſed durabunt ⁊ accre/
ſcent in ſecula ex multitudīe btōꝝ: q2 accidētalis
gloꝛia ⁊ gaudiū accreſcit in btīs oīb9 ex virgine
gl'ioſa. ⁊ ecōuerſo in b. v̄gine gaudiū accidenta/
le accreſcit ⁊ floreſcit: atqꝫ vt ita dicam innouari
videt̃ ꝯtinue ex btīs. Qđ ſic declarat̃ ſꝫ intentio
nem ſcti Bernardini de Senis. in ſmone đ ad/
mirabili grā ⁊ gloria b. Marie. Nā beati ſūt in
triplici drīa. Quia q̄dam inter ſe in gloria ſt eq̄/
les. q̄daꝫ vero maiores. quidā aūt mīores. Et tn̄
vt đt Aug9. ſup Joā. nulla inter eos eſt inuidia
diſparis charitatis: q̄npotius ſm q̄ đt Grego.
in moral'. tanta vis in illa pace nos ſociat: vt qđ
in ſe quiſqꝫ nō accepit hoc ſe accepiſſe in alio ex/
ultet: vna cunctis erit btitudo leticie: q̄uis non
vna ſit oīb9 ſublimitas vite. Hec Grego. Unde
immēſa dilectio btōꝝ ⁊ multiplex quā int̄ ſe ha
bent mutuo: multiplicat inter eos q̄ſi in infinitū
numerū gaudioꝝ ſm ꝑfectionē ⁊ multitudineꝫ
diligentiū ⁊ dilectiōis: ex quo creſcūt ſtupendo
modo differentie accidentalis gl'ie inter illos.

Primo nanqꝫ inter eos q̄ ſunt equales ī glo/
ria vel quaſi eq̄les: multiplicat̃ gaudiuꝫ inter ſe
ꝓ quolibet ex amore dupl'r. q2 vicꝫ equali men/
ſura ſe mutuo diligunt ⁊ diligi ſe cognoſcūt: eo
q̄ q̄libet de quolibet ſibi coequali tantū gaudet
quantū de ſemetipo. extenſiue tn̄ non intenſiue:
ſm Rich. de media villa ſup. iiij. ſniaꝝ. ⁊ h mo/
do intelligenda ſunt que de conſimilibus hic di
centur. Scđo quoqꝫ illi qui ſunt in gl'ia ma/
iores: duplicant ſibi gaudiū accidentale ꝓ quo/
libet beato minori in gloria. Et hoc non: quia ſe
videant tantuꝫ diligi q̄ntum diligunt: ſed quia
de gloria quorūlibet illoruꝫ minorū tantū gau/
dent hi maiores quantum de propria ſua cum
quelibet ſm capacitatē ſuā intelligūt glorioſuꝫ.
Unde Petrus plus gaudet đ bono Lini q̄ꝫ ipe
Linus. Tamen ſm Bonauen. in. iiij. diſtin. xlix
in fine. ex hoc non ſequitur q̄ tantū gaudeat q̄n
tum ſi haberet illud bonum. quia ſi haberet il/
lud: haberet maiorem charitatem: ⁊ poteſtatem
intenſius gaudendi Tertio hi qui in gl'a ſunt
minores totiens duplicant gaudium acciden/
tale đ illis maiorib9 quotiens glorioſiores eſſe
cognoſcunt ſemetipſis eos qui propter amoreꝫ
ſuum duplicant gl'iam ſuam ſeu gaudium ſuū.
Nunc autem minores ſancti conſpiciunt aliquē
ſanctum decies in gloria ſe maiorem: quendam
vero centies: Aliquem millies: aliū centies mil/
lies: alium mille millies. Et hmōi ſcti maiores
quaſi infinita milia ſt. Unde hi mīores q̄tiens
intelligūt eū gl'ioſiorem ſe eſſe btm̄: totiēs dupli
cant gaudiū ſuū cū cognoſcant ſe tantū diligi a
quolibet ſuꝑiori: q̄ in q̄libet coꝝ ꝓpter eos gl'ia
duplicatur. O itaqꝫ deus magne quis hoium
numerare poſſit q̄nta gaudia tuis electis prepa
raſti: ⁊ accumulari atqꝫ accreſcere in gl'ia volui/
ſti. Naꝫ que lingua dicere vel q̄s intellect9 capē
ſufficit: q̄nta ſint gaudia angeloꝝ choꝝ intereſſe
vt ait Greg. i homel'. Nūc igr̄ ad ꝓpoſitū ſtatuaꝫ
m9 ex vna ꝑte integral'r totū amorē quē hn̄t bti
ad inuicē mutuo: atqꝫ ex altera ꝑte amorē q̄ mi/
nor btūs diligit v̄ginē gl'oſam. Et credo q̄ talis
amor minimi gl'ioſi excedat amorē btōꝝ aliorū
ſil' ſūptū: tā angelicū q̄ꝫ hūanū nō īſpiratū in b.
v̄ginē aut i chrꝫ ſeu i ipꝫ deū. Qđ oñdit̃ quadru
plici rōe: ex quib9 clareſcit q̄ꝫ magn9 amor ⁊ gau
dium accreſcit ipſi v̄gini gl'ioſe de ſctis: ⁊ ecōuer
ſo ipſis beatis de ipſa bn̄dicta v̄gine.

Prima eſt rō poſitionis.
Scđa eſt rō compaſſionis.
Tertia rō gloꝛificatiōis
Quarta rō condilectionis.

Prima rō poſitiōis. q2 q̄libet minim9 etiā btūs
clare cog̃ſcit q̄ mr̄ dei pl9 poſuit ꝓ ſua ſalute q̄ꝫ
poſuerit ⁊ ponere poſſit tota creatura ſil' ſūpta:
q2 chr̄m deū c9 filiū ꝑdilectiſſimū q̄ ē inſtrꝫ redē
ptōis: ſaluatōis ⁊ gl'ificatiōis electorū Scđa
rō cōpaſſiōis. q2 q̄libet etiā minim9 btūs aꝑte in/
tellexit q̄ tota rōal' creatura nō ſuſtinuit nec ſuſ/
tinere poſſet tātū dolorē ⁊ penā ꝓ ſua redēptōe
q̄ntū ſola ſuſtinuit mr̄ dei ꝯſiderata dilectōe q̄ fi
liū ſuū amauit. Tāt9 etenī fuit dolor v̄gis i mor
te chr̄i q̄ ſi i oēs creaturas q̄ pati pn̄t diuideret̃:
ſubito interirēt. ⁊ tn̄ dolor v̄tute. ſſ. ſic in v̄ginis
aīa claudebat̃ q̄ nll'i ſenſitiue pti corpis ꝑmitte
bat̃ effūdi: ne añ debitū tps moreret̃. Tertia rō
gl'ificatiōis. tāta ei ē gl'ia v̄gis mr̄is đi ſic ex p̄ce
dētib9 patuit q̄ excedit i gl'a totā naturā āgelicā
hūanā ſil' ſumptā ampli9 q̄ꝫ circūferētia firma/
menti excedit ī magnitudīe pūctū cētri: vel q̄ꝫ ſol
in claritate ⁊ fulgore excedit ſtellā paruā vl' lumē
cādele ardentꝭ: vl' q̄ꝫ ml'titudo arene q̄ ē in litore
marꝭ excedit vnū minimū pugillū arene: ſiue q̄ꝫ
totuꝫ mare excedit cochlear aq̄ ⁊c̄. Q2 ipa b. v̄go
intelligit in filio ſuo ſe q̄ſi alteꝝ ipum diuinitate
veſtitā. in q̄ gl'ia oēs ſcti ꝯgaudēt ſūmo ex amo/
re ad ipam affecti. Et etiā ipa ſm ſuaꝫ capacitatē
cōgaudet de q̄rūlibet gl'ia tāqꝫ de ꝓpria. ḡ vtro/
biqꝫ īdicibil'r accreſcit illđ celeſte gaudiū accidē/
tale. Quarta rō ꝯdilectiōis. tant9 eſt em̄ amor
b. v̄gis ad quelibet etiā minimū gl'ioſum q̄ oīs
amor q̄ in reḡ celoꝝ natura āgelica ⁊ hūana dili
git aliquē iam btm̄: ē vt ꝑdicit̃ q̄ſi punct9 cētri ad
firmamentū vel reſpectu illi9 amoris q̄ v̄go btā
amat minimū btm̄: conſiderato fontali ꝑncipio
vnde talis amor originē habet. ⁊ ideo ꝓpt̄ hunc
amorē v̄ginis gaudiū duplicat̃ dum iuxta ſuaꝫ
capacitatē cernit pleno ⁊ quieto deſiderio glorio
ſum. Et ſic per hunc amorem ⁊ ꝑ hunc modum
ꝓ q̄libet ſancto virginis benedicte gaudiū mul/
tiplicatur: ⁊ accreſcit dupliciter vt patuit. Deni/
qꝫ minimus ſanctus videns tantum ſe diligi a
virgine glorioſa: q̄ ꝓpter eum tanta in ea gloria
accreſcit: intantū inflammat̃ in amorem eius q̄

quoties eã intelligit ſe in glĩa ſuꝑare: totiens de glĩa eius plus q̃ʒ de ꝓpria iocundaꝛ. Ex q̃ ꝯñr ſequiꝛ ꝙ oms bti q̃ in glĩa: ſc̃ maiores minimo: ampli⁹ ⁊ q̃ adhuc maiores: adhuc magis. ⁊ qui maximi: maxie. atq̃ꝫ q̃ ꝑmaximi: ꝑmarie diligāꝛ a btiſſima v̇gine. Ipſi q̃ʒ tāto magis ⁊ maxime ac ꝑmaxime ꝑ amorē inardeſcant in eã. ⁊ ſic gaudium accidētale accreſcit: ⁊ multiplicaꝛ cõtinue ſm p̄dictũ modũ in ipa v̇gine glĩoſa ꝓpter illos ⁊ in oĩbus beatis ꝓpter illã. Quis ḡ exp̄mere poſſet infinitatem gaudij ⁊ amoris quibꝫ actiue ⁊ paſſiue glĩoſa v̇go Maria: accidētali glĩa varie inter btõs letaꝛ ⁊ honoraꝛ: ac in ꝑpetuũ cõgratulaꝛ. O itaq̃ꝫ btõꝝ btiſſima ⁊ ſuꝑfeliciſſima celoꝝ regina: qbꝫ te laudibꝫ efferam⁹ q̃ tā ineffabiliter extas glĩoſiſſima: tā ſublimiter dignificata: tā multiplĩr letificata ⁊ beatificata. O glĩoſa dña excelſa ſuꝑ ſidera: te laudāt āgeli atq̃ꝫ oẽs ſcti ꝑ ſeclĩa: letare nũc cũ filio ꝓprio ⁊ ꝑ filiũ ꝓpriũ dulcem Jeſum inť btõꝝ agmina ⁊ ꝓ nobis miſeris chr̃m exora: vt ꝑ tua merita ducat nos ad felicia tue btitudinis ꝯtemplanda gaudia Amen

Pars q̃nta libri decimi agit hiſtorialiter de modo aſſumptiõis b. Marie v̇ginis.

S

Urge domine in requiē tuã tu ⁊ arca ſctificatiõis tue. Scribunꝛ ps̄. cxxxj. Que quidē v̇ba vt vult illuminat⁹ doctor Fran. maro. in ſuo ſermone de aſſumptõe accipi pñt tanq̃ꝫ ſint dicta a btis in celo ad dñm Jeſum chr̃m deſiderantibꝫ aſſumptionē glĩoſe v̇ginis Marie: vt ei⁹ pñtia ⁊ viſa glĩa ipi⁹: ampli⁹ iocũdenꝛ cũ ipa ⁊ de ipſa ꝑ quã meruerũt hr̃e autorē vite ⁊ glorificatorem dñm Jeſum. Deſideranter ḡ flagitant di. Surge dñe in requiē tuã: tu ⁊ arca ſctificatõis tue. q. d. Sicut tu dñe Jeſu reſurrexiſti a mortuis ⁊ in glĩoſo corꝑe es in requie tua celeſti ſedēs ad dexteram dei pr̃is: ita fac vt ⁊ arca ſctificatõis tue. i. btiſſima tua mater: in cui⁹ vtero ſctiſſimo tanq̃ꝫ in arca requieuiſti: exurgat ⁊ aſſumaꝛ in glĩoſo corꝑe in hanc eandē requiē celeſtis pr̃ie: vt vna tecũ ⁊ cũ ipſa ineffabili glĩa gaudeam⁹ ⁊ exultemus ac regnemus ſine fine. Merito aũt b. v̇go dr̄ arca ſctificatiõis diuine: qꝛ ꝑ ei⁹ inhabitationē fuit plene ſctificata. Deniq̃ꝫ oẽs ſcti deſiderabant glĩoſe v̇gis aſſũptionē. qꝛ ſciebāt ꝙ ꝑ ipaꝫ ecclĩa militãs multiplicia bona ꝯſecutura foret: atq̃ꝫ ecclĩa triũphans. i. ſuꝑna hierl̃m noue leticie glĩa ineffabilr̃ magnificareꝛ. Et idcirco ſubiungiꝛ in p̄miſſo. Ps. Sacerdotes tui induanꝛ iuſticia: ⁊ ſcti tui exultent. q. d. ꝑ hanc ei⁹ aſſumptionē fiat dñe vt ſacerdotes tui. i. ecclĩe militantis p̄lati. ⁊ ꝑ ꝯñs totus ꝓplĩs chr̃ianus quē ipſi dirigunt induenꝛ iuſticia. i. oĩs virtutis grã. qa iuſticia eſt vniuerſalis virtus: vt dr̄ Ethi. ⁊ etiã habeꝛ. v. lib. Ethic. Quoniã ꝑ merita b. virginis daꝛ cuilibet oĩs grã inuocãdi ipſam. Sequitur ⁊ ſcti tui exultent. i. bti in celeſti patria exultabũt. inenarrabili leticia. vic̃ʒ ex eius pñtia: atq̃ꝫ lũis totã celeſtē curiã illuſtrantis glĩa. Nam dicente Bern̄. in ſer. de aſſump. Glorioſa virgo dum celos aſcendit: etiã ſuꝑnoꝝ gaudia ciuiũ copioſis augmētis cumulauit: cũ eius vocē audire ⁊ faciē videre: eius q̃ʒ btã pñtia frui meruerĩt: noua ⁊ ineffabili ei⁹ glĩa decorari: ⁊ imenſa eius luce ꝑluſtrari: vt etiã ait Aug. in q̃dã ſermo. de ntĩtate v̇ginis. Itaq̃ꝫ in hac p̄te libri ſub ꝓceſſu hiſtorico ꝓſequēdo: ſacratiſſime aſſumptõis modũ ex diuerſis dictĩs ſctõꝝ atq̃ꝫ ſmonibꝫ doctoꝝ: pijs q̃ʒ ꝯtēplationib⁹ deſcp̄tis deuotoꝝ: apocripha quidē reſecātes: ſola ea que ſc̃ fidedigna ⁊ a ſanctis videnꝛ approbata: ad laudē v̇gis cõmemorare curauim⁹. Ut aũt diſtincte ſeries tota hui⁹ aſſumptõis glĩoſiſſime facilius capiaꝛ: tres p̄ncipales conſideratiões notabim⁹.

Primo: de mõ ſue ſctiſſime trãſmigratiõis.
Scdo: de mõ ſue glĩoſiſſime aſſumptõis.
Tertio: d̃ mõ ſue gaudioſiſſime ithroniꝫatõis

Articul⁹ p̄m⁹ de mõ trãſit⁹ ⁊ mortĩ b. Marie. Capitulum. I.

C

Irca primum de modo tranſmigratõis ⁊ contemplationis queſtiones occurrunt Prima eſt quo tēpore beata v̇go eſt mortua ⁊ in celum aſſumpta Ad quod reſpondetur ꝙ ſi vis ſcire de anno: tres ſunt opiniones. Prima eſt Epiphanij dicentis. ꝙ beata virgo poſt paſſionem chriſti vigintiquattuor annis vixerit. et ꝙ quando chriſtum concepit erat annoruꝫ. xiiij. ⁊ in. xv. ipſum peperit: ⁊ manſit cum eo annis. xxxiij ⁊ ſic qñ obijt virgo beata erat annorum. lxxij Alia eſt opinio Franciſ. maro. ⁊ quorundã ſequentium Aug⁹. lib. de mirabilibꝫ ſacre ſcp̄ture. cap. xj. di ꝙ etas beate virginis fuit. liiij. annorum: ita ꝙ poſt paſſionem chriſti tantũ poſt nouem annos vixerit. Tertia que cõmuni⁹ videtur teneri opinio eſt. ꝙ beata virgo poſt chriſti paſſionem. xij. annis vixerit. ⁊ ſic citra ſexageſimum vel potius. lviij. annum ſit in celum aſſumpta: cum apoſtoli totidem annis predicauerint in Judea ⁊ circa partes illas: ſicut Eccleſiaſtica tradit hiſtoria. Si queras Quare non ſtatim eſt in celũ aſſumpta poſt chr̃i aſcenſionē: ſed tandiu dereliquit eam chriſtus in mundo.

Reſpondeꝛ ꝙ idcirco: vt vic̃ʒ doceret apoſtolos ⁊ illuminaret eos in his que ad fidem pertinent. Unde quando occurrebāt queſtiões determinande de factis dei: ⁊ morũ in ecclĩa primitiua ad ipſam recurrebant: ⁊ ipſa ſoluebat. Propterea Luce. ij. ſcribitur. Maria conſeruabat omnia verba hec: ſcilicet que dicebantur ⁊ fiebāt circa paruulum Jeſum: conferens in corde ſuo

cum his vicꝫ ꝙ ſciebat ꝑnũciata fore ꝑ ꝓphetas:
vt poſtea tꝑe ſuo ſicut dꝛ Beda poſſet aplõs in/
ſtruere de his ad ꝙ pñtes nõ fuerũt circa natiui
tatẽ chꝛi: ⁊ alia ꝙ ipſi euãgeliſte ſcpſerũt ab ea di/
ſcendo: ꝓcipue Lucas ꝙ dꝛ notarius ꝟgĩs. Ideo
canit᷑ de ea. Gaude maria ꝟgo cunctas hereſes
ſola interemiſti ĩ vniuerſo mũdo. ſ. aplõs docen/
do ꝙ ſua doctrina errores vbiqꝫ confutauerunt.

Itẽ ſi vis ſcire de mẽſe: exꝗ feſtũ aſſumptiõis
cadit in Auguſto: clareſcit qꝛ ꝟgo aſſũpta ẽ men
ſe auguſti ſole intrante in ſignũ ꝟginis. Et h᷑ cõ/
gruit myſterio: qꝛ auguſtꝰ dꝛ ab augẽdo. Vñ ce
ſar Octauianꝰ ꝙ ĩperabat tꝑe natiuitatꝭ chꝛi di/
ctus ẽ Auguſtꝰ: eo ꝙ auxit rẽpublicã nimiũ. hic
aũt ꝓmã victoriã habuit ꝓma die auguſti. ⁊ id/
circo hũc menſem appellauerꝫ auguſtũ ꝙ ꝓus ſe/
xtilꝭ dicebat᷑: eo ꝙ a martio ſextꝰ erat. Et oẽs rho
mani ⁊ gẽtes hãc diẽ ſolẽnizabãt in memoriã hꝰ
victorie. Cũ igit᷑ b. ꝟgo in hac aſſumptiõe auxit
rẽpublicã celeſtꝭ gaudĳ in pꝛia. ipa ꝗꝫ ꝟgo ami/
cta ſole. i. glẽ ſplẽdore diuie illuſtrantis totã cu/
riã ſupernã: figurata eſt Apoc. vĳ. Mulier ami/
cta ſole ⁊ luna ſub pedibꝫ eiꝰ ⁊c. vñ ꝯgruebat vt
in h᷑ mẽſe auguſti ꝙ ſol intrat ꝟgineũ ſignũ: ipſa
btiſſima mat᷑ dei aſſumeret᷑. Itẽ ſi vis ſcire ꝗ die
ſit aſſumpta beata ꝟgo. Rñdet᷑ ẜm Fran. maro.
in ſermo. vel tractatũ ſuo de aſſump. ꝙ ꝓut inꝗt
colligit᷑ ex his ꝙ dicũt ſcti: ipa eſt aſſumpta ĩ die
dñica: ꝙ ꝗdẽ dies ſctificata ẽ ſuꝑ oẽs dies alios:
qꝛ iſto die angeli ſꝫ creati ⁊ mõs in ipſo cepit ex/
ordium. illo die chꝛs natꝰ eſt: reſurrexit: ⁊ ſpm̃/
ſctm̃ miſit. vñ ꝯgruũ fuit vt ⁊ hec ſũma ſolẽnitaſ
aſſumptiõis eo die fieret. Hec ẜm Fran. maro.

Caplm. II. q̃uo circa tpꝰ ſue mortꝭ ꝯſolatiões
deus preſtiterit Marie

s Ecunda ꝯtẽplatio ꝗliter fuerit ꝟgo ꝓ ſua
morte ꝯſolata. Nimirꝝ ipſa cõſolationeꝫ
circa ſuã mortem habuit ab angelo ⁊ ab
aplis atqꝫ a dño Jeſu ⁊ totiꝰ celeſtis curie btis
occurrẽtibꝫ ⁊ aſſiſtẽtibꝫ ĩ hora ſui trãſitꝰ. Qua/
liter aũt hec fctã fuerint: ex ſermonibꝫ ſanctoꝝ et
narratõibꝫ: ꝓcipue ſcti Coſme: ꝙ cognomento dꝛ
veſtitor: atqꝫ Joãnis Damaſceni ⁊ alioꝝ hiſto/
rĳs edocet᷑. ſicuti ⁊ in cõi legenda ꝓlixe deſcribit᷑
tali mõ. Dũ em̃ aplis ob ꝑdicatiõis grãm di/
uerſas mũdi regiões ſubeuntibꝫ: ꝟgo btã in do
mo iuxta montẽ ſion poſita remãſiſſet: oĩa ꝗꝫ lo
ca filĳ ſui. vicꝫ locuꝫ baptiſmi: ieiunĳ: paſſionis:
ſepulture: reſurrectõis ⁊ aſcẽſionis quoad vixit
deuotõe ſedula mente reuolueret: ⁊ contempla/
retur que⁊ qualia ſuus ꝑdulcis Jeſus in illo vl
iſto loco fecerat. Quadã die cũ in filĳ deſideriuꝫ
cor ꝟginis vehementer accendit᷑: eſtuans animꝰ
cõmoueretur: ⁊ intimarũ lachꝛymaꝝ abundantia
excitaretur: crebꝛꝭ quoqꝫ deſiderĳ ſui ſingultibus
cepit talia verba eructare. O fili mi ꝑdulciſſime:
o nate dilectiſſime Jeſu ſuauiſſime: en cupio diſ
ſolui ⁊ eſſe tecum: vtinam fili mi adeſſet illa ho
ra aũrea qua te videre poſſem in pꝛia. Ecce mox
angelus cum multo lumine eideꝫ aſtitit: ⁊ reue
renter vtpote matrẽ dñi ſalutauit. Aue inꝗt bñ/
dicta ſuſcipiẽs bñdictionẽ illius qui mandauit
ſalutẽ Jacob. Ecce filius tuus dñs Jeſus te ma
trem venerandã expectat: cũ die tertia de corpo/
re aſſumeris: vt celeſtes manſiones iocũdas red
das ⁊ ſctoꝝ ſpũs cõſoleris. Ecce aũt ramum pal
me d᷑ paradiſo ad te dñam attuli: quẽ an̄ feretrũ
portare iubebis: atqꝫ veſtimẽta funebꝛia miſſa
a filio eidem obtulit: vt refert ſctũs Coſmas ꝑdi
ctus. Tunc btã virgo vt credit᷑ genuflexo grãs
agens deo petiuit petitioneꝫ. Primo vt apli ad
eam pariter ꝯgregent᷑ di. Peto inquit inſtantiꝰ
vt anteqꝫ moriar corꝑalibꝫ oculis apoſtolos vi/
deam; ⁊ ab eis ſepeliri valeã: ⁊ ipſis ꝑſentibꝫ ſpi
ritũ reddam. Scdõ peto inꝗt ⁊ obſecro vt anĩa
mea in exitu ſuo de corꝑe nullum ſpm̃ teterrimũ
videat: ⁊ nulla poteſtas ſathane inſidiando oc/
currat. Cui angelus. Cur dña malignos ſpiritꝰ
videre metuis: cũ caput eius oĩno cõtriuerꝭ. Fiat
tñ volũtas tua vt ipos non videas: ⁊ aplõs no
biles executores funeris tui habeas. Sꝫ qua/
liter intelligendũ ſit ꝙ beata ꝟgo nõ viderit ſpi/
ritus teterrimos in ſuo trãſitu patuit ſuꝑ eodeꝫ
libꝛo. ꝑte. j. in fine. art. ĳ. His dictis angelꝰ cũ
multo lumine celos cõſcendit. Palma vero illa
nimia claritate ſplẽdebat: ⁊ erat ꝗdeꝫ virge viri/
ditati cõſimilis. ſed folia ipius vt ſtella matuti/
na fulgebãt. Et ego fateor me vidiſſe apđ quen/
dam comitẽ regiũ ꝑticulã quandã ꝙ dicebat᷑ eſſe
de illa palma: ⁊ ꝓ certo erat fulgidiſſima ad mo/
dũ micantꝭ ſtelle quaſi coloris argẽtei fulgidiſſi
mi: cuius intuitus deuotionẽ ingerebat ꝯtuen/
tibus. At btã ꝟgo in magna ꝯſolatiõe ſpũs reli
cta vt refert idẽ ſctũs Coſmas: mox conuocauit
ꝟgines ſctãs cognatas ⁊ amicas ſctãs mlieres:
qbꝫ patefecit ꝙ migrẽ deberet. Mox oĩs ſctãrũ
virginũ ⁊ mlieꝝ mltitudo flens cepit dicere. O
ſctiſſima. O bñdicta ĩr oẽs mlieres: ne nos dere
linquas orphanas. At illa eas cõſolãdo ait. Si
vos natoꝝ corruptibiliũ mr̃es non toleratis ab
eis modicũ ſeꝑari: q̃uo ego mr̃ ⁊ ꝟgo deſidera/
re nõ debeo ad meũ ꝑgere filiũ dei pꝛis vnigẽitũ
ꝙ ẽ oĩm vita ⁊ ꝓmiũ btõꝝ. Hec cũ agerent᷑ factũ
eſt vt dũ Joãnes ĩ Epheſo ꝑdicaret: celũ repente
intonuit: ⁊ nubes cãdida ipm̃ ſuſtulit: ac raptuꝫ
an̄ marie ianuã collocauit. ꝑcutiẽsqꝫ oſtiũ ĩtro/
iuit: ⁊ reuerẽter ꝟgo ꝟgineꝫ ſalutauit. Quẽ felix
maria ꝯſpiciẽs ꝓ gaudio lachꝛymas ꝯtinere nõ
potuit: dixitqꝫ. Fili Joãnes mẽor eſto ꝟboꝝ tui
mgr̃i: qbꝫ me tibi ĩ matrẽ ⁊ te mihi ĩ filiũ cõmen/
dauit. Ecce a dño euocata debitũ hũane ꝯditio/
nis exoluo: ⁊ corpꝰ meũ tibi cura ſollicita recom
mẽdo ſepeliẽdũ. Tũc ille mox ꝓſtratꝰ in terrã cũ
lachꝛymis cepit clamare. Heu mi dñe deꝰ vt qd
tantam tribulationẽ inducis ſuper nos: vt vicꝫ
hãc nr̃e religionis magiſtrã: ſanctitatis ſpeculũ

vnicū nr̄m ſolaciū a nob auferas. Sicq̧ flenti
ꝟgo palmā ⁊ veſtimēta lugubria ab angelo por
tata oñdit: vt refert ſanctus Coſmas: veſtitor co
gnomēto: q̄ ea q̄ narrat ab his q̄ interfuerunt ſe
didiciſſe certa relatiōe cōmemorat. Dixit q̧ ꝟgo
ad Joannē. Hāc inq̄t palmā deferri facias ante
feretrū: cū corp⁹ meū duxeritis ad ſepulcrū. Di
xit aūt Joānes. O vtinā hic eſſent oēs apl̓i ⁊ fra
tres mei vt tibi dn̄a decētes parare poſſem⁹ exe-
quias: ac exoluere laudes dignas. Nec illo dicē
te: oēs apl̓i de locis in q̄b⁹ p̄dicabāt a nubibus
candidis rapiunt̄: ⁊ ante marie oſtiū collocant̄.
Qui cū ſe mutuo ſalutaſſent ⁊ de h̄ plurimū mi
rarent̄: dicētes. Que nā cā eſt ꝓpter quā nos dn̄s
h̄ inſim̄l ꝯgregauit. Joānes ad eos exiuit ⁊ do-
minā de corꝑe egreſſurā p̄dixit. Qui oēs mox in
lachrymas ꝓrūpentes tandē introierūt: ⁊ btām
ꝟginē reuerēter ſalutātes adorauerūt dicentes.
Aue dei mater gr̄a plena dn̄s tecū: bn̄dicta tu in
mulierib⁹: ⁊ bn̄dict⁹ fructus ventr̄ tui. At ipſa.
Auete diſcipuli electi vnigeniti filij mei. Et cum
modū aduent⁹ eoꝝ ab eis audiuiſſet: deū glorifi
cauit: ⁊ om̄ia eis manifeſtauit ab angelo reuela
ta ⁊ allata ſibi oñdit. Refert ſctūs Coſmas ꝙ i-
ter apl̓os videns ſctm̄ Pauluz noīatim ſaluta-
uit: ⁊ ille genuflexo ait. Aue impetratio mei ſola-
minis. licet em̄ chr̄m in carne non viderim: tn̄ cū
te video: acſi ip̄m tuū natū viderē cōſolor in ſpi-
ritu: vſq̧ mō deum te genuiſſe gētib⁹ p̄dicaui: a-
modo te ad ip̄m tranſlatā docebo. Hoc aūt viz
apl̓os in dormitiōe ꝟginis cōueniſſe teſtat̄ Her
man⁹ archieps Cōſtantinopol̓. ⁊ etiā Joan. Da
maſ. in ſuo ſmone. hoc idē aſſerit ⁊ ſctūs Diony-
ſius Pauli apl̓i diſcipl̓us in li. de di. no. ⁊ ſeipz
ſil̓iter interfuiſſe: ac vnūquēq̧ diſcipulorum in
laudē chr̄i ⁊ ꝟginis feciſſe ſermonez. Petrus
igitur incboans. vt narrat Coſmas dixit. Gau
de celeſtiū thalamoꝝ ſpōſa: terrarchi lumīs can-
delabrū: per quā eſt eterna claritas manifeſtata.
Alij aūt apl̓i. Aue inquūt regia celoꝝ. Aue dn̄a
angeloꝝ. Salue radix ſctā ex qua mundo lux eſt
orta. Gaude gl̓ioſa ſuꝑ oēs ſpecioſa vale: ⁊ pro
nob chr̄m ora. Tunc ꝟgo in medio eoꝝ deum
bn̄dixit. Et ſ̓z Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. ſacrm̄ eucha
riſtie deuotiſſime adorādo ſumpſit ⁊ vnctōnis.
Deinde veſtimēta funebria induens admonuit
virgines que erant in eius obſequiū occupate ꝺ
lampadib⁹ ⁊ lucernis ardentib⁹ vſq̧ ad ei⁹ obi-
tum nō extinguēdis. Omib⁹ quoq̧ flentib⁹ cre
brisq̧ ſingultib⁹ ꝓut teſtat̄ addendo Joannes
Damaſ. q̄relas ꝓponētib⁹ ⁊ dicētib⁹. Cur nos or
phanos derelinq̄s. O cōſolatio nr̄a te habuim⁹
laboꝝ ſolatiū: tibi viuenti cōuiuere gl̓ioſuz eſt.
Ne q̄ deſeras nos o felix dei mater: ſ̓z tibi mori-
enti ⁊ cū chr̄o regnāti tuo p̄dulci filio ip̄etra no-
bis cōmori ⁊ ꝯregnare. Heu q̧amaꝝ eſt o dn̄a
ſeꝑari a tua p̄ſentia: q̄ es toti⁹ curie celeſtis leti-
cia. Tunc illa ad filium conuerſa genuflexo ait.

Tu dilectiſſime fili Jeſu: his ꝺ meo diſceſſu do
lentib⁹ ſanctis q̄s elegiſti ſias ꝯſolator: ⁊ a ꝑpō-
ne bn̄dictionē tuā ſuꝑ eos. Extendensq̧ man⁹: ⁊
fideliū collegiū bn̄dixit. Et addidit. Jn manus
tuas cōmendo fili ſpm̄ meū. ſuſcipe aīam meam
tibi dilectā quā īmunē a culpa ſeruaſti: tibi ⁊ nō
terre cōmendo corp⁹ meū: cuſtodi illud integrū
q̄ꝺ tibi inhabitare ꝯplacuit: transfer me ad te: vt
vbi tu es meoꝝ viſcerū nate: pariter ſim ⁊ ego ti-
bi cohabitās. Et tunc omnibus valedicens ſe ad
exitum cōpoſuit genuflexo mente in deū ſuſpen
ſa: adeo vt pre amor̄ magnitudine ⁊ ꝯtēplatio-
nis ſuauitate nullū ſentiret dolorē. Circa ꝟo
horam tertiā noctis: tota dom⁹ ſuauitate replet̄.
Dn̄s em̄ Jeſus cum angeloꝝ ordinib⁹ ⁊ patri-
archaꝝ ac ꝓphetaꝝ cetibus: martyrū ⁊ ꝯfeſſorū
agminib⁹: ⁊ virginū choris aduenit: ⁊ ante tho-
rum ꝟginis acies ordinant̄ ⁊ dulcia cantica fre-
quentant̄. Naz prior ipſe dn̄s Jeſus incboauit
di. Ueni electa mea ⁊ ponā in te thronū meū: q̄r
concupiuī ſpeciem tuā. Et illa: Paratū dn̄e cor
meū paratū cor meū. Tunc om̄s ſancti dulciter
intonāt: di. Hec eſt que neſciuit thoꝝ in delicto:
habebit fructū in reſpectiōe animaꝝ ſanctaruz.
Jpſa aūt de ſeipa cecinit di. Ecce btām me dicēt
oēs generationes: q̄r fecit mihi magna q̄ potēs
eſt ⁊ ſctm̄ nomen eius. Tunc dn̄s Jeſus excel-
lentius intonauit dicēs. Ueni de libano ſponſa
veni coronaberis. Tunc illa. Ecce venio: q̄r in ca
pite libri ſcriptū eſt de me: vt faciā volūtatē tuaz
deus: q̄r exultauit ſpūs meus in te deo ſalutari
meo. Sicq̧ Marie aīa feliciſſima de corꝑe egre
ditur ⁊ ad filiuz euolat: a quo dulciſſime ample
xatur: fuitq̧ tā a dolore carnis extranea q̧ a cor-
ruptione extiterat aliena: ſtatimq̧ eā circūdede
runt flores roſaꝝ. ſ. cetus martyꝝ ⁊ lilia cōuall-
lium. i. agmina angelorum: cōfeſſorū: virginū: ⁊
ſanctoꝝ oim. Uideruntq̧ apl̓i eius aīam tan
ti eſſe candoris vt nulla mortaliū lingua poſſet
effari. Uñ prorſus lachrymis ceperūt clamitare
apl̓i dicētes. Uirgo prudentiſſima quo ꝓgrede-
ris valde rutilans: eſto mēor nr̄i o dn̄a. Dixitq̧
dn̄s apl̓is. Corpus virginis matris mee in val
lem Joſaphat deferte: ⁊ in monumēto nouo q̄ꝺ
ibidez inueniētis recondite: ⁊ me ibidem triduo
donec ad vos veniā expectate. Statimq̧ om̄ia
illa agmina btōꝝ cum chr̄o ꝟginis aīam dedu-
xerunt cū iubilo canētes. Que eſt iſta que aſcen-
dit de deſerto delitijs afluēs innixa ſuꝑ dilectū.
Quib⁹ comitādo canebāt. Jſta eſt ſpecioſa inter
filias hierl̓m. ſicut vidiſtis eā plenā charitate et
dilectiōe: ſicq̧ in celū gaudēs ſuſcipit̄ ⁊ a dextr̄
filij ī throno gl̓ie collocat̄. Refert ꝟo ſctūs Coſ-
mas mirabile myſteriū q̄ꝺ n̄ īdiget naturali diſ
cuſſiōe: cū oīa q̄ ꝺ dei genitrice dicūt̄ ſint ſupna-
turalia ⁊ mirāda. Mox viz egreſſa ꝺ corꝑe aīa: cor
p⁹ hec ꝟba ꝓtulit. Gr̄as ago tibi dn̄e q̄ tua ſum
gl̓ia: memēto mei q̄r tuū ſū figmētū ⁊ tuū ſuaui

depoſitū. Tanta quoqꝫ ſtatim corpus eius cla-
ritate reſplēduit: vt tāgi qdez a ꝟginibꝫ ad lauan
dū poſſet: videri autē non poſſet. Tādiu autem
lux illa reſplēduit donec corpꝰ a ꝟginibꝫ lotum
fuit aq̄ mūdiſſima nō ab ipa mundatū: ſed po-
tius a corpe ſacro aqua ſctificata. Deinde vt ait
Damaſ. in ſermone. Sacrū illō corpus munda
ſyndone inuolutū feretro ſupponitˀ: lapides co-
ruſcant: odor vnguētoꝝ celeſtiū redolet: hymni
angelici reſonāt: apl'i diuinas laudes cantāt: alij
qꝫ ſancti ꝛ ſancte reuerendiſſime adorant

Capitulum tertiū primi articuli de ſe-
pultura beate Marie

Tertia ꝯtemplatio: Qualiter beata ꝟgo
fuerit poſt mortez ſepulta. Ad qđ ex ꝓ-
miſſoꝝ ſanctoꝝ narratiōibꝫ ꝛ hiſtorijs
alioꝝ cōtinuādo notatˀ. Et poſtqꝫ hec geſta ſūt ce
perunt apl'i agere vt iuxta preceptū dn̄i hec arca
dn̄i e monte ſion portetˀ honorifice ad ſepulture
locum. vicz in vallem ioſaphat. Tunc dixit Jo-
annes Petro. Hanc palmā. ſ. ab angelo allatā
ante feretrum petre portabis: qꝛ dn̄s te nob̄ ꝑu
lit ꝛ paſtorem ordinauit ouium ſuaꝝ. Cui Pe-
trus. Hanc potius te portare decet: quia virgo
a dn̄o es electus: ꝛ dignū eſt vt palmam ꝟginis
virgo feras. Ego aūt portabo cū feretro ſanctū
corpus. Ceteri aūt apl'i fratres mei circūdantes
feretrū referant laudes deo. Paulus autē dixit
Petro. Et ego q̄ minīꝰ apl'orū ſū portabo tecū.
Tūc eleuātes feretrū Petrꝰ inchoauit pſalmū.
In exitu iſrl' đ egypto all'a. Ceteri apl'i cāticū ꝓ-
ſequuntˀ. Dn̄s aūt feretrū ꝛ apl'os nube ꝓtexit:
ita q̄ ipi nō videbātˀ: ſꝫ tm̄ coꝝ vox audiebatˀ. Af
fuerūt ꝛ āgeli cū apl'is ꝯcinentes ꝛ totā terrā ſo-
no mire ſuauitatiſqꝫ odore replētes. Cōcitati iu-
dei đ ciuitate ad hāc melodiā: ꝛ audiētes q̄ diſci
puli Jeſu efferūt eiꝰ matrē mortuā: oīes ad ar-
ma ꝯcurrūt ꝛ ſe mutuo hortabantˀ di. Uenite et
oēs diſcipl'os occidamꝰ: ac corpus iſtđ qđ ſedu
ctorē portauit igne cōburamꝰ. Pricceps āt ſacer
dotū ira plenꝰ ait. Ecce tabnaculū illius q̄ noſtꝛ
genꝰ nr̄m cōturbauit. Et mox manꝰ iniecit fere-
tro volens illud ad terrā deijcere. Qui qꝛ idigne
ſacrū corpꝰ tāgere nititˀ ad qđ angeli etiam trepi
dant accedere: ideo merito manibꝫ priuatˀ. Nam
ambe manꝰ eius ſubito aruerūt: ꝛ a cubitiſ auul
ſe diſcinduntˀ ꝛ lectulo heſerunt. ita vt ad graba
tum penderēt: ꝛ miſer ipſe nimio cruciatu vexa-
tus lamentabil'r vlularet. Reliquꝰ autē ꝑpl's ab
ab angel' q̄ erāt ī nubibꝫ cecitate ꝑcuſſus ē. Tūc
ꝓnceps ſacerdotū clamās ad Petrū apl'um im-
plorat veniā ꝛ ꝓmittit emendā. Cui Petrꝰ poſt
alia ꝟba dixit. Nullatenus miſcđiam ꝯſeq pote
ris niſi accedēs oſculatꝰ fueris feretrū ꝛ ꝯfitea-
ris di. Credo ī dn̄m ieſū chr̄m quē iſta ꝟgo ī vte-
ro portauit: ꝛ poſt partū ꝟgo ꝑmāſit. Quod cū
feciſſet: manꝰ vnde euulſe fuerant cubitis ſūt ad-
iuncte: ꝛ ꝓſtine reddituꝰ eſt ſanitati. Accipiensqꝫ
Petrus vnū dactylū ex palma dedit illi: dixitqꝫ.
Accipe hanc palmā ꝛ pone eā ſuper ꝑpl'm exceca-
tum. ꝛ quicunqꝫ credere voluerit recipiet viſum.
Qui aūt credere noluerit nō videbit in eternuz.
Peruenientes igitˀ apl'i in vallem Joſaphat ad
predium Gethſemani: inueneꝛt ibi ſepulcrū ſil'e
chr̄i viuifico ſepulcro: vbi corpꝰ cum mltā reue-
rentia poſuerūt. Quo munito iuxta illud vt dn̄s
iuſſerat: conſederūt vſqꝫ in diem tertiū exequias
in dei laude deuote celebrando ꝛ orationes faci-
endo. Ecce ꝟo die. ſ. tertio nubes ſplendidiſſima
ſepulcrū circundedit: voces angelice reſonant: et
ineffabilis odor ſentitˀ: fit oībꝫ ſtupor. Et ecce
dn̄s Jeſus deſcendēs cum multitudine angelo-
rum ipos ſalutauit: di. Pax vob̄. Qui genibus
ꝓcidentes rn̄derunt. Gl'ia tibi deus q̄ facis mi-
rabilia magna ſolus. Et dn̄s. Quid inqt gratie
ꝛ honoriſ vobis videtˀ: vt nunc mee cōferam geni
trici? At illi. Juſtum dn̄e videtur ſeruis tuis: vt
ſicut tu deuicta morte regnas in ſecula: ſic tu re-
ſuſcites matris corpuſculū: ꝛ a dextris tuis col-
loces in eternū. Ecce aūt continuo Marie aīa
ꝓſens viſa eſt. Tuncqꝫ ſaluator locutꝰ eſt dicēs.
Surge veni dilecta mea: tabernaculū glorie: va-
ſculum vite. Pulcra es amica mea ꝛ macula nō
eſt in te. ſicut ḡ labem non habuiſti: ita ꝛ corpo-
ris reſolutionē minime patiaris. Statimqꝫ ad
corpus acceſſit Marie aīa ꝛ de tumulo ꝓdijt
in corpore gl'ioſo. Tandē ſepulcrū apientes cor-
pus minime inuenerūt. ſed tm̄modo veſtimēta fu
nebria ꝛ ſyndonē reꝑerūt. Igitˀ apl'i oſculan-
tes ſepulcrū ſanctū ꝛ deum laudantes: in hieru
ſalem ſunt reuerſi dicentes: quia corpore ꝛ aīa
virgo gl'ioſa eſt in celū aſſumpta. Cuius aſſum-
ptionis modū deuotius in ſeqntibꝫ ꝯtēplemur

Plura alia circa hanc materiam reperiuntur
in hiſtorijs deſcripta: que quoniam ad deuotio-
nem non adeo deſeruiunt: ob breuitatem ſūt hic
pretermiſſa.

Articulus ſcđs de modo gl'ioſiſſime aſſum-
ptiōis ꝛ deductiōis b. Marie ꝟginis in celum.

Circa ſecundum de mō gl'ioſiſſime aſſumptōnis btē
Marie ꝟginis. Nota q̄ ipſa cum
ſumma gl'a eſt aſſumpta in celo triplici modo.

Primo feliciter.
Scđo honorabiliter.
Tertio letanter.

Primo inqꝫ feliciter: qꝛ ipſa glorificata plene et
ꝑfectiſſime gl'ie celeſtis felicitate: nō ſoluz in aīa:
ſcđetiā gl'ioſo corpe eſt aſſumpta. Un̄ in aīa ha-
buit ꝛ hꝫ ꝟgo btā triplicē felicitatē. ſ. viſiōis: diui
ne fruitōis. ꝛ tentōis. In corpe ꝟo habuit q̄dru
plicē felicitatē: vicz impaſſibilitatiſ ꝛ agilitatiſ: q̄
vbicūqꝫ volebat ſpūs ibi ꝓtinꝰ erat corpꝰ: vt đe

Aug⁹. ꝛ ſubtilitatis qua penetrabat celos: atq̃
claritatis qua fulgebat incõparabiliter magiſ q̃
ſol: ꝛ ꝑ hãc claritatẽ ſuã totam celeſtẽ curiã irra-
diat ꝛ illuſtrat lumine glꝛie. Mater aũt ipſa corpore
glꝛioſo ſit aſſumpta pie credit eccl'a. ꝛ ſupius ꝑte
prima hui⁹ libri ꝑ plures rõnes deuota contem
platiõe eſt deſcriptuz. Scḋo btã ꝟgo aſſũpta
eſt honorabilr̃: qꝛ ipſe dñs Jeſus ꝛ totus celeſtiſ
curie exercitus eidem occurrit: ꝛ ipam honorifi-
ce in celum deduxit: vt teſtat̃ Hiero. in ſermone
de aſſumptiõe. Nota aũt ẜm Fran. maro. plu
res beatoꝝ turmas que affuerunt in hac ſolen-
nitate aſſumptiõis. Prima turba apoſtoloꝝ
qui eam vſq̃ ad ſepulcrũ comitati ſt̃ cũ hymnis
ꝛ canticis: vt ſuꝑ patuit. Secunda turba an-
gelorum qui virgini in hoc mũdo aſſiſtebant et
eam cuſtodiebãt. Quãuis enim quilibet homo
habeat ſibi in hoc mundo angelũ deputatũ: vt
ait Hiero. credit̃ tñ q̃ beata virgo habuit plu-
res angelos in cuſtodie ſue obſequiũ. Juxta il-
lud Cant. iij. En lectulũ Salomonis. lx. fortes
ambiunt ex fortiſſimis iſrael. Et hi cum virgĩe
aſcenderũt: gaudẽtes q̃ fuerũt digni obſequio ꝛ
familiaritate tante dñe: ꝛ q̃ celis tantũ theſauꝝ
deducebant in hac aſſumptiõe. Tertia turba
erat aĩaꝝ euolantiũ ad celũ de hoc mundo: ſicut
ſunt aĩe perfectoꝝ ꝛ aĩe poſt baptiſmũ mox euo-
lãtes. Credit̃ em̃ q̃ q̇tidie alique tales euolent.

Quarta turba aĩaꝝ de purgatorio exeũtium
que iam purgate erant. de quib⁹ etiaz credit̃ q̃ oĩ
die alique tales euolent: que tunc cũ virgine ma
gno gaudio aſcendebant: ꝛ forte pluribꝰ protũc
in purgatorio fuit pena relaxata ꝓpter tanti feſti
ſolennitatem ꝛ virginis honorẽ: vt opinat̃ idez
Fran. Quinta: turba angeloꝝ qui predictoꝝ
animaꝝ cuſtodes fuerant. ꝛ in hoc mũdo mini
ſtrantiũ qui ad honorẽ ꝟginis cũ ea aſcẽdebãt.
Iſte om̃es turme fuerũt comitantes ꝟginem et
laudãtes eã. Sed reſtat videre qualiter turme
beatoꝝ plurime occurrerunt virgini eã ſalutan-
tes ꝛ honorifice ſuſcipientes. Prima ergo tur
ba occurrit ſanctoꝝ patriarchaꝝ. Scḋa: pro-
phetaꝝ. Tertia martyrũ. Quarta confeſſo-
rum. Quinta virginũ. Sexta omniũ btõꝝ
comuniũ. Septima omniũ angelorum aſſi-
ſtentiũ: qui nõ emittunt̃ niſi raro. Octaua di-
uinorum perſonaꝝ. vicz patris ꝛ filij ꝛ ſpũſſcĩ.

Qualiter aũt vnaqueq̃ turba ſanctoꝝ predi-
ctoꝝ ipſam b. ꝟginem ſalutauerit ꝛ laudauerit
ac honorifice ſuſceperit: in quodã libro q̇ intitu-
lat̃ de vita Marie deuote edocet̃: ꝛ hic ꝓpter de-
uotionez audientiũ ꝓꝑ'orum breuiter deſcribit̃.

Prima ergo turba patriarchaꝝ adorãtes eã
ſalutauit di. Aue ſacrũ ꝛ ſalutiferũ nr̃m deſideri
um quã dudũ expectauim⁹: que impleſti nr̃m
gaudiũ: ꝛ per tuum natũ redemiſti nos de pote
ſtate tenebraꝝ infernalium. tibi laudis honor ꝛ
graꝝactio ac eternuz gaudiũ. Tũc Adã laudãs
eam ait. Hoc nunc os ex oſſibꝰ meis: ꝑ hãc ecce
gaudiũ oĩbus poſteris meis. Nam hec eſt que
grãm inuenit apud deuz angelo nunciante: quã
grãm ego ꝑdidi. Eua q̇z. Aue inquit benedi-
cta inter mulieres que vitã omnibꝰ propinaſti: ꝛ
mortẽ quã intuli tu cõtriuiſti. Ecce qꝛ ego femĩa
damnaui: tu ſanctiſſima femina ſaluaſti. Ac-
cedẽdo ꝛ Noe patriarcha ait. Salue ꝟgo prefi-
gurata in arca a me cõſtructa. Nam ſicut ĩ dilu-
uio gen⁹ humanũ per arcã eſt ſaluatũ. ſic ſeculũ
per te dei matrẽ eſt liberatũ. Abraã exultãs ait
Ecce dei promiſſio mihi facta ꝛ impletã: qñ di-
ctum eſt. In ſemine tuo. i. in chr̃o ꝑ hanc ꝟginez
edito: benedicent̃ om̃s gentes. Jſaac ait. Aue
ꝟgo pulcerrima cui⁹ pulcritudo decora in Re-
becca mea ſponſa eſt ꝑmonſtrata. Jacob q̇q̃.
Hec eſt illa ſcala quã vidi cui⁹ ſummitas celos
tangebat: ꝛ dñm innixum ſcale angelosq̃ aſcen
dentes ꝛ deſcendẽtes. Scḋa turba ſctõꝝ. vicz
ꝓphetaꝝ occurrit ꝛ ſalutauit di. Aue ſacrarium
ſpũſſancti: ꝛ fructus noſtri vaticinij: te ꝑdicaui-
mus: te ꝓphetauim⁹. tecũ ig̃ iam in celo cõgau
demus. Tunc inter eos Moyſes ait. Hec eſt
rubus ardẽs per charitatẽ: in quo apparuit de⁹
qui rubus ardere cernebat̃ nec comburebatur:
ſed in ſua viriditate tenebat̃. Sic nec virgo hec
corrupta eſt filio dei ſuſcepto: nec leſionẽ habuit
in puerꝑio. Aaron ait. Hec eſt ꝟga arida quã
poſui in altari: ꝛ inuenta eſt florida ꝛ fructifera.

Dauid ait. Ecce regina que aſtitit a dextriſ dei
in veſtitu deaurato. i. corꝑe glꝛificato: circundata
varietate virtutum ꝛ ſanctoruz. Eſaias dixit.
Hec eſt virgo de qua prophetaui. Ecce inq̇t vir-
go cõcipiet ꝛ pariet filiuz: ꝛ vocabit̃ nomen eius
emanuel. i. nobiſcũ de⁹. Hieremias ait. Hoc
eſt qḋ dixerã: Nouũ faciet dñs ſuꝑ terrã: femĩa
circũdabit virum. Ezechiel. Hec eſt inq̇t porta
clauſa ꝑ quã dñs ẽ egreſſus. Daniel ait. Hec
eſt mons de qua lapis viſus eſt ꝑciſus ſine ma-
nibus. quia dei filius ab ea natus ẽ ſine viri ſe-
mine. Tandẽ Joãnes baptiſta eã adorauit di.
Aue mater agni ĩmaculati q̇ tollit pctã mundi:
quẽ digito demonſtraui: ꝑ tuũ aduentũ ſanctifi
catus in vtero matriſ exultaui. Jtem Eliſabeth
ſancta. Aue beata que credidiſti angelo. Ecce ꝑ-
fecta ſunt que dicta ſunt tibi ab angelo. gaude ĩ
eternũ cum tuo filio. Tunc ſanctus Joachim
ꝛ ſancta Anna parẽtes ꝟginis cũ maximo gau
dio occurrẽdo dixerunt. Bñdicta filia tu a dño:
qꝛ per te fructũ vite cõtcauim⁹. Deniq̃ ſanct⁹
Joſeph ſponſus Marie occurrẽs cũ leticia ait.
Salue mea gratioſa: mea venerabilis dña quã
rex celi mihi in ſpõſam donauit: ꝛ imaculatã cõ-
ſeruauit: cuius eram cuſtos caſtitatiſ ꝛ teſtis vir-
ginitatiſ: ꝛ ſecretarius diuine incarnatiõis. Ego
prim⁹ tuũ partũ adoraui: ꝛ om̃is ꝑegrinatiõis
tue comes extiti: tibi ꝛ dulci tuo Jeſu diligenter
ſeruiui: erat mihi tua ſocietas ſuauis: tua allo-

cūtio iocūdabilis. Nunc ḡ o mr̄ grē cū tuo nato
iocūdare ⁊ mihi tuo ſpōſo bn̄dictionem ꝓbe ⁊c.
Tertia turba occurrit ſctōꝝ martyrū dicens.
Aue triūphus ⁊ palma martyꝝ q̄ pre oīb' me/
ruiſti: cū filio tuo in cruce pendēti aſtitiſti: ⁊ gla/
dio doloris cor vulneratū habuiſti: nunc gaude
ſuꝑ oēs gl'ioſa ⁊ letare cū amantiſſimo nato per
ſecula. Tūc ſcti Innocētes acceſſerūt di. Aue
nr̄a gl'ia. felix illa hora q̄ chr̄i īfantia noſtre paſ/
ſionis fuit cauſa. En o btā q̄lis nobis martyrij
gl'ia eſt ꝑ tuum filiū donata Sis ⁊ tu cū filio fe
lix ꝑ imenſa gaudia. Sctūs q̄ꝫ Stephanꝰ ꝓ
tomartyr ait. O bn̄dicta martyrū regina: ecce qꝛ
primꝰ ꝓ tuo filio martyriū ſuſtinui: quanta mi
hi ſunt donata p̄mia. Ipi ḡ dn̄o Jeſu ⁊ tibi laus
et gl'ia. Quarta turba occurrit ſctōꝝ cōfeſſoꝝ
ſalutādo dicēs. Aue cōfeſſoꝝ ſtella ⁊ lux ſctitatꝭ
ac ſpeculū ꝟtuoſitatꝭ. vere in plenitudine ſctōꝝ
detentio tua. qꝛ ceteris ꝑ partes: tibi ꝟo tota in/
fudit ſe plēitudo grē ⁊ ꝟtutꝭ. Nūc ḡ merito gau
des ſuꝑ oēs in plenitudīe celeſtꝭ premij ⁊ glorie
Quinta turba occurrit virginū ſalutando di
cens. Aue virgo virginū btiſſima ⁊ mater ſūme
puritatis. Multe q̄dem filie cōgregauerūt diui
tias. ſ. meritoꝝ ⁊ graꝝ: tu ſuꝑgreſſa es vniuer/
ſas. Nūc igit̄ cū tuo filio que ꝟgo concepiſti ⁊
virgo pepiſti atq̄ꝫ poſt partū ꝟgo ꝑmāſiſti: gau
de in decore ſūme puritatꝭ ꝑ ſecl'a. Sexta tur/
ba oīm btōꝝ cōmuniū occurrit eam laudādo ⁊
ſalutando di. Aue mr̄ grē mater miſcōie: tu gl'ia
electoꝝ. tu honorificētia ꝑpl'i iſrael: tu leticia gē/
tis ſanctoꝝ: per te ⁊ ex te habemus q̄cquid bo/
ni habemus. ergo per te ⁊ in te tuo nato laus et
gloria. Septima turba angeloꝝ aſſiſtentium
q̄ raro ⁊ ex ſpecialiſſima tm̄ gra emittunt̄. Et ſi
throni ⁊ dn̄atōes occurrerunt btō Martino: vt
legit̄. multo magis oēs etiā aſſiſtentes matri di
occurrerunt eam ſalutando ⁊ dixerunt. Aue dei
genitrix: celoꝝ regina: angeloꝝ oīm dn̄a: que de
mones proſtraſti: mundū liberaſti: ruinā ange/
licā reſtauraſti: dei filiū de celis attraxiſti. Nunc
igit̄ gaude poſſidens thronū glorie tibi ꝑpatū.
Inter eos aūt Gabriel archāgelus occurrendo
⁊ gaudēs di. Ecce inq̄t celi regina tua gl'ia eſt cō
pleta quā tibi in ſalutatione ꝑnūciaueram: Aue
gratia plena dn̄s tecū: bn̄dicta tu in mulierib'.
Ecce gloria es plena. ecce tecum vere dn̄s Jeſus
tuus: te exaltans: te ſūme letificās. vere tu bn̄di/
cta ⁊ ſuꝑbn̄dicta pre omnib'. Octauo occur/
rerunt diuine ꝑſone. Nam qꝛ dn̄s Jeſus totus
feſtinus occurrit matri: vt teſtat̄ Hieron̄. in ſer.
de aſſumptione. Et qm̄ ipſe ꝑſone diuine inſepa
biliter ſe comitant̄: vt dt Aug. de trini. ḡ cum ibi
fuerit ꝑſona filij: ſequit̄ ꝙ affuit ⁊ pr̄ ⁊ ſpūſſan/
ctus. Quis aūt excogitare ſufficiat quanta iocū
ditate: q̄nta ve ſuauitate dn̄s Jeſus ipſam ꝑdul
ciſſimā genitricem ſuam ſalutauerit: amplexatꝰ
fuerit ⁊ oſculatus: ad gloriam ſupremā inuita/
uerit dicēs. Surge propera mater mea dilecta:
veni mater pura mea dulcis ⁊ amanda: Intra
nūc in tui filij gl'ioſa habitacl'a vt gaudeas me/
cū omni bono celeſtiū deliciaꝝ ſine fine. Deniꝗ
q̄ꝫ deus pater in iubilo ſalutādo eam atq̄ꝫ conſo
lando di. Aue mea ꝑelecta filia ⁊ ſpōſa ꝑdilecta
vide ⁊ agnoſce diuinitatem meā. Ego te per an/
gelum ſalutaui ⁊ vt filium meū conciꝑes et pa/
reres virgo mandaui: vt ꝑ carnem ex te ſumptā
mortem patiēdo filius meꝰ mūdū liberaret vo/
lui: Ueni ḡ de libano ſponſa mea: veni corona/
beris. Ceteꝝ ſpūſſanctus Salue inquit virgo
pura ſuꝑ quā ego requieui ſeptiformi gra: in te
locum filio dei ꝑpaui: et de portiōe puri tui ſan/
guinis chr̄i corpꝰ formaui: ꝟtutib' ⁊ gratijs te
ditaui: et vt digna fores mater dei in bn̄dictiōi/
bus dulcedinis preueni: Nunc igitur iocunda/
re felix ſuꝑ cunctos viſione dei. Tunc btā ꝟgo
adorans humiliter deum ⁊ ſanctā trinitatem ac
laudans ⁊ grās agens: ait illud Eccl. j. Confite
bor tibi dn̄e rex. ſ. deꝰ pr̄ ⁊ collaudabo te deū ſal
uatorē meū. i. dn̄m Jeſum. Confitebor noi tuo
qm̄ adiutor ⁊ ꝓtector factꝰ es mihi. ſ. tu ſctē ſpūs
me replēdo: et liberaſti corpꝰ meū a ꝑditōne. vicꝫ
ꝑſeruando ab omni labe. Tertio q̄ꝫ his habi
tis aſſumpta eſt btā virgo ⁊ in celum deducta le
tanter. qꝛ ſumma cum leticia oīm celeſtiū agmi/
nū. Un̄ ſctūs Gerardus ep̄us ⁊ martyr in ſuis
Homelijs dt. Hodie virginē Mariā celi ſuſce/
perunt letādo: angeli gaudēdo: archāgeli iubi/
lando: throni exultādo: dn̄ationes pſallēdo: ꝑn
cipatus armonizando: cherubin ⁊ ſeraphin hy/
mnizando: atq̄ꝫ ad ſuꝑne maieſtatis diuine tri
bunal deducēdo. Hec ille. De hac aūt iocūda ciꝰ
deductione atq̄ꝫ gaudioſiſſima inthronizatione
latius patebit in ſequentib'.

Articulus. III. de modo q̄ gaudioſiſſime in/
thronizata eſt btā ꝟgo Maria in regnū celeſte:
et ſuꝑ oēs collocata.

Irca tertiū prin
c cipale d' modo gaudioſiſſime ithro
nizatōis btē ꝟginis videndū reſtat
et ꝓſequēdum de his trib'. Primo q̄dem: q̄li
gaudio ⁊ iubiloſo cātico ſit in ꝑmiſſis turbis he
atoꝝ ad thronū ſue glorie traducta Scdō: q̄/
liter ſuꝑ oēs ordines angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ exaltata
Tertio: qualiter a ſctiſſima trinitate ſit in ſuū
thronum glorie inthronizata. De ꝑmo Nota
ꝙ ſm̄ deuotos cōtēplatores ⁊ huiꝰ rei tractato/
res pie poſſumus cogitare ſeu meditari ꝙ cū be
ata ꝟgo fuiſſet tanta ſolennitate quo patuit re/
ſuſcitata ⁊ gl'ificata corꝑe ⁊ aīa atq̄ꝫ ab oibus
turmis ſanctoꝝ ⁊ angeloꝝ occurrentiū honori
fice ſalutata: tūc dn̄s Jeſus ait ad oēs btōs. Ec
ce inq̄t noſtꝭ ⁊ videtꝭ matrē meā puriſſimā reſuſ
citatā corꝑe glorificato: i cuiꝰ vtero veſtra ⁊ oim

electoꝝ ꝓ ſalute hoc meũ corpus glˡioſum ſpũ/
ſancto formatũ aſſumpſi: ⁊ tanq̃ȝ in tabernaclˡo
digniſſimo requieui nouẽ mẽſibꝫ. Tandẽ ipa ꝟgo
me peperit ⁊ vbere de celo pleno lacte ꝟgineo alu
it: caſtiſſimo amplexu fouit: ⁊ ĩ oĩbꝫ deuotiſſime
miſtrauit. In cruce q̃ȝ mihi ꝓ vob̃ patiẽti ⁊ mo/
rienti aſtitit: et doloris gladio cõfoſſa ei⁹ aĩa exti
tit ⁊c̃. Nunc igit̃ pẽſate ⁊ cõſiderate: q̃ꝛ dignũ eſt
vt in throno meo ſup oẽs exaltet̃ ordines btõꝝ:
eterna p̃mia percceptura. Tũc oẽs angeli ⁊ bti ꝓci/
dendo ⁊ dñm Jeſum adorãdo ⁊ collaudãdo ce/
perũt dicere illud pſ. Magn⁹ dñs ⁊ magna vir
tus eius: ⁊ ſapiẽ ei⁹ nõ eſt nũer⁹. Et illud Sap.
ix. Tecũ dñe ſapiã q̃ nouit oĩa opa tua. q̃ ⁊ aſtu
it cũ orbẽ terrarũ faceres: ⁊ ſciebat quid placitũ
eſſet corã oculis tuis. Ipſa igit̃ tua infinita ſapi
entia decernat: q̃ꝛ iuſtũ ⁊ dignũ videt̃ ſeruis tu/
is dñe vt ipſa tua ſcrã mr̃ oĩ honore ⁊ laude di/
gniſſima a dextrꝭ tuis in throno glˡie tue gaude/
at vna tecũ ⁊ regnet ĩ ſecula ſeclˡoꝝ. Tũc ſcrã
trinitas mãdauit oĩbꝫ di. illõ Pſ. Sumite pſal
mũ ⁊ date tympanũ: pſalteriũ iocundũ cũ citha
ra. buccinate in neomenia tuba in inſigni die ſo/
lennitatꝭ vie. i. hui⁹ aſſũptiõis. Sicq̃ȝ cũ oĩ iubi
lo ⁊ toti⁹ curie celeſtis ſumma exultatione cepit
ꝟgo btã in celũ ⁊ glˡie thronũ traduci et eleuari.
Juxta qđ prefiguratũ fuit. ij. Reg. vj. Surrexit
Dauid. i. chr̃s: et abijt ipſe ⁊ oĩs ppl̃s vt adduce
rent arcã dei. i. btãm dei matrẽ. Dauid aũt ⁊ oĩs
iſrael ludebãt corã dño in citharꝭ: lyris: ⁊ tympa
nis ⁊c̃. In q̃ figurat̃ iubilatio oĩm ſanctoꝝ ⁊ an/
geloꝝ ⁊ laudis decãtatio ꝓ btiſſime ꝟgis aſſũ/
ptiõe. Et nota ꝙ oẽs turme btõꝝ deducẽdo bea
tam ꝟginem admirabant̃ in ea ⁊ canebant iubi
loſas laudes magnificãdo ipſam p̃cipue de tri/
bus. Primo de ei⁹ pulcritudine. q̃ꝛ nõ cõſue/
uerant antea videre ſup angelicã pulcritudineȝ
niſi diuinã. ſed nũc in btã ꝟgine cernebãt deco/
rẽ excellẽtẽ ſup angelos infra chr̃m. Et iõ canen
tes dicebãt. Que ẽ iſta q̃ ꝓgredit̃ q̃ſi aurora ru/
tilans: pulcra vt luna: electa vt ſol Can. vj. Qui/
bus comitantes rñdendo canebãt. Iſta eſt ſpe/
cioſa int̃ filias hierlˡm ſicut vidiſtꝭ eã plenã cha/
ritate ⁊ dilectiõe: eccleſia dicẽte. Scđo lauda/
bãt eã de ſũma dignitate a deo ſibi collata: coꝙ
nõ cõſueuerãt antea hr̃e angeli ⁊ bti reginã ſup
oẽs choros exaltatã ſic nũc cernebãt. et ideo dice
bant. Que eſt iſta q̃ aſcẽdit de deſerto delitijs af
fluẽs ⁊c̃. Cant. vj. q. d. Mũdus totus eſt qua/
ſi deſertũ carẽs oĩ ꝟtute. et quõ nũc de eo aſcen
dit talis regina. Quibꝫ comitãtes rñdebãt. Iſta
eſt regina que aſtitit a dextrꝭ dei in veſtitu deau
rato circũdata varietate. Tertio laudabãt de
ei⁹ glˡie ſublimitate ⁊ p̃mij copioſitate ac diuina
familiaritate. q̃ꝛ nunq̃ȝ viderãt aliquẽ poſt chri/
ſtũ in tanta glˡia ⁊ plenitudine oĩs gr̃e ac tanta ⁊
tali familiaritate dei aſcendenteȝ. vñ di. Que eſt
iſta que aſcẽdit ſicut virgula fumi ex aromatibꝫ
myrrhe ⁊ thurꝭ ⁊ vniuerſi puluerꝭ pigmentarij
Cant. iij. in quo oĩs gr̃a ⁊ plenitudo glˡie figu
rat̃. Quibꝫ rñdendo cãtabat̃ a comitãtibꝫ. Hec
eſt q̃ neſciuit thoꝝ in delicto: habebit fructuȝ in
reſpectiõe aĩaꝝ ſanctaꝝ Sap. iij. O q̃ aĩa fidelˡ
cõtemplare q̃ntꝭ gaudiorũ generibꝫ: q̃ȝ iocũdis
laudibꝫ ipſa virgo glorioſa eſt exaltata. De ſe/
cundo: q̃liter vicȝ ꝑtrãſijt oẽs choros: ⁊ ſup oẽs
ordines ſit exaltata Nota ꝙ cũ ſic cum oĩm exul
tatione eleuaret̃: Primo poſſum⁹ deuote medi/
tari ſm ꝙ ſcribunt deuoti cõtẽplatores: ꝙ cum
aereũ celũ ⁊ deinde celũ ethereũ gaudẽs trãſuo/
laſſet: celeriter ad ſidereũ celum ferebatur: vbi ꝑ
glˡiam ei⁹ obſcurari lux ſolis: lune: ⁊ ſtellaꝝ vide/
bat̃ ꝑ cunctꝭ q̃ȝ radiãs cũ cerneret q̃ȝ magni ſol ⁊
luna: q̃ȝ magne ſtelle forẽt a deo create q̃ tamẽ h
nobis ꝑua cernunt̃. cũ tñ vt dicunt ph̃i minima
ſtella maior eſt terra. Deinde celum cryſtallinuȝ
ꝑtranſiens penetraſſet celum empyreũ vbi bea/
torum eſt manſio: vidiſſet quoq̃ȝ eius amenita/
tem ⁊ pulcritudinem: cepit pſallere ⁊ dicere illõ
pſ. Quãdilecta tabernacula tua dñe ꝟtutũ con/
cupiſcit ⁊ deficit aĩa mea in atria tua. Uere meli
or ẽ dies vna in atrijs tuis ſup milia. Tũc p̃di/
lect⁹ eius fili⁹ Jeſus ait ad eã. Ecce genitrix dul
ciſſima vide latitudinẽ celoꝝ ⁊ pulcritudinẽ mã
ſionũ celeſtiũ q̃s ego ꝑpaui electꝭ meis habitan
das. Ecce luna ⁊ ſol ⁊ ſtelle q̃ te in ſcripturꝭ mlˡti/
pliciter p̃figurauerũt. Ecce celũ empyreũ q̃ȝ pul/
crũ q̃ȝ amenũ ſup oĩa inferiora in q̃ ꝑpetua erit
tua ⁊ btõꝝ habitatio vna mecũq̃ȝ conregnatio.
Hec oĩa man⁹ mea cõdidit ad deitatis glˡiam ⁊
laudẽ ſempiternã. Tũc ait Maria. Uere fateor
q̃ꝛ magn⁹ dñs ⁊ laudabilˡ nimis in ciuitate dei
noſtri in monte ſancto ei⁹ Fundat̃ exultatiõe vni
uerſe terre mons ſion latera aq̃lonis: ciuitas re
gis magni. teſte Pſ. Tandem Scđo cum ꝑ/
ueniſſent ad choꝝ infimũ btõꝝ in celo empyreo
vbi ẽ chor⁹ pueroꝝ baptizatoꝝ ⁊ cõmuniũ ſan/
ctoꝝ ſm Rich. ſup ſñiaꝝ. li. ij. Illi eam cõmen/
dare ceperũt ⁊ dicere. Te o dña mundi que exce/
dis oĩm merita decet ⁊ dignũ eſt aſcẽdere ſupi⁹.
quia nos in meritis paucis vel nullis ꝓprijs ſal
uati: ſumus in choro hoc infimo ordinati. Aſcẽ
dẽdo igitur altius: relinque nobis benedictio/
nem tuam. Tertio quoq̃ȝ ad chorum angelo/
rum veniẽdo ⁊ illi cõmẽdauerũt eã di. O regina
angeloꝝ merito tu ſup nos exaltaris. q̃ꝛ cũ nos
p̃ſideam⁹ ſingulis hoĩbꝫ cuſtodiẽdo. tu es oĩm
vniuerſaliter protectrix ⁊ dña. Aſcendendo igit̃ re/
linque nobis tuam benedictiõem. Poſt hec
quarto ad choꝝ archãgeloꝝ veniẽdo: et illi com
mendauerũt di. O felix Maria nos q̃dem ha/
bemus nunciare mundo maiora. tu ꝟo edidiſti
mũdo oĩm maximũ. ſ. filiũ dei. merito q̃ exaltarꝭ
Et aſcendendo relinque nos in tua benedictiõe.
Quinto preterea ad virtutum chorum veni/
endo commendauerũt ipſi eam di. Noſtrum eſt

facere miracula. Sed tu virgo ſūmo ⁊ indicibili miraculo deū in tuo vtero ꝯcluſiſti ⁊ carne induiſti. ğ dignū eſt te aſcēdere: ⁊ nob̄ bn̄dictiōem tuā imꝑtire. Sexto poteſtatū ad choꝝ veniēdo cōmēdauerūt ipſi eā di. O bn̄dicta femi̅a noſtrum eſt ptātes demonū coercere. ſed tu caput ſerpētꝭ cōtriuiſti. digne ğ aſcēdis. et nos bn̄dic.

Septimo p̄ncipatuū veniēdo in ordinē cōmēdauerūt di. O imꝑatrix oīm: nos principamur angelis. tu ꝟo oīb; creaturꝭ. iuſtū eſt ğ te aſcēdere. et nos bn̄dicere dignare. Octauo dn̄ationes eam cōmēdauerūt di. O dn̄a inclyta: noſtꝝ ē p̄ncipatib; p̄eſſe. tu ꝟo vt mr̄ ius habes etiam deo filio tuo p̄cipiēdi. ğ aſcēdis merito. et nos bn̄dictione tua participes facito. Nono ꝓueniendo ad choꝝ thronoꝝ q̄ cōmendauerūt eam di. O vere iocunditas electoꝝ: digna es exaltari ſuꝑ nos. Nam in nobis de⁹ reqeſcēdo iudicia decernit. in te dei filius carnem aſſumēdo in q̄ iudicaturus eſt viuos ⁊ mortuos reqeuit. ğ aſcēdendo nob̄ bn̄dic. Decimo ad choꝝ cherubin adueniendo et ipſi cōmēdauerūt di. O diuine ſapientie vas admirabile: nos diuina ſapiētia iocūdamur. tu mater es ⁊ genitrix ſapiētie dei. i. dn̄i Jeſu. ğ dignum eſt te ſuper nos aſcēdere: noſq; in tua bn̄dictiōe relinque. Undecimo ad chorū ſeraphin veniēdo cōmēdauerūt illi d. O mr̄ pulcre dilectionis: nos ardemus charitate dei. tu in ſūma plenitudine charitatꝭ deū tanq; filium pre omnib; dilexiſti. dignum eſt te ſuꝑ nos ad thronū tibi p̄ꝑatū aſcendere. et nobis benedictionē tuā infunde. At btā dei mr̄ gr̄as ⁊ laudes agēs deo ait. Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ iſrael q̄ facit mirabilia magna ſolus: et bn̄dictum nomē maieſtatis eius. Et iterum oībus choris bn̄dicens ait. Bn̄dicti vos dn̄o q̄ fecit celum ⁊ terram. Et tunc ad. xij. thronū vicꝫ chr̄i eſt eleuata: qui ē ſuper oēs angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ choros. Et d̄ h̄ in ſequentib;. Ultimo iā reſtat videre q̄liter beata ꝟgo in thronū glorie ſit inthronizata a trinitate ſctiſſima. Et de hoc breuiter: pie ⁊ deuote contēplādo Nota q̄ cū ſolennitate ⁊ tanta gaudioſitate btiſſima dei mater fuiſſet vt p̄dictuꝫ eſt deducta ⁊ exaltata ſuꝑ oēs ordines: tunc dn̄s Jeſus cū ſūmo honore ipſam ad ſui dextrā in throno gl'ie ſue collocauit. Un̄ Aug. Tibi inq̄t dn̄a digne thronus regꝭ gl'ie debet: te ip̄e rex gl'ie vt matrē verā ⁊ decorā ſponſamq; p̄ oīb; diligens amoris amplexu ſociauit ſibi. Gaude igit̄ ⁊ letare ſine fine. Ex q̄ autoritate claret q̄ ſi debetur ſibi thron⁹ regꝭ gl'ie. ğ ideꝫ eſt thron⁹ ſu⁹ ⁊ regis. Jtē ſi mater regis ⁊ ſponſa. ğ iuxta regē: ſm̄ illd̄ iij. Reg. ij. Poſit⁹ ē thron⁹ matri regꝭ q̄ ſedet ad dextrā eius ⁊c̄. Tunc deus pater bn̄dicēs eam ait. Bn̄dicta tu in mulierib; ſicut annunciaui tibi ꝑ angelū. Benedixi tibi ⁊ eris benedicta in eternum. Gen̄. xxvij. Bn̄dicenſq; benedicam tibi ⁊ exaltabo nomen tuum in ſeculum. en ſuper oīa creata te dn̄am conſtituo. Et iuxta illud Geneſ. xlj. Tu eris ſuꝑ domū meā: et ad tui oris imperium cunct⁹ obediet ꝓpl'us. Cuicūq; voluerꝭ regnum trade. tibi fideliter ſeruient. ſalua q̄s tibi placuerit. tu regina angeloꝝ. tu dn̄a mundi: regna ⁊ gaude in gl'ia mea per ſecula. Filius q̄ꝫ dei p̄ris dn̄s Jeſus eam bn̄dicens ait Bn̄dicta tu mr̄ dilectiſſima. btūs tuus vter⁹ q̄ me filium dei portaſti: et beata vbera tua virginea quib; lactaſti; vt ſcp̄tum eſt Lu. xj. Gaude nunc ⁊ letare vna mecum in throno gl'ie ꝑpetue. En q̄r mihi fideliter ⁊ deuotiſſime ſuiuiſti: reddo tibi ſeruitutis vicem ⁊ retributionem. vt ſicut me ſuſcepiſti in vterum tuum puriſſimū ⁊ digniſſimum Jta ego te ſuſcipio nunc in celeſte ſoliū gl'ioſiſſimū ⁊ feliciſſimum. ſicut tu me pauiſti: ita ego te paſcam dulcedine diuinitatꝭ ⁊ gl'ie mee. Sicut tu me induiſti carne hūana ⁊ veſtimēto incōſutili: ita nunc ego te induam veſtimēto gl'ie in aīa et corꝑe glorificato. Tu mihi in cruce pendenti compatiens ⁊ dolens a dextris aſtitiſti. et nunc aſta gaudens a dextrꝭ meis in throno gl'ie queꝫ tibi p̄ꝑaui vt fruarꝭ mecum oī bono felicitatꝭ patrie celeſtis. Et volo vt ſicut me regem oīm adorat ⁊ laudat omnis exercit⁹ beatoꝝ ⁊ electoruꝫ: ſic te reginam cunctoꝝ laudet ⁊ venerer̄ oīs eccleſia ſanctoꝝ. Deniq; ſpūſſanctus eam benedicendo ait. Beata es ꝟgo Maria q̄ dn̄m Jeſuꝫ portaſti creatorem mūdi: genuiſti q̄ te fecit: et in eternū ꝑmanes virgo: ꝓut canit eccl'ia in ſpūſcō. Bn̄dicta filia que a me in vtero materno extitiſti ſanctificata ⁊ in filij dei conceptione obūbrata. ꝟtutibus ⁊ donis ſuꝑplena vt de plenitudine tua reuiuiſcat om̄is creatura. Ecce ğ tibi donatum eſt vt ſicut in terris reqeui in te oīs gratie plenitudīe: ſic nunc in celis inhabitem te oī plenitudine gl'ie. Tu itaq; mr̄ gratie: tu mater miſericordie: tu mater venie: te impleuit de⁹ oīm bonoꝝ plenitudīe. vt ſiq̄d ſpei: ſiq̄d gratie: ſiq̄d ſalutis mundo ꝓuenerit: nouerit redūdari ex te. vt etiā ait Bern̄. Uere tota pulcra es amica dei ⁊ macula nō eſt in te. Nunc igit̄ iocundare ⁊ deum vnum in ſancta trinitate contēplare regnās cum dulci filio tuo ſine fine. Tunc ait Maria. Magnificat aīa mea dn̄m. et exultauit ſpiritus meus in deo ſalutari meo. Quia reſpexit humilitatem ancille ſue ⁊c̄. Lu. j. Et iterū bn̄dicens dn̄m ait. Bn̄dicam dn̄m in omni tp̄e: ſemper laus eius in ore meo. ſit nomen dn̄i benedictum ex hoc nunc ⁊ vſq; in ſeculum. Et ad beatos ait. Magnificate dn̄m mecum ⁊ exaltem⁹ nomen eius in idipſum Congratulamini mihi omnes qui diligitis dominuꝫ. quia cum eſſem paruula placui altiſſimo et de meis viſceribus genui deum et hominēꝫ: vt canit eccleſia. Morq; vt Apoca. iiij. in figura ſcribitur: omnes ſancti miſerunt coronas ſuas ante thronū dei. i. corā beata virgine. in ſicut in q̄ throno chriſt⁹ dei

filius recepit ipam venerãdo. Et laudare cepe-
rũt ac bñdicere deũ dicentes. Dignus es dñe de
us accipe gl'iam ꝛ honorẽ ꝛ ꝟtutẽ. ſ. ex ꝟgie ma-
tre. qm̃ occiſus es et redemiſti nos deo noſtro ĩ
ſanguie tuo. ſ. quem ex ꝟgine aſſumpſiſti. Et ite-
rũ eiuſdem. xix. Gaudeam⁹ ꝛ exultem⁹ ꝛ demus
gl'iam deo: q꞉ venerũt nuptie agni ꝛc. i. gaudiũ
ꝓ gl'ia chri ꝛ matriſ ei⁹. Bñdictio igit̃ ꝛ claritas
et gr̃a ꝛ actio: honor: virt⁹ ꝛ fortitudo deo nr̃o in
ſecula ſeculoꝝ Amen. Ad ꝟginẽ q꞉: Felix nã-
q꞉ es ſacra ꝟgo Maria ꝛ oĩ laude digniſſima.
quia ex te ortus eſt ſol iuſticie chr̃s de⁹ nr̃. Et il-
lud Judith. xv. Tu gl'ia hierl'm. tu honorificẽtia
ppl'i noſtri. tu leticia iſrael. eo ꝙ caſtitatẽ amaue-
ris: et ideo eris bñdicta in eternum. Sicq꞉ ꝟgo
btã in celũ gaudioſe inthronizata laudat̃ ab oĩ-
bus ſctis ꝛ angelis: ꝛ benedicit̃ de⁹ in ipa ac per
ipſam perenniter. Et nos ꝗ chariſſimi vt gratiam
ꝑ eius merita ꝓmercamur ac gl'iam: ipſam lau-
demus: ei ſupplicem⁹: ꝛ ei⁹ patrocinia flagitem⁹
orãtes. ſicut ꝛ eccl'ia ſolet ipam inuocare: dicens
Salue regina miſcdie: vita: dulcedo: ꝛ ſpes nr̃a
ſalue. ad te clamam⁹ exules filij Eue: ad te ſuſpi-
ram⁹ gemẽ ꝛ flen. in hac lachrymaꝝ valle. Eia ꝗ
aduocata noſtra il. tu. mi. ocu. ad nos couer. Et
Jeſum bñdic. fru. vẽ. tui no. poſt h exiliũ oſtẽde:
O clemẽs: O pia: O dulcis Maria Amen.

Incipit Liber. XI. de maxima dignitate ꝛ ꝓ-
uilegijs Marie.

l Iber vndeci-
mus agit de myſterio ꝓuilegioꝝ
magnoꝝ ꝛ multipliciũ ipſi⁹ btẽ
ꝟginis atq꞉ ei⁹ ꝓcellentiſſime di-
gnitatiſ. Et hꝫ duas partes. In
ꝓma pte agit̃ de q̃buſdã ei⁹ magnalib⁹ ꝛ ꝓuile-
gijs digniſſimis. In ſcda pte de alijs ei⁹ duo-
decim gratijs ꝛ excellẽtijs.

Pars. I. de magnalib⁹ ꝛ priuilegijs digniſſi-
mis q̃ oĩpotẽs de⁹ fecit btẽ Marie ꝟgini.

f Ecit mihi domi-
nus magna q̃ potẽs eſt ꝛ ſanctũ no
mẽ ei⁹. Lu. j. ca. Quib⁹ in ꝟbis ipſa
gl'ioſa dei genitrix ꝟgo gl'iat̃ ꝛ gra-
tias deo agit de magnis priuilegijs ꝛ ſctiſſimis
donis q̃b⁹ eã ſup oẽm creaturã ꝓtulit poſt chr̃m
Vñ ait. Fecit mihi dñs magna q̃ potens ẽ. q. d.
Per ſuã inq̃t potẽtiã infinitã fecit dñs ĩ me ma-
gnalia ꝑmaxima ꝛ inſcrutabilia. Reuera vt ait
Anſ. de cõceptu ꝟgi. ca. xviij. Nil Marie excel-
lẽti⁹ dari potuit. nil mai⁹ in mũdo fieri valuit q̃
ꝙ ipſa virgo manens deũ de ſua carne carnẽ fa-
ctũ generaret. Et Berñ. in ſer. d gaudijs Marie
Multa ait magna fecit de⁹ in creaturiſ mũdi: mi-
hil tñ tã excellens ꝛ tã magnũ opus digitoꝝ de
factum eſt ſicut in ꝟgine Maria quam ſol ꝛ lu-
na ꝛ oĩs creatura mirant̃ ꝙ eũ quẽ celi cape nõ
poterãt: ipſa in vtero capiat. Quãq꞉ aũt mlta et
ineffabilia ſint magnalia q̃ de⁹ fecit ꝟgini ſup-
bñdicte: tñ iuxta figurã Apoca. xij. vbi ſcribit̃ ꝙ
ipa mulier amicta ſole claritatiſ diuine habet co-
ronã. xij. ſtellaꝝ in capite: poſſum⁹ deſcribere. xij
magnalia ſiue ꝓuilegia digniſſima q̃ fecit oĩpo-
tens deus in ipſa virgine Maria tanq꞉ ſtellas
xij. relucentes in eius gloria. ſub q̃b⁹ cõprehen-
dunt̃ et multa alia ꝟginis ꝓuilegia. Dicat ꝗ di-
gne ꝛ merito gl'ioſiſſima hec ꝟgo: Fecit mihi do-
minus magna

Primo q̃dem in eternali ꝓelectione
Secundo in ſingulari ſanctificatione.
Tertio in naturali ꝑfectione.
Quarto in incõtaminabili purificatione
Quinto in virginali fecundatione.
Sexto in diuinali inhabitatione.
Septimo in mentali illuſtratiõe.
Octauo in maternali dignificatiõe
Nono in huius mũdi ſaluatione
Decimo in oĩs doni exuberatiõe.
Undecimo in ſupeminenti exaltatiõe.
Duodecimo in vniuerſali veneratiõe

Juxta hec igit̃. xij. ſtellas deſcribem⁹: q̃s in tri-
bus quaternarijs potes ordinare ꝓm ſeriẽ ꝓſcri
ptam: diſtinguendo ꝑ quaternariũ vel aliter vt
placuerit.

Capl'm. I. de ꝓuilegio eternalis predectionis
Marie in qua fecit ſibi deus maxima

p Rima ſtella digni-
tatis ꝛ magnificentie btẽ ꝟginis dici
tur eternalis ꝓelectio. Ipam eñ deus
ab eterno ꝓelegit ſup oẽm creaturã vt eſſet excel
lentior gratia ꝛ gl'ia atq꞉ mater dei digniſſima.
ſicut de ea canit eccl'ia. Elegit inq̃t eam de⁹ ꝛ ꝓe-
legit eã: in tabernaculo ſuo hitare facit eã. Prop-
terea in hui⁹ ſignum in ꝑſona eius dr̃ Ps. In
capite libri ſcꝓtũ eſt de me vt faciã voluntatem
tuã de⁹ meus. Notandum aũt ꝙ triplex liber
diſtinguit̃. et in quolibet eoꝝ de ipſa beatiſſima
Maria in capite. i. ꝑncipio ſcriptũ eſſe inuenit̃
vt patet conſideranti. Prim⁹ dr̃ liber vite. hic
liber nõ eſt aliud q̃ mens diuina. in q̃ ſunt ſcri-
pta oĩa que ſunt: erũt: ꝛ fuerũt. Iſta aũt ſcriptura
eſt noticia dei q̃ eſt oĩm reꝝ: non ſolũ factaꝝ: ſed
etiã fiendaꝝ. et eoꝝ q̃ poſſibilia ſunt fore ꝛ q̃ nũ-
q̃ erunt vel impoſſibilia ſunt. In h libro ſcꝓta
ſunt noĩa electoꝝ. iuxta illud Phil'. iiij. Quoꝝ
nomĩa ſcripta ſunt in libro. Propter qđ ſalua-
tor Luc. x. ait diſcipulis. Gaudete ꝛ exultate q2
noĩa vr̃a ſcripta ſunt in celis. Unđ Gratian⁹ de
pe. diſt. iiij. dr̃ ꝙ ꝓm ꝓſcientiam diuinaꝫ ſcribi in
libro vite eſt aliquẽ preordinari ad vitam. ſ. gra
tie ꝛ glorie. quod ab eterno ordinatum eſt. De
hoc ꝟo libro deleti ſunt et delentur nomina re-

proborū. iuxta illud pſ. Deleant de libro viuē-
tium ⁊ cū iuſtis nō ſcribant. Et Exodi. xxxij. di-
xit Moyſes ad dn̄m. Aut dimitte ꝑplo huic hāc
noxā aut ſi nō facis dele me de libro tuo quem
ſcripſiſti. q. d. Quia ſcio ꝙ me non delebis. id ꝑce
ꝑplo huic. Cui reſpōdit dn̄s. Qui peccauerit mi
hi delebo eū de libro meo. In hoc libro nō eſt
prioritas tp̄is vt. ſ. mens diuina prius vnū co-
gnoſcat ꝙ̄ alterū. ſed eſt prioritas dignitatiſ vt
dicatur ꝑus ſcriptū: qđ nobilius ⁊ ꝑfectius fiendū
eſt diſpoſitū. et hoc mō dicit beata ꝟgo Maria
In capite libri. ſ. vite ſcp̄tum eſt de me. q̄ pre ce-
teris eſt electa ⁊ ꝑelecta tanꝙ̄ ſanctior vniuerſis
etiā angelis. vt faceret volūtatē dei in cunctis.
vt eſſet grā ⁊ gloria excellentior omni creatura.

Scđs dicitur liber legis ſcripte ſiue date q̄ cōti-
net libros Moyſi qnqꝫ legales necnō hiſtoria-
les. ſapiētiales. ⁊ ꝓphetales alios q̄qꝫ vete. teſta.
vt patet in biblia. Licꝫ aūt totū vetꝰ teſtamētuꝫ
ꝑ oēs libros tam legis ꝙ̄ ꝓphetaꝝ atqꝫ hiſtori-
arū plenū ſit myſterijs ⁊ ꝓphetijs đ btā Maria.
tn̄ in capite huiꝰ libri qꝛ in ꝑmo caplo Geñ. pli-
mas ꝑ figuras ſcribitur de ipſa btā virgine. Pro-
pterea btā ꝟgo dicere pōt. in capite libri. ſ. veteriſ
teſt. ſcp̄tum eſt de me. Prio q̄dē in ipo initio
libri cū dr: In ꝑncipio deꝰ creauit celū ⁊ terraꝫ.
in ꝑncipio. i. ī filio ꝑ quē fecit ⁊ ſecula. teſte aplo.
quē filiū deꝰ pr̄ dedit ꝟgini bn̄dicte vt idē vnꝰ
eſſet dei ac virginis filiꝰ. Creauit inqt deꝰ celū ⁊
terrā ſm Alb. magnū ſuꝑ Miſſꝰ eſt. cap. clxvij.
ꝑ h̄ btā ꝟgo figurata extitit. q̄ celuꝫ ⁊ terra fuit.
qꝛ celeſtē ſil ⁊ terreſtrē vitā duxit. h̄ eſt. angelicaꝫ
⁊ humanā cōuerſationeꝫ habuit. Celū fuit btā
virgo altiſſima dignitate. Terra infima humi-
litate. Celū fuit puriſſima virginitate. Terra fe-
cunda maternitate. qꝛ virgo ſil ⁊ mater fuit. Et
ſicut in principio creationis reruꝫ primo creata
ſunt celum ⁊ terra. ita in principio recreationis
⁊ redemptionis creata eſt ꝟgo. Deniqꝫ deus
decreuerat ꝑ ſingula opa ſex dierū de qb9 agitur ī
prio caplo libri vete. teſt. honorare ipam ꝟginē
bn̄dictā ꝑfigurādo in ſingulis vt oſtendit Alb.
vbi ſ. Nimirū ipa die ꝑma fecit deus lucē đ q̄
poſtea factus eſt ſol ſm q̄ſdam. vt dr mgr in ij.
li. ſniaꝝ. in q̄ ꝑfiguratū ē ꝙ ſol iuſticie chrs deꝰ
noſter naſciturus eſt de lucidiſſima maris ſtel-
la maria. Scđa die fecit deus firmamentū in
medio aqꝝ. Hoc firmamētum qđ habet fixas
ſtellas in ſui ornamētuꝫ btā ꝟgo eſt q̄ habet co-
ronā. xij. ſtellaꝝ. i. gliam oim ſctōꝝ. Vn̄ ipa fuit
ī medio aqꝝ. Aque em̄ mlte ꝑpls multꝰ Apoca.
xvij. qꝛ ipa ē mediatrix ⁊ fuit ipa media inter aqs
q̄ ſub celo ſunt. i. ſanctos hoies vie. et iter aqs
que ſuper celos ſunt. i. angelos ⁊ ſctōs patrie qꝛ
erat ipa oim ſctōꝝ gloriam habens ⁊ plenitudi-
nem gratie ſupra cōmunem ſtatum vie ⁊ infra
ſtatum patrie dum erat in vita hac: cōmunicās
cum vtriſqꝫ. cum inferiorib9 merendi condicio-
nem. cū ſuꝑiorib9 virtutum ꝑfectiōem. Proinde
Eccli. xliij. Species celi. i. btē ꝟginis. glia ſtella
rum. i. ſctōꝝ. Tertia die congregauit deꝰ aqs
q̄ erāt ſub firmamēto in vnū locuꝫ. cōgregatio-
nemqꝫ aquaꝝ vocauit maria. in q̄ figurauit ꝙ
cōgregatio oim grāꝝ ī ꝟgine bn̄dicta nominā-
da eſſet h̄ noie Maria. Quarta die fecit deꝰ
duo luminaria magna. ſ. ſolē ⁊ lunaꝫ. ſol chrm:
luna btām virginē figurauit. Quinta die deꝰ
fec piſces ⁊ aues ⁊ eis bn̄dixit. qꝛ ꝑ bn̄dictiōem
Marie ꝟginis reuiuiſcit oīs creatura. vt dicit
Anſ. in li. orōnum. Sexto die formatꝰ eſt hō
⁊ poſitꝰ in ꝑadiſo voluptatiſ. qꝛ chrs hō factꝰ ē
die ſexto ⁊ in ſexta etate mundi poſitꝰ a deo pa-
tre in ꝟginei corꝑis ꝑadiſo in q̄ fuerunt delitie
diuine dulcedinis ⁊ amoris Deniqꝫ die ſeptio
id ē ſabbato q̄euit deꝰ ab opib9 ſuis. qꝛ tūc chrs
quieuit in ſepulcro ⁊ tūc fides q̄euit in ꝟgine be
nedicta. Ideo bn̄ dr. ⁊ ſctificauit deꝰ diē ſeptimā
ſcꝫ ſtatuēdo eam in veneratiōe haberi a fidelib9
in honorē ꝟginis. nō q̄dē abſtinēdo ab opibus
manualib9 ne videamur iudeizare. de cōſe. diſt.
iij. ꝑuenit. ſed ieiunādo. orādo freqntiꝰ. ⁊ elymo
ſinas dādo ⁊c. Ecce claret q̄a in capite libri. ſ. ve
teriſ teſt. ſcp̄tuꝫ eſt de ꝟgine. Tertius dr liber
gratie q̄ cōtinet oēs libros no. teſt. incipiens ab
euāgelio Matthei. In principio ḡ libri gratie
ſcriptū eſt de virgine. qꝛ in principio libri Mat
thei. ſ. Lib generatiōis Ieſu chri filij Dauid ⁊c.
Et in fine huiꝰ euangelij eodē ꝑmo caplo ſcribitur
Iacob autem genuit Ioſeph virū Marie de q̄
natus eſt ieſus q̄ vocatur chriſtus Ibi ḡ ſcꝫ in
capite libri gratie ſcp̄tum eſt de Maria vt face-
ret volūtatē dn̄i in ſumendo ſponſum: in cōſen-
tiendo ad cōcipiendū chriſtum: ⁊ fidem dando
angelo. Vn̄ claret ex premiſſis maxima ꝟginis
excellentia ⁊ dignitas. qꝛ ab eterno deus eam ꝑ
elegit ⁊ ꝑ totum vetus teſtamentū ꝑ ora omniū
ꝓphetarū ⁊ ſctōꝝ cōmendauit atqꝫ in nouo teſt.
in ipa oīa deus magnalia q̄ decreuerat ab eter-
no adimpleuit. ⁊ toti mundo ſalutē ex ipa ꝓue-
niſſe ꝑ euangeliſtas ⁊ alios ſctōs noui teſtamē-
ti deſcribi voluit. Vn̄ venerabilis Beda ſuper
illud Lu. xj. Beati qui audiūt ꝟbum dei. dicit.
Beate ꝟginis excellentia cōmendatur cuꝫ ſcꝫ dr
Beatus venter q̄ te chrm portauit ⁊ vbera que
ſuxiſti. Et merito. quia in ſpeculatiōis cuſtodia
dn̄o ipſa famulabatur adeo ꝙ ipſius humilitati ⁊
ſanctitati nullꝰ ſctōꝝ comꝑatur. Sed ⁊ tota ſctō-
rum beatitudo ex glioſe ꝟginis vtero ꝓceſſit. O
veneranda domina electa ⁊ ꝑelecta que mater ē
virgo eſſe non deſinit. O admirāda puella que
ſaluo ꝟginitatis pudore ſuū genuit genitoreꝫ.
O felix ancilla q̄ creatorem ⁊ gubernatorem ge-
nuit vniuerſorum ⁊ virgo permanſit in eternuꝫ
O benedicta mater que inferni vaſtatorem: celi
reꝑatorem: noſtrum ſaluatorem: mundi redem
ptorem: deum omnipotētem: dn̄m celi et terre et

oīa cōtinente ſuo ꝓtulit ex vtero: angeloꝝ leticiā: hoīm vitā: celoꝝ gl'iam. Hec ille. Itaqꝫ ſūma magnalia ⁊ ꝑuilegia ꝑ maria de⁹ fecit ī Maria ꝑ iſta ſtella vicꝫ in electiōe eterna. Prio qa eā elegit ſingulariter ſuꝑ oēs nō tm̄ hūanas ſed angelicas creaturas. Scđo qꝛ ipſam elegit ad talē ⁊ tantā grām ⁊ gl'iam q̄lē ⁊ q̄ntā nulla creatura deo nō vnita capere potuit niſi ipſa ꝟgo mater dei. Tertio qꝛ ipſam elegit ad tantā grām ⁊ gl'iam ꝙ oēs generales ac ſpeciales grās oīm creaturaꝝ ac gl'ie plenitudines in ſūmo habuit. Et inſuꝑ ipſam grām ⁊ gl'iam increatā totā in ſe cōtinuit. Quarto qꝛ de⁹ ipſam elegit ⁊ ꝑordinauit ad tāmagnas excellētias ꝙ eā maiorē facere non potuit potentia ordinata: vt patuit li. v. ꝑte. iij. ar. j. Vñ ꝓpt̄ ꝑmiſſa merito btā ꝟgo ꝑ arcā teſtamēti eſt ꝑfigurata. In q̄ incluſa erāt legꝭ mandata. qꝛ in ea due tabule in q̄bꝫ decem ꝑcepta erant digito dei cōtinebant. Sic in Maria ꝑcepto ꝝ obſeruantia erat quā dextere dei digit⁹ id eſt ſpūſſctūs omnī gratia decorauerat. Arca etiā librū legis continebat. et Maria conſeruabat in ſcrinio pectoris ſui oīa ꝟba ſancti euāgelij cōferens cū oībꝫ ſcriptis legꝭ diuine ⁊ ꝓphetarū q̄ oīa ſciebat. In arca erat virga Aaron q̄ floruit. et vrna aurea cū māna celi. Et Maria floruit ꝟginitate ⁊ fructū bñdictū ꝓtulit. i. chr̄m: q̄ celi mana verū in vtero mūdiſſimo portauit. Arca erat de ligno ſethin imputribili facta: ⁊ Maria ī putredinē nō eſt redacta. Arca duos vectes quibꝫ portabat ⁊ q̄ttuor circulos aureos in lateribꝫ habebat. Sic in Maria duplex charitas et q̄ttuor ꝟtutes cardinales erāt. Arca tā intrinſec⁹ qꝫ foris deaurata erat. Maria int⁹. i. in aīa et foris. i. in corpe grā reſplendebat. Fecit ei ergo dñs magna.

Cap'lm. II. ꝙ deus fecit magna in Marie ſingulari ſanctificatione.

Secunda ſtella dicitur ſingularꝭ ſctificatio. qđ fuit magnū ꝑuilegiū.

Nimirū ſm̄ doctores theolo. ipſa virgo quattuor vicibus ſanctificata fuiſſe edocet a deo. Primo q̄dem in materno vtero. Scđo deus eam ſanctificauit quando ſpirituſſanct⁹ eam obumbrauit et filium dei cōcepit. Tertio qñ eam deus inhabitauit mēſibus nouem chr̄m portādo in vtero. Quarto qñ eā deus in celū aſſūpſit. Vñ Ps. Sctificauit dñs tabernaculū ſuū. In ſingulis aūt ⁊ oībus his ſanctificatōibꝫ de⁹ fecit ei magna ⁊ permaxima ꝑuilegia: ſm̄ ꝙ tenent doctores ſuꝑ. iij ſniaꝝ. diſt. iij. Primū fuit priuilegium maximū ꝙ in ꝑma ſanctificatiōe ꝑ grāꝫ ſpecialiſſimā fuit ꝑſeruata a pctō originali: vt tenēt noſtri doctores. Lꝫ alij dicāt ipſam a pctō originali fuiſſe purgatā in ꝑma ſanctificatione: tamē eccl'ia iſtō pie credit cū noſtris doctoribꝫ ꝙ ꝑſeruata eſt ab originali culpa: vt merito de ipſa dici poſſit illd Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea: ⁊ macula nō eſt in te. Et de hoc latiſſime patuit li. iiij. ꝑ totum. Itē in iſta ꝑma ſanctificatiōe datum eſt virgini ſecūdum maximū priuilegium. qꝛ infuſa eſt ſibi gratia ꝑſeruatiua deinceps ab oī peccato actuali: non ſolum mortali: ſed etiam veniali. Alijs ꝟo ſanctificatꝭ in vtero cōfertur grā ꝑ quā ꝑſeruarent a mortali: lꝫ nō a veniali. ſed ipſi ꝟgini benedicte collatum eſt ꝙ nec venialiter vnqꝫ peccaret. Unde Berñ. ad canonicos Lugduneñ ſes ait. Puto ꝙ copioſior gratia ſanctificatiōis in ipſam deſcendit que non ſolum ipſius ortum ſanctificauit: ſedetiam eam ab oī pctō deinceps immunē cuſtodiuit. Hec ille. Nam iſta gratia ꝓtūc in ꝟgie aut ſubtraxit oīno aut reſtrinxit fomitē ꝙ nō poſſet in aliquod peccatū ducere: aut a bono retrahere: vt tenēt doctores ſuꝑ. iij. diſt. qua ſuꝑ. Tertium ꝑuilegium in iſta ꝑma ſanctificatione maximum fuit: quia videlicet beata virgo impleta eſt dono ſpirituali et ꝑfecta: nō ſolum reſpectu ſui: ſedetiam reſpectu aliorū. Qđ ſic patet. Nam poſt eius ſanctificationem in vtero ſue matrꝭ in ipa benedicta virgine fomes ſm̄ noſtros doctores tenentes Mariā fore conceptam ſine macula originalis peccati nō remanſit formaliter: ſed tm̄ cauſaliter: vt patuit li. viij. parte. iij. ar. j. ca. j. circa mediū. Scđm aūt alios q̄ ſcꝫ tenent a peccato mundatā: lꝫ remāſerit ſm̄ ſuam eſſentiam et non fuerit ſubtractus: tamē remanſit impedit⁹ ⁊ ligatus per gratiā ſanctificantē q̄tum ad duo. Prio ne fomes inclinaret ad q̄dcūqꝫ pctm̄: aut retraheret a bono. ꝫ ⁊c̄. Item quod amplius eſt. qa gratia ſctificatiōis non tm̄ illicitos motus repſſit in ſe: ſedetiam in alijs efficaciam habuit vt nunqꝫ ab aliq̄ cōcupiſci potuerit. Unde ꝑut ſeraphic⁹ Bonauen. ſuꝑ. iij. diſt. iij. ait: etiam infideles ⁊ iudei aſſerūt hoc mirum fuiſſe in virgine Maria ꝙ cū eſſet pulcerrima corpore a nullo vnqꝫ viro potuit cōcupiſci. Unde has ſpeciales ꝓrogatiuas habuit ſanctificatio beate ꝟginis pre omibus ſanctificatis in vtero vel in baptiſmo. Tum quia eoꝝ ſanctificatio non compꝛimebat in eis omnes motus illicitos. Tum quia eorū ſanctitas nō extinguebat omnem motum corporalē vl' concupiſcētiam in alijs aſpicientibꝫ eos. Imo plurime ſancte ꝟgines: vt Latarina: Margareta ⁊c̄. concupite ſunt. et qꝛ non cōſenſerunt martyrizate ſūt. Sed in beata virgine gratia ſanctificatiōis etiā in alijs omnibꝫ concupiſcentie motū extinguebat: ꝑut latius de hoc ſupra patuit li. v. parte. ij ar. ij. ca. iij. vbi ⁊ rōnes notant. Deniqꝫ in ſecūda ſanctificatiōe: qñ. ſ. chr̄m cōcepit btā ꝟgo habuit ſuper ꝑmiſſa quartum maximū priuilegium. ſcꝫ ꝙ fuit confirmata in bono ſupernaturali: et certificata de beatitudine perēni. quod nemini viatori eſt datū. Adeo eñ ſpirituſſanctus

in eã ſupuenit ꝙ fomitẽ in ea oĩno extinxit ⁊ incli
natione eiꝰ abſtulit. atq; oẽm potentiã peccandi
remouit. et libeꝝ arbitriũ eiꝰ cõfirmauit in bono
vt in cõtrariũ. ſ. mortale vel veniale pccm̃ de cete
ro ſcti eſſet impoſſibile. q̃uis ipſa btã ꝟgo re-
maneret ĩ ſtatu vie. Uñ ait angelus eidẽ di. Lu.
j. Spũſſctũs ſupueniet in te. i. ſupabundabit. et
ꝟtus altiſ. ⁊c. Exceꝑ in tertia ſctificatione. ſ. in fi
lij dei inhabitatione ſup pdicta. vt dr Petrꝰ de
aure. in ſuo cõpendio habuit hoc. Quintũ pri-
uilegiũ maximũ: ꝙ tota fuit dedicata ad diuia:
tota diuino lumĩe plena: adeo ꝙ nõ ſolũ mens
ſedetiã corpꝰ eiꝰ diuinitatꝫ luce reſplẽdqit. q̃ ail-
lũ portauit in vtero qui eſt ſplẽdor paterne glo-
rie. Uñ Ezech. xliij. Ecce gl'a dei iſrael ingredit̃
ꝑ portam orientalẽ. i. ꝑ btãm ꝟginem. et terra. i.
caro btẽ ꝟginis ſplẽdebat a maieſtate eiꝰ. ſ. chrĩ
Preterea in q̃rta ſctificatõe vicꝫ in aſſumpti-
one Sextũ ꝓuilegiũ maximũ habuit ꝙ ab oĩ
miſeria mentꝫ ⁊ corꝑis eſt exempta: ⁊ in oĩs bo-
ni fruitione in gloria cõſummata vltimo fini. i.
deo ꝯiũcta. Nec oĩa doctores cõit̃ dicũt ſup ſen-
tẽtiaꝝ li. q̃s. Hoc tñ h ⁊ i ſi'lib obſerua ꝙ vicꝫ
nr̃i doctores q̃ tenẽt Mariã fuiſſe ꝯceptam ſine
pctõ originali aliter ſentiunt de fomite: ꝙ ſcꝫ in
Maria nõ fuerit niſi cauſalit̃ ſm legẽ ꝓpagan-
tiũ ⁊c. Ecce q; deꝰ fecit Marie magna.

Capl'm. III. de ꝓuilegio naturalis ꝑfectiõis
in qua fecit deus magna Marie.

Ertia ſtella dici-

T tur naturalis ꝑfectio. in q̃ fecit deus
Marie maxia ꝓuilegia ⁊ pl'a Pri-
mo q; eã fecit tã in aĩa q; in corꝑe digniſſimã:
vt. ſ. foret aptiſſimũ habitaculũ tanti regis altiſ-
ſimi. Uñ canit eccl'ia. O ipotẽs. ſ. deꝰ q̃ gl'ioſe vir
ginis matrꝫ Marie corpꝰ ⁊ aĩam vt dignũ filij
tui habitaculũ efficeret̃ cooꝑante ſpũſcõ ꝓpara-
ſti ⁊c. Miro g̃ mõ eã ſpũſſctũs dotauerat in na-
turali ꝑfectiõe tã q̃ ad aĩam q; q̃ ad corpꝰ vt eſſꝫ
ꝓ oĩb etiã angelicꝫ creaturꝫ digniſſima ad hoſpi
tãdũ in ſe ſummũ regẽ gl'ie tanq; vera mater eũ
concipiendo ⁊ pariẽdo. Sed h q̃ſtio mouetur
Quoto anno etatꝫ ſue btã virgo chr̃m apta fuit
ſuſcipere in vteꝝ vt eum concepit: Ad h aliqui
dicunt ꝙ poſt. xviij. annos. q; tunc mulieres vel
puelle ſunt ꝑfectioris etatꝫ ad ꝑfectiorẽ ꝓlem gi-
gnendã: qualis fuit chr̃s. Sed iſtud in ea non
habet locũ: nec impediuit cõceptionis ꝑfectionẽ
q̃a ſpũſſctũs ei tribuit ꝑfectiſſimũ adiutoriuꝫ et
plenã ꝑfectionem nature ad concipiendũ chr̃m
virtute ſpũſſancti. Rñdet̃ g̃ ſicut pie credit̃ ꝙ
beata ꝟgo habuit duodecim annos vel modico
plus qñ chr̃m concepit. Et hoc ſic ꝓbat̃. q; chr̃s
ex ſũme charitatꝫ fonte feſtinauit tãcito ꝓ nr̃e ſa
lutꝫ opatiõe ſicut potuit ad ꝟginis optatum ha
bitaculum: iuxta illud Ps̃. Exultauit vt gigas
ad currendã viam: a ſummo celo egreſſ. ⁊c. Sꝫ
etas in q̃ mulieres poſſunt vel ſolent generare
eſt cõmuniter a duodecim annis completꝫ vſq;
ad. xliiij annũ. g̃ duodecimo anno chr̃m cõcepit
Cõfirmat̃. quia chr̃s poſt ſuum ortũ ad mor-
tẽ feſtinabat q̃ntum poterat: iuxta illud Luc. xij.
Baptiſmo habeo baptizari. i. ſanguis effuſiõe:
et coartor donec ꝑficiã. g̃ nec minꝰ feſtinauit ad
incarnationẽ q̃ nõ minꝰ ſacramentũ erat dignũ.
Item q; ꝟgines q̃ in templo erãt mox vt ad an
nos nubiles ꝑueniebant dabant̃ ad deſpõſatio
nẽ. ſed annus nubilis: deſponſatiõis q; eſt annꝰ
duodecimꝰ in q̃ põt puella conciꝑe. vt patꝫ extra
de deſpõſatiõe impuberũ. c. Puberes. et. c. Con
tinebat̃. Pie g̃ credit̃ ꝙ duodecimo anno cõple-
to ſit deſponſata ⁊ chriſtum tunc cõcepit. Hoc
ſuppoſito ſequunt̃ alique concluſiones. Pri-
ma ꝙ mater dei habuit. xxv. annos quãdo chri-
ſtũ amiſit ⁊ in templo repperit. quia tũc chr̃s ha-
buit duodecim annos. Secunda ꝙ. xlij. an-
nos habuit qñ chr̃s denuo ꝓdicare cepit pꝰ ſuũ
baptiſmũ ⁊ ꝓmũ miraculũ aquã in vinũ cõuer-
tendo fecit. q; tũc chr̃s habuit. xxx. annos Lu. iij
Tertia ꝙ ipſa habuit. xlvj. annos qñ chriſtꝰ
mortuꝰ ẽ. q; chr̃s dñs triennio docuit. Quar
ta ꝙ ipſa. lviij. cõpletos annos habuit qñ aſſũ-
pta fuit Nam duodecim annis credit̃ cõmuni-
us ſuꝑuixiſſe poſt paſſionẽ. Secundo deus
fecit magna Marie in naturali ꝑfectiõe. q; eam
fecit in complexione naturali ſaniſſimã ⁊ puriſſi
mã. Fuit eñ ꝓ alijs optime ſanguinee complexi
onis vt credit̃. Nec mirꝫ. q; de eiꝰ puriſſimo ſan
guine debebat formari caro chr̃i ſctiſſima. et fu-
it puriſſime nature ⁊ ꝑpatiſſime vite vt nunq; ali
quã egritudinẽ paſſa ſit. Sicut eñ notãt docto
res ſup iij. diſt. iij. ipſa ab initio cõceptõis vſq; q̃
vixit ſemꝑ in puritate nature perſtitit donec na
turali morte vicꝫ dulciſſima extincta fuit ſine do-
lore ⁊ ſine omni infirmitate. et ſine omni macl'a
in omniũ ꝟtutũ plenitudine vixit vt videret̃ ap-
propinq̃ſſe ſumme ad ſtatũ ĩnocẽtie ipſiꝰ Ade.
Tertio deus fecit magna Marie in naturali
ꝑfectiõe. q; eam ſup oĩa ĩdiuidua humani gene
ris fec̃ nobiliſſimã ⁊ pulcerrimã. Nã vt ait phs
ij. Phyſic. Natura eſt vis inſita reb ſil'ia ex ſili-
bus ꝓcreans. Niſi g̃ natura erret vel impediat̃:
filius erit ſil'is patri vel matri. Sed filiꝰ btẽ ꝟgi
nis fuit nobiliſſimꝰ ⁊ ſpecioſiſſimꝰ pre filijs ho-
minũ: dicẽte Ps̃. ergo ⁊ mr̃ eiꝰ. de hoc latius li.
j. ꝑte. ij. Quarto fecit deus magna in gr̃e ꝑfe-
ctione Marie. q; oĩb gratijs nõ ſolum gratuj-
tis: ſed etiam gratis datis in omnib aĩe ſue po-
tẽtijs ipſam impleuit: vt eſſet per oĩa gratia ple-
na. Nimirꝫ eius ingenium: memoria: intellectꝰ:
et omnes animi vires ſup oẽs alios homĩes vi-
guerũt oĩ dono gr̃e plene: et ad virtutum exerci
tia vicꝫ humilitatem: caſtitatem: patientiã: miti-
tatem: aliasq; omnes virtutes naturaliter ⁊ ſin
gillatim inclinate. Illud ergo apl'i. j. Coꝛ. xij. de

gratijs gratis datis ſcptū qđ alijs ſctis diuiſim eſſe donatū edocet: vicȝ. Alij inqt ꝑ ſpūm daꝛ ſermo ſapie. Glo. in cōtemplatiōe eternoꝝ. Alij ſermo ſcie. ſ. hūane. ſicut ſunt artes liberales. Alij fides in eodē ſpū. Alij gr̄a ſanitatū. Glo. curādi infirmos. alij opatio ꝟtutū. glo. opatio miraculoꝝ. alij ꝓhetia. glo. predicere futura. alij diſcretio ſpirituū. glo. vt diſcernat quo ſpū fiant opa. alij genera linguaꝝ. alij interptatio ſermonum Glo. expoſitio ſcpturaꝝ. Et preterea illđ Eph. iiij. Alios qdem dedit aplos. alios euāgeliſtas. alios paſtores. et qcqd eſt aliud gr̄e ꝛ donoꝝ: oīa ī beata virgine completiſſime ſunt ꝑfecta: dicente angelo Aue gratia plēa ꝛc. Adeo ꝙ nulla ei defuerit gratia. qꝛ vt dicit Damaſ. Ipſa a nullo illuſtriū vinciꝛ. Vincereꝛ aūt ſi in aliq dono eſſet diminuta eius dignitas excellētiſſima. Ecce qa fecit dominus magna Marie in naturali perfectione.

De priuilegio incontaminabilis puritatis in qua fecit deus magna Marie Cap. IIII.

Maria ſtella dici

q tur incōtaminabilis purificatiōis in q̄ de⁹ fecit maria Marie. Primo qđē qꝛ ipam ſanctificauit ꝛ purificauit intantum vt nullā maculā ſiue originalis ſiue venialis ſiue mortalis culpe hīet. Nā ipa virgo fuit ab oī culpa īmunis: vt teſtaꝛ Aug⁹ li. de natura ꝛ gr̄a di. Si inqt oēs ſcti interrogarenꝛ vtrū peccauerint: reſpōderent. Si dixerim⁹ qꝛ pctm̄ nō habemus: noſmetipſos ſeducim⁹ ꝛ veritas in nobis nō eſt. Excepta inquit hac ſancta ꝟgine. ſ. Maria de qua nullā prorſus cum de pctis agiꝛ habere volo ꝓpter honorē dn̄i qſtionē. Inde em̄ ſcimus ꝙ ei plus gr̄e ſit collatū ad vincendū ex oī parte pctm̄: qm̄ concipe et parere meruit illum quē nullū cōſtat habuiſſe pctm̄. Hec Aug. Vn Bonauen. ſup. iij diſt. iij. dicit ſe audiuiſſe narrari ꝙ ipſa cuidam ꝑſone reuelauit ꝙ nunq̄ʒ reꝓhendebat eam cor ſuū in omī vita ſua. Secundo maximū fecit de⁹: ꝟginem bn̄dictā purificando. qꝛ eā fecit tāſctām ꝛ in puritate ſcītatꝫ cōfirmauit adeo ꝙ nunq̄ʒ peccare poſſet etiaȝ in minimo: lȝ viatrix eſſet. Nimiꝝ hoc ꝑuilegiuȝ. ſ. impoſſibilitas peccandi: ſpectat ad ſtatum comꝓhenſoꝝ ſiue patrie. Quia ergo btā ꝟgo ex h̄ ꝙ filiū dei ꝯcepit nō eſt poſita extra ſtatum viatoris. imo ipſa mori potuit ꝛ de facto mortua eſt. Et qm̄ vt dr̄ Aug⁹ potencia moriendi conſequiꝛ potenciā peccandi q eodem paſſu currunt: vt nō prī⁹ tollaꝛ potencia peccandi q̄ʒ potētia moriendi. Mirꝝ ḡ videꝛ quō btā virgo non potuit peccare ꝛ tm̄ potuit mori. Sed has difficultates ſoluit Bonauen. ſup. iij. diſt. iij. ꝙ vicȝ q̄ntum ē de lege cōi: impoſſibilitas peccādi ſpectat ad ſtatū patrie. Sed nihil impedit quin de gr̄a ſpeciali id qđ alijs cōiter daꝛ in patria: cōcedaꝛ in via illi ꝑſone pcipue que in terris degens regina erat coꝝ qui exultant in celis. Deniq̄ʒ de potentia moriendi ꝛ potentia peccādi nō eſt ſiḿe in beata virgine ꝑ eo ꝙ nō fuit decens filium dei habere matrē immortalē cum ipſe fact⁹ ē mortalis. ſed valde indecēs eſſet ſi haberet matrē peccatricem Debuit ḡ mater dei om̄ino immunis eſſe a peccato. et a potentia peccandi debuit eſſe aliena p⁹ filij conceptionē. vt ſicut impoſſibile erat matrē dei damnari: ita ꝛ impoſſibile foret labi. Et ratō quia dignior fuit mater chriſti effecta q̄ʒ ſit aliqs angelus in celo. Si ḡ angeli in celo ſunt confirmati in gratia: multo magis mater dei. Sed di. Unde hoc ꝙ beata virgo nunq̄ʒ peccare potuit: cum in hac vita tempeſtuoſa fuerit. vbi tota hominis vita tentatio eſt. Job. vij. Militia ē vita hoīs ſup terrā. Potuit ergo ꝛ virgo beata tentari ſaltem ab extrinſeco occaſione accepta per quinq̄ʒ ſenſus vel a diabolo qui eſt mille artifex in tentando: qm̄ etiā ipm̄ chr̄m non fuit reueritus tentare. Rn̄deꝛ ſm̄ doctores cōmuniꝛ ꝙ beata virgo potuit qđē ab hoſte vel ab extrinſeca occaſiōe tentari foris. ſed nunq̄ʒ ab intra tentationis alicuius mot⁹ effectum vel incitamentū ipſa habuit. Et hoc erat ex trib⁹ cauſis. Prio ex fomitis ligatione et extinctione cōcupiſcentie que ad malū non incitabat: nec a bono retrahebat. vt patet ſ. Nam cōtingit aliqn̄ habitum ligari ne in actum exeat ꝑ viciū. ſicut ſcīa per ebrietatem ligaꝛ: vt dicit Phus. vij. Eth. Aliqn̄ per defectum naturalem: vt in pueris ꝯcupiſcētia ligata cerniꝛ. Multo fortius ꝑ dei donū ligaꝛ fomes. ſicut in beata virgine fuit ligatus ꝑ diuinam gr̄am: eius ſenſualitatē ab omni motu inordinato ꝓhibentem: vt dicit Tho. iij. ſcpto ſniaꝝ diſt. iij. Secundo igiꝛ hoc fuit ex opatiōe gratie que in bonum eam ordinabat inſtrctibiliter et in deo iugiter contemplādo qetabat mentem eius et tranqlla deuotōe etiā in exteriorib⁹ actionibus in ipſo ſcȝ deo ſuſpēſam manere faciebat vt tota in deo viueret ꝛ tota deo plena non niſi deum in ſenſib⁹ et actibus oīa in ipm̄ debite ordinando ſentiret. Tertio ex cōſeruatione diuine ꝓuidentie qua angelos cuſtodes ſibi taliter diſpoſuerat vt eam cuſtodirent ab omni nociua materia tentationis: quatinus diuina ꝓuidētia intacta ꝛ imaculata cuſtodireꝛ ab omni offenſa etiam cogitationum. Si em̄ in ꝓmo ſtatu hominem de⁹ cuſtodiuit ab omni nociuo: multo fortius matrē ſuam. Magna ergo fecit de⁹ ī Maria ipſam purificando premiſſis modis. Tertio tamen ſuper hec maximū fecit deus Marie in eius puritate. quia ipſam intantum puraȝ fecit vt maior ſub deo puritas intelligi non poſſit teſte Anſelmo de conceptu ꝟginali. Unde ipſaȝ puram fecit deus ſuper omnes nō ſolum homines vel terreſtres creaturas. ſed etiam angelos celeſtes ꝛc.

De ꝑuilegio ꝟginalis fecundatiõis in qua fe
cit deus maxima ipſi btē Marie Cap. V.

Quinta ſtella di/

citur virginalis fecũdatio. in q̃ de⁹ fe
cit Marie magna ꝑuilegia. Pri/
mũ qꝛ eſt de ſpũſcõ fecũdata. Secundũ qꝛ ſi/
ne grauamine grauida. Q̃uis em̃ matres cetere
in portãdo ꝓlem in vtero iã poſt pctm̃ habeant
grauamẽ ꝛ laborẽ: vt dꝛ Tob. iiij. btã tamẽ ꝟgo
nullã grauedinẽ ſenſit: ſm Alber. ſup Miſſus
eſt. Hui⁹ rõ ꝑma. qꝛ cõcepit ſm ſtatũ innocẽtie
id eſt ſine corruptõe ꝛ ſine pctõ miraculoſe. Vñ
ſicut in illo ſtatu innocẽtie nõ fuiſſet grauamen
ĩ mr̃e portãte fetũ: ita nec in btã ꝟgie Maria. qꝛ
corp⁹ ꝓpriũ nõ grauat hñtem: ſicut nec fruct⁹
vnitus arborẽ. ſic naturaliter corp⁹ chr̃i ꝛ matrꝭ
eius ꝟginis q̃ſi vnũ naturaliter nõ grauabat.

Tertiũ ꝑuilegiũ: qꝛ extitit ſine dolore puerpe
ra. Dolor em̃ part⁹ datus eſt matribꝫ in penam
poſt pctm̃ cõcipiẽtibꝫ cum libidine. qđ nõ fuit in
ꝟgine. qꝛ part⁹ ꝟgis fuit miraculoſ⁹ ſicut et cõce
pt⁹. Vñ chr̃s ſine oĩ leſiõe exiuit de vtero ꝟgis
ſaluo ſignaculo ꝟginali. qđ ꝓphetauit Ezechiel
de clauſa porta. et Eſa. vij. Ecce ꝟg. cõci. ꝛ pariet
filiũ ꝛc. Quartũ qꝛ ipſa ꝟgo mater lactauit fi
liũ vbere de celo pleno: ſicut canit eccleſia. Neſci
ens inq̃t mr̃ ꝟgo viꝝ: peperit ſine dolore ſaluatorꝭ
ſeclorꝝ. Jpm regem angelorꝝ ſola ꝟgo lacta/
bat vbere de celo pleno. Quintũ priuilegiũ q̃
ipſa eſt virgo virginũ. qꝛ nec ꝑmã ſimilẽ viſa eſt
nec hr̃e ſequentẽ. Sextum: quia ipſa eſt virgo
et mater ſimul. et vtrũqꝫ fuit ſumme meritoriũ.
Ei⁹ em̃ ꝑfectiſſima ꝟginitas fuit ꝑfectiſſima in/
tegritas cordis ꝛ corꝑis ex radice ſũme charita/
tis voto firmata. Vñ dixit angelo. Quõ fiet iſtđ
qm̃ virũ nõ ꝯgnoſco: Lu. j. Ex q̃ accipit ſm Au/
guſt. q̃ vouerat viꝝ ſe nõ cognoſciturã. Ei⁹ q̃qꝫ
mat̃nitas fuit ſibi ſũme meritoria. qꝛ de ꝯgruo
meruit merito fidei: ſpei: ꝛ charitatꝭ atqꝫ ꝓfũdiſ/
ſime hũilitatꝭ fieri mr̃ dĩ. Jõ Lu. ij. ait. Reſpexit
hũilitatẽ ancille ſue. Ecce q̃ꝫ mag̃ fec dñs marie.

De ꝑuilegio diuinalis inhabitatiõis in q̃ fe/
cit deus magna Marie Caplm̃. VI

Sexta ſtella priui/

legiorꝝ dꝛ diuinalis inhabitatio. q̃a
deus ipſe tota plenitudine habitauit
in ꝟgine nõ vno die: ſed nouẽ mẽſibꝫ. Propter
qđ ipſa btã ꝟgo plĩma noĩa dignitatꝭ obtinuit.
qꝛ aliqñ in ſcptura ipa denoĩat celũ. iuxta illud
pſ. Dñs in celo ꝑauit ſedẽ ſuã: ꝛ regnũ ipſi⁹ oĩbꝫ
dñabit. Celũ em̃ dꝛ a celãdo. qꝛ ibi celat glĩa dei
et ſctõꝝ. Jta ĩ b. ꝟgie dei maieſtas celata fuit no
uẽ mẽſibꝫ vbi ꝑauit dñs ſedẽ. i. hũanitatẽ chr̃i ĩ
q̃ reqeuit ꝛ reqeſcit in et̃nũ de⁹ hõ factus. Aliqñ
denoĩat ciuitas dei: iuxta illud pſ. Glioſa dicta
ſũt de te ciuitas dei. et Eccl. xxiiij. ait diuia ſapĩa
Jn ciuitate ſctificata ſilr̃ reqeui. i. in btã ꝟgine.
Nã ſicut ciuitas dꝛ a ciuiũ vnitate: ita in btã ꝟgine
fuit pleniſſima vnio oĩm potentiaꝝ aĩe in deũ
nec caro ꝯcupiſcebat aduerſus ſpũz. Vñ Odi/
lo in ſermone. Pro certo ſcim⁹ ait qꝛ oĩs actio
Marie intẽta ſꝑ fuit ĩ dño. Nec em̃ eſt ciuitas
in q̃ teſte Pſ. magn⁹ dñs ꝛ laudabilis nimis.
Deniqꝫ aliqñ ipſa appellat̃ dom⁹: tẽplũ: ꝛ thala/
mus dei. Sicut ꝛ canit eccl̃ia. Dom⁹ pudici pe/
ctoris tẽplũ repẽte fit dei ĩtacta neſciẽs virũ ver.
cõce. fi. Et Pſ. Tanqꝫ ſpõſus. ſ. chr̃s ꝓcedẽs de
thalamo. i. ꝟgine. Aliqñ etiã denoĩat̃ arca dei
thron⁹ ꝛ ſedes dei. Sed his ꝛ alijs dignitatꝭ ei⁹
noĩbꝫ (qꝛ mlt̃e ſunt) ob breuitatẽ ꝑtermiſſis: ad
alias q̃ſtiões vtiles ꝯuertamur. Prima q̃ſtio
Vtꝝ tãta ꝛ tali nobilitate: maieſtate: ꝛ ꝑfectiõe:
ac dignitate fuerit de⁹ in btẽ ꝟginis vtero ſicut fu/
it ab eterno ꝛ eſt in celo: Ad qđ rñdet̃ breuit̃ per
concluſionẽ iſtam q̃ diuina nobilitas in nullo
diminuta eſt ex eo q̃ humanã naturam aſſum/
pſit in ꝟginis vtero. Vñ Leo papa in ſer. de cir/
cũciſione ait. Jn vtraqꝫ natura idẽ eſt dei filius
noſtra ſuſcipiẽs ꝛ ꝓpria nõ amittẽs. Deitas etiã
q̃ illi cum pr̃e cõmunis eſt nullũ detrimentũ oĩ/
potentie ſubijt. nec dei formã forma ſerui viola
uit. qꝛ ſũma ꝛ ſempiterna deitas noſtrã q̃dẽ na/
turã aſſumẽdo: nos ĩ ſuã glĩam trãſtulit. ſed qđ
erat eſſe nõ deſijt. Hec ille. Vñ tota trinitas ita
ꝑfecte in b. ꝟgine ſicut in celo habitauit. Nã chr̃s
dei fili⁹ ꝓutũc cũ erat in vtero ꝟginis ita ꝑfecte ge
nerabat̃ a deo pr̃e ſicut ab et̃no erat genit⁹ tanqꝫ
lumẽ de lumĩe: de⁹ verus de deo vero. Jtẽ ita
ꝑfecte ꝓducebat tũc in vtero ꝟginis ſpm̃ ſanctũ
et glorificabat oẽs angelos ipſi⁹ diuinitatẽ intu
endo: et cõſeruabat totũ mundũ: ac diſponebat
oĩa q̃ volebat in mũdo: et ſciebat oĩa q̃ ſunt: fue/
runt: ꝛ erunt: ſicut in celo. et ſic đ alijs. Scđa
q̃ſtio Vtꝝ eq̃ ꝑfecto modo ſit chr̃s ĩ eucharıſtie
ſacr̃o ſicut fuit in ꝟginis vtero: Pro q̃ q̃ſtiõe No
ta q̃ q̃uis idem corp⁹ chr̃i ſit in ſacro qđ fuit in
ꝟginis vtero: tñ differenť. qꝛ in ſacr̃o eſt corpus
glĩficatũ ſub alijs ſpeciebꝫ velatũ. Jn ꝟgine aũt
fuit corp⁹ mortale: paſſibile: ꝛ cũ ꝓprijs q̃litati/
bus ſociatũ. Jtẽ chr̃s in inſtãti cõceptiõis fuit
ꝑfect⁹ homo cũ oĩbꝫ cõdicionibꝫ hũanis. ſed in
eucharıſtia nõ eſt cũ cõdicionibꝫ hũanis. Re/
ſpõdet̃ q̃ q̃ chr̃s fuit in vtero ꝟgis mõ mirabili/
ori hũiliatõis q̃ꝫ in ſacr̃o. Sed ĩ ſacr̃o eſt mõ ꝑfe
ctiori dignitatꝭ. Nã in ſacr̃o eſt ĩpaſſibilis ꝛ im/
mortalis. Sed valde fuit miꝝ q̃ deus in vtero
virginis ad tantũ ſe hũiliaret vt tã vilis: tã par/
uus: et tã pauꝑ appareret. Proinde Hiere. xxxj.
Nouũ faciet dñs: femia circũdabit virum. No/
uum. i. admiratiõe dignũ. Jtem de⁹ in hoſtia cũ
ſit in pluribꝫ locꝭ ſimul: magꝭ appropinq̃t ꝓprie/
tati diuine eſſentie. qꝛ ꝓpriũ dei eſt eſſe ſilr̃ in plu/
ribꝫ locꝭ ꝛ vbiqꝫ. Sed in vtero ꝟginis rationez

eſſendi vbiqȝ non obtinuit chr̄s. qꝛ erat ſic clauſus ꝙ nō poterat eſſe eodē mō in alio vtero vl' alibi. ḡ mirabiliori mō hūiliatꝰ fuit in vt̄o q̄ȝ in ſacramēto. Tertia q̄ſtio Vtꝝ btā ḟgo pfectiori mō ꝛ digniori ſuſcepit chr̄m in vtero q̄ȝ ſuſcipiāt fideles cōicādo i ſacro: Rn̄detꝰ ꝙ ſic. et declarat rōnibꝫ. Primo. qꝛ q̄nto q̄s eſt magꝭ diſpoſitꝰ p grām ad chr̄m ſuſcipiēdū: tāto dignꝰ illū ſuſcipit. Sed b. ḟgo fuit p̄diſpoſita p grām ſup oēs. ḡ ꝛc. Scd̄o qꝛ q̄ntūcūqȝ q̄s digne cōicet: non pōt euitare veniale pctm̄. Sȝ b. ḟgo nunq̄ȝ etiā venial'r peccauit. igit̄ ꝛc. Tertio. qꝛ alijs chriſtū in cōione ſuſcipientibꝫ vnit̄ chr̄s p grām tm̄. ſed b. ḟgini vnitꝰ erat chr̄s n̄ ſolū p grāȝ: ſed etiā p carnis aſſūpte naturā. Vere ḡ glīoſiſſima eſt Maria ḟgo cui deꝰ ihabitādo fecit mag̃.

Caplm̄. VII. de p̄uilegio mentalis illuſtrationis in qua fecit deus magna Marie

Eptima ſtella dicit̄ mentalis illuſtratio. in qua deꝰ fecit Marie magna. qꝛ eiꝰ aīe potētias miro lumīe diuine ſapie p oīa illuſtrauit ex ḟbo diuino in eiꝰ vtero manente. Ubi nota plꝛes veritates ſm doctores: p̄cipue magiſtꝝ Ambroſium Taruiſinū ordis fratꝝ carmelitaꝝ in ſuis ſermonibꝫ poſitas. Prima ḟitas ꝙ etnū verbū qd̄ eſt ſumma ſapiētia patris adeo aīam virginis irradiauit vt naturā oēm ꝛ ſpēm ac ꝓprietates ꝛ ḟtutes cunctoꝝ elemētoꝝ ꝛ in eis exiſtētium pfectiſſime cognoſceret. Un̄ oēm naturam terre ꝯguit quō. ſ. fuerit ꝓducta. et quō diuerſarū ſpecieꝝ entia ſunt ꝛ ꝓducunt̄ in ea. et q̄lis ſit coꝝ natura: vt oim herbaꝝ: plātaꝝ: radicū: fructuū: floꝝ: ꝛ oim lapidū: gēmaꝝ: ꝛ cunctoꝝ metalloꝝ: auri: argenti: eris: plūbi. Et breuiter oim terrenaſcentiū. Itē cognouit pfectiſſime naturā oēm aquaꝝ marꝭ: fluminū: fontiū: torrentiū: et oim in eis piſcium: et ſpēs eorū: et oim in aq̄ naſcētiū ꝛ de ea viuētiū. Itē oēm aerꝭ naturā et in eo exiſtentiū: auiū ꝛ ſiliū ſpēꝝ ꝛ volatiliū cūctoꝝ atqȝ oim vētoꝝ ꝛ flatuū: et quā ḟtutem h̄nt et coꝝ generationē pfectiſſime cognouit.

Itē naturā ignis ꝛ eiꝰ ſphere ꝛ eiꝰ ambitum ꝛ ḟtutē eiꝰ ꝛ ſubtilitatē. Et q̄cq̄d eſt in elemētꝭ pleniſſime cog̃uit. Scd̄a ḟitas Idē ḟbū eternū adeo intellectū ḟgis illūinauit: vt naturā: cōditionē: ꝛ nūeꝝ oim aīaꝝ ꝛ oim īdiuiduoꝝ aīatoꝝ et q̄t de hoibꝫ viui erant ꝛ q̄t mortui: q̄t ſaluati: q̄t dānati pfectiſſime cognoſceret. Tertia veritas. Idem ḟbū ſic aīam ḟginis illuſtrauit vt oēs artes ꝛ ſcias liberales ꝛ mechanicas pleīſſime ſciret. vt patuit etiam li. vij. de h̄ latiſſime.

Quarta ḟitas. Idē ḟbū ſic virginē illūinauit vt naturā oim celeſtiū ſpheraꝝ ꝛ diſtātiā orbiū lune: mercurij: venerꝭ: ſolis: martꝭ: iouis: ſaturni: ꝛ ſpiſſitudinē eaꝝ ꝛ īfluētiā ac ḟtutū oim ſtellaꝝ firmamēti: ꝛ celi cryſtallini ꝛ empyrei ꝓprietates pfectiſſime cognoſceret. Quinta veritas Idē ḟbum ſic ḟginem illūinauit vt naturā: virtutē: numeꝝ ꝛ diſtinctionē: officiaqȝ oim angeloꝝ ꝛ btōꝝum ſpirituū ordinū: ſeraphin: cherubin ꝛc. pfecte cog̃uerit. Sexta. Ideȝ ḟbum ſic ḟginē illūinauit vt pfectiſſime cognoſceret ſanctā trinitatē. ſ. quō pater a ſe eſt: filiꝰ quō a patre generat̄: et ſpūſſanctus ab vtroqȝ quō ꝓcedit.

Septima Idem ḟbū ſic ḟginē illumīauit vt naturā: numeꝝ: officia: penas q̄ȝ oim demonuȝ: et quot aīe ſunt in inferno vel purgatorio vel alibi: et quales penas patiant̄: et omniū viciorū grauitatē ꝛ debitā penā pfecte ꝯgnoſceret. Et vt breuiter ſingl'a cōphēdā: oim reꝝ tā ſupnorū q̄ȝ infernoꝝ. tā exterioꝝ q̄ȝ interioꝝ pfectā cognitionem humane nature poſſibilē hec ḟgo a ſuo dilecto filio pleniſſime ſuſcepit. He aūt veritates pſuadent̄ rōnibꝫ talibꝫ. Prīo q̄dem qꝛ mr̄ dei oī grā plena fuit. ḡ ei nullū bonū defuit. Ceterꝭ em̄ p partes: Marie ḟo ſe totam infudit grē plenitudo: vt dī Hiero. ſer. de aſſumptione. Sed qꝛ oīs ſcia eſt de nūero bonoꝝ honorabiliū: vt dꝛ j. de anīa. ḡ oēm ſciam habuit. Confirmat̄. qꝛ oēs doctores ꝯcedūt ꝙ moꝝ vt virgo cepit eſſe mr̄ dei: in eā oēs grē poſſibiles humane creature cū bn̄dicto ḟbo pariter deſcēderūt. iuxta illud Sap. vij. Venerunt mihi oīa bona pariter cū illa. ſ ſapīa dei patrꝭ. vn̄ intellectꝰ ſeraphin cognoſcit naturaȝ ſui ordis. ſil'r ꝛ de alijs. etem ſingl'i cog̃ſcūt naturā ꝓpriā. et ipſi naturaȝ celi ꝛ planetaꝝ: ſtellaꝝ: terreſtriūqȝ ꝛ aīaliū: aut oēs: aut aliq̄. Quid ḡ obſtat ꝙ btā ḟgo in lumine Jeſu q̄ illuminat oēm hoīem venientē in hūc mundū: vt ſcribit̄ Joan. j. in ipſo lumine in quo omnia relucent ipſam pleniſſime inhabitante: oīa cerneret ꝛ noſceret. Sicut em̄ in lumīe ſolis multa videntur: quo ſine minime viderētur. quia lumen vt dicit̄. ij. de anīa: facit potentia colores actu colores. id eſt actu viſibiles. ita in luce diuina videntur occulta nobis. Unde Greg. Quid eſt quod non videant qui vidētem oīa vident. Alia ratio. quia ſi de quo minꝰ videt̄ ineſſe ꝛ ineſt: et de quo magꝭ. ij. Topic. Sed legimus aliquos etiam infideles vt Ariſtotelem et Philoſophos alios habuiſſe ſcientiā reꝝ naturaliū pmultaꝝ. Aliquos aūt ſanctos legimꝰ i infantia mirabili lumine pluſtratos. vt Joanneȝ baptiſtam: Nicolaum ꝛc. Alios quoqȝ futurorū noticiam p viſiones ꝛ reuelatiōes ſuſcepiſſe. vt patet de ꝓphetis. alios vt certificatos de beatitudine cōſequenda. Quid ergo mirum ſi beate virgini que fuit mater dei et domina omniū ſanctorum ꝛ creaturarū omnis gratia alijs per partes conceſſa ipſi pleniſſime et glorioſe fuerit accōmodata. Patet ergo quomō fecit dn̄s Marie magna.

Caplm̄. VIII. de p̄uilegijs maternalis dignificatiōis in q̄ fecit deus magna Marie

Octaua ſtella dicitur maternalis dignificatio. Nā deus btāꝫ ꝟginē ꝓtulit dignitate maternitatis tripl'r. Vñ fecit ei maria in h̄ ꝑuilegia Primo qꝛ fecit eā matrē dei q̄ maiꝰ eſſe nō poteſt ſm Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. et alios concordiť doctores. Nā aliq̄ ſūt creature q̄ ꝑ ꝑcipuo hn̄t ꝑuilegio ꝙ ſunt ſerui dei dilecti: vt angeli. Aliq̄ ꝟo vt ſint ſꝟui et amici dei: vt ſunt boni chꝛiani. iuxta illud Joan. xv. Jā non dicam vos ſeruos ſed amicos ⁊c̄. Et iteꝝ. Vos amici mei eſtiſ ſi feceritiſ q̄ ꝑcipio vob. Et tales etiā dicunť fratres dei ⁊ filij dei ꝑ adoptionis grām. Joan. j. Quotquot aūt receperūt eū dedit eis ꝑtātē filios dei fieri ⁊c̄. Et ca. xx. Vade ⁊ dic fratribꝫ meis .i. apl'is et diſcipulis. Sed hoꝝ oim̄ maximū eſt eſſe matrē dei ſm naturā a deo aſſumptā. Vñ Anſ. dr. Solū de ſctā Maria ꝟgīe ꝑdicare ꝙ dei mr̄ eſt excedit oēm altitudinē q̄ poſt deū dici vl' cogitari pōt. Hec ille. Rō. qꝛ eſſe matrē dei ſm naturā nō ſolū claudit in ſe eſſe amicū vel amicā: filiū vel filiam dei ⁊ ſil'ia ꝑ grām adoptiuā: eoꝙ non aliter fieret mr̄ dei: Inſuper notat ꝙ ſit genitrix ⁊ origo dei ſm eam naturā ſm quā deꝰ eſt natꝰ ex ea. i. ſm humanitatē. Frater aūt vel filius dei aut amicꝰ ⁊ talia: nō dicunt originatiōem conſimilē. In cuiꝰ ſignū deꝰ ꝑcepit honorari patreꝫ et matrē p̄ alijs. ſ. fratribꝫ ⁊ amiciſ. qꝛ maiꝰ ē eſſe matrē pꝛe alijs. Et hoc maxime ꝯceſſum eſt btē virgini ⁊ datū. vt ſcꝫ ſit mater dei naturalis.

Scđo in hac dignitate vel ꝑlatiōe maternitatis fecit deꝰ maximū btē ꝟgini. qꝛ eā fecit ⁊ voluit vt ſit mater oim̄ chꝛianoꝝ in gratia exiſtentiū: ſiue totius eccl'ie chꝛiane. vt latiꝰ patuit li. ix. ꝑte ij. ar. ij. Preterea Pſ. ait. Mater ſion dicet hō: et hō natꝰ eſt in ea: et ipſe fundauit eā altiſſimus Scđꝫ em̄ trāſlationē. lxx. interpretū quā ſequitur btūs Augꝰ ſuꝑ pſalteriū: hec locutio eſt obſcura Et pōt ſic exponi. Nō dicet ſion mr̄. Sed videndū eſt q̄s eſt iſte hō q̄ dicit: et cui ſion dicit: et de qua matre dr. Eſt aūt hō iſte dñs Jeſus deus ⁊ hō q̄ natꝰ eſt in ea matre que eſt virgo. et ciuitas dei dr. et ipſe idem hō eſt altiſſimus deus q̄ fundauit eam ciuitatē. i. matrem ſuam in qua habitauit. Si queriſ: cui ſion dicit. Rñdeť ꝙ ſiō ſpirituali. i. eccl'ie. Interpretať em̄ ſion ſpeculatio. In eccl'ia aūt ſpeculamur deū ꝑ fidē. Quid aūt dic iſte hō Jeſus ſion. i. eccl'ie. Rñdeť illud. mater ſcꝫ eſt tibi. patrē habebas miſcđiarū deū. accipe et matrē miſcđie reginā. Ecce mater tua o ſion o eccl'ia. q̄ eſt mater mea naturaľ: volo vt ſit et tua mr̄ ſpūalis. Sed qꝛ Judeꝰ ꝑfidus nullo modo vult hoc credere ꝙ ipſa ſit mater dei et hoīs. Et ſm hoc dr tranſlatio noſtra q̄ fuit btī Hieronymi. Nunq̄d ſion dicet hō. i. nunq̄d ipſi ſion. i. iudeoꝝ ſynagoge: dicet hō q̄cūqꝫ q̄ntūcūqꝫ ſingularis ꝑdicator et doctor vt ad credēdū poſſit inducere ſion. i. ſynagogā Judeorū. cuius cultus erat in templo. qđ q̄ ⁊ teplū erat ibi. i. in ſion materiali. Nunq̄d dicet iſtā veritatē mirabilē: vt credat eam quā veritatē ſubdā ⁊ q. d. nō. Nam neqꝫ Petrꝰ apl's neqꝫ Paulus vel alij apl'i: neqꝫ ipſe chꝛs. qꝛ ꝑpl's iudeoꝝ nullo modo vult credere hanc ꝟitatē: vicꝫ Hō chꝛs natꝰ eſt in ea ciuitate Dauid. i. in beata ꝟgine Maria. Et ipſe q̄ natꝰ eſt in ea chꝛs eſt ille altiſſimꝰ deus q̄ fundauit ⁊ creauit eam. ꝓpter quā incredulitate ꝑpl's iudeorū damnať. Eſt itaqꝫ beata virgo mater oim̄ electoꝝ. mater inquā ſpūalis. qꝛ ipſa oēs genuit in eſſe ſpūali. i. in eſſe gratie per filium. Et ideo ipa dr mater gratie ⁊ mať miſcđie: vt canit eccleſia. Et ſicut ipa peperit oēs in maximis doloribus cōpatiēdo filio iuxta crucē. Vñ Eſa. vi. ca. Parturiuit ſion filios ſuos. i. beata ꝟgo que ſpeculabať myſteriū paſſiōis chꝛi. Sion em̄ ſpeculatio interpretať. parturiuit ſūme cōpatiēdo in doloribꝫ filij. ſic exponit Alb. ſuꝑ Miſſus ē. Oēs igitur chꝛiani in q̄cūqꝫ neceſſitate debēt ad ipſam matrē recurrere que ſuꝑ oēs affectuoſius ſalutē et omne bonū ꝑpli chꝛiani ꝓmouet. Nam q̄uis amor patris ad filiū ſit ſolidior. amor tamē matris eſt tenerior. vt patet. ix. Eth. Et ideo paruulus magis recurrit ad matrem pro his que vult petere qꝫ ad patrem. quia expꝑitur magis a matre obtinere. Sic nobis pro gratia ⁊ miſcđia recurrendū eſt ad matrē miſericordie in omni neceſſitate. Vnđ Berñ. In periculis: in anguſtijs inuoca Mariam ⁊c̄. Tertio in hac dignitate maternitatis deꝰ fecit maximū Marie. quia eā fecit matrē omniū beatoꝝ celeſtium ⁊ angeloꝝ. quia omēs ab ea acceperūt eſſe glorie ⁊ beatitudinis celeſtiſ. quia omnes nō tm̄ beati in celo ſꝫ ⁊ angeli nō niſi per cognitionē fidei chꝛi ⁊ eiꝰ matris ſunt gl'iam adepti. vt dicit Berñ. ſuper illđ Jone. j. ca. Propter te orta eſt hec tempeſtas. ſicut patuit li. v. ꝑte. j. ar. iij. ca. j. Et iđo Eccl. xxiiij. in ꝑſona btē virginis ſcribitur. Ego feci vt oriret in celis lumen indeficiens. ſ. glorie. Ecce patꝫ ꝙ fecit dominus Marie magna in materna ꝑlatione ⁊c̄. cum eam voluit vt oim̄ bonorū mať ſit. ſicut ⁊ Sap. vij. ſcribitur. Et oīs gratie ⁊ glorie non ſolum create ſed inſuper ipſius increate id eſt dei ⁊c̄.

De ꝑuilegio hoc ꝙ mūdus ſaluatꝰ ē mediāte btā Maria matre dei Caplm̄. IX.

Vna ſtella dicitur mūdi ſaluatio. qꝛ mūdus ꝑ beatam ꝟginē eſt recuꝑatꝰ a ꝑditione ⁊ ſaluatus. vñ ipſa merito dr ſaluatrix ſeculi. ſicut ⁊ chꝛs eiꝰ filiꝰ dr ꝑcellētiſſime ſaluator mūdi. Et nota ꝙ ſeculū ſiue mūdꝰ totꝰ ꝑcipue tripl'r ſiue tribꝫ modis eſt ſaluatꝰ a ꝑditiōe ꝑ beatā ꝟginē. Et ſm hec tria ꝑcipua ꝑuilegia data ſūt i h̄ a deo ipſi b. ꝟgini. Prio q̄dē. qꝛ grāꝫ ꝑditā in mun

do ipſa ſola virgo ꝑma oim̄ inuenit ꝛ mūdo recuꝑauit. ſine q̄ gr̄a non pōt ſalus eſſe. Et idcirco angelus eidē ait Lu. j. Ne timeas Maria: inueniſti gr̄am apō deū. ſ. quā ꝑmi parentes ꝑdiderūt. Sed di. Tū Adā gr̄am ꝑditā ꝑ pctm̄ recuꝑauit ꝑ pniām. vt dꝛ de pe. diſt. j. ſicut ꝑmi. Sil'r ꝛ ſcī p̄res in veteri teſtamento: vt Abraā ꝛ Moyſes legunꝭ apud deū gr̄am inueniſſe. Denicꝫ angeli ꝑus q̄ꝫ btā ꝟgo in rē gr̄e venerūt: cū. ſ. a ꝑncipio fuit eis collata gr̄a. Quō ḡ ipa btā ꝟgo dꝛ ꝓpriiſſime inuētrix gr̄e: Rn̄deꝭ ſm Anton. in. iij. ꝑte ſūme: ꝙ Adā etſi ꝑ pniām recuꝑauit ꝑditā gr̄aꝫ: hoc tm̄ ꝓ ſe: nō ꝓ genere hūano toto. ſic ꝛ Abraam ꝛ p̄res veterꝫ teſt. Angeli aūt n̄ dicunꝭ gr̄am inueniſſe. qꝛ nō ꝑditā gr̄am recuꝑauerunt: ſed a ꝑncipio acceperūt collatā. Btā aūt Maria virgo ꝑditā a genere hūano gr̄am īuenit ꝛ recuꝑauit ꝓ oibꝫ. qꝛ ꝑ eā oēs gr̄aꝫ ſaluificā rehabuerūt ꝟtualiꝭ ꝑ filiū ipſam nob afferētē. Un̄ Augꝰ in ſermone de nr̄itate ꝟgis dt. O btā Maria q̄s tibi digne iura gr̄aꝝ ꝛ laudū preconia valeat īpēpere q̄ tuo ſingl'ari merito mūdo ſuccurriſti ꝑdito ꝛc̄. Scd̄o ꝑ ꝟginē ꝑditꝰ mūdus eſt ſaluatꝰ qꝛ totꝰ mūdus in tenebris erroꝝ poſitꝰ ꝑ ꝟginē bn̄dictā ꝑmo oim̄ lumē ſalutifere fidei accepit: ſine q̄ fide nō pōt eſſe ſalus: teſte apl'o Heb. xj. Sine fide impoſſibile ē placere deo. Propꝭ qō b. ꝟgo ꝓpriiſſime dꝛ illūinatrix ſeculi. Nā ꝛ Maria illūinatrix vno modo interpraꝭ ſm Hiero. et declaraꝭ ſic. Nā ꝑ illā tubā Joānis baptiſte dicētē Ecce agnꝰ dei ꝛc̄. Andreas credidit. ꝑ andreā petrꝰ credidit. ꝑ petꝝ thoma. per thomā credidit vniuerſus mūdus. ḡ a ꝑmo ad vltimū ꝑ Joānē credidit vniuerſus mūdus. Sed dic mihi. A q̄ Joānes lumē accepit niſi a b. ꝟgie q̄n ſolē chꝛm̄ portādo in vētre Eliſabeth viſitauit: et Joannē ſctificauit ꝛ illūinauit. ḡ totꝰ mūdus ꝑ ꝟginē lumē fidei accepit ꝛ ſalutē. Itē mūdus totꝰ idola adorās diuerſa errabat. ꝑ apl'os aūt ad verā fidē cōuerſus eſt. ſed aploꝝ mgr̄a ꝛ doctrix erat b. Maria. igiꝭ ꝛc̄. Un̄ de ipa canit eccl'ia. Gaude Maria ꝟgo: cūctas hereſes ſola intēmiſti in vniuerſo mūdo. ſ. ꝑ ꝑdicationē diſcipuloꝝ. Nec obſtat ꝙ antea p̄res ve. te. habuerꭋ fidē ſalutiferā de chr̄o. qꝛ ꝛ hec eis data eſt in merito ꝑuiſo a deo ex futura chr̄i incarnatōe de ꝟgie. Tertio qꝛ ꝑ ꝟginē ꝛ ipa mediāte mūdus redēptꝰ ex damnatiōe extitit: vt ſic canit eccl'ia Femia. i. Eua dānauit: ita femia. i. Maria ſaluauit. Proinde ſm Alb. ſuꝑ Miſſus ē. h priuilegiū magnū ſoli attribuiꭋ Marie. qꝛ ipa eſt adiutrix redēptiōis hūane ꝛ mediatrix. Tū qꝛ chr̄s ſm diuitatē ſolā pati nō potuit vt ſic redimereꭋ hō. ſed in carne de ꝟgine ſūpta paſſus eſt. Ipſa ḡ ꝟgo btā ꝓtulit ꝑciū nr̄e redēptiōis. i. carnē chr̄i afflictā ꝛ ſanguinē effuſum ꝓ nobis. Tū q̄ꝫ qꝛ ipſa ſola cum chr̄o ꝓ nobis patiēte cōpaſſa eſt. et ſibi ſoli cōicatio paſſiōis donata ē. Qō ſic declaraꭋ. Cōicatio paſſionis duo importat. ſ. fidē crucifixi dei ꝛ hominis. et ꝑ ſe paſſionē ex cōpaſſiōe patientꝫ. Et ſic fuit q̄druplex diuerſitas reſpectu dn̄ice paſſiōis. Quidā em̄ nec fidē: nec cōpaſſionē de chr̄o habebant: vt infideles: blaſphemantes: et demones. Quidā habuerūt compaſſionē ſed nō fidem diuinitatꝫ. ſ. apl'i: qm̄ oēs ſcandalum paſſi ſunt. et mulieres q̄bꝫ dn̄s dixit: Filie hierl'm nolite flere ſuꝑ me ꝛc̄. Lu. xxiij. Quidā habuerunt fidem vꝭ cognitionē: ſed nō cōpaſſioneꝫ: vt angeli ꝛ p̄res in limbo. Sola aūt btā ꝟgo habuit fidē ꝛ compaſſionē ꝑ ſe. et ſic ſolꝰ eſt hoc ꝑuilegiū. Unō ſicꭋ totꝰ mūdus obligaꭋ deo ꝑ ſuā paſſionē: ita obligaꭋ dn̄e ꝑ compaſſionē. Nec obſtat illud Eſaie lxiij. Torcular calcaui ſolus ꝛ de gētibꝫ n̄ eſt vir mecū. qꝛ ſolū excludit viros: nō btām ꝟginem q̄ fuit mulier. Un̄ magna fecit deꝰ Marie in mūdi ſaluatiōe. qꝛ ipſa gr̄am mūdo recuꝑauit: ipſa mundū illuminauit: ipſa mediāte hūanatꝰ chriſtus redemit mūdū.

Capl'm. X. de ꝑuilegio repletionis ꝛ exuberationis donoꝝ ſpūſſcti in btā Maria ꝛ q̄ꝫ maxia hoc eidem ſunt collata.

D Ecima ſtella dicitur donoꝝ exuberatio. in q̄ deus fecit vtiq̄ꝫ maxima Marie.

Primo q̄a eā oī dono. ſſ. et oī gr̄a repleuit. Scd̄o inſuper qꝛ ipſam adeo celeſtibꝫ bonis impleuit vt de plenitudine eius totus mūdus accipe poſſit ꝛ hīe gr̄am. Idcirco Bern. ait Queramꝰ inq̄t fratres gr̄am ꝑ Mariā. qui ſic q̄rit inuenit et pulſanti aꝑietur. Ipſa em̄ omnibus oīa facta eſt. oibꝫ ſinū miſcd̄ie aperit: vt d̄ plenitudine eiꝰ accipiant vniuerſi: eger curationem: captiuus redemptionem: triſtis conſolationē: peccator veniam: iuſtꝰ gratiā: angelus leticiam: filiꝰ dei carnis ſubſtātiam: deniq̄ꝫ tota trinitas gloriam. Hec ille.

Tertio quia deus nullum donū ſpūale ꝛ nullam gr̄am in mūdo haberi voluit q̄n per manꝰ Marie tranſierit. vt dꝛ Anꝭ. ꝓpter qō ipſa ab eccleſia honoraꭋ digniſſimis nominibꝫ ad id ꝑtinentibus

Primo qꝛ dꝛ porta celi.

Secundo qꝛ dꝛ feneſtra celi.

Tertio qꝛ ianua regis alti

Primo inquā ipſa dꝛ porta celi. Un̄ caniꭋ. Aue maris ſtella dei matꝭ alma atq̄ꝫ ſꝑ virgo felix celi porta. Hoc autem idcirco vt dicit Albertus ſuꝑ Miſſus eſt. ca. cxcj. quia inquit per ꝟginem exiuit in mundum quicquid vnq̄ꝫ gratie creatū vꝭ increatum venit vel venturum fuit. Ipſa enim omnium bonorum mater eſt: et mater gratie: et mater miſericordie. Ideo porta celi denominata eſt. quia per ipſam intrauit quicquid de terris in celos aſcendit et econuerſo. Proprietas enim porte eſt importare et exportare. Hec Alber. Sed di. Tamen etiam penitētia dicitur

porta celi ⁊ mandata dei ⁊ crux chri. quō ꝫ attri buit̄ bt̄e ꝟgini vt dicatur porta celi: Rn̄det̄ ſm eundem Alb. ꝙ ex q̊ ꝓprietas porte eſt importa re ⁊ exportare. pnīa aūt ⁊ mādata dei nō expor tant: ſed tm̄ important in celū. ꝓpter quod dicū tur porta celi. Btā ꝟgo aūt vtrūqꝫ facit. ꝫ magis ꝓprie dr̄ ipſa porta celi. Crux ꝟo chri bn̄ etiā dr̄ porta. Un̄ legit̄ ꝙ in templo fuerūt duo oſtia q̄ ſil̄ aperiebant̄ ⁊ ſil̄ claudebantur ita in celo hec duo oſtia crux vl̄ ipe chrs ⁊ Maria. Secun do ipſa ꝟgo dr̄ feneſtra celi. qꝛ feneſtrā īrat lux. ita ꝑ ꝟginē lux de celo chrs intrauit in mundū. Et ipſa lux q̄ de terra .i. de beata virgine orta eſt ſm carnem: penetrauit celum. et ſic ipſa ꝟgo eſt lux illuminans celum ⁊ etiam mundum. Ter tio quoqꝫ dicit̄ ianua regis alti. qꝛ ipſe rex regū per ipſam venit in mundū. merito ergo canit ec cleſia de ipa. Intrēt vt aſtra flebiles celi feneſtra facta es. Tu regis alti ianua ⁊ porta lucꝫ fulgi da vita data ꝑ ꝟginē gentes redempte plaudite Hec ſm Albertum.

Capl'm. XI. de ꝓuilegio ſuperaltatiōis beate Marie ꝟginis in q̄ fecit deꝰ in ipa magna.

Ndecia ſtella di

citur ſuperexcellēs exaltatio in q̄ deus ꝟgini fecit magna qꝛ ſuper omnes choros angelorū ⁊ ſup oēs ordines creaturarū celeſtiū ⁊ terreſtriū exaltauit vt ipa ſit regina an gelorꝫ ⁊ gl'ioſa dn̄a oīm creaturarꝫ. mūdi aduo cata. btōrꝫ gl'ia. ac omni laude digniſſima. omni dignitate precellentiſſima. vt patuit de hoc li. x. vbi de aſſumptiōe ⁊ gl'ificatiōe atqꝫ ſuperaltati one ⁊ celeſti dignificatione actū eſt. Un̄ canit de ipa eccl'ia. O gl'ioſa dn̄a excelſa ſup ſidera qui te creauit ꝓuide lactaſti ſacro vbere.

Capl'm. XII. de priuilegio vniuerſalis vene rātiōis beate Marie in qua fecit deus magna beate virgini.

Wodecima ſtella

d

dr̄ vniuerſalis veneratio in q̄ fecit deꝰ ꝟgini magna. qꝛ fecit vt totū vniuer ſum ipſam veneret̄ ⁊ laudet tā in terra qꝫ in ce lo. Unde ipſa ait Luce. ij. Ecce enim ex hoc be atam me dicēt oēs generatiōes. Itē Prouerbi. vi. Uiderūt eā filie ſion. i. aīe ſctē. ⁊ btiſſimā ꝑdi cauerūt. ⁊ regine laudauerūt eam. Ut aūt enu meremꝰ rerum genera. Primo nota. trinitas deꝰ eā veneratꝰ eſt ⁊ bn̄dictam ꝑdicauit qn̄ per miſſū Gabrielē archangelū ipā ſalutauit di. Aue grā plena dominꝰ tecū. bn̄dicta tu in muli erib9. Scd̄o dei filius chrs veneratus eſt eā ſumma reuerētia. tam in vita. qꝛ erat ſubditus ei. Lu. ij. ⁊ h̄ in omni obſeqo vt filꝰ bonus mr̄i. qꝫ in morte ſua. qꝛ pendēs in cruce vice ſui diſci pulū ꝑdilectū eidē cōmendauit in obſequium: ſolaciū. ac venerādum ſuitiū: di. Ecce mater tua

Ioā. xix. Deniqꝫ ipe chriſtus beatificauit eā in predicatione qn̄ mlier q̄dam de turba excla mauit di. Beatꝰ venter q̄ te portauit ⁊ vbera q̄ ſuxiſti. Nā mox ſubiūxit chrs Quīmo bti q̄ au diūt ꝟbū di ⁊c̄. Ubi tripliciter eā btificauit. Prio qꝛ in vt̄o chrm portauit. Scd̄o qꝛ eū vbere ꝟgi neo lactauit. Tertio qꝛ ꝟbū dei audiuit ⁊ cuſto diuit. Pria duo īſinuant̄ cū dixit. Quīmo. vbi q̊ ad vtrūqꝫ ꝯfirmat dicta mlierꝫ. ſ. Beatꝰ vēt̄ q̄ te portauit. ecce ꝑmū. ⁊ vbera q̄ ſuxiſti. ecce ſcd̄ꝫ. Tertiū cū ſubdit. Bti q̄ audiūt ꝟbū dei. qꝛ btā ꝟgo ꝑfectiꝰ ꝑ oībus audiuit ⁊ ſuauit ꝟbū dei. Tertio btāꝫ ꝟginē venerata eſt creatura āgelica ⁊ venerat̄ Prio q̄dē in ſalutatiōe qn̄ āgelus reuerent̄ ſalutādo eā adorauit di. Aue grā plēa Scd̄o in natiuitate chri: qn̄ mltitudo angelorꝫ cecinit dīc. Gl'ia in excelſis deo ⁊c̄. Tertio in ſui aſſūptiōe. Un̄ canit eccl'ia. Aſſumpta eſt Maria gaudēt āgeli laudātes bn̄dicūt dn̄m. Quarto tꝑe peſtilētiali Rhome cū bea. Gregoriꝰ imagi nē ꝟginis an̄ ꝓceſſiōē deferri faceret: viſi ſūt an geli canētes ī eiꝰ laudē. Regia celi letare all'a. De niqꝫ angeli mali eam coguntur venerari intan tum: vt audito ſolo eius nomie cogantur effu gari: ſicut patuit libro. vj. Bernar. Ubi nomen Marie inuocatur demonū nocumētū effuga tur: quia Maria terribilis vt caſtrorū acies or dinata deſcribitur. Et de hoc eodem libro patue runt miracula. Quarto beatam virginem veneratur omnis generatio humana. Prima quidem generatio iudeorum: ſicut patet de Io ſepho qui plura bona ſcripſit in li. antiq̄tatum de chriſto. Et vt ſup. ſcriptū eſt dominus Bo nauen. dicit ꝙ iudei aſſerunt beatam virginem fuiſſe pulcerrimā. ⁊ h̄ mirū in ea ꝙ a nullo viro potuit cōcupiſci. Secunda generatio mahu metiſtarū. quia in Alchorano. i. lege eorū lauda tur beata virgo. vt patuit li. ij. parte. iij. arti. ij. c. iiij. Et Antoninus florentinus in. iij. parte ſue ſumme ſcribit ꝙ ſaraceni ⁊ thurci btām virginē in templis ſuis adorant ⁊ ei thurificāt. ⁊ nomē eiꝰ in tāta reuerētia eſt apud eos ꝙ blaſphemā tes eā graui pena mulctātur. Tertia generatio latinorū gentiliū: vt patet de Uirgilio q̄ ſcribit ī li. Bucolicorū Egloga. iiij. ꝟ. Iam redit ⁊ vir go redeūt ſaturnia regna. ꝟ. Iā noua ꝓgenies celo demittit̄ alto. ꝟ. Nate mee vires mea tu po tētia ſolꝰ ⁊c̄. Quāuis aūt. b. Hiero. dicat Uirgi lium non hec intendiſſe de chriſto: tamen poſſi bile ē ꝙ ſicut etiā Caiphas prophetauit de ſalu te mundi per mortem chriſti futura dicens. Ex pedit vt vnus homo moriatur pro populo: licet hoc non intenderit nec intellexerit. Ita et Uirgi lius de chriſto et matre eius bene dixerit. vt ſen tit beatus Auguſtinus. Ouidius quoqꝫ poeta in libro de vetula ait. O virgo felix: virgo ſigna ta per ſtellas. Quis mihi tantum det viuere vt dignus poſſim laudum tuarū ferre preconia.

Nā niſi tu fores deus nō ſumeret carnē ex te hic
deꝰ oīpotēs. Nō tñ credit Ouidiū illū libꝝ feciſ-
ſe: ſed aliquē fidelē Ouidio intitulādo. Fuerunt
etiā ſibylle gētiles q̄ plīma ſcpſere de chro ⁊ mře
eiꝰ laudatoria: ꝓdicēdo chřm Jeſū dei filiū naſci
turū de ꝟgine īmacula. Ne oēs ſibylle ſm Iſid.
li. etymol. atq̧ Lactan. in pmo li. diuiaꝝ inſti. fu
ere decē. Prima pſica q̄ fuit ð Perſ. Scōa liby
ca. Tertia delphica ī tēplo delphici apollinis ge
nita: q̄ añ troiana bella vaticinata eſt: cuiꝰ pluri-
mos ꝟſus operi ſuo Homerꝰ inſeruit. Quarta
chimeria in italia. Quinta erythrea q̄ (vt Augꝰ
meminit. xviij. li. de ciui. dei) ꝟſus q̄ſdaꝫ cōpoſuit
de fine mundi: q̄ꝝ prime lr̄e iuncte ſonant Jeſus
chřs filiꝰ dei ſaluator. Dicta eſt aūt erythrea. q̄a
in eadē inſula eiꝰ inuenta ſūt carmīa. Sexta ſa-
mia a ſamo inſula cognoiata. Septima cuma-
na q̄ eſt cumea: de q̄ Uirgiliꝰ in Bucol. li. v. re-
colit. Octaua helleſpontia in agro troiano nata.
Nona phrygia. Decima tiburtina. Que oēs di-
uinitatē chři ⁊ eiꝰ natiuitatē ex ꝟgie btā cōmen-
dādo ꝑ lōga ante tpa ꝓphetauerūt. Quaꝝ dicta
ſingulaꝝ q̄z lōgiſſimū foret h̄ ſcribere: ſaltē ſuffi
ciat h̄ inſeruiſſe ꝓphiam ſibylle delphice q̄ ⁊ i ca-
ſtro papieſi ſcpta h̄ modo cōtinet. In vltima in-
q̄t etate hūanabit deꝰ: ⁊ hūiliabit ꝓles diuīa: iū
get hūanitati deitas: et puellari officio educabi
tur deꝰ ⁊ hō. Signa ꝑcedent apud iudeos. muli
er vetuſtiſſima. ſ. Eliſabeth: pueꝝ cōcipiet. ſtella
orbis mirabit: ducatū p̄ſtabit. ſ. magꝭ ad ortū. ſ.
chři. hic habēs pedes. i. annos. xxxiij. ⁊ pollices
ſex. i. mēſes: eliget ſibi de piſcatoribꝫ nūeꝝ duo-
denariū: vnūq̧ diabolū. ſ. Judā. Nō in gladio
bellove eneadē vrbē. i. Rhomā: regeſq̧ ſubijciet
Sed in hamo piſcatoris: in delectōe ⁊ paupertie
ſuꝑabit diuitias ⁊ conculcabit ſuꝑbiā. morte ꝓ-
pria mortuū ſuſcitabit. ⁊ cum mactabit viuet et
regnabit. bonos iudicabit ⁊ malos. Hinc q̄ttu
or aīalia. i. euangeliſte ſurgent in teſtimoniū ſe-
ctātes iuſticiā legēq̧ irreꝓhēſibilē. Huic cōtra-
dicet beſtia. i. antichřs: ſimulq̧ abomīatio ſpu-
me draconis. i. mahometus. Et ſurget ſtella mi
ra. i. Paulus apl's hn̄s imaginē q̄ttuor aīaliū.
id ē euāgeliū q̄ttuor euāgeliſtaꝝ. Danaos. i. gre
cos illūinabit. Nomē agni vſq̧ in finē ſeculi ꝓ-
ducet. Erit aūt beſtia horribilis. i. mahometus
ab oriēte veniēs: cuiꝰ rugitꝰ vſq̧ ad gentes puni
cas. i. aphricas audiet. cuiꝰ capita. vij. ſceptraq̧
īnūera: pedeſq̧ 663. Glo. 663. anni. Reges āt
⁊ optimates erūt in ſudore terribili. et nō dimi-
nuēt pedes eius. i. annos. Stelle q̧ꝫ due. i. ordo
Minoꝝ ⁊ Predicatoꝝ ꝯſiles pme ſtelle. i. pau-
lo: inſurgēt ꝯ ipm ⁊ ñ obtinebūt vſq̧ dū veniat
abominatio ⁊ volūtas altiſſimi conſūmet. Hec
Sibylla ꝑtacta. Que ꝓphetia hī ſcpta etiā in li.
cōformitatū. Quarta ꝑter hec generatio chri-
ſtianoꝝ laudat ⁊ venerat btām ꝟginē: inter q̄s
tā boni q̧ꝫ mali: tā heretici q̧ꝫ ſciſmatici ſolēt ple-
riq̧ꝫ venerari: ieiunando ſabbatū vel vigilias fe
ſtiuitatū eius in honorē ipſiꝰ. Et certe multi vi-
dent magꝭ hře btām ꝟginem in veneratione q̧ꝫ
dñm chřm: magꝭ ex ſimplicitate mori q̧ꝫ ſcia. lꝫ
nō deberet fieri. q̄z tñ honor matrꝭ in filiū redū-
dat: patientiā habet chřs huiꝰ ſimplicitatis ſm
Anton. florcñ. vbi ſ. Deniq̧ vniuerſalr omīs
generatio filioꝝ eccl'ie iuſtoꝝ ꝟginē btām vene
rat ⁊ laudat. Nā eccl'ie q̄tidie horas canonicas
ꝟginis dīc. Et ſūt in ꝓcepto ipe hore bte ꝟginis
ſicut ⁊ canonice hore maiores q̄ ad obligatos.
Itē ꝑ totū orbem q̄ ciuitas nō habeat eccl'iam ⁊
vtiq̧ ſolēniorē in noīe bte ꝟgis fabricatā: Cer-
te in orbe nec in noīe ſaluatoris: nec in honore
alioꝝ ſctōꝝ reꝑiunt eccl'ie in tanto nūero. Itē
q̄s ſctōꝝ habet tot feſtitates ꝑ circulū anni ſicut
btā ꝟgo: Deniq̧ ſcti doctores de nullo ſctō cō
ꝑiunt edidiſſe tot ſermones ſic de bte ꝟgis lau-
dibꝫ. Ois itaq̧ generatio hūana ipam venerat.
imo inſuꝑ ⁊ ois creatura ad eiꝰ oris impiū obe-
dit. q̄z dña eſt totiꝰ mūdi. Et nos q̄ chariſſimi eā
veneremur: ipam deuote laudemꝰ di. Uere btā:
vere gl'ioſiſſima: vere felix es o ſacra virgo Ma
ria ⁊ oī laude digniſſima. q̄z ex te ortꝰ ē ſol iuſti-
cie chřs deꝰ noſter. O tu itaq̧ ſanctiſſima: ab et
no ꝑelecta: ꝟgo puriſſima: oī decore ꝟtutū ador
nata: deo fecunda ⁊ inhabitata: luminoſa et mř
digniſſima. O tu ſaluatrix ſeculi ſpūſctō pleniſ-
ſima: ſuꝑ oēs angelos exaltata: te laudamꝰ: te
deuote colimus: te hūiliter petimꝰ vt apō ꝑdul
cem tuū Jeſum cū q̄ regnas in eternū) nobis im
petres btitudinis gaudiū Amen.

Pars. II. libri vndecimi de ꝓuilegijs ſiue gra
tijs ⁊ excellētijs bte Marie vbi applicat thema
qð applicari pōt ⁊ cōcernit feſtū Marie de niue

D**Eus facit magna**
īſcrutabilia q̄ ꝑcipit niui vt deſcēdat
ſuꝑ terrā Job. xxxvij. ca. Tāta eſt ex-
cellētia btiſſime ꝟgis: tāmagna ⁊ inſcrutabilia
eiꝰ gl'ioſiſſima ꝓuilegia vt in laude eiꝰ deficiant
oēs lingue: ſcptur: ⁊ ſil'itudines. Uñ Hiero. in
ſermone de aſſumptiōe dīt ſic. Quid nos tātille
q̄d actione puſilli in eiꝰ laudibꝫ referamꝰ: cum ſi
oim noſtrū mēbra verterent in linguas: eā lau-
dare ſufficeret nullus. altior celo eſt de q̄ loq̄ ni-
timur. abyſſo ꝓfundior cui laudes dicere cona-
mur. Unde ſi celum te appellē: altior es. ſi matrē
gentiū dicā: excellis. ſi formā dei appellē: digna
exiſtꝭ. Si aūt dñam angeloꝝ vocem: ꝑ oia com-
probarꝭ. Quid igitur de te digne dicam: neſcio.
Hec Hiero. Ideo ſpūſſanctꝰ ꝑ ora ꝓphetaꝝ eā
cōmendat: non ſolū ꝟbo: verūetiam ſignis ⁊ ſi-
militudinibꝫ. Quia ꝟo nulla ſimilitudo ꝑabo-
lica ꝑfecte ſufficit ad eiꝰ excellentiā exꝑmēdā. ido
ad eius laudem multe inducuntur metaphore.
Aliqñ em̄ figuratur a natura celeſti: vt ſolis: lu

ne ⁊ ſtellaꝝ. Cant. vj. Que eſt iſta q̄ ꝓgredit̄ electa vt ſol: pulcra vt luna ⁊c. Aliqñ a natura inferiori in ſilitudie cedri libani: palme: cypſſi ⁊c. Eccl. xxiiij. Quaſi cedrꝰ exaltata ſū in libano ⁊c.

Aliqñ v̄o a natura media: vicȝ nube vl' aurora. Eccl. xxxij. Solem nube tegā, vel niuis etiaȝ: ſicut patet in p̄miſſo themate. Sed qm̄ ſctā mater eccl'ia ſolet annuatim ſolennizare ad honoreȝ btē virginis diē feſtū qui dr̄ Marie de niue: in memoriā vicȝ illiꝰ miraculi qn̄ in eſtiuis caloribus. ſ. menſis Auguſti die. v. rhome eccleſiā ſibi fabricandā btā v̄go ꝑ niues voluit demōſtrare. Hoc aūt miraculum eſt deſcriptū li. xij. parte vi. ca. vj. miraculo. v. Igit̄ ꝓ iſta ſolennitate conuenient̄er applicari poteſt thema p̄acceptum. In cuius verbis beata virgo Maria tripliciter cōmendatur.

Primo a gratioſa ꝓuilegioꝝ magnificatiōe
Scd̄o a v̄tuoſa niuiū aſſimilatione
Tertio a viſceroſa hoim̄ miſeratione.

Primo q̄dē a gratioſa ꝓuilegioꝝ magnificatōe cū dr̄: deꝰ fecit magna inſcrutabilia. Uere maxima inſcrutabilia fecit deus in Maria cum eam fecit virginem matrē dei: et ſuꝑ oēm creaturam ſublimauit multipliciter. vt patuit in ꝑte prima huiꝰ libri. Uñ Orige. in Homel. ſuꝑ illud Lu. Cum eſſet deſponſata ⁊c. dicit ſic. O magne admiratiōis gr̄a. O inenarrabilis ſuauitas. O ineffabile ſacramentū. Ipſa eſt eadē mr̄. ipa eſt eadem v̄go. ipſa genitrix ⁊ ancilla. ipſa eſt q̄ genuit deum ⁊ hoiem. qs vnq̄ audiuit talia. qs vnq̄ potuit vt eſſet v̄go ⁊ mater: īmaculata mr̄ ⁊ icorrupta: mater vnigeniti filij dei dn̄i nr̄i Jeſu chriſti: q̄ eſt in celis ſ̄m diuinitatem in ſinu patrꝭ: et eſt in terrꝭ ſ̄m carnē in ſinu matrꝭ: in celis de patre ſine mr̄e generatꝰ: ⁊ in terrꝭ de mr̄e ſine patre genitꝰ. Hec Orige. Ecce ḡ merito cōmendatur v̄go q̄ deus fecit in ea magna ⁊ inſcrutabilia.

Scd̄o cōmendat̄ btā v̄go in p̄miſſo themate a v̄tuoſa aſſimilatiōe niuiū: cū dr̄: Qui p̄cipit niui. i. Marie. Merito nēpe btā virgo ꝑfigurata et etiā miraculoſe demōſtrata eſt ꝑ niues: ꝓpt̄ eiꝰ v̄tuoſas ꝓprietates ⁊ ſilitudiēs plures. Primo q̄dem q2 nix eſt candidiſſima ⁊ albiſſima rerū oim̄. in quo ſignificat̄ puritas beate v̄ginis excellentiſſima. Scd̄o nix eſt frigidiſſima. in q̄ ſignificat̄ v̄ginalis caſtitas illibate Marie virginis: per quam ab oī ardore cōcupiſcentie fuit aliena. Tertio nix eſt facilit̄ liq̄ſcibilis ⁊ reſolubilis. in q̄ ſignificat̄ btiſſime v̄gis charitas p̄excellentiſſima: ꝑ quā aīa eiꝰ totaliter fuit liq̄facta in deū. et ꝑ hanc facillime mouet̄ ad ꝓximis. i. hominibꝫ ſubueniēdū. Quarto nix in ſuꝑnis naſcit̄: ⁊ ꝑ paruas q̄ntitates deſcēdit. in q̄ ſignificatur q̄ lȝ btā v̄go fuerit altiſſima ⁊ eiꝰ ꝯtinua cōuerſatio in ſuꝑnis: tn̄ erat v̄go humillima ⁊ ſui reputatione parua. nam cū eſſet mater dei: ſe reputauit ⁊ dixit ancillā. Ecce patet q2 multiplex v̄tuoſitas deſignat̄ in Maria ꝑ niuis ꝓprietates in q̄ cōmendat̄. Tertio cōmendat̄ a viſceroſa miſeratione ⁊ pietate erga hoies: cū ſubdit̄. vt deſcēdat ſuꝑ terrā. Iſta em̄ cōdeſcēſio ē terreſtriū hoim̄ in oī neceſſitate miſeratio ⁊ ſuffragatio quā exhibet v̄go btā p̄cipue ad eā deuote cōfugientibꝫ. q2 deꝰ voluit ipam fore nob̄ aduocatā ⁊ matrē miſcd̄ie. Et idcirco dr̄ in themate. q̄. ſ. deꝰ p̄cipit niui. i. btē virgini īmaculate ſue mr̄i vt deſcendat miſericordit̄ auxiliādo ſuꝑ terram ⁊c. Uñ Bern̄. in ſer. In lectione. dr̄. O maxime pia. O multū admirabilis Maria: tu nec nomiari potes q̄n accēdas: nec cogitari q̄n recrees affectꝰ diligētiū te: nec īuocari q̄n exaudias. Nō ei ſas eſt o dn̄a relinq̄re cū q̄ ſpem ponit in te cum ſis mr̄ miſcd̄ie ⁊c. Potes igit̄ ſicut tibi placuerit iuxta ꝑmiſſum thema applicare ſermonē in feſto btē Marie de niue: ſiue de eiꝰ ꝓuilegijs: ſiue de eius puritate vl' de v̄ginitate. ſiue de eiꝰ charitate vl' pietate. De q̄bꝫ oibꝫ ⁊ ſingulis habes in p̄miſſis libris ſuis locꝭ. Tn̄ vt ad nr̄m ꝓpoſitum in hac ꝑte cōuertēdo de excellētijs btē v̄gis agamus. Pret̄ iſta ꝓuilegia ⁊ digniſſimas excellentias in p̄ma ꝑte habitas: deſcribemus h. xij. alias excellētias ⁊ grās ꝓuilegioꝝ btē v̄gis: q̄s q̄dē enūerat ⁊ deſcribit btūs Ber. de Senis ordinis Mioꝝ in ſ̄mone de admirabili excellentia ⁊ gl'ia btē v̄ginis. Eq̄dem hec eſt regina de q̄ Ps. ait. Aſtitit regina a dextrꝭ tuis ī veſtitu deaurato circūdata varietate. Quia regina: ḡ coronata graꝝ ⁊ ꝓuilegioꝝ decore. ſed q̄li: deſcribit in figura Joan. Apocal'. xij. di. Mulier amicta ſole ⁊ luna ſub pedibꝫ eiꝰ, et in capite eiꝰ corona xij. ſtellaꝝ. i. graꝝ ⁊ excellētiaꝝ gl'ioſaꝝ. Sūt aūt iſte. xij. ſtelle gl'ie excellētiſſime v̄ginis ꝑ eūdem ſctm̄ Bern̄. vt p̄miſi aſſignate ⁊ in tribꝫ q̄ternarijs ſubdiuiſe ꝓpter faciliorē capacitatē.

Prime quattuor Stelle	Nobilitas. Preſeruatio Meritum Poteſtas
Alie quattuor ſtelle	Supexcellentia. Dominatio. Regnum Diſpenſatio.
Supaddunt̄ alie quattuor	Conſummatio Ornatus. Retributio Incōprehēſibilitas

Capl'm. I. q̄ btā Maria merito hȝ ꝓuilegiū ſūme nobilitatꝭ q2 declarat̄ fuiſſe p̄excellent̄ nobiliſſima tā in cā q̄ȝ in ſubā: necnō in efficiētia.

PRima ſtella nuncupatur nobilitas. quia ipſa ē v̄go nobiliſſima. de qua quidem nobilitate q̄ȝuis in p̄cedētibꝫ ſcriptum eſt pluries: Ta

men ħ ſub alio ꝓceſſu ꝓſequēdo circa hoc q̄ſtio
occurrit talis. Utrū bṫiſſima ṽgo Maria meri
to dicaṫ nobiliſſima: vt mera veritate debeat p̄-
ferri oīb⁊ nobilib⁊ totius vniuerſi in ipſa corpo
rali nobilitate. Ad qð rn̄deṫ ꝙ ſic. Et declaraṫ
ſm Alber. ſup Miſſus eſt: diſtinguēdo taliter.
Nam nobilitas inq̄t cōſiſtit in trib⁊.

Primo in cauſa.
Secundo in ſubſtantia.
Tertio in efficientia.

Primo in cauſa: ſi vicȝ a nobili origine p̄ncipiū
ducat. Scðo in ſubſtācia: ſi nobilē eſſentiaȝ ⁊
ꝓprietatem in ſe poſſideat. Tertio in efficientia
ſi nobiles effectus ex ſe ꝓducat. Quātū ad p̄-
mū beata ṽgo fuit ſūme nobiliſſima. quia fuit fi
lia p̄ncipis Abrae in q̄ deus ꝓplm peculiarem
elegit ſibi: ⁊ diſtinxit ab alijs. Cui dictū ē Gen̄.
xxiij. Princeps dei eſto inter nos. et cui p̄mo fa-
cta eſt de chro repromiſſio: q̄ fuit nobiliſſim⁹ pa
triarcha. vn̄ denoīanṫ hebrei q̄ſi abraici. q̄ prim⁹
confeſſus eſt fidem vni⁹ veri dei inter idolatras
chaldeos ignē adorātes ꝓ deo. in quē iniect⁹ ab
eis vt expireṫ ṽtutē ei⁹: illeſus exiuit. Ipa itaq̄ȝ
btā ṽgo ab Abraā tanto p̄ncipe ⁊ taſcō deſcēdit
generatōe. xlij. vt patet Math. j. Et in hac ſua
origine cōtraxit ṽgo triplicem dignitatē. Pri
mo regalē ex Dauid que eſt dignitas corꝑalis
Secundo ſacerdotalē que eſt dignitas ſpūaľ.
quia trib⁊ regalis ⁊ ſacerdotalis erant iuncte cō
iugali matrimonio. Tertio ꝓpheralē que eſt di
uinalis vel celeſtiſ. q̄ꝛ ꝓphetie donum a deo ē im-
mediate. iuxta illud. j. Peṫ. ij. Spūſancto inſpi
rāte locuti ſunt ſancti dei hoīes ⁊c. Quo ad ſe-
cundū in ſubſtantia btā ṽgo fuit nobiliſſima. i.
in ꝑſona: tam corꝑaľr q̄ꝛ puriſſime nature et cō-
plexionis ōptime fuit: q̄ȝ ſpūaliter. q̄ꝛ plenitudi
nem grē in ſe hereditauit: et liberrima fuit: quaȝ
libertatē potiſſime facit immunitas a pctō Qui
eīn facit pcm̄ ſeru⁹ eſt pcti Joā. viij. Un̄. j. Po-
litic. dt Ariſt. ꝙ nihil aliud q̄ȝ virtus ⁊ vicia deṫ-
minant ſeruū aut liberꝝ. Et Aug⁹. xiiij. ð ciui. dei
dicit. Bonus etiāſi ſeruiat: liber eſt. Malus au
tē etiāſi regnat ſeruus eſt: nec vni⁹: ſed qð peius
eſt tot dominoꝝ quot vicioꝝ. Hec ille. Un̄ be-
ata virgo quia ab omni pctō liberrima: ⁊ celorū
regina ac mūdi dn̄a: fuit igiṫ veriſſime nobiliſſi-
ma: vtpote omni virtute ⁊ gratia pleniſſima.

Quo ad tertiū in efficientia fuit btā virgo no
biliſſima. quia ex ea ortus eſt fons oīs nobilita
tis ſol iuſticie chr̄s deus nr̄: q̄ eſt rex: ſacerdos: ⁊
ꝓpheta: ⁊ dn̄s dn̄antiū. Und̄ Pilato dixit. Rex
ſum ego. ꝑ quē ⁊ oēs electi veniūt i libertatē glo
rie filioꝝ dei. Un̄ patet btāȝ ṽginē fore nobiliſ-
ſimā pre oīb⁊ creaturiſ poſt chr̄m ⁊ indiuiduis n̄
ſolū hūanis ſedetiā angelicī q̄ ſunt: fuerunt: aut
poterūt eſſe. Qð q̄deȝ vt magiſ clareſcat particu-
laria dubia pulcra ħ mouenṫ. Primū. Quō
nobilitas btē ṽginis p̄cellat nobilitatē angelicā.

Reſpondetur ꝙ p̄cipue p̄cellit tripliciter.

Primo. q̄ꝛ nobilitas btē ṽginis eſt dignior.
Scðo q̄ꝛ eſt p̄cioſior.
Tertio q̄ꝛ eſt p̄clarior.

Primo inquā p̄cellit: q̄ꝛ eſt dignior. q̄ꝛ ſm Bo
naue. ſuꝑ. ij. di. j. licȝ angel⁹ naturaľr ſit dignior
hoīe q̄cūq̄ȝ etiā chrī humanitate vľ btā ṽgie in
eo vicȝ q̄ꝛ angel⁹ naturaľr eſt ſpūalis: incorꝑaľ:
et īmortalis. Tale aūt naturaliter nobili⁹ ē cor-
porali ⁊ mortali ⁊ corruptibili. Sed hō eſt cor-
poralis ⁊ mortalis: etiā ipſe chr̄s mortale corp⁹
ſuſcepit. Un̄ ⁊ ſm Aplm Heb. ij. ſcribiṫ: modi-
co q̄ȝ angeli minorat⁹ eſſe Jeſus ꝓpter paſſioneȝ
mortiſ. Nihilo min⁹ tn̄ rōne multiplicis grē ſu-
ꝑaddite chr̄s ⁊ btā ṽgo ei⁹ mṙ meliores ⁊ nobi-
liores ſunt optimis in genere angelico. Un̄ btā
ṽgo eo ꝙ eſt mṙ dei ⁊ ſponſa dignior eſt effecta
oīb⁊ angelis: vt ſcȝ ſit regina ⁊ dn̄a angeloꝝ: ſic
chr̄s rex ⁊ dn̄s oīm. Sicut eīn cū aliq̄s excelſus
rex accipit ſibi ſpōſam de genere ignobili: eā mox
eo ipſo nobilitat ſuꝑ oēs barones ⁊ milites ⁊ de-
corat ⁊ ornat. Sic cum deus ſumm⁹ btām vir
ginem p̄elegit in ſponſam: eo ipſo pre oīb⁊ ipam
angelis ⁊ hoīb⁊ nobilitauit rōne tante dignitatiſ

Scðo nobilitas Marie p̄cellit nobilitatem
angelicā. q̄ꝛ eſt p̄cioſior coram deo: corā q̄ preci-
oſior ⁊ gratioſior eſt id qð ē ſm grām q̄ȝ ſm na-
turā. vn̄ melior eſt corā deo ruſtic⁹ in grā exiſtens
q̄ȝ rex ſine grā. Angelica ḡ nobilitas cū ſit ex na-
tura: minor eſt nobilitate b. virginis q̄ eſt ex grā

Tertio q̄ꝛ eſt p̄clarior: eo ꝙ purior. q̄ꝛ nitet pu
ritate ṽgo ſub deo maxima ſm Anſ. ideo pre ce
teris coruſcat radijs diuinis. Claritas q̄ppe dei
illuminat eam Apoca. xxj. Nimiꝝ videm⁹ ꝙ cla
ritas lucis tanto eſt p̄clarior ⁊ nobilior q̄nto eſt
in materia ꝑſpicua ⁊ puriori. ſicut ꝑ oppoſitum
eſt minus clara in materia obſcura ⁊ condenſa.
Sed q̄ꝛ btā ṽgo eſt puriſſima ſuꝑ oēs angelos
ḡ eius nobilitas p̄radiat ꝑ gratiā dei ⁊ gloriam.
Hoc p̄dixerat Eſa. lx. dicens. Suꝑ te orieṫ dn̄s
et glīa eius in te videbiṫ. Secundū dubium:
Quō nobilitas corꝑalis Marie p̄cellat genero
ſitatē ⁊ nobilitatē oīm humanorū indiuiduorū
toti⁹ vniuerſi. Rn̄deṫ ꝙ hoc declaraṫ Primo
ex hoc ꝙ euāgeliſte oēs p̄claritates: ingenuita-
tes: ⁊ nobilitates que pn̄t eſſe in hoīe. ſcȝ: patri-
archalem: regalem: ſacerdotalem: ducalē: ⁊ ꝓphe
talem ſm originem ſanguinis deſcribunt in hac
p̄clara ṽgine: tam deſcēdēdo ab Abraā ſctiſſimo
vſq̄ȝ ad chr̄m ei⁹ filiū: vt patet Math. j. q̄ȝ aſcē
dēdo vſq̄ȝ Adā q̄ fuit dei in q̄ eſt ſumma nobili-
tas: vt patet Lu. iij. Ex q̄ accipiṫ argumentuȝ ꝙ
ipſa oēm nobilitatē vicȝ quā de⁹ dedit hoīb⁊ eſt
adepta. Un̄ oportȝ teſtimonio euāgeliſtarū hoc
intendentiū ꝯcludere ꝙ ipſa p̄feraṫ oīb⁊ imꝑato
rib⁊: regib⁊ ⁊ reginis ⁊c. Scðo ex ħ: q̄ꝛ chriſt⁹
dn̄s ſm hūanitatem omnem nobilitateȝ habet
a matre: vt dicatur filius Dauid: filius ṽginis:

⁊ ſpecioſus forma ⁊ nobiliſſimus. Ex q̃ clareſcit
ꝙ oĩs nobilitas ⁊ formoſitas idcirco cõceſſa eſt
Adã: vt ꝑ generatões deſcẽderet ĩ ꝟgine matrẽ:
⁊ ꝑ eã terminaret in chr̃m. Et ſic patet eã fore no
biliſſimã. Sʒ di. Ex q̃ ipſa ꝟgo fuit paupcula
cõiunx Joſeph pauperis carpentarij: q̃uõ dĩ fore
nobiliſſima corpaliter: cum ſm phm Nobilitas
corpis eſt traductio originis a parentibꝫ ſʒ ſecu
lum in diuitijs ⁊ potẽtia ac dñio conſtitutis vel
inueteratis. Rñdet ꝙ hoc non obſtat: qꝛ licet
generatio Marie ſucceſſiue fuerit ꝺpauperata:
tñ a pncipio de ditiſſimis: nobiliſſimis: ⁊ poten
tiſſimis eſt orta. Et qdem ipa btã ꝟgo volunta
riã pauptatẽ tenuit q̃ eſt ꝟtus euangelica. ⁊ ideo
nõ derogat rõni nobilitatis vere. Sicut ſi regia
vel filius regis intraret religionẽ q̃ vouet paup
tatẽ: nõ ꝓpter h̃ amittit nobilitatẽ naturalẽ: imo
pficit ꝑ ꝟtuoſitatẽ. Uñ legit ꝙ ſctũs Ludowic⁹
filius regis Aragonie pmogenit⁹: cum intraſſet
ordinẽ Minoꝝ contẽpto ſeculo: vnuſqꝫ ex fra
tribꝫ minoribꝫ eidem ſalutãdo dixiſſet. Uere in
qt maximũ honorem ⁊ ſublimitatẽ ex te ordo iſte
Minoꝝ adqſiuit. qꝛ te filiũ reg' maximi habere
meruit. Mox ille ſctũs reſpõdẽdo intulit. Jmo
inqt ego ꝑ ordinẽ ſum nobilitat⁹ ⁊ ꝟe ſublima
tus ac honorabilis effect⁹: qꝛ ꝟtus facit vere no
bilem ac honorabilem. Nã pfecto carnis nobi
litas q̃ntũcunqꝫ excellẽs ſit ſine ꝟtute informis
eſt: imo vituperabilis: teſte Hiero. Et eiuſdem ſnĩe
eſt Ariſt. j. ⁊ ij. Rheto. ⁊ iiij. Ethic. Sed grã di
ctoꝝ queſtio pt oriri Unde orta eſt nobilitas i
ter homines ⁊ dñium quo preeſt homo homi.
Nam vt dt Aug⁹. xix. de ciui. dei. ca. xv. De⁹ ho
minẽ rõnalem factũ ad imaginẽ ſuã noluit niſi
irrõnalibꝫ dñari: nõ hoĩem homi. Propter qđ ⁊
Gen. j. ſcribit. Faciam⁹ hoĩem vt pſit piſcibꝫ ma
ris ⁊ volatilibꝫ celi ac beſtijs terre. Cũ g̃ natura
hoĩes oẽs eq̃les fecerit ex eodẽ fõte ad Adã ꝓpa
gatos: vt ait Greg. Unde g̃ ortũ eſt vt vnus al
tero ſit nobilior: ⁊ nobiles ignobilibꝫ dñentur: vt
cernim⁹? Rñdet ſm Rich. de media villa ſuper
ij. ſniaꝝ. diſt. xl. q. ij. ar. ij. Concor. Bonauẽtura.
Q potestas preſidendi vel dñandi tripl'r pt ac
cipi. Uno mõ largiſſime put aliquis dĩ dñs rei
illius qua poteſt ad libitum vti. et tale dñium
cõmune ẽ ſtatui nature inſtitute: ⁊ nature lapſe:
⁊ nature glorificate: ⁊ excellentiori modo fuiſſet
in ſtatu innocẽtie qꝫ in ſtatu nature lapſe. Hoc
modo hõ dĩ dñs ſuarũ poſſeſſionũ: ſiue mobili
um ſiue imobiliũ. qđ fuiſſet in ſtatu innocẽtie in
quo nõ oms hoĩes fuiſſent pares in prudentia
⁊ bonitate. q̃libet tñ hõ habuiſſet tãtũ ꝺ pruden
tia ⁊ bonitate ꝙ ad ſuipſi⁹ regimen cũ dei adiu
torio ſuffeciſſet. Unde ſicut in angelis eſt ordo ⁊
gradus ſm excellentiã naturaliũ: ⁊ vn⁹ altero ẽ
dignior ⁊ nobilior: nõ tñ vnus dñat alteri ꝓprie
accipiendo dñium: vt infra patebit. Ita homini
naturaliter conueniebat nobilitas in illo ſtatu ⁊
dignitas: non tñ dñium ꝓprie reſpectu homis:
ſed reſpectu alterius creature inferioris. Scđo
modo accipit minus large dominiũ. ſ. pro pote
ſtate imperandi alij homini. Et h̃ fuiſſet in ſta
tu innocentie in viro reſpectu mulieris. quia vt ait
apl's. j. Coꝛ. xj. Uir eſt caput mulieris. g̃ debuit
preſidere ⁊ regere vt caput corp⁹. Fuiſſet etiã re
ſpectu ꝓlis q̃ obedire debuit parẽtibꝫ. Tertio
dominiũ accipit ꝓprie. ſ. ꝑ ptãte coercendi ſubdi
tos contra etiã voluntatẽ eoꝝ vel inclinationem
⁊ malos puniẽdi. Et tal' nõ fuiſſet in ſtatu inno
centie: ſicut nec erit in ſtatu glie. Huic dñationi
ꝓprie correſpõdet ſeruitus ⁊ nobilitas: que i ho
minibꝫ introducta eſt ꝓpter peccatum: ſm Aug.
vbi. ſ. Hinc etiam vt phs dicit. Homines intel
lectu ratione vigentes naturaliter ſunt alioꝝ
rectores ⁊ domini. j. Politicoꝝ. Et ꝑ cõſequẽs
tales debent eſſe virtuoſiores reſpectu ſubdito
rum. Nam homo cum eſſet in honore quia non
intellexit: ꝓpterea comparatus eſt iumẽtis ⁊c. di
cente Pš. ⁊ ideo debet tanqꝫ iumentum regi ab
homine virtuoſo. Quoniã aũt btã virgo Ma
ria fuit virtuoſiſſima: in virtute autem veraciſſi
me conſiſtit nobilitas: ⁊ principalius q̃ʒ in pote
ſtate dominij ⁊ in diuitijs que ſunt ſequela inge
nuitatis. Jdeo ſequit ꝙ Maria fuerit pfectiſſi
me nobiliſſima.

Capitulum. II. ꝙ mundus totus amore beate Marie a deo eſt pſeruatus atqꝫ factus ⁊ nũc preſeruatur.

SEcunda ſtella ex
cellẽtiaꝝ btẽ ꝟgis dĩ pſeruatio. Naꝫ
btiſſima ꝟgo Maria totũ mundũ a
principio creatiõis humani generis vſqꝫ ad finẽ
durationis ſue pſeruauit ⁊ pſeruat in eſſe. Jmo di
co ꝙ toti⁹ eſſe mũdi cauſa eſt btã ꝟgo ⁊ ei⁹ fili⁹
Et pcipue ꝓpter ipam ꝟginẽ bñdictã ac ei⁹ natũ
deus creauit mundũ ⁊ dedit eſſe rebꝫ. Hec autẽ
declarant rõnibus euidentibus.

Primo ex fine creationis pintento.
Scđo ex pme pũaricatiõis demerito
Tertio ex ꝯtinue offenſionis incremento

Prĩo qdem ex fine creatiõis pinteto ſic. Nã q̃ro
Ad quẽ finẽ deus voluit creare mundũ: pcipue
rõnalem creaturã: Nõ potes aliud dicere niſi ſʒ
ꝙ dicit Mgr̃ in. ij. ſen. di. j. qꝛ ad laudandũ deũ
⁊ ad pticipandũ bonitatẽ dei: atqꝫ ad habendũ
btitudinẽ eternã in deo. Uñ Aug. in Enchi. c. vj
⁊ allegat a Mgr̃o vbi. ſ. dt ſic. Credim⁹ inquit
rerũ creataꝝ celeſtiũ ⁊ terreſtriũ: viſibiliũ ⁊ inui
ſibilium cauſam non eſſe niſi bonitatẽ creatoris:
cuius tanta eſt bonitas vt ſumme bon⁹ bonita
tis ſue qua eternal'r btũs eſt alios velit eſſe par
ticipes: quã vidit ⁊ cõicari poſſe: ⁊ minui oĩno
nõ poſſe. Et infra. Fecit igit de⁹ creaturã rationa
lem que ſummũ bonum intelligeret: intelligen

do amaret: ⁊ amando poſſideret: ⁊ poſſidendo
frueret. Et iterū Mgr̄ ibidē ait. Si q̄rat̄ inq̄t q̄
re creatus ſit homo: Breui ſermone reſpōderi pt
q̄ ꝓpter bonitatē dei et ad laudandū deū. Sed
q̄ꝛ omiſciens de⁹ nouerat ab eterno q̄ a btitudi
ne caderet rōnalis creatura: ⁊ q̄ abuteret̄ oībus
rebus mundi ad vicia vt delinqueret in oībꝫ: ſi-
cuti cernimus expimentalit̄. Cum ḡ ſcierit de⁹
q̄ꝛ mūdus totus in maligno ponend⁹ fuerat ſic
⁊ poſitus eſt: teſte ſcptura .j. Joan. ij. ⁊ ruiturus
erat a fine .i. a btitudine: audeo dicere q̄ nō creaſ-
ſet deus mundū niſi ꝓuidiſſet ipm̄ reparandū
ꝑ chr̄m ac ei⁹ matrē ⁊ ſaluādū: q̄m dicēte Ariſto.
ij. Phyſic. Deus ⁊ natura nihil faciunt fruſtra.
Fruſtra aūt eſt qđ non attingit ſuum finem. Et
ſic mund⁹ creatus: ſi nō fuiſſet ꝓordinatus re-
parari poſt ruinā: fruſtra fuiſſet factus. q̄ꝛ ſuū
finem .i. beatitudinem nō attigiſſet. Quē quidē
finem btitudinis attigit ⁊ adeptus eſt per chr̄m
⁊ eius matrē. Un̄ audacter loquoꝛ q̄ nō niſi ꝓpt̄
chr̄m potiſſime eiuſq̄ gl'ioſam matrē deus de-
dit eſſe rebus ⁊ creauit mūdū. Proinde ſicut ca
nit eccleſia: ip̄a btā v̄go gloꝛiando ait Prouer.
viij. Dn̄s poſſedit me ab initio viaꝝ ſuarū an̄q̄
quicq̄ faceret a p̄ncipio .ſ. me ꝓuidēdo. Jdeo ſe-
quit̄. Ab eterno oꝛdinata ſum: ⁊ ex antiq̄s an̄q̄
terra fieret. necdū erant abyſſi ⁊ ego iam cōcepta
eram. necdū fōtes aquaꝝ erup. ⁊c̄. Et infra. Cū
eo eram cuncta compone͂s ⁊c̄. q̄ſi inſinuet q̄ oīa
ſunt creata p̄cipue ꝓpter ip̄am v̄ginem per quā
erat mund⁹ ꝓordinat⁹ repari. Omia ḡ obligan
tur beate v̄gini Marie deſeruire merito: q̄ꝛ nil
creatū fuiſſet niſi mundū ꝑ chr̄m ⁊ eius matrē
repandū diuina ꝓuidiſſet potentia ⁊ clementia.

Scđo declarat̄ ex p̄me ꝑuaricatōis demerito
Cōſtat em̄ q̄ p̄mi parentes gener̄ hūani ex trāſ-
greſſione meruerunt nō ſolū moꝛtis: ſed ⁊ anni-
hilationis exterminiū. q̄ꝛ tā grauis fuit eoꝝ ꝑua
ricatio qua totum genus hominū peremerāt q̄
totus mūdus ſatiſfacere nō poterat. et q̄ꝛ contra
infinitū bonū deū peccauerūt: annihilationē de-
meruerūt: teſte Anſ. li. ij. Cur de⁹ hō. Et certe di
uina vltio q̄ ꝑſonarū acceptionē ignoꝛat: ſic nec
culpam angelicā: ſic nec humanā dimiſiſſet ip̄u
nem. Quare ergo homini pepcit deus vt eē nat̄r
eū nō ꝓijceret: nec vt demerebat̄ redigeret in nihi
lum: niſi ꝓpter precipuā reuerentiā ⁊ ſingulariſſi
mā dilectionē quā habuit ad v̄ginē beatiſſimā:
q̄ꝛ eā ſup oīs creaturas deo nō vniēdas predi-
lexit. Elegit em̄ eā deus ⁊ p̄elegit: teſte Ps. Jn-
dulſit itaq̄ deus p̄mis parētibꝫ: nec eos annihi
lauit ꝓpter v̄ginem ex q̄ decreuerat chr̄m huma-
nandū ⁊ hoīem liberandū miſericoꝛdit̄. Etſi nō
fuiſſet exoꝛta beata virgo: nec chr̄s carnem ſum-
pſiſſet: nec pati ſm̄ ſolā diuinitatē potuiſſet. ⁊ ꝑ
ꝯſequens hō nunq̄ ſaluatus fuiſſet. Ergo ꝓpter
iſtā nobilē creaturā .i. btām v̄ginē Mariā deus
ſaluauit p̄mos parētes de p̄ma ꝑuaricatiōe. Et

ꝓpter ip̄ſam deus q̄ dixit. Penitet me feciſſe ho-
minē. ⁊ hoc ꝓpter hoīs maliciā ſiue culpā cōmiſ-
ſam: alijs oīb⁹ diluuio ſummerſis: pepcit Noe
⁊ eius filijs cum vxoꝛibꝫ ſuis. Gen̄. vij. ip̄os ꝓ-
ſeruando .ſ. vt btā v̄go ⁊ ex ea chr̄s oꝛiat̄ in mun
do. Unde notāter deus ait. Penitet me .i. penā
tenere opoꝛtet. q̄ꝛ penitere eſt penā tenere. qđ fe-
cit dei filius in ſua paſſione ꝓ peccato hominis

Jtem propt̄ btām v̄ginē ꝓſeruauit de⁹ Abraā
a cede quattuoꝛ regum. Gene. xiiij. Et Jſaac ab
Jſmaele. Gen̄. xxij. Et Jacob ab Eſau. Gen̄. xx-
vij. Et iudaicū ꝓpl'um a manu Pharaonis ⁊ in
mari rubꝛo. Exo. xiiij. ac diuerſoꝝ regū tyrāno-
rū. ⁊ de captiuitate Babylonis. Et vt breui ſer-
mone cōp̄hendā oēs libatiōes ⁊ indulgētias fa
ctas in veteri teſtō: nō ambigo deū feciſſe niſi ſo
lū propt̄ bn̄dicte v̄ginis reuerentiā ⁊ amorē q̄-
bus eā de⁹ p̄honorandā in cunctis ſuis opꝰibus
ab eterno ꝓordinauit. Nec ſetūs Bern̄. Ter-
tio declarat̄ ex ꝯtinue offenſionis ⁊ iniq̄tat̄ icre-
mento. Nam cū cōtinue in mūdo accreſcant ma
la: iniq̄tates ⁊ peccata: Credis ne q̄re parcit nūc
mundo ipſe deus q̄ olim etiam multo his mino
ra pctā acrius puniuit: ꝓut in veteri teſtamento
legit̄ q̄ vicē ſodomitas ſummerſit: totū mūdū
diluuio deleuit: ꝓ eſu ⁊ ꝯcupiſcētia carniū ī de-
ſerto filios iſrl'. xxiij. milia occidit. Et pro mult̄
alijs ſilibꝫ legimus filios iſrl' acriter puniuiſſe:
imo oēm gentē iſraeliticā p̄dictam ꝓ offenſis ⁊ le
gis ꝑuaricatōibꝫ de terra ꝓmiſſionis perdidiſſe
cōperim⁹. Quō credere potes q̄ nūc acerbi⁹ mū
dū nō flagellaret ⁊ nō exterminaret: cum videa-
mus multo ꝓ nunc abūdare grauioꝛa in mūdo
pctā: Et certe ipſe malignus mūdus quāto eta-
te decreſcit: tāto malicia creſcit: vt teſtat̄ Hiero.
in teſtō. Sed profecto quicq̄d de⁹ parcit mūdo
⁊ quantūcunq̄ diutius vt cōuertat̄ expectat mi
ſericoꝛditer ⁊ ꝓſeruat in eſſe: nec tācito finem im
ponit eidem cum demeret̄. Totū hoc facit propt̄
btām v̄ginē ⁊ eius merita: aduocatōiſq̄ inter-
ceſſionem: propt̄ quā ꝯſeruat in eſſe. Un̄ Fulgen
tius. iiij. Mythologiaꝝ ait Celū ⁊ terra iādudū
ruiſſent ſi nō Maria pcibꝫ ſuſtentaſſet. Propt̄
qđ ip̄ſa beata v̄go figurat̄ ꝑ arcum celi: de q̄ ſcri
bitur Gen̄. ix. Ponā arcū meū in nubibꝫ: ⁊ erit
ſignū feder̄ int̄ me ⁊ terrā. Cunq̄ obduxero nu
bibꝫ celū: apparebit arcus me⁹ in nubibꝫ: ⁊ recoꝛ
daboꝛ federis mei: vt nō deleam vniuerſam ter-
ram. Nimiꝝ ſicut arcus eſt inclinat⁹: ita de⁹ per
v̄ginem ad nos ē miſericoꝛditer inclinat⁹: adeo
q̄ queādmodū arcus celi cū ꝑ ethera diſtendit̄:
iam die illa nll'a intēperies nocere oſtendit̄: nul-
laq̄ tonitrua coꝛnicant̄: teſte Cōmētatoꝛe ī đ im
p̄ſſionibꝫ aeris ſup li. j. Methe. Sic beata v̄go
coꝛam deo ꝓ nobis interuentrix apparens: que
eſt mediatrix inter deum ⁊ terram .i. hoīes: ⁊ ad-
uocata: mitigat dei iram ne deleat vniuerſā ter-
ram: recoꝛdatus federis ſui facti cū genere hūa-

no: qm̄ naturā humanā ſuo filio ex ꝟgine copu
lauit vt deus fieret homo. Hinc z Bern̄. Nemo
inq̄t o dn̄a tā idoneus q̄ gladio ſe obiiciat ꝓ nob
vt tu amantiſſima mater dei ꝑ quā primā ſuſce
pimus miſcđiam de manu dei noſtri. Hec ille.

Et ad id valet reuelatio q̄ habet̄ in legēda ſan
cti Dn̄ici. ꝙ cum inſtarent ſctūs dn̄icus z Fran/
ciſcus ꝓ cōfirmatiōe ordinū ſuoꝝ apud Papā:
in oratione poſiti videre chr̄m in aere tres lance/
as tenentē z ꝯ mundū vibrantē: di. Ecce totus
mūdꝰ trib' vicib' plenus ē. ſ. ſuꝑbia: auaricia: z
luxuria. Et ideo de his trib' lāceis volo ꝑimere.
Tūc velociter b. mr̄ ꝟgo accurrēdo ad genua ꝓ/
cidit: z vt miſereret̄ mundo petiit: exponendo ꝙ
hos duos fideles. ſ. ſctm̄ Dn̄icum z ſctm̄ Fran/
ciſcum ad expugnanda dicta vicia mitteret. z ſic
dn̄s placatus eſt. Ecce ḡ patet q̄ꝛ btā ꝟgo eſt cō/
ſeruatrix ſeculi in eſſe. z ideo oēs ei tenent̄ deuo/
te grās agere z ſeruire.

Capitulum. III. de ſtella. i. priuilegio nobiliſ/
ſimi atq̄ ꝓcellentiſſimi meriti btē Marie.

Tertia ſtella dici/
tur meritū. q̄ꝛ btā virgo Maria plꝰ
q̄ oīs creatura angelica vl' humana
meruit in oīb' ſuis actib' z motib'. Ipa impro/
portionabiliter ꝓmeruit vnico conſenſu ſuo i ſi
bi dei cōceptione: cū ait. Ecce ancilla dn̄i: fiat mi/
hi ſm̄ ꝟbū tuū. Luc. j. Et patet ſm̄ ſctm̄ Bern̄.
vbi. ſ. q̄ꝛ oēs alii nō potuerunt amplꝰ ꝓmereri
niſi ſm̄ diuerſos ſtatus z gradus glām felicita/
tis eterne. Hec aūt virgo in illo glorioſo ꝯſenſu
q̄n filiū dei ꝯcepit ꝓmeruit mox totiꝰ mūdi dn̄i/
um ſuꝑ oēs creaturas: ſceptrū regni: plenitudi/
nē oīm grāꝝ z ꝟtutū z donoꝝ: oīmq̄ beatitudi
nū: oīm fructuū ſpūs: oīm ſcientiaꝝ z ꝓphetiaꝝ.
Meruit inſuꝑ fecunditatē in ꝟginitate. mater/
nitatem filii dei: z ꝙ ſit porta celi z regina diuie
miſcđie zc. Quare aūt potiꝰ dicat̄ regina miſe
ricordie q̄ impatrix: patuit. ſ. li. x. ꝑ. ii. art. j. ca. ii.

Hic tn̄ occurrit q̄ſtio Utrū btiſſima ꝟgo q̄li
bet motu merebat̄ in hoc mundo vt iſtud poſſit
ſibi attribui ꝓ ꝑuilegio: Ad qđ ꝓtinus rn̄det̄ ꝙ
ipa glioſiſſima ꝟgo ſm̄ ꝙ ꝓbat Alb. ſuꝑ Miſ/
ſus ē. c. clxxx. z ſeq. quolibet motu liberiarbitrii
ad agendū vel patiendū q̄ mereri cōtingit mere
bat̄. Et ꝓbat̄ ſic. q̄ꝛ Apl's ad Coloſ. iii. đt. Ome
qđcunq̄ facitis in verbo vel in opere: oīa in no/
mine dn̄i Jeſu facite. Et. j. Coꝝ. x. Siue mandu
catis inquit ſiue bibitis vel aliud q̄d facitis: oīa
in gliam dei facite. Modo aūtē aliq̄s implet h̄
aut nullus. Si nullus. ḡ fruſtra ꝑcipit̄ vel cōſu/
lit̄ vel monet̄. Si aliq̄s: ergo beatiſſima ꝟgo im
pleuit ſuꝑ oēs. z ꝑ ꝯſequens q̄cq̄d fecit mereba
tur: quia omnia fecit in noīe dn̄i Jeſu vel in lau
dem z gloriam dei. Plura alia argumenta pro/
bantia adducit Alber. vbi. ſ. que cauſa breuita
tis h̄ omitto. Sꝫ di. Cōſtat ꝙ aliq̄n btā ꝟgo
mouebat̄ motu naturali. ſicut exēpli gratia: q̄n
eſuriebat: naturaliter ad comedendū mouebat̄.
z quando ſitiebat ad bibendū: quādo fatigaba
tur ad refocillandū zc. Sed gratia eſt principiū
merendi: nō natura. nō videt̄ ergo q̄uo quolibet
motu etiā naturali merebat̄. Reſpondet̄ ſm̄ Al/
ber. ꝙ btā virgo non merebat̄ motib' naturali/
bus inq̄ꝫtum naturalib': ſed inq̄ntum rōnalib'
gratia informatis. Nam motibus liberiarbitrii
gratuitis merebat̄ vbi etiam liberū arbitrium z
grā operabat̄. Unde apl's. j. Coꝝ. xv. Non autē
ego ſed gratia dei mecū. ſ. operabat̄. Et ſic mere/
bat̄ btā ꝟgo q̄libet motu etiaꝫ naturali z rōnali
quo. ſ. ꝯtingit mereri. q̄ꝛ ꝑ grē plenitudinē habu
it ꝙ omīa opera faceret ꝓpter vltimū z optimuꝫ.

Itē diceres adhuc. ſm̄ hoc dn̄s Jeſus non ꝓ/
celleret ipſam in opando: ſi ipſa quolibet motu
merebat̄ ſicut ipe dn̄s Jeſus. Reſpondet̄ ſm̄
eundē Alb. ꝙ dn̄o Jeſu ꝓpter hoc ipſa nō equa/
bat̄ in oꝑatione. q̄ꝛ dn̄s Jeſus oꝑabat̄ natura/
lia z ſuꝑnaturalia z ſine ſui indigentia. z h̄ cha
ritate improportionabiliter ampliori z altiori q̄
btā ꝟgo. Un̄ poſt chr̄m btā ꝟgo merito gaudet
iſto excellentiſſimo ꝑuilegio ꝙ oī motu mereba/
tur. Scđa adhuc queſtio h̄ occurrit Utrū btā
ꝟgo qualibet paſſione merebat̄ Ad qđ ſm̄ Al
ber. vbi. ſ. rn̄det̄ breuiter Ex q̄buis paſſionibus
q̄ a parentib' cōtrahunt̄ naturalr̄ hō nō merēt̄.
q̄ꝛ vt đt phus. ii. Metaph. Propter ea q̄ inſunt
nobis a natura nec laudamur nec vituꝑamur. z
per ꝯſequens nō hn̄t locū meriti nec demeriti ta
les paſſiōes: licꝫ etiā paſſiōes q̄ ab extrinſeco in/
ferunt̄ q̄nq̄ neceſſario ſufferunt̄ z oīno inuite:
z ideo nō ſunt meritorie. quia meritū paſſiōis z
etiam omnis actionis principaliter eſt a gratia:
z minus ꝑncipaliter a volūtate. Exēplū ſꝫ Anſ.
quia voluntas ſe habet vt iumentum: gratia vt
ſeſſor. qm̄ gratia ſuper liberum arbitriū volun/
tatis ipſum dirigendo ad viam ſalutis tāq̄ ſeſ/
ſor iumenti in itinere ꝑficit iter: ducēdo ad termi
nuꝫ optatum. Sic ḡ paſſionib' inq̄ꝫtum ab ex/
trinſeco inferunt̄ neceſſarioq̄ ſufferunt̄: z etiam
inq̄ꝫtuꝫ naturaliter cōtrahunt̄: homo nō meret̄.
tamen inq̄ꝫtum voluntas rationalis informa/
ta gratia ad illaꝝ ſufferentiā libertate ꝓpria incli
nat̄: patiēter ſaltē tolerare: vt dicit. hoc modo eſt
meritoria. ſicut paſſio latronis iuxta cruceꝫ chr̄i
pendentis fuit q̄dem neceſſaria: ſed tamē meri/
toria. Ad ꝓpoſituꝫ igit̄ de btiſſima virgine pa
tet: ꝙ ex q̄ ipſa charitate imo deo plena fuit. ideo
quaſlibꝫ paſſiōes ſiue naturales ſiue illatas vn
decunq̄: ſꝑ per grām q̄ ſuꝑabūdauit in deū re/
tulit: z nō ſolū patiētiſſime ſed z hilariſſime ſuſti
nuit multo improportionabiliter ſuꝑ Job: ſuꝑ
Tobiā: ſuꝑ Paulum: z ſuꝑ oēs martyres q̄ in
paſſionib' z tribulationib' exultabant z dabāt
gliam deo. Item vt ꝑmiſſi ipſa in om̄ib' mo/
tibus z actionibus meruit ſuꝑeminenter ſiue co

medendo ſiue bibendo ſiue quieſcēdo ſiue laborando ſiue dormiendo ſiue vigilādo ſiue ſedendo ſiue ambulādo ſiue qūolibet ſe hn̄do. Semper enim d̄ deo cogitauit. ſemper in dei gloriam quicquid fecit retulit: ⁊ in nomine domini Jeſu agendo ⁊ patiendo exultauit. Unde digne d̄ hac ſtella meriti ſuper omnes gloriatur.

Capitulū. IIII. huius de priuilegio poteſtatis Marie: vbi declaratur ꝙ ipſa potuit de deo facere maxima.

Quarta ſtella dici

q tur poteſtas, qꝛ plꝰ potuit d̄o annuēte facere de deo ip̄a btā ỽgo q̄ȝ deus immediate potuerit de ſe ipſo. Et ꝓbat̄ ſm ſctm̄ Bernardinū ſic. Nam q̄dam erant cōtraria ⁊ cōtradictoria inter deū ⁊ ỽginē: q̄ quidem erāt impoſſibilia. Sed cū deus acceſſit ad btām ỽginē oīa ſunt cōcordata in ip̄a. Primū: qꝛ impoſſibile erat deū nō generare. qꝛ cū deꝰ ſit intellectualis nature: ideo in ipſo ponit̄ neceſſario verbuȝ qđ eſt filius. Un̄ Eſa. lxvj. Si ego generationeȝ alijs tribuo: ip̄e ſterilis ero? Secundū impoſſibile. ſ. naturaliter erat ỽgineȝ generare. Tertiuȝ: quia impoſſibile erat deū generare niſi deū ſcȝ filiuȝ. qꝛ filiatio vt dicit Nico. de Ly. ſup Joan. ca. j. ⁊ ꝯcorditer doctores: eſt ꝓceſſus viuentis a viuente ſꝫ rōnem ſi̇litudinis in identitate nature ſaltē ſpecifica vel in ꝓpinquo genere. Cū igit̄ in deo ponit̄ ỽbum: iuxta illud Joā. j. In principio erat ỽbum ⁊ verbuȝ erat apud deū ⁊ deus erat ỽbum. Et qꝛ deus nō ſoluȝ eſt viuens: ſed ⁊ vita eſt ꝑ eſſentiā. ideo ỽbum in diuinis neceſſario ꝓcedit: ſicut viuens a viuente. ⁊ in identitate nature non ſolū ſpecifica ſed numerali Et procedit ſm rationē ſimilitudinis. quia de rōne verbi eſt ꝙ ſit ꝑfecta ſimilitudo eius cuius eſt ỽbuȝ. ⁊ ideo ỽbū ⁊ filius in diuinis idē ſt. Unde ſicut impoſſibile eſt hoīem generare filiū niſi hoīem. Ita deū patrē impoſſibile eſt generare niſi deū filiū.

Quartū: quia impoſſibile erat ỽginē generare deum. quia homo non p̄t generare deum ſed hoīem naturaliter. ſicut patet Itē Quinto Ambroſius. Impoſſibile erat deū cū alia ꝑſona generare. Sexto: impoſſibile erat ỽginē ſine alia ꝑſona generare. Acceſſit g̊ deus ad ỽginē ⁊ neceſſe fuit ỽginē generare: ⁊ nō aliū q̄ȝ deū: ⁊ non de alio q̄ȝ de deo. ſed deus non potuit generare niſi deū de ſe: ⁊ tn̄ ỽgo deū fecit hoīem. Item deꝰ nō potuit generare niſi infinitū: immortalē: eternū: impaſſibilē: inſenſibilē ſiue inuiſibilē ſub forma dei. ſed ỽgo fecit eū finitū: mortalē: tꝑalem: paſſibilem: viſibilem ſub forma ſerui. O ineffabilis hūilitas creatoris. o incogitabilis ỽtus virginis matris. o incōprehenſibilis altitudo myſterioꝝ dei. Una puella: neſcio quibus blandicijs quibꝫ cautelis: quibꝫ violentijs: vt ita dicam ſeduxit: vulnerauit cor diuinuȝ: ⁊ dei ſapientiam circūuenit. Quapropt̄ cōquerit̄ dn̄s de virgine. Cant. iiij. Uulneraſti cor meū ſoror mea ſponſa vulneraſti cor meū. vbi glo. q. d. Pro amore tuo carnem aſſumpſi: ⁊ vulneribꝫ in cruce impoſitis vulneraſti cor meū. qꝛ ꝓ ea. i. virgine redimenda plus q̄ȝ ꝓ oī alia creatura chr̄s venit in mundū ⁊ paſſus eſt. Ex ỽginis igit̄ carne deus (flens dico) ſummā altitudinē veſtiuit hūilitate: ſummā deliciaꝝ dulcedinē veſtiuit penalitate. ſummam opulentiā veſtiuit paupꝑtate ſummā lucem tenebris: ſummū honorē oꝓprobrijs. ſūmū amabile flagellis. Reuera deo patri ꝑ oēm modū impoſſibile erat ꝙ d̄ ſe aliq̄d tale faceret. ꝓterea in hoc conſtat ỽginis prerogatiua. quia nulli alteri creature cōceſſit deus hec niſi ỽgini. Et hoc totuȝ ꝓ ſalute humani generis. Unde ſicut illđ qđ pat̄ dedit filio ē maius oībus ſicut ſcribit̄ in euāgelio: ſic iſtud qđ dedit matri eſt maius oībꝫ. Quid igit̄ agendū eſt niſi cū Gregorio exclamandū et dicēdū. O mira circa nos. ſ. vtriuſq̄ȝ parentis Jeſu chr̄i pietatis dignatio. O ineffabilis dei. ſ. ⁊ virginis dilectio charitatis: qui vt ſeruum redimerent: cōmunē filiū tradiderunt. Propt̄ nimiam em̄ charitatē qua deus ⁊ ỽgo nos pctōres dilexerunt: filium . ſ. dn̄m Jeſum qui lauaret nos a peccatis in ſanguine ſuo obtulerunt. Hec ſctūs Bernardinus de Senis

Caplm̄. V. de ꝑuilegio ſupexcellentie Marie pre omnibus creatis.

Quinta in ordine

q ſtella dr̄ ſupexcellentia. Tante nanq̄ȝ eſt ſuperexcellētie ipſa beata ỽgo ꝙ nec in ꝑſonis increatis. i. diuinis: nec in creatis. i. angelis ⁊ hoībus inuenit̄ hec incogitabil' dignitas. ſ. ꝙ habeat deum filiū: niſi in vna ꝑſona diuina tm̄ que eſt patris: ⁊ in vna ꝑſona humana que eſt matris. Sane hoc eſt ſingulariſſimū ꝑuilegiū ſoli beate ỽgini cōceſſum inter oēs creaturas. ſ. habere deū filium. ſicut in creatore deo ſolius. ſ. eſt hoc dei patris. nec eſt cōicabile filio aut . ſſ. Un̄ ſicut ipoſſibile eſt ꝑſonā filij aut ſpūſſcti generare deū filiū: ita impoſſibile eſt aliquā mulierē aut quācunq̄ȝ creaturā parere deuȝ filium: niſi denuo alicui cōferret hoc deus ꝑ potentiam nouā: qđ certū eſt nunq̄ȝ eſſe affuturū. Nimiruȝ ꝑſona filij ⁊ etiā ꝑſona ſpūſſcti nō p̄nt deū generare: ꝓ eo ꝙ ī eis nō eſt natura cū ꝑmitate deitatis: nec intellc̄s cū actu dicēdi aliqđ ỽbū ſiue cū fecunditate ⁊ potentia ad ꝓducendū imagineȝ ſicut in p̄re eſt. Un̄ ſicut impoſſibile eſt alteri ꝑſone q̄ȝ patri ꝓducere ỽbum ſiue generare filiū: ꝓ eo ꝙ h̄ ỽbū genitū ſit tam ꝑfectiſſimū ꝙ totā potentiā generādi exhauſit in patre. ita potentia concipiendi ⁊ pariendi deum que nature humane a deo cōicata fuit ſm ꝙ dicimus chr̄m fuiſſe in lumbis patrū ſm corpulentam ſuſtantiā deſcendit ab Adam vſq̄ȝ ad ỽginem. Et ita ꝑ nati

nitatē chr̄i ex ꝟgine mr̄e. hec potētia .ſ. generandi deū exhauſta eſt ꝺ tota natura humana adeo ꝙ q̄cūq̃ diceret aliquā ꝑſonā diuinā fore humanandā in aliquo vel aliq̄ ſm corpulentā ſubſtantiam eſſet vt impiiſſimus hereticus puniend⁹. Hec idem Bern.

Cap. VI. ꝺ priuilegio ꝙ b. virgo Maria dicit̄ mundi domina.

Sexta ſtella dicitur

dn̄atio. q2 b. ꝟgo eſt dn̄a mūdi: ſicut ⁊ deus dn̄s eſt ipſius mūdi. Et in h̄ magnū ꝑuilegiū cōceſſit ipſi deus b. virgini: q2 voluit eius ꝑncipatū ⁊ dn̄ium q̄dammō eq̄parare ipſi⁹ .ſ. dei pr̄is ꝑncipatui ⁊ dn̄io. Et h̄ q̄dem pꝫ ꝑcipue in trib9. Pri°: q2 ſic ſolus de⁹ pr̄ habꝫ ius iperandi ⁊ dn̄iū ſuꝑ ipſi⁹ filio .ſ. dei: cui ipſe fili⁹: h̄ ē dn̄s Jeſus ꝑ oīa obediuit vſq̃ ad morte ⁊ deſeruiuit ꝑ oīa. Un̄ ipē ait Jo. xiiij. Sicut mandatū dedit mihi pr̄ ſic facio. Ita ſola virgo hꝫ ius ꝑcipiendi ⁊ maternū dn̄iū ſuꝑ ipō dei filio. Cui ipē dn̄s Jeſus ꝑcipienti obediuit ipam honorando. Juxta illḋ Exo. xx. Honora pr̄em ⁊ matrē ⁊c. Et idē tanq̃ mr̄i ad famulatū ſe ſubiecit. iuxta illḋ Luc. ij. Deſcēdit cū illis: ⁊ erat ſubditus eis. Un̄ ſicut hec ꝓpō eſt vera: dei pr̄is imperio de⁹ famulat̄ ⁊ obedit. Ita hec eſt vera: virginis matr̄ imꝑio deus famulat̄ ad nutū: ⁊ obedit .ſ. dei fili⁹ chr̄s. Scḋo: q2 ſic dei pr̄is imꝑio ⁊ dn̄io oēs creature mūdi ſūt ſubiecte. ita ⁊ beate ꝟginis imꝑio ac dn̄io oīa ſunt ſubiecta ⁊ famulant̄. Unde hec eſt vera. Tot creature ſeruiūt glorioſe virgini q̄t ſeruiūt ſcīſſime trinitati. Omnes nēpe creature quecūq̃ gradū teneāt in creatis: ſiue ſint ſpūales vt angeli: ſiue corꝑales: vt celū: elementa: ⁊ omia que ſunt in celo ⁊ in terra: ſiue dān̄ati ſiue bti: q̄ oīa ſunt diuino imꝑio ſubiugata. cuncta hec glīoſe ꝟgini ſūt ſubiecta: vt poſſit dicere cū chr̄o illḋ Mat. vl. Data eſt mihi oīs poteſtas ī celo ⁊ ī terra. Un̄ Ber̄. Data inq̄t ē tibi O dn̄a oīs ptās i celo ⁊ in terra: vt q̄cq̄d volueris valeas efficere. Tertio: q2 ſic hec eſt ꝟa: diuino imꝑio oīa famulant̄ ⁊ ꝟgo: ita hec etiaꝫ eſt vera: imꝑio ꝟgīs oīa famulant̄ ⁊ de⁹: vt manifeſte patuit. Vere ḡ maximū dn̄ium btē virginis que nō ſoluꝫ creaturꝭ: ſedetiā ipſi deo tanq̃ mat̄ filio ꝑncipat̄. Un̄ merito ipa ait Eccl. xxiiij. Ego ex ore altiſſimi ꝓdij ꝑmogenita ante oēm creaturā: non tp̄e ſed dignitate. ex ore inq̃ altiſſimi: q2 altiſſime ſapīe diuine ordine ipa eſt plata oīb9 Un̄ ibidē ſubdit̄. Jn omī ꝑplo ⁊ in omni gēte primatū tenui: ⁊ oīm excellentiū ⁊ ſuꝑboꝝ .i. demonum colla ꝓpria ꝟtute calcaui.

Cap. VII. ꝙ b. Maria ꝓ priuilegio habet ſucceſſiſſe in regnum mundi.

Septima ſtella dici

tur regnū. q2 hereditario iure ſucceſſit btē ꝟgini Marie regnū toti⁹ mūdi ⁊ ei⁹ monarchia ac ꝑmat⁹: ita ꝙ ipa mr̄ dei glīoſiſſima oīꝫ q̄ ſūt infra deū hꝫ regale dn̄ium ⁊ inclytū totius orbis monarchie ꝑncipatū: ⁊ vniuerſale celeſtium ⁊ terreſtriū regnum ac imperiū. Declarat̄ ſic ſm Bernardinū vbi .ſ. Quāuis em̄ ipa btā ꝟgo fuerit nobiliſſima ꝑſona ſuꝑ oēm aliam quecunq̃ fuerit vl̄ futura ſit in toto orbe terraꝝ: tanteq̃ ꝑfectōis: ꝙ etiā ſi nō fuiſſet mr̄ dei non minus debuiſſet eſſe dn̄a mūdi. ꝓ eo q2 fuit virtuoſiſſima: luminoſiſſima: ſapiētiſſima: ⁊ omni gr̄a pleniſſima īproportionabil̄r ꝑ aliis. Talib9 autē deb̄ eē aliorꝝ rectorat⁹ natural̄r ⁊ dominiū .ſ. ſcientia et rōne vigentib9. vt ꝺr Ariſt. j. Polit̄. Attamē et iā ſm leges quib9 regit̄ mundus iure hereditario: oīꝫ mūdi huius ꝓmeruit ipa ꝑncipatū ⁊ regnū. q2 fili⁹ eius in ꝑmo inſtāti ꝯceptiōis ſue monarchiam .i. ꝑncipatū toti⁹ ꝓmeruit ⁊ obtinuit vniuerſi: teſte Ps. Dn̄i ē tr̄a inq̄t ⁊ plenitudo eius: orbis terraꝝ ⁊ vniuerſi q̄ habitāt in eo. ḡ ⁊ ſequit̄ ſm omēs leges ꝙ mox ipa mr̄ dei ⁊ dn̄i regis q̄ oīm ꝓmeruerit ⁊ obtinuerit dn̄iū ⁊ monarchiā vniuerſi. Un̄ etiā iure cōceptōis filij dei ꝟgini ſuccūbebat totū illḋ ꝓcurare ⁊ admiſtrare: qḋ extūc filio datū eſt .ſ. regimen vniuerſi vſq̃ ad etatem filij ſui legitimā: vtpote q̄ fuit ipius filij dei mater dilecta: nutrix ⁊ auctrix. Nec tn̄ eſt miruꝫ ſi tā glīoſa regina curā omiſit adminiſtrādi. q2 puella: q2 ꝟgo ꝟecunda: q2 pauꝑcula: q2 cure filij dei total̄r erat dedicata. ⁊ q2 nō credebat̄ fore mater dei. nec reputabat̄ vt orb̄ dn̄a. ſicut nec fili⁹: qui q̄dē licet vitā toti⁹ orb̄ ⁊ mores ordīabat: tn̄ nō eſt de⁹ agnit⁹: nec vt orbis rex ⁊ heres receptus. ꝓut ⁊ Joā j. ſcꝑtū ē. Mund⁹ ꝑ ipum factus ē ⁊ mund⁹ eū nō cognouit. in ꝓpria venit ⁊ ſui eum nō recepert. Sciēdo igit̄ in filio mr̄ vim latentis deitatis: curā admiſtrādi rēpublicā dereliq̄t ⁊c. Jn h⁹ ſignū qn̄ dn̄s Jeſus in cruce moreret̄: licet vt ꝺr Amb. de aliis teſtamentū condiderit. ⁊ tunc ⁊ antea: q2 pacē diſcipulis: veſtimenta militibus: matrē diſcipulo .ſ. Joāni: aīam deo pr̄i legauit. ⁊ plura talia: tn̄ monarchiam totius orb̄ nulli vnq̃ teſtatus eſt: nec angelo nec homī: nec alicui creature. eo ꝙ ſine matr̄ ꝑiudicio fieri nō poterat tale teſtamentū. Mr̄ em̄ ſm omnia iura ſucceſſit in mūdi monarchia: ac ꝑncipatū oīm per hoc de iure hereditario adq̄ſiuit. Nam nullus alius fuit in terris q̄ de iure ſuccederet chr̄o in hac hereditate niſi mr̄. Deniq̃ hāc ſucceſſionē mr̄is nuſq̃ legim⁹ reuocatā: ſed dīno munere oꝑante: ⁊ gr̄a ꝟginis ipetrāte cernim⁹ expꝛſſius q̄tidie elucidari dū eā ꝑdicam⁹ dn̄am angelorū ⁊ oīm creaturaꝝ: reginā celoꝝ: imꝑatricē ſecl̄orum: matrē cūctoꝝ: monarcham vniuerſoꝝ: digniſſimā ⁊ ꝑelectiſſimā oīm dei opeꝝ ac gl̄am ⁊ iocunditatē celeſtiū ſpirituū ⁊ btōꝝ.

Cap. VIII. de h̄ priuilegio ꝙ ſcꝫ oīs gr̄a a deo nō niſi ꝑ Mariā diſpenſat̄.

O Ctaua ſtella nū/

cupať diſpēſatio: qꝛ nulla gr̄a a deo
in nos deſcēdit: niſi per man⁹ b. vir/
ginis diſpenſeť. Nimiꝝ a tp̄e q̄ virgo ꝯcepit dei
v̄bum: vt ſic dicā: iuriſdictionē ꝛ autoritatē ob/
tinuit in oī ꝓceſſione tp̄ali ſpūſſancti: ita ꝙ nll'a
creatura aliquā gr̄am vel v̄tutem ſpūſſcti obti/
nuit: niſi ſm̄ ipſius pie mr̄is diſpenſatōez. Hinc
Bern̄. deuotiſſim⁹ ait. Nulla gr̄a venit de celo
ad t̄rā: niſi p̄ man⁹ marie trāſierit. Hinc ꝛ Hie/
ro. in ſer. ð aſſump. inq̄t. In cbr̄o fuit plenitudo
gr̄e ſicut in capite influēte. In maria v̄o ſicut in
collo trāſfundēte. Vn̄ Can̄. vij. de v̄gine ad cbri
ſtū Salomō ait. Collū tuū ſicut turr̄ eburnea.
Sic nēpe p̄ collū vitales ſpūs a capite deſcēdūt
in corp⁹: ſic p̄ v̄ginē a capite cbr̄o vitales gr̄e in
ei⁹ corp⁹ myſticū tranſfunduntꝛ. Vbi nota ꝙ in
defluxu diuinaꝝ graꝝ ſꝫ ꝙ trabiť ex v̄bis Dio/
nyſij. iiij. c. celeſtis bierar. iſte eſt ordo vt prius a
deo defluant in bn̄dictā aīam cbr̄i: indeqꝫ in bea
tam aīam v̄ginis mr̄is. deinde in ſeraphin: ꝛ ſic
ſucceſſiue in ſcrōs alios ordines angeloꝝ: ꝛ tan/
dē in eccl'iam militantē. Ex q̄ nēpe totus de⁹ ꝛ to
ta natura diuina ſm̄ totū ſuum eſſe: poſſe: ſcire ꝛ
velle diuinum intra v̄ginis vteꝝ clauſit ſe: vbi ꝛ
menſib⁹ nouem babitauit: nō timeo dicere ꝙ in
oīm graꝝ effluxu bec v̄go quandā iuriſdictōez
babuerit: de cuius vtero virgineo q̄ſi de quodā
diuinitat̄ oceano riui ꝛ flumina emanāt oīum
gratiaꝝ. Vnde Eccl̄i. xxiiij. in p̄ſona eius inquit
ſcriptura ſacra: ꝛ ſctā de ip̄a canit eccleſia. In me
om̄is gr̄a vie ꝛ veritat̄: in me omnis ſpes vite ꝛ
v̄tutis. Trāſite ad me om̄s q̄ cōcupiſcitis me: ꝛ
a generatiōib⁹ meis adimplemini. Ex q̄ patet
qꝛ oīs gr̄e fons in Maria eſt: vt ad ipſam recur
ramus in om̄i ſalute bn̄da ꝛ ſpe ac virtute: gr̄a ꝛ
veritate: vita ꝛ gl'ia eterna ꝯſequenda. qꝛ ip̄a eſt
diſpenſatrix oīs gr̄e. Proinde ipſa merito fi/
gurať p̄ lunā Canť. vj. Pulcra vt luna: qꝛ luna
dn̄atur oīb⁹ būorib⁹ infundens cunctis liquo/
rem bumoremqꝫ corp̄ibus: vt ðt Macro. ð ſo/
mno ſcipionis. li. ij. Nā ad motū lune fit fluxus
ꝛ refluxus mariū. j. Metbeo. Vnde ꝛ cancri et
concbe ꝛ etiaꝫ berbe ſuco pleniores ſunt. vt dicit
Ptolome⁹ in almageſti. ij. in plenilunio abun/
dantes. Sic briſſima v̄go dn̄ium bꝫ ſup̄ influ/
xu oīs gr̄e ꝛ diſpēſatiōe. ꝛ q̄ deuoti⁹ ei famulanť
in terr̄: ampliori gr̄a p̄ ipſam abundant que eſt
mať gr̄e. Sed di. q̄uo hoc attribuiť btē v̄gini
vt ip̄a ſit mr̄ ꝛ diſpenſatrix oīs gr̄e in mundo. cū
gr̄e fons ꝛ auctor ſit ip̄emet deus. Et gr̄a a ſolo
deo infundiť: vt ðt Bern̄. in ſermo. de charitate
ꝛ gr̄a cbr̄i. Imo vt p̄bat ſctūs Tho. p̄ma ſcðe.
q. cxij. arť. j. Donū gr̄e ex q̄ excedit oēm facultatē
nature create: cū nil aliud ſit q̄ꝫ q̄dā p̄ticipatio di
uine nature. ideo impoſſibile eſt ꝙ aliq̄ alia cre/
atura gr̄am cauſet. ſed ſolius dei eſt boc. ſ. cauſa
re gratiā in animo. Ad boc rn̄detur ꝙ verum
eſt p̄ncipalit̄ efficiendo. q̄a ſic ſolus deus cauſat
ꝛ infundit gr̄am ꝛ diſpenſat Attamen b. v̄go di
citur mr̄ gratie p̄ mediatōꝫ. vt ſ̄. eſt declaratum.
Vnde ip̄a in influxu gr̄e a deo obtinuit ſp̄ealem
iuriſdictōꝫ ꝛ autoritate participatiue. qð decla/
ratur ſm̄ ſctm̄ Bernardinū vbi ſ̄. taliter p̄ter ea
que ſ̄. tacta ſunt de ordine influxus graꝝ. Re/
perio inq̄t in rege dn̄o Ieſu duas digniſſimas
dignitates. Prima ꝙ ſit etern⁹ deus genitus
ab eterno. Scða ꝙ deū producit ab eterno: eo
ꝙ ſp̄mſactū ſpirat. Mō ip̄e dn̄s Ieſus clauſus
in vtero v̄ginis in eternitate a deo patre deus ge
nerabatur eternus. Et in eadem eternitate. ipſe
puer in ventre matris deū. id eſt ſp̄mſanctū ſpi/
rabat ꝛ producebat. q̄a nunq̄ꝫ deſtitit generari a
patre et ſpirare ſpiritumſanctum: cum nūq̄ꝫ de/
ſtitit eſſe deus etiam ī vtero materno. Ex boc
ergo ꝙ beata virgo ipſum concepit vtramqꝫ bāc
eius dignitateꝫ participauit. Primā quidem. ſ.
ꝙ Ieſus eſt generatus a deo participauit mať
virgo adeo infinito modo ꝙ Ieſus nō dicatur
verius fili⁹ dei q̄ꝫ filius virginis: nec maior nec
dignior eſt filius dei in throno paterno ſedens
veſtitus claritate: ꝛ luce inacceſſibili quā babuit
ab eterno: q̄ꝫ exiſtens in vtero virginis vel inuo/
lutus pannis paup̄culis ſup̄ fenum ī preſepio
reclinatus. Scðam quoqꝫ dignitateꝫ b. virgo
participauit: q̄a ipſa extitit mať filij dei q̄ p̄ducit
ſpiritumſanctum: ꝛ qui ē fons et autor ac cauſa
omnis gratie ſpiritusſancti Vn̄ eoipſo q̄ mater
fontis gratie. i. cbr̄i filij dei extitit oīm bōꝝ et oīs
gr̄e mr̄ ē eff̄ca. eo ꝙ fons gr̄e cbr̄s ex ip̄a ꝛ p̄ ip̄aꝫ
in bunc mundum exiuit ꝛ venit. Ideo ipſa vir/
go glorioſa tantā babꝫ iuriſdictōꝫ ꝛ autoritateꝫ
participatam a filio dei in defluxu ꝛ diſpenſatōe
gratie ſpiritusſancti ꝙ oīa dona: oēs virtutes et
gratie ꝛ oīa bona q̄b⁹ vult: q̄n̄ vult: quō vult: et
q̄ntum vult per man⁹ ipſius adminiſtranť.

Cap. IX. de p̄uilegio ꝙ totius mūdi p̄fectio/
nes b. Maria cōſūmauit.

V Na ſtella in or

dine ad p̄dictas diciť conſūmatio:
q̄a oēs nature ꝛ totius mðī p̄fectio/
nes virgo ſacra vltima ſui p̄fectōne compleuit ꝛ
conſūmauit. Deus q̄ppe licet oīa fecerit perfecta
ſiē exigebat vni⁹ cuiuſqꝫ natura. vn̄ Deuť. xxxij.
Dei p̄fecta ſunt op̄a. tamen vltime perfectionis
conſummationē in mundo vſqꝫ ad p̄tum virgi
nis diſtulit ꝛ ſoli virgini reſeruauit conſūman/
dum. ꝛ declaratur

Primo ex p̄te vniuerſalis creature.
Scðo ex parte gn̄ationis bumane.
Tertio ex p̄te incarnatōis diuin e

Primo ex parte omnis creature ſꝫ ſanctū Ber-
nardinum: quia omnia entia vnum nobiliſſi/

mum ens appetebant naturalr. omnia viuētia vnum nobiliſſimū viuens. ſentientia vnū nobiliſſimū ſentiens. conceptiones vnū nobiliſſimū conceptū. natiuitates optimū naſcibile. rōnalia ſingulariſſimū rōnale. ſpūalia excellentiſſimuz ſpūale. Et breuiter oēs creature appetebāt vnuz qd purū optimū creatū. His aūt ſic exiſtentibꝫ impfectꝫ: eo ꝙ oīa appetūt naturalr bonuz aliqḋ primū ꝛ optimū ad qḋ oīa ordinanꝛ: qꝛ entia nō ſunt male diſponi. Et patēt hec ꝑ phm. iiij. Topicoꝝ. ꝛ. x. ac. xij. Metaph. Prouiſum eſt ḡ mundo de vna femina ſup oms benedicta: que vnico ſuo partu ꝑ optimo oibꝫ rebꝫ in mūdo ſummā ꝛ vltimā ꝑfectionē adduxit. Scḋo declaratꝛ ex parte generatōis hūane. ſm eſſi Anſel. li. ij. Cur deus hō. quattuor modis deꝰ poterat facere hominem. Primo ſine viro ꝛ ſine muliere: vt fecit Adam. Scḋo de viro ſine mlīere ꝑut fecit Euā. Tertio de viro ꝛ muliere: ſicut cōmuniter generanꝛ hoies. Et iſti tres modi fuerunt in mundo ante incarnationē chri. Necdum aūt erat complementū vniuerſi in ꝑductōe hoīs: eo ꝙ quartus modus nonduz fuit in mundo: vt vicꝫ fieret hō de ꝟgine ſine viro ꝑ virtutē ſummi operatoris. ſed hoc cōſummatū eſt in Maria. Tertio declaratꝛ ex ꝑte incarnatiōis diuīe: in qua ipſa beatiſſima ꝟgo ꝑfectionē adduxit tam ipſi mundo ꝗꝫ vt ita dicā ipſi creatori dō: n̄ q̄ ad ſe q̄ ē ab eterno ꝑfectiſſimꝰ. ſed q̄ ad nos manifeſte ſunt ipſe ꝑfectiōes diuīe ꝑ virginē. Nimiꝝ ipſi mūdo dixi ꝙ hec bn̄dicta ꝟgo i filij dei incarnatiōe ꝯſummatōꝫ ꝑfectiōis adduxit. ꝛ certe tantā ꝙ vlterioris ꝑfectōis mūdꝰ nō ē capax. nec ipē deꝰ ꝑt ordinaria ꝑtāte ipm ꝑficere vlteriori ꝑfectiōe. imo ſi ipē deꝰ pr̄ ꝛ ſpūſſctūs de femina naſcerenꝛ nihil accreſceret orbi. qꝛ q̄cq̄d nobilitatꝫ: q̄cq̄d deitatis ꝛ q̄cq̄d eternitatꝫ ē: totū in orbe diffuſum eſt ꝛ ꝑductū ꝑ ꝟginē in illo eterno ſuppoſito. ſ. chro ieſu generato ab ipā: cum vicꝫ verbū caro factuz eſt ꝛ habitauit in nobis. Joan. j. Deniqꝫ ipā virgo perfectiōes adduxit ꝛ ꝯſūmauit. ſ. virtutum oſtenſaꝝ in deo vt ꝑmiſi: nō quo ad ſe: qꝛ diuine perfectiōes ita ſunt in ſummo vt nec augeri nec minui poſſint. ſꝫ quo ad manifeſtatōꝫ erga nos: quod patet: qꝛ in incarnatōe diuina claruit quo ad nos impꝛſcrutabilis ſapīa dei qua mundum reſtaurauit: diabolum deiecit: ac hominem liberauit. Claruit ꝛ ineffabilis iuſticia ac patientia qua ꝑ pctīs nr̄is ſatiſfecit deus patiēdo. Claruit ꝛ incōpꝛehēſibilis miſcḋia ꝛ benignitas. Unde apl's. Apparuit benignitas ꝛ hūanitas ſaluatoris nr̄i dei. qꝛ non ex opibꝫ q̄ fecimꝰ nos: ſed ſm ſuā miſcḋiam ſaluos nos fecit. ad Titū. iij. cum nosipſi reſurgere ꝛ liberari nullo mō ꝑ creaturā aliquā poſſemꝰ. nec tn̄ deus bonoꝝ nr̄oꝝ egeret teſte Ps. Deniqꝫ claruit īmenſa charitas q̄ dilexit nos ꝛ lauit a peccatis nr̄is in ſnaguine ſuo. Apo. j. Et deus pater ſic dilexit mundū vt filiuz ſuū vnigenitū daret. ſ. ꝑ redimēdo ſeruo imo inimico. Et qd amplius dicā vtiqꝫ ꝑcipua ꝟtus in deo ipſa vicꝫ hūilitas nō tam apparebat: que tamen deū decebat tanqꝫ vna ꝟtutū regaliū. et qa non poterat deꝰ hūiliari vſqꝫ ad penas in natura diuina: oportuit ḡ vt in alia. ſ. humana natura hūiliaretꝛ: vt ait Petrus aureoli. li. iiij. cōpendij. cap. vj. Sic ḡ oim virtutū ꝑfectiones manifeſtas conſummauit ꝛ adduxit btiſſima virgo Maria in deo ꝛ mundo qn̄ per ipſam ꝛ in ipſa ipſe deus eternꝰ humiliauit ſe vt ſit tēporalis: impaſſibilis vſqꝫ ad paſſionē in mortē ꝛc. Un̄ poteſt iam mūdus dicere illḋ pſ. Omis ꝯſummationis vidi finem. ſ. in virgine.

Capitulum. X. de priuilegio ornatus: qꝛ. ſ. ꝺ Maria ornatur totus mundus.

Decima ſtella dicitur ornatꝰ. qꝛ ꝺ carne ꝟginis bn̄dicte ꝛ in parte corporꝫ eius excīſa conſiſtie ꝛ ꝑficitꝛ: ac tractatꝛ totū decus ꝛ ornatus mundi. Tū qꝛ nil decoroſius in mūdo videtꝛ ꝗꝫ ꝟginem eſſe matrē. ſ. dei. Tū qꝛ in eucbariſtia eſt idē corpus chri qḋ de ꝟgine eſt ſumptū. ꝛ idem deꝰ eademqꝫ aīa ꝛ idem ſanguis que fuerūt in ꝟginis vtero. qꝛ vt ꝺr Amb. Oia hec eadē ſunt in ſacro que fuerūt in ꝟginis vtero. et qꝛ totus ornatꝰ et decus eccl'ie: ac pondꝰ ſacroꝝ eius cōſiſtit in hoc ſacroſctō ſacro eucbariſtie in q̄ deus ꝑſentialiter ꝛ corꝑaliter. i. ipē totus dn̄s Jeſus habitat nobiſcum vſqꝫ in finē ſeculi. Alia etiaꝫ ſacra ad hoc tanqꝫ ad vltimū finem ordinanꝛ. Jdeo b. virgo totam ornauit ꝛ decorauit eccl'iam. qm̄ ſui portio corꝑis: ſiue dicā puriſſimi ſanguinis de qua chri corpus formatū eſt ad totius eccleſie ornatum: decorem: fidem: ꝛ vitam eternā ꝯſequēdaꝫ eſt data mundo iſti inferiori in eucbariſtia. Hic eſt enim panis vite de quo ſiqs manducauerit viuēt in eternum. Joan. vj.

Cap. XI. de ꝑuilegio qḋ b. ꝟgo retribuit deo pro toto mundo.

Vndecia ſtella dicitꝛ retributio. qꝛ btā ꝟgo totum retribuit deo ꝛ ſatiſfecit ꝑ omībꝫ que ipſe deus tribuit nobis: ꝑut declarat idem ſanctus Bernardi. vbi. s. di. ſic. Sola enī bn̄dicta virgo plus fecit deo vel tantū vt ſic dicam q̄ntuz fecit deus toti generi hūano. Credo etem certē ꝙ mihi indulgeꝫ deus ſi nunc ꝑ virgīe matre loquar. Congregemꝰ nempe in vnuz que deus hoī fecit: ꝛ ꝯſideremꝰ q̄ virgo Maria dn̄o fecit. Prio nanqꝫ formauit deꝰ hoiem de limo terre. ſꝫ maria formauit deū ꝺ puriſſimis ſanguinibꝫ ſuis ſm aſſumptā naturā. ſ. a deo: ꝛ de puriſſima carne que ꝑualet omi limo terre ꝛ oibꝫ rebꝫ mundi. Scḋo: deus impſſit in hoiem imaginis ſui decorē. ſed Maria virgo impſſit in chr̄m deum

imaginē decoris ſui: vt ſicut ipa erat pulcerrima
feminarū. ſic ⁊ chrs eius natus eſſet ſpecioſus
forma p̄ filijs hoim. teſte Ps. Vñ ſicut imago
dei p̄eminet in hoie ſm aiam pre alijs creat᷑: ita
imago hoīs ī chriſto. id eſt ipa humanitas chr̄i
ſm corpus p̄eminet omi hoi ⁊ creature angelice
ac alijs inq̄ʒtū deo vnita. Nam deꝰ dedit homi-
ni vt ſit ad imaginē ſuā. Bt̃a virgo aūt dedit vt
ſit vbum caro factū. Tertio deus fecit hoiem
in ſtatu innocētie ſine paſſionibꝫ famis: ſitis: fri
goris: ⁊ ſimiliū. Sed ſedula mater Jeſu oibus
paſſionibꝫ ipſius dñi Jeſu occurrebat. ſcʒ fami:
ſiti: frigori: nuditati: calori: ſicut ſtatus pauper-
rimus exigebat: ⁊ h̄ cum maxima paciencia ſua.
Quarto deꝰ veſtiuit hoiem pellicea veſte. Sʒ
bt̃a vgo veſtiuit chr̄m in p̄ſepio paupculis pan
nis: ⁊ pceſſu tpis fecit ei incōſutile tunicā q̄ pre-
ualuit oibus veſtibꝫ mūdi: vtpote a matre dī fa
cta deo. Quinto deꝰ docuit hoiem ſapiam. ſʒ
ſapientiſſima vgo ⁊ prudētiſſima chr̄m deuʒ in
puericia nō ſolū docuit. ſed ⁊ ipamet ſociando ſe
ipam cū ipo chr̄o: ⁊ eū portando in egyptum fe-
cit nociua fugere. Sexto: deꝰ hoiem nutriuit
de fructibꝫ paradiſi. ſed b. vgo nutriuit chr̄m d̄
ꝓprio ſuo ſacratiſſimo lacte: vbere de celo pleno:
cuiꝰ minima ſtilla p̄ualet oibꝫ fructibꝫ paradiſi
terreſtrꝭ ac totiꝰ mūdi. Septio: deꝰ dedit hoī
carnē que poſſet mori ⁊ incinerari poſt pctm̄ vt
nunc cernimꝰ. Sʒ b. vgo dedit deo carnē imma
culatā que nō poſſet incinerari. iuxta illud Ps.
Nō dabis ſctm̄ tuū. i. chr̄m videre corruptionē.
Reddēdo g̃ ſingla ſingulis. ſ. que fecit deus ho
mini. ⁊ q̄ fecit b. vgo ipſi deo videb᷑: vt p ſolacio
dicere liceat q̄ plꝰ maria deo q̄ʒ ipe deus hoi fe
cit. vñ deus ꝓpter b. vginē obligat᷑ nob̄ plurimū
Sed hoc totum eſt ex dei volūtate ⁊ eiꝰ benepla
cito cui grās agere debemus: qui intantū conde
ſcendit nobis per vginem ⁊c.

Cap. XII. q̄ pfectiōes ⁊ plenitudines grarū
Marie ſunt incōprehenſibiles.

Duodecia ſtella
dī incōprehēſibilitas. q2 pfectiōes
grarum ⁊ plenitudinis excellencie
nob̄ ſt̃ incōprehenſibiles ⁊ alijs creaturꝭ. Nā ſꝫ
declaratōeʒ ſancti Bernardini: ſicut diuine pfe-
ctiōes omni intellectui ſt̃ incōprehenſibiles. ſic
pfectiōes graꝝ q̄s vgo ſuſcepit in cōceptiōe filij
dei ſoli intellectui diuio ⁊ chr̄o ⁊ ſibi cōprehenſi-
biles extiterūt ⁊ nō alijs. Equidē q̄ deus gene-
raret deū h̄ ei ex natura cōueniebat: vt per viam
nature ⁊ intellectꝰ pduceret vbū per oia equalē
ſibi: imo impoſſibile eſt q̄ deus pater non gene
ret deū. ſ. filium ꝓpter fecunditatē ſuam. ſed q̄ fe
mina cōciperet ⁊ pareret deū eſt ⁊ fuit miraculū
miraculoꝝ: quia eſt ſumme ſupra naturaʒ. Vñ
oportuit hanc feminā eleuari ad participationē
diuinā per quandā quaſi infinitatē perfectionū
⁊ graꝝ quaʒ nunq̄ʒ creatura experta eſt. Credo
ergo q̄ ad illam abyſſum impſcrutabilem oīum
chariſmatū ſpūſſancti que in b. vginē deſcende-
runt in hora diuine conceptionis nunq̄ʒ intelle
ctus diuinus vel angelicus potuerit attingere.
Unde Hiero. in ſermo. de aſſumptōe. Scit in-
quit deus omia ⁊ poteſt. Propterea q2 ita eſt ſo
lus ſciuit ſe ⁊ potuit in vtero vginis ſine ſui cor-
ruptōe miſceri atq̄ʒ vniri: vt eſſet vnus chrs de-
us ⁊ homo: vna pſona: vnaq̄ʒ ſubſtantia. Et ob
hoc dei genitrix electa ⁊ preelecta iure ab angelo
gr̄a ſalutatur ⁊ predicatur plena. Et paulo infra
igit᷑ inquit. Quod natura non habuit: vſus ne-
ſciuit: ignorauit ratio: mens non capit hūana.
pauet celū: ſtupet terra: creatura omis etiam ce-
leſtis miratur. hoc totū eſt quod per Gabrielem
Marie diuinitꝰ nunciat᷑ ⁊ per chr̄m adimplet᷑.
Hec Hiero. Quod etiam declarat Gabriel Lu
ce. j. cū ab eo q̄reret bt̃a vgo dicēs. Qūo fiet iſtd
qm̄ vi. nō ⁊c. Rñdit totum myſteriū angelus ſe
ignorare: ⁊ cōmiſit ſpūiſancto di. Spūſſanctus
ſuperueniet in te: ⁊ virtus altiſſimi obumbrabit
tibi. q. di. quod a me queris plenarie non ſcio vt
totaliter edicam. ſed ipſe ſpūſſanctus qui eſt do-
ctor veritatis ſibi ſoli hoc altiſſimū myſteriū re-
ſeruauit: q̄ te edocebit ad oiaq̄ʒ myſteria deſcri-
pta in veteri teſtamento de filij dei incarnatiōe:
natiuitate: cōuerſatione: paſſione: reſurrectōe ſci
re faciet per illuminatiſſimā experientiā. Itaq̄ʒ
ſupueniens ſpūſſanctus in vginem: ⁊ virtus al
tiſſimi chrs (de quo apoſtolus. Predicamꝰ in-
quit chr̄m dei virtutem ⁊ dei ſapientiam. quia in
chr̄o ſunt omēs theſauri ſapientie ⁊ ſcie dei: ipſo
teſte aplo) adeo virginis mentem ⁊ intellectum
theſauro ſapientie impleuit: vt oia p̄nunciata ⁊
p̄ſcripta a ꝓphetis ⁊ p̄figurata a patriarchis o-
ptime ſup oēs noſceret ⁊ ſciret: ac certa experiētia
in ſe ipſa ⁊ in filio completa cerneret ⁊ conferret.
Hoc eſt quod dicit᷑ Lu. ij. Maria conſeruabat
omnia vba hec conferens in corde ſuo. Qd̄ expo
nit venerabilis Beda: q2 ſcʒ habuit in mente o-
mnes ſcripturas ſacras: ⁊ cōferebat que ſcripta
erant cum his que fiebant. Uerbi gratia vt de-
ſcendamus ad particularia. Cum bt̃a virgo vi-
dit ſe concepiſſe ⁊ virginitate manente peperiſſe:
dicebat intra ſe. Ecce o deus meꝰ modo impleta
eſt illa ꝓphetia Eſa. vij. Ecce virgo concipiet ⁊ pa
riet filium ⁊c. Item cū videbat dei filium par-
uulum in vlnis ſe tenere conferebat in corde: di-
cens. Ecce nunc impletuʒ eſt illud Eſa. ix. Par-
uulus natus eſt nobis ⁊ filius datus eſt nobis:
⁊ vocabit᷑ nomē eius admirabilis deus fortis.
Uidens quoq̄ʒ paruuluʒ vagientem: di. ecce qd̄
dicitur Sap. vij. Primā vocē omnibꝫ ſimilem
emi. plo. ⁊ hoc in pſona chr̄i. Audiens aūt ange
los canentes Glā in excelſis: di. Nunc impletur
prophetia Dauid. ſ. Celi: id eſt angeli enarrant

gl'iam dei ꝛ opa manuū eius annūciat firmamentū.i. celū nouā ſtellā mittēdo. Uel firmamētū.i. ſcti ꝛ electi vt paſtores ꝛ tandē apl'i. Cumqꝫ .xiij. die veniſſent magi ad adorandū dn̄i. Ecce qḋ ait Dauid. Reges tharſis ꝛ inſule munera offerent ꝛc. Cū vero qdrageſimo die obtulit puerū: dixit. Ecce illud Malach. iij. implet̄.ſ. Ueniet ad templū ſctm̄ ſuū dn̄s. quē vos qritis: ꝛ angelus teſtamēti.ſ. noui inſtitutor: quē vos.ſ. iuſti: vultis.i. affectatiſ: vt Symeon ꝛ Anna. Ipſe eī qſi ignis cōflans: quia inflammat ad amorē ipm̄ cognoſcentes. Et ſic de alijs myſterijs chri.ſ. fuge i Egyptū: ꝛ reuerſionis: baptiſmi: pdicatiōis miraculoꝝ: ꝛ paſſionis: atqꝫ reſurrectiōis. Que oīa deſcripta ſunt in veteri teſtō: ꝛ longū foret ſingula enarrare. Unde redeūdo ad ꝓpoſitū: vere hec ē virgo glorioſiſſima Maria ſuper oēs nobiliſſima merito: poteſtate: ſupexcellētia: dn̄io: regnoqꝫ digniſſima: gratie diſpenſatrix: mūdi ꝯſeruatrix: conſummatrix omnis perfectiōis: ornatus eccleſie: deo acceptiſſima: ꝛ omni gratia incōprehenſibiliter ditiſſima. O igitur mater dei inclyta gratiā nobis de tua plenitudine preſta: ꝛ gloriam in patria Amen.

Incipit Liber duodecimus de ſeruitute ꝛ deuotione exhibenda Marie.

Liber duodecimus

Liber duodecimus agit de myſterio debitorie ſeruitutiſ ꝛ deuotiōis cultu a nob hoib ipſi beatiſſime vgini exhibendo. Et cōtinet tres pn̄cipales partes. Prima pars eſt de deuota veneratiōe: reuerētia ꝛ collaudatiōe atqꝫ ſeruitute ipſi bn̄dicte vgini Marie exhibēda a quibus hoie. Secūda pars de promptiſſima ſubuentione Marie: quia ſp parata ē adiuuare ſibi ſeruientes: ꝓpterea qꝫ qꝫ quilibet fiducialit ꝛ ſecure recurrat ad btām vginē in neceſſitate. Tertia ps eſt de vtilitate multiplici quam ꝯſequunt̄ hoies p ſeruitiū deuotū exhibitū Marie. Et in hac parte adducunt̄ plurima p totū miracula ſub certiſ diſtinctionib capl'oꝝ quatinus deſeruire poſſint hec miracula pro totius huius voluminis partib ꝛ ſermonib vt habeat pdicator qḋ vult miraculū accipe ꝛ vbi vult applicare.

Pars pma de deuotione ꝛ laude ac reuerentia necnō ſeruitute quā debet homo exhibere beate Marie.

Loquēte Jeſu ad

Loquēte Jeſu ad turbas: extollēs vocē qdā mulier de turba dixit illi. Btūs vēter qui te portauit ꝛ vbera q̄ ſuxiſti. At ille dixit. Quinimo ꝛc. Lu. xj. ca. Sancta quippe mater eccleſia hoc euangeliū frequentat in laudē beate vginis: hac pfecto de cauſa: qtinus doceat nos exemplo huius mulieris ꝛ inducat ad beatificandā: laudandā: ꝛ bn̄dicendā: deuotiſſimoqꝫ ſeruitio venerādā ipam gl'ioſiſſimā vginē matrē dn̄i noſtri Jeſu chri. Unde in hocipo ſacro euāgelio tria precipua notant̄. Primo qdem inſinuat̄ huius mulieris maxima deuotio: cum dicit̄. Extollens vocem qdā mulier de turba dixit illi.ſ. Jeſu. Hec nempe mulier ſꝫ Ambro. dicit̄ fuiſſe ancilla beate Marthe nomie Marcilla: que nō fuit nobilis nec diues. quia tales.i. nobiles ꝛ diuites mulieres ſunt minus deuote ad verba dei: ꝛ nimis ſollicite circa honores ſeculi huius. ſed fuit hec mulier de turba.i. de vili condiciōe ſm ſeculum: ſed nobilis apud deum: quia virtuoſa. ꝛ vt fert̄ fuit vgo deuota. Unde extollens.i. ex corde tollens ꝛ eleuans vocem in chri ꝛ eius matriſ cōmendationem: ꝯtempta verecundia ꝛ ꝯſuetudine pter naturā mulierū que nō ꝯſueuerunt loqui in populo. Poſtpoſito etiā iudeoꝝ timore chro loquente auſa fuit coram tanta multitudine ſic ſola clamare: chrm laudare: ꝛ matrē eius btificare i incredüloꝝ iudeoꝝ ꝯfuſionem. Magna ḡ deuotio a ſpūſancto ſibi infuſa: ipam ſic incitauit clamare ex vehementia diuini amoris in corde feruentis. Ex abundantia em̄ cordis os loquitur. Matth. xij. Et hinc cognoſcit̄ qꝫ hec mulier fuit ſancta. qꝛ qualis vnuſquiſqꝫ eſt talia loqt̄: dicente Ariſt. iiij. Eth. Ut em̄ per odorē herba: ſic hō cognoſcit̄ per verba. Sācta itaqꝫ hec ml'ier amore diuino ꝛ deuotione plena audenter chrm dei filium ꝛ eius matrē ſanctiſſimā coram oib btificat ꝛ cōmēdat. qꝛ amor verecundiā neſcit: timorem cōtemnit: audaciā inducit. Ergo ꝛ nos chariſſimi huius mulieris exemplo diſcamus ardere deuotione erga chrm ac eius ſctiſſimā genitricē Mariā. Scdo in ipſo euāgelio inſinuat̄ chri ꝛ eius matriſ digniſſima laudatio. quia hec ſancta mulier dixit. Btūs venter q̄ te portauit ꝛ vbera que ſuxiſti. que vba ſunt a ſpūſancto inſpirata. Et vere Maria pdicat̄ felix ꝛ beata q̄ chriſtū portauit dei filiū ꝛ lactauit. Tu quoqꝫ o homo ſi vis btificari: diſce Jeſū dulciſſimū portare in corde tuo p fidē. Nam dicit aplus. Habitare chriſtū p fidem in cordib vr̄is. Eph. iij. Nam vt ait Aug. Beatior fuit Maria chrm portādo i corde qꝫ in ventre. Et certe niſi prius eum portaſſet in corde per fidē ꝛ dilectionem: nunqꝫ in ventre eū habuiſſet. O igit̄ anima crede ꝛ dilige chrm Jeſum vt eum habeas in corde ꝛ valeas beatificari. Deniqꝫ diſce ꝛ chrm ſpūaliter lactare: qḋ facis cum ipm cibas ꝛ alis in ſuis membris. id eſt in pauperibus miſericordie opera exercendo. qa ipe dn̄s Jeſus ait Matth. xxv. Quod vni ex minimis meis feciſtis: mihi feciſtiſ. Sꝫ hic qſtiō occurrit circa euangelium: Quare ſpūſſanctus per os huius mulieris ſolum beatificauit ventrem Marie ꝛ vbera: ꝛ tacuit d alijs eius mem-

bris: cum ipſa virgo benedicta ꝑ ſingula mēbra foret briſicāda: vtpote ꝑ oīa grā plena: teſte angelo Lu. j. Aue inqꝫ grā plena dn̄s tecū ⁊c̄. Reſpondet ꝙ ideo: qꝛ in diuina incarnatione facta ſūt maiora miracl'a in ventre ⁊ vberibꝰ btē Marie ꝗꝫ in alijs mēbris. ⁊ in his maioribꝰ cōphendit alia mēbra ſumminiſtratōēꝫ habētia ad iſta. Nimirū in vētre Marie facta ſunt miracula maxima. Prio: qꝛ ibi deꝰ factus eſt hō. ⁊ ſic imenſus factꝰ eſt paruulus: imortalis mortalis: verbū infans. O vere magnū miraculū: qm̄ q fecit ventrē Marie factꝰ eſt in eodē vētre. ſic magnuꝫ foret ſi qs feciſſet domū ⁊ poſtea ī cadē domo naſceret. Vn̄ Eccl. xxiiij. Quia creauit me inqꝫ Maria: reqeuit in tabernaculo meo. ſ. factus homo

Scd̄o magnū fuit miraculū in vētre Marie. qꝛ maius ſe ipo: imo p̄ toto mūdo ꝯtinuit. Venter ille. Vn̄ canit eccl'ia. Scā ⁊ imaclata ꝟgītas q̄bus te laudibꝰ efferā neſcio. qꝛ quē celi cape non poterāt: tuo gremio cōtuliſti. Tertio: qꝛ vēter ille ꝟginali integritate ꝯcepit ⁊ pepit: ac pꝰ partū ꝟgo ꝑmanſit: vt tenet fides catholica. Deniqꝫ in vberibꝰ Marie facta ſūt miracula maxima in hac incarnatiōe. Primo: qꝛ de celo plena per miraculū ipa vbera lacte extiterūt: vt canit eccl'a

Scd̄o: qꝛ ipa eius vbera ꝟginea regē angelorū deū lactauerūt ⁊ aluerūt. Tertio: qꝛ. ſ. eꝰ vbera vtpote ꝟginea ſine lactis meatu apto: ſolo diuino miraculo lac filio dei ſugendū exhibuerūt. Alia aūt mēbra ꝟginis his deſeruiēt et nō tot miraculis coruſcauerunt. idcirco illis tacite laudat: hec cōprehēſa in euāgelio manifeſte beatificant. Tertio ī hoc ipſo euāgelio inſinuat imitationis ⁊ conformitatis diuina inductio: cum ipe dei filꝰ dn̄s Jeſus ſubiūxit. Quinimo. q. d. Verū eſt ⁊ bn̄ dixiſti: qm̄ ꝟe btā eſt q̄ me corporaliter portauit ⁊ lactauit. Et etiaꝫ bti ſunt om̄s q̄ portant me ſp̄ualiter ⁊ cuſtodiunt ⁊ alūt ſp̄ualiter me: ꝟbuꝫ dei audiendo ⁊ obſeruando precepta dei. Vn̄ ſubdit. Bti qui audiūt ꝟbū dei ⁊ cuſtodiūt illud. Sed dī. Que eſt ratio huius ꝯformitatis? Rn̄det ꝙ hec eſt. Qꝛ ſicut chr̄s ſp̄uſſancti virtute ac miniſterio angeli cōceptꝰ eſt in vtero ꝟginis: ſic ꝟbū dei ſp̄uſancto opante ⁊ angelo bono coopante cōcipit in vtero mentis ⁊ fouet ad eterne btitudinis adqſitionē. Vn̄ ſicut beata ꝟgo p̄dicat btā portādo chr̄m: ſic bti obſeruando portātes ꝟbū dei. Dic ḡ o chriane: dic q̄cunqꝫ fidelis aīa hanc deuotā mulierē imitando: ⁊ chr̄m ac eꝰ matrē bn̄dicendo. dic: btūs vēter virginis Marie q te chr̄m portauit: ⁊ vbera eiꝰ q̄ ſuxiſti. vt ꝑ hanc ⁊ ꝯſimilem laudatiōēꝫ ac deuotionis cultū ⁊ obſequiū: regnū cū chr̄o ⁊ eiꝰ m̄re vbi laudare valeas percipias in eternū. Quia ꝟo in iſta parte libri intendimꝰ agere de deuota reuerentia ⁊ collaudatione atqꝫ ſeruitute exhibenda ipſi benedicte virgini: Idcirco tria myſteria de hac materia hic notabimus iuxta notata p̄miſſa. ſcilicet verba euangelij

Primū dī myſteriū amoroſe affectiōis.
Scd̄m dī myſteriū obſeqoſe deuotōis.
Tertium dī myſteriū gratioſe inductōis

Articulus p̄mus ꝙ ſummā affectionē ⁊ dilectionis deuotionē debet hō habere ad btām dei matrē: eamqꝫ laudare ⁊ deuotiſſima ſeruitute colere: vbi certe queſtiones ſoluunt.

Quantum ad primū myſteriū amoroſe affectiōis quā debet hō habere ad btām ꝟginē Nota: ꝙ licet ad plenum exprimere nō poſſimus: tn̄ aliqntulū elucidat ex his q̄ſtionibus. Prima queſtio Utrū hō magis obligat diligere dei matrem ⁊ deo ac ipſi laudes ⁊ gratias agere ⁊ obſequio deuoto deſeruire vt pōt ꝗꝫ angelus Secunda queſtio: Utrū btā virgo debeat venerari honoris ⁊ deuotionis cultu maiori ꝗꝫ ipa crux chr̄i. Tertia queſtio Utrum hō teneat ipam ꝟginem btām magis amare ꝗꝫ ſeipum Quarta queſtio: Qualiter adoratiōis deuotiōe ⁊ affectione beata virgo debeat a fidelibus venerari.

Ad primū queſitū Reſpondet per concluſionem affirmatiuā: ꝙ ſcꝫ homo magis obligat deo ⁊ beate virgini ꝗꝫ angelus. Et declaratur hoc rationibꝰ ſumptis ex regula poſita per beatū Gregoriū in Homel. de pontificibꝰ dicentē. Quāto inquit creſcunt dona: tāto ⁊ rationes creſcūt donorū. Tanto ḡ ad ſeruiendū deo quiſqꝫ promptior debet eſſe ex munere: quanto ſe obligatiorē fore conſpicit in reddenda ratione. Hec Grego. Beata ꝟo Maria dei mater maiora dona exhibuit hominibus ꝗꝫ angelis. ergo homo magis tenet diligere inqntum poteſt ꝗꝫ angelus. quia beata virgo ſuum natum filium dei exhibuit et angelis ⁊ hominibus. ſed plus tripliciter hominibus ꝗꝫ angelis.

Primo quia dignius.
Scd̄o quia amicabilius.
Tertio quia plenius.

Primo qꝛ dignius: eo ꝙ angelis exhibuit chr̄m vt dn̄i ſeruis ⁊ miſtris. Vn̄ Ps. Bn̄dicite dn̄m oēs angeli eius: miniſtri eius q̄ facitis volūtatē eius. Hinc Mat. iiij. Acceſſerūt angeli ⁊ miniſtrauerūt chr̄o. Sed hoībus btā ꝟgo exhibuit chr̄m deū in fratrē carnis ꝓpinqtate ⁊ ſanguis. Et idcirco dn̄s Jeſus poſt reſurrectionē ſuā diſcipulis nunciando dixit Magdalene. Joā. xx. Vade ⁊ dic fratribꝰ meis ⁊c̄. Dignitatē ꝟo hanc hō cōſecutus eſt vt ſit frater dei ꝑ ꝟgineꝫ in chr̄i incarnatiōe vel nature humane vnione: quā angelus nō apphendit. Vn̄ aplꝰs Heb. ij. Nuſqꝫ angelos apprehendit ſed ſemē Abrae. ḡ homo magis dignificatꝰ eſt ꝑ ꝟginē ꝗꝫ angelus: vtpote qꝛ homo frater: angelus ꝟo ſeruus dei. Propterea Bern̄. Puto inquit iam me ſpernere nō

poterit deus os ex oſſibus meis: ⁊ caro de carne
mea. Bn̄dicta Maria p̄ quā talē fratrem habe-
mꝰ.ſ.deū. Ad id legit̄ ⁊ exēplū. Nā cū q̄daꝫ nō
flecteret genua ad illud v̄bum ſymboli Et ma
ria v̄gine ⁊ hō factus eſt. Mox demon dedit ei
alapā dicēs. O inq̄t ſi p̄ me deꝰ factꝰ foret hō: nō
ſemel ſed milleſies q̄tidie genua flecterē. Scd̄o:
q2 btā v̄go exhibuit deū hoīb3 amicabiliꝰ q3 an
gelis. Nam angelis exhibuit tm̄ ad videdū ⁊ re
ſpiciendū. iuxta illud. j. Pe. j. In quē.ſ.chr̄m de-
ſiderāt angeli pſpicere. Sed hoīb3 exhibuit non
ſolū ad videndū: ſed etiā ad guſtandū corpus ⁊
ſanguinē chr̄i in ſacramento euchariſtie. Joa. vj
Hic eſt panis q̄ d̄ celo deſcēdit: ſiq̄s mādu. ex h̄
pane vi. in eternū. Deniq3 btā v̄go chr̄m deū ex-
hibuit vt illuminatorē ⁊ redemptorē ac ſaluato-
rē hoīb3 ⁊ glorificatorē. Angelis v̄o non intan-
tum amicabiliter: vt claret cōſideranti Tertio:
q2 exhibuit hoībus plenius deū q3 angel̄: etiam
in patria vbi angeli vidēt chr̄m deū tm̄mō ſim-
pliciter oculo vic3 ſpūali. Sed hoīes dupl̄r: q̄a
diuinitatē chr̄i intuent̄ oculo ſpūali ſicut ange-
li: ⁊ inſup̄ humanitatē eiꝰ corp̄ali oculo. Vn̄ Jo.
x. Per me ait ſaluator ſiq̄s introierit ſaluabit̄:
ingrediet̄.ſ. ad diuinitatis. ⁊ egrediet̄ ad hūani-
tatis contemplationē: ⁊ paſcua inueniet fruitio-
nis beate. Patet g̃ q̄ homo magis obligat̄ deo
⁊ eiꝰ matri q3 angelus deſeruire: grās agere: lau
dare ⁊ bn̄dicere: ac cultum deuotionis exhibere.

Ad ſcd̄m q̄ſitū.ſ. An maior honor debeat exhi
beri matri chr̄i q3 cruci. Rn̄detur ſm̄ Tho. iij.
ſcp̄to ſniaꝝ. diſt. ix. q. iij. ar. ij. Et iteꝝ i. iij. p̄te ſū-
me. q. xxv. ar. v. Et cōcor. Alex. de Ales in. iij. p̄te
ſumme. q. xvj. ⁊ Bonauen. ſup̄. iij. diſt. ix q. j. ar.
iiij. q̄ crux chriſti poteſt tribus modis cōſidera-
ri. Uno modo inq̄ztū eſt quedā res. ⁊ tūc ma
ior honor d̄bet̄ bte v̄gini q3 cruci. q2 crux chriſti
prout in ſe ꝯſiderat̄ nullo modo eſt adorāda: eo
q̄ res eſt inſenſibilis: nec capax adorationis vel
honoris: quia reuerentia ⁊ honor nō debet̄ niſi
rationali creature. Crux aūt eſt lignum vel ſcul-
ptum vel pictū. Sed btā v̄go ſm̄ ſeipam cū ſit
rationalis eſt capax honoꝝ: qui eſt exhibitio re-
uerentie in ſignum virtutis: vt dicit Ariſto. iiij.
Eth. Scd̄o modo poteſt crux conſiderari in-
q̄ztum eſt quedam res chr̄i vel ad chr̄m p̄tinēs:
que fuit cruentata eius ſanguīe. ⁊ ſic debetur ei
honor adoratiōis. Vn̄ Damaſce. in ſuis ſenten-
tijs. ca. de cruce. dicit ſic. Ipſum q̄dem p̄cioſu3 li
gnum crucis venerabile in q̄ ſeipm̄ p̄ nobis chri
ſtus obtulit: vt ſanctificatū tactu corpoꝝ et ſan-
guinis decenter eſt adorandu3. Et hoc intelligit̄
ſm̄ Tho. de hyp̄dulia. Sed Bonauen. dicit q̄
cruci in qua chr̄s pependit exhibet̄ honor in ob-
ſequiū reuerentie: qui eſt honor venerationis ⁊
etiam honor adorationis in teſtimoniū v̄tutꝫ ⁊
famulatū cōplacētie. Crucem quippe illam chr̄i
veneramur ⁊ etiā adoramus. ſed in hoc eſt diffe
rentia. quia honor venerationis ⁊ reuerentie ex-
hibet̄ cruci ipſi tanq̄3 inſtrumento noſtre ſalutꝫ.
ſic ⁊ clauis ⁊c. quēadmodū reuerentiam exhibe-
mus ſacramētis: q2 eſt in eis aliquo modo no-
ſtre ſalutis cauſalitas. Honor aūt adorationis
offert̄ ipſi cruci chr̄i ratōe crucifixi. nemo em̄ in-
tendit ei placere vel aliq̄d īpetrare ab ea: ſed ei q̄
in ea affixus fuit. ⁊ ſic debet̄ ei. i. crucifixo adora-
tio latrie. Unde eccleſia crucē chriſti adorādo al
loquit̄ ea3 tanq̄3 rationalem ⁊ intelligentē di. O
crux aue ſpes vnica hoc paſſionis tp̄e auge pijs
iuſticiā: reis q3 dona veniā. Que tamē ſolius dei
⁊ dn̄i Jeſu eſt dare.ſ. veniam ⁊ iuſticiam augere
Et ideo ſic crucē adoramus non rōne ſui: ſed ad
crucifixum intentionē referendo. Itaq3 loq̄ndo
de cruce ipſa chriſti ſolū inq̄ntum eſt cruētata
⁊ ad chriſtū p̄tinēs: adhuc maior honor debet̄
matri chr̄i q3 cruci: tali rōne ſm̄ Tho. q2 cū con
iunctio ad chr̄3 ſit cauſa honoris: vbi eſt maior
cōiunctio ad chriſtū: ibi debet eſſe maior honor.
ſed ꝯiunctior eſt chriſto mater chr̄i q3 crux chr̄i.
ergo maior honor debet̄ matri. Secus ſi loqui-
mur de cruce rōne crucifixi cui debet̄ latria: ſed
non matri. quia latria ſoli deo debet̄. iuxta illud
Deut̄. vj. ⁊ Lu. iiij. Dominū deū tuū adorabis
⁊ illi ſoli ſerui es.ſ. cultu latrie. Sed quia huma-
nitas chr̄i eſt cōiuncta diuinitati: ideo crucifixo
latria debet exhiberi. Unde Damaſce. d̄t. Adora-
tur caro chr̄i cum incarnato deo v̄bo: nō p̄pter ſe
ipſam quia creatura eſt: ſed p̄pter vnitam ei diui-
nitatē Hec ille. Mater aūt chr̄i pura creatura ē
licet excellētiſſima. ⁊ ideo nō debet ipa latria ado
rari: ſed hyp̄dulia Tertio q̄3 modo poteſt crux
chr̄i conſiderari vt eſt imago chr̄i crucifixi repre
ſentans figurā chriſti extenſi in ea. ⁊ hec pōt eſſe
in quacū q3 materia: puta lapidis: ligni: auri vel
argenti ⁊c. Et vt ſic.ſ. tanq̄3 imago chr̄i adoran-
da eſt eadem adoratiōe qua chriſtus. vic3 latria.
quia vt ait Damaſ. li. iiij. Honor imagīs refert̄
ad prototypum. i. figuratum. g̃ idem eſt adorare
imaginem ⁊ eum cuius eſt imago. Sicut ergo
ipſe crucifixus adorat̄ adoratōne latrie: ita eius
imago inq̄ztum rep̄ſentat chriſtum: adoratione
latrie adorat̄ p̄pter ipum chr̄m deum crucifixu3.
Unde ſic maior ē honor q̄ exhibet̄ cruci: vtpote
imagini chriſti q3 beate v̄gini. q2 illi latria: huic
hyperdulia debet̄. Unde chriſtus adorat̄ vt de-
us in imagine crucifixi. Maria non vt deus: ſ3
mater vera dei: ⁊ ſic infra deū: tamen ſupra oēm
creaturā verbo non vnitam vnione perſonali: h̄
eſt ſub chriſto ſup̄ oīa alia creata. Sed di. Nun-
quid igit̄ peccant hi qui vident̄ certe multo ma-
gis ⁊ deuotius beatam v̄gine3 in veneratōe ha
bere q3 chriſtum. Nam pleriq3 deuotiores ⁊ p̄m
ptiores ſunt ad ieiunandu3 ſabbatum in hono-
rem virginis ⁊ vigilias feſtiuitatum eius. Et ad
dicendū officiu3 v̄ginis ampliori reuerentia q3
faciāt ī ieiunijs ⁊ officijs feſtiuitatū chr̄i ⁊ ap̄lo

feruent in deuotiõe veneratõis beate ỽginis q̄ȝ chr̄i. Rñdeꝛ ſm Antoñ. floreñ. in q̄rta parte ſūme. ꝙ tales magis ex ſimplicitate mouentur q̄ȝ ſciã. vñ licet nõ deberet fieri: q̄ꝛ tñ ſm Dam̄. honoꝛ matris in filium redũdat: patientiã hȝ chr̄s huiꝰ ſimplicitatis. ſane etiaȝ credere poſſumꝰ ꝙ vult deus p̱ ſuũ ſpm̄ſanctũ inflammare ml'tos ad ỽginis matris deuotionē ſpecialem: vt p̱ eiꝰ merita ſalutē conſequanꝛ: ⁊ alij coꝝ exemplo ad deuotionē ỽginis inducanꝛ. Bonus q̄ꝓpe filiꝰ dñs Jeſus vult honorari ſuã matrē deuotiõe ⁊ veneratione magna. q̄ꝛ ipe ſcit ꝙ q̄cq̄d impediꝛ matri: non niſi ꝓpter chr̄m ex ea natũ fit ⁊c. Ad tertiũ queſitũ. ſ. Utrũ plꝰ teneaꝛ hõ diligere virginē bñdictã q̄ȝ ſe ipm̄. Rñderi põt ſm Bonauen. ſup. iij. circa diſtin. xxix. Et cõcoꝛ. Rodoneꝛ. vt etiam habeꝛ in ſumma Aſtexana. ꝙ btã virgo Maria rõne dignitatꝭ: gr̄e ⁊ cõceptõis nobiliſſime: inq̄ȝtum eſt mr̄ dei eſt ſupꝛa nos ⁊ ſup̱ oēm creaturã: licet ſm conformitatem nature ē iuxta nos tãq̄ȝ pura homo. Et q̄m̄ dilectio reſpicit ſimilitudinē: honoꝛ aũt hũiliationeȝ. Hinc eſt ꝙ dilectio eius general'r ſub dilectione ꝓximi cõtineꝛ: q̄ȝuis veneratio eius alijs p̄ponaꝛ. q̄ꝛ ei debeꝛ hyp̱dulia. Ueruȝ tñ eſt ꝙ ſpeciali affectu ab omĩbꝫ ipa diligi debet. Sed tñ quantũcũq̄ȝ aliqua creatura magno affectu ſit amanda: p̱ priꝰ ipſa charitas ordinat animũ ad diligēdũ ꝓpriã ſalutē. Hec Bonauen. Unde patet q̄ꝛ eã tantũ debemꝰ diligere vt ꝓ eius amore inq̄ȝtũ eſt mat̄ dei et ꝓpter teſtimoniũ coꝝ q̄ ſunt fidei. ſ. ꝙ ē virgo imaculata ⁊ ſimilia: debemꝰ nos morti exponere. Ad quartũ queſitũ. ſ. quali adoratione ⁊ deuotiõe debeat btã virgo venerari. Rñdeꝛ ſm oĩm theologoꝝ ſn̄iam ſup̱. iij. di. ix. ꝙ adorationis tres diſtinguunꝛ ſpecies. Prima diciꝛ latria que ſoli deo debeꝛ. Eſt ḡ latria reuerentia ⁊ ſeruitus deo debita rõne ſue ſumme maieſtatis ⁊ bonitatis. Unde ſi creature exhibeꝛ honoꝛ deo debitus: eſt idolatria. Secunda dr̄ dulia: que debeꝛ creature inq̄ntũ eſt imago dei. Uñ dulia ē honoꝛ qui debeꝛ ſc̄tis. Tertia dr̄ hyperdulia: a grecis ab hyper qđ eſt ſupra: ⁊ dulia q̄ſi ſup̱ioꝛ dulia. ⁊ hec debeꝛ creature p̄cellenti. ſicut ē caro chr̄i ⁊ aĩa eius. Nam humanitas chriſti ſi conſideraꝛ inq̄ȝtuȝ ſe ſola: debeꝛ ei hyp̱dulia. Secus ſi cõſideraꝛ vt cõiuncta diuinitati: q̄ꝛ ſic debetur ei latria ꝓpter vnitam diuinitatē. Deniq̄ȝ vt patuit hyp̱dulia debeꝛ etiaȝ ligno crucis in q̄ chr̄s pependit. q̄ꝛ fuit inſtrumentũ nr̄e redemptiõis. Modo de btã ỽgine ſciendũ eſt ꝙ ipſa eſt p̱ſona ſanctiſſima: ⁊ inq̄ȝtum eſt mater dei eſt creatura excellentiſſima. ⁊ idcirco debeꝛ ei duplex honoꝛ. Primo q̄dem inq̄ȝtũ ipſa eſt p̱ſona ſancta debeꝛ ei dulia. Sc̄do ỽo inq̄ȝtum eſt mat̄ dei debeꝛ ei hyperdulia. Hec ſm Petrũ aureoli i ſuo cõpen. li. v. Unde ⁊ eccl'ia eã excellentius veneraꝛ: q̄tidie officium celebrans et ipſam laudãs in hoꝛꝭ canonicis: et plurimas feſtiuitates p̱ annũ ipſi. ſ. btē virgini inſtituēdo ⁊ ordinãdo. Patet itaq̄ȝ q̄ȝ amoroſa affectione debet hõ beatam ỽginē laudare ⁊ exorare ⁊ venerabiliꝛ colere: q̄ꝛ citra deũ ⁊ dñm Jeſum chriſtũ ſupra oēm creaturã: ſup̱ om̄es angelos: ſup̱ om̄es ſanctos apoſtolos: ꝓphetas: martyres: cõfeſſores ⁊ virgines ⁊c. vtpote beatiſſimã reginã mundi: genitricē dei veri. O vere gl'ioſa dña excelſa ſup̱ ſidera merito tibi ſeruire debet ſũmo affectu oĩs homo ⁊ cuncta creatura: q̄ꝛ qui te creauit ⁊ omnia: ſacro ꝓtuliſti vtero pro cunctoꝝ ſaluti ⁊c. Uere btõ teſte Hiero. in ſermo. de aſſumptiõe. q̄cquid humanis poteſt dici verbis: minus eſt q̄ȝ laus ⁊ dignitas tua mereaꝛ: nec ſufficit lingua tuas enarrare virtutes. Felix vere es ſacra ỽgo ⁊ omĩ laude digniſſima: quia ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſtus deus noſter.

Articulus ſecundus ꝙ ſicut btã Maria pro nob̄ obtulit chriſto dño ſacrificia deuota obſequioꝝ cordis: oris: op̱is: ⁊ c̄p̱is. ita ⁊ nos debemus Marie deſeruire.

Q Uantum ad ſecunduȝ myſteriũ vicȝ obſeq̄oſe deuotiõis: de q̄ ipa ỽgo btiſſima laudaꝛ ⁊ beatificaꝛ in euãgelio: cum dr̄. Btũs vēter q̄ te portauit ⁊ vbera q̄ ſuxiſti. Uere btiſſima et laudedigna fuere hec deuota obſeq̄a Marie dĩ filio exhibita. vicȝ chr̄m deũ portare: parere: virgineo vbere lactare: caſto amplexu fouere ⁊ enutrire ꝓ mundi ſalute. Aduertendũ aũt ꝙ ipſa btiſſima ỽgo Maria ꝓ totius hũani generꝭ ſalute ⁊ btificatõe obtulit ſe ipam i ancillã ⁊ promptam famulã dei filio: cũ ait. *Ecce ancilla dñi: fiat mihi ſm ỽbũ tuũ* (ſcȝ o angele dei Gabriel) vt ſcribiꝛ Lu. j. Et ideo iure ſibi vēdicauit ⁊ obligauit p̱ hoc totũ genus humanũ. vt ſicut ipa obſequium deuotũ ⁊ ſeruitiũ debituȝ exhibuit chr̄o deo: ⁊ ſe ipam totam in ſacrificiuȝ famulatus et obſequij deuotiſſime obtulit ꝓ generꝭ hũani redemptiõe ⁊ ſalute: Jta ⁊ q̄libet homo debeat vt teneꝛ obſequia ⁊ ſeruitia debita ipſi. ſ. ỽgini matri dei exhibere ⁊ ſeipm̄ in ſacrificio laudis ⁊ cultus deuotiſſime offerre. Notandum ỽo eſt ꝙ gl'ioſa virgo Maria q̄druplici ſacrificio ſeipaȝ obtulit in ſeruitiũ ⁊ obſequiũ deuotuȝ ipſi chr̄o deo noſtro ꝓ generis humani ſalute. propt̄ qđ ⁊ nos homines debemus ei quadrupl'r deſeruire: deuoto q̄ȝ obſeq̄o ⁊ cultu ſacrificare. Primo quidē deuoto ſacrificio vel obſequio cordis. Sc̄do ſacrificio ⁊ obſequio oris. Tertio totius coꝛp̱is. Quarto totiꝰ c̄p̱is. vt patebit ꝓſequendo. Primo itaq̄ȝ beata virgo ſeruiuit nobis in chriſto: ⁊ ꝓ noſtra ſalute ſeipſam obtulit deuoto ſacrificio vel obſequio cordis ⁊ aĩe. Et h̄ multipliciter. Primo q̄dem plena fide creden

do in chr̄m dei filiū. de q̄ dixit Eliſabeth Luc.ij.
Beata q̄ credidiſti qm̄ pficient in te q̄ dicta ſunt
tibi a dn̄o. Ut nēpe teſtat̄ Aug. niſi Maria cre-
didiſſet ꝛ pus fide chr̄m concepiſſet: nequaq̄ȝ in
ventrē ſuſcipere potuiſſet. Un̄ p fidem de corde
mūdo fuiuit Maria: qua filiuȝ dei ſuſcipere ꝓ
mundi ſalute meruit. Deniq̄ȝ tp̄e paſſionis chr̄i
in ea ſola fides pmanſit: quia fugientib᷒ diſcipu
lis ipa ſtetit iuxta crucē. Jo. xviij. Et qꝛ mundus
ſimul cepit eſſe cū fide mediatoꝝ. qm̄ Adam di-
xit. Hoc nunc os ex oſſib᷒ meis ꝛc. vbi ap̄ls dic
Ephe. v. Sacr̄m hoc dico magnuȝ in chr̄o ꝛ ec-
cleſia: ꝓpterea mūdus ſimul etiā finiet cum fide.
Luc. xviij. Cū veniet filius hoīs putas inueniet
fidem in terra? q. di. nō. Unde niſi tp̄e paſſionis
chr̄i pmanſiſſet fides in b. ꝟgine: mund᷒ tunc fi
nitus fuiſſet. O igr̄ felix dei mater. o benignitas
ꝟginis que ſua fide mundū tenuit; ſua fide mū
dū ſeruauit: ſua fide chr̄m cōcēpit ꝛ ꝓtulit mun-
do: ꝛ ſua fide diſcipulos chr̄i ꝛ oīs p ꝯſequens
nos a damnatione liberauit. Sc̄do ſeruiuit
Maria ꝓ nobis chr̄o firma ſpe conſenſum deo
pbendo: ſalutē q̄ȝ hoīm ſperando in fide chriſti
profuturā. Un̄ dicit angelo Lu. j. Fiat mihi ſc̄m
verbuȝ tuum. Deniq̄ȝ ipſa ſola ſpes remanſit in
tp̄e paſſionis chr̄i qua ſperauit certitudinaliter
chr̄m reſurrecturū. vt dr̄ Aug᷒. Qm̄ aūt p fideȝ
Marie ꝛ ꝯſenſum iniciata eſt ſalus mūdi: vt. ſ.
digna haberet̄ ſuſcipe ſaluatorē ſeculi: quem cō-
ſenſum ipſa in certa ſpe deo obtulit: ideo ſua ſpe
mundū ꝟgo ſibi obligauit. Tertio ſeruiuit no
bis Maria de corde ſuo ardentiſſima charitate
deū diligendo: p quā charitatē deum attraxit: ꝛ
vt ita dicā diuinū coꝛ vulnerauit: vt erga homi-
nē ſumme dilectiōis bn̄ficium exhiberet in incar
natione ꝛ paſſione. Unde ipſi virgini dicit deus
Cant. iiij. Uulneraſti coꝛ meū ſoroꝛ mea ſponſa
vulneraſti coꝛ meū. Et in huius ſignū cum ipſa
patienti chr̄o in cruce aſtaret: voluit poſtq̄ȝ iam
mortuus eſſet chr̄s deus vt pſente ipſa b. ꝟgine
coꝛ ꝛ latus chr̄i tranſfigeretur ab vno militum
lancea ꝛc. Jo. xix. Nam cum chr̄s in hac tranſfi
xione nullaȝ penā ſuſtinuerit: vtpote q̄ iam ob-
ierat ꝛ corp᷒ mortuū non ſentiebat. voluit tn̄ in
ſignum amoris in corde vulnerari: vt hec pena
fieret ſolius ꝟginis matriſ aſtantiſ: que tam vehe
mens fuit in aīa eius ex doloris compaſſione et
gladio ꝛ tāſenſibilis in corde citra mortē: quan-
ta fuiſſet in chr̄o corpaliter ſi ſupuixiſſet. Un̄ p
nimio dolore ipam ilico obijſſe credendū eſt ni-
ſi diuino miraculo fuiſſet pſeruata. Sic ḡ in ſi-
gnū ſummi amoris quo vulneratū coꝛ chr̄i at-
trahebat̄ a vulnerato corde Marie ad paſſionē
ꝛ generis humani redemptionē ex nimia chari-
tate mutua voluit chriſtus coram matre ī corde
vulnerari: vt coꝛ maternū amore chriſti langui-
dum ꝛ tranſfixū declararet: ꝛ q̄ȝtū charitas chr̄i
ꝛ eius matriſ nobis ad ſalutē profuerit demon-
ſtraret. qꝛ vicȝ deus nos hoīes pcipue propter
ſuā matrē quā de nr̄o genere elegit diligeret: ꝛ ꝓ
eius amore pncipalius ac ex cōſequeti per ipam
nos redimeret. Ideo ipſa ait illud Eccl'i. xxiiij.
Ego mater pulcre dilectiōis. id eſt diuine ꝛ agni-
tionis ꝛ ſcrē ſpei ꝛc. Quarto ſeruiuit nobis ma
ria de corde intime condolendo ꝛ compatiendo
chr̄o paſſo. qꝛ eius aīam doloris ptranſiens ꝓ
nob̄ gladius immolauit. Unde Chry. in ſermo
ne de paſſione dicit ſic. In paſſione chr̄i duo vi-
debantur altaria. Unū in pectore Marie. Aliō
in chriſti corpore: chriſtus carnem pro nobis et
ſanguinē: Maria immolabat aīam. Optabat
quidē ipſa cum chriſto ſanguinē ſuum fundere
ꝛ corpali morte redemptiōis ꝯſummare myſte-
rium. Sed hoc ſolius ſummi ſacerdotis. i. chr̄i
erat priuilegiū: vt nos d̄ ſanguie ſuo in ſcā in-
ferens redimeret. Cooperabat̄ tn̄ plurimum ſ₃
modū ſuū ad ꝓpiciandū deū ille maternus affe-
ctus ꝙ mat̄ peteret: filius ꝓbaret: pat̄ donaret.
Fili᷒ eīm. ſ. de cruce ad pectus ꝛ vbera mr̄is ſup-
plicantis. Pater ꝟo ad crucē ꝛ vulnera chr̄i in-
terpellantiſ reſpiciebat. ꝛ ſic ſalus vicȝ hoīs pa
tre ꝓpiciante fiebat. Hec Chry. Quinto ſerui-
uit nobis Maria deuoto corde nr̄am redēptio-
nem deſiderando ꝛ ꝓmouendo. Ex quo deſide-
rio ꝓpriam animā doloris gladio vulnerandaȝ
obtulit: vt patuit. Et inſup pre toto mūdo ſum-
me dilectum vnigenitū pro nr̄is ſcelerib᷒ mor-
teꝛ ſanguinis effuſione ſatiſfacturuȝ obtulit ho
ſtiam ꝛ oblationē ſuauiſſimā deo patri qua ma
ius pro nobis dare non potuit. Unde Apoca. j.
ſcribitur. Dilexit nos. ſ. chr̄s ꝛ mater eius. ꝛ la-
uit nos. ſ. ipſe Jeſus a peccatis nr̄is in ſanguine
ſuo. ſ. de ꝟgīe matre ſumpto. Deniq̄ȝ pterea bt̄a
ꝟgo Maria deuotiſſimo corde ꝓtulit nobis in
ſuo predulci chr̄o nato panem celeſtem ꝛ potum
vite eterne. i. corpus ꝛ ſanguinē chr̄i in ſacro quo
paſcimur ad ſalutem eternam: dicente ſaluato-
re. Joan. vj. Caro mea vere eſt cibus: ꝛ ſanguis
meus vere eſt potus: q̄ manducat meā carnem ꝛ
bibit meū ſanguinē: habet vitā eternā. Sexto
ſeruiuit nob̄ Maria de cordis ꝛ aīe ſue poten
tijs. vicȝ: memoria: intellectu: voluntate: ꝛ cogi-
tationib᷒: omnia ad ſalutē noſtrā neceſſaria my
ſteria hauriēdo: cōſeruando: cōferendo ꝛ manife
ſtando. Un̄ Lu. ij. Maria cōſeruabat oīa ver
ba hec conferens in corde ſuo. Conſeruabat inq̄ȝ
in mente: vt poſtea tp̄e ſuo manifeſtaret apoſtol'
ad pdicandū per mundū ꝓ ſalute hoīm omnia
myſteria fidei chr̄i: ſicut exponit Beda. Septi-
mo ſeruiuit nob̄ Maria de corde ꝓfunda hūili-
tate deū inclinando ꝛ mitigando erga gen᷒ hu-
manū: vt ꝓ eoꝝ ſalute hūanaret̄. Un̄ Aug. ī ſer-
mone de aſſumptione dr̄ ſic. O vere bt̄ā hūilitas
marie q̄ deuȝ hoīb᷒ pepit: vitā mortalib᷒ edidit:
celos innouauit: mundū purificauit. paradiſuȝ
aperuit. aīas ab inferis liberauit. O ꝟo glioſa

p

marie hūilitas q̄ porta paradiſi efficiꝛ: ſcala celi ꝯſtituiꝛ: ꝑ quā deſcēdit deus ad terras. Hec ille. Ecce ſacrificia marie. Debemꝰ itaqꝫ ⁊ nos deuoto obſeq̄o Marie deſeruire de corde. Primo offerēdo ei verā fidē q̄ ꝓfiteamur eius ꝟginitatē in cōceptu ⁊ partu ac poſt partū. Et q̄cquid credit ſctā eccl'ia: q2 ſine fide impoſſibile eſt placere deo: vt teſtaꝛ apl's Heb. xj. Scdō debemꝰ offerre ſpem vt cōfidamus de pietate ⁊ virtute ac ptāte eius: q2 in ipſa omīs grā vie ⁊ veritatꝭ: oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutis. Ecci. xxiiij. Ideo canit eccl'ia di. Salue regīa miſcdīe vita dulcedo ⁊ ſpes noſtra. i. nr̄e ſalutis. Tertio debemꝰ charitatē: vt q̄libet catholicꝰ dicere poſſit illud Sap. j. Sup ſalutē ⁊ ſpeciem dilexi eam. Et certe diligenda eſt Maria vt rediligat nos: q2 ipſa dt Prouer. viij. Ego diligētes me diligo. Unde Cañ. j. Recti diligunt te. Omnes igiꝛ iuſti debent eā diligere.

Quarto debemꝰ compaſſiōis deuotionem et pietatem recordādo de chr̄i doloribꝫ ⁊ matrꝭ eiꝰ meroribꝫ. Unde Ecci. vij. Honora patrem tuū ſcꝫ deū. ⁊ gemitꝰ mr̄is tue. ſ. Marie quē habuit ſub cruce chr̄i: ne obliuiſcaris ⁊c̄. ꝓpter qd̄ conſulitur a deuotꝭ: vt hō q̄libet die ſaltē. xv. Paṫ nr̄ ⁊ xvij. Aue maria dicat: ⁊ oret ꝓ chr̄i paſſiōe ⁊ eꝰ matrꝭ cōpaſſione. Et ſm̄ ꝙ dicit Ludolfus lib. de vita chr̄i. ⁊ aſſerunt deuoti. ſic faciēdo per annum: cuilibet vulneri chr̄i cedit vnuꝫ paṫ nr̄: q̄ſi pro annua penſiōe. Et ꝯtinuando. xv. annis: cedit cuilibet gutte ſanguīs chr̄i vnuꝫ. ſ. Pater nr̄. Nā vt ſcribiꝛ in metro. Septuaginta q̄nqꝫ q̄ter centē milia q̄nqꝫ. Tot ferꝛ chr̄s pro nobis vulnera paſſus Et in anno tot ꝯſilr̄ pr̄ nr̄ reſultant ex q̄tidiano q̄ndenario Quinto debemꝰ b. ꝟgini deuoti cordis deſideriū ⁊ pleno aīo ſeruitio ipiꝰ nos mancipare. Ecci. vj. In omni aīo tuo accede ad illā: ⁊ in omni ꝟtute tua ꝯſerua vias eius: ⁊ inueſtiga illā. ſ. orando ⁊ ſtudendo: predicādo ⁊ laudādo. Et ſubdiꝛ. Decor em̄ vite eſt in illa. ſ. gratie in p̄ſenti: ⁊ glorie in futuro. Et vincula illius. i. ſeruitia quibus ad ſua obſequia nos cōſtringimus alligatura ſalutaris: eo ꝙ trahunt ad ſalutē: ⁊ extrahunt de peccatis. Hec ibi autoritas. Sexto debemꝰ iugi ⁊ frequenti memoria: cogitatu ⁊ intellectu bn̄ficia nob̄ ab ipa impenſa reuoluere: ⁊ mentis oculū ad eam dirigere ⁊ ꝯferre ac ptractare de his que ad eius pertinent gl'iam ⁊ honorē. quia vt dr̄ Sap. vj. Cogitare de illa ſenſus eſt ꝯſummatꝰ: ⁊ qui vigilauerit ad illā cito erit ſecurꝰ. Unde Anſ. Aſſidue rogāda eſt Maria vt ⁊ congratulatio btitudinis eius ſit ſp̄ apud nos: ⁊ cōpaſſio miſerie nr̄e ſemper ſit apud eam. Hec ille. Septimo debemꝰ btē ꝟgini deuoto corde humilē reuerentiā: ne videlicet corā oculis ſuis aliq̄d mali cogitare aut ſentire audeamꝰ: ne forte oculos ſue miſcdīe puriſſimos a nobis auertat. q2 vt ſcriptū eſt Abacuch. j. de filio ⁊ mr̄e. Mundi ſunt oculi tui: ⁊ ad iniq̄tatē reſpicere nō poteris. Sꝫ debemꝰ humiliꝛ timere ne ipam offendamꝰ. q2 p̄ceptum eſt Leuiꝛ. xix. Unuſquiſqꝫ patrē ſuū. i. deū: ⁊ matrē ſuaꝫ. i. b. Mariā: timeat. Sicqꝫ hūiliꝛ ipam debemꝰ reuereri: caput diſcooꝑiendo: genuqꝫ flexo adorando. ſicut boni famuli ⁊ ancille faciunt dn̄e ſue regine. Un̄ abbas Eckebertus di. Creatoris inq̄t matrē oīs creatura magnificet ⁊ eius regie maieſtati ſe inclinent celū ⁊ t̄ra ⁊ oēs q̄ habitant in eis. Hec ille. Et ſic claret q̄uō de corde debeamꝰ deuotuꝫ obſequiū ſacrificare b. ꝟgini.

Capitulū. II. qualia ſeruitia vel ſacrificia exhibuit Maria de ore.

S Ecundo p̄ncipal'r vt premiſi btā virgo deuote ſeruiuit ⁊ obſequiū p̄ſtitit chriſto ꝓ toto genere humano in ſacrificio oris. Sunt aūt ſeptē precipua ſacrificia oris offerenda deo a genere hūano. iuxta illud ps̄. Septies in die laudē dixi tibi ſup omīa iudicia iuſtificatōis tue. Septies ait dixi. id eſt ſeptē ſacrificia oris obtuli ſup oīa iudicia tua. i. omīa alia ſub hec ſeptē comp̄hendendo. Sunt aūt hec ſeptem p̄cipua ſacrificia oris que eliciunꝛ per ordinem ex cantico ꝟginis Magnificat. Primū eſt magnificatio. ſ. dei: de qua ps̄. Magnificate dn̄m mecū: ⁊ exalte. no. eius in idipm. Hoc fecit maria in oris ſui ſacrificio: cum ꝓ incarnatione dei magnificauit deū: di. Magnificat aīa mea dn̄m: ꝓpter qd̄ hō debet ipam magnificare ⁊ ſuperexaltare ac gl'ificare pre alijs ſanctꝭ: quod facit eccl'ia canendo. Sctā inq̄t ⁊ imaculata virginitas q̄bꝫ te lau. efferā. i. extollā neſcio. q2 quē celi cape nō po. tuo gre. ꝯtuliſti. Scdm̄ ſacrificiū oris deo exhibendū obſeq̄oſe ⁊ deuote ē iubiloſa dei laudatio. de q̄ Ps̄. Libera me de ſanguinibꝫ deꝰ deꝰ ſalutꝭ mee: ⁊ exul. lin. mea iuſti. tuaꝫ. exultabit. i. exultāter laudabit. Un̄ ſubdiꝛ. Dn̄e labia mea apꝑies: ⁊ os meū annū. lau. tuaꝫ. Hoc fecit Maria cū ait ſcdo ꝟſu. Et exultauit ſpūs meꝰ in deo ſa. m. Debemꝰ igr̄ ⁊ nos hoīes Mariā exultanter cū ſuo filio ⁊ in filij opibꝫ videlicet nr̄e ſalutꝭ laudare exultāter. Un̄ canit eccleſia. Tu. ſ. ꝟgo Maria regis alti ianua ⁊ porta lucis fulgida vita data ꝑ ꝟginē gētes redemꝑte plaudite. ſ. in voce exultatiōis. Un̄ idem ps̄. Uiderunt omīs fines terre ſalutare dei nr̄i. ſ. in q̄ ſpūs Marie exultauit cū dixit: in deo. ſ. ſalutari meo. ſb̄diꝛ. Jubilate q̄ oīs terra: cātate ⁊ exultate ⁊ pſallite. Tertiū ſacrificiū oris eſt confeſſio q̄ fit: ꝓpriam hūilitatē cōfitendo: ⁊ cū q̄s hoīm hꝫ pctā fatēdo in ꝯfeſſione corā ſacerdote: ſic q̄ꝫ diuinā iuſticiā q̄ pctm̄ nō relinq̄t impunitū cōmēdando. ſicut faciebat ſctūs Eſdras vt ptꝫ lib. eiꝰ pmi. ix. c. cū dicebat. Dn̄e deus meꝰ confundor ⁊ erubeſco faciē meā leuare ad te: qm̄ iniquitates nr̄e multiplicate ſꝛ nimis ſup caput nr̄m: ⁊ creuerunt vſqꝫ ad celum. Et infra. Dn̄e deus iſrael

iuſtus es tu.ſ.in puniendo nos ꝓ pctis. Sic et Manaſſes ſua pctā ꝯfitebat̃ ⁊ deū iuſtū in iudicijs ſuis quibus ipꝫ affligebat cōmendabat.ij. Paralip.vlt. Sedqꝛ b.ꝟgo maria nūꝙ peccauit.tn̄ vtiqꝫ hoc gen⁹ laudis de ſua hūilitatis cōfeſſione exhibuit deo ꝓ nr̄a ſalute:cū dixit Reſpexit humilitateꝫ ancille ſue:ecce enī ex hoc btāꝫ ⁊c̃. O mira hūilitas marie et virtuoſitas:qꝛ cum eſſet ſctiſſima et oīm ꝟtutū plena non loquit̃ de alia virtutis plenitudine ꝙ̃ d̕ hūilitate quam reſpexit dn̄s. Debemus ergo ⁊ nos in obſeq̄o virginis ꝯfeſſionē facere deo ⁊ ipi pctā nr̄a cōfitēdo pcipue in ei⁹ laudibꝫ pparando ad ei⁹ feſta Un̄ in cōmuni confeſſione q̄tidiana ſolet eccleſia dicere. Confiteor deo omnipotenti ⁊ b. Marie virgini ⁊ oībꝫ ſanctis.q.d.confitens.ſic fateor pctā mea corā deo ⁊ btā ꝟgine. vt ipam laudem ⁊ ipa intercedat ꝓ me ⁊c̃. Quartū ſacrificiū orꝭ ē gratiarūactiōis qđ obtulit Maria cū i cantico ſubiunxit. Quia fecit mihi magna q̄ potēs ē ⁊c̃. Debem⁹ ⁊ nos ergo deo gr̄as agere:⁊ b.ꝟgini pro bn̄ficijs nobis ipenſis ꝑ ipſaꝫ. Un̄ Aug⁹ ait. O b.maria q̄s valeat tibi digne iura grarum ⁊ laudū pconia ipendere:que ſola ſuccurriſti mūdo ꝑdito:q.d. nullus Quintū ſacrificiū oris ē bn̄dictio.ſ.diuini nomīs. Juxta illud ps̄. Benedicite omnia opa dn̄i dn̄o ⁊c̃. Hanc fecit maria ꝓ genere humano gratias agendo in cantico cuꝫ ſubiunxit. Qui potens eſt ⁊ ſanctū nomē ei⁹. Ecce nomen dn̄i benedicit:cum ſanctum ⁊ potiſſimū edicit. Debemus ergo ⁊ nos bn̄dicere deū ⁊ matrē ei⁹ mariā:ac noīa coꝝ.ſicut ⁊ eccleſia ſolet in fine horarum dicere. Bn̄dictuꝫ ſit inq̄t nomen dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i ⁊ nomen ꝟginis marie in eternū ⁊c̃. Et certe per hec bn̄dictionē a deo ⁊ matre eius ꝯſequemur.qđ ꝓbat̃ tali rōne. Si enim Abrae dixit deus Benedicā benedicentibꝫ tibi: ⁊ maledicaꝫ maledicentibꝫ tibi. Gen̄.xij. Et etiaꝫ Jacob dixit Gen̄.xxvij. Qui maledixerit tibi:ſit ille maledictus: ⁊ qui bn̄dixerit tibi: bn̄dictōibꝫ repleat̃. Hoc dixit per os ſcti Jſaac patriarche ſpiritusſanctus: q̄nto magis iſta credēda ſūt de b.virgine ⁊ eam bn̄dicentibꝫ. Deniqꝫ angel⁹ Gabriel eam benedictaꝫ ꝓnunciauit dī. Benedicta tu in mulieribus. Et ſimiliter ſancta Heliſabet in viſitatione:⁊ ex hoc celebre nomen angelus in eccl̃ia: ⁊ ſpecialē gratiam ꝓphetie Heliſabet conſecuti ſunt. vt patet in euāgelio Luc.ij. Ergo ſequitur ꝙ qui eaꝫ bn̄dicunt a deo ꝓmerebunt̃ benedictiōis participationē. Juxta illud ps̄. Benedicentes ei hereditabūt terram. Maledicētes autem diſperibūt: vt ſunt heretici:blaſphemi pagani ⁊c̃. Sextum ſacrificiuꝫ oris dicit̃ oratō. Juxta illud ps̄. Sacrificiuꝫ laudis honorificabit me illic:id eſt in laude oratōis iter.ſ.ad patriaꝫ q̄ itinere oſtendam ſalutare dei.id ē filiū dei ⁊ matrem ei⁹ per quā opatus eſt de⁹ pater ſalutem ī medio terre Hoc ſacrificiuꝫ orationis ſubiūxit btā ꝟgo ꝓ perſona generis humani dī. Et miſericordia eius a ꝓgenie in ꝓgenies timentibꝫ eū. qꝛ in orōne miſcđia dei petit̃: que oībꝫ mediāte maria que eſt mat̃ miſcđie preſtat̃ timentibꝫ deum. Jtaqꝫ debem⁹ ⁊ nos hoc ſacrificiū offerre deo ⁊ mr̄i eius.i.exoratiōis interpellatiōeꝫ. ꝓpter qđ in huius ſignū eccl̃a in letania ſctōꝝ tribus vicibꝫ interpellat mariā vt oret ꝓ nob. Primo đt:ſancta maria ora ꝓ nob. Scđo đt: ſctā dei genitrix ora pro nob. Tertio đt: ſancta virgo virginū ora pro nobis. Et hoc ad ſignificandū ꝙ coram ſancta trinitate ipa habet ius ⁊ ptātem ꝓ nobis impetrādi: ⁊ ideo eā debem⁹ exorare in om̄i neceſſitate. Hinc Beda ait Exorāda eſt clementia ſaluatoris iugiter: vt btē matrꝭ eius memoriā dignos nos faciat venerari.ſ. pro miſericordia cōſequenda. Septimuꝫ ſacrificiū oris eſt mirabilium dei enunciatio ſeu pdicatio. de qua Ps̄. Confitemini dn̄o ⁊ inuocate nomē ei⁹: narrate omnia opa ⁊ mirabilia eius ⁊c̃. Hoc ſacrificiū fecit maria in reliq̄s cantici verſibꝫ vſqꝫ in finē: dī. Fecit potentiā in brachio ſuo: diſper.ſuper.⁊c̃. Depoſuit potētes de ſe.⁊c̃. Eſuriētes impleuit bo.⁊c̃. Suſcepit iſrl̃.ſ.humanaꝫ naturā aſſumendo ex gente iſrael:recordatus miſcđie ſue. Sicut locutus eſt ꝓmittendo ad Abraā ⁊c̃. Debemus ergo ⁊ nos pdicare ⁊ enūciare mirabilia dei opera facta in btā ꝟgine ꝓ noſtra ſalute: vt ꝙ deum in btō vētre portauit: lactauit: ꝟgo peperit: ⁊ ſil̃ia. Unde ⁊ eccl̃ia tales laudes in honore virginis frequētat in officio: dī. Quē terra pontus ethera colunt adorāt predicant: trinā regentē machinā clauſtrū marie baiulat. Cui luna ſol ⁊ oīa deſeruiunt per tpa: perfuſa celi gr̄a geſtant puelle viſcera ⁊c̃. Et ſic patet.

Cap.III. quō b. Maria ſacrificiū ſeruitutis exhibuit chr̄o de corpore ꝓ nobis

Ertio beata ꝟgo ſeruiuit chr̄o pro nob̃ t de ſacrificio ⁊ obſeq̄o totius corꝑis: vt claret ꝑ ſingula membra diſcurrendo. Nam de auditu nob̃ ſeruiuit qn̄ angelicā ſalutationē ſuſcepit ꝓ chr̄i incarnatōne. De oculis: ꝓ nobis lachrymādo ex pietate in paſſionibꝫ chr̄i: qꝛ cum flente chr̄o in iſta valle miſerie ⁊ ipſa flebat. Et etiāꝫ qꝛ cōpatiens humane noſtre captiuitati deū cū lachrymis ꝓ liberatōe generꝭ hūani exorabat. Nūc q̄ꝫ ſeruit q̄tidie intuendo nr̄as neceſſitates mr̄no ocl̃o: vt fideliſſima aduocata ſubuenire parata. Jtem de naſo nobis ſeruiuit qn̄ in locū fetidū montē.ſ.caluarie vbi erant plura cadauera ꝓ nr̄a ſalute aſcēdit: ⁊ ſub cruce ſtetit: atqꝫ cum filiū de cruce depoſitū ſuſcepit: ⁊ in oſcula ruens faciē ei⁹ ſputꝭ fetidis iudeoꝝ maculatā extercit: ⁊ ſic fetorē ſputoꝝ ſuſtinuit. Jteꝫ de labijs ⁊ lingua ſeruiuit: cū dixit. Ecce ancilla dn̄i. ⁊ iterū gr̄as agens. Magnificat inq̄t anīa mea dn̄m. O ꝙ̃ ſuauiſſima: o ꝙ̃ vtiliſſima fuerūt nobis ꝟginis labia ⁊ lingua q̄ tam efficacia ꝓ tu

lerūt ꝟba: vt mox deꝰ in vterū eius deſcenderet: ⁊ nos ſaluaret. Uere fructuoſiſſimū ꝟbū marie qꝺ ſanauit vna ꝓlatione ꝯſenſus totuȝ genꝰ humanū: cū ait. Fiat mihi ſm ꝟbū tuū. Deniqȝ ꝙti die nobis ſeruit Maria in celo labijs ⁊ lingua intercedendo. Itē de dentibꝫ nobis ſuiuit: quando ipſi ſui dentes cādidi ⁊ eburnei more nutricis maſticauerūt cibū ꝑuulo Jeſu: q datus eſt nob in cibuȝ vite ⁊ redēptōeȝ. Itē de collo ⁊ gutture ſeruiuit qñ chr̄m filium collo mr̄no pendentem amplexando geſtauit. Et ſimilr̄ de brachijs et humeris qñ chr̄m portauit in egyptū: vl' quando reduxit de egypto. cū em̄ iam ꝑtunc chriſtus erat etatis aliquantulū ꝓuecte. vtpote ſeptem vl' octo annoruȝ ſm hiſtorias. ꝓfecto cū tamlongū iter nō cōueniat tali puero ꝑagendū: ſed materno eſt brachio reportatꝰ. credit̄ ḡ ꝙ nō parū fatigiū habuerūt brachia marie in ſupportādo chriſtuȝ tanto itinere: ſed oē tale dulce ei erat pre filij dilectione ⁊ zelo ſalutis humane. Item de manibus ſeruiuit: chr̄m balneando: pueꝝ alligādo: ⁊ tunicam ſibi faciendo: de vberibꝫ ꝟgineo lacte alēdo. De pectore intima dilectōe aſtringendo ⁊ fouendo. Itē de ſanguie miniſtrādo parte puriſſimā: de qua formaret. ſſ. chr̄i corpus alimentū noſtre ſalutis. Deniqȝ ꝺ viſceribꝫ ⁊ vtero chr̄m nouem menſibꝫ portando. Uñ canit eccl'ia. Beata viſcera Marie ꝟginis q̄ por. eter. pa. filium. Sed ⁊ de pedibꝫ ſeruiuit filiū portando ⁊ in triduo requirendo. Ecce qꝛ pro nr̄a ſalute b. ꝟgo ſe ipſam in obſequiū chr̄i deuote ſacrificauit ⁊ impendit. Idcirco ꝓpter hmōi ſeruitia videt̄ ip̄a petere mercedem nobis per ꝓpheraȝ Zach. ix. ca. dicens. Si bonū videt̄ in oculis vr̄is afferte mercedeȝ meā. Si nō: quieſcite. ſ. vt ſaltem malum pro bono: ⁊ odium ꝓ dilectōne non rependatis offendendo. Debemꝰ ḡ chariſſimi ꝓ mercede ſeruitutis b. virginis rependere ſuitutē. vt. ſ. ſingula nr̄a a pctō coercendo mēbra: offeramus in eius honorē caput inclinando ad adoranduȝ: oculos ad deuotas lachrymas in exoratiōe eius fundendū. auditum ad audiendū gratāter eius laudes ⁊ predicatōes. vñ Ber. dicebat. Nil ita me ꝺlectat ſic de Maria audire ſmoneȝ. Itē offeramꝰ naſum paupes fetidos ꝓ amore ꝟginis viſitando: os ⁊ guttur vigilias feſtiuitatū eiꝰ ⁊ ſabbatum diem ieiunādo: linguā laudādo: pectꝰ ſincere amādo: manꝰ ad paupes extendendo: ⁊ q̄cquid ad cultum b. ꝟginis ꝑtinet faciēdo: vt eius imagines ornando: luminaria preparando: ⁊ ſil'ia atqȝ pedes nr̄os offeramꝰ: in honoreȝ eius eccl'ias ſub noīe eius viſitādo. Nā reuera vt ſcribit̄ Eccl. vj. Exiguū in oꝑe eiꝰ laborabis: ⁊ cito edes de generatōibꝫ illiꝰ q. di. modicꝰ labor reſpcu fructꝰ ſue ſuitutis. Et Prou. viij. Btūs hō q audit me. i. obedit mihi: ⁊ q vigilat obſeq̄ndo ad fores meas ꝙtidie. q me inuenerit: īueniet vitā ⁊ hauriet ſalutē ⁊c. Deniqȝ debemꝰ etiaȝ chariſſimi ꝙtidie bn̄dicere ſingula mēbra Marie qbꝫ ſuiuit chr̄o: vt in ſingulis mēbris reportemꝰ benedictioneȝ ab ea. Et hoc facere debemꝰ deuote ꝑ ſingula ſalutando ſalutatiōe angelica coram imagie virginis genufleccendo: ⁊ poſt ſalutationeȝ dicendo. O gl'ioſa ꝟgo dei mr̄ adoro ⁊ bn̄dico ter oīa tua ſctiſſima mēbra qbꝫ pro nr̄a ſalute ſuiuiſti dn̄o Jeſu chr̄o. Sicut dictabit deuotio magis ꝙ̄ ſermo. Dicunt em̄ q experti ſunt: ⁊ teſtant̄ qui a viris ſanctis audierūt ꝙ vix pōt inueniri modus alius deſeruiendi ꝟgini per moduȝ quotidiane penſionis q̄ tantū cōplaceret ſicut modꝰ p̄ſatus

Capitulū. IIII. quō b. Maria exhibuit ſe pro nobis chr̄o in obſequiū toto tp̄e.

Quarto vt p̄miſi obſequiū deuotionis ꝓ nob obtulit b. ꝟgo ipſi chr̄o de toto tp̄e: qꝛ vitē totū tp̄us vite expendit ipſa btā ꝟgo in ſeruitio dei ⁊ ꝓmotiōe ſalutis hūane orando: ꝯtēplando: laborando: ⁊ q̄cquid faciendo. Et ꝑtunc ip̄a in celo vſqȝ ad finē mundi non deſinit ſeruire multiplr̄ nob miſerrimis ⁊ indigniſſimis peccōribꝫ intercedēdo ⁊ aduocando: licet id capere mens hūana non ſufficiat: nec lingua enarrare valeat. Et ꝓpterea debemꝰ nos q̄ omni tp̄e deſuire nō poſſumꝰ: ſaltē certis tp̄ibꝫ eiꝰ obſeq̄o mancipare nosipſos: vt ſaltē ad eiꝰ feſta ſolennizanda debite p̄paremur ꝑ pniam: ꝯtritōeȝ ⁊ ꝯfeſſionē. Sciendū qm̄ nō niſi ꝑ ipam habet redire hō ad feſtū eťni gaudij. vñ Eccl. xliij. A luna ſignū diei feſti. Nā luna ē maria. dies feſtꝰ dies eťnitatis. Hinc Naū. j. Celebra iuda feſtiuitates tuas: ⁊ redde altiſſimo vota tua. Judas cōfitens interptat̄: ⁊ ſignificat fidelē ꝑpl'm cui iubet̄ vt celebret feſtiuitates. ſ. chr̄i ⁊ marie ac ſctōꝝ. ⁊ dicit: feſtiuitates tuas. i. ad cōmodum tuū inſtitutas. Deniqȝ debemꝰ in q̄libet hebdomada ſaltē vno die ſpēalius btē ꝟgini deſeruire. ⁊ hec cōuenientiſſime eſt dies ſabbati quā eccl'ia ſpecialiſſime deputauit btē ꝟgini. Si querit̄ quare dies ſabbati p̄cipue ſit ꝯſecrata b. ꝟgini. Rn̄det̄ ꝙ plures ſūt cauſe. Prima ꝓpter recordationem martyrij ꝟginis ⁊ cꝰ meditatōis. Sic em̄ ꝓ chr̄i paſſione ꝯſecrata eſt dies veneris: ita ꝓ mr̄is cōpaſſione ſuccedēs dies ſabbati que mediat int̄ dn̄icam diem reſurrectiōis ⁊ diē paſſionis chr̄i: eo ꝙ btā ꝟgo Maria nr̄e ſalutis eſt mediatrix.

Scd̄a cā ꝓpter ſtabilitatē fidei q̄ in iſta die in ipſa ſola ꝑmanſit: diſcipulis cūctis ſcandalum patientibꝫ ex morte ⁊ paſſiōe chr̄i Jeſu. Tertia huiꝰ rō: qꝛ vt refert̄ in miraculoꝝ hiſtorijs etiaȝ Anſ. tali die multoties legitur b. virgo miracula feciſſe: ⁊ bn̄ficia peccatoribꝫ preſtitiſſe. Nam ⁊ apud grecos Conſtantinopoli fuit q̄daȝ imago btē ꝟginis: ante ipam q̄ȝ velamen pendens: qꝺ miraculoſe a nona ſexte ferie diuina ꝟtute ſe aperiendo recedebat: ⁊ poſt nonam ſabbati redibat. Cuius hec ratio: vt ſcȝ oñderet̄ ꝙ p̄cipue tali die

beáte ꝟginis facies pctõꝛibꝫ oꝛãtibꝫ intendebat Propt qõ greci illũ die ſolenne duxerũt. Dein de ꝯſuetudo illa ad latinos trãſiuit ꝗ̃tum ad h̃ vt vicȝ illa die ſpecialis honoꝛ b. ꝟgini exbibeat O igit om̃es eam veneremur ⁊c.

Articulus tertius ꝙ ꝗ̃libet fidelis inducit ad deuote ſeruiendũ Marie .xij. rõnibꝫ.

Quantũ ad tertiũ

mysteriũ ꝑncipale .ſ. groſe inductiõis Nota ꝙ ſm nũeꝝ .xij. ſtellaꝝ i coꝛona capitꝭ b. ꝟginis deſcꝑta Apoc. xij. poſſumus ad pñs diſtinguere .xij. pcipuas rõnes que inducũt vnũquẽqȝ fidelẽ ad deuote ſeruiendũ b. ꝟgini ⁊ colendũ maxima veneratione ipam tanqȝ glo rioſiſſimã celi reginã: ⁊ oꝛdiare poſſumus has rationes in tribus quaternarijs. Nã ꝑmus ra tionũ quaternarius accipit ex parte dei. Secun dus ex parte ipius virginis benedicte. Tertius ex parte hominum.

Prima rõ diuine ꝓceptõis.
Scđa diuine actionis.
Tertia diuine redundationis.
Quarta diuine gl'ificatiõis.
Quinta ratio dignitatis.
Sexta ratio pietatis.
Septima ratio autoꝛitatis
Octaua ratio officioſitatis.
Nona rõ recompenſationis.
Decima ratio recuperatiõis.
Undecima rõ adquiſitiõis
Duodecima rõ celeſtis remuneratiõis.

Prima itaqȝ rõ dĩ diuine ꝓceptiõis. qꝛ deꝰ ꝓcce pit ſuã matrẽ honoꝛari. Exod. xx. Honoꝛa patrẽ ſcȝ deũ: ⁊ matrẽ .ſ. ſpũalem .i. mariã. Uñ per Pſ. ait ſpũſſanctꝰ. Adoꝛate ſcabelluȝ pedũ eius: qm̃ ſcm̃ eſt. Caput ꝗ̃ppe chr̃i diuinitas eſt. Pedes ꝗbꝫ venit ad nos eſt hũanitas: cuiꝰ ſcabellum dĩ virginalis vterus in ꝗ̃ requieuit. Hoc ſcabelluȝ adoꝛauerũt tres magi qñ ꝓcidentes adoꝛauerũt chr̃m ⁊ matrẽ eius. Matth. ij. Hoc debemus ⁊ nos adoꝛare ⁊ honoꝛare obſequijs: vt poſſimꝰ vitã eternaȝ theſaurizare. Proinde Eccl. iij. Sic qui theſaurizat ita ⁊ ꝗ̃ honoꝛificat matrẽ ſuaȝ .i. Mariã. Iuxta hoc thema ꝑdicare potes Pri mo de debita honoꝛificatiõe. vide queſtionẽ pri mo articlo. quã vis. Item ſcđo de modificatiõe ex .ij. articlo. Tertio de inductiõe. ⁊ hoc tertio ar ti. Scđa rõ diuine actõis. quia cum oĩs actio dei ⁊ dñi Ieſu ſit nr̃a inſtructio: ex quo ipe deus b. virginẽ honoꝛificauit: ⁊ eidem obſequiũ ſui tutis ꝓbuit: debemꝰ ⁊ nos ipam honoꝛificare ⁊ ſibi deſuire. Si dicas: vbi fecit deus hec ꝑdicta Dico ꝙ deꝰ honoꝛauit b. ꝟgineȝ ⁊ tota trinitas: cũ ꝑ angelum honoꝛifice ſalutauit ⁊ bñdixit: di. Aue grã plena dñs te. ⁊c. Sed ⁊ filiꝰ dei chr̃s ve rus deꝰ ei obſequȝ .xxx. ferme annis exhibuit. ſic ſcribit Luc. ij. Deſcẽditqȝ cũ illis ⁊ ſubditus erat illis .ſ. miniſtrãdo ⁊ obediẽdo ꝑ om̃ia. Tertia ratio diuine redundatiõis. qꝛ ꝗ̃cquid reuerentie mr̃i exhibet redundat in filiũ ⁊ ecõuerſo. qꝛ ꝓpter chr̃m deũ natũ ex ꝟgine ipa: veneratõis cultus fit ꝟgini: ⁊ in virgine matre chr̃s honoꝛat. Uñ Eccl. iiij. Qui ſeruiũt ei .i. matri dei: obſequẽtes erunt ſctõ .i. chr̃o. ꝗ̃ eſt ſcũſſanctoꝝ. Dañ. ix. Uñ Hiero. in ſer. de aſſump. Nimiꝝ ait honoꝛ ma ternꝰ eius eſt ꝗ̃ natꝰ eſt ex ea ꝟgine. Nulli dubiũ quin totũ ad gl'iam chr̃i ꝑtineat ꝗ̃cqđ digne eiꝰ genitrici ĩpenſum fuerit ac venerabilit' exhibitũ Hec Hiero. Propterea btũs Hildelphonſus ait ſic. Ut fiam ſeruꝰ deuotus filij generati .id eſt chr̃i: fidel'r a ꝑpeto fieri ſeruus ſue genitricis. ⁊ vt cõꝓber ſuire dño: in teſtimoniũ ꝗ̃ro ſuper me dñium mr̃is eiꝰ. Sic em̃ redũdat in filiũ quod impendit matri: ſic ⁊ tranſit honoꝛ in regẽ ꝗ̃ de fert in famulatuȝ regine. Hec ille. Quarta rõ diuine gl'ificatiõis. qꝛ ꝑ ipam b. ꝟginẽ: ⁊ in ipſa ⁊ ex ipſa gl'ificatur pater ⁊ filius ⁊ ſſ. qꝛ in ꝟgine ſumma ꝑdicat gl'a trinitatꝭ ſctiſſime ꝗ̃ in ipa re ꝗ̃euit. Uñ Pſ. Magnꝰ dñs ⁊ lau. ni. in ciui. dĩ nr̃i in mon. ſctõ eius. Licet ꝗ̃ppe in oĩ creatura ſit deꝰ magnꝰ ⁊ laudabil' nimis. tñ noĩatim dr̃: in ciuitate dei nr̃i ꝗ̃ eſt maria. de ꝗ̃ ſcribit. Glorio ſa dicta ſũt de te ciuitas dei. Alchuinꝰ. In hac ciuitate ⁊ in h̃ monte magnꝰ dñs ⁊ laudabilis nimis: Imo audacter dico maioꝛ ⁊ laudabilioꝛ ꝗ̃ in oĩbꝫ creaturis. Qui em̃ celo terraqȝ non ca pitur huiꝰ vtero clauſus eſt: dicat ꝗ̃ meliꝰ ſentit In nullo ꝗ̃ppe mihi videt maioꝛ. ſcȝ ⁊ amabilioꝛ deus ꝗ̃ ꝙ ſe hũiliauit hõ factꝰ. nec vnꝗ̃ lauda bilioꝛ ꝗ̃ ꝙ factus eſt clementioꝛ: ꝗ̃ om̃ipotentiã ſuaȝ maxie parcendo manifeſtat. Propterea bñ dĩ de maria. j. Coꝛ. xj. Mulier .i. maria: gl'ia eſt viri .i. chr̃i. Iõqȝ Ber. Ex ipa inꝗ̃t accepit filius dei carnis ſubam: deniqȝ tota trinitas gloꝛiam. Quinta rõ dignitatis. quia btiſſima ꝟgo Ma ria poſt filiũ eſt dña vniuerſe creature. Uñ Ma ria ſyriace interꝑtat dña. Berñ. An non dña eſt oĩm ꝗ̃ꝝ filius eiꝰ eſt dñs .ſ. creaturaꝝ. Qui ḡ ho noꝛat btãm ꝟginẽ tanqȝ oĩm dñam ⁊ matrẽ mi ſericoꝛdie ac grẽ: ſecure põt petere a dño miſeri coꝛdiã ⁊ grãm. Sexta rõ pietatis vicȝ ſaluifi ce. qꝛ ꝑ marie pietatẽ habemꝰ ſaluari. Uñ hic q̃ ſtio occurrit: verũ vicȝ dei mĩa ſaluifica ꝑ matrꝭ chr̃i merita hoĩbꝫ ſingl'ariter ꝯcedat. Rñdet ſm doc. ꝙ ſic. ⁊ hoc oſtendit Primo rõne. qꝛ miſe ricoꝛdia dei ſaluifica dat ꝑncipal'r per chr̃m q̃ſi per originẽ vñ effluit: deinde per matrẽ quaſi ꝑ ſingularẽ impatricẽ ⁊ mediatricẽ. Unde Mgr̃ ſnĩa. li. iij. di. j. Et ibidẽ Bonauẽ. ar. ij. q. ij. dicũt. ꝙ miſcđia dei ſaluifica maxime facta eſt hoĩbus per chr̃i incarnationẽ: ſine ꝗ̃ nec ꝓcedentes pr̃es ve. te. nec ſequẽtes ſaluari potuerũt: niſi videlicȝ in fide mediatoꝛis: hoc eſt chr̃i: vt dicunt Augꝰ. Grego. ⁊ ꝯcoꝛditer oẽs doc. Sed qꝛ incarnatio

chriſti facta eſt ꝑ matrē virginē. Igit̃ miſericordia facta hoi a chr̄o deo eſt ꝑ Mariā v̄ginē tanq̄ per ſingularē mediatricē ⁊ imperatricē. Propt̃ qḋ de b. virgine canit̃: ꝙ ipſa eſt mater grē ⁊ mr̄ miſericordie ⁊c. Scḋo oñdit̃ exemplo ſcripture. q2 dominus Jeſus pendēs in cruce qñ recōciliauit hūanā naturā ſuo pr̄i in ſanguie ſuo: dixit tūc mr̄i cōmittendo ſibi Joānē. Ecce inq̄t fili⁹ tu⁹ Jo. xix. quaſi ꝑ h̄ inſinuet ſm Bern̄. ⁊ q̄ſdā gloſatores: ꝙ b. v̄go debeat de ſuis fidelib⁊ curare tanq̄ de filijs ſibi in ꝑſona Joānis recōmendatis ꝓ miſericordia ſaluifica obtinēda apud deū. Tertio oñdit̃ autoritate: dicēte pſ. xlvij. Suſcepimus de⁹ miſericordiam tuā in medio tēpli tui. i. Marie in q̄ de⁹ habitauit vt in tēplo. Hinc dr̄ Chryſ. de prerogatiua Marie ſic. Ideo inq̄t tu mr̄ dei preordinata fueras ab eterno. vt quē de⁹ per ſuā nō poſſet ſaluare merā iuſticiā: tu per tuā ſaluares pietatē ⁊ miſericordiam. Itē Ignatius in ep̄la ad Mariā. Impoſſibile eſt ſaluare peccatorem: niſi per tuū O virgo auxiliū ⁊ fauorē ⁊c. Septima rō autoritatis in celo ⁊ ptātis. Unde Bern̄. Data eſt inquit tibi o maria om̄is ptās in celo ⁊ in terra. vt quecūq̄ volueris valeas impetrare. Nā ꝓ ſalute famulantiū ſibi nō ſolū pt̄ filio ſupplicare aliorꝫ ſanctorꝫ more: ſed etiā pōt filio autoritate materna imperare. Unde eccl'ia ſic orat eam. Monſtra te eſſe matrē ſumat ꝑ te p̄ces. q̄ dicat v̄gini. impioſe ⁊ mr̄na autoritate ſupplica pro nobis filio.

Octaua rō officioſitatis: q2 b. v̄go ad h̄ officiū eſt in celo ꝯſtituta: vt ſit apud filiū aduocata noſtra: ⁊ in manu ei⁹ ſit oīs ſalus nr̄a: debem⁹ g̈ ei ſeruire: q2 ipa ꝓcurat negocia ſalutis nr̄e ⁊ petitiones nr̄as vt fidelis aduocata. Un̄ canit de ea eccl'ia. Eia g̈ aduoca. nr̄a ⁊c. Poſſum⁹ g̈ merito dicere ei illud Gen̄. xlvij. Sal⁹ nr̄a in manu tua reſpiciat nos tm̄ dn̄a noſtra: ⁊ leti ſeruiem⁹ dn̄o noſtro regi: chr̄o vicꝫ. Eſt autē duplex ſalus nr̄a in manu bt̄e v̄ginis. ſ. ſalus vite p̄ntis ⁊ future. Un̄ Prouerb. ix. Per me multiplicabunt̃ dies tui. q̄ ad p̄mū. ⁊ addent̃ tibi anni vite. q̄ ad ſecundum Narrauit q̄dam ſctūs hō ꝙ cū q̄dam religioſi cantarent. Salue regina: ⁊ dicerent. Eia g̈ aduocata: viderunt pluries ipam matrē dn̄i ante filij p̄ſentiā ꝓſterni tanq̄ ſe oñdat fidelem aduocatā: ⁊ ꝓ totius ordinis cōſeruatiōe ac fratrū ſalute p̄cari. Itaq̄ chariſſimi debem⁹ marie noſtre aduocate ſeruire: vt ipa p̄ces ⁊ ſacrificia nr̄e ſeruitutis ei exhibita offerat in cōſpectu diuine maieſtatis ⁊ intercedat ꝓ nobis. Un̄ Bern̄. ſup Cant̃. di. Non poſſunt ſumme trinitati diſplicere exenia q̄cunq̄ manib⁊ Marie tādigne gerule cōmittunt̃. ſ. offerenda. Nā ipſa preces ſuorū ſeruorꝫ offert in conſpectu diuine maieſtatis. Et Caſſian̄. in li. Collationū dr̄. Tota inq̄t ſal⁹ humani generis cōſiſtit in multitudine grē marie ⁊ fauoris. Nona rō recōpenſationis. q2 enim Maria ꝓ nobis ſeruiuit: vt patuit. ij. articulo. et q2 per ip̄am ⁊ in ip̄a ⁊ ex ipſa habuit mūdus: hꝫ ⁊ habiturus eſt om̄e bonū: q2 ip̄m dei filiū chriſtum q̄ eſt omne bonū ⁊ ſumme bonuꝫ: ⁊ ſine q̄ nil bonū. Luc̄. xviij. Nemo bon⁹ niſi ſolus de⁹: ideo debemus ꝓ recōpenſatione ⁊ grarūactione Marie deſeruire. Nā ꝑfecto mūdus pōt dicere illud Sap̄. vij. Uenerūt mihi oīa bo. pari. cum illa. ſ. virgie maria. Idcirco Anſ. li. orōnum dr̄. O feliciſſima Maria q̄d dicem⁹ qualr̃ te laudem⁹: q̄ntū tibi debem⁹ cū ꝑ te ad gl'iam q̄cūq̄ ꝑuenturi ſum⁹ ꝑueniem⁹: ꝑ te liberati exiſtim⁹ ſcꝫ a dānatiōe: per te eſt ſiq̄d boni ſum⁹: ſiq̄d poſſumus: ⁊ q̄cq̄d habem⁹. Hec ⁊ plura Anſel.

Decima rō recuperatōis: q2 ꝑ Mariā reſtitutū eſt nob q̄cq̄d ꝑ Adam ꝑdidim⁹. Un̄ dixit angelus Lu. j. Inueniſti grām apud dn̄m. ſ. perditā per hoiem p̄mū. Propterea Rich. de ſctō victo. dicit ſic. Per marie puerperiū recepit genus humanū qḋ in p̄mo parente amiſerat. recuꝑauitq̄ honorē quē ꝑdiderat: q2 deiectus eſt ille qui primū parentē deiecerat. i. diabol⁹. ⁊ erect⁹ eſt q̄ deiectus fuerat. i. hō. Sed q̄liter hoc: Homo em̄ cū in honore eſſet nō intellexit: reiectaq̄ ſil'itudie dei: ſil'is fact⁹ eſt iumētis. Ecce q̄le dedecus: ſed per Mariā de⁹ factus eſt hō ⁊ hō de⁹. Ecce felicior recuꝑatio. Hec Rich. Undecima rō adq̄ſitiōis: q2 qui ſeruit Marie adq̄rit multa bona ꝑ ip̄am: ⁊ lucrat̃ etiā in p̄nti Prio q̄dem a peccatis p̄ſeruationē. Eccī. xxiiij. Qui oꝑant̃ in me. id eſt ꝓpt̃ me. ſ. matrē dei nō peccabūt. ⁊ qui audit me non cōfundet̃. ſ. in die iudicij. q̄m aſtabo pro eo corā filio meo. Scḋo adq̄rit deuotionem ⁊ v̄ginis ac filij eius dilectōeꝫ. Prouerb. viij. Ego diligētes me diligo. ſed q̄ diligit̃ a mr̄e: diligit̃ ⁊ a filio. ⁊ ecōuerſo. ⁊ per ꝯn̄s a tota celeſti curia.

Tertio adq̄rit gl'iam ⁊ honorē. honor em̄ ē fore de familia celeſtis regie marie. Eccī. xv. Obuiabit illi. ſ. ſibi ſeruiēti quaſi mr̄ honorificata: ⁊ exaltabit illū apḋ ꝓximos ſuos. Quarto ſp̄ūalem iocundationē: q2 maria iocunda eſt anie ad cōfabulādū. Sap̄. viij. Erit allocutio cogitationis ⁊ tedij mei. Nam vt dr̄ phus. Facundus comes in via ꝓ vehiculo ē itineris Quinto adq̄rit vite h⁹ ꝓſperatōeꝫ. Prouerb. iij. Longitudo vite ī dextera e⁹. i. Marie ſuientis: ⁊ in ſiniſtra e⁹ diuitie ⁊ gl'ia. Sexto in om̄i neceſſitate ⁊ periculo ſubuentionē. Bern̄. Sileat miſericordiam tuā O b. virgo q̄cunq̄ te in ſuis nc̄itatib⁊ inuocatā ſibi meminit defuiſſe. Septimo vbi breuiter cōprehendā oē bonū. Prouerb. xviij. Qui inuenit mulierē bonā. i. Mariā: īuenit bonū ⁊ hauriet iocunditatē a dn̄o Duodecima rō celeſtis remuneratiōis: q2 b. Maria remunerabit in celo ſibi ſeruientes multipl'r. Primo q̄dem glorioſa ſua p̄ntia ⁊ facie q̄ plena eſt grāꝝ. Heſter. xv. Jō Apoc̄. xxij. Seruiēt ei ⁊ videbūt faciē ei⁹. O q̄ iubiloſum videre faciē marie. Scḋo gl'e honore ⁊ magnificētia. j. Reg. ij. Quicunq̄ ho

notificauerit me glꝰificabo eū: q̄ aūt cōtemnunt me erūt ignobiles. Tertio gaudioꝝ ſuoꝝ cōicatiōe ⁊ glꝰe illuſtratiōe ſplēdidiſſima. Sap. viij. Scientes qm̄ mecum cōicabit de bonis ſuis.

Quarto ſpēali ornatu ⁊ glꝰia q̄ pre alijs diſcernunt ꝙ ſūt ſerui Marie. Sicut eīm videmꝰ ī regia curia ꝙ ſerui regis ⁊ regine certis notabilibꝫ clenodijs deauratiſ ornati ꝓcedunt: ꝑ que cogſcunt fore ſerui regis vel regine: ⁊ ſpēali purpura veſtiti ambulant. Ita ī curia celeſti ſerui chꝛi ⁊ marie ſpēalem glꝰiam hēbunt refulgentē. Vn̄ Prouer. vl. Oēs domeſtici eꝰ veſtiti ſūt duplicibꝫ. Domeſtici marie ſūt fideles. ſerui eiꝰ q̄ ꝑ mariā veſtiunt duplici ſtola ꝓcipua. ſ. aīe ⁊ corꝑis. Quinto ſuauiſſima ſui odoris fragrātia. Cant. j. In odore vngentoꝝ tuoꝝ currimꝰ adoleſcentule. i. aīe fidelr̄ ſeruientiū: dilexerūt te nimis. Sexto: ſocietate ⁊ familiaritate aſſidua ⁊ letiſſima. Apoca. iij. Ambulabūt mecū in albis: qꝛ digni ſunt. Etqꝛ ꝟgo btā ſꝑ eſt cum agno. i. chꝛo. ideo hi ſequunt agnū q̄cūqꝫ ierit. Vn̄ pſ. Adducent regi. i. chꝛo ꝟgines poſt eam. i. mariā ſeqntes: ꝓxime eius. i. aīe que approximāt marie ꝑ amoris deuotōez: afferent tibi in le. ⁊ exul. ⁊c̄. Septio qđ ſummū eſt remunerabit filij ſui diuinitate ⁊ glorioſo fructu vētris ſui. ꝓpt̄ea ipſa ꝟgo btā depingitur in ecclꝰia filiū tenendo in vlnis: q̄ſi ad dandū illū ⁊ exhibendū ſuitoribꝫ ſuis. Iō ipſa ait. Eccl. xxiiij. Tranſite ad me oēs q̄ diligitis me: ⁊ a generatōibꝫ meis adimplemini. ſ. oī bono celeſtiſ fruitiōis a generatōibꝫ. i. a diuinitate ⁊ humanitate filij mei ⁊c̄. Hinc pſ. Ecce hereditas dn̄i filij merces fructꝰ ventriſ. ꝓpt̄ qđ aſſidue ei ſeruiendum eſt: ⁊ ipām bn̄dicere debemus ac fructum ventriſ eius. Etem videmꝰ quia de re valde commendata ⁊ laudata libēter ſolent hoīes illi q̄ruz res ipa eſt dare cōmendatoribꝫ ſuis. ſicut pꝫ de vino bono ⁊ hmōi. multo libētiꝰ dat maria his qui laudāt ⁊ cōmendando bn̄dicūt fructū ventri ſui. O itaqꝫ aīa fidelis ſerui marie: ipſam lauda: ipām q̄tidie bn̄dic ⁊ adora: vt ꝯſequaris oīa bona in p̄ſenti ⁊ in futuro Amen.

Pars ſcđa libri. xij. de ſecuritate ſubuentiōis b. marie: qm̄ ꝓmptiſſima q̄ꝫ ſit ſuos adiuuare.

Loquere regi pro

nob ⁊ libera nos đ morte. Scribunt ꝟba iſta Heſter. xv. c. que q̄dē ꝟba docent nos hoīes ꝯfugere ⁊ recurrere ad b. ꝟginem Mariā in neceſſitate. Nam lr̄aliter hec ꝟba demandauit Mardocheꝰ ſiue nūciauit ipſi Heſter regine vt loqueret regi Aſuero: ⁊ ſua interceſſione liberaret ꝑplm iudeoꝝ a morte: ⁊ interfectione quā ꝓcurauerat Aman ſtudioſe: vt. ſ. deleret ⁊ periret gens iudeoꝝ: vt claret intuenti hiſtoriā libri Heſter. Spūalr̄ autē hec verba pn̄t eſſe ꝑplꝰi chꝛiani ad b. ꝟginem ꝯfugientis in periculis: ⁊ in oī neceſſitate ⁊ anguſtia: ipſamqꝫ deprecantiſ di. O glꝰioſa regina Maria vnica ſpes noſtra ⁊ aduocata generis nr̄i: Loquere tu regi ſeculoꝝ īmortali ⁊ inuiſibili deo: vicꝫ chꝛo tuo filio ꝑdulciſſimo ꝓ nob. ſ. intercedēdo: ⁊ liba nos de morte. ſ. dānatiōis eterne. Hoc q̄ꝑpe optie cōgruit myſterio figure: qꝛ ſi aduertimus Aman erat q̄ ꝑplm dei ꝑdere volebat. Sꝫ q̄d ſignificat Aman: qđ interpretat ſm̄ Hiero. in interpretationibꝫ terminoꝝ ſeu nominū hebraicoꝝ. id eſt iniquꝰ: qꝛ mendax eſt ⁊ pater eius. Ioā. viij. Et ipē eſt coanguſtās ⁊ cōprimēs genꝰ hūanū ꝑ varios laq̄os vicioꝝ: vt ꝑdat trahendo ad morteꝫ ſupplicioꝝ gehennaliū ⁊c̄. Itē ſi conſideramus: Mardocheus erat q̄ ſupplicabat di. Loq̄re regi pro nobis. ſ. tu regina. Etqꝛ Mardocheꝰ ſꝫ eundē Hiero. interp̄tat amare conterens vel amara cōtritio: ideo bene ſignificat hoīem cōtritū ⁊ de peccatis penitentem: vt talis ſupplicādo accedat ad btām reginā mariā: ſciēdo qꝛ teſte pſ. Cor cōtritū ⁊ hūiliatū deꝰ nō deſpiciet. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nec domina maria mat̄ dei. Preterea Heſter qđ interpretat aſcendens vel eleuata: ſm̄ Hiero. optime ſignificat Mariā: que vt canit ecclꝰia eleuata eſt ſuꝑ choros angeloꝝ ad celeſtia regna. Sed attende cui debeat ſupplicare ⁊ intercedere hec regina Heſter: qꝛ regi Aſuero: quod interpretat beatitudo. q̄obrem merito ſignificat beatitudinis dn̄m Ieſum chꝛm: apud quem btiſſima regina maria debet intercedere ꝓ toto mūdo: ne diabolus ꝑdere valeat ſuo iniquo machinamento: populumqꝫ chꝛianū p̄cipitet in inferni profunditatem. Sꝫ qm̄ chariſſimi ſacro teſte eloq̄o diabolus nō dormitat: ſꝫ circuit ꝯtinue terrā ⁊ perambulat eā. ſ. vt ꝑdat aīas in gehennā Iob. j. Propter qđ btūs aplꝰs Petrus totius chꝛianitatis a chꝛo cōſecutus vicarius ⁊ caput omnē ꝑplum chꝛiſtianū hortat dicēs ꝑma eplꝰa Cano. ca. vlt. Sobrij eſtote ⁊ vigilate: qꝛ aduerſarius vr̄ diabolus tanq̄ leo rugiēs circuit q̄rens quē deuoret: cui reſiſtite fortes ī fide. Idcirco oībꝫ ꝯſulendū ⁊ adhortādū dignū extimo vt ad matrem dei mariā fiducialr̄ oīs etas ⁊ ſexus recurrat generis hūani: qꝛ ipa ē ſpes ſaluti nr̄e: ipa regina miſericordie: ipa aduocata ecclꝰie chꝛiane: ipa mater gr̄e: mr̄ venie q̄ nos defendit ab hoſte: vt canitur in officio ecclꝰie ſic di. Maria mr̄ gr̄e: mater miſericordie: tu nos ab hoſte ꝓtege: in hora mortis ſuſcipe. qđ canticū frequētat quotidie. O itaqꝫ cuncte fideles aīe. O qui deuoti eſtis Marie. O viri ⁊ mulierculē: ſenes ⁊ vetule: iuuenes ⁊ adoleſcentule. O quiqꝫ terrigene ſimul in vnū diuites ⁊ pauperes ad Mariā venerandā accedite: ipſi lachꝛymoſe ſupplicate: ⁊ vna mecum O ſancta congregatio: in beate virginis gloriam ⁊ laudem dicite ꝟba p̄accepta in themate. ſ. Loquere regi pro nobis intercedendo: videlicet ad pijſſimū ⁊ dulciſſimū dominū Ieſum. O clemens: o pia: o dulcis maria: mediatrix ſalutis nr̄e libera

nos de morte gehēne. Ut aūt vnuſq̄ſq; fiducia-
lius ꝛ ſecurius ac deuotius ad b. v̄ginē Mariā
recurrat: ꝛ in quacunq; neceſſitate eidem ſuppli-
cando: ipam colēdo ꝛ venerādo accedere debeat:
ꝛ ſpe firmiori in ipſa ꝯfidat ac eidē deſeruiat: ꝛ ī
patronā ſpecialiſſimā ipam preeligat. Sciendo
quoniam ipſa de morte eterna liberare valeat: et
in omni neceſſitate ſubuenire parata exiſtat. Id-
circo de h̄ in preſenti parte acturi: tria myſteria
vtilia annotabimus

Primū dr̄ myſteriū ſecuritatis
Scōm dr̄ myſterium qualitatis.
Tertiū dr̄ myſteriū ꝯfortabilitatis.

Articulus ꝑmus ꝙ ſeruire btē Marie deuo-
teq; ꝛ debite eā venerari eſt certiſſimū ꝛ ſecurum
ſignum ſalutis eterne.

Circa primū my-

ſteriū queſtio occurrit talis vtrū hō
ex hocipſo ꝙ ſeruit btiſſime virgini
Marie poſſit eſſe ſecurus ꝛ certus de ꝯſequen-
da futura btitudine ex ipſius meritis ꝛ interceſ-
ſione. Arguere potes ꝙ non: qꝛ ſcriptū eſt Eccs.
ix. Sunt iuſti atq; ſapiētes ꝛ opa eoꝝ in manu
dei ſunt. etn̄ neſcit hō vtꝝ amore an odio dign⁹
ſit. ſed oīa in futuꝝ ſeruanť incerta. Nec ibi. Er
go videť ꝙ ſeruire b. Marie v̄gini vel qūocūq;
ipam colere ꝛ inuocare. ſicut ꝛ alia quecūq; ope
ra bona nō ponant neceſſitatē ſalutis eterne con
ſequēde. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ex hoc nō poteſt eſſe cert⁹ hō vľ
ſecurus. Sed in ꝯtrium eſt: qꝛ dicit Bern̄. ſuper
Miſſus eſt. Sileat inq̄t miſcdiam tuā o btiſſi-
ma v̄go Maria q̄cunq; in ſuis neceſſitatib⁹ te
inuocatā meminit ſibi defuiſſe. Cum ḡ b. virgo
miſericorditer oīb; eā inuocātib; famulis ſuis
adeſt: ꝛ eius preces ac interceſſiones nō p̄t chr̄s
cōtemnere q̄n exaudiat. Iuxta illud. iij. Reg. ij.
Pete mater mi: neq; em̄ fas eſt vt auertā faciē
meā: ergo ſequiť ꝙ q̄uis hō ſit pctōr dummo-
do deuote ſeruiat Marie que eſt mať miſcdie ꝛ
gr̄e ſecurus eſſe poterit ꝙ non peribit: ſed ſalutē
in hora mortꝭ cōuerſionis gr̄am ꝛ miſcdiam in-
teruentu marie obtinebit. ꝛ ſic ſaluabiť. Ad qōn-
nem igiť rn̄dendo Nota ꝙ ſm ſniam cōcorditer
oīm theologoꝝ doctoꝝ ſup. iij. circa diſt. xxvj. hō
pōt aſſecurari ꝛ certificari ꝙ nō ꝑibit: ſed eternā
btitudinē obtinebit quadruplr. Prio quidē
ꝑ ꝯditiōalē dī ꝑmiſſionē. Et h̄ mō credūť i ſacra
ſcꝑtura multa v̄ba dīna intelligi debere. vīz ſub
ꝯditiōe. vt ſi ſic fecerꝭ vľ pniam egerꝭ ꝛ ꝑſeuerave
ris. iuxta illud Math. iij. Pniam agite: appro-
pinquabit regnū celoꝝ. ꝛ Luc. xiij. Amen dico
vob: niſi pniam egeritis oēs ſimul peribitis. Et
ſic cōſiles ſcꝑturas intellige. Et vt clari⁹ pateat
aliqs ꝑducam⁹ ſcꝑturas ꝯſiles. Nimirū ſemel
ait deus ad Noe ante diluuiū. Erunt inq̄t dies
hoīs centū viginti anni. Gen. vj. Etamen nō
fuerunt niſi centū. ſed intelligiť. ſp. ſi hō ꝑſeuera-
uerit in hac malicia. ſed ſi eā dimiſerit erūt pl̄es.
ſi āt creuerit malicia hoīm erunt pauciores. Itē
Eſa. xxxviij. dixit ꝑ ꝓpham Ezechie regi de⁹. Diſ-
pone domui tue qꝛ morieris et nō viues. etn̄ nō
eſt factū ita: ſed intelligiť ſi ſic ꝑſeueraueris. et qꝛ
Ezechias nō ſic ꝑſeuerauit: ſed vertit faciē ſuam
ad parietem ꝛ fleuit. ſicq; q̄ndecim annos eidē
dn̄s adiecit. Item Jone dn̄s ꝑcepit vt predi-
caret adhuc. xl. dies: ꝛ Niniue ſubuerteť. etn̄ nō
ita euenit: ſed intelligiť ſi ꝑſeuerauerit in malo ꝛ
pniam nō egerit. Preterea in nouo teſtamento
chr̄s dixit diſcipulis ſuis oībus. Gaudete ꝛ ex-
ultate qꝛ nomīa veſtra ſcripta ſť in celis. Lu. xij.
Etn̄ Judas q̄ fuit diſcipulus nō eſt ſaluat⁹. ſed
intelligiť ſi ꝑſeuerauerítis in hac gratia vocatio-
nis. Silr ꝛ vita etn̄a ꝑmittiť omib; baptizatis.
Joan. iij. Niſi q̄s renatus fuerit ex aqua ꝛ ſpū
ſctō non intrabit in regnū celoꝝ. ḡ a ꝯtrario ſiqs
renat⁹ fuerit itrabit i celū. etn̄ d̄ facto nō oēs in-
trāt. ḡ intelligiť dictū cū ꝯditiōe. ſ. ſi bn̄ fecerint et
ꝑſeuerauerit in tali fide formata charitate. licet
chriſtus abſolute ꝛ ſine ꝯditiōe dixerit ſm lr̄aꝫ.
Qui inq̄t crediderit ꝛ bap. fue. ſal. erit. Mar. vl.
tn̄ cū ꝯditōne voluit intelligi. ſcꝫ ſi ꝑſeuerauerit.
Un̄ Mat. x. ait. Qui ꝑſeuerauerit vſq; in fi. hic
ſaluus erit. Et iſto mō ꝑmo vīz ſub conditione
ꝑmiſſionis dei q̄libet cert⁹ eſſe p̄t ꝛ ſecur⁹ de bti-
tudine ſua: eo ꝙ de⁹ infallibiľ v̄itas eſt in ꝑmiſ-
ſione. Un̄ ſm Rich. de media villa ſup. iiij. ſenť.
di. xvij. q. j. ar. iij. q̄uis deus nulli homī debitor
exiſtat ſalutis. ꝛ h̄ neceſſitate coactiōis vel immu
tabilitatis abſolute. tn̄ neceſſitate immutabilita
tis ex ꝑmiſſione liberali vel ordinatione: eo ꝙ li
beraliter ordinauit ꝛ ꝑmiſit ſe daturū gr̄am pe-
nitentib; iuxta illud Lu. xj. Petite ꝛ accipietis
ꝛc. Et Jo. xvj. Amē amē dico vobis. ſiqd petieri
tis patrē in noīe meo dabit vob ꝛc. h̄ mō neceſſa
riū eſt aliqualr dari a deo penitēti hoī gr̄aꝫ: ꝛ ꝑſe
ueranti glīaꝫ. Scd̄o mō p̄t q̄s certificari de ſa
lute ꝑ cōiecturā ꝓbabilē ꝛ ſignoꝝ exꝑimētalem
cognitōeꝫ. vt qꝛ experiť ſe deum diligere: v̄ba dei
audire: bonā volūtatē hr̄e ꝑ oīa: ꝛ ꝓ chriſto mo-
ri deſiderare: ꝛ ſic d̄ aliis ſignis. taľ certitudo dr̄
ſpei audacia ꝛ ꝯfidētie: q̄ opponiť titubationi. qꝛ
vt dr̄ mgr̄ in. iij. di. xxvj. Spes eſt certa expecta-
tio future btitudinis ex dei gr̄a ꝛ meritꝭ ꝓueni-
ens. Iſto mō fideles ſecuri ſunt ꝛ ꝯfidunt firma
ſpe de largitate dei ꝯcepta ſe habituros vitā eter
nam ꝑ bonoꝝ operū merita. Unde legiť ꝙ ſctūs
Hilarion abbas cum cōſtitutus prope mortis
articulū trepidaret cepit dicere. O aīa mea egre
dere q̄d dubitas. lxxvij. em̄ annis ſeruiuiſti dn̄o
Jeſu in heremo: q̄d ḡ times. Magnā itaq; ſpei
fiduciā ꝛ certitudinē dat homini bona operatio:
quia dicente Athanaſio in ſymbolo. Qui bona
egerunt: ibunt in vitā eternam. qui vero mala in
ignem eternū. Tertio modo pōt q̄s certificari

de ſalute ⁊ ſecurari ꝑ ineffabilē ſciam ⁊ abſolutā
certitudinal'r cognitionē. Et hec nō habet̄ cōiter
in via niſi cui reuelatū fuerit ex ſpēali grā: ſicut
pluribꝫ ſanctis legit̄ id fore ſpeciali gratia reue-
latū. Talē certitudinē hn̄t in purgatorio exiſten
tes. Et ſil'r qui fuerūt in ſanctoꝝ patꝝ limbo an̄
chriſti liberationem: vt dicit Petrus aureoli in
ſuo cōpendio. Quarto modo pōt quis certifi-
cari certitudine nude cognitiōis diuine ac ſecu-
re tentionis. Et hoc modo certi ⁊ ſecuri ſt̄ de bea
titudine ſcī in patria ꝑ lumē gl'e ſpēale infuſum
a deo. Ad ꝓpoſitā igit̄ queſtionē rn̄det̄ per con
cluſionē bipꝑtitā talē: ꝙ cultus honoris ⁊ ſerui-
tiū deuote exhibitū btē marie ꝗuis ſecurari ho
minē nō habeat de ſalute inuariabili neceſſitate
⁊ abſoluta cognitiōe: tn̄ ſpem certā ⁊ maximā fi-
duciā infert indubitanter de ꝯſeq̄nda btitudine
ꝓbabil' ⁊ exꝑimētalis ſigni ꝯdicōe. Hec ꝯcluſio
patet quo ad primā partē. qꝛ vt tactum eſt hō in
hac vita de cōmuni lege certꝰ eſſe nō pōt infallibi
li certitudīe de ſalute: niſi fuerit ſpēaliter alicui
reuelatū. Propterea Eccs. ix. Nemo ſcit vtrum
amore an odio dignꝰ ſcit. Nemo inq̄ꝫ ſcit infalli
bili ⁊ abſoluta certitudīe ſcīe ꝺ lege cōi: ſed bene
pōt ſcire ꝗs ꝑmo vel ſcd̄o modo ſupra dicto. Et
per h̄ ſoluit̄ obiectio in ꝑncipio queſtionis ſcrā.
Proinde Bern̄. in ſermone de ſeptuageſima ait
ſic. Neſcit hō vtꝝ amore vel odio dignꝰ ſit. quia
in vita iſta certitudinē electiōis nō habꝫ. ſed ſpei
fiducia ꝯſolat̄ nos: ne dubitatiōis huiꝰ anxieta-
te cruciemur. ꝓpter hec data ſt̄ ſigna q̄daꝫ ⁊ indi
cia ſalutis manifeſta: vt quibꝫ certitudinē negat
deus: cā ſollicitudinis. ſ. ad bn̄ operandū: vel fi-
duciā preſtet cā ꝯſolatiōis. Hec Bern̄. Item
quo ad ſcd̄am partē cōcluſionis. ſ. ꝙ ſuire Ma
rie ſit certiſſimū exꝑimentaleq̄ꝫ ⁊ ſecuriſſimū ſi-
gnum ſalutis oſtendit̄ tripl'r

Primo autoritatibus
Secundo rationibus
Tertio miraculis ⁊ reuelatiōibꝫ

Primo inq̄ꝫ autoritatibꝫ. qꝛ ſcriptum eſt Pro-
uer. viij. ⁊ eccl'ia hoc accipit de btā Maria. Bea
tus hō q̄ audit me. ſ. in p̄dicatore docente me co-
lere: vel in pauꝑe vociferāte ⁊ in noīe meo peten-
te. vl' q̄ audit me. i. obedit mihi. ſeq̄t̄. Et q̄ vigilat
ad fores meas q̄tidie. ſ. colendo ⁊ venerādo me.
Et obſuat ad poſtes oſtij mei. ſ. eccl'am meā fre-
q̄ntādo ⁊ me exorādo: ſequit̄. Qui me inuenerit.
id eſt adiutricē ſibi me cōpererit ꝑ debita obſeq̄a
inueniet vitā. ſ. grē ⁊ gl'ie: ⁊ hauriet ſalutē a dn̄o.
Qui aūt in me peccauerit ledet aīam ſuā. Omēs
qui me oderūt diligūt mortē. Hec ibi. Itē Eccl.
xxiiij. Qui me audit nō ꝯfundet̄. ſ. in die iudicij.
qꝛ aſtabo ꝓ eo corā filio. ⁊ q̄ opant̄ in me. i. ꝓpter
me. vel ad exemplū mei nō peccabūt. ⁊ qui eluci-
dant me. i. lucidā ⁊ purā ab omī pctō credūt me
⁊ ſic colunt me: vitā eternaꝫ habebunt. Hec ibi.
Nimiꝝ tu hō pctōꝛ poſſes dicere, ego timeo q̄a
in multis offendi deuꝫ. Sed audi ſcripturam ⁊
cognoſce: qꝛ btā Maria potentiſſime recōciliat
deuotos ſuos ad ſe cōuerſos: teſte Ps. Loquet̄
pacem in plebem ſuam ⁊ ſuꝑ ſctōs ſuos. i. deuo
tos famulos: ⁊ in eos q̄ cōuertunt̄ ad cor. ſcꝫ per
pn̄iam. Itē poſſes dicere, multū timeo ne pereā
in morte ꝑ demonū deceptōes. Sed contra hoc
aduerte q̄d ſcribit̄ Sap. x. In fraude circūueni-
entiū. ſ. demonuꝫ illi affuit. ſ. Maria: ⁊ cuſtodi-
uit eū ab inimicis: ⁊ a ſeductōibꝫ tutauit illum:
⁊ dedit illi claritatē eternam. Hec ibi. Preterea
poſſes dicere. timeo qꝛ malus ſum ⁊ q̄tidie pec-
co: praua ꝯſuetudine ꝯſtringor. q̄uo ḡ dānatio-
nē euadere poſſum. Sed ꝯ hoc ꝑpende ſcp̄tum
Eccl. vj. vbi hortat̄ ſcp̄tura di. In omni animo
tuo accede ad illā. ſ. Mariā colendā: ⁊ in oī vir-
tute tua ꝯſerua viaꝫ eiꝰ. In nouiſſimis em̄. id ē
in tp̄e mortis inuenies requiem in ea. decor em̄
vite eſt in illa: ⁊ vincula illiꝰ alligatura ſalutis. i.
medicina pn̄ie ſalutifere: quam btā maria ſuis
deuotis infundit ſaltem in tempore mortis ne
pereant ꝑ peccata. Scd̄o oñdit̄ rōnibꝫ. ⁊ licꝫ ad
id poſſent ꝓduci pl'ime rōnes: tn̄ amore breuita
tis tm̄modo tres rōnes hic ponā. Prima rō ac-
cipit̄ ex eo ꝙ btā Maria a maris ſtella denoiat̄.
Unde ⁊ eccl'ia canit dicens. Aue maris ſtella dei
mater alma ⁊c̄. Quare aūt h̄ niſi vt ſignificet̄ ꝙ
ſicut in mari magno poſiti ꝑ ſtellā maris dirigun
tur ad portum optatū. ita ꝑ mariā omēs hoīes
ad eā conuerſi dirigunt̄ ad portū ſalutis eterne.
Hinc Bern̄. ſuꝑ Miſſus eſt dicit. O q̄ te intelli-
gis in huiꝰ ſeculi ꝓfluuio inter ꝓcellas ⁊ tempe
ſtates fluctuare: ne auertas oculos a fulgore hꝰ
ſideris. i. Marie ſi non vis obrui procellis. ſi in-
ſurgunt venti tentationuꝫ. ſi incurras ſcopulos
tribulationū reſpice hanc ſtellam: inuoca mari
am. ſi iracundia aut auaricia. ſi carnis illecebra
nauiculā cōcuſſerit mentis: reſpice ad Mariā. ſi
criminū imanitate turbatus: iudicij terrore con
cuſſus barathro icipias abſorberi ⁊ deſperatio-
nis abyſſo: reſpice mariā: in periculis: in angu-
ſtijs mariā cogita: mariā inuoca. Et infra. Ipaꝫ
cogitās nō erras: ipa tenente nō corruis: ipa ꝓte
gente nō metuis. ipſa duce nō fatigaris: ipſa ꝓpi-
cia ꝑuenies. ſ. ad portū ſalutis. Hec ille. Se-
cunda rō. qꝛ btā Maria mater grē ⁊ regina mi-
ſericordie atq̄ꝫ mater ſalutis eterne appellat̄: vt
canit eccleſia. Propterea Anſ. libro miraculoꝝ
dicit ſic. O felix maria ſic oīs pctōꝛ a te auerſus
⁊ a te deſpectus neceſſe eſt vt intereat: ita omnis
peccator ad te ꝯuerſus ⁊ a te reſpectus impoſſibi
le eſt vt pereat. Hec ille. ḡ ſeq̄t̄ ꝓpoſituꝫ. Tertia
ratio: qꝛ b. Maria aduocata noſtra dr̄. Et ideo
Bern̄. ſuꝑ Miſſus eſt. dr̄. O hō ſecuruꝫ habes
acceſſum ad deum vbi mater ſtat ante filium: et
filius ante patrem: mater oſtendit filio pectus
et vbera: filius oſtendit patri latus et vulnera:
nulla ergo poterit eſſe repulſa vbi tot cōcurrunt

amoris inſignia. Hec ille. Si ergo nulla pt eſſe repulſa: ḡ ſeqꝛ ꝙ ſuire marie eſt certiſſimū ſignū ſalutis eterne ꝯſequende. Tertio oñdiꝛ cóclu ſio ꝑ‾facta ex miraculis ⁊ reuelatióibꝫ. Nā refert Anſ. in li. miraculoꝝ. Et h̄ idē narraꝛ etiā in lib. qui intitulatur Scala celi. ꝙ quidam fuit prin ceps latronū q̄ quodam ſabbato cū veniſſet ad domū cuiuſdā mulieris pauꝑis vidit ieiunātes filias mulieris ⁊ etiā ipam mulierē: ⁊ requiſiuit cur die ſabbati ieiunarēt. At illa rn̄dit. Quia di dici inq̄t a quodā ſctō viro ꝑ‾dicante: ꝙ quicūqꝫ ieiunat ob deuotióez b. Marie in ſabbatis me rebiꝛ cōfeſſionē facere in articulo mortis: ⁊ non decedet ſine gratia vere pnīe: atqꝫ damnationez euadet. Tunc ille latro ait. Et ego voueo btē vir gini ꝙ q̄ꝫdiu vixero diem ſabbati ieiunabo. Qđ cū feciſſet cōtinue: accidit poſt multos annos vt iſte latro caꝑeꝛ in ſcelere: ⁊ ſine dilatióe decapita tus eſt. Ecce mirꝫ: ipum caput preciſum cepit cō tinuo clamare ⁊ dicere. Cōfeſſionē: confeſſionez: cōfeſſionē. Stupefacti hoīes q̄ aderāt ad villā: miſerūt ꝓ ſacerdote. q̄ veniēs caput ipm vniuit corꝑi. Et tūc latro ait. Hoc bonū ad reuerentiā btē ỽgis inq̄t feci in vita vt ieiunarē ſabbatū. Et dū facta decapitatióe diaboli vellent raꝑe aīam meā: affuit b. ỽgo que aīam meā nō ꝑmiſit exire de corꝑe meo q̄uſqꝫ ꝯtritus ſim plene ⁊ ꝯfeſſus: vt dānationē euadere valeā: ⁊ ſic ꝯfeſſis omībꝰ peccatis ſuis: ac poſtulatis deuote ſuffragijs: mortuꝰ eſt. Porro hoīes hec vidētes magnifica uerūt deū: ⁊ laudauerūt chriſti clementiā in btā Maria ỽgine. Ad idez facit miraculū deſcri ptū de q̄dam Stephano iudice. li. ix. ꝑ. ij. art. iij. § penultimo. Et ſilia habes multa ꝑte vlti. huiꝰ libri. Item miraculū de quodā ſacerdote ī pa go gallicano. qđ ſcriptū eſt lib. iiij. ꝑte. j. ar. iij. in fi. Plura etiā alia miracula idipm atteſtātia re ferunꝛ a ſctīs patribꝫ priſtinis tꝑibꝫ facta. Sed q̄m manus dñi nō eſt abbreuiata his etiam no ſtris tꝑibus certa acciderūt miracula ad id fidez facientia. Nimirum fidedignis viris q̄ affuerūt ⁊ viderunt referentibus didici: ꝙ cum ad partes tranſalpinas imꝑator Sigiſmūdus bellando acceſſiſſet: cōtigit inibi quendā militem cecidiſſe. Poſt mltos aūt annos cū iterato idez imꝑator ꝑtes ad illas cū exercitu acceſſiſſet: ecce omībus audiētibꝫ vox q̄ſi fletus. ſ. ac lugubris ſibilatio nis cepit inſonare. Cūqꝫ cūcti q̄dnā foret mira renꝛ: de mādato imꝑatoris ceperūt inq̄rere inter vepres ſiluaſqꝫ ⁊ lucos circūadiacētes. Et ecce reꝑerūt q̄ddā cadauer iacere in q̄dā rubo pu trefactū: adeo ꝙ increſcētes iunci ⁊ ſpine vepriū ipum ꝑtranſeūdo penetrauerāt: ⁊ ex illo cadaue re ſonus ille flebilis audiebaꝛ reſonare. Vñ cla ra voce ait aſtantibꝫ: ⁊ quid foret cōquirentibꝰ: dicens. Habetis ne preſbyterū cui confitear af ferte mihi dñi. Ego eñ iam ante annos plures in bello Sigiſmūdi imꝑatoris miles affui: ⁊ in hoc loco pugne corrui: ſed q̄m btē marie in vita mea ſꝑ deuote ſuiui: ideo eius meritis fauentibꝫ id mihi a deo ꝯceſſum eſt ⁊ donatū miſericordiꝛ ne aīa mea e corꝑe iſto iam pene conſumpto ⁊ tabefacto diſſolucreꝛ vt damnationē eternā eua derem. Unde tota aīa mea in me teneꝛ: nec mori poſſum donec plene confitear: q̄ꝛ habeo damna bilia crimina que cōmiſeram. Et ꝓ veritate huiꝰ confirmanda mox vt confeſſus fuero: a flebili ſi bilo hoc meū cadauer ceſſabit: aīa diſſoluta q̄ vſqꝫ modo miraculoſe eſt per virginem beatam retenta. Tunc obtulerūt ei ſacerdotem: ⁊ facta cō feſſione ac abſolutione: mox reſoluta anima vo cis illius ſonus ceſſauit: ⁊ tūc tam imperator q̄ꝫ omnes q̄ aderant deū ⁊ b. mariā laudauerunt. Ecce ergo miraculū. Item vidi quendaz oculis virū qui fide mediante aſſeruit ſe fuiſſe vna cum duobꝫ ſocijs nauigantibꝫ: ⁊ aquis ſubintrātibꝰ in medio flumine danubij ſūmerſum. Alijſqꝫ natando euadentibꝫ: ipſe ſolus in profundū de ſcendit: eo ꝙ natare ignorauit. Et eidē in profun do facta eſt vox: di. O homo ecce mori deberes. Et quia pctā habes dānabilia: deberes damnari. Sꝫ ex quo ſeruiuiſti b. Marie matri dei: eē do natum eſt tibi vt libereris ⁊ peccata confitearis. Cūqꝫ ſui ſocij enatātes in villa ꝓpe exiſtē aꝓpre ciatos piſcatores adduxiſſent: qui hunc quē cre debant ſuffocatū in flumine req̄rerent. Cū tribꝫ illū diebꝫ queſiuiſſent nec reꝑiſſent: ⁊ iā vellēt abire. Ecce illis videntibꝫ de ꝓfundo flumīs ad ripam homo ꝯſcendit ⁊ geſta narrauit: atqꝫ mox ad confeſſionem faciendā ad me deuenit. Patet ergo quoniā qui b. Marie ſeruit: ſaltem in mor te: ad penitentiam ⁊ confeſſionem faciendā da bitur ei grā: ac dānationez euadendo ꝑueniet ad regna celeſtia.

Articulus ſcđs qualr̄ debet homo ſeruiendo recurrere ad btām Mariam

CIrca ſcđm myſte rium ſcꝫ qualitatis. vbi inueſtigabi mus qualr̄ hō debet recurrere ad bea tā Mariā: ⁊ eidem deſeruire ſtudeat vt ſecurior ⁊ certior de ſalute ꝑ b. Mariam impetrāda fieri valeat. Circa qđ nota ꝙ ad hoc q̄ttuor precipue cōditiones occurrunt.

Prima cōdicio fidelitatis.
Scđa dicitur puritatis.
Tertia diꝛ veritatis.
Quarta diꝛ gratioſitatis.

Pria inq̄ꝫ ꝯdicio fidelitatꝫ: vt. ſ. ſeruitia ⁊ cultus honoris exhibeanꝛ btē Marie in fide catholica: quia teſte aplō Heb. xj. Sine fide impoſſibile ē placere deo. ⁊ ꝑ ꝯñs eiꝰ mrī marie. Credere enim oꝑtet accedentē ad deū: q̄ꝛ ē ⁊ inq̄rētibꝫ ſe remu nerator. Hec ibi. Vñ heretici ⁊ ſciſmatici: ⁊ q̄qꝫ aberrātes a fide catholica q̄tū fuitiū ⁊ ſalutife

rum btē Marie nō exhibet. Propter qđ Augꝰ. de fide ad Petrū vt habet̄ extra de hereticis. ca. Firmiſſime. đr ſic. Omni hoī qui eccl'ie catholice nō tenet vnitatē neqꝫ baptiſmꝰ: neqꝫ elemoſyna q̄ntūlibet copioſa: neqꝫ mors ꝓ noīe chr̄i ſuſcepta ꝓficere poterit ad ſalutem. Hec ille. Scđa cōditio đr puritatis. vt. ſ. ſeruitia exhibita beate marie ſint pura ⁊ munda a peccato mortali. Cū em̄ ipa btā virgo ſit mundiſſima ab omni pctō: nō niſi mūdoꝝ amat ſeruitia. Unde pſ. Ambulans in via imaculata hic mihi miniſtrabat. ſ. grato obſeq̄o. Propterea q̄ ſꝫ in ꝓpoſito vel actu peccandi ponūt ſibi obſtaculū vt beata Maria pro eis: ſicut ⁊ aliȷ̄ ſancti ꝓ talibꝫ nō obtineāt. Iuxta illud Hierem. xv. Si ſteterint moyſes ⁊ ſamuel coram me: nō eſt anima mea ad populuꝫ iſtum. Et Eſa. lix. Ecce non eſt abbreuiata manus dn̄i ſcꝫ ⁊ dn̄e vt ſaluare neq̄at: neqꝫ aggrauata eſt auris eius vt non exaudiat: ſed iniquitates veſtre ⁊ pctā vr̄a abſcōderūt faciem eius a vob̄ ne exaudiret. Hec ibi. Deſine ḡ o hō peccare. Tertia đr veritatiſ. Nam Greg. ſup illđ Ioā. viij. Quis ex vobis arguet me ⁊c. đr ſic. Qui deū neſciunt: dei ſctōs falſe honorant. vera em̄ ſctōꝝ veneratio eſt vera coꝝ imitatio. Hec ille. Proinde Hieronymus in ſermone de aſſumptiōe đr ſic. Igitur dilectiſſimi amate Mariā quā colitiſ: ⁊ colite quā amatis. q⁊ tunc eam vere colitis ⁊ amatiſ ſi imitari velitis ex toto corde quā laudatiſ. Hec Hiero. Uere ḡ debemꝰ btē Marie ſeruire imitando eius caſtitateꝫ ⁊ humilitatē atqꝫ ceteras ꝟtutes.

Quarta đr cōdicio ḡtioſitatiſ vt. ſ. ſeruitia gratioſa exhibeamꝰ. Charitas autē facit obſeq̄a nr̄a gratioſa. Un̄. j. Coꝝ. xiij. Si diſtribuero om̄es facultates meas ī cibos pauperū. etſi tradidero corpꝰ meū ita vt ardeam: chari. aūt nō habuero nil ſum ⁊c. Proinde orat eccl'a. Dignare me laudare te. ſ. in gr̄a ꝟgo ſacrata: da mihi ꝟtutē cōtra hoſtes tuos. i. ꝯ demones: q̄ nitunt̄ in nob̄ charitatem gratuitā extinguere. Sed querit̄ quibꝫ modis debeat hō btē virgini deſeruire: Rn̄det̄ ꝙ licet ſint multi ⁊ variȷ̄ modi colendi btām mariā ⁊ ei deſeruiendi: tn̄ ꝓpter ſimpliciores hic notare poſſumus aliq̄s modos pcipuos quibꝫ legunt̄ plurimi etiā miraculoſe virginis beate ſuffragia obtinuiſſe. Primꝰ modus eſt tp̄e pulſus vel ſigni facti ſero ⁊ mane ꝓ ſalutatōe angelica quotidie beatā ꝟginem ſalutare genuflexo.

Ubi querit̄ quare eccl'a ꝯſueuit ſero quolibet ⁊ mane ſignare ad Aue maria: Rn̄det̄ ꝙ huius vna rō eſt. q⁊ in ſero dici putat̄ angelus ꝟginem ſalutaſſe. Et durāte ſctō dialogo inter ꝟgineꝫ et Gabrielē angelū nocte media chriſtuꝫ cōcepiſſe. Unde mane fit ſignū ꝓ denunciatiōe gaudiȷ̄ incarnatōis diuine iam facte. Alia ratio: vt per beate virginis merita die ⁊ nocte cuſtodiamur ab hoſte: ⁊ miſcđiam de pctīs cōſeq̄mur: vt ſi eo die mori nos ꝯtigerit: ab ea ſuſcipiamur. Un̄ canit eccl'ia. Maria mr̄ gr̄e mater miſcđie: tu nos ⁊c. Tertia rō: vt ſi q̄ bona die vl' nocte fecimꝰ: per manus ꝟgineas filio acceptius reddant̄.

Quarta: vt eiꝰ meritiſ a ꝑiculis cunctis liberemur. Un̄ in ſero ad cōpletoriū canit eccl'a. Sub tuū pſidiū ꝯfu. ⁊c. Ad qđ narrat mgr̄ Ioan. nider in ſmo. de annūciatōe. ſe vidiſſe in publico iſtrumento lr̄e autentice. ꝙ. ſ. in Auinione duo ſꝫ iudicati ad cremandū. Accenſo igit̄ igne in vigilia annūciatiōis Marie vnꝰ eoꝝ crebro ꝟgineꝫ inuocabat: innuens obſequia ſibi pſtita. Et ecce ille vincul' tm̄ ab igne ꝯſūptis veſtibꝫ ⁊ corꝑe illeſus ſolutꝰ exiliuit ſocio ꝯcremato totaliter: reiectus in igne: inuſtus exiliuit vt ꝑus. Sicqꝫ cū laude ad eccl'iam b. ꝟginis eſt ductus: ⁊ tunc papa Ioānes. xxij. ſtatuit ſero ter fieri pulſum campane. ⁊ indulſit. vt q̄cunqꝫ ad pulſum ter geniculando tria Aue maria dixerit. xx. dies indulgentie habeat. Scđs modus ſeruiēdi marie ē ieiunare dies đputatos b. marie ꝟgini. ſ. dies ſabbati ⁊ vigilias feſtiuitatū ipſiꝰ. Un̄ legit̄ in ꝓmptuario exēploꝝ: ꝙ q̄dam predo oī vicioꝝ ſpurcicia plenꝰ: ſic ieiunia btē ꝟginis cōtinuando cū forte ꝓpe mortē ꝯſtitutꝰ vidit ꝙ btā ꝟgo maria flexis genibꝫ coraꝫ ſuo filio rogauit: nec dimiſit donec ipetrauit iſti ꝟe pn̄ie infuſioneꝫ: vt dānationē euaderet. Tertiꝰ modus ſuiendi eſt q̄tidie ſalutare b. ꝟginē angelica ſalutatione ꝓ ſuis gaudiȷ̄s que habuit in terra: ⁊ habet nūc in celo gl'ioſa. Nam in mariali magno hr̄: ⁊ etiaꝫ Anſ. ſcribit ꝙ q̄daꝫ clericꝰ hec faciens cū ad mortē ꝑueniſſet ⁊ plimū timeret: apparuit ei b. maria di. Quid times cum mihi q̄tidie gaudia nunciaſti: ego defendā te ⁊ intercedo ꝓ te ⁊ ꝓ cōſilr̄ deuotis meis. Quartꝰ modꝰ: q̄tidie recolere cōpaſſiones marie: ⁊ ꝓ eis ipam ſalutādo exorare. Nam legit̄ in li. reuelationū ſctē Eliſabeth. ꝙ b. maria reuelauit ꝙ q̄cunqꝫ ꝑ cōpaſſionis dolores ipaꝫ inuocaret: verā pn̄iam ſibi ipetraret. Quintus modus: abſtinere a pctō in diebꝫ Marie. i. ſabbatis ⁊ feſtis eꝰ. Nā legit̄ đ q̄dā meretrice q̄ abſtinebat ſe p̄dictis diebꝫ ob deuotionē marie: et circa mortē ipſiꝰ meritiſ obtinuit verā cōtritionē.

Sextꝰ modꝰ: eſt deuotiꝰ inſiſtere laudibꝫ btē marie: vt. ſ. miſſas ⁊ officia aut p̄dicatiōes đ btā ꝟgine libenter dicat vel audiat. De h̄ habes exemplū huiꝰ li. ꝑ. vi. ca. x. miraculo. j. Un̄ ⁊ ſctūs Bern. đr. Nil ita me delectat ſicut đ b. maria ſermonē audire ⁊ eius laudibꝫ inſiſtere: q̄ ⁊ promeruit ad gr̄am maxīe ſanctitatis ꝑuenire. Septimus modꝰ: eſt nomen marie honorare: vt cū noīat̄: capite inclinato vl' genuflexo veneremur: ⁊ ꝓ eius noīe petentibꝫ miſcđiaꝫ īpendamꝰ. Un̄ de h̄ hēs pulcꝝ exemplū. li. vj. ꝑ. j. art. iiȷ̄. circa. §. decime vtilitatiſ. ⁊ etiā li. v. in fine ſcđe ꝑtis ipſiꝰ.

Octauꝰ modꝰ: fabricā eccl'ie ⁊ ad eccl'iam ꝑtinentia in honorē virginis facere ſcꝫ altare vel capellam edificare: ⁊ imagines ꝟginis ſolenniter

depingere ⁊ oꝛnare lucernas: ⁊ lampades atq̃ꝫ
veſtes ſacerdotales ꝓ honoꝛe btē ꝟginis facere.
Nam valde eſt vtile talia in ciuitatibꝫ facere: qꝛ
btā virgo erit ſpēalis patrona ⁊ ꝓtectrix talis ci/
uitatis vel ville. Ad hoc facit miraculū in hoc li.
ꝑte vi.c.j.in p̃n. Vñ ⁊ Joāni patricio vꝛb rhome
apparēs b.virgo dixit: ſcire te volo vt dum mihi
eccl'iam in terra ꝯſtruxeris: ego tibi in cel' copio/
ſum theſauꝝ ⁊ eternā ꝯſtruā manſionē ⁊c.

Articulus tertius ꝙ.xij. rōnes ꝯfoꝛtāt hoīem
in ſpe ꝯfugiendi ad Mariam.

Circa tertiū my/
ſteriū.ſ. cōfoꝛtabilitatꝭ Nota ꝙ iu/
xta nūeꝝ.xij.ſtellaꝝ in coꝛona b.vir
ginis deſcꝑtarū Apoc.xij.enumerare poſſumꝰ.
xij.rōnes tanq̃ꝫ.xij.ſtellas: q̄ quidē hñt ꝯfoꝛtare
oēm pctōꝛem in ſpe ſciendo ex his.qꝛ b.ꝟgo ꝯfu
gibilibꝫ ⁊ ſibi ſeruientibꝫ famulis indubitāter
auxiliaꝛ̄ precipue in hoꝛa moꝛtis. ⁊ diuidi p̃nt in
tres quaternarios.q̄ꝝ primus ex parte dei.ſcðs
ex parte ꝟginis. tertius ex parte hoīm accipi po
teſt.vt patet intuenti in hac diuiſione.

Prima: rō cauſalis electiōis
Scða: diuinalis cōionis.
Tertia: ſuꝑnalis repletiōis
Quarta: filialis cōmendatiōis.
Quinta: ratio p̃ncipationis.
Sexta: ratio mediatiōis
Septima: ratio aduocatiōis.
Octaua: ratio inuentionis
Nona: ꝑcioſe redemptiōis.
Decima: materne affectiōis.
Undecima: ꝑceptoꝛie obligatōis
Duodecima: ꝑ̃ſſime inuitatiōis.

Prima itaq̃ꝫ ſtella dꝛ̄ rō cauſalis electiōis. quia
ipa btā Maria ꝓpter pctōꝛes eſt electa in matrē
dei: qm̄ dñs Jeſus ꝓpꝛ̄ pctōꝛes venit ī hūc mun
dū: ipo teſte Luce.v. Jgr̄ ipſa b.Maria q̄dāmō
teneꝛ̄ nob̄ in recōpenſam tanti bñficij a dō acce/
pti ꝓ nob̄ vel cā nr̄i. Declaraꝛ̄ ſic. Nā q̄ro ſi pri/
mi parētes nō peccaſſent: vtꝝ deꝰ incarnatꝰ fuiſ
ſet. Ad h̄ queſitū plurimi doc. dixerūt ꝙ deꝰ nō
fuiſſet incarnatꝰ ſi hō nō peccaſſet. Si ḡ tu hoc
tenes habeo ꝓpoſituꝫ ꝙ.ſ. btā Maria nō fuiſſet
electa ꝓ incarnatiōe diuina: vt foꝛet mr̄ dei ſi hō
non peccaſſet. ⁊ ꝑ ꝯñs ipſa teneꝛ̄ pctōꝛibꝫ miſeri/
coꝛdiā exhibere ꝓ bñficio electiōis occaſione co/
rum accepto. Sed qm̄ nr̄i doctoꝛes tenent cum
Scoto ſuꝑ.iij.ſniaꝝ. dicētes ꝙ etiāſi hō nō pec/
caſſet: nihilo minꝰ deus incarnatꝰ fuiſſet ex vir/
gine. Cuiꝰ rō potiſſima eſt.qꝛ deꝰ ab eterno pre/
deſtinauit chrm̄ ⁊ p̄oꝛdinauit aīam eꝰ.i.chri ad
gl'am ſummā vnionis.ſ.diuine: ⁊ etiaꝫ ab eterno
p̄ꝛeuidit Adam ⁊ eius caſum. Si ḡ p̄deſtinatꝰ
⁊ p̄euiſus eſſet chrs ſolū ꝓpter hoc: qꝛ Adā erat
caſurus: ſequereꝛ̄ abſurdiſſimū ꝙ aīa chri ga u/
diū haberet de lapſu Ade. Jtē deus ab eterno p̄/
uidit humanā naturam ſic diligendā ⁊ exaltan/
dā in chꝛiſto: ſed non minus debuit diligi a deo
humana natura ante caſum q̃ꝫ poſt. ḡ. ⁊c. Tūc
iſto p̄ſuppoſito nihilo minus offenſio hoīs fuit
occaſio maximi meriti ⁊ p̄mij ac gl'ie beate virgi
nis. qꝛ ſi homo nō peccaſſet: tot merita btā ꝟgo
non adquiſiuiſſet ſicut nunc habet: chꝛiſtuꝫ hal
neando: lactando: ⁊ in compatiendo martyrium
ſuſtinuit: que nō fuiſſent ſi homo non peccaſſet.
cum nullus chꝛiſtuꝫ occidiſſet in ꝑadiſo. niſi em̄
hō lapſus ⁊ redimēdus eſſet chꝛiſtus carnē paſ
ſibilem ſm̄ doctoꝛes ſuper.iij. non aſſumpſiſſet.
ſed impaſſibilem. Unde Maria teneꝛ̄ nob̄ ex iu
re. qm̄ vt notaꝛ̄ extra de iniurijs ⁊ damno dato.
ca. ſi culpa. Qui occaſionē dāni dat damnuꝫ de/
diſſe videꝛ̄. ḡ a contrario. Qui occaſioneꝫ bñficij
dat ipum bñficiū dediſſe videꝛ̄. Et quia occaſio
bñficij electiōis Marie eſt pctōꝛ homo. igiꝛ̄ ⁊c.
Hinc Anſ. Multū inquit Maria hoībꝫ tene/
tur: ꝓpꝛ̄ quos ipa dei mr̄ eſt electa: ⁊ hoīes mul/
tū ei teneꝛ̄: qꝛ ꝑ eā ſunt duo recōciliati. Hec ille.

Scða ſtella ſiue ratio dꝛ̄ diuinalis cōmunio/
nis. qꝛ vicꝫ ipa ꝟgo btiſſima ſūme cōicauit pro/
prietatē diuine miſcðie ꝑ alijs creaturꝭ: eo ꝙ eſt
deo ꝓxima p̄ oībꝫ ⁊ ꝯiunctiſſima. ſic ḡ teſte Ps.
Suauis dñs ⁊ miſeratōes eius ſuꝑ oīa opera
eius. Et eccl'ia atteſtāte. Deo ꝓꝛium eſt miſereri
ſemꝑ ⁊ parcere. Jta mr̄is dei eſt ꝓꝛiū ꝙ ſit regi/
na miſcðie ⁊ pietatis: in q̄ paꝛ̄ miſcðiaꝝ ⁊ deus
totius ꝯſolatiōis fons pietatis infinite req̄euit:
⁊ ipſi ꝟgini marie diuine bonitatꝭ pietatē cōica/
uit. Juxta illð Eſa.xxvj. Preꝑabiꝛ̄ in miſericoꝛ/
dia ſoliū dei.i.beata mater. vt ſicut in ipſa miſe/
ricoꝛditer ⁊ totaliter requieuit: ita ex ſolio miſe/
ricoꝛdie eius effluat miſcðia ⁊ pietas in omnes
Vñ Bern̄. in ſermone q̄ incipit: Jn lectione: ait.
Quid miꝝ ſi pietatē exhibēt viſcera marie. Nō/
ne qui pomū in manu ſua tenuerit dimidia die:
reliqua diei ꝑte pomi ſeruabit odoreꝫ. quantū ḡ
viſcera illiꝰ ꝟginis ꝟtus pietatis affecit: in q̄bꝫ
nouē menſibꝫ requieuit. Hec ille. Secure ḡ cha
riſſime accedere potes ad ipam q̄ regīa eſt ⁊ maꝛ̄
miſcðie. Tertia rō: ſuꝑnalis repletiōis. qꝛ cū
ipſa beata ꝟgo ſit plena gratia: teſte angelo Lu.
j. ſequiꝛ̄ ꝙ ⁊ plena ſit miſcðia ⁊ pietate: eo ꝙ pie/
tas eſt effectus gr̄e ⁊ donū ſpūſſcti. Jdeo Orige.
in quodaꝫ ſermone. Scio inquit ꝙ ſi btā virgo
ꝓpulſata fuerit neceſſitati nūq̃ꝫ deerit. miſicoꝛs
em̄ eſt ⁊ plena gr̄a. ⁊ ideo cōtinere ſe non poterit
quin miſereaꝛ̄ inuocāti. Hec ille. Hinc ⁊ Bern̄.
Vas liquoꝛe plenū ſiquo mō moueaꝛ̄ de facili
effundit liquoꝛem. Sic btā virgo ſiquo mō mo
ueaꝛ̄ pcibꝫ effundit gr̄am ⁊ miſcðiam. Jdē Ma
ria inq̄t añ ꝯceptōeꝫ plena gr̄a ab angelo nūcia/
tur vt ſibi plena tandē etiaꝫ nob̄ fieret plena ⁊c.
Quia ḡ btā ꝟgo ſuꝑno munere gr̄e ⁊ miſcðie ac
pietatis eſt plena. Et qꝛ plenū eſt ſm̄ phum.iiij.

Phyſic. cuius nulla ꝑs eſt vacua. igiꝛ ſecure ac-
currere poſſum⁹ vt de plenitudine eius miſeri-
cordiā ⁊ grām hauriamus pctōres. Quarta
ratio filialis cōmēdatōis. qꝛ vicꝫ filius dei dñs
Jeſus Marie natus nos oēs ſue matri ꝟgini
Marie cōmēdauit circa horā mortis: q̄ſi i teſta-
mento finali legando ⁊ cōmittendo ipſam fore
debere nr̄am adiutricē mr̄em: cū Joāni ait. Ecce
mr̄ tua. Et matri. Ecce inq̄t filius tuus. Joā. xix.
Nā licꝫ ad lr̄am ꝓtūc loq̄baꝛ de Joānis cōmen-
datione: tñ ſpūal'r ſm ſacros doctores accipiūt
hec ꝟba de oīb⁹ ad grām ꝯfugientib⁹ (qꝛ Joan-
nes interptaꝛ grā vel in quo eſt grā) vt oīm taliū
mat ſit Maria. Hinc Bern. in q̄dam Homel.
ſuꝑ euangel'. Stabat iuxta crucē ⁊c. dī ſic: Nos
frēs chariſſimi ſimus diſcipuli ſtātes iuxta cru
cem Jeſu: vt vnuſquiſq꜄ noſtrum mereaꝛ audire
a Jeſu. Ecce mater tua. ſ. illa beatiſſima Maria
ꝙ ꝟbum oīi acceptiōe dignū. Si eñ Maria
eſt mater noſtra. ḡ Jeſus eſt frater noſter. ergo ⁊
pater eius celeſtis eſt pater noſter. ḡ regnū eius
eſt hereditas noſtra. Hec ille. Et ſic patet q꜄ ſecu
re ad Mariā poſſumus accedere. Quinta ra
tio ꝑncipationis. quia ipſa btā virgo eſt regia:
dña ⁊ ꝑnceps noſtra. Cum ergo videm⁹ qꝛ nul-
lus dñs aut dña ſuas oues. i. ſibi ſubditos vo-
luntarie tradat inimico: ſicut nec paſtor oues ſi-
bi cōmiſſas velit dare lupo. quō ḡ credis ꝙ nos
hoīes pctōres btā dña noſtra Maria velit per-
mittere infernali lupo. i. diabolo: dei vtiq꜄ ⁊ ſuo
inimico: niſi forſitan ouis errans nolit redire ad
caulam. i. ad patriā. ſ. ꝑ pniam. Unde ipſo iure
principatiōis teneꝛ nobilis dña ſubuenire ⁊ ꝓ-
tegere ne pereamus: qm̄ dicente ſaluatore Jo. x.
Bonus paſtor aīam ſuā ponit ꝓ ouibus ſuis.
Ideo cū fuerit req̄ſita a pctōre debet miſcdiam ⁊
grām impetrare: ⁊ diuīe vindicte ne feriat ſe ob-
ijcere. Unde Bern. Non eſt inquit fas te o dña
poſſe deſerere qui ſpem ponit in te. Sexta ra-
tio mediatiōis. quia ipa btā virgo eſt mediatrix
ſalutis noſtre. Bern. Felix mediatrix Maria: q̄
viris ⁊ mulieribus ſalutis antidotum ꝓpinauit.
Nota autem ꝙ in aliquo mediatore pōt quis
ſperare effectum rei diſponende per ipm ex trib⁹
condicionibus. videlicet

Primo ſi talis habet magnū poſſe.
Scdo ſi habet prudenter ſcire.
Tertio ſi habet fideliter velle.

Sed qm̄ hec oīa ⁊ ſingula ꝑ marie inueniunꝛ in
hac mediatrice Maria. ergo ſequitur ꝙ indubi
tanter ꝑ ipam effici valet nr̄a ſalus ⁊ q̄cq̄d opta-
mus. Primo inquā: qꝛ Maria habet maxi-
mū poſſe i curia celeſtꝫ regis. Tū ꝓpꝛ parentelā
⁊ cognatōēꝫ: qꝛ eſt mr̄ regis. ⁊ ideo nil pōt ei de-
negare. iuxta illud. iij. Reg. ij. Pete mater quod
vis. neq꜄ eñ fas eſt vt auertā faciē meā. Tū etiā
ꝓpter complacentiā ⁊ dilectōēꝫ. qꝛ ipſa btā virgo
pre oīb⁹ beatis ⁊ creaturis diligiꝛ a rege chriſto.
Tum deniq꜄ propter obſequia ⁊ ſeruitioꝝ exhi
bitionē. qꝛ cū apud regē aliquē multū pñt ⁊ me-
renꝛ q̄ multa ſeruierūt ſibi ſed Maria ſuꝑ oēs
gratiſſima ⁊ plurima ſeruitia impendit chriſto.
Hinc Anſ. de concep. virginali. ca. xv. dicit. Sci
mus btām ꝟginē tanti eſſe meriti ⁊ gratie apud
deuꝫ: vt nil eoꝝ q̄ velint efficere poſſint aliq̄ten⁹
effectu carere. Hec ille. Fidēter ḡ ⁊ ſecure poteſt
homo de eius mediatione ſperare: qꝛ oīa pōt.

Scdo ipſa btā ꝟgo habet ſummā prudentiā
⁊ ſciam vtpote illuminatiſſima. quia Maria il
luminata interptaꝛ ſm Hiero. ⁊ ideo ſcit nr̄i mi
ſereri. qꝛ ſcit oēs defectus noſtros ⁊ ꝑicl'a ac ne-
ceſſitates Scit inſuꝑ deū prudētiſſime inclina-
re ad miſcdiam: ⁊ recōciliare ac iram e⁹ auertere:
ꝓpterea ipa figurata eſt per Abigail: que ſcribiꝛ
fore mulier prudentiſſima: et occurrit velociter
ipſi Dauid irato cū munerib⁹ ei⁹ q꜄ irā mitiga-
uit ⁊ prudēter placauit ne occideret Nabal peſſi
mū. j. Reg. xxv. Nota aūt ꝙ ipa prudētiſſima
Abigail legiꝛ ſex genera mūeꝝ obtuliſſe Dauid
ira cōmoto. ⁊ ſic eundē placare ſtuduit. Pr̄io
obtulit panes. Scdo vini vtres. Tertio co
ctos arietes. Quarto ſata polēte. i. menſuras
vel modios accuratiſſime farine. Quinto li-
gaturas vuepaſſe. Sexto maſſas caricarum.
.i. ficuū. Ita ſpūal'r hec prudētiſſima mediatrix
⁊ recōciliatrix nr̄a Maria ſex genera offert: alle-
gando ⁊ intercedēdo ꝓ nob̄ apd̄ chr̄m: q̄ ſignifi-
caꝛ ꝑ Dauid: ⁊ deꝑcando ne eterna morte nos
peſſimos peccatores occidat. Primo panem
id eſt carnē chr̄i: que eſt panis vite. Joan. vj. Uñ
intercedēdo dicit vel dicere pōt maria. Memen-
to fili dilecte qꝛ carnē de me ſuſcepiſti quā mul-
tiplicib⁹ paſſionib⁹ expoſuiſti ꝓpꝛ pctōres. ideo
miſerere penitenti. Scdo offert vinū: ꝑ qd̄ ſi-
gnificaꝛ ſanguis chr̄i quē effudit ꝓ nob̄ in cruce
Unde ex vino ſanguis chriſti conficiꝛ in calice.

Tertio offert arietes coctos: per q̄s ſignificā-
tur ſuitia Marie in oꝑib⁹ miſcdie circa chriſtū
exhibitis: alendo: portādo: fouendo: balneando
⁊c. Nā aries miſcdiam ſignificat. qꝛ ſua que ha
bet. i. lanā. lac. ⁊ carnē in vſus hoīm erogare ha-
bet. Et ſignāter dī coctos arietes. qꝛ oīa ſeruitia
Marie erant decocta igne diuini amoris.

Quarto offert ſata polēte. i. dolorē ⁊ cōpaſſio-
neꝫ quā ſuſtinuit maria cum chr̄o. Sicut enim
ſata polente. i. farina accuratiſſima eſt multū cō
trita ⁊ mollita. ita total'r ꝟginis aīa fuit merori-
bus attrita in chr̄i paſſiōe. Quinto offert liga
turas vuepaſſe: ꝑ qd̄ ſignificaꝛ amoꝛ dulcedo
q̄ cor Marie fuit alligatū ⁊ vnitū per affectum
maternū ipſi dulciſſimo ieſu Sexto offert fic⁹.
per qd̄ ſignificaꝛ fides Marie formata. Sicut
eñ ficus habet plura grana ⁊ dulcē hūorē: ita fi
des debet habere ⁊ habuit in Maria mlt'a me-
ritoria oꝑa in dulcedine charitatis facta. al's fi-
des ſine oꝑib⁹ mortua eſt in hoīe. Jac. ij. Sic ḡ

ſapientiſſime Maria ꝓ nob ꝑ ſingula hec inſce
dendo pt ⁊ ſcit obtinere depcādo ⁊ di. Memen/
to dulciſſime fili Jeſu: qꝛ ego dedi tibi carnem ⁊
ſanguinē quē effudiſti in cruce pro peccatoribꝰ.
Itē memento ſeruitioꝝ meoꝝ: ⁊ ꝓpter me ſaltē q
ſum mr̄ miſcōie miſerere pctōri. Item memento
dolorꝫ ⁊ cōpaſſionis mee ſub cruce: necnō amo/
ris quē habui ad te ⁊ fidei ac oīm meritoꝝ meo/
rū. ⁊ ꝓpt̄ me parce huic recurrēti ad me ⁊ ſperan/
ti pctōri in me. ⁊ certe qūo credere potes ꝙ mox
ebrs eius bonꝰ filius non placet̄ tal'r. Ecce ergo
habet Maria ſcire: placare: ⁊ poſſe. Tertio qꝫ
habet fidelit̄ velle ⁊ optare ex eius indita diuini/
tus pietate vt nr̄i miſereat̄. Idcirco Bern̄. ait.
Nō deeſt marie ptās qꝛ mr̄ eſt oīpotētie. nec im/
petrandi induſtria: qꝛ mr̄ eſt ſapie. nec volūtas:
qꝛ mater eſt miſcōie. Hec ille. Optima ḡ ⁊ ſecu/
riſſima mediatrix eſt Maria. Septima ratio
aduocatiōis. Oīs ꝙppe homo ad ſuum aduoca/
tum fideliſſimū ſecure pōt in cauſa ſua accedere
Beata ꝟgo eſt aduocata noſtra vt canit eccleſia.
Et certe hoc iure aduocatiōis tenetur beata ꝟgo
nobis in cauſa ſalutis adeſſe fideliter. qꝛ omnis
aduocatus ſꝫ iura tenet̄ diligent' cām coꝝ tueri
quoꝝ eſt aduocatus: ⁊ fideliter exequi ſuam ad/
uocationē ⁊ ꝓcuratōis officiū. vt pꝫ. iij. q. vij. §.
ſiq̄s aūt. ⁊ arg. ex̄ de teſtibꝫ. Intimauit. C. de iu/
dicijs. l. ꝓperandū. §. illo. Sic ⁊ maria nr̄a aduo
cata que in cauſa noſtre ſalutis tam fideliter pro/
curat ꝙ pctōrem ꝯuerſum ad ipam non deſeret.
ꝗuſqꝫ deo ipꝫ recōciliabit. Un̄ Anſ. li. orōnum.
O Maria tu pctōrem toti mūdo deſpectū ma/
terno affectu amplecteris: nec deſeris ꝗuſqꝫ deꝰ
ꝑ te placatus ipm ſue gr̄e recuꝑabit. Hec ille.

Octaua rō inuentiōis. qꝛ btā virgo eſt inuen
trix gr̄e quā ꝑdidit hō: ideo dixit angelus eidem
Lu. j. Ne timeas maria: inueniſti gratiam apd̄
do. ſ. quā hūanū genꝰ ꝑdidit. Sꝫ qm̄ ꝺ iure qn̄
q̄s aliq̄d ꝑditū īuenit: tenet̄ ei cuiꝰ eſt reſtituere.
xiiij. q. v. ca. ſiq̄d. vbi ꝺ Augꝰ. Siq̄d inueniſti ⁊
non reſtituiſti rapuiſti. ḡ ipa ꝗdammō obligat̄
nob dare gr̄am: pcipue cū ex h ipa nullum defe/
ctū gr̄e patiat̄ ſi nob participat. Secure ḡ ad eā
debemꝰ cōfugere. Hinc Bern̄. Per te inquit o
beatiſſima acceſſum habemus ad deum que es
genitrix vite: inuentrix gratie: copioſa charitas
tua nr̄oꝝ opit multitudinē pctōꝝ. ⁊ glorioſa fe/
cunditas tua nobis fecunditatem parturit meri
toꝝ. Hec ille. Nona rō p̄cioſe emptōis. Nimi/
rū q̄nto p̄cioſius aliq̄d emerit q̄s: tanto eiꝰ curā
diligentiꝰ gerit ⁊ ꝓuidet ne ꝑeat. Sꝫ qm̄ beata
ꝟgo emit nos ⁊ poſſedit dando precioſiſſimum
theſaurū ꝓ nob. ſ. corpus: ſanguinē ⁊ aīam filij
ſui. ꝓpt̄ qꝺ ait apl's. Empti eſtꝭ p̄cio mag. gl'ifica
te ⁊ portate deū in corꝑe vr̄o. Secure igit̄ accede
o hō ſciendo qꝛ Maria non poteſt tantū p̄cium
ꝓ nob datū relinq̄re incaſſum: vt. ſ. nos ꝑmittat
perire: ſi tn̄ fidel'r ad eā recurramꝰ. Hinc Bern̄.
in homel'. ſuꝑ Stabat iuxta crucē. dicit orando
ſic. Reduc q̄ſo o dulciſſima dn̄a ad mēoriā: qm̄
innocēs vnigenitꝰ tuꝰ in ocul' tuis imolatus eſt
pro nob pctōribꝫ. Noli ḡ pia mr̄ ſpernere me ꝓpt̄
eū qui amore mei nudus ⁊ laceratus pependit
corā te vt redimeret me. Decima rō materne af
fectōis. qꝛ cū btā ꝟgo ſit mr̄ nr̄a adoptata: indu
bitāter nos vere diligit: ⁊ noſtrā ſalutem optat
efficaciter. Hinc ſctūs Ignacius in epl'a ad bea/
tam ꝟginē ait. Nunc claude me in gremio ma/
terne pietatis: tu mr̄ ſumme deitatꝫ. vera mr̄ ſal/
uatoris. mater adoptata peccatorꝫ. Hec ille. De
hac maternitate beate ꝟginis patuit li. ix. pte. ꝗ.

Undecima rō p̄ceptorie obligatōis. qꝛ ipa btā
virgo obligata eſt adeo vt nos diligat ex illo p̄ce
pto. Diliges ꝓximū tuū ſicut teipum. Mat. xxij.
hoc eſt ad id qꝺ teipm. i. ad gratiam ⁊ gloriam.

Sed diceres. Quid cure eſt btē ꝟgini de nob:
cū ipa ſit in celo glorificata. Rn̄deo ꝙ etiā ꝓpter
illos celeſtes btōs videt̄ btā virgo fore obligata
ex dicto p̄cepto fraterne dilectiōis: vt. ſ. illoꝝ bo/
nū ꝓmoueat in hoc ꝙ nos ſaluat ꝑ eo: qꝛ ipſis
btīs ex h gaudiū accidētale accreſcit ꝙ nos pec/
catores ꝑ gr̄am dei ⁊ eius matris merita ſalua/
mur. Un̄ Luc. xv. Gaudiū eſt angelis dei ſuper
vno pctōre pn̄iam agente. Et ſic q̄nto plures ſal
uamur: tāto gaudiū accreſcit tā angelis q̄ꝫ btīs
aīabꝫ qꝫ etiaꝫ ipſi btē ꝟgini Marie. qm̄ vt ꝓbat
Rich. ⁊ Bonauen. ſuꝑ. iiij. diſt. xlix. ⁊ b. Grego.
expſſe dicit: ꝙ ī celo vnuſquiſqꝫ btūs tantū gau
det de bono alterius q̄ntum de ꝓprio. ergo ⁊c.

Duodecima rō pijſſime inuitatōis. Nam ipa
met iuitat nos pijſſima liberalitate miſeratōis:
vt vicꝫ ad eā confugiamꝰ in oī neceſſitate tanq̄
ad matrē: dicens Eccl. xxiiij. Ego mr̄ pulcre dile
ctiōis ⁊c. ſequit̄. Trāſite ad me oēs qui concupi
ſcitis me: ⁊ a generatōibꝫ meis adimplemini. Se/
cure ḡ ad eā debemꝰ accedere q infallibiliter ſe re/
promittit nob ſuffragari. Et ad id inducūt nos
etiā exēpla. Natural'r em̄ quelibet res illuc incli/
natur confugere vbi maiorē influentiā pietatis
⁊ auxilij nouit vel ſperat hr̄e. ſicut videmꝰ in flo
ribꝫ q ſꝑ vertunt ſe ad ꝑtem ſolis ꝓpt̄ influentiā.
Item pueri naturaliter ſemꝑ habent recurſum
in ſinū pr̄is ⁊ matris aut nutricis fouentꝫ eos.
Un̄ recitat̄ ſicut etiā narrat luciꝺiſſimꝰ mgr̄ Jo
annes gritſch ordīs minoꝝ ſermone ſuo. xvj. ꝙ
rex Dauid ſemel amiſerat Salomonē filiū ſuū:
quē cognoſcēs ſapientem: ꝑ eius ſapiam voluit
auſcultare locū eiꝰ māſionis. Mittēs ḡ ī orbē/
terre tria ꝓblemata ad vicinos reges: cogitauit
neminē niſi filiū poſſe ſoluere. ⁊ ſic voluit ꝺ filio
vbi eſſet experiri. Primū problema: q̄d ē meliꝰ
⁊ vtilius qꝺ hō pōt hr̄e in hac vita. Secundū:
quis cibꝫ eſſet hoī magis cōueniens. Tertiū:
quis locus eſſet ſecurior hoī. Que ꝓblemata cū
non poſſent ſolui ab alijs: tandem deuenerunt
ad regē cū q̄ tūc Salomō morabat̄. Qui cū nō

poſſet ſoluere: cū ſuis ſapientibꝰ conſiliarijs ac-
ceſſit Salomon intelligēs patrē ſuū hec miſiſſe.
Et rndit ad pmū. Nil vtiliꝰ ⁊ delectabiliꝰ hoī in
h mundo ꝙ̄ cor quietū. Ad ſcdm. Non eſt cō-
uenientior cibꝰ ꝓ puero ꝙ̄ lac mrīs ſue. Ad ter
tium. Conuenientiſſimus ⁊ ſecuriſſimꝰ locus eſt
gremiū mrīs. Cōſiderās ex h Salomon deſide
rium prīs: redijt ⁊c̄. Spūalr hō pctōr abſceſſit ꝑ
peccatū a deo. Debet ḡ redire ad gratioſam ma-
trē. i. mariā: in cuius miſcdie gremio habet cibū
grē ⁊ doctrine ꝑoptimū. ⁊ cor cū dō quietū: atqꝫ
locū ſecuriſſimū ab hoſtibꝰ. i. demonibꝰ. Unde
Anſ. in orōne que incipit Uirgo mūda. dr. Sic
nāqꝫ o bñiſſima vgo īpoſſibile eſt vt merita tua
obliuiſcaris. ſic mitiſſima incredibile eſt vt ſup-
plicantibus non miſerearis. Aduertamꝰ ergo
chariſſimi ꝙ̄ pie nos inuitat maria dī. Tranſite
ad me ⁊c̄. O pctōres. O viri ⁊ mulieres oēs qui
diligitis me ſecure venite: ⁊ a generatiōibꝰ meis
id eſt per meritū generatiōis chriſti ex me adim
plemini gratia ⁊ gloria Amen.

Pars vltima libri vltimi de miraculis pluri
mis quibꝰ clareſcit ꝙ̄ multas vtilitates confert
beata Maria deuotis

b **Eatiſſima Ma-**
ria dei genitrix vgo licet innume-
rabiles grās ⁊ vtilitates pſtet ge
neri humano: quas nec enarrare
nec cogitare ſufficimus aut extimare. tñ vt aliqs
pro edificatiōe ex multis accipiamꝰ q̄tinus ha-
beat pdicator ī ꝓmptu aliq̄ miracla cū voluerit
explicare in iſta pte iuxta nūex. xij. ſtellaꝝ ī coro
na bñiſſime vgis ꝑ Joānē in Apo. xij. ca. deſcri-
ptaruꝫ: grās ⁊ bona ſiue vtilitates precipue. xij.
ſcribere ſuccincte dignū duxi. Plurima mira-
cula etiā que in h libro ſunt ſparſim ſcpta cōpre
hendi pñt per ſingula capitula hꝰ partis. Et qa
multa legunt de btā vgie miracula ſola pulcrio
ra que potui colligere: ſubſcribere intendo h: vt
patet intuenti.

Cap. I. ꝙ btā Maria ſuos famulos ⁊ deuo-
te ad eā recurrentes ab hoſtibꝰ ſaluat.

p **Rima gratia ſiue**
vtilitas quam dat beata vgo generi
hūano: ⁊ pcipue ſibi deuotꝭ famulis
eſt: qr ab hoſtibꝰ ſaluat. qđ ꝓbat ꝑ plura miracu
la. Primū miraculū de Juliano impatore: q
(vt ait btūs Hiero. in chronicis) ī Perſas ꝓfi-
ciſcens. chrīanoꝝ ſanguinem dijs vouerat poſt
victoriā. Scribit āt Amphilociꝰ epūs iconieñ. ꝙ
ipſi Juliano ꝓficiſcenti obuiauit ſctūs Baſiliꝰ
epūs. Cui inſaniens Julianus dixit. Cū Perſas
ſubijciens reuerſus fuero: ciuitatem tuam deſo
labo pro eo ꝙ deos deaſqꝫ meas non adoratis.

Baſilius itaqꝫ rediēs ad ciuitatem: narrauit oī
multitudini vba impatoris: pcepitqꝫ omī clero
⁊ populo cū mulieribꝰ ⁊ infantibꝰ vt aſcēderent
in montē Didymi in q erat tēplū genitricꝭ dei. et
tribꝰ diebꝰ ieiunātes poſtularūt a deo diſſipari
impatoris miq ſenſum. Illis ḡ orantibꝰ ⁊ flen-
tibꝰ: vidit Baſiliꝰ in viſu multitudinē militie ce-
leſtꝭ in mōte hinc ⁊ inde: et ī eoꝝ medio ſuꝑ thro
nū glioſum btām Mariā: et dicētē ad circūſtā-
tes. Uocate mihi Mercuriū ⁊ ibit īterficere Ju
lianū multa blaſphemātē in deū ⁊ filiū meum.
Itaqꝫ ſctūs Mercuriꝰ cū armatura ſua venit ⁊
iuſſus ab ea velocit abijt. Exꝑgefactꝰ a ſomno
magnꝰ Baſilius venit in ciuitatē ad ſcti Mer-
curij ſepulcrū: vbi ſuſpēſa eiꝰ cōſeruabant arma
q inibi nō inuenit. Uocauit cuſtodē et vbi eſſent
arma q̄ſiuit. Qui aſſerebat cū ſacro: veſpi ibi ea
fuiſſe. Uñ Baſiliꝰ viſiōi credidit ⁊ cūctꝭ reuela-
uit. Oēſqꝫ de mōte reuerſi cū grāꝝ actiōe ad ſe-
pulcrū ſancti mercurij: inuenerūt lanceā eiꝰ ſan-
guine madidā. Oī aūt ꝑplo feſtū agēte in laude
btē vgis ꝓ liberatiōe ciuitatꝭ: ecce die q̄rto venit
in ciuitatē Libaniꝰ qſtor Juliani dicēs. Cū eſſet
Julianꝰ ſecus eufraten fluuiū: vbi etiā in caſtrꝭ
cuſtodiebant eū ſeptē militū excubie. Ecce nocte
qdā miles ignotꝰ cū armis venit: eūqꝫ lācea va-
lido impetu ꝑfodit: q ſubito aſcēdens nuſqꝫ cō-
paruit. Julianꝰ vo cepit blaſphemādo clamare
dicens. Uiciſti galilee viciſti. et ſic expirauit.

Scdm miraculū đ Rñſorio Gaude Maria
virgo ⁊c̄. Quidā etiā puer fert ꝙ cū in ſcholis
didiciſſet iſtud rñſoriū Gaude Maria vgo cū-
ctas hereſes ſola interemiſti ⁊c̄. qđ rñſoriū can-
tat in feſto purificatōis b. vgis. Et cū pulcra vo
ce ꝑ plateas ⁊ ciuiū portas hoc decātaret: porri-
gebant ſibi plurime elemoſyne ⁊ ciboꝝ reliquie.
Judei aūt qa plurimi in illa ciuitate cōmorabā-
tur cum audirēt pueꝝ canentē: multū dolebāt:
eoꝙ matrē Jeſu laudaret et iudeos ꝑ rñſoriū h
confunderet dicēs: Erubeſcat iudeꝰ infelix q di-
cit chrm ex Joſeph ſemine eſſe natum. Stoma-
chatus igit in vicinatu platee vnꝰ iudeoꝝ cū pu
erum talia canentē audiret pluries: acceſſit ⁊ vo
cauit q̄ſi aliqd puta pomū vel ſimile ſe daturū
aſſerēdo. et ſic ꝓmiſſionibꝰ ac exenijs fructuum
ipm in domū ſuā aduocauit tāqꝫ ſi cātū iſtū vel-
let ab eo audire. puer ſimplicitate pditꝰ: ſecutꝰ ē
ꝓmittentē iudeū. Et mox iſte habita oportūita-
te ipm pueꝝ in gutture cultro cedendo occidit.
Cūqꝫ mr̄ eiꝰ vidua paupcula diutiꝰ q̄ſitū nō in-
ueniret: dictū eſt a cōuicaneis ꝙ viſus eſt a plu-
rimis portas illiꝰ iudei intraſſe. Sed qđ fuerit vl
vcꝝ ſanꝰ inde exierit: nullus teſtimoniū poterat
ferre. Mr̄ ḡ iudicē adijt. et iudex iudeos coegit.
et facta lite: cū ꝓbatio incūberet ipi mrī pueri: eo
ꝙ cōtra eā iudei inſurrexiſſent: nec ꝓbare qcq̄ đ
hac re mr̄ poſſet: anxia ꝓ filio ꝑdito: in hoc ſe ob
ligauit ꝙ reqrerent oēs domꝰ iudeoꝝ. et ſi inue-

nirē apud eos ſuus filius deꝑditus: omnes iudei cōburerent. aut ſi nō, mulier ipa calūnie conuicta cōbureret. Qđ cū placuiſſet iudeis ⁊ iudices approbaſſent. Ecce q̄ſtione ferā nullibi compertus ē apđ iudeos puer occiſus: q̄ tn̄ ſub modio iacebat occultatꝰ in cōclaui. Tūc mľier lata ſnīa ad cremādū ducit̄ ab oī ṗp̄lo. exultāt iudei: cōpatiunt̄ ⁊ dolēt noti chr̄iani ac vicini. ſ. mulieris illiꝰ. plurimū q̄z plorat ipſa: q̄ ꝑdito filio ſe ipam etiā amiſerit. Cūnq̄z nullū hr̄et refrigeriū: q̄ inſultantibꝫ iudeis tāq̄z victoribꝫ ad incēdiū duci cogebat̄ ſic educendo cū prope eccl̄iam btē virgīs ꝑueniſſet: atq̄z recordata de btā ꝟgine inuocaret ipſam lachrymabiliter: cepit audire dulces ſonos acſi filius ſuꝰ cātaret illđ reſponſoriū ſolitū. ſ. Gaude Maria ꝟgo ⁊c̄. Cepitq̄z protendere collū ⁊ ṗp̄l̄m cōmonere ſi audirēt. Et ecce omnes audiētes ṗp̄li cantū cōmoti ſt̄ ⁊ illuc acceſſerūt vbi audiebat̄ vox ſonare Et ſic cōpererūt q̄ in domo illiꝰ iudei ſub modio abſconſus fuerat puer occiſus: ſubleuātes modiū viderūt puerū in gutture cruentatū cū angelis pluribꝫ dulciter illud reſponſoriū cōcinentē. Quo viſo miraculo ⁊ puero interrogato ac oīa facta enarrāte per ordinē. ſ. q̄uō ꝑ btām ꝟginē fuerit ſanatꝰ in gutture vulnerato ⁊ dulcit̄ int̄ angeloꝝ agmina fotꝰ. Ecce oēs in laudē btē ꝟgīs chr̄iani ꝓruperunt ⁊ iudeos cōbuſſerūt: ac puerū ſanū mr̄i reſtituerūt Sicq̄z precibus ⁊ meritis btē virginis ſaluatꝰ ē mulier ⁊ filius.

Miraculū tercium.

Ad idē legit̄ in legēda cōi natiuitatꝭ btē ꝟgīs q̄ erat q̄dā fur q̄ ſepe latrocinia exercebat: ſed tn̄ btām Mariā plurimū in deuotōe habebat ⁊ eā crebrius ſalutabat. Quadā ḡ vice furtim rapiēs aliq̄: tūc capit̄ dep̄henſus ⁊ ſuſpēdio iudicatur. Cū ḡ ſuſpēderet̄ ꝯtinuo btā ꝟgo eidem affuit: ⁊ ſuſpēſū tribꝫ diebꝫ vt ſibi videbat̄ ſuis manibus ſuſtentauit: ita q̄ nullā leſionē ꝑſenſit. Jlli ꝟo q̄ eū ſuſpēderāt die q̄rta caſu inde trāſeūtes eū viuētē ⁊ vultu alacri reppert̄. ⁊ arbitrātes q̄ n̄ bn̄ fuerit laq̄o aſtrictꝰ: gladio ipm iugulare volebāt Sed btā Maria ferientiū gladijs manū opponebat: ⁊ illi ſibi nocere nil poterāt. Cog̈ſcentes ḡ illo referēte q̄ btā Maria ſic eū iuuaret: mirando eū depoſuerūt: ⁊ amore ꝟginis abire liberū dimiſerūt. Qui abiēs monaſteriū intrauit: ⁊ q̄adusq̄z vixit in ſeruitio dei genitricis permanſit Ecce p̄z: q̄ b. ꝟgo in ſe ſperātes ac ad ipam confugiētes nō derelinq̄t. ipamq̄z laudātes ⁊ ei deuote ſeruientes a ꝑiculis ⁊ hoſtibꝫ ſaluabit.

Cap. II. q̄ btā Maria ſuos deuotos a ſummerſione liberat.

Miraculum. I.

Secunda vtilitas

ſiue gracia quā ſuis preſtat Maria ē q̄ a ſummerſione libat. Scribitur in libro qui intitulatur ſcala celi. ⁊ etiā in mariali magno. q̄ cum quedā mulier docuiſſet puerū ſuū ſalutationē btē ꝟginis. ⁊ q̄ quandocunq̄z timeret vel in aliq̄ neceſſitate fore cōtingeret eā diceret. Quadā vice dū cū alijs puerꝭ iuxta flumen luderet: ſubito a flumine rapiuntur incidentes. ⁊ cū alij clamarēt: iſte ſalutatōēꝫ ꝟginis ꝗ ſuꝰ fuerat edoctꝰ dicebat. Tūc vna pulcerrima dn̄a ad eū acceſſit ⁊ in flumine eū cōfortauit ⁊ fouit. aquiſq̄z iā trāſactꝭ puer ſanus ⁊ incolumis apparuit: ⁊ dū cetere matres ſuos natos requirerent inuenerūt ſummerſos. Jſte ꝟo enarrauit q̄uō ꝓtegēte pulcerrima dn̄a. i. btā maria fuerit ꝓtectus ⁊ liberatꝰ. ⁊ ſic in laudē btē ꝟgīs oēs ꝓruperunt.

Miraculum ſecundū

Ad idē legit̄ ibidē q̄ accidit in Uuaſconia q̄ quedā mulier ꝓpinqua partui dū eccleſiā beati Michaelis q̄ eſt in loco vbi fluit mare ⁊ refluit viſitaret. ⁊ dū rediret ⁊ mare ṗp̄l̄os ſeq̄ret̄. ipaq̄z ceterꝭ fugiētibꝫ p̄ timore marꝭ cū fugere ſi poſſet velociꝰ: eo q̄ grauida foret ⁊ timore correpta tēpus partꝰ acceleraſſet. ecce ab vndis marꝭ rapit̄ ⁊ īuoluit̄ in mari. Que ad b. ꝟginē eleuans cor ſuū cū lachrymis ſupplicauit. Statimq̄z b. ꝟgo affuit: ⁊ palliū ſuꝑ eā extēdēs ab vndis marꝭ ꝓtexit. Et cū illa ſubito peꝑiſſet viuū filiū: tā mrēz q̄z filiū ſaluos ⁊ incolumes trāſacto maris periculo ad litus deduxit. Quod cernēs ṗp̄l̄s: chr̄m ⁊ matrem magnificarunt. Ad idem facit miraculū de q̄daꝫ ſacerdote in pago gallicano: qđ ſcriptū eſt li. iiij. ꝑte. j. ar. iij. in fine. Et etiā miraculum de quodam ſacriſta monacho, qđ habes infra ca. vij. miraculo. ij.

Capitulū. III. q̄ b. ꝟgo Maria ad ſe conuerſos ⁊ ſibi deuotos a confuſione preſeruat

Miraculum primū

Tertia gratia ſeu

vtilitas quā p̄ſtat Maria: eſt q̄ a ꝯfuſione p̄ſeruat Legit̄ ī mariali mag̃ ⁊ etiā in libro q̄ intitulat̄ ſcala celi. q̄ abbatiſſa q̄daꝫ fuit deuota ⁊ ſctē vite ī religiōe ē̄ inſolentes acrit̄ puniebat. ⁊ iđ magnā illaꝝ īdignationē habebat ferre. et quia non poterant ei nocere aliter: ad eiꝰ ſeruitiū ſe ingerētes ſigna amorꝭ p̄tendebāt ad eā: q̄ corrupta moribꝫ ab eis cepit allici ⁊ attrahi. nunc ad ſolaciū: nunc ad ſilentiū frangendū. nūc ad potādū ⁊ crapulandū. Quid plura. Quadā vice accidit vt hilarior pre capula ⁊ vino effecta: ad luxurie ꝯcupiſcentiā accederet̄: ⁊ cū ſuo ſeruitore mechādo cōcepit filiū. Cūnq̄z eius impregnatio vētre intumeſcēte a monialibꝫ eſſet cognita. ꝯ eam conſpirant eo magꝭ q̄ ipaꝫ oderant ꝓpter priſtinas corectiōes earuꝫ. Reuelatq̄z factū: ⁊ cū lr̄is ⁊ nūcijs aduentū epi requirūt: vt cū ꝯfuſione deponat̄ ⁊ e clauſtro abijciat̄. Preſciens abbatiſſa aduentū epi: ingreſſa oratoriū btē ꝟginis tota ꝓfuſa lachrymis ſic dicebat. O btiſſima virgo tu es refugium pctōꝝ. adiutrix in omni tribulatiōe. cōſidera nunc inſtan

tem ꝯfuſionē meā Nō em̄ ſum digna ex feditate
pcti mei accedere ad tuā pn̄tiam. ſed ſuperabun
dat tua dementia vbi abundat delictū. Et ſic fa
tigata lacbrymis obdormiuit. ꝛ in ſopore eidem
btā vgo apparuit di. Non eſt fas cum ſim aduo
cata pctoꝝ vt ꝯtritos corde deſeram. ꝛ ideo obtī
nui tibi a filio meo pctoꝝ remiſſionē ꝛ ꝯfuſionis
liberationē. Tūc vgo pcepit duob angel' aſtan
tib vt onere ꝓlis eā exonerarēt: ꝛ filium cuidam
pbo viro portarēt p qnqꝫ annos enutriendum.
Euigilando abbatiſſa inuenit ſe ꝓuatā pregna
tione. Ecce adueniēte epo audact occurrit bo
norifice: q̄ repellens eā cū opprobrio: dū per bo
neſtas ꝑſonas de accuſatōe reqreret vitatē: mū
da fore ꝯperit. Morqꝫ eps veniā petijt: ꝛ cū mo
niales punire vellet ꝓ infamatiōe ei': abbatiſſa
epo in ꝯfeſſione aperuit rei vitatē ꝛ miraculū fa
ctum. Tunc epus de puero ſcita vitate cum vi
ro illo probo ipum enutriuit ꝛ ad etatem adultā
in bonis morib' perduxit ad laudem beate vir
ginis. Miraculum ſecundum

Ad idē refert vbi. ſ. q qdam mulier fuit q̄ de
dita magnis imūdicijs ſ bonū faciebat q quo
libet die genib flexis ſepties angelicā ſalutatio
nē dicebat. Etqꝛ adulterabat cū viro cuiuſdam
ſue vicine. illa vicina patiēter nō ferēdo cepit ro
gare btām vgīnē vt confunderet iſtā meretricē:
dicēdo. O dn̄a chariſſima mr̄ totius puritatꝫ et
mūdicie: cur ſuſtines ꝛ nō ꝯfundis iſtā meretri
cē q̄ ſuis imundicijs virū meū deprauauit. nō
ne tibi ſuiui: nonne puritatē dilexi. ḡ mihi ſub
ueni: qꝛ refugiū aliō excogitare neſciui Tūc ima
go bte vgis allocuta eſt mulierē ꝛ dixit. Hec de
q̄ tu loqris offert mihi enceniū gratiſſimū. ꝛ iō
q̄diu hoc facit confundere non poſſum ipſam.
imo ꝓtegā a ꝯfuſione. Verum̄ ecce cor eius cō
uertā ꝛ cōpunctionē illi tribuā: ac odium pecca
ti cuiuſcūqꝫ imūdi infundā. Cūqꝫ b. vgo oia cō
pleſſet iuxta ꝓmiſſa: tūc adultera ſe correxit. ꝛ il
la mulier ſuū virū ſp caſtū cōperit. Ex quib cla
reſcit qꝛ qui Marie deſeruit: ꝯfuſionē pctōꝝ
ipſi' marie meritis euadere quibit: ꝛ cōpunctio
nis gratiam conſequi poterit.

Capl'm quartū q btā Maria caſtitatem con
ſeruat ſuis. Miraculū. I.

Quarta vtilitas

q btā Maria ad eaꝫ cōfugientib'
ꝛ fuientib caſtitatē tuet ꝛ ꝯſeruat
Legit vbi. ſ. q qdā iuuenis a qdā
iuuēcula q̄ corrupte eū amabat: annlū recepit in
ſignū amoꝝ. Cū aūt qdā die luderēt ad pilā ꝓpe
portas eccl'e. iuuenis ille timēs ne rāgeret: ingreſ
ſus ē eccl'am: vbi dū aſpexiſſet pulcritudinē ima
ginis b. vgis: deſcēdit in cor e' deuotio. ſ. vt ipaꝫ
eligeret in ſponſam. ꝛ in ſignum huius anulum
in digito imaginis poſuit Tūc imago manu cō
ſtricta annluꝫ retinuit. Qui gemitus: ſocijs hec
nunciauit. Et illi monebant eū ad religiōis in
greſſum. Sed iſte attract' cōcupiſcētijs mundi
multū diſtulit. et poſtmodū contraxit ſponſalia
cū alia. Cūqꝫ de nocte igreſſus fuiſſet lectū: ima
go ſibi apparuit anulū demōſtrās: infidelitatem
illius arguit. Ille excitatus de ſomno illuſionē
fore putauit qd viderat. et iteꝝ obdormiuit. Ec
ce ſecūda apparitiōe facta duriſſimis verbis
et cōminationib deꝑhēſus eſt. ſubitoqꝫ euigila
uit. Et dimiſſis oib mundi: in heremo ſue ama
trici deſeruiuit. Miraculum ſecundū

Ad idem legit vbi ſ. q qdam miles diues et
in bellis famoſus: tot' erat dedit' corruptibib
feminaꝝ. Etqꝛ torneamentū debebat fieri i Ve
rona. ad illud pgens cū magno apparatu: in q̄
dā caſtello vnā pulcrā iuuenculā aſpiciens eam
ꝯcupiuit. Vn̄ vocato famlo pecunias magnas
illi tradidit cū qb parētes iuuēcule ꝛ ipam vgi
nē ad illicitū actū induceret. Tunc parētes exce
cati munere: filiā inuitā tradiderūt ſtuprādam.
Etqꝛ ſabbatū erat: illa vgo corde deuoto ſe bea
te vgini cōmēdabat. Cūqꝫ ploraret: illā miles
de noie interogauit. At illa ait. q vocaret maria.
Intulit miles. Cur ploras? Rn̄dit illa. Meli'
eſſet mihi mori q̄ turpit viuere: nā vginitatem
meā deo et btē Marie voucrā. Tūc ſpūſſctūs
tetigit mētē mox militꝫ ꝛ extinxit in eo oēm libidi
nē. et ait puelle. Quia hodie ē ſabbatū: dies vicꝫ
Marie deputat': ꝛ nomē tuū eſt ꝯforme: nunc
te integre offero ſibi: et teſte deo: ad meas expen
ſas i monaſteriū monialiū te introducā. Illaqꝫ
grās egit. et miles ſe p oia cōtinuit ab ip ſa atqꝫ i
monaſteriū eā tradidit ꝛ collocauit: ꝓmittendo
abbatiſſe multas diuitias poſtq̄ regreſſus fue
rit ſe oblatuꝝ. Sed accidit vt moreret miles in
in ipſo torneamēto. Tunc abbatiſſa cepit puelle
huic impꝓꝑare: ipſi' militꝫ fallor ꝓmiſſū. inſup
vitiū corruptele ſibi imponere minabat. et quia
nullū ſolaciū hūanū poterat hře: ad btām virgi
nē cōfugit lacbrymabiliter aſſidue ſubſidiū ero
rādo. Cui apparēs b. virgo ſic ait. Noli flere filia
dilecta: nā miles ille q̄ tibi tantā exhibuit gr̄am
in fine cōpunct' ſaluat' eſt: et corp' ſuū qꝛ in tor
neamento mortu' ē: in loco nō ſacro ſepultū eſt.
Vade ḡ ꝛ dic abbatiſſe vt ipm ei' corp' ad vr̄m
cimiteriū ſacꝝ ſiue monaſteriū ſepeliendū defer
ri faciat. Et in ſignū q locuta ſim tibi cum nūc
ſit valida hyems roſa pulcerrima reperietur ſup
tumulū ei': cui' radix ꝓdit vſqꝫ ad cor eiuſdē
militis: eo q. ſ. ob mei amorē caſtitati tue peper
cit. Cūqꝫ hec retuliſſet: ꝛ abbatiſſa adhuc crede
re nollet: reuelato ſibi qdā pctō occulto p puellā
de mandato bte vginis Marie: Tūc cōtrita et
cōfeſſa cū ꝓceſſione illuc pgendo: ſignū dictum
inuenit ꝛ corp' ad cimiterium tranſtulit. Sicqꝫ
patet qm̄ ipſa gl'ioſa vgo mr̄ ad ſe cōfugientib
caſtitatē illibatā ꝯſeruat ꝛ ad ipam iducit ſectā
dā atqꝫ honorantib puritatē finē bonū largitur

Capl'm q̄ntū ꝙ btā Maria ſuis ſubuenit ⁊ ꝯſolationē pſtat in morte. Miraculū .I.

Quinta vtilitas

ꝙ b. Maria ſuis deuotꝭ in hora mortꝭ ꝯſolatiōeꝫ ⁊ auxiliū condonat. Legiť q̄ppe de q̄daꝫ clerico q̄ gaudia marie ꝑ quādaꝫ ſolitā antiphonā q̄tidie depromebat. ſ. Gaude dī genitrix ỽgo īmacl'ata: ⁊ q̄uo in hora mortꝭ ꝯſolari meruit a b. ỽgīe. De h̄ libro .ij. pte .ij. art. ij. circa finē ſcriptū reperies.

Miraculū ſcōm. Ad idē legiť vbi .ſ. ⁊ etiaꝫ refert Vincē. in ſpe. hiſto. li. viij. ca. xcvi. ꝙ cuidā parochie p̄erat pſbyter diues ſed vicijs plen⁹: q̄ in ſua parochia hēbat q̄ndā nobilē diuitē ⁊ etiaꝫ quandam paupculā viduā. Contigit ambos ſimul infirmari ⁊ morti ꝓximari. Vocať ḡ ſacerdos ad diuitē illū ꝓ ꝯfeſſiōe ⁊ cōicatiōe. ⁊ veniēs vidit multos aſtare diuiti ſolatia p̄bendo. Qui attētus plus ad tp̄alia q̄ꝫ ſpūalia: cōfeſſione q̄licunqꝫ facta cepit adulatiōis ỽba diuiti dare corā circūſtantib⁹ vitā eternā ꝓmittendo: ⁊ de conſciētie examiatōe ac pctōꝝ ſalubri pnīa ⁊ ſatiſfactōe alienoꝝ min⁹ diſpoſitū diuitē reliq̄t. Interīvenit q̄dā ex pte vidue q̄ dixit eā ī extremis agentem ⁊ ſacr̄a poſtulantē. Et cū ſacerdos nil curaret: ait eidē capellan⁹. Grāde piculuꝫ nob̄ inſtat ſi illa mulier ſine ꝯfeſſione ⁊ eucbariſtie pceptione ex nr̄a negligētia deceſſerit. Iratus ſacerdos: ait. O paꝝ ſani capitꝭ ꝯſiliū ꝓ vili vidua nobilē relinquere patronū: a q̄ in teſtō plurima legāda tp̄alia expecto. Ait capellan⁹. Ego ſi permittꝭ infirmā viduā viſitabo cū ſacr̄o. Fauente pſbytero cū ingrederetur paupcule vidue habitaculū: vidit viduā ſup nudam humū paruo ſtramie ſtratam iacere. Hec vidua erat dei famula plena bonis operib⁹ ⁊ erga b. ỽgineꝫ Mariā pcipuā geſſerat deuotionē. Introſpiciēſqꝫ capellan⁹: vidit huic vidue aſſiſtere btām mariā cū mag̃ militia angeloꝝ ⁊ choro beataꝝ virginū ⁊ tenere linteolum q̄ tergebat vultū egrotātis vidue: ⁊ oē pietatis bn̄ficiuꝫ impendēs ſatagebat circa frequens miſteriū. Capellan⁹ hec vidēs obſtupuit ⁊ pertimuit. Regina aūt celi data fiducia viꝝ dei vt intraret impauit: ⁊ maria ſedē parante ac ne timeret hortante: ſedit ⁊ confeſſionem vidue audiuit. Tandē cū eidē vidue vellet corp⁹ chr̄i dare ⁊ de pyxide excepiſſet: mox btā Maria ỽgo cū celeſti curia tota inibi exiſtente ſe ꝓſtrauerunt hūiliter: ⁊ corp⁹ chr̄i adorauerūt. Tandē cōicata vidua ⁊ eccl'iaſticis ſacr̄is ꝑactis: capellanus cepit pſalmos legere: ⁊ ſic obitū vidue p̄munire. Sicqꝫ b. ỽgine aſtante ⁊ ꝯſolante: egredientē aīam felicē in celū cū tota glorioſa comitiua in iubilo deduxit. Deniqꝫ hec vidēs ⁊ deū glorificās: capellan⁹ cū gaudio redijt ad domum diuitis vbi erat pleban⁹. veniēſqꝫ ad limen oſtij: vidit cattos nigros circūuallantes lectū diuitis. Quos miſer ille ſētiēs infeſtos demones fore: rugiebat clamans ⁊ dicēs. Tollite cattos tollite: miſero ſubuenite. Poſt aliquantulū vidit ethiopē magnū voce minaci: vultu terribili: vncū quē manibus geſtabat. faucib⁹ ⁊ gutturi diuitꝭ pctōrꝭ īmergere ⁊ furibunde aīam eius infelicē extrahere. Ille q̄ꝫ diues in his dolorib⁹ dans vocē horribilem tradidit infelicē ſpūm. Et ecce mox ceteri complices demones irruētes: imſerā aīam illā flagrꝭ ac ỽberib⁹ afficiētes immerſerūt in locū tenebraꝝ. Capellan⁹ igiť hec vidēs: nimio timore corrept⁹ cecidit. factoqꝫ in exceſſu mentꝭ: mox b. Maria glie regina ſibi appuit dicēs. Ne timeas chariſſime. non tibi nocebit malignitas diabolica: q̄a tibi mihi deuote deſeruiēti parata eſt btitudo celeſtis. Sicqꝫ recreat⁹ redijt: ⁊ gr̄as ac laudes deo agēs. tandē in bono ⁊ deuotiōe b. ỽginis ꝑfecit.

Ad idē facit etiā miraculū de q̄daꝫ clerico: qui quotiens ptranſibat eccleſiam vel imagineꝫ btē ỽginis genuflexo ſe ſalutabat: ⁊ q̄uo in ſua infirmitate eſt conſolatus. de hoc habes li. j. parte iiij. ar. ij. in fine.

Capitulū. ſextū ꝙ btā Maria ſuos dilectos honorat. Miraculū primū.

Sexta vtilitas

ꝙ beata Maria ſuos dilectos honorat. Legiť vbi .ſ. ꝙ quidā nobilis intrauit religionē ciſtercien. q̄ dū rudis ingenij a mgr̄o ſibi dato nō poterat lr̄as addiſcere: mox ſe humiliauit cogitās melius deo deſeruire in humilitate vt cōuerſoꝝ eligeret habitū: nec potuit pl⁹ addiſcere q̄ꝫ Aue Maria. Et q̄ h̄ deuotiſſime dicebat q̄tidie ⁊ frequentiſſime: accidit vt moreretur. ⁊ tandem foſſa eius a q̄dam viſitaretur. ⁊ ecce de capite foſſe eius liliū excreuerat pulcerrimū ſcriptū intus ⁊ forīs: ⁊ cōuocādo abbatē ⁊ epm dū fodiſſent inuenerūt lilij radicē de corde ꝑ os ꝓcedentē ⁊ ad extra excreſcentē: in cui⁹ folijs ſcriptū erat Aue Maria. Et hec videntes laudauerunt beatam virginem ſuos honorantem. Miraculū ſcōm

Ad idē legiť vbi .ſ. ꝙ ſctūs Boicus btē ỽginis ſumme deuotus dum eccleſiā ſancti Michaelis intraſſet ⁊ in ea abſconſus in angulo pernoctaſſet in lachrymoſis orationibus. Ecce in media nocte ỽgo benedicta cum celeſti militia eccleſiam ingrediť. ⁊ dū miſſam reqreret oblatus eſt ei Boicus: q̄ timens accedere coram btā virgine mox lapis retro quem abſconſus reſidebat ſe ſubtraxit ab eo. Tunc coactus ad altare accedit in veſte mirabili ornatu. Cunqꝫ myſteria cū mirabili melodia ⁊ cantib⁹ angelicis fuiſſent completa: ỽgo bn̄dicta Boico veſtem mirabilem dedit q̄ adhuc in illa eccl'ia demōſtrať dicēs. Oēs venerantes me excellentiori veſte ornanť ⁊ honorantur ⁊c. Ad idem facit miraculū de quodā monacho nomine Ioſtio deſcriptum li. vi. par. ij. arti. iij. in fine. Miraculum tercium.

Ad idē legit̄ in libro miraculoꝝ btē ꝟginis vt ſcribit Anſ. ⁊ etiā in libro qui intitulat̄ ſcala celi. ꝙ in Anglia fuit q̄daꝫ monachꝰ ſumme deuotꝰ b. ꝟgini: qui q̄tienſcunqꝫ nomen Marie audiebat: flectis genibꝫ ei reuerentiā exhibebat. Cū autem victus ſenio vix aſſurgere poſſet ⁊ ſe leuare in lecto: dati ſunt ſibi ſeruitores: qui vice quadā dum abeſſent ⁊ monachus proſtratus beatam ꝟginē reuerenter ⁊ deuote vt ſolitus erat exoraret. finita orōne deuota cū vellet ſurgere ⁊ nequiret ꝓpter ſenectute: conatū adhibēs ad ſurgendū: ait. Dulciſſima ꝟgo maria adiuua me. Ecce ſtatim affuit eidē b. ꝟgo cū ſacris ꝟgibꝫ ⁊ cū duabꝫ puell' erigēs eundē: ⁊ ad fortitudinē iuuētutꝭ triginta annoꝝ reſtaurauit: q̄ q̄ꝫdiu vixit b. ꝟgini ſollicite deſeruiuit ⁊ ab omnibꝫ honorabat̄

Miraculū quartū Ad idē legit̄ vbi. ſ. ⁊ recitat idē Anſ. etiā i epl'a ad coanglicanos epos: vicꝫ ꝙ tꝑibꝫ Karoli regꝭ Francoꝝ q̄daꝫ germanus regis Hungarie fuit q̄ ſic erat deditus deuotioni b. ꝟginis vt q̄tidie anteqꝫ comederet diceret horas eiꝰ. Cū aūt infirmitate grauatꝰ vouiſſet b. ꝟgini ꝙ ſi euꝫ curaret caſtitatē ſeruaret: ſtatim vidit cameram luce repletam ⁊ ſe curatū oīno reperit atqꝫ ſanū. Tandē morit̄ rex Hungarie abſqꝫ altero herede. ⁊ ideo a regni baronibus inducit̄ iſte iuuenis ad ꝯhenduꝫ: ne careret regnū ſucceſſore. Electa q̄ꝫ ſibi ſponſa ducuntur ad eccl'iam ꝓ bn̄dictiōe nuptiaꝝ. Tunc iuuenis recordatus eſt ꝙ illa die nō dixerat horas beate ꝟginis. Moxqꝫ cepit dicere cū deuotōne. Et cū ꝑorando diceret illā antiphonā. Quāpulcra es ⁊ q̄ꝫdecora chariſſima ⁊c. Ecce ſplēdida ꝟgo apparuit an̄ altare duobꝫ angelis aſtantibꝫ: ⁊ ait iuueni. Si pulcra ſum ⁊ decora vt dicꝭ: cur me dimittens aliā ſponſam accepiſti? Tunc iſte ait. O dn̄a q̄d me iubes facere. At illa. Si ſponſam carnalē meo amore dimittis: me in ſponſam celeſti regno habebis. Et ſi feſtū ꝯceptiōis mee celebraueris annuatim: mecum in regno vnigeniti mei laureatꝰ eris. His auditꝭ adoleſcēs clam fugiēs ab vrbe ⁊ regno venit Aq̄legiā: ⁊ ſup̱ rupē heremiticā vitā duxit. Tandē fama prodeunte veridica ſcitatꝭ: electꝰ eſt ⁊ factꝰ patriarcha Aq̄legie. ⁊ publice p̄dicauit atqꝫ inſtituit fieri feſtum conceptionis Marie deuote celebrandum.

Miraculuꝫ quintū de feſto Marie de niue.

Ad idē legit̄ in lectionarijs ⁊ breuiarijs de exordio feſti b. marie de niue. ꝙ tp̱e q̄ Liberius papa ſedē rhomanā ꝓuide gubernaret: erat quidā patriciꝰ vrb̄ noīe Joānes moribꝫ ⁊ nobilitate p̄clarꝰ ⁊ diues. ⁊ ꝯſilr̄ eiꝰ vxor: q̄ cum filiū nō haberēt: beatā Mariā in ſpecialem dominam ⁊ patronam preelegerunt: ⁊ vitam ⁊ omnia q̄ poſſidebant atqꝫ omnes facultates ſuas vno ore ⁊ cōcordi deuotōe in obſequium beate ꝟginis deuouerunt exorantes vt ſicut ipa btā virgo vellet ita ſolita miſeratione diſponeret q̄uo in eius obſequiū expenderent̄ ſue facultates. Tunc intrante mēſe auguſto q̄ ſol acriꝰ excoq̄t: Ecce miraculoſe die q̄nto ipſiꝰ menſis contra tp̱is naturā in nocte illa aer nubibꝫ denſat̄ ⁊ frigore cōſtringit̄ adeo vt niuiū multitudo deflueret que ſolūmō locū baſilice edificāde in honorē beate virginis coop̱uit ⁊ demōſtrauit. In ipa q̄ꝫ nocte apparuit btā virgo pōtifici p̄dicto dicens ſic. O peꝝ tuoꝛū intentio ⁊ vigilantia qua oīpotenti deo plurimū places te mō in hoc cōmendabilē reddiderūt. vt q̄ð ab alijs non fuerat hactenꝰ attentatū erga mei noīs deuotionē: p̱ te nūc mihi placuit cōſummari: vt cauſa ſalutis exiſtas oībꝫ q̄ deuotionē tui pectoris fuerint imitati. Veꝝ ne hanc reuelationē dubites: ecce miraculo volui confirmare vt cū tm̄ locū in q̄ baſilicā noīs mei precipio tibi cōſtruendā repleuerim infuſiōe mirāde niuis q̄ cādorē puritatꝭ ⁊ donuꝫ ſp̄ūſcti ſignificat. Habebis ſiq̄dē ⁊ Joannē patriciū in h̄ op̱e adiutorē q̄ ad te diluculo veniet ⁊ p̄ceptis tuis parebit. Cū q̄ ſiml' ⁊ clero vniuerſo ac ꝑplo vrb̄ accedas ad montē q̄ Superagiꝰ dr̄. ibiqꝫ vt demonſtratū eſt: eccl'iam noī meo fabricabis. Cūqꝫ ipſe pōtifex mirādo q̄reret que eſſet: Reſpondit. Ego ſum dei genitrix ꝟgo Maria de q̄ filiꝰ dei incarnatus ꝓceſſit ⁊c. Et ſic viſio diſparuit. Conſil'r nocte eadē apparuit p̄dicto Joanni patricio et eius cōiugi ſub his ꝟbis di. Deuotionem tuam qua patrociniū mee defenſiōis ſpecialiter elegiſti pio reſpexi intuitu: q̄ꝫobrem ſcire te volui q̄m tuaꝝ reꝝ hereditatūqꝫ ꝑpetuū ſucceſſorē tibi volui prouidere: ita vt mihi domū duꝫ in terra cōſtruxeris: ego tibi in celis copioſū theſauꝝ et eternā conſtruā māſionē. Hoc ḡ tibi p̄cipio vt ſūmo mane ad Liberiū papā accedas. et cum conſilio eiꝰ in loco ſpecialiter a me electo et miraculoſe p̱ niues demōſtrato baſilicā nomini meo erigas. Cūqꝫ q̄ſiuiſſet ⁊ nomē ſuum ſancta dei genitrix indicaſſet: reuelatio diſparuit: et in tanta admiratione eos dimiſit: vt reliquam noctis p̱tem inſomnē ducerent ⁊ in diuinis laudibus exultarent. Tūc p̄mo mane p̱rectürꝰ ad pōtificem: vidit ſicͤ audierat mōtē illū niue coop̱tū Et credēs ꝙ hoc lateret pontificē: cepit feſtinare et pia violentia oſtiū pape infeſtare vt reuelationē factā indicaret. Sed cum ad papā intraſſet mox ſermonē cōcepti gaudij prius papa preuenit di. Chariſſime: oīpotēti deo gr̄as agere nos oportet ꝙ cū ſimꝰ indigni ad ſpeciale obſequiū dei genitricꝭ dignatus eſt deputare ⁊ miraculoſe dignatꝰ eſt declarare q̄ð p̱ nos voluit implere ſcꝫ in loco p̱ niues declarato baſilicam edificare noī btē virginis dedicandā. Cumqꝫ verba reuelationis mutuo enarrarent: ecce oīs populꝰ et clerus pre foribꝫ congregati aſtiterunt ex miraculi nouitate plurimū concitati. et corā eis pontifex exorſus eſt di. Plurimum gaudere in domino fratres nos conuenit. quia cum diuina clemen

tia hanc vrbem caput chriſtiane religionis effece-
rit: hodie diuinis muneribꝫ ſpecialiter decorare
dignat̃: vt ſciamꝰ nobis bñficia diuina celiꝰ ꝑ-
uenire. ſ. ꝑ btãm Mariam. Ecce chariſſimi nix
de celo in h̃ feruentiſſimo tẽpore cecidit: vt nos
deus ſue miſcdie cãdore dealbãdos oſtenderet ſi
ad deuotionẽ ſancte genitricis ſue accingamur.
Cunq̃ ſeriatim oĩbꝫ exponeret q̃ ſibi ⁊ Joanni
patricio fuerant reuelata: oẽs vnanimiter clama
uerũt dicentes: Bñdictus deus. ⁊ cũ ꝓceſſione
exultantes: ad locũ cũ diuinis laudibꝫ ꝑrexerũt.
⁊ altis niuibꝫ repletũ locũ reppererũt ſ᷒m limites
in circũitu vt erat baſilica edificanda. Cũq̃ pa-
pa appoſito inſtrumento fodili pedes calcando
ſuppoſuiſſet. ſubito tota terra ĩ circũitu iuxta ni
uium demonſtrationẽ eſt apta ⁊ eccl'ia edificari
cepit. oẽs q̃ȝ ppl'i cum ſumma deuotiõe laudan-
do deũ ⁊ matrẽ eius: ad ꝓpria cum gaudio redie
runt. Et ſic magna laude ⁊ honore Joãnes pa-
tricius ac cõiunx eꝰ corã plebe tota ꝑ btẽ ꝟginis
grãm ſublimati ſt̃: qui eccl'iam ipam ꝑficientes
ſumptu magno ꝑ papã tãdẽ dedicata eſt: in q̃ ⁊
ſpeales reliquie recondite ferunt̃. ſ. de feno ⁊ pſe-
pio dñi: ⁊ de peplo btẽ ꝟginis marie ſiue cami-
ſia. necnõ vt dr̃ caput Matthie apoſtoli in alta-
ri magno ſub lapide porphirito reconditum eſt:
vbi exuberãt continue bñficia dei ad laudem b.
ꝟginis Marie cunctis ad ipam confugientibꝫ.
O igit̃ chariſſimi: oẽs btãm ꝟginem in patronã
ſpealem eligamꝰ. oẽs eidẽȝ deuote ſeruitut̃ ob-
ſequia exhibeamꝰ: vt ꝑ ipam grãm obtineamꝰ:
⁊ in celo gl'ie corona honorari valeamꝰ.

Capitulũ. VII. ꝙ btã Maria pctõres poten-
ter reconciliat filio. Miraculũ. I.

Eptima vtilitas

S ꝙ btã Maria pctõres filio potẽter
recõciliat. Scribit̃ in lib. q̃ dr̃ ꝓm-
ꝑtuariũ exemploꝝ b. ꝟgis. ⁊ refert
clarius ⁊ melius magiſter Joannes Britſch or-
dinis minoꝝ. ꝙ quidam miles fuit raptor ⁊ ꝑ-
darius nec deũ timens: ſed omi ſpurcicia vicioꝝ
plenus. habebat tñ vxorẽ deuotã q̃ cum indure-
rat vt ad honorẽ ꝟgis marie diẽ ſabbati ieiuna
ret: ⁊ Aue maria cũ ꝓcederet quoq̃ȝ diceret corã
imagine btẽ ꝟginis Cũq̃; ſemel iret ad peccãdũ:
eccl'iam quã pteribat caſu ingreſſus vidit imagi
nẽȝ ꝟginis cũ ſuo puero in ſinu. Et cum cepiſſet
ꝟginem ſalutare ꝑ Aue maria: vidit pueꝝ chr̃m
vulneratũ ⁊ eius ſanguinẽ fluere in gremiũ ma
tris. Quo viſo obſtupefactus dixit. O dña quis
fecit hoc. Et virgo rñdit. Tu ⁊ ceteri pctõres qui
ampliꝰ crucifigit̃ filiũ meũ q̃ȝ iudei. Volebat q̃ȝ
virgo ſanguinem filij tergere ⁊ reſtringere nec po
terat. Tũc pctõr ille cõpunctus: ad ꝟginẽ dixit.
O mr̃ miſcdie intercede ꝑ me. At illa. Vos pecca
tores vocatis me matrẽ miſcdie qui nõ ceſſatis
me facere matrem miſerie ⁊ triſticie. At ille. Non
dña clemẽtiſſima loquere ſic: ſed memento te eſſe
aduocatã pctõꝝ ⁊ intercede ꝓ me. Tũc ait mat̃
ad filiũ. O pijſſime fili amore mei miſerere huic
pctõri mihi ſupplicãti. Et filiꝰ. Noli mat̃ graua-
ri ꝙ te nõ audeo: quia ⁊ ego rogaui patrem: vt ſi
poſſibile foret. ſ. alio modo redimere genus hu-
manũ: trãſferret calicẽ paſſiõis a me: ⁊ noluit au
dire me. Tũc mater ait. O fili memẽto ꝙ mater-
no amore te viſceribꝫ meis alui: ⁊ condona huic
pctõri. Et filius ait. Ex iuſticia tibi oſtendo ꝙ te
exaudire nõ teneor. Et mat̃ ait. Non ſ᷒m iuſticiã
cauſemur: ſed ſ᷒m miſcdiam: qꝛ ego ſum Mater
miſcdie. q̃ꝓpter me miſerere huiꝰ pctõris. Et fili-
us. Et ego ſcdo rogaui patrẽ trãſferre calicẽ: ⁊ nõ
audiuit me. Tũc mat̃ iterũ dixit. O fili memen
to oĩm laboꝝ noſtroꝝ ⁊ doloꝝ quos ſuſtinui: ⁊
dona mihi hũc pctõrem. Et filius. O mater no-
li grauari: ſed memẽto qꝛ ⁊ ego tertio rogaui pa
trẽ ⁊ nõ audiuit me. Statim aũt mr̃ depoſuit fi
lium ſuũȝ ad altare volens ꝓcidere ad pedes eiꝰ
genuflexo. Quod videns filius dixit. O mr̃ quid
ſic vis facere? At illa. Tãdiu añ pedes illos ge-
nuflexo ꝓuoluta ſtabo q̃uſq̃ȝ ei veniã concedis.
Et filius ait. Abſit h̃ a me: qꝛ lege diuia ſancitũȝ
eſt vt filius honoret matrẽ: ⁊ cũ ſim filius tuus
te honorare volo. Tunc ait. Pctõri iſti ꝓpter te o
mr̃ indulgeo. ⁊ in ſignũ pac̃ accedat iſte pctõr et
oſculet̃ vulnera mea. Qd cũ ille feciſſet: ecce oſcu
lãdo oĩa ſanabant̃ vulnera. ⁊ ſic cognouit miſe-
ricordiã ꝓmeruiſſe: ⁊ maximas grãs agẽs deo ⁊
matri eius letus abſceſſit. ⁊ domũȝ rediẽs male
ablata reſtituit: ⁊ mundũ deſerẽs cũ ſancta vxo-
re religionẽ intrãtes cõi ꝯſenſu ad ſua monaſte-
ria ibi felici fine quieuerũt. Miraculũ. II.

Qd refert̃ in Mariali magno ⁊ in legẽda cõi
Quidã prauꝰ ſacriſta lubricꝰ ſed ꝟgini deuotus
quadã nocte ad ſcelus ꝑgẽs cũ ꝑ eccl'iam tranſi-
ret ꝟginẽ ſalutauit: ⁊ poſtea deueniens in fluui-
um decidẽdo expirauit ſummerſus. Cuiꝰ aĩam
cũ vellẽt demones rape: angeli liberatores affu
erũt. q̃bꝫ demones dixerũt. Vt q̃d huc veniſtis:
cũ nil in hac aĩa habeat̃. Statimq̃ȝ btã Maria
affuit ⁊ demones ĩcrepauit. Tũc demões dixer̃t
Noſtra eſt anima: quia in malo vitã finiuit. Ait
maria. Scio ꝙ aliquo ꝑgens ꝑmũȝ me ſaluta-
uit: ⁊ rediẽs ſil'r facere cõſueuit. Si ergo dicitis
vob̃ iniuriã fieri: ponamus in iudiciũ ſũmi reg̃
Tunc deo placuit vt ad corpus aĩa illa rediret
meritis btẽ ꝟginis Marie. Interea fratres ma
tutinas differri videntes: ſacriſtã querũt ⁊ ſũmer
ſum cõpererũt. Et cũ de flumine extrahendo mi
rarent̃: ille repente ad vitã redijt ⁊ geſta referens
vitã in bono ꝯſũmauit. Miraculũ tertiũ.

Ad idẽ in mariali magno ⁊ libro ſcala celi. le-
git̃ ꝙ q̃dã iudea in partu laborãs: mortẽ tm̃mo
do expectabat. Cũ aũt vicine mulieres chriſtiane
eam viſitaſſent ⁊ vidiſſent eius cruciatus: inſta-
bant vt ſe btẽ Marie cõmendaret: q̃ ꝓut loq̇ po

tuit ait. O dña Maria licet nõ ſim digna roga-
re te cũ ſim de genere eoꝝ q̇ occiderũt filiũ tuuz:
tñ audio ꝙ clemẽtia tua ſe extẽdit etiaz ad pctõ-
res. ſi ḡ liberabis me: en ꝓmitto vna cum ꝑle ba
ptiſmũ ſuſcipere. Et ecce ſubito abſq3 dolore pe-
perit filiũ. Et q2 tũc vir ſu⁹ iude⁹ agebat in remo
tis: ſurrexit mulier ꝛ cũ nato filio baptiſmũ ſuſ-
cepit. Tandẽ reuerſus maritus ſu⁹ cũ hec audiſ
ſet: euaginato gladio filiũ interemit. Tũc mulier
cepit clamare. Inſurgũt vicini ꝛ iude⁹ fugit. Et
q2 ciuitas clauſa erat exire nõ poterat. Vñ cũ lo-
cum nõ haberet refugij: vidit diſcurrẽdo ꝑ ciui-
tatem ꝙ oratoriũ bte virginis erat apertũ. illuc
intrauit. ibiq3 cũ expectaret eos q̇s ſciebat ad ca
piendũ aduenire: ꝛ ſciret certitudinaliter mortẽ
ſibi iminere. vidẽs in altari imaginẽ bte ꝟginis:
ſumpta fiducia cepit dicere. Heu dña maria ve-
re magna miſcdia tua ꝙ me canẽ peſſimũ q̇ de-
uoraui filiũ ꝑmittis ſtare in domo tua ꝛ in pre-
ſentia tua: audiui q2 magna eſt bonitas tua. fac
ḡ ꝓpter te mecũ miſcdiam: ſicut fecit fili⁹ tu⁹ Je-
ſus cum Paulo ꝑſecutore. Nã veraciter credo
ipm ieſum ex te natũ ſine virginitatis amiſſione:
ꝛ ipm fateor deũ verũ ꝛ hoiem in lege noſtra ꝓ-
miſſum: cui⁹ miſcdie nõ eſt numerus. Cũq3 fle-
ret venit curia q̄rens ipm: ꝛ ibidẽ inuentũ liga-
uerunt. Et ipſe cepit baptiſmũ petere dicens. Vt
cognoſcatis ꝙ nõ ꝓpter timorẽ mortis baptizari req̄-
ro. nunc ſupplico vt me baptizetis ꝛ mox ducatis
ad mortẽ. Quod ſi negare vultis baptiſmũ: ieſũ chrm
redẽptorẽ mũdi accipio in datorem baptiſmi; et
ſanguinẽ meũ accipio ꝓ aq̄. Tũc ſtupefacti per-
miſit curia ipm baptizari: ꝛ ſic ad carcerẽ poſtea
duci. Judea vxor ſua cõtemplans filiũ ſuum iu
gulatũ vidit ipm viuere ꝛ ridere. morq3 gaudẽs
audita baptizatiõe ſui mariti: cum filio cucurrit
ad curiam: ꝛ oſtẽdit pueꝝ viuentẽ ſola cicatrice
remanente in gutture ſanũ. Et ecce mirant̃ oĩs
de his geſtis. Educit̃q3 iude⁹ baptizatus de car
cere. Morq3 puero illi data eſt perfecta vox: ꝛ ĩ
pñtia totius ppli ħ dr̄ ꝓtuliſſe. Mr̃ miſcdiarũ ꝛ
totius conſolatiõis ꝟgo ante partum: virgo in
partu: virgo poſt partum. mater Jeſu chriſti fi-
lij dei intacta me in ſuuz ſeruitorem adoptauit.
Tunc oĩs laudãtes btãm ꝟginẽ mariã: iudeũ
baptizatũ ꝑmiſerũt libeꝝ abire. q̇ ſeruiẽs ex cor-
de btẽ ꝟgini: multa de ea ꝯ iudeoꝝ ꝑfidiã cõſcri
pſit. ꝛ tandẽ ſu⁹ filius creſcẽs ꝛ in bono ꝓficiens
beate ꝟginis deuotiſſimus ſeruus extitit.

Miraculũ quartũ. Ad idẽ refert Ceſarius
in ſuo dialogoꝝ libro ꝙ ꝓpe Florentiã fuit q̇daz
miles q̇ dedit⁹ vanitatibꝫ ꝛ laſciuijs cũ diſſipaſ
ſet oĩa bona ſua: a q̇dã villico qui demonibꝫ ad-
herebat conſiliũ req̇ſiuit ꝑ quẽ modũ poſſet di
tari. Qui eũ ducẽdo ad q̇ddam nem⁹ vocato de-
mone eis occurrit. Et cũ q̇ſita q̇d vellent: dixiſſet
ꝙ miles iſte vellet ditari. Et demõ ait. Facilia ſc
iſta mihi dũmodo volueris annuere votis meis.

Miles aſſenſit. Demon aũt tria ꝓpoſuit Pri
mo abnegationẽ filij dei. Scdo abrenuncia-
tionem matris eccleſie ꝛ conſortium ſanctorum
viroꝝ. ꝛ hec duo miles fecit. Tunc tertium ꝓpo-
ſuit demon: ꝙ ſcz ꝟginem benedictã abnegaret
ꝛ renũciaret ſuis ſubſidijs: meritis ꝛ ſubuẽtõibꝫ.
Tunc miles noluit hoc tertiũ facere: licet valde
ſollicitaret̃ a villico. Sicq3 demõ irat⁹ receſſit: ꝛ
iſte miles nil ꝓſperũ in hac re habuit. Tãdẽ nu-
tu diuino q̇dã die ad ſe rediẽs. ꝛ de his q̄ abnega-
uerat cõpunct⁹ intrauit ecclẽiam: ꝛ corã imagine
bte ꝟgis cũ maxĩs ſuſpirijs ac lachrymis cepit
veniã ꝛ miſcdiam ĩplorare. Dũq3 in ſuo dolore
nõ attẽderet ad clamorẽ ſui gemit⁹. ſ3 voce audi-
bili diceret. Mr̃ miſcdie ĩpetra miſcdiaz mihi ꝛ
indulgentiã delictoꝝ. q̇dã nobil' ditiſſim⁹ vicin⁹
qui tũc in eccl'a erat poſuit ſe retro colũnã vt poſ
ſet audire quid iſte tam lachrymoſe poſtularet a
btã ꝟgine. Tũc audiuit imaginẽ b. ꝟgis loq̇ fi-
lio ſuo hec ꝟba. Fons miſcdie qui dixiſti. nolo
mortẽ pctõris: ſed vt magis ꝯuertat̃ ꝛ viuat. mi-
ſerere huic pctõri. Et ecce imago filij auertit fa-
ciẽ ne reſpiceret hũc militẽ flentẽ: dicendo. Quõ
faciã huic miſcdiaz q̇ me negauit eẽ deũ Tũc mr̃
ait. Fili licet h̄ peccauerit a diabolo decept⁹: tñ o
fili attẽde q̇d ꝓmiſiſti hũano generi. q2 in q̄cũq3
hora ingemuerit pctõr nõ recordaberis iniq̇tatũ
ei⁹. Parce ḡ ſaltẽ ꝓpter me. Ait fili⁹. Dimiſſa ſũt ei
oĩa pctã. Et vox ad eũ. Surge vade ꝛ ampli⁹ no
li peccare. q2 merita mr̃is dei te ad pñiam addu
xerunt. Iſte ḡ grãs agẽs ſurrexit. ꝛ cum vidiſſet
alium ſtantẽ retro columnã: cognito ꝙ ꝛ ille hec
verba audierat ꝛ viderat rem iſtaz (vt narratur)
ille nobilis ditiſſimus requirẽs cãm ꝛ audiens
geſta a ꝑncipio: ob deuotionez b. ꝟginis iſtũ mi-
litẽ ſibi adoptauit: ꝛ vnicã filiã quã habuit cum
multiplicibꝫ diuitijs eidẽ in cõiugium tradidit.
Et ſic recuꝑatis oĩbꝫ bonis b. ꝟgini deſeruiuit.

Caplm octauũ ꝙ Maria demones fugat
Miraculũ primum.

Ctaua vtilitas q2
o Maria demones fugat. Legit̃ in li-
bro q̇ dicit̃ ſcala celi. atq3 ĩ mariali ma
gno: ꝙ fuit q̇dam nobilis qui deuotus ꝛ pius
ad b. ꟹginem: quandam oñonem ad b. virginis
necnon Joannis Euangeliſte honorem editam:
q̇ incipit. O intemerata ꝛc. q̄libet die dicebat cũ
magna deuotiõe. Cui inuidens diabolus: in aſ-
ſumpto corꝑe dãnati hois cuiuſdaz ſe preſenta-
uit ad ſuiẽdũ attẽte. quẽ nobilis cũ ꝓmptũ ad oĩa
ꝛ induſtriũ in ſuitijs vidiſſet poſuit ip3 in q̇dã
hoſpitali q̇d ipſe edificauerat. ſ. nobil' ſũptibꝫ ꝓ-
prijs. vtq3 ibidẽ ſuiret attente infirmis ꝛ paupe
ribus deputauit ꝓuidendo. Ecce ꝟo diligenter
ꝛ mirabili charitate ſm apparentiã exequebatur
mandatum dñi ſeruiendo infirmis ꝛ paupibꝫ:
ita ꝙ omnes exñtes in hoſpitali mirabiles lau-

des de eo dicebāt. Accidit vt ſemel veniſſet ad do
minū ſuū petēdo piſces ꝓ aliqb⁊ infirmis in ho
ſpitali: q̄ vt dicebat alia comedere non valebant
Et dn̄s miſit ad forū: nec ibi piſces repperūt.
Vn̄ iſte dn̄s cū ipſo ſeruitore q. ſ. ignorabat fo-
re diabol⁹ aſcendit nauē ad piſcandū. ⁊ cū eſſent
in ꝓfundo flumis nitebat diabol⁹ ſummergere
ipm dn̄z. Sʒ ecce fune cādidiſſimo nauē cingen
te ⁊ firmāte de celo deſcēdente moueri nō potuit
Tandē reuerſi: altera quadaʒ die iterū a dn̄o ve-
natiōes ꝓ infirmis fieri poſtulat: dicens ꝙ aliť
viuere plurimi eoꝝ nō valebant. Tūc dn̄s ma-
ne ſurgens cū eo acceptis laqueis: iaculis cani-
busqꝫ ⁊ auib⁊: nem⁹ maximū intrauerūt. Et cū
dn̄s inſeqreť predā: iſte diabolus in ſpē ſeruito-
ris ex dn̄s nitebať eū occidere: iacula mittendo cō
tra eū quaſi mitterenť ꝯ venandū ferā. ſʒ ſtatim
pann⁹ pulcerrimus interponebat ſe inter iacula
torē ⁊ militē: nec eidem poterat in aliquo nocere.
Vn̄ reuerſi cū preda: qdam die iſte nobilis cū i-
uitaſſet quendā epm: rogat eū vt ſuū hoſpitale
viſitet: q̄ vna cū nobili accedēdo ⁊ videns illum
ſeruitorē: ac reqrēs ab infirmis mirabiles com
mendatōes de ipo audiuit. Et mox reuelāte deo
cognouit ꝙ eſſet demon. Precepit ḡ eidē coram
oib⁊ in virtute Jeſu chri vt qs eſſet diceret: ⁊ ad
qd veniſſet: aut cur illic maneret cauſam aperiret.
Mox ille deꝑhenſus hoſtiſ rugiēs terribilr ait.
Demon ſū: pncipis tenebraꝝ ſocius ⁊ cogor di-
cere ṽitatē. Veni nēpe huc pmo vt infirmantes
in h̄ hoſpitali ꝑuare quirem ꝯfeſſione ⁊ ſacroruʒ
ꝑceptione. Scdo veni vt ꝑimerē iſtū militē q eſt
cōtrarius nr̄is oꝑibus: ⁊ ſeruit matri Jeſu: ſed
nunc vtroqꝫ ꝑuatus ſum. Volui quippe ipſum
ſummergere ⁊ nō potui: qꝛ chorda ſerica de celo
demiſſa nauē firmauit. Jaculare etiam volui ⁊
nequiui: qꝛ e celo delapſus pann⁹ aure⁹ ſe inter-
ponebat ⁊ ſagittas ſuſcipiebat. Infirmis etiam
nocere nō potui: qꝛ ṽtus mr̄is dei me reꝑmebat
ꝑpť vnā oꝛonē quā iſte miles de facto dicebat q̄-
libet die. His q̄ʒ dictiſ demon ꝯfuſus cū ťrore ⁊
fetore relicto diſparuit. ⁊ oēs ī laudē dei ⁊ b. ṽgi
nis ꝓrūpūt. Tūc interrogat eps q̄ eſſet illa oro.
Cui miles. O brā ⁊ intemerata ⁊c. Miracu-
lū. II. Ad idē legiť vbi. s. ꝙ fuit qdaʒ iuuenis
relict⁹ a pr̄e ⁊ dimiſſus cuidā militi ad nutrien-
dū. Dūqꝫ poſtea dediſſet ſe male ſocietati: ebrieta
tib⁊: ludis ⁊ immūdicijs: nō obſtante correctiōe
tutoriſ cepit vēdere ⁊ alienare poſſeſſiōes ſuas.
Tūc iſte miles tutor eius volens ſibi fidelitatē
ſuare ꝓ ꝑcio qd̄ dabať ab alijs ipe ſibi redime-
bat ⁊ emebat fideliť. Tandē omib⁊ finaliter diſ
tractis dum nil ampli⁹ ad vendendū haberet ⁊
multū egeret: accidit ſemel vt iret ad venationeʒ
cū q̄dā malo ⁊ imūde vite milite. Iſte dixit iuueni
Cōpatior tibi qꝛ miles tutor tu⁹ decepit te ⁊ ap-
ꝓpat ſibi oēs poſſeſſiōes tuas. ſʒ ſi velles mi-
hi adqeſcere ego ducerē te ad quendā dn̄m meū
et ille ditaret te diuitijs magnis. Aſſentit iuue-
nis. Et dū intraret nem⁹ magnū: interrogat ſoci-
um qd iſte dn̄s vellet hr̄e ab eo pro diuitijs do-
nandis. Et miles. Nō niſi vnicū ṽbū. Cūqꝫ ve-
niſſent ad terminū: ecce demon affuit cū magno
apparatu: ⁊ gratanť accepit militiſ ⁊ ſocij aduen-
tū. Cūqꝫ expoſuiſſent cām aductus: ait demon.
Vos chriani eſtis multū duplices in verbis. ꝓ-
mittitis nob̄ ſeruare pacta dū petitiſ adiutoriū.
qn̄ autē facti eſtis diuites vertitis dorſum nob̄.
Si ḡ vis a nobis auxiliū: abnega Mariā ma-
trem dei ⁊ abrenūcia oī adiutorio ipſi⁹. Iſte aūt
iuuenis licʒ foret mal⁹: tn̄ q̄libet die dicebat illū
ṽ. Maria mr̄ gr̄e mr̄ miſcdie ⁊c. Vn̄ ꝑterrit⁹ ce-
pit hūc ṽſum exclamare. Tūc demon iratus cō-
tra militē qui eum adduxerat: ſtatim ſuffocauit
eum ⁊ ad infernum deportauit. Juuenis ṽo re-
lict⁹ cū mag̃ terrore redijt ad ciuitatē: ⁊ ī craſtinū
erat vigilia aſſumptōis b. Marie. Tūc illo die
ingreſſus eccl'iam: ecce imago btē ṽginis aſſur-
gendo caput ei inclinauit. Cū aūt ipe h̄ nō vide-
ret. ſed ille miles q̄ eū nutrierat ⁊ tutor eius fue-
rat dū vidiſſet eū flere cū ꝯtritiōe corā altari btē
ṽgis: reqrit cām. Et ille dū dixiſſet ſibi oīa ꝑdi-
cta q̄ ſibi acciderāt: laudauerūt deū. Et ſic ille mi
les ſibi ꝑdita recuꝑauit. Miraculum tertiū.
Ad idē legiť in libro qui dř ſcala celi. ꝙ fuit q̄-
dam religioſus q̄ cū meditareť de celeſtib⁊: ꝯgre
gatio magna porcoꝝ ingreſſa eſt ſuam cellā. Cū
aūt ꝑtenderent ꝙ vellēt eum deuorare ⁊ incepiſ-
ſent rodere tibias ei⁹: ille incepit clamare ṽſum.
Ab hoſte maligno defendas nos dei genetrix vir
go. Tūc ſtatim b. ṽgo viſibilr apparuit eidē: ⁊ cū
virga quā manu tenebat exercitū demonum fu-
gauit dicendo. Recedite maligni recedite: qꝛ vi-
ctoriā nunqꝛ habebitiſ de mihi deuotiſ. Qui oēs
euaneſcētes ſic fum⁹: ille ꝯſolat⁹ a bn̄dicta ṽgīe
remāſit in celeſti dulcedine. Ecce ptʒ: qꝛ q̄ ſeruit
b. ṽgini ⁊ ad eā cōfugit: ipius ṽgis ꝑcib⁊ demo
nes nocere volētes cōpeſcunť ne vincere poſſint:
aut talibus plene noceant quantū velint.

Capľm nonum ꝙ beata Maria errātes illu-
minat. Miraculū primum

Ona vtilitas qꝛ

n Maria errātes illumiat. Legiť ī li.
q̄ dř ſcala celi. ꝙ fuit qdā ſacerdos
q̄ deuot⁹ b. ṽgini mľtū dubitabat ď ſacro altariſ
⁊ iō rogabat aſſidue b. ṽginē vt eū dignareť ad-
iuuare. cū aūt in ſabbato celebraret miſſam: an̄
Pr̄ nr̄ diſꝑuit hoſtia quā ſacrificauerat. ⁊ dū re
ſpiceret ſtupefact⁹ vidit mr̄em glľe an̄ ſe ſuū filiū
ī vlnis tenētē ⁊ dicētē. Ecce quē ſctā puerꝑa por
tauit. ecce quē ꝯſecras. ecce quē manib⁊ tractaſti:
quē leuaſti. ⁊ ecce trado tibi filium meū. accipe ⁊
ꝑfice miſſe officiū. Accepit ḡ ſacerdos pueruʒ et
ꝑoſuit ſuꝑ corporale. ⁊ cū ꝑueniſſet vt iā hoſtiā
deberet frāgere: non amplius in forma pueri ſed

in forma panis mõſtratus eſt ei. ⁊ ſic ille in fide eſt roboratus. Miraculũ ſcõm. Ad idẽ legit in mariali magno. ⁊ etiã in li. q. g. φ fuit qdã iudeus in Lombardia: q via incedẽs a latronibus capit. ⁊ plagis ipoſitꝫ carceri obſcuriſſimo tradit vinctis manib⁹ poſt tergũ. ſic i dolore poſito ⁊ exp ectãti mortꝫ aduentũ occurrit i mentẽ vt adiutoriũ b. vgis Marie in q ſperãt chriani reqreret. Cũq3 flendo diceret. O dña regia celi et terre verifica in h cane qd de te pdicat. quia dr a chrianis φ per te mũdus ſaluat: ⁊ detenti a demone: liberant. captiuiq3 eripiant. Adiuua ergo nũc me. atq3 trib⁹ dieb⁹ cũ ſic mãſiſſet ⁊ p laſſitudine paululũ obdormiſſet: affuit qdã dña ſplendidiſſima cũ duab⁹ puell. qꝫ vna diſſoluit vincula qb⁹ miſer erat cõſtrict⁹. euigilauit mox pre gaudio iude⁹: ⁊ admirãdo cepit reſpicere q eſſet iſta pſona. Et vidit non in ſomnis ſed vigilando dñam celi aſtantẽ: ex cui⁹ claritate totũ diuerſoriũ replebat. Ad quã iude⁹ ait. Dic mihi o dña q es que tã benignũ affectũ mihi miſero oſtẽdiſti. At illa. Ego ſum maria quã tu cũ gemitib⁹ aduocaſti. ⁊ licet tu ⁊ gens tua me ⁊ filiũ meũ redẽptorẽ ſeculi abnegauerit. tñ ecce malis p veſtrꝫ reddã bona: vt. ſ. ab errore ad viã vitãtꝫ te adducã. idcirco ad te veni vocata. Uerꝫ vt euidentius h cognoſcas egrediamur foras: ⁊ duxit p angelos ad altiſſimã rupẽ: vbi poſitus cũ reſpiceret inferius vidit vallẽ pfundiſſimã ⁊ obſcuriſſimã ſulphureas flãmas ⁊ ferorẽ intolerabilẽ emicantẽ ⁊ horridis tormentoꝫ generib⁹ inibi torqueri aĩas abſq3 miſcdia. illeq3 lamentabant horribilit ⁊ eiulabãt nec pẽa minuebat. Tũc erit⁹ iude⁹ corruit. ⁊ vgo btã ait. Hec dant tormẽta pfidis iudeis q negãt me ⁊ filiũ meũ. Tandẽ de mãdato vgis p angelos duct⁹ eſt ad montẽ quendã gratiſſimũ: in q mãſiões ſplẽdidiſſimas aſpexit: odoreſq3 inextimabilis ſuauitatꝫ ſenſit. ⁊ cetus ciuiũ celeſtiũ vultu ſplẽdiſſimo pſallentes. Cui ait vgo btã. Hec eſt hereditas aiaꝫ redẽptarũ ſanguĩe filij dei: quã ⁊ tu poſſidere poteris ſi vere credas. Et nũc elige locũ quẽ hoꝫ volueris. et ſic diſparuit vgo btã. Tunc iude⁹ deuenit mane ad villã: ⁊ ſuſcepto baptiſmo cũ mag deuotiõe ſeruiuit q ad vixit vgini bñdicte q eũ ad fidẽ illuminauit ⁊ ad viã vitatꝫ pduxit miraculoſe.

Capitulum decimũ φ beata Maria a dãnatione liberat Miraculum. I.

Ecima vtilitas:

d φ maria a dãnatiõe liberat. Legitur in libro q dr ſcala celi. φ fuit qdam cleric⁹ q tota intẽtiõe libidini dedit⁹. nihilo min⁹ h bonũ tñmõ i eo erat φ horas beate virginis deuote dicebat. Cũ aũt qdã vice ad pficiẽdã ſuã libidinẽ trãſiret p qndã pontẽ. ⁊ dicere cepiſſet interim officiũ b. vgis: in fluuiũ cadens ſummerſus ẽ ⁊ a demonib⁹ raptus. Tũc btã vgo affuit ⁊ cõpulit demões ad iudiciũ ducere ipam aiã: vbi cũ altercarent demones aſſerẽtes φ eis deberet aĩa in pctõ mortali decedẽs: Ecce b. vgo duo teſtimonia ſacre ſcpture allegauit. Primũ eſt vbi te inuenio ibi iudicabo. Secundũ eſt. Ex verbis tuis iudicaberꝫ. ⁊ ſic ꝯcluſit dicẽs Ex quo iſte dũ mortuus eſt meũ officiũ dicebat: ⁊ in ore eius erat angelica mea ſalutatio: idcirco mea eẽ debet aĩa iſta. Tũc iudex pcepit afferri linguam eius: ⁊ cum inuenta foret in ea hec ſcptura Aue maria ⁊c. ait iudex. Reuertere ad corpus et age pniam. qz diabolo nõ dat ptãs ſup te pꝑter reuerentiã illi⁹ q eſt oim ſal⁹ ⁊ victoria fortꝫ õ hoſte. Lauda ḡ dulciſſimã mrẽ meã ⁊ dic oib⁹ qz hec ẽ pncipiũ hũane ſaluatõis ⁊ recupatõis. ſ. ipã b. Mariã colere. ⁊ ſic libat⁹ ẽ hõ ille. Electo q3 ei⁹ corpe p angelos de flumie: aĩa illa intrãte reuixit ⁊ pniam egit: ac oĩa relinqns religionẽ intrauit vbi laudabilr ꝯſummauit. Miraclm. II.

Ad idẽ legit in qdã miraclo qd accepi ex libro notabilis cuiuſdã pdicatorꝫ ordis minoꝫ: φ in comitatu tholoſano duo frẽs erãt magni pdones reſidẽtes in qdam caſtro: vn⁹ coꝫ licꝫ pdaretur: tñ precauebat ne hoies occideret. hic diuino nutu pnia ductus intrauit ordinẽ fratrũ minorũ. ⁊ qtidie exorabat deũ p ſuo fratre pdone vt cõuerteret ad pniam. Accidit aũt φ ille ſu⁹ fr pdo ĩfirmaret: cui cũ ꝯſanguinei ꝯſulerẽt pniam ⁊ cõfeſſionẽ: dixit φ nlli alri vellet ꝯfiteri niſi iſti ſuo germano fcrõ frẽ minore pſbytero: eo inqt φ ille qndã fuit ſoci⁹ opeꝫ meoꝫ ⁊ ꝯſcius eſt factorũ meoꝫ. Miſſo itaq3 nũcio p eodẽ: interi iſte grauat⁹ ĩfirmitate mortu⁹ extitit. Ille q3 adueniens reppit hũc ſuũ frem defunctũ portari ad tumulãdũ. vñ flens pꝛiecit ſe i oroẽ: ⁊ bñdictã vginẽ cepit rogare p ſuo frẽ totꝫ viſcerib⁹ deuotõis. Et ecce ſubito mortu⁹ ille erigẽs ſe: clamauit fortiter dicẽdo Ue mihi. ⁊ iterato recidẽs qeuit. Poſt aliqntulũ cũ ille fr mior nõ ceſſaret ab orõne: iterũ erexit ſe mortu⁹ ⁊ clamauit tã fortit vt circũſtãtes territi fugerẽt. ⁊ iteꝫ recidẽs ſiluit. Tertio deniq3 cũ orõis plixitas i cubiculo a frẽ diſtẽderet: ecce ille mortu⁹ erexit ſe ⁊ exilijt di. Gras ago deo ⁊ bñdicte vgini marie. Oẽs igit ſtupẽtes interrogauerũt eũdẽ. ⁊ rñdit. Egreſſa inqt aĩa mea rapta ẽ ab ĩnuerꝫ demõib⁹ q oĩa pctã mea mihi obijciebãt: ⁊ ad tormẽta deducere nitebãt: vidiq3 q ſi fortitatẽ ignis ardentꝫ ſulphurei horribil: q cũ pijcere me vellẽt: ſtatim fortiſſime clamaui pmã illã vocẽ quã audiſtꝫ. vicꝫ Ue mihi. Ecce aũt vidi ſup me i altiſſimis ſtantẽ iudicẽ q ſniam ꝯ me ferre volebat vt ignib⁹ traderer: pꝑt qd pterrit⁹ ſcdo clamaui forti⁹. mox q3 apparuit hõ ſimilis fratri meo germano in habitu ordis mioꝫ pcidens corã b. maria vgĩe. ⁊ pꝑt ei⁹ pces b. virgo Maria interceſſit corã iudice. ⁊ ſic eius meritis ⁊ interceſſione dilata eſt a iudice ſnia dieb⁹ octo: ⁊ interim aĩa corpi meo reſtituta p agenda pnia

Et ſic grãs oipotẽti deo ⁊ b. Marie ago: atqꝫ tibi
o frat̃ chariſſime. Feſtinemꝰ igit̃ vt ſatiſfaciamꝰ
dãnificatis. Quibꝫ ꝑfectis: capã iduit̃ ordis mio⸗
rũ. ⁊ lachrymãs cũctis diebꝫ ac cõfeſſus die. viij
quieuit fine bono. Ecce claret ꝙ btã Maria in⸗
terpellata ſua interceſſione liberat a damnatiõe
eterna. Miraculũ tertiũ. Ad idem refert
Vincen. in ſpe. hiſto. li. viij. ca. cxvij. ꝙ in territo⸗
rio Lugdun. erat qdã mlier btãm ꝟginẽ valde
amãs ⁊ ei deuote ſuiens: q cũ adhuc in iuuẽtute
ſua qddã fecerat pctm̃ qḋ nulli ꝓ verecũdia au⸗
debat ↄfiteri: licet al's ſtrẽnue bõa opa exerceret.
Cũqꝫ ↄfitebat̃ alia pctã: iſtḋ vnũ ſubt̃fugiebat:
⁊ quaſi ↄfiteri intẽdens in fine ↄfeſſiõis dicebat
ſic. De his ⁊ alijs ſi qua ſũt in me de quibꝫ ↄfeſſa
non ſum: dei miſcḋiam ⁊ vr̃am pr̃ abſolutionẽ
poſtulo. Tãdẽ accedẽs añ qndã b. ꝟgis imagi⸗
nẽ tota cordis amaritudine illũ reatu quẽ cela⸗
uat loqbat̃ fatẽdo ſe peccatricẽ. Vñ cõfeſſoris ſa
gacitas qñqꝫ aduertebat exeſtuantẽ eiꝰ animũ.
tũ ex eiꝰ tremule vocis ſono, tũ ex meſticia freqnti.
Cepitqꝫ ipe ↄfeſſor ſuauit̃ monere vt ab ea exige
ret tãti gemitꝰ cãm ꝑ ↄfeſſionis ꝟitatẽ. ſed ligan
te os eiꝰ diabolo nõ potuit ↄfiteri ꝓ verecundia.
Demũ tẽpoꝝ ſucceſſu mlier ſine illiꝰ pcti ↄfeſſio
ne ad extremã vite horã ꝑuenit. q mortua ⁊ corã
iudice adducta: ipa btã maria poſtulante iudex
ꝑpẽdit edictũ vt ad corpꝰ rediret aĩa peccatricis.
et qm̃ ſine ↄfeſſione nõ eſt ſalus vt viuens facer
doti ↄfiteret̃. ⁊ ſic dãnationẽ q inſtabat ac demo
nũ ſocietatẽ euaderet. Interim ſuabat̃ cadauer
⁊ ecce ſubito ſurrexit mlier ⁊ aſtãtes fugerũt: qs
allocuta cũ acceſſiſſent ꝓpius: ait. Vocate facer⸗
dotem. q̃ vocato de illo pctõ fecit ↄfeſſionẽ: ac de
omibꝫ alijs delictis. ⁊ enodauit cũctis ſuã libera⸗
tõẽ factã ꝑ b. ꝟginẽ. ⁊ ſic reqeuit ↄtinuo ĩ pace.
Oẽs ḡ audiẽtes hec: laudẽ dixerũt chr̃o ⁊ beatiſſi
me ſue mr̃i. Miraculũ quartũ Ad idem
refert idẽ Vincẽtiꝰ dicto li. viij. c. cxv. ꝙ fuit qdã
nobilis diues ⁊ vxor eiꝰ deuota. q̃ꝝ manꝰ erga
paupes largiſſima. Cũqꝫ filios ꝓcreaſſent ⁊ de⸗
inceps in ꝓuecta etate celibẽ vitã ducerẽt: diabo
lus inuidit eoꝝ caſtimonie. vñ inflãmauit ani⸗
mũ viri in ↄcupiſcẽtie ardorẽ ad vxorẽ intantũ
vt in nocte dñice reſurrectiõis accederet ad eã ꝓ
libidis actu cõplẽdo. mulier cũ increparet virũ:
nec eiꝰ ſmonibꝫ multis adqeſceret. turbata ad vix⸗
it. Ecce ſacra nox reſurrectiõis. qcqd ḡ a nobis
hac nocte fuerit opatũ: ⁊ ↄceptũ ſit maledictũ et
diabolo in eternũ mãcipatũ. Concepit mulier in
illo cõcubitu: ⁊ pepit tandẽ filiũ pulcerrimũ: cre⸗
ſcebatqꝫ puer decore: lr̃is docilis: ⁊ eloqntia lau
dabilis. Mr̃ aũt triſtis erat ſciẽs quod dixerat
Puer ḡ cũ ad. xij. annũ ꝑueniſſet ⁊ a parentibꝫ
tenere diligeret̃. diabolꝰ appuit mr̃i illiꝰ di. Eſto
ꝑata ꝓmiſſũ mihi reddere anno tertio. Proin⸗
de mulier flebat qtidie. ⁊ cũ vidiſſet filiũ: mox ĩ
lachrymas ꝓrũpebat. Mirabat̃ iuuenis: qꝛ cũ
de eo oẽs alij gaudebãt ſola mr̃ flebat. Requiſi⸗
uit ḡ cãm: quã ĩportune inſtãti mr̃ apuit per oĩa
enarrãdo. Tũc ꝑtimeſcẽs iuuenis ḋ nocte aufu
git: petijtqꝫ anxiꝰ nõnullos ſapientũ vt ſibi ḋ ne
gocio tãꝑiculoſo darẽt ↄſiliũ. Peragratis itaqꝫ
multis terris venit Rhomã: ⁊ inde cũ lr̃is papa⸗
libꝫ ad epm̃ hieroſolymitanũ ꝑrexit. q audiẽs ab
eo rẽ ⁊ oẽs q aderãt fleuerũt. Et ecce tãdẽ epo ḋ
h anxie ↄtionãti reuelatũ eſt vt mitteret̃ ad qn⸗
dã ſctm̃ virũ q erat ĩ heremo lõge ⁊ angelicis pa
ſcebat̃ cibis ⁊ loqlis ac inſtruebat̃ reuelatõibꝫ
diuis. Nã huic ſctõ qtidie ḋ celo ſic ni[illegible]didiſſi
mus panis q reficeret mittebat̃ ꝑ angelos. Ado
leſcẽs igr̃ arrepto longo itinere demonſtrato ab
epo ſolꝰ diſceſſit. Porro ad ſctm̃ ſenẽ heremitã
angelꝰ dñi pcedẽti venit hora de celo duos ferẽs
panes: ex q intellexit vir dei ꝙ aliqs deo volente
veniret ad prãdiũ ⁊ grãs egit. Tãdẽ adoleſcentẽ
ſuſcepit: ⁊ ꝑlectis lr̃is miſſis ab epo ait. Chariſſi
me fili genitricis dei auxiliũ depcemur: qꝛ ipa ha
bet dñium ſuꝑ oẽs malignos ſpũs que contri
uit caput ſerpentis: ⁊ ꝑtãtẽ hꝫ ſuꝑ infernũ. Ita⸗
qꝫ vir dei cũ lachrymis orãs die paſce qñ rapien
di pueꝝ a diabolo terminꝰ aderat: ad hoſtiã ſa⸗
lutarẽ offerendã ꝓ puero ſe ꝑparauit. timente ꝟo
puerũ int̃ ſe ⁊ altare ↄſtituit. Et facta eleuatione
corꝑis chr̃i venit diabolꝰ ⁊ pueꝝ e medio rapu⸗
it ⁊ ad infernũ portauit. Qḋ ꝑſentiẽs ſenex inge⸗
muit ⁊ b. ꝟginẽ exorauit. Que qdẽ mox ſubue⸗
nit: ⁊ pueri corpꝰ ⁊ aĩam ex inferno extraxit: ⁊ in
locũ vñ ſublatꝰ fuerat puer eſt reſtitutꝰ. Cũqꝫ
vir dei Pax dñi diceret: ecce iuuenis libatus. et
cũ ſpũ tuo rñdit. Accepta aũt cõione ſctã ḋ manu
ſenis narrauit tãdẽ quõ b. maria ipm̃ de inferno
eripuerit: ⁊ ꝙ mlta milia ĩ inferno poſita ſint: ⁊
qles penas inibi viderit. Deĩde bñdictiõe a ſctõ
accepta: letꝰ ad epm̃ hieroſolymitanũ atqꝫ ad pa
rẽtes redijt. Miraculũ. V. Ad idem legit̃ in
magno mariali. ⁊ h etiã miraculũ meminit ſan⸗
ctus Bern. ſuꝑ Miſſus eſt. viꝫ ꝙ apḋ Ciliciã
anno dñi. 537. fuit vir qdã noĩe Theophilꝰ cu
iuſdã epi vicedñs: q tã prudẽter ſub eo res eccle
ſiaſticas diſpenſabat: ꝙ mortuo epo dignũ epi⸗
ſcopatu oĩs ꝑpl's acclamabat. At ille vicedomi⸗
natu cõtentꝰ: aliũ in epm̃ maluit ordinari. Tan
dem ab ipo eodẽ inuite ab officio eſt depoſitus:
⁊ ad tantã impatientiã eſt delapſus vt ad ſuam
recuꝑandã dignitatẽ cuiuſdã iudei malefici cõ⸗
ſiliũ expeteret. Ille ḡ diabolũ aduocauit: ⁊ The
ophilꝰ iuſſu ḋmõis chr̃m ⁊ mr̃em eꝰ abnegauit
⁊ chriane ꝓfeſſiõi abrenũciauit: ⁊ ipiꝰ negatiõis
atqꝫ abrenũciatõis chirographũ ſcpſit ⁊ anulo ſi⸗
gillauit: atqꝫ demoni ſigillatũ tradidit: ⁊ ſic ſer
uitio eiꝰ adheſit. In craſtinũ ḡ ꝓcuratione demo
nis Theophilꝰ in grãm epi recipit̃: ⁊ in ſui offi⸗
cij dignitatẽ reſtituit̃. Tãdẽ ad ſe reuerſus de eo
qḋ fecerat valde igemuit: ⁊ ad ꝟginẽ gl'ioſã tota
mẽte ↄfugit. Quadã vice b. ꝟgo ĩ viſione illi ap

parēs de impietate ip̄ꝫ redarguit ⁊ diabolo ab-
renūciare p̄cepit: ac chr̄m dei filiū ⁊ oē chr̄ianita-
tis ꝓpositū ꝯfiteri fecit. ⁊ ſic ip̄m in ſui ⁊ filij grāz
recupauit: ⁊ ad iudiciū idulte venie iterū ſibi appa-
rens chirographū qḋ diabolo dederat ſibi reddi-
dit: ⁊ ſup pectꝰ poſuit vt iā nō ſe diaboli ſeruū ti-
meret: ſed p̄ bīām v̄ginē liberū ſe factū gauderet.
Quo Theophilꝰ accepto vehemēter exultās co-
rā ep̄o oī q̄ꝫ ꝑplo qḋ acciderit retulit. ⁊ cūctis ad-
mirātibꝫ ac gl'ioſam v̄ginē laudātibꝫ ipſe pꝰ tri-
duū in pace q̄euit. Et ſic claret qm̄ ipſa mr̄ miſe-
ricordie hoies peccātores nō ſinit p̄ire ſed ad eā cō-
uerſos a dānatione miſericorditer vult liberare

Capitulū vndecimū ꝙ bīā Maria mēbra re-
ſtaurat. Miraculū primū.

Vndecima vtilitas

ſiue grā quā dat hoibꝫ Maria eſt: ꝙ
mēbra reſtaurat. Legit̄ q̄ppe in chroni-
cis rhomanorum pontificum. ⁊ in libro qui dr̄
ſcala dei. narratur: ꝙ quidā clericus magna ten-
tatione carnis vexabat̄ ⁊ beatam mariam vt au-
ferretur requirebat. Cū ḡ q̄dā die cū lachrymis
inſtaret apparuit eidē bīā v̄go ꝓmittēs liberati-
onem: ⁊ inſup ſūmā in eccl'ia exaltatiōēꝫ ſibi ꝓfu-
turā. Tandē libatꝰ factꝰ eſt ſūmꝰ pōtifex ſiue pa-
pa q̄ appellat̄ ſctūs Leo papa. Hic dū pſeueraret
in laudibꝫ ⁊ ſeruitio bīē v̄gis. q̄dā vice in eccl'ia
ſancte marie maioris in die reſurrectionis dn̄ice
miſſam celebrabat. ⁊ dum fideles p̄ ordineꝫ cōi-
caret. mulier q̄daꝫ accedēs manū eius oſculata
eſt. ⁊ ex h̄ mox i eū vehemēs tētatio carnis inſur-
rexit: atq̄ aīus eius cepit inclinari ad turpē cō-
ſenſum. ⁊ dū oculos eleuaſſet vidit reginaꝫ gl'ie
trāſeuntē corā eo faciē auertentē nec reſpicere ip̄ꝫ
volentē. Vn̄ cognita eiꝰ indignatiōe papa cepit pe-
nitere ⁊ abūdant̄ flere. Et dū ſic flēdo iterū eā re-
ſpiceret: vidit ꝙ vultū aliq̄ntulū cōuertebat ad
ip̄m. ⁊ recepta aliq̄li ꝯſolatiōe miſſam compleuit
Et ingreſſus domū vir dei in ſemetipſum ſeuiſſi-
mus vltor inſurgit atq̄ eadē die clā manū q̄ fu-
it maria ſcādali ſibi penitꝰ amputauit ⁊ a ſe reie-
cit. Interea pꝰ tp̄a murmur in ꝑplo oriebat̄ ꝯ pa-
pā: eo ꝙ more ſolito nō celebret. Tūc Leo ad bea-
tā v̄ginē ſe cōuertit: ⁊ cū maxis lachrymis ſe to-
tal'r ipiꝰ ꝓuidētie cōmiſit. Et ecce cōtinuo b. ma-
ria ſibi aſtitit: ⁊ manū illā pape trūcatā ſuis ſan-
ctiſſimis manibꝫ tenuit. atq̄ manꝰ noua de celo
lapſa ē ⁊ p̄ b. v̄ginē data ſibi. Sicq̄ manū pape
b. virgo reſtituit reformauitq̄. iuſſit q̄ꝫ vt ꝓcede-
ret: ⁊ filio ſuo ac ſibi ſacrificiū imolaret. Leo ḡ oi
ꝑpl'o quid ſibi ꝯtigerat p̄dicauit: ⁊ manū reſtitu-
tā oibꝫ euidēter oſtēdit. atq̄ ois ꝑpl's laudes b.
v̄gini acclamauit. Miracl'm ſcdm̄. de Da-
maſceno. Ad idē legit̄ in miracul' b. v̄gis ⁊ li. q̄
ſ. ꝙ Joānes Damaſcenꝰ i grecia ſūmꝰ p̄bus: vt
liberiꝰ dō vacaret factꝰ eſt monachꝰ. Cū aūt lau-
dibꝫ b. Marie inſiſteret ⁊ dictamia pulcerrima

de ip̄a manu ſua ꝯſcriberet. Die q̄dam ad litus
maris ꝓ ſpacio trāſiēs: a pyratiſ ſaracenorū rapit̄
⁊ cuidā diuiti vendit̄: q̄ p̄pendēs eꝰ peritiā diui-
no nutu cū eo mitiꝰ egit: ⁊ tandē filiū ſuū ad do-
cendum ſibi tradidit: quē ip̄e per eundē moduꝫ
dictādi ⁊ ſcribēdi ſicut ip̄emet habebat imbuit ⁊
docuit. Tandē imp̄ator cōſtantinopolitanꝰ in-
ſtat apud ſaracenū vt illuꝫ recuparet: ⁊ data pe-
cunia remiſſus eſt: ⁊ ip̄m monaſterio i vrbe p̄fe-
cit ip̄e ip̄ator: cū q̄ ſepiꝰ ḋ ſtatu regni ⁊ ſalute aīe
familiarit̄ tractabat. Nimirū hic Joannes Da-
maſcenus floruit p̄ſbȳr tp̄e imp̄atoris Theodo-
ſij ſenioris: ⁊ ab infantia l'ris grecis eruditus: i-
fra. xij. ānos oiꝫ liberaliū artiū ſciām app̄hēdit.
⁊ i amore dei ac bīē v̄gis ſe exercēs v̄ginitatē te-
nuit: ⁊ horas bīē v̄ginis deuote dicebat q̄tidie⁊
as miſſas i eꝰ honorē celebrabat. ⁊ pl'ima ad lau-
dē eiꝰ ꝯſcribebat ⁊ decātabat. Sꝫ diabolo inui-
dēte ⁊ incitāte ꝯtigit ꝙ ille iuuenis quē i capti-
uitate poſitꝰ in Perſida docuerat ſuū modum
dictādi ſcp̄ſit ep̄l'am ſub noie Joannis Dama-
ſceni talē. Dilectis amicis q̄ ſūt in Perſida Da-
maſcenꝰ Joānes monachꝰ ſalutē. Noueritiſ ro-
bur exercitꝰ in natōes exteras ip̄atorē miſiſſe: vr-
beınq̄ regiam ⁊ finitimas ciuitates vacuas re-
māſiſſe militibꝫ. ſecuri ḡ abſq̄ mora veniteꝫ ob-
tinere. Et hanc ep̄l'am furtiue direxit ⁊ iactari p̄-
cepit in loco palatij: q̄ inuēta a miſtris ⁊ corā im-
p̄atore p̄lecta Joannes acclamat̄ fore traditor ⁊
apoſtata: ⁊ a furibūdis famul' corā imperatore
trahit̄. Qui inquiſitus negauit cum iuramento
ſe huiꝰ l'rē nō eſſe ꝯſciū. ſꝫ cū nō crederēt oēſq̄ in
eū p̄ſtreperēt: ꝯſilio facto ḋtermiātū eſt: ꝙ ex quo
fuerat ſpēalis amicus imp̄atoris nō deberet oc-
cidi: ſed tm̄ manꝰ q̄ facinꝰ p̄petrauerat abſcidi.
qua abſciſſa iuſſu imp̄atoris ad teſtimoniū tan-
ti ſceleris ſuſpēſa eſt in monaſterio ip̄ius Joan-
nis. Poſt multos dies cū Joānes fleret coram
altari b. virginis ⁊ diceret. O dn̄a mi: heccine eſt
btītudo tuoꝝ ſeruoꝝ: digne q̄dem ꝓ meritiſ mē
peccātorē flagellari voluiſti. ſed ꝯtriſtor: q̄ laudis
tue cātica ſic ſolitꝰ erā ſcribere ⁊ miſſas i tuo ho-
nore celebrare nō valeo. Poſt lamēta hmōi plu-
rima: ecce b. v̄go apparuit cū ingēti lūie: ⁊ euꝫ ce-
pit affari ꝯſolabilit̄. Cur Joānes ait heu dn̄a cū
ego hec paterer vbi eras: ecce ad meū dedecꝰ pen-
det in eccl'ia abſciſa ſerui tui manꝰ. At illa ip̄o vi-
dēte manū illā ocide abſtulit: ⁊ brachio Joānis
benigne aridā illā ꝯiūxit: ⁊ plena ſanitate reſtitu-
it i momēto. Tūc iſte grās agēs vna cū frībꝫ q̄-
bus rē geſtā retulit: mane facto miſſam ḋ b. v̄gi-
ne celebrauit. Imp̄ator aūt audito miraculo pe-
des ad eū venit: ⁊ ore ꝓp̄o manū eꝰ oſculatꝰ eſt.
Tādē ſcita v̄itate cū ſuꝰ ille diſcipulꝰ filiꝰ ſarace-
ni ſuā nequiciā faſſus fuiſſet: oēs ꝑpl'i admirā-
tes bīām v̄ginē laudarūt. Miraculū. III.

Legit̄ ad idē li quo. ſ. Clericus quidaꝫ miro
modo deuotus bīē virgini fuit: qui ꝓpē laudes

quas dicebat ab hereticis capit̃ ⁊ lingua priuat̃
Dū ḡ instaret q̄ddā festū Marie ⁊ affectaret sic
ꝯsueuerat eius laudes ⁊ horas decātare: in cor-
de aiebat sic. O rosa generosa: fons signat⁹: stel-
la splendida: thron⁹ gl'e: odorifera vitis. suscipe
laudes mentis. Tunc subito affuit ei splendor
mirabilis de celo: ⁊ lingua sibi noua est data: q̄
mox laudes dictas expssit: ⁊ alias plurimas in
gloriam Marie. Miraculū quartū.

Ad idē fert̃ de sctō Joāne Chryſ. qđ ⁊ legisse
me in quodā libello memini: cuius autorē igno
ro. vbi sic scriptum habebatur. ꝙ vicȝ Joannes
Chryſ. cū esset vultu pulcer a quadā femina val
de solliciatabat̃ ad cōcupiscentiā. Jlle q̄siuit eam
quid magis in eo diligeret q̄ ad concupiscendū
moueret̃. Jlla rn̄dit ꝙ labia. Que stati Joānes
abscidit ⁊ illi tradidit. Tandē cū instaret̃ Joan-
nes in eo ꝙ nō posset predicare: btā ꝟgo exorata
sibi apparuit ⁊ aurea labia restaurauit. ꝓpt' qđ
Joannes Chryſ. est vocatus. i. os aurei.

Q btā Maria suis deuotis in oī periculo ⁊
necessitate subuenit Miraculū. I. Cap. XII.

Duodecima vtili
tas siue grā ꝙ btā Maria in oī peri
culo ⁊ ncītate subuenit. Legit̃ q̄ppe ī
mariali magno ⁊ in li. qui dr̄ scala celi. ꝙ fuit q-
dam matrona q̄ multū deuota erat btē ꝟgini: et
informabat filios ⁊ filias ad silr̄em deuotionē.
Et inter alia eos rogabat ⁊ monebat ꝙ in omni
dolore ⁊ in oī ꝑic'lo ac necessitate mox inuocarēt
adiutoriū btē virginis ⁊ dicerent Aue Maria.
Hec aūt habebat filiā valde pulcrā: ⁊ illa puella
mō muliebri multuȝ nitebatur ⁊ intendebat ad
vanos ornat⁹. Cū aūt in q̄dā festo solēni hec or-
nata trāsiēs ꝑbuisset magni scandali occasionē.
sequēti die in viridario existēti apparuit eidē dia
bolus: dī. Surge veni mecū. Cui illa. Quis es
tu: At ille ait. Ego sum ille cui⁹ intentionē tu cu
pis facere: cui⁹ es tece ⁊ armatura. ⁊ ideo neces-
sariū est vt tu venias cū ill' q̄s ad meū hospitiū
inuitasti. Dū ḡ vellet eaȝ rapere: ipa ſm ꝙ edocta
fuerat a mr̄e cepit clamare dī. Uirgo maria ad-
iuua me. ⁊ inde incepit Aue Maria. Tūc demō
dimittēdo illā: ait. Maledicta sit illa que te do-
cuit hec dicere. q2 nisi h̄ obstitisset mihi: fecissem
de te hodie enceniū societati infernali. Et sic pa-
tet ꝙ inuocatio Marie in ꝑiculo subuenit ⁊ ad-
iuuat. Miraculū. II. Ad idē legit̃ libro q̄ s̄.
ꝙ fuit q̄dam nobilis dn̄a hn̄s vnicum filium ⁊
erat deuota ꝟgini benedicte. Cum aūt filius ei⁹
creuisset ⁊ vellet cū ponere in curiā cuiusdā ꝑnci
pis: de cuius ianuis fuerat pater eius. dum de-
beret iuuenis ille recedere: mat' postulauit vnuȝ
donū a filio vt illud cū fidelitate cōpleret. Cui cū
annuisset fili⁹ ⁊ ꝓmisisset se cōpleturū qđ illa iu-
beret. Tunc ait mat'. Rogo fili charissime vt ad
honorē btē ꝟgīs q̄libet die salutationē ei angeli
cam dicas: ⁊ in fine sic cōcludas. Uirgo benedi-
cta esto mihi adiutrix in hora mortis. Recessit iu
uenis ⁊ optime cōpleuit ꝓmissum. sed corrupt⁹
a mala societate deterior oībȝ in curia est effect⁹
Qui cū freqn̄t' a ꝑncipe corripet̃ nec emendaret̃:
vituꝑabilr' de curia eīcit̃. sed suā ille ꝯfusionem
ferre non valens: factus est ꝑnceps latronū. Dū
aūt ꝑmoratus in illo malo fuisset capt⁹: audita
sn̄ia sue mortis ⁊ ꝑmeditādo in carcere quanta
mala fecerit ⁊ q̄nta cōfusionē suo generi induxe-
rit. dolorē q̄ntuȝ cōpatiēti matri generauerit: ex
his cepit nimiū flere. Et ecce affuit eidē iuuenis
splendidissimus q̄ sibi ꝓmisit liberationeȝ. si tn̄
adq̄esceret suis votis. qui annuens ait ille. Ego
sum demon missus a nr̄o ꝑncipe. si ḡ feceris qđ
dicā eris solut⁹. vicȝ ꝙ abneges chr̄m ⁊ oīa bn̄-
ficia eccl'ie. At ille. Renūcio. Jterum demon ait.
Renūcia oī bn̄ficio ⁊ adiutorio atq3 honori btē
marie. Hoc ille audito facere noluit: recordat⁹
q2 mr̄ sibi h̄ mādauerit vt btām ꝟginē quotidie
honoraret ⁊ ei⁹ adiutoriū inuocaret. sed ait: imo
ego recōmēdo me btē marie ⁊ sibi me ipm dono
Qđ demon ferre nō valens statim euanuit. Tūc
ille reuersus ad se ⁊ cognito ꝙ chr̄m ⁊ oīa eccl'ie
sacramēta negauerit: cum mirabili fletu ⁊ suspi
riīs cor ad btām ꝟginē leuauit: quā negare tunc
noluit ⁊ in vita frequēter salutauit. ⁊ ipaȝ roga-
re cepit multis ꝟbis: dī. O ꝟgo bn̄dicta attēde
me vilissimū pctōrem. nō peto corꝑis liberationē.
sed tm̄modo delictoꝝ meoꝝ ⁊ criminū remissio-
nē. ⁊ vt in puncto mortꝭ sicut sꝑ rogaui nunc pe
to subuentionē. Adiuua me o miscdīe mat' ⁊ mi
serere mei in h̄ ꝑiculo. Hec ⁊ plura talia orante:
cū maxīs lachrymis nocteȝ totā duxit insomnē.
Mane facto req̄sito ꝯfessore diligētissime est cō
fessus. ⁊ dū traheret̃ ad patibulū cōtinue q̄ȝ in
via rogaret btē ꝟginis adiutoriuȝ in tali puncto
mortis: dū corā oratorio b. ꝟginis ꝑtransiret: vi
sa e⁹ imagine cepit lachrymabilius clamare: dī.
Aduocatrix pctōꝝ adiuua me. Et ecce mox ima
go illa ꝟginis corā oī ꝑp'lo inclinauit se eidē ⁊ sa
lutauit. oīs q̄ȝ ꝑp'ls admirās dū staret iste miser
supplicauit vt ꝯcederet̃ sibi hoc donū: vt vicȝ pos
set osculari pedes imaginis. Qui concesserunt.
Et dum cōiunxisset se imagini: Ecce ipsa imago
extendit manuȝ ⁊ apphendit eius brachiū post
tergū colligatū. Accesserūt vt remouerēt: nec po
tuerunt cū pluries attētassent q̄usq3 indulserūt
sibi mortē. Et corā cunctꝭ interrogatus narrauit
q̄uō a mr̄e instruct⁹ b. ꝟginē salutauerit quoti-
die: ⁊ vt iuuaret ī hora mortꝭ ꝯcludēdo salutati-
onē ipam b. mariā inuocauerit. Et mox oīs ꝑp'ls
dedit laudē deo ⁊ marie ei⁹ mr̄i sctissime. Jlleq3
rediēs ad patriā q3diu vixit deuotissime ſuiuit
gl'iose ꝟgini marie. Miraculū. III. Ad ideȝ
legit̃ inter miracula b. ꝟginis ⁊ scribit̃ in cōi le-
genda natiuitatis marie. ꝙ quidam vir ⁊ vxor

Finis

ſuavnicā filiā habentes: eā cuidā iuueni nuptui tradiderūt ⁊ in domo ꝓpria manere fecerunt. Et q: mater illius puelle nimis diligebat generum amore ſue filie ⁊ diligenter colebat. balneando: conuerſandoq; ⁊c. Inter hec malicioſi ceperunt dicere ꝙ hec nō cauſa filie faceret: ſed vt eidē pro filia ſeſe ingereret. Cū ḡ mulieris animū tanta falſitas cōcuſſiſſet: timēs ne in vulgi fabulā ꝟteret duos ruſticos alloquit ⁊ paciſcit vt occulte ſuū generum ſtrangulent. Quadā ergo die iſtos ruſticos in cellario recluſit: ⁊ alios omnes in domo illa [illegible]entes ex induſtria aliquo ire ꝓcurauit ⁊ conſuluit. tūcq; adoleſcentē ꝓ vino afferendo in cellarium miſit. Qui ingreſſus mox ab illis latentibꝰ ſtrangulat latronibꝰ: quem mulier ſtrangulatū in lectū filie detulit: ⁊ quaſi dormientem veſtibꝰ circūtexit. Redeūtibꝰ marito ſuo ac filia ⁊ ad mēſam poſitis: iubet mr̄ filie ſuū maritum adoleſcentē ad menſam vocare ⁊ excitare. Quē illa defūctū in lecto reppit ⁊ ꝯcta nūciauit: ac tota familia lamentauit. Et illa mlier homicida q̄ſi dolēs cū ceteris planxit. Tandē mulier illa de ſcelere ingemuit: ⁊ ſacerdoti oīa confeſſa fuit. Poſt aliqd̄ tp̄s inter mulierē ⁊ ſacerdotē illum litigium oritur: ⁊ ei a ſacerdote ſacrilego homicidiū generi improperando irrogat. Qd̄ cū ad parentū iuuenis notitiā deueniſſet: ad iudicem adducit ⁊ cruciatibꝰ examiat: ac tandē ꝯfeſſa ignibus cremāda dānat. Finē ꝟo ſuū iminere conſiderans: ad btām ꝟginē ſe conuertit: ⁊ eiꝰ ſuffragia cum multis lachrymis poſtulauit. Tandē exire cōpellit ad locū mortis ⁊ in magnum ignē proicit. ſed ecce oēs ibidē ſtare illeſam ⁊ incolumē intuent. At parētes iuuenis occiſi putantes ignem eſſe paruū. ad ſarmenta concurrunt: ⁊ ad ignē augendū ꝓiciūt. vidētes aūt ꝙ nec ſic ī aliquo lederet lanceis ⁊ haſtis eam impugnare ceperunt. Tunc iudex qui aderat vehementer obſtupuit. ⁊ eos ab ipius ipugnatiōe cōpeſcuit. eā q̄; diligēter ꝯſiderando: nullū in ea ſignū incendiī pter ſola vulnera lanceaꝝ inuenit: ⁊ libere eā abire ꝑmiſit: narrantē ꝙ a btā virgine preſeruari meruerit quā deuotiꝰ inuocauerit. Cū ḡ parentes eiꝰ ad domū ipaꝝ reduxiſſent: ⁊ fomentis ac balneis recrearēt: nolēs deꝰ eā vlteriꝰ humana ſuſpitiōe fedari. poſt triduū in laude btē virgis Marie ꝑſeuerantē ex hac vita vocauit

Cōcluſio huius operis ⁊ recōmendatio

T igit finē huic opi imponā. qm̄ vt veruꝫ fatear oīa ⁊ ſingula miracula grē ⁊ vtilitates ac bn̄ficia q̄ preſtant a btā Maria q̄tidie ⁊ per varia mundi tempora: regiones: ⁊ climata: nulla nedū cape charta veruꝫ nec enumerare ſufficit lingua: aut cōprehendere mens humana. Etem a pncipio vſq; ad ſeculi hꝰ nouiſſima non ceſſant crebra vbiq; ꝟginis glioſe exuberare bn̄ficia: ac ſupplicibꝰ ipam īnuocantibus deeſſe ſuffragia. Vn̄ nec ego nec quicunq; alius ſufficimus ad conſcribendū vniuerſa ꝑ eam facta gratioſiſſima miracla. Oro aūt ſupplex ⁊ acdiuis ego miſer ⁊ pctōr vilis: ac tota pcor deuotione mentis te o digniſſima ⁊ felix altiſſimi filii dei genitrix: dn̄a oium creatoꝝ ſublimis. virgo ſingularis inter oēs mitis. O ſupbn̄dicta Maria glia totius curie celeſtis: te flagito: tibi me īdignū recōmendo nunc ⁊ in hora mortis te vtiq; inuoco: quatinus intercedere pro me digneris. Has quoq; laudes tui honoris licet minime ſufficientes deſcriptas in libris premiſſis accipere ne dedigneris. Nam reuera tu ſcis qm̄ licet īprobus pariter ⁊ indignus laudator ſim ⁊ ſeruꝰ inutilis: nihilo minus quantuꝫ mihi donare gratioſe dignata exiſtis: id qd̄ habui feci: ⁊ qd̄ potui obtuli ad laudem tui noīs. Tu ḡ o glioſiſſima dn̄a meam inſufficientiam excuſa pietate tua: et bonitate ineffabili qua es plena gratia: quā laudat omnis factura. Tu ſuper cunctas ꝟgo virginuꝫ beatiſſima: meas innumeras culpas dele tua miſeratione nimia. Eia o aduocata noſtra vita ſpes ⁊ gloria: illos tuos miſericordes oculos ad me inclina: ⁊ me miſerrimū tuoꝝ deuotorū nūero ⁊ bn̄ficio aggrega. Da mihi o amātiſſima dn̄a mea Maria ꝑſanctiſſima ꝑſeuerantē in tua famulatū gr̄a: ⁊ in mortis hora tu tuo filio ꝑdulciſſimo Jeſu meā aīam recōmenda: foue gratia tua ne per ſua pereat ſcelera. ⁊ pꝰ mortem fac me immeritum participē celeſti glorie: vbi te ⁊ tuum amantiſſimū Jeſum laudem per ſeculorum ſecula Amen.

Opere nunc iſto perfecta gloria chriſto
Laudibꝰ hic inſto: coronas matri dei ſiſto
Honor Franciſco: laus ſctīs cunctis hoc ipo
Ocdeno trino ciclo c.q̄rd. tūc preſule Sixto.

Opus perutile in laudem glorioſiſſime virginis Marie pro ſingulis eius predicationibus elegantiſſime coaptatū Stellarium corone eiuſdem virginis intitulatum: Impenſis ſumptibuſq; prouidi viri Joannis Rymman d̄ Oringaw: in Imperiali oppido Hagenaw: per induſtrium Henricum Gran inibi incolam diligentiſſime impreſſum ac emendatum Finit feliciter Anno ſalutis noſtre Milleſimoq̄ngenteſimoquinto. viij. kl̄. Maij.

In nomine domini

Jeſu ⁊ ſanctiſſime ꝟginis Marie matris eius Incipit Tabula de cōtētis in hoc ope ſm ordinem alphabeti.

a

Aron virga fructifera quō figurauit chri cōceptionē.libro.ij.parte.j.ar.ij.ca.iij.

Abigail placādo Dauid muneribꝫ quō figurauit btā ꝟginē Mariā placantē deum li.xij.pte.ij.ar.iij.§.vj.

Abſtinentia tribꝫ cauſis eſt facienda.li.vij.par.ij.ar.iij.ca.vij.

Abſtinētia beate Marie ꝟginis quō pcellit alioꝝ abſtinentiā.ibidem.

Actiua Marie quō pcellit alioꝝ actiones meritorias.li.vij.pte.ij.ar.j.

Actiua Marie vita ſignificatᷣ in euangelio per Martham.li.x.par.iij.ar.j.

Admirabantᷣ angeli de Marie aſſumptiōe triplici cauſa.li.x.par.j.circa thema.

Adoptari a chrō p ceteris meruit Joānes.li.iij.pte.iij.ar.ij.ca.iij.

Adoratiōe quali ſit adoranda mater dei:et maiori q̄ꝫ crux chri.li.xij.pte.j.ar.j.

Aduocati ſapiētia ſūme claret in Maria.li.vij.pte.iij.ar.ij.poſt mediū.

Amauit deus btā Mariaꝫ pre toto mūdo.li.ij.pte.iij.ar.ij.ca.iij.ante mediū

Amor quō animā transformat in amatum.li.ix.pte.j.ar.iij.ca.ij.§.ij.

Amoris ſeraphici quinqꝫ ſunt ꝓprietates.ibidē ca.iij.§.iij.

Amica dei chariſſima merito dicitᷣ beata Maria.li.vj.pte.ij.ar.ij.§.j.

Angeli in ſtatu prime conditionis habuerunt cognitionem de chriſto.libro.v.parte.j.ar.iij ca.j.

Angeli cadentes redimi p chrm quare nō debuerunt.li.j.pte.j.ar.ij.ca.j.

Angelica natura vtꝝ creari debuerit.li.j.par.j.ar.j.ca.j.

Angelica ruina ex hominibꝫ debuit repari.ibidem ar.ij.in pn.

Angelice legationis hiſtoria.li.j.parte.vj.ar.iij.ca.ij.

Angelus incarnationē chri annūciās de quo ordine fuerit.li.j.par.iij.ar.j.ca.iij

Angelus iſte annūcians vtrū fuerit ſummꝰ inter alios.ibidem.

Angelus vnꝰ:nō plures debuerūt annunciare chri conceptū.ibidem.ca.iij.

Angelus iſte apparens qd facientē reperit ꝟginē.ibidem ar.ij.ca.ij.

Angelus qualiter ſituatā reperit virgineꝫ.ibidem.ca.iij.

Angelus vtrū corporaliter vel intellectualiter apparuerit.ibidem ca.ſi.

Angelus in quali ſpecie apparuit ꝟgini.ibidem ar.iij.ca.j.

Angelus in annunciatiōe dñica duodecim conditiones honorificas obſeruauit.ibidem.

Angelus quare nō apparuit in ſpecie muliebri.ibidem.ca.ij.

Angelus ꝙ in ſpecie iuuenili debuerit apparere virgini.ibidem.ca.iij

Angelus in quali veſte apparuit virgini.ibideꝫ ca.v.

Angelus ꝙ genuflexo ſalutauerit virginem.ibidem.ca.v.

Angelus ſalutando quare nomen ꝓprium ꝟginis tacuit:gratia plenam nominādo.ibidem ca.vj.

Angelus iſte qua hora virgini apparuit et qua hora receſſit.li.j.pte vj.ar.ij.ca.ij.

Angelus nobiliſſimꝰ miſtrādo cuſtodiuit Mariam de infimo choro vſqꝫ.ſ.ad tēpus conceptiōis chri.et poſtea Gabriel obſeqoſe cuſtodiuit.li.v.pte.ij.ar.j.in fine

Angelus Gabriel ꝓuocauit alios angelos ad gaudēdū de chri natiuitate:oēs qꝫ moꝝ deſcēderunt angeli ad adorandū chrm.li.iij.par.j.ar.iij.ca.j.§ ij.

Angelus vtꝝ magis obligatᷣ ſeruire beate virgini q̄ꝫ hō.li.xij.parte.j.ar.j.

Anima in quo loco vł mēbro extimatᷣ eſſe in homine.li.iij.par.ij.ar.ij.ca.iij.

Anima beate Marie q̄ꝫ mira dignitate eſt creata.li.v.pte.ij.ar.ij.ca.v.et ſequentibꝫ.

Anima beate Marie ꝙ maxima dei potentia ⁊ ſapientia ſit creata.libro.v.par.iij.ar.j.per totum.

Anima humana ꝙ pre ceteris creaturis maiori dei conſilio legitur creata.ibidem poſt medium.

Anime ſanctoꝝ ducuntᷣ in celum ab angelis vario honore.li.x.parte.iij.ar.ij.§.iij.

Animalia plurima generari dicuntᷣ ſine mare.li.viij.pte.j.ar.iij.ca.x.

Anno mūdi quoto chrs eſt īcarnatꝰ.li.j.pte.vj.ar.ij.ca.ij.an medium.

Annūciatio dñica quare debuit fieri virgini.li.j pte.iij.ar.j.ca.j.

Annunciatio dñi quare non per prophetam vł hominem:ſed per angelum debuit fieri.ibidē ca.ij.

Annunciata eſt beata virgo Maria ab angelo ſuis parentibꝫ.li.v.par.j.ar.iij.ca.xj.

Appellari dei mater debuit ꝓprio nomine Maria:et non alio.libro.vj.parte.j.articulo.j per totum

Appellatur beata Maria in ſcripturis ſeptē digniſſimis cognominibꝫ.li.vj.parte.ij.ar.ij.

Arca teſtamenti quō ꝓfigurauit beatā virginem

Mariam.li.xj.parte.j.ca.j.in fi.
Arcus in nubib9 quō prefigurauit btām Mariam.li.xj.par.ij.ca.ij.
Aſſociatio hoīm in celo ad ordines angelorum.li.x.par.ij.ar.j.ca.iij.§.iij
Aſtare a dextris chriſti in celo dicitur beata Maria.ibidem.ca.j.
Aſſumpta corpe ⁊ aīa in celum pbatur btā Maria.li.x.par.j.ar.iij.
Aſſumpta eſt btā Maria in thronū celeſtis dignitatis triplicis.li.x.par.ij.ar.j.
Aſſumpta eſt btā Maria ad triplex officiū honorabile.ibidem.ca.j.
In aſſumptione laudabatur a celeſti curia beata Maria multis modis.ibidem.art.iij.ac etiā parte.v.ar.ij.
In aſſumptione vtrum oēs celeſtes ſpūs exierint obuiā vgini.li.x.par.iij.ar.ij.
Aſſumptionis duodecim gaudia enūerantur.li.x par.iiij.art.iij.
Aſſumpta eſt btā Maria q̄to anno vel q̄ meſe et die.li.x.par.v.ar.j.ca.j.
Aſſumptiōis btē Marie atq3 mortis ⁊ ſepulture hiſtoria.ibidem p totū
Aue Maria freq̄nter poratū honorificat Marie deuotos.patet p miraculū ſcptū li.j.p.iiij.ca.iiij.et li.xij.pte vlt.ca.vj.in pn.
Item liberat a damnatiōis ſententia in mortis hora.li.xij.par.vl.ca.vij.miraculo.ij.et ibidem ca.x.miraculo.j.
Aue Maria effugat demonū nocumēta.ibidē ca.xij.miraculo.j.
Item Aue Maria cōcludēdo ſic: Uirgo bñdicta eſto mihi adiutrix ⁊c.valet.Ibidem.miraculo.ij.
Item cōcludendo ſic.Sancta Maria mr dñi Ieſu ora ⁊c.valet li.j.par.iiij.in fi.
Aureolā martyrij pcellenter habet btā Maria.li.iij.par.ij.ar.iij.p totum
Aureolas pdicatorum ⁊ vginū precellenter habet Maria.li.x.pte.ij.ar.ij.§.iij.
Aurore pprietates figurantes btām Mariā.li.v.pte.ij.ar.j.circa pncipiū.
Auxiliari btām Mariā omnib9 ad eā confugientibus probatur.xij.ratiōibus.li.xij.par.ij.art.iij.p totum.

Sequitur de littera B

Baptiſmi gratiam conſequi poteſt puer ſi inuocetur ſuper eum tempore ſue natiuitatis Marie nomen et gratia.li.v par.ij.art.j.§.ij.
Beati pdicantur audiētes verbum dei ſicut Maria.li.xij.pte.j.in pncipio.
Beatificantur vel btā dicuntur Marie vbera ⁊ venter merito.ibidē circa thema.
Bñdicentes btām Mariā: bñdicuntur a deo.ibidem ar.ij.ca.ij.§.v.
Benedicere debemus ſingula mēbra Marie: et hoc placet ſibi.ibidem ca.iij.in fine
Bñdicta tu in mulierib9 cōueniēter dictū eſt ab angelo de Maria.li.j.pte.v.ar.ij.ca.v.
Bñdicta tu p mulierib9 q̄re nō eſt dictū: et quid importat hoc dictum.ibidem.
Bñdictio Marie pcellit oīm angelorum ⁊ ſanctorum bñdictionē.li.ij.par.j.ar.ij.ca.ij.
Bñdictio Marie tam ex parte corpis q̄3 aīe declaratur.ibidem.ca.j.
Bñdicuntur a deo in pñti tria genera hoīm: et per pſeqns ſumme bñdicta Maria.ibidem
Bona omnia cum dei ſapientia quomō venerunt in virginem Mariā.li.xj.parte.j.ca.vij.circa finem.
Bona ſeptem perdidimus in Adam que feliciꝰ recupauimus per Mariā.li.viij.par.j.art.ij.§.v.
Bonitas dei eſt cauſa creaturarū.li.j.par.j.ar.j.ca.j.⁊.ij.
Bona quibus meliora in mundo fieri nequeūt li.j.par.ij.ar.iij.ca.viij

Sequitur de littera C.

Cantico nouo debuit Maria laudare deum p chriſti incarnatōe.li.ij.pte.iij.in pn.
Canticum Marie quō pcellit alia cantica.ibidem.ar.j.
Cātico in ipſo Maria laudat deum.xij.modis Ibidem.ar.ij.
Canticū Marie eſt glorioſum deo et ipſi matri dei.ibidem p totum.
Cāticū Marie quare debuit incipi per hoc verbum: Magnificat.et quare addit: aīa mea dñm.ibidem.
Cantico in ipſo p ſingulos vſus queſtiōes ponuntur circa litteram.ibidem.
Canticū Marie deuotius orare vel audire in veſperis eſt vtile.ibidem.ar.iij.
In Cantico Marie quomō includuntur Pater noſter ⁊ Aue Maria.ibidem.
Canticum Marie continet ſeptem ſacrificia oris deo exhibenda.li.xij.parte.j.articulo.ij.capitulo.ij.
Caput ſerpentis quō cōtriuerit btā Maria.li.v.par.ij.ar.j.circa aurore pprietates.
Charitas ad deum ſumma fuiſſe pbatur in beata Maria.li.ix.par.j.ar.j.
Charitas vginis in via an exceſſerit charitatem btōrum in patria.ibidem.ar.ij
Charitas vginis.xij.glorioſis circūſtantijs eſt ſublimata.ibidem.ar.iij.
Charitas ſumma habuit inclinare deū ad humanandū.ibidem.ca.iij.§.fi.
Charitas Marie ad proximum.vide infra vbi Dilectio.
Carnem ſumere q̄re decuit deum de femia q̄3 aliunde.li.v.pte.j.ar.j.ca.ij.

Caſtellū quod intraſſe legit̃ Jeſus quō figura-uit mundū.li.x.par.iiij.ar.j.§.ij.

Caſtitatē ꝯſeruat btā Maria ſuis deuotis.li.xij.par.vi.ca.iiij.

Celeſtis curia tota delectat̃ in pſentia Marie tripliciter.li.x.par.ij.ar.ij.§.ij.

Celi porta ⁊ feneſtra ⁊ ianua alti regis q̃re dicit̃ Maria.li.xj.par.j.ca.x.

Certificari de ſalute poteſt q̃s q̃druplicit̃.li.xij.parte.ij.ar.j.

Certitudo charitatis ⁊ gratie quomodo precel-lebat aliorum certitudinē.li.ix.parte.j.ar.iij.capitulo.j.

Ciuitas ſuperna ꝟſus quā partē celi ſit.li.x.par.ij.ar.j.ca.iij.dubio occurrenti.

Cōmendando chriſtus diſcipulū matri quare nō commendauit nomīe ſerui.li.iij.parte.iiij.ar.ij ca.iij.

Cōmēdare quare voluit chriſtus moriens ma-trem diſcipulo.ibidem ca.ij.

Cōicatio paſſionis chriſti ſoli Marie eſt dona-ta.li.xj.par.j.ca.ix.

Cōmunicantes fideles vtꝝ eque pfecte ſuſcipi-ant chriſtum ſicut Maria in vtero. Jbidem ca.vj.

Complexio puriſſima ⁊ optima fuit in Maria li.v.par.ij.ar.ij.ca.iiij.⁊ par.iij.ar.ij.

Comprehendere plenitudinē gratiaꝝ ⁊ pfectio-nū Marie an poſſit aliqua alia creatura.lib.xj.pte.ij.ca.xij

Conceptio chr̄i ꝙ debuit fieri in ciuitate et non extra.li.j.pte.vj.ar.j.ca.j.

Cōceptio chr̄i ꝙ debuit fieri ī galilea.ibidē.c.ij.

Q in Nazareth et non in templo fieri debuit.ibidem.ca.iij.

Q ſit ſumme amabilis.admirabilis: ⁊ vtilis li.j.par.vij.in p̄ncipio.

Q magꝭ attribuit̃ ſp̄uiſancto q̃ aliis pſonis ibidem.ar.j.ca.iij.

Q eam tota trinitas eſt opata.ibidem.ca.ij.

Q in ea facte ſunt q̃ttuor pfectiōes in inſtanti Jbidem.ar.ij.ca.ij.

Q in eius inſtanti chriſtus fuerit minor cor-poraliter ceteris.ibidem

Cōceptio Marie ꝙ debeat feſto celebrari.li.iiij parte.j.ar.j.

Jn conceptiōe Maria fuit pſeruata ab origi-nali pctō.li.iiij.p totum

Concepit felicius Maria chr̄m mente q̃ carne et quō.li.j.par.vij.ar.ij.ca.j.

Concupiſci carnaliter nō potuit Maria q̃uis fuerit pulcerrima.li.v.pte.ij.ar.ij.ca.iij.

Condicionaliter intelligēde ſunt dei ꝓmiſſiōes et cōminationes in ſcripturis.libro.xij.parte ij.ar.j.

Cōferebat in corde Maria dicta ꝓphetaꝝ cum euangelicis ſcptis.li.xj.par.ij.ca.xij.

Confeſſionē vtꝝ aliq̄n fecerit Maria ⁊ q̄lem.li.vij.par.j.ar.ij.vide de Penitentia

Cōfeſſionē in extremis facere nō valentib9 ſuis ſubuenit Maria.li.xij.par.vi.ca.x.miraclo.j.ij.et.iij.et ibidem ca.vi.in fine

Confirmata fuit Maria in grā adeo vt nunq̃ poſſet peccare.li.viij.par.iij.ar.j.

Confugientes deuote ad Mariā ſecuritatē hn̄t de auxilio.li.xij.par.ij.ar.iij.

Confuſionē deuitare facit Maria ſuis deuotꝭ.li.xij.par.vi.ca.iij.

Congruentie incarnatiōis chr̄i aſſignantur.xij.li.j.par.j.ar.iij.ca.iij.

Conſeruat̃ mūdus a deo ꝓpter amorē Marie li.xj.par.ij.ca.ij.

Cōſolat̃ Maria ſuos deuotos tpe mortꝭ.li.xij.par.vi.ca.v.

Cōſummat̃ mūdi pfectio p beatam ꝟginē.li.xj.par.ij.ca.ix.

Contēplatio Marie excellebat alioꝝ cōtēplati-onem viatoꝝ.li.vij.par.ij.ar.ij.

Contemplatiua Marie ſignificat̃ in euāgelio p Magdalenā.li.x.pte.iiij.ar.ij.

Cōtemplationē excellentē habuit Maria etiam in vtero matris exiſtens.ibidem.§.j.

Corone duodecim deſcribunt̃ quib9 Maria ē excellenter coronata in celis.libro.x.parte.ij.arti.iij.

Corpus beate Marie ꝙ fuerit nobiliſſimū: pfe-ctiſſimū: ⁊ pulcerrimū.li.v.pte.iij.ar.ij.

Jtem qualis ſtature fuerit an carnoſa vel ma-cilenta.ibidem.ca.j.

Jtem qualis coloris in cute: capillis: et oculis Jbidem.ca.ij.

Jtem q̄lis decoris ⁊ formoſitatꝭ p ſingula mē-bra.ibidem.ca.iij.

Creare quare voluit deus mūdū quē ſciuit rui-turū.li.v.parte.j.ar.j.ca.j.

Creare voluit deus mūdū p̄ncipalius ꝓpt̃ chri-ſtum ⁊ Mariā.li.xj.pte.ij.ca.ij.

Creatura pura an potuit ſatiſfacere de pctō ho-minis.li.j.pte.j.ar.ij.ca.ij.

Crux chr̄i vtꝝ magis debeat adorari q̃ Maria virgo.li.xij.par.j.ar.j.

Jn cruce chr̄s pendēs quō pietatē exhibuit ma-tri: diſcipulo: et ſanctꝭ mulierib9. Et quare tūc nō nominauit matrē ſed mulierē ipſam virgi-nem.li.iij.pte.iiij.ar.ij.de Damaſceno miracu-lum vbi Joannes ⁊c.

Sequitur de littera D.

D Amnationis ſniam euadere facit Ma-ria ſuos.li.xij.pte.vi.ca.x.

Decor mēbroꝝ Marie.li.v.p.iij.ar.ij.

Dei faciem an viderit Maria.li.ij.parte.ij.arti.iij.§.iij.

Dei filius q̃diu differre debuit incarnationem li.j.par.j.ar.iij.

Dei regnum eſt condiuiſum Marie.li.x.par.ij.

arti.j.ca.ij.
Dei genitrix ꝟgo defendat nos ab hoſte mali-gno. de hoc miraculum.li.xij.par.vlti.ca.viij. in fine.
Deus debuit incarnari: et ſolus potuit ſatiſfacere ꝓ hoīs pccō.li.j.par.j.ar.ij.ca.ij.
Deus vtꝝ potuerit btām Mariā facere meliorē q̄ȝ fecit.li.j.par.ij.ar.iij.ca.viij.
Deus non eſt mutatꝰ nec diminutꝰ nec diuiſus in incarnatiōe.li.j.par.vij.ar.ij.ca.iij.
Deſponſata ꝟgo debuit chr̄m cōcipe.li.j.par.vj ar.iij.ca.j.
Deſponſari quomodo potuit Maria manente virginitatis ꝓpoſito.ibideȝ.et libro.viij.ꝑte ij.ar.j.
Deſpōſatiōis virginis Marie modus ⁊ hiſtoria.ibidem ſcȝ li.j.ꝑte.vj.⁊c̄.
Diabolus vel demon vtrū potuerit cognoſcere virginitatem Marie poſt partū.libro.iij.ꝑte j.ar.j.§.fi.
Item poteſtas eius quomodo ſit contrita vel debilitata per chr̄m.li.ij.parte.iij.ar.ij.ca.viij. circa medium
Item vtꝝ videat ab aīa ſtatim poſt ſepatiōeȝ a corꝑe.li.x.par.j.ar.ij.in fi.
Item nocumenta eius effugat Maria a ſuis deuotis.li.xij.ꝑte.vl.ca.viij.
Item a poteſtate eius liberat Maria confugientes: etiamſi forent adiurati. ibidem.ca.x.miraculo.iiij.
Diligere vel dilectio quō trāſformat aīam in dilectū.li.ix.ꝑte.j.ar.iij.ca.ij.§.ij
Dilectio ꝓximi q̄ fuerit excellentiſſima in Maria.li.ix.ꝑte.ij.ar.j.§.j.
Item vtꝝ oēs equaliter vel q̄s magis diligat Maria.ibidem.§.ij.⁊.iij.
Itē de dilectiōe materna virginis erga hoīes. ibidem ar.ij.⁊.iij.
Item vtꝝ Maria plus diligat homīes q̄ȝ angelos.ibidem.q̄ſtione.iij.
Dilectiōis btē Marie ad hoīes ſigna vl' effectꝰ duodecim.ibidem.ar.iij.
Diligere vtꝝ plus teneat homo dei matrē q̄ȝ ſeipſum.li.xij.ꝑte.j.ar.j.
Diſpenſatio oīm gratiarum ſpūſſcti homībꝫ in mūdo fit ꝑ Mariā ſolā. Et quō hanc dignitatem participauit a chr̄o vt ſibi attribuat.li.xj ꝑte.ij.ca.viij.
Diſtantia quanta putat a ph̄is inter celū ⁊ terram.li.v.par.ij.ar.j.§.iij
Dolor ſummꝰ fuit in virgine de chr̄i paſſione.libro.iij.parte.ij.ar.j.⁊.ij.
Dolor compaſſiōis in virgine vtrū fuerit mixtꝰ gaudio vel amore: et quō.ibidem.
Doloris acerbitas augebatur ex duodecim cauſis in ꝟgine.ibidem
Dolor Marie vtrū fuerit acerbior dolore martyrū corꝑali.li.iij.par.iij.ar.j.
Dolor Marie ex duodecim conſideratiōibus doloris chriſti incomprehenſibilis claret.ibidem.ar.ij.
Dolor beate ꝟginis recogitatus deuote confert plurimū.ibidem. ar.iij.
Dolorem quare vel quō non ſenſerit Maria in morte.li.x.par.j.ar.ij.
Dolorē in partu q̄re non habuit Maria: vel in grauidatiōe.li.xj.par.j.ca.v.
Dominiū Marie ſuꝑ oēs creaturas voluit deus eq̄parari ſuo dn̄o.li.xj.ꝑte.ij.ca.vj.
Dn̄s tecum in ſalutatiōe q̄re dixit angelus.li.j. par.v.ar.ij.ca.iiij
Item de hoc plures q̄ſtiones.ibidem.
Dominiū hoīs ſuꝑ homīe vnde eſt ortum. li.xj. ꝑte.ij.ca.j.
Dormiendo Maria non caruit vſu rationis .libro.v ꝑ.ij.ar.ij.ca.vij.et latiꝰ li.xij.par.iij.ar.j per totum.

Sequit de littera E.

Legit deus Mariam ab eterno ad gratias ꝑmaximas.li.xj. ꝑte.j.ca.j.
Eligi debuit in dei matrē ꝟgo duodecim condicionibꝫ nobilitatis fulgens.li.j.parte.ij. ar.iij.
Errantes illuminat Maria ad veritatem reducendo.li.xij.ꝑte.vl.ca.ix.
Etate mūdi q̄ta chriſtus eſt incarnatꝰ.li.j.parte vj.ar.ij.ca.iij.in ꝓn̄ci.
Etatis anno q̄to btā Maria concepit chr̄m.ibidem in fine.et li.xj.par.j.ca.iij.
Etatis ꝟginis Marie anno q̄to chr̄s fuit amiſſus.et quoto predicauit et paſſus eſt.li.xj.ꝑte j.ca.iij.
Etatū hoīm tꝑa diſtincta ꝑ annos qualiter diſcernunt.li.j.ꝑte.vj.ar.iij.ca.j.
Etatum ſuaꝝ anno quoto Maria migrauerit de ſeculo.li.x.parte.v.ar.j.ca.j.et melius li.xj. ꝑte.j.ca.iij.
Euangeliū de annunciatiōe Marie proſequit li.j.ꝑte.iij.
Euangelium de viſitatione Marie ꝓſequit li. ij.parte.j.
Euangeliū Stabat iuxta crucē ⁊c̄.li.iij.ꝑ.iiij.
Euangeliū de aſſumptiōe.ſ. Intrauit Jeſus in q̄ddam caſtellū.li.x.ꝑte.iiij
Euangeliū de Maria in deuotꝭ miſſis.ſ.loquente Jeſu ad tur.⁊c̄.li.xij.par.j.
Eucharīſtie ſub ſacramento an eque ꝑfecto modo ſit chriſtus ſicut in Marie vtero fuit.li.ij par.j.ca.vj.
Eucharīſtie de ſacramēto miraculū.li.xij.ꝑte vl. ca.ix.in ꝓn.
Exaltari debuit Maria ſuꝑ oēm creaturā angelicam ⁊ humanā.li.x.ꝑte.iij.ar.j.
Exorationis ꝓceſſus quo ſancti patres veteris teſtamēti deſideranter petebant chr̄m incarna-

ri pro liberatione generis hūani.libro.j.parte.ij.articulo.j.

Sequitur de littera F.

f Abro lignario q̄re magꝭ debuit Maria ꝟgo desponsari q̄ȝ regi vel pastori vl' pi/scatori.li.viij.par.ij.ar.j.
Facies Marie claritate nimia radiabat.li.v.ꝑ.ij.ar.ij.ca.iij.et.viij.
Fact⁹ ex muliere quō cbr̄s dicaꝛ.li.j.par.vj.ar.ij.ca.j.circa medium.
Factus sub lege quō dicaꝛ cbr̄s.ibidem
Fecūdationis Marie plura ꝓuilegia.li.xj.ꝑte.j capl'o.v.
Femina mediante debuit mundus reparari.li.v.ꝑte.j.ar.j.ca.ij.
Femina parere debuit dei filium.ibidem.
Femina ꝑma.s.Eua non debuit eligi in matrem dei.Ibidem.cā.iij.
Femina q̄ mediante mundus debuit repari duodecim condicionib⁊ dignissimis debuit ful/gere:ꝑ cōtrariū ad ꝑmā feminā q̄ mediāte ru/it mūdus.ibidem.ca.iiij
Feminā virginem cōcipe deum quō est mai⁹ mirabile q̄ȝ deum patrē generare filiuȝ.li.xj.par.ij.ca.xij.
Fenestra celi quare dicitur virgo Maria.li.xj.par.j.ca.x.
Festinanter ambulare post conceptum:visitan/do Elisabeth q̄re audebat Maria.li.ij.ꝑte.ij arti.iij.
Fides Marie quomō ꝑcellebat fidem alioꝝ.li.vij.ꝑte.ij.ar.iij.ca.j.
Filium habere deū est ꝓuilegium singl'are ꝟgi/nis post deū patrē.li.xj.ꝑte.ij.ca.v.
Filium tenere in vlnis cur depingiꝛ Maria virgo.li.xij.ꝑte.j.ar.iij.§.fi.
Filius dei solus:nō pater:nec spūſſctūs debuit satisfacere vel incarnari.libro.j.parte.j.artī.ij.ca.iij.
Filius verus Marie per adoptionem quibus signis agnoscitur quis.libro.ix.par.ij.ar.ij.q.j.in fine.
Finem vsq̄ ad mundi quare nō distulit christ⁹ incarnari.li.j.par.j.ar.iij.ca.iij.
Fluminū a ꝑiculis liberat Maria suos.lib.xij.ꝑte.vl.ca.ij.
Fomes quō subtract⁹ vel ligat⁹ fuerit in Ma/ria.li.viij.par.iij.ar.j.ca.j.et li.xj.ꝑte.j.ca.ij.
Formositas btē ꝟginis Marie ꝑ singula mē/bra.li.v.ꝑte.iij.ar.ij.
Fortitudo ꝟtuosa Marie quō ꝑcellebat alioꝝ fortitudinē.li.vij.par.ij.ar.iij.ca.v.
Fortissima in mūdo sunt tria q̄ supat fortitudo Marie.ibidem circa finem
Fructus maternitatꝭ Marie mltiplex erga ho/mines est.li.ix.par.ij.ar.iij.§.xj.
Fruct⁹ ventris Marie bñdictus vocaꝛ cbr̄s in euangelio congruenti⁹ q̄ȝ flos benedictus et quare.li.ij.par.j.ar.ij.ca.iij.post medium.

Sequitur de littera G.

g Abriel angelus magis q̄ȝ alius cōgrue/bat mitti ad annūciandū cbr̄i conceptio/nē.li.j.par.iij.ar.j.ca.finali
Gabriel angelus quō ingressus oratoriū appa/ruit ꝟgini.ibidē.ar.ij.ca.j.
Gaude Maria ꝟgo cunctas hereses ⁊c.de hoc li.xij.ꝑte.vl.ca.j.miraculo.ij.Itē li.iij.par.j.arti.ij.in fi.
Gaudet tota celestis patria de Marie ꝑsentia.li.x.parte.ij.ar.ij.§.ij.
Gaudia.xij.que habuit Maria in filij dei cōceptione.li.j.par.v.ar.iij.ca.vlt.
Gaudia.xij.que habuit Maria ꝑ tpe visitationis.li.ij.ꝑte.ij.ar.iij.
Gaudia.xij.singularia q̄ habuit Maria in sui assumptiōe.li.x.par.iiij.ar.iij.
Gaudia btē Marie sunt deuote sepi⁹ recolēda et q̄liter.li.ij.ꝑ.ij.ar.ij.ca.j.⁊.ij.
Gaudia btē Marie deuote recogitata cōferunt plures vtilitates.ibidem.ca.iij.
Gaudia celestia Marie angelica salutatiōe fre/quentāda.li.x.par.iiij.ar.iij.
Gaudiū Marie quod fuit maximuȝ in vita.li.ij.par.ij.ar.j.ca.j.⁊.ij.
Gaudiū an mai⁹ habuerit Maria de ꝟginita/te vel de maternitate sua.ibidem.ca.iij
Gaudiū sanctoꝝ in celo quō accrescit ex Ma/ria ⁊ ecōuerso.li.x.ꝑte.iiij.ar.iij.ad fi.
Genealogia Ioseph ⁊ btē ꝟginis habeꝛ li.viij.par.ij.ar.iij.ca.j.
Generatione ab Adam quota cbr̄s sit cōcept⁹.li.j.ꝑte.vj.ar.ij.ca.iij.in medio.
Genitrix dei veꝛ vere possit dici Maria.li.ij.ꝑ.j.ar.j.ca.j.
Genitus:nō fact⁹:dr̄ cbr̄s in symbolo:et q̄re.li.j.ꝑte.vj.ar.ij.ca.j.ad medium.
Genufleccere ad Marie nomē valet ad plura.vide infra nomen Marie.
Gladius doloris Marie.xij.magnalijs ꝑcellicer.li.iij.ꝑte.ij.ar.ij.
Gladius Marie acerbissim⁹ fore declaraꝛ.li.iij ꝑte.iij.ar.j.⁊.ij.
Gloria nominis Marie ⁊ dignitas.xij.modis sublimaꝛ.li.vj.ꝑte.ij.ar.iij.
Gratia plena debuit salutari Maria magꝭ q̄ȝ gloria plena:vel spūſctō.li.j.ꝑte.v.artī.ij.ca.j.
Gratiam inuenisse cur dr̄ Maria:cū ⁊ angeli ⁊ patres sancti priores gratiam inuenisse dicantur.li.xj.ꝑte.j.ca.ix.
Gratiaꝝ oīm plenitudinē habuit Maria ī sū/mo.li.vij.par.iij.ar.iij
Gratiarum vniuersalit̄ genera.xij.distinguun/tur.ibidem.
Gratie plenitudo distīguiꝛ.et quō Marie dif/ferenter attribuiꝛ.li.j.ꝑte.v.ar.ij.ca.ij.⁊.iij.

Gratie p̄excellẽtiores ſunt q̃ttuor ex q̃bꝫ inferṫ ſũma gratia Marie: eſſe videlicet matrem dei. li.v. pte.iij.ar.iij.§.iij.
Gratijs admirandis.xij.p̄dotata eſt Maria in corpe ⁊ aĩa ſimul.ibidem.
Grauida ſine grauamine quō pbaṫ Maria.li.ij par.j.ar.ij.ca.j.et li.xj.pte.j.ca.v.
Grates vel gratias agere deo vtrū magis debeamus ꝓ beneficijs incarnatiõis q̃ȝ creationis. li.ij.pte.iij.ar.j.ad mediũ
Grates egiſſe deo de tribꝫ ferṫ Thales phus. ibidem.
Guſtus gratie diuineq̃ȝ dulcedinis ꝙ fuerit cõtinuus in mente Marie virginis nec intercep̄tus ſomno vel exteriori actõe.li.vij.parte.iij arti.j.

Sequiṫ de lr̃a H.

h Abitat ne(que) ꝑfecto modo chr̄s in eucharistia ſicut habitauit in Maria.li.xj. par.j.ca.vj.
Habitat ne in cõicantibꝫ digne eodẽ pfectionis modo ſicut in Maria.ibidem.
Habitauit ne in Maria deus tanta dignitate et maieſtate ſicut habitat in celo.ibidem.
Hereditas celeſtis nobis cõferṫ ex hoc ꝙ Maria eſt mr̃ noſtra.li.ix.pte.ij.ar.iij.§.xj.
Hereſes cunctas interemiſſe dr̃ Maria in mũdo vniuerſo.li.x.pte.v.ar.j.ca.j.
Hereſis ipijſſima dicẽs Mariã a Joſeph cognitam fuiſſe poſt partũ reprobaṫ.li.viij.pte.j. ar.iij.ca.vij
Hierarchia celeſtis ad quã debuit Maria exaltari in aſſumptiõe.li.x.pte.iij.ar.j.
Hieronymi pulcra dicta de laude ꝟginis.li.xj. pte.ij.circa pn̄.
Hiſtoria de exoratiõe ſanctoꝝ patꝝ ꝓ liberatõe ex limbo.li.j.par.ij.ar.j.
Hiſtoria conceptiõis ⁊ natiuitatis Marie.li.v. par.j.ar.iij.ca.xj.§.iij
Hiſtoria p̄ſentatiõis Marie in templũ habeṫ li.v.par.ij.ar.ij.ca.vij in fine.
Hiſtoria de vita Marie.li.vij.pte.j.ar.iij.ꝑ plura capitula intricata eſt.
Hiſtoria deſpõſatiõis Marie.li.j.par.vj.ar.iij
Homo creari quare debuit in mundo.li.j.par.j ar.j.ca.ij.
Homo ⁊ non angelus redimi debuit.ibidẽ.ar. ij.ca.j.
Homo iuſtus magis debuit gaudere ꝙ factꝰ ẽ homo q̃ȝ ſi angelus foret.libro.viij.par.j.arṫ. ij.§.ij.
Homo natꝰ eſt in ea.ſ.ꝟgine: ⁊ ipſe fundauit eã altiſſimꝰ: exponiṫ li.xj.pte.j.ca.viij
Homo ſi nõ peccaſſet vtrum tot fuiſſent mares generati quot femine.libro.viij.parte.j.arṫ.j §.iiij.
Homo ſi nõ peccaſſet qualia in paradiſo bona habuiſſet.li.viij.pte.j.ar.ij.p̄uilegio.v.
Homo ſi nõ peccaſſet an ſuꝑfluitates ſimiliñeas emiſiſſet.ibidem
Honeſtas q̃ȝ ſumme fuerit in beata Maria.li. vij.pte.ij.ar.iij.ca.vj
Honor vtrū maior debeatur virgini Marie q̃ȝ cruci chr̄i.li.xij.pte.j.ar.j.
Honorantes Mariã magis q̃ȝ chr̄m ſimplices vtrum excuſenṫ.ibidem.
Honorat beata Maria ſuos deuotos miraculoſe.li.xij.par.vl.ca.vj.
Honorẽ perditũ quō recuꝑauit hõ ꝑ virginem Mariã.li.xij.par.j.ar.iij.§.x.
Honorifica laude.xij.modis laudata eſt Maria a celi agminibꝫ in aſſumptiõe.li.x.ꝑ.ij.ar. iij.per totum.
Honoris magnificẽtia ſũma deducta eſt Maria in celum.li.x.pte.iij.ar.ij.
Hora medie noctis multiplici p̄uilegio eſt cõſecrata.li.j.pte.vj.ar.ij.ca.ij
Hora qua debuit chr̄s annunciari ⁊ cõcipi.ibidem poſt medium.
Hoſtes deuotoꝝ Marie cõterunṫ ⁊ fideles liberanṫ.li.xij.pte vl.ca.j.ꝑ plura.
Humanitatis chr̄i ꝑfectiões q̃s habuit ab inſtãti conceptõis.li.j.pte.vij.ar.ij.ca.ij.
Humilitas quō p̄fulſit in Maria p̄ ceteris.li. vij.par.ij ar.iij.ca.ix.
Humilitatẽ amplectẽdam omnibꝫ edocuit deꝰ in Maria li.ij.parte.iij.arti.ij.ca.ix.circa medium.

Sequiṫ de lr̃a J.

i Anua regis alti quare caniṫ Maria.li.xj. par.j.ca.x.
Janua clauſis ingreſſus ẽ angelꝰ Marie chr̄m annũcians.li.j.pte.iij.ar.ij.ca.j.
Illuminata ſumme fuit Maria a ꝟbo incarnato.li.xj.pte j.ca.vij.
Illuminatrix ſeculi merito dr̃ Maria.ibidẽ ca. ix.circa medium.
Incarnatõis chr̄i cõgruentie tanq̃ȝ ſtelle.xij. deſcribunṫ li.j.pte j.ar.iij.ca.iij.
Innocentie tpe quare nõ debuit dei filius incarnari.ibidem.ca.j.
Joannes apoſtolus p̄ ceteris adoptaṫ a chriſto vide in Adoptari.
Joannes Chryſoſtomꝰ: de hoc li.xij.ꝑ.vlṫ.ca.xj.
Joannes Damaſcenus manũ abſciſam recuꝑauit per Mariam.libro.xij.parte.vl.ca.xj.miraculo.v.
Joſeph debuit nomĩari ſpõſus matris dei.li.j.ꝑ. ij.ar.iij.ca.xj.⁊ li.viij.pte.ij.ar.j.
Joſeph ſponſi Marie ſanctitas ⁊ dignitas cõmẽdaṫ li.viij.par.ij.
Item ꝙ fuerit ſanctiſſimꝰ oĩm viroꝝ illiꝰ tpis Ibidem.ca.iij.
Item ꝙ fuerit nobiliſſimꝰ de eadem tribu ⁊ familia cũ Maria.ibidem.ar.iij.ca.j.

Item q fuerit virgo puriſſimus: ⁊ q virginitatem vouit. ibidem ca.iiij
Item an fuerit ſenex vel iuuenilis etatis .li.j.pte vj.ar.iij.ca.j.q.iij.
Item q de ſctitate eius certificata fuerit Maria q vicz nunq̃ vellet eam cognoſcere vl' etiã amare aut cõcupiſcere carnaliter.li.viij.par.ij.ar.iij.ca.v.
Iudei dicunt Mariã fuiſſe pulcerrimã ⁊ a nullo cõcupiſcibilẽ.li.ij.pte.iij.ar.ij.ca.iij.
Iulianus ceſar apoſtata quomodo occidit per beatũ Mercuriũ iuſſu Marie vginis.li.xij pte vl.ca.j.miraculo.j.
Iuſticie diuine altercatio de homis liberatiõe.li.j.par.ij.ar.ij.ca.ij.
Iuſticie virtus in beata Maria vgine q̃ſũme fuerit: et quomõ pcellebat alioꝝ iuſticia.li.vij.pte.ij.ar.iij.ca.vj.

Sequitur de littera L.

l Atria quomõ debet cruci chr̃i.li.xij.parte j.ar.j.
Laudare debemus Mariã ⁊ eius gaudijs cõgratulari.li.ij.pte.ij.circa.pn.
Laudare homo nõ ſufficit Mariã etiãſi omia membra verterent in linguas.li.xj.par.ij.circa pnci.
Legibꝫ.xij.tanq̃ ſtellis pbat Maria fuiſſe conpta ſine originali pctõ.li.iiij.pte.j.ar.iij.
Leo papa manũ abſciſam recupauit p Mariã li.xij.par.vl.ca.xj. miraculo.j.
Lex purificatiõis quare magis grauabat feminas q̃ viros.li.iij.pte.j.ar.ij.ca.j.
Liber teſtamenti tã veterꝭ q̃ noui in capite.i.in pncipio deſcptam habet virginem Mariam li.xj.pte.j.ca.j.
Liber vite quid ſit: et quomõ electoꝝ noia ſunt ſcripta in eo: in cuius capite nomen Marie. ibidem.
Libertatẽ arbitrij vtibilez debuit hr̃e rationalis creatura.li.j.pte.j.ar.j.ca.iij.
Libidinẽ in homie q̃ habent naturaliter tẽpare.li.v.pte.ij.ar.ij.ca.iij.ad medium.
Littere quinq̃ in nomine Marie ſignificãt qnq lapidũ pcioſoꝝ vtutes.li.vj.p.j.ar.ij.§.ij.
Littere quinq̃ in nomie Marie ſignificãt qnq̃ ſanctas mulieres pfigurãtes mariã.li.vj.pte ij.ar.iij.§.iij.
Littere qnq̃ nois Marie ſignificant qntuplicẽ grãm cõſeqndã p eiꝰ inuocationẽ.ibidẽ.§.x.
Luci compat Maria pter triplicẽ excellentiã.li.v.par.j.circa thema.
Lumẽ ſcie ⁊ cognitiõis Marie q̃ precellẽs fuerit.li xj.par.j.ca.vij.
Luna quomõ figurat Mariam in ſcripturꝭ.li.v.par.ij.ar.j.§.ij.

Sequitur de littera M

m Agnalia.xij.tanq̃ pulegia ſumma conſecuta eſt Maria et chriſti conceptiõe atq̃ in vtero eius inhabitatiõe.li.j.par.vij.ar.ij.ca.iij.a medio.
Malus etiã Mahumetus dicit plura bona d Maria.li.ij.par.iij.ar.ij.ca.iiij.in medio
Maria pprietates qles habeat cõuenientes nomini marie.li.vj.par.ij.ar.j.
Maria d nomẽ qũo interpretat ⁊ q̃ſumme cõueniat matri dei.li.vj.pte.j.ar.j.ca.v.
Item q qnq̃ litteris conſtat ⁊ qd ſignificent. ibidem.ar.ij.
Item q ſit valde virtuoſum ⁊ q̃lia bñficia pſtanda ſignificet. Ibidem
Item q inuocatũ multas vtilitates conferat. Ibidem ar.iij.
Maria mat gr̃e mat miſcdie: tu nos ⁊c. De hoc vſu li.xij.pte vl.ca.viij.miraculo.ij.
Maria mediatrix optima cõpbat apd deũ.li.xij.p.ij.ar.iij.§.vj.
Maria multũ poſſe ⁊ ſcire ⁊ magnũ velle apud deũ pro nobis habet. Ibidem.
Martyrij aureolã q̃ precelleter habuerit Maria.li.iij.par.ij.ar.iij.
Martyrio qntuplici claret maria. Ibidẽ
Martyriũ marie q fuerit p ceterꝭ multiplicius nobilius ⁊ glorioſius. Ibidem
Martyrium marie.xij. magnalijs plucet.li.iij.parte.ij.ar.ij.
Martyriũ marie oĩa martyria poſt chr̃i martyriũ excellit in acerbitate.li.iij.par.iij.ar.j.
Mater dei virgo.xij.pfectionibꝫ fulgere debuit vt digna ſit eligi.li.j.par.j.ar.iij.
Mat dei vtrũ vere poſſit dici Maria.li.ij.p.j.art.j.ca.j.
Mater dei vtrũ pcellit in gloria multitudinẽ celeſtis patrie totam ſimul ⁊ diuiſim.li.x.p.iij.ar.j.ad fi.
Mater dicit vera quadruplici rõne q fuerunt in maria reſpectu chr̃i.li.j.pte.vij.ar.ij.ca.j.
Mater oĩm electoꝝ angeloꝝq̃ ⁊ creatoꝝ dicit maria.li.ix.p.ij.ar.ij.
Mater reſpectu filij triplicem habet pprietatẽ. Ibidem.
Mater chriſtianoꝝ fore pbat maria p illõ pſ. Nunqd ſion dicet ⁊c.li.xj.par.j.ca.viij.
Maternitas marie qntuplicẽ fructũ celeſtis hereditatꝭ nob affert.li.ix.p.ij.ar.iij.§.xj.
Maternitatꝭ chr̃i priuilegia maxima.li.xj.p.j.cap.viij.
Matrẽ dei eſſe vtꝝ ſit maius q̃ eſſe beatum.li.ij.p.ij.ar.j.ca.ij.
Maximuz qd fecit deꝰ in mundo eſt d qd fecit in maria vgine.li.ij.pte.iij.ar.ij.ca.v.
Meliorẽ vel pfectiorẽ facere mariã an potuerit deꝰ q̃ fecit.li.j.p.ij.ar.iij.c.viij.⁊ li.v.p.iij.ar.j.
Membra amiſſa reſtaurat Maria. vide Reſtaurare.

Mebra Marie ſingula ꝗ̄ pulcra ⁊ decora fue-
rint.li.v.par.iij.ar.ij.ꝑ totum.
Menſis martij cōgruebat chr̄i cōceptiōi.li.j.ꝑ.
vj.ar.ij.ca.ij.ad medium.
Merebat̄ ne Maria quolibet motu in vita.li.
xj.ꝑte.ij.ca.iij.
Merebat̄ ne qualibet paſſione.ibidem.
Meritum marie an ꝑcellat oīm angeloꝝ ⁊ ho-
minū merita.ibidem
Meritū opationis vel actionis marie quō ꝑcel
lat ſanctoꝝ merita.li.vij.ꝑte.ij.ar.j.
Meruit ne Maria fieri mater dei.li.ij.parte.j.
ar.j.ca.ij.
Meruit placere deo qualibꝫ bonis ⁊ meritꝭ vt
in matrē eligeret̄ a deo.ibidem ca.iij.
Miliaria q̄t dicunt̄ a phis inter celum ⁊ ter.ā.
li.v.ꝑte.ij.ar.iij.ratione.ij.
Miracula aliq̄ que facta ſunt in mundo tpe na
tiuitatꝭ marie.ibidē.ar.ij.ca.ix.ad finem.
Miracula plura q̄ facta ſunt in Joanne cū ſa-
lutauit Maria Eliſabeth.li.ij.ꝑte.ij.ar.iij.cir
ca decimū gaudiū.
Miracula plura que fecit Maria in vita ſua.
li.vij.par.iij.in fine.
Miracula de angelica ſalutatione ꝙ eſt iocun-
da angelis.li.j.ꝑte.iij.ar.iij.ca.ij.
Ꝙ demonibꝫ eſt tremebūda ibidē.ca.iij.
Ꝙ hominibꝫ efficit plura bona.li.j.parte.v.
ar.i.in fine.
Ꝙ ſit frequentanda.li.j.parte.iiij.ar.j.in fi.⁊
ar.ij.ca.vi.
Ꝙ ſit dicenda munde.ibidē ar.ij.ca.j.in fi.
Ꝙ ſit oranda deuote.ibidem.ca.ij.
Ꝙ ad ſignū in mane ⁊ ſero ſit ꝑorāda.ibidē
ca.iij.et li.xj.ꝑte.ij.ar.ij.§.iiij.
Ꝙ deo multū eſt accepta.ibidē.ar.iij.ca.j.
Ꝙ bte Marie virgini eſt plurimū gaudioſa
et in quo ṽbo magis.ibidem.ca.fi.
Miracula de cātico Marie applicata.li.ij.ꝑte
iij.ar.iij.in fine.
Miracula ꝓ feſto purificatiōis:et ꝑmo de huiꝰ
feſti cōfirmatiōe.li.iij.ꝑte.j.ar.ij.in fine
Item ꝙ maria offert filiū deuotꝭ cum dulcedi
ne gr̄e:ſicut Symeoni.ibidē immediate añ.
Item de cereo quē ſolet eccleſia portare ipſo fe
ſto.ibidē.ar.iij.in fine.
Miracula de celebritate feſti cōceptiōis.li.iiij.
par.j.ar.j.poſt mediū
Miracula plura de imaculata conceptiōe ma-
rie.ibidem.ar.iij.
Miracula ꝓ feſto natiuitatꝭ marie.⁊ ꝑmo ꝙ an
gelis eſt iocunda.li.v.ꝑte.ij.ar.iij.
Item de pulcritudine reſplēdentꝭ gr̄e in Ma-
ria.ibidē.ar.ij.ca.ij.in fine.
Item de pulcritudine marie.ibidem.ca.iij.ver
ſus finem.
Miracula de noīe marie ꝙ ſit miro modo dul-
ce.li.vj.ꝑte.j.ar.iij.§.iiij.
Ꝙ inuocatū eius nomē repellit demones.ibi-
dem.§.v.
Ꝙ inuocatū ꝓtegit in periculis et liberat.ibi-
dem.§.vij
Ꝙ repellit peſtem.ibidem.§.viij.
Ꝙ genuflexo referendo confert in hora mortꝭ
ibidem.§.x.
Ꝙ in ſcriptis deuote portatū confert.li.vj.ꝑte
ij.ar.iij.§.vj.
Ꝙ ad numeꝝ litteraꝝ certos pſalmos dicēdo
in noīe marie confert.ibidem in fi.
Miracula plura de ṽginitate marie teſtimoni-
um facientia.li.viij.ꝑte.j.in fi.
Itē de puritate marie ⁊ eiꝰ glorioſa figuratiōe
in picturis.ibidē.parte.iij.in fine.
Itē ꝙ maria ſubuenit decorātibꝫ eiꝰ imaginē
regiā.li.vj.parte.ij.ar.ij.
Item ꝙ maria ex puriſſimo ſanguine cōcepe-
rit chr̄m.li.j.par.vij.ar.ij.ca.j.
Miracula de Salue regina:et ꝙ maria ſit ad-
uocata noſtra.li.xij.ꝑte.j.ar.iij.
Item q̄re ſabbatū diem eccleſia deputauit ad
honorē marie.ibidem.ar.ij.
Miracula de oratione marie q̄liter orabat deū
in vita ſua.li.vij.ꝑte.j.ar.iij.in fi.
Item ꝙ bonū eſt eam imitarꝭ et cōformari in
oratiōe ꝑdicto modo.ibidem
Miracula de aſſumptiōe marie ꝙ ſit corpore ⁊
anīa aſſumpta.li.x.ꝑte.j.ar.iij.
Item de gaudijs celeſtibꝫ Marie recolendis.
li.x.ꝑte.iiij.ar.iij.
Item de corona gaudioꝝ marie.li.ij.par.ij.ar
ti.iij.in fine.
Itē de illa antiphona Gaude dei genitrix ṽgo
immaculata ⁊c.ibidē.ar.ij.ca.iij.
Miracula varia ſparſim in libris iſtꝭ ſcripta.
De doloribꝫ marie ⁊ vtili eoꝝ recordatione.li.
iij.ꝑte.iij.ar.iij.
De miſcḋia marie ꝙ liberat quē iuſticia dei da
mnaret.li.ix.ꝑte.ij.ar.iij.
Item ꝙ chr̄s pepcit mūdo ne ꝑderet ꝓpter ma-
riam.li.xj.par.ij.ca.ij.
Itē ꝙ elemoſynas facere ꝓ amore marie valet
li.v.par.ij.ar.iij.in fi.
Item ꝙ maria ſe inuocantes liberat a demo-
nū ptāte.li.vj.par.j.ar.ij.
Item ꝙ ſubuenit in periculis ſuſpicionis ca-
lumnie et ſummerſionis fluminis.li.ij.par.j.
ar.iij.in fi.
Itē ꝙ oī crīminoſo valet eius miſcḋia.li.ij.ꝑte
iij.ar.ij.ca.iij.
Miracula plura ꝙ ſeruire marie ſit ſignū ſalu-
tis.li.xij.ꝑte.ij.ar.j.ad fi.
Miracula recollecta ſil̄ mlt̄a ſub varijs diſtin-
ctionibꝫ.li.xij.ꝑte vi.per totum.
Miranda.xij.et ſtupenda in chr̄i incarnatione.
li.j.ꝑte.vij.ar.iij.ca.iij.
Miſericordia dei generis humani liberatiōem

fieri voluit.li.j.par.ij.ar.ij.ca.ſ.
Miſericordia dei an per matrẽ chriſti merita ſingulariter concedat hominibus.li.xij.par.j.arti.iij §.vj.
Miſericordia maxima exhibet mũdo ꝑ mariã.li.ij.par.iij.ar.ij.ca.vij.
Miſcõie opera qualiter in ſummo exercuit Maria.li.vij.ꝑte.ij.ar.j.§.iiij.
Mundus quo menſe creatus eſt. li.j.ꝑ j.ar.iij.ca.iij.circa congruentiã tertiã
Mũdus ruiturus quare creari debuit a deo q̃ ſciuit ipm caſurũ.li.v.ꝑte.j.ar.j ca j.
Mundus ſeruatur in eſſe ꝓpter amorẽ Marie.li.xj.ꝑte.ij.ca.ij.
Mũdus vtrum fact9 fuiſſet a deo ſi chriſti mater ꝑordinata nõ fuiſſet.ibidem
Mori quare debuit maria et non viua transferri.li.x.ꝑte.j. ar.j.q.iij.
Moriendi cum poſſibilitate quare nõ habuit poſſibilitatẽ peccandi maria.li.xj.ꝑte.j.ca.iiij.
Mortis anxietas triplex ineſt hoibus a quibus exẽpta fuit Maria.li.x.ꝑte.j.ar.ij.
Mortis diem & horam vtrum ꝑcognouerit Maria.li.x.ꝑte.j,ar.j.q.j.
Mortis horã ſibi reuelari hoies qualiter merentur a deo.ibidem.ratione.ij.
Mortis tempore conſolatur maria ſuos. li.xij.ꝑte vl.ca.v.
Mortis tempore demones aduentãt hoibus.li.x.par.j. ar.ij.
Ad mortem vtrum ſe ꝑparauerit Maria: ſacramenta ſuſcipiẽdo & vnctionem.ibidem.art.j.q̃ſtione.ij.
In morte qualiter migrauerit maria.ibidẽ.ar.ij.
In morte quales vel quibus meritis homines merent celeſtem cõſolationem.ibidẽ poſt medium.
Mulier quare dicit maria ſpecialiter in ſcriptura.li.vj par.ij.ar.ij.§.vj.
Mutatio nulla facta eſt in deo ex carnis vnione.li.j.par.vij.ar.ij.

Sequitur de littera N

Nationũ tria genera diſtinguunt Mariã dicentia btãm.li.ij.par.iij. ar.ij.ca.iiij.
Nata eſt maria in mẽſe ſeptembris cõuenienter.li.v.ꝑte.ij.ar.ij.ca.ix.
Natiuitas Marie cõmẽdat ſub figura aurore:lune:ſolis:& caſtrorum aciei ibidem.ar.j.
Natiuitas marie feſto celebrãda eſt deuote.ibidem circa thema.
Natiuitas marie iocũda fore deo:angelis:& hominibus declarat.ibidem.ar.iij.
Natiuitas Marie ꝑuilegijs.xij.honorata extitit.ibidem.ar.ij.
Natiuitatẽ marie hiſtoria & vita parentũ ipſius li.v.ꝑte.j.ar.iij ca.xj.§.iij.
Naturalis dilectio marie ad chriſtum quod fuerit ſũma.li.ix.ꝑte.j.ar.j.ad medium
Neceſſitatibus noſtrĩ quibuſuis ſubuenit maria.li.xij ꝑte vl.ca.ſi.
Niuis vel de niue feſtũ marie vnde ſit ortũ.ibidem.ca.vj.miraculo.v.
Nix plures habet ꝓprietates figurãtes Marie ſanctitatẽ.li.xj.ꝑte.ij.in ꝑn.
Nobili de genere quare voluit chriſtus matrẽ habere:et diſcipulos de ignobili.li.v.parte.ij.ar.j.ca.j.
Nobiliſſima ꝑcellenter debuit eſſe mater dei triplici rõne.li.j.ꝑte.ij.ar.iij.ca.ij.
Nobiliſſima ꝑ angelis & hoibus maria fore declarat.li.xj.par.ij.ca.j.
Nobilitas corꝑalis quid ſit.ibidem.
Nobilitas inter hoies: et dñium hominis ſuper hoie vnde orta ſunt.ibidem
Nobilitas quare a deo cõceſſa eſt homĩ in Adã.ibidem.et li.v.ꝑte.ij.ar.ij.ca.j.
Nomẽ Marie iuocatũ quare aliquãdo ꝓmpti9 exaudit quam nomẽ chriſti.li.vj.ꝑte.ij.ar.j.in fine
Nomen marie a ꝑclaris rebus accipitur.li.v.par.ij.ar.ij.ca.ix.
Nomen marie decenter approp͂at mr̃i dei:& plurima id cõcernentia.li.vj.ꝑ totum.
Nomẽ marie reuereri genuflectẽdo valet ad cõſolationem celeſtem obtinendã in hora mortis.li.vj.ꝑte.j.ar.iij.§.x.
Item valet ad fortitudinis recuperationẽ ex egritudine.li.xij.ꝑte vl.ca.vj.miraculo.iij.
Item valet ad cõfortandũ in ſenectute.ibidem
Nomẽ ſponſi marie debuit eſſe Joſeph.li.j.ꝑ.ij.ar.iij. ca.xj.
Nunquid ſion dicet hõ & hõ nat9 &c. exponit pulchre.li.xj.ꝑte.j.ca. viij.

Sequitur de littera O

O Beata & intemerata virgo Maria &c. De iſta orõne li.xij.ꝑte.vl.ca.viij.miraculo.j.
O roſa generoſa fons ſignat9 &c.de hoc carmine ibidẽ.ca.xj.miraculo.iij.
Obitus hora vel dies aliquibus reuelat quibus ex cauſis.vide ſupra Mortis &c.
Obligat ne hõ magis quam angelus:aut ecõuerſo ad ſeruiendũ Marie.li.xij.par.j.ar.j.
Occidentalẽ quare ad ꝑtem verſi adorabant iudei li.x.ꝑte.ij.ar.j.ca.iij.
Occupata quibus erat actibus Maria quãdo eſt ſalutata ab angelo. li.j.ꝑ.iij.ar.ij.ca.ij.
Olei ꝓprietates ꝯuenienter nomẽ marie ſignificãtes.li.vj.ꝑte.ij ar.j.poſt mediũ.
Operibus ſex dierum in ꝑncipio creationis mundi quomodo figurata eſt maria.li.xj.ꝑ.j.ca j.
Optimam ꝑtem quomodo elegiſſe dicitur maria. li.x.par.iiij.ar.iij. circa ꝑn.
Oratio deuota Bernardi de aſtatiõe marie ſub cruce chriſti.li.iij.ꝑ.iiij.ar.j.ca.iij
Orationis ſanctorum patrum ꝓceſſus ꝓ incarnatiõe

chriſti.li.j.parte.ij.ar.j.
Orare vtꝝ potuerit Maria dñicam orationē: di. Dimitte nobis debita.li.viij.parte.iij.ar.j. argumento.iij.
Orare ad orientē chriani quare ſolent.li.x.parte ij.ar.j.ca.iij.
Originale pctm̄ ꝙ beata Maria non habuerit ſed pſeruata ſit.li.iiij.p totum.
Originale peccatum z originalis iuſticia qd ſit Et quō contrahaꝛ peccatū originale. et plura ibidem.
Originali pctō nō fuiſſe maculatā virginē in cō ceptione ꝯpium ſit credere. ibidem
Oris ſacrificia.vij.deo exhibēda iſinuanꝛ in can tico Marie. li.xij.pte.j.ar.ij.ca.ij.
Ornatus z decor totius mundi ꝙ ſit p Mariam.li.xj.par.ij.ca.x.
Ortus Marie reuelat⁹ eſt a pncipio mūdi per varia tpa.li.v.par.j.ar.iij.
Ortus Marie quō cōmendaꝛ ſub varijs figuris.li.v par.ij.ar.j.p totum.
Ortus ſolis quō pſagit diem pluuialē: aut ſerenū: aut ventoſum.ibidem poſt mediū.
Ouidi⁹ libro de vetula quō laudat ꝟginē Mariā.li.xj.par.j.ca.xij.poſt mediū

Sequiꝛ de littera P.

P Aſſio chrī ſupauit oīm alioꝝ paſſiōes in acerbitate.li.iij.par.iij ar.ij.
Paſſio chrī verū ſoli Marie ſit cōmunicata: z qd hec cōicatio importet.li.xj.par.j.ca. ix.ad finem.
Paſſione q̄cunꝗ quō poſſit homo mereri.li.xj. par.ij.ca.iij.
Pater noſter an potuerit orare Maria di. Dimitte nobis debita zc.li.viij.par.iij.ar.j.in ſolutione tertij argumenti.
Paupꝰtas quomō prefulſit in Maria. li.vij.p. ij.ar.iij.ca.x.
Peccandi impoſſibilitas an fuerit in Maria.libro.viij.par.iij.ar.j.ca.iij.
Peccandi tentationē vtꝝ aliqñ habere potuerit Maria.li.xj.pte.j.ca.iiij.
Peccare nō potuit maria: quomodo ergo potuit mori.ibidem
Peccatores potenter reconciliāꝛ chrō p Mariā.vide ꝟbo Reconciliat
Pctm̄ mulieris an fuerit maius peccato viri vꝉ econuerſo in prima pūaricatione. li.iij.parte.j ar.ij.ca.j.
Pctm̄ nullū habuit Maria in tota vita ſua.li. viij.pte.iij.ar.j.ca.j.
Pctm̄ originale nō ꝯtrarit maria pueniēte gr̄a dei.et multa de hoc li.iiij.p totum.
De pctō originali qd ſit: et q̄ plures alias q̄ſtiones habes ibidē.pcipue pte.ij.
Pedes ꝟtutū duo aſſignanꝛ quib⁹ Maria cō triuit caput ſerpentis.li.v.p.ij.ar.j.§.j.
Peregrinatio Marie ad paſſionis chrī loca an fuerit corporalis vel mentalis.li.x.par.iiij.ar ti.ij.ca.iij.
Perfectio maternitatis q̄ vera mater chriſti fuit maria z pfecta.li.j.pte.vij.ar.ij.ca.j.
Perfectiōe in ſua naturali habuit Maria plura pūilegia.li.xj.par.j.ca.iij.
Perfectionis cōſummationē adept⁹ ē mūdus p mariā.li.xj.pte.ij.ca.ix.
Periculis in q̄buſuis ſubuenit Maria inuocantib⁹.li.xij.par.vi.ca.fi.
Perſeuerantia quō pfulſit in Maria.li.vij.pte ij.ar.iij. ca.xj.
Perſona vna ſine alia ī diuinis an potuerit incarnari.li.j.parte.vij.ar.j.ca.ij.
Pietatꝭ plures gradus diſtinguunꝛ: et quō pfulſerit in Maria.li.vij.par.ij.ar.iij.ca.fi.
Plāctus quos habuit Maria in vita ſup chriſto.li.iij.parte.iiij.ar.iij.
Plenitudo tpis quō dr̄ fore in aduentu chriſti. li.j par.vj.ar.ij. ca.j.
Porta celi q̄re dr̄ Maria.li.xj pte.j.ca.x
Poteſtas marie maxima declaraꝛ q̄ potuit de deo maxima facere.li.xj.p ij.ca.iiij.
Preordinata eſt maria ab eterno in mēte diuina.li.v.par.j.ar.j.
Preſentatiōis Marie in templū hiſtoria. li.v. pte.ij.ar.ij.ca.vij.in fine.
Pro pſentationis marie feſto ſermonem recolligendū vide immediate poſt finē huius libri notatum.
Priuilegia maxima a deo collata marie multiplicia deſcribunꝛ.li.xj. p totum.
Problemata tria pulcra ſoluunꝛ a Salomōe. li.xij.pte.ij.ar.iij.in fine.
Prudentia quō ſumme fuerit in Maria.li.vij pte.ij.ar.iij.ca.iiij.
Puerpa mulier ante tēpus purificatiōis vtrū licite intrare poſſit eccleſiam.li.iij.parte.j.arꝉ. ij.ca.j.
Pulcerrima debuit eſſe mater dei.li.j.pte.ij.arꝉ. iij.ca.j.et li.v.pte.ij.ar. ij.ca.ij.
Pulcritudo Marie in colore corpis: capillis: oculis: et ſingulis membris.li.v.par.iij.ar.ij. per totum.
Purificationis marie feſtū celebrandū eſt pluribus rōnib⁹.li.iij.pte.j.in pn.
Purificationis lex plura precepta cōtinebat: et plura de hac lege purificationis.ibidem ar.ij. ca.j.
Purificatiōis in ritu floruit maria plurib⁹ virtutib⁹. ibidem.ca.ij.
Purificationis in celebritate.xij. gaudia Marie enūeranꝛ.ibidem ar.iij.
Item qualis tunc fuerit oblatio Marie.ibidem ar.ij.ca.ij.
Puritas cōceptiōis chrī de puriſſimo ſanguie Marie.li.j.pte.vij.ar.ij.ca.j.

Puritas Marie ſumma in quo cõſiſtit. li.viij. par.iij.ar.j.p totum.

Puritas ſpũalis in q̃ attendit et quõ intẽdit in homine.ibidem. ca.ij.

Puritas virginis Marie quomõ precellit puritatẽ oĩm angelicarum z humanarum creaturarũ: z quõ ſub deo fuerit ſumma qua maior nequit intelligi.ibidem.ar.ij.

Puritatẽ ſummã an habuit virgo Maria añ filij conceptionem: vel quando adq̃ſiuit. ibidem.ca.ij.

Puritatis Marie progatiua et priuilegia duodecim deſcribunt.ibidem.ar.iij.

Puritatis ſuorum deuotorum z caſtitatis cõſeruatrix et protectrix eſt Maria.li.xij par.vl.ca.iiij.

Sequitur de lr̃a Q.

q Quãdiu debuit a pñcipio mũdi poſt hominis pctm incarnatio chri differri. li.j. pte.j.ar.iij.in pñ.

Quãpulcra es z q̃ decora chariſſima zc. de antiphona vl' carmine iſto miraculũ habes li.xij. pte vl.ca.vj.miraculo.iiij.

Queſierũt iudei crudeliter aĩam chri in oĩbus locis in quibus putat a phis aĩa conſiſtere in hoĩe. li.iij.pte.iij.ar.j.cap.iiij.

Quinarius numerus cõſecratus reddit multipliciter.li.j.pte.vj.circa thema

Quinarius numerus cõſecrat z correſpõdet pluribus myſterijs.li.vj.pte.j.ar.ij.

Sequitur de littera. R.

r Rationalis creatura q̃re debuit creari vertibilis.li.j.pte.j.ar.j.ca.iij.

Rationis habuit vſum Maria in vtero ſue matris.li.v.par.ij.ar.ij.ca.vij.

Rationis ſupinfuſum lumẽ habuit Maria in vtero matris poſita: z clariorẽ ſapiẽ augmentum ſumpſit pre omnibus hominibus.li.x. pte iiij.art.ij.§.j.

Radiabat vultus Marie ex ſupabũdãtia gratie.li.v.par.ij.ar.ij.ca.viij.

Reconciliat peccatores Maria deo potentiſſime.libro.xij.parte vlti.cap.vij. z infra Theophilus.

Recuperauit per Mariã perditũ homo honorem.li.xij.pte.j.ar.iij.§.x.

Redemptionis humane adiutrix ſola dr̃ Maria.li.xj.pte.j.ca.ix.poſt medium.

Regina denominat tripliciter ipa btã Maria. li.x.pte.ij.ar.j.cap.ij.

Regina dicit Maria conueniẽtius q̃ imperatrix. Ibidem.

Regina miſcdie magis ꝓprie dicit Maria q̃ iuſticie vel ſapientie. Ibidem

Regine nomen vere ſortita eſt Maria q̃uis foret paupcula.li.vj par.ij.ar.ij.§.vij.

Regni dei dimidiũ donatũ habet maria ſibi a deo.li.x par.ij.ar.j.ca.ij.in fine.

Regnũ totius mũdi vel regimẽ ſucceſſit Marie iure hereditario.li.x.par.ij.ca.viij

Regula exercitationis q̃tidiane quã ſibi ſtatuerat Maria in vita obſeruandã. li.vij.par.j. ar.iij.ca.j.ad medium.

Regule ſanctitatis.xij.aſſignant q̃s ſũme pfecte ſeruauit Maria.li.vij.par.j.ar.iij

Remunerat multis bonis Maria ſibi ſeruiẽtes.li.xij.par.j.ar.iij.§.fi.

Repari debuit ruina mũdi mediante femĩa.li. v.pte.j.ar.j.ca.ij.

Reparatrix ruine mũdi non debuit eſſe Eua. ibidem.ca.iij.

Reparatrix ruine mundi fulgere debuit duodecim condicionibus dignis p contrariũ ad Euã. ibidem.ca.iiij.

Reſtaurare mẽbra pdita ſolet Maria ſuis deuotis li.xij.pte vl.ca.xj.

Retribuit deo Maria ſufficienter ꝓ oĩbus q̃ deus dederat homi.li.xj. par.ij.ca.xj.

Reuelatio multiplex a pñcipio mundi facta de Maria z chro.li.v.par.j.ar.iij.p totum.

Sequitur de lr̃a S

ſ Sabbatinus dies quare Marie honori eſt ſpecialiter conſecratus in eccleſia: et vñ iſtõ ortum habuerit.li.xij.par.j.art.ij.ca. iiij. in fine.

Sacramenta noue legis verũ ſuſceperit Maria in vita ſua.li.vij par.j.ar.ij.

Sacrificia cordis: oris: et opis: et totius tpis vite qualiter exhibuit deo plene ipſa btã Maria.li.xij.pte.j.ar.ij.p totum.

Salomon quõ ſoluit tria ꝓblemata pulcra.ibidem.par.ij.ar.iij.in fine.

Saluatrix ſeculi merito dr̃ Maria ꝓpter plura pũilegia.li.xj.par.j.ca.ix.

Salutatio angelica mltiplex malum remouet. li.j.pte.iiij.ar j.ca.iiij.

Item multiplicem fructũ affert.ibidem

Item vt ſit grata qualiter ſit oranda.ibidem. ar.ij.

Item q̃ deo eſt multum accepta.ibidem. arti. iij.ca.j.

Itẽ q̃ angelis eſt multũ iocũda.ibidẽ.ca.ij.

Item q̃ demonibus eſt tremebũda z eorum fugatiua.ibidem.ca.iij.

Item q̃ Marie eſt gaudioſa.et.xij.gaudia ſignant in ea.ibidem.ca.iiij.

Salutatio angelica congrue inchoat p aue q̃ p ſalue vel aliud verbũ.li.j.p.v.ar.j.ca.j.

Item q̃ eſt omniũ ſalutationũ excellẽtiſſima. ibidem.ca.iij.

Salutatiões tres crebriores legunt in euãgelio ad ſignificandã triplicẽ concordiã p chri incarnationẽ factã.li.j.pte.v. circa thema

Salutare Mariã inducimur quadruplici ra-

tione.li.j.par.iiij.ar.j.p totum
Salutare Mariã obligamur triplici iure.ibi-dem.ca.ij.
Salutis pncipium ꝛ pcipuũ ſignũ eſt, Mariã deuoto cultu venerari.li.xij.parte.ij.art.j. Et ad id eſt pcipue miraculum.ibidem parte vi. ca.x.in pnci.
Sãctificatio Marie ꝙ precellẽs fuerit ꝛ q̃tiẽs. li.v.pte.j.ar.ij.ꝛ li.xj.pte.j.ca.ij.
Sanctificatio triplex diſtinguit.li.v.pte.ij.ar.ij ca.vj.in fi.
Sanctificatione in ſua habuit Maria plura p-uilegia maxima.li.xj.pte.j.ca.ij.
Sanctitatꝫ magne q̃druplex regula ſm quas meruit Maria ſup oẽs exaltari.li.x.parte.iij. ca.j.quarta rõne.
Sanctitatis regule.xij.aſſignant li.vij.par.j.ar-ti.iij.p totum.
Sanctos debem⁹ deuoto cultu venerari tripli-ci rõne.li.viij.pte.ij.iuxta thema.
Sanguis puriſſim⁹ Marie de quo chr̃s eſt cõ-ceptus quõ a ſpũſctõ eſt creat⁹.li.j.pte.ij.ar.ij ca.j.ad medium.
Sanguine de puriſſimo Marie vnde ſumpto chr̃s eſt conceptus.ibidem
Sapiẽtia diuina mentẽ Marie miro modo il-luſtrauit vt ſciret oĩa.li.xj.pte.j.ca.vij.
Sapientia diuina quõ diffiniuit hoĩeꝫ rediměn-dũ.li.j.par.ij.ar.ij.ca.iij.
Satiſfeciſſe ipſi deo videt Maria p donis col-latis homi.li.xj.par.ij.ca.xj.
Sciẽtiã oĩm pleniſſimã habuit Maria.li.vij. pte.iij.ar.ij.et li.xj.pte j.ca.vij.
Scientia in ſua habuit Maria plurima puile-gia.ibidem
Sciuit ne Maria in ſummo omnes artes me-chanicas.ibidem.
Item vtꝝ ſciuit oẽs artes liberales in ſummo Ibidem
Item vtꝝ ſciuit in ſummo mathematicã: phy-ſicam: ꝛ metaphyſicã.ibidem.
Item vtꝝ ſciuit in ſummo totam theologiam Ibidem
Itẽ vtꝝ ſciuit in ſummo iura ciuilia.ibidem
Sciuit ne btã Maria an̄ chr̃i annũciationeꝫ fa-ctam ꝙ vicꝫ ipſa ꝟgo eſſet electa ad chr̃m con-cipiendũ ꝛ pariendum.li.ij.pte.iij.arti.ij.ca.ij poſt medium
Septẽbris menſis dignitas cõuenit natiuitati Marie.li.v.par.ij.ar.ij.ca.ix.
Seraphic⁹ ardoꝛ in deũ q̃nqꝫ habet ꝓprietates. li.ix pte.j.ar.iij.ca.iij.§.iij.
Seruicia plura quomodo exhibuit Maria de corde ſuo deo pro toto mundo: ꝓpter q̃ ꝛ nos debemus ei deſeruire ex corde.li.xij.par.j.art. ij.ca.j.
Seruitia quõ de oꝛe exhibuit Maria deo mul-tiplicater p nobis: ꝓpter qδ ꝛ nos debemus ei deſeruire laudib⁹ dignis ibidem.ca ij
Seruientib⁹ ſibi Maria multa bona confert. ibidem.ar.iij.§.penul.ꝛ vl.
Seruire ipſi btẽ Marie q̃uelibet hoĩem indu-cunt.xij.rõnes.ibidem
Seruire qualiter ꝛ in q̃bus debeam⁹ Marie. ibidem.ar.ij.
Seruiuit Maria chr̃o p mundo de oĩb⁹ mem-bris toto tpe vite.ibidẽ.ca.iij.et.iiij.
Sibyllaꝝ ſcp̃ta de chr̃o ꝛ ꝟgine Maria.li.v.p. j.arti.iij.ca.x.et li.viij.par.j.ar.iij.ca.ix.et li.xj. pte.j.ca.fi.
Signum q̃re fit ad Aue Maria mane ꝛ ſero. li.xij.par.ij ar.ij.
Symeon ſctũs accipiendo chr̃m in vlnas: plu-res gratias conſecutus eſt.li.iij.parte.j.ar.iij. ca.ij.§.iij.
Sion nunq̃d dicet homo ꝛ hõ nat⁹ eſt in ea ꝛc. exponit li xj.par.j.ca.viij.
Situata qualiter fuerat Maria quando ange-lus annũciãdo chr̃m ſibi apparuit.li.j.par.iij. ar.ij.ca.iij.
Solis ortus q̃rõ p̃ſagit diem pluuialẽ vel ſere-nam.li.v.pte.ij.ar.j.§.iij.
Solis ꝓprietates figurantes Mariam haben-tur ibidem.
Somnus in Maria non tollebat vſum liberi arbitrij.ibidem.arti.ij.ca.vij.ꝛ li.vij.parte.iij. ar.j.per totum
Spaciũ inter celum ꝛ terram quantũ putatur a phis fore.ibidẽ.ar.j.§.iij.rõne.ij.
Spes in Maria quõ fuerit p̃cellẽti⁹ ꝙ in alijs li.vij.par.ij.ar.iij.ca.ij.
Spes noſtra ad cõfugiendũ ad Mariã cõfoꝛ-tat.xij.rõnib⁹.li.xij par.ij.ar.iij.
Stabat iuxta crucem Jeſu mater eius. De hoc euangelio plurime q̃ſtiones atqꝫ documen-ta ꝑſequenda habent li.iij.par.iiij.ar.j.ca.j.ꝛ in ſequen.
Stans ſub cruce ꝟgo q̃re nõ nominat noĩe ꝓ-prio.ibidem.ca.iij.
Stanti matri ſub cruce maximã pietatẽ exhibu-it chr̃s.ibidem.ar.ij.ca.ij.
Stantib⁹ iuxta crucẽ Jeſu ſanctꝫ exhibet a chri-ſto p̃dulciſſime pietatꝫ actus.ibidem.
Stare iuxta crucẽ Jeſu q̃re cõgruebat ꝟginem Mariã ibidem.ar.j.ca.ij.
Stare iuxta crucem q̃re dñs voluit Magdale-nã peccatricẽ cũ mr̃e innocẽtiſſima.ibidẽ.ca.j.
Item quare potius ſanctas mulieres Mari-as ꝙ viros.ibidem
Stelle maris ꝓprietates ꝓpter q̃s debuit mater dei Maria noĩari qδ maris ſtella interp̃tat. li.vj.pte.ij.ar.j.ad medium.
Stupẽda.xij.maxima in chr̃i incarnatiõe enu-merant.li.j.pte.vij.ar.iij.ca.fi.
Subuenit Maria oĩb⁹ ad ſe cõfugiẽtib⁹ in ne-ceſſitatib⁹ ꝛ pꝛiculis.li.xij.pte vi.ca.fi.

Supbiā calcandā edocuit de⁹ in exēplo Marie.li.ij.pte.iij.ar.ij.ca.ix.ad med.
Suſpicio de aliquo vn̄ pueniat: et q̄re ſenes ſūt magis ſuſpicioſi.li.viij.pte.ij.ar.ij.ca.j.
Suſpicio Joſeph qualis fuerit de Marie conceptu.ibidem.ca.ij.

Sequitur de littera T.

T Abernaculū dei q̄re ⁊ q̄ merito dr̄ Maria.li.j.par.vij.ar.ij.ca.j.in fi.
Temp̄antia q̄ p̄cellēter fuerit in Maria li.vij.par.ij.ar.iij.ca.vij.
Tpe innocentie hoīs non debuit filius dei īcarnari.li.j.par.j.ar.iij.ca.j.
Tempus incarnatiōis q̄re dicit̄ tp̄s plenitudinis.li.j.par.vj.ar.ij.ca.j.
Tempus incarnationis chrī tam q̄ ad annū q̄ menſem ⁊ alias partes cōuenienter eſt electū.ibidem.ca.ij.
Tpis a p̄ncipio habuit mūdus fidem ⁊ reuelationē de chrō ⁊ Maria.li.v.pte.j.ar.iij
Tpis q̄nti ſpacio ſupuixerit Maria in mūdo li.x.par.v.ar.j.ca.j.
Temptari in hac vita vtrū potuerit Maria.li.xj.par.j.ca.iiij.
Teſtamentū de monarchia mundi et principatu quare non fecit chriſtus in morte.li.xj.parte.ij.ca.vij.
Theophilus demoni adiurat⁹ liberat⁹ eſt per Mariā.li.xij.pte.vl.ca.x.in fi.
Timor dei quō fuerit p̄cellentiſſime in Maria li.ix.par.j.ar.iij.ca.ij.§.fi.
Tria ſunt optima in mūdo quoꝝ meliora fore nō poſſunt.li.j.par.ij.ar.iij.ca.viij.
Thron⁹ glīe ad quā exaltata eſt Maria q̄li dignitate refulget.li.x.p.ij.ar.j.
Thronus chrī ⁊ Marie atq̄ ſanctoꝝ manſio verſus quam partem eſt in celo.ibidem.ca.iij
Item de hoc throno.ſ.Marie ad quem eſt aſſumpta:plurima ibidem.et ar.ij.
Turbe beatoꝝ plures deſcribunt̄ que ī aſſumptione Marie affuerūt.li.x.pte.v.ar.ij

Sequit̄ de littera V

V As admirabile ſcribit̄ Maria pluribus rōnibꝫ.li.viij.par.j.ar.ij.§.iiij.
Ue multiplex diſtinguitur q̄ p omīa caruit Maria.li.j.par.v.ar.j.ca.ij
Uenerari nomē Marie quō debeat ab omnibꝫ li.vj.par.ij.ar.iij.§.vij.
Ueneratur Mariā deus ⁊ totus mūdus.li.xj pte.j.ca.xij.
Uenter ⁊ vbera Marie cur pre alijs eius mēbris beata dicunt̄ in euangelio.li.xij.par.j.circa thema.
Uerba Marie fuerunt modeſtiſſima ⁊ miraculorum effectiua.libro.vij.parte.ij.ar.iij.ca.vij §.ij.
Uerbum dei ex ore chrī ab eius puericia ſollicite audiebat Maria de ſecretꝭ celeſtibus interrogando.li.x.par.iiij.ar.ij.ca.j.
Uerbū eternum inhabitādo Mariā multiplr̄ illuſtrauit.li.xj.par.j.ca.vij.
Uermis ⁊ nō homo cur in pſ.ſcribit̄ fore chrs.li.viij.pte.j.ar.iij.ca.x.ad pn.
Ueſtes quales portauit Maria.li.vij.parte.ij.ar.iij.ca.vij.§.iij.
Uidit ne Maria deū facialiter vt vident beati.li.ij.pte.iij.ar.iij.§.iij.in q̄ſti.
Uidit Maria angelum ſalutantem vtrū corporaliter vel intellectualiter.li.j.par.iij.art.ij.ca.fi.
Uidit ne Maria angelos ⁊ aīas ſepatas per ſpecies p̄prias.li.vij.pte.iij.ar.iij.§.j.
Uirgilius laudat Mariā:et quomodo ei⁹ dicta ſunt accipienda.li.viij.parte.j.ar.iij.ca.ix.⁊ li.xj.pte.j.ca.xij.
Uirginitas Marie.de hoc plura li.viij.p totū
Uirga Aaron.vide in Aaron.
Uirgine de puriſſima ⁊ ppetua debuit dī fili⁹ incarnari.et q̄re.ibidem.par.j.ar.j.
Item ſi hō non peccaſſet:an vgo debuiſſet dei filium parerre.ibidem.
Uirginitas Marie q̄ fuerit omniū p̄ma.ibidē ar.ij.§.j.
Uirgo virginū q̄re magis dicit̄ Maria q̄ chriſtus.ibidem.
Uirginitatis Marie duodecim teſtimonia deſcribunt̄.ibidem.ar.iij.p totum.
Uirginitas hoīs vtrū p̄cellat virginitatem angeloꝝ.ibidem ar.ij.§.ij
Uirtutes quō p̄cellenter fuerint in Maria virgine.li.vij.par.ij.ar.iij.
Uirtutibꝫ duodecim p̄fulſit vita Marie.ibidē
Uirtutibꝫ precipue qualibus promeruit Maria:et etiam quilibet homo meretur chriſtum inhabitantem in ſe poſſidere.li.j.par.vj.circa thema.
Uirtutibꝫ qualibꝫ p̄meruit Maria maternitatem dei.li.ij.par.j.ar.j.ca.iij.
Uirtutū magnalia de quibꝫ laudauerūt Mariam in aſſumptōe agmina celeſtia.li.x.parte ij.ar.iij.
Uirtutis pedes duo quibꝫ cōtriuit Maria caput ſerpentꝭ.vide vbi Caput ſerpentꝭ
Uiſitabat Maria q̄tidie loca paſſionis chrī:et quō.li.x.par.iiij.ar.ij.ca.iij.
Uiſitatiōis Marie feſtū deuote eſt celebrandū li.iij.par.j.⁊ par.ij.circa thema.
Uiſitationis Marie vtuoſitas ⁊ gaudioſitas ibidem par.j.ar.iij.et par.ij.per totū.
Uiſitatiōis marie hiſtoria ⁊ plurima circa materiā viſitatiōis.li.ij.p totum.
Uiſitauit ne maria rōnabiliter Eliſabeth ſponſo ſuo relicto.ibidem.par.ij.ar.iij.§.xij.
Uitam beate Marie imitari debemus triplici

ratione.li.viij.par.j.in pncipio.
Vitam Marie ꝛ ſanctitate:act⁹ quoqꝫ ei⁹ glo-
rioſos quare canonica ſcptura non habet.ibi-
dem.ar.j.
De vita Marie:et an ſuſcepit ſacramenta omia
noue legis.ibidem plura ꝑ totum.
Vite actiue ꝛ cōtemplatiue merita quō pcellēter
fuerint in Maria.ibidem.par.ij.
Vita ſpūalis triplex diſtinguit̄:et Marie vita
hec triplex quō in euāgelio ſignificat̄.li.x.pte
iiij.ꝑ totum.
Votū virginitatis qn̄ ꝛ quō fecerit Maria.li.j
par.ij.ar.iij.ca.x.
Voto ꝟginitatꝫ facto quomodo potuit Maria
conſentire in deſponſationem matrimonij.li.
j.parte.vj.arti.iij.caplo.j.q.ij.et li.viij.p r.ij.
arti.j.
Votū virginitatis an emiſerit Joſeph ſponſus
Marie.li.viij.par.ij.ar.iij.ca.iiij
Vncta vtrū fuerit Maria circa tpꝰ ſue mortis.
li.x.par.j.q.ij.
Vnctionis ad ſacramentum vtrū teneant̄ q ſine
infirmitatꝫ dolore decedūt.ibidem
Vſum rōnis vtrū habuerit Maria in vtero ma
tris poſita.vide in lr̄a R.
Vulnerari poſt mortē preſente matre q̄re volu
it chrs.li.xij.par.j.ar.ij.ca.j.§.iij.
Vulnerum chriſti numerus.ibidem paruꝫ an-
te finem capituli preſcripti.

Sequit̄ de littera X.
X pꝰ alpha ꝛ o quomodo dicitur.li.v.par-
te.ij.ar.ij.ca.j.
Xpꝰ quare non redemit angelos ſed ho-
mines tm̄.li.j.parte.j.ar.ij.ca.j.
Xpꝰ teſtamentū in cruce faciens q̄re nō fecit de
monarchia mūdi.li.xj.pte.ij.ca.vij.
Xpi incarnationē ꝙ tota trinitas ſit operata.li.j
pte.vij.ar.j.ca.j.
Xpꝰ vtrū veniſſet in carnē ſi hō non peccaſſet.li.
viij.pte.j.ar.j.et li.xij.pte.ij.ar.iij.§.j.
Xpꝰ vtrū equaliter fuerit in virginis vtero ſicut
in celo.li.xj.par.j.ca.vj.
Xpꝰ vtrū equaliter ſit in ſacramēto euchariſtie
et cōmunicantibus digne ſicut in ꝟginis vte-
ro.ibidem.
Xpꝰ quot vulnera habuerit.vide ſupra Vulne-
rū chri numerus.
Xpiani quales predilligunt ꝛ adoptant̄ a beata
Maria in filios.li.ix.parte.ij.ar.ij.queſtiōe.j.
in fine.
Xpiani ſimplices qui plus afficiunt̄ deuotione
ad beatā Mariā ꝙ ad chr̄m:excuſant̄.li.xj.
ꝑ.j.ca.xij.ppe finem.

Finit Tabula

M. T. AKADEMIA KÖNYVTARA
M. T. AKADEMIA KÖNYVTARA